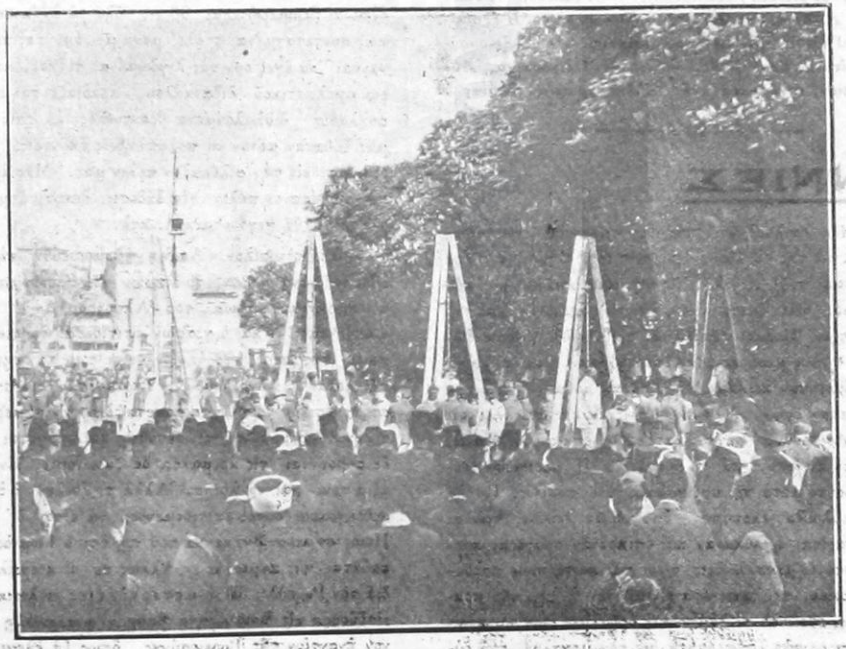
ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ Ἀριθμὸς 16 Ἐν Κων[πόλει, ΣΑΒΒΑΤΟΝ 2 Μαΐου 1909

ΕΠΙΚΑΙΡΟΣ

Π' ΟΛΑ ΔΙ' ΟΛΟΥΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ Γ. ΜΑΝΟΥΣΟΣ | Ἕκαστον φύλλον παράδες 20 | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Α. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Ἐκ τῶν τελευταίως ἀπαγχονισθέντων.

Ο "ΕΠΙΚΑΙΡΟΣ"

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ

Γραφεῖα: Κουρσοὺμ χάν, ἀριθμ. 3

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐτησία	ἐν Κωνσταντινουπόλει.	Γρ. 30
»	» ταῖς Ἐπαρχίαις.	» 40
»	» τῷ Ἐξωτερικῷ.	Φρ. 10

ΔΗΛΩΣΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῷ ἐξωτερικῷ ἀξιότιμοι κ. κ. συνδρομηταί μας ἵνα μᾶς ἀποστείλωσι τὴν συνδρομὴν αὐτῶν εἴτε διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς, εἴτε εἰς ὀθωμανικὰ γραμματόσημα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Πεννιές. — *Ν. Βασιλειάδου,* ***Ἡ ἑορτὴ τῶν ἀνθέων.*** — *Ν. Μπέλλα,* ***Ὁ σοσιαλισμὸς ὑπὸ Χριστιανικὴν ἔποψιν.*** *(τέλος),* — *Ζ. Φυτίλη,* ***Ἡ Νίτσα.*** *(ἀπόσπασμα),* — *Ο. Μπεκέ,* ***Ἡ πεντάμορφη.*** — *Α. Κόρακα,* ***Ὄνειρο.*** — *Τυμφρηστοῦ,* ***Ἡ ἐξομολόγησις.*** — ***Ὑπατία;, Εἷς Ἄγγλος ποιητής.*** — *Γρ. Ξενοπούλου,* ***Μαργαρίτα Στέφα,*** *(μυθιστόρημα),* — ***Ὀλιγόστιχα, Λύσεις αἰνιγμάτων, αἰνίγματα κτλ. Ἀλληλογραφία, εἰκόνες.***

ΠΕΝΝΙΕΣ

Ἡ ἑορτὴ τῶν λουλουδιῶν, τῆς Πεωτομαγιᾶς, ἑωρτάσθη καὶ ἑορτὸς μετὰ τῆς συνήθους ζωηρότητος. Πολὺ πλῆθος ἐπροχώρησεν καὶ πεζῇ ἐξεχύθη εἰς τὴν μαγευτικὴν κοιλάδα τοῦ Κεάτ-χανέ. Ὅλοι ἔφερον ἄνθη ἐπὶ τῆς κεφαλῆς καὶ τῆς κομβιοδόχης των. Πολλοὶ ἐπέβησαν τριζουσῶν βωϊαμαξῶν καὶ ὑπὸ τοὺς ἤχους μανδολινάτας ἐπορεύθησαν ἅμα τῇ αὐγῇ εἰς τὴν μυροβολοῦσαν κοιλάδα. Ἐκεῖ τοὺς ἀνέμενε τῆς ἀηδόνος ἡ ἡχήεσσα φωνή. Ὁ ἥλιος μόλις εἶχε ἀνατείλλει καὶ τὰ διάφορα ἀνθορροοῦντα πλήθη κατέλαβον ἐπικαίρους θέσεις. Καὶ ἤρξατο τὸ φαγοπότι καὶ τὸ τραγοῦδι. Ἡ ὀρχηγοῦσα νεότης συνηδελφοῦτο μετὰ τῆς ὀρχηγούσης γύω φύσεως. Πολλὰ ἀθῶα ἀγριολούλουδα ἐκόπησαν ὑπὸ ἁβρῶν χειρῶν, πολλαὶ πονηραὶ μαργαρῖται ἐγλύκαναν καὶ ἐπίκρανάν τρυφερὰς καρδίας. Ἠκούοντο οἱ μεταλλώδεις ἤχοι τῆς φωνῆς τῶν παρθένων, τοὺς ὁποίους πολλάκις ἐπανελάμβανεν ἡ ἠχὼ τῆς πρασίνης κοιλάδος, ἐθεῶντο οἱ λάμποντες ὀρθαλμοί των συναγωνιζόμενοι ὡς πρὸς τὴν λαμπρότητα μὲ τὸν μεγαλον τοῦ οὐρανοῦ ὀρθαλμόν. Καὶ ὅμως κατὰ τὴν ἡμέραν αὐτὴν τῶν ἀνθέων παρετηρήθη σπουδαία ἔλλειψις ῥόδων. Φαίνεται τὸ σύμβολον αὐτὸ τῆς ἀθωότητος ἤρχισε νὰ ἐκλείπῃ ἀπὸ τὴν τόσον ὡραίαν, ὅσον καὶ δυστυχῆ ἡμῶν πόλιν. Παρημελήθη καὶ αὐτὸ ὅπως παρημελήθησαν τόσα ἄλλα...

— Ἐπίσης καὶ εἰς τὰς μαγευτικὰς Πριγκιπονήσους καὶ εἰς τὸν ἀειθαλῆ Βόσπορον ἡ κίνησις τῶν ἐπαίρων δὲν ὑπελείπετο. Ὁ κόσμος ὅλος ὅστις συνεκινήθη ἀπὸ τόσα καὶ τόσα γεγονότα, ὥστε διῆλθε πολλὰς ἡμέρας νευρικῆς ἀνησυχίας καὶ ἀδιαλείπτων τρόμων ἐπήλαυσε τὸν πρωτεμαγιάτικο ἥλιον, ἀνέπνευσε τὴν πρωϊνὴν αὔραν μετὰ μεγαλητέρας ὄψης ἀπὸ τὰ παρελθόντα ἔτη. Τὰ πηγαινοερχόμενα ἀτμόπλοια, τὰ ὁποῖα ἐστολίζοντο διὰ πρασίνων φύλλων, ἦσαν πλήρη ἐπιβατῶν, τὸ δὲ ἑσπέρας κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν οἱ ἐπιβάται ἐγέμισαν τὴν πόλιν μὲ τραγούδια καὶ λουλούδια τῆς ἐξοχῆς.

— Λαμπρὰ καὶ ἀνδρικὴ ἦτο ἡ στάσις τοῦ ἐν Σμύρνῃ διαπρεποῦς δικηγόρου καὶ λογίου ἐκ τῶν σοβαροτάτων κ. Ἐμμανουηλίδου διὰ τὸ ζήτημα τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης εἰς τὰ ὀθωμανικὰ δικαστήρια. Ἐπὶ τέλους πρέπει νὰ ἐννοηθῇ ὅτι ὅλοι οἱ Ἕλληνες δικηγόροι δὲν γνωρίζουν τὴν γαλλικήν, οὔτε πρέπει νὰ εἶναι ὑποχρεωμένοι νὰ μάθουν τὴν τουρκικὴν γλῶσσαν. Εἴμεθα ἑπτὰ ὅλα ἑκατομμύρια, τὰ ὁποῖα ὁμιλοῦμεν ἑλληνικά, διατὶ λοιπὸν νὰ μὴ γίνεται ἡ παραχώρησις ὅπως ὁ δικηγόρος μας μᾶς ὑπεραπίσῃ εἰς τὸ ἐμποροδικεῖον τεθλάχιστον εἰς τὴν γλῶσσαν μας; Φαίνεται ὅμως ὅτι ἐπεκράτησαν σοφώτεραι γνῶμαι καὶ ἐξεδόθη ἤδη διαταγὴ ὅπως τοῦ λοιποῦ εἰς τὰ ἐμποροδικεῖα, ἐκεῖ ὅπου γίνεται χρῆσις τῆς γαλλικῆς νὰ γίνεται καὶ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης. Τοῦτο ὅμως τὸ ἀναγράφομεν μὲ ἐπιφύλαξιν.

— Τὰ περίφημα φυλλάδια τῶν διαφόρων ἱστοριῶν τοῦ ἐκπτώτου Σουλτάνου Ἀβδοὺλ Χαμὶτ αὐξάνονται καὶ πληθύνονται καὶ κατακυριεύουν τὸν κοσμάκη. Ὅλαι αἱ ἀνοησίαι, ὅλαι αἱ βρωμερώτεραι ὕβρεις, ὅλα τὰ ἀνήκουστα ψεύδη κακῶς συντεταγμένα, στολιζόμενα μὲ ἀσυνταξίας, αἱ ὁποῖαι ξύνανται νὰ ἐγείρουν τὰς λιγδωμένας τρίχας καὶ τοῦ ὀλιγώτερον σχολαστικοῦ διδασκάλου, ἀραδιάζονται εἰς ἀκαλαίσθητα φυλλάδια, διαλαλούμενα βροντωδῶς ἐν ταῖς ὁδοῖς. Καὶ δὲν μᾶς ἔφθασαν μόνον αἱ πολυπληθεῖς ἐκδόσεις, αἵτινες μαγειρεύονται εἰς τὴν φιλόκαλον πόλιν μας. Μᾶς ἔρχεται καὶ ἀπὸ τὴν ἰσοστέφανον πόλιν νέα ἔκδοσις, διαφημιζομένη ὡς περιέχουσα ἀληθῆ γεγονότα κτλ. κτλ.

— Εἰς τὸν σῖλον «Λαὸν» ἐδημοσιεύθη τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἕνα ἄρθρον, τὸ ὁποῖον μᾶς ὑπενθυμίσε ζωηρότατα τὸν περίφημον ἥρωα τοῦ Ἀλφόνσου Δωδέ. Τιτλοφορεῖται «Οἱ Ρωμιοὶ» καὶ ὁ γράφων ἐπιτίθεται δριμέως ἐναντίον κάποιου φατσατζῆ, τὸ ὁποῖον σείει τὴν μαχαίραν του ὕπερθεν τῆς κεφαλῆς τῶν Ρωμιῶν. Ταράσσεται διὰ τὴν ὕπαρξιν τοῦ στρατιωτικοῦ νόμου, ταράσσεται διὰ τὴν σημερινὴν στρατιωτικὴν δύναμιν ἐν τῇ πρωτευούσῃ καὶ ἐπαγγέλεται ὅτι οἱ Ρωμιοὶ δὲ φοβοῦνται τὶς κρεμάλες, δὲ ζαρώνουνε, δὲν κρύβουνε τὴν ἀξία τους καὶ τὰ λοιπά. Ἀλλὰ τί ἤθελεν ὁ ἐπὶ ἀνεμομύλου ἀρθρογράφος οὗτος ἐπιτιθέμενος, νὰ εἴπῃ δι' ὅλων τούτων; Ποῖος σήμερον βγῆκε νὰ τοῦ πῇ ὅτι ὁ Ρωμιὸς φοβᾶται ἢ δὲ φοβᾶται τὶς κρεμάλες; Ἄλλως τε οἱ κρεμάλες ἐστήθησαν διὰ τὸν Ρωμιόν; Ἡ ἡ μετερνίχειος πολιτικὴ του ἠδυνήθη εἰσδύουσα εἰς δυσθεώρητα βάθη ν' ἀνακαλύψῃ κάτι ἐρχόμενον ἐναντίον τῆς Ρωμιοσύνης, ὅπως (ἂ ἔλεγε τὸν Ἑλληνισμόν ὁ φίλτατος «Λαὸς» καὶ τὸ κάτι αὐτὸ ἐπροθυμοποιήθη νὰ καταπολεμήσῃ διὰ τοῦ ἄρθρου του τούτου, τοῦ ὁποίου ὅπως ἡμεῖς ἐθαυμάσαμεν τὴν ἐξοχον συνάρτησιν, θὰ θαυμάσῃ καὶ ὁ λοιπὸς κόσμος;

Η ΕΟΡΤΗ ΤΩΝ ΑΝΘΕΩΝ

Ημην στὸ παράθυρο προχθὲς ὅταν διὰ πρώτη φορὰ ἤκουσα ἕνα πωλητὴ νὰ φωνάζῃ :

— Ἄνθη, ἄνθη ! Μυροβόλα ἄνθη !

Ἐνόμισα πῶς ὁ ἀρχαῖος πολιτισμὸς περνᾷ ἀπὸ τὸν δρόμο. Ὁ πολιτισμὸς μὲ τὰ πολύχρωμα, τὰ δροσοπέταλα, τὰ μυροβόλα ἄνθη ! Ἀλλοίμονον ! Ἀπὸ πολλοῦ ἡ Φύσις ἔχασε τὴν λατρεία της, καὶ τὰ ἄνθη ἔχασαν τὴν ἑορτή των. Ὁ σημερινὸς ἄνθρωπος παρεστράτησε πολὺ καὶ ἡ αἰσθητική, ἡ φαντασία ἔχασαν κάθε σύμβολο καὶ κάθε ἔμπνευσι.

Ἐνθυμοῦμαι στὴν ἀρχαία ἐποχὴ ποῦ ἑωρτάζοντο τὰ Ἀνθεστήρια. Τρεῖς ἡμέρας καὶ τρεῖς νύκτας ἑόρταζε ἡ πόλις τὴν ἑορτὴ τῶν ἀνθέων. Ἐπρόβαλλε ἡ φύσις ἀπὸ τὸν ὕπνο τοῦ χειμῶνος καὶ νέο σφρῖγος, νέα ζωή, νέα δύναμις παντοῦ ἐκυκλοφόρει. Ἡ αἰωνία δύναμις ποῦ συμβολίζει τὸ ἄνθος καὶ ἡ βλάστησις.

Ὁ κλεισμένος ναὸς τοῦ Διονύσου ἄνοιγε τότε τὴν πρώτη ἡμέρα τῆς ἑορτῆς. Καὶ τὸ ἱερὸ ἅγαλμα τοῦ Θεοῦ ποῦ φέρει τὴν γονιμοποίησι καὶ τὴν μέθη μετεφέρετο νύκτα καὶ μὲ μυστηριώδη σιωπὴ στὸ ἱερὸ τοῦ Κεραμεικοῦ. Ἦτο ἡ νύκτα τῆς Δυνάμεως.

Ὁ Ἥλιος ἔκρυπτε τὰς χρυσᾶς του ἀκτῖνας τὴν ἄλλην ἡμέραν. Ἐβράδυασε. Καὶ εἰς τὸ Κεραμεικὸ ἐσχηματίσθη ὁλοφώτεινος ἡ μεγάλη λαμπαδηφορία. Ὅλη ἡ πόλις τῶν Ἀθηνῶν μὲ φῶτα, μὲ πυροούς, μὲ κρόταλα, μὲ κουδούνια περιέχυνε παντοῦ ἄνθη καὶ ἐσκόρπιζε χαρὰ καὶ εὐθυμία. Ἑώρταζε τὰ ἄνθη, τὴν βλάστησιν, τὸ σπάργος τῆς Φύσεως. Ἡ ἱερὰ πομπὴ ἐκίνησε.

Μικροὶ καὶ μεγάλοι, παρθένες καὶ γραῖαι ἦσαν στεφανωμέναι μὲ λουλούδια. Τραγούδια στὸν ἔρωτα, στὸν Θεό, στὴν καλὴ φιληνάδα ἠκούοντο ἀπὸ παντοῦ. Καὶ ἀπὸ πανέρια ἀνθέων ἐπετροβολοῦντο ἄνθη εἰς ἀτελεύτητο ἀνθοπόλεμο. Ὦ ἡ βροχὴ τῶν ἀνθέων καὶ τὸ ἄρωμα !

Πολλοὶ ἔφεραν προσωπίδας καὶ συμβολικὰς παραστάσεις τῆς Μυθολογίας. Ἦσαν Σάτυροι, ἦσαν Πᾶνες, ἦσαν Σιληνοί. Καὶ ἐχόρευαν, ἐπηδοῦσαν, ἔλεγαν στίχους, ἐπείραζαν τοὺς τυχόντας καὶ ἔλεγαν τὰ ἐξ ἁμάξης στὸ πλῆθος. Ὁλόκληρος σειρὰ ἁμαξῶν γεμᾶτες ἀπὸ λουλούδια καὶ ἀπὸ κομιστὰς ἠκολούθει. Καὶ εἰς τὸν δαιμονισμένο αὐτὸν συμβολισμὸ τῆς ἀνοίξεως χορεύτριαι γυναῖκες καὶ τραγουδίστριαι ἑταῖραι παρίστανον μετεμφιεσμέναι, τὰς Ὥρας, τὰς Νύμφας, τὰς Μαινάδας. Ὦ ἡ πομπὴ τῆς νεότητος, τῆς τρέλλας !

Θριαμβευτικὸ καὶ ἀνθοστολισμένο τὸ ἅρμα τοῦ Διονύσου ἐφέρετο εἰς τὸν ναὸ τοῦ αἰωνίου Θεοῦ. Καὶ ἐκεῖ λευκοφορεμένη, μὲ ἀνθοστέφανο στὸ κεφάλι, κρατοῦσα σκῆπτρο καὶ κυδόνι, ὡς ἡ μέλλουσα οἰκοδέσποινα καὶ μητέρα, ἔφθανε τῶν Ἀθηνῶν ἡ αἰωνία νύμφη. Ἦτο ἡ σύζυγος τοῦ ἄρχοντος βασιλέως ἀντιπροσωπεύουσα τὰς ἀθηναίας γυναῖκας. Ἑπτὰ δεξιᾷ καὶ ἑπτὰ ἀριστερᾷ γεραραί, ὡς κυρίαι τῆς τιμῆς, ἀπὸ τὴν ἀθηναϊκὴ ἀριστοκρατία συνώδευαν τὴν νύμφη.

Ὁ συμβολικὸς γάμος τῆς πρώτης ἀρχόντισσας τῶν Ἀθηνῶν μὲ τὸν ἀόραιο Θεὸ τῆς Ἀνοίξεως ἔγινε. Ἡ θυσία ἐτελέσθη εἰς τὸν βωμὸν καὶ ἡ νύμφη θὰ ἔμενε στὸ Ἱερὸ ὅλη τὴν νύκτα. Ἀπόλυτος σιωπὴ ἐδῶ. Ἕνα παλληκάρι μετεμφιεσμένο εἰς δαίμονα Κῶμο καὶ μὲ προσωπίδα ἐφρούρει ἔξω ἀπὸ τὸ Ἱερὸ τὸ ἄσυλο τοῦ νυμφικοῦ κοιτῶνος. Τίποτε ἄλλο. Αἱ γεραραὶ ἀφῆκαν τὸν ναὸ καὶ τὰ πλήθη ἐκόμαζαν ἔξω.

Κρασί, κρασί ! Εὔοιαν, Βάκχε, εὔοιαν ! Κρασί !

Ἐφώναζαν ἀπὸ παντοῦ καὶ ἄφθονο κρασὶ ἐκιρνᾶτο εἰς ὅλους. Ἀνθοστόλιστοι ἀσκοὶ γεμάτοι οἶνου περιεφέροντο εἰς τοὺς πανηγυριστὰς καὶ στοιχήματα ἐγίνοντο ποῖος θὰ ρουφήξῃ περισσότερο. Ὅποιος ἐκέρδιζε ἔπαιρνε στεφάνι κισσοῦ δῶρον. Οἱ ἑλλανοδίκαι ἔκριναν τὴν νίκη. Κάποιος πότης κοιλαρᾶς ὑπόσχεται νὰ ρουφήξῃ μονορροῦφι ἕνα μέτρο. Ἐπάτησε εἰς ἕνα γεμᾶτο γλυστερὸ ἀσκὸ καὶ χωρὶς νὰ γλυστρήσῃ ἐρρούφησε ἕνα μέτρο ἀπνευστί.

Εὖγε ! εὖγε ! ἐξεφώνησαν ὅλοι καὶ ὁ σαλπιγκτὴς ἐσάλπισεν ἐκ νέου.

Κρασί, κρασί ! ἐφώναζε ἄλλος.

Ἡ σάλπιγξ ἐσάλπισε καὶ ἐμπρὸς στὸ καγχᾶζον καὶ παῖζον πλῆθος ὁ πότης σηκόνει ἕνα τεράστιο ἀσκὸ καὶ πίνει, πίνει, πίνει !

Εὐοῖ, εὐάν ! Ὑπέρευγε !

Φωνάζουν ὅλοι. Καὶ σαλπίζει ἡ σάλπιγξ καὶ διαγωνίζονται τὰ πλήθη εἰς τὴν μέθη, εἰς τὴν κραιπάλη. Πανηγυρίζουν τοὺς Χόας. Ὦ ἡ ἀτελεύτητος πόσις, ἡ ἀκόρεστος ἡδονή ! Ἀπὸ τὸ μυστηριῶδες σφρῖγος, ἀπὸ τὴν Δύναμι εἰς τὴν Ἀπόλαυσι. Ὦ Βάκχε !

Εἰς αὐτὰ τὰ ἀρχαῖα Ἀνθεστήρια ἐταξείδευσε ὁ νοῦς μου ὅταν προχθὲς ἤκουσα τὸν πωλητὴ μὲ ἕνα μεγάλο ἀρωματισμένο πανέρι νὰ φωνάζῃ :

— Ἄνθη, ἄνθη. Μυροβόλα ἄνθη !

Ἐσκέφθηκα πῶς προωδεύσαμε ὀλίγο. Ἄλλοτε τὰ ἄνθη ἐπωλοῦντο εἰς τοὺς δρόμους μόνον τὴν Πρωτομαγιά. Αὐτὴ ἔμεινε μοναδικὸ ἀπομεινάρι τῆς παλαιᾶς ἑορτῆς καὶ τοῦ ἔρωτος τῆς Φύσεως. Καὶ ὁ ποιητὴς τότε μόνον καλεῖ τοὺς ἐραστὰς νὰ δρέψουν τοὺς ναρκίσσους. Τότε σύρει τὸν συρτὸ χορὸ ἡ πρώτη τοῦ χωριοῦ ἀνθοστεφανωμένη. Τὴν Πρωτομαγιά. Ἐσκεπτόμην τὸ γλυκό μου ὄνειρο ὅταν ἔβρυνε τοῦ πωλητοῦ ἡ φωνή.

— Ἄνθη, ἄνθη. Μυροβόλα ἄνθη !

Φανάρι. **Νικόλαος Βασιλειάδης.**

Ν. ΜΠΕΛΑΑ

ΠΕΡΙ ΣΟΣΙΑΛΙΣΜΟΥ ΥΠΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΝ ΕΠΟΨΙΝ

(Συνέχεια καὶ τέλος ἐκ τοῦ ἀριθ. 15).

Ὁμιλοῦντες ἀπὸ βήματος ἑλληνικῆς λέσχης περὶ δράσεως ἑλληνικῆς ἐν σχέσει μὲ τὸν σοσιαλισμὸν θὰ ἦτο σοβαρὰ παράλειψις ἂν δὲν ἐγένετο μνεία ὅτι ὁ πρῶτος σκαπανεὺς τοιαύτης ἀνθρωπιστικῆς μεταβολῆς καὶ προφήτης μιᾶς κοινωνίας τοῦ μέλλοντος στηριζομένης ἐπὶ ἀρχῶν δικαιοσύνης καὶ ἀμοιβαίας ὑποστηρίξεως εἶνε ὁ καὶ μέχρι σήμερον ἀκαμάτως ἐργαζόμενος καὶ ὁ διὰ τοῦ μνησθέντος περιοδικοῦ του παλαίων κατὰ τῆς φαγαιδένης ταύτης τοῦ σημερινοῦ πολιτειακοῦ πολιτεύματος, καὶ προσπαθῶν διὰ παντοίων θυσιῶν ν' ἀναρριπίσῃ τὴν ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ Ἕλληνος ἔμφυτον διαίσθησιν παντὸς ὑψηλοῦ καὶ εὐγενοῦς ἰδεώδους. Τὸν σκαπανέα τοῦτον, ἅπαν τὸ ἑλληνικὸν ἔθνος ὤφειλε νὰ γνωρίζῃ, διὰ τῆς τακτικῆς ἀναγνώσεως τοῦ ἐξόχου περιοδικοῦ του «Ἔρευνα.» Διὰ τοὺς ἀγνοοῦντας τὴν ὕπαρξιν τοιούτου ἀνθρωπιστικοῦ καὶ μορφωτικοῦ συγγραφέως λέγω ὅτι ὀνομάζεται **Πλάτων Δρακούλης.**

Πρὸ εἰκοσιπέντε περίπου ἐτῶν ἐκδίδων ἐν Ἀθήναις τὸ «Ἄρδην,» ἔγραφε:

«Ὅτι παράγει διὰ τῆς ἐργασίας του ὁ ἄνθρωπος ἀνήκει εἰς αὐτόν, οὔτε ὀλιγώτερον οὔτε περισσότερον. Κατ' αὐτὸν τὸν νόμον δύναται μόνον καὶ μόνον νὰ διατηρηθῇ ἡ ἰσορροπία εἰς τὴν ἀπολαβὴν ὅλων. Ἡ αἰτία τῆς κοινωνικῆς ἀθλιότητος εἶνε ἡ ἔλλειψις τῆς ἰσορροπίας ταύτης, διότι οἱ μισθοὶ ἐν γένει τοὺς ὁποίους λαμβάνουν οἱ ἐργαζόμενοι ἀντιπροσωπεύουν ὀλιγώτερον τῆς ἀξίας τῆς ἐργασίας των, ἡ δὲ διαφορὰ μεταβαίνει εἰς ἄλλους καὶ οὕτω συσσωρεύονται τὰ χρήματα καὶ σχηματίζεται ἡ γένεσις τοῦ κέρδους τῶν τόκων, καὶ τῶν εἰσοδημάτων, ἄδικος δηλαδὴ πηγή. Ὑπὸ τὸ ὄνομα κέρδος, τόκος, εἰσόδημα ἀφαιρεῖται ἀπὸ τὸ παραγωγὸν ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἀνήκει εἰς αὐτόν. Ἐντεῦθεν ἡ πτωχεία καὶ ὅλα σχεδὸν τὰ ἐγκλήματα τῶν ἡμερῶν μας. Ὥστε τὸ σύστημα αὐτὸ τῶν μισθῶν ἀφ' ἑνὸς καὶ τῶν κερδῶν ἀφ' ἑτέρου δὲν ἁρμόζει εἰς ἀληθινὸν πολιτισμόν.

Ἐν τῇ σημερινῇ κοινωνικῇ τάξει πᾶσα πρόοδος, πᾶσα ἐφεύρεσις, πᾶσα νέα μηχανὴ δὲν ὠφελεῖ τοὺς ἐργαζομένους, ἀλλὰ τοὺς ἔχοντας κεφάλαια. Τοιουτοτρόπως ὅλα τὰ μέσα τῆς παραγωγῆς περιορίζονται εἰς τὰς χεῖρας τῶν κεφαλαιούχων. οἵτινες κατ' οὐσίαν διευθύνουν ὅλην τὴν βιομηχανίαν, τὴν κοινωνίαν καὶ τὴν πολιτείαν, καὶ εἶνε οἱ πραγματικοὶ δεσπόται τῶν ἐργαζομένων, τοὐτέστι τοῦ ἔθνους, διότι ἔθνος δικαιοῦνται νὰ λέγωνται μόνον οἱ ἐργάται καθ' ὃ παράγοντες πᾶν ὅ,τι συντηρεῖ τὸ ἔθνος. Ὑπὸ τὸν τοιοῦτον μηχανισμὸν τῆς κοινωνίας ἕκαστος τείνει δι' ὅλων τῶν δυνάμεών του νὰ προαγάγῃ τὸ ἴδιον ἑαυτοῦ ἄτομον διὰ νὰ συναγωνίζεται πρὸς τοὺς ἄλλους. Ἄλλο εἶνε ἅμιλλα ἥτις ἀναδεικνύει ὅλους καὶ ἄλλο συναγωνισμὸς εἰς τὸν ὁποῖον πίπτουν θύματα ὅσοι δὲν ἔχουν μεγάλας δυνάμεις εἰς τὰς χεῖράς των. Αἱ περιοδικῶς συμβαίνουσαι οἰκονομικαὶ κρίσεις εἶνε φαινόμενα τοῦ συναγωνισμοῦ τούτου. Ὁ συναγωνισμὸς εἶνε ὁ ἐξαλείφας πάντα τὰ εὐγενῆ αἰσθήματα καὶ καθιερώσας ἀντ' αὐτῶν τὴν πεζότητα καὶ τὴν ὑλοφροσύνην, ὁ φυγαδεύσας τὴν συναίσθησιν τῆς ἀνθρωπίνης ἀξίας καὶ καταστήσας ὅλας τὰς κοινωνικὰς σχέσεις ἐμπόριον. Λὲν διέπει λοιπὸν τὸν βίον μας κοινωνικὴ τάξις — ἀλλ' ἐπικρατεῖ πλήρης κοινωνικὴ παραλυσία.»

Καὶ ἐξακολουθεῖ:

«Βεβαίως ἡ σημερινὴ κοινωνικὴ κατάστασις δὲν θὰ ἐξακολουθήσῃ διὰ παντός. Ἡ ἱστορία καὶ ἡ ἐπιστήμη διδάσκουν ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ἐξακολουθήσῃ. Ἡ εἰς τὰ ἀρχαῖα κράτη ἐπικρατοῦσα κοινωνικὴ τάξις ἦτο σύστημα τῆς **δουλείας,** κατὰ τὸ ὁποῖον ὁ κύριος εἶχεν ἐξουσίαν νὰ μεταχειρίζεται ὅπως ἤθελε τοὺς δούλους του καὶ νὰ τοὺς φονεύῃ ἐὰν ἤθελεν. Ἀπὸ τὸ σύστημα τῆς δουλείας ἡ κοινωνία μετέβη εἰς τὸ σύστημα τῆς **δουλοπαροικίας,** κατὰ φυσικὴν ἐξέλιξιν καὶ συνεπείᾳ τῆς ἐξεγέρσεως τῆς ἀνθρωπότητος. Κατὰ τὸ σύστημα τῆς δουλοπαροικίας ὁ κύριος δὲν εἶχε πλέον ἀπόλυτον ἐξουσίαν ἐπὶ τοῦ δούλου ἀλλ' ὅμως ὁ δοῦλος ἦτο ἀναπόσπαστος ἀπὸ τὰ κτήματα τοῦ κυρίου. Εἰς τοὺς χρόνους τοὺς μεταξὺ τῆς δουλείας καὶ τῆς δουλοπαροικίας ἦτο κατάστασις μεταβατική, κοινωνική τις ἀποσύνθεσις ὁμοιάζουσα μὲ τὴν σημερινήν. Σήμερον ἡ δουλοπαροικία δὲν ὑπάρχει καὶ εὑρισκόμεθα εἰς μεταβατικὴν ἐποχήν. Μεταβαίνομεν ὁλοὲν εἰς νέον τι σύστημα τὸ ὁποῖον δὲν θὰ βραδύνῃ ν' ἀρχίσῃ διότι ἡ κοινωνικὴ παραλυσία ἔφθασε εἰς τὸ κατακόρυφον καὶ ἡ ἐξέγερσις τῶν ἀνθρώπων καθίσταται γενική. Τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς ἐποχῆς μας εἶνε οἱ **μισθοί,** μ' ἄλλας λέξεις ὁ ἀτομισμός. Τὸ χαρακτηριστικὸν τῆς νέας ἐποχῆς θὰ εἶνε ἡ πλήρης ἀμοιβὴ ἢ μ' ἄλλας λέξεις ὁ σοσιαλισμός.»

Τοιαῦτα ἐπροφήτευεν πρὸ ἑνὸς τετάρτου αἰῶνος ὁ πολύτιμος οὗτος Ἕλλην, τοῦ ὁποίου—ἂς μ' ἐπιτραπῇ ἡ παρέκβασις — τὸ ἐθνικὸν ἐγκόλπιον ὅπερ φέρει τὸν τίτλον «Ἔρευνα» ἂν ἐγράφετο εἰς ξένην γλῶσσαν, ἀντὶ τῆς ἑλληνικῆς, δὲν θὰ ὑπῆρχεν οἰκογένεια ἥτις νὰ μὴ τὸ ἔχῃ ὡς τακτικὸν ἀνάγνωσμα καθ' ἑκάστην κύκλῳ τῆς τραπέζης εἰς ἐπήκοον τῶν τέκνων της τὰ ὁποῖα εἶνε ἀνάγκη νὰ γαλουχηθοῦν ἀπὸ τρυφερᾶς ἡλικίας μὲ τοιαῦτα ἰδεώδη ἀνθρωπιστικά. Εἶνε πόνος ψυχῆς ἀληθῶς νὰ σκεφθῇ τις ὅτι ὅπου ἀγνοεῖται ἡ ὕπαρξις τοιούτων σελίδων, εἰς ἑλληνικὰς ἐννοῶ ἑστίας, θριαμβευτικῶς κάμνουν τὴν παρέλασίν των ἀπὸ τοῦ μαγειρίου μέχρι τοῦ boudoir, ἀνήθικα δημοσιεύματα οἷον ἐφημε-

ρὶς «Φρουὺ-Φρουύ», φυλλάδιο. Σύλλογος Ἀγάμων καὶ παρόμοια.

Εἰς τοὺς φιλοτίμους, ἠθικοὺς καὶ χριστιανοὺς πατέρας καὶ μητέρας συνιστῶ χάριν τῶν τέκνων των καὶ αὐτῶν τῶν ἰδίων τὸ πολύτιμον τοῦτο περιοδικὸν τὴν «Ἔρευναν».

Ἡ ἀνάγνωσις τοιούτων βιβλίων μορφωτικῶν καὶ δημιουργικῶν χαρακτῆρος μιᾶς νέας γενεᾶς ἀνδρῶν ὀρθοφρονούντων καὶ δυναμένων νὰ σκέπτωνται Χριστιανικῶς δηλ. εὐγενῶς εἶναι ὁ θεμέλιος λίθος ἐφ' οὗ περίβλεπτον καὶ ἔξοχον προώρισται ν' ἀνεγερθῇ τὸ οἰκοδόμημα τοῦ **γνησίου** Χριστιανισμοῦ ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τοῦ σημερινοῦ **κιβδήλου** τοιούτου δύναται δέ τις ἀσφαλῶς νὰ προείπῃ ὅτι ἡ γενεὰ τοῦ μέλλοντος ἤτις θ' ἀναγράψῃ ἐπὶ τῆς σημαίας της τὸ κορυφαῖον τοῦ ἀνθρωπισμοῦ ρητὸν «**Ἀγαπᾶτε ἀλλήλους**» μελετῶσα παρωχημένων ἐποχῶν σελίδας τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἱστορίας καὶ σελίδας τοῦ πολιτισμοῦ, θ' ἀδυνατῇ νὰ ἐξηγήσῃ πῶς ἦτο δυνατὸν οἱ ἄνθρωποι τοῦ 1909, νὰ θεωρῶσιν ὡς Χριστιανικὰ κέντρα, τὴν Ρώμην μὲ τὸ Βατικανόν, τὸ Φανάριον μὲ τὸ Πατριαρχεῖον, τὴν Μόσχαν, τὴν Καταβρυγίαν ἢ τὴν Ἱερουσαλήμ.

Καὶ ἡ ἡμέρα αὕτη ἀναγκαίως ἐλεύσεται οὐχὶ διότι τὴν θέλουν οἱ ἄνθρωποι τοῦ σοσιαλιστικοῦ ἰδεώδους, ἀλλὰ διότι τὴν θέλει ἡ Ὑπερτάτη **Δύναμις** ἡ διευθύνουσα τὴν Δημιουργίαν.

Τὴν θέλει ὁ Θεός, ὅπως καλοῦμεν, ἡμεῖς οἱ ἁπλοῖ τὴν Δύναμιν ταύτην, τὴν θέλει ἡ ἐξέλιξις ὅπως λέγει ὁ ἐπιστήμων, τὴν θέλει **ἡ ἀνάγκη** ὅπως λέγει ὁ φιλόσοφος. Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ὅλοι συμφωνοῦσι εἰς τὸ ἀναπόδραστον τῆς ἐλεύσεως τῆς ἡμέρας ταύτης ἤτις ἔσται ὁ πλησιέστερος σταθμὸς εἰς τὴν κατανόησιν τοῦ Μεγάλου κέντρου τῆς Ἠθικῆς, τουτέστι τοῦ Χριστιανισμοῦ, ὃν ματαίως σήμερον καὶ ἀτελεσφόρως καταγίνονται νὰ ἑρμηνεύσουν διὰ δογμάτων καὶ τύπων Μεσαιωνικῶν — δὸς δ' εἰπεῖν — καὶ διὰ διαπληκτισμῶν οἱ χρυσοῦφάντους περιβεβλημένοι ἀμφιέσεις καὶ διὰ ψευδο-μαργαριτῶν καὶ λιθαρίων ἐστεμμένοι ὀπαδοὶ τοῦ ἀσκεποῦς **Ναζωραίου.**

Ἐπισπεύσωμεν τὴν ἡμέραν ταύτην τοῦ μέλλοντος μὴ ἐπαναπαυόμενοι μόνον ἐπὶ τῆς βραδείας τῶν πραγμάτων ἐξελίξεως.

Ναί! βοηθήσωμεν τὴν ἠθικὴν ἐξέλιξιν ἥτις προχωρεῖ ἀκαταπαύστως, ἐκ παραλλήλου μὲ τὴν φυσικήν.

Τὸ πρὸ ἑκατομμυρίων αἰώνων φυτὸν καὶ ζωόφυτον διῆθλεν ἀπείρους φάσεις φυσιολογικῆς κλίμακος μέχρις οὗ φθάσει εἰς τὴν κατάστασιν τοῦ προανθρωπίνου ὄντος. Ἀπὸ τῆς καταστάσεως ταύτης μέχρι τῆς ἐποχῆς μας ὅλα τὰ διαρρεύσαντα ἑκατομμύρια τῶν ἐτῶν ἐσημείωσαν ἕκαστον ἕνα βαθμὸν προόδου πρὸς τὸν ἀνθρωπισμόν.

Καὶ προχωροῦμεν ὁλοέν.

Θὰ εἴμεθα ἡ ἐνσάρκωσις τοῦ περιπλανωμένου, Ἰουδαίου, ἂν ἡ ἀνθρωπότης τῆς ἐξελίξεως δὲν ἔβαινε χωροῦσα εἰς τὸ Ἄπειρον, ἀνταλάσσουσα ἀπὸ ἐποχῆς εἰς ἐποχὴν σφαίρας γνώσεως ἀφυπνιζούσης τὰς συνειδήσεις καὶ βαθμιαίως πλησιάζουσα εἰς τὴν Δικαιοσύνην καὶ τὴν Ἀλήθειαν.

Ναί! ἀπὸ τοῦ τρωγλοδύτου μέχρι τοῦ ἀνθρώπου τῆς καλλιτεχνίας, μέχρι τοῦ Ἀϊοχύλου, καὶ Ραφαὴλ καὶ Μπετχόβεν ἀπὸ τοῦ ἡμαγρίου Τομπουκτοῦ μέχρι τοῦ φιλοσόφου καὶ τῶν γιγάντων τοῦ ἀνθρωπισμοῦ μέχρι τοῦ Κομφουκίου, καὶ Πυθαγόρα καὶ Σωκράτους καὶ Πλάτωνος καὶ Ἀριστοτέλους καὶ Ἀπολλωνίου τοῦ Τυανέως καὶ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ Μάρκου Αὐρηλίου καὶ Victor Hugo, ὑ' ἀναβῶμεν ὅλοι τὰς βαθμίδας τῆς τελειότητος οἵαν ἀνειροπόλησε διὰ τὸ ἀνθρώπινον γένος ὁ ἥρως τοῦ Γολγοθᾶ ἢ — τοῦθ' ὅπερ ἀντίκειται εἰς τὸν ἀμείλικτον νόμον τῆς ἠθικῆς ἐξελίξεως — δὲν θ' ἀναβῶμεν.

Μονομερὴς ὅμως πρόοδος ἢ ἐξαιρετικὴ χάρις διὰ προνομιούχους τάξεις, δὲν ὑπάρχει.

Καὶ ἀπὸ τῆς σκέψεως ταύτης ὁρμώμενοι καταλήγομεν, ἀδιστάκτως πιστεύοντες ὅτι ὁ Σοσιαλισμὸς ἦτοι ὁ Ἐνήσιος Χριστιανισμὸς εἶναι ἡ ΑΝΑΓΚΗ ΤΟΥ ΜΕΛΛΟΝΤΟΣ.

ΠΕΝΤΑΜΟΡΦΗ

Πεντάμορφη, ἕνας ἄρχοντας ἂν ἀποκτοῦσε ἐσένα,
Στὰ καστανά σου τὰ μαλλιὰ θὰ σοῦχε σκορπισμένα
Διαμάντια ποὺ τὰ κέρδισαν μιᾶς γενεᾶς καϋμοί.
Μαργαριτάρια στὸ λαιμὸ θὰ σοῦχε κρεμασμένα,
Λιπλὰ τριπλὰ περάσματα, ποὺ θἄχε τὸ καθένα
Τοῦ ναύτη ποὺ τὰ ψάρεψε τὸ αἷμα γιὰ τιμή.

Πεντάμορφη, γιὰ σένανε, μέσ' σ' ἅγιο μοναστήρι,
Θὲ νἄκλεφτε ὁ καλόγερος τὸ πιὸ χρυσὸ ποτῆρι,
Τῆς Παναγιᾶς τὰ τάματα καὶ τὰ παλιὰ φλουριά.
Θὰ λησμονοῦσε ἀπ' τὸν καϋμὸ νὰ σκούξῃ τὴν καμπάνα,
Καὶ ξεχασμένη, κ' ἔρημη τοῦ Ναζωραίου ἡ μάνα
Χρόνια μπροστά της θἄβλεπε σβυσμένα τὰ κεριά.

Πεντάμορφη, γιὰ σένανε, θὰ γίνουνταν κομμάτια
Τὸ πιὸ περήφανο παιδὶ τοῦ Ρήγα τοῦ τρανοῦ·
Σιμά σου θὰ λησμόναγε καὶ πύργους καὶ παλάτια,
Καὶ θὰ προσκύναγε τρελλὰ τὰ ὁλόγλυκά σου μάτια,
Ποὺ καθρεφτίζουν ἄκακα τὴ χάρη τ' οὐρανοῦ.

Πεντάμορφη, τοῦ βασιλιᾶ θὰ στόλιζες τὸ θρόνο,
Καὶ τοῦ Μεγάλου Μάρτυρα θὰ γλύκαινες τὸν πόνο,
Πεντάμορφη, στοῦ Γολγοθᾶ τὸν ἅγριο τὸ γκρεμνό,
Ἀντὶς νερό, θὰ ζήταγε τὰ φλογερά σου χείλια,
Ἐκεῖνος θὰ σοῦ χάριζε τοῦ κόσμου τὰ βασίλεια,
Κι' αὐτὸς τὸν Οὐρανό.

Ὅμηρος Μπεκές.

Η ΝΙΤΣΑ

Ἀπὸ τὸ λίαν προσεχῶς ἐκδιδόμενον νέον δρᾶμα **«Ἡ Νίτσα»** τοῦ διακεκριμένου δραματογράφου μας κ. Ζ. Φυτίλη, ἀποσπῶμεν τὴν ὡραίαν ταύτην καὶ πλήρη τραγικότητος σκηνήν, χάριν τῶν ἀναγνωστῶν **«τοῦ Ἐπικαίρου»** Πρὸς τοῦτο ὅμως ἐλάβομεν τὴν συγκατάθεσιν τοῦ εὐγενοῦς λογογράφου ὅπως μὴ διατηρήσωμεν ἐν τῷ ἀποσπάσματι τοῦτο τὸ ὀρθογραφικὸν του σύστημα.

Μία μικρὰ περίληψις σημείων τινῶν πρὸς ἀκριβεστέραν κατανόησιν τοῦ παρατιθεμένου κρίνεται ἀναγκαία.

Ἡ Νίτσα ἀγαπᾷ τὸν παιδικόν της φίλον Νίκον καὶ ἀνταγαπᾶται ὑπ' αὐτοῦ· Ὁ πατὴρ ὅμως τῆς Νίτσας κατ' οὐδένα τρόπον στέργει νὰ δώσῃ τὴν θυγατέρα του εἰς νέον ἀνήκοντα εἰς κατωτέραν κοινωνικὴν τάξιν, τοῦ ὁποίου ἡ οἰκογένεια ἦτο ὑπὸ τὴν προστασίαν του, ἐπιθυμεῖ δὲ νὰ τὴν ὑπανδρεύσῃ μετά τινος μεγαλοὐτου περασμένης ἡλικίας. Ἡ Νίτσα ὅμως ἀρνεῖται. Θέλει τὸν Νίκον, τὸν ὁποῖον ἐπὶ τέλους ὁ πατήρ της πείθει νὰ εἴπῃ εἰς τὴν κόρην του ὅτι ἀδυνατεῖ νὰ τὴν νυμφευθῇ·

ΝΙΤΣΑ ΚΑΙ ΝΙΚΟΣ

Νίκος. *(Μπαίνοντας σταματᾷ ὠχρὸς καὶ συγκινημένος στὴν πόρτα). Νίτσα!...*

Νίτσα. *(Τρέχει λαχταριστὴ πρὸς τὸ Νίκο). Νίκο!... (Τοῦ πιάνει τὰ χέρια καὶ τὸν κοιτάζει μὲ πάθος στὰ μάτια). Εἶσαι εὐχαριστημένος;...*

Νίκος. *(Σαστισμένος). Τί;*

Νίτσα. *Ἔλα! (Τὸν φέρνει καὶ καθίζουνε). Πέ μου... Τί θέλεις νὰ μοῦ πῇς;*

Νίκος. *(Τὸ ἴδιο). Μοῦ εἶπανε... ὅτι θέλουν... νὰ σὲ παντρέψουν μὲ τὸ Βανέλη.*

Νίτσα. *(Ζωηρή). Ἄφησε τὸ Βανέλη... Τί σοῦ εἶπανε γιὰ μᾶς;*

Νίκος. *(Τὸ ἴδιο). Ναί!... Μοῦ εἶπανε...*

Νίτσα. *Νὰ παντρευτοῦμε;... Ἔ;...*

Νίκος. *Ναί!... Μοῦ τὸ εἶπανε κι' αὐτό...*

Νίτσα. *Κ' ἐσύ, τί λές;*

Νίκος. *(Σὰν σὲ ὄνειρο). Ἐγώ;!...*

Νίτσα. *(Μὲ λαχτάρα). Ἐσὺ βέβαια... Πὲ λοιπόν!...*

Νίκος. *(Τὸ ἴδιο). Ἐγώ, Νίτσα... σ' ἀγαπῶ!...*

Νίτσα. *(Ξεκαρδίζεται νὰ γελᾷ). Χαχά! Χαχά!... Θαρρεῖς ποῦ δὲν τὄξερα;... Τί θέλεις; τὸ λοιπόν;... Νὰ μάθῃς ἂν σ' ἀγαπῶ κ' ἐγώ;...*

Νίκος. *Τὸ ξέρω!...*

Νίτσα. *(Σηκώνεται). Τότε πᾶμε... Ἔλα...*

(Ὁ Νίκος πιάνει τὸ κεφάλι του σὰν ζαλισμένος).

Νίτσα. *Θέλεις νὰ τοὺς φωνάξω;... (πηγαίνει νὰ χτυπήσῃ τὸ κουδοῦνι).*

Νίκος. *(Σὰν νὰ ξυπνᾷ ἀπὸ τὸ ὄνειρο). Ὄχι!... Στάσου σὲ παρακαλῶ... Ἀκόμα δὲν εἴπαμε ὅτι εἴχαμε νὰ ποῦμε...*

Νίτσα. *(Ἀνυπόμονη). Τί;... Λέγε λοιπόν!...*

Νίκος. *(Λυπημένος). Αὐτὸ ποῦ ἔχω, Νίτσα, νὰ σοῦ πῶ... εἶναι πικρό... πολὺ πικρό!..*

Νίτσα. *(Ἁρπᾷ τρομαγμένη τὰ χέρια του.) Τί;*

Νίκος. *(Σηκώνεται μὲ θέληση.) Εἶναι ἀδύνατο νὰ σὲ πάρω γυναῖκά μου;...*

Νίτσα. *(Ἐμβρόντητη.) Γιατί;...*

Νίκος. *Γιατὶ δὲν πρέπει!..*

Νίτσα. *(Σαστισμένη.) Τί θὰ πῇ δὲν πρέπει; Γιατὶ δὲν πρέπει;... Ἔχεις κανένα ἐμπόδιο;.. Μήπως... παντρεύτηκες; ἐκεῖ κάτω;.. Μήπως ἀγαπᾷς ἄλληνα;.*

— Τί τρελλὴ ποῦ εἶμαι;.. Τώρα μοῦλεγες πῶς μ' ἀγαπᾷς...—Λέγε λοιπόν... Γιατὶ δὲν πρέπει;..

Νίκος. *(Σοβαρὰ καὶ μετρημένα.) Ἄκουσε, Νίτσα... Γένηκε νὰ μ' ἀγατήσῃς καὶ νὰ σ' ἀγαπήσω... Ἔτσι γένηκε!.. Ἐσὺ ὅμως ποτὲ δὲ σκέφτηκες ὅτι μᾶς χωρίζει κοινωνικὴ ἄβυσσος!.. Εἶσαι τόσο καλὴ καὶ σκέφτεσαι τόσο ψηλὰ καὶ ἀνεξάρτητα ὥστε δὲ σὲ πειράζει ἡ κοινωνική μου θέση... Τὸν ἀγαπῶ, εἶπες, τὸν σηκώνω ἐκεῖ ποῦ εἶμαι καὶ τὸν πέρνω... Ἀλλ' ἐγώ... ἐγώ, Νίτσα, δὲ μπορῶ ν' ἀναίβω ἐκεῖ ποῦ εἶσαι...*

Νίτσα. *(Ἀνασαίνει.) Αὐτὸ εἶναι;*

Νίκος. *Λίγο τὄχεις;!*

Νίτσα. *Ἐγώ;— Τίποτα!— Ἂν τομίζῃς ποῦ ἐγὼ εἶμαι ἀπάνω κ' ἐσὺ κάτω τότε καταβαίνω ἐγὼ σ' ἐσένα!..*

Νίκος. *Ἀνεβόλειο!*

Νίτσα. *Ἡ ἀγάπη ὅλα τὰ σιάζει.*

Νίκος. *Ἡ ἀγάπη, Νίτσα, ἑνόνει τὶς ψυχὲς ὄχι καὶ τὶς κοινωνικὲς θέσεις...*

Νίτσα. *Αὐτὲς τὶς ἑνόνει ὁ γάμος.*

Νίκος. *Ἕνας τέτοιος γάμος θὰ εἴτανε ἀνώμαλος καὶ παράλογος... Δὲ μπορεῖ παρὰ νὰ εἶναι δυστυχής... Καὶ γιὰ σένα καὶ γιὰ μένα...*

Νίτσα. *Γιὰ μένα, ποτέ... Γιὰ μένα, δὲν ὑπάρχει μεταξύ μας ἀπάνω καὶ κάτω... Γιὰ μένα ἐκεῖ ὅπου στέκει ἐσὺ στέκω κ' ἐγώ... Σὲ διακρίνω μόνο ἀπὸ τοὺς ἄλλους... Καὶ εἶσαι γιὰ μένα πιὸ ψηλὰ ἀπὸ κάθε ἄλλονα... Τὴν οἰκογένειά σου τὴν ἐκτιμῶ καὶ τὴν σέβουμαι πιότερο ἀπὸ κάθε ἄλληνα... Ἐγὼ ἔτσι αἰσθάνομαι καὶ ἔτσι σκέφτομαι...*

Νίκος. *Δὲν ἀμφιβάλλω γιὰ τὰ αἰσθήματά σου—Ἐσὺ ὅμως, Νίτσα, δὲν εἶσαι μοναχή σου στὸν κόσμο... Εἶναι κι' ὁ πατέρα, σου κ' ἡ μητέρα σου κ' οἱ συγγενοῦς σας κ' οἱ φίλοι σας... Εἶναι ὁλόκληρος ὁ κόσμος ποῦ ζῆτε... Εἶναι οἱ ἰδέες σας, οἱ σκέψεις σας, οἱ συνήθειές σας, οἱ χαρακτῆρές σας... τὰ πάντα!.. Εἶναι ὅλα ὅσα μᾶς περικυκλώνουν... Καὶ ὅλα αὐτὰ δὲν τὰ διευθύνεις ἐσύ... Δὲν μπορεῖς νὰ τὰ μεταβάλῃς...*

Νίτσα. *Οὔτε ὅμως καὶ μὲ διευθύνουν, ἐμέ... Οὔτε μποροῦν νὰ μὲ μεταβάλουν...*

Νίκος. *Ἐν τούτοις, ἐγώ, πέρνοντάς σε γυναῖκά μου θὰ συνδεθῶ, θέλω δὲ θέλω μὲ ὅλ' αὐτά... Καὶ θὰ φέρω μαζί μου, Νίτσα, καὶ ὅσα μὲ περικυκλώνουν ἐμέ... Τὸν παποῦ μου μὲ τὰ ξεμωράματά του... Τὸν πατέρα μου μὲ τὴ μανιφατοῦρά του... Τὴ μητέρα μου*

μὲ τὸ σπιτικό της... Τὸ γαμπρό μου τὸ χασάπη... Τὶς ἀδερφές μου... Τὶς ξαδέρφες μου... Τὸν δικό μου τὸν κόσμο... ποῦ εἶναι ὅλως διόλου διαφορετικὸς ἀπὸ τὸ δικό σου!... — Ἐσένα δὲ σὲ διευθύνει ὁ δικός σου κόσμος... Ἐσὺ ἀνήκεις περισσότερο στὸν ἑαυτόν σου παρὰ στὴν οἰκογένειά σου καὶ στὴν κοινωνία σου... — Ἐμένα ὅμως μὲ διευθύνει ὁ κόσμος μου... Ἐγὼ ἀνήκω περισσότερο στὴν οἰκογένειά μου παρὰ στὸν ἑαυτό μου... — Ἐσὺ γεννήθηκες, ἀνατράφηκες, εἶσαι ἀνεξάρτητη... Καὶ τίποτα δὲ σὲ μεταβάλει... Ἐγὼ γεννήθηκα γιὰ τοὺς ἄλλους... Ἔχω ὑποχρεώσεις... Εἶμαι ὁ προστάτης καὶ τὸ ἐξάρτημα τῆς οἰκογενείας μου... Καὶ δὲν μπορῶ παρὰ νὰ εἶμαι ἔτσι.

Νίτσα. *(Μὲ ἐνθουσιασμὸ)* Ποιὸς σ' ἐμποδίζει νὰ εἶσαι;... Ποιός, Νῖκο, περιόζει τὴν οἰκογένειά σου;... Ἡ μητέρα σου σχεδὸν μὲ ἀνέθρεψε στὰ γόνατά της... Θὰ τὴν ἔχω σὰν μητέρα μου... Τὶς ἀδερφές σου θὰ τὶς ἔχω ἀδερφές μου...

Νῖκος. Ἐσύ... Οἱ ἄλλοι ὅμως;!. — Τὴ στιγμὴ ποῦ θὰ ἰδῶ τὴ μάννα μου καὶ τὴν ἀδερφή μου νὰ τὴν περιφρονήσῃ ἕνας ἀπὸ τοὺς δικούς σου θὰ εἶμαι δυστυχής!... Ναί, Νίτσα!... Ἄκουσέ με. Εἶναι τρέλλα νὰ σκέφτεσαι ποῦ μπορεῖ νὰ ἑνωθοῦμε... Τρέλλα!... Μᾶς χωρίζει ἄβυσσο!.. Μᾶς χωρίζει ἡ κοινωνία!.. Μᾶς χωρίζει τὸ πεπρωμένο!...

Νίτσα. *(Μὲ πόνο καὶ συγκίνηση)*. Καὶ ποιός, Νῖκο, μᾶς ἐμποδίζει νὰ φύγωμε μακρυὰ καὶ γὼ ἀπὸ τοὺς δικούς μου καὶ σὺ ἀπὸ τοὺς δικούς σου;... Ν' ἀφήκωμε χωρισμένους σὰν ποῦ εἶναι τοὺς κόσμους μας καὶ νὰ ζήσωμε ἑνωμένοι ἐμεῖς;...

Νῖκος. Ἡ ἀγάπη μου καὶ τὸ καθῆκόν μου πρὸς τὴν οἰκογένειά μου!

Νίτσα. *(Λυπημένη)*. Τότε, πές το λοιπὸν πῶς δὲ μ' ἀγαπᾷς!

Νῖκος. *(Μὲ πόνο καὶ συγκίνηση)*. Νίτσα!... Ἐσὺ τὸ λές;...

Νίτσα. *(Κακιωμένη)*. Ναί!... Ἐγώ!... Αὐτὰ ποῦ λὲς εἶναι προφάσεις... Εἶναι σοφίσματα... Εἶναι ἀνοησίες... Ἢ μ' ἀγαπᾷς καὶ τότε δὲν πρέπει νὰ συλλογᾶσαι ὅλ' αὐτά... τίποτε ἄλλο... ὅπως δὲ συλλογίζομαι ἐγώ... ἢ δὲ μ' ἀγαπᾷς...

Νῖκος. Εἶμαι ἕτοιμος νὰ θυσιάσω ὅτι ἔχω ἀτομικό μου... γιὰ νὰ σοῦ ἀποδείξω τὴν ἀγάπη μου...

Νίτσα. Δὲν ἔχεις τίποτα δικό σου... ἐχτὸς ἀπὸ τὴν ἀγάπη ποῦ σοῦδωκα καὶ τὴ θυσιάζεις κ' αὐτή!...

Νῖκος. Τὴν ἀγάπη σου, Νίτσα, κάνεις δὲν μπορεῖ νὰ μοῦ τὴν ἀφαιρέσῃ... Θυσιάζω μόνο τὴν ἀπόλαυσή μου γιὰ τὴν εὐτυχία σου.

Νίτσα. *(Μὲ πεῖσμα)*. Γιὰ τὴ δική σου!

Νῖκος. *(Συγκινημένος)*. Ἐμένα;!... Ἐγώ!... Ἀπὸ τὴν ὥρα, Νίτσα, ποῦ αἰσθάνθηκα μέσα μου τὴν ἀγάπη σου... γιὰ μένα εὐτυχία δὲν ὑπάρχει πιά!...

Νίτσα. *(Μὲ νευρικὴ ἔκρηξη)*. Μὰ ἀφοῦ ὁ πατέρας μου τὸ θέλει;...

Νῖκος. *(Ἀσυνάρτητα)*. Δὲ γίνεται!... Ἀδύνατο!... Ἀδύνατο!... Τοῦ κάκου παρατείνουμε αὐτὴ τὴν ἀγωνία... Τοῦ κάκου παλεύουμε μὲ τὸ ἀδύνατο!...

Νίτσα. *(Ἐξαλλος)*. Μ' αὐτὸ εἶναι φοβερό!... Εἶναι κακούργημα!...— Ἀλήθεια τὸ λές;... Τὸ λὲς μὲ τὰ σωστά σου πῶς δὲ μὲ πέρνεις;...

Νῖκος. Δυστυχῶς, ναί!...

(Ἡ Νίτσα γιὰ λίγο πέφτει σὲ μιὰ καρέκλα καὶ κλαίει νευρική. Ἔπειτα σκουπίζει βιαστικὰ τὰ δάκρυά της καὶ σηκώνεται καὶ κοιτάζει μὲ θυμὸ καὶ περιφρόνηση τὸ Νῖκο).

Νίτσα. Καλὰ τὸ ἔλεγε λοιπὸν ὁ πατέρας μου... Εἶσαι ἀνάξιος γιὰ μένα!...

Νῖκος. *(Μὲ πόνο ψυχῆς)*. Νίτσα, μὴ μὲ ἀδικῆς...

Νίτσα. Εἶσαι ὁ γιὸς τοῦ τσαρουλῆ τοῦ Φωτάκη!

Νῖκος. *(Ὀργισμένος)* Ἄ!..

Νίτσα. *(Τοῦ δείχει τὴν πόρτα)*. Φύγε!... *(Ὁ Νῖκος κιτρινίζει, κοιτάζει μιὰ μὲ κακία τὴ Νίτσα καὶ φεύγει).*

Ζ. Φυτίλης.

ΟΝΕΙΡΟ

Θέλεις γράμμα πάρ' το, θέλεις διήγημα, θέλεις τραγοῦδι, θέλεις παραμῦθι. Αὐτὴ τὴ στιγμὴ σὺ κυριαρχεῖς τὴν ψυχή μου κι' αὐτὴ σὲ σένα μιλάει.

Κάπου σ' ἀντίκρυσα μιὰ βραδυά, κάποιο χορὸ χόρεψα μαζί σου καὶ σ' ἀγάπησα. Πειράζει ἂν πρὶν ἀπὸ σένα ἀγάπησα κι' ἄλλες; Ἂν πειράζῃ, δὲν σοῦ μιλῶ οὔτε γιὰ τὴν κοπέλλα μὲ τὶς μαργαρίτες, οὔτε γιὰ τὴ χλωμὴ παρθένα τὴν ἀποχαμένη πάντα ποιὸς ξέρει σὲ τί κόσμους, οὔτε γιὰ τὴν ἄλλη τὴ ροδομάγουλη, ποῦ τραγουδάει ὥμορφα. Θὰ πῶ μόνο γιὰ σένα, μὰ δὲν ξέρω, ἂν θὰ μπορέσω νὰ σὲ πείσω ὅτι, μ' ὅλες μου τὶς πρωτινὲς μου ἀγάπες, πολὺς τόπος εἶνε ἀκόμα στὴν καρδιά μου, ποῦ ἂν θἄθελες θὰ γέμιζε ἀπ' ἀγάπη μόνο γιὰ σένα.

Τί ἤθελα νὰ σοῦ πῶ καὶ τί σοῦ λέγω! Ἄχ πολὺ παράξενος εἶμαι, τὸ λέγω κι' ὁ ἴδιος. Φαντάσου, ποῦ δὲν μπόρεσα νὰ καταλάβω καλὰ-καλὰ τὸν ἑαυτό μου. Μπορῶ σήμερα νὰ κάμνω ὅρκους σὲ σένα κι' αὔριο σ' ἄλλη, χωρὶς νὰ ξεχνῶ ἐσένα. Φαντάσου, ποῦ στὶς ἀγάπες μου μέσα εἶνε καὶ ἄψυχα πράγματα, εἰκόνες.

ἀγάλματα καὶ τραγούδια. Καὶ μὲ κάθε ἀγάπη, ποῦ θὰ κάνω πλέκω κι' ἕνα ὄνειρο, ποῦ καιρὸ καὶ καιρὸ μὲ νανουρίζει. Δὲν εἶνε κι' αὐτὸ παραξενιὰ νὰ βλέπω ὄνειρα τὴ μέρα μὲ τὰ μάτια ὀρθάνοιχτα κι' ὄχι τὴ νύκτα, ὅπως ὅλοι ;

Αἴ καὶ νἄθελες νά σου γράψω τὰ ὄνειρα, ποῦ ἐπλεξα σὲ κάθε ἀγάπη μου ἀπὸ τὴ μέρα, ποῦ ἄρχισα ν' ἀγαπῶ ! Μὰ δὲ θέλεις· τὸ νοιώθω ποῦ πειράζεσαι. Κι' ἄραγε θὰ πειραχτῇς ἂν σοῦ γράψω τὸ ὄνειρο, ποῦ ἔπλεξα στὴ δική σου τὴν ἀγάπη ; Γιατὶ νὰ πειραχτῇς ἐνῷ ἐγὼ γι' αὐτὸ ἴσια-ἴσια πῆρα τὴν πέννα κι' ἄθελα, μὰ τὸ Θεό, ἄλλα ἔγραψα ἕως τώρα ;

Ἄκου το.

Ἐκεῖνο τὸ βράδυ ἀκόμα, ποῦ σὲ εἶδα πρώτη φορά, ἔμαθα κιόλας πῶς παίζεις καὶ πιάνο. Κι' ὅταν κάθησα ἐγὼ νὰ ξαποστάσω ὕστερ' ἀπὸ τὸν χορό μας καὶ σ' ἔβλεπα νὰ χορεύῃς μ' ἄλλους πότε τὴ μονότονη πόλκα, πότε τὴ σοβαρὴ μαζούρκα καὶ πότε τὸ τρελλὸ βάλς σ' ὠνειρεύτηκα πρῶτα ἀρραβωνιαστικιά μου, ὕστερα γυναικούλα μου σὲ μιὰ καμαρίτσα μ' ἀγαλματάκια καὶ μὲ καλλιτεχνικὲς εἰκόνες καὶ μ' ἄλλα στολίδια ὥμορφα, γουστόζικα, μ' ἕνα χάρτη τῆς πατρίδας μας, μ' ἕνα ὅπλο κρεμασμένο πάνω ἀπ' αὐτὸν τὸν χάρτη καὶ μὲ μιὰ εἰκόνα ἀκόμα τῆς Παναγίας ἢ τοῦ Χριστοῦ ἢ κάποιου ἄλλου ἁγίου μὲ τὸ θαμπὸ φῶς τῆς καντύλας καὶ μ' ἕνα πιάνο στὸν τοῖχο μὲ τετράδιο νότες ἀνοιχτὸ ἀπάνω του. Στὴν καμαρίτσα αὐτὴ ἐγὼ καὶ σύ. Σὺ καθισμένη στὸ πιάνο μὲ τὰ λευκά σου δαχτυλάκια πάνω στὰ κόκκαλα καὶ μὲ τὰ μάτια στὶς νότες κι' ἐγὼ σιμά σου ἀναπαυτικὰ ξαπλωμένος σὲ μιὰ πολυθρόνα. Κι' ὅταν ἐσὺ θὰ χάιδευες τὰ κόκκαλα καὶ θὰ σκορποῦσες ἀνατριχίλα στὶς ἄπειρες χόρδες τοῦ πιάνου καὶ μεθυστικὰ κύματα στὸν ἀέρα καὶ θὰ παθαίνουσαν κιόλας, θὰ παθαίνουμουν κι' ἐγὼ τότες καὶ μὲ τὸ ξεγύχισμα τῶν τελευταίων ἤχων θ' ἄρχιζε ἡ μουσικὴ ἡ δική μας ἡ φανερή, τῶν φιλιῶν καὶ ἡ μυστική, τῶν καρδιῶν. Καὶ τότε δὲ θἄχες φόβο κανένα νὰ κάνω καινούρια ἀγάπη καὶ θὰ ξεχνοῦσα γιὰ πάντα καὶ τὴν κοπέλλα μὲ τὶς μαργαρίτες καὶ τὴ χλωμὴ παρθένα, τὴν ἀποχαμένη πάντα ποιὸς ξέρει σὲ τί κόσμους καὶ τὴν ἄλλη τὴ ροδομάγουλη, ποῦ τραγουδάει ὥμορφα.

Αὐτὸ ὠνειρεύτηκα ἐκεῖ ποῦ καθόμουνα καὶ σ' ἔβλεπα νὰ χορεύῃς μ' ἄλλους καὶ τώρα θέλεις γράμμα πάρ' το, θέλεις διήγημα, θέλεις τραγοῦδι, θέλεις παραμῦθι.

Ἀρτάκη 1909. **Ἀργύρης Ν. Κόρακας.**

— Δὲν εἶναι ἀλήθεια, Κῶτσό μου, ποῦ οἱ δυό μας ἀποτελοῦμε ἕνα ;

— Βέβαια, ὁ ἄθλιος ὅμως ὁ ξενοδόχος δὲν τὸ πιστεύει καὶ μᾶς στέλνει λογαριασμὸ γιὰ δυό.

Η ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ

— *Καλημέρα !*

— *Καλημέρα !*

— *Σήμερα εἶναι πρωτομαγιὰ καὶ ἤρθα στὸ γραφεῖόν σου νὰ πᾶμε σὲ μιὰ ἐξοχή, ὅπως μοῦ ὑποσχέθηκες μιὰ μέρα. Πιστεύω νὰ μὴν τὸ ξέχασες. Εἶσαι καλὸς ἐσὺ τὸ ξεύρω καὶ δὲν θὰ μοῦ τ' ἀρνηθῇς, δὲν εἶναι ἔτσι ; Σοῦ τὸ ζητῶ γιὰ χάρι, γιατὶ ἡ μαυρισμένη μου καρδιὰ θέλει ἀέρα, θέλει φῶς, θέλει λουλούδια.*

— *Ναί, σοῦ τὸ ὑποσχέθηκα καὶ πᾶμε ἀφοῦ τὸ θέλεις· μιὰ σὺ εἶσαι ταραγμένη σήμερα, φαίνεται νὰ ὑποφέρῃς.*

— *Δὲν εἶνε τίποτε· ἔχω λίγο πυρετό, μὰ ὑπέφερα τόσα πολλὰ ὡς τώρα, ποῦ τίποτε πειὰ δὲν μὲ δειλιάζει. Ἡ ἐξοχὴ θὰ μ' ὠφελήσῃ.*

— *Καὶ ποῦ θέλεις νὰ πᾶμε ;*

— *Στὸν Κεατχανᾶ.*

Μιὰ βαρκοῦλα μᾶς πῆρε ἀπὸ τὴ γέφυρα τοῦ Γαλατᾶ, διέσχισε ἤρεμα, ἤρεμα τὸν Κεράτιο κόλπο καὶ μᾶς ἔβγαλε στὸν Κεατχανᾶ. Ἐκεῖ στηρίχθηκε στὸ χέρι μου ἡ σύντροφός μου καὶ διὰ μέσου τῶν πανηγυριζόντων ἐκδρομέων, μ' ὡδήγησεν εἰς ἓν ἀπόκεντρον μέρος ὄπισθεν τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ μαγευτικοῦ δασώδους κήπου, ὅπου ἐκαθήσαμεν. Ἀπ' ἐπάνω μας ἦταν κρεμασμένα, σὰ σταφύλια, τὰ μυρωμένα ἄνθια μιᾶς πασχαλιᾶς, τριγύρω μας πετοῦσαν ἁπαλά, ἁπαλὰ ἡ πεταλοῦδες καὶ ἀπὸ τὸ βαθύτερο μέρος τοῦ κήπου ἀκουούντανε μιὰ συναυλία ἀηδονιῶν. Ἀπὸ τὴν πρώτη γνωριμία μας ἐπείσθηκα πῶς κάποιο μυστήριο κρυβόντανε στ' ἀσθενικὰ στήθια τῆς συντρόφου μου καὶ πολλάκις ἐπεχείρησα ματαίως νὰ τὸ ξεδιαλύσω. Σήμερα τὸ μυστήριο αὐτὸ φαινότανε ζωντανεμένο καὶ προσπαθοῦσα νὰ τὸ συλλάβω, γιατὶ ὁμολογῶ πῶς ἀπ' τὴν πρώτη τὴ στιγμὴ τὴν εἶχα συμπαθήσει. Ἐπὶ ὥραν πολλὴν, βυθισμένοι εἰς τὰς σκέψεις μας, κανεὶς μας δὲν ὡμίλει καὶ τὴν ἀπόλυτον τριγύρω μας σιγὴν διέκοπτε πότε καὶ πότε μόνον ἡ μουσικὴ τῶν ἀηδονιῶν καὶ ἕνας ξηρὸς βήχας τῆς συντρόφου μου· τέλος, διακόψας τὴν σιωπήν, τῆς εἶπα.

— *Βήχεις ;*

— *Ναί, βήχω καὶ θὰ βήχω ὅσο νὰ πεθάνω καὶ θὰ πεθάνω γρήγορα.*

— *Μὰ τί ἔχεις, τέλος πάντων ; πολλαὶς φορὲς σὲ ρώτησα καὶ δὲν θέλησες νὰ μοῦ τὸ πῇς.*

— *Τί ἔχω ; πολλαὶς φορὲς μὲ ρώτησες ἀλήθεια καὶ δὲν στὸ εἶπα, μὰ σήμερα πειὰ θὰ στὸ πῶ. Πρέπει νὰ τὸ πῶ τέλος πάντων σὲ κάποιον ποῦ μὲ νοιώθει καὶ μὲ συμπονεῖ καὶ θὰ τὸ φυλάξῃ μυστικό.*

— Ναί, πέστο καὶ μεῖνε ἥσυχη.

— Ἀγάπησα καὶ ἀγαπῶ μὲ τρέλλα, μὲ μανία· ἐδῶ στὴν ἴδια τὴ μεριά, στὴν πρώτη μας συνέντευξι, καθήσαμε μιὰ ἄλλη πρωτομαγιὰ μὲ κεῖνον ποῦ ἀγάπησα. Ὅλα τὰ πράγματα τριγύρω μας ἦταν τὰ ἴδια, ὅπως τώρα καὶ ὅπως τώρα μοσχομύριζαν τὰ ἄνθια καὶ τ' ἀηδόνια τραγουδοῦσανε γλυκά. Αὐτὸς εἶχε ζητήσει ἐπίμονα τὴν ἐκδρομὴ ἐκείνη καὶ μὲ δάκρυα στὰ μάτια του μοῦ ἄνοιξε ἐδῶ τὴν καρδιά του, μοῦ ε πῶς μ' ἀγαπᾷ καὶ πῶς θὰ μ' ἀγαπᾷ αἰώνια, τὸν ἐπίστεψα καὶ ἔγινα δική του, ὅλη δική του . . . . .

— Καὶ κατόπιν ;

— Κατόπιν ; ἀγάπησε μιὰ ἄλλη καὶ μὲ ἄφησε, ἀφοῦ πρῶτα μ' ἀφῆρεσε ὅτι πολύτιμον κι' ἂν εἶχα. Καὶ τὸν ἄνθρωπον αὐτόν, ποῦ μὲ κατέστρεψε. τὸν ἀγαπῶ μέχρι παραφροσύνης, ναί, τὸν ἀγαπῶ ἀκόμα.

— Ἂν δὲν εἶμαι ἀδιάκριτος ἠμπορῶ νὰ μάθω τὸ νομά του ;

— Εἶν' ἕνας ἀπ' τοὺς φίλους σου καὶ μάντεψέ τον καὶ γι' αὐτὸ ἀπεφάσισα νὰ ἐξομολογηθῶ ὁ σὲ σένα. Πές του πῶς δὲν ζητῶ τίποτα ἄλλο ἀπὸ αὐτόν, ὅτι τὸν συγχωρῶ ἂν καὶ κατέστρεψε τὴν ὕπαρξίν μου, ἀλλὰ νὰ μὴ μὲ περιφρονῇ καὶ μ' ἀποφεύγῃ, γιατὶ ὑποφέρω πολύ. Ἔρχονται στιγμαὶς ποῦ μισῶ φριχτὰ αὐτὸν τὸν ἄνθρωπο, ἀλλὰ καὶ μέσα σταὶς στιγμαὶς αὐταὶς θὰ σκότωνα κάθε ἄνθρωπο ποῦ θἄθελε νὰ βλάψῃ καὶ τὸ παραμικρότερο ἐκεῖνον. Ἆ ! τὶ κακὸ μοῦ ἔκαμε ὁ ἄνθρωπος αὐτός ! Ἐσὺ ποτὲ δὲν θἄκανε; τέτοιο κακὸ σἔνα ἀθῷο πλάσμα.

— Ἐγώ ! ὅλοι οἱ ἄνδρες εἶναι ἴδιοι ! καὶ καλὰ θὰ κάμουν αἱ γυναῖκες κανένα μας νὰ μὴ πιστεύουν. Γι' αὐτὸ σοῦ δίνω, ὡς φίλος μία συμβουλή : λησμόνησέ τον καὶ μὴ ἀγαπήσῃς πλέον ποτέ.

— Σὰν πεθάνω !

Ἡ ἴδια βαρκούλα ποῦ μᾶς πῆγε εἰς τὸν Κεατχανᾶ μᾶς πῆρε μετ' ὀλίγον πάλιν, σωπηλοὺς καὶ βυθισμένους εἰς τὰς σκέψεις μας, καὶ μᾶς ἔβγαλε στὴ γέφυρα τοῦ Γαλατᾶ.

Τυμφρηστός.

ΕΙΣ ΑΓΓΛΟΣ ΠΟΙΗΤΗΣ

Πρὸ ἐνὸς μηνὸς ἡ Ἀγγλία ἔχασε ἕνα τῶν μεγαλειτέρων αὐτῆς ποιητῶν τὸν Algernon Charles Swinburne. Γεννηθεὶς ὁ Swinburne τῇ 5 Ἀπριλίου 1837 ἀπέθανε τὴν 10 Ἀπριλίου 1909 ἀφοῦ πρὸ ὀλίγων ἐτῶν ἑόρτασεν τὴν ἑβδομηκονταετηρίδα του.

Υἱὸς ναυάρχου καὶ γόνος μεγάλης ἀριστοκρατικῆς οἰκογενείας ἀνετράφη εἰς Γαλλίαν καὶ διετήρησε καθ' ὅλην του τὴν ζωὴν βαθεῖαν τὴν ἐπίδρασιν τοῦ πολιτικοῦ καὶ φιλολογικοῦ περιβάλλοντος τῶν νεανικῶν ἡμερῶν του. Τὰ πρῶτα δοκίμιά του — δύο δραματικὰ ἔργα — (1861) οὐδεμίαν ἔσχον ἐπιτυχίαν ἀλλὰ μὴ ἀποθαρρυνθεὶς ἐξηκολούθησε τὸ στάδιόν του ἔχων νῦν ὁδηγὸν τὴν μεγάλην ἑλληνικὴν τέχνην. Ἡ τραγωδία « Ἀταλάντη καὶ Καλυδὼν » ἀποτελεῖ τὴν ἀφετηρίαν τοῦ νέου τούτου σταδίου, ὅπερ μετὰ τοσαύτης λαμπρότητος διήνυσε καὶ ζῶν ἔτι κατετάχθη εἰς τὴν χορείαν τῶν μεγάλων αὐτοῦ συμπατριωτῶν Βύρωνος, Σέλλεϋ, Τέννυσον. Ἐκ τοῦ δραματικοῦ αὐτοῦ ἔργου ἀξία ἰδιαιτέρας προσοχῆς εἶναι ἡ διλογία Chastelard καὶ Bothwell, ἐν ᾗ ἐκτυλίσσεται ἡ μᾶλλον περιπετειώδης περίοδος τοῦ βίου τῆς Μαρίας Στούαρτ. Ἡ ἀτυχὴς βασίλισσα ἡ ἁμαρτήσασα μὲν ἴσως, ἀλλ' ἐξαγνισθεῖσα διὰ τῆς εἰκοσαετοῦς καθείρξεώς της καὶ τοῦ τραγικοῦ της θανάτου δὲν ἠδυνήθη παρ' ὅλην τὴν δυστυχίαν της νὰ ἐξευμενίσῃ τὸν ἀδυσώπητον ποιητήν, ὅστις παρέστησεν αὐτὴν ὡς Φρύνην ἐστεμμένην, ἐντριφῶσαν εἰς τὸ αἷμα καὶ τὴν ἡδονήν. Καὶ τὸ μὲν πρῶτον τῶν ἐν λόγῳ δραμάτων δὲν ἐδιδάχθη ποτὲ ἀπὸ σκηνῆς, ἕνεκα τῆς ζωηρᾶς καὶ ὄχι σεμνῆς ἐνίοτε ἀπεικονίσεως ἐπεισοδίων τινῶν, ὑπενθυμιζόντων τὴν ἐν Γαλλίᾳ σχολὴν τῶν Naturalistes. Ὁ δὲ Bothuell δύναται νὰ θεωρηθῇ καὶ εἶναι τὸ μακρότερον τῶν μέχρι τοῦδε γραφέντων δραμάτων, ὑπερβαίνων κατὰ τὸ μῆκος καὶ αὐτὸν τὸν περιβόητον Cromwell τοῦ Οὐγκώ.

Ἡ ποιητικὴ αὐτοῦ συλλογὴ « Poems and Ballads », ἐν ᾗ ἀναδεικνύεται τέλειος ριζοσπάστης γραμματολογικὸς καὶ πολιτικὸς ἐξήγειρε κατὰ τοῦ συγγραφέως δεινὴν θύελλαν διαμαρτυριῶν καὶ μομφῶν. Οἱ αὐστηροὶ ἐπικριταὶ διέρρηξαν τὰ ἱμάτιά των ἐπὶ τῇ τόλμῃ τοῦ Swinburne κακίζοντες αὐτὸν ὡς ποιητὴν τοῦ Demimonde. Ἡ ἀρξαμένη φιλολογικὴ ἔρις, ἐν ᾗ ὁ ποιητὴς δι' ἄρθρων μεστῶν δυνάμεως ἀνασκευάζει τὰς κατ' αὐτοῦ κατηγορίας, ἐξῆψεν ἔτι μᾶλλον τὰς φιλολογικὰς αὐτοῦ τάσεις καὶ τὸ δημοκρατικόν του φρόνημα. Ὅτε δὲ Ναπολέων ὁ Γος ἔπεσε καὶ ἐπὶ τῶν ἐρειπίων τοῦ θρόνου του ἱδρύθη ἡ τρίτη Γαλλικὴ Δημοκρατία ὁ Ἄγγλος λυρικὸς ἐνθουσιωδῶς ἐχαιρέτησεν αὐτὴν διὰ θαυμασίας ᾠδῆς ἀφιερωθείσης εἰς τὸν Hugo, τοῦ ὁποίου ἦτο ἐνθερμος θαυμαστής,

*Πρὸς τὰ « **Φθινοπωρινὰ Φύλλα** » τοῦ μεγάλου αὐτοῦ διδασκάλου, δύναται ὡς πρὸς τὴν τελειότητα τῆς τέχνης νὰ παραβληθῇ ἡ συλλογὴ τῶν λυρικῶν του ἀσμάτων « Songs before sunrise » (ᾄσματα πρὸ τοῦ λυκαυγοῦς), ὅπου διαλάμπουσιν αἱ ἕξοχοι τοῦ ποιητοῦ ἀρεταί : τὸ ὕψος τῶν ἰδεῶν, ἡ εὐστροφία τοῦ στίχου, ἡ ἕξοχος τέχνη εἰς τὴν παράταξιν τῶν λέξεων καὶ τῶν συλλαβῶν καὶ ἡ ποικιλία τῶν μέτρων.*

Ἰδοὺ τί γράφει περὶ τοῦ Swinburne γάλλος κριτικὸς εἰς τὴν περὶ « Ἀγγλικῆς Φιλολογίας » τοῦ ΙΘ' αἰῶνος μελέτην του, ὁ G. Grappe.

« Ἅπαν τὸ ἔργον τοῦ Swinburne εἶναι μακρὰ μελέτη τῶν ρυθμῶν, τῶν ἁρμονιῶν καὶ τῶν στιχουρ-

» γιῶν, αἱ ὁποῖαι δύνανται νὰ ἐπιρεάσωσι τὰς αἰσθή-
» σεις τοῦ ἀνθρώπου. Εἶναι διαρκὴς προσπάθεια τεί-
» νουσα πρὸς πλείονα μουσικήν, πρὸς τελειοτέραν συν-
» ένωσιν τῆς πρωτοτύπου σκέψεως μὲ τὴν ἀναγεννη-
» θεῖσαν μορφὴν τῆς εἰκόνος μὲ τὴν μετρικήν. Μετε-
» χειρίσθη ὅλας τὰς ὀνοματοποιίας· ὅλα τὰ λεπτότερα
» αἰσθήματα τῆς ψυχῆς του ἐζήτησαν ὕλην ἁρμονικήν,
» ἂν ὄχι νέαν, τοὐλάχιστον ἀνανεωμένην, δι' ἧς νὰ
» ἐνσαρκωθοῦν. Σὰν τεχνίτης ἀληθινὸς κρατῶν τὰ
» ὡραιότερα κοσμήματα τῶν αὐτοκρατειρῶν καὶ ἐται-
» ρῶν, τριγυρισμένος ἀπὸ λίθους πολυτίμους διέξυσε
» τὰ ἀρχαῖα αὐτὰ στολίδια ἐπειδὴ τὰ εὕρισκεν ἄκομψα
» καὶ κακοκαμωμένα. 'Ανέμιξε καὶ πάλιν τὰ διαμάν-
» τια, τὰ τοπάζια, τὰ ρουβίνια, τοὺς σμαράγδους καὶ
» τοὺς σπανιωτέρους ἀκόμη πολυτίμους λίθους, τοὺς ἔ-
» δεσε μὲ χρυσόν, ἐσφυρηλάτησε τὰ στολίδια εἰς τὸ ἰδι-
» κόν του ἐργαστήριον καὶ κατεσκεύασεν ἐκ νέου τὰ δια-
» δήματα καὶ τὰ δακτυλίδια. Κἀμμία ποίησις εἰς τὸν
» κόσμον δὲν ἐγνώρισε παρόμοιον ἐργάτην.

» Εἶναι ὡς πρὸς τοῦτο εἷς ἀπὸ τοὺς τελειοτέρους λυ-
» ρικοὺς ποιητὰς τῶν νεωτέρων χρόνων».

'Ο Swinburne, τὸν ὁποῖον ὁ Guy de Maurassaut ἀποκαλεῖ «εἶδος Ἔδγαρ Πόε, ἰδεαλιστοῦ καὶ σαρκικοῦ συνάμα», ὑπῆρξεν ὁ πρωτοτυπώτερος ἴσως ἄνθρωπος τῆς ἐποχῆς του. Ἐνεδύετο χωρὶς τὴν παραμικρὰν φροντίδα καὶ ἔφερε κατὰ προτίμησιν στολὴν παλαιοῦ συρμοῦ. Ἂν καὶ ἠρέσκετο νὰ κάμῃ ἐπίδειξιν τῶν ἐλαττωμάτων του, ἦτο μᾶλλον, κατὰ ἐπιτυχῆ ἔκφρασιν γάλλου κριτικοῦ «Un fanfaron du vice». Ἔζη βίον κανονικόν, σχεδὸν ἄγριον εἰς αὐτὰ τὰ περίχωρα τοῦ Λονδίνου κλεισμένος ἐντὸς τῆς ἐπαύλεώς του «The Pines», ὅπου ὀλίγιστοι ἐκλεκτοί, στενοὶ φίλοι του, ἠδύναντο νὰ εἰσχωρήσωσι.

Καὶ ὁ ποιητὴς ὅστις ἔψαλλεν εἰς θαυμασίας στροφὰς τὸν «Κύομον τῶν ὀνείρων» «ὅπου ἐδιάλεξε τὴν θέσιν του διὰ νὰ κοιμηθῇ ἐκεῖ καὶ νὰ μὴ ἀκούσῃ τίποτε ἄλλο . . . παρὰ μόνον τὸ ᾄσμα ἑνὸς μυστηριώδους πτηνοῦ» ἀπέθανεν ὅπως εἶχε ζήσει μακρὰν τῶν ἀνθρώπων· τοῦ θορύβου των καὶ τῶν παθῶν των.

27 Ἀπριλίου 1909. **Ὑπατία.**

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΣΤΕΦΑ

Καὶ πράγματι ἐσώπησεν ὁ κόντε Ρικάρντος, ὄχι μόνον διότι ἔβλεπεν ὅτι ὁ υἱός του ἐξεμωραίνετο τελείως, ἀλλὰ διότι δὲν εἶχε καὶ τί νὰπαντήσῃ εὐπρόσωπον. εἰς τὸν τελευταῖον περὶ αὐτοῦ ὑπαινιγμόν. Εἴδαμεν ὅτι ὁ ἐπηφῥιος δὲν ἦτο τῷ ὄντι μὲ ὅλην ἔπρεπεν εἰλικρίνειαν λομπαρδιανός. Τὴν χειραφεσίαν καὶ τὴν πρόοδον τοῦ λαοῦ, ὑπὲρ τῆς ὁποίας δῆθεν ἠγωνίζετο, ἡ ψυχή του δὲν τὴν ἠνείχετο περισσότερον τοῦ περιβοήτου πατρός του. Ἀλλ' ἡ φυσικὴ εἰλικρίνεια τοῦ ἐγγόνου ἀπηχθάνετο τοιαύτην πολιτικήν, ἡ δὲ τῇ βοηθείᾳ τῆς μητρὸς φιλελεύθερος τάσις του, τὸν ἔκαμεν γάντιτίθεται πάντοτε πρὸς τὰς ἰδίας τοῦ πατρός του καὶ τῆς κοινωνικῆς του τάξεως ἐν γένει. Ὡς ἐκ τούτου αἱ οἰκογενειακαὶ συγκρούσεις,—καὶ πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως εἰς Πάτρας, καὶ μετὰ τὴν ἐκεῖθεν ὡς τελείου μωραίτου ἐπιστροφήν,—ἦσαν συχναὶ καὶ ζωηρόταται. Ἀδιάφορον ἂν ὁ πρὸς τοὺς γονεῖς σεβασμὸς καὶ ἡ ἀνατροφὴ καὶ ἡ ἀγάπη ἐμπόδιζαν τὸν νέον νὰ προβαίνῃ εἰς τὰ ἔσχατα καὶ τὸν ἔκαμναν νὰ εὔχεται τὰ παρέλθῃ ἡ μεταβατικὴ αὐτὴ ἐποχή,—ἐποχὴ ἀγῶνος καὶ διὰ τὴν οἰκογένειαν καὶ τὴν κοινωνίαν—ἄνευ ἐπεισοδίου καὶ κρίσεως βιαίας. Ἤλπιζεν ὅμως ἐνδομύχως καὶ ἦτο ἥσυχος, ὅτι ἡ τελικὴ νίκη θὰ ἐπήρχετο φυσικῶς ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ τῶν ἰδεῶν του.

***

Τὸ ἀρχοντικὸν τοῦ Τοκαδέλλου, ὅπου μὲ τὸ δρομαῖον βῆμα τῶν δυσηρεστημένων συμπεριπατητῶν ἔφθασαν μετ' ὀλίγα λεπτά, εὑρίσκετο ἐπὶ τῆς πλατείας Ρούγας, ὄχι ἐπὶ τῆς ὁδοῦ ἀκριβῶς, ἀλλ' εἰσέχον ὀλίγον πλαγίως, ὥστε ν' ἀποτελῆται πρὸ αὐτοῦ μικρά τις πλατεῖα· διότι ἡ παλαιὰ ἀκανόνιστος ρυμοτομία ἐπέτρεπεν εἰς πάντα τῶν μικρῶν αὐτῶν δυναστῶν νὰ παρεκκλίνῃ ὅσον ἤθελε τῆς εὐθείας. Μεγάλη τετράγωνος οἰκία, ἁπλῆ καὶ ἀμαυρά, δύο σειρὰς ἀτελευτήτους παραθύρων θολωτῶν, ἄνευ φύλλων, ὑπενθύμιζε τὰ παλάτια ταντανακλώμενα ἐπὶ τῶν ὑδάτων τοῦ Ἀδρία. Ἐξ ὅλων τῶν ἰχνῶν, τὰ ὁποῖα ἀφῆκεν εἰς τὸν τόπον ἡ ἐνετικὴ κυριαρχία, τὸ διαρκέστερον ἴσως θὰ εἶνε ἡ ἰδιαιτέρα ἀρχιτεκτονικὴ τῶν παλαιῶν αὐτῶν ἀρχοντικῶν, τῶν καλοκτίστων καὶ ζοφερῶς μεγαλοπρεπῶν, τὰ ὁποῖα φαίνονται προκαλοῦντα τὸν χρόνον, καὶ ἐν γένει τῆς πόλεως· ἡ ἀποκρυσταλλωμένη φυσιογνωμία, ἡ ὁποία εἰς τὸ ἐσωτερικὸν μάλιστα πολὺ βραδέως συμμεταβάλλεται πρὸς τὰ νεώτερα.

Ἡ οἰκογένεια τοὺς ἐπερίμενεν ἀπὸ πολλῆς ἤδη ὥρας εἰς τὴν τραπεζαρίαν.

«Ἐξεχρονιαστήκατε, ἀδελφέ!» εἶπεν ἡ κυρία Τοκαδέλου καὶ ἐπληροῦσε πρώτη πρὸς τὴν τράπεζαν, περὶ τὴν ὁποίαν ὅλοι ἔλαβαν θέσιν. Ὁ παλαιὸς τετράπλευρος καθρέπτης μὲ τὸ δρύϊνον πλαίσιον, ἀνηρτημένος ἀπέναντι τῆς θύρας, ἀντανέκλα τὴν ζοφερὰν ἐπίπλωσιν τοῦ μεγαλοπρεποῦς δωματίου, τὴν λευκάζουσαν τράπεζαν ἐν τῷ μέσῳ καὶ τὰ πρόσωπα τῶν περικαθημένων. Ἡ κυρία Τοκαδέλου, ἡ κοντέσσα, ἦτο ὑψηλὴ καὶ εὔρωστος γυνή, σφίγγουσα ὑπὸ μαῦρον μεταξωτὸν περικόρμιον τοὺς εὐρεῖς ὤμους καὶ τὰ ἄφθονα στήθη. Αἱ δύο κόραι της, φέρουσαι ὁμοίας οἰκιακὰς ἐσθῆτας ἐρυθράς, ἔλαμπαν ἀπὸ ὡραιότητα, — ἡ Κεβή, ἴσως εἰκοσαέτις, μὲ τὸ αἰώνιον μελιτώδες μειδίαμα ἐπὶ τοῦ προσώπου, λεπτοφυὴς μᾶλλον καὶ ὑψηλή, καὶ ἡ Κίτη, μόλις δεκαετεραέτις, ἀλλὰ προώρως ἀνεπτυγμένη, μᾶλλον χαμηλὴ καὶ παχεῖα, μὲ στρογγυλὸν πρόσωπον, ἐπιδεικνύουσα ὑπὸ τὸ πολὺ βραχὺ φόρεμα κνήμας χονδρὰς καὶ προβάλλουσα στῆθος αὐθάδες, ἀπὸ τόρα φημιζόμενον. Οἱ δύο ἄνδρες, καθήμενοι μεταξὺ τῶν τριῶν γυναικῶν, συνεπλήρουν τὴν ὀλιγομελῆ σήμερον οἰκογένειον, ἡ ὁποία ἐδεκατίσθη ὑπὸ τοῦ θανάτου, ἀνέτρεφεν ὅμως μετὰ φροντίδος βλαστοὺς πλήρεις ζωῆς.

«Νιανιὰ ἐγίνηκε ἡ μανέστρα!» εἶπε μετὰ μορφασμοῦ ἡ Κίτη, σκυμμένη ἐπὶ τοῦ πιατικίου της καὶ ἀνακινοῦσα διὰ τοῦ ἀργυροῦ κοχλιαρίου τὴν ὄρυζαν, ἡ ὁποία εἶχεν ἀρχίσει νὰ διαλύεται.

«Μὰ ἐπαραγρήσατε, τὸ παρακάματε!» εἶπεν ἡ κ. Τοκαδέλου, ταὐτὰ φρονοῦσα περὶ τῆς σούπας της. Ἀλλ' ὁ σύζυγός της, ὁ ὁποῖος δὲν τὴν εὗρισκε δὰ καὶ τόσῳ χαλασμένην, ἐδικαιολογεῖτο προβάλλων ὅτι αὐτὰς τὰς ἡμέρας ποῦ ἐπληροῦσαν αἱ ἐκλογαί, ἦτο ἀδύνατον νὰ εἶνε ἀκριβὴς εἰς τὴν ὥραν τοῦ γεύματος, «ἐπαοῦντο στὴ μία παναγῆ,» δοῦλος τοῦ κόσμου καὶ ἀνάγκην καὶ περιοπώμενος διαρκῶς ὑπὸ τῆς ἐνεργείας. Ὁ Τώνης ὅμως, ὁ ὁποῖος εἰς τὴν παραιτεινομένην μετὰ τοῦ Τοίτοε συνομιλίαν, δὲν εἶχεν εὕρει

οὔτε ἴχνος ἐνδιαφέροντος, δυναμένου νὰ δικαιολογήσῃ τὴν θυσίαν μιᾶς σούπας ἀπὸ ὡραῖον βωδινόν, ἐρρόφησεν ὀλίγες χουλιαριὲς καὶ ἀπώθησεν ἀπ' ἔμπροσθέν του τὸ πινάκιον :

«Ἀηδία εἶνε, δὲν μπορῶ νὰν τὴ φάω !»

Ἐξήτησε δὲ ἀμέσως ἀπὸ τὸν ὑπηρέτην τὸ κρέας, χωρὶς νὰ προσέξῃ εἰς τὸ βλέμμα τοῦ πατρός του, ὁ ὁποῖος δὲν εἶδε πολὺ εὐνοϊκῶς καὶ τὸ νέον κίνημα τῆς ἀντιπολιτεύσεως.

Ἐτελείωσε τὸ γεῦμά των μὲ τὴν συνήθη οιγὴν καὶ ταχύτητα, καὶ καθεὶς ἀπεσύρθη εἰς τὸ δωμάτιόν του, ἐκτὸς τῆς κυρίας Τοκαδέλου ἡ ὁποία ἐξηπλώθη ἐκεῖ εἰς μίαν πολυθρόναν νὰποτελειώσῃ τὸ γαλλικόν της μυθιστόρημα,—διότι εἶχε τὸ ἐλάττωμα τῆς φιλαναγνωσίας ἡ καλὴ κυρία. Τὰ δωμάτια εὑρίσκοντο ὅλα εἰς τὸ δεύτερον πάτωμα, τὸ δὲ πρῶτον κατεῖχαν αἱ αἴθουσαι, ἡ τραπεζαρία καὶ τὸ γραφεῖον τοῦ κ. Τοκαδέλου. Τὸ δωμάτιον τοῦ Τώνη, γωνιαῖον μ' ἓν παράθυρον ἐπὶ τῆς μιᾶς πλευρᾶς καὶ ἓν ἐπὶ τῆς ἄλλης, εἶχε παλαιὰν ὅπως ὅλη ἡ οἰκία τὴν ἐπίπλωσιν, ἐκτὸς τῆς κλίνης, τὴν ὁποίαν εἶχε φέρει ὁ νέος ἐκ Πατρῶν, καὶ τῶν διαφόρων ἀντικειμένων τῶν ἐσπαρμένων κατ' ἄκακιόν τινα τάξιν ἐπὶ τῶν τραπεζίων καὶ τῶν ὀκριβάντων. Εἰς τὴν γωνίαν, μεταξὺ τῶν δύο παραθύρων, ὑπῆρχε μία πολυθρόνα, εὐρεῖα ὡς κλίνη, ἐνδεδυμένη διὰ κιτρίνου ξεθωρισμένου δαμασκηνοῦ, ὁμοίου μὲ τὸ τῶν παραπετασμάτων. Ἐπ' αὐτῆς ἠγάπα νὰ ἐξαπλόνεται ὁ Τώνης μετὰ τὸ γεῦμα, ὅπως συνείθισεν ἐπὶ μακρὸν ἐν Πάτραις, ὅπου, ὑποκλέπτων ὀλίγην ὥραν, ἀφ' οὗ ἐπέστρεφεν ἀπὸ τὸ ἑστιατόριον εἰς τὸ γραφεῖόν του, ἐξηπλοῦτο ἐλλείψει κλίνης ἐπὶ ὁμοίας πολυθρόνας καὶ προσεπάθει ὀλίγον νὰ κοιμηθῇ, βαυκαλιζόμενος ὑπὸ τοῦ τρομώδους θορύβου τῆς ἀκομήτου ἀτμομηχανῆς, ἐρχομένου μακρόθεν ἐκ τῶν διαμερισμάτων τοῦ ἀπεράντου ἐργοστασίου . . . Καὶ τόρα ἡ κλίνη ἔμενεν ἀπείρακτη, καὶ ὁ Τώνης ἐρρέμβαζεν ἐπὶ τῆς πολυθρόνας του. Ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ἐπὶ τῶν ὑελοπινάκων τῶν ἀνοικτῶν παραθύρων, ἔβλεπεν ἀνανακλώμενον μέρος τοῦ ἔξω τοπίου, στέγας, προσόψεις καὶ τὸν φαιὸν οὐρανόν. Οἱ κρότοι τῆς πόλεως κάτωθεν ἐφθαναν μέχρι τοῦ ὕψους ἐκείνου ἀσθενέστεροι· μόνον τὸ πέταλον ἑνὸς ἵππου, ἀναπαυομένου παρὰ τὸν σταῦλον, ἐκρότει κατ' ἴσα διαλείμματα ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου τῆς αὐλῆς, ὁ δὲ ξηρὸς ἦχος ἀνερχόμενος εὕρισκεν ἀντήχησιν ἐντὸς τοῦ κρανίου τοῦ Τώνη, ὡς ἐὰν σφύρα ἐσωτερικὴ ἐκτύπα τοὺς κροτάφους του. Τὸ κακὸν κατήντησε μετ' ὀλίγον ἀνυπόφορον, πρὸ πάντων ἀφότου ὁ νέος ἐπροέξεε παρὰ πολὺ εἰς αὐτό. Ἔσκυψεν ἐκ τοῦ παραθύρου τῆς αὐλῆς καὶ ἐφώναξε :

«Μανθαῖο ; Μανθαῖο ;

— Ὄρσε ! ἀπεκρίθη κάτωθεν ἡ φωνὴ τοῦ γηραιοῦ ἱπποκόμου.

«Πάσε τὸ ἄλογο μέσα !»

Ὁ Μανθαῖος, ἄνθρωπος τοῦ σπιτιοῦ ἀπὸ χρόνια, δὲν ἦτο ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι συνειθίζουν νὰ ἐκτελοῦν τὰς διαταγὰς τῶν κυρίων των ἄνευ σχολίων.

«Ὦ πράμματα !» ἀνέκραξε διαμαρτυρόμενος, «κ' ἐγὼ ἤλεγα πῶς θὰ μοῦ πῇς τίποτοι ἄλλο. Καὶ δὲν ἠξέρω παναπῇ ἐγὼ πότε θὰ μπάσω τὸ ἄλογο ;

— Μπάο' το μέσα, ποῦ σοῦ λέω.

— Καλὲ ἄστο, κόντε μου, ἔδεκει ποῦ τῶχω νὰ πάρῃ κοιμάτι ἀέρα . . .

— Οὔ ! βάλτο μέσα χρισιανέ μου, καὶ μὴ μὲ κάνῃς τόρα νὰ κατεβαίνω κάτω . . . Χτυπάει τὸ πόδι του στὴν πλάκα καὶ κοντεύει νὰ μοῦ πετάξῃ τὸ κεφάλι.

— Μπάο' το, Μανθαῖο !» διέταξε μὲ τὸ μπάσο του καὶ ὁ Τοκαδέλος, ἀκούσας τὸν διάλογον καὶ ἐπιφανεὶς εἰς τὸ πλησίον παράθυρον.

«Καλά, καλά, ὅπως ὁρίζετε !» εἶπεν ὁ Μανθαῖος, ὑποκύψας τέλος εἰς τὴν ἀπαίτησιν τῶν κυρίων του. Καὶ ἀφοῦ εἰσήχθη ὁ ἵππος ἐντὸς τοῦ σταύλου, ἐπέστρεψεν ὁ Τώνης τὰ ἐξαπλωθῇ ἐπὶ τῆς πολυθρόνας του ἡσυχώτερος.

Ἡ ἀλήθεια εἶνε ὅτι αὐτὰς τὰς ἡμέρας ἦτο εἰς ἄκρον ἐρεθισμένος καὶ τὸ παραμικρὸν τὸν ἠνώχλει. Τί νὰ τῷ συνέβαινεν ἀράγε ! Τὰ συμπτώματα ἦσαν πολὺ ἀνησυχαστικά. Ἐδυσκολεύετο νὰναγνωρίσῃς τὸν πρὸ μικροῦ φιλόπονον ὡς μέλισσαν, τὸν ἥρεμον καὶ γλυκύν, τὸν εὐχαριστημένον ἐξ ὅλων. Εἰς τὸ κατάστημα ἄφινε μόνον τὸν ὑπάλληλόν του, αὐτὸς δὲ περιεπλανᾶτο ἐπὶ ὥρας, ἤ, ἂν καὶ παρών, περιεπλάνα τὸν νοῦν του, ὀλίγην δίδων προσοχὴν εἰς τὴν ἐργασίαν. Ἐπὶ τῆς τραπέζης του ἔκειτο ἀπὸ ἡμερῶν, συμπιεζόμενοι διὰ μικρᾶς μεταλλίνης χειρός, λογαριασμοὶ τινες ἐπείγοντες, τοὺς ὁποίους εἶχε πάρει εἰς τὸ σπίτι νὰ ἐπιθεωρήσῃ μὲ τὴν ἡσυχίαν του καὶ ἀκόμη δὲν τὸ εἶχε κατορθώσει. Εὐτυχῶς ὁ ὑπάλληλός του, ὁ Λούκας, ἦτο νέος τίμιος καὶ μὲ ἱκανότητα, ὥστε νὰ ἠμπορῇ νὰ τὸν ἀναπληρόνῃ ἄνευ ζημίας, ἄλλως ἀμόντε μαγαζί, καθὼς ἔλεγε παραπονούμενος ἐνίοτε εἰς τοὺς στενοὺς φίλους διὰ τοῦ παρτσινέβελου τὴν ἀνεξήγητην ἀμέλειαν.

«Καὶ πάει καλὰ τὸ ὑποκατάστημα», προσέθετε· «Ἕνα οὐδὲ ἐνέργεια χρειάζεται καὶ νὰ ἰδῇς τὸ σιὸρ Τώνη νὰ μὴν ἔχῃ ἀνάγκη κανένανε.»

Ἀλλ' ὁ ἀγαθὸς Λούκας ἐλογάριαζε χωρὶς τὴν Μαργαρίταν Στέφα. Ὁ Τώνης εἶχεν αἰσθανθῇ πρὸς αὐτὴν ἀπό τινων μηνῶν κάτι, τὸ ὁποῖον δὲν διέφερε πολὺ ἀπὸ ἔρωτα . . . Ὁ ἑκταικὸς τύπος τῆς πυρρᾶς καλλονῆς, ὁ διατηρηθεὶς κατὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κόρης, ὅπου ἐσελάγιζεν εἰς τὴν μνήμην του ἀπὸ τῆς παιδικῆς των σχέσεως τῆς τραφερᾶς, τὸν εἵλκυσε πολὺ περισσότερον τῶν κοινῶν μορφῶν, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἔβριθεν ἡ αἴθουσά του καὶ ὁ περίπατος. Συνέτειναν εἰς τοῦτο καὶ αἱ ὅλως ἐξαιρετικαὶ περιστάσεις, ὑπὸ τὰς ὁποίας ἐπανέβλεπε τὴν Μαργαρίταν. Μόνη νέα ἐν μέσῳ τῶν γερόντων, σφριγῶσα καὶ λάμπουσα εἰς τὴν παρακμὴν καὶ τὸ σκότος τῆς παλαιᾶς οἰκίας, ὀρφανὴ καὶ συμπαθῶς μελαγχολοῦσα, ἐπιβαλλομένη διὰ τῆς κρίσεως πρὸ τῆς γεροντικῆς ἐπιμονῆς, ἀντιτιθεμένη ἰσχυρῶς κατὰ τῶν παντοειδῶν προλήψεων, αἱ ὁποῖαι κατέθλιβαν καὶ τὴν οἰκογένειαν καὶ τὴν συνοικίαν καὶ τὴν τάξιν της, φύσει ἀνεπτυγμένη καὶ νεωτερίζουσα ἐν μέσῳ δειδιαδμόνων καὶ ἀμαθῶν, πλουσία ἀκόμη ἀρκετὰ ἐν μέσῳ πτωχῶν, ἀπετέλει φυσιογνωμίαν ἰδιάζουσαν, τὴν ὁποίαν νέος τῶν ἰδεῶν καὶ τοῦ χαρακτῆρος τοῦ Τώνη δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ παρίδῃ. Κατ' ἀρχὰς δὲν εἶχε συλλάβει τίποτε δι' αὐτὴν ὡρισμένον, ἀρκούμενος νἀναπλάττῃ γλυκά τινα ὄνειρα,—ὅσα ἐχώρουν εἰς μικρὰν γωνίαν τῆς γυναικείας ψυχῆς, τὴν ἐλευθέραν διὰ τοιούτου εἴδους ὄνειρα,—καὶ νὰ τὴν βλέπῃ ὅσον ἐδύναιο συχνά, ἀφίνων ἀπειρόριστον ὅλως τὸ αἴσθημα, τὸ ὁποῖον ὑπεισήρχετο εἰς τὰ στήθη του.

(Ἀκολουθεῖ).

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

Προσεχῶς τὸ γεραρὸν πανεπιστήμιον τῆς Λειψίας θὰ ἑορτάσῃ τὴν πέμπτην ἑκατονταετηρίδα ἀπὸ τῆς ἱδρύσεώς του. Εἰς τὴν ἑορτὴν θὰ λάβωσι μέρος καὶ ὅλα τὰ πανεπιστήμια τῆς Αὐστρίας.

— Ἐν Ἀθήναις ἱδρύθη ἑταιρεία πρὸς ὑποστήριξιν τοῦ βιβλίου. Ἡ ἑταιρεία αὕτη, ἥτις κατέθεσε κεφάλαιον 300,000 δραχμῶν, σκοπὸν ἔχει νὰ ἐκδίδῃ πρωτότυπα καὶ ἐκ ξένων γλωσσῶν μεταφρασμένα ἔργα. Ἀπὸ μίαν τοιαύτην ἑταιρείαν ἡ ἑλληνικὴ φιλολογία ἔχει νὰ περιμένῃ πολλά.

— Ὁ ὁμογενὴς μουσικοδιδάσκαλος κ. Καμηλιέρης, ὅστις διηύθυνε τὰ δημοτικὰ κονσέρτα καὶ ἔδρεψε δάφνας εἰς τὸ Σὰν-Ρέμο, ἐκλήθη εἰς τὴν Χιλὴν διὰ νὰ διευθύνῃ τὴν ὀρχήστραν ἐνὸς τῶν

μεγαλητέρων ἐκεῖ θεάτρων. Τοῦτο τιμᾷ καὶ τὸν Ἕλληνα καλλιτέχνην καὶ τὸ ἑλληνικὸν ὄνομα.

— Ὁ κ. Σαμάρας, τοῦ ὁποίου ἡ **Ρέα** ἐπαίχθη τόσας φορὰς μετ' ἐπιτυχίας εἰς **Κωστάντζι** μεταβὰν εἰς Βερολῖνον, εἰς τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ παιχθῇ ἓν τῶν ἔργων του. Καθὼς μανθάνομεν ὁ κράτιστος τῶν Ἑλλήνων μουσουργῶν ἑτοιμάζει νέον ἔργον του, εἰς τὸ ὁποῖον θὰ παίξῃ μεγάλον ρόλον ἡ βυζαντινὴ μουσική.

— Ἐνῷ ὁ θόρυβος τῶν θεάτρων ἐνταῦθα ἐκόπασε καὶ ἕνεκα τῶν ἐπισυμβάντων μεγάλων γεγονότων καὶ ἕνεκα τῆς ἐποχῆς, εἰς τὰς Ἀθήνας οἱ ἠθοποιοὶ καὶ οἱ δραματικοὶ συγγραφεῖς εὑρίσκονται εἰς μεγάλην συγκίνησιν. Κανεὶς ἐκ τῶν γνωστῶν καὶ ἀγνώστων θιάσων δὲν θὰ μείνῃ ἀργός. Τὰ θέατρα ὅλα κατελήφθησαν. Τὰ δὲ νέα ἔργα ἐφέτος εἶναι περισσότερα κάθε ἄλλης χρονιᾶς. Ὁ Ν. Λάσκαρης θὰ ἀναβιβάσῃ ἐπὶ τῆς σκηνῆς τὴν **Σύζυγον**, ὁ Δημητρακόπουλος τὸ **Ποτῆρι**, ὁ Ξενόπουλος τὴν **Βέμεγκα**, ὁ Κυριακοῦ τὴν **Πενταγιώτισσα**, ὁ Γρανίτσας τὸ **Καμπαναριό**, ὁ Νικολόπουλος τὸν **Ἄλλον κόσμον**, ὁ Ἀσπρέας τὴν **Πάπισσα Ἰωάνναν**, ὁ Περεσιάδης τὸν **Μαγεμμένον Βοσκόν**, καὶ ὁ Νιρβάνας ἕνα νεώτερόν του ἔργον τοῦ ὁποίου μᾶς διαφεύγει ὁ τίτλος. Βλέπετε ἡ παραγωγὴ σχετικῶς πρὸς τὴν ἑλληνικὴν δραματογραφίαν εἶναι μεγάλη. Ὅλες οἱ δραματουργικὲς ρουτίνες ἐτέθησαν εἰς κίνησιν. Ἐκτὸς τῶν κ. κ. Νιρβάνα καὶ Ξενοπούλου βέβαια, οἵτινες διακρίνονται ὡς λεπτοὶ καὶ κομψοὶ λογογράφοι. Πόση ἀρά γε συγκίνησις θὰ ὑπάρχει μεταξὺ αὐτῶν ὅλων τῶν δραματικῶν συγγραφέων. Θὰ ἐπιτύχῃ ἀρά γε τὸ ἔργον των ἢ ὄχι; Αὐτὴν τὴν ἐρώτησιν θὰ ἀποτείνῃ ἕκαστος εἰς τὸν ἑαυτόν του.

— Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ἔργων λέγεται ὅτι τὰ γνωστὰ ἐργοστάσια δραματοποιίας Δημητρακοπούλου—Γρανίτσα καὶ Ἀννίνου—Τσοκοπούλου παρήγαγον τὸ μὲν πρῶτον μίαν σατυρικὴν ἐπιθεώρησιν ὑπὸ τὸν τίτλον **Σία καὶ ἀράξαμε**, τὸ δὲ δεύτερον **Τὰ Παναθήναια** τοῦ 1909.

— Λίαν προσεχῶς ἐκδίδεται, εὑρίσκεται ἤδη εἰς τὰ πιεστήρια, νέον δραματικὸν ἔργον τοῦ διακεκριμένου τῆς πόλεώς μας λογογράφου κ. Ζ. Φυτίλη. Φέρει τὸν ὡραῖον τίτλον **Νίτσα** καὶ εἶναι πολὺ ψυχολογημένον ἔργον. Ὅταν φανῇ εἰς τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος θὰ γράψωμεν περὶ αὐτοῦ ἐκτεταμένως.

— Ὁ Σιέγκεβιτς, ὁ γνωστὸς καὶ εἰς τὸ ἑλληνικὸν δημόσιον Πολωνὸς μυθιστοριογράφος, δημοσιεύει νέαν του μυθιστορίαν εἰς παράρτημα τῆς **Φωνῆς τῆς Βαρσοβίας**, ὑπὸ τὸν τίτλον **Ὁ ἀνεμοστρόβιλος**. Κατὰ τοὺς κριτικοὺς τὸ ἔργον αὐτὸ εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ καλήτερα τοῦ δημοτικωτάτου συγγραφέως.

— Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα παρεστάθη εἰς τὴν Ὄπερα νέον ἔργον τοῦ διασήμου μουσουργοῦ Μασσενέ, ὑπὸ τὸν τίτλον **Ὁ Βάκχος**. Οἱ στίχοι του ἀνήκουν εἰς τὸν πέρυσιν ἀποθανόντα Γάλλον λογογράφον Κατοὺλ Μανδές.

— Ὑπὸ τοῦ συνεργάτου μας κ. Χάρη ἐκδίδεται προσεχῶς **Ἡ Εὔθυμη Ζωή**, περιοδικὸν ἑβδομαδιαῖον σὐμοριστικόν. Ἡ **Εὔθυμη Ζωὴ** μὲ τὸ πρόγραμμα ποῦ θὰ ἐμφανισθῇ εἶναι ἀδύνατον νὰ μὴ ἑλκύσῃ τὰς συμπαθείας τοῦ ὁμογενοῦς δημοσίου.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Λύσεις τῶν δύο προηγουμένων τευχῶν.

Ἀρ. 8. Ἡ δασεῖα (᾽).

ΑΡ. 9. ΚΥΒΟΛΕΞΟΝ

Ψ Α Ρ Α
Α Ν Η Ρ
Ρ Η Μ Α
Α Ρ Α Ψ

Ἀρ. 10. . . . . .

Ἀρ. 11. Ἡ σκιά.

ΑΡ. 12 ΤΡΙΓΩΝΟΛΕΞΟΝ.

Σ Π Μ Α Ι Α
Η Μ Ε Ρ Α
Μ Ε Τ Α
Α Ρ Α
Ι Α
Α

Λύται. *Ὀδυσσεὺς Νικολαΐδης (ἀρ. 11), Ε. Τζελεπόπουλος (ἀρ. 8 καὶ 9), Παναγ. Σ. Χαντζῆς (ἀρ. 8 καὶ 9), Σωκράτης Χατζῆ Γεωργιάδης (ἀρ. 11), Ἰφ. Χατζηχρήστου (ἀρ. 11), Φίλιππος Παπαδόπουλος (ἀρ. 12), Ἀνώνυμος (ἀρ. 8), Α. Γ. (Φανάριον, ἀρ. 9), Λωροθέα Κουμαριανοῦ (8 καὶ 9).*

ΑΡ. 14. ΑΙΝΙΓΜΑ

Ὅπως εἶμαι ἂν μ' ἀφήσῃς
εἰς τὴν θάλασσαν θὰ εἶμαι
ἂν δὲ μ' ἀποκεφαλίσῃς
εἰς τοὺς πόδας σου θὰ κεῖμαι.

Μαῦρο μάτι.

ΑΡ. 15. ΕΛΛΕΙΠΟΣΥΜΦΩΝΟΝ

ο . ε . . ε . ι . ο . . α . ο . ε . . ε . η . αυ . ο .

Μαῦρο μάτι.

ΑΡ. 16. ΓΡΙΦΟΣ

$\frac{3}{4}$ εἷς ὢν δο δο δο δο δσ / δο δο δο δο δο

Μαῦρο μάτι.

Σημ. *Ἕνεκα τυπογραφικοῦ λάθους τὸ ὑπ' ἀριθ. 13 ἐλλειποσύμφωνον ἀναδημοσιεύεται.*

ΑΡ. 13. ΕΛΛΕΙΠΟΣΥΜΦΩΝΟΝ

ἡ . ε . ια . ε . . α . . α . ε . . α . ε . αι

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Δάφνις, Μακροχώριον.—*Τὸ σταλὲν δὲν τὸ ἐγκρίνομεν. Στείλατέ μας τίποτε ἄλλο.*

Κ. Σ. Κ. Ζωγράφειον.—*Θὰ σᾶς παρακαλέσωμεν νὰ ἀντιγράψετε τὸ σταλέν, διότι δὲν ἠδυνήθημεν νὰ τὸ ἀναγνώσωμεν. Τὸ χαρτὶ φαίνεται θὰ εἶναι πολὺ μαθητικό.*

Ἐπιστολαί τινες σταλεῖσαι εἰς τὰ γραφεῖά μας παρέπεσαν. Ὅσοι λοιπὸν δὲν ἔλαβον ἀπάντησιν εἰς τὴν στήλην ταύτην δύνανται νὰ τὸ δηλώσουν.

Κον Π. Ρ. Κουσγούνι, ούκιον.—*Αὐτὸ ποῦ λέγεται δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ. Δὲν τὸ ἐπιτρέπει, ὡς βλέπετε, ὁ χῶρός μας. Ἄλλως τε μία τοιαύτη μελέτη δὲν ἔχει τὸν τόπον της εἰς τὸν «Ἐπίκαιρον». Νὰ τὴν στείλετε εἰς κανὲν πολιτικὸν περιοδικόν.*

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ε. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ ΚΑΙ ΣΙΑΣ
Κουρσοῦμ χάν, ἀριθμ. 3.

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ 'Αριθμὸς 17 'Εν Κωνσ[πόλει, ΣΑΒΒΑΤΟΝ 9 Μαΐου 1909

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ Γ. ΜΑΝΟΥΣΟΣ | *Ἕκαστον φύλλον παράδες 20* | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Α. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
ΚΟΥΡΣΟΥΜ ΧΑΝ, ΑΡΙΘ. 3

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐτησία	*ἐν Κωνσταντινουπόλει.*	*Γρ.* 30
»	» *ταῖς Ἐπαρχίαις.*	» 40
»	» *τῷ Ἐξωτερικῷ.*	*Φρ.* 10

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ ΣΑΡΣΑΙ: *Ὁ ὅρκος τοῦ νεροῦ.*
Α. ΑΚΡΟΘΑΛΑΣΣΙΤΟΥ: *Πρωτομαγιά.*
ΑΣΤΕΡΙΟΥ: *Ἀνὰ τὰ χερσαῖα τείχη.*
ΛΕΟΝΤΟΣ ΑΣΤΡΕΑ: *Τρελλὴ ἀπ' ἀγάπη.*
ΗΡ. ΠΙΝΤΖΑ: *Τετέλεσται (ποίημα).*
Δόος ΒΑΡΒΑΡΑΣ ΚΑΚΤΑΝΟΥ: *Ποῦ εἶναι ἡ εὐτυχία.*
ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ: *Μαργαρίτα Στέφα (μυθιστόρημα).*

Ὀλιγόστιχα, ἀστεῖα, αἰνίγματα καὶ προβλήματα, ἀλληλογραφία.
Εἰκόνες.

Ο ΟΡΚΟΣ ΤΟΥ ΝΕΡΟΥ

Ἤμεθα νέοι τὸν καιρὸν ἐκεῖνον, ὁ μεγαλήτερός μας μόλις θὰ συνεπλήρωνε τὰ τριάκοντα ἔτη. Ἀποτελούσαμε μίαν μικρὰν παρέαν, ἡ ὁποία ὡς σκοπόν της εἶχε μόνον τὸ γέλοιο καὶ τὴν διασκέδασιν. Ἐκ τούτου ἐννοεῖ ἕκαστος ὅτι δὲν ἐσχετιζόμεθα μὲ τὴν πολιτικήν· οἱ περισσότεροι ἀνήκομεν εἰς τὸ κόμμα τῆς «μπαζόκας» ἑνὸς ζαχαρωμένου κρασιοῦ μὲ μπόλικο νερό, ἄλλοι εἰς τὸ κόμμα τῶν καλῶν τεχνῶν, τινὲς δὲ μονομαχοῦσαν μὲ τὴν πέννα. Ὅλοι ἀγαπούσαμε τὴν εὐθυμίαν καὶ τὸ γλέντι. Καθ' ἑκάστην ἑβδομάδα συνηντώμεθα εἰς τὸ Βοζιβάλ, ἐκεῖ ἦτο τὸ ἑβδομαδιαῖον κέντρο μας. Ἐάν τις ἐξ ἡμῶν δὲν παρευρίσκετο τὴν Κυριακὴν κατεδικάζετο εἰς πρόστιμον, ἐκτὸς ἐὰν ὑπῆρχε ἀποχρῶσα αἰτία.

Δὲν θὰ μεταχειρισθῶ μεταφορὰν ἐὰν σᾶς εἴπω διὰ συνεισφορῶν ὅτι κατορθώσαμεν νὰ ἀγοράσωμεν μίαν βάρκαν, ἕνα εἶδος μασούνας χονδροειδοῦς, ἡ ὁποία ἔπλεε ἢ ἂς εἴπωμεν ὅτι ἔπλεε μὲ κουπιὰ καὶ μὲ πανιά, τὴν ὁποίαν δὲ μετὰ πολλὰς καὶ θορυβώδεις συζητήσεις ἀπεφασίσαμεν καὶ τὴν ὠνομάσαμεν «Παλιάτι»... Τὸ πρωὶ ἐτρώγαμεν εἰς τὸ πανδοχεῖον τῆς κερᾶς Φουρναΐζας. Δὲν ξεύρω ἐὰν τὸ φορτηγόν μας κατοπτρίζεται ἀκόμη εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Σηκουάνα.

Οἱ Πρῶσσοι εἶχον διέλθει καὶ ἀπὸ ἐκεῖ, ἐγὼ δὲ δὲν ἐξαναπῆγα πλέον ἀπὸ τὰς ἡμέρας ἐκείνας τοῦ πένθους καὶ τῆς ἐρημώσεως. Νομίζω πῶς θὰ λυπηθῶ πολὺ νὰ ἰδῶ κατεστραμμένον καὶ παρηλλαγμένον τὸ μέρος, τοῦ ὁποίου ἡ εἰκὼν τόσον γλυκεῖα διετηρεῖτο εἰς τὴν μνήμην μου.

Ἡ κερὰ Φουρναΐζα ὡς δέλεαρ ἴνα ἑλκύσῃ πελάτας εἰς τὸ κατάστημά της εἶχε τὰ ἑξῆς ἐπιτυχῆ στοιχεῖα: Τὴν κόρην της πρῶτον καὶ ἕνα παράδοξο κρασί, τὸ ὁποῖον ἡμεῖς ὀνομάζομεν «ρεζιγκλέ». Δὲν γνωρίζω ἐὰν ἡ λέξις αὐτὴ εἶναι δόκιμος καὶ ἂν ὑπάρχῃ εἰς τὸ λεξικὸν τοῦ Λιτρέ, ἀλλὰ δὲν μὲ μέλλει. Ἐννοεῖτο. Περισσότερον μάλιστα ἐννοεῖτο τὸ κρασὶ παρὰ ἐπίνετο. Ποτὲ δὲν μπορεῖτε νὰ φαντασθῆτε τί κρασὶ ἦτο. Ἦτο λευκὸν καὶ δριμὺ εἰς τὴν γεῦσιν, ξέγδαιρνε σὰν τρίφτης τὸν λάρυγγα. Εἶχε ὅμως καὶ τὰ καλά του. Δὲν ἐδέχετο νερὸν καὶ ἦτο πολὺ δροσιστικόν. Δὲν ἐθέταμεν ἐντὸς λοιπὸν νερὸν ποτέ. Ἄλλως τε ἡ παρέα μας εἶχεν ὡς ἀξίωμά της ὅτι ὅλοι οἱ κακοὶ ἄνθρωποι

εἶναι ὑδροπόται καὶ ὠρκίσθημεν νὰ μὴ πίνωμεν ποτὲ νερόν.

Μίαν ἡμέραν, ἀφοῦ καὶ πάλιν ὠρκίσθημεν ἐπέβημεν τοῦ «Παλατιοῦ». Ἐνῷ τὸ ἐλύναμεν ἕνας ἀπὸ ἡμᾶς ἔκαμε μὲ τὸ χέρι του ἀντήλιο καὶ ἐφώναξε «Μπᾶ, ὁ Ἀλφρέδος!» Ἀλήθεια ἐφάνη ὁ Ἀλφρέδος, ὅστις ἤρχετο πρὸς ἡμᾶς. Ἔφερε ἐκθαμβωτικὴν ἐνδυμασίαν, παρὰ τὴν συνήθειάν του, ὑποκάμισον μὲ μικρὰς πτυχάς, ἀνοικτὸν γελέκι, ἁρμονικὴν ρεδιγκόταν, γκρὶ-πὲρλ παντελόνι καὶ μονύελον. Ἐρρήξαμεν ὅλοι ὁμοῦ φωνὴν ἐκπλήξεως, ἐνῷ ἐκεῖνος μᾶς ἀπεκρίθη μακρόθεν δι' ἑνὸς «Γειά σας καὶ χαρά σας!» Καὶ μᾶς διηγήθη ὅτι προσεκλήθη εἰς δεῖπνον παρὰ τῷ προέδρῳ τοῦ δικαστηρίου.

— Ἔλα τώρα, πᾶμε μὲ τὴ βάρκα.

— Δὲν μπορῶ, μὲ περιμένει ὁ πρόεδρος.

— Ἔλα καὶ σὺ τώρα, θὰ σὲ βάλουμε στὴ μπλώρη νὰ καθήσῃς! Θὰ μᾶς τιμήσῃς. Θὰ εἶσαι ὁ καλοενδεδυμένος τοῦ «Παλατιοῦ».

— Ὄχι, ὄχι, ἄλλη φορά!

Καὶ ἐνῷ αὐτὸς ἠρνεῖτο, τὸν ἔπιασαν δύο ἐξ ἡμῶν καὶ τὸν ἐπεβίβασαν εἰς τὸ «Παλάτι» διὰ τῆς βίας. Καθ' ὁδὸν ἐδιψάσαμεν καὶ ἀπεφασίσθη νὰ πλησιάσωμεν τὴν ἀντικρυνὴ ὄχθην. Ἐκεῖ ἐβγήκαμεν καὶ εἰσήλθομεν εἰς τὸ πανδοχεῖον καὶ ἐζητήσαμε νὰ μᾶς φέρουν «μπιφόρ». Τὸ μπιφὸρ κατασκευάζεται ἐντὸς σαλατιέρας. Θὰ μὲ ἐρωτήσετε, διατί εἰς τὴν σαλατιέραν. Ἡ παλαιὰ ἕξις ἔτσι τὸ θέλει. Θέτουν λοιπὸν ἐντὸς τῆς σαλατιέρας μερικὰ κομμάτια ζάχαρη, τὰ ἀφίνουν νὰ λυώσουν εἰς τὸ νερὸν καὶ σύτως γίνεται ἕνα μῖγμα, κατόπιν ρίπτουν δύο-τρεῖς φιάλας κρασὶ λευκό, τὸ ἀνακατώνουν καὶ εἶναι ἕτοιμο. Αὐτὸ εἶναι τὸ μπιφόρ. Ἡ ζάχαρη ἐτέθη λοιπόν, ἐκεῖνος δὲ ὅστις ἀνέλαβε νὰ τὸ κατασκευάσῃ, ἦτο ἕτοιμος νὰ χύσῃ ἐντὸς νερό, αἴφνης ὅμως ἐκρατήθη ὑπὸ μιᾶς φωνῆς. Νερόν! πῶς νὰ βάλῃ νερόν, «ὁ ὅρκος μας, ἄθλιε;» Τοῦ φωνάζουν.

— Καὶ πῶς θὰ λυώσῃ λοιπὸν ἡ ζάχαρη, κράζει ὁ Ἀλφρέδος.

— Ἀκοῦς ἐκεῖ δὲ θὰ λυώσῃ, θὰ λυώσῃ καὶ θὰ παραλυώσῃ! φωνάζομεν ὅλοι μαζί, ἐν τῇ τιμιότητι τοῦ ὅρκου μας. Ἡ πεῖνά μας ἦτο τοιαύτη, ὥστε μᾶς ἐξηγρίωσε τὸ πρόγευμα. Τότε πάντες μὲ τὰ χουλιάρια, ἀγωνιῶντες σχεδόν, μὲ κίνδυνον νὰ κομματιάσωμεν τὴν σαλατιέραν, ἐκτυπούσαμε τὰ κομμάτια τῆς ζάχαρης ποῦ ἀπὸ τὰ κτυπήματά μας ἤρχισε νὰ τρίβεται. Τὸ διάβολό μας τραβήξαμε. Ἡ ἀρετὴ ὅμως, ἥτις μόνον εἰς τὸν ἄλλον κόσμον ἀμείβεται, ἠμείφθη τὴν φορὰν ταύτην καὶ περὶ τὴν περίφημον σαλατιέραν. Ἐξαίσιον ἦτο ἐκεῖνο τὸ μπιφὸρ καὶ κενουμένης τῆς σαλατιέρας ἡμεῖς εὐχαριστούμεθα νὰ τὴν ξαναγεμίζωμεν, ἵνα ἐπὶ μακρότερον ἀπολαμβάνομεν τὴν ἡρωικὴν πρᾶξίν μας. Ἔπειτα ἐπέβημεν πάλιν εἰς τὴν βάρκα μας. Εἴτε ἡ ἰδέα μας ἦτο, ἕνεκα τῶν ἐξερεθισμένων αἰσθήσεων, εἴτε ὀλίγον δυνατὸς ἀέρας μᾶς ὠθοῦσε, ἐνομίζομεν ὅτι ἐκυλιόμεθα διαβολικῶς ἐπὶ τῶν ὑδάτων. Κατόπιν ὀλίγων λεπτῶν ἐπλησιάσαμεν εἰς τὴν γέφυραν τοῦ Σατοῦ, τῆς ὁποίας αἱ ἀψῖδες ἦσαν χαμηλαί. Ὁ Ἀλφρέδος μείνας ἀπὸ ὅλους μας περισσότερον ἀπαθὴς εἰς τὸ γλέντι εἶδε τὸν ἐπερχόμενον κίνδυνον.

— Διάβολε! ἐφώνησε. Μωρὲ παιδιά, θἀναποδογυρίσουμε. Δὲν περνάει ἀπὸ τὴ γέφυρα τὸ κατάρτι.

— Περνᾷ, τοῦ ἀπαντᾷ ὁ κυβερνήτης.

— Ἕνας μόνο ἀκούεται στὰ πλεούμενα, ὁ καπετάνιος.

Ὁ Ἀλφρέδος ἔρριψεν ἐπὶ τῆς ἀπαστραπτούσης ἐνδυμασίας του ἓν βλέμμα ἀπελπισίας. Ἡ βάρκα ἔβαινε ταχέως. Ὁ καλοενδεδυμένος ὥρμησε νὰ διευθύνῃ τὸ πηδάλιον.

— Ναῦται, ξεφωνίζει ὁ πλοίαρχος, συλλάβετε αὐτὸν τὸν ἀντάρτην, ὁ ὁποῖος ἐμποδίζει τὴν ἐργασίαν μου.

Κατελήφθημεν ὑπὸ ἀκράτου γέλωτος καὶ ἁρπάξαμεν τὸν ἐπαναστάτην, μὴ δυνάμενον πλέον νὰ κινηθῇ, ἀλλὰ φωνάζοντα πραγματικῶς ἀπελπιστικά.

Αἴφνης αἰσθανόμεθα ἕνα τρομερὸν κλονισμὸν καὶ ἀμέσως εὑρέθημεν πάντες εἰς τὸ ὕδωρ. Ἐπηκολούθησε μία κραυγή, κατόπιν ἡσυχία. Μετ' ὀλίγον εἷς, εἷς ἀνέθρωσκεν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας. Ἔσπευσαν λέμβοι τινὲς καὶ μᾶς ἔσωσαν. Εἶναι ὅμως τῶν ἀδυνάτων ἀδύνατον νὰ σᾶς περιγράψω τὴν ἀξιοθρήνητον κατάστασιν τοῦ καλοενδεδυμένου φίλου μας. Ὅταν ἀνεφάνη ἀπὸ τὸ βάθος τοῦ Σηκουάνα καὶ ἀνεσύρθη ἐπὶ μιᾶς τῶν σπευσασῶν λέμβων ὑπὸ τῶν σωτήρων μας.

— Ὦ! ἀνάθεμά σας! Ὦ! Καὶ θὰ μὲ περιμένῃ ἀκόμη ὁ Πρόεδρος! ἐκραύγασε σχεδὸν κλαίων, ἐνῷ τὰ θυλάκιά του ἦσαν φουσκωμένα ἀπὸ τὸ νερὸν καὶ ἀπὸ τὴν περισκελίδα του ἔτρεχον δύο βρώμικοι χείμαρροι.

Δὲν ἐβραδύναμεν βέβαια νὰ ἀρχίσωμεν τὰ γέλοια καὶ νὰ διηγούμεθα τὸ τί ὑποφέραμεν ἕκαστος.

— Ἔ μωρὲ παιδιά, ἤπια, ἤπια, ποῦ πῆρε ὁ διάβολος... ἐφώναξε κάποιος.

Ἀλλὰ μόλις ἐπρόφερε τὰς λέξεις ταύτας ἐστάθη ἀπολιθωμένος.

— Ἔ! καὶ μήπως ἐμεῖς δέν ἤπιαμε, δὲν πήγαμε παρακάτω, λέγομεν οἱ ἄλλοι.

— Ἄθλιοι! τρισάθλιοι! Ἤπιαμε νερό!

Καλὰ ἔλεγεν. Ἐμείναμεν ὅλοι ἄφωνοι.

(Κατὰ τὸν Φραγκίσκον Σαρσαί) *Ε. Σ.*

ΠΡΩΤΟΜΑΓΙΑ

Στὴ Δ.

Ποιὰ μάγια μὲς τὶς πασχαλιές σου ράντισες,
Γητέματα ἀπ' τὴ χώρα ποιῶν ὀνείρων
Καὶ τὴν πρωτομαγιὰ ὅπου μοῦ τἄστειλες
Ἀπὸ εὐωδιὲς ἐπνίγηκα καὶ μῦρον,

Κ' ἦρθε ἡ καρδιά μου ἡ δοῦλά σου
Καὶ γίνηκε στὸν ἔρωτά σου σκλάβα
Κ' ἐσὺ γητεῦτρα τῶν παραμυθιῶν,
Ὦ ἄσβυστη, ὦ φλόγα ἐσὺ καὶ λάβα.

Ἔννοιωσα μέσ' τῶν μυρωδιῶν τὸ μάγεμμα
Τῆς ἀγκαλιᾶς σου τῆς ζεστῆς τὴν γλύκα,
Ἔννοιωσα τῶν κορμιῶν σου τ' ἀνατρίχιασμα,
Ὅπου τὸ νοῦ καὶ λογισμὸ μοῦ ἑνίκα.

Κ' ὕστερα ἕνα χάϊδι μὲ συντάραξε
Ἀπὸ τὰ μάτια σου ἁπαλὸ σὰν χνοῦδο
Τὰ μάτια ἐκεῖνα ποῦ ὅλα τὰ ξετάζουνε
Καὶ λάμπουν μαλακὰ σὰν τὸ βελοῦδο.

Α. Ἀκροθαλασσίτης.

ΑΣΤΕΡΙΟΥ
τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Φιλαρχαίου ἑταιρείας «Ὄθρυος».

ΑΝΑ ΤΑ ΧΕΡΣΑΙΑ ΤΕΙΧΗ*)

(Ὅ,τι σήμερον σώζεται καὶ καθ' ὅσον τὰ εἶδα).

Ἓν ἐκ τῶν τερπνοτέρων καὶ διδακτικοτέρων ἅμα περιπάτων διὰ τοὺς ἀγαπῶντας νὰ μὴ χάνουν τὸν χρόνον τῆς ζωῆς των καὶ ὅταν ἀκόμη περιπατοῦν, εἶν' ἀναμφιβόλως ὁ ἐκτὸς τῶν χερσαίων τειχῶν τῆς πόλεως μακρὸς ἀλλὰ πλήρους ἐνδιαφέροντος περίπατος.

Τὸ προτιμώτερον δρομολόγιον εἶναι νὰ ἀποβιβασθῇ τις δι' ἀτμοπλοίου τοῦ Κερατίου κόλπου εἰς τὴν ἀποβάθραν Ἐϊβὰν-σεράϊ, καὶ ἐκ τοῦ Πενταπυργίου τῶν Βλαχερνῶν νὰ φθάσῃ πεζῇ εἰς τὸ Ἐπταπύργιον παρὰ τὴν Ζωοδόχον (Βαλουκλί), ὁπόθεν ὁ σιδηρόδρομος πάλιν θὰ τὸν φέρῃ εἰς τὴν γέφυραν τοῦ Γαλατᾶ, ὁπόθεν ἀνεχώρησε.

ΤΟ ΠΕΝΤΑΠΥΡΓΙΟΝ

α') Προχωρῶν τις ἀπὸ τῆς ἀποβάθρας Ἐϊβὰν-σεράϊ, καὶ κάμπτων ὀλίγον δεξιᾷ ἐπὶ τῆς μεγάλης ὁδοῦ πρὸς τὸ Ἐγιοὺπ ἀπαντᾷ ἐπὶ ἀρχαίου τοίχου τῶν τειχῶν, ἀριστερᾷ τῷ βαδίζοντι, γεγλυμμένον ἐν γραμμαῖς, εὐμέγεθες πτηνὸν ὁμοιάζον πρὸς ταὼν ἐπὶ λίθου μέλανος:

(Ἀνάγκη ξυλογραφήματος).

β') Ἐπίσης ὀλίγον περαιτέρω, τῇ αὐτῇ διευθύνσει καὶ θέσει περίπου διπλοῦν κόσμημα, κεκερουμένον ἑκατέρωθεν, ἐπὶ λίθου λευκοῦ.

γ') Πρὸς τὰ δεξιὰ δὲ πρὸ τῆς αὐλοθύρας τοῦ παραλίου ὀθωμανικοῦ λουτροῦ (χαμάμ), εὑρίσκεται κατὰ γῆς στρωμένον τεμάχιον τριγωνικὸν λίθου λευκοῦ, μέρους μεγάλης ἐνεπιγράφου πλακός, ἧς τὸ περιεχόμενον ἀδύνατον νὰ μαντεύσωμεν ἐκ τῶν διασωθέντων 4 ὁλοκλήρων γραμμάτων καὶ 2 ἡμιτελῶν τοῦ δευτέρου στίχου:

Υ Ρ Ι Κ]υρι[ο
Ι Ο Υ ιου

δ') Ἤδη κάμπτομεν ἀριστερᾷ τὴν πρώτην μετά τινα πορείαν ὁδὸν διαπερῶντες τὰ τουρκικὰ μνήματα, ἥτις θὰ μᾶς φέρει πρὸς βορρᾶν κατὰ μῆκος τῶν τειχῶν.

Εἰς τὴν πρώτην δὲ καμπὴν ὁ ὀφθαλμός μου προσπίπτει ἐπὶ ὡραίου κοσμήματος, ἐντετοιχισμένου ἐπὶ τοῦ τοίχου ταπεινοῦ τουρκικοῦ οἰκίσκου, ὡς ἑξῆς περίπου:

(Κόσμημα οὗ ἀνάγκη ξυλογραφήματος).

ε') Προχωροῦμεν πρὸς μεσημβρίαν. Εἰς τὸν πρῶτον πύργον τῆς σχηματιζομένης γωνίας τοῦ τείχους, τοῦ ἐκ δυτικομεσημβρινῶν τρεπομένου πρὸς μεσημβρίαν καθαρῶς, ὅστις πύργος εἶναι τετραγωνικὸς καὶ ἡμικατεστραμμένος, παρατηρῶ μακρόθεν πρὸς τὸ μέσον αὐτοῦ περίπου μονόστιχον ἐν διαζώματι ἐκ λευκοῦ μαρμά-

*) Ἴδε προηγούμενα δημοσιεύματα εἰς φύλλα 4, 18, 25 Ἀπριλίου.

ρου ἐπιγραφήν, δυσδιάκριτον τοῖς ὀφθαλμοῖς. Θέτω τὸ τηλεσκόπιον καὶ δύναμαι νὰ βεβαιώσω τὴν ὕπαρξίν της, καὶ μάλιστα καὶ τὴν καλήν της διατήρησιν, ἀλλ' ἀτυχῶς ἐκ τῶν πλαγίων πολὺ εὑρισκόμενος καὶ μακράν, ἀδύνατον νὰ διακρίνω καὶ μὲ τὰ δίοπτρα ἔτι τὸ περιεχόμενον, ἀδύνατον δὲ νὰ ὑπερπηδήσω τὰ προτεθειμένα τουρκόσπιτα, ἢ ὑπεισδύσω διὰ τοῦ γωνιακοῦ τουρκικοῦ νεκροταφείου.

Ὁ Πασπάτης (Βυζαντιναὶ μελέται σελ. 34) ἀναγράφει ταύτην οὕτως:

† ΕΝΕΟΥΡΓΗΘΗ Ο ΠΥΡΓΟC ΤΟΥ ΑΓΙΟΥ ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΕΚ ΘΕΜΕΛΙΩΝ ΕΠΙ ΡΟΜΑΝΟΥ ΤΟΥ ΦΙΛΟΧΡΙCΤΟΥ ΔΕCΠΟΤΟΥ †.

στ') Ἠδῶμεν ἤδη διὰ τῶν ὀφθαλμῶν δύο ἑτέρους πύργους ἀκεραίους διατηρουμένους χωρὶς νὰ διακρίνωμέν τι, εἰς δὲ τὸν τρίτον ἐπίσης ἀκέραιον διακρίνω τὰ κατωτέρω:

Εἰς τὸ ἀνώτερον μέρος διὰ πλίνθων ἐπιγραφὴν κατεστραμμένην:

ΜΙ— — — — V — — ΑVΤΟΚΡΑΤΟΙΟC

Μι[χαὴλ . . . υ . . . Αὐτοκράτορος

ζ') Κατωτέρω ἐπὶ λίθου μεγάλοις γράμμασι διπλογράμμοις τὴν χρονολογίαν:

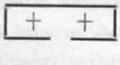
† ΕΤ ϛΤΛ † † ἔτ[ει] ϛτλ' †

Τουτέστι 6330 ἀπὸ κτίσεως κόσμου καὶ ἀπὸ Χριστοῦ 822· ἐξ ἧς χρονολογίας μανθάνομεν ὅτι ὁ αὐτοκράτωρ Μιχαὴλ ὁ ἀναφερόμενος εἶναι ὁ Τραυλὸς ἐπικαλούμενος, πατὴρ τοῦ μετ' ὀλίγον συναναφερομένου Θεοφίλου τοῦ διαδόχου του αὐτοκράτορος τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Τοῦ ἔτους τούτου ὁ Πασπάτης (σελ. 37), τὸ τελευταῖον γράμμα λαμβάνει ὡς Α καὶ χρονολογεῖ 6301, ἤτοι 793 μ. Χ. Ἡ χρονολογία ὅμως αὕτη δὲν συμβιβάζεται πρὸς τὴν ἀνωτέρω ἐπιγραφὴν, πρὸς ἣν τὴν συνδέω ἐγώ. Τὸ ἄτοπον τῆς χρονολογίας παρεδέχθη καὶ ὁ Πασπάτης· ὅθεν ὀρθὴ εἶν' ἡ ἀνωτέρω ἀνάγνωσις ὡς ϛΤΛ'.

η') Μετὰ ταῦτα κατωτέρω ἔπεται ἀνάγλυπτος μικρὸς σταυρός:

Κατωτέρω τούτου παραλληλεπίπεδόν τι σχῆμα ἔχον τὴν κάτω πλευρὰν κοιλαινομένην εἰς τὸ μέσον, εἰς δὲ τὰς δύο ἄκρας σταυρούς:

θ'.) Τέλος δ' ἑτέραν μονόστιχον ἐπιγραφήν, ἐπὶ σειρᾶς μαρμάρων, διήκουσαν καθ' ὅλον τὸ πλάτος περίου τοῦ πύργου εἰς τὸ κατώτερον αὐτοῦ, καθὼς ἔξωθεν ὁρᾶται, σημεῖον:

ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΙ ΘΕΟΦΙΛΟV ΜΕΓΑΛ[N ΒΑCΙ

Μιχαὴλ καὶ Θεοφίλου μεγάλων βασι]λέων.

Ταῦτα οὐδαμῶς ἀναφέρει τις τῶν ὅσων εἶδα. Μανθάνομεν δ' ὅτι ὄχι μόνον ὁ Θεόφιλος, ὅστις καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων ἀναφαίρεται ὡς ἀνακαινιστὴς τῶν τειχῶν, ἀλλὰ καὶ ὁ πατὴρ αὐτοῦ Μιχαὴλ ὑπῆρξε τοιοῦτος· πιθανῶς δὲ ὁ μὲν πατὴρ ἤρξατο τοῦ ἔργου, ὁ δὲ υἱὸς ἐπεράτωσε, διὸ ἀναφαίρονται ἀμφότεροι εἰς τὴν τελευταίαν ἐπιγραφήν.

* * *

Ἐντεῦθεν ἐπεθυμοῦμεν νὰ συνεχίσωμεν τὴν πορείαν μας πρὸς βορρᾶν ἀλλὰ μορφαὶ ἄγριαι παραπλανωμένων ἀγροίκων στοιχείων, οἵτινες μάλιστα καὶ μ' ἐπλησίαζον περιέργως παρατηροῦντες τὰς ἐπισταμένας παρατηρήσεις μου, μ' ἠνάγκασαν νὰ ὀπισθοχωρήσω διαφεύγων τῆς ὁμάδος των· τοσοῦτῳ δὲ μᾶλλον ἐφοβήθην καθόσον σήμερον εἶν' ἡ ἡμέρα καθ' ἣν οἱ ἐν τῷ ναυστάθμῳ (ταρσαναλῆδες) ἀνυποτακτήσαντες τῷ ρωμυλιωτικῷ στρατῷ καὶ ἀπειλήσαντες σφαγάς, περιεκυκλώθησαν αὐστηρῶς ὑπ' ἐκείνου, ὅτινι καὶ παραδοθέντες ἀπεμακρύνθησαν. Ποῦ εἶμαι ὅμως βέβαιος ὅτι τοιαῦτα τινὰ κακὰ δὲν δύνανται νὰ ἐκραγοῦν καὶ ἀνὰ πᾶν βῆμά μου;

ΠΕΡΙ ΤΑΣ ΒΛΑΧΕΡΝΑΣ

Φθάσας ὁπόθεν ἐξεκίνησα ἐθεώρησα ὀλιγώτερον ἐπικίνδυνον νὰ εἰσχωρήσω ἐσωτερικῶς τῶν τειχῶν μέχρι τῆς πρώτης συναπαντηθησομένης πύλης, ὁπόθεν θὰ ἐξέλθω ἐὰν τὸ περιβάλλον ἦναι ὁπωσδήποτε ἀνθρώπινον.

Ἕνα στενωπὸν πρὸ τοῦ ναοῦ Βλαχερνῶν προχωρῶν τις ὀλίγον, πρὸς τὰ δεξιὰ ἀπαντᾷ **μικρὸν βυζαντινὸν ναΐδριον,** μὲ τὴν κόγχην τοῦ ἱεροῦ ἐξωτερικῶς κάλλιστα φαινομένην, μεταβεβλημένον ὅμως ἤδη εἰς τουρκικὸν τέμενος.

Ποῖός τις ἄρα ὁ ναΐσκος οὗτος ἄγνωστον, διότι αἱ περιγραφαὶ ἀορίστως περὶ τοῦ τόπου τούτου ἀναφέρουν συγκεχυμένως πολλοὺς ναοὺς ὑπάρχοντας οὕτω.

Πιθανῶς εἶναι ὁ ναὸς τῆς ἁγίας Θέκλης τοῦ Πασπάτη, ὡς ἐκ τῆς παρατιθεμένης ἐκεῖ εἰκόνος του δύναμαι νὰ εἰκάσω.

ι'.) Πρὶν ἢ προχωρήσω πρὸς τὸ ναΐδριον τοῦτο παρατηρῶ, κατέναντι τοῦ ἱεροῦ, εἰς προθύρου κλίμακα λίθον λευκὸν ἐνεπίγραφον κατεστραμμένον ἐκ τῆς ποδοχρήσεως.

Ὁ λίθος φέρει εἰς τὴν μόνην ὑπάρχουσαν τότε ἀνέπαφον γωνίαν τομὴν ἐντὸς πενταγωνικήν. Τὰ δὲ διασωζόμενα γράμματα ἔχουν ὡς ἑξῆς:

— C Τ Π Α	;	;	;
Ι. Τ Κ Α	;	;	;
Κ λ Θ	;	;	;
Α λ ʿ		**ʾΑλ[έξανδρος**	

— — — — *λου*	;	;	;
` (— — —	;	;	;
Λ 8 — — *Υ — Μ*	;	;	;
ΙΟ(— — *Α —*	*ίός*	;	;
Τ — — *Υ —*	;	;	;

Ήτον ἀρά γε ἄλλοτε ὁταυροειδές τι ἐπιτύμβιον; Δὲν ἐνδείκνυται τοῦτο ἀρκούντως.

Μετὰ τὴν ἀντιγραφήν, παρισταμένου καί τινος ἀστυνόμου κεχηνότος, ἀνέτρεψα τὴν πλᾶκα ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ μέρους, ὅπως μὴ ἐπὶ πλέον καταστραφοῦν τὰ ἐναπολειπόμενα.

ια΄) Τὸν ναΐσκον κάμπτω προχωρῶν καὶ ἀφίνων ἀριστερᾷ.

Ἐπὶ τοίχου ἰδιωτικῆς οἰκίας εἰς τὰ δεξιὰ τῷ ἀνερχομένῳ τὴν στενωπόν, εὐθὺς εἰς τὰ πρῶτα βήματα διακρίνω μικρὰν πόρου λίθου πλᾶκα μήκους 0,45 μέτρου περίπου καὶ πλάτους 0,18 περίπου, ἔχουσαν ὡραῖα ἀνάγλυπτα μεσαιωνικὰ γράμματα μήκους περίπου 0,13:

†ΠΥΡΓΟ(†Πύργο[ς

Εἰλημμένος ὁ λίθος οὗτος ἀπό τινος πύργου τῶν πέντε παρακειμένων τοῦ Πενταπυργίου ἐσημείου διὰ τοῦ λείποντος μέρους τὸ ὄνομα τοῦ κτίτορος αὐτοῦ. Ἴσως νὰ μὴ κατεστράφη καὶ τὸ ἄλλο τεμάχιον, ἴσως δ' εἶν' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὁ Πασπάτης (σελ. 38) ἀναφέρει, ἐπὶ προσώπου τοῦ πύργου τοῦ Ἀνεμᾶ, ὅστις πράγματι ὄπισθεν τῆς θέσεως ταύτης εὑρίσκεται, μὲ τὴν ἐπιγραφήν:

ΟΦΙΛΟΥ Θε]οφίλου

ἂν καὶ τοῦ τεμαχίου τὰ γράμματα ταῦτα εἶναι ὡς ἀνωτέρω ἀνάγλυπτα ἐπὶ τοῦ λίθου, στενόμακρα, καί πως ἰδιάζοντα.

Ὅθεν ἡ ὅλη ἐπιγραφὴ οὕτως συνταυτιζομένη γράφει:

Πύργος Θεοφίλου.

ιβ΄.) Ἐνταῦθα καθ' ὅλον τὸ μῆκος τῶν ἰδιωτικῶν τοίχων εὑρίσκονται τεμάχια κιόνων, κιονοκράνων, διαστήλων καὶ ποικίλων κοσμημάτων.

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΚΑΡΣΙΑΝ ΠΥΛΗΝ

Ἐξακολουθῶ προχωρῶν καὶ ἀνερχόμενος, ἕως τῶν τειχῶν, μέχρις ὅτου εὕρω τὴν πρώτην ἀνοικτὴν πύλην.

Εἰς τὸ μέσον περίπου εὑρίσκω δίοδον δι' ἧς ἀναρριχώμενος ἀνέρχομαι ἐπὶ τῶν τειχῶν ἐγγὺς τουρκικοῦ νεκροταφείου ἐσωτερικοῦ, καὶ προχωρῶ ἐπ' ἀρκετὸν εἰς τὰς ἐπάλξεις τῶν τειχῶν ἀναπολῶν ἡμέρας δόξης ἅμα καὶ καταστροφῆς. Ἀναγκάζομαι νὰ ἐπαναστρέψω τὸ βῆμά μου καὶ μὲ κίνδυνον νὰ πέσω εἰς κῆπον ἀπὸ ὕψους ἀρκετοῦ ἔρχομαι εἰς τὸν πρῶτόν μου δρόμον καὶ ἐξακολουθῶ.

Πλησιάζω πρὸς τὴν Κ[ρσίαν (Χαρσίαν τῶν Βυζαντινῶν) δηλαδὴ πλαγίαν πύλην, ὅπως καὶ ἡ τουρκικὴ μετάφρασίς της Ἐγρὶ καποὺ σημαίνει τὸ αὐτό.

ιγ΄) Πρὸ ταύτης εἰσέρχομαι εἰς τὸν περίβολον τοῦ χριστιανικοῦ ναοῦ Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, ὅπου πολλὰ κιονόκρανα ἐντετειχισμένα ἢ κατερριμμένα.

ιδ΄ Εἰς τὸ μεσημβρινὸν δὲ μέρος πρὸ τοῦ νάρθηκος εὑρίσκω εὐμεγέθη πλάκα τριγωνικὴν ἔχουσαν κορυφήν, τῶν πρώτων χριστιανικῶν χρόνων, μετὰ σταυροῦ ἀναγλύπτου καὶ τεσσάρων Β εἰς ἑκάστην πλευράν του:

Я	B
Я	B

Τὸ ὁποῖον ἀναγινώσκεται κατὰ Πασπάτην

Βασιλεῦ βασιλέων, βασιλεύων βασιλεύουσι.

Ταύτην ὁ Πασπάτης ἢ ἴσως ἑτέραν ὁμοίαν, ἀνεῦρε πρὸς βορρᾶν τῆς πύλης τῶν Ἀσωμάτων.

ιε΄) Ἐξέρχομαι τοῦ Ἐγρὶ-Καποῦ χωρὶς νὰ σημειώσω τι ἐπ' αὐτῆς, μόνον δ' ἔξω ἀριστερᾷ, κάτω μνημάτων τουρκικῶν ἀπαντῶ δύο κίονας μαύρου λίθου, ὧν ὁ εἷς τεραστίων διαστάσεων ἄλλοτε. Τὸ ἤδη σωζόμενον τεμάχιον ἔχει διάμετρον ἑνὸς μέτρου περίπου.

Ἀναμφιβόλως ἐξ ἀρχαίου ναοῦ χρησιμοποιηθεὶς καὶ εἰς χριστιανικὸν ἴσως, ἐξεβλήθη εἶτα ἐκεῖθεν ἄχρηστος ἤδη κατακείμενος.

ις΄) Ἐπὶ τοῦ α΄ πρὸς μεσημβρίαν πύργου ὑπάρχει τεμάχιον κοσμήματος ἀνθεμόεντος ἐπὶ λίθου λευκοῦ.

Ἐπίσης δὲ καὶ πλίνθινον γεωμετρικὸν σχῆμα συμπλεγμένον περίπου οὕτω:

ἄγνωστον δὲ ἂν ὡς κόσμημα ἁπλῶς ὑπάρχει ἢ εἶναι σύμπλεγμα μονογραμμάτων ἢ λέξεως σύντμησις, ὡς πιστεύω.

(Ἀκολουθεῖ).

Κυρία πρὸς κύριον πατήσαντα ἐξ ἀπροσεξίας τὸν πόδα της. — Ἀδέξιε, μοῦ ἔχεις ἀφανίσει τὸ πόδι μου.

Ὁ κύριος μετὰ τῆς μεγαλητέρας εὐγενείας. — Ἄ! κυρία, εἶναι τόσο μικρόν, ὥστε δὲν τὸ εἶδον σᾶς παρακαλῶ νὰ μὲ συγχωρήσετε . . .

Ἡ κυρία. — Ἄ! δὲν εἶναι τίποτε, κύριε, δὲν εἶναι τίποτε, δὲν ἐπόνεσα . . .

Ἡ σύζυγος. — Πὲς πῶς σοῦ φαίνεται ἡ φωτογραφία μου;

Ὁ σύζυγος. — Εἶσαι ἀπαράλλακτη, ἀλλ' ὑποθέτω πῶς θὰ εἶναι φωτογραφία ἐσταντανέ.

Ἡ σύζυγος. — Τί σὲ κάνει νὰ τὸ πιστεύῃς αὐτό;

Ὁ σύζυγος. — Διότι ἔχεις κλειστὸ τὸ στόμα!

— Μαριγώ, πάλιν τ' αὐγὰ εἶναι πολὺ ψημμένα.

— Ἄ! κυρία, τὴ φορὰ αὐτὴ δὲν φταίω ἐγώ, ψήθηκαν φαίνεται πολὺ τὴ στιγμὴ ποῦ εἶχα τὴ ράχη γυρισμένη καὶ οεριάνιζα στὸ δρόμο ποῦ περνοῦσαν οἱ ἐθελονταί.

Εὐχαρίστως καταχωρίζομεν εἰς τὸ σημερινὸν φύλλον τοῦ «Ἐπικαίρου» τὴν εἰκόνα τοῦ ἐκ τῶν ὀλίγων λογογράφων τῆς πόλεώς μας καὶ λαμπροῦ συνεργάτου μας κ. Λέοντος Ἀστρέα. Οἱ γνωρίζοντες προσωπικῶς αὐτὸν θὰ ἀναγνωρίσωσι ὅτι ὑπὸ τὸ φιλολογικὸν τοῦτο ψευδώνυμον κρύπτεται ὁ συμπαθὴς ἰατρὸς Λέων Λυμπουσάκης.

Τὰ ἔργα τοῦ κυρίου Λυμπουσάκη, καὶ ἔχει γράψει πολλά, διηγήματα, χρονογραφήματα, σκίτσα, εἰς ἐφημερίδας, περιοδικά, ἡμερολόγια, τὰ χαρακτηρίζει ἀρκετὴ ψυχολογία καὶ τὰ διαπνέει ἕνα ἀέρι μελαγχολίας, ἀρκετὰ χαρακτηριστικῆς. Εἶναι γραμμένα ὅλα εἰς τὴν δημοτικήν, τῆς ὁποίας εἶναι φανατικὸς θιασώτης καὶ τὴν ὁποίαν κυριολεκτικῶς ἰατρεύει.

Μετὰ τῆς εἰκόνος του δημοσιεύομεν καὶ ἕνα ὡραῖόν του διήγημα, τοῦ ὁποίου εἴμεθα βέβαιοι ὅτι τὴν ἀξίαν πάντες θὰ ἐκτιμήσουν, προσεχῶς δὲ ἴσως εὐτυχήσῃ ὁ ''Ἐπίκαιρος,, νὰ καταχωρήσῃ μακρὰν του μυθιστορίαν, γραφεῖσαν ἐπίτηδες δι' αὐτόν.

ΑΠ ΤΗ ΖΩΗ ΤΩΝ ΕΡΩΤΕΜΕΝΩΝ

ΤΡΕΛΛΗ ΑΠ ΑΓΑΠΗ

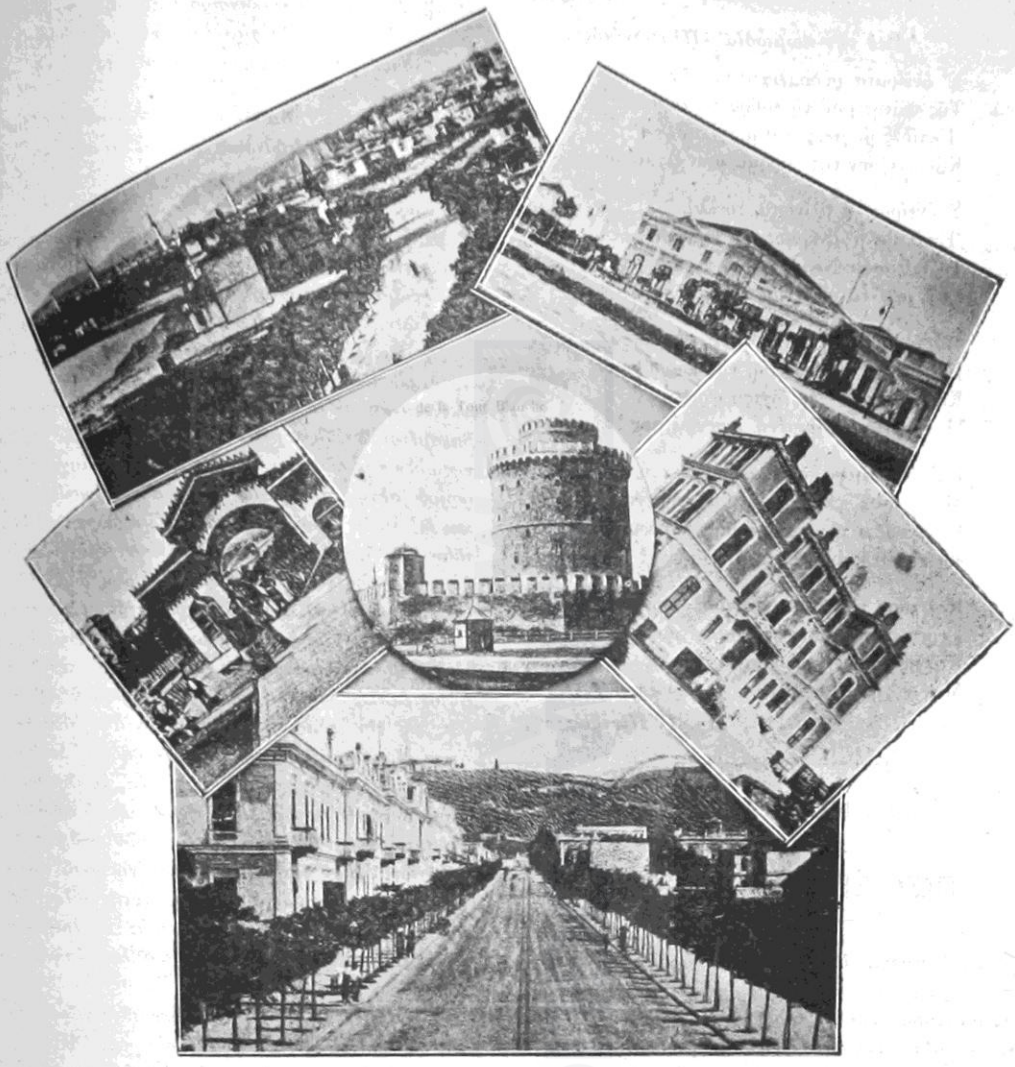
(Δόγια γραμμένα στὴν τελευταία σελίδα ἑνὸς ἡμερολογίου.)

. . . . . Ἐγὼ πεθαίνω καὶ σὺ εἶσαι μακρυά μου. Ἄχ! ἤθελα νὰ ἤσουν σιμά μου αὐτὲς τὶς στιγμὲς καὶ νὰ στρώναμε μαζὶ τὸ κρεββάτι μας γιὰ τελευταία φορά. Καὶ νὰ σφαλνούσαμε τὰ παράθυρα τῆς κάμαράς μας γιὰ νὰ μὴ μᾶς ταράξῃ κανένας θόρυβος καὶ νὰ σφιχτοδέναμε τοὺς κατιφεδένιους μπερντέδες γιὰ νὰ μὴ μπαίνῃ ἀπὸ τὶς χαραμάδες παιγνιδιάρικα ὁ ἥλιος σὲ στιγμὲς τέτοιες κρύες, σὲ στιγμὲς ποῦ δὲν θὰ μποροῦμε νὰ παίζουμε κ' ἐμεῖς παιγνιδιάρικα σὰν καὶ πρῶτα. Καὶ νὰ πέσω τότε ἐπιθυμοῦσα ἐπάνω στὰ στρώματα τὰ μαλακὰ ποῦ βρίσκαμε ἐπάνω τους στὰ περασμένα τὰ σημάδια τῶν κορμιῶν μας—τὸ θυμᾶσα;—ἔτσι δὰ σφιχταγκαλιασμένα, ὅταν ξυπνούσαμε τὰ πρωϊά, ὕστερα ἀπὸ τὶς ἀτέλειωτες ἐκεῖνες νύχτες, τὶς νύχτες ἐκεῖνες τὶς ἡδονικές, καὶ ν' ἀκουμπήσω ἤθελα τὸ κεφάλι μου μὲ τὰ ὁλόχρυσά του μαλλιὰ στὰ πουπουλένια μαξιλάρια ποῦ τἄχω ἐγὼ κεντήσῃ μὲ τὰ χεράκια μου, τὶς βραδειὲς ποῦ ἔλειπες σύ, κακέ, ἀπὸ κοντά μου. Καὶ σὺ νὰ μὲ σκεπάσῃς μὲ τὸ χέρι σου μὲ τὸ βυσσινὶ τ' ἀτλαζένιο μου πάπλωμα—ὄχ! πόσο βαρὺ ποῦ θἄνε—γιατὶ αἰσθάνομαι νὰ κρυώνω. Καὶ νὰ πάρῃς τότε ἀπὸ τὰ βάζα μου τὰ τριαντάφυλλα, ποῦ τόσο τὰ ἀγαπᾷς, νὰ τὰ μαδήσῃς ὁλόγυρα στὸ σῶμά μου τὸ μαραμμένο, σὰν ποῦ ἔκαμες τὰ βράδεια ποῦ ἔμενες μαζί μου τρελλός, μεθυσμένος ἀπὸ ἀγάπη. Καὶ ἔπειτα νὰ κάτσῃς κοντά μου, νὰ ἀκουμπήσῃς τὸ κεφαλάκι σου ἐπάνω στὸ χέρι σου, γιατὶ θὰ μὲ πονέσῃς ἂν γύρῃς στὸ δικό μου ἐπάνω, καὶ νὰ μοῦ μιλᾷς, νὰ μοῦ μιλᾷς, νὰ μὲ μεθᾷς μὲ τὰ λόγια σου καὶ νὰ μὴ τελειώνῃς.

Καὶ ἐγὼ νὰ σ' ἀκούω τότε, μὲ τὰ μάτια κλειστά, χαυνωμένα ἀπὸ ἡδονή, πολεμῶντας νὰ κρατήσω στὸ μνημονικό μου τὰ λόγια σου, τὰ χάδια σου, τὴ φωνή σου γιὰ νὰ μὴ τὰ ξεχάσω στὸ μακρυνό μου ταξίδι. Καὶ στριφογυρίζοντας μέσα στὸ κρεββάτι μου, ἔτσι ἐπίτηδες, συχώρα με γι' αὐτό, μικρέ μου φίλε, θὰ σὲ κυττάζω μὲ τὰ γυαλένια μου μάτια καὶ ἐκεῖ ποῦ θὰ κυττᾷς καὶ σὺ μὲ πόνο τὴν τρελλή σου καὶ θὰ σοῦ ξεριζώνεται ἡ καρδιὰ ἀτ' τὴ λύπη, θὰ βγάζω τὸ κοκκαλιάρικό μου χέρι ποῦ καίει σὰν τ' ἀναμμένο κάρβουνο ἀπὸ τὸν πυρετό, ἀπὸ τὸ πάπλωμά μου ἔξω καὶ θὰ σοῦ χαϊδεύω μ' αὐτὸ τὰ μαλλιά, τὸ μικρό σου μουστακάκι καὶ θὰ τὸ γλυστρῶ κατόπι στὴ καρδιά σου ἐπάνω γιὰ νὰ μὴ ξεχάσω ἐκεῖ ποῦ θὰ πάω πῶς χτυποῦσε ἄλλοτε στὰ κορμοαγκαλιάσματά μας ἐπάνω τὶς ἀτέλειωτες ἐκεῖνες νύχτες, καὶ γιὰ νὰ μὴ ξεχάσῃς καὶ σὺ ποῦ θὰ μείνῃς μόνος—πόσο σὲ λυποῦμαι λατρευτέ μου—τὰ χάδια μου καὶ τὰ φιλιά μου. Καὶ θὰ βήχω τότε καὶ ἀκόμα θὰ προσπαθῶ νὰ βήχω, ἔτσι ἐπίτηδες — συχώρα με γι' αὐτὸ Θεέ μου—καὶ βήχοντας θὰ πιτσιλᾷ τὸ αἷμα καὶ θὰ κοκκινίζω μ' αὐτὸ σὰν κομφετὶ τὰ σεντόνια ἐδῶ καὶ κεῖ γιὰ νὰ θυμηθῇς μιὰ τελευταία φορὰ τὰ κόκκινα ἐκεῖνα καὶ ὁλοστρόγγυλα χαρτάκια ποῦ ἐρχόντας ἀπ' τὸν χορὸ κουρασμένοι, ἀγρυπνισμένοι, σὰν χθὲς μοῦ φαίνεται—ἄχ! πόσο γρήγορα περνᾷ ἡ ζωή—, τὰ βρίσκαμε τὸ πρωΐ, πειὸ κουρασμένοι ἀκόμα, στὰ στρώματά μας μέσα.

Κι' αὐτὸ γιὰ νὰ μὴ ξεχάσῃς, ἀγάπη μου, γιατὶ φοβοῦμαι πῶς τὶς ξέχασες, τὶς τρέλλες μας ἐκεῖνες καὶ νὰ σοῦ μείνῃ μιὰ γιὰ πάντα ἀξέχαστο στὸ νοῦ ὁ πόνος μου καὶ τῆς ἀρρώστειας μου τὸ μαῦρο μαρτύριο! Καὶ κατόπι θὰ σέρνουμαι βαρειὰ-βαρειὰ μέσα στὸ κρεββάτι καὶ θὰ σοῦ δείχνω τὰ στήθια μου, τὰ στήθια μου τὰ μαρμαρένια, ποῦ δὲν τἄχε καμμιὰ ἄλλη καὶ θὰ τὰ ξεσκεπάζω ἐπίτηδες γιὰ νὰ σὲ πονῶ πειὸ πολὺ—ἄχ!, Θεέ μου, πόσο εὐχαριστιέμαι—καὶ θὰ τὰ βλέπῃς ρουφηγμένα ἀπὸ τὸν πυρετὸ καὶ ἀπ' τὸν βῆχα· καὶ κυττά-

ΕΙΚΟΝΕΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΟΛΙΝ ΕΝΘΑ ΜΕΤΕΦΕΡΘΗ Ο ΑΒΔΟΥΛ ΧΑΜΙΤ

Ἡ ὁδὸς τῶν ἐξοχῶν ἡ ἄγουσα εἰς τὴν κανοικίαν τοῦ ἐκπτώτου.

Παραθαλάσσιος κῆπος τῆς «Ἑνώσεως καὶ Προόδου».

Ὁ Λευκὸς Πύργος.

Ἀποβάθρα τῶν ἀτμοπλοίων πλησίον τῆς ἀγορᾶς.

Ἡ ἔπαυλις Ἀλατίνη ἐν ᾗ διαμένει ὁ ἔκπτωτος Σουλτάνος.

Ἡ λεωφόρος Χαμηδιέ.

ζοντάς σε μὲ τὰ μάτια μου τὰ βαθουλὰ θὰ σὲ κάνω νὰ μὴ μὲ λησμονήσῃς ποτέ σου καὶ θὰ τὸ κατορθώσω, σοῦ τὸ ὁρκίζομαι.

Καὶ τὴ στιγμὴ ποῦ κουρασμένος καὶ ἀποσταμένος ἀπὸ τὸ μαρτύριό μου θὰ γέρνῃς τὸ κεφάλι σου νὰ κοιμηθῇς στὸ μπαοῦτσό μου ἐπάνω—ἄχ! νἄξερες πόσο θὰ μὲ πονοῦσες—ἐγὼ θὰ σοῦ μιλοῦσα γλυκὰ-γλυκά, θὰ σοῦ ψιθύριζα ὅλα τὰ γλυκὰ λόγια ποῦ σούλεγα ἄλλοτε κάμοντάς σε νὰ παραδέρνῃς σὰν τὸ ψάρι στὴν ἀγκαλιά μου μέσα καὶ σὰν σὲ πάρῃ καλὰ-καλὰ ὁ ὕπνος θὰ σὲ γήτευα μὲ χίλια καὶ δύο μάγια ποῦ μούδωσε μικρὴ ὄντας μιὰ τσιγκάνα καὶ ποῦ τὰ φύλαγα γιὰ σένα, γιὰ νὰ σοῦ δέσω γιὰ πάντα κάθε ἄλλη ἀγάπη στὸν κόσμο τοῦτον ἐδῶ κάτω. Καὶ θὰ σὲ φιλοῦσα τότε. θὰ σὲ φιλοῦσα στὰ μάγουλα, στὰ μάτια, στὸ στόμα καὶ βήχοντας γιὰ τελευταία φορὰ θὰ σκούπιζα τὰ ματωμένα μου χείλια στὰ χείλια σου, θὰ τἄσμιγα καλὰ-καλά, ἔτσι ἐπίτηδες—κακούργημα ποῦ θἄκαμα, Θεέ μου—καὶ θὰ πέθαινα τότε εὐχαριστημένη, ἀκοῦς; εὐχαριστημένη, μὲ τὴν κρυφὴ χαρά, μὲ τὴν κρυφὴ ἐλπίδα, πῶς γλήγορα θἀριθῇς καὶ σὺ νὰ μ' εὕρῃς ἐκεῖ ἐπάνω!

Πόλη

Δέων Ἀστρέας.

"ΤΕΤΕΛΕΣΤΑΙ"

Ἀπὸ τὴν κωμῳδία «Πλατωνικός».

Σ' ὀνείρατα ροδόπλεχτα κυλοῦν
Τῆς νιότης μου τὴ λάβρα τὶς λαχτάρες
Ἐλπίδες μαγικές· καί με γελοῦν
Καὶ πνίγουν τῆς καρδιᾶς μου τὶς ἀντάρες.

Σ' ὀνείρατ' ἀχαλίνωτα, τρελλά,
Ἐπάλεβα μ' ἀνέμους καὶ νικοῦσα
Τὴ θάλασσα. Νεράϊδα διὰ νερά,
Θεά, μέσ' τὰ οὐράνια σὲ ζητοῦσα.

Μὰ ἡ Μοῖρα ἡ κακιὰ μ' εἶχε γραφτὸ
Γιὰ πάντα νὰ σκοτώσῃ τὴν καρδιά μου·
Καὶ μ' ἔστειλ' ἕνα ὄνειρο φριχτό,
Ποῦ σ' εἶδα πεθαμένη, συφορά μου!

Καὶ σ' ἔκλαψα, σὲ θρήνησα νεκρή,
Μὲ δάκρυα φλογερὰ κι ἀπελπισμένα,
Ποῦ πνίξαν τὴν καρδιά μου· καὶ ψυχρὴ
Τὴ νιόθω καὶ ἀναίσθητη, ὠϊμένα!

Καὶ τόρα τὴν καρδούλα μου θρηνῶ,
Γυρέβω τὴν ἀγάπη τὴν παλιά μου,
Καὶ μὲ καϋμὸ φοβοῦμαι, λαχταρῶ,
Μὴν τύχῃ καὶ σωθοῦν τὰ δάκρυά μου...

Ἠρ. Γ. Πίντζας.

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ

ΠΟΥ ΕΙΝΑΙ Η ΕΥΤΥΧΙΑ

Ἡ περὶ εὐτυχίας ἰδέα, ἡ ὁποία παρὰ πᾶσι σχεδὸν ἐπικρατεῖ εἶναι ὅτι δὲν ὑπάρχει αὕτη ἐν τῷ κόσμῳ, οὔτε θὰ ὑπάρξῃ καὶ ὅτι προώρισται ὁ δυστυχὴς ἄνθρωπος νὰ ποθῇ αἰωνίως ἀλγῶν τὴν καρδίαν τὸ ἀνέφικτον τοῦτο καὶ ὕψιστον ἀγαθόν. Ἀλλὰ πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ πρεσπελάσωμεν τὴν εὐτυχίαν ἀφοῦ ἡμεῖς αὐτοὶ διὰ τῆς φαντασίας θέτομεν αὐτὴν εἰς τὸ ἀπρόσιτον αὐτὸ σημεῖον; Ἐν τῇ ἀκατασχέτῳ δηλονότι ἐπιθυμίᾳ ἡμῶν ὅπως καταστῶμεν εὐτυχεῖς φανταζόμεθα τὴν εὐτυχίαν ὡς τὴν αὐγὴν βίου πλήρους τέρψεων καὶ ἡδονῶν, βίου ἐν ᾧ δὲν ὑπάρχει κραυγή, οὔτε πένθος, οὔτε πόνος, οὔτε δάκρυ· ἐν ᾧ ἡ καρδία θὰ σκιρτᾷ εἰς ἀτελεύτητον ἐντρύφησιν, τὰ δὲ χείλη μακαρίως θὰ διανοίγωνται εἰς αἰώνιον μειδίαμα.

Ἀλλὰ τοιαύτη εὐτυχία, γέννημα ὀνειροπολήσεων τοὐλάχιστον ἐπὶ τοῦ κόσμου τούτου δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ. Ἐπειδὴ δὲ ἐξ ἄλλου ἡμεῖς ἐμφορούμεθα τῆς ἰδέας ὅτι μόνον ἐν τῇ ὡς ἄνω καταστάσει εἶναι δυνατὸν νὰ λογισθῶμεν εὐτυχεῖς περικαλύπτομεν τὸν βίον διὰ πέπλου ζοφεροῦ προσέχοντες τὸν νοῦν μόνον εἰς τὰς ἀναποφεύκτους δυσπραγίας. Καὶ οὕτω ἀπαξιοῦμεν νὰ διάδωμεν εὐτυχίαν ἐκεῖ ἔνθα αὕτη δύναται νὰ παρουσιασθῇ ὑπὸ μορφὴν διάφορον τῆς ὑπὸ τῆς φαντασίας ἡμῶν συλληφθείσης.

Ἀλλὰ καὶ ἂν ὑποτεθῇ ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ ὑπάρξῃ τοιαύτη εὐτυχὴς κατάστασις, νομίζω ὅτι αὕτη θὰ κατέληγεν εἰς ἀηδίαν, ἀναπόφευκτον, ἀποτέλεσμα τῆς μονοτονίας.

Μὴ μεμφώμεθα λοιπὸν τὴν παροῦσαν τῶν πραγμάτων κατάστασιν, διότι ἐὰν ὀλίγον μεταβάλωμεν τὸν τρόπον τοῦ σκέπτεσθαι θὰ ἴδωμεν ὅτι τὰ πάντα εἶναι καλὰ λίαν. Καὶ αὐτὴ ἡ εὐτυχία, τὴν ὁποίαν δικαίως ἐπιζητοῦμεν ἐν ἡμῖν αὐτοῖς εὑρίσκεται καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, εἶναι δημιούργημα ἡμῶν.

Εὐτυχίαν δὲ λέγουσα ἐννοῶ σχετικὴν τοιαύτην, λαμβανομένου ὑπ' ὄψει ὅτι εὑρισκόμεθα ἐπὶ τῆς γῆς. Ζητήσωμεν τὴν εὐτυχίαν πανταχοῦ καὶ πανταχοῦ θὰ εὕρωμεν αὐτὴν προσμειδιῶσαν ἡμῖν ἐπιχαρίτως, ἔστω καὶ δι' ὀλίγας μόνον στιγμάς. Ζητήσωμεν αὐτὴν εἰς μίαν ἀληθῆ, ἄδολον καὶ ἀνυπόκριτον ἀγάπην, εἰς μίαν ἐπιτυχίαν ἐν τῷ πολυκυμάντῳ ἡμῶν βίῳ, εἰς μίαν ὑλικὴν καὶ ἔτι μείζονα καὶ διαρκεστέραν εἰς μίαν πνευματικὴν ἢ ἠθικὴν ἀπόλαυσιν. Ἀναζητήσωμεν αὐτὴν εἰς τὴν θέαν τῆς αἰγλήεσσης φύσεως, εἰς τὴν εὐσυνείδητον ἐκπλήρωσιν τοῦ καθήκοντος ἡμῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ, εἰς τὴν εὐποιΐαν, τὴν ἀποχὴν ἀπὸ τῶν παθῶν, ἅτινα δηλητηριάζουσι τὴν ὕπαρξιν ἡμῶν. Ἀναζητήσωμεν αὐτὴν ὄπισθεν παντὸς εὐγενοῦς, ὑψηλοῦ καὶ γενναίου συναισθήματος Ἐκεῖ ἐμφωλεύει ἡ οὐρανία θεά, ἡ ἀποτελοῦσα τὸ ὄνειρον πασῶν τῶν ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων. Ἐκεῖ κατασκηνοῖ θεωμένη μετὰ εἰρωνικοῦ μειδιάματος τὴν πρὸς ἀπόκτησιν αὐτῆς πάλην τῶν ἀνθρώπων, ἐνῷ δὲν ἀπαιτεῖται πρὸς ἀπόλαυσιν αὐτῆς εἰμὴ ὀλίγη καλὴ θέλησις συνοδευομένη ὑπὸ τῆς φρονήσεως.

Συγκατανεύσωμεν νὰ τείνωμεν αὐτῇ χεῖρας ἱκέτιδας καὶ θὰ εἰσακούσῃ τὴν παράκλησίν μας. Ἀλλὰ μὴ ζητῶμεν αὐτὴν μάτην ἐκεῖ ἔνθα δὲν ὑφίσταται, καὶ ὑπὸ τὴν μορφήν, ὑπὸ τὴν ὁποίαν δὲν δύναται νὰ ἐμφανισθῇ εἰς θνητὸν ἄνθρωπον.

Εὐτυχία, ὁποίαν ἡμεῖς τὴν φανταζόμεθα, εἶναι ὁ κλῆρος τῆς Θεότητος.

Βαρβάρα Κακτάνου.

Ἀγάκης. — Ξεύρεις, φίλε μου, τι ἐπικίνδυνα ποῦ εἶναι τὰ παλιὰ τὰ βιβλία ποῦ ἀγαπᾷς τόσον; Πόσα μικρόβια περιέχουν;

Ἀγαθόπουλος. — Παραδέχουμαι τὴ γνώμη σου, ἤθελα νὰ ξεύρω ὅμως ἂν τὰ ἴδια μικρόβια ποῦ βρίσκονται στὴν Ἰλιάδα, βρίσκονται καὶ στὶς τραγωδίες τοῦ Ἀντωνιάδη καὶ στὰ δραματομυθιστορήματα τοῦ Δημητρακοπούλου.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΣΤΕΦΑ

Βραδύτερον ὅμως,—ἑβδομάδας τινὰς δηλαδὴ μετὰ τὴν πρώτην συνάντησιν,—ἡ μαγγανεία ἤρχισε νὰ γίνεται ἰσχυροτέρα, ἕνεκα νέας αἰτίας. Φαίνεται ὅτι καὶ ἡ Μαργαρίτα ἔδειξεν εἰς αὐτὸν κλίσιν ἀκουσίαν, μυστικὴν καὶ ἀδιόρατον, ἐξ ἐκείνων, τὰς ὁποίας μόνον ὀφθαλμοὶ διὰ τοῦ ἔρωτος ὠπλισμένοι διακρίνουν . . . Οὕτως ὁ νέος ἔφθασε βαθμηδὸν μέχρι τῆς ψυχολογικῆς καταστάσεως, εἰς τὴν ὁποίαν τὸν εἴδαμεν σήμερον, νὰ πίπτῃ χαῦνος ἐπὶ τῆς πολυθρόνας του καὶ νὰ ρεμβάζῃ μίαν κόμην πυρρόν, ζεῦγος ὀφθαλμῶν μελανῶν ἐπὶ προσώπου λευκοῦ, καθ' ὃν χρόνον ἐξηκολούθει ἡ μειλλίνη χεὶρ νὰ συμπιέζῃ τὴν δεσμίδα τῶν λογαριασμῶν ἐπὶ τῆς τραπέζης του. Καὶ τοῦτο χωρὶς νὰ εἰπῇ εἰς κανένα λέξιν, χωρὶς νὰ μαντεύσῃ ἕως τώρα τίποτε, οὔτε ἐκ τῶν φίλων κανεὶς οὔτε ἐκ τῶν οἰκείων, ἐκτὸς τῆς Μαργαρίτας, πρὸς τὴν ὁποίαν αἴσθημα, ὡς τὸ τοῦ νέου Τοκαδέλου, δὲν ἦτο δυνατόν, μὲ ὅλην του τὴν σιωπήν, νὰ μείνῃ κρυμμένον. Οἱ νέοι αὐτοὶ ἐφέροντο μοιραίως, θὰ ἔλεγες, ὁ εἷς πρὸς τὸν ἄλλον. Ἐκτὸς τῆς ψυχικῆς συγγενείας καὶ εἰς κοινωνικὸς λόγος τοὺς ἐσυμπληροῖζε μετὰ δυνάμεως ἀσφαλοῦς. Τάσις ἀκατάσχετος ὥθει τὴν κόρην ὁλοὲν ὑψηλότερα τῆς τάξεώς της, ὑπὸ τὸ φύσημα τῶν νέων ἰδεῶν, ἐνῷ αὐτὸ τοῦτο τὸ φύσημα κατεβίβαζε πρὸς χαμηλότερα κοινωνικὰ στρώματα τὸν νέον.

Εἰς τὴν ἥσυχον ἐρωτικὴν ῥέμβην, ἐνῷ ἠρέμει τὸ ἀπέραντον μέγαρον καὶ κατεπίνγετο ὁ κρότος τοῦ ἐνοχλητικοῦ πετάλου ἐπὶ τοῦ χώματος τοῦ σταύλου, ἦλθε ταχέως ἡ ὥρα τῆς ἀφυπνίσεως. Κάτωθεν ἀντήχησεν ὡς ἐγερτήριον ὑπὸ τοὺς δακτύλους τῆς Κεβῆς τὸ παλαιὸν μακρόσυρτον κλειδοκύμβαλον, μὲ τὴν ὑδαρῆ καὶ ἐξηθρωμένην φωνήν, ἀφυπνίσαν τὰς ἠχοὺς τῶν θολωτῶν αἰθουσῶν· ταὐτοχρόνως δὲ ἠνοίχθη ἡ θύρα καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν του ὁ κόντε Ριχάρδος, φορῶν τὴν ἐπιδιορθωμένην καὶ ὄζουσαν βενζίνης ῥεδιγκόταν του, καὶ θωπεύων διὰ τῆς καμπυλωτῆς ψήκτρας τὸν ὑψηλόν του πῖλον. Ἐπλησίαζεν ἡ ὥρα τῆς διαδηλώσεως καὶ ἡτοιμάζετο νὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ Καζίνον, ὅπου θὰ συνηθροίζοντο ὅλοι καὶ θὰ ἐξεκίνουν.

«Δὲ θἄρθῃς λοιπὸν νὰ πᾶμε στὴν Ἐπίδειξι;» ἠρώτησε τὸν υἱόν του.

Ὁ νέος δὲν εἶχε τὴν ἐλαχίστην ὄρεξιν νὰ ὑποβληθῇ εἰς τοιαύτην ἐνόχλησιν, ἀλλ' οὔτε καὶ τὸν πατέρα του ἐπεθύμει νὰ δυσαρεστήσῃ δι' ἐντελῶς ἀποτόμου ἀρνήσεως.

«Καλλίτερα νἄμαι ἐδῶ τὴν ὥρα ποῦ θὰ περάσετε . . . Ἔπειτα τόρα εἶνε ἀργά . . . ὡς ποῦ νὰ ντυθῶ . . .

— Νὰ πάω στὸ διάολο! νὰ πάω στὸ διάολο ἐγὼ καὶ τὰ παιδία ποῦ ἔκαμα!» ἀνέκραξε μὲ μεγάλην φωνὴν ὁ Τοκαδέλος, ἐξερχόμενος ὁρμητικῶς τοῦ δωματίου, ἐνῷ ἐκυμάτιζαν ἀπειλητικαὶ αἱ μακραὶ του φαβορῖται . . .

Ὁ υἱὸς δὲν ἀπήντησε τίποτε, ἀλλ' οὔτε ἐσκοτίσθη πολὺ διὰ τὴν θορυβώδη δυσαρέσκειαν. Ἤξευρεν ὅτι αἱ παραφοραὶ τοῦ πατρός του ἦσαν συχναὶ καὶ ἀναίτιοι, ἡ δὲ μεγάλη αὐταπάρνησις τῆς κατάρας, συμπεριλαμβανούσης πρῶτον τὸν καταρώμενον, τὸν ἔκαμε νὰ κατευναθῇ ἀμέσως καὶ ἀκουσίως του νὰ μειδιάσῃ.

Τὸν ἄφησε νὰ καταβῇ διὰ τῶν τοξοειδῶν κλιμάκων, καὶ ἅμα τὸν ἤκουσεν ἐξελθόντα εἰς τὴν ὁδόν, ἔσκυψεν ἀπὸ τὸ παράθυρον καὶ τὸν ἐφώναξε:

«Πατέρα! Πατάκη!

— Τί ὁρίζεις τὸν πατέρα σου;» ἠρώτησε μὲ τὸ αὐστηρόν του μπάσσο ὁ Τοκαδέλος.

«Ἐδῶ σᾶς περιμένω ἐγώ. Τὴν ὥρα ποῦ θὰ περάσετε, θὰ καταβῶ μαζί σας.

— Καλά!» ἀπήντησε μὲ τόνον κάτωσ δυσηρεστημένον ἀκόμη ὁ πατήρ, ἀλλ' ἀποδεχόμενος εὐχαρίστως ὡς πλήρη τὴν ἱκανοποίησιν ἐκείνην καὶ μάλιστα ἐνώπιον τῶν ἀνθρώπων του, τῶν **παιδιῶν**, *τὰ ὁποῖα τὸν ἐπερίμεναν κάτω εἰς τὴν εἴσοδον, διὰ νὰ τὸν συνοδεύσουν μέχρι τοῦ Καζίνου. Ἐπροπορεύθη λοιπὸν ὁ ὑποψήφιος καὶ τὸν ἠκολούθησαν τὰ παιδιά, σχηματίσαντα ὄπισθέν του οὐρὰν ἀρκετὰ μεγάλην, καὶ ἀπεμακρύνθησαν ὅλοι μὲ βῆμα στρατιωτικόν, ἄνευ φωνῆς, σοβαρώτατα.*

«Τὸ μπουλοῦκι τοῦ Τοκαδέλου», ἔλεγαν οἱ διαβάται ἀποκαλυπτόμενοι πρὸ τοῦ ὑψηλοῦ πίλου· ὁ δὲ Τώνης, παρακολουθῶν τὸ ἄγημα ἀπὸ τοῦ παραθύρου, ἐκίνει σχετλιαστικῶς τὴν κεφαλὴν καὶ — σύμπτωμα ἴσως τῆς νευρικῆς του ἐξεγέρσεως — ἐλεεινολόγει τὸν πατέρα του, καὶ ὤκτιειρε τοὺς ἀνθρώπους του, καὶ τοὺς χαιρετῶντας, καὶ τὸν ἑαυτόν του . . .

Αὐτὸ δὲν τὸν ἐπικόδιος νἀνέλθῃ μετ' ὀλίγον εἰς τὸν ἀναμονάλεν διὰ νὰ ἰδῇ τὴν ἐπίδειξιν. Ἀπὸ τοῦ ὕψους ἐκείνου τὸ θέαμα θὰ ἦτο ὡραῖον. Κανεὶς ὅμως δὲν τὸν ἠκολούθησεν ἕως ἐκεῖ, ἂν καὶ τὸ ἐπρότεινεν. Αἱ κυρίαι—καὶ ἦλθαν πολλαὶ φίλαι τῆς οἰκογενείας καὶ τοῦ κόμματος, κατοικοῦσαι εἰς ἀποκέντρους ὁδούς, διὰ νὰ ἰδοῦν,—ἐπροτίμησαν τὰ πρὸς τὴν Πλατεῖαν Ροῦγαν παράθυρα, τὰ ὁποῖα ἐπληρώθησαν ὅλα. Ὁ τελευταῖος ὅροφος, εἰς τὸν ὁποῖον ἀνῆλθεν ὁ Τώνης, ἐφωτίζετο διὰ θυρίδων κυκλικῶν, ἀνοιγμένων εὐθὺς κάτωθεν τῆς στέγης, πρὸς τὴν αὐλὴν καὶ τὸν κῆπον. Τὰ διάφορα αὐτοῦ διαμερίσματα, πρὸς τὰ ὁποῖα ἦγον κλίμακες στεναὶ καὶ πολύπλοκοι, ἦσαν σκοτεινά, μὲ χαμηλὰς ἐπικλινεῖς ὀροφάς, πλήρη ἐπίπλων παλαιῶν, καὶ ὁμοῦ εὐρῶτος, καὶ σκόνης, καὶ ἰστῶν ἀράχνης, καὶ μυστηρίου· ἀποθῆκαι παντὸς εἴδους ἀντικειμένων παλαιῶν καὶ ἀχρήστων, ἐδρῶν ἐξηθρωμένων, εἰκόνων ἠμαυρωμένων καὶ σχισμένων, κιβωτίων σαθρῶν, ἀγγείων σπασμένων, σιδηρικῶν, συσσωρευμένων ἀτάκτως, ἀγνωρίστων. Ἡ ἀπέραντη αὐτὴ σοφίτα ἦτο ἡ ἕδρα τῶν φαντασμάτων τῆς παλαιᾶς οἰκίας, καὶ νύκτα οὐδεὶς τῶν ἐνοίκων θὰ εἶχε τὸ θάρρος νὰ τὴν ἐπισκεφθῇ. Οἱ μῦθοι καὶ οἱ ἀπόλογοι περὶ αὐτῆς διαιωνίζοντο ἀπὸ γενεᾶς εἰς γενεάν. Οἱ ὑπηρέται ἤξευραν καὶ διηγοῦντο ἕνα σωρὸ πράγματα. Κατὰ τὴν ἐπικρατεστέραν γνώμην, αἱ ψυχαὶ τῶν παλαιῶν Τοκαδέλων περιεπλανῶντο συχνάκις ἀνὰ τοὺς ζοφεροὺς αὐτοὺς τόπους, ἐκβάλλουσαι στόνους καὶ κάμνουσαι κρότους παντοειδεῖς. Πολλοὶ ἤκουσαν, ὀλίγοι δὲ **ἀλαφροΐσκιωτοι** *εἶδαν. Τελευταῖος ὁ γέρω Μανθαῖος, κοιμώμενος μίαν θερινὴν νύκτα κατὰ τὴν συνήθειάν του ἔξω εἰς τὴν αὐλήν, ἤκουσε περὶ τὸ μεσονύκτιον στόνους εὐκρινεῖς ἀπὸ ὑψηλὰ ἀντηχοῦντας, ἕνα βογγητό, καθὼς διηγεῖτο, ποῦ ἦταν ἄλλο πρᾶμμα. Ἀναβλέψας εἶδε τὰς θυρίδας τῆς σοφίτας φωτισμένας διὰ λάμψεως φωσφορώδους, ὁμοίας πρὸς τὸ φῶς τῆς σελήνης. Ἐσταυροκοπήθη τρὶς καὶ ἡ λάμψις ἐσβέσθη καὶ οἱ στόνοι ἔπαυσαν. Ἄλλο πρᾶμμα! . . .*

Εἰς τὸ μέσον τῆς σοφίτας, εἰς τὴν κορυφὴν ἀκριβῶς τῆς πυραμίδος, τὴν ὁποίαν ἐσχημάτιζεν ἡ στέγη, ὑπῆρχε κλίμαξ ὁδηγοῦσα διὰ καταστικτῆς εἰς τὸν ἀναμονάλεν, σκιάδα ξυλίνην ἐξαπλεύρου, ὑπερκειμένην τῆς οἰκίας, στεγασμένην διὰ λευκοσιδήρου, καὶ εἰς ἑκάστην πλευρὰν φέρουσαν ἀνὰ ἓν παράθυρον μικρὸν μὲ πράσινα φύλλα. Τὰ ἤνοιξεν ὅλα ὁ Τώνης εἰς τὴν γύρω ἀναπεταμένην θέαν. Ἂν καὶ τὴν εἶχε πλέον συνειθίσει, ἐν τούτοις πάντοτε πρὸ αὐτῆς ἠσθάνετο κἄτι εὐφρόσυνον καὶ μέγα διαπερῶν τὴν ψυχήν του. Τὸ ὕψος ἐκεῖνο ἐτενήγρει καὶ ἠσθάνετο ἐφυτίν οἱονεὶ ὑψηλότερον, εὐγενέστερον, αἰρόμενον ὑπεράνω τοῦ συρφετοῦ τῶν μελανῶν ὀντιδίων, τὰ ὁποῖα ἔβλεπε κυλιόμενα, ἑρτοντα κάτω διὰ τῶν ὁδῶν τῆς πόλεως,—καὶ τῷ ἐφαίνετο ὡς νὰ ἐπλησίαζε περισσότερον πρὸς τὸν οὐρανόν, ὅν ἀπλούμενον ὑπὲρ τὴν κεφαλήν του . . . Ἦτο σήμερον σκεπασμένος ὑπὸ νεφῶν ἀραιῶν καὶ λευκῶν, ἀποτελούντων στρῶμα διαφανές, τὸ ὁποῖον διεπέρα εὐκόλως τὸ ἡλιακὸν φῶς, τὸ προσπίπτον ἐπὶ τοῦ τοπίου τῆς πόλεως ὁμαλόν, ἤρεμον, ἄνευ σκιᾶς, ὥστε νὰ φωτίζῃ ὁμοίως ὅλα ὁπου τὰ μέρη. Ἡ θάλασσα, εἰσχωροῦσα εἰς τὴν εὐρεῖαν καμπυλό-

τηεα τῆς ξηρᾶς, εἶχε λείαν τὴν ἐπιφάνειαν, ἀντανακλῶσαν τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν παραλίαν, τὰς λέμβους καὶ τὰ πλοιάρια καὶ τὰ πλοῖα, τὰ ἠγκυροβολημένα κατὰ μῆκος τοῦ λιμένος, κρατοῦντος διὰ τοῦ μακροῦ του βραχίονος ἕνα φανὸν ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πελάγους. Ἡ πόλις ἐξετείνετο πάνοπτος, λευκή, μὲ τὰ συμπλέγματα τῶν δένδρων της, μὲ τὰς μικρὰς της πλατείας, μὲ τὰς ποικίλας οἰκοδομάς, τοὺς ναοὺς καὶ τὰ ὑψηλὰ κωδωνοστάσια, καὶ τὴν θάλασσαν τῶν οἰκιῶν, ὁμικρυνομένων βαθμηδόν, ἐφ' ὅσον ἐμακρύνοντο πρὸς τὰς ἐσχατιάς, ἀπὸ τῆς χαμηλῆς παραλίας μέχρι τῶν προπόδων τοῦ ἀπέναντι βουνοῦ, ὅπου ἀνερριχῶντο ἀκόμη οἰκίσκοι τινές, αἱ καλύβαι τῶν ὀτιδίων, ὡσεὶ ζητούντων νὰσφαλισθοῦν εἰς τὸ ὑπερκείμενον φρούριον,—καὶ μέχρι τῶν ὁμαζαγδίνων ἀγρῶν, τῶν περατουμένων μακρὰν εἰς τὰς βουνοσειρὰς ἢ εἰς τὴν θάλασσαν, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἠραιοῦντο φαινόμενοι ὡς στίγματα μικρά... Καὶ ἔβλεπεν ἀπὸ τῆς ὀκοπιᾶς του ὁ Τώνης, μόνος καὶ ρεμβός, τὴν γῆν καὶ τὴν θάλασσαν, τὴν μόνιμον καὶ τὴν ἄοριστον, καὶ ἐπανέστρεφε τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν μικρὰν πλατεῖαν παρὰ τὸν ἁγιαλόν μὲ τὸ ὠειδὲς περίφραγμα ἐν τῷ μέσῳ, γυμνὴν καὶ αὐχμηράν, πρὸς τὸ δεσπόζον ἐκεῖ κιτρινοβαφὲς οἰκοδόμημα, ὅπου εἰσήρχοντο ἤδη καὶ ἐξήρχοντο πληθὺς ἀνθρωπίνων ὄντων, ὅπως οἱ μύρμηκες διὰ τῶν ὀπῶν μυρμηκιᾶς... Ὁ βόμβος των ἠκούετο ἐκεῖθεν ὡς θροῦς κυμάτων μακρυομένων. Κατὰ διαλείμματα, τὸ παρακείμενον κωδωνοστάσιον ἐξαπέστελλε τὴν τρελλὴν καὶ φλύαρον ἁρμονίαν τῶν κωδώνων του κορυομένων μετὰ χαρᾶς μανιώδους. Ἀπὸ τοῦ τελευταίου δὲ παραθύρου ἐκρέματο ἀκίνητον ἐπὶ τοῦ κοντοῦ του τεμάχιον λευκοκυάνου μεταξωτοῦ, ὑπὸ τὴν σκέπην τοῦ ὁποίου ἔζη καὶ ἐκινεῖτο ὁ μέλας ἐκεῖνος καὶ πολυθόρυβος ὄγκος.

Αἴφνης ἔγεινε σιωπὴ λαρύγγων καὶ κωδώνων, ἀπὸ δὲ τοῦ μεσαίου παραθύρου ἄνθρωπός τις, τοῦ ὁποίου δὲν διεκρίνετο ἡ φυσιογνωμία, ἤρχισε νὰ δημηγορῇ, κινῶν τὰς χεῖρας ὡς δαιμονισμένος. Ὀλίγα δευτερόλεπτα διήρκεσεν ἡ ἀγόρευσίς του, — ἔπειτα αἱ ζητωκραυγαὶ ἐπλήρωσαν τὸν ἀέρα ἐνθουσιώδεις, καὶ οἱ κώδωνες ἀντήχησαν παιγνώδεις, καὶ ὁ ὄγκος τῶν ἀνθρώπων, προπορευομένων τῶν παιδίων καὶ τινων σημαιῶν, ἤρχισε νὰ ἐξελίσσεται εἰς μακρὰν γραμμήν, ἐνῷ ἐκενοῦντο ἤδη τὰ παράθυρα καὶ ἐκ τῆς θύρας ἐξηκολούθουν ἐξερχόμενα κύματα καὶ αὐξάνοντα τὸ ρεῦμα ὁλοέν. Ἡ ἐμπροσθοφυλακὴ εἶχεν εἰσέλθει εἰς τὸ παρακείμενον στενόν, ἕτοιμη τώρα νὰ ἐκχυθῇ εἰς τὴν δευτέραν Πλατεῖαν λευκὴν καὶ σχεδὸν κενήν, ὅταν ἔπαυσεν ἡ ἔξοδος, καὶ ἡ ὀφιοειδὴς παρέλασις εἶχεν ἤδη ἀρχὴν καὶ τέλος. Μία φωνὴ ἐξ ἰσχυροῦ πνεύμονος ἠκούετο εὐκρινῶς κατὰ διαλείμματα:

— Ζήτω ὁ Λομπάρδος!

Καὶ εὑρισκεν ἠχὼ ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον, καὶ ἐσείοντο οἱ πῖλοι εἰς τὸν ἀέρα καὶ ἐσχίζοντο οἱ λάρυγγες ὑπὸ ἀγρίων κραυγῶν.

Ἡ διαδήλωσις ἀπὸ τῆς λέσχης ἡ Ἀγάπη ἔβαινεν ἤδη πρὸς τὴν Πλατεῖαν τοῦ Ποιητοῦ καὶ ἐκεῖθεν ἐπροχώρει νὰ διασχίσῃ τὴν πόλιν διὰ τῆς Πλατείας Ρούγας μέχρι τοῦ Ἄμμου. Ὁ ἀρχηγὸς σήμερον ἐπαρουσίαζεν ἐπισήμως πρὸ τῶν ἐκλογέων τοὺς ὑποψηφίους του. Ὁ ἀγὼν ἦτο εὐγενής, ἀγνός. Ἡ Κυβέρνησις ἔπρεπε νὰ ὑποστηριχθῇ πάσῃ δυνάμει κατὰ τῶν ραδιουργιῶν τῶν ἀντιπάλων της. Ἐκτὸς τούτου τὸ τοπικὸν ἀριστοκρατικὸν κόμμα ἤθελε κτύπημα δυνατόν, νὰ μὴ ἐπιτύχῃ κανεὶς τῶν ὑποψηφίων του, διότι ἡ ἐποχὴ ἦτο ἐλευθερίας ἐποχὴ καὶ χειραφετήσεως.

«Ὁ κόσμος ἄλλαξε!» ἐφώναζεν ὁ ἀρχηγός, «δοῦλοι δὲν ὑπάρχουν πλέον πουθενά, καὶ προσπαθήσετε νὰ ἐλευθερωθῆτε μιὰ γιὰ πάντα ἀπὸ τοὺς ἀφεντάδες. Ὁ ἀφέντης εἶνε κάρβουνο ποῦ ἂν δὲ σὲ κάψῃ, θὰ σὲ μουντζουρώσῃ!»

Ἀλλ' ὁ Τώνης ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ ἀναμινάλε του ἔβλεπεν ὅλως ἀλλοῖα τὰ πράγματα. Ἀνάγκη χορτασμοῦ, μικροφιλοδοξίαι, ἀτομικὰ πάθη, μικροσυμφέροντα, αὐτὰ ἦσαν τὰ κίνητρα τοῦ πλήθους τοῦ συνωθουμένου περὶ τοὺς δημαγωγούς... Ἔβλεπεν, ἔβλεπε καὶ ἐσκέπτετο... Τί ἐζήτει αὐτὸς μεταξὺ τοῦ πλήθους ἐκείνου; Τι τὸν ἐχώριζεν ἀπὸ τοὺς ἀντιπάλους, τοὺς ὁποίους τῷ ἐπέβαλλον; Διατί νὰ προτοτρέχεται τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων ὁ πατήρ του; Διατί ἀπὸ τὴν οἰκίαν του νὰ τοὺς ραίνουν διαβαίνοντας δι' ἀνθέων; Ἀλλοίμονον!

Ἀλλ' ἅμα ἐπεφάνησαν αἱ πρῶται σημαῖαι τῆς διαδηλώσεως εἰς τὴν Πλατεῖαν Ρούγαν καὶ ἠκούσθησαν πλησιέστερα αἱ κραυγαί, ὡσεὶ ἀνανήψας ἐκ τοῦ ρεμβασμοῦ του ὁ Τώνης κατῆλθε μὲ παραζάλην τὰς κλίμακας καὶ ἔτρεξεν εἰς τὸ δωμάτιόν του νὰ ἑτοιμασθῇ.

Ἔπρεπε νὰ φανῇ ὄπισθεν τοῦ πατρός του.

Γ'.

Νὰ μὴν ἀφήσῃς ποτὲ νὰ σὲ καβαλικέψῃ τὸ θηλυκό σου παιδί, τ' ἀκοῦς,» ἔλεγε πλήρης θυμοῦ ὁ Γιακουμάκης Στέφας πρὸς τὴν συμβίαν του, μίαν πρωΐαν Κυριακῆς, ἐνῷ ἐνεδύετο. «Ἂν εἶναι ἔτσι, νὰ κάνουνε ὅ,τι θέλουνε τὰ παιδία, τὴν ἐκάμαμε! Θὰ μᾶς βάλουνε θηλειὰ στὸ λαιμὸ καὶ θὰ μᾶς πετάξουνε στὸ πέλαο!

— Ἔλα, ἔλα, ντράπου τώρα, καϊμένε, ποῦνε σήμερα Ἅγι' Ἀνάστασι! Πάλι τὰ ἴδια θέλεις νἀρχινήσῃς;...» ἀπήντησε μὲ ταπεινήν, σχεδὸν ἱκετευτικὴν φωνὴν ἡ σιόρα Γιακουμάκαινα, βουρτσίζουσα τὸν μαῦρον ἐπενδύτην τοῦ συζύγου της καὶ ἡμικλείουσα τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑπὸ τὰς διόπτρας της, διὰ νὰ διακρίνῃ τὰ περισσότερον σκονισμένα μέρη.

Ὁ Γιακουμάκης ἐκίνησε σχετλιαστικῶς τὴν κεφαλήν, ἐν ᾧ μὲ τὰς χεῖρας ὄπισθεν προσεπάθει νὰ περάσῃ ἓν δύστροπον κομβίον τοῦ ἀναρτῆρος του:

« Καλὰ σοῦ τῶλεγα ἐγὼ πὼς τὴν ὑπερασπίζεσαι τὴν ἐγγόνα σου! Ὅλο σῶπα καὶ σώπα τὸ πᾶς. Μὰ ἐγὼ δὲν τ' ἀκούω. Θηλυκὸ δέ με καβαλικεύει, τἀκουνουσοῦς; σοῦ τὸ μεταλέω...

— Δὲν ὑπερασπίζουμε τὴν ἐγγόνα μου ὅλως διόλου... μὰ δὲ θέλω πάλε καθεμέρα φαομάρα!

— Μὰ τί σου φταίω ἐγὼ σὰν ἔχετε οἱ γυναῖκες τὸ διάβολο μέσα σας;

— Μπᾶ, μπᾶ, φτού, φτού!» ἀνέκραξε μετὰ φρίκης ἡ Γιακουμάκαινα σταυροκοπουμένη καὶ προσευχίζουσα τὰ εἰκονίσματα. « Τάμα τῶχεις νὰ μελετᾷς τὸν κτηματομένο κάθε ἅγι' Ἀνάσταση; Ἂν δὲ μὲ κολάσῃς κάθε αὐγὴ εἶναι ἀδύνατο νὰ φύγῃς ἀπὸ ἐδῶ μέσα. Μπᾶ, ἁγία μου Κυριακή, ποῦ σὲ δοξάζω καὶ σὲ προσκυνῶ, βοήθα... Δὲν μπορεῖς, χρυσιανέ μου, νὰ πῇς τὴν κουβέντα σου χωρὶς νὰ βλαστημήσῃς;»

Καὶ μὲ ὅλας αὐτὰς τὰς ἐπιπλήξεις, τὸν ἐβοήθει ὁλοὲν νὰ φορέσῃ τὸ **γελέκο** του καὶ τὴ **γιατέκα** του, μὴ ἀποβαλοῦσα τὸ ὕφος ἐκεῖνο τῆς ἀγάπης καὶ τῆς ἀφοσιώσεως, μὲ τὸ ὁποῖον ἡ γραῖα σύζυγος ἐπεδαψίλευε πάντοτε τὰς περιποιήσεις της. Ἀλλ' ὁ Γιακουμάκης, ἂν καὶ μετενόει ἐνδομύχως διὰ τὴν βλασφημίαν ποῦ τοῦ ἐξέφυγε δὲν ἐννοοῦσε νὰ καμφθῇ καὶ νὰ ὑποχωρήσῃ. Ἐσηκώθη σήμερα μὲ ὄρεξιν καυγᾶ διαολεμένου· τὸν ἔτρωγε ἡ γλῶσσά του. Ἔπειτα εἶχεν ἀκούσει καὶ μερικὰ πράγματα ποῦ δὲν ἦταν νὰ τὰ χωνέψῃ τίμιος ἄνθρωπος σὰν αὐτόν. Καὶ ἤρχισε νὰ τὰ ἐπαναλαμβάνῃ πάλιν πρὸς τὴν συμβίαν του, μὲ στόμφον καὶ μὲ φωνήν, ὥστε νἀκούεται εἰ δυνατὸν καὶ ἀπὸ τὰ ἄλλα δωμάτια, καὶ νὰ κηρύττῃ ὅτι δὲν ἐννοοῦσε αὐτὸς κατ' οὐδένα τρόπον «νὰ βρίσκεται τὸ σπῆτι του ἔτσι στὸ στόμα τοῦ κόσμου. Τόσα χρόνια τώρα καὶ ποτὲ ἡ φαμελιά του δὲν ἀκούστηκε γιὰ τὸ παραμικρό. καὶ ἕνα κλωτσοθήλυκο ἐκεῖ τοῦ βυζιοῦ ποῦ βρωμάει ἀκόμα τὸ γάλα στὸ στόμα του, νὰ τοὺς κάνῃ περίγελο ς' οὖλη τὴ γειτονειά; Μωρ' ἀκοῦς ἐκεῖ! Νὰν τῆς βρωμάει, λέει, ὁ ἕνας, νὰν τῆς μυρίζῃ ὁ ἄλλος, καὶ νὰ μὴν ἀκούῃ τοὺς μεγαλείτερους γιὰ νὰ κάνῃ τοῦ κεφαλιοῦ της! — Καὶ ποῦ τἀκούσαμε ἐμεῖς οἱ γέροι ἐφτὰ ποτέ μας; Ἔτσι ἔκανες τοῦ λόγου σου, σιόρα, μὲ τσοὶ γονέους σου, καὶ τέτοιες γνῶμες ἔχρεν τὸν καιρὸ ποῦ θέλανε νὰ μᾶς παντρέψουνε; Ἔτσι ἐμίλια ἐγὼ ποῦ ἤμουν ἄντρας στὸν πατέρα μου τὸ συγχωρεμένο καὶ στὴ μάνα μου, ὅτως μᾶς μιλεῖ ἐφτούνη-ἐφτοῦ;»

(ἀκολουθεῖ).

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

Η πόλις μας ἤρχισε νὰ αἰσθάνεται τὸν κίνδυνον τῶν αὐτοκινήτων. Μέχρι τοῦδε δὲν ἀνεφλέγησαν. Εὐτυχῶς εἰς ἀνθρώπους ἀκόμη δυσυχήματα δὲν συνέβησαν.

— Εἰς τὸ Βερολῖνον θὰ γίνῃ συνέδριον ἵνα θεσπισθοῦν κανόνες διαθέσεως διὰ τὰ αὐτοκίνητα. Πολλὰ ἤδη τῶν κρατῶν ἐδήλωσαν συμμετοχήν. Δὲν θὰ κάμῃ ἄσχημα νὰ συμμετάσχῃ καὶ ἡ Τουρκία, διότι ἀλλοίμονόν μας ἂν πληθύνουν οἱ ἐφιάλται αὐτοὶ καὶ ἐδῶ καὶ διατρέχουν μὲ διαβολικὴν ταχύτητα τοὺς στενωτάτους δρόμους τῆς πρωτευούσης.

— Μία σπουδαία ἀνακάλυψις ἀγγέλλεται ἐξ Ἰταλίας. Ὁ πατὴρ Μάντσιο, καλόγηρος, ἀνεκάλυψεν ἓν μηχάνημα, διὰ τοῦ ὁποίου δύναταί τις νὰ προΐδῃ τὸν σεισμόν, τὸ ὁποῖον δὲν ἔχει κάμμίαν σχέσιν μὲ τοὺς γνωστοὺς σεισμογράφους. Τὴν σπουδαίαν ταύτην ἀνακάλυψίν του ὑπέβαλεν ὁ πατὴρ Μάντσιο εἰς τὴν ἀκαδημίαν τῶν φυσικῶν τῆς Σιένας, ἥτις τὴν ἐπεκρότησεν εὐρύσα αὐτὴν σπουδαιότητα καὶ ἀξίαν μεγάλης προσοχῆς. Μία τοιαύτη ἐπιτυχὴς ἀνακάλυψις θὰ προελάμβανε πολλὰ κακά. Οἱ κάτοικοι τῆς μελλούσης νὰ προσβληθῇ ὑπὸ σεισμοῦ πόλεως θὰ ἀποχωροῦσι ταύτης καὶ οὕτω θὰ σώζουν τὴν ζωήν των.

*— Τὰς Ἀθήνας ἐπεσκέφθη καὶ ἐφέτος ὁ γνωστὸς Γαλλο-Ἕλλην Ρώσσης, ὁ ὁποῖος ἔχει σκοπὸν νὰ κάμῃ διάλεξιν εἰς τοῦ Ἀρμάνδου ὑπὸ τὸν τίτλον **Ἡ ἀπαραίτητος**. Ἔχει πάλιν νὰ γὴν ἐκεῖ παηγύρι. Αἱ ἀθηναϊκαὶ ἐφημερίδες θὰ εὕρουν ὕλην πρὸς ἀπασχόλησιν. Ἡ διάλεξις τοῦ περιφήμου τούτου . . . διαλέκτου θὰ γίνῃ εἰς τρεῖς γλώσσας. Θὰ ἦτο εὐχάριστον ἐὰν ἦτο δυνατὸν νὰ ἐπεσκέπτετο καὶ ἡμᾶς ἐδῶ, δυστυχῶς ὁ περὶ ἀμοιβῶν νόμος τοῦ εἶναι μέγα ἐμπόδιον.*

*— Εἰς τὸ δημοτικὸν θέατρον τῆς Ρώμης ἐδόθη τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἑορτὴ ὑπὲρ τοῦ μεγάλου δραματικοῦ ἠθοποιοῦ Θωμᾶ Σελβίνη. Τοῦ ἐγένετο πραγματικὴ ἀποθέωσις καὶ ὅταν ὁ ὑπερβδομηκοντούτης γέρων ἀνῆλθεν ἐπὶ τῆς σκηνῆς τῆς **Ἀργεντίνας**, ὅπως εὐχαριστήσῃ τὸ ἄπειρον πλῆθος, τοιαύτη ὑπῆρξεν ἡ συγκίνησίς του, ὥστε δὲν ἠδυνήθη νὰ ἀρθρώσῃ λέξιν καὶ ἀπεχώρησε δακρύων. Ὁ λαὸς τῆς Ρώμης, ὁ γνωρίζων νὰ ἀμείβῃ τοὺς μεγάλους του καλλιτέχνας, τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἔθεσεν ἐπὶ τῆς λευκῆς κεφαλῆς τοῦ μεγάλου τραγῳδοῦ, ὅστις ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν τὸν συνεκίνησε καὶ τὸν ἐθέλξε, τὸν καλήτερον στέφανον τῆς δόξης.*

— Ὁ υἱὸς τοῦ Θωμᾶ Σελβίνη, ὅστις παρὰ τὸ βαθὺ του γῆρας μόλις πρὸ ἐτῶν ἀπεχώρησε τῆς σκηνῆς, Γουσταῦο ὀνόματι, εἶναι ἐπίσης ἠθοποιὸς μεγάλης ἀξίας, ἐπιτυγχάνει δὲ ἄριστα εἰς τὴν διερμηνείαν ἀρχαίων δραμάτων. Ὑπολείπεται ὅμως τοῦ πατρός του, πρὸ πάντων μάλιστα εἰς τὸν ρόλον τοῦ Οἰδίποδος, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ πατήρ του ἦτο θαυμαστός.

— Εἰς τὴν Γαλλίαν οἱ λυρικοὶ ἠθοποιοὶ ἀποτελοῦν ὁλόκληρον στράτευμα. Ἀνέρχονται εἰς 4500 καὶ δὲν ἔχουν διόλου δικαίωμα νὰ παρατονῶνται διὰ τὰ κέρδη των. Οἱ τέσσαρες χιλιάδες ἐκ τούτων κερδίζουν κατ' ἔτος 25,000 φράγκα ἕκαστος, οἱ 507 ἑκατὸν χιλιάδες, οἱ ὀκτὼ ἀπὸ 20 μέχρι 50 χιλιάδες, οἱ 28 ἀπὸ δέκα ἕως εἴκοσι, οἱ 40 ἀπὸ πέντε ἕως δέκα καὶ 390 κάτω τῶν πέντε χιλιάδων. Αὐτὰ ὅλα τὰ κέρδη τῶν λυρικῶν ἠθοποιῶν εἶναι ἕνα μέρος τοῦ φόρου, τὸν ὁποῖον πληρώνει ἡ γαλλικὴ κοινωνία διὰ τὴν τέρψιν της, διὰ τὸ κέφι της. Πόσα ἀρά γε νὰ πληρώνωμεν ἡμεῖς;

*— Ὁ κ. Χριστοβασίλης, εἷς ἐκ τῶν καλητέρων Ἑλλήνων λογογράφων καὶ διακεκριμένος δημοσιογράφος, ἀγγέλλει τὴν ἔκδοσιν ἐν Ἰωαννίνοις διεβδομαδιαίας ἐφημερίδος πολιτικῆς καὶ φιλολογικῆς ὑπὸ τὸν τίτλον «Πανηπειρωτική». Ἡ ἀξία καὶ τὸ πανελληνίως γνωστὸν ὄνομα τοῦ συγγραφέως τῶν **Διηγημάτων τῆς Στάνης** καὶ τῆς **Ξενειτιᾶς**, εἶναι ἀρκούντως σοβαρὰ ἐχέγγυα τῆς ἀξίας τοῦ νεοεκδιδομένου φύλλου, τοῦ ὁποίου ὁ σκοπὸς εἶναι νὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰ συμφέροντα τῆς Ἠπείρου καὶ τῶν κατοίκων της ἀνεξαρτήτως φυλῆς καὶ θρησκεύματος. Πρὸς τούτοις ὁ κ. Χριστοβασίλης θὰ ἀγωνισθῇ ὑπὲρ τῆς συμφιλιώσεως τῶν φυλῶν καὶ τὴν ἄρσιν τῶν μεταξύ των παρεξηγήσεων.*

*— Εἰς τὸ ἐπόμενον φύλλον θὰ δημοσιεύσωμεν ὡραῖον ποίημα τοῦ κ. Χριστοβασίλη, φέρον τὸν τίτλον **Τὸ τραγοῦδι τῆς κόρης**, τὸ ὁποῖον πάνυ εὐγενῶς μᾶς παρεχωρήθη ὑπὸ τοῦ ἰδίου.*

*— Ἐξεδόθη τὸ νέον δρᾶμα τοῦ ἡμετέρου πολυτίμου συνεργάτου καὶ ἐκ τῶν μᾶλλον διακεκριμένων λογογράφων κ. Ζ. Φυτίλη, ἡ **Νίτσα**, τοῦ ὁποίου ἀπόσπασμα ἠθέλησε νὰ δημοσιεύσῃ ὁ «Ἐπίκαιρος» εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον. Περὶ τοῦ δράματος τούτου, καθὼς ὑπεσχέθημεν, θὰ γράψωμεν προσεχῶς τὰς ἐντυπώσεις μας.*

*— Ὁ κ. Γρ. Ξενόπουλος, τοῦ ὁποίου δημοσιεύομεν ἐν τῷ «Ἐπικαίρῳ» τὴν **Μαργαρίταν Στέφα**, ἔγραψε νέον δρᾶμα μὲ τὸν τίτλον **Ραχήλ**. Ἡ ὑπόθεσίς του λαμβάνει χώραν εἰς τὴν Ζάκυνθον, εἰς τὴν ἐποχὴν καθ' ἣν ὁ λαὸς τῆς νήσου ἐξηγέρθη ἐναντίον τῶν Ἑβραίων καὶ τοὺς ἀπέκλεισεν εἰς τὸ Γέτο.*

— Εἰς τὴν Ἀμιένην τῆς Γαλλίας ἐτελέσθησαν τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ ἀνδριάντος τοῦ Ἰουλίου Βέρν, ὁ ὁποῖος ἔχει θέλξει ὅλην σχεδὸν τὴν μορφωμένην νεολαίαν τῆς μεγάλης του πατρίδος, καθὼς καὶ τὴν τοῦ κόσμου ὅλου. Ὁ Ἰούλιος Βέρν ἠμπορεῖ νὰ εἴπῃ τις ὅτι εἶναι ὁ δημοτικώτερος τῶν συγγραφέων τοῦ κόσμου. Ἡ ἑλληνικὴ νεότης τὸν ἀνέγνωσε καὶ τὸν ἀναγινώσκει ἀπλήστως καὶ εἰς αὐτὸν πολλὰς φορὰς χρεωστεῖ στοιχειώδεις ἐπιστημονικὰς καὶ γεωγραφικὰς γνώσεις, τὰς ὁποίας δυστυχῶς δὲν δύναται νὰ ἀπολαύσῃ εἰς τὰ σχολεῖά μας. Κατὰ τὰ ἀποκαλυπτήρια ὡμίλησεν ὁ δήμαρχος Ἀμιένης, μετ' αὐτὸν δὲ ὁ Κλερετῆ, ὅστις δι' ὡραίων φράσεων ἐξῆρε τὸ ἔργον τοῦ κατ' ἐξοχὴν παιδικοῦ συγγραφέως.

*— Εἰς τὴν Πετρούπολιν τῇ 9 τρ. ἤρξαντο αἱ ἑορταὶ πρὸς τιμὴν τοῦ μεγάλου Ρώσσου λογογράφου Νικολάη Γκογκόλ ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἑκατονταετηρίδος του. Τὸ ἀποκαλυφθὲν μνημεῖον ἐπὶ παρουσίᾳ πολλοῦ καὶ καλοῦ κόσμου παρουσίαζε καθήμενον τὸν μεγάλον συγγραφέα ἐπὶ λιθίνου ἐδωλίου καὶ στηριζόμενον ἐπὶ τοῦ ἀγκῶνος τοῦ δεξιοῦ του βραχίονος. Ἡ στάσις του ἦτο μελαγχολικὴ καὶ σεμνή. Ἐπὶ τοῦ ὡραίου βάθρου τοῦ μνημείου ἀναπαρίστανται τὰ κυριώτερα πρόσωπα τοῦ ἔργου του. Λόγον ἐξεφώνησεν ὁ δήμαρχος Μόσχας. Πολλαὶ χιλιάδες ἀνθρώπων κατέθεσαν ἐπὶ τοῦ βάθρου δαφνίνους στεφάνους, ψαλλόντων ὕμνους πρὸς τιμὴν τοῦ συγγραφέως τῶν **Νεκρῶν Ψυχῶν**.*

— Προσεχῶς θὰ ἑορτασθῇ ἡ ἑκατονταετηρὶς τοῦ διασήμου Ἄγγλου φυσιοδίφου Καρόλου Δάρβιν.

— Εἰς τὸν ἐν Ἀθήναις Παρνασσὸν ἐγένετο ἑορτὴ πρὸς τιμὴν τοῦ Προβηγκιανοῦ ποιητοῦ Φρειδερίκου Μιστράλ, συγγραφέως τῆς Μιρέιλ, κατὰ τὴν ὁποίαν ὡμίλησεν ὁ Δ. Κακλαμάνος, ὁ Κωστῆς Παλαμᾶς καὶ ὁ Ι. Πολέμης.

— Εἰς τὸ Παρισινὸν Σαλὸν ἐστάλησαν καὶ ἐγένοντο δεκτὰ ἔργα τῶν ἑλλήνων καλλιτεχνῶν κ. κ. Δημητριάδου, Γκέσκου καὶ Μιλιάδη.

— Αἱ γενόμεναι κατὰ τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἀρχαιρεσίαι τοῦ Φιλολ. Συλλόγου ἀνέδειξαν πρόεδρον αὐτοῦ πάλιν τὸν κ. Λιμαράκην. Τὰ ἄλλα μέλη τοῦ προεδρείου εἶναι σχεδὸν τὰ ἴδια, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι ἤλλαξαν καθίσματα. Τὸ ἐρχόμενον ἔτος βεβαιοῦται μετ' ἐπιτάσεως ὅτι τὸ προεδρεῖον τοῦ θαυμαστοῦ τούτου ἱδρύματος θὰ ἀποτελεῖται πάλιν ἀπὸ τὰ ἴδια πρόσωπα, ἀλλὰ καὶ αὐθις θὰ ἀλλάξουν καθίσματα καὶ τοῦτο ἵνα γίνεται ἐπὶ τέλους κάποια κίνησις.

— Ὁ κ. Λιμαράκης κατέστη πλέον ἀνατόσπαστον μέρος τοῦ Συλλόγου, κατέστη αὐτὸς ὁ Σύλλογος καὶ ὁ Σύλλογος κατέστη Λιμαράκης. Εἶναι ἀδύνατον σήμερον νὰ φαντασθῇ κάνεις τὸν Σύλλογον χωρὶς τὸν κ. Λιμαράκην καὶ τὸν κ. Λιμαράκην χωρὶς τὸν Σύλλογον. Ἔλαβε χώραν μία ἀλληλοσφοιδώσεις. Αὐτὸ εἶναι φυσιολογικὴ συνέπεια.

— Λέγεται, πάντοτε μετ' ἐπιτάσεως, ὅτι εἰς τὸν αἰῶνα αὐτὸν τρεῖς ἄνθρωποι ἐπεθύμησαν νὰ ἀποθάνωσιν ὄντες εἰς τὴν ἀρχήν: Ὁ ἔκπτωτος Σουλτάνος Ἀβδοὺλ Χαμὶτ, ὁ Ἐθνάρχης μας καὶ ὁ κ. Λιμαράκης. Ὁ πρῶτος δὲν τὸ κατώρθωσεν, ὁ δεύτερος δὲν τὸ πιστεύομεν, ὁ τρίτος ὅμως θεωρεῖται βεβαιότατον ὅτι θὰ ἀποθάνῃ πρόεδρος τοῦ Συλλόγου.

— Ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς φύλλου ἀρχόμεθα δημοσιεύοντες σπαρταριστὴν κωμῳδίαν τοῦ συνεργάτου μας κ. Ἠρ. Πίντζα ὑπὸ τὸν τίτλον **Πλατωνικός**, ὁ ὁποῖος θὰ ἀναγνωσθῇ ἀπλήστως, γνωστοῦ ὄντος πόσον ἐπιτυγχάνει ὁ συνεργάτης μας εἰς τὰ καλαμπούρια καὶ τὰ εὐθυμογραφήματα. Τὸ δημόσιόν μας ἔτυχε νὰ τὸν ἐκτιμήσῃ καὶ ἄλλοτε ἀναγινώσκον τὸν Καζαμίαν του δημοσιευόμενον κατ' ἔτος εἰς τὴν **Πρόοδον**.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

ΑΡ. 17. ΚΥΒΟΛΕΞΟΝ

Τὸ πρῶτόν μου εἰς τὰ φυτὰ τρέξε νὰ τὸ ζητήσῃς
τὸ δεύτερόν μου ὡς σύνδεσμον, φίλε μου, θὰ γνωρίσῃς,
τὸ τρίτον ἔσο φρόνιμος ἴνα τὸ ἀποκτήσῃς
τὸ ἄλλο ζῇτι στὴν Γραφὴν καὶ τότε θὰ μὲ λύσῃς.

Λίδεται ἡ μία διαγώνιος:

P . . .
. M . .
. . P .
. . . Y

Πληγωμένος Χρυσαετός.

ΑΡ. 18. ΑΝΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ.

Διὰ τῶν ἀρχικῶν γραμμάτων τῶν ἀντιθέτων λέξεων τοῦ: ἄσχημος, εὐθύς (ἄνθρωπος π. χ.) μῖσος, βαίνω, πεδιάς, ἄνθρωπος, νύξ, μέλας, ἔξυπνος θὰ σχηματίσῃς ὡραῖον καὶ ζηλευτὸν ὄνομα.

Μαῦρο μάτι.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κον **Ε. Τ. Πέραν.** — Τὸ διηγηματάκι σας δὲν θὰ τὸ δημοσιεύσωμεν. Καὶ τοῦτο διότι ἐλπίζομεν νὰ γράψετε μὲ τὸν καιρὸν πολὺ καλήτερα. Ἔχετε μέσα σας τὸν διηγηματογράφον. Ἐὰν ἐδουλεύετο λιγάκι προσεκτικώτερα θὰ ἦτο ἴσως ἕνα μαργαριτάρι. Σᾶς συμβουλεύομεν νὰ γράφετε καὶ νὰ μᾶς τὰ στέλλετε. Πάντοτε προθύμως θὰ σᾶς λέγωμεν τὴν γνώμην μας. Ἀλλὰ μὴ βιάζεσθε νὰ δημοσιεύσετε, διότι ἀργότερον θὰ μετανοήσετε. Διὰ τὸ παρὸν διηγηματάκι σας ἔχετε ἕνα εὖγε. Ἡ γελοιογραφία σας λαμπρά. Ἔχετε τάλαντον.

Κον **Κ. Σ. Κ. Ζωγράφειον.** — Ἐλάβομεν τὰς λύσεις. Θὰ ἴδητε εἰς τὴν οἰκείαν στήλην ἂν ἐπετύχατε ἢ ὄχι. Ἀλλὰ τί παράξενη ἡ ἐπιστολή σας! Ἀρχίζετε ἀμέσως δι' ἑνός: Ἐγὼ ὅμως νομίζω ὅτι δὲν ἠθελήσατε μᾶλλον νὰ τὸ ἀναγνώσητε. Ἡ ἀρχὴ τῆς ἐπιστολῆς σας φαίνεται μᾶλλον ὅτι εἶναι τέλος ἢ μέσον ἐπιστολῆς. Ἀλλ' ἀδιάφορον. Ἐκεῖνο ποὺ λέγετε γιὰ τὸ Ναοραδὶν Χόιζα δὲν ἔχετε δίκαιον. Βέβαια ὁ Ναοραδὶν ἔπρεπε παρουσιαζόμενος εἰς ξένην ἢ ἔστω καὶ φιλικὴν τράπεζαν νὰ εἶναι κάτως εὐπρεπῶς ἐνδεδυμένος. Ἐὰν τοῦτο εἶναι κακὸν ἀδιαφοροῦμεν, ἀφοῦ οὕτως τὸ ἀπαιτοῦσεν ἡ συνήθεια, ἡ τάξις. Ὅπως ἀπαιτοῦσιν ἡ τάξις καὶ σεῖς νὰ στείλετε τὸ γράμμα σας κάτως καλοσυνηρημένον. Ὁ σταλεὶς γάιρος ἐὰν δυνηθοῦν νὰ τὸν σχηματίσουν οἱ στοιχειοθέται θὰ δημοσιευθῇ, μᾶς φαίνεται ὅμως πολὺ δύσκολον, δὲν δύναται νὰ γίνῃ μὲ ἄλλον τρόπον;

Πληγωμένον Χρυσαετόν, Πέραν. — Σᾶς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν ἀγάπην σας πρὸς τὸν "Ἐπίκαιρον", καὶ διὰ τὰς πρὸς αὐτὸν εὐχάς. Εἶσθε εὐγενὴς ψυχή. Τὰ σταλέντα θὰ δημοσιευθοῦν μὲ τὴν σειράν των.

Κον **Πέτρον Νεβάδαν, Πέραν.** — Τὸ διηγημά μας δὲν εἶναι βέβαια τῆς πρώτης γραμμῆς. Ἔχει ὅμως τὸ προτέρημα νὰ μὴ εἶναι κακόν. Μερικαὶ μάλιστα ἐν αὐτῷ ἐκφράσεις μᾶς ἔκαμαν ἐντύπωσιν. Δὲν φαίνονται νὰ ἀνήκουν εἰς μαθητικὸν κάλαμον καὶ μάλιστα ὅπως διατυπώνετε εἰς τὴν ἐπιστολήν σας παιδικόν. Ἔχετε ἀρετάς, τὰς ὁποίας θὰ ἐξήλενον πολλοὶ κομπαζόμενοι ἐπὶ διηγηματογραφικῇ ἱκανότητι. Ἡ ὑπόθεσίς του ἂν καὶ ὄχι πολὺ πρωτότυπος εἰς ἕνα καλλιτέχνην χειριστὴν τοῦ καλάμου θὰ ἐχρησίμευεν ὡς θέμα ἀριστουργήματος. Τὸ τέλος βέβαια εἶναι ἀπίθανον. Ὅσον καὶ μεγάλη καὶ ἂν ἦτο ἡ ἐπιτυχία τοῦ Φειδία ποτὲ δὲν ἦτο δυνατὸν τὸ μαρμάρινον ἄγαλμα νὰ ἐκληθῇ ὡς ζῶσα γυνή. Διότι θὰ τοῦ ἔλειπον τὰ χρώματα, Ὁ ἥρως φαίνεται θὰ ἔπυθε ὑφίωσιν. Ἐν τούτοις διὰ νὰ σᾶς ἐνθαρρύνωμεν θὰ τὸ δημοσιεύσωμεν, ἐὰν λάβετε τὴν καλωσύνην νὰ περάσετε ἀπὸ τὸ γραφεῖόν μας. Τὴν τετάρτην μέχρι τῶν ἓξ εὐρωπαϊστὶ θὰ τίμεθα εἰς τὴν διάθεσίν σας. Σᾶς συγχαίρομεν.

Δάφνις, Μακροχώριον. — Θὰ δημοσιευθῇ μὲ τὴν σειράν του Καλούτσικο. Ἀλλὰ διατί δὲν μᾶς στέλλετε καὶ τὸ ἀληθές σας ὄνομα; Τὸ ἀναμένομεν.

Κόν **Ἀρ. Κ. Ἀρτάκην.** — Καλὸ τὸ διηγηματάκι σας, ἀλλὰ ἠμπορεῖτε νὰ τὸ δημοσιεύσωμεν; Δὲν σᾶς φαίνεται ὅτι ἔχετε μέσα πολὺ χυτηνὰ πράγματα; Γνωρίζετε ὑπὸ ποίας περιστάσεις ζῶμεν. Τὸ κρατοῦμεν ὅμως καὶ θὰ εὑρεθῇ ἐλπίζομεν καλήτερα περίστασις ὅπως δημοσιευθῇ. Λυπούμεθα ποῦ δὲν δυνάμεθα νὰ τὸ δημοσιεύσωμεν τώρα.

Κον **Α. Σ. Προῦσαν.** — Δυστυχῶς δὲν δυνάμεθα νὰ ἀνυψώσωμεν ἐκεῖ ποῦ λέγετε τὸν «Ἐπίκαιρον». Μὲ τὸν καιρὸν ὅμως θὰ γίνῃ. **Σήμερον** ἔχομεν συγκεντρώσει ὅλους τοὺς λογίους τῆς πόλεώς μας, οἵτινες κἄτι δύνανται νὰ γράψουν. Ἐὰν τὰ γραφόμενά των δὲν εἶναι ἀριστουργήματα τί νὰ κάμωμεν; Ἔχει μήπως ἀριστουργήματα ἡ ἑλληνικὴ φιλολογία; Πόσοι εἶναι εἰς τὴν Ἑλλάδα οἱ Παπαδιαμάνται; Ἄλλως τε καὶ τοῦ ἐξόχου τούτου λογογράφου μας τὸ ἔργον εἶναι περαιωμένον. Ἀνῆλθε πλέον ἐκεῖ ποῦ ἠδύνατο νὰ ἀνέλθῃ. Ἡ περαιτέρω παραγωγή του πρέπει νὰ εἶσθε πεπεισμένος ὅτι δὲν θὰ ὠφελήσῃ τὰ ἑλληνικὰ γράμματα ποιοτικῶς, ἀλλὰ μόνον ποσοτικῶς.

Τὰ πρὸς τὸν Ψ. ἀφιερούμενα γράμματα δὲν μᾶς ἐστάλησαν ἀκόμη. Ἐν τούτοις **οἱ τρεῖς ἀστερίσκοι** μᾶς ἐπληροφόρησαν ὅτι εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον θὰ εἶναι ἴσως δυνατὸν νὰ δημοσιευθῇ τὸ πρῶτον. Ὁ «Ἐπίκαιρος» εἰς τὴν περίστασιν αὐτὴν θὰ κρατήσῃ οὐδετέραν θέσιν. Ἐν τούτοις πολλοὶ τῶν λογίων μας ἔχουν ἐπιθυμίαν νὰ βοηθήσουν τοὺς **τρεῖς ἀστερίσκους**, ὅπως πέσῃ τὸ παραπέτασμα, τὸ γιὰ δίσειον αὐτὸ παραπέτασμα.

Δ)-δα **Εἰ. Ἀμ. Πέραν.** — Ἐλάβομεν τὸ ἐπισκεπτήριόν σας καὶ τὸ σταλὲν ὑπὸ τῆς Δ)-δος Β. Κ. χρονογράφημα. Καθὼς βλέπετε δημοσιεύεται. Βεβαίως δὲν ἔχει βαθείας ἐννοίας, οὔτε καταλήγει εἰς θετικὸν συμπέρασμα. Ἡ εὐτυχία καθ' ἡμᾶς εὑρίσκεται ἐν τῇ ἀπολαύσῃ τοῦ ἐπιθυμητοῦ, π. χ. τοῦ ἔρωτος, τῆς δόξης κτλ. Ἡ εὐτυχία θέλει συγκεκριμένα πράγματα καὶ ὄχι ἀφηρημένα. Ἐρωτήσατε τὴν καρδίαν σας καὶ θὰ πεισθεῖτε περὶ τούτου. Διατί ὁ Φ. Σ. δὲν μᾶς στέλλει τίποτε; Θέλομεν νὰ τὸν ἴδωμεν.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ἐν Ταταούλοις, ἐν ὁδῷ Σαχᾶ, παρὰ τὸν "Αγιον Ἀθανάσιον, οἰκία διώροφος, μὲ θαυμασίαν θέαν καὶ ἐξοχικωτάτη, περιλαμβάνουσα αὐλήν, φρέαρ καὶ εἰς τὸν ἄνω ὄροφον δύο εὐρύχωρα δωμάτια. Ἔχει δύο χονδροὺς τοίχους τῆς πυροκαΐας ἐκ λίθων. Πρὸ αὐτῆς θὰ διέρχεται ἡ γραμμὴ τῶν τροχιοδρόμων, τῆς ὁποίας ἡ κατασκευὴ ἤρξατο ἤδη. Τιμὴ αὐτῆς 80 ὀθωμανικαὶ λίραι. Διὰ πλείονας πληροφορίας ἀπευθυντέον εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ «Ἐπικαίρου».

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ε. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ ΚΑΙ ΣΑΣ
Κουρσοὺμ χάν, ἀριθμ. 3.

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ 'Αριθμὸς 18 'Εν Κων[πόλει, ΣΑΒΒΑΤΟΝ 16 Μαΐου 1909

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ Γ. ΜΑΝΟΥΣΟΣ | *Ἕκαστον φύλλον παράδες 20* | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Α. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
ΚΟΥΡΣΟΥΜ ΧΑΝ, ΑΡΙΘ. 3

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐτησία	*ἐν Κωνσταντινουπόλει*	Γρ. 30
»	» *ταῖς Ἐπαρχίαις*	» 40
»	» *τῷ Ἐξωτερικῷ*	Φρ. 10

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Α. ΚΟΡΑΚΑ: *Ἡ Νούσα (διήγημα).*
CHAPLES BEAUDELAIR: *Ἄντρας καὶ Θάλασσα (ποίημα μεταφρ. Ν. Ἀμουργιανοῦ).*
ΑΣΤΕΡΙΟΥ: *Ἀνὰ τὰ χερσαῖα τείχη (συνέχεια).*
Χ. ΧΡΙΣΤΟΒΑΣΙΛΗ: *Τὸ τραγοῦδι τῆς κόρης (ποίημα).*
ΗΡ. ΠΙΝΤΖΑ: *Πλατωνικός (κωμωδία).*
ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ: *Μαργαρίτα Στέφα (μυθιστόρημα, συνέχεια).*
Α. Γ.: *Φιλολογία καὶ τέχνη. Ἡ Νίτσα δρᾶμα ὑπὸ Ζ. Φυτίλη (κριτική).*
Μ.: *Γόγολ.*
ΑΛΕΚΟΥ ΓΑΛΑΝΟΥ: *Εἰς τὸν Μέγκουλα (ποίημα).*
Ὀλιγόστιχα, Ἀλληλογραφία Εἰκόνες κ. τ. λ.

Η ΝΟΥΣΑ

Δεκαοχτὼ χρονῶ ἦταν ὁ Βέργος ὅταν γύρισε μὲ τὸ δίπλωμα τοῦ Γυμνασίου στὴν πατρίδα του. Οἱ γονιοί του τὸ χάρηκαν φυσικά, ἀλλὰ κι' ἐκεῖνος δὲ χάρηκε λιγώτερο. Κοντὰ στὴν ἀνάπαυση, ποῦ θαὔρισκε στὸ σπίτι τους, ὕστερ' ἀπὸ τόση μελέτη, ἦσαν καὶ πολλὰ ἄλλα πράγματα, τὰ ὁποῖα ὅσο κι' ἂν φαίνουνται τιποτένια,

Ὁ διαπρεπὴς βουλευτὴς Σερβίων κ. Μπούσιος τοῦ ὁποίου αἱ ἀγορεύσεις ἐν τῇ Βουλῇ προὐξένησαν ἐξαιρετικὴν ἐντύπωσιν.

εὐχαριστοῦν ὅμως πολὺ ἐκεῖνον, ποῦ γυρνᾷ στὴν πατρίδα ὕστερ' ἀπὸ κάμποσο ξενίτεμα.

Στὶς ἐκδρομὲς σὲ μοναστήρια κι' ἄλλα ἐξοχικὰ μέρη ξαναὔρε τὴν παλιά του φιλενάδα Νούσα, κοπέλλα γιὰ παντρειὰ τώρα.

Ὅταν πήγαινε αὐτὸς στὸ σχολεῖο τῆς πατρίδας του, ἦταν κι' αὐτὴ μαθήτρια στὸ παρθεναγωγεῖο καὶ τάχα εἶχαν κάποια ἀγάπη. Τῆς ἔκαμνε πολλὲς εὐκολίες στὰ μαθήματά της, τῆς χάριζε χαλκομανίες καὶ ζωγραφιὲς κι' ἐκείνη τοῦ μιλοῦσε μὲ πολὺ φιλικὸ τρόπο, τοὔδινε κάποτες κανένα λουλοῦδι, κι' ὅταν ἔφυγε τὴν πρώτη χρονιὰ γιὰ τὸ γυμνάσιο, τοῦ ἔδωκε ἕνα μαντηλάκι λινὸ ἀπὸ ἄσπρη βατίστα μὲ τὴ μάρκα του, ποῦ ἡ ἴδια τὴν

κέντησε. Στὰ χρόνια ἦσαν ἴσοι, ἀλλ' ἡ Νούσα ἦταν γυναῖκα κ' ἡ γυναῖκα γλήγορα μεγαλώνει, ἐνῷ ἐκεῖνον ἡ μελέτη κι' ἡ ἰδέα πῶς ἡ Νούσα τὸν ἀγαπᾷ τὸν ἄφησαν παιδί, ὅπως κι' ἦταν. Μποροῦσε ἡ Νούσα νὰ τὸν ἀγάπαε τότε, ἀλλὰ μὲ τὴν παιδιαχήσια ἐκείνη ἀγάπη, ποῦ δὲν μοιάζει τὴν ἄλλη τὴν ἀγάπη. Κι' ἐκεῖνος φυσικὰ ἔτσι θὰ τὴν ἀγάπαε, ἀλλὰ τὸ μαντηλάκι τὸ ἄσπρο μὲ τὴ μάρκα του, ἡ ξενιτειά, ἡ ἀνάγκη νἄχῃ κανεὶς ὅταν εἶναι μακρυὰ ἀπὸ τοὺς δικούς του, μιὰ γλυκειὰ ἐνασχόληση μὲ τὸ νοῦ, τὸν ἔκαναν ν' ἀγαπήσῃ τὴν Νούσα μὲ τὴν δεύτερη ἀγάπη, ὄχι τὴν παιδιαχήσια, ποῦ μοιάζει σᾶν ἀδελφωσύνη.

Ἡ Νούσα τὸν ὑποδέχτηκε μὲ γλυκὰ λόγια, ἀλλ' ὁ Βέργος μέσα σ' αὐτὰ δὲν ηὗρε ἐκεῖνο τὸ κάτι, ποῦ περίμενε. Τοῦ μίλησε ἔτσι μ' ἀφέλεια, μ' εὐγένεια, σ' ἑνικὸ ἀριθμὸ μάλιστα, ἀλλ' ὄχι ὅπως αὐτὸς ἤθελε. Φαίνεται καταλάβαινε τὴ θέση της, πῶς ὁ Βέργος δὲν ἦταν γι' αὐτὴν καὶ γνωστικά, πολὺ γνωστικὰ κι' ἀπὸ καλωσύνη τῆς ψυχῆς, ἀπὸ πραγματικὴ ἀδελφικὴ ἀγάπη ἡ Νούσα δέν ἤθελε νὰ τοῦ μιλήσῃ μὲ πάθος, οὔτε πάλιν νὰ ψανῇ ψυχρή, γιατὶ καὶ τὰ δυὸ θἄφερναν κακὸ ἀντὶς καλὸ στὸν Βέργο.

Ἀλλ' ἐκεῖνος ποῦ ἀγαπᾷ τέτοια δὲ νοιώθει κι' ἅμα ἡ ἀγάπη του δὲν τοῦ ἀνταποκρίνεται, ἐκεῖνος θὰ τὴν πῇ σκληρή, ἀναίσθητη, ἄκαρδη κι' ἐκείνη ἂς πάῃ νὰ ὑπακοὴ στὶς πιὸ εὐγενικὲς σκέψεις της. Κι' ὁ Βέργος τυφλωμένος ἀπὸ τὴν ἀγάπη, δὲν μποροῦσε νὰ διῇ τὴν ἀλήθεια, ἀλλὰ κυνηγοῦσε τὸ ψέμμα. Τὸ νεανικὸ μάτι καὶ μάλιστα τὸ ἐρωτευμένο μόνο τὸ ψεῦμα βλέπει, γιατὶ τοῦ ἀρέζει, γιατὶ θέλει τὸ ψεῦμα κι' ἂς ὀρθώνεται γιγάντια μπροστά του ἡ ἀλήθεια.

Μιὰ μέρα βρεθῆκαν πάνω στὸ καμπαναριὸ τοῦ μοναστηριοῦ, ποῦ πῆγαν οἰκογενειακῶς νὰ περάσουν τὴ μέρα. Τὸ καμπαναριὸ αὐτὸ ἐπάνω εἶχε μιὰ ὄμορφη ταράτσα καὶ εὐρύχωρη, ποῦ ἦτο πολὺ εὐχάριστο νὰ μένῃ κανείς. Ἐκεῖ ἀπὸ λόγο σὲ λόγο ἤρθαν καὶ στὰ μαθητικά τους χρόνια. Θυμηθῆκαν τὶς γλυκὲς στιγμές, ποῦ περνοῦσαν τὸ σούρουπο στὴν πόρτα τῆς Νούσας, ὅταν αὐτὸς πήγαινε νὰ τῆς δώσῃ ἢ τὸ γραμμένο ρῆμα ἢ καμμιὰ ζωγραφιά. Αὐτὴ ἡ κουβέντα ἔφερε καὶ τὸ μαντηλάκι τὸ βατιστένιο μὲ τὴν μάρκα του ἀπὸ τὸ χεράκι της κεντημένη.

Ὁ Βέργος ἤθελε νὰ τῆς δώσῃ νὰ καταλάβῃ πῶς τὴν ἀγαπᾷ κι' ὅσες φορὲς κι' ἂν εἶπε κἄτι ἢ ἔκανε κἄτι γι' αὐτὸ τὸν σκοπό, ἡ στάση τῆς Νούσας τὸν ἔκαμνε νὰ πιστεύῃ πῶς ἐκεῖνο, ποῦ εἶπε ἢ ἔκανε δὲν ἦταν ἱκανὸ νὰ τῆς τὸ πῇ. Καὶ τώρα ποῦ τοῦ παρουσιάστηκε κατάλληλη εὐκαιρία, δὲν τὴν ἔχασε. Βγάζει τὸ σημειωματάρι του κι' ἀπὸ κεῖ βγάζει ἕνα ρόδινο φάκελο.

— Κύττα, τῆς λέει, τὶ ἔχει μέσα σ' αὐτὸν τὸν φάκελο.

Τὸν πῆρε ἐκείνη, τὸν ἄνοιξε κι' ἔβγαλε ἀπὸ μέσα ἕνα μαντηλάκι λευκό. Ἦταν τὸ μαντηλάκι, ποῦ τοῦ εἶχε δώσῃ. Ἡ καρδιά της χτύπησε δυνατά, ἕνα δυνατὸ συναίσθημα τῆς ἔκοψε τὴ λαλιὰ κι' ἔμεινε ἀφηρημένη κυττάζοντας τὸ μαντηλάκι. Ὁ Βέργος πῆγε σιμά της καὶ μὲ φωνή, ποῦ ἔβγαινε ἴσια ἀπὸ τὴν καρδιὰ τῆς εἶπε:

— Νούσα, σ' ἀγαπῶ!

Ἡ Νούσα πιὰ οὔτε τὴν καρδιά της ἐκυβέρνα, οὔτε τὸ νοῦ της. Στὴν καρδιά της ἦταν περιχυμένο ἕνα γλυκὸ αἴσθημα κι' ὁ νοῦς της ἔπλεκε ἕνα σωρὸ γλυκὲς σκέψεις. Κι' οἱ σκέψεις της αὐτὲς στριφογυρνοῦσαν γύρω στὸ "Νούσα σ' ἀγαπῶ,, καὶ στὸ ἄσπρο μαντηλάκι. Ὅλος ὁ ἐσωτερικὸς κόσμος της ἀναστατώθηκε, μὰ οἱ εὐγενικές της ἰδέες δὲν πέσαν συντρίμμα μπρὸς στὸ ἀληθινὸ αἴσθημα τῆς ἀγάπης, ποῦ ἀνάφτηκε ξάφνω στὴν καρδιά της καὶ μὲ τόνο ἐπίσημο γυρνᾷ καὶ τοῦ λέει.

— Προσπάθησα ὡς τώρα ν' ἀποφύγω τὴν ἀγάπη σου, γιατὶ τὰ χρόνια μας δὲν τεριάζουν. Δὲ μ' ἄφησες ἥσυχη. Ἄκουσε. Εἶνε πικρὴ ἀλήθεια, μὰ ἀλήθεια. Δὲν εἶσαι γιὰ μένα οὔτ' ἐγὼ γιὰ σένα. Ἂν θὰ θελήσουμε νὰ ἐξακολουθήσουμε τὴν παιδική μας ἀγάπη μὲ τὴν ἀληθινή, τώρα μπορεῖ νὰ μᾶς φανῇ καλό, ὕστερα θὰ ὑποφέρουμε. Ἂς πῶ ὅτι σ' ἀγαπῶ. Αὐτή μας ἡ ἀγάπη πρέπει βέβαια κάπου νὰ μᾶς φέρῃ. Θἄνε εὐχάριστο ἂν αὐτὸ τὸ κάπου εἶνε ἡ ἕνωσή μας, ἀλλὰ εἶνε δυνατὸ νὰ γίνῃ τοῦτο; Σὺ ἔχεις πολλὰ ἀκόμα χρόνια νὰ σταθῇς. Θἄχῃς τὶς σπουδές σου, τὴν ἀποκατάστασή σου, ἐνῷ ἐμένα σήμερα αὔριο θὰ ζητήξουν νὰ μὲ παντρέψουν. Νὰ σὲ φυλάξω ὅσο ποῦ ν' ἀποκατασταθῇς δὲ θὰ μ' ἀφήσουν, γιατὶ θὰ τὸ νομίσουν, κι' εἶνε ἀνοησία, ἀφοῦ τὰ αἰσθήματα τόσο εὔκολα ἀνάβουν στὴν καρδιὰ καὶ τὰ χρόνια περνοῦν. Κι' ἂν σὺ τότε δὲν μὲ θελήσῃς ἡ ζωή μου καταδικάστηκε σὲ θάνατο. Πάρτο λοιπὸν ἀπόφαση. Ἄφησε ἐμένα καὶ κύτταξε καμμιὰν ἄλλη ἀνάλογή σου. Εἶσαι καλός, εἶμαι καλή, μ' ἀγαπᾷς, σ' ἀγαπῶ, ἀλλὰ τὶ βγαίνει! Οἱ κοινωνικὲς κι' οἱ φυσικὲς συνθῆκες σᾶν Ἰμαλάϊα στηλώνουνται μπρός μας.

Δὲ ξαναβρέθηκαν πιά. Μόνο ὕστερα ἀπὸ κάμποσα χρόνια ἀνταμώθηκαν σ' ἕνα σαλόνι. Ἐκείνη παντρεμένη μ' ἕναν ἔμπορο, ἐκεῖνος μὲ δίπλωμα τῆς νομικῆς καὶ μὲ σκοπὸ νὰ πάῃ στὴν Εὐρώπη νὰ σπουδάσῃ πολιτικὰς ἐπιστήμας.

— Ὡραία ἰδέα αὐτή. Μπράβο Βέργο! Τοῦ εἶπεν ὁ νοικοκύρης τοῦ σπιτιοῦ. Σήμερα πρόξενος, αὔριο πρεσβευτὴς καὶ ὑπουργὸς μιὰ μέρα.

Στὰ λόγια τοῦτα οἱ κύριοι τὸν κύτταξαν μ' ἐκτίμηση, οἱ κυρίες μὲ καμάρι, οἱ δεσποινίδες μὲ κρυφὸ πόθο καὶ λαχτάρα κι' ἡ Νούσα . . .

Ἡ Νούσα ἀπὸ τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἤτανε δυστυχής.

Ἀρτάκη 1909 **Ἀργύρης Ν. Κόρακας.**

ΑΣΤΕΡΙΟΥ
τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Φιλαρχαίου ἑταιρείας «Ὄθρυος».

ΑΝΑ ΤΑ ΧΕΡΣΑΙΑ ΤΕΙΧΗ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

ΤΟ ΥΨΗΛΟΝ ΠΑΛΑΤΙΟΝ

Προχωρῶν πάντοτε πρὸς μεσημβρίαν χωρὶς νὰ διακρίνω τι τὸ ἀξιοπαρατήρητον ἐγγίζω πρὸς τὸ Ὑψηλὸν πλὴν τῶν Παλάτιον, τὸ μόνον σχεδὸν βυζαντινὸν οἰκοδόμημα,ναῶν, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται εἰς καλὴν ὁπωσδήποτε κατάστασιν καὶ σχεδὸν ἀκέραιον.

Πρὸς τὸ μέρος τοῦτο τὸ τεῖχος σχηματίζει μεγάλην κοιλότητα παρεκκλίνον τῆς εὐθείας. Τὸ δὲ μέρος τοῦτο τοῦ κοιλώματος κατέχει ἑλληνικὸν νεκροταφεῖον, ὅπου παρετήρησα καὶ τουρκικὰ ἐπιτύμβια ἑλληνικοῖς στοιχείοις γραμμένα, ἀνήκοντα δὲ προφανῶς εἰς τουρκοφώνους ὁμογενεῖς.

Εἰς τὰ τείχη δὲ τοῦ κοιλώματος τούτου διέκρινα πρὸ μὲν τοῦ παλατίου τὰ δύο παραπόρτια τοῦ Καλλινίκου καὶ τῶν Ἀσωμάτων κλειόμενα διὰ τοιχημάτων, μετὰ δὲ τὸ παλάτιον τὴν πολυθρύλλητον τῆς ἁλώσεως κερκόπορταν — αὕτη νομίζω ὅτι ἦτο — ἀνοικτὴν καὶ σήμερον, ὅπως ἀνοικτὴν εὗρον καὶ οἱ Τοῦρκοι κατὰ τὴν ἐπίθεσίν των τὴν τελευταίαν καὶ ἀπροσδοκήτως εἰσῆλθον εἰς τὴν Πόλιν εὐλογοῦντες καὶ αἰνοῦντες τὸ ὄνομα τοῦ Ἰουστινιάνη, εἰς τοῦ ὁποίου τὴν φύλαξιν εὑρίσκετο τὸ μέρος τοῦτο.

ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΜΥΡΙΑΝΔΡΙΟΝ ΠΥΛΗΝ

Εἰσχωρῶ διὰ τῆς Κερκοπόρτας καὶ προχωρῶ πρὸς τὴν Ἐδιρνὲ καπού, τὴν πύλην τῆς Ἀδριανουπόλεως δηλαδή, τῆς σήμερον, καὶ ἄλλοτε διὰ τὸ πολυάριθμον τῶν διαβατῶν Μυριάνδριον ἢ Πολυάνδριον καλουμένην.

Οὐδέν τι παρατηρῶ τὸ ἄξιον προσοχῆς ἐπὶ τῶν τειχῶν καὶ τῆς πύλης, πλὴν ἴσως τῶν ἐπ' αὐτῆς ξεσμάτων παλαιῶν ἐπιγραφῶν.

ιζ΄.) Ἀλλ' ὅμως εὐθὺς ἔξω ταύτης ἀριστερᾷ τῷ ἐξερχομένῳ κάτωθι ξυλοπήκτου ἐργαστηρίου τινός, οὗτινος χρησιμεύει ὡς βάσις, συναντῶ λίθον τινὰ λευκὸν ἐνεπίγραφον ἀνεστραμμένον, ὡς ἐξῆς ἐχούσης τῆς ἐπιγραφῆς του ἐπιτυμβίας ἴσως :

ΙΟΝΥΙΙΗ τ]ῇ Πανο]παιᾳ ἡ - πλῳ(;) κλη

* * *

Χωροῦμεν πρὸς τὰ ἐμπρὸς πλέον ἐξωτερικῶς καὶ μετὰ τὸν πρῶτον πύργον συναντῶ ἄνοιγμα καμαρωτὸν κλειστὸν διὰ τοιχήματος· ἴσως εἶναι παραπόρτιόν τι ἕτερον.

ιη΄.) Εἰς δὲ τὸν γ΄ πύργον ἀπὸ τῆς ἀνωτέρω πύλης διακρίνω μακρὰν σειρὰν κοσμημάτων ἐν πέντε τεμαχίοις λίθοις ἐπιμήκεων.

Τὰ κοσμήματα ἀποτελοῦνται ἐκ σειρᾶς κυκλωμάτων περικλειόντων ποικίλα ἀναγλύμματα.

Τὸ α΄ τεμάχιον ἔχει 4 κυκλώματα ἑκάστου εἰκονίζοντος : τοῦ μὲν πτηνὸν μετὰ κλάδων ἔνθεν κἀκεῖθεν, τοῦ δὲ ἄνθος, καὶ τοῦ δ΄ σταυρόν.

Τὸ β΄ ἔχει δύο κυκλώματα : ὧν τὸ μὲν εἰκονίζει πτηνὸν μετὰ κλάδων, τὸ δὲ σταυρόν.

Τὸ γ΄ ἔχει 3 1)2 κυκλώματα πάντα εἰκονίζοντα ἄνθος.

Τὸ δ΄ ὅπερ εἶναι καὶ ἀνεστραμμένον ἔχει 7 κυκλώματα : ὧν τὸ μὲν α΄ καὶ ε΄ φέρουν πτηνὸν μετὰ κλάδων, τὸ β΄ ἄνθος, τὸ δ΄ καὶ ς΄ σταυρόν, καὶ τὸ ζ΄ κλάδον μετά τινος διασταλτικοῦ ἄλλου.

Καὶ τὸ ε΄ ἔχει δύο μὲν ἀκέραια κυκλώματα, καὶ δύο ἐν τοῖς ἄκροις ἡμίση : ὧν τὸ μὲν β΄ εἰκονίζει πτηνὸν μετὰ κλάδων, τὸ γ΄ σταυρόν, καὶ τὸ τελευταῖον ἄνθος.

ιθ΄) Μεταξὺ τῆς προηγηθείσης Μυριανδρίου πύλης καὶ τῆς ἑπομένης Ρωμανοῦ ὑπάρχει παραπόρτιόν τι καμαρωτόν, ἐπὶ τοῦ παραθύρου τοῦ ὁποίου διέκρινα ἐπιγραφὴν λατινικὴν ἔνθεν κἀκεῖθεν σταυροῦ.

Ἀνωθεν ποίμνιον αἰγῶν διερχόμενον ἐπὶ τοῦ τείχους ἔκαμνε νὰ κατρακυλοῦν λίθοι ἐκ τοῦ μεγάλου ἐκείνου ὕψους· τοῦτο μὲ ἠνάγκασε νὰ κάθημαι μακρὰν καὶ ἐκεῖθεν νὰ διακρίνω ἀτελῶς τὰ γράμματα, ἔχοντα οὕτως καθ' ἣν ὁ Πασπάτης ἀναφέρει τελείαν ἀνάγνωσιν :

PORTARVM VAI + IqO FIRMAVITO MINE MVROS
PVSAEVS MA | GNO NON MINORANTHEMIO

Portarum valido firmavit omine
Pusaeus magno non minor Anthemio.

Τουτέστι κατὰ λέξιν μετάφρασις :

Πυλῶν ἰσχυρότατα ἐστερέωσε κάθε τεῖχος
Πουσαῖος μέγας, ὄχι μικρότερος Ἀνθεμίου.

Τῆς ἐπιγραφῆς ταύτης δικαίως ὁ Πασπάτης ἐφοβήθη τὴν ταχείαν φθοράν, διότι σήμερον πολὺ ἀπέχει τις νὰ δυνηθῇ νὰ τὴν ἀναγνώσῃ ἐντελῶς, ἐὰν δὲν ἔχει τὸ κείμενον προαναγνωσθέν. Οὕτως πολλὰ τῶν γραμμάτων ὡς ἁπλαῖ γραμμαὶ σήμερον φαίνονται.

Ὁ Μόρτμαν (σελ 90 ἐφετειν. ἐκδόσεως) θέτει ἐνταῦθα τὴν Καρσίαν πύλην, τῆς δ' ἐπιγραφῆς τὸν α΄ στίχον χωρίζει εἰς τὸ MU-, ἀπὸ τοῦ ROS δ' ἀρχίζει τὸ δεύτερον.

κ΄.) Ἐπὶ πύργου πλησίον ὑπάρχει ἄνωθεν θυρίδος σταυρός. Ἐπὶ ἑτέρου δὲ ὀρθογώνιος πλὰξ μετὰ σχήματος γεωμετρικοῦ ἐγγλύπτου.

ΠΕΡΑΝ ΤΗΣ ΠΥΛΗΣ ΡΩΜΑΝΟΥ

Μετὰ ταῦτα μὲ παρατηρήσεις ἀναξίας προσοχῆς φθάνω εἰς Τὸπ Καποῦ τῆς σήμερον, τὴν παλαιὰν πύλην Ρωμανοῦ. Ἐνταῦθα πλῆθος κιονοκράνων.

κα΄.) Ἀπὸ τῆς πύλης ταύτης ὁ α΄ πρὸς τὴν Προποντίδα πύργος ἔχει ἐντετειχισμένον τετραγωνικὸν κίονα μὲ ἀνάγλυφον τὸ ἑξῆς περίπου

(Πτηνὸν μ' ἐστραμμένον τὸ ράμφος πρὸς τὸν σταυρόν). (Λέων μ' ἐστραμμένον τὸ ρύγχος ἐπίσης πρὸς τὸν σταυρόν.

Ἐν ᾗ ἐπιγραφῇ τοῦ ὁποίου τὸ ὡς Α ἦτο Α, καὶ τὸ Ι + ἦτο ἡνωμένον καὶ ἀπετέλει Α, καὶ σχηματίζουσιν οὕτω τὸ κύριον θηλυκὸν ὄνομα ΓΑΥΙΑΝΗ (;) ἢ ΠΑΥΙΑΝΗ, ἧς ἦτο ἐπιτυμβία πλὰξ ἡ ὡς ἀνωτέρω, ἐντειχισθεῖσα ἀργότερον ἐπὶ τοῦ πύργου.

Ὁμοιάζον πρὸς τ' ἀνωτέρω ἀναφέρει ὁ Πασπάτης (σελ. 44), εὑρισκόμενον εἰς τὸν ὑρὸν λεγόμενον Τύργον. Διαφέρει ὅμως κατά τε τὰ μὴ ἀναφερόμενα δύο ζῷα ὡς ἐν τῷ ἡμετέρῳ καὶ κατὰ τὸ ἐπίγραμμα ἔχον οὕτως :

E IKY

ὅπερ ἀφίνει ἀνεξήγητον. Εἶν' ἀρά γε ταὐτόν ;

(Ἀκολουθεῖ).

Διόρθωσις παροραμάτων εἰς τὴν ἀρχαιολογικὴν μελέτην τοῦ κ. Ἀστερίου.

Φύλ. 17, σελ. 5, στήλ. 2, στίχ. 12.

Νὰ διαγραφῇ ἡ φράσις **«Κατὰ Πασπάτην»**, ὡς ἀνήκουσα εἰς ἄλλην σελίδα.

Αὐτόθι δὲ στίχ. 13 ν' ἀναγνωσθῇ ἡ λέξις κατ' ὀνομαστικὴν καὶ καὶ νὰ προστεθῇ τὸ παροραθὲν τυπογραφικῶς ἐν μέσῳ τοῦ στίχου **[ἢ βασιλευόντων]**.

Αὐτόθι στίχ. 16 τὸ ἄρθρον **«τοῦ»** νὰ ἀναγνωσθῇ: **«τῆς»**. κλπ.

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΞΕΝΕΙΤΙΑ

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΚΟΡΗΣ

Μιὰ λυγερὴ τραγούδαγε στὴν ἄκρη τοῦ πελάγου
Καὶ τὸ τραγούδι χύνονταν ἀπανωθιὸ στὸ κῦμα
Κι' ἡ θάλασσα γαλήνεψε κι' ἔπαψε νὰ κυμαίνῃ,
Καὶ τὰ καράβια στάθηκαν κι' ἀκούγαν τὸν ἠχό
[του.
Οἱ ναῦτες παραλόγησαν καὶ τὰ πανιὰ μαζεύουν,
Κι' ἕνα μικρὸ ναυτόπουλο κι' ὠμορφοκαμωμένο,
Βουρλίστηκε ἀπὸ τὸν καημὸ κι' ἀφίνει τὸ καράβι,
Βγαίνει στὴν ἄκρη τοῦ γιαλοῦ, παρακαλεῖ τὴν
[κόρη.
— Πᾶρέ με, κόρη, σκλάβο σου, πᾶρέ με δου-
[λευτή σου,
Καὶ πᾶψε τὸ τραγούδι σου νὰ φύγουν τὰ καράβια,
Μάννες, γυναῖκες κι' ἀδερφές, κι' ἀνήλικα παι-
[δάκια,
Τὰ περιμένουν μὲ καημὸ σὲ μακρυνὰ λιμάνια.

Ἔπαψε ἡ κόρη τὸν ἠχὸ καὶ τ' ἄρητο τραγούδι,
Καὶ τὰ καράβια φύγανε στὰ ποθητὰ λιμάνια
Κι' ἔμεινε ὁ ναύτης δοῦλός της κι' ἀφέντης τῆς
[καρδιᾶς της.

Χ. Χρηστοβασίλης.

ΓΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΣΤΕΦΑ

Ἐφτούνη-ἐφτοὺ τὰ ἤκουεν ὅλα. Κλειδεῖσα εἰς τὸ δωμάτιόν της ἅμα ἀντελήφθη τὸν ἐπικίνδυνον διαθέσεις τοῦ πάππου της, ἔτεινε τὸ οὖς καὶ προσεπάθει νὰ μὴ τῆς διαφύγῃ ἐκ τῆς λογομαχίας οὔτε λέξις. Τίποτε νεώτερον, εὐτυχῶς. Ὁ πάππος ἀνεμάσσα τὰ αὐτά, τὰ συνήθη ἀπὸ πολλῶν ἡμερῶν.. Συλλογιζόμενος τὴν ἀντίστασιν τῆς ἐγγονῆς εἰς τὰ περὶ τοῦ γάμου της σχέδιά του, φοβούμενος μήπως εἰς τὴν διαγωγήν της εὕρισκε μυστικὰς ἀρωγοὺς τὰς γυναῖκας, βλέπων παρερχόμενον τὸν καιρὸν, χωρὶς νὰ ἠμπορέσῃ ν' ἀποσπάσῃ τὸ ναὶ διὰ τοῦ ὁποίου θὰ ἔδιδε τὸν λόγον του ὁριστικῶς εἰς τὸν Κατσουρέλαν, ὁ Γιακουμάκης ἐξέσπα συχνὰ εἰς ὕβρεις καὶ εἰς ἀράς, εἰς ἀπειλὰς καὶ παραινέσεις, ἐρίζων ἐτὶ μακρὸν μετὰ τῆς συζύγου του τὸ περισσότερον, ἡ ὁποία ἂν καὶ μὴ κηρυτομένη κατὰ τῶν προθέσεών του, ἠνωχλεῖτο ἀπὸ τὸν ἀνυπόφορον τρόπον του. Ἀ, μὰ δὲν ἦταν τρόπος αὐτός ! Νύχτα-μέρα, γιορτὴ καθεμερινή, σώπει κι' ὅλας ! . . . Τοὺς ἄκουσε πλέον ἡ γειτονειά,—ἐν ἐπολεμοῦσε καὶ αὐτὴ μὲ τὰ ἴδιά του ὅπλα,—τὰ δὲ μεγαλήτερα παιδιά, ἐκ τῶν κεθημένων ἀμφιθεατρικῶς ἐπὶ τῆς κλίμακος μὲ τὴν πονηρὰν ἐκείνην ἀφέλειαν, τοὺς **ἐκουβέντιαζαν** τὸ βράδυ εἰς τὰ σπίτια των . . .

Ἡ Μαργαρίτα δὲν ἐλάμβανε μέρος ποτὲ εἰς τὰς παραφορὰς αὐτάς. Εἶπεν ὅτι τὸν Νιόνον αὐτὸν δὲν τὸν ἀγαπᾷ, ὅτι δὲν τὸν θέλει, ὅτι δὲν εἶνε δυνατὸν νὰ ζήσῃ μαζί του. Ἑτοιμοῦσε ν' ἀποθάνῃ παρὰ νὰ εἰπῇ τὸ ναί, ποῦ τῆς ἐζήτουν. Εἰμποροῦσαν νὰ τὴν στεφανώσουν, ἂν ἤθελαν, διὰ τῆς βίας, νὰ τὴν καταβάσουν ἀπὸ τὴν σκάλα τοῦ σπιτιοῦ της καὶ νὰ τὴν ἀνεβάσουν στοῦ Κατσουρέλα μὲ στριατῶτες καὶ μὲ κοντακιές. Ἀλλὰ μόνη της δὲν θὰ ἐπήγαινε ποτέ· νέτα-σκέτα.—Καὶ μετὰ τὴν δήλωσιν αὐτήν, τὴν ὁποίαν ἅπαξ ἔκαμεν ἐνώπιον τοῦ πάππου της, ἔκρυε

φράγμον, ὁσάκις αὐτὸς ἤρχιζε τὴ φαγωμάρα, νὰ κλείεται εἰς τὸ δωμάτιόν της καὶ ν' ἀκούῃ χωρὶς ν' ἀπαντᾷ λέξιν.

Τὴν αἰωνὴν αὐτὴν ἤρχισε ν' ἀντιτάσσῃ κατὰ κανόνα ἀφότου ἠγάπησε ἔρωτα πρὸς τὸν **Τώνην** καὶ μάλιστα τελευταίως, ἀφότου ἔγεινε μεταξὺ των καὶ ἡ ἐξομολόγησις.. Ὁ νέος ἐπλήρωσε τὴν ὕπαξίν της ὅλην, ὅπως ἐπλήρωσε καὶ τὸ δωμάτιόν της διὰ τοῦ γαμπριαίου του σώματος, ὁσάκις ἤρχετο πρὸς ἐπισκεψίν της. Τῇ ἐπεβλήθη, τὴν κατέκτησε, τὴν ἐδέσμευσεν. Ὑπὸ τὴν σκιὰν του ἠγάπησε ἑαυτὴν προστατευμένην, ἀφαλῆ, ἥσυχον, ἄφοβον. Ἐνόησεν ἐξ ἀρχῆς ὅτι ὁ νέος τὴν ἠγάπα μὲ ὅλην τὴν δύναμιν καὶ τὴν εἰλικρίνειαν, καὶ ὅτι ἠδύνατο νὰ στηριχθῇ ἐπὶ τοῦ ἀληθοῦς αὐτοῦ αἰσθήματος, ὅπως ἐπὶ τοῦ ἰδικοῦ της. Εἶχε δὲ τὴν ἰδέαν ὅτι ἡ Μοῖρα τοὺς εἶχεν ἑνώσει ἀδιασπάστους, καὶ ὅτι ὅσον καὶ ἂν τοὺς διεχώριζαν ἡ κοινωνικὴ τάξις καὶ ἡ πρόληψις, θὰ συνενοῦντο αὐτοὶ ἐπὶ τέλους, ἀφ' οὗ ὁ Θεὸς τοὺς εἶχε πλάσει τὸν ἕνα διὰ τὸν ἄλλον... Τί τὴν ἔμελε λοιπὸν δι' ὅ,τα ἐφλύαρει τώρα ὁ πάπιος της; Ἡ γεροντικὴ ἐπιμονὴ θὰ ἐνέδιδε κατ' ἀνάγκην. Ἡ ζωὴ καὶ ἡ νίκη ἦτο διὰ τοὺς νέους!

Μέχρι τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἡ Μαργαρίτα δὲν εἶχεν ἀγαπήσει. Οἱ νέοι, οἱ ἐξερχόμενοι εἰς τὸ κυνήγιον τῶν ὡραίων καὶ συγκάζοντες πολὺ τὴν ἡμιζομένην γειτονειάν, ἦσαν τὴν πυρροξανθὴν αὐτὴν καὶ μελανείμονα καλλονὴν ἄρωτον καὶ ἀσύλληπτον· οὐδ' ἐτόλμησε ποτὲ κανεὶς ἐξ αὐτῶν νὰ καυχηθῇ ὅτι κατώρθωσεν ἔστω καὶ ἓν βλέμμα νὰ τῆς ἀποστάσῃ. Εἰς τοῦτο συνέτεινε πολὺ ἡ ὀρφάνια της, ἡ ἀφαιρέσασα εἰς κρίσιμον ὥραν τὴν ὄρεξιν παιγνιδίων νεανικῶν, καὶ ἡ φυσικὴ της ὑπερηφάνεια, ἡ μὴ ἐπιτρέπουσα εἰς αὐτὴν νὰ ἐξομοιωθῇ μὲ καμμίαν τῶν χαμένων καὶ τῶν ἐλεεινῶν, αἱ ὁποῖαι σχεδὸν ὑπὸ τὰ ὄμματά της παρεδίδοντο ἄνευ ἐλπίδος εἰς ταχυχρόνιους μὲ τὰ ψεύτικα αἰσθήματα. Ἀλλὰ κυρίως, ἡ ὑλικὴ της ἀνεξαρτησία ἀπετέλει τὸ βεβαιότερον τῆς ἀρετῆς της θεμέλιον. Καὶ τί χρείαν εἶχεν αὐτὴ νὰ **ντονιάρῃ**; Μήπως διὰ νὰ ἐπιτύχῃ γαμβρόν; Ἀλλ' ὅλοι θὰ τὴν παρακαλέσουν τὴν μονάκριβην τοῦ Στάθη τοῦ Στέφα, τὴν ὡραίαν κληρονόμον· ἢ μήπως διὰ νὰ 'μπλέξῃ ὡς ἀράχνη κανένα πλούσιον, ὅπως δὰ ἤξευρε σειὴ γειτονειὰ μερικὲς-μερικές; — Ἄ, δόξα σοι ὁ Θεός!... — Ὁ Τώνης, λοιπόν, ὁ ὁποῖος ὡς ἐκ τῶν ἐξαιρετικῶν τῆς γνωριμίας των περιστάσεων καὶ τῆς ἐξαιρέτου συγγενείας τῶν ψυχῶν των, κατώρθωσε νὰ τῆς ἀπιβληθῇ, εὑρισκε τὴν καρδίαν της παρθένον. Ἄνθος ὡραῖον καὶ εὔοσμον, θάλλον ἐπὶ ὑψώματος ἀσφαλοῦς, ἔμειτεν ἀπρόσβλητον καὶ ἄθικτον, ἐν μέσῳ τῶν ἄλλων τὰ ὁποῖα καιεπάτησαν οἱ ἐτιδρομεῖς, καὶ διεφύλαξε τὰ κάλλη του καὶ τὸ ἄρωμά του διὰ τὸν δυνηθέντα νὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ ὕψους του.

Ἐν τούτοις, μὲ ὅλον του τὸν θυμὸν καὶ τὰς φωνάς, ὁ Γιακουμάκης Στέφος ἐνεδύθη. Τὰ κυριακάτικά του ἤσαρτσαν ἐκ τῆς καθαριότητος, ὅπως τὸ μαῦρον σιτσπὲν **φροντίνι** τοῦ κασκέτου του καὶ τὸ ξυρισμένον του πρόσωπον. Κατὰ τοῦ ψύχους τὸν ἐτρύλατε ποδῆρες ἐπανωφόριον πολύτιμον, ἐκ μενᾶς τούχας μὲ μαῦρον βελούδινον κολλάρον, τὸ ὁποῖον ὁ Γιακουμάκης οὐδέποτε ἐφόρει μὲ τὰς χειρίδας ἀλλ' ἔριπτεν ἁπλῶς ἐπὶ τῶν ὤμων του καὶ συνήρμοζε περὶ τὸν λαιμὸν διὰ μεταλλίνης πόρπης. Τ

8

Ἑλένη. Τὰ βλέπεις, κ. Νῖκο;... Κ' ὕστερα λές... νά πῶς ὑπερασπίζουμαι... τάχα τὸν... κ. Κώστα...

Νῖκος. Τί λόγος! Μόνο ποῦ δέν τον ἔπλεξες πανηγυρικό, τὸν Κώστα σου. *(Ἡ Ἑλένη σταναχωρίεται).*

Κώστας. Μᾶ γιατί μὲ παραγνωρίζεις ἔτσι, Νῖκο; Δὲ μὲ μισεῖς, τοὐλάχιστο...

Νῖκος. Αὐτὸ μᾶς ἔλειπε!

Ἑλένη. Νά τέτοιος εἶσαι! Μὴν τὸν συνερίζεσαι, κ. Κώστα... Δὲν τὸ κάνει ἀπὸ κακία.

Νῖκος. Κ' ὕστερα; Κύριε ἐλέησον! Ἤ τἄχετε χαμένα, παιδιά μου, ἢ ἐγὼ εἶμαι σήμερα στὰ φεγγάρια μου!

Ἑλένη. Καλά, καλά. Μὴ θυμώνεις.

Κώστας. Λοιπὸν θὰ τοὺς δεχτῇς;

Νῖκος. Τί ἄλλο; Θυμᾶσαι δὰ τὸ κίζο τοῦ Ἀλέκου.

Κώστας. Ἴσια-ἴσια ἐκεῖνος ἦρτε στὸ νοῦ μου.

Ἑλένη. Ποιὸς Ἀλέκος;

Νῖκος. Ὁ Νικολαΐδης, τῆς Μαρίκας.

Ἑλένη. Ἔπαθε τὰ ἴδια κ' ἐκεῖνος;

Νῖκος. Ἔπαθε... ὅτι μπορῶ νὰ πάθω κ' ἐγώ. *(Κουδοῦνι τῆς πόρτας).* Κάποιος ἔρχεται!

ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ «ΕΠΙΚΑΙΡΟΥ»

ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΣ

ΚΩΜΩΔΙΑ

ΥΠΟ

ΗΡ. Γ. ΠΙΝΤΖΑ

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ
1909

ἀξιοπερίεργον εἶναι ὅτι τὸ βαρὺ αὐτὸ ἔνδυμα τὸ ἔφερε μόνον τὰς ἑορτὰς καὶ τὰς Κυριακάς, ἐν ᾧ κατὰ τὰς ἄλλας ἡμέρας, ψυχροτέρας πολλάκις, ἠρκεῖτο εἰς ἓν παλαιὸν πολὺ ἐλαφρότερον.

Ἔλαβε τὴν χονδρὰν ὀζώδη του βακτηρίαν, καμπυλωτὴν ἐπάνω ὥστε νὰ τὴν ἀναρτᾷ ἀπὸ τοῦ βραχίονος καὶ νὰ ἔχῃ ἐλευθέρας τὰς χεῖρας, καὶ ἀφοῦ ἐπανέλαβεν ὡς πάρθιον βέλος ὅτι ἐνιρέπεται ἀληθινὰ τώρα, ποῦ βγαίνει στὸ δρόμο, νὰ τὸν βλέτῃ ὁ κόσμος, ὕστερ' ἀπὸ ὅσα ἀκούονται γιὰ τὸ σπίτι του, — κατῆλθε τὴν κλίμακα, ἤνοιξε νὴν ἐξώθυραν καὶ ἐνῷ διὰ τῆς ἀρωτερᾶς τὴν ἔκλειεν ὄπισθέν του μὲ ὁρμήν, κροτούντων τῶν χαλαρῶν σιδηρικῶν, τὰ ὁποῖα ἔχουν αἱ παλαιαὶ αὐταὶ θύραι, διὰ τῆς δεξιᾶς ἐσταυροκοπήθη τρίς, ὡς συνείθιζε κατὰ πᾶσαν πρωϊνὴν ἔξοδον. Πρὶν ἐκκινήσῃ ἐστερέωσε διὰ τοῦ ποδὸς τὸν τετράγωνον λίθον, τὸν χρησιμεύοντα ὡς ἀνάβαθρον τῆς θύρας του, ἠκολούθησε δὲ κατόπιν τὴν ὁδὸν πρὸς τὸν Ἄμμον, ἀνοίγων τοὺς πόδας ὡς διὰ νὰ ἰσορροπῇ τὸν κάπως προέχοντα ὄγκον τῆς κοιλίας του, καὶ καλημερίζων βροντοφώνως καὶ ἐπιβλητικῶς τοὺς γείτονας, ὡς διὰ νὰ ἐπιδείξῃ τὴν δύναμιν, διὰ τῆς ὁποίας θὰ ὑπεστήριζε τὸ καλὸν τῆς ἐγγονῆς του καὶ θὰ ἐξήρχετο νικητὴς — ἔννοια τους! — ἐκ τοῦ ἀγῶνος τοῦ ὁποίου παρηκολούθουν τὰς φάσεις.

* * *

Τὴν μακρὰν λεωφόρον τοῦ Ἄμμου κατέλαμπεν ἀπὸ ἄκρου εἰς ἄκρον δι' ἐρυθρίζοντος ἀκόμη φωτὸς ὁ ἥλιος τοῦ Δεκεμβρίου, ὁ πρὸ μικροῦ ἀνυψωθεὶς καὶ καταυγάζων τὴν ρυτιδωμένην ἔκτασιν τῆς θαλάσσης. Ἡ σειρὰ τῶν οἰκιῶν, μὲ τὰς συνεχεῖς στοὰς ὑπὸ τὰς ὁποίας ἐφαίνοντο κλεισταὶ ἢ ἡμάνοικτα τὰ μαγαζεῖα, εἶχεν ὄψιν, ἀπὸ αντι τοῦ νέου ἡλίου, καθαρίαν καὶ ἑορτάσιμον. Οἱ διαβάται, ἐργάται προπάντων μὲ τὰς ἑορτασίμους των ἐνδυμασίας, ἐβάδιζαν ἐσπευσμένως, ἄλλοι μὲν πρὸς τὰ κρεοπωλεῖα, ὅτου ἄφθονα παρετάσσοντο τὰ ὀφάγια τῆς Κυριακῆς, ἐπὶ τῶν ὀγκωδῶν καὶ ἀξέστων τρατεζῶν, ἄλλοι δὲ πρὸς τὸν ναὸν τοῦ Ἁγίου Διονυσίου, τοῦ ὁποίου οἱ γλυκεῖς κώδωνες ἐξέχυναν σεμνὴν μελῳδίαν, βαυκαλίζουσαν τοὺς ἡμικοιμωμένους κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην . . . Ὁ Γιακουμάκης ἐπροχώρητε πρὸς τὴν Ἀγοράν, ὅτου ἐκ τῶν πρώτων συνήντησε, στρέφοντα τὰ νῶτα μὲ τὰς χεῖρας ὄπισθεν καὶ παραιτηροῦντα τὰ κρέατα, τὸν ἀγαπητόν του φίλον Χρῆστον Κατσουρέλαν.

« Ὥρες καλές! » τῷ ἐβρόντησεν ὄπισθεν.

« Ὦ! μπογκιόρνο » ἀνέκραξεν ὁ κὺρ Χρῆστος· « πῶς, ἀκόμα δὲν ἐψώνισες;

— Ὄχι, τώρα ἤρθα. Ἔχει γιαμὰ τίποτοι καλό;

— Ἀδὰ ξέρω κ' ἐγώ; Ἐκεῖνο 'κεῖ τὸ πρόβειο, τὸ βλέπεις; σιοχάζουμαι νάνε καλὸ γιὰ τὸ φοῦρνο.

— Ἄ, φούρνους! ἐγὼ τὴν Κυριακὴ τρώω μανέσιρα . . .

— Αἴ, τότενες βοῦνὸ ἀπὸ τοῦτο δῶ.

— Πενῆντα τὸ βόϊκο! πενῆντα! » ἀνέκραξε σιενιορείως ὁ παχὺς καὶ ἐρυθραύχην κρεοπώλης ἀνατάλλων τὴν πελωρίαν του μάχαιραν. « Σιὸρ Γιακουμάκη, κόπιασε! Σῴχω σήμερα πρᾶμμα ποῦ δὲν θὰ τὸ λησμονήσῃς ποτέ σου! »

Ὁ Γιακουμάκης ἀπεδέχθη τὴν πρόσκλησιν· ἀφ' οὗ δὲ συνεζή-

Νῖκος. Εἶσαι πολὺ ἀδέξιος ὑποκριτής, καϋμένε Κώστα!

Ἑλένη. Ἐννοεῖ τὸ γράμμα, κ. Κώστα.

Κώστας. Ποιὸ γράμμα;

Ἑλένη. Νὰ αὐτό, ποῦ τοῦ στείλατ' ἐσεῖς καὶ οἱ φίλοι σας . . . γιὰ τὴ νεκρώσιμη τὴν τελετή.

Κώστας. Δὲν καταλαβαίνω, δεσποινίς, ἀλλὰ μαντεύω . . . Μπορῶ νά το δῶ;

Νίκος. Νὰ ἡ ὥρα; *(Ὁ Κώστας πέρνει τὸ γράμμα καὶ διαβάζει).*

Ἑλένη. Πῶς; Δὲν ἔχετε εἴδηση;

Κώστας. Ἐννοεῖται . . . Βλέπετε, ἄλλως τε, πῶς οἱ ὑπογραφὲς εἶναι ὅλες ἕνα γράψιμο.

Ἑλένη. Ἀλήθεια. Δὲν εἶναι τὸ γράψιμό σας.

Νῖκος. Μπᾶς κι' ἔχετε ἀλληλογραφία; . . . Τὸ γράψιμό σου, νά σε πῶ, δέν το ξέρω καλὰ καλὰ ἐγώ.

Ἑλένη. Ἀλληλογραφία ὄχι, ἀλλά . . .

Κώστας. *(Ταραγμένος).* Δηλαδὴ . . . τῆς εἶχα στείλῃ μιὰ κάρτα ἀπὸ τὸ τελευταῖό μου ταξίδι... Δὲν εἶν' ἔτσι, δεσποινίς;

Ἑλένη. *(Σταναχωρεμένη).* Βέβαια.

Κώστας. *(Δίνει τὴν ἐπιστολὴ στὸ Νῖκο).* Τί κρῖμα! Καὶ ἤρτα νὰ διῶ γιατί ἀργήσατε. Ἡ Θάλεια προσμένει νὰ πάτε περίπατο, ὅπως συμφωνήσατε.

ΠΡΟΣΩΠΑ:

ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ 60 χρονῶ.
ΘΑΛΕΙΑ, κόρη του 20 »
ΚΩΣΤΑΣ, ἀνεψιός του 25 »
Δεσποινὶς ΝΕΑΡΟΠΟΥΛΟΥ, γκουβερνάντα τῆς Θάλειας, γεροντοκόρη.
Κυρία ΝΙΚΟΠΟΥΛΟΥ, 50 χρονῶ.
ΝΙΚΟΣ, γυιός της, ἀραβωνιαστικὸς τῆς Θάλειας, 30 χρονῶ.
ΕΔΕΝΗ, κόρη της 18 »
ΓΙΑΝΝΗΣ, ὑπηρέτης της.
ΠΕΤΡΟΣ
ΚΙΜΩΝ } *φίλοι τῶν δύο σπιτιῶν 25-30 χρονῶ.*
ΓΙΩΡΓΟΣ

Βούβαλοι λουόμενοι.

ΣΚΗΝΗ Δ΄.

ΝΙΚΟΣ, ΕΛΕΝΗ.

Ἑλένη. Μὰ τί χολοσκάνεις ἔτσι; Φεύγουμε κ' ἔτσι δὲ θὰ μᾶς ἔβρουν ἐδώ.

Νῖκος. Τὸ πέτυχες! Εἶναι ἱκανοὶ νά μου φκιάσουν καμμιὰ δουλειά....

Ἑλένη. Ἔ! Τότε, θὰ καθίσουν λίγο καὶ θὰ φύγουν... ἂν τους πῇς μάλιστα πῶς βιαζούμαστε... μᾶς προσμένει ἡ Θάλεια...

Νῖκος. Ἡ κηδεία τοῦ νεανικοῦ βίου, χρυσό μου, δὲ γένεται σὲ μιὰ στιγμή. Οἱ παλιάνθρωποι δὲν τόχουν σὲ τίποτα νὰ μείνουν ὡς τὰ μεσάνυχτα... ἂν ὄχι ὡς τὸ πρωΐ.

Ἑλένη. Τόσο τὸ καλήτερο! Θὰ διασκεδάσουμε!

Νῖκος. Παιδί!... Θαρρεῖς ποὺ μπορεῖς νὰ βρεθῇς σ' ἕνα τέτοιο πανδαιμόνιο...

Ἑλένη. Καλέ, τί λὲς αὐτοῦ; Ἄ! Ὁ κ. Κώστας.

ΣΚΗΝΗ Ε΄.

Οἱ ἴδιοι, ΚΩΣΤΑΣ.

Ἑλένη. Τόρα θὰ καταλάβουμε.

Κώστας. Δεσποινίς... Τί κάμεις, Νῖκο;

ΠΛΑΤΩΝΙΚΟΣ

ΣΚΗΝΗ Α΄.

Καλοκαῖρι. Στὸν κῆπο τῆς κυρίας Νικοπούλου, στὴν Πρίγκηπο.—Πάγκοι, καθίσματα.

ΝΙΚΟΣ, ΓΙΑΝΝΗΣ.

Νῖκος. Μά, τί κάνεις τόση ὥρα, Γιάννη;

Γιάννης. *(Μπαίνει βαστώντας ἕνα γράμμα, τὸ πανωφόρι καὶ τὸ καπέλλο τοῦ Νίκου).* Πῆγα ν' ἀνοίξω τὴν πόρτα κ. Νῖκο. Ἦτανε ὁ ποστιέρης. *(Τοῦ δίνει τὸ γράμμα).*

Νῖκος. Ἄφησ' ἐκεῖ τὸ ροῦχο καὶ τὸ καπέλλο. *(Ὁ Γιάννης τὰ βάζει σ' ἕνα κάθισμα).* Τί περιμένεις;

Γιάννης. Τὴν ἀπόδειξη, κ. Νῖκο.

Νῖκος. Ἄ! Εἶναι συστημένο. *(Ὑπογράφει τὴν ἀπόδειξη καί τη δίνει τοῦ Γιάννη).* Ὁρίστε. *(Φεύγει ὁ Γιάννης μὲ τὴν ἀπόδειξη).*

ΣΚΗΝΗ Β΄.

ΝΙΚΟΣ, μονάχος.

Ἐπιστολὴ συστημένη μέσ' ἀπὸ τὴν Πόλη... καμμιὰ φιάκα, τὸ δίχως ἄλλο. *(Σκίζει τὸ φά-*

τησε διὰ μακρῶν μετὰ τοῦ φίλου του περὶ τοῦ μέρους, τὸ ὁποῖον ἔπρεπε νὰ προτιμήσῃ, διέταξε τὸν κρεοπώλην νὰ τοῦ κόψῃ ὡς τρεῖς λίτρες.

— « Μωρ' ἀκρίβεια, αἰὼρ Χρῆστο! Τ' εἶνε τοῦτο δῶ! » παρεποιεῖθη πρὸς τὸν φίλον του πληρώνων εἰς χαλκὸν τὸν κρεοπώλην καὶ παραλαμβάνων τὸ τεμάχιον τοῦ κρέατος. « Τὸ πιστεύεις ποῦ ἔγιασα τὸ κρέας, μουσκάρι γιὰ **ραριτές**, *δύο* **μεγάλες** *τὴ λίτρα;*

— Μπᾶ, ἀμὴ τί; ἐπροχτές. Ἀδὰ δὲν τὸ θυμᾶμαι ἐγώ; Μὲ τοῦτες ἐδῶ τοὶ ἀκρίβειες ἕνας Θεὸς τὸ ξέρει ποῦ θὰ καταντήσουμε!»

Καὶ μὲ τὸ ἀπόφθεγμα ἐκίνησεν ὁ ἔντιμος νοικοκύρης τὴν κεφαλήν, ὠχρώθη καὶ πολύμαλλον, καὶ ἐκινήθη βαδίζων πλησίον τοῦ φίλου του. Ὁ Λομπαρδιανὸς ἀνέκαθεν, συνείθιζε νὰ ἐπιρρίπτῃ τὴν εὐθύνην τῶν κακῶν ὅλων ἐπὶ τῶν λιουραίων· ὁσάκις δὲ τῷ ἐδίδετο ἀφορμὴ νὰ τοὺς ἐνθυμῆται, ἐπὶ τοῦ εὐτραφοῦς μελαγχροινοῦ προσώπου του διεχύνετο χροιὰ ὑποπορφύρου, ὅλο χολή.

« Πῶς λοιπὸν δὲν ψωνίζεις; » τὸν ἠρώτησεν ὁ Γιακουμάκης.

« Τώρα καὶ πηλειό. Ἐμέναμε μοῦ ἐψώνισε ὁ Νιόνιος μου ἀπὸ ἀμπονόρα. Σὰν τὸν καλὸ τὸ νοικοκύρη, τὸ φαμελίτη ἄνθρωπο, ἐκηκώθηκε αὐγή, ἐψώνισε ὅ,τι ἔχρειαζότουνα στὸ σπίτι καὶ τώρα, γυιέ μου πάει 'ς ἄλλο θέλημα δικό μου, τοῦ δουλειᾶς. Ἀμὴ τί σοῦ φαίνεται; Δὲ σοῦ τώπα πῶς δὲν τὰ καλομαθαίνω ἐγὼ τ' ἀρχοντόπουλά μου;

— Ἀντζὶ τὰ καλομαθαίνεις. τοῦ Θεοῦ . . .

— Καὶ νὰ σοῦ πῶ ἕνα λόγο, ἀφέντη, ποῦ δὲν θάν τονε πιστέψῃς; Ξέρει καλλίτερ' ἀπὸ μένανε καὶ νὰ ψωνίσῃ καὶ νὰ κάμῃ σὄλες τοὶ δουλειές. »

Καὶ ἀφῆρεσε μὲ τὰς δύο χεῖρας τὸν μαῦρόν του πλατύγυρον πῖλον καὶ τὸν ἐκράτησε δι' ὀλίγον ἀνάτοδα παρὰ τὸ στῆθός του. Τὸ κίνημα τοῦτο συνείθιζεν ὁ Κατσουρέλας κατὰ τὴν ἐξαγγελίαν τῶν ἀπροόπτων του.

« Μάλιστα, φίλε μου, μάλιστα! » ἀπήντησε ὁ Γιακουμάκης σταμαιῶν. « Τὸ πιστεύω. Ἡ νέα γενεὰ εἶναι πολὺ ἔξυπνη, πολύ. Βλέπω ἐκείνη τὴν ἐγγόνα μου . . . Ἔ, πῶς δὲ μᾶς ἀκοῦνε ἐμᾶς τοοὺ γέρους καμμία βολά . . . μὰ τί νὰ γένῃ; Δὲ μοῦ κάνεις τὴ χάρι νὰ πᾶμε ἔτσι κομμάτι, νὰ πάρω καὶ ἕνα μάτσο σέλινο;

— Μπράβο! ἔ καὶ λεμόνια, ἂν θέλῃς.

— Λεμόνια ὄχι, ἔχω στὸ σπῆτι. »

Ἠγόρασαν τὸ σέλινον καὶ ἐξηκολούθησαν τὸν δρόμον των ἀργά, συνομιλοῦντες. Τὸ κρέας δὲν ἦτο βάρος ὀχληρὸν διὰ τὸν Γιακουμάκην. Ἀπεναντίας, τὸ ἐκράτει κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν ἀσιῶν ἐπιδεικτικῶς, ὡς τὸ ἔμβλημα τῆς εὐπορίας καὶ τῆς νοικοκυροσύνης, καὶ δὲν ἐλυπεῖτο διόλου ἂν ἡ ἐπίδειξις παρετείνετο. Ἔπειτα ὁ φίλος, τὸν ὁποῖον εἶχε παρὰ τὸ πλευρόν του, δὲν ἦτο ὁ τυχών. Ἦτο ὁ ἐπίδοξος συμπέθερός του, εἰς τὴν λεπτὴν δὲ θέσιν εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκετο ἡ ὑπόθεσις, δυσχερὲς ἦτο νὰ τὸν ἀφήσῃ καὶ νὰ ἐπιστρέψῃ πρὶν ἐξανελήσουν ὅλα ἐκεῖνα τὰ ἀσήμαντα πρωϊνά. Ἀλλέως ἠμποροῦσε νὰ παρεξηγηθῇ· διότι αὐτὸς ἦτο ὁ ἀναβάλλων αἰωνίως καὶ ὑπὸ μυρίας προφάσεις, — στάσου νὰ ἰδοῦμε . . . νὰ περάσῃ ὁ χειμῶνας . . . νὰ ἑτοιμασθοῦμε ἀκόμα . . . — γάμον συμφωνημένον μεταξὺ των πρὸ πολλοῦ, ὡς νὰ ἐλυπεῖτο τὰ μερίσῃ εἰς τὸν υἱὸν τοῦ φίλου του χρήματα, τὰ ὁποῖα ἐπὶ τέλους δὲν ἦταν ἰδικά του. *(Ἀκολουθεῖ).*

κελλο καὶ διαβάζει). Κύριε, μετὰ βαθυτάτης θλίψεως ἀγγέλλοντες ὑμῖν τὸ ἐπικείμενον μοιραῖον τέλος τοῦ νεανικοῦ βίου τοῦ ἀγαπητοῦ ἡμῶν ἑταίρου κ. Νίκου Νικοπούλου, ἐνεργοῦ μέλους τοῦ συνδέσμου τῶν ὑποψηφίων γαμβρῶν, νυμφευομένου αὐτοπροσώπως καὶ καθ' ὁλοκληρίαν τὴν προσεχῆ Κυριακήν, παρακαλοῦμεν ὑμᾶς ὅπως παρευρεθῆτε σήμερον, ὥραν 5 μ. μ. ἐν τῇ νεκρωσίμῳ τελετῇ, γενησομένῃ στὸ σπίτι τοῦ μέλλοντος μεταστῆναι εἰς τοὺς κόλπους τῆς μελλονύμφου! Κώστας, Πέτρος, Κίμων, Γιῶργος.— Μοῦ τη σκάρωσαν, ὡς τόσο . . . οἱ ἀφιλότιμοι . . . Δέ με μέλλει τίποτ' ἄλλο, μόνο ποῦ με προσμέν' ἡ Θάλεια νὰ πάμε μὲ τὴ μαμὰ καὶ τὴν Ἑλένη . . . Κι' αὐτὸς ὁ χαμένος ὁ Κώστας, σὰ νὰ μὴν τὄχῃ χαμπάρι καὶ γένεται μαζί τους ἕνα!—Γιάννη! Γιάννη! Θέλοντας καὶ μὴ θέλοντας θὰ τοὺς δεχτῶ. Ἀλλοιῶς εἶναι ἱκανοὶ νὰ μοῦ σκαρώσουν τίποτα χειρότερο. Γιάννη!

ΣΚΗΝΗ Γ΄.

ΝΙΚΟΣ, ΓΙΑΝΝΗΣ, ΕΛΕΝΗ.

Γιάννης. Ὁρίστε κ. Νῖκο.

Ἑλένη. *(Μπαίνει ἕτοιμη γιὰ δρόμο).* Ἕτοιμες, Νῖκο.

Νῖκος. Δυστυχῶς, θὰ πᾶτε μόνες.

Ἑλένη. Μόνες!

Νῖκος. Διάβασε νὰ θαμάξῃς! Ὁ ἔξυπνος ὁ Κώστας θαρρεῖ πῶς κάνει ἐξυπνάδες ὅσες φορὲς κατορθόνει νά με βαστᾷ μακριὰ ἀπὸ τὴν ἐξαδέλφη του!

Ἑλένη. *(Πέρνει τὸ γράμμα).* Τί σ' ἔκαμε πάλι ὁ Κώστας;

Νῖκος. Πάλι! Τι σ' ἔκαμε πάλι! Μὰ διάβασε πρῶτα καὶ ὕστερα ὑπερασπίσου τον τὸν Κώστα σου!

Ἑλένη. Τὸν Κώστα μου! *(Διαβάζει τὸ γράμμα).*

Νῖκος. Ἀμὴ ξέρω κ' ἐγώ;

Ἑλένη. *(Ἀφοῦ διαβάσῃ τὸ γράμμα).* Θἄρτουνε, λέει, ἐδῶ;

Νῖκος. Καί με προσκαλοῦνε στὸ σπίτι μου!

Γιάννης. Κύριε Νῖκο· χτυποῦν τὴν πόρτα. Νὰ πάω;

Νῖκος. Καὶ θέλει ρώτημα;

Γιάννης. Μά, μὲ φωνάξατε . . . .

Νῖκος. Ἔ!

Ἑλένη. Πήγαινε, Γιάννη. *(Φεύγει ὁ Γιάννης)*

CHARLES BEAUDELAIR

ΑΝΤΡΑΣ ΚΑΙ ΘΑΛΑΣΣΑ

Ἄντρα λεβέντη, ἡ θάλασσα παντοτεινὴ θενἄναι
Ἀγάπη καὶ καθρέφτης σου καὶ θενὰ καμαρώνῃς,
Στὸ κῦμά της καὶ στἄπειρο τρανὸ ξεχείλισμά του
Τὴν ἐδικιά σου τὴν ψυχή! Καὶ τάχα μὴ δὲν εἶναι
Τὸ πνεῦμά σου ὡσὰν κι' ἀφτὴ πικρὴ μιὰ καταβόθρα;
Δὲν τὄχεις γιὰ καμάρι σου νὰ πέρνῃς μακροβοῦτι
Μέσ' στὴν πιστὴν εἰκόνα σου; νὰ τὴν σφιχταγκαλιάζῃς
Μὲ βλέμματα καὶ μὲ ὀργές; Καὶ κάποτε ἡ καρδιά σου
Στὸ βογκητό της τἄγριο, ποὖν' τὸ παράπονό της,
Προσέχοντας δὲ λησμονεῖ τὸν ἐδικό της ρόχθο;

Κι' οἱ δυό σας εἶστε ἄγριοι καὶ μυστικῶνε τάφοι!
Ἄντρα λεβέντη, ποιὸς ποτὲ στὴν ἄβυσσό σου μπῆκε;
Ἄχ θάλασσα! ποιὸς γνώρισε τὸν καρδιακό σου πλοῦτο;
Τόσο κι' οἱ δυὸ ζουλιάρηδες τῶν μυστικῶν σας εἶστε.
Κι' ὅμως αἰῶνες γένηκαν οἱ χρόνοι ποῦ σᾶς βλέπουν
Ἀλύπητα καὶ ἄθεα νἀλληλοπολεμιέστε!
Γιατὶ κι' οἱ δυὸ τὸ θάνατο καὶ τὴ σφαγὴ ἀγαπᾶτε,
Ὦ! αἰώνιοι ἀντίμαχοι, ὦ ἀλύπητα ἀδέρφια!

Ν. Ἀμουργιανός.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

ΝΙΤΣΑ, δρᾶμα εἰς πράξεις τέσσαρας, ὑπὸ Ζ. Φυτίλη.

Τὰ ἔργα τοῦ κ. Φυτίλη προσείλκυσαν πάντοτε τὴν προσοχὴν τοῦ δημοσίου καὶ ἔκαμαν πολὺν κρότον. Μικροὶ καὶ μεγάλοι, σημαντικοὶ καὶ ἀσήμαντοι λογοτέχναι ἐφιλοτιμήθησαν νὰ γράψουν κάτι περὶ αὐτῶν καὶ νὰ εἴπουν τὴν γνώμην των. Καὶ τοῦτο διότι ὁ διακεκριμένος λογογράφος εἰς ἕκαστον αὐτῶν εἶχε κάτι, τὸ ὁποῖον ἐτάρασσεν, ἔθετεν εἰς σκέψεις, κάτι τὸ ὁποῖον δύναται νὰ λεχθῇ ***παράδοξος ἰδέα ἢ θεωρία.*** *Καὶ τὸ παρὸν ἔργον ἔχει κάτι τὸ παράδοξον. Ἀπὸ τὴν ἀρχὴν ὡς τὸ τέλος διατηρεῖται ἀπὸ μίαν ἀνατρεπτικὴν τάσιν, ἀπὸ μίαν δυνατὴν ἐπαναστατικὴν πνοὴν ἐναντίον τοῦ κοινωνικοῦ καθεστῶτος, τὸ ὁποῖον σχετικῶς τοὐλάχιστον πρὸς τὸν γάμον, τὸν ἔρωτα καὶ συνηθείας τινὰς βασίζεται ἐπὶ ψευδῶν καὶ σαθρῶν θεμελίων.*

Διὰ τοῦ ***Χτισμένο στὸν ἄμμο*** *ὁ συγγραφεὺς προσπαθεῖ ν' ἀποδείξῃ τὸ κακὸν τῆς ἐφευρέσεως τοῦ γάμου, τὸ ἄσκοπον καὶ ἴσως τὸ βλακῶδες, διὰ τῆς* ***Νίτσας*** *προβαίνει εἰς τολμηροτέραν ἀπόφασιν, πειρᾶται νὰ ἀποδείξῃ ὅτι καὶ ὁ ἔρως εἶναι ψεῦδος, ὅτι καὶ ὁ ἔρως εἶναι σαθρὸν καὶ βλακῶδες καὶ προτιμώτερον ὁ ἀνὴρ ἢ ἡ γυνὴ νὰ ζῶσιν ἐλεύθεροι, νὰ μὴ γνωρίζωσι τὸ στοιχεὼ αὐτό, τὸ ὁποῖον μόνον δυστυχεῖς δύναται νὰ καταστήσῃ τοὺς ὑπ' αὐτοῦ προσβαλλομένους.*

Ἡ ὑπερωρία ὅμως αὐτὴ πίπτει μόνη της καὶ ὁ δόκιμος συγγραφεὺς τοῦ ***Δίχος ἀκρογιάλι*** *καὶ τοῦ* ***Χτισμένο στὸν ἄμμο*** *εὑρίσκεται καθ' ὅλην τὴν γραμμὴν ἠπατημένος. Ὁ ἔρως εἶναι κάτι ἀναπόσπαστον ἀπὸ τὸν ἄνθρωπον, κάτι τὸ ὁποῖον εἴτε συνειδητῶς, εἴτε ἀσυνειδήτως τὸν κυριεύει εἰς ἑκάστην στιγμὴν καὶ ἡ κλίσις τοῦ ἀνθρώπου πρὸς ὡρισμένον ὅμοιόν του δὲν τίθεται ἐν ἀμφισβητήσει. Τοῦτο μᾶς τὸ εἶπαν μεγάλοι συγγραφεῖς, τοῦτο μᾶς τὸ ἐπαναλαμβάνουν καθ' ἑκάστην αὐτὰ τὰ πράγματα. Τοῦτο μᾶς τὸ διδάσκει αὐτὸς ὁ συγγραφεὺς τῆς* ***Νίτσας*** *διὰ τοῦ στόματος τῆς ἡρωΐδος του: Μήπως ρωτιέται γιατί ἀγαπᾷ κανείς; Μήπως ἐγὼ τὸ εἶξερα πῶς θἀγαπήσω γιὰ νὰ σκεφτῶ πρὶν ἀγαπήσω;*

Ἵνα ὑποστηρίξῃ καὶ μᾶς παρουσιάσῃ ζωντανὴν τὴν θεωρίαν του ταύτην ὁ κ. Φυτίλης, δηλαδὴ ὅτι πρέπει τις ἀ ζῇ ἐλεύθερος, ἔχων μόνον καλοὺς φίλους καὶ ἀπηλλαγμένος ἐρωτικῶν συγκινήσεων, προερχομένων ἀπὸ ὡρισμένον πρόσωπον, ἐδημιούργησε χαρακτῆρας, οἱ ὁποῖοι, κατὰ τὴν γνώμην μας, δὲν δύνανται νὰ ταθοῦν εἰς τὸν φυσικὸν κόσμον.

Ἡ Νίτσα, ἡ ἡρωΐς τοῦ δράματος, εἶναι ἕνα φύραμα, ἀσυνεπὴς πρὸς ἑαυτήν, ἀποτελουμένη, νομίζεις, ἀπὸ ἑτερογενῆ καὶ ἀσυμβίβαστα τὸ ἕνα πρὸς τὸ ἄλλο στοιχεῖα. Ὁ Νίκος, τὸ ἕτερον πρωταγωνιστοῦν πρόσωπον ἐπίσης ἔχει τὰ ἴδια συστατικά, χωρὶς ὅμως νὰ ἔχῃ καὶ πρὸς τὴν λατρευτήν του σχέσιν ὁμοιότητος. Ὁ συγγραφεὺς δὲν προσεπάθησε νὰ τοὺς λαξεύσῃ, λαμβάνων τὸ ὑλικὸν ἀπὸ τὸν φυσικὸν κόσμον, ὅστις σφριγᾷ περὶ αὐτὸν καὶ σύμφωνα πρὸς τὴν φύσιν. Τοὺς ἔθεσεν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὡς νευρόσπαστα, τὰ ὁποῖα ἔστρεψεν ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ ἀναλόγως τῶν ἀναγκῶν τοῦ ἔργου καὶ τῆς περιστάσεως.

Ἀπέβλεψε μόνον εἰς τὴν κεντρικὴν ἰδέαν καὶ οὕτως ἐχάρισεν εἰς τὸ ὡραῖον ἄλλως τε ἔργον πλησίον εἰς τὰς πολλὰς ἀρετὰς καὶ πολλὰ ἐλαττώματα.

Ἡ Νίτσα—ἡ ὁποία πρέπει νὰ σημειωθῇ εἶναι νευροπαθὴς καὶ ὑστερική, ἐνῷ ἂν εἶχε πεποίθησιν ὁ συγγραφεὺς εἰς τὸ ὑγιὲς τῆς θεωρίας του ἔπρεπε νὰ διεξαγάγῃ τὴν ὑπόθεσιν θέτων ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὑγιᾶ πρόσωπα, διότι ὁ τρελλὸς πάντοτε εἰς παράλογα θὰ καταντήσῃ—ἀπὸ τὴν ἀρχὴν τοῦ δράματος σᾶς δίδεται ἡ ἰδέα ὅτι τὸ πολὺ-πολὺ δύναται νὰ καταλήξῃ εἰς ἕνα ἐλεύθερον ἔρωτα χωρὶς κοινωνικὰς προλήψεις. Ἀλλ' ὁ κ. Φυτίλης τὴν ἔφερεν εἰς μίαν κατάστασιν, ἥτις πληρέστατα δικαιολογεῖ τὴν λέξιν τοῦ Νίκου: ***Βόρβορον.*** *Ὁ Νίκος στερεῶν ἀρχῶν ἄνθρωπος καὶ ἀνήκων ὁλοκληρωτικῶς εἰς τὴν κοινωνίαν μὲ τὰς προλήψεις καὶ τὰς ἕξεις της καταντᾷ νὰ ἀλλάξῃ γνώμην ἐντὸς λεπτῶν τινων, νὰ πεισθῇ, ἴσως παρασυρόμενος ἀπὸ τοῦ πάθους του—*

πῶς δὲν παρεσύρθη τὴν ἐποχὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Θόδωρος τοῦ εἶπε νὰ ὑποκριθῇ καὶ εἶπῃ εἰς τὴν Νίτσαν ὅτι δὲν δύναται νὰ τὴν νυμφευθῇ διὰ τὸν δεῖνα ἢ δεῖνα λόγον ; Τότε θὰ ἦτο πολὺ φυσικὸς καὶ ἐντὸς τῆς ἀληθείας—καὶ νὰ συμμορφωθῇ μὲ νέαν κατάστασιν, εὑρισκομένην ἄντικρυς εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ πεποιθήσεις του, μὲ τὰς ἐκφύλους ἰδέας τῆς ἀγαπητῆς του. Μία τοιαύτη ἀπότομος μετάπτωσις, ἄνευ προηγουμένης προδιαθέσεως, ἀπὸ στερεὰς καὶ ἐρριζωμένας παιδιόθεν ἰδέας ἐν αὐτῷ, εἰς νέας καὶ μάλιστα τόσον ριζοσπαστικάς, τόσον κατακρινομένας ὑπ' αὐτοῦ καὶ τῆς κοινωνίας του, εἶναι κατόρθωμα οὐδαμῶς συνδεόμενον μετὰ τῆς ἀληθείας.

Τὰ λοιπὰ πρόσωπα τοῦ δράματος, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἧττον φυσικά, σώζουν τὸ ἔργον ὑπὸ ἔποψιν ζωντανῶν χαρακτήρων. Ὁ Τζώνης, χαρακτὴρ χυδαῖος μέν, ἀλλ' ἔντακτος εἰς τὸ εἶδός του. Εἶναι ἀπὸ τὰ πρόσωπα ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα πολλοὶ συγγραφεῖς ἄνευ ἀποχρῶντος λόγου παρενείρουν εἰς τὸ ἔρχον των χάριν ποικιλίας, χάριν κάποιας ζωηρότητος. Ὁ Θόδωρος καὶ ἡ Ἰουλία ἔχουν τὴν σχετικὴν τελειότητα ὡς ἀντιπρόσωποι τῶν ἀνθρώπων τῆς τάξεώς των. Ὁ Θόδωρος μάλιστα διατυπώνεται, ἠμπορεῖ νὰ εἰπῇ τις, ἐξόχως. Πλήρης δεσποτισμοῦ, ὑπερφιάλου ὑπερηφανείας, πίστεως σταθερᾶς πρὸς τὰς κοινωνικά; προλήψεις, περιφρονήσεως πρὸς τὴν πτωχείαν καὶ τὸ ἄσημον ὄνομα.

* * *

Ἐν συνόλῳ τὸ νέον δρᾶμα τοῦ κ. Ζ. Φυτίλη δύναται νὰ κριθῇ ὡς ἕνα τῶν ὀλίγων ὡραίων ἑλληνικῶν δραμάτων. Ἡ δραματική του οἰκονομία εἶναι ἔκτακτος. Ἡ δρᾶσίς του σπανίως ἀπαντᾶται εἰς ἄλλα ὁμογενῆ ἔργα τοῦ εἴδους του. Διατηρεῖ ἀδιάπτωτον τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἀναγνώστου καὶ ἀναβιβαζόμενον ἐπὶ τῆς σκηνῆς δὲν δύναται παρὰ νὰ προκαλέσῃ θρίαμβον. Ἔχει σκηνὰς εἰδυλλιακάς, πρώτης τάξεως, ἔχει σκηνὰς τραγικάς, αἱ ὁποῖαι σοῦ προξενοῦν ἕνα δυνατὸν ῥῖγος, ἔχει σκηνὰς ἱλαρότητος—ὁ ἥρως των ὁ Τζώνης—αἱ ὁποῖαι σοῦ ἐπιτρέπουν μετὰ τὴν αἴσθησιν τοῦ ῥίγους νὰ μειδιάσῃς. Τὸ τέλος μάλιστα τοῦ ἔργου εἶναι τοιοῦτον, ὥστε κλείεις τὸ βιβλίον συγκινημένος ἀφ' ἑνὸς εἰς ἄκρον διὰ τὸν θρίαμβον τῶν ἐπαναστατικῶν καὶ ριζοσπαστικῶν ἰδεῶν τῆς Νίτσας καὶ γελῶν διὰ τὴν λεπτοτάτην πάντοτε κωμικὴν στάσιν τοῦ Τζώνη, ὁ ὁποῖος εἶναι ἕνα ὡραῖο δημιούργημα τοῦ διακεκριμένου συγγραφέως. **Α. Γ.**

Ο ΓΟΓΟΛ

Ἡ Ρωσσία ὁλόκληρος διοργανοῖ ἑορτὰς πρὸς μνήμην ἑνὸς μεγάλου της τέκνου, τοῦ ποιητοῦ καὶ συγγραφέως ἐξόχων ἔργων Νικολάη Βασιλιέβιτς Γόγολ.

Ὁ Γόγολ ἐγεννήθη εἰς Βασιλιέβνα, μικρὸν χωρίον τοῦ Κυβερνείου Πολτάβας, τὴν 20ὴν μαρτίου τοῦ 1809. Τὰ πρῶτα γράμματα τὰ ἐδιδάχθη εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρός του, κατόπιν εἰσήχθη εἰς τὸ γυμνάσιον τῆς Πολτάβας καὶ ἀπὸ ἐκεῖ εἰς τὸ λύκειον Νέζη. Τελειώσας τὰς σπουδάς του εἰς τὸ λύκειον τοῦτο, ἀπῆλθεν εἰς Πετρούπολιν, ἔνθα μετὰ πολλοὺς μόχθους καὶ κόπους κατώρθωσε νὰ διορισθῇ μικροϋπάλληλος εἰς κυβερνητικὴν θέσιν.

Εἰς τὴν Πετρούπολιν ἤρχισεν ἡ φιλολογική του δρᾶσις. Ἔγραψε καὶ ἐδημοσίευσε διηγήματα, περιγράφοντα τὰ ἤθη καὶ ἔθιμα τῆς πατρίδος του, δηλ. τὸν βίον τῶν Μικρορρώσσων. Τὰ διηγήματα ταῦτα τὰ ἐδημοσίευσε μὲ τὸν τίτλον: «Οἱ βραδιὲς εἰς τὴν ἔπαυλη τῆς Δηκάνκας». Τὰ ἔργα ταῦτα προεκάλεσαν τὴν προσοχὴν τοῦ φιλολογικοῦ κόσμου, ἀλλὰ τὸ ὄνειμα τοῦ Γόγολ κατέστη γνωστότατον μετὰ τὴν δημοσίευσιν τῶν ἔργων: «Οἱ ἀρχαιότροποι γαιοκτήμονες Βὶν Ταρὰς Μπούλμπα» καὶ «Πῶς ἐμάλλωσεν ὁ Ἰβὰν Ἰβάνοβιτς μετὰ τοῦ Ἰβὰν Νικηφόροβιτς». Μετὰ παρέλευσιν δεκαετίας ἀπὸ τῆς ἐν Πετρουπόλει ἐγκαταστάσεώς του, κατὰ τῷ 1891, ἐνεγείᾳ τοῦ Ζουκόφσκη διορίζεται διδάσκαλος τῆς ἱστορίας εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς Πετρουπόλεως, ἐκ τοῦ ὁποίου ὅμως μετὰ ἓν ἔτος παρητήθη καὶ ἀφιερώθη καθ' ὁλοκληρίαν εἰς τὴν λογοτεχνίαν. Εὐπορῶν πλέον ὁ Γόγολ, καθ' ὃ ἔτυχε συντάξεως αὐτοκρατορικῆς ἀδείᾳ, ἐπεχείρησε ταξείδιον ἀνὰ τὴν Εὐρώπην, ἔνθα ἔζησε τὸ μεγαλείτερον μέρος τοῦ βίου του. Εἰς τὴν Εὐρώπην συνέγραψε καὶ τὸ περίφημόν του ἔργον «Αἱ νεκραὶ ψυχαί».

Ὁ Γόγολ ἦτο εἷς τῶν περιφανεστέρων τῆς Ρωσσίας λογογράφων. Αὐτὸς κατόπιν τοῦ ἀθανάτου Πούσκιν, διὰ τῶν ἐξόχων του ἔργων «Αἱ νεκραὶ ψυχαί», ὁ «Ἐπιθεωρητὴς» καὶ πολλὰ ἄλλα συνετέλεσεν ὥστε νὰ παγιωθῇ εἰς τὴν ρωσσικὴν φιλολογίαν ἡ πραγματικὴ σχολή. Αὐτὸς πρῶτος μετὰ τῶν ἄλλων συναδέλφων του εἶχε τὸ θάρρος νὰ σατυρίσῃ θρίμμυτατα τὸ χυδαῖον εἰς τὸν ρωσσικὸν βίον, αὐτὸς πρῶτος ἀφύπνισε τοῦ λιθάργου τὸν Ρῶσσον, ὅπως διορθώσῃ τὰ κακῶς ἔχοντα, τὰ ἐν τῷ ὀργανισμῷ του μαζευθέντα ἄπειρα σφάλματα.

Ὁ Γόγολ εἶναι ὁ πρῶτος συγγραφεὺς ὅστις μὲ ἄλγος καὶ πόνον ψυχῆς ὑπέδειξε τὴν διαφοράν, ἥτις ὑπάρχει μεταξὺ πραγματικότητος καὶ ἰδεώδους.

Μ.

ΕΙΣ ΤΟΝ Ν. ΜΕΓΚΟΥΛΑ

Πέσαν τὰ ῥόδα τ' Ἀπριλιοῦ, μαράθηκαν τὰ κρῖνα
τ' ἀηδόνια τὰ γλυκόλαλα βουβάθηκαν κ' ἐκεῖνα·
κι' ὅταν προβάλλει ὁ Αὐγερινὸς καὶ τρεμοσβύνει ἡ πούλια
κάπου καὶ κάπου ἀκούγουνται τὰ μαῦρα νεκροπούλια
νὰ λὲν τραγοῦδι θλιβερὸ καὶ παραπονεμένο
γιὰ τὸ μονάκριβο παιδί, τὸ πολυχαϊδεμένο
τῆς ἔρημῆς μας τῆς σκηνῆς ὁποῦ μηνέσκει χήρα . . .

Χαρὰ σὲ σένανε Σαπφώ, μὲ τὴ χρυσῆ σου λύρα,
ὁποῦ μᾶς πέρνεις τέτοιο νειὸ καὶ τόνε νανουρίζεις
μὲ τὸ τραγοῦδι τὸν ξυπνᾷς καὶ τὸν γλυκοκοιμίζεις.
Πόσες φορὲς μεσάνυκτα θὰ βγαίνῃ ἡ σκιά σου
Νὰ σὲ θωροῦμαι βαυλειὰ μὲ τὴν ἁρματωσιά σου.
Θᾶ 'χῃς τὸ μνῆμα γιὰ σκηνή, φεγγοβολῇ τ' ἀστέρια.
Κι' ἀντὶ μὲ τόσο θανυμασμὸ νὰ σοῦ χτυποῦν τὰ χέρια,
μὲ ῥόδα νὰ σὲ ραίνουνε καὶ δάφνες νὰ σκορπᾶνε,
θὰ χύνουν δάκρυα πικρὰ καὶ θὰ μοιρολογᾶνε.

Γλυκοκοιμήσου Νίκο μου, καὶ ἀγριπνάει γιὰ σένα
ἀγάπη καὶ ἐνθύμηση, τὰ δυὸ ἀδερφωμένα.
Κοιμήσου ! Κι' ἂν σὲ χάνουμε γιὰ ὅλη τὴ ζωή μας,
παντοτεινὰ ἡ εἰκόνα σου θὰ λάμπῃ στὴν ψυχή μας.

Ἀλέκος Γαλανός.

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἐτελέσθη τὸ μνημόσυνον μὲ ἔξοχον μεγαλοπρέπειαν τοῦ ἀειμνήστου Ρωμύλου Σπαθάρη. Ἄπειρον πλῆθος καὶ ὀχεδὸν ὅλη ἡ ἀριστοκρατία μας ἦτις καὶ ἐπρωτοστάτησεν, ἐτίμησε τὴν μνήμην τοῦ γενναίως πεσόντος ὑπὲρ τῆς Ὀθωμανικῆς ἐλευθερίας.

Ὁ «Ἐπίκαιρος», μιμούμενος ὁλόκληρον τὴν ὁμογένειαν, ἀποδίδει ἓν νωπὸν ἄνθος ἐπὶ τοῦ νωποῦ του τάφου.

— Μετὰ τὸ μνημόσυνον τοῦ Σπαθάρη ἐτελέσθη τοιοῦτον καὶ ἐπὶ τῶν τάφων τῶν ἡρωϊκῶς πεσόντων ἀξιωματικῶν. Ἐξεφωνήθησαν θερμοὶ πατριωτικοὶ λόγοι καὶ κατετέθησαν ἀμάραντοι στέφανοι. Τὸ πλῆθος περὶ τοὺς ἱστορικοὺς πλέον τάφους ἦτο ἄπειρον μὲ ὅλον τὸν δυνατὸν ἄνεμον καὶ τὸν ἐντυπωσιακὸν κονιορτόν. Ἐκ τοῦ πλήθους ὅμως αὐτοῦ, τοῦ συνωστιζομένου περὶ τοὺς ἐνδόξους τάφους παρετηρήθη ὅτι ἔλειπον ὀχεδὸν παντελῶς ἀντιπρόσωποι τοῦ τουρκικοῦ πληθυσμοῦ. Φαίνεται ὅτι αὐτοὶ ἤθελον νὰ ἀποδείξουν ὅτι δὲν εἶναι ὅπως ἡμεῖς μνημοσυνάδες.

— Προσεχῶς ἐκδίδεται ἐνταῦθα νέα ἑβδομαδιαία πρὸς τὸ παρόν, ὑπὸ τοῦ κ. Λ. Ν. Σουλλίδου, συμπραττόντων τῶν κ. κ. Ι. Θ. Πολυζέτη καὶ Γ. Χασιώτου. Τὸ πρόγραμμα τῆς νέας συναδέλφου εἶναι ἀρκετὰ πρωτότυπον, ὁ δὲ τίτλος της «Φλόξ». Ἡ «Φλὸξ» ἐξεδίδετο κι ἄλλοτε πρὸ τριακονταετίας, ἀλλ' ἕνεκα τοῦ δυνατοῦ σατυρικοῦ ὕφους της ἐπαύθη. Εὐχόμεθα εἰς τὴν συνάδελφον ἐπιτυχίαν.

— Ὁ Σύλλογος «Παρνασσὸς» προκηρύσσει διαγωνισμὸν πρὸς μετάφρασιν τῶν ἔργων τῶν σχετιζομένων μετὰ τῆς Ἑλλάδος, τοῦ μεγάλου ποιητοῦ τῆς Ἀγγλίας Λόρδου Βύρωνος. Ἡ ἰδέα καλή, ἂν καὶ σήμερον τὸ νὰ μεταφράσῃ τις τὸν Βύρωνα δὲν δύναται παρὰ νὰ κριθῇ ὡς ἀναχρονισμός. Ἡ ποίησις τοῦ Βύρωνος πρὸ πολλοῦ καὶ ἐν αὐτῇ ἔτι τῇ Ἀγγλίᾳ ἔχασε τὸ ἄλλοτε κλέος της.

— Οἱ κ. κ. Ν. Λάσκαρης καὶ Γιανουκάκης ἐν συνεργασίᾳ ἐπεράτωσαν νέον ἔργον ὑπὸ τὸν γαργαλιστικὸν τίτλον «Ἀντιπενθερίνη». Τὸ ἔργον ἀναγνωσθὲν εἰς ὁμίλον λογίων καὶ δημοσιογράφων ἐκρίθη ὡς φάρσα ξεκαρδιστικωτάτη καὶ πολὺ ἐπιτυχής. Προσεχῶς θὰ ἀναβιβασθῇ ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Περιμένεται ἐπιτυχία.

— Παραλαμβάνομεν ἀπὸ ἓν ἀθηναϊκὸν φύλλον: Ὁ Μὰξ Νορδάου ἰσχυρίζεται ὅτι ἡ ἐπίδρασις τῆς φιλολογίας ἐπὶ τῆς ζωῆς εἶναι ἀσυγκρίτως μεγαλυτέρα τῆς ἀντιστρόφου ἐπιδράσεως. Βεβαίως ὁ Γκαῖτε ὑπῆρξεν ἡ αἰτία τῆς αὐτοκτονίας πολλῶν Βερθέρων, ὁ Φλωμπὲρ ἐγκατέσπειρε τὴν κοινωνίαν μὲ πολλὰς Ἔμμας Μποβαρὺ καὶ ὁ Βαλζὰκ μὲ πολλοὺς δὲ Ρυμπεμπρέ, ὁ Στενταλ μὲ Ἰουλιανοὺς καὶ τίς οἶδε πόσας γυναῖκας ἔπεισεν ὁ Βουρζὲ ὅτι πρέπει νὰ μιμηθοῦν τὴν κυρίαν δὲ Τιλλιέρ.

— Ἡ γυμναστικὴ εἰς τὰς γυναῖκας ἐν Ἑλλάδι ἐξαπλοῦται τεραστίως. Τὴν περασμένην ἑβδομάδα εἰς τὸ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ Κηφισσίας μέγαρον τῆς «Ἑνώσεως τῶν Ἑλληνίδων», αἱ μαθήτριαι τῆς γυμναστικῆς δίδουσαι τὰς ἐξετάσεις των εἰς τὴν σουηδικὴν γυμναστικὴν παρήγαγον ἐντύπωσιν διὰ τὰς μεγάλας αὐτῶν προόδους. Τὰ παρευρεθέντα μέλη τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας, ὁ ὑπουργὸς τῆς Παιδείας καὶ πολλαὶ κυρίαι καὶ δεσποινίδες συνεχάρησαν τὸ Συμβούλιον τῆς Ἑνώσεως τῶν Ἑλληνίδων γυναικῶν. Καὶ ταῦτα ὅλα ἄριστα, ἀλλὰ διατί δὲν φροντίζωμεν νὰ συνηθίσωμεν καὶ τὰς πολίτισσας νὰ γυμνάζωνται; Δὲν θὰ ἦτο ἄριστον πρᾶγμα ἐὰν συνιστᾶτο εἰς γυμναστικὸς γυναικεῖος σύλλογος; Οἱ φιλανθρωπικοὶ πλέον ἐγέμισαν τὸν κόσμον.

— Ἡ ἱερὰ Σύνοδος κατὰ τὴν συνεδρίαν τῆς Τρίτ.ς ἐξέλεξε τὸν Γάνου καὶ Χώρας μητροπολίτην Ἁγιάλου. Συγχαίρομεν τὸν νέον Ἅγιον Ἁγιάλου διὰ τὴν προαγωγήν του εἰς μητρόπολι, τὴν ὁποίαν δύναται, χάρις εἰς τὸ εὐγενὲς ἦθος τῶν Βουλγάρων, νὰ κυβερνᾷ ἐξ ἀποστάσεως.

— Λέγεται ὅτι ἡ Σύνοδος θὰ προβῇ καὶ εἰς ἄλλας μεταθέσεις, παρομοίας φύσεως, μητροπολιτῶν, μὴ συμπεριλαμβανομένου τοῦ Ἁγίου Χίου, ὁ ὁποῖος κουράζεται τόσον κυβερνῶν τὴν ἐπαρχίαν του . . . ἐξ ἀποστάσεως,

— Ἐπίσης λέγεται, αὐτὸ μετ' ἐπιτάσεως ὅμως, ὅτι οἱ πατριαρχικοὶ σκοπεύουν τὸ ἐξ ἀποστάσεως αὐτὸ νὰ τὸ καταστήσουν ὅρον πατριαρχικόν.

ΕΥΤΡΑΠΕΛΟΝ

Ἡ σκηνὴ ἐντὸς παντοπωλείου μεταξὺ ἑνὸς Λαζοῦ καὶ ἑνὸς τελειοφοίτου Γυμνασίου.

Ὁ Τελειόφοιτος. — (πρὸς τὸν Λαζόν). Τί νὰ σὲ πῶ! Σεῖς οἱ Μικρασιᾶται, ποτὲ δὲν θὰ γίνετε ἄνθρωποι.

Ὁ Λαζός. — Διατί;

Ὁ Τελειόφοιτος. — Διότι, διότι . . . ὅλοι σας εἶσθε ἀγράμματοι, ἀπαίδευτοι, ξύλα ἀτελέκητα, ἄνθρωποι τέλος χωρὶς μυαλό.

Ὁ Λαζός. — Ἡμεῖς, ἔχομεν περισσότερον μυελὸν ἀπὸ σᾶς· καὶ ἐγὼ ἔχω περισσότερον ἀπὸ σέ.

Ὁ Τελειόφοιτος. — Χά! χά! χά!

Ὁ Λαζός. — Καὶ ἂν θέλῃς, ἐμπρός μας εἶναι ἡ ζυγαριὰ νὰ ἴδωμεν πόσον ζυγίζει ὁ μυελός σου . . .

(Ὁ τελειόφοιτος παραδέχεται νὰ ζυγίσῃ τὸν μυελόν του! Θέτει τὴν κεφαλήν του εἰς τὸ ἓν μέρος τῆς ζυγαριᾶς, ἐνῷ ἀπὸ τὸ ἄλλο ὁ Τραπεζούντιος θέτει τὰ βάρη. Μιάν, δυό, τρεῖς, τέσσαρας ὀκάδας. Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ὁ τελειόφοιτος πιέζει τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῆς πλάστιγγος ἵνα ὑπερνικήσῃ τὸ βάρος. Ὁ Λαζὸς θέτει ἄλλην μίαν ὀκᾶν, ἔπειτα ἄλλην μίαν. Ὁ τελειόφοιτος βάλλει ὅλας τὰς δυνάμεις του, ὅπως βαρύνῃ ἡ κεφαλή του. Τέλος ὁ Λαζὸς ἀποκαμὼν νὰ θέτῃ βάρη, ἀφίνει ἀποτόμως τὴν πλάστιγγα ἀναφωνῶν:)

— Μὰ εἶσαι πολὺ ***χονδροκέφαλος*** ἀδελφέ!

Παν. Σ. Χατζῆς.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

ΑΡ. 19. ΑΙΝΙΓΜΑ

Εἶμ' ἕνα σωρὸ χορτάρια
Κι' ἀπὸ κάτω δυὸ φεγγάρια
Καὶ στὴ μέση ἕνας λόφος
Κι' ἀπὸ κάτω εἶνε χάος
Καὶ στὸ πλάγι δυό φτερούγια.
τί εἶμαι;

(Φανάριον) ***Α. Γ.***

ΑΡΙΘΜ. 20.

Ἐὰν μεταχειρίζεσαι πᾶσαν τροφὴν ἐξ ἴσου
Ἐγὼ εἶμαι τὸ κύριον στοιχεῖον τῆς τροφῆς σου
Ἐὰν δὲ εἰς τὸ μέσον μου ἓν γράμμα παρεμβάλῃς
Εἰς ζῷον μέγα, ἄγριον, εὐθὺς μὲ μεταβάλλεις.

Ὁ Ρωμιὸς τοῦ Σουρῆ.

ΑΡ. 21. ΠΡΟΒΛΗΜΑ

Ἐρωτηθείς τις πόσων ἐτῶν εἶναι ἀπεκρίθη· Εἶμαι τόσων ἐτῶν, ὥστε ἂν ἤμην ἄλλων τόσων καὶ τὸ ἥμισυ τῶν τόσων, καὶ τὸ τέταρτον αὐτῶν καὶ ἑνὸς ἀκόμη θὰ ἤμην ἑκατόν.

Πόσων ἐτῶν ἦτο;

Ὁ Ρωμιὸς τοῦ Σουρῆ.

ΑΡ. 22. ΣΤΟΙΧΕΙΟΓΡΙΦΟΣ

Ἐκ τῶν ἀρχικῶν γραμμάτων, Αὐτοκράτορος τῆς Πόλης
Καὶ μιᾶς πολὺ συνήθους κι' ὠφελίμου ἐπιστήμης
Καὶ μιᾶς ὡραίας τέχνης, κι' ἐπιθέτου τοῦ Θεοῦ,
Καὶ μιᾶς ἄλλης ἐπιστήμης
Ἔχεις ὄνομα ἀρχαῖον περιφήμου στρατηγοῦ.

Κ. Μ.

ΑΡ. 23. ΓΡΙΦΟΣ

		ΜΟΝ			ΔΙ	
Ὁ	ΜΟΝ		ΜΟΝ	ΔΙ		ΔΙ
ρ	: : ΜΟΝ	Φ	ΜΟΝ	ΔΙ	Ο	ΔΙ ΚΟΝ
και	ΜΟΝ		ΜΟΝ	ΔΙ		ΔΙ
		ΜΟΝ			ΔΙ	

Κ. Μ.

ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 16 ΚΑΙ 17 ΤΕΥΧΟΥΣ

ΑΡ. 13. Ἡ πενία τέχνας κατεργάζεται.
ΑΡ. 14. Ρόδος — ὁδός.
ΑΡ. 15. Ὅς ἔσχε φίλον καλόν, ἔσχε θησαυρόν.
ΑΡ. 16. (Γρίφος). Τρία ἐπὶ τέσσαρα ἴσον δώδεκα.
ΑΡ. 17. Ρ Ο Δ Η
Ο Μ Ω Σ
Λ Ω Ρ Α
Η Σ Α Υ
ΑΡ. 18. Ὡραῖος, Ραδιοῦργος, Ἀγάπη, Ἴσταμαι, Ὄρος, Ζῷον, Ἡμέρα, Λευκή, Ἠλίθιος.
= ΩΡΑΙΟΖΗΛΗ

ΛΥΤΑΙ. Κ. Σ. Κ. (Ζωγράφειον) (Ἀρ. 13, 16, καὶ 17). Δωροθέα Κ. Κουμαριανοῦ (Ἀρ. 13 καὶ 16) Ε. Τ. (Ἀρ. 13 καὶ 17). Γεώργιος Βλαστὸς (Ἀρ. 17 καὶ 18) Ἀνώνυμος (Ἀρ. 13, 14, 16, 17) Ζεύς (17) Λαὸς (17).

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Δδα Ἀστραπήν, Πέραν. — *Θὰ συμμορφωθῶμεν μὲ τὰς συστάσεις σας. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν.*

Ρωμιὸν τοῦ Σουρῆ, Πέραν. — *Ἀπὸ τὸ ψευδώνυμόν σας φαίνεται ὅτι εἶσθε θαυμαστὴς τοῦ Σουρῆ. Δὲν σᾶς προτρέπομεν νὰ μὴ τὸν ἀρέσετε, ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶναι ὅτι ἡ καλαισθησία τοῦ Ἕλληνος ἔχει ἀρκετὰ ἀναπτυχθῆ καὶ ὁ Σουρῆς χρεωστεῖ τὴν δόξαν του εἰς τὴν παρελθοῦσαν γενεάν. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν διὰ τοὺς ἐπαίνους. Εἴθε ὁ «Ἐπίκαιρος» νὰ καταστῇ τὸ καλήτερον Ἑλληνικὸν περιοδικόν. Τοῦτο ἐξαρτᾶται καὶ ἀπὸ τὴν φιλολογικήν μας κίνησιν, ἡ ὁποία, καθὼς θὰ γνωρίζετε, εἶναι ἀκόμη μικρά. Τὰ περισσότερα τῶν σταλέντων θὰ δημοσιευθοῦν, ἀναμένομεν δὲ καὶ τὰ ὑποσχεθέντα, τὰ ὁποῖα ἂν κριθοῦν βέβαια ἄξια δημοσιεύσεως θὰ δημοσιευθοῦν.*

*Κον **Ε. Τ. Πέραν.*** — *Οἱ ἔπαινοι σᾶς πρέπουν. Τὸ εὐθυμογράφημα ποῦ μᾶς ἐστείλατε δὲν εἶναι καὶ τόσον κακόν, ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ἡ πέννα σας στρώνει, Γράφετε, πάντοτε γράφετε καὶ νὰ εἶσθε βέβαιος ὅτι θὰ σᾶς λέγωμεν εἰλικρινῶς τὴν γνώμην μας. Ὁ «Ἐπίκαιρος» θὰ εἶναι εὐτυχὴς ἐὰν κατορθώσῃ νὰ δημοσιεύσῃ ἕνα ὡραῖόν σας ἔργον. Οὕτως θὰ παρουσιάσῃ εἰς τὸ δημόσιον ἕνα νέον λογογράφον. Ὁ καιρὸς ποῦ θὰ τὸ κατορθώσῃ δὲν πιστεύω νὰ εἶναι μακράν.*

Πληγωμένον Χρυσαετόν, Πέραν. — *Καὶ πάλιν σᾶς εὐχαριστοῦμεν. Τὸ διηγηματάκι σας θὰ ἀναγνωσθῇ καὶ θὰ σᾶς ἀπαντήσωμεν εἰς τὸ ἑπόμενον.*

*Κον **Μ. Λ. Μέγα Ρεῦμα.*** — *Τὸ ποιηματάκι σας δὲν εἶναι κακόν, ἔχετε ἀρκετὸν αἴσθημα καὶ μάλιστα πάθος, ἀλλά . . . αὐτὸ τὸ ἀλλὰ τὰ χαλνᾷ ὅλα. Ἔχετε διαβάσει τὸ ἀ λ λ ὰ τοῦ μακαρίτου Βασιλειάδου; Τὸ φόντο του ποῦ λέγουν οἱ ζωγράφοι εἶναι, βεβαιότατα, εἰλημμένον ἀπὸ κάπου. Θέλετε νὰ σᾶς τὸ εἴπωμεν; Ἀναγνώσατε ἀκόμη μίαν φορὰν τὸ ὡραῖον ἐκεῖνο λυρικὸν τραγούδι τοῦ Βαλαωρίτου, τὸ πρὸς τὴν θανοῦσαν θυγατέρα του γραφέν: Τὸ πρωὶ μὲ τὴν δροσούλα . . . . Διὰ νὰ ἠμπορέσετε ὅμως νὰ τὸ μιμηθῆτε τόσον καλά, ἔπεται ὅτι κάτι ἔχετε μέσα σας. Περιμένομεν νὰ μᾶς στείλετε νεώτερα.*

*Δίδα **Ὑπ. Βαφεοχώριον.*** — *Διατὶ δὲν μᾶς στέλλετε τίποτε; Ὁ "Ἐπίκαιρος,, θὰ εἶναι εὐτυχὴς ὅταν κάπου-κάπου εὐαρεστῆσθε νὰ τὸν στέλλετε κάτι.*

*Δδα, **Διπλοκιόνιον.*** — *Εὐχαριστοῦμεν διὰ τὰς εὐχάς σας. Ὑπάρχει ὅμως ἄλλο καλήτερον; Γιὰ τὴν ὥρα ὄχι.*

ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΠΑΝΤΟΥ
ΤΟ ΜΟΥΣΙΚΟΝ ΛΕΥΚΩΜΑ
ΚΙΜΩΝΟΣ ΜΠΕΔΑ
Τὸ μόνον Ἑλληνικὸν

Ἐμβατήριον Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων.
Capiccio per Pianoforte.
Charlotta, *(πόλκα).*

Ἐξεδόθησαν:
Πόνος ψυχῆς *(νυκτῳδία).*
Ἀποχαιρετισμός, *(ᾄσμα).*
Χορὸς Συλφίδων, *(βάλς).*

Μουσικὸν Περιοδικὸν
Περιλαμβάνον
ἔργα ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ
ὁμογενοῦς καλλιτέχνου.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ἐν Ταταούλοις, ἐν ὁδῷ Σακᾶ, παρὰ τὸν Ἅγιον Ἀθανάσιον, οἰκία δώροφος, μὲ θαυμασίαν θέαν καὶ ἐξοχικωτάτη, περιλαμβάνουσα αὐλήν, φρέαρ καὶ εἰς τὸν ἄνω ὄροφον δύο εὐρύχωρα δωμάτια. Ἔχει δύο χονδροὺς τοίχους τῆς πυρκαϊᾶς ἐκ λίθων. Πρὸ αὐτῆς θὰ διέρχεται ἡ γραμμὴ τῶν τροχιοδρόμων, τῆς ὁποίας ἡ κατασκευὴ ἤρξατο ἤδη. Τιμὴ αὐτῆς 80 ὀθωμανικαὶ λίραι. Διὰ πλείονας πληροφορίας ἀπευθυντέον εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ «Ἐπικαίρου».

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ε. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ ΚΑΙ ΣΑΣ
Κουρσοὺμ χάν, ἀριθμ. 3.

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ ’Αριθμὸς 19 ’Εν Κων[πόλει, ΣΑΒΒΑΤΟΝ 23 Μαΐου 1909

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
Γ. ΜΑΝΟΥΣΟΣ

*Έκαστον φύλλον παράδες 20

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Α. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
ΚΟΥΡΣΟΥΜ ΧΑΝ, ΑΡΙΘ. 3

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

*Ετησία	ἐν Κωνσταντινουπόλει.	Γρ. 30
»	» ταῖς ’Επαρχίαις.	» 40
»	» τῷ ’Εξωτερικῷ.	Φρ. 10

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Διαγώνισμα τίτλου.

Δ. Π. ΦΩΤΕΙΝΟΥ: *Μπαλλάδες* (ποίημα).

Π. ΝΕΒΑΔΑ: *Ἡ ψυχὴ τοῦ μαρμάρου* (ἀρχαϊκὸν διήγημα).

ΑΣΤΕΡΙΟΥ: *Ἀνὰ τὰ χερσαῖα τείχη* (ἀρχαιολογικὴ μελέτη, συνέχεια).

Ν. ΑΜΟΥΡΓΙΑΝΟΥ: *Γαζτζῆ-Γιαγτζῆ* (ποίημα).

ΗΡ. ΠΙΝΤΖΑ: *Πλατωνικὸς* (κωμωδία, συνέχεια).

ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ: *Μαργαρίτα Στέφα* (μυθιστόρημα, συνέχ.).

ΔΑΦΝΙΔΟΣ: *Σὰν σκόνη* (ποίημα).

Μ. *Φιλολογία καὶ τέχνη.*

Ὀλιγόστιχα, ἀστεῖα, ἀλληλογραφία κ. τ. λ.

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΣ ΤΙΤΛΟΥ

Ὅταν ἀπεφασίσαμεν νὰ ἐκδώσωμεν τὸν «Ἐπίκαιρον» σκοπὸν εἴχομεν νὰ καταστήσωμεν αὐτὸν περιοδικὸν δυνάμενον νὰ ἀναγνωσθῇ μᾶλλον ὑπὸ τοῦ πολλοῦ κόσμου. Τὸ περιεχόμενόν του θὰ συνέκειτο πάντοτε ἐξ ἐπικαίρου ὕλης, οὐμοριστικῆς τε καὶ μή. Ἕνεκα τούτου ἐσκέφθημεν νὰ ὀνομάσωμεν τὸ περιοδικόν μας «Ἐπίκαιρον». Σήμερον ὅμως ποῦ ὁ «Ἐπίκαιρος» ἔλαβε μᾶλλον φιλολογικὴν χροιὰν καὶ οἱ ἀναγνῶσταί του συγκαταλέγονται μεταξὺ τοῦ καλοῦ κόσμου, ἀπεφασίσαμεν, τῇ προτροπῇ πολλῶν ἀναγνωστῶν μας καὶ τῶν περισσοτέρων τῶν συνεργατῶν μας νὰ ἀναβαπτίσωμεν αὐτόν, δίδοντες αὐτῷ ὄνομα τὸ ὁποῖον θὰ ἥρμοζε περισσότερον πρὸς τὸ περιεχόμενον. Δὲν ἠθελήσαμεν δὲ νὰ ἀλλάξωμεν τὸν τίτλον χωρὶς νὰ λάβωμεν πρότερον καὶ τὴν γνώμην τῶν πολλῶν μας ἀναγνωστῶν καὶ διὰ τοῦτο προκηρύσσομεν ἕνα μικρὸν διαγωνισμόν, ὁ ὁποῖος θὰ ἀποφασίσῃ ὁποῖον τίτλον πρέπει νὰ δώσωμεν εἰς τὸ μέλλον εἰς τὸ περιοδικόν μας.

Λοιπὸν παρακαλοῦμεν τοὺς ἀναγνώστας μας ἓν γένει νὰ μᾶς στείλωσιν ἓν ὄνομα κατάλληλον διὰ φιλολογικὸν περιοδικόν.

Ὁ ἀνάδοχος τοῦ περιοδικοῦ μας, θὰ τὸ λαμβάνῃ διαρκῶς δωρεάν.

Μέχρι τῆς δεκάτης πέμπτης Ἰουνίου ἐ. ἔ. λήγει ἡ προθεσμία τῶν ἀποστελλόντων.

Οἱ ἀποστέλλοντες πρέπει πλησίον τοῦ ὀνόματός των νὰ σημειώνωσι καὶ τὴν διεύθυνσιν αὐτῶν.

Τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διαγωνισμοῦ θὰ δημοσιευθῇ δεκαπέντε ἡμέρας μετὰ τὴν λῆξιν τῆς προθεσμίας.

ΜΠΑΛΛΑΔΕΣ

Σὲ μιὰ ἐνθύμηση παλιά.

I

Σὲ νυχτιὰ βαθυὰ
— σὲ νύχτα μυρωμένη,
σὲ νυχτιὰ βαθυὰ χορὸ
γιὰ νεράιδες βαρῶ.

Κοπελλιὰ γλυκυὰ
— Κοπέλλα ἐρωτεμένη,
κοπελλιὰ γλυκὰ ἀρχινᾷ
τὸ τραγοῦδι σιγανά.

Μὲ χαρὰ ξυπνᾷς
— Μὲ χάρι ἀνοίγεις μάτια —
μὲ χαρὰ ξυπνᾷς, θωρεῖς
τὸ χορό μας κι' ἀπορεῖς.

Σὲ ξωθιᾶς σκοπό,
— σὲ ξωτικὰ παλάτια
σὲ ξωθιᾶς σκοπὸ γλυκὸ
ἄκου πόνο μυστικό.

II

» Στὰ νερὰ
στὰ νερά μας τὰ δροσᾶτα,
στ' ἀργυρά,
ποῦ κορμιὰ κυλιοῦνται ἀφρᾶτα,
ἔπεσα νὰ δροσιστῶ
μιὰ βραδυὰ καὶ νὰ λουστῶ.

» Καὶ παιδί,
Καὶ παιδὶ ψαρᾶ παρέκει
τραγουδεῖ·
στὴ χρυσή του βάρκα στέκει,
τἀργυρὸ σκοινὶ κρατᾷ
καὶ τὸ δίχτυ του πετᾷ.

» Συφορά!
συφορά μου μὲς τὸ δίχτυ
τοῦ ψαρᾶ,
ποῦ ὁ μικρὸς ψαρᾶς μοῦ ρίχτει
πιάστηκα καὶ σπαρταρῶ
νὰ βγαίν' ἀπ' ὄξω λαχταρῶ.

» Τὸ κορμί,
τὸ κορμί μου ἂν θὰ κινήσω
μιὰ μὲ ὁρμή,
δίχτυ καὶ σκοινιὰ θὰ σκίσω,
καὶ βουτῶντας στὰ νερὰ
θὰ γελῶ μὲ τὸν ψαρᾶ.

» Μὴ ψαρᾶ,
μὴ ψαρᾶ τὸ δίχτυ σέρνεις
μὲ χαρά,
καὶ μαζί σου δὲ μὲ παίρνεις.
Ἔλα, ἂν θὲς γλυκὰ φιλιά,
στοῦ νεροῦ τὴν ἀγκαλιά.

» Κι' ὁ καλός,
ὁ καλὸς ψαρᾶς μὲ δένει
ντροπαλὸς
μὲς τὸ δίχτυ καὶ προσμένει,
σὰν ἡ πούλια κοιμηθῇ
στὴν ἀγκάλη μου νἀρθῇ.

» Τώρα, διές,
τώρα, διές, ἐγὼ προσμένω
τὶς βραδυές,
τὸν ψαρᾶ μου ἐρωτεμμένο
καὶ δεμένη στὸ νερὸ
πότε θἄρθῃ καρτερῶ.

» Δὲν πονῶ,
Δὲν πονῶ ποῦ εἶμαι κλεισμένη,
δὲν θρηνῶ
μὲς τὸ δίχτυ σφαλισμένη
μὰ ἂν ἡ Πούλια θὰ χαθῇ
κλαίγω ἂν ἀνίσως δὲν ἐρθῇ.

Δ. Π. Φωτεινός.

Η ΨΥΧΗ ΤΟΥ ΜΑΡΜΑΡΟΥ

Ὁ μεγαλώτερος ὅλων τῶν μεγάλων εἶναι ὁ μέγας δημιουργὸς καλλιτέχνης ἢ ποιητής.

Α΄.

Κατήρχοντο ὁμοῦ τὴν Ἀκρόπολιν. Ὁ Μενέλαος σιωπηλός, περίφροντις. Ὁ Φειδίας σκεπτικός.

Ὁ Μενέλαος διέκοψε πρῶτος τὴν σιωπήν. Ἤγειρεν αἰφνιδίως τὴν κεφαλὴν καὶ προσπαθῶν νὰ προσδώσῃ εἰς τὴν μορφήν του ἱλαρότητα, εἶπεν:

— Ὦ Φειδία, γνωρίζω τὴν ὑπέροχον τέχνην σου, ἀλλ' αὐτὸ δὲν μ' ἐμποδίζει ἀπὸ τοῦ νὰ ἐπιμένω εἰς τὴν ἰδέαν μου.

Ὁ Γλύπτης ἐστάθη. Τὸ σκυθρωπὸν πρόσωπόν του ἐφαιδρύνθη. Ἐπλησίασε περισσότερον τὸν νέον καὶ δεικνύων αὐτῷ λίθον πλησίον ναοῦ κείμενον, εἶπε:

— Κάθησον, ὦ Μενέλαε, καὶ ἂς ὁμιλήσωμεν ἐν ἀνέσει. Ὁ καύσων τῆς ἡμέρας εἶνε πνιγηρὸς καὶ δέν θὰ κάμωμεν ἄσχημα νὰ ἀναπαυθῶμεν ὀλίγον.

Καὶ ἐκάθησαν ἀμφότεροι ἐπὶ τοῦ λίθου..

Πέριξ ἐπεκράτει μεγάλη ἠρεμία. Ἀραιοὶ περιπατηταὶ διήρχοντο ἀδιάφοροι πλησίον των διευθυνόμενοι πρὸς τὸν ναόν. Ὁ ἥλιος ὑπέρ ποτε φλογερὸς καθίστα πυριφλεγῆ τὰ μάρμαρα Ὁ Μενέλαος ἤρχισε νὰ θερμαίνηται καὶ ἔρριψεν ἐπιχαρίτως τὴν χλαμύδα ἐπὶ τοῦ ὤμου ἀφήσας οὕτω νὰ φαίνωνται γυμναὶ αἱ τέλειαι γραμμαὶ τοῦ σώματός του· σώματος ἐφήβου, σπανίας καλλονῆς.

Ὁ Φειδίας δὲν ὡμίλει. Ἐσκέπτετο.

— Μὰ τὸν Δία, ἀνέκραξεν ἀφνης ὁ νέος, ἐὰν Φειδία σκοτεύῃ νὰ μένῃς τοιουτοτρόπως σιωπηλὸς καὶ περίφροντις, θὰ ἦτο προτιμώτερον νὰ μὲ ἄφηνες μόνον.

Καὶ μετὰ μίαν στιγμὴν προσέθηκε·

— Μήπως σὲ δυσηρέστησεν ἡ ἐμμονή μου; λέγε το ἐλευθέρως, εἴ δ' ἄλλως ὁμίλει λοιπόν!

Ὁ καλλιτέχνης ἐστράφη καὶ προσήλωσε ἐπὶ μακρὸν τὸ βλέμμα ἐπὶ τῆς μορφῆς τοῦ νέου στρατιώτου, εἶτα ὡσὰν νὰ μὴ εἶχε τίποτε ἀκούσει, ἐψιθύρισε·

— Ναί, ἔχει δίκαιον. Μόνος ὁ καλλιτέχνης εἶνε ἐκεῖνος ὅστις δύναται νὰ ἐννοήσῃ τὴν τέχτην· μόνος αὐτός.

Ὁ Μενέλαος ἐσκυθρώπασε.

— Μενέλαε, εἶπε μετ' ὀλίγον ὁ Φειδίας μὲ ἕνα τόνον φωνῆς, ὅστις ἠνάγκασε τὸν νεαρὸν Ἀθηναῖον ν' ἀνασκιρτήσῃ, πιστεύεις ἀληθῶς εἰς τὴν τέχνην μου;

— Μὰ τοὺς Ὀλυμπίους, σοὶ τὸ ἀπέδειξα πολλάκις. Ἐξ ἄλλου πρέπει νὰ ἦνε τις πολὺ μωρὸς διὰ νὰ μὴν ἐννοῇ ὅτι τὰ ἔργα σου διαπνέει ἡ θεία πνοὴ τῆς τέχνης.

Ὁ Φειδίας διαρκῶς τὸν παρετήρει.

— Ἄκουσε νέε, εἶπε, λαμβάνων τὰς χεῖράς του ἐντὸς τῶν ἰδικῶν του, ὄχι σύ, ἀλλ' ἴσως ἴσως οὐδεὶς μεταξὺ τῶν ὁμοίων σου ἐννοεῖ καὶ δύναται νὰ ἐννοήσῃ τὴν τέχνην μου.

Ὁ νέος ἔγεινε καταπόρφυρος.

— Ὄχι· δὲν θέλω νὰ σὲ προσβάλω, ἐξηκολούθησε μειλιχίως ὁ γλύπτης. Δὲν κάμνω ἄλλο παρὰ νὰ σοὶ λέγω τὴν ἀλήθειαν. Ἄλλως τε οὐ μοὶ ἔδωσες πρὸς τοῦτο ἀφορμὴν ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως. Δὲν εἶνε ἀληθές;

— Ναί. Ἀλλὰ . . .

— Ἀλλά, διέκοψεν ὁ καλλιτέχνης, ἔχεις ἄδικον. Διετείνεσο πρὸ ὀλίγου καὶ βλέπων ἐπὶ τῆς Ἀκροπόλεως τὰ ἔργα τῶν χειρῶν μου ἔλεγες, ὅτι εἶνε τέλεια μόνον εἰς γραμμὰς καὶ ὅτι τοὺς λείπει ἡ ψυχή. Δὲν τὸ εἶπες, Μενέλαε;

— Ναὶ, τὸ εἶπα, ἀπήντησεν ὁ νέος ἐξαφθεὶς ὀλίγον. Καὶ λοιπόν;

— Λοιτὸν νέε, ὁρκίζομαι εἰς ὅλους τοὺς ἀθανάτους, καὶ εἰς αὐτὸν τὸν Πλούτωνα ἀκόμη ὅτι τὸ μάρμαρον ἔχει ψυχήν.

Ὁ νεαρὸς στρατιώτης τὸν παρετήρησεν ἔκπληκτος.

— Ὦ Φειδία, Φειδία, εἶπε, μάθε ὅτι ψυχὴν μόνον οἱ θεοὶ δύνανται νὰ ἐμφυσήσωσι καὶ ὄχι καὶ οἱ κοινοὶ θνητοί. Ἡ μεγαλοφυΐα σου θὰ συντριβῇ ἐπὶ ἀνυπερβλήτων προσκομμάτων τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ προσπαθήσῃς νὰ ἐμφυσήσῃς καὶ σὺ ζωὴν εἰς τὰ ἔργα σου. Δὲν εἶσαι θεὸς, Φειδία, εἶσαι ἄνθρωπος.

Ὁ Φειδίας εἶχεν ἐγερθῆ. Τὸ ὡραῖον σῶμά του διεγράφετο τέλειον, ὅπως τὰ ἔργα του, ὑπὸ τὸ διαφανὲς ἔνδυμα. Τὸ πρόσωπόν του ἠκτινοβόλει. Εἷς φωτοστέφανος, ὁ φωτοστέφανος τῆς μεγαλοφυΐας, περιέβαλε τὴν μορφήν του. Καὶ οἱ ὀφθαλμοί του οἱ βαθεῖς, οἱ περικλείοντες κόσμους ὁλοκλήρους δημιουργίας ἤστραψαν.

— Εἶμαι θεός! ἀνέκραξε τόσον δυνατὰ ὥστε ὁ Μενέλαος περιέφερε γύρω τὸ βλέμμα νὰ ἴδῃ μήπως τοὺς παρετήρει τις. Εἶμαι θεὸς τῆς τέχνης! Ἐμφυσῶ ἀλλοίαν ἢ τῶν θεῶν ψυχὴν εἰς τὰ δημιουργήματά μου. Ἡ ψυχὴ τῶν ἔργων μου, Μενέλαε, δὲν εἶνε ψυχὴ ἀνθρωπίνη· εἶνε θεία. Δὲν σβύνεται. Δὲν ἀλλοιοῦται. Δὲν καταστρέφεται. Μένει ἀθάνατος. Ἄ νέε, νέε· νέε, τοῦ ὁποίου ἡ φαντασία δύναται νὰ παρακολουθήσῃ τὴν πτῆσιν τῆς ἰδικῆς μου, μάθε μόνον αὐτό, ἂν καὶ δὲν εἶσαι καλλιτέχνης, ἂν καὶ παρὰ τὴν εὐφυΐαν σου εἶσαι ἀνίκανος νὰ περικλείσῃς ἐντός σου τοὺς κόσμους τῶν αἰσθημάτων τῆς ἰδικῆς μον ψυχῆς, μάθε ὅτι ἕκαστον τῶν ἔργων μου εἶναι ἓν ἐλάχιστον μόριον τῆς ἰδικῆς μου ψυχῆς. Μόριον τὸ ὁποῖον γιγαντούμενον εἰς ἰδέαν, εἰς πνεῦμα, εἰς σχῆμα ὑπὸ τοὺς κτύπους τῆς σμίλης μου ἐπὶ τοῦ ἀμόρφου μαρμάρου, δημιουργεῖ μίαν θεάν, ἕνα ναόν, ἕνα ἥρωα, μίαν παρθένον. Δὲν θέλεις, ἢ ἀδυνατεῖς νὰ πιστεύσῃς ὅτι τὰ ἔργα μου δὲν εἶνε μόνον τέλεια κατὰ τὸ σχῆμα καὶ τὴν τέχνην, ἀλλ' ὅτι ἔχουν καὶ τὴν ἰδικήν των ψυχήν. Αἴ λοιπόν, μὰ τοὺς θεοὺς τοὺς ἀθανάτους, μὰ τὴν τέχνην μου αὐτήν, σὲ ὁρκίζομαι ὅτι πολὺ ταχέως θὰ σὲ ἀναγκάσω ν' ἀλλάξῃς γνώμην.

Ὁ Μενέλαος ἤκουε μηχανικῶς. Ἡ εὐγλωττία καὶ ὁ ἐνθουσιασμὸς ὁ ἐγωϊστικὸς τοῦ Φειδίου δὲν τῷ ἔλεγον τίποτε. Ἐνόμιζε τοὺς λόγους του ὡς καυχησιολογίας. Ἠδυνάτει νὰ πιστεύσῃ. Κατ' ἀρχὰς ὅτε ὁ Φειδίας εἰς τὴν φλόγα τοῦ ἐνθουσιασμοῦ του ἀνεφώνησεν· «Εἶμαι θεὸς τῆς τέχνης!» ἐνόμισεν ὅτι παρεφρόνησε. Ἔπειτα ὅμως ἐσκέφθη ὅτι εἶχεν ἄδικον, καὶ ἠρκέσθη νὰ τὸν χαρακτηρίσῃ ὡς ἁπλοῦν ἐγωϊστήν. Τὰ παραδοξότερα τῶν πραγμάτων ἠδύνατο νὰ παραδεχθῇ ἢ δυσειδαίμων ψυχή του. Ἀλλ' ὅτι τὸ μάρμαρον εἶχε ψυχὴν οὐδέποτε. Ἐμειδίασεν εἰς τὴν σκέψιν του ταύτην. Ἀναμφιβόλως ὁ Φειδίας ἐβλασφήμει. Καὶ ἐὰν τὸ ἐμάνθανον οἱ ἱερεῖς, ἀλλοίμονον! Νὰ τολμήσῃ νὰ ἐκστομίσῃ τοιαύτας λέξεις! Νὰ φθάσῃ μέχρι τοῦ σημείου τοῦ νὰ δυσχυρίζηται ὅτι εἶναι ἱκανὸς νὰ ἐμφυσήσῃ ζωὴν καὶ εἰς τὸ μάρμαρον ἀκόμη; Τῇ ἀληθείᾳ ἢ παράφρων θὰ ἦτο ἢ φαντασιόπληκτος.

Ὁ Φειδίας, τοῦ ὁποίου ἡ ἔξαψις τοῦ ἐνθουσιασμοῦ εἶχε παρέλθει, ἐκάθησεν ἐκ νέου, γαλήνιος τώρα.

— Στοιχηματίζω εἰς ὅ,τι θέλῃς, Μενέλαε, τῷ εἶπε μειδιῶν, ἐὰν τὸ πολὺ ἐντὸς ἔτους δὲν σὲ ἀναγκάσω νὰ μεταβάλῃς γνώμην.

Ὁ Μενέλαος ἐγέλασε.

— Εὐχαρίστως καλλιτέχνα, ἀπήντησε ζωηρῶς, δέχομαι . . .

. . . . . .

Μετ' ὀλίγον οἱ δύο ἄνδρες ἀνεχώρουν συνομιλοῦντες, διευθύνοντο πρὸς τὴν ἀγοράν.

Β'.

Μετὰ παρέλευσιν ἑνὸς περίπου ἔτους, ὁ Μενέλαος, περὶ τὸ ἑσπέρας μιᾶς ἑορτασίμου ἡμέρας περιβεβλημένος παιονουργῆ χλαμύδα καὶ ἐστολισμένος τὴν κεφαλὴν μὲ ἄνθη ἐπέστρεφεν εὔθυμος καὶ ἀμέριμνος εἰς τὴν κατοικίαν του,.

Ὁ ἥλιος ἔρριπτε τὰς τελευταίας του ἀκτῖνας ἐπὶ τῆς Ἀττικῆς καὶ ἐκρύβετο ἡσύχως ὄπισθεν τῶν κορυφογραμμῶν τῆς Πεντέλης. Μίαν στιγμήν, πρὶν ἀκόμη βρεθῇ ὁλοτελῶς. ἐφώτισεν ὑπερλάμπρως ὅλην τὴν πεδιάδα· ἔπειτα αἰφνιδίως ἐχάθη.

Τὸ σκιάφως διεδέχθη τὸ φῶς.

Ἐνῷ λοιπὸν ἐπιστρέφων ὁ νέος ἐκ τῆς ἑορτῆς παρέκαμπτε μίαν ὁδὸν, ὠχρίασεν αἰφνηδίως καὶ ἔμεινε καθηλωμένος εἰς τὴν θέσιν του. Ἔπειτα, αἰσθανθεὶς δυνατὸν κλονισμόν, ἐστηρίχθη ἐπὶ τοῦ τοιχώματος ἑνὸς ναοῦ. Σκοτοδίνη τὸν κατέλαβε. Τοῦτο διήρκεσεν ὀλίγα δευτερόλεπτα. Ἤνοιξεν ἐκ νέου τοὺς ὀφθαλμοὺς μὲ περισσότερον θάρρος τώρα. Τοὺς ἐπανέκλεισεν ὅμως ἐκ νέου.

— Ὦ θεοί! . . . ἐφθύρισε θέτων τὴν χεῖρα ἐπὶ τοῦ μετώπου καὶ βλέπων πρὸς τὴν γῆν μὴ τολμῶν νὰ στρέψῃ τὸ βλέμμα ἀλλαχοῦ. Ζῇ λοιπόν; ζῇ; ! ἐνῷ ἐγὼ πρὸ πολλοῦ τὴν ἔκλαιον καὶ τὴν ἐθεώρουν ὡς νεκράν! Καὶ τί ζητεῖ εἰς τοῦ Φειδίου; Ἀλλὰ, μήπως ἀπατῶμαι; Καὶ ἐὰν τὴν ὁμοιάζῃ μόνον χωρὶς νὰ ἦναι ἡ ἰδία;

Τέλος καταβαλὼν τελευταίαν προσπάθειαν, ἔστρεψεν ἐκ νέου τὴν κεφαλὴν καὶ ἀντίκρυσε μὲ θάρρος τὴν μορφὴν αὐτὴν ἥτις τῷ εἶχε προξενήσει τόσην δυνατὴν ἐντύπωσιν, καὶ ἐπροχώρησε μὲ βήματα δειλὰ πρὸς τὸ μέρος της . . .

Πραγματικῶς. Πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς ὁδοῦ εὑρίσκετο ἡ κατοικία τοῦ Φειδίου, ὡραία καὶ κομψή. Ἐπὶ ἑνὸς μεγάλου παραθύρου της, ἀρκετὰ ὑψηλὰ ἀπὸ τὴν γῆν ὥστε νὰ ἀδυνατῇ καὶ ὁ ὑψηλότερος τῶν ἀνθρώπων νὰ φθάσῃ, διεγράφετο τέλειος τὸ σῶμα μιᾶς νέας θείας ὡραιότητος καθημένης, τῆς ὁποίας ἡ ὠχρότης ηὔξανεν ἐπερχομένου τοῦ σκότους καὶ ἥτις ἐφαίνετο ρεμβάζουσα καὶ ἀπολαμβάνουσα τῶν θελγήτρων τῆς θεσπεσίας νυκτός. Ἐφόρει ἔνδυμα ἀνοικτοῦ κυανοῦ χρώματος τόσον διαφανὲς ὥστε διέκρινέ τις διαγεγραμμένας ἀμυδρῶς τὰς γραμμὰς ἑνὸς τελειοτάτου ἀλαβαστρίνου σώματος. Ἡ μία χεὶρ ἐστήριζε τὴν κεφαλὴν ἐνῷ ἡ ἄλλη τεταμένη οὖσα ἐκράτει περγαμηνὴν ἐπὶ τῆς ὁποίας ἦσαν ἐσκορπισμένα ὀλίγα ἄνθη. Ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔφερε στέφανον ἐκ κρίνων καὶ ῥόδων. Τὸ βλέμμα εἶχεν ἐστραμμένον πρὸς τὴν Ἀκρόπολιν πλῆρες θαυμασμοῦ καὶ μυστηρίου, Τὰ πάντα ἔδιδον νὰ ἐννοήσῃ τις ὅτι δὲν ἐπρόσεχεν εἰς τίποτε τῶν πέριξ της συμβαινόντων. Ὡμοίαζεν ἄνθρωπον κοιμώμενον καὶ βλέποντα τὰ ὡραιότερα ὄνειρα μὲ ἀνοικτοὺς τοὺς ὀφθαλμούς. Ἡ στάσις τῆς νέας, τὸ περιβάλλον, ἡ οὐρανία νύξ, ἀπετέλουν ἕνα σύνολον ἐξόχως ἁρμονικόν· κάτι τὸ ἀπείρως μεθυστικόν, κάτι τὸ ὀνειρῶδες.

Ὁ Μενέλαος φθάσας πρὸ τοῦ παραθύρου ἀφῆκε δευτέραν κραυγὴν ἐκπλήξεως καὶ τρόμου καὶ ὀπισθοχώρησε βήματά τινα.

— Ὦ! εἶνε Ἐκείνη! ἐφθύρισε, καὶ ἡ καρδία του ἤρχισε νὰ πάλλῃ σφοδρῶς.

Ἐκείνη! Δηλαδὴ ἡ λατρευτή του Ἑρμιόνη, τὴν ὁποίαν, τὰς παραμονὰς ἀκριβῶς τοῦ γάμου του, ἔχασε. Ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ἐλάτρευσε, δι' ἣν ὠνειρεύθη τὰς μεγαλειτέρας εὐτυχίας καὶ τὰς ἡδυτέρας τῶν ἀπολαύσεων, καὶ τὴν ὁποίαν ὁ ἄσπλαγχνος Πλούτων ἐφιλοξένει ἤδη εἰς τὰ ἐρεβώδη βασίλειά του.

Καὶ τώρα . . . ;

— Εἶνε Ἐκείνη! ψιθυρίζει ἐκ νέου, καὶ διὰ τῶν σκοτισμένων ἐκ τῆς ἐκπλήξεως ὀφθαλμῶν του, νομίζει ὅτι τὴν βλέπει στρέφουσαν καὶ μειδιῶσαν αὐτῷ, καὶ ἔξαλλος ἐκ χαρᾶς ὁρμᾷ ἀκάθεκτος πρὸς τὴν οἰκίαν τοῦ γλύπτου.

Ἡ ἀνέλπιστος αὕτη εὐτυχία τὸν καθιστᾷ παράφρονα σχεδόν. Νομίζει ὁ τάλας, τετυφλωμένος ἐκ τῆς ἀνελπίστου ταύτης εὐδαιμονίας, ὅτι ὁ Πλούτων εἰσακούσας τῶν παρακλήσεων τῷ ἐπέστρεψε τὴν μελλόνυμφόν του, ὅτι ἡ Ἑρμιόνη, γνωρίζουσα ὅτι θὰ ἐπιστρέψῃ ἐκεῖθεν ἐκ τῆς ἑορτῆς ἐξέλεξεν ὡς καταλληλοτέραν τὴν οἰκίαν τοῦ φίλου του Φειδίου διὰ νὰ τὸν ἐκπλήξῃ διὰ τῆς ἀνελπίστου ἐμφανίσεώς της.

Καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Μενέλαος ἐπάτει τὸ κατώφλιον τῆς οἰκίας, ὁ Φειδίας παρουσιάζετο γαλήνιος καὶ μεγαλοπρεπὴς ἐνώπιόν του.

— Τί ζητεῖς, νέε, τοιαύτην ὥραν ἐδῶ; τῷ εἶπε σταματῶν τὴν ὁρμήν του δι' ὑπεροπτικοῦ κινήματος τῆς χειρός· καὶ διατί αὐτὴ ἡ ὁρμή; τίς σὲ κυνηγεῖ; τί ἔχεις; μήπως ὁ οἶνος σὲ ἔκαμεν ἐπιλήσμονα τῶν στοιχειωδεστέρων κανόνων τῆς καλῆς ἀγωγῆς ἢ μήπως φεύγων τὴν καταδίωξιν τοῦ νόμου ζητεῖς καταφύγιον ἐδῶ;

Ὁ νέος κατ' ἀρχὰς ἔμεινεν ἀκίνητος, ὡς ἀπονενοημένος. Εἶτα, ἐπανακτήσας τὸ θάρρος του, ἤρχισε νὰ ὁμιλῇ ταχέως καὶ μὲ ζέσιν.

— Ὄχι Φειδία. Δὲν πιστεύω οὔτε σὺ οὔτε ἄλλος τις νὰ μὲ ἐξέλαβε ποτὲ ὡς παραβάτην νόμων ἢ ὡς ἀνάγωγον. Ἀλλ' ἡ συγκίνησις, ἡ ταραχή, καὶ τὸν εὐαγωγώτερον ἀκόμη ἄνδρα καθιστῶσιν ἐνίοτε τοιοῦτον. Συγγνώμην ἐὰν σὲ ἐνησύχησα. Ἀλλ' ἂς ἔλθωμεν εἰς τὸ προκείμενον. Γνωρίζεις; ἡ Ἑρμιόνη ζῇ, εἶναι ἐντὸς τῆς ἰδικῆς σου οἰκίας. Ὦ! πρὸς Θεοῦ μὴ μὲ ἀφήσῃς ἔξω. Ἐπίτρεψον νὰ εἰσέλθω ἐντὸς καὶ νὰ ῥιφθῶ εἰς τοὺς πόδας της.

Οἱ θεοὶ δὲν ἔμειναν ἀσυγκίνητοι εἰς τὰς θυσίας ὅπου τοὺς προσέφερα καὶ μοὶ τὴν ἀπέδωκαν. Τὴν Ἑρμιόνην μου, ἤκουσας Φειδία; ἡ Ἑρμιόνη ζῇ, εἶνε ἐδῶ, τὴν εἶδα, μοὶ ἐμειδίασεν.

— Εἶσαι βέβαιος ὅτι ἦτο ἐκείνη;

— Ὦ, ναὶ Φειδία, μυριάκις ναί· Ζωντανή, ὁλοζώντανη. Ὅλη ψυχή. Ὅπως τὴν ὠνειροπόλησα, ὅπως τὴν ἐγνώρισα, ὅπως τὴν ἠγάπησα. Ἄφες με νὰ εἰσέλθω...

Ὁ Φειδίας μειδιῶν ὑπεχώρησε καὶ ἀφῆκεν ἐλευθέραν τὴν εἴσοδον.

— Θὰ ἔλθω καὶ ἐγὼ μαζύ σου, τῷ εἶπε.

— Εἶσαι ἐλεύθερος νὰ κάμῃς ὅ,τι θέλεις, ἀπήντησε. Καὶ τώρα εἰπέ μοι ποῦ εἶνε; ποῦ;

— Ἔλα μαζύ μου, ἐγὼ θὰ σὲ ὁδηγήσω εἰς αὐτὴν, εἶπεν ὁ καλλιτέχνης προχωρῶν πρῶτος.

Ἡ καρδία τοῦ νέου ἤρχισε νὰ πάλλῃ σφοδρότατα ἐνόσῳ ἐπλησίαζον εἰς τὸ δωμάτιον ὅπου εὑρίσκετο ἡ νέα. Τέλος ἀφοῦ διῆλθον ἀρκετὰ δωμάτια, ἔφθασαν καὶ εἰς τὸ ποθούμενον. Ὁ Φειδίας ἤνοιξε μὲ μυρίας προφυλάξεις τὴν θύραν καὶ ἔνευσεν εἰς τὸν σύντροφον του νὰ μὴ κάμῃ θόρυβον. Τότε τὸν ἐπλησίασε καὶ τὸν εἶπε πάρα πολὺ σιγὰ εἰς τὸ οὖς, τόσον σιγά, ὥστε μόλις ἤκουσεν ὁ νέος τὰς λέξεις τοῦ γλύπτου.

— Πλησίασέ την ἀθορύβως, καὶ ἔπειτα παρουσιάσου αἰφνιδίως ἐνώπιόν της. Μὴ φοβεῖσαι, δὲν θὰ τρομάξῃ, διότι σὲ ἀναμένει.

Ὁ Μενέλαος, ἐνῷ ὁ Φειδίας ἀπεσύρετο ὀλίγα βήματα ὄπισθεν καὶ ἐσταύρωνε τὰς χεῖρας ἐπὶ τοῦ στήθους, ἐπλησίαζεν, ἀκολουθῶν τὰς ὁδηγίας τοῦ γλύπτου, μὲ μυρίας προφυλάξεις τὴν νέαν. Ὅλως προσηλωμένος εἰς τὴν θέαν της ἠδυνάτει νὰ διακρίνῃ τὸ εἰρωνικὸν μειδίαμα τὸ ὁποῖον διέστελλε τὰ χείλη τοῦ μάγου γλύπτου.

Ἦτο πλέον πλησίον της. Ἄφνης, ἐσηκώθη καὶ ὥρμησε μὲ ἀνοικτοὺς βραχίονας πρὸς αὐτήν.

— Ὦ Ἑρμιόνη, Ἑρμιόνη, ἀνέκραξεν εἰς τὸ κατακόρυφον τοῦ παροξυσμοῦ τῆς χαρᾶς του, Ἑρμιόνη τὴν ὁποίαν ἐστερήθην ἀσπλάγχνως καὶ ἥτις μὲ ἀποδίδεται σήμερον ὑπὸ τῶν θεῶν.

Ἀλλ' οὐδὲ εἷς μῦς τῆς νέας ἐκινήθη. Τὴν ἤγγισε,

Κίμων. Βρὲ ἀδελφέ, τὴν ἀγαπᾷς ἐπὶ τέλους, ἢ ὄχι;

Κώστας. Παιδιά, εἶμαι ἕνας δυστυχὴς ἄνθρωπος...

Πίτρος. Εἶσαι μόνο βλάκας... Καὶ αὐτὸ εἶναι τὸ μόνο κοσμητικὸ ἐπίθετο, ποῦ σ' ἀναγνωρίζω!

Κώστας. Ἄχ νὰ ξέρατε... Μὰ πρέπει νὰ σᾶς τὸ πῶ, γιὰ νὰ τελέβῃ αὐτὴ ἡ δουλειά.

Πέτρος. Ἂν εἶναι νὰ πῇς καμμιὰ κουταμάρα, καλήτερα νὰ σωπαίνῃς.

Κώστας. Νὰ ξέρατε...

Πέτρος. Τὸ μάθαμε! Εἶσαι δυστυχής! Ἔπειτα;

Κώστας. Ὦ! εἶμαι δυστυχέστερος...

Κίμων. Καὶ τὸ ὑπερθετικὸν δυστυχέστατος! Κατόπι;

Γιῶργος. Ἂς τονε βρὲ Κίμων, νὰ δοῦμε τί θὰ κατεβάσῃ!

Κίμων. Λέγε λοιπόν.

Κώστας. Παιδιά, εἶμαι...

Γιῶργος... Δυστυχής...

Κώστας. Δυστυχής....

Πέτρος. *(Θυμωμένος).* Ἔλα καὶ μὴν τονε χαστουκίζεις τώρα!

ΣΚΗΝΗ ΣΤ'.

Οἱ ἴδιοι, ΠΕΤΡΟΣ, ΚΙΜΩΝ, ΓΙΩΡΓΟΣ.

Πέτρος. ***Κίμων.*** ***Γιῶργος.*** Ἐφοδος! Καλησπέρα! *(Βλέπουν τὴν Ἑλένην)*... Συγγνώμη!

Ἑλένη. Ἄ! Κύριοι συνωμόται!

Πέτρος. Εἶστε, βλέπω στὸ κουράν!

Ἑλένη. Ἔνοια σας, ἔνοια σας καὶ θἄρτῃ κ' ἡ σειρά σας!

Κίμων. ***Γιῶργος.*** ***Πέτρος.*** Ἀμήν!

Ἑλένη. Καὶ τί τοῦ κάματε, λοιπόν, τοῦ κ Ἀλέκου;

Πέτρος. Ποιοῦ Ἀλέκου;

Νῖκος. Λέγαμε γιὰ τὸ καζο τοῦ Ἀλέκου στὴν ἴδια περίπτωση.

Κίμων. ***Γιῶργος.*** Ἄ! ἄ!

Πέτρος. Χμ! Ἁπλούστατον, δεσποινίς, Μιὰ Κυριακὴ πρὸ τοῦ γάμου του τὸν στέλνουμε μίαν ἐπιστολὴν τάλε-κουάλε. Ὁ Ἀλέκος ἔκαμε τὸ κουφὸ τ' αὐτὶ καὶ τὴν ἔπαθε χιώτικη!

Ἑλένη. Καὶ τί τὸν κάμετε, τὸν καϋμένο;

Κίμων. Ὑπαγορεύοντος τοῦ κ. ἀδελφοῦ σα

τὴν ἐνηγκαλίσθη, καὶ αἱ χεῖρές του δὲν ἦλθον εἰς ἐπαφὴν πρὸς σάρκα ἀλλὰ πρὸς **μάρμαρον.**

Ὁ νέος, μὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑπερμεγέθεις ἐκ τῆς καταπλήξεως, ἠτένιζε μὲ βλέμματα ἀκόμη ἀβέβαια τὴν πρὸ αὐτοῦ καθημένην καὶ ρεμβάζουσαν νέαν. Μετ' ὀλίγον συνῆλθε καὶ συντετριμμένος, μὲ φωνὴν συριγματώδη, κινῶν ἀπελπιστικῶς τὴν κεφαλήν, ἐψιθύρισε·

— Δὲν ἦτο παρὰ μάρμαρον...

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην κάποιος τὸν ἤγκισεν εἰς τὸν ὦμον καὶ στραφεὶς εἶδε τὴν μεγαλοπρεπῆ μορφὴν τοῦ μάγου γλύπτου ἐνώπιόν του καὶ τὸν ἤκουσε νὰ λέγῃ μὲ μίαν φωνήν, ἥτις εἰσέδυε τώρα μέχρι τῶν μυχιετάτων τῆς ψυχῆς του.

— Ἀλλ' αὐτὸ τὸ μάρμαρον ἔχει **ψυχήν...**

Δὲν ἠδυνήθη ὁ νέος νὰ συγκρατηθῇ περισσότερον, καὶ ἐρρίφθη συγκεκινημένος εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Φειδίου.

Τὸ στοίχημα τὸ εἶχε χάσει.

. . . . . .

Ἤθελα νά σε ζητήσω μίαν χάριν, εἶπε μετ' ὀλίγον ὁ Μενέλαος.

— Ὡμίλει ἐλευθέρως, τέκνον μου.

— Νὰ μοὶ ἐπιτρέπῃς, εἶπεν ὁ νέος ἐνῷ ἓν νέφος μελαγχολίας ἐσκίαζε τὸ μέτωπόν του, νὰ μοὶ ἐπιτρέπῃς νὰ ἔρχωμαι ἐνίοτε καὶ νὰ ὁμιλῶ μαζύ της.

— Ὄχι μὲ τὸ ἄγαλμά της; ὄχι τὸ **ἄψυχον** *μάρμαρον; ἀντεῖπεν εἰρωνικῶς ὁ Φειδίας.*

— Ὄχι Φειδία. Ἀλλὰ μὲ αὐτὴν τὴν ἰδίαν. Τὴν θείαν Ἑρμιόνην, τὴν ὁποίαν θὰ ἔχω πάντοτε νέαν καὶ ὡραίαν ἐνώπιόν μου, τὴν Ἑρμιόνην τὴν σαρκάζουσαν καὶ περιφρονοῦσαν τὸν χρόνον, ἥτις θὰ χρησιμεύσῃ ὡς βωμὸς τῆς ἰδικῆς μου λατρείας, ὅπου θὰ ἔρχωμαι καθ' ἑκάστην νὰ προσευχηθῶ καὶ τὸ παγκόσμιον προσκύνημα τῶν καλλιτεχνῶν τοῦ μέλλοντος, οἵτινες ἐν τῷ προσώπῳ της θὰ θαυμάζωσι τὸν μεγαλοφυέστερον γλύπτην ὅλων τῶν αἰώνων, τὸν καλλιτέχνην τὸν θεοποιοῦντα τὴν ἄμορφον ὕλην καὶ τὸν ἐμφυσῶντα ζωὴν καὶ εἰς αὐτὰ τὰ μάρμαρα, **Θεὲ Φειδία!**

Πέτρος Νεβάδας.

καὶ γραμματευούσης τῆς ἐμῆς ταπεινότητος, συνετάχθη μία ἐπιστολὴ πρὸς τὸν πατέρα τῆς νύφης, μὲ τὴν ὁποίαν ὁ γαμπρὸς ζητοῦσε νὰ διπλασιασθῇ ἡ προίκα...

Γιῶργος. Οὔτε περισσότερο οὔτ' ὀλιγώτερο!

Ἑλένη. Ἄχ! Θεέ μου! Κ' ὕστερα; Μὰ ὁ πατέρας τῆς Μαρίκας δὲν ἤξερε τὸ γράψιμο τοῦ κ. Ἀλέκου;

Πέτρος. Ἂν ρωτήξετε, δεσποινίς, τὸν κ. Γεωργιάδη τὸν μέλλοντα πεθερὸ τοῦ ἀδελφοῦ σας, θὰ σᾶς βεβαιώσῃ πῶς πολὺ λίγο ξέρει τὸ γράψιμο τοῦ μέλλοντος γαμπροῦ του!

Γιῶργος. Καὶ ταῦτα ἵνα πληρωθῇ τὸ ρηθὲν ὑπὸ Ναβουχοδονόσορος τοῦ προφήτου ὅτι οἱ μέλλοντες γαμποὶ συνειθίζουν νὰ γράφουν μᾶλλον στὶς ἀραβωνιαστικὲς παρὰ στοὺς πεθεροὺς των

Ἑλένη. Φαντάζουμαι τὸ σκάνδαλο! !

Γιῶργος. Δὲ βαριέστε! Μικρὰ πράγματα...

Πέτρος. Δηλαδή... λίγο ἔλειψε νὰ χαλάσῃ τὸ συνοικέσιο!

Γιῶργος. Κ' εἶχαν καλὴ ὥρα, μοιρασμένα τὰ προσκλητήρια!

Ἑλένη. Ἄχ! τί κακοὶ ποῦ εἶστε!

Πέτρος. Δὲ βαριέστε!

Ἑλένη. Μά, δὲ συλλογιέστε, ἂν σας κάμουν κ' ἐσᾶς τὰ ἴδια;

Νῖκος. Σταθῆτε, βρὲ τρελλοί! Πάγω ἐγώ *(Φεύγει).*

ΣΚΗΝΗ Η'.

Οἱ ἴδιοι, χωρὶς τὸν ΝΙΚΟ.

Πέτρος. Χμ! Κώστα! Πῶς σοῦ φάνηκε;

Κώστας. Ὤχ, ἀδελφέ... αὐτὰ δὲν εἶν' ἀστεῖα... μπρὸς στὸ κορίτσι...

Κίμων. Μὰ ποιὸς εἶπέ πως ἀστειευτήκαμε;

Κώστας. Ἔχει γοῦστο νά με βεβαιώσῃς τόρα πῶς μιλούσατε σοβαρά.

Κίμων. Ἔλα ντέ, κι' ἂς τὰ σκέρτσα!

Γιῶργος. Ὁ κόσμος τὄχει τούμπανο καὶ μεῖς κρυφὸ καμάρι.

Πέτρος. Εἶδες τὸ κορίτσι, πῶς ἔγιν' ἡ ὄψη του;

Κίμων. Ἔτσι μοῦ ἤρτε νά τον ἁρπάξω καὶ νά τονε σπρώξω στὰ γόνατά της νὰ τελειώνῃ τέλος αὐτὴ ἡ δουλειά!

Πέτρος. Τὴν καϋμένη τὴν Ἑλενούλα... τὴν καίγετ' ἡ καρδιά μου... κ' ἔχει τὸ καϋμένο τὸ κορίτσι ὅλη τὴν καλὴ διάθεση! Καταντᾷς ἀνυπόφορος στὸ τέλος, καϋμένε Κώστα!

Γιῶργος. Μπᾶς καὶ προσμένεις νᾶρτῃ ἐκείνη νά σου κάμῃ τὴν ἐκδήλωση;

ΑΣΤΕΡΙΟΥ
τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Φιλαρχαίου ἑταιρείας «Ὄθρυος».

ΑΝΑ ΤΑ ΧΕΡΣΑΙΑ ΤΕΙΧΗ

κβ΄.) Παραπλεύρως ἕτερος πύργος ἔχων ἐντειχισμένον κίονα σταυροφόρον.

Ἐπὶ τοῦ ἄνω μέρους τοῦ πύργου διὰ κεράμων σχηματίζεται ἐπιγραφὴ ἐξηλειμμένη κατὰ τὸ πλεῖστον, ἧς τὰ μόνα διασωζόμενα γράμματα :

—P——IO̲N∞—M—IKAIΘE | OV—I—

Τὸ ὡς 8 ἀναστραμμένον σημειούμενον ε΄ γράμμα τοῦ στίχου ἔχει ἀνοικτὰ τὰ ἄνω σκέλη καὶ εἶναι μικροῦ σχήματος Ω.

Δύναμαι νὰ συμπληρώσω ἐν μέρει τὴν ἐπιγραφὴν

Πύ]ρ[γος ..... (;)] καὶ Μιχαὴλ Θε
ο[φίλου (;) .....

Ὁπότε θ᾽ ἀναγάγωμεν καὶ ταύτην εἰς τὴν αὐτὴν χρονολογίαν μὲ τὴν ὑπ᾽ ἀριθ. θ΄ σημειωθέντα προηγουμένως. Ἀπὸ δὲ τοῦ ΟΥ κεῖται ἐπὶ τῆς ἄλλης πλευρᾶς τοῦ πύργου.

κγ΄.) Ἐπὶ μικροτέρου στρογγύλου ἐξωτερικοῦ πύργου ἐπιστεφομένου διὰ σειρᾶς κώνων ἐντειχισμένων διακρίνω πλίνθους γεωμετρικόν τι σχῆμα, τὸ ὁποῖον καὶ ὡς κόσμημα ἁπλοῦν δὲν δύνανται νὰ μὴ ἔχῃ ἀρχικήν τινα σημασίαν.

Προσπαθήσωμεν λοιπὸν νὰ τὸ ἀναλύσωμεν εἰς γράμματα.

Ὡς Θ μὲν λαμβάνομεν τὸ ὅλον. Ε εὑρίσκομεν ἐὰν ἀποκόψωμεν τὰς δύο πλευρὰς πρὸς δεξιά, ὡς Ο λαμβάνομεν τὸ πέριξ ἄνευ τοῦ ἐντὸς, καὶ ὡς C τὸ ἐντὸς μόνον. Οὕτως ἔχομεν τὴν λέξιν ΘΕΟC (;)

κδ΄.) Κατωτέρω τούτου καὶ ὕπερθεν θυρίδος ἕτερον σχῆμα ὑπάρχει :

τὸ ὁποῖον ἐπίσης κατὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἀνωτέρω λό

ΣΚΗΝΗ Ζ΄.

Ὁ ἴδιος χωρὶς τὴν ΕΛΕΝΗ.

Νῖκος. Ἔτσι λοιπόν, Κώστα. Νά τα ξέρουν οἱ ξένοι κ᾽ ἐγώ... Ποιὰ εἶναι, τέλος πάντων;

Κώστας. Μά.... δὲν ἔχετε ἄλλη δουλειὰ σήμερ᾽ ἀδελφέ;

Πέτρος. Δὲ βλέπω τίποτα ἔταμο. Ἔχει γοῦστο νὰ θέλῃς νά μας φυλακώσῃς στὴν τραπεζαρία μὲ τέτοιον καιρό!

Νῖκος. Τί ὥρα ἤθελες νὰ ἑτοιμαστῶ, ἀδελφέ; Μόλις εἶναι μισὴ ὥρα ποῦ πήρα τὸ γράμμα.

Κίμων. Τόσο τὸ χειρότερο στό... κελλάρι σου! Θὰ ὑπηρετηθοῦμε, βέβαια μονάχοι μας. Τρέχω στὴν κυρία Νικοπούλου νά της πάρω τὸ κλειδὶ προτοῦ νὰ φύγῃ.

Γιῶργος. Πάμε καλήτερα ἀγελημὸν καὶ νά την προσφωνήσουμε μάλιστα. Κυρία! Ὁ καθ᾽ ἡμᾶς σύνδεσμος τῶν ὑποψηφίων γαμπρῶν, ψηφισάμενος τὸ ὑμέτερον κελλάρι μέλος αὐτοῦ ἐπίτιμον, σύσσωμος προσέρχεται ὅπως ἀνακοινώσῃ αὐτῷ τὴν ἄγαν τιμητικὴν ταύτην ἀπόφασιν καί... δόστε τὸ κλειδὶ γιὰ τὰς διατυπώσεις!

Πέτρος. (Ὄλ ρᾶϊφ! *(Κάμνουν νὰ φύγουν).*
Κίμων. (

Κίμων. Ὅσο τὸ συλλογίστηκε κι᾽ ὁ κύριος ἀδελφός σας!

Γιῶργος. Ὅσο νἄρτ᾽ ἡ σειρά μας!... Τόρα εἶναι ἡ σειρὰ τοῦ Κώστα.

Πέτρος. Βέβαια. Θὰ τὸν παντρέψουμε τὸν Κώστα! Θὰ τὸν δώσουμε μιὰ πολίτισα... γιὰ νὰ πάῃ νὰ ἐκπολιτίσῃ τὴ χώρα τοῦ Φαραώ.

Κίμων. Ζητεῖται νύφη!

Γιῶργος. Μὲ αὐταπάρνηση ἱεραποστόλου... Χμ! ἂν ἤμουνα κορίτσι δύσκολα θά τον ἔπερνα αὐτόνα τὸν αἰγύπτιο! Τί λέτε, δεσποινίς· μποροῦμε νά τονε βροῦμε καμμιὰ καλοθελήτρα;

Νῖκος. Ποιά τον πέρνει αὐτόνα, καλέ;

Πέτρος. Αὐτὸ δέν τον ἐμποδίζει ὅμως νὰ ἦναι μέλος τοῦ συνδέσμου...

Ἑλένη. Ἄ ναί! τῶν ὑποψηφίων γαμπρῶν!

Πέτρος. Καὶ μάλιστα κατὰ τὸν κανονισμὸ σήμερα προεδρεύει!

Νῖκος. Ποιός; ὁ Κώστας; Τότε μάτια μου ἡ νεκρώσιμη τελετὴ θὰ καταντήσῃ ὄνομα καὶ πράμα!

Πέτρος. Ἔνοια σου κ᾽ ἔχουν τὴ γνώση οἱ φύλακες! Προεδρεύω ἐγώ, ὡς τοποτηρητής.

Ἑλένη. Τί ἰδέα! Σύνδεσμος ὑποψηφίων γαμπρῶν!

γον ἀναλύομεν εἰς τὰ κατωτέρω γράμματα: Δ τὸ τὴν κυρτὴν τοῦ σχήματος ἀποτελοῦν· ὡς Ε λαμβάνομεν αὐτὸ ἄνευ τῶν δύο δεξιῶν πλευρῶν· C εἶναι τὸ κάτω μέρος ἄνευ τῆς δεξιᾶς πλευρᾶς· Η τὸ αὐτὸ κάτω ἄνευ τῆς κάτω γραμμῆς· Ο, αὐτὸ τοῦτο τὸ κάτω μέρος ὁλόκληρον· ὡς Τ λαμβάνομεν τὰς δύο ἀριστερὰς πλευρὰς μετὰ τῆς μέσης ὁριζοντίας γραμμῆς· ὡς Η ὁλόκληρον τὸ σχῆμα ἄνευ τῆς ἄνω γωνίας, καὶ τῆς κάτω γραμμῆς καὶ C ὅπως ἀνωτέρω.

Οὕτω σχηματίζομεν τὴν λέξιν ΔΕΣΠΟΤΗΣ, σχετικὴν μὲ τὴν ἀνωτέρω ὑπ' ἀριθ. κγ' ἢ καὶ ἄσχετον ταύτης, ἅτε δηλοῖ τὸν αὐτοκράτορα.

Νομίζετε ὅτι εἶν' ἀνάγκη νὰ ἐπινοηθοῦν ὅλα ταῦτα διὰ ν' ἀποτελέσωμεν τὰς λέξεις; Ἴσως διότι τυχαῖα τὰ σχήματα ταῦτα δυσκολεύομαι νὰ παραδεχθῶ.

κε'.) Εἰς ἕτερον μετὰ ταῦτα πύργον εὑρίσκεται ὑπὲρ μὲν τυφεκοθυρίδος ἀμυγδαλωτὸν ὑπέρθυρον κόσμημα.

Ἀλλαχοῦ δὲ καθ' ὅλον τὸ τεῖχος ἐντειχισμένα ἄλλα μακροτέρας σπουδαιότητος.

κς'.) Ἐπὶ ἑτέρου τετραγωνικοῦ πύργου, ἔχοντος 2 ὀρθογωνίους θυρίδας εἰς τὸ ἄνω μέρος ἐπιγέγραπται κεράμιος·

——ΗΚ⊔Ν—ΝΤΙΝ-Γ|ΟΡΟΝ*—Ν , Ι— —ΜΗΧΛ—ΛΙΛ

; .; .]η Κων[στα]ντῖν[ο]υ ; . ; .; ; . ; Μηχα[ὴ]λ[;] ἐν[Χριστῷ αὐτοκρατόρων

*Τὸ διὰ * σημειούμενον εἶναι ὡς Ν ἀνεστραμμένον. Τὰ πλεῖστα γράμματα εἶναι δι' ἀσβεστοχρίσματος ἀφανισμένα.*

κζ'.) Καὶ εὐθὺς μετὰ τοῦτον τετράπλευρος ἐπίσης πύργος ἔφερεν ἐπιγραφὴν ὡς ὁ προηγούμενος κεράμοις, ἀλλ' ἤδη τὸ μέγα ἀσβεστόχρισμα ἐξηφάνισεν ἐντελῶς αὐτήν.

κη'.) Ἐπὶ τοῦ ἀμέσως ἑπομένου τετραπλεύρου, καὶ τούτου, φέρεται ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη κεράμοις καὶ εἰς τὸ αὐτὸ ὡσαύτως ἄνω μέρος.

Γιῶργος. Εἶναι τῆς μόδας. βλέπετε. Ζοῦμε στὸν αἰῶνα τῶν συνδέσμων, δεσποινίς.

Νίκος. Ναί, ἀλλὰ κατὰ τὸν κανονισμὸν ὁ πρόεδρος πρέπει νὰ ἦναι, ἂν ὄχι ἀρραβωνιασμένος, τοὐλάχιστον ἐρωτεμμένος. Ὁ Κώστας...

Κίμων. Καλομελέτα κ' ἔρχεται!

Γιῶργος. Πράματα ποῦ γένουνται.

Νίκος. Ἄ! Ἄ! Γι' αὐτὸ ὁ φίλος κατ' αὐτὰς σοβαρεύτηκε... Κ' ἐγὼ τὸ ἀπέδινα στὴ νοσταλγία!

Κίμων. Ἡ νοσταλγία εἶναι εἶδος καρδιακῆς παθήσεως, ποῦ ἔχει πολλὲς φορὲς μεγάλη συγγένεια, μ' ἕν ἄλλο εἶδος καρδιακῆς ταραχῆς...

Γιῶργος. Ὅπερ ἔρωτα καλέουσι!

Νίκος. Μὰ τὴν ἀλήθεια... ἔχετε δίκαιο! Ἄ! νὰ σᾶς πῶ ἐννοῶ νὰ παρευρεθῶ κ' ἐγὼ στὴ νεκρώσιμη ἀκολουθία τῆς Ἐλευθερίας τοῦ Κώστα!

Πέτρος. Ἐ Κώστα, τί λες; Νὰ τὸν φυλάξουμε τὸ Νίκο νὰ γυρίσῃ ἀπ' τὸ ταξίδι τοῦ γάμου του;

Νίκος. Μὰ τί! τόσο βιαστικά; Ἔπειτα, θά με γράψῃς ὅπου κι' ἂν βρίσκουμαι. Πῶς μπορῶ ἐγὼ νὰ λείψω ἀπ' τὸ γάμο σου;

Κίμων. Τωόντι!

Πέτρος. Τί λόγος!

Γιῶργος. Βέβαια!... Σὰν ἐξάδελφος τῆς γυναίκας σου, ποῦ θἄναι!

Νίκος. Στάσου! ἐγὼ θά σε στεφανώσω Κώστα! Δέχεσαι;

Πέτρος. Χμ! Πρέπει νὰ ρωτήξουμε καὶ τὴ νύφη... *(στὴν Ἑλ.)* Δὲν εἶν' ἔτσι δεσποινίς;

Πρέπει νά τονε θέλῃ κ' ἡ νύφη τὸν κουμπάρο!... Ἄς ἦναι. Ἐγὼ ἐγγυοῦμαι γιὰ τὴ νύφη... Εἶστε μάρτυρας, δεσποινίς!

Ἑλένη Ἐγὼ πηγαίνω, Νῖκο, μὲ τὴ μαμά... *(σταναχωρεμένη).*

Νίκος. Ἀλήθεια, ἀργήσατε. Νά σας συνοδέψῃ ὁ Κώστας, ἂν θέλετε.

Πέτρος.
Κίμων.
Γιῶργος. } Ὄχι! Ὄχι!

Νίκος. Ὅπως θέλετε.

Πέτρος. Συγγνώμην δεσποινίς, ἀλλ' ὁ Κώστας φεύγει, ξέρετε, τὴ δευτέρα καὶ θέλουμε νά τονε χαροῦμε λιγάκι.

Νίκος. *(Στὴν Ἑλένη).* Νά μου φιλήσῃς τὴ Θάλεια·

Γιῶργος Στοιχηματῶ πῶς θὰ προτιμοῦσες νὰ τὴ φιλήσῃς αὐτοπροσώπως!

Κίμων. Μὴν ἀμελήσετε, δεσποινὶς νὰ φιλήσετε καὶ τὴ δασκάλα τῆς δεσποινίδος Θάλειας... γιὰ... λογαριασμό σας!

Ἑλένη. *(Φεύγοντας, σιγά).* Θέλω νὰ κλάψω.

Ἱ ΙCΤωΘΕΟCΛΓΛΡΑ—ΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΛΕΜΙΤΟΝ ΦVΙ—Ι—

ΝΠΟΛΙΝΚΟΝΙΚΑ: :— ΟΜΕΝΟC Ρ———ΛCV—ΝΙΙ— ΟΝ

† Δ]ότω Θεὸς [ἀτά]ρα[χ]ον καὶ ἀπολέμιτον φύ[λακα] ν πολίν(ι)κων ικα(;) . ; ὁμενος . . . . . .

* * *

Ἐνταῦθα παρατηροῦμεν ὅτι οἱ πύργοι οὗτοι, οἱ ἀπὸ τῆς πύλης Ρωμανοῦ μέχρι τῆς ἀμέσως ἐρχομένης Μελανδησίας, εἶναι ἐπιγεγραμμένοι καὶ διὰ κεράμων ἔτι παρὰ τὰς στεφάνας των, ἐνῷ σχεδὸν οὐδαμοῦ ἀλλαχοῦ παρατηρεῖται οὕτω.

Ὅθεν συμπεραίνει τις ὅτι ὡς τὸ μᾶλλον κεντρικὸν ἐθεώρουν τὸ μέρος τοῦτο καὶ ἦτο.

* * *

Οὕτως ἔληξεν ἡ πρώτη ἡμέρα τῶν παρατηρήσεών μου.

(Εἰς τὸ προσεχὲς τῆς δευτέρας ἡμέρας).

ΓΑΖΤΖΗ—ΓΙΑΓΤΖΗ

Καὶ ρυπαρὸς πέρ' ἀπ' τὴν ἀναγούλα,
Κι' ἀχαμνωμένος ἀπ' τὴν ἀφαγιά,
Μὲ τὴν ψυχὴ κλεψιᾶς ἄχαρης δούλα
Καὶ μὲ τὸ πνέμα δουλωμένο στὴν ψευτιά,
Γυρνᾷ λυπητερὰ τοὺς δρόμους
Μὲ τὴν πραμάτεια κρεμαστὴ ἀπ' τοὺς ὦμους
Χουγιάζοντας Γιαγτζῆ!
Γαζτζῆ!

Κι' ὅταν τὸ βράδυ στὸ ξενητευμένο στρῶμα
Πλαγιάζοντας χαϊδεύει τὰ φλουριά,
Τὸ ταῖρι του βαλαντωμένο μὲ τὸ στόμα
Ξερὸ γυρεύει ἄγονα φιλιά.
Κ' ἡ ράτζα τρομασμένη γύρω
Κοιτᾷ καὶ βρίσκοντας τὸ μέλλο στεῖρο
Χουγιάζει: ἔ! Γιαγτζῆ,
Γαζτζῆ!

Σκούταρι 16 Ἰουν. 1904 **Ν. Ἀμουργιανός.**

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΣΤΕΦΑ

«Ἐφτοῦνοι ποῦ ἔχουνε παράδες ἔτσι εἶνε, παιδί μου, » ἔλεγε διὰ τοῦτο πρὸς τὸν Νιόνιον του ὁ Κατσουρέλας. « Εἰς τὴν ἀρχὴ ἐνθουσιασμὸ μεγάλο, ναί, ναί, ναί, μπράβο, ὅ,τι θέλετε, καὶ ἔτσι ἔρθουνε εἰς τὰ **πράμματα**, βγάνουν ὄξω χίλιες δυσκολίες. Ἐγὼ δὲν πιστεύω ἐκεῖνο ποῦ μᾶς εἶπανε, πῶς ἡ δυσκολία εἶναι ἀπὸ μέρος τοῦ **κοπέλας**· οὔλα ὁ γέρος τὰ κάνει, βεβαιώσου. Μὰ στὸ ὕστερο τὶ χρεία ἔχουμε καὶ μεῖς; Ἂν θέλουνε, ἐδῶ εἴμαστε· ἂν δὲν θέλουνε, τραβᾶμε τὴ δουλειά μας. Ἀδὰ μᾶς ἔχουνε **μαρκάδους**; »

Δὲν ἔπαιεν ὅμως ὁ Γιακουμάκης, κάθε ἄλλο!.. Ἠμποροῦσεν ὁ δυστυχής, ὅταν π. χ. ὁ Κατσουρέλας τῷ παρεπονεῖτο διὰ τὴν ἀναβολήν, προβάλλων ὡς ἐπιχείρημα ἀκαταμάχητον τὸν σφοδρὸν ἔρωτα τῶν νέων: «τὰ παιδιὰ ἀγαπιοῦνται, γλέπεις, ἀγαπιοῦνται», — ἠμποροῦσεν ὁ ἄλλος νὰ τῷ ἀπαντήσῃ: « Ἡ Μαργαρίτα μου δὲν μπορεῖ νὰ τὸν ἰδῇ τὸ Νιόνιο σου, καὶ ζητάω καιρὸ νὰ τὴν καταπείσω; »

Ὁ πατρικὸς ἐγωισμὸς δὲν ἦτο βέβαια δυνατὸν οὔτε νὰ τὸ ὑποπτεύσῃ οὔτε νὰ τὸ πιστεύσῃ. Διότι τὴν εἶχε τὴν **πετριὰ** ὁ κὺρ Χρῆστος, τὴν εἶχε στὰ γιομάτα. Ὁ γυιός του ἦταν στὸν κόσμον καὶ ἄλλος δὲν ἦταν. Ἀδὰ εἶχε μάτια μου, ἡ χώρα δεύτερο παιδὶ σὰν τὸ Νιόνιο; Μὰ μὴ ὥμορφος, μὰ μὴ λεβέντης, μὰ μὴ ξύπνος ποῦ νὰ μήν τονε γελάῃ Πάπας, μὰ μὴ νοικοκύρης στὸ λεφτό, μὰ μὴ γραμματισμένος **μιράκολο**, μὰ μὴ καλὸς ἕνα χρυσάφι; Τί τοῦ ἔλειπε, τί; Πῶς δὲν ἦταν παναπῆ, ἀπὸ μεγάλη φαμελιά; Χμ! φάσκελα νἄχουνε οὔλα τἀρχοντόπουλα μπροστὰ στὸ Νιόνιο του, — οἱ ψευτογιατροὶ καὶ οἱ ψωροδικηγόροι ποῦ δὲν ἠξέρουνε δύο καὶ δύο... Τὸ κεφάλι σήμερα κάνει τὴ φαμελιά!

Ἡ ἀλήθεια εἶναι ὅτι ὁ Νιόνιος αὐτὸς ἦτο ἐκ τῶν νίῶν ποῦ γεννῶνται ἐπίτηδες διὰ νὰ εὐχαριστοῦν τοὺς γονεῖς. Χαμηλῆς διανοητικῆς ἀναπτύξεως, ἥσυχος, φρόνιμος, ἄνευ φίλων, ἄνευ ἐξόδων, ἄνευ οὐδεμιᾶς πολυτελείας, ὁ Νιόνιος, ὅπως συνείθισε νἀκολουθῇ τὸν πατέρα του καθ' ὁδὸν ἀπὸ μικρός, ἠκολούθησε καὶ τὰς ἰδέας του καὶ τὸ ἐπάγγελμά του. Ὁ Κατσουρέλας πατὴρ ἦτο ξυλέμπορος καὶ ὁ Κατσουρέλας υἱὸς ἐπίσης. Ἀληθὴς παραφυάς, μέλλουσα νἀναπτυχθῇ καὶ νἀντικατασταθῇ τὸ δένδρον ξηρανόμενον. Ὁ νοικοκύρης ἔκαμε νοικοκυρόπουλο. Μὲ τὴν μικρὰν διαφορὰν ὅτι ὁ υἱὸς ὑπερέβαλε κατὰ βαθμὸν τὸν πατέρα του εἰς τινας ἰδιότητας· ἦτο π. χ. περισσότερον ἔξυπνος, περισσότερον κερδοσκόπος, περισσότερον παχὺς καὶ στρογγυλοπρόσωπος, περισσότερον ταπεινός, περισσότερον γελοῖος. Αὐτὴ δὲ ἦτο προπάντων ἡ κρίσις τῆς Μαργαρίτας...

* * *

Ὅταν μετὰ διαφόρους ἐλιγμοὺς καὶ ἀρκετὴν ὥραν, ὁ Γιακουμάκης Στέφας ἐπέστρεψεν εἰς τὴν οἰκίαν του, καὶ σκυθρωπάσας ἐκ νέου, παρέδωκεν εἰς τὴν σιόρα Νένε τὰ ψώνια, εὗρε τὴν Γιακουμάκαιναν εἰς τὴν σάλαν, περιμένουσαν νὰ τελειώσῃ τὸν καλλωπισμόν της ἡ Μαργαρίτα διὰ τὰ ὑπάγουν εἰς τὴν ἐκκλησίαν. Ἡ γρᾶα ἀοὴ ἐφόρει μαῦρην ἐσθῆτα πολύτιμον ἄνευ κοσμήματος οὐδενός, καὶ **μαντηλὸ** εἰς τὴν κεφαλὴν ὁμοιόχρωμον κρωσσωτόν, μὲ μύτην ὀπίσω φθάνουσαν σχεδὸν μέχρι τῶν ποδῶν της.

« Ἐκείνη περιμένει; » τὴν ἠρώτησε ὁ Γιακουμάκης, ὄχι ἀπρόθυμος νἀρχίσῃ νέον κατ' **ἐκείνης** φιλιππικόν.

« Δὲν πειράζει, εἶνε ἀμπονόρα ἀκόμα, ἀπήντησεν ἡ γυνή, φορτοῦσα ἀργὰ τὰ μεταξύτηλεκτα χειρόκτια της. « Τοῦ λόγου σου δὲ θὰ κοπιάσῃς;

— Αϊ, νὰν τὸ πῆς τσὴ γκόνας σου, ποῦ κοντεύει νὰ μὲ κάμῃ Ὀβρᾶο. Καὶ ποῦ ἔχω ἄλλο μοῦτρα ἐγὼ γιὰ ἐκκλησία; »

Καὶ ὥσεὶ μεταμεληθεὶς ἀμέσως διὰ τὸν πολὺ σκληρὸν λόγον :

« Δὲν ἐβάρεσε ἀκόμα **μὲ τὴ μία** », εἶπε μᾶλλον ἐρωτηματικῶς ,

« Ὄοκε, **ἀσένια** ἔδωκε.

— Κοπιάστε σεῖς ναῦρετε στασίδι, καὶ ἔτσι βαρέσῃ μὲ τὴ μία, ἔρχουμαι.

— Καλὰ δῶσέ μου τόρα τίποτοι λιανιὰ γιὰ τοὺ φτωχούς, γιατί δὲ μοῦ φτάνουνε...»

Καὶ ὁ Γιακουμάκης, ἀφοῦ ἐμέτρησεν εἰς τὴν συμβίαν του δεκαέντε μονόλεπτα, εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν του, ἐξηπλώθη ἐπὶ τῆς πολυθρόνας ν' ἀναπαυθῇ.

Διὰ τοῦ μικροῦ παραθύρου, ἐκ τοῦ ὁποίου ἐφαίνοντο ἀκίνητα τὰ ὑψηλὰ δένδρα τοῦ ἀπέναντι κήπου, εἰσήρχοντο αἱ πλάγιαι ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου ἐπιρρίπτουσαι ἐπὶ τῶν σανίδων τοῦ δαπέδου ἐπίμηκες τὸ ἴνδαλμα τῶν κλειστῶν ὑαλοπινάκων. Ἰδιάζουσα προσέβαλεν ἡ δομὴ τοῦ γεροντικοῦ κοιτῶνος καὶ ἡ ὄψις ἡ πρωινὴ ἐκ τῆς ἀταξίας τῆς εὐρείας κλίνης, τῆς ὁποίας αἱ μὲν σινδόνες καὶ τὸ πάπλωμα εἶχαν ἀταχθῇ ἐκεῖθεν νὰ ἐκτεθοῦν εἰς τὸν ἥλιον, αἱ δὲ στρωμναὶ ἀπέκειντο ἐπὶ τῆς σιδηρᾶς ἐοχάρας κιλινδροτοιημέναι καὶ συσσωρευμέναι εἰς τὸ ἓν μέρος, στρωμναὶ ἐξ ἐντοπίου λευκοῦ ὑφάσματος μὲ ραβδώσεις κυανᾶς. Ἐπὶ τοῦ τοίχου, ἄνωθεν τῆς κλίνης ἐκρέμαντο τὰ στέφανα καὶ κάτωθεν, συνεστραμμέναι ἐλικοειδῶς αἱ λαμπάδες τοῦ πρὸ τριακονταετίας γάμου, τὸ ὅλον ἐντὸς θήκης ἐξ ὑφάσματος κιτρίνου ὑπὸ τὴν ἐπήρειαν τοῦ χρόνου. Ἡ παράλευρος γωνία κατείχετο ἐξ ὁλοκλήρου ἀπὸ τὰ εἰκονίσματα, τὴν ἰδιαιτέραν ἰατρείαν τῆς Γιακουμάκαινας, ἡ ὁποία τὸν κοιτῶνά της ἐνόουσε ναόν. Τραπέζι γωνιαῖον μονόπουν, καρφωμένον ἐπὶ τοῦ τοίχου, ὡς εἶδος Ἁγίας Τραπέζης, συνεκράτει δύο μανουάλια ἐξ ὑδραργυρωμένης ὑάλου, μίαν φουγέραν ἀργυρᾶν, ἕνα λιβανιστῆρι πήλινον καὶ ταλλα χρειώδη τῆς οἰκιακῆς ἰατρείας. Ἐδῶ ὁ παπᾶς της τὸν ὅσιον ἀγαποῦσεν εὐθὺς ἀμέσως μετὰ τὸν Γιακουμάκην, τῆς ἔκαμνε τὸν ἁγιασμόν, ἐκτάκτως τὸ Εὐχέλαιον, καὶ ὅλον τὸν Δεκαπενταύγουστον τὰς Παρακλήσεις. Ἀπὸ τῆς ὀροφῆς ἀνηρτημένον ἔφεγγεν ἀκοίμητον κανδήλι σφαιροειδές, ἀναβαῖνον καὶ καταβαῖνον διὰ τροχαλίας, τῆς ὁποίας ὁ χειρισμὸς ἦτο τρυφὴ ἀνεκλάλητος διὰ τὰ παιδία τοῦ νηπιαγωγείου, ὁλισθαίνοντα ἐνίοτε μὲ ὅλας τὰς ἀπαγορεύσεις καὶ μέχρι τοῦ ἱεροῦ ἀδύτου . . . Τὸ δὲ φῶς του ἀντεκλᾶτο ἐπὶ τῶν στιλπνῶν ἐπιφανειῶν τοῦ ἁγιολογίου ἐκείνου, ἐπάνω εἰς Παναγίας μὲ ἀργυρᾶ ὑποκάμισα, εἰς Χριστοὺς μὲ χρυσᾶ ἀκτινωτά, εἰς Τρίμορφα, εἰς Ἁγίους, εἰς Ὁσίας, εἰς Μάρτυρας, ὅλον τὸν ἰατρευτὸν ἐκεῖνον κόσμον, τὸν κακόιεχνον, τὸν ξηρὸν καὶ κατνισμένον ἀπὸ τὰ συχνὰ θυμιάματα.

Ἀντιθέτως πρὸς τὴν γωνίαν ταύτην, ἐδῶθεν τῆς κλίνης καὶ πλησίον τοῦ παραθύρου, ἔκειτο τὸ γραφεῖον τοῦ Γιακουμάκη ἢ μᾶλλον ἓν πανέπιπλον ἀνώνυμον, ἰδιόρρυθμον, παμπάλαιον, συγκείμενον ἀπὸ τραπέζιον, γραφεῖον, ἐρμάριον κάτω καὶ μικρὰν βιβλιοθήκην ἐπάνω. Ἡ ἔρευνα τῆς Σφιγγὸς αὐτῆς τῶν ἐπίπλων θὰ ἦτο ἱκανὴ νὰ διεγείρῃ τὴν ἔκπληξιν καὶ τοῦ ἀναισθητοτέρου διὰ τὴν ζωηρὰν ποικιλίαν καὶ ἀντίθεσιν τῶν ἐν αὐτῇ ἀποθηκευμένων. Χειρουργικὰ ἐργαλεῖα, φάρμακα ἐντὸς φιαλιδίων, πλακίδια χρωμάτων, χρυσᾶ κοσμήματα γυναικεῖα, ἔγγραφα διακοσίων ἐτῶν εὐρωτιῶντα, καροτὶ ξηροὶ προαιώνιοι ἠημονημένοι, γραφίδες καὶ μελανοδοχεῖα ὑπηρετήσαντα τρεῖς γενεάς, βιβλία παλαιὰ σηπόβρωτα, νεώτερα φυλλάδια καὶ τόμοι, μέχρι τῶν προχθεσινῶν ἐφημερίδων τὰς ὁποίας ἐκόμισεν ἐξ Ἀθηνῶν τὸ χθεσινὸν ταχυδρομεῖον, μέχρι τῆς δροσερᾶς ἀνθοδέσμης, τὴν ὁποίαν ἔφερε τὴν πρωΐαν ὁ ἀνθοπώλης,—ἰδοὺ τὸ φορεῖον φύρδην-μίγδην, ὁ κυκεὼν τὸν ὁποῖον ἐνέκλειεναι τὰ πολλὰ κονιοαλέα διαμερίσματα τοῦ ἐπίπλου. Ἀλλὰ μετ' αὐτοῦ ἐνέκλειεν καὶ τὴν ἱστορίαν τοῦ ἰδιοκτήτου. Αὐτὴν δὲ θ' ἀναπαραστήσωμεν τώρα, ἐπωφελούμενοι τῶν στιγμῶν κατὰ τὰς ὁποίας ὁ Γιακουμάκης ἐξηπλωμένος ἐπὶ τῆς πολυθρόνας του, διατρέχει τὰς τελευταίας **Παλιγγενεσίας** καὶ περιμένει τὴν ὥραν τῆς ἐκκλησίας

* * *

Ὁ Ἰάκωβος **Στέγας** ἦτο υἱὸς ποῦ Ἀγγέλου Στέφα, ἢ Ἀντζολῆ, κουρέως περιφήμου εἰς τὸν καιρόν του διὰ τὴν εὔνοιαν τὴν ὁποίαν ἔτρεφε πρὸς αὐτὸν τὸ ἀρχοντολόγιον, καὶ δια τὴν κωμικήν του ἐφευρετικότητα. Μεταξὺ τῶν πρώτων ζωγραφικῶν δοκιμίων τοῦ Γιακουμάκη, εὑρίσκεται ἐπὶ χαρτίου χονδροῦ καφεχρόου, σχεδιογράφημα, παριστῶν δι' ἀτέχνων ἀλλ' ἀρκετὰ ἐκφραστικῶν γραμμῶν τὸν πατέρα του. Φορεῖ τὴν ἐνδυμασίαν τῆς ἐποχῆς: **τσεντουρίνι**, βραχείας περισκελίδας ἀποκαλυπτούσας τὰς ἰσχνὰς ὡς σαύρου κνήμας του, καὶ σκαρπίνια μὲ πόρπας ὑπερμεγέθεις. Ἐπὶ τοῦ ἐντελῶς ξυρισμένου προσώπου μὲ τὰ ὀξέα χαρακτηριστικὰ καὶ τοὺς μικροὺς ὀφθαλμούς, εἶνε ἀποτυπωμένη ἡ πονηρία τοῦ ποντικοῦ, καὶ βλέπεις ἐκεῖ ἀμέσως τὸν ἄνθρωπον εἰς τὸν ἐγκέφαλον τοῦ ὁποίου συνελήφθησαν καὶ ὡρίμασαν ὅλα ἐκεῖνα τὰ σχέδια τῶν ἀσεισιοτήτων, οἱ **μποῦφες**, οἱ **μπαρτζολέττες**, τὰς ὁποίας ἀκόμη οἱ γεροντότεροι διηγοῦνται ηὐξημένας εἰς τοὺς νεωτέρους. Κατήντησε μάλιστα πᾶσα εὐφυὴς ὁμωσοῦν ἀσεισιότης ν' ἀποδίδεται εἰς τὸν Ἀντζολῆν. Μεταξὺ τῶν ἀτεκδότων τῶν αὐθεντικῶν, κατὰ τὴν μαρτυρίαν τοῦ Γιακουμάκη, εἶνε καὶ τὸ γνωστὸν ἐκεῖνο τοῦ ἀγαθοῦ ἀστοῦ, τοῦ ἀγαπῶντος τὴν διασκέδασιν καὶ τὸν οἶνον, ὁ ὁποῖος ἐπιστρέψας μίαν νύκτα ἀπὸ ἕνα γλέντι ὀλίγον τι σκοτισμένος, ἔχασε καθ' ὁλοκληρίαν τὴν πόρταν τοῦ σπιτιοῦ του, διότι ὁ Ἀντζολῆς μετὰ τῶν φίλων του εἶχε φροντίσει ἀπὸ ἑνωρὶς νὰ κτισθῇ καὶ νὰ γίνῃ μὲ τὸν τοῖχον ἕνα καὶ τέτοια ἄλλα ἕνα σωρό.

Τὰς τάσεις ταύτας τοῦ κουρέως τῶν ἀρχόντων δὲν ἐκληρονόμησεν ὁ μόνος ἐπιζήσας ἐκ τῶν υἱῶν. Ἦτο ἀπεναντίας σοβαρὸς ἄνθρωπος, ὀλίγον ἀγαπῶν τὰς ἀστειότητας καὶ κλίνων μᾶλλον πρὸς τὴν ρεμβώδη καλλιτεχνίαν, ὡς γίνεται δῆλον ἐκ τῆς σχετικῆς ἐπιτυχίας, μεθ' ἧς ἐτελέσθη εἰς τὴν σπουδὴν τῆς ζωγραφικῆς καὶ τῆς μουσικῆς. Ἔφθασε νὰπεικονίζῃ πρόσωπα δι' ἐλαιογραφίας καὶ νὰ παίζῃ **σενόντο** βιολὶ εἰς τὸ παλαιὸν Θέατρον, ἐκ τῶν πρώτων μουσικῶν τῆς πρώτης ἐντοπίου ὀρχήστρας. Ἀλλ' ἐπίσης ἀναντίρρητος ἦτο καὶ ἡ εὐδοκίμησίς του εἰς τὸ καθαυτὸ πατρικὸν ἐπάγγελμα, μὲ ὅλα του τὰ συναφῆ, τὴν κατασκευὴν καλοῦ ἀμυγδαλελαίου, τὴν ἐκρίζωσιν ὀδόντων, τὴν τοποθέτησιν βδελλῶν, τὴν ἐφαρμογὴν σικυῶν, κτλ. Οἱ κουρεῖς,βοηθοὶ τῶν χειρούργων πάντοτε,ἦσαν κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἰατροὶ δεύτεροι. Συνέβαινεν εἰς ἐλαφρὰς ἀσθενείας ἢ πρώτας αἰφνιδίας προσβολὰς νὰ προσκαλῶνται ἐπισήμως ἀντὶ τοῦ ἰατροῦ. Εἶχαν πεῖραν ὄχι μόνον χειρουργικὴν ἀλλὰ καὶ παθολογικήν· ἤξευραν τὰ συμπτώματα τῶν ἀσθενειῶν, τὰς φάσεις των, τὰς ἰδιοτροπίας των, ἰαματικὰς ἰδιότητας τῶν βοτανῶν, ὅρους φανταστικούς, μεθόδους παραδόξους, ἀλοιφάς, συνταγὰς ἀπειραρίθμους καὶ ἀπειρογράτους. Εἰς τὸ μεταξύμιον μεταξὺ **τῶν μαϊσῶν** καὶ **τῶν ντετόρων**—τῶν δύο ἰατρῶν, οἱ ὁποῖοι διεφιλονείκουν τότε κάθε ἄρρωστον,- διέσωζαν μὲν κάτι ἐκ τοῦ μυστικισμοῦ καὶ τῆς δαιμονοληψίας τῶν πρώτων, μετελάμβαναν δὲ καὶ ἐκ τοῦ θετικοῦ καὶ ἐπιστημονικοῦ τῶν δευτέρων σύμφωνοι ὅθεν πολὺ πρὸς τὸ πνεῦμα τῆς ἐποχῆς οἱ κουρεῖς αὐτοί, εὑρισκαν πελάτας μὲ προθυμίαν μεγάλην καὶ μ' ἐμπιστοσύνην ἀπίστευτον. Οὐχὶ σπανίως τρόντι προσήρχοντο εἰς τὸν γέρω Ἀντζολῆν ἄνθρωποι ἁπλοϊκοί, νὰ τὸν ἐρωτήσουν πῶς εὑρίσκει τὸν τάδε ἰατρόν, ποῦ τοὺς ἐσύστησαν. Οὕτως αἱ περγαμηναὶ τῶν Πανεπιστημίων τῆς Πίζας καὶ τῆς Βονωνίας εἶχαν χρείαν νὰ ἐπικυρωθοῦν ἐκ νέου, διότι ἀλλοίμονον εἰς τὸν νεοφερμένον δόκτορα, εἰς τὸ ὄνομα τοῦ ὁποίου τὸ πονηρὸν πρόσωπον τοῦ κουρέως μας ἤθελε νὰ συνοφρυωθῇ μὲ μίαν κίνησιν τῶν χειλέων ὡς νὰ ἐδοκίμαζεν ἄνοστον φαγητόν!.... Τὴν τοιαύτην φήμην καὶ τὴν ὑπόληψιν τοῦ

παιρός ἐνωρὶς ἤρχισε νὰ ἐπιβάλλῃ ὁ Γιακουμάκης. Φύσει δεξιὸς περὶ τὰ χειροποιήματα τῶν ἐργαλείων, συνέβαινε νὰ ἐκβάλλῃ ἀδύνατος τόσον ἀνοιξάντους, ὥστε οἱ ἀσθενεῖς νὰ περιμένουν ἀκόμη μὲ τὸ στόμα ἀνοικτόν, καὶ νὰ πλένῃ ἢ νὰ περιδέσῃ τραύματα, χωρὶς νάλοαλῇ οὔτε αἰσταγμόν.

(Ἀκολουθεῖ).

ΣΑΝ ΣΚΟΝΗ. . .

Σκόνη ἐρεμοπάτητη, σκόνη ταπεινωμένη,
Βοιβῆ, δίχως παράπονο καὶ καταμοιρονεμένη,
Ποῦ τοῦ ἀγέρα τὸ φτερὸ ἄπονα σὲ σκουπίζει,
Σὲ δέρνει, σὲ σκορπίζει.

Ποιὸς ξέρει... θάσουν, μιὰ φορά, τρανοῦ πλουσίου [θρόνος]
Κάποιο κτιομένο ποίημα ποῦ τὸ λύωσεν ὁ χρόνος·
Κάποιο παλάτι σκαλικτό, ἢ θόλος χρυσαφένιος,
Ἢ πύργος ἀσημένιος...

— Ἐρειπωμένα μ' ὄνειρα, πόθοι μου γκρεμισμένοι,
Γιατὶ κολεῖστε 'στὴν ψυχὴ γιὰ πάντ' ἀφανισμένοι;
Ἄχ!... δίχως κἂν νὰ λάμψετε γιὰ μιὰ στιγμοῦλα μόνο,
Νά, σέρνεστε 'σὰν σκόνη!

Μακροχώριον

Δάφνις.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

Ἡ Ἀγγλία χάνει τὸν ἕνα κατόπιν τοῦ ἄλλου τοὺς μεγάλους της συγγραφεῖς. Πρὸ δύο ἀκόμη μηνῶν προεπέμπετο εἰς τὴν τελευταίαν του κατοικίαν ὁ ποιητὴς *Algernon Charles Swinburne*, τώρα χάνει καὶ τὸν γηραιὸν Μέρεδιθ, τὸν δημοτικώτερον ἴσως τῶν μυθιστοριογράφων της.

Ὁ Μέρεδιθ ὑπῆρξε καὶ λυρικὸς ποιητής. Τὴν πρώτην του ἐμφάνισιν εἰς τὰ γράμματα ἔκαμε μόλις εἰκοσιπεντάρης μὲ ἕνα μικρὸν τόμον ποιημάτων ὅστις εἰς τὸν φιλολογικὸν κόσμον ἔκαμε καλὴν ἐντύπωσιν. Εἰκοσιεπτάρης ἔγραψε τὸ μυθιστόρημά του ***Τὸ κούρευμα τοῦ Φαλακροκόρακα*** καὶ ἕνα διήγημα ὑπὸ τὸν τίτλον ***ἡ Φαρίνα.*** Ἀργότερον ἐξέδωκε πολλὰ ἄλλα μυθιστορήματα, διηγήματα καὶ μίαν λυρικὴν συλλογὴν ποιημάτων ***Τὰ ποιήματα καὶ οἱ λυρισμοί.***

Ἀλλ' ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα τὸν ἀνεβίβασαν εἰς τὸ σημεῖον τῆς δόξης ποῦ εὑρίσκεται σήμερον εἶναι τὰ μυθιστορήματά του ***Ὁ ἐγωϊστής, ὁ Ριχάρδος Φέβερης*** καὶ τὸ ἀριστούργημά του, κατὰ τοὺς κριτικοὺς αὐτοῦ, τὸ *Rhoda Fleming*.

Ὁ Μέρεδιθ ἦτο ὁ πρωτοτυπώτερος τῶν Ἄγγλων συγγραφέων. Καὶ εἰς τὴν πλοκὴν καὶ εἰς τὴν ὑπόθεσιν καὶ εἰς τὸ ὕφος. Ἐξέλεγε κάτι τὸ ὁποῖον νὰ μὴ εἶχε σχέσιν μὲ τὴν ὑπόθεσιν ἄλλου μυθιστορήματος καὶ ἐδημιούργει πάντοτε τὰς παραδοξωτέρας σκηνάς. Διὰ τοῦτο ἀνεγνώσθη καὶ ἠγαπήθη πολὺ ὑπὸ τοῦ Ἀγγλικοῦ κοινοῦ.

Μ.

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

Οἱ ἐν Ἀθήναις νέοι δημοσιογράφοι συνέστησαν σωματεῖον, τὸ ὁποῖον ἐνεκαινίασεν εἰς ἀγαθὰς μεγάλους. Ἡ ἑλληνικὴ δημοσιογραφία ἐγκαθιστᾶται εἰς μέγαρον, εἶναι γεγονὸς σπουδαιότατον. Καὶ ὅμως ἀληθῶς, μόνον ἐμεῖς ἐδῶ δὲν ἐπιζητοῦμεν τίποτε, ἂν καὶ συνειδητοῦμεν καὶ ἐμεῖς σωματεῖον (συνειδητοῦμεν;) καὶ προσέχομεν εἰς μορφὰς συνεδριάσεως. Ἄλλα μέγαρα τῶν συνεδριάσεων αὐτῶν δὲν εἴχομεν τὸ θάρρος νὰ προβῶμεν. Καὶ τοῦτο διότι ἀφήσαμεν τὴν ἀρχὴν εἰς ἀνθρώπους αὐτοὺς εἶτε ἐσφραγίσθη τοῦτο, εἴτε τοῦ Δ_μοσιογραφικοῦ κορυφοῦ δὲν ἦσαν οἱ κατάλληλοι. Περὶ τοῦ σωματείου τούτου ἔλεγεν ὁ ψιχτίνος οἱ νέοι, ποῦ ἔχουν ἀφθονίαν καὶ ἐνδιαφέρονται περισσότερα διὰ τὸ δημοσιογραφικὸν μέλλον. Οἱ ἐν Ἀθήναις ἴσως μᾶς χαμμύσουν ὡς παλαιάν.

— Αἱ Ἀθῆναι καὶ ἐγκωμιάζονται διὰ τὰ παριστανόμενα ἐν Ἀθήναις θεατρικὰ ἔργα, τὰ ὁποῖα συνέρχονται. Ὁ θεὸς σοι πρόσεικνιον ἐκατονταετηρικὸ ἀριθμοῦ θεατῶν ἀναβιβάζουν ἐπὶ τῆς σκηνῆς ὅλα τὰ γαλλικὰ τὰ γοργαγήματα, τὰ ὁποῖα τοὐλάχιστον δὲν ἔχουν τὸ πρόσχημα νὰ σχετίζονται μὲ πάσαν ὑποφερτὴν τέχνην. Ἀλλὰ καὶ τὰ ἐγχώρια βιομηχανήματα ὑπὸ ἔποψιν τέχνης δὲν εἶναι ἀνώτερα. Ἡ Σάρα καὶ ἡ Μάρα γράφει κάτι, τὸ ὁποῖον τιτλοφορεῖ δράμα ἢ κωμῳδίαν καὶ ὁ θεὸς σοι μὲ προθυμίαν τὸ ἀναβιβάζουν ἐπὶ τῆς σκηνῆς. Ἐκεῖ τὰ ἔργα σχετικὴν ἀξίαν τὰ καταδικάζουν εἰς ἀφάνειαν.

— Ἀνεβιβάσθη ἐπὶ τῆς σκηνῆς εἰς τὰς Ἀθήνας ἡ ἀπορέητα «Σία καὶ ἀράξαμε» δημιούργημα τοῦ γνωστοῦ ἐργοπαισίου δραματοποιίας Δημητρακοπούλου-Γραρίτσα. Οἱ θαυμασταὶ τῶν δύο τούτων λογίων διαπιστοῦνται ὅτι ἐπέτυχεν, ὅτι τὸ ἔργον ἤνοιξε δρόμον καὶ ἀποδοκιῶν. Ἡ μουσικὴ ἄρμεν εἰς τὸν κ. Σαπελαρίδου, πρίνται δὲ ἐπικῶς.

— Ἀπὸ τὸν «Ρ.ουσάτην» τοῦ κ. Φιλαγίου πανθάνομεν τὰ ἑξῆς ἐσοδεῖα, τὰ ὁποῖα ἡμεῖς δὲν καὶ ζώντες ἐν Κωνσταντινουπόλει δὲν τὰ ἐπράμι εἴδομεν: Ὁ ἀθωμανικὸς ἰα ς καπέλαβε τὸ Γιλδίζ καὶ ἐθέμιναν τὴν περιουσίαν τοῦ ἐκπιτόν. Οἱ κῆποι τοῦ Γιλδίζ, διαιαγῇ τοῦ ἰασοῦ, παραδόθησαν εἰς ὁ ὄμον ν ἀγρὸς χρῆσίν του. Ἐζητεῖτο δὲ καὶ τὸ ἐν Ἀθήναις δημόσιον, μιμούμενον τὸ ἐν Κωνσταντινουπόλει, ὅπως καταλάβῃ τὸν βασιλικὸν κῆπον.

*— Ἡ ἑορτὴ τῆς πενηντοπενταετηρίδος τῆς Μισρὶ τοῦ μεγάλου Προβιγκιανοῦ ποιητοῦ Φρειδερίκου Μιστράλ, εἰς τὸν Σύλλογον Παρνασσὸν διεξήχθη μετὰ μεγάλης ἐπιτυχίας. Τὸ πλῆθος ἦτο ἄπειρον καὶ ὁ ἐνθουσιασμὸς αὐτοῦ ἐχθάσιε εἰς τὸ κατακόρυφον. Ἀπηγγέλθη ὑπὸ τοῦ κ. Φέρτη ὁ **Ἑλληνικὸς ὕμνος** τοῦ φιλέλληνος ποιητοῦ καὶ ὁ **Θάνατος τοῦ Φιριστοῦ** ὑπὸ τῆς δεσποινίδος Κοτοπούλη, ἐψάλη ἡ δουδία τῆς Μιρέϊ, ἡ Πιτοουνέτ κ. ἄ. Ὁ κ. Δ. Καχλαμάνος ἀπήγγειλε τὴν βιογραφίαν τοῦ ποιητοῦ.*

— Ἐξεδόθη ἡ καὶ ἐφ' ἡμῶν προαγγελθεῖσα διετβδομαδιαία πολιτικὴ καὶ σατυρικὴ ἐφημερὶς «Φλόξ».

— Ἡ «Φλόξ» μᾶς παρουσιάζει καὶ μίαν πρωτοτυπίαν. Ὁ ἐπιθυμῶν δύναται νὰ γράψῃ εἰς τὴν ἐφημέρου του ἢ εἰς τὸν μαθ' οὗ συναλλάσσεται πληρώνων μία δεκάρα τὴν λέξιν. Τὸ μέσον τοῦ παρέχει ἡ νέα συνάδελφος εἶναι πολὺ ἐξυπηρετικὸν τοῦ κοινοῦ. Τί διάβολον μέχρι σήμερον ἐπιθυμοῦντες νὰ γράψωμεν εἰς τὴν ἐφημέρου μας μίαν ἐπιστολὴν δὲν εὑρίσκομεν τὸ μέσον νὰ τῆς τὴν ἀποστείλωμεν. Χάρις εἰς τὴν «Φλόγα» τώρα θὰ συντονόμεθα μετὰ τῆς ἀγαπητῆς μας καὶ μὲ ὅσων ἄλλων θέλομεν.

— Ἐπὶς τοῦ ἔρωτος, τοῦ θεοῦ τούτου τῆς γῆς καὶ τοῦ οὐρανοῦ—τοῦτο τὸ λέγομεν ὑπὸ ἐμπιθίαν, δὲν πρίνει νὰ τὸ μάθῃ ὁ συγγραφεὺς τῆς Νίτσα;—ἡ «Φλὸξ» ἐξυπηρετεῖ μεγάλως καὶ τὸ ἐμπόριον. Διὰ μέσου αὐτῆς δύναται τις νὰ κάμῃ πανδαιμόνια καὶ ἐμπορικὰς πράξεις. Κάποιος κύριος Ι. Κ. γράφει εἰς ἄλλον κύριον Α. Γ. Χ. εἰς Λεμεσάδικα: Συνήντησα τὸν φίλον, δὲν ἀρέσει ἀγράτερα ἐκεῖνος εἰς τὴν τιμήν. Ἀπάντησον. Ὁ κ. Ι. Κ. ἦτο βέβαιος ὅτι θὰ ἀπαντοσθῇ ὑπὸ τοῦ Α. Γ. Χ. Μάλιστα. Ὁ κ. Α. Γ. Χ. ὅμως μὴ ἐπιθυμῶν νὰ πληρώσῃ μίαν δεκάρα δι' ἐκείνην λέξιν ἀπαντᾷ διὰ τοῦ «Ἐπικαίρου» δωρεὰν εἰς τὸν Ι. Κ. βέβαιος ὢν ὅτι θὰ ἀπαντοσθῇ ἡ ἐπιστολή του: Κύριε Ι. Κ. Ἀφοῦ ἐπιμένει εἰς τὴν τιμήν τί νὰ κάμωμεν; Κλείομαι σημφωνίαν. Μαθάτο ὅτι τὰ λεμόνια εἶναι ὄξινα. Μὲ χαιρετισμοὺς.

Α. Γ. Χ.

— Ὁ θίασος Κυβέλης-Φύρατ θὰ ἀναβιβάσῃ ἐπὶ τῆς σκηνῆς, νέον ἔργον τοῦ διευθυντοῦ τῆς «Ἑλλάδος» κ. Σπ. Ποταμιάνου ὑπὸ τὸν τίτλον **Βύρων**. Ἂν κρίνῃ τις ἀπὸ τὸν τίτλον καὶ τὴν ὑπόθεσιν, ἥτις βασίζεται ἐπὶ τοῦ γνωστοῦ ἐπεισοδίου τοῦ Ἀγγλου ποιητοῦ μετὰ Ἀθηναίας κόρης, τὸ ἔργον δὲν θὰ εἶναι καλήτερον ἀπὸ ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἀναβιβάζονται ἐπὶ τῆς σκηνῆς πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ χρηματισμοῦ.

— Ὁ Αἰμίλιος Ὀλιβιὲ μέγας ἱστοριογράφος τῆς β' αὐτοκρατορίας καὶ ὑπουργὸς ἐπὶ Ναπολέοντος τοῦ Γ' ἀσθενεῖ ὀρβαρῶς. Ὁ Ὀλιβιὲ ἀκόμη δὲν ἐτερμάτισεν τὴν «Ἐλευθέραν Αὐτοκρατορίαν» διὰ τὴν ὁποίαν τελευταίως εἰργάζετο ἀκαταπαύστως.

— Ποὶν πλήθος πάλιν συνηθροίσθη εἰς τὸ παλαῖον τοῦ Ἄρεως ὅπως ἴδῃ τὴν δευτέραν ἀνύψωσιν τοῦ περιφήμου ἀεροστάτου. Καὶ ὅμως τὴν φορὰν αὐτὴν τὸ ἀεροστατον ἐδυσκολεύθησεν, ἠρνεῖτο νὰ ἀνέλθῃ εἰς τὰ ὕψη καὶ ἐπειδὴ οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ τὸ ἀνυψώσουν ἐπλήρωνον, τὸ δυστυχὲς ἔσκασεν ἀπὸ τὸν καημό του. Ἀλλὰ διατί τὸ ἀεροστατὸν δὲν ἤθελε νὰ ἀνυψωθῇ; Λέγεται ὅτι κατὰ τὴν πρώτην ἀνύψωσιν εἶδε τὰ χάλια τῆς πόλεως καὶ τὰ δικά μας, τὰ ὁποῖα δὲν τῷ παρέσχον εὐάρεστον ἐντύπωσιν, ἕνεκα τούτου λοιπὸν ἐπροτίμησε νὰ σκάσῃ παρὰ νὰ τὰ ξαναδιῇ ἀκόμη μίαν φοράν.

— Εἰς τὸν κ. Λιμαράκην ἀπενεμήθη ὑπὸ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὁ τίτλος τοῦ Ρήτορος τῆς Μ. Ἐκκλησίας. Ἡ πρᾶξις αὕτη τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἦτο δικαία, πολὺ δικαία μάλιστα κατόπιν τόσων λόγων τοὺς ὁποίους ἐξεφώνησεν ὁ κ. Λιμαράκης εἰς διαφόρους ἐποχὰς καὶ ἐπὶ διαφόρων βημάτων.

— Ἐκδίδεται εἰς φυλλάδια δεκαεξασέλιδα μακρὸν ἐπικολυρικὸν ποίημα ὑπὸ τὸν τίτλον **«Ὁ Θάνατος τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου»**. Ποιητὴς αὐτοῦ εἶναι ὁ κ. Γ. Γοργίας καὶ ἐκδότης του ὁ κ. Α. Βατσίδης. Τὰ κέρδη τῆς ἐκδόσεως θὰ διατεθοῦν πρὸς ὄφελος τῆς Σχολῆς Γλωσσῶν.

— Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ἐν Πειρουπόλει ἑορτῶν εἰς μνήμην τοῦ Γόγολ θὰ ἀρχίσωμεν ἀπὸ τοῦ ἑπομένου φύλλου δημοσιεύοντες ἓν τῶν ὡραιοτέρων αὐτοῦ ἔργων, τὸν **Μανδύαν**, κατὰ μετάφρασιν διακεκριμένου τῆς πόλεώς μας λογογράφου.

— Ἐξεδόθησαν τὸ β' καὶ γ' τεῦχος τοῦ λεπτοῦ περιοδικοῦ **«Ἡ Ζωή»**, ἥτις διὰ τῆς ἐκλεκτῆς της ὕλης διανοίγει νέους κόσμους τοῦ καλοῦ εἰς τοὺς φιλολογικοὺς κύκλους τῆς πόλεώς μας. Ἡ Ζωή, ἥτις διὰ τὴν πόλιν μας, τῆς ὁποίας ἡ φιλολογία εἶναι τόσον ἄδηλος, εἶναι πραγματικὸν φιλολογικὸν φαινόμενον. Ἀξίζει δὲ νὰ ἀναγινώσκεται ὑπὸ ὅλων ἀνεξαιρέτως τῶν λογίων μας.

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

ΑΡ. 24. ΛΟΓΟΓΡΙΦΟΣ

Ὡς ἥμισυς αἴ!!! τε Ρ Μ Π 1 εἷς.

Κ. Σ. Κ. (Ζωγράφειον).

ΑΡ. 25. ΑΙΝΙΓΜΑ

Εἶμαι μία γνωστὴ θεά σου ὄχι ὅμως Ἑλληνίς
Ἂν μ' ἀναποδογυρίσῃς δύο νότας θὰ ἰδῇς.

Πληγωμένος Χρυσαετός.

ΑΡ. 26. ΑΙΝΙΓΜΑ

Ἐκ τῶν ἀρχικῶν στοιχείων ἑνὸς ἐπιθέτου, ἑνὸς δένδρου, ἑνὸς πτηνοῦ, ἑνὸς θηρίου, ἑνὸς δρυκτοῦ, ἑνὸς μουσικοῦ ὀργάνου καὶ ἑνὸς ἁπλαιοῦς ἀστέρος νὰ ἀποτελεσθῇ τὸ ὄνομα μιᾶς μεγάλης λίμνης.

Δημήτριος Βαπόρης.

ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ 18ου ΤΕΥΧΟΥΣ.

ΑΡ. 19. Κεφαλή.
ΑΡ. 20. Ἄρτος - Ἄρκτος.
ΑΡ. 21. Ἔτῶν 26.
ΑΡ. 22. Κίμων.
ΑΡ. 23. Ὁ Ἐπίκαιρος εἶναι περίφημον περιοδικόν.

ΛΥΤΑΙ: Ἀριστείδης Χατζηγεωργιάδης (19, 20, 21, 22). Χαρίλαος Παπακώστας (19, 20, 23). Φίλιππος Ι. Εὐγενίδης (19, 20, 21). Σωκράτης Χατζηγεωργιάδης (19, 20, 21, 22). Κ. Σ. Κ. (19, 20, 21, 22, 23). Παρασκευᾶς Π. Γαλάξιος). (21, 23). Κονταλιανός (19, 20, 21, 22, 23). Ἀγκωνιάτης 19, 20, 21, 22, 23). Πίνδαρος (20, 23). Α. Υ. (21, 20). Ε. Τ. (19, 20, 21, 22, 23). Πούπουλο (21, 23).

Εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν ὑπῆρχε ἀνηρτημένος πίναξ μὲ τὴν ἑξῆς παρατήρησιν.—Ἀπαγορεύεται τὸ καπνίζειν εἰς τὸ δημόσιον.—Κάποιος ἐπιβάτης ὅμως βλέπων τὸν διευθυντὴν τοῦ σταθμοῦ νὰ καπνίζῃ τὸν ἠρώτησε γιατὶ αὐτὸς δὲν συμμορφώνεται μὲ τὸν κανονισμόν;

Κ' ἐκεῖνος μετὰ στόμφου ἀπήντησε.— Καὶ δὲν βλέπεις ὅτι ἐγὼ δὲν εἶμαι δημόσιον... ἀλλὰ διευθυντὴς τοῦ σταθμοῦ;

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Πληγωμένον Χρυσαετόν.—Τὸ διηγηματάκι σας τὸ ἀνεγνώσαμεν μετὰ προσοχῆς. Ἐὰν ἦτο καλήτερα γραμμένον θὰ ἐδημοσιεύετο. Στείλατέ μας τίποτε ἄλλο. Μᾶς ἀρέσει πολὺ ἡ συντομία σας. Αἰνίγματα θὰ δημοσιευθοῦν.

Κον Α. Ε. Μιρμαρᾶ. — Ἐλάβομεν τὴν ἐπιστολήν σας. Ὅσα γράφετε εἶναι ωραῖα. Περιμένομεν ἀνυπομόνως τὸ διήγημά σας, τὸ ὁποῖον βέβαιά θὰ εἶναι τιμὴ διὰ τὸν «Ἐπίκαιρον». Περιμένομεν καὶ σᾶς. Καθὼς θὰ ἀναγνώσετε εἰς τὸ παρὸν φύλλον ἀτεφασίσθη ἡ ἀλλαγὴ τοῦ τίτλου τοῦ «Ἐπικαίρου». Τί νὰ κάμωμεν; Μᾶς ἔφαγαν τ' αὐτιά. Τὰ σέβη μας ὅπου δεῖ.

Λ)-δα Μ. Ν. Μ., Πέραν.—Τὸ διήγημά σας ἀνεγνώσθη μετὰ προσοχῆς καὶ ὑπομονῆς... μεγάλης. Δὲν θὰ τὸ δημοσιεύσωμεν καὶ σᾶς συνιστῶμεν φιλικώτατα νὰ πράξητε καὶ σεῖς τὸ ἴδιον. Θὰ εἶναι βέβαια τὸ πρῶτον ἔργον σας καιόπιν τῆς λήψεως τοῦ ἀποδεικτηρίου σας ἀπὸ τὸ διδασκαλεῖον. Τοῦτο τὸ ἀποδεικνύουν πολλαί, ἄπειροι φράσεις σας, αἱ ὁποῖαι ἐλέγχουσιν ἂν ὄχι τι ἄλλο τοὐλάχιστον ἀπροσεξίαν. Προχείρως ἀντιγράφομεν μίαν: Ἐν ᾧ ποὺν ἀγερώχως διέσχιζε τὸ ἰστιοφόρον τ' ἀφρόεντα κύματα, ἤδη ὑποκύπτει **ἀκουσίως** ὑπὸ τὸν ζυγὸν αὐτῶν κλυδωνιζόμενον κτλ». Ἠδύνατο ἀρά γε καὶ ἑκουσίως νὰ ὑποκύψῃ; Ἐν τούτοις. Οὐδὲν κακὸν ἄμικτον καλοῦ. Ἐὰν τὸ διήγημά σας δὲν σᾶς καταιάσῃ μεταξὺ τῶν διηγηματογράφων μας, σᾶς καταιάσῃ ὅμως μεταξὺ τῶν ἀγαπητῶν τοῦ Χριστοῦ τέκνων. Διότι τὸ μακροσκελὲς διήγημά σας ἀπαιτίζεται ἀπὸ μίαν ὑπόθεσιν, ἀπὸ ἑκατὸν ἢ ἑκατὸν πεντήκοντα λέξεις διαφόρους καὶ ἀπὸ χιλιάδας Χριστὸς ἀνέστη. Τὸ νεώτερόν σας ἔργον θὰ εἶναι ἐξάπαντος καλήτερον τοῦ παρόντος καὶ μερικῶν ἄλλων, τὰ ὁποῖα δημοσιεύονται εἰς ἐγχωρίαν ἐφημερίδα, ἀλλὰ προσέξατε. Μὴ ἀναστήνετε τὸν Χριστὸν ἄλλη φορὰ πρὶν τῆς ὥρας του καὶ μὴ τὸν παρουσιάζετε εἰς τοὺς ἥρωάς σας ἐν μέσῳ πελάγει ἢ ἀλλαχοῦ, διότι τρομάζετε τοὺς δυστυχεῖς ἀναγνώστας σας.

Ἀγκωνιάτην, Γαλατᾶ.—Μᾶς εἴχατε λησμονήσει. Ἐχάρημεν λαβόντες τὴν ἐπιστολήν σας μετὰ τῶν λύσεων.

Κον Γ. Π. Β., Γαλατᾶ.—Ἐλάβομεν τὴν ἐπιστολήν σας καὶ σᾶς ἀναμένομεν.

Κον Δ. Βαπόρην, Γαλατᾶ.—Αἱ ἀσκήσεις σας θὰ δημοσιευθοῦν μὲ τὴν σειράν των.

Κον Φιλ. Ι. Εὐ, Ἐνταῦθα.—Ἐλάβομεν τὴν ἐπιστολήν σας. Περιμένομεν ἀσκήσεις.

Ὁ Σύνδεσμος τῶν καταστηματαρχῶν Τυπογράφων προκηρύσσει διαγωνισμὸν διὰ τὴν ἐκτύπωσιν 250 διπλωμάτων, τὰ ὁποῖα θὰ δοθῶσιν εἰς τὰ μέλη αὐτοῦ.

Τὰ σχέδια δέον νὰ σταλῶσιν ἐντὸς φακέλου μέχρι τῆς 1)14 Ἰουλίου τὸ ἀργότερον εἰς τὴν ἕδραν τοῦ Συνδέσμου, ἐν Γαλατᾷ, Περπατσάρων, Σαατσῆ Χάν, ἀριθ. 16.

Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ λάβωσι λεπτομερείας ἐπὶ τοῦ γαλλικοῦ καὶ τουρκικοῦ κειμένου καὶ τῶν σχετικῶν τύπων τῶν διπλωμάτων τούτων παρακαλοῦνται ὅπως ἀποτείνωνται καθ' ἑκάστην Τετάρτην ἀπὸ τῆς 8 1)2 μέχρις 9 1)2 πρὸς πρωΐας εἰς τὴν ἕδραν τοῦ Συνδέσμου.

Πίνετε ὅλοι τὸν ἑλληνικὸν ζῦθον

ΝΕΚΤΑΡ

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου Ε. Β' Σιλειάδου καὶ Σας
Κουρσοὺμ χάν, ἀριθμ. 3.

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ 'Αριθμὸς 20 — 'Εν Κωνσταντινουπόλει, ΣΑΒΒΑΤΟΝ 30 Μαΐου 1909

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ Γ. ΜΑΝΟΥΣΟΣ | 'Εκαστον φύλλον παράδες 20 | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Α. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
ΚΟΥΡΣΟΥΜ ΧΑΝ, ΑΡΙΘ. 3

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

'Ετησία	ἐν Κωνσταντινουπόλει.	Γρ.	30
»	» ταῖς 'Επαρχίαις.	»	40
»	» τῷ 'Εξωτερικῷ.	Φρ.	10

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ

'Ο ἐγγράφων ἕνα συνδρομητήν, προπληρώνοντα τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ λαμβάνει δωρεὰν ἑκατὸν ἐπισκεπτήρια.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΚΟΓΚΟΛ: *'Ο Μανδύας* (διήγημα).
Α. ΑΣΤΕΡΙΟΥ: *'Απὸ τὴν ἅλωσιν· 'Η Κερκόπορτα.*
R. LACAUSSADE: *Ρεμβασμοί.* (Ποίημα, μετάφρασις 'Υπατίας).
ΑΡΓ. ΚΟΡΑΚΑ: *Στιγμὲς Τρέλλας.* (Διήγημα).
ΗΡ. ΠΙΝΤΖΑ: *Πλατωνικός.* (Κωδωδία, συνέχεια).
Ν. ΧΑΡΗ: *Τρελλὰ φύλλα. Γιατί ;* . .
ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΥ: *'Αλησμόνητα.*
Ν. ΑΜΟΥΡΓΙΑΝΟΥ: *Κύκνειο ἆσμα,* (ποίημα).
ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ: *Μαργαρίτα Στέφα.* (Μυθιστόρημα, συνέχεια).

'Ολιγόστιχα, 'Αλληλογραφία, Εἰκών.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΚΟΓΚΟΛ

Ο ΜΑΝΔΥΑΣ

Σὲ κάποιο τμῆμα ὑπουργείου .... ὅμως καλλίτερα νὰ μὴ σᾶς πῶ σὲ ποιὸ τμῆμα. Δὲν ὑπάρχει στὴν Ρωσσία γένος πλέον εὐσίσθητο ἀπὸ τοὺς ὑπαλλήλους τῶν ὑπουργείων τοῦ στρατοῦ, τῶν γραφείων, μ' ἕνα λόγο ἀπὸ ὅλους οἱ ὁποῖοι περιλαμβάνονται στὸ γενικὸ ὄνομα τῶν γραφειοκρατῶν. 'Ολίγο ἕνας ἀπ' αὐτοὺς νὰ προσβληθῇ, νομίζει πῶς ὅλη ἡ διοίκησις προσβάλλεται ἐν ὀνόματί του.

Λοιπὸν ἕνας **ισπραβνίκ** *(*), ἐν ξεύρω πλέον σὲ ποιὰ πόλι, συνέταξε μίαν ἔκθεσι ἔχουσαν σκοπὸν ν' ἀποδείξῃ πῶς δὲν ἀπονέμεται πλέον σεβασμὸς εἰς τὰς διαταγὰς τῆς κυβερνήσεως, ἐπειδὴ ἐτολμοῦσαν μερικοὶ νὰ δώσουν περιφρονητικὴν σημασίαν εἰς τὴν ἱερὰν λέξιν ισπραβνίκ καὶ διὰ νὰ τὸ ἀποδείξῃ ἐπεσυνῆπτε εἰς τὴν ἔκθεσιν, ἕνα ἔντυπον σχήματος δευτέρου, εἴδος μυθιστορήματος ὅπου συνηντᾶτο εἰς κάθε δέκα σελίδας ἕνας ισπραβνὶκ μεθυσμένος. "Ωστε διὰ ν' ἀποκλείσω ἐκ τῶν προτέρων κάθε παράπονον ἐπροτίμησα νὰ προσδιορίσω ἀκριβῶς τὸ ὑπουργικὸν τμῆμα ὅπου συμβαίνει ἡ ἱστορία μου καὶ θὰ περιορισθῶ νὰ γράφω εἰς ἕνα γραφεῖον. 'Υπῆρχεν λοιπὸν εἰς ἕνα γραφεῖον ἕνας ἄνθρωπος, ἕνας ὑπάλληλος, ὁ ὁποῖος δὲν μπορῶ νὰ τὸ ἀποκρύψω, εἶχε ἐξω-τερικὸν ἀρκετὰ ἀσήμαντον. Κοντός, εἶχε τὸ πρόσωπον ὀλίγον εὐλογιασμένο, τὰ μαλλὰ ὀλίγο κόκ-*

(*) δημόσιος ὑπάλληλος.

κινα, τὸ κρανίον μετρίως φαλακρό, τοὺς κροτάφους καὶ τὰ μάγουλα αὐλακωμένα ἀπὸ ρυτίδες, χωρὶς νὰ ὑπολογίζομεν τὰς ἄλλας ἀτελείας. Αὐτὴ ἦτον ἡ εἰκὼν τοῦ ἥρωός μας ὅπως τὴν εἶχε κάμει τὸ κλῖμα τῆς Πετρουπόλεως.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν ἐν τῇ διοικήσει τάξιν του — διότι σὲ μᾶς πρέπει πρὸ παντὸς νὰ προσδιορισθῇ ἡ τάξις τοῦ δημοσίου ὑπαλλήλου — ἦτο καθὼς κοινῶς λέγουν τιτλοῦχος σύμβουλος, δηλαδὴ ἕνας ἀπὸ τοὺς δυστυχεῖς ἐκείνους, ἐπάνω εἰς τοὺς ὁποίους καθὼς γνωρίζετε ἐξασκεῖται ἡ εἰρωνικὴ εὐφυΐα μερικῶν συγγραφέων, κηλιδωμένων μὲ τὴν ἐλεεινὴν συνήθειαν νὰ καταφέρονται ἐναντίον ἀνθρώπων ποῦ δὲν μποροῦν νὰ ὑπερασπισθοῦν.

Τὸ οἰκογενειακὸν ὄνομα τοῦ ἥρωός μας ἦτο Βασμασκίν,(*) ὠνομάζετο δὲ μὲ τὸ ὄνομα καὶ τὸ πατρωνυμικόν του: Ἀκάκιος Ἀκακίεβιτς. Ἴσως ὁ ἀναγνώστης εὗρῃ τὰ ὀνόματα αὐτὰ ὀλίγον παράδοξα καὶ ὀλίγον ἐξεζητημένα, ὅμως ἠμπορῶ νὰ τὸν βεβαιώσω ὅτι δὲν εἶναι καὶ ὅτι αἱ περιστάσεις μοῦ κατέστησαν ἀδύνατον τὴν ἐκλογὴν ἄλλων.

Ἰδοὺ πραγματικῶς τί ἔγεινε.

Ὁ Ἀκάκιος Ἀκακίεβιτς ἦλθεν εἰς τὸ κόσμον, ἂν δὲν μὲ ἀπατᾷ ἡ μνήμη, τὴν νύκτα τῆς 22 Μαρτίου. Ἡ μακαρίτισσα μητέρα του, ἡ ὁποία ἦτο σύζυγος ἑνὸς δημοσίου ὑπαλλήλου καὶ ποῦ ἦτο μιὰ πολὺ καλὴ γυναῖκα, ἔσπευσε ἀμέσως καθὼς ἔρμοζε νὰ βαπτίσῃ τὸν νεογέννητον. Δεξιά της ἐστέκετο ὁ ἀνάδοχος Ἰβὰν Ἰβάνοβιτς Γεροσκίν, προσωπικότης πολὺ σημαντική, ὁ ὁποῖος ἦτο ἐπεφορτισμένος νὰ πρωτοκολλῇ τὰ ἔγγραφα τῆς Γερουσίας καὶ ἀριστερὰ ἡ ἀνάδοχος Ἀρίνα Σεμενόβνα Βιελοκορούσκοβ, σύζυγος τοῦ ἀστυνομικοῦ ἐπιθεωρητοῦ καὶ προικισμένη μὲ σπανίας ἀρετάς.

Ἐπρότειναν τρία ὀνόματα κατ' ἐκλογὴν τῆς μητρός: Μοκουΐς, Κοζουΐς, καὶ Χοσδαζάκουϊς.

— Ὄχι, εἶπε, κανένα δὲ μ' ἀρέσει.

Ἵνα ἱκανοποιήσουν τὴν ἐπιθυμίαν της ἤνοιξαν τὸ ἡμερολόγιον καὶ ἔβαλαν τὸν δάκτυλον ἐπὶ δύο ἄλλων ὀνομάτων, Τριφίλι καὶ Βαραχάτιος.

— Μὰ αὐτὰ εἶνε ὀργὴ Κυρίου, ἀνέκραξεν ἡ μητέρα, ὑπῆρξαν ποτὲ ὀνόματα τέτοια. Πρώτη φορὰ τ' ἀκούω τέτοια ὀνόματα. Ἂν ἦτον τοὐλάχιστον Βαραδὰτ ἢ Βαρούχ, ὅμως Τριφίλι καὶ Βαραχάτιος . . .

Ἐξεφύλλισαν πάλι τὸ ἡμερολόγιον καὶ ηὗραν: Παβσικάχι καὶ Βαχλίσσι.

— Ὄχι, ἀλήθεια, εἶπε πάλιν ἡ μητέρα, αὐτὸ εἶναι παιχνίδι μὲ τὴ φτώχια, ἂν δὲν ὑπάρχει καλλίτερο ἂς πάρῃ τ' ὄνομα τοῦ πατέρα του. Ὁ πατέρας του ὀνομάζεται Ἀκάκιος, ἂς ὀνομασθῇ καὶ τὸ παιδί του Ἀκάκιος.

Κι' ἔτσι ἐβαπτίσθη Ἀκάκιος Ἀκακίεβιτς. Τὸ παιδὶ ἐβυθίσθη εἰς τὴν κολυμβήθραν, πρᾶγμα ποῦ τὸ ἔκαμε νὰ ξεφωνίσῃ καὶ νὰ κάμῃ χιλίους μορφασμούς, ὡς νὰ ἐπρόσβλεπε ὅτι θὰ ἐγίνετο μίαν ἡμέραν τιτλοῦχος σύμβουλος.

(*) Βασμακίν = κοντιουρᾶς.

Ἐπιμείναμεν νὰ διηγηθῶμεν τὰ γεγονότα ὅπως ἔγειναν, γιὰ νὰ πεισθῇ ὁ ἀναγνώστης ὅτι δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ γίνῃ ἄλλως καὶ ὅτι ὁ μικρὸς Ἀκάκιος δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ λάβῃ ἄλλο ὄνομα.

Πότε ὁ Ἀκάκιος Ἀκάκιεβιτς εἰσῆλθε εἰς τὸ γραφεῖον καὶ ποῖος τὸν εἰσήγαγε εἰς αὐτὴν τὴν θέσιν, κανεὶς σήμερον δὲν τὸ γνωρίζει, ὅμως ὅσον καὶ ἂν μετεβλήθησαν οἱ ἀνώτεροί του, πάντοτε ἐφαίνετο εἰς τὴν αὐτὴν στάσιν, ἀπησχολημένος εἰς τὴν αὐτὴν ἐργασίαν, κρατῶν τὴν αὐτὴν ἱεραρχικὴν τάξιν, εἰς τόσον σημεῖον ὥστε νὰ πιστεύῃ κανεὶς ὅτι ἦλθε εἰς τὸν κόσμον τοιοῦτος ὅπως ἦτο μὲ τοὺς φαλακροὺς κροτάφους καὶ τὴν ἐπίσημον στολήν.

Εἰς τὸ γραφεῖον ὅπου ἦτο ὑπάλληλος κανεὶς δὲν τοῦ ἔδειχνε κανένα σεβασμόν. Ἀκόμη καὶ οἱ ὑπηρέται τοῦ γραφείου δὲν ἐσηκώνοντο ὅταν εἰσήρχετο, δὲν ἐπρόσεχαν ὁ' αὐτόν, δὲν τὸν ἐλογάριαζαν περισσότερο ἀπὸ μίαν μυῖγαν ποῦ ἠμποροῦσε νὰ περάσῃ πετῶντας. Οἱ ἀνώτεροι τοῦ ἐφέροντο μὲ ψυχρότητα καὶ δεσποτισμόν. Οἱ βοηθοὶ τοῦ διευθυντοῦ τοῦ γραφείου ἐπρόσεχαν πάντοτε νὰ μὴν τοῦ εἰποῦν ὅταν ἔρριπταν μπροστά του ἕνα ὄρος χαρτιῶν.

— Λάβετε τὴν καλωσύνην νὰ τὸ ἀντιγράψετε.

— Ἢ, ὡρίστε κάτι ἐνδιαφέρον, μιὰ ὡραία δουλίτσα.

Ἢ ἄλλην εὐχάριστον φράσιν ὅπως συνειθίζεται μεταξὺ καλοαναθρεμμένων ὑπαλλήλων.

Ὁ Ἀκάκιος, αὐτός, ἐλάμβανε τὰ ἔγγραφα χωρὶς νὰ σκεφθῇ ἂν εἶχαν δίκαιο ἢ ἄδικο νὰ τοῦ τὰ φέρουν. Τὰ ἔπιανε καὶ ἤρχιζε ἀμέσως νὰ τὰ ἀντιγράφῃ.

Οἱ νεώτεροι ἀπ' αὐτὸν συνάδελφοί του, τὸν εἶχαν ὡς ἀντικείμενον τῶν σκωμμάτων των καὶ τὸ σημάδι τῶν πνευματωδῶν των λέξεων (ὅσον εἶνε δυνατὸν ὑπάλληλος καὶ μάλιστα δημοσίων γραφείων νὰ ἔχῃ πνεῦμα). Ἄλλοτε διηγοῦντο ἐνώπιόν του ἕνα σωρὸν φαντασιωδῶν ἱστοριῶν διὰ λογαριασμόν του καὶ διὰ τὴν γυναῖκα ποῦ εἰς τὸ σπίτι της κατοικοῦσε μία γραῖα ἑβδομῆντα χρονῶν. Ἔλεγαν ὅτι τὴν ἔδερνε καὶ τὸν ἐρωτοῦσαν πότε θὰ τὴν ὁδηγοῦσε εἰς τὸν γαμήλιον θάλαμον ἢ ἔριχναν ἐπάνω εἰς τὴν κεφαλήν του σωρὸν ψιλῶν χαρτιῶν λέγοντες ὅτι ἦσαν νιφάδες χιόνος.

Ἀλλὰ ὁ Ἀκάκιος οὔτε λέξιν εἶχε διὰ ν' ἀπαντήσῃ εἰς ὅλας αὐτὰς προσβολάς, ἐφέρετο ὡς νὰ μὴν εἶχε κανένα τριγύρω του. Ὅλαι αὐταὶ αἱ μικραὶ στενοχωρίαι δὲν ἐξασκοῦσαν καμμίαν ἐπιρροὴν ἐπὶ τῆς ἀφοσιώσεώς του εἰς τὴν ἐργασίαν, ἀνάμεσα εἰς ὅλους αὐτοὺς τοὺς πειρασμοὺς τῆς διαταράξεως δὲν ἔκαμνε οὔτε ἕνα λάθος γραφῆς. Καὶ ὅταν ὁ ἐμπαιγμὸς ἐγίνετο ἀνυπόφορος, ὅταν τὸν ἔσυραν ἀπὸ τὸ μανίκι καὶ τὸν ἐμπόδιζαν νὰ γράψῃ, ἔλεγε:

— Ἀφῆστέ με λοιπόν. Γιατί θέλετε νὰ μ' ἐμποδίσετε στὴν ἐργασίαν μου.

Καὶ ὑπῆρχε κάτι τὸ ἰδιαιτέρως συγκινητικὸν μέσα σ' αὐτὰ τὰ λόγια καὶ τὸν τρόπον ποῦ τὰ ἐπρόφερε.

(Ἀκολουθεῖ). **Α. Ἀκροθαλασσίτου.**

Καταχωρίζομεν τὴν εἰκόνα τοῦ παλαιοῦ μας συνεργάτου κ. Ἀστ. Ἀλεξ. Ἀστερίου, ὁ ὁποῖος τόσον εὐδοκίμως καταγίνεται εἰς ἀρχαιολογικὰς μελέτας. Οἱ ἀναγνῶσταί μας τὸν ἔχουν ἤδη καὶ ἐπαινέσαν τὸ ἔργον του. Ὁ κ. Ἀστέριος εἶναι ἐκ τῶν δραστηρίων μελῶν τῆς ἐν Ἀθήναις ἀρχαιολογικῆς ἑταιρείας, καὶ τὸ ὑπόδειγμα τῆς ἐν Ἀθήναις τοιαύτης. Εἰργάσθη καὶ ἐργάζεται ἀκαταπονήτως ὅπως καὶ αὐτὸς προσφέρει τὴν πνευματικήν του συμβολὴν εἰς τὴν ἀποκάλυψιν σημείων καὶ ἐπιγραφῶν τῆς ἀρχαίας καὶ μεσαιωνικῆς ἡμῶν ἐποχῆς. Τὸ ἔργον τὸ δημοσιευόμενον εἰς τὸ σημερινὸν τεῦχος τοῦ "Ἐπικαίρου", εἶναι ἀπόσπασμα μακρᾶς μελέτης, πραγματευομένης τὰ κατὰ τὴν ἅλωσιν. Ἡ περὶ Ἰουστινιάνη βέβαια γνώμη του εἶναι κάτως τολμηρά, ἀλλ' ἀξίζει ἡ γνώμη αὕτη τοῦ κ. Ἀστερίου νὰ συζητηθῇ ὑπὸ τῶν εἰδότων καὶ ἐκ τῆς συζητήσεως ταύτης νὰ ἐξαχθῇ ἡ ἀλήθεια.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΛΩΣΙΝ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ

Η ΑΝΟΙΚΤΗ ΚΕΡΚΟΠΟΡΤΑ

ΚΑΙ Ο ΦΡΑΓΚΟΣ ΑΡΧΙΦΥΛΑΞ ΤΗΣ

. . . . . .

Παράδοξος ὄντως σύμπτωσις ἡ εὕρεσις ἀνοικτῆς πύλης τοῦ τείχους εἰς τοιαύτην κριμωτάτην στιγμὴν ἐν μέρει ὅπου οὐχὶ ὁμογενὴς ἦτον ἀρχιφύλαξ αὐτῆς.

Ὅσάκις ἀναγινώσκω τὴν πάτριον ἱστορίαν καὶ φθάνω εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τῶν λεπτομερειῶν δὲν δύναμαι νὰ σταματήσω τὸν νοῦν μου πρὸ τῆς **δ αβολικῆς**, *ἂς λεχθῇ ἔστω καὶ τοῦτο, σκέψεως εἰς ἣν περιτυρβάζει οὗτος ἀκουσίως.*

Τὸ μῖσος μεταξὺ καθολικῶν καὶ ὀρθοδόξων, Φράγκων καὶ Γραικῶν, ἦτον εἰς τὸ ὕψιστον σημεῖον τότε— ἀφοῦ καὶ σήμερον ἔτι ἐν Ἀνατολῇ μεθ' ὅλον τὸν ἡλεκτρικῶς φωτίζοντα καὶ φωτιζόμενον κ'. αἰῶνα πάλιν δὲν ὑπάρχει στιγμὴ νὰ μὴν ἐκσπᾷ — Οὐδεὶς δὲ Φράγκος ὁσοδήποτε πιστὸς καὶ ἔντιμος στρατιώτης καὶ ἂν ἦτο, δὲν θὰ συγκατετίθετο χάριν τῶν τοιούτων ἀρετῶν του νὰ λησμονήσῃ τὴν ἐνδόμυχον ἀπέχθειαν τὴν ὁποίαν κατὰ τοῦ σχισματικοῦ, κατ' αὐτόν, Γραικοῦ εἶχε.

Τῆς τοιαύτης προλήψεως δὲν δύναμαι νὰ θεωρήσω ἀμέτοχον καὶ τὸν κατὰ τὰ μέσα τῆς ιε'. ἑκατονταετηρίδος δρῶντα γενναῖον ὄντως Γενουέζον στρατηγὸν Ἰουστινιάνην.

Ἀρά γε ποῖος μὲ βεβαιοῖ ὅτι ἐξ αὐτοῦ τοῦ φανατισμοῦ, ἐν ἐξάλλῳ στιγμῇ εὑρεθείς, δὲν ἀπεφάσισε τὴν ἐλλιπεσιν τῆς καταστροφῆς, ἂν μὴ ὁλοσχερῆ ταύτην τὴν καταστροφὴν τῶν ἰσχυρογνωμόνων εἰς τὸ σχῖσμα Γραικῶν, δηλαδὴ τὴν ἅλωσιν, — διότι τίς οἶδε πῶς θὰ ἤρχοντο τὰ πράγματα ἂν δὲν ἐγίνετο οὕτως ἡ εἴσοδος τῶν πρώτων ἐχθρῶν — τῇ ἐμπνεύσει τοῦ ἐπὶ τῆς γῆς ἀντιπροσώπου (!) τοῦ Θεοῦ, τοῦ ἀλαθήτου (!) ἄκρου ἀρχιερέως του ἴσως ;

Ἀπεφάσισε καὶ ἔπραξεν. Ἦτο δὲ συντελεστικώτερος, εἰς τὸν μέλλοντα νὰ μείνῃ μυστικώτατον σκοπόν του, ὁ τρόπος οὗτος τῆς προδοσίας, ἀντὶ παντὸς ἄλλου.

« Οὐδεὶς βεβαίως θ' ἀρνηθῇ ἐκ τῶν κριτικῶν τῶν » γεγονότων, ἐν τῷ μέλλοντι, ὅτι εἶναι δυνατὸν ἀν- » θρώπινος νοῦς καὶ ἐν στιγμαῖς ἔτι φοβερωτάταις, » προκειμένου καὶ περὶ αὐτῆς τῆς αὐτοσυντηρήσεώς » του ἔτι, ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ λησμονήσῃ ἓν πυλίδιον » ἀνοικτὸν μέσα εἰς τὴν γενικὴν ἔστω ἀνεμοζάλην τῶν » πραγμάτων ». Αὐτὰ ἐσκέπτετο ὁ φανατικὸς ἑτερόδοξος νικῶν τὸν γενναῖον καὶ πειθαρχικὸν τῷ καθήκοντι στρατιώτην.

« Ἀλλὰ καὶ ἄντις εὑρεθῇ νὰ ὑποπτεύσῃ τι, ἐξηκο- » λούθησε, πῶς θὰ δυνηθῇ νὰ τ' ἀποδείξῃ ; ἁπλαῖ » ὑποψίαι θὰ μείνουν, καὶ οὐδεὶς ἄνθρωπος θέλων » νὰ φαγῇ καλῆς πίστεως θὰ τὸν πιστεύσῃ ».

Αὐτὰς δ' ἀκριβῶς τὰς ὑποψίας προσπαθῶν νὰ προλάβῃ ἠθέλησε ν' ἀποθάνῃ γενναίως κατόπιν, ἅμα ὡς ὁ ὀσμανικὸς χείμαρρος κατεπλημμύρησε τὴν πόλιν, καὶ οὕτως ἀφῄρεσεν ἀπὸ καθ' ἕναν τὸ δικαίωμα νὰ σκεφθῇ περὶ δῆθεν(;) προδοσίας του.—"Ἀλλως τε ὑπάρχει πρόφασις ὅτι διαταγῇ τοῦ αὐτοκράτορος ἀπὸ τῆς προτεραίας χάριν μεταστεθείσης ἐξόδου εἶχον ἀνοιχθῇ καὶ αἱ στρατιωτικαὶ πυλίδες καί...ἐλησμονήθη αὕτη ἀνοικτή!!!

Ἀλλὰ δὲν εἶχε τοῦτον μόνον τὸν σκοπὸν ἡ ἀργότερον ἄμυνά του, ἀφοῦ ἠδύνατο νὰ φύγῃ ἐνωρὶς καὶ ἀμειβόμενος μάλιστα πλουσιοπαρόχως ὑπὸ τοῦ νικητοῦ, ἐὰν δὲν ἐλογάριαζε τὴν ἀποκάλυπτον πλέον ἀποκάλυψίν του ἐνώπιον τῶν μελλουσῶν γενεῶν. "Οχι δὲ μόνον οὕτως, ἀλλὰ καὶ διὰ νὰ φανοῦν οἱ Γραικοὶ ὅτι καὶ μεθ' ὅλην τὴν γενναίαν ὑποστήριξιν τῶν Φράγκων πάλιν δὲν ἦσαν ἱκανοὶ νὰ κρατήσουν τὸν οἶκον των.

Ὁ θρησκευτικὸς φανατισμός, πολλάκις ἔχομεν πα-

ραδείγματα, ὑπερνικᾷ τοῦ μεγάλου ἀνθρωπίνου ἐγωϊσμοῦ, κατὰ μέρος τοῦ ἀνθρώπου ἀφίνοντες τὴν περὶ ὑπάρξεώς του σκέψιν. Οὕτως ἐγεννήθησαν οἱ μάρτυρες τῆς πίστεως, ἀλλ' ὅμως οὕτω γεννῶνται καὶ οἱ δαίμονες τῶν μεγίστων καταστροφῶν. Ὁ Ἰουστινιάννης, ἐθυσίασε τὸ ἐγώ του πρὸ τοῦ καθολικοῦ φανατισμοῦ.

Ἡ Πόλις οὕτω πως δύο μέχρι τοῦδε, τὰς καὶ μόνας, φορὰς κατεστράφη, ἁλωθεῖσα, ὑπὸ Φράγκων. Καὶ οἱ αἴτιοι: ἡ δ' σταυροφορία διὰ τοὺς καθολικοὺς κατὰ τὸ πρῶτον· ὁ Ἰουστινιάννης διὰ τοὺς Τούρκους, χάριν ὅμως καὶ αὖθις τῶν καθολικιστικῶν ἰδεῶν, τὸ δεύτερον . . . . . .

«Ἀλλὰ πῶς τόσῳ καταφώρως ἐπιτίθεσαι, θὰ μ' ἐρωτήσῃ ὁ ἀντικρούσων, ἄνευ καὶ τῆς παραμικροτέρας ἀποδείξεως;»

«Ὅταν θὰ δυνηθοῦν νὰ μ' ἀποδείξουν τοὐναντίον, ὅπερ ἀδύναταν, θἀναφωνήσω ἐκ τοῦ ἀσφαλοῦς κατὰ τὸν Ἰουστινιάννην, τότε ἔχω φόβον νὰ κατηγορηθῶ σοβαρῶς!!!»

Ὡραία λογικὴ δὲν εἶναι; Μόνον παραλογισμοὺς δὲν βλέπω!...

. . . . . .

(29 Μαΐου 1906.

Ἀστέριος.

ΡΕΜΒΑΣΜΟΣ

R. Lacaussade.

Πές μου, ἀστέρι φωτεινό, μὲ τὶς χρυσὲς φτερούγες
Π' ἀνοίγεις μὲς τὸ ἄπειρο μυστηριώδη δρόμο,
Ποῦ τρέχεις; Πὲς ἀστέρι μου; ποιὸς εἶναι ὁ σκοπός σου,
Θὲ νὰ σφαλίξῃς ἁρά γε μιὰ μέρα τὰ φτερά σου;

Πές μου, χλωμὴ σελήνη μου, θλιμμένη ταξειδεύτρα
Ποῦ σὰ βασίλισσα γυρνᾷς στ' ἀέρινα παλάτια,
Σὲ ποιὰν ἀπόκοσμη ἄβυσσο, ὁλόφωτη γιὰ μαύρη
Τὴν ἡσυχία ποῦ ποθεῖς, σελήνη μου, γυρεύεις;

Πές μου, ἀγέρι βιαστικό, ποῦ τρέχεις κουρασμένο
Σὰν ἔρημος ἀπόκληρος ὅπου σὲ φέρν' ἡ τύχη,
Ἔχεις κρεββάτι μυστικὸ σὲ μιὰ γωνιὰ τοῦ κόσμου,
Ἔχεις φωλιὰ ἀπόκρυφη στὸ δένδρο γιὰ στὸ κῦμα;

Πές μ' ἀφρισμένη θάλασσα, π' ἄγρια μουρμουρίζεις
Κι' ὅλῳ σκορπᾷς παράπονα στὸν ἥλιο καὶ στὴν νύχτα,
Ὑπάρχει σ' ἄλλ' ὁρίζοντα παράμερο ἀκρογιάλι
Ὅπου νὰ εὕρῃς, θάλασσα, ἀνάπαυση καὶ ὕπνο;

Καὶ σύ, καρδιά μ' ἀνήσυχη, σὰν κῦμα ταραγμένη,
Καρδιὰ ποῦ ἕνα τίποτε πικρὰ σὲ φαρμακώνει,
Θὰ εὕρῃς τόπο ἅγιο, ἐδῶ γιὰ σ' ἄλλο κόσμο
Ποῦ νὰ μπορῇς νὰ κοιμηθῇς γλυκὰ καὶ νὰ ξεχάσῃς;

Βόσπορος. **Ὑπατία.**

ΣΤΙΓΜΕΣ ΤΡΕΛΛΑΣ

Τὸν ἀπάντησα στὸ δρόμο. Πήγαινε σὰν παλαβός. Στιγμές, στιγμὲς πήγαινε μὲ σηκωμένο κεφάλι καὶ σιωπῶντας, στιγμὲς στιγμὲς σήκωνε τὸ κεφάλι καὶ χαμογέλαε μ' ἕνα παράξενο χαμογέλοιο.

Φτάσαμε κοντά· ἐκεῖνος δὲ μὲ κύτταξε· τὸν φώναξα, στάθηκε σὰ ξιππασμένος, γύρισε μὲ εἶδε μὲ ὕφος ἀνθρώπου, ποῦ δὲ φυλάγει ν' ἀκούσῃ τίποτα, ἀνθρώπου, ποῦ πλανιέται σ' ἐρημιὰ καὶ τῶχει πάρει ἀπόφαση, πῶς μέρες ὁλάκαιρες δὲ θ' ἀκούσῃ ἀνθρώπινη φωνή, χώρια ἀπὸ τὴ δική του. Μὲ πῆρε ἀπὸ τὸ μπράτσο καὶ μὲ ἔσυρε μαζί του.

— Ποῦ πᾶμε; τοῦ λέω.

— Δὲν ξέρω· μοῦ λέει, ἔλα μαζί μου κι' ὅπου μᾶς βγάλει ἡ ἄκρη. Τί σὲ μέλλει; Ἐμένα δὲ μοῦ μέλλει. Σὲ θάλασσα θέλει ἄς με βγάλῃ, σὲ γκρεμνὸ σὰ θέλῃ. Ἔλα μαζί μου, μή μ' ἀφήνῃς, ἔχω ἀνάγκη νὰ μιλήσω, ναί, νὰ μιλήσω, νὰ ξεσκάσω. Ἔχω φουρτούνα μέσα μου, ποῦ θὰ μὲ πνίξῃ, θὰ μὲ πνίξῃ. Τί βάσανο ποῦ εἶνε ἡ ζωή!

— Τί τρέχει; τοῦ λέω, τί ἔπαθες;

— Τί ἔχω, τί ἔχω; Χὰ χὰ χά, καὶ γέλασε μ' ἕνα παράξενο γέλοιο. Δὲν τῶμαθες; Μὰ καὶ πῶς νὰ τὸ μάθῃς!

Ἄκου, μοῦ λέει. Ξέρεις πόσο τὴν ἀγαποῦσα. Ναί, σὺ τὸ ξέρεις, γιατί σὲ σένα μονάχα ἄνοιγα τὴν καρδιά μου. Ἄ τὴν ἄπιστη, τὴν ἄπιστη! Φαντάσου, φίλε μου, νὰ περάσω νὰ τήνε διῶ καὶ νὰ τήνε διῶ στὸ μπαλκόνι της μ' ἕν' ἄλλονε. Λὲ ξέρω τί ἔπαθα ἐκείνη τὴν ὥρα. Μοῦ ἀνέβηκε τὸ αἷμα στὸ κεφάλι, θάμπωσαν τὰ μάτια μου καὶ . . . τί λέω; . . . ἄ, ναί· πέρασα χωρὶς νὰ τὴν χαιρετίσω. Κατόπι μου ἄκουσα νὰ γελάῃ. Τὸ γέλοιο της ἐκεῖνο μὲ δαιμόνισε, κι' ἔφυγα, σὰ νὰ μὲ κυνηγοῦσαν φίδια. Φεύγω ἀκόμα, μὲ κυνηγοῦν ἀκόμα . . .

— Ἡσύχασε δά, τοῦ λέω. Καϋμένε, μὴ τὰ παρεξηγᾶς ὅλα. Ἐκεῖνος, ποῦ εἶδες θἄταν κανένας γνωστός της . . . συγγενής της μπορεῖ. Ἡ Θέλα δὲν εἶνε Μεσαλίνα στὴν ἀγάπη.

— Ἄ, τὰ λὲς αὐτὰ γιὰ νὰ μὲ ἡσυχάσῃς. Δὲν εἶνε, φίλε μου, ἔτσι, δὲν εἶνε. Ἐκεῖνος ἦταν ἐραστής της. Ἔχω ποῦ νὰ στηρίξω τὴν ἰδέα μου. Ἦτανε πλάι ὁ ἕνας στὸν ἄλλονε καὶ κουβέντιαζαν. Κάτι τῆς ἔλεγε ἐκεῖνος κι' ἐκείνη χαμογέλαε. Θεόστραβος, ναὶ θεόστραβος ἐγὼ χίλιες φορές. Τὴν ἀγαποῦσα, τὴν ἀγαποῦσα.

Ξέρεις ποῦ τὴν πρωτογνώρισα. Στὸ νησάκι ἐκεῖνο τὸ μαγεμένο. Ἄ, ἔπρεπε τότε νὰ τὸ καταλάβω. Δὲν τὸ κατάλαβα τότε, τὸ καταλαβαίνω τώρα. Κι' ἤτανε θεοφάνερο, λὲς μοῦ τῶλεγε παστρικὰ παστρικά: δὲ σ' ἀγαπῶ. Ποῦ νὰ τὸ καταλάβω, ποῦ ἤμουνα ἀπὸ τὴν ἀγάπη τρελλός . . . λίγο εἶνε, κάτι παραπάνω.

Εἴχαμε βγῇ μονάχοι μας καὶ πηγαίναμε ἀκρογιαλιὰ

ἀκρογιαλιά. Ἡ ἀκρογιαλιὰ μᾶς ἔβγαλε σὲ μιὰν ἀκτή. Λίγο παραπέρα βρήκαμε ἕνα σπήλαιο. Μπήκαμε μέσα νὰ τὸ ἰδοῦμε· δὲν ἦταν σκοτεινό. Τὸ ἄνοιγμά του ἦταν μεγάλο κι' ἔμπαινε φῶς, κι' ἔμπαιναν ἐκείνη τὴ στιγμὴ οἱ ἀχτίδες τοῦ ἥλιου, ποῦ βασίλευε πέρα στὸ γλυκοσμίξιμο τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς θάλασσας. Κι' ἦταν περιχυμένο μέσα ἕνα κόκκινο φῶς. Τί ἦταν ἐκεῖνο τὸ σπήλαιο! Σήκωνες τὸ κεφάλι κι' ἔβλεπες ἕνα σωρὸ σταλαχτίτες στολισμένους μὲ λογῆς λογῆς χρώματα. Τὸ θαυμάζαμε κι' οἱ δυό μας κι' ἐγὼ πέρνωντας τὸ χέρι της στὸ χέρι μου τῆς εἶπα: «Βλέπεις ἐκείνη τὴν πέτρα τὴ μεγάλη στὸ ἄνοιγμα; Αὐτὴ θἄπεσε ἀπὸ πάνω, μὰ δὲν ἔφραξε τὸ ἄνοιγμα. Τί καλὰ ποῦ θἄταν νἄπεφτε καμμιὰ ἄλλη ἀκόμα πιὸ μεγάλη καὶ νὰ ἔφραζε τὸ ἄνοιγμα καὶ νὰ μέναμε δῶ μέσα μονάχοι, μακρυὰ ἀπὸ τὸν κόσμο, μακρυὰ ἀπὸ κάθε βάσκανο μάτι, μὲ μόνη τὴν ἀγάπη μας τὴν αἰώνια καὶ δῶ νὰ πεθαίναμε ὁ ἕνας στοῦ ἄλλου τὴν ἀγκαλιὰ κι' αὐτὸ τὸ μαγικὸ σπήλαιο νὰ γινόταν ὁ τάφος μας χωρὶς νἄχουμε φόβο νὰ χωριστοῦμε γιὰ καμμιὰ φορά!» — «Ἄχ μὴ λὲς τέτοια λόγια, μοῦπε καὶ φοβοῦμαι». Μ' αὐτὰ τὰ λόγια μὲ τράβηξε ἔξω. Ὁ ἥλιος μόλις φαινόταν μέσα στ' ἄπειρο. Σὲ μιὰ στιγμὴ χάθηκε. Σὰ γάζα ἀρώφαντη ξαπλώθη ἡ σκοτειὰ. Φύγαμε χωρὶς νὰ ποῦμε ἄλλο λόγο, ὅσο ποῦ χωρίσαμε· κι' οἱ δυὸ ἤμασταν συλλογισμένοι. Καταλαβαίνεις τί συλλογιώταν καθεὶς. Ἐγὼ τὴν εὐτυχία τὴν ἄφταστη σὲ τέτοια μιὰ περίσταση, ἐκείνη... ἐκείνη δὲ ξέρω. Μὰ τί ἄλλο μποροῦσε νὰ συλλογιστῇ, ἀφοῦ δὲ μ' ἀγάπαε!» Ἂν μ' ἀγάπαε, θἄχε τὴν ἴδια σκέψη μὲ μένα. Ἂν μ' ἀγάπαε, κι' ἂν νόμιζε τότε πῶς μ' ἀγάπαε, γελιότανε. Τώρα τῷδειξε...

Νὰ πῶς βρέθηκα θεόστραβος καὶ δὲν τὸ κατάλαβα. Ἡ ἄπιστη, ἡ...

— Ἡ δυστυχισμένη, τοῦ λέω ἐγώ, ποῦ ἀκούει ἄδικα τόσα λόγια. Ἄοε αὐτά, τοῦ κάνω, δὲν ἔχεις δίκιο. Ἐκεῖνος, ποὖδες στὸ μπαλκόνι μαζί της ἦταν ὁ ἀδερφός της, ποὖρθε ἀπὸ τὴν Εὐρώπη.

Στὰ λόγια μου στάθηκε. Ὁ τρελλὸς ἀπὸ τὴ ζούλια καὶ τὸν καημὸ ξανάρθε στὸν ἑαυτό του, ὅπως οἱ ἀληθινὰ τρελλοί, πᾄρχονται στὸν ἑαυτό τους, στὴ lucidi intervalla τους. Κατέβασε τὸ κεφάλι καὶ μοῦπε μὲ φωνή, ποῦ σὰ νἄχε τὴν ἀγάπη του μπροστά του καὶ

λεῖ τὸν Κίμωνα φορτωμένο σὰν καμήλα!

Πέτρος. Ξέρεις τὸ τετράποδο, ποῦ ὁδηγᾷ τὶς καμῆλες; Ἐν τούτοις ὁ Γιάννης φάνηκε πιὸ δίποδο ἀπ' ὅλους μας, θαρρῶ.

ΣΚΗΝΗ ΙΓ΄.

Οἱ ἴδιοι, ΚΙΜΩΝ, ΓΙΑΝΝΗΣ.

Νῖκος. Βρὲ ζῶον! Γιατί δὲν τἄφερες μόνος σου;

Γιάννης. Ξέρω κ' ἐγώ; Νά... ἔτσι ἔλαχε!... Τοῦ λέω· πάρτε σεῖς, κ. Κίμων αὐτὰ κ' ἐγὼ φέρνω τἄλλα.

Νῖκος. Πόνε νά τα φέρῃς γλήγορα!

Γιάννης. Ἀμὴ δὲν ἔμεινε τίποτις! *(Κουδοῦνι τῆς πόρτας).*

Νῖκος. Τρέχα στὴν πόρτα, κτῆνος! *(Φεύγει ὁ Γιάννης).*

ΣΚΗΝΗ ΙΔ΄.

Οἱ ἴδιοι χωρὶς τὸν ΓΙΑΝΝΗ.—Τρῶνε.

Πέτρος. Θἄναι τὰ παγωτὰ καὶ οἱ σαμπάνιες.

Νῖκος. Βρὲ τοὺς ἀθεόφοβους! Τὰ παραγγεῖλατε μονάχοι σας!

Γιῶργος. Ὄχι τἄλλο!...

Κίμων. Γιὰ λογαριασμό σου ἐννοεῖται!...

ΣΚΗΝΗ Θ΄.

Οἱ ἴδιοι, ΝΙΚΟΣ (ἀπὸ μέσα).

Νῖκος. Ἐλᾶτε, παιδιά, νὰ μᾶς βοηθήσετε!

Πέτρος. / ***Κίμων.*** / ***Γιῶργος.*** Πάμε! Πάμε! *(Φεύγουν ὁ Πέτρος καὶ ὁ Γιῶργος. Ὁ Κίμων κάνει νὰ φύγῃ).*

ΣΚΗΝΗ Ι΄.

ΚΩΣΤΑΣ, ΚΙΜΩΝ.

Κώστας. *(Βαστώντας τὸν Κίμωνα).* Ποῦ πᾶς;

Κίμων. Φωνάζει ὁ Νῖκος.

Κώστας. Φτάνει ὅσοι πήγαν. Ἄκουσε, Κίμων. Ἐσύ με καταλαβαίνεις... οἱ ἄλλοι ξέρουν μόνον νὰ γελοῦν.

Κίμων. Μὰ λέγε, βρὲ παιδί. Τί ἔχεις;

Κώστας. Τὴν ἀγαποῦσα... τὸ ξέρεις. Ἕνα χρόνο τόρα... ἔκαμα τρία ταξίδια ὡς τόρα ἀπὸ τὴν Ἀλεξάντρα στὴν Πόλη μόνο καὶ μόνο γιὰ νά τη βλέπω...

Κίμων. Νὰ ἡ ὥρα.

Κώστας. *(Κλαίει).* Ἄχ Κίμων μου... Εἶμαι δυστυχής... πολὺ δυστυχής...

Κίμων. Μὰ τί τρέχει; Μήπως ἔκαμες κανένα διάβημα καὶ σ' ἀπέκρουσε;

τῆς ζητοῦσε συγχώρεση.

— Ἔχεις δίκιο. Μοῦ τὄχε πεῖ καὶ μένα, πῶς τὸν καρτεροῦσαν καὶ τὸ ξέχασα. Τὴν καημένη μου τὴ Θέλα τὴν ἀδίκησα! . . .

Ἀρτάκη 1908 **Ἀργύρης Ν. Κόρακας.**

ΤΡΕΛΛΑ ΦΥΛΛΑ

ΓΙΑΤΙ;...

— *Γιατί;—μ' ἠρώτησε κάποιος — ὁ κ. Μπαρμπὸτ δὲν ἐδέχθη νὰ πάρῃ μέσα εἰς τὸ μπαλόνι μιὰ κυρίαν, ποῦ ἤθέλησε ν' ἀνέβῃ;*

Δὲν γνωρίζω τοὺς λόγους, διὰ τοὺς ὁποίους ὁ πιλότος τοῦ «Ὀσμανλῆ» ἠρνήθη νὰ παραχωρήσῃ μιὰ θέσι εἰς τὴν ἐν λόγῳ κυρίαν.

Ἐν τούτοις νομίζω, ὅτι ὁ κ. Μπαρμπὸτ μὲ τὴν ἄρνησίν του αὐτὴν ἠμαύρωσε κάπως τὴν ἐπιφάνειαν ἀνέκαθεν λαμπρὰν φήμην περὶ τῆς γαλατικῆς galanterie.

Ἀκοῦς ἐκεῖ! Ν' ἀρνηθῇ μιὰ παράκλησιν μιᾶς κυρίας!

Γιατί; Μήπως τὸ ἐναέριον ταξειδί του θὰ ἐματαιοῦτο ἂν ἔπερνε μαζῆ του καὶ μιὰ γυναῖκα; Ὑποθέτω ὄχι.

*Ἐὰν ἡ ἀνάβασις ἐπρόκειτο νὰ γείνῃ ἐπὶ ἀεροπλάνου, τότε θὰ δικαιολογοῦσα τὴν ἄρνησιν τοῦ κ. Μπαρμπότ. Βεβαίως τὸ «βαρύτερον τοῦ ἀέρος» — καθὼς ἀποκαλοῦν οἱ εἰδικοὶ τὸ ἀεροπλάνον—δὲν ἠμπορεῖ νὰ πετάξῃ συναποφέρον κάτι «ἐλαφρότερον τοῦ ἀέρος»—καθὼς ἀποκαλοῦν οἱ εἰδικοὶ—δηλ. ὅλοι μας—τὴν γυναῖκα. Ἀλλὰ τὸ ταξεῖδι θὰ ἐγίνετο μὲ ἀερόστατον, δηλαδὴ μὲ μηχάνημα κατὰ τὸ ἥμισυ ἐλαφρότερον τοῦ ἀέρος. Ὥστε, mon cher Μπαρμπότ, παραδεχθῆτε, ὅτι ἐκάματε μιὰ μεγάλη γκάφα νὰ μὴν δεχθῆτε μαζῆ σας τὴν ἀρόμητον κυρίαν. Ἂν τῆς δίδατε μιὰ θεσοῦλα μέσα στὸ καλάθι, θὰ σᾶς ἀπήλλαττε ἀπ' τὴν σκοτοῦρα τοῦ νὰ ὁδηγῆτε μόνος σας τὸ μπαλόνι. Τὸν αἰθέρα ἡ γυναῖκα τὸν γνωρίζει ἀπὸ καταβολῆς . . . τῶν φαρμακείων. Γιαὐτὸ καὶ τὴν ὀνομάζουν **αἰθέριον** πλάομα.*

Λοιπόν, κ. Μπαρμπότ, μιὰν ἄλλη φορά, ὅταν ξαναελθε εἰς τὴν . . . χαράδραν τῆς κοιλίας μου! (Πίνει).

Πέτρος. Μ' αὐτὸς θὰ μεθύσῃ μονάχος καὶ θἄχουμε . . . παραφωνίες! Ζήτω ἡ ἁρμονία! Ὅλοι στὸ μεθύσι! Ἐμπρός! *(Τὸ ποτῆρι στὸ χέρι).*

Νῖκος. Τόσο τὸ χειρότερο! *(Τὸ ποτῆρι στὸ χέρι).*

Γιῶργος. *(Μὲ τὸ ποτῆρι στὸ χέρι).* Πῦρ! *(Πίνουν καὶ οἱ τρεῖς).*

Πέτρος. Γιὰ νά σου πῶ, Κώστα! Βρισκόμαστε στὸ πεδίον τῆς μάχης καὶ ἡ ἀδράνεια λογαριάζεται λιποταξία, ξέρεις. Χρωστᾶς νὰ πίνῃς, μάτια μου!

Γιῶργος. Νόμοις πείθου!

Νῖκος. Ὁ πίθος, γενικὴ τοῦ πίθου . . . καταλαβες;

Κώστας. Μὰ . . . θὰ μεθύσουμε ἔτσι . . .

Πέτρος. Ἐννοεῖται. Συνήθομεν γὰρ γιὰ νὰ γλεντίσουμε. Καὶ . . . οἶνος εὐφραίνει καρδίαν ἀνθρώπου!

Νῖκος. Δὲν ἔχεις κέφι, Κώστα;

Πέτρος. Ἂν δὲν ἔχῃ ἂς κάνῃ, διάβολε! Νὰ ἡ ὥρα νά τον ἔχουμε στὴ μέση σὰν ἀνορθογραφία!

Γιῶργος. Βρέ, διέστε τὸ Γιάννη, ποῦ κουβα-

Κώστας. Ὤ! ὄχι . . .

Κίμων. Μήπως ὑποπτεύεσαί πως προτιμᾷ κανέναν ἄλλο;

Κώστας. Ὄχι . . . ὄχι . . .

Κίμων. Μὰ τότε . . . Τὸ βλέπω· δὲν τολμᾷς νά της μιλήσῃς. Γιατὶ δὲ βάζεις τὴ Θάλεια τὴν ἐξαδέλφη σου, ἢ τὸν πατέρα της, τὸν κ. Γεωργιάδη;

Κώστας. Φαντάσου ἕνα ἔρωτα τέλειο, ἰδεώδη . . . ὅλο ὄνειρο, ὅλο ποίησι . . . ἀτέλειωτη λαχτάρα. Ὅλο ἁγνὸ πόθο, ὅλο πλατωνισμό . . .

Κίμων. Νά! βλέπεις ἐδῶ εἶναι τὸ λάθος σου· Ὅσοι ἀγαποῦν μὲ τέτοιον ἔρωτα χάνουνται μέσ' τ' ὄνειρα τοῦ ἰδανικοῦ καὶ—πίστεψέ με—καταντοῦν νὰ ξεχάσουν στὰ τελευταῖα καὶ τὸν ἔρωτα . . . τὸ φυσικὸ τὸν ἔρωτα, ἐννοῶ, ὁ ὁποῖος τοὺς φαίνεται βεβήλωση. Δὲ θυμοῦμαι ποιὸς ὁμοιοπαθής σου ποιητὴς πῆγε ν' ἀπελπιστῇ, λέει, γιατὶ ἔτυχε μιὰ φορὰ ὁ ἀέρας νὰ σηκώσῃ τὸ φουστάνι τῆς ἐρωμένης του καὶ φάνηκε λιγάκι ἡ γάμπα της! Κ' ἐσὺ τέτοιος εἶσαι! Τὴν ἐρωμένη σου, τὴν ἀγάπη σου τὴν ἔκαμες Μοῦσα. Δέν την ἀγαπᾷς πιὰ ὅπως εἶναι μέ τις χάρες της: τὴ λατρεύεις καί τη θυμάζεις ὅπως την ἔχει τελειοποιήσῃ ἡ φαντασία σου!

Κώστας. . . Ἔχεις δίκαιο . . .

νεβῆτε νὰ πάρετε μαζῆ σας καὶ ἕνα ἀντιπρόσωπον τοῦ ὡραίου φύλου. Τότε θὰ παρατηρήσετε πόσον ὑψηλὰ ἠμπορεῖ νὰ σηκωθῆ ἕνα μπαλόνι ὅταν τὸ διευθύνει μιὰ γυναῖκα. Καὶ φθάνει τόσον ὑψηλά, ὥστε ὄχι μόνον βλέπετε, ἀλλὰ ἠμπορεῖτε καὶ νὰ πιάσετε τὸ φεγγάρι . . .

Ν. Χάρης.

ΑΛΗΣΜΟΝΗΤΑ.

Θυμᾶσαι μιὰ μέρα τοῦ Μαγιοῦ, ποῦ ἀνεβαίναμε ἕνα ὥμορφο πλαγάκι τοῦ βουνοῦ, στρωμένο ἀπὸ πράσινα χορτάρια καὶ στολισμένο μὲ λουλούδια ποῦ γλυστροῦσες κάθε τόσο γιὰ νὰ πέσῃς καὶ φοβούσουν τὰ μαμούδια καὶ ταὶς σαύραις καὶ κόβαμε λογιῶν, λογιῶν λουλούδια, ποῦ ἐσὺ προτιμοῦσες τὰ «πε πʼουbliezras» καὶ κάναμε μπουκέτα, ἐνῷ ἀπὸ βαθειὰ ἀπὸ τὸ δάσος ἀκουούντανε μιὰ γλυκειὰ ἁρμονία ἀηδονιῶν καὶ ἀπὸ τὸν πλησίον μας ἀνθοπλεγμένο φράχτη τοῦ κοριδαλοῦ ἡ νότες ;

Θυμᾶσαι ποῦ σοῦ πρόσφερα μιὰ λευκή, μιὰ ὀνειρώδη μαργαρίτα καὶ σοῦπα «ρώτα τὸ μαντεῖον!» καὶ σὺ εἶτε γιατί δὲν εἶχες κανένα μυστικὸ νὰ μάθῃς, εἶτε γιατί δὲν ἤθελες νʼ ἀποκαλυφθῇ μπροστά μου τὸ κρυφό σου, εἴτε ἀπὸ ἀβρότητα γιὰ μένα, δὲν θέλησες νὰ τὴ ρωτήσῃς, μοῦ εἶπες «κρίμα τὴ μαργαρίτα» καὶ τὴν ἔβαλες μέσʼ τὴν καφασωτὴ ταντέλα, ποῦ κάτω της ἐρρόδιζε τὸ στῆθός σου ;

Θυμᾶσαι ποῦ σοῦ πρόσφερα ἐγὼ μιὰ ἄλλη ἀκόμα μαργαρίτα γιὰ ξεφύλλισμα, μὲ τὴν ὑστεροβουλία ἀλήθεια—τώρα σοῦ τὸ λέω—νὰ σὲ ψυχολογήσω ποιὰ ἐντύπωσι θὰ σοῦ ἔκανε ἡ ἀπάντησις τοῦ ἄνθους τῆς Πυθίας, μὰ σύ, κʼ ἐκείνη ὅσον νὰ μάντεψες τοὺς κρυφούς μου λογισμοὺς δὲν τὴν ξεφύλλισες, ἀλλὰ τὴν ἔβαλες κοντὰ στὴν ἄλλη ;

Ὦ! ταὶς φτωχαὶς μὰ ταὶς εὐτυχισμέναις μαργαρίταις μου, ποῦ ἔζησαν ἐκεῖ ἀπάνω μιὰ στιγμὴ καὶ λιποθυμισμέναις ἀπʼ τὴν ἡδονὴ μαράθηκαν, χαμήλωσαν τὰ κεφαλάκια καὶ ξεψύχησαν, ξεψύχησαν ἀλήθεια μὰ δὲν πέθαναν, γιατί ἀπʼ ταὶς οὐρίτσαις των ποῦ ἄγγιζαν κατάσαρκα τʼ ἀβρόπλαστο τὸ στῆθός σου εἶχες ρου-

ΣΚΗΝΗ ΙΒ΄.

ΝΙΚΟΣ, ΚΩΣΤΑΣ, ΚΙΜΩΝ, ΓΙΩΡΓΟΣ.

Νῖκος. Καθῆστε, παιδιά. *(Κάθονται).*

Γιῶργος. Προτείνω νὰ προλειάνωμεν τὴν πρὸς τὸν στόμαχον ἄγουσαν, προπίνοντες εἰς ὑγείαν ἀλλήλων.

Πέτρος. Καὶ ὧν ἕκαστος κατὰ διάνοιαν ἔχει.

Νῖκος. Γιά σας, παιδιά ! Καὶ στὰ δικά σας. *(Πίνει).*

Γιῶργος. Γένοιτό μοι κατὰ τὸ ρῆμά σου. *(Πίνει).*

Πέτρος. Εἰς ὑγείαν τῶν ἀπόντων. *(Πίνει).*

Γιῶργος. Καὶ πάντων καὶ πασῶν . . .

Πέτρος. Σὰν καλούτσικο, μωρʼ Νῖκο, αὐτὸ τὸ κρασί.

Γιῶργος. Αὐτὸ ἔχει ἀνάγκην ἐξακριβώσεως. *(Ξαναβάζει κρασί).*

Πέτρος. Μωρέ, δέν το δοκίμασες τόρα ;

Γιῶργος. . . Δὲν πρόσεξα, νά σε πῶ . . . Στὴν ὑγειά μου, παιδιά . . . καὶ γαμπρός. *(Πίνει).* Τωόντι, ἔξοχο ! *(Στὸ κρασί).* Συγγνώμην, πανιερώτατε, γιὰ τὴν παραδρομή. Δὲν τὄκαμα γιὰ νά σε προσβάλω . . . καὶ πρὸς ἀπόδειξιν . . . *(Ξαναγεμίζει τὸ ποτῆρί του)* : Δεῦρο, οἶνε ἀγαθέ, εἰς-

Κίμων. Τὰ βλέπεις ;

Κώστας. Θυμᾶσαι κάτι ποιήματα ποῦ σʼ ἔδειχνα κάπου-κάπου ;

Κίμων. Τὰ ξέρω, τὰ ξέρω. Νά· ἂν ἤσουν πραχτικὸς ἄνθρωπος, ἀντὶ νά τα δείχνῃς σʼ ἐμένα, θὰ τἄδειχνες σʼ ἐκείνη καὶ . . . πάει λέοντας ! Ἀλήθεια ! Εἶναι καιρὸς ἀκόμη !

Κώστας. Τὰ ξέρει . . .

Κίμων. Πῶς ! Τί ; Τῆς τἄδειξες ; Πότε ; Τὰ διάβασε ;

Κώστας. Τῆς τἄχω γραμμένα στὸ λεύκωμά της.

Κίμων. Στὸ λεύκωμά της ; Μᾶ . . . προχτὲς ἀκόμη τὸ εἶχα φυλλομετρήσῃ τὸ λεύκωμά της ! Πῶς νὰ μὴ δῶ κανένα !

Κώστας. Ἔχει ἰδιαίτερο . . . Καὶ . . . ἂχ Θεέ μου ! Λίγο ἔλειψε νά με προδώσῃ προτήτερα στὸ Νῖκο . . . Εὐτυχῶς πρόλαβα . . .

Κίμων. Μὰ εἶσαι τρελλός ! Εἶσαι ἀνόητος ! Ἄχ Θεέ μου ! Μὰ τί περιμένεις ἀκόμη, ἀδελφέ ; *(Χτυπᾶ τὸ πόδι του).* Ἔ ! Μὰ δὲν ἀξίζεις νὰ ἐνδιαφέρεται κανεὶς μὲ σένα. Ἄσε με ἥσυχο . . .

Κώστας. Ὄχι, Κίμων. Θὰ μʼ ἀκούσῃς. Πρέπει νά μʼ ἀκούσῃς . . . Θὰ δῇς ὅτι δὲν εἶμαι οὔτε τρελλός, οὔτε βλάκας . . . Δὲν μπορῶ κʼ ἐγὼ νὰ ἐξηγήσω τί συμβαίνει μέσα μου. Ἄκουσε. Τὴν ἀγαποῦσα, τὸ ξέρεις, μʼ ἕνα ἔρωτα παράφορο,

φήσει σὺ τὴ ζωὴ καὶ τὴ δροσιά των καὶ πρόσθεσαν κἄτι τι κι' αὐταὶς στὴ ζωὴ καὶ στὴ δροσιά σου!

Θυμᾶσαι ὅταν σὺ μ' ἀτεχαιρέτησες κ' ἐτόλμησα—ὁ βέβηλος— νὰ φιλήσω τὸ ἁβρό, τὸ κρινένιο τὸ χεράκι σου καὶ μοῦ πες:—μ' εἰρωνία βέβαια—«Τί ἱπποτισμός!» καὶ σοῦ ἔδωκα μιὰ ἀπάντησι ποῦ δὲν τὴ θυμοῦμαι πλέον καὶ δὲν θέλω νὰ τὴ θυμηθῶ ποτὲ γιατ' ἦτανε πολὺ ἀνόητη, ἐνῷ τὰ δικά σου λόγια ἦταν πολὺ ἔξυπνα καὶ σ' αὐτὰ θὰ ταίριαζε καλλίτερα νὰ σ' ἀπαντήσω «Σὲ μιὰ ὡραία, σὰν καὶ σένα ποιὸς δὲν γίνεται ἱππότης;»

Θυμᾶσαι πῶς, ὕστερα ἀπὸ λίγο χρόνο, κἄποια ἰδέα ἀναξία σου, κἄποια ἰδέα ξένη ἄφευκτα σ' ἐκυρίευε καὶ μ' ἐκάκωσες γιὰ τ' ἀθῷο φίλημά μου καὶ τὰ γλυκά, τὰ παράξενα ματάκια σου, μ' ἐπιμονὴ μ' ἀπέφευγαν στὸ κάθε συναπάντημά μας;

Ὦ! πῶς ἐπόνεσ' ἡ ψυχή μου στὸ διάστημα αὐτὸ ποῦ ἔγινα αἰτία γιὰ νὰ λυπηθῇς—ἂν καὶ δὲν εὕρισκα καμμιὰ ἐνοχὴ στὸν ἑαυτόν μου γιατί ἀπὸ θαυμασμὸ πρὸς μιὰ πανώρια ζωγραφιά, πρὸς μιὰ ὑπέροχη εἰκόνα ἐτόλμησα νὰ δώσω στὴν χρυσῆ κορνίζα της ἕνα φίλημα λατρείας—καὶ ποθοῦσα καὶ προσπάθαγα νὰ εὕρω τὴν κατάλληλη στιγμὴ νὰ σοῦ ζητήσω μιὰ ἐξήγησι.

Θυμᾶσαι ὅταν μ' ἕνα ψυχικὸ συγκλονισμὸ σοῦ ζήτησα τὴν ἀοθητὴ ἐξήγησι καὶ σὺ περήφανη καὶ θυμωμένη μοῦ ἀπάντησες «Δὲν θέλω νὰ μοῦ φιλοῦν, χωρὶς ἄδεια, τὸ χέρι, εἶναι δικαίωμά μου ἢ δὲν εἶναι;»

Ἄ! τί ὥμορφη ποῦ ἦσουν τὴ στιγμὴ ἐκείνη, κατακόκκινη ἀτ' τὸ θυμό σου, ἂν καὶ ἡ φράσις αὐτὴ δὲν στεκόντανε ποτὲ στὸ κοραλένιο στοματάκι σου καὶ κατέστρεφε τὴν πρώτη σου ὑπερήφανη καὶ ἀνταξία σου ἀπάντησι.

Ἀλλά — τώρα θὰ στὸ πῶ — καὶ πόση εὐγνωμοσύνη σοῦ χρωστῶ, γιατὶ ἐνῷ ὡς τὴ στιγμὴ ἐκείνη σ' ἐνόμιζα γιὰ μιὰ κερένια κούκλα, μιὰ ζωγραφιὰ ἀγγελική, χωρὶς θέλησι, χωρὶς ψυχή, χωρὶς καρδιά, ποῦ μόνο ὡς εἰκόνα σὲ ἐθαύμαζα, εἶδα πῶς μέσα στὸ κουκλένιο κεφαλάκι σου καὶ τὸ λεπτοπλασμένο στῆθος κρυβόντανε μιὰ θέλησι δυνατὴ καὶ μιὰ καρδιὰ καὶ μιὰ ψυχὴ πρωτότυπη καὶ ἰδιόρρυθμη.

Καὶ ὅταν, γιὰ τὸ μέγα ἔγκλημά μου, σοῦ ζήτηξα συγχώρησι τότε ὑπῆρξες ἀλήθεια μεγαλόψυχη καὶ μοῦ-

ὑπεράνθρωπο. Τί ὄνειρα ἔχω πλάση, τί δάκρυα ἔχυσα, δὲν μπορῶ νά σε τὸ παραστήσω . . . Τὰ ὄνειρά μου, τὰ δάκρυά μου, ἤτανε ἡ ζωή μου. Μ' ἐκεῖνα ζοῦσα καὶ ζητοῦσα τὴ μοναξιὰ νὰ ρεμβάσω, νὰ κλάψω . . . Μὲ τὴ σκέψη της ἀποκοιμώμουν καὶ ξυπνοῦσα προφέροντας τ' ὄνομά της . . . Ἄξαφνα μιὰ νύχτα βλέπω ἕνα ὄνειρο φριχτό, τρομερό . . . Τὴν εἶδα μπροστά μου νεκρή, στὸ φέρετρο! Ὦ Θεέ μου! Τί δάκρυα ἦταν ἐκεῖνα! Ξύπνησα κλαίγοντας φωναχτά . . . Πιστεύεις! αἰστάνθηκα ἀνακούφιση . . . Ἡ καρδιά μου ἀλάφρωσε . . . Δέν την αἰστανόμουνε, θαρρεῖς . . . Τὴν ἡμέρα κείνη τὴν πέρασα ἥσυχα καὶ δὲ ρέμβασα διόλου. Γιατρεύτηκα τὰ δάκρυα πνίξανε, θαρρεῖς, τὴν καρδιά μου. Φαντάσου τὴν ἀπελπισία μου! Νὰ βλέπω νὰ χάνετ' ἔξαφνα τὸ ἰδανικό, τὸ ὄνειρο, ὁ πόθος μου! Θαρρῶ πῶς δέν την ἀγαπῶ πιὰ κι' αὐτό με κάνει δυστυχῆ, πολὺ δυστυχῆ! . . . Δὲν εἶχα τὸ θάρρος νἄβγω μπροστά της. Σήμερα ἦρτα ἐξ ἀνάγκης πρώτη φορὰ ἀπὸ τότε . . . εἶναι μῆνας σωστός.

Κίμων. Ὕψιστοι θεοί! Αὐτὸ ἤτανε; Πολὺ καλά. Σώπα τώρα γιατ' ἔρχοντ' οἱ ἄλλοι.

ΣΚΗΝΗ ΙΑ΄.

Οἱ ἴδιοι, ΝΙΚΟΣ, ΠΕΤΡΟΣ, ΓΙΩΡΓΟΣ, ΓΙΑΝΝΗΣ (ἔρχουνται φορτωμένοι. Ὁ Γιάννης ἔρχεται μπροστὰ μ' ἄδεια χέρια, φυσώντας σὰν καμίνι).

Γιάννης. Τόπο! Τόπο! Προσέξτε νὰ μήν τα σπάσετε! Οὔφ! Κουράστηκα! *(Κάθεται σ' ἕνα κάθισμα).*

Πέτρος. Τρέξε, Γιάννη, καί θα σπάσουν τὰ πιάτα!

Γιῶργος. Θά μου πέσουν τὰ ποτήρια.!

Νῖκος. Βρὲ ζῶον! Θά μου ξεφύγουν οἱ μπουκάλες!

Γιάννης. Κύριε Κώστα, κύριε Κίμων, τρέξτε κι' ἀπόκαμα:

Κίμων. Βλέποντας τοὺς ἄλλους φορτωμένους! *(Ὁ Κώστας κι' ὁ Κίμων ξεφορτώνουν τοὺς ἄλλους κι' ὅλοι μαζὶ διορθώνουν τὸ τραπέζι).*

Γιάννης. Ἐλᾶτε τόρα νὰ κουβαλήσουμε καὶ τ' ἄλλα.

Νῖκος. Πάνε ἀμέσως νά τα φέρῃς, ζῶον!

Γιάννης. Μὰ ποιὸς θά με φορτώσῃ;

Κίμων. Πάμε μαζί, Γιάννη.

Γιάννης. *(Ἀναστενάζοντας).* Πάμε, κ. Κίμων. *(Φεύγουν).*

πες «Τώρα σοῦ ἐπιτρέπω ἐγὼ νὰ μοῦ φιλῇς τὸ χέρι!».

Δὲν εἶναι, ὄχι, ἡ δική σου ἡ ψυχὴ καὶ ἡ καρδιὰ πλασμένη ἀπὸ τὸν κοινὸ πηλὸ γιαὐτὸ ἐνῷ στὴν πρώτη τὴ ματιὰ φαίνεσαι σὰν ἕνα τοῦ Χάϊνε ὁλιγόλογο μὰ καὶ ὁλόγλυκο καὶ διάφανο τραγούδι, εἶσαι συγχρόνως καὶ τῆς Σφίγκας αἴνιγμα, σοῦ ἄλλα λὲς καὶ ἄλλα θέλεις καὶ πρέπει σὲ μὰ καὶ μόνη λέξι σου νὰ μαντεύουν καὶ νὰ ἐκτελοῦν ὅλους τοὺς ἀποκρύφους πόθους καὶ τοὺς λογισμούς σου.

Εἶναι ἀλήθεια πῶς ἄνοιξες ἐσὺ καὶ σὲ μερικοὺς εὐτυχισμένους — σὲ μὲ ποτέ — τῆς ψυχῆς σου τὸ ἀπόκρυφο βιβλίο μὲ ταὶς νότες του καὶ τὸ μαγικὸ τῆς καρδιᾶς σου κλειδοκύμβαλο καὶ θέλησαν καὶ προσπάθησαν οἱ ἄμουσοι νὰ βγάλουν ἁρμονίες, μὰ τίποτε ἄλλο δὲν κατόρθωσαν νὰ βγάλουν ἀπὸ ἀρρύθμους καὶ ἀσυναρτήτους ἤχους.

Δὲν εἶναι κοινὲς καὶ συνειθισμέναις ἡ νότες τῆς ψυχῆς σου νὰ ταὶς παίξῃ κάθε χέρι, εἶναι νότες δυναταὶς τοῦ Βάγνερ καὶ Μπετόβεν καὶ χρειάζεται ἕνα Μπάϊρωτ καὶ ἕνας ἄλλος Βάγνερ καὶ Μπετόβεν νὰ ταὶς παίξῃ. Ἐγὼ τολμάχιστο ποτὲ δὲ θὰ τολμοῦσα νὰ βάλω χέρι ἱερόσυλο σ' αὐτὰς ἀπάνω ἂν καὶ μοῦ φαίνεται πῶς ἀκούω καθαρὰ τὴν ἀλλοτινή των μεγάλη μελωδία.

Ποτέ μου δὲν σ' ἐκοίταξα ἐγὼ μὲ ἰδιο μάτι ποῦ σ' ἐκοίταξαν οἱ ἄλλοι, ἀλλὰ σ' ἐκοίταξα πάντα μὲ μάτ' ἰδανικό, γι' αὐτὸ καθὼς τὸν ἥλιο, τὸ φεγγάρι κι' ὅλα τ' ἀστέρια τὰ τρανὰ καὶ λαμπερὰ τἀκολουθοῦν μικρὰ ἀστράκια, οἱ δορυφόροι των, χωρὶς κανένα κέρδος, ἔτσι θἄθελα καὶ γὼ σὰν ἕν' ἀπὸ τἀστράκια αὐτὰ νὰ ἤμουνα, νὰ σὲ ἀκολουθοῦσα πάντοτε μὲ πίστι κι' ἀφοσίωσι, μὲ προθυμία νὰ ἐκπλήρωνα τοὺς πόθους σου κ' ἡ πίκρα σου νὰ ἦταν πάντα πίκρα μου καὶ ἡ χαρά σου νἄτανε χαρά μου.

Τὰ πρόσεξες τάχα καὶ σὺ καὶ τὰ θυμᾶσαι ὅλ' αὐτὰ ὅπως ἐγώ; Δὲν τὸ πιστεύω! Αὐτὰ ὅλα δὲν εἶναι γιὰ σένα ἢ συνειθισμένα καὶ κοινὰ ἐπεισόδια τοῦ βίου σου, πράγματα χωρὶς καμμία σημασία, ποῦ ξεχάστηκαν τὴν ἄλλη μέρα, ἂν μὴ τὴν ἴδια τὴ στιγμή. Ἐγὼ ὅμως δὲν θὰ τὰ ξεχάσω ποτέ!

Τυμφρηστός.

ΚΥΚΝΕΙΟ ΑΣΜΑ

Τὸ κύκνειό μου πόθησα κι' ἐγὼ νὰ ψάλλω
Καὶ σὰν τὸν κύκνο ἔπειτα νὰ ξεψυχήσω,
Μὰ ἀπ' τῆς καρδιᾶς μου τὸν ἀκράτητο τὸ σάλο,
Μόνο τὸ ὄνομά σου μπόρεσα νὰ ξεστομίσω.

Ν. Ἀμουργιανός.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΣΤΕΦΑ

Ἔπειτα ἦτο εὐμαθέστατος. Νέος ἀκόμη ἐγνώριζεν 24 τρόπους πρὸς ἐπίσχεσιν τῆς ἀμορραγίας, μὴ συμπεριλαμβανομένης τῆς ἐπιθέσεως ἱστοῦ ἀράχνης. Διὰ τὸν ὀδοντόπονον ἔδιδεν ἓν χόρτον, τὸ ὁποῖον ἐπιτιθέμενον κοπανισμένον μέσα εἰς ἀχιβάδαν ἐπὶ τοῦ καπνοῦ τῆς ἀντιστοίχου χειρός, ἐξήγειρεν ἐκεῖ μίαν φλύκταιναν καὶ κατέπαυεν ἀλανθάστως τὸν πόνον. Διὰ τὰ ἐρπυτικὰ ἐξανθήματα, τὸ σαμαμηθοκαιούρημα, τὸ σάγριο, τὴν λειχῆνα τὴν βρωμοπεταλίδα καὶ τὰ ἄλλα μυρόεσσα καὶ μυριώνυμα, διώριζεν ἢ κατάπλασμα ἀπὸ κόκκινο κολοκύθι, ἢ ἐπίπλασμα ἀπὸ κυτηγόχωμα διὰ τὰ μὲν καὶ κόνιν σαθροξύλου διὰ τὰ δέ. Αὐτὰ ὅμως καὶ τὰ παρόμοια δὲν τὸν ἐμπόδιζαν νὰ θεωρῇ ὡς ἰατρικὰ ἐπίσης σπουδαῖα καὶ τὴν καθαριότητα καὶ τὰ λουτρὰ καὶ τὴν κινίνην καὶ ἐνίοτε τὰς ἐγχειρήσεις.

Κατὰ τοῦτο ὁ νέος ἦτο νεωτεριστὴς καὶ οὐχὶ σπανίως ἠναγκάζετο νὰ πολεμῇ τὰς παλαιὰς προλήψεις. Ἡ τάσις αὕτη τὸν ἐξώθησεν ἀκόμη περαιτέρω: Ν' ἀφήσῃ τὸ πατρικὸν κουρεῖον καὶ νὰ μεταβῇ παρά τινι φαρμακοποιῷ ὡς μαθητευόμενος. Τὸ πρᾶγμα ἐπεκροτήθη ὑπὸ τοῦ πατρός του πρώτου· ὁ νέος εὗρισκεν οὕτω στάδιον εὐρὺ ν' ἀναπτύξῃ τὰς ἰατρικάς του γνώσεις. Πόσον δὲ εἰς τοῦτο εὐδοκίμησε, δύναται νὰ μαρτυρήσῃ ἡ κοινὴ γνώμη τοῦ τόπου, ἡ ὁποία τὸν θεωρεῖ ὄχι μόνον τὸν μᾶλλον πεπειραμένον καὶ ἱκανὸν βοηθὸν φαρμακείου,—θέσις εἰς τὴν ὁποίαν ἔμεινεν ἔκτοτε, εἰς τὸ ἴδιον μέχρι τέλους φαρμακεῖον τοῦ Ἁγίου Πέτρου, πρῶτα ὑπὸ τὸν πατέρα καὶ ἔπειτα ὑπὸ τὸν υἱόν, διότι εἰς τοὺς μικροὺς τόπους οἱ ἄνθρωποι συνήθως γηράσκουν εἰς τὰς θέσεις των,—ἀλλὰ καὶ ὡς τὸν ἄριστον τῶν ἐμπειρικῶν ἰατρῶν καὶ τῶν κατωτέρων χειρούργων τῆς πόλεως.

Ὁ Γιακουμάκης ἦτο πρὸς τοῖς ἄλλοις φιλαναγνώστης. Μὲ τὰ ὀλίγα ἑλληνικά, τὰ ὁποῖα ἔμαθεν ἀπὸ τὸν ἱερέα τῆς γειτονιᾶς καὶ τὰ ἰταλικά, τὰ ὁποῖα ἔμαθεν οὕτως εἰπεῖν αὐτομάτως, ἀνέγνωσεν ἕνα σωρὸν βιβλίων. Οὕτως εἶχεν ἀποκτήσει γνώσεις παντοειδεῖς καὶ αὐταὶ τὸν ἔκαμαν νὰ διακρίνεται μεταξὺ τῶν ἀπελεκήτων τοὺς ὁποίους συναντοτρέφετο. Ἡ ὁμιλία του ἠκούετο παντοῦ καὶ πάντοτε μετὰ προσοχῆς. Εἰς τὰ ἐκκλησιαστικά, τὰ ὁποῖα ἐνδιέφεραν τότε πολὺ τὸν κόσμον καὶ εἰς τὰ πολιτικά, τῶν ὁποίων φαίνεται τὸ θέλγητρον ἐγεννήθη καὶ θ' ἀποθάνῃ μετὰ τοῦ Ἕλληνος,—ὁ Γιακουμάκης ἦτο ἐνημερώτατος. Τὸ δὲ κυριώτερον, ἀφ' οὗ καὶ εἰς τὸ φαρμακεῖον αὐτὸ ἐξετιμᾶτο, ἦτο συνδρομητὴς πρὸ χρόνων τῆς **Παλιγγενεσίας**, καὶ εἰς τὴν γειτονεύαν ἐκεῖ, εἰς μεγάλην ἀκτῖνα, κατεῖχε τὸ μονοπώλιον τῶν εἰδήσεων τῆς πρωτευούσης. Διὰ τοὺς ἀνθρώπους τῶν καφενείων καὶ τῶν οἰνοπωλείων, — τὸ ἑσπέρας ἠγάπα νὰ τὰ ἐπισκέπτεται καὶ αὐτὰ ὀλίγον, — ἡ γνώμη του εἶχε κῦρος. Ὅ,τι τοὺς ἔλεγε τὸ ἐπίστευαν, οὐδ' ἐπίστευαν, τίποτε ἂν δὲν τὸ ἔλεγεν. Ἔπειτα τὸν ἀγαποῦσαν πολὺ διότι ἦτο χριστιανὸς ἄνθρωπος, ἀγαθός, ἀφιλοκερδής, νοικοκύρης, τίμιος καὶ προπάντων — δυστυχής.

Αἱ οἰκογενειακαὶ του δυστυχίαι δὲν ἀφῆκαν τῷ ὄντι ἀσυγκίνητον κανένα. Νυμφευθεὶς νέος ἀκόμη τὴν Μαργαρίταν Μπουγάδη, — τὴν κυρὰ Γιακουμάκαινα, — εὐμορφην κόρην, ἀγαθήν, καὶ ἀπὸ καλὸ σπίτι, ἐπλήγη ἀπὸ τὴν ἰδίαν συμφοράν, ἡ ὁποία κατεπίκρανε καὶ τοῦ πατρός του τὰς ἡμέρας. Ὅλα του τὰ παιδιὰ τὰ ἔχανε, τὸ ἕν μετὰ τὸ ἄλλο. Ἔβλεπες καὶ ἐγεννᾶτο ἕνα παιδὶ δυνατό θρεμμένο, μιὰ χαρά. Δὲν ἐπρόφθανεν ὅμως νὰ βγάλῃ τὰ πρῶτα δόντια ἢ νὰ ξαπολυθῇ, καὶ τὸ ἐδέχετο τὸ νεκρὸν τὸ οἰκογενειακὸν μνῆμα, εἰς τὸν νάρθηκα τῆς Παναγίας. Αὐτὴ ὑπῆρξεν ἡ θλιβερὰ τύχη τῆς Κικῆς του, τῆς Τέτας του, τοῦ Ἀντζολού του καὶ τοῦ

Νιόνιου του. "Εν μόνον ἐσώθη ὡς ἐκ θαύματος καὶ κατώρθωσε νὰ μεγαλώσῃ· ὁ Στάθης του. Αὐτὸ ἔμαθε γράμματα καὶ ἐπροόκοψεν. "Οταν δὲ μὲ τὴν εὐχὴν καὶ τὴν βοήθειαν τοῦ πατρός του ἠμπόρεσε νὰ γίνῃ **σαραγιάντες** καὶ νὰ λάβῃ μίαν σειράν, μὲ τὴν βοήθειαν πάλιν καὶ μὲ τὴν εὐχὴν τοῦ πατρός του κατώρθωσε νὰ ἐρθῃ καὶ νύμφην μὲ καλὴν προῖκα καὶ μὲ ἀνάπτυξιν, ὅπως δὲν θὰ τὴν ὠνειρεύετο ποτὲ ἕνας Στέφας. Ἐκ τοῦ γάμου αὐτοῦ ἐγεννήθη μόνη ἡ Μαργαρίτα. Δι' αὐτῆς ἡ μαγεία ἐλύετο, τὸ σπέρμα ἐτερπέωνεν. Ἀλλ' ὡς ἐὰν ἡ Μοῖρα ἐφθόνησε καὶ τὴν ὄψιμον αὐτὴν εὐτυχίαν, ἐφόνευσε πρῶτα τὴν μητέρα καὶ κατόπιν τὸν πατέρα τοῦ νέου βλαστοῦ. Ὁ Γιακουμάκης ἀτέμειτε πάλιν μὲ τὴν γοᾶαν σύζυγόν του, τῆς ὁποίας εἶχαν στειρεύσει οἱ ὀφθαλμοί, καὶ τὴν γοᾶαν ἀδελφήν του, τῆς ὁποίας οὐδέποτε σχεδὸν εἶχον κλαύσει. Μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι τῷ ἀτέμνετο τόρα μία ξανθὴ ἐλπίς, εἰς τὴν ὁποίαν συνεκέντρωσεν ὅλην του τὴν ἀγάπην. Ἡ Μαργαρίτα ἐλύτρωσε τοὺς γέροντας ἐκ τῆς ἀπογνώσεως καὶ εἰς τὸν οἶκόν των, σκοτεινὸν καὶ πένθιμον, ἔρριψε τὴν ἀκτῖνα τῆς χαρᾶς.

— Ἡ μάννα τση ἡ συχωρεμένη ἀπαράλλαχτη, μὶ ἔχει καὶ ἀπὸ τὸν ἀέρα τοῦ συχωρεμένου τοῦ πατέρα τση, ἔλεγεν ὁ Γιακουμάκης πρὸς τοὺς θαυμάζοντας τὴν καλλονὴν καὶ τὴν χάριν τῆς ἐφήβου ὀρφανῆς, ἐν ᾧ εἰς τὸ βλέμμα του τὸ λαμπρὸν ἤστραψεν ὅλη ἡ ἀγάπη, τὴν ὁποίαν ἠσθάνετο πρὸς τὴν ἐγγονήν του. Ἀλλ' οὐδέποτε, εἴτε ζῶντος τοῦ πατρός της, εἴτε μετὰ τὸν θάνατόν του, ἐφανέρωσε πρὸς τὴν κόρην ὁλόκληρον τὸ βάθος τῆς καρδίας του. Ὁ Γιακουμάκης δὲν ἤξευρε πολλὰς διαχύσεις. Σοβαροῦ μᾶλλον χαρακτῆρος, ἴσχυε νὰ συγκρατῆται, καὶ ἐκτὸς τῶν παρατηρήσεων, τὰς ὁποίας ἔκαμνε εἰς τὴν Γιακουμάκαιναν διὰ τὰ πολλὰ χάδια, ἡ Μαργαρίτα δὲν εἶχεν ἄλλο δεῖγμα τῆς τρυφερότητος τοῦ πάππου της . . Ἀλλὰ δὲν ἦτο καὶ μεγάλης ὀξυδερκείας ἀνάγκη διὰ νὰ διακρίνῃ κανεὶς ὅλην τὴν ἰσχὺν τοῦ αἰσθήματος εἰς τὴν σταθερότητα μὲ τὴν ὁποίαν ἐφρόντιζε νὰ τὴν διασλάσῃ νὰ τὴν διδάξῃ, νὰ διατηρήσῃ ἀνέπαφον τὴν ἐκ πατρὸς καὶ μητρὸς περιουσίαν της καὶ τελευταῖον νὰ τὴν ἀποκαταστήσῃ. Διότι κατὰ τὴν ἰδέαν του — καὶ δὲν πιστεύω νὰ ὑπάρχῃ κανεὶς ἐνεργῶν ὑπὲρ τοῦ ἀγαπημένου κατὰ τὴν ἰδέαν ἄλλου, — δὲν ὑπῆρχε γάμος εὐτυχέστερος ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν ὁποῖον ἠγωνίζετο τόρα νὰ συνδέσῃ. Οἱ Κατσουρελαῖοι ἦσαν ἄνθρωποι τῆς σειρᾶς των, τῶν ἰδεῶν των, ἔντιμοι, χριστιανοί, καλοὶ γειτόνοι λομπαρδιανοί, καὶ ἀρκετὰ πλούσιοι. Ὁ Νιόνιος, τὸ σκεῦος τῆς ἐκλογῆς, ἦτο παιδὶ περὶ τοῦ ὁποίου δὲν ἄκουσε ἕνα σιόμα νὰ πῇ κακό, παιδὶ τῆς δανειᾶς καὶ τῆς τιμῆς καὶ τῆς ἡσυχίας, ποῦ δὲν εἶχε κανεὶς νὰ φοβηθῇ τὸ παραμικρόν. Διατὶ δὲν τὸν ἤθελε τοῦ λόγου της, παρακαλῶ ; Διατὶ νὰ μὴ τὸν ἄκουῃ τὸν γονό της ; Διατὶ νὰ διώχνῃ τὴν εὐτυχίαν της ; Διατὶ νὰ μὴ θέλῃ νὰ μπῇ κυρὰ δόξασμένη στὸ κατουρελέϊκο ; Διατὶ τὰ μὴ θέλῃ νὰ γλυκάνῃ μὲ τὴ χαρά της, — μήπως τῆς ἔζητοῦσαν ἄλλο ! — ἐκείνους ποῦ τὴν ἀγάπησαν καὶ τὴν ἀνέθρεψαν ;

Καὶ ἡ **Παλιγγενεσία** σήμερα δὲν εἶχε τίποτε. σχεδὸν τίποτε . . Μόλις ὁ Γιακουμάκης ἐπρόφθασε ν' ἀναγνώσῃ τὸ ἄρθρον καὶ τὰ **Διάφορα** τῆς πρώτης ἡμερομηνίας, ὅταν τὸ κωδωνοστάσιον τῆς Παναγίας ἤρχισε νὰ σημαίνῃ **μὲ τὴν μίαν** — καμπάναν δηλαδή, — τὸ σύνθημα τῆς ἐνάρξεως. Τὸ μονότονον καὶ ἰσχνόφωνον ἐκεῖνο ντὶν-ντὰν-ντὰν, ντὶν-ντὰν-ντὰν, ὑπέρριπτον θὰ ἔλεγες, ἠκούσθη ἐπὶ ἀρκετὴν ὥραν κατ' ἀρχὰς οὕτω προσκαλοῦν, καὶ εἶτα ἐχάθη, κατεπίγη, εἰς τὸν χείμαρρον τῶν ἤχων ὅλων τῶν ἄλλων κωδώνων, κρουομένων ὁμοῦ. Ἡ πληθὺς τῶν φθόγγων ἐκείνων τῆς συνεχήσεως ἐξέφευγεν ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ πύργου καὶ διεχύνετο ποικίλη, διαυγής, παιγνιώδης, τρελλή, τεμνομένη κατ' ἴσα διαστήματα ἀπὸ τὶς βαρείας κρούσεις τοῦ μεσαίου κώδωνος, τοῦ μεγαλοφώνου καὶ δεσποτικοῦ. Ἡ κωδωνοκρουσία παρετάθη ἐπ' ὀλίγην ὥραν ἀκόμη, καὶ ὅταν ἐσώπησεν, ὁ βόμβος μόνον ἠκούετο ἐκ τῶν μυρίων δονήσεων, γλυκύς, πραϋντικός, ἐξασθενούμενος ὅλον ἀνὰ τὸν πολυκύμαντον ἀέρα... Εἰς τὴν ἁρμονικὴν αὐτὴν πρόσκλησιν, τὴν ὁποίαν τόσον εἶχαν συνειθίσει τὰ γεροντικά του ὦτα, ὁ Γιακουμάκης ἦτο ἀνέκαθεν πιστός, ἠγέρθη, εὗρε καὶ ἐφόρεσε τὸ κασκέτον του, χωρὶς ἀκόμη νὰ ὑγρώσῃ διόλου τοὺς ὀφθαλμοὺς ἀπὸ τὴν ἐφημερίδα τῆς ὁποίας τὸν ἐνδιέφερε τὸ τελευταῖον διάφορον, ἐδίπλωσε κατόπιν τὸ φύλλον εἰς τέσσαρα κανονικῶς, ἔχυσεν ἀπὸ πρασινοχρόου ραμινίου ὕδωρ εἰς τὸ μικρόν του ποτῆρι διὰ νὰ βρέξῃ τὸν λάρυγγά καὶ κατῆλθε τὴν κλίμακα φωνάζων πρὸς τὴν ἀγαπητὴν ἀδελφήν του τὸ στερεότυπον :

« Ἂν ἔρθῃ νὰ μὲ γυρέψῃ κανείς, πές του ἔτσι ἀπολύσῃ ἡ Ἐκκλησία.

— Ναῖοκε, κόπιαοε στὸ καλό! » ἀντεφώνησε ἡ δεσποινὶς ἀπὸ τοῦ μαγειρείου, ὅπου, ἔτσι γιὰ κάτι νὰ κάνῃ, ἐφυσοῦσε τὰ ξύλα, βήξασα συγχρόνως πνιγηρῶς καθὼς ἀνύψωσε τὴν βραχνὴν φωνήν.

Ὁ Γιακουμάκης δὲν εἰσῆλθεν εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἀλλ' ἔμεινε παρὰ τὴν κυρίαν θύραν, μεταξὺ τοῦ ἐξωτερικοῦ διανοίκτου θυροφύλλου τοῦ γλυπτοῦ, καὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ μὲ τὰ ρομβοειδῆ ὑαλώματα. Ἦτο ἡ θέσις τὴν ὁποίαν κατεῖχε κατὰ συνείθειαν ἀπαράβατον, δούκις δὲν τὸν ἐμπόδιζεν ὁ ἄνεμος ἢ ἡ βροχή. Ἐκεῖθεν ἤκουεν, ἔβλεπε, δὲν ἐζεσταίνετο, δὲν ἐφοβεῖτο τὰς ἀποπνοίας, καὶ δι' ἑνὸς βλέμματος ἐδύνατο νὰ περιλάβῃ καὶ τὸν ναὸν μέσα καὶ τὸν δρόμον ἔξω. Καὶ ὄχι μόνον εἰς τὴν γειτονικήν του Παναγίαν, ἀλλὰ καὶ ὅπου ἄλλοῦ ἐπήγαινεν, ἐπροτίμα πάντοτε νὰ ἴσταται εἰς τὸ μεταίχμιον αὐτὸ ὡς τις κατηχούμενος· καθὼς δὲ ἦτο φιλόμολπος καὶ φιλακόλουθος ὅσον ὀλίγοι, ἦτο βέβαιος· κανεὶς ὅτι διερχόμενος ἀπὸ ναοῦ πανηγυρίζοντος κατὰ τὴν λειτουργείαν ἢ τὸν ἑσπερινόν. θὰ ἔβλεπε ἐκεῖ παρὰ τὴν θύραν τὴν συμπαθῆ φαλάκραν τοῦ Γιακουμάκη, κύπτοντος μετ' εὐλαβείας, ἢ βλέποντος ἔξω μὲ ὄμμα ἁπλανὲς καὶ ἀφηρημένον . . . .

Ἐντὸς τοῦ χρυσοστολίστου, τοῦ λάμποντος ἐκ τῶν ζωγραφιῶν καὶ τῶν φώτων Ναοῦ, ἡ λειτουργεία ἐπροχώρει σεμνή. Ἐλειτούργει εἷς μόνος ἱερεύς, ἄνευ διακόνου. Ἀνεπισήμως, εἰς τὸ παρὰ τὸν θρόνον του στασίδιον, ἵστατο ὁ Ἀρχιερεύς , χωρὶς ἐπανωκαλύμαυχον, κρύπτων ὑπὸ τὸ μέλαν ῥᾶσον καὶ σταυρὸν καὶ ἐγκόλπιον, ἄνευ ἄλλης θεραπείας ἐκτὸς τοῦ Εὐταξίου, ἱσταμένου πρὸ αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ οὕτω μεγαλοπρεπής, ὑπέροχος τὸ παράστημα, λαμπρύνων πράγματι διὰ τῆς παρουσίας του τὴν ἱεροτελεστίαν. Γείτων ἐκεῖ, εἰς τὴν Παναγίαν ἐκκλησιάζετο τὰς Κυριακάς, μὴ παύων νὰ θαυμάζῃ τὴν κομψότητα καὶ τὴν μεγαλοπρέπειαν τοῦ Ναοῦ, τόσον ἀνταποκρινομένου πρὸς τὸ ἄτομόν του, καὶ ἐνθυμούμενος τὰ παληὰ χρόνια, ὅταν ἦτο ἀκόμη ἐκεῖ ἐφημέριος. Ἐντὸς τοῦ χώρου ἐκείνου ἐπανηύρισκε τὸ ὡραιότερον μέρος τῆς ζωῆς του ὁ ἀρχιερεύς, τοῦτο δ' ἐφαίνετο εἰς τὴν λάμπουσαν ὄψιν του, εἰς τὸν τρόπον μὲ τὸν ὁποῖον ἀνήγειρε τὴν κεφαλὴν καὶ παρετήρει ρεμβὸς τὴν ὀροφὴν μὲ τὰς θαυμασίας ζωγραφίας τοῦ Δοξαρᾶ, ἐντὸς τῶν χρυσοκλύπτων πλαισίων . . .

Κόσμος δὲν ἦτο καὶ πολύς. Μικρὸς ὅμιλος ἀνδρῶν ὀρθίων ἠκροᾶτο εἰς τὸ μέσον ὑπὸ τὸν σβυστὸν πολυέλαιον. Ἐπλεόναζον αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παιδία. Διὰ τῶν ξυλίνων δικτυωτῶν τοῦ γυναικωνίτου, διεκρίνοντο πολλαὶ ἀμυδραὶ καταγραφαὶ σειόμεναι, καὶ κάτω τὰ περισσότερα τῶν στασιδίων, πρὸ πάντων τῶν ἐσωτερικῶν, κατείχοντο ὑπὸ γυναικῶν, μὲ μαῦρα μανδυλά, μὲ λευκὰ κρέπια, ἢ μὲ καπελλίνα. Εἰς δύο τῶν ἐξωτερικῶν στασιδίων, ἀκριβῶς ἀπέναντι τοῦ ἄμβωνος μὲ τὴν χρυσῆν περιστερὰν τὴν ἔχουσαν ἁπλωμένας τὰς πτέρυγας, — ἦτο ἡ συνήθης των θέσις, — ἵσταντο ἡ Μαργαρίτα καὶ ἡ μάμμη της. Πλήρης κατανύξεως ἡ γραῖα ἐκράτει τὸ λευκόν της μανδύλι, ὁπογγίζουσα συχνὰ τὸ πρόσωπον καὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ σταυροκοπουμένη μετὰ δεισιδαίμονος ἀκριβείας κατὰ τὰς ὡριομένας τῆς λειτουργίας στιγμάς. Τοῦτο δὲν τὴν ἐμπόδιζε νὰ στρέφεται πρὸς τοὺς ἐπαίτας, οἱ ὁποῖοι διήρχοντο παμπληθεῖς, καὶ νὰ ἐνθέτῃ εἰς τὰς ἀνοικιὰς ρυπαρὰς των παλάμας ἀπὸ ἓν μονόλεπτον, ἐκ τῶν νομισμάτων τὰ ὁποῖα εἶχε σκοπτισμένα χάριν εὐκολίας ἐπὶ τοῦ ἐρεισιχείρου τοῦ στασιδίου, φυλάττουσα τὰ δίλεπτα καὶ τὰ φαρδίνια διὰ τὸν δίσκον τῆς ἐκκλησίας. Ἀπεναντίας ἡ Μαργαρίτα δὲν ἐπρόσεχε πολὺ εἰς τοὺς τύπους καὶ παρέλειπε πολλὰ τῶν πολυπλόκων καθηκόντων τοῦ ἐκκλησιαζομένου.

Ἡ καλλονή της ἔλαμπεν ὑπὸ τὴν μελανὴν ἐνδυμασίαν τὴν κομ-

ψοτάτην μὲ τὰ κοσμήματα ἐπίσης μελανὰ ἀπὸ τοῦ περιδεραίου μέχρι τῶν ἐνωτίων.

Οἱ ὀφθαλμοί της ἦσαν διαρκῶς προσηλωμένοι ἐπὶ σημείου τινὸς ἀορίστου εἰς τὸ κενόν. Ἐπὶ τοῦ προσώπου της, τόσον ὡραίου, μὲ τὸ ἐπίθεμα τῆς πυρρᾶς κόμης, ἐκφευγούσης ὑπὸ τὸ μικρὸν μαῦρον πιλίδιον, ἦτο διακεχυμένη ἔκφρασίς τις οὐρανία, ἠρεμία τις, καὶ γαλήνη ἀουσκίνητος. Ἐνόμιζες ὅτι ὁ ἔρως της τὴν ἀπεμόνωνε, τὴν ἐξύψωνεν καὶ τὴν ἐξωράϊζε... Ἐφαίνετο αἰρομένη εἰς ἄλλας σφαίρας, ὑπεράνω τοῦ κόσμου, τῶν ταπεινῶν ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι τὴν περιεστοίχιζαν ἐκεῖ καὶ τὴν καιέτρωγον διὰ τῶν ὀφθαλμῶν, ἢ τὴν ὑπέβλεπαν μὲ ζηλοτυπίαν, ἢ τὴν εἶχαν εἰς τὸ κακόν των στόμα. Καὶ ἦτο πράγματι ἕνα κέντρον ἡ Μαργαρίτα Στέφα ἐντὸς τοῦ πλήθους τοῦ ναοῦ. Ἦσαν ἐκεῖ νέοι οἱ ὁποῖοι τὴν ἐκύτταζαν μὲ βλέμματα ἀνίερα ἐντὸς τοῦ ἱεροῦ.... ἦσαν νεάνιδες γειτόπουλαι, αἱ ὁποῖαι τὴν ἐξήταζον κακεντρεχῶς ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν, διὰ νὰ εὕρουν ψεγάδι εἰς τὴν ὡραιότητα ποὺ τὰς ἐμηδένιζεν .... ἦσαν γραῖαι, στεγνοπαναγιὲς ποὺ τὴν ἐσταυροκύτταζαν, καὶ μεταξὺ δύο σταυροκοπημάτων ἐψιθύριζαν ὅλα τὰ σκανδαλώδη περὶ αὐτῆς θρυλήματα...

«Τὴ βλέπεις, γυιέ μου, τὴν γκόνα τοῦ Γιακουμάκη;» ἔλεγεν ἡ Πέτραινα εἰς τὸν αὐτὸν τῆς Σαμούγαινας, ποὺ κατεσκεύαζε τὴν πούδραν. «Ὁ νόνος της θέλει νὰ τὴν δώσῃ τὸ Νιόνιο τοῦ Κατσουρέλα, μὰ ἡ κοπέλλα δὲν τονε θέλει καὶ εἶνε ἀκούσ, στὰ μαχαίρια.

— Ναῖσκε, μάτια μου, ναῖσκε, «ἀπήντησεν ἡ ἄλλη θεοφοβούμενη, ἀφ' οὗ ἐσταυροκοπήθη εἰς ἐν Ἅγιος ὁ Θεός. «Τὸ ἄκουσα κ' ἐγώ. Μὰ δὲ μοῦ λές, σιόρα Πέτραινα, νὰ σὲ χαρῶ: Ἐφτὸς ἐφτοῦ εἶνε ἕνας νέος μιὰ χαρά· μὲ τὴ σπουδή του, μὲ τὴ σειρά του μὲ σοῦλά του. Γιατὶ ἐφτούνη ἐφτοῦ δὲν τὸν θέλει;

— Ἀδὰ ξέρω;... ἀδὰ ξέρω κ' ἐγώ, κυρά μου, τοὶ ἰδέες ποὺ ἔχει ὁ κόσμος;

— Μεγάλες ἰδέες, αἴ;

— Καθὼς φαίνεται... Ἔδωπα ποὺ τὰ λέμε, μοῦ εἶπανε πῶς θέλει νὰ γένῃ κοντέσσα... Τοκαδέλαινα **νιέντε μένο**!

— Ἄ, μὰ δὲν τὸ πιστεύω ἐφτοῦνο... Τόπανε ἐψὲς καὶ τοῦ θυγατρός μου, μὰ σὰ δύσκολο μοῦ φαίνεται... Ὁ κόσμος βγάνει ἕνα σωρὸ λόγια. (Ἀκολουθεῖ.)

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

Ὁ Ι. Πολέμης, ὁ ὁποῖος εἶναι τόσον ἀγαπητὸς εἰς τὸ δημόσιον τῆς πόλεώς μας ἐξέδωκε νέαν συλλογὴν ποιημάτων ὑπὸ τὸν τίτλον **τὸ παλιὸ βιολί**. Οἱ στίχοι του εἶναι ρέοντες, στίχοι τῆς παλαιᾶς σχολῆς, γλυκεῖς, τρυφεροὶ καὶ ἐρωτικοί.

— Ὁ γνωστὸς ἐν Ἀθήναις λογογράφος κ. Ἅγις Θέρος ἐξέδωκεν εἰς τόμον καλοτυπωμένον ἑκατὸν σχεδὸν ἀπὸ τὰ ὡραιότερα δημοτικά μας τραγούδια. Τὰ περισσότερα αὐτῶν εἶναι ἤδη γνωστὰ εἰς τὸν κόσμον τῶν γραμμάτων.

— Ὁ κ. Μ. Καλομοίρης ἐξετέλεσε μίαν διασκευὴν τοῦ μουσουργήματός του **Στέλλα Βιολάντη**, διὰ τετράχειρον πιάνο, ἡ ὁποία παιχθεῖσα τελευταίως ἐν Ἀθήναις κατεμάγευσε τοὺς ἀκροατάς της.

— Ὁ κ. Γρ. Ξενόπουλος συνέγραψε δρᾶμα ὑπὸ τὸν τίτλον **Στέλλα Βιολάντη**, τὸ ὁποῖον μελετᾶται ἤδη ὑπὸ τῆς **Νέας Σκηνῆς** καὶ θὰ παιχθῇ προσεχῶς. Ὡς γνωστὸν ἡ **Στέλλα Βιολάντη** εἶναι ἡ ἡρωὶς διηγήματος τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως, τοῦ **Ἔρωτος Ἐσταυρωμένου**, δημοσιευθέντος πρὸ ἐτῶν ἐν τοῖς **Παναθηναίοις**.

— Ἐφέτος εἶναι ἡ ἐποχὴ τοῦ ἑορτασμοῦ 50ετηρίδων καὶ 100ετηρίδων. Ὅλοι οἱ πραγματικῶς μεγάλοι ἄνθρωποι, οἱ δράσαντες εἰς τὰ γράμματα καὶ τὰς διαφόρους ἄλλας καλὰς τέχνας γίνονται τὸ ἀντικείμενον ἐνθουσιασμοῦ. Ἡ Πετρούπολις ἑορτάζει εἰς μνήμην τοῦ Γόγολ, ἡ Προβηγκία διὰ τὸν Μιστρὰλ καὶ ἡ Βιέννη προσεχῶς θὰ ἑορτάσῃ τὴν ἑκατονταετηρίδα ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ μεγάλου μουσικοῦ Ἰωσὴφ Χάϋδν. Ὁ Χάϋδν ἦτο ὁ παραγωγικώτερος τῶν μουσικῶν τῆς ὑφηλίου. Ἔχει συνθέσει περὶ τοὺς ὀγδοήκοντα τόμους διαφόρων μουσουργημάτων.

— Ὁ κ. Ν. Λεκατσᾶς ἐθριάμβευσεν ἐν Ἀμερικῇ. Ἐκλήθη εἰς τὸ ξενοδοχεῖον Ἄστορ τῆς Νέας Ὑόρκης καὶ ἔδωσε δείγματα τῆς τέχνης του. Ἡ ἀριστοκρατία, ἥτις ἦτο συνηγμένη ἐκεῖ κατεμαγεύθη καὶ ἐνθουσιάσθη.

— Ὁ κ. Σπῦρος Ματσούκας, ὁ ἐθνικὸς τραγουδιστής, διῆλθεν ἐκ Ρώμης μεταβαίνων εἰς Ἀμερικήν, ἵνα καὶ εἰς τὴν ἀπωτάτην ἐκείνην χώραν, ἔνθα τόσοι Ἕλληνες βιοῦσιν, ἀναζωπυρήσῃ τὴν πρὸς τὴν πατρίδα ἀγάπην των καὶ προτρέψῃ αὐτοὺς εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντός των. Εἰς τὴν Ρώμην ἀπήγγειλε ποιήματα καὶ ἐμοίρασε τὴν εἰκόνα του εἰς τοὺς παρευρισκομένους Ἰταλούς.

— Τὴν 21ην Μαΐου ἑορτάσθη ἐν Ἀθήναις ἡ τεσσαρακονταετηρὶς τῆς ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ καθηγεσίας τοῦ γεραροῦ καθηγητοῦ κ. Κωνστ. Κόντου. Εἰς τὴν τελετήν, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐξεφωνήθησαν πολλοὶ λόγοι καὶ ἀπὸ καθηγητὰς καὶ ἀπὸ διδασκάλους καὶ ἀπὸ φοιτητάς, ἔλαβε μέρος ὡς ἀντιπρόσωπος τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, ὁ κ. Μυστακίδης, ὅστις ἐνεχείρησε τῷ σεβαστῷ καθηγητῇ καὶ πατριαρχικὸν πιττάκιον.

— Ἀφίκετο ἐξ Ἀθηνῶν, ἔνθα ἐπιτυχῶς ὑπέστη τὰς διδακτορικὰς αὐτοῦ ἐξετάσεις εἰς τὴν Νομικὴν σχολήν, ὁ κ. Τίτος Γιαλούρης, ἀδελφὸς τοῦ φίλου δικηγόρου καὶ συνεργάτου μας κ. Ἀντ. Γιαλούρη. Εἰς τὸν νέον δικηγόρον εὐχόμεθα καὶ ἐπιτυχίαν εἰς τὸ πρακτικὸν στάδιον.

— Ἀγγέλλεται ἡ ἔκδοσις τῶν ἁπάντων τοῦ εὐφυεστέρου τῶν Ἑλλήνων λογογράφων τῶν τελευταίων χρόνων, τοῦ μακαρίτου Ἐμμ. Ῥοΐδου. Ἡ ἔκδοσις, ἥτις θὰ ἀρχίσῃ κατὰ τὸ 1910, θὰ περιλαμβάνῃ ἐκτὸς τῶν δημιουργικῶν καὶ κριτικῶν του ἔργων καὶ διάφορα πολιτικὰ ἄρθρα καὶ ἐπιστολάς, γραμμένας ἑλληνιστί, γαλλιστί, ἰταλιστὶ καὶ ἀγγλιστί.

Ὁ Λαός, ἡ ἐφημερὶς ἥτις ἐξεδίδετο ὑπὸ τοῦ **Ἀδερφάτου τῆς δημοτικῆς γλώσσας**, ἔπαυσεν ἐκδιδομένη. Εἰς τὸ τελευταῖον φύλλον του λέγει ὅτι ἠγαπήθη καὶ ὑποστηρίχθη ὑπὸ τοῦ δημοσίου ἀφ' ἑνός, ἀφ' ἑτέρου δὲ οἱ πόροι του ἦσαν **ἀνέπαρκοι**. Τὸ πρῶτον συγκρούεται μετὰ τοῦ δευτέρου. Ἡ ἀλήθεια ἔγκειται φαίνεται ἀλλοῦ. **Ὁ Λαός** εἶχε μίαν σχετικὴν ὑποστήριξιν, ἠγαπήθη ὑπό τινων, ἀλλὰ δὲν ἦτο τὸ ἰδανικὸν τῶν δημοτικιστῶν. Οὔτε εἰς τὸν λαὸν ἀπετείνετο, οὔτε σοβαρῶς ἠδύνατο νὰ ἐκτιμηθῇ ὑπὸ τῶν σοβαρῶν. Οὔτε ἀρχὰς θετικὰς εἶχεν, οὔτε πρόγραμμα. Οἱ γράφοντες ἐν αὐτῷ ἀπετέλουν ἕνα μωσαϊκὸν καὶ δι' αὐτὸ τὸ ὄργανον τῶν δημοτικιστῶν ἦτο μωσαϊκὸν ἰδεῶν. Ἕνεκα λοιπὸν τούτου μᾶς δίδεται ἡ ὑποψία ὅτι ὁ **Λαός**, τοῦ ὁποίου ἡ παῦσις ἐλύπησε πολλοὺς καὶ ἴσως δυσηρέστησεν, ἔπαυσε νὰ ζῇ, διότι οὕτως ἠθέλησαν οἱ ἐπαΐοντες. Ὁ ἐρχομὸς ἐνταῦθα τοῦ κ. Πάλλη, ὁ ὁποῖος εἶπεν εἰς διατρεπῆ ἡμῶν φίλον ὅτι: **Εἶμαι ἀπελπισμένος ἀπὸ τὸ φύλλο αὐτό**, ἐνισχύει τὴν ὑποψίαν καὶ τόσον μᾶλλον, καθόσον ὀλίγας ἡμέρας μετὰ τὴν ἀναχώρησιν τοῦ μεταφραστοῦ τῆς Ἰλιάδος, τὸ **Ἀδερφᾶτο τῆς δημοτικῆς γλώσσας** διέκοψε τὴν ἔκδοσιν τοῦ ὀργάνου του. Ἐὰν ἡ ὑποψία μας αὕτη — καὶ εἶναι ὑποψία πολλῶν — ἐπαληθεύει, τότε δυνάμεθα νὰ ἐρωτήσωμεν: Ποῖαι λοιπὸν αἱ ἀρχαὶ τοῦ περιφήμου **ἀδερφάτου** καὶ ποῦ εὑρίσκονται αὗται; Διατὶ ὡς παιδίον μικρόν, ἀγαθόν, ποινηρούτσικο ἀφίνεται νὰ σέρνεται ἀπὸ τὴ μύτη ἀπὸ τὸν πρῶτον ἢ τὸν δεύτερον λεγόμενον ἐπαΐοντα;

— Τὸ γνωστὸν ἔργον τοῦ Δ. Ἀνούτσιου ἡ Ναῦς ἀπηγορεύθη νὰ παρασταθῇ εἰς τὴν Τεργέστην. Τούτου ἕνεκα πολὺ πλῆθος διοργανῶσαν διαδήλωσιν διεμαρτυρήθη ἐντόνως.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ

ΑΡ. 27.

Ὅπως εἶμαι ἂν μ' ἀφήσῃς
Εἰς τοὺς ἀρχαίους ποιητὰς
Τρέξε νά με ζητήσῃς
Ἐὰν δ' ἐκ τῶν γραμμάτων μου
Ἕν, φίλε, ἀποβάλῃς,
Εἰς μέρος σώματος κοινὸν
Εὐθὺς μὲ μεταβάλλῃς.

Πληγωμένος Χρυσαετός.

ΑΡ. 28. ΚΥΒΟΛΕΞΟΝ

α . . .
. δ . .
. . μ .
. . . ς

Μαῦρο μάτι.

Αἱ λύσεις εἰς τὸ ἑπόμενον.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κον **Δ. Β.**, **Ἐνταῦθα.** — Ἔχομεν ὅλην τὴν καλὴν διάθεσιν νὰ δημοσιεύσωμεν τὸ διήγημά σας. Ἀλλὰ δὲν τὸ εὑρίσκομεν ἄξιον δημοσιεύσεως. Ἐν τούτοις διαβλέπομεν ὅτι θὰ γράψετε εἰς προσεχὲς μέλλον καλήτερον καὶ τότε ὁ «Ἐπίκαιρος» ὅσεις ἔταξεν ὡς πρόγραμμά του νὰ ὑποστηρίζῃ τοὺς νέους, θὰ τὸ δημοσιεύσῃ εἰς τὰς στήλας του εὐχαρίστως. Ἡ γλῶσσά σας ὡραία. Ἀλλὰ διατί ἐκλέγετε τόσον σπαρακτικὰ θέματα; Ὕστερον ὁ πνιγμὸς ἐκεῖνος τοῦ Νίκου καὶ τῆς κατόπιν του ἐλθούσης Νίτσας δὲν σᾶς φαίνεται ὀλίγον πολὺ ἀπίθανος; Ἀλλὰ τί περίεργος σύμπτωσις νὰ ἐκλέξητε καὶ σεῖς τὰ ἴδια ὀνόματα, διὰ τῶν ὁποίων ἔχει βαπτίσει καὶ ὁ κ. Φυτίλης τοὺς ἥρωάς του εἰς τὸ τελευταῖόν του δρᾶμα. Ἔχετε ἀναγνώσει τὸ δρᾶμα τοῦ συνεργάτου μας;

Κον **Ἀρ. Κ.**, **Ἀρτάκην.** — Ὡς πρὸς τὴν κωμῳδίαν τοῦ κ, Πίντζα εἶναι ἀδύνατον πλέον νὰ διορθωθῇ ἐκεῖνο ποῦ λέγετε. Ταμπουρᾶ καὶ Κόπανον, καθὼς καὶ Ἰλιάδα τοῦ Πάλλη δυστυχῶς δὲν ἔχομεν. Τὰ βιβλία αὐτὰ τὰ ὁποῖα ἐστάλησαν ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ πρὸς διανομὴν δωρεὰν ὅπου δεῖ, κρατοῦνται ποῖος οἶδεν εἰς ποῖα ἄδυτα. Μερικὰ τούτων πωλοῦνται νομίζομεν εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα.

Δίδα. **Β. Κ., Πέρα.** — Τὸ δεύτερον ἀποσταλὲν θὰ ἐδημοσιεύετο, ἐὰν δὲν ἀποτείνεσθε πρὸς τὸν «Ἐπίκαιρον» ὡς ἐκφράσαντα τοιάδε ἢ τοιάδε γνώμην ἐπὶ τοῦ πρώτου δημοσιεύματος ἐνῷ ὁ «Ἐπίκαιρος» δημοσίᾳ δὲν ἔπραξε τοῦτο. Ἡ ἀλληλογραφία του πρέπει νὰ θεωρηθῇ ἰδιωτικὴ ὅπως πράγματι εἶναι, ἐὰν λοιπὸν δημοσιεύσωμεν τὸ παρόν, θὰ παράσχωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας μίαν ἀπορίαν: πότε ὁ «Ἐπίκαιρος» ἐξέφρασε τοιαύτην ἢ τοιαύτην περὶ εὐτυχίας γνώμην; Ἀλλ' ἂς ἔλθωμεν ἐπὶ τοῦ πράγματος. Κατηγορεῖτε τὸν «Ἐπίκαιρον» ἐπειδὴ ἐτόλμησε νὰ σημειώσῃ εἰς τὴν ἀλληλογραφίαν του ὅτι ἡ εὐτυχία κατακτᾶται διὰ τῆς ἀπολαύσεως τοῦ ἐπιθυμητοῦ κτλ. Μίαν τοιαύτην ἰδέαν τὴν κατακρίνετε, διότι ἴσως σᾶς φαίνεται πολὺ ὑλιστική. Ἀλλὰ σᾶς βεβαιοῦμεν ὅτι καὶ μόνη σας δύναισθε νὰ βεβαιωθῆτε περὶ τῆς ἀληθείας τῶν ὑφ' ἡμῶν λεχθέντων. Ἡ ἐπιτέλεσις τοῦ καθήκοντος, ὅπως λέγετε, νομίζετε ὅτι φέρει εὐτυχίαν, ἂν τὸ καθῆκον ὅμως αὐτὸ δὲν εἶναι ἐπιθυμία μας; Ὅσα γράφετε εἰς τὸ παρὸν χρονογράφημά σας εἶναι τόποι κοινοὶ καὶ προλήψεις — μὴ θυμώνετε, ἡ γνώμη μας εἶναι.— Καὶ εἰς τὸ ζήτημα ἀκόμη τοῦ κορεσμοῦ ἔχετε λάθος ἀπέραντον. Ὅταν κορεσθῆτε τρώγουσα κεράσια, θὰ παύσῃ ἡ ἐπιθυμία σας τοῦ νὰ φάγετε καὶ ἄλλα κεράσια. Τότε ἠμπορῇ νὰ ἐπιθυμήσετε φράουλες, φάγετε λοιπὸν φράουλες διὰ νὰ εἶσθε εὐτυχῆς. Ὅτι ὁ ἄνθρωπος πάντοτε ἐπιθυμεῖ καὶ ἐπ' ἄπειρον, εἶναι τοῦτο γνωστόν, ἂν ὅμως πάντοτε καὶ ἐπ' ἄπειρον ἱκανοποιεῖ τὴν ἐπιθυμίαν του δὲν εἶναι ἐξαίσιον, δὲν εἶναι αὐτὸ ἡ εὐτυχία τοῦ ἀνθρώπου; Πῶς ὄχι; Στείλετέ μας τίποτε ἄλλο, ἀλλ' ἀφήσατε τὴν εὐτυχίαν κατὰ μέρος, ἥτις ὑπάρχει, ζῇ καὶ βασιλεύει, ὅπως ὑπάρχῃ, ζῇ καὶ βασιλεύῃ ἡ δυστυχία. Διότι ἐὰν δὲν ὑπῆρχε δυστυχία, δὲν θὰ ὑπῆρχε καὶ ἡ εὐτυχία, Αὐτὸ εἶναι βέβαιον. Ἐπειδὴ ὑπάρχει τὸ **ὄχι**, ὑπάρχει καὶ τὸ **ναί**.

Πληγωμένον Χρυσαετόν. — Τὸ ποιηματάκι σας δὲν εἶναι ἄοχημο, ἐπειδὴ ὅμως δὲν εἶναι ἄοχημο δὲν ἔπεται ὅτι πρέπει νὰ δημοσιευθῇ. Καὶ τοῦτο διότι σὺν τῷ χρόνῳ θὰ γράψετε καλήτερον.

Κον **Τ. Τ.** — Τὸ διηγηματάκι σας καλήτερον ἀφ' ὅσα ἐτοιμάσατε μέχρι σήμερον. Εὖγε σας. Βλέπομεν ὅτι ἡμέρα τῇ ἡμέρᾳ ἀνοίγωνται πρὸ ὑμῶν οἱ δρόμοι τῆς τέχνης. Εἴμεθα βέβαιοι ὅτι ἀκόμη ὀλίγον καὶ ὁ Ἐπίκαιρος θὰ σᾶς συγκαταλέγῃ μεταξὺ τῶν συνεργατῶν του. Στείλατέ μας καὶ ἄλλα.

Ε. Μ. Βουγιούκδερε. — Ὅλοι οἱ γράφοντες ἔχουν τὴν ἰδέαν ὅτι κάτι κάμουν. Ὁ Ἐξαρχόπουλος μάλιστα εἶχε τὴν ἰδέαν ὅτι ἦτο ὁ κράτιστος τῶν ποιητῶν μας. Διατὶ καὶ σεῖς νὰ μὴν ἔχετε τὴν ἰδέαν αὐτήν; Δὲν θέλωμεν νὰ σᾶς βγάλωμεν ἀπὸ τὸ ὡραῖόν σας ὄνειρον.

Δδα **Ζ. Χ. Πέραν.** — Ἡ φλόγα τῶν ματιῶν τῆς ἡρωίδος σας δὲν εἶναι ἡ ὡραία ἐκείνη φλόξ, τὴν ὁποίαν εὐτυχήσαμεν ποτὲ χάρις εἰς ὑμᾶς νὰ γνωρίσωμεν. Σᾶς τὸ βεβαιοῦμεν.

Δδα **Θελξινόην, Μεσάχωρον.** — Ἐλάβομεν τὴν περὶ τοῦ χρονογραφήματος τῆς δος Βαρ. Καστάνου ἀνοικτὴν ἐπιστολήν σας. Εἰς τὸ παρὸν φύλλον θ' ἀναγνώσητε κάτι σχετικὰ εἰς τὴν ἀλληλογραφίαν. Μᾶς φαίνεται ὅμως ὅτι ἡ ἀξιότιμος δεσποινὶς πειράζεται κάπως χονδροϋτσικα. Ἐπιθυμεῖτε ν' ἀντικαταστήσωμεν τὰ πειράγματα αὐτὰ εἰς τὴν ἐπιστολήν σα; μὲ ἀποσιωπητικά; Τότε τὴν ἐπιστολήν σας θὰ δημοσιεύσωμεν εἰς τὸ 21 φύλλον. Ἔχομεν ὅμως καὶ μίαν μικρὰν ὑποψίαν. Φοβούμεθα κάτω ἀπὸ τὸ πολὺ θελκτικόν σας ὄνομα νὰ μὴ κρύπτεται κάποιος μουστακοφόρος πολὺ γνωστός μας.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ἐν Ταταούλοις, ἐν ὁδῷ Σαχᾶ, παρὰ τὸν Ἅγιον Ἀθανάσιον, οἰκία διώροφος, μὲ θαυμασίαν θέαν καὶ ἐξοχικωτάτην, περιλαμβάνουσα αὐλήν, φοῦρο καὶ εἰς τὸν ἄνω ὄροφον δύο εὐρύχωρα δωμάτια. Ἔχει δύο χονδροὺς τοίχους τῆς πυρκαϊᾶς ἐκ λίθων. Πρὸ αὐτῆς θὰ διέρχεται ἡ γραμμὴ τῶν τροχιοδρόμων, τῆς ὁποίας ἡ κατασκευὴ ἤρξατο ἤδη. Τιμὴ αὐτῆς 80 ὀθωμανικαὶ λίραι Διὰ πλείονας πληροφορίας ἀπευθυντέον εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ «Ἐπικαίρου».

ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΠΑΝΤΟΥ
ΤΟ ΜΟΥΣΙΚΟΝ ΛΕΥΚΩΜΑ
ΚΙΜΩΝΟΣ ΜΠΕΛΛΑ
Τὸ μόνον Ἑλληνικὸν
Ἐμβατήριον Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων.
Capiccio per Pianoforte.
Charlotta, *(πόλκα).*

Ἐξεδόθησαν:
Πόνος ψυχῆς *(νυκτῳδία).*
Ἀποχαιρετισμός, *(ἄρια).*
Χορὸς Συλφίδων, *(βάλς).*

Μουσικὸν Περιοδικὸν
Περιλαμβάνον
ἔργα ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ
ὁμογενοῦς καλλιτέχνου.

Πίνετε ὅλοι τὸν ἑλληνικὸν ζῦθον
ΝΕΚΤΑΡ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ε. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ ΚΑΙ ΣΑΣ
Κουρσοὺμ χάν, ἀριθμ. 3.

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ 'Αριθμὸς 21 'Εν Κων[πόλει, ΣΑΒΒΑΤΟΝ 6 'Ιουνίου 1909

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ Γ. ΜΑΝΟΥΣΟΣ | *Έκαστον φύλλον παράδες 20* | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Α. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
ΚΟΥΡΣΟΥΜ ΧΑΝ, ΑΡΙΘ. 3

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ετησία	*ἐν Κωνσταντινουπόλει*	Γρ. 30
»	» *ταῖς 'Επαρχίαις*	» 40
»	» *τῷ 'Εξωτερικῷ*	Φρ. 10

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ

'Ο ἐγγράφων ἕνα συνδρομητήν, προπληρώνοντα τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ λαμβάνει δωρεὰν ἑκατὸν ἐπισκεπτήρια.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Ι. ΑΣΠΡΙΩΤΟΥ: *Τὸ ὕδωρ καὶ τὸ λουτρὸν ἐν τῇ ἀρχαιότητι.*

ΟΜΗΡΟΥ ΜΠΕΚΕ: *'Αδυναμία (ποίημα).*

ΓΕΩΡ. ΔΕΣΠΑΡΜΠΕΣ: *'Ο Γέρο-σαλπιγκτής. (διήγημα, μετάφρασις Π. Νεβάδα).*

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΚΟΓΚΟΛ: *'Ο Μανδύας (διήγημα, συνέχεια).*

ΦΩΤ. ΣΤΕΦΑΝΙΔΟΥ: *Ροδοθάνατος (ποίημα).*

ΗΡ. ΠΙΝΤΖΑ: *Πλατωνικός. (Κωδωδία, συνέχεια).*

ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ: *Μαργαρίτα Στέφα. (Μυθιστόρημα, συνέχεια).*

'Ολιγόστιχα, ἀλληλογραφία κτλ.

ΤΟ ΥΔΩΡ ΚΑΙ ΤΟ ΛΟΥΤΡΟΝ ΕΝ ΤΗ ΑΡΧΑΙΟΤΗΤΙ

Πόση ἦτο παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἡ ἐκτίμησις πρὸς τὸ ὕδωρ ἀποδεικνύει μάλιστα τὸ Πινδαρικὸν ***'Αριστον μὲν ὕδωρ*** *ἐν 'Ολυμπ. Α'. λεγόμενον οὕτω ὑπὸ τοῦ Πινδάρου ὡς τὸ ὑγιεινότατον καὶ σωτηριωδέστατον ἢ ὡς* ***ὑπερέχον τῇ χρήσει,*** *ὡς λέγει ὁ 'Αριστοτέλης ἐν 'Ρητορ. 1, 7.*

Καὶ ὁ "Ομηρος ἀποδίδει εἰς τὸ ὕδωρ ἐπίθετα κατάλληλα, οἷον, ***ἀγλαὸν ὕδωρ, ὕδωρ καλὸν*** *κτλ. π. χ. ἐν 'Οδ. ζ, 95 καὶ ἑξῆς λέγεται* ***πολὺ δ' ὕδωρ καλὸν ὑπεκπρόρεεν,*** *ὅθεν πρόδηλον εἶναι ὅτι ὄχι μόνον τὸ καθαρὸν καὶ διαυγὲς ὕδωρ ἀγαπᾷ ὁ ποιητής, ἀλλὰ καὶ τὴν ἀρθονίαν αὐτοῦ ἐξαίρει ὡς τι πλεονέκτημα.*

Οἱ ἀρχαῖοι "Ελληνες καὶ 'Ελληνίδες ἐπλύνοντο καὶ ἐλούοντο συχνότατα τὸ μὲν διὰ τὴν καθαριότητα καὶ φιλοκαλίαν καὶ τὸ ὑγιεινόν, τὸ δὲ διότι αἱ ἱεροπραξίαι, θυσίαι κτλ. ἀπῄτουν τὸ πλύσιμον· οὕτω παρ' 'Ομήρῳ βλέπομεν συχνότατα πῶς πλύνουν τὰς χεῖρας πρὸ τοῦ φαγητοῦ π. χ. ἐν 'Οδ. α, 136.

> ***Χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ*** *ἐπέχευε φέρουσα*
> *Καλῇ χρυσείῃ, ὑπὲρ ἀργυρέοιο* ***λέβητος,***
> *νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.*

Τὰ ἴδια αὐτολεξεὶ ἀναγινώσκομεν καὶ ἐν η, 136.

'Ομοίως πλύνοντας πρὸ πάσης θυσίας π. χ. ἐν 'Οδ. γ. 440.

> ***Χέρνιβα*** *δέ σφ' "Αρητος ἐν* ***ἀνθεμόεντι λέβητι***
> *ἦλυθεν θαλάμοιο φέρων κτλ.*

'Ἐκ τῶν χωρίων τούτων πειθόμεθα ὅτι ὁ μὲν ***λέβης*** *ἦτο ὁ νιπτήρ, ἡ λεκάνη, εἰς ἣν ἐχύνετο τὸ ὕδωρ ἀγόμε-*

νον, **Χέρνιψ** = ὕδωρ πρὸς νίψιμον τῶν χειρῶν (ἐν δὲ Ἰλ. Α, 449 ἀναγινώσκομεν καὶ ῥῆμα **Χερνίπτομαι** = πλύνω τὰς χεῖρας μὲ ὕδωρ), τὸ ὁποῖον ὕδωρ ἦτο ἐντὸς **προχόου** = μπρικίου, νεροκενώτου. Ἐν Ὀδυσ. Τ, 386 καὶ 469 βλέπομεν ὅτι ὁ **λέβης** ἐχρησίμευε καὶ εἰς ποδολουσίαν. Σαφῶς ὁρίζει τὸ πρᾶγμα ὁ Πολυδεύκης ἐν 6, 14. **Χέρνιβα** μὲν τὸ ὕδωρ "Ομηρος καλεῖ, **πρόχουν** δὲ τὸ ὑδροφόρον ἀγγεῖον, **λέβητα** δὲ τὸ ὑποδεχόμενον. Ὁ δὲ Ἀθήναιος ἐν Π, p. 68, c δέχεται δύο εἴδη λεβήτων παρ' "Ομ. **Πυριβήτην** καὶ **ἀπύρωτον**. Ἡ λέξις **λεκάνη** φέρεται καὶ παρ' ἀρχαίοις, οὕτως ὁ Ἀριστοφάνης ἐν Νεφ. 906 λέγει, Αἰβοῖ, τουτί καὶ δὴ χωρεῖ τὸ κακόν, δότε μοι **λεκάνην** καὶ ἐν Ὄρν. 1142, ἐρωδιοὶ λεκάναιοι (ἐπιτοφόρουν).

Ὁ Ἀθήναιος ἐν 5 σ. 197 Β. « λεκάνας χρυσᾶς δισκαίδεκα ἐν τῇ Πομπῇ Πτολεμαίου Φιλαδέλφου, ὅπου αἱ φιάλαι, οἰνοχόαι, ἀτειττρα, ὑδρίαι μαζονόμια, πινάκια φαγητοῦ κυτίκεια » καὶ ἀλλαχοῦ· ὁμοίως ὁ κωμικὸς Κρατῖνος παρὰ Πολυδ. ἀναφέρει λεκάνην, ὁ δὲ Φώτιος σημειοῖ « Ἀλλ' οἱ παλαιοί, ὃ ἡμεῖς λεκάνην, ποδονιττῆρα ἐκάλουν ».

Τὸ δὲ λουτρὸν ἦτο μέσον πρὸς ἀναζωογόνησιν καὶ ἐνίσχυσιν σωματικήν, ἀλλ' ἐξ ἄλλου καὶ συντελεστικὸν εἰς τὰ γυναικεῖα θέλγητρα, διὸ προηγεῖτο πάντοτε τῆς κομμώσεως (Toilette). Πολυάριθμα ἀγγεῖα μαρτυροῦσιν ἡμῖν τοῦτο· οὕτως ἔχομεν παράστασιν, καθ' ἣν ὑπηρέτρια καταχύνει ὑδρίαν εἰς τὰ γυμνὰ νῶτα τῆς πρὸ αὐτῆς καθημένης δεσποίνης. Ὁμοίως ἄλλην παράστασιν ἀγγείων ἔχομεν, καθ' ἣν ὡραία τις δέσποινα ἀπεκδυομένη τὸν χιτῶνα λαμβάνει διὰ τῆς χειρὸς τὸ ψυχρὸν ὕδωρ, ὅπερ ῥέει ἔκ τινος προσωπείου τοῦ Πανὸς ἐπὶ τοῦ τοίχου, εἰς τὴν κάτω κειμένην λεκάνην, στηριζομένην ἐπὶ ὑψηλοῦ τροδός, ἐνῷ τὸ ἐπὶ τοῦ ἐδάφους κείμενον **ἀλάβαστρον** καὶ τὸ **κτένιον** φαίνονται ὅτι εἶναι προωρισμένα διὰ τὴν ἀποτελείωσιν τῆς κομμώσεως Panofka Bilder antiken Lebens, Πίναξ 18 ἀρ. 10, 11. Πολὺ ἐνδιαφέρουσα εἶναι ἡ παράστασις ἐπὶ ἑνὸς **ἀμφορέως** κειμένου νῦν ἐν τῷ Βερολινείῳ Μουσείῳ. Ἐδῶ βλέπομεν λουτρῶνα ἐν δωρικῷ ρυθμῷ· διὰ κιόνων χωρίζεται τὸ ἔνδον εἰς δύο κεχωρισμένα ἀπ' ἀλλήλων μέρη, ὧν ἑκάτερον δέχεται δύο γυναῖκας λουομένας. Τὸ ὕδωρ πιθανῶς ὠθεῖται εἰς ὕψος διὰ πιέσεως, μεταδίδεται δὲ διὰ σωλήνων συνδεόντων εἰς ὕψος 6 ποδῶν τοὺς κίονας πρὸς ἀλλήλους. Κομψῶς εἰργασμέναι κεφαλαὶ ἄρκτων, λεόντων καὶ πανθήρων ἀποτελοῦσι τὰ στόμα τοῦ σωλῆνος καὶ περιχύνουσι λεπτὴν ὡς κόνιν βροχὴν ἐπὶ τῶν λουομένων, εἰς τὰ διάφορα μέρη τοῦ σώματός των. Οἱ σωλῆνες ἐχρησίμευον συγχρόνως εἰς τὸ ν' ἀναρτῶσι τὰ λουτρικά, ἵνα στεγνώσωσι καὶ ἴσως νὰ θερμάνωσιν αὐτά, ἂν τὸ ἐν τοῖς σωλῆσιν ὕδωρ ἦτο θερμόν. Ἡ εἰκὼν παριστᾷ τὸ ἐσωτερικὸν γυναικείου λουτροῦ δημοσίου, ὁποῖα τοιαῦτα ὑπῆρχον εἰς τὰς πλείστας πόλεις τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν ἀποικιῶν. Τὸ λουτρὸν (Badewanne) ἦτο καὶ αὐτὸ ἓν τῶν ἀναραιτήτων σκευῶν τῆς οἰκίας· ἤδη παρ' Ὁμήρῳ βλέπομεν τὴν χρῆσιν ἀργυρῶν, καλῶς εἰργασμένων πιθανῶς ἐκ λίθου ἐστιλπνωμένου κατεσκευασμένων λουτήρων καλουμένων **ἀσαμίνθων**, ἐξ ἅπαντος ἀρκετὰ μεγάλων, ὥστε νὰ δέχωνται ἕνα ἄνθρωπον. Κατὰ τὸν Faeri τὸν γνωστὸν ἐκδότην τοῦ Ὁμήρου, τὸ λουτρὸν εἰς τὰ ὁμηρικὰ ἀνάκτορα εὑρίσκετο ἐν τῷ προδόμῳ πιθανῶς μεταξὺ τῆς αὐλῆς καὶ τῆς αἰθούσης. Βραδύτερον φαίνεται ὅτι αἱ **ἀσάμινθοι** ἤρχισαν νὰ ἐκλείπωσιν, ἀντικαθιστῶσι δ' αὐτὰς οἱ μεγάλοι ἐκεῖνοι ἐν σχήματι κελύφους **λουτῆρες** ἢ **λουτήρια** ἐπὶ ἑνὸς ἢ πλειόνων ποδῶν ἐρειδόμενοι, οἱ ὁποῖοι ἐδέχοντο τὸ ὕδωρ ἐκ σωλῆνος εἰς τὸν τοῖχον στερεωμένου. Τοιούτους λουτῆρας εὑρίσκομεν εἰς παραστάσεις ἐπὶ ἀγγείων ἐχούσας σκηνὰς λουομένων· μεγαλείτεροι λουτῆρες, εἰς οὓς ἐχώρουν πλείονες τοῦ ἑνὸς ὠνομάζοντο **κολυμβήθρα**, καὶ **μάκτρα**· τοιοῦτοι ἦσαν καὶ εἰς ἰδιωτικοὺς λουτροὺς καὶ εἰς δημοσίους· κατεσκευάζοντο δὲ ἐκ λίθου ἢ ἦσαν ἐκτισμένοι ἐντὸς τοῦ ἐδάφους ἢ ἐσκαλισμένοι εἰς βράχον.

Ὁ Πλάτων ἐν Πολ. 5, 453, Δ λέγει « ἂν τέ τις εἰς **κολυμβήθραν μικρὰν** ἐμπέσῃ, ἄν τε εἰς τὸ μέγιστον πέλαγος μέσον, ὅμως γε νεῖ οὐδὲν ἧττον. Περὶ τῆς **μάκτρας** μαρτυρεῖ ὁ Πολυδ. ἐν 7, 168. Περὶ τῆς πυέλου ὁ Ἀριστοφάνης ἐν Ἱππ. 1060. Ἐν Ὀδυσσείᾳ ζ, 85, λούονται ἡ Ναυσικάα καὶ αἱ ἀμφίπολοι εἰς τὸν περικαλλέα ροῦν τοῦ ποταμοῦ καὶ χρίονται μὲ λιπαρὸν ἔλαιον (λίπ' ἐλαίῳ), ἀφοῦ πρῶτον ἔπλυναν τὰ φορέματα ἐντὸς τῶν **πλυνῶν** « ἔνθ' ἦτοι **πλυνοὶ** ἦσαν ἐπετανοί, πολὺ δ' ὕδωρ καλὸν ὑπεκπρόρεεν μάλα περ ῥυπόεντα καθῆραι » Πλυνός (ὁ) = γοῦρνα, στέρνα, δεξαμενὴ ὕδατος εἰς λίθον ἐξεσμένη ἢ λιθόκτιστος παρὰ τὰς πηγὰς τῶν ὑδάτων ἢ τοὺς ποταμοὺς χρησιμεύουσα εἰς πλύσιν ἀκαθάρτων ἐνδυμάτων.

Τὸ δὲ **Βαλανεῖον** ἦτο συνήθως τὸ δημόσιον λουτρὸν τὸ Balineum ἢ Balneum τῶν Ρωμαίων, εἶχε θόλους ὡς φαίνεται ἐν τῷ Ἀθην. 11, 501 « **ὁποῖοι οἱ τῶν Βαλανείων θόλοι** » ἦσαν δὲ τὰ Βαλανεῖα θερμὰ λουτρά· μέρη αὐτῶν ἦσαν 1) οἱ **λουτῆρες** ἢ **λουτήρια** δηλ. πύελοι ἢ κολυμβήθραι, ἐν αἷς ἐλούοντο 2) **ἡ πυρία** ἢ **τὸ πυριατήριον**, δηλ. τὸ μέρος, ἐν ᾧ ἐπυριῶντο ἵνα ἱδρώσωσι, τὸ τουρκ. γκιοπέκτας, ἐγίνετο δὲ ἡ πυρίασις διὰ τῆς ἀναθυμιάσεως, ἡ ὁποία ἀνήρχετο ἐκ διατύρων κοχλάκων ἢ σιδήρου σκωριῶν Ἀθήν. 12, 519. Πολυδ. Θ, 43, Ἀριστοτελ. Προβλ. 2, 11. 3) τὸ **Ἀλειπτήριον**, ἔνθα διὰ τῆς **στλεγγίδος** οἱ λουόμενοι ἀπέξεον τὸν ῥύπον καὶ ἔπειτα ἤλειφον τὸ σῶμα ἐλαίῳ, Πολυδ. Ζ. 166 καὶ Ἀριστοτ. Προβλ, 29, 14. 4) τὸ ἀποδυτήριον, ὅπου ἀπεδύοντο τὰ φορέματα. Ἐκεῖ ἴσταντο καὶ οἱ **ἱματιοφύλακες**. Οἱ εἰσερχόμενοι εἰς τὸ λουτρὸν ἔφερον διὰ τῶν δούλων **στλεγγίδας** δηλ. ἐργαλεῖα πλατέα ἐκ σιδηροῦ ἐλάσματος, δι' ὧν ἀπέξυον ἀπὸ τοῦ σώματος τὸν ἱδρῶτα, Πλάτ. Ἱππ. Ἐλάσσ. 368, ἡ **ξύστρας**

ὁμοίως ἐργαλεῖον πρὸς τρίψιμον (τρίφτης), ***μάκτρον*** *= πανίον πρὸς σφούγγισμα καὶ ἔλαιον. Τὸν δὲ σάπωνα καλούμενον* ***ρύμμα*** *ἔδιδον οἱ* ***βαλανεῖς*** *ἤτοι οἱ τοῦ λουτροῦ ἐπιστάται καὶ ὑπηρέται, Ἀριστοφ. Ὄρν. 491 οἵτινες ἔκοπτον συγχρόνως τάς τε τρίχας καὶ τοὺς ὄνυχας τῶν λουομένων.*

Ὁ τρόπος καθ' ὃν ἐλούοντο ἦτο ὁ ἑξῆς· πρῶτον ἐλούοντο θερμῷ ὕδατι, ἔπειτα δ' εὐθὺς κατέχεον οἱ ***βαλανεῖς*** *ἐκ τῆς* ***ἀρυταίνης*** *(= σκεύους, ᾧ οἱ βαλανεῖς χρῶνται πρὸς τὸ παρέχειν ἀπὸ τοῦ ἀρύεσθαι, ὃ ἔστιν ἀπαντλεῖν, κατὰ Φρύν. ἐν Β. Ἀν. σ. 20 καὶ Θεόφρ. Χαρ. 10, 3) κατὰ τῆς κεφαλῆς καὶ τῶν ὤμων αὐτῶν ψυχρὸν ὕδωρ, Πλάτ. Πολ. 344 Δ. Εἰς τοῦτο ἐβοηθοῦτο καὶ παρ' ὑπηρετῶν τοῦ βαλανείου, οἱ ὁποῖοι ὠνομάζοντο* ***παραχύται.*** *Ὁμοίως ὀνομάζεται* ***λουτροποιὸς*** *καὶ* ***λουτροχόος*** *ἢ* ***λουτροχρόος*** *ὁ παρασκευάζων τὸ λουτρόν.* *Ἐφόρουν δὲ οἱ λουόμενοι αἰδοῦς χάριν περίζωμα λεγόμενον* ***λουτρίς.***

Ἐν Ἰλιάδ. Κ, 571 ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ ὁ Διομήδης λούουσι πρῶτον ἐν τῇ θαλάσσῃ τὰς κνήμας, τὸν λόφον καὶ τοὺς μηροὺς καὶ ἔπειτα λούονται εἰς ***ἀσαμίνθους ἐυξέστας.*** *Συχνότατα ἐν γένει λούονται οἱ Ὁμηρικοὶ ἥρωες καὶ ψυχρῷ καὶ θερμῷ ὕδατι· καὶ οἱ ἀρχαῖοι ἰατροὶ συνίστων τὰ λουτρὰ ὡς συντελοῦντα εἰς ῥώμην καὶ εὐεξίαν καὶ ἰδίᾳ τὰ ψυχρὰ ὡς προσφορώτατα εἰς τὰ νεῦρα. Σώζεται ἐπίγραμμα ἐν Anthol Pal. 304, Α, Π σ. 853 ἔκδ. Zacobs, ἐξυμνοῦν τὰ πλεονεκτήματα τοῦ λουτροῦ ἐν τριμέτρῳ ἰαμβικῷ.*

> *« Πολλῶν τὸ λουτρὸν αἴτιον δωρημάτων*
> *Χυμοὺς κατασπᾷ, φλέγματος λύει πάχος*
> *χολῆς περιττὸν ἔκκενοῖ τῶν ἐγκάτων*
> *τὰς θελξιπίκρους κνημονὰς κατασθενοῖ,*
> *τὴν βλεπτικὴν αἴσθησιν ὀξύνει πλέον,*
> *ὥτων καθαίρει τοὺς πόρους δυσηκόους,*
> *μνήμην φυλάττει τὴν δὲ λήθην ἐκφέρει.*
> *Τρανοῖ τε τὸν νοῦν πρὸς νοήσεις εὐθέως*
> *Τὴν γλῶτταν εὐκίνητον εἰς λόγους ἔχει*
> *Ὅλον τὸ σῶμα τῇ καθάρσει λαμπρύνει ».*

Παρ' Ἀριστοφ. ἐν Νεφ. 991 Ὁ Δίκαιος λόγος συμβουλεύει τὸ μειράκιον « μισεῖν ἀγορὰν καὶ ***βαλανείων*** *(ἤτοι θερμῶν λουτρῶν) ἀπέχεσθαι, ἐν δὲ 1044 ὁ Ἄδικος λόγος ὑπερασπίζει τὰ θερμὰ λουτρὰ « τίνα γνώμην ἔχων ψέγεις τὰ θερμὰ λουτρά ;» Ὁ Δίκαιος ἀπαντᾷ « ὅτι καὶ κάκιστόν ἐστι καὶ δειλὸν ποιεῖ τὸν ἄνδρα» ἐν δὲ 1051 ὁ Ἄδικος λέγει «ποῦ ψυχρὰ δῆτα πέποτ' εἶδες Ἡράκλεια λουτρά;» Ὁ δὲ Δίκαιος ἀπαντᾷ ὅτι τὰ βαλανεῖα εἶναι πλήρη τῶν νεανίσκων, κενοῦνται δὲ αἱ παλαῖστραι»* *Οὕτω καὶ ὁ Ἀριστοφάνης κατακρίνων τὴν κατάχρησιν τῶν θερμῶν λουτρῶν ὡς μαλθακοὺς ποιούντων τοὺς* ***ἀνθρώπους,*** *συνιστᾷ τὴν ψυχρολουσίαν ὅταν καὶ ὁ Ἕρμιππος ἐν ἀποσπ. 77 λέγει «οὐ μεθύειν τὸν ἄνδρα χρὴ τὸν ἀγαθὸν, οὐδὲ* ***θερμολουτεῖν*** *αὐτὸ ὑποδηλοῖ καὶ τὸ λατινικὸν ρητόν:*

Balnea, Vina, Venus conumpunt corpora, nortra;
Ced vitam faciunt. B, V, V.

Ἀλλ' ὅμως ἀναφέρονται θερμὰ λουτρὰ ἐπίσημα οἷα π. χ. τὰ ***Ἱμεραῖα*** *ἐν Πινδ. Ὀλυμπ. 12, 19,* ***θερμὰ Νυμφᾶν λουτρά βαστάζ.ις,*** *τὰ ὁποῖα κατὰ τὴν παράδοσιν ἔκαμαν αἱ Νύμφαι εἰς τὸν Ἡρακλέα χαριζόμεναι τῇ Ἀθηνᾷ. Τὰ θερμὰ λουτρὰ ὠνομάζοντο* ***Ἡράκλεια,*** *ὁποῖα ἦσαν τὰ ἐν Θερμοπύλαις, καὶ τὰ νῦν ἐν Hercules had τῆς Οὐγγαρίας.*

Ι. Ἀσπριώτης.

ΑΔΥΝΑΜΙΑ

Εἶμ' ἕτοιμος· καὶ τ' ἄρμενα τἄχω πλατιὰ ἀνοιγμένα.
Ἔκοψα τ' ἄχαρα σκοινιὰ ποῦ μὲ κρατοῦν, δεμένα
Στῆς γῆς τὸ περιγιάλι.
Ἔχω τὸ μάτι ἀλάθεφτο κι' ἀκούραστο τὸ χέρι·
Θὰ φύγω καὶ μὲς στ' ἄπειρο θ' ἀράξω σ' ἄλλο ἀστέρι,
Σ' ἄλλη ζωὴ μεγάλη.

Εἶμ' ἕτοιμος· ἐγέμισα τὴ στάμνα μου νεράκι
Ἀπ' τὴν ἀγάπη π' ἔδωσα στὴν πεῖνα καὶ στὰ ράκη
Καὶ ποῦ παντοῦ προσφέρω,
Τ' ἀπέραντο τὸ πέλαγο τὸ βλέπω καὶ γελάω·
Μὲ βγάλαν ναύτη ἀτρόμητο οἱ λύπες, ποῦ θὰ πάω,
Ποῦ θὰ σταθῶ, τὸ ξέρω!

Αἰσθάνομαι πῶς λαχταρᾷ τὸ πνεῦμά μου ν' ἀνοίξῃ
Φτερά, φτερὰ σωτήρια, κι' ἐλεύθερο νὰ ρίξῃ
Τὴν ὕλη καὶ τὸν πόνο,
Εἶδα στὰ βάθη τοῦ ἄπειρου τοὺς κόσμους νὰ γελᾶνε
Κ' εἶπα πῶς εἶνε τ' οὐρανοῦ στράτες χρυσές, ποῦ πᾶνε
Πρὸς τοῦ Θεοῦ τὸν θρόνο.

Εἶδα τὴ φύση κι' ἔννοιωσα πῶς περπατᾷ κ' ἐκείνη
Γοργὰ στὴν τελειότητα, πῶς οἱ λαλιὲς ποῦ χύνει
Εἶναι Θεοῦ λιβάνια·
Ἄνοιξα μόνος κ' ἔννοιωσα τὶ λέγει τὸ Εὐαγγέλιο,
Κ' ἔχτισα πίστη, κ' ἔδωσα στὴν πίστη μου θεμέλιο,
Μιάναν ἀγάπη οὐράνια.

Πάντα τὸ φῶς κυνήγησα, τὸ φῶς καὶ τὴν ἀλήθεια,
Σὰν πεταλοῦδα τῆς νυχτιᾶς· τ' ἀνήσυχά μου στήθια
Πολέμησαν, κι' ἐάν τι
Ἔχνε σκότος μέσα μου, ζητοῦσα ἐγὼ τὴ μέρα·
Μ' ἐδόθη κάτι κ' ἔννοιωσα τὸν Ναζωραῖο πατέρα
Κι' ἀδέλφι μου τὸν Δάντη.

Εἶμ' ἕτοιμος· μὲ γνέφουνε ἀπὸ ψηλὰ τ' ἀστέρια,
Οἱ πιὸ λευκότερες ψυχὲς μ' ἀνοίγουνε τὰ χέρια
Νὰ μὲ δεχτοῦν σιμά τους,
Μὲ τάζουν ἄκακη ζωὴ κ' οἱ πιὸ χρυσοὶ πλανῆτες,
Μὲ λὲν ἐκεῖ πῶς βρίσκουνε κ' οἱ πιὸ σοφοὶ τεχνῖτες
Τὰ λόχρυσα ὄνειρά τους....

Κι' ὥστόσ' ὁπόταν μὲ πλανᾷ τῆς λευτεριᾶς ἡ αὔρα,
Κἄποιο τῆς λάσπης γέννημα χύνει σκοτάδια μαῦρα
Στὸ φωτεινό μου νοῦ,
Μ' ἁρπᾷ τὴν τελειότητα τὸ ἡδονικὸ κορμί της
Καὶ μνήσκει σκλάβος ἄθλιος τῆς λάσπης, ὁ πολίτης
Τ' ἀπέραντ' οὐρανοῦ....

Ὅμηρος Μπεκές.

Ο ΓΕΡΟ ΣΑΛΠΙΓΚΤΗΣ

(Ἐκ τῶν τοῦ ΓΕΩΡΓΙΟΥ Δ'ΕΣΠΑΡΜΠΕΣ)

Τὸν καιρὸ ποῦ ὁ Καβενιὰκ διηκοῦσε τοὺς ζουάβους—στὰ 1845 ἀπάνω κάτω—ὑπῆρχε στὸ Τλέμσεν ἕνας γέρος σαλπιγκτὴς ποῦ δὲν εἶχε τὸν ὅμοιό του σ' ὅλο τὸ πεζικὸ στράτευμα τῆς Ἀλγερίας.

— Αὐτὸς ὁ διαβολὸ-Σοπικές! μιὰ γλῶσσα «πρώτης!» ἔλεγε ὁ στρατάρχης Μπυγκός.

— Κ' ἕνα φύσημα, προσέθετε ὁ Καβαιγιάκ, ποῦ κοντά του κι' αὐτὸς ὁ Σιμούν, ποῦ σαρώνει τὶς τέντες κι' ἀναποδογυρίζει τοὺς ἀνθρώπους σὰν νἄταν ἀπὸ χαρτί, θὰ περνοῦσε γιὰ κανένας φθισικός.

Μ' ὅλη τὴ μεγάλη οἰκειότητα ποῦ εἶχαν αὐτοὶ οἱ στρατηγοὶ μαζύ του ἀμφιβάλλω ἂν αὐτὰ τὰ λόγια ἤσανε πράγματι δικά τους, μολονότι ὁ Σοπικὲς διετείνετο τὸ ἐναντίον.

Ὁ γέρο στρατιώτης ἦταν ὑπερήφανος γιὰ τὰ κολακευτικὰ αὐτὰ λόγια, καὶ γιὰ νὰ τ' ἀξίζῃ στ' ἀλήθεια ἔβαζε κάθε πρωῒ ὅλα του τὰ δυνατὰ γιὰ νὰ προσδώσῃ στὸ **ἐωθινὸ** σάλπισμά του ὅλη τὴ φαιδρότητα τῆς καρδιᾶς του καὶ τὸ βράδυ, στὸ σάλπισμα τοῦ **σβυσίματος τῶν φώτων** ὅλη τὴ μελαγχολία ποῦ ἠδύνατο νὰ αἰσθανθῇ καὶ νὰ ἐξωτερικεύσῃ.

Αὐτὴ τὴν ἐποχὴ πολεμοῦσαν μὲ πεῖσμα τὸν ἐμίρη Ἀμπτ-ἑλ-Καντέρ. Σὲ μιὰ μάχη ἐναντίον τῆς φυλῆς τῶν Μπέσι-Σνούς, ἐνῷ ὁ Σοπικὲς ἐσάλπιζε τὴν ἔφοδο, μὲ μιὰ δύναμι ποῦ μποροῦσε νὰ σὲ ξεκουφάνῃ διέκρινε μέσα εἰς κάτι σχοινόδενδρα ἕνα μικρὸ Ἀραπάκι ἐγκαταλελειμμένο ἐκεῖ ἀπὸ τὴ μητέρα του, νοστιμώτατο, ὁλόγυμνο τὸ κακόμοιρο, μ' ἕνα μουτράκι χαριέστατο. Ὁ γέρο-σαλπιγκτὴς τὸ ἔχωσε στὸ μεγάλο σάκκο του, καὶ ὁ μικρός, εὐχαριστημένος ποῦ ἔβλεπε χωρὶς κόπο τὴ μάχη δὲν ἔβγαζε μιλιά.

Οἱ Γάλλοι ἐκυρίευσαν τὸ χωριουδάκι τοῦ Κεμὶ καὶ τὸ ρύνταγμα γύρισε πίσω στὸ Τλέμσεν. Σ' ὅλο τὸ δρόμο, ἀπὸ τὴ μιὰ ἄκρη τῆς πόλεως ὡς τὴν ἄλλη, ἀληθὴς θρίαμβος περίμενε τὸ σαλπιγκτή μας.

Κατὰ τὴ συνήθεια τῶν παλληκαριῶν τοῦ τόπου, μὲ τὸ ποτῆρι στὸ χέρι, βαπτίσανε τὸ μικροσκοπικὸ νεοσύλλεκτο Μπαρμπούτα. Μὲ τὸ μεγάλο χαλκόχρωμο μουτράκι του, τὰ νόστιμα χαρακτηριστικὰ ἦταν τόσο ἑλκυστικό, ποῦ ὅλοι οἱ στρατιῶται ἄρχισαν νὰ τ' ἀγαποῦν καὶ ὁ γέρο σαλπιγκτὴς νὰ τὸ λατρεύῃ.

Ὁ Μπαρμπούτας ἄρχισε ὕστερα ἀπὸ λίγον καιρὸ νὰ τοὺς δίνῃ νὰ ἐννοοῦν τὸ τὶ θέλει. Τὸν καιρὸ ποῦ οἱ ζουάβοι ἐξεστράτευσαν ἐναντίον τοῦ ἐμίρου, ὠχυρωμένου τώρα γερὰ στὴν πόλι τῆς Τάφνας, ὁ μικρὸς ἀπετέλει μέρος τῆς ἐκστρατείας. Μπροστά, μπροστὰ καθισμένος καβάλλα στὸ λαιμὸ τοῦ «κόκκινου μπαμπᾶ» του, ὅπως τὸν ἔλεγε, ἤξερε τώρα νὰ ψελλίζῃ κάμποσα γαλλικά. Ὅταν τὸ σύνταγμα κατηυλίζετο κάπου ἔλεγε· «Φτιάσαμε, ἄλτ!» ὅταν πάλι ἑτοιμάζετο νὰ φύγῃ· «Ἑτοιμασθῆτε, φεύγουμε, μάρς!» Ὅταν πάλι κάποτε ὁ Καβαιγιὰκ ἐπιθεωροῦσε καβάλλα τὸ στράτευμα τὴ στιγμὴ ποῦ περνοῦσε μπρὸς ἀπὸ τὸ μικρὸ Ἀραπάκι, ὁ Μπαρμπούτας προσπαθοῦσε νὰ σουφρώσῃ, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ στρατηγοῦ, εἰς μάτην, τὰ φρύδια του καὶ νὰ χαιρετίσῃ στρατιωτικά.

Ὁ Ἀμπτ-ἑλ-Καντέρ διέκοψε γιὰ λίγον καιρὸ τὶς ἐχθροπραξίες καὶ ὁ Σοπικὲς ἀπεφάσισε ν' ἀφοσιωθῇ τώρα στὴν ἀνατροφὴ τοῦ θετοῦ «γυόκα» του.

Ὕστερα ἀπὸ λίγον καιρὸ ἄκουσαν ἔκπληκτοι οἱ ζουάβοι τὸ ἀραπάκι νὰ μιλῇ μαζύ τους γαλλικά. Ὁ «κόκκινος μπαμπᾶς» του τὸν κρυφοκαμάρωνε. Ὅταν τοῦ ἔλεγαν τί θέλεις νὰ γίνῃς. Ἔπερνε ἕνα ὕφος ἀγέρωχο καὶ ἀπαντοῦσε τονίζοντας τὰς λέξεις. «Ἀξιωματικὸς τῶν ζουάβων». Ἔπρεπε νὰ τὸν ἔβλεπε κανεὶς μπρὸς στὴν πόρτα τοῦ στρατῶνος νὰ βάζῃ στὴ γραμμὴ μικρὰ ἀραπόπουλα τῆς ἡλικίας του καὶ νὰ τὰ γυμνάζῃ.

— Παρακαλῶ! βῆμα!... σημειωτό! Μάρς!

— Γιὰ ἀκοῦτέ τον, γιὰ ἀκοῦτέ τον λοιπόν... μουρμούριζε κάτω ἀπὸ τὰ πυκνὰ μουστάκια του ὁ Σοπικές. Αὐτὸ τὸ διαβολάκι θὰ γίνῃ καμμιὰ μέρα κανένας ἀπὸ τοὺς ξακουστούς. Καὶ μιὰ ἀκτὶς κρυφῆς ἐλπίδος πλημμυροῦσε μὲ φῶς τὴν καρδιὰ τοῦ γέρου. Ἀλλ' ἐκεῖνο ποῦ τὸν ἐνεθουσίασε καὶ τὸν ἔκανε ὑπερήφανο ἦταν ὁ θαυμασμὸς ὁ ἐλικρινὴς τοῦ μικροῦ γιὰ τὰ σαλπίσματά του. Αὐτὸ τὸ τσακπινάκι, ποῦ εἶχε βαθειὰ μέσα στὸ αἷμά του τὴν φλόγα τῆς φυλῆς του, ἔμαθε, καὶ μὲ τὰ ὀνόματά τους ἀκόμη, ὅλα τὰ σαλπίσματα ἀπὸ τὴν πρώτη φορὰ ποῦ τ' ἄκουσε, καὶ ὅταν ὁ Σοπικὲς ἦταν τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἔξαφνα στὰ γλυκοχαράγματα ἡ τρομπέτα του σήμαινε στὴν αὐλὴ τὸ **ἐγερτήριο**, ὁ Μπαρμπούτας μάντευε μονομᾶς ποιὸς ἐσάλπισε, καὶ πετιοῦνταν ἀπὸ τὸ στρῶμα ἀπὸ τοὺς πρώτους.

— Ὁ παπάκης σαλπίζει τὸν ἑωθινό! Τί ὡραῖα! ἐφώναζε χαρούμενο. Κατέβαινε τρεχάτο στὴν αὐλὴ καὶ περνοῦσε τὴν ἡμέρα του ἢ στὴ ράχη καβαλλικευτὸς ἢ στὰ πόδια τοῦ σαλπιγκτοῦ καθισμένος. Τὸν ἐχάϊδευε τὸ γέρο ὁ μικρὸς καὶ τὸν χειροκροτοῦσε ὅταν τὸν ἄκουε νὰ σαλπίζῃ Καὶ ὁ στρατιώτης σοβαρὸς τὸν ἄφηνε ἐλεύθερο νὰ τὸν κάνῃ ὅτι θέλῃ.

Ὅταν ἐσάλπιζε ὁ γέρο ζουάβος, μὲ τὴ θέρμη καὶ τὴν πίστη ἐκείνη ποῦ ἁπαντᾶ κανεὶς μόνε εἰς κωδωνο-

κρούστας τῶν παρελθουσῶν γενεῶν, οἱ ὁποῖοι ἐνόμιζαν πῶς τὰ κουδουνίσματά των ἔφταναν ὡς τὸ Θεό, φυσοῦσε, νομίζεις, δλη του τὴν ψυχὴ στὸ ἄψυχο ὄργανο καὶ ὅταν ἐπρόκειτο νὰ σαλπίσῃ εὐθύμους στὰς μέλας ἐπιθεωρήσεις καὶ ὅταν ἀκόμη ἔδιδε τὸ σύνθημα τῆς ἐφόδου κατὰ τὰς ἱερὰς καὶ ἀλησμονήτους χρονολογίας τῶν μεγάλων μαχῶν.

Ὅταν ὁ μικρὸς τοῦ ἔλεγε· «Παπάκη μου ἂν μ' ἀγαπᾷς, σάλπισε μόνε γιὰ μένα» ὁ Σοπακὲς μὲ μιὰ χεριὰ τὸν κάθιζε στὰ γόνατά του.

— Ὄπ! εἶσαι ἕτοιμος ν' ἀκούσῃς;

— Ναί, «κόκκινέ μου μπαμπᾶ».

Ὁ στρατιώτης, μὲ τὰ μάτια καρφωμένα στὸν οὐρανό, ἔπερνε τὴν τρομπέτα του καὶ σκοροποῦσε στὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὁρίζοντος ἢ τὴν τρομερὰ **ἔφοδο** ἢ τὸν **Ὕμνο τῶν ζουάβων** ἢ τὸ **τροχάδην**. Ἀλλὰ τὸ ἀγαπημένο κομμάτι τοῦ μικροῦ ἦταν τὸ ποιητικὸ σάλπισμα τοῦ δειλινοῦ **«Τὸ σβύσιμο τῶν φώτων»** τὸ ὁποῖον ἄκουε μὲ τὸ κεφαλάκι του ριχμένο κάτω, τὸ μέτωπο συλλογισμένο· καὶ ὅταν τὸ κομμάτι κόντευε νὰ σβύσῃ κ' οἱ τελευταῖες νότες λιγνυχοῦσαν πιά, ὁ μικρὸς γινότανε πιὸ μελαγχολικός. Νόμιζε κανεὶς ὅτι μαζὺ μὲ τὴν τελευταία νότα θὰ ἔφευγε καὶ ἡ μικρούλα του ψυχή...

— Παπάκη, ἔλεγε μ' ἕνα ἀναστεναγμό, ἐσύ, πολὺ πολὺ σαλπίζεις,.. καὶ ἐκατέβαινε ἀπὸ τοὺς ὤμους τοῦ γέρου στρατιώτου συγκεκινημένο, χάιδευε τὸ χάλκινο ὄργανο καὶ ἔμενε κάμποση ὥρα σκεπτικό.

* * *

Ἐπολεμοῦσαν ἀπὸ ἓξ ἀκριβῶς μηνῶν καὶ ὁ Κασρομπὲρ διεδέχθη τὸν Καβανιάκ. Οἱ ζουάβοι ἀνεχώρησαν ἀπὸ τὸ Τομὰλ διὰ νὰ κυριεύσουν τὴν πόλιν τῆς Σαμόρ. Ὁ Μπαρμπούτας ἦταν μαζύ των ἐπάνω σ' ἕνα λόγο στὴ ράχη τοῦ «κόκκινου μπαμπᾶ» του. Ἦταν λίγο μεγαλείτερος ἀπὸ πέντε χρονῶν ὅταν ἐπεχείρησαν τὴν ἐκστρατείαν τῆς Ζαάτας.

Ἐδῶ ἀκριβῶς ἤνοιξε ὑπερμεγέθεις τὰς θύρας τῆς ἀθανασίας ὁ Κασρομπὲρ ἀφοῦ προηγουμένως ἐπέταξε μὲ μιὰ σπαθιὰ τὰ μανταλά των εἰς τὸν ἀέρα. Ὁ Μπαρμπούτας ἦταν κοντά του. Στὸ τέλος ἔφαγε κατάστηθα μιὰ σφαῖρα...

Μὰ πῶς τὸ θέλετε; μποροῦσε νὰ γίνῃ κι' ἀλλοιῶς;

Δνὶς Νεαροπ. Παρ' αὐτὸν βεβαίως ἡ Θάλεια, ὡς θυγάτηρ αὐτοῦ!

Νῖκος. Φτοῦ! νὰ χαθῇς...

Πέτρος. Συγγνώμην, δεσποινὶς Νεαροπούλου... ἀλλ' αἱ θέσεις εἶναι ὡρισμέναι... κατὰ τὴν τάξιν Μελχισεδέκ. Λοιπὸν ὕστερα ἡ δεσποινὶς Νικοπούλου.

Ἑλένη. Κοντὰ στὸν κ. Γεωργιάδη! Τί καλά! *(Κάθεται).*

Γεωργιάδης. Ἔλα Ἑλενούλα... μὰ ποιὰ εἶναι ἡ ντάμα μου ἀκριβῶς;

Δνὶς Νεαροπ. Ἡ ἐκ δεξιῶν, βεβαίως.

Κίμων. Ἔχετε ἴσα δικαιώματα ἐπ' ἀμφοτέρων, κ. Γεωργιάδη, ἔννοια σας!

Γεωργιάδης. Μὰ τὸ Θεό... καμμιὰ φορὰ μὲ πιάνει ἀπελπισία, ὅσο συλλογίζουμαι πῶς γέρασα! Κάποτε ὅμως, σὰν καλὴ ὥρα, οἰκτείρω τοὺς νέους! Σταθῆτε, παιδιά. Ἀκοῦστε καὶ μένα τὸ γέρο. Κάθε ἡλικία ἔχει τὶς χάρες, καὶ τὶς ἀπόλαψές της... ἄλλως τε κάθε ἀπόλαψη θέλει καὶ τὸν καιρό της καὶ τὸν ἄνθρωπό της... Νά κανένας ἀπὸ σᾶς—παραδείγματος χάρη—δὲ θα μποροῦσε νὰ νοιώσῃ τόρα τὴν ἱκανοποίηση ποῦ αἰστάνουμ' ἐγώ: Εἶμαι γέρος, λέτε; Μπά! Γιὰ δέτε. Βρίσκουμαι, κύριοι, ἀνάμεσα σὲ δυὸ ἡλικίες! Ἀβάντι, κ. πρόεδρε!

Νῖκος. Περιττὸ νὰ ὁρκιστῇς.

Γιῶργος. Μὰ τί διάολο! Δόσε κι' ἀπὸ δῶ ἕνα μπουκάλι, ἀδελφέ!

Νῖκος. Ἀλήθεια, δὲν πίνετε...

Πέτρος. Ἔγκλημα καθοσιώσεως! Κέρνα, Κώστα· καί σε θυμίζω πως ἂν ξακολουθῇς νά μου κάνῃς τὸν οὖριο θὰ καταδικαστῇς νὰ γίνῃς σκνίπα ἐν τῷ ἅμα καὶ τὸ θάμμα!

Νῖκος. Μὰ τί ἔχεις; ἀλήθεια...

Κώστας. Τίποτ' ἀδελφέ... Νὰ στὴν ὑγειά σας. *(Πίνει).*

Πέτρος. Ἔτσι ντέ!

Κίμων. Σὰν ν' ἀργῇ ὁ Γιάννης, παιδιά...

Γιῶργος. Θὰ προσμένῃ κανένα ὑποζύγιο.

Πέτρος. Καὶ—ὅπερ πιθανώτερο—ἴσως κάνει ἐξέλεγξη τὴ σαμπάνια!

Νῖκος *(Τινάζεται).* Βρὲ παιδιά! Βρὲ Γιάννη! Γιάννη! Ἔχει γοῦστο! *(Φεύγει).*

ΣΚΗΝΗ ΙΕ'.

ΠΕΤΡΟΣ, ΚΙΜΩΝ, ΓΙΩΡΓΟΣ, ΚΩΣΤΑΣ.

Πέτρος. Χρόνου φείδου, παιδιά! Στὴν ὑγειά μας... ὅσο νἄρτῃ ὁ Νῖκος... Εἰς ὑγείαν τῶν ἀπόντων!

Κίμων. Σὰ νὰ μή σου φτάνουν οἱ παρόντες γιὰ νὰ γένῃς στουπὶ στὴν ὑγειά τους!

Ἦταν τόσο κατάλληλα βαλμένος γι' αὐτό.

Στὴν ἀρχὴ τὸ παιδὶ δὲν εἶπε τίποτε. Ἔπειτα, χωρὶς νὰ εἰδοποιήσῃ κανέναν γλύστρισε σιγά, σιγὰ ἀπὸ τοὺς ὤμους στὰ χέρια τοῦ γέρου σαλπιγκτοῦ.

— Μεκτούμπ! (Ἦταν γραφτό!) ψιθύρισε σὰν ἕνας μεγάλος ἄντρας.

Ὅλη τὴ νύκτα ὑπέφερε. Τὴν ἐπαύριο, ὕστερα ἀπὸ μιὰ ἀγωνία πουλιοῦ ἦταν ἑτοιμοθάνατο.

Ὁ γιατρὸς ἔβγαλε τὴ σφαῖρα μὰ δὲν μπόρεσε νὰ ὁλιγοστέψῃ τὸν πυρετό. Ὁ Μπαμπούτας ἦταν στὸ χεῖλος τοῦ τάφου. Στὰς τρεῖς τὸ πρωὶ τὸ σωματάκι του ζάρωσε καὶ τὰ μάτια του τσίτωσαν.

Ὁ Ἐπίαρος, βγαίνοντας ἀπὸ τὴν κάμαρη τοῦ ἑτοιμοθανάτου, κύτταξε τὸν σαλπιγκὴ λυπητερά.

— Φίλε μου...

— Ὦ... ἀνεστέναξε ὁ γέρο στρατιώτης.

Μπῆκε κάτω ἀπὸ τὴν τέντα τῆς σκηνῆς καὶ σφικτοαγκάλιασε τὸν μικρό του· ἔπειτα ἀπὸ σεβασμὸ πρὸς τὴν θρησκεία του, τοῦ ἔκοψε τὰ μαλλιὰ ἀφήνοντας ὅμως καὶ μιὰ τοῦφα τρίχες στὴν κορφή, γιὰ νὰ μπορέσῃ ὁ ἄγγελος τοῦ θανάτου νὰ τὸν πιάσῃ ἀπὸ κεῖ καὶ νὰ τὸν πάγῃ στὸν παράδεισο. Καὶ τότε ὁ Σοπικὲς ἄρχισε νὰ κλαίγῃ. Ἕνα δάκρυ ἔπεσε ἐπάνω στὴν τρομπέτα του καὶ ἔλαμψε σὰν μιὰ σταλαγματιὰ φωτιᾶς.

Ξημέρωνε.

***

Ὁ στρατιώτης κύτταξε τὸν οὐρανό. Ποτὲ δὲν εἶχε παραλείψῃ τὸ καθῆκόν του. Πῆρε τὸ ὄργανό του καὶ βγῆκε ἀπὸ τὴν σκηνή, μὲ τὸ Μπαμπούτα κοιμισμένο γιὰ πάντα στὸ ἀριστερό του χέρι. Στὸ στρατόπεδο, τόση ἦταν ἡ ἡσυχία, ποῦ καὶ τῆς μέλισσας τὸ φτερούγισμα μποροῦσες ἀκόμη ν' ἀκούσῃς.

— Τὸ καθῆκον... Εἶναι ἡ ὥρα ποῦ πρέπει νὰ σαλπίσω τὸ ἐγερτήριον.

Αἴφνης κάτιτι ἄσπρο πέρασε ὡς φαντασμαγορία ἀπὸ μπρός του. Ἐκεῖνο ποῦ αἰσθάνετο αὐτὴ τὴ στιγμὴ στὰ βάθη τῆς ψυχῆς του ὁ γέρο σαλπιγκτὴς μόνος ὁ Μωάμεθ μποροῦσε νὰ τὸ ξέρῃ, γιατὶ αὐτὸς πάνω ἀπὸ τοὺς οὐρανοὺς ἔκαμνε τώρα νεῦμα στὸν Μπαρμπούτα.

Ὁ Σοπικὲς ἔβαλε στὸ στόμα του τὴν σάλπιγκα καὶ φύσηξε μὲ ὅλη του τὴν καρδιά... Καὶ ἀντὶ νὰ ἀκουσθῇ τὸ ζωηρὸν σάλπισμα τοῦ ἐωθινοῦ ποῦ ἔκαμνε τοὺς

Πέτρος. Μπά! Ἔχουμε καὶ ἀναμεταξύ μας ἀπόντας. Πρῶτος ὁ Νῖκος... ἔπειτα ὁ Κώστας. ... Κατευόδιο Κώστα! Ταξιδεύεις! Ῥέμβαζε, φῶλε μου, ρέμβαζε... Μάθε ὅμως ὅτι αὐτὸ εἶναι δεῖγμα ἀδυναμίας, ἀνανδρίας! Τὰ παληκάρια δημιουργοῦν νὴν τύχη τους μ' ἔργα κι' ὄχι μὲ φαντασίες καὶ ὀνείρατα... Γιὰ δὲς τὸ Νῖκο· Εἶναι ὁ πιὸ εὐτυχισμένος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου, χωρὶς μ' αὐτὸ νὰ χάσῃ τὸν πούσουλα... Μὰ τί εἶναί που κ' ἡ ἐξαδέλφη σου εἶναι ἕνα κομμάτι μάλαμα...

Κίμων. Ἀγαπιοῦνται οἱ διαβόλοι σὰν... ἀγγελάκια.

Πέτρος. Ἄχ! μωρ' ἕνα κορίτσι ξέρω ἀκόμα, ποῦ θὰ μποροῦσε νὰ στείλῃ κατὰ διαβόλου ὅλους τοὺς ἀγγέλους τοῦ παραδείσου!

Κίμων. Τράβα τὸ δρόμο σου...

Πέτρος. Γουρούνι, Κώστα! Στὴν ὑγειά της! Ἔλα πιὲ στὴν ὑγειά της, νὰ μή με πιάσουν τὰ δαιμόνια!

Κώστας. Γιὰ τὸ Θεό! σώπα, Πέτρο!

Πέτρος. Βρὲ τί να σωπάσω. χάπατο! Θαρρεῖς καὶ προσμένει, τὸ κορόϊδο, νἄρτῃ ἄξαφνα τὸ κορίτσι καὶ νά τον... ἁπαγάγῃ! Ὁρίστε;

Γεωργιάδης. Μὰ καθῆστε!

Νῖκος. (*Στὴ Θάλεια*). Μὰς πῶς τὸ σκεφτήκατε νά μας πλακώσετε;

Θάλεια. Δὲ στῦλεγα! Σᾶς ἐνοχλοῦμε.

Νῖκος. Κακιά!

Ἑλένη. (*Στὸν Κίμωνα*). Ὥστε τὰ εἴχατε σχεδιασμένα μὲ τὴ Θάλεια...

Κίμων. Ἐκείνη ὑπαγόρεψε τὸ γράμμα.

Ἑλένη. Θὰ διασκεδάσουμε, λοιπόν, ἔ; Καλὸ παιχνίδι!

Κίμων. Καὶ νὰ δῆτε πῶς θὰ τελειώσῃ, δεσποινίς!

Θάλεια. Ἐ! Κύριε Κίμων, ἀρκετὰ φλερτάρατε μὲ τὴν Ἑλένη.

Κίμων. Δυστυχῶς διόλου... νὰ πάρῃ ἡ εὐχή!

Πέτρος. Κυρίαι καὶ κύριοι, λάβετε θέσεις γιὰ ν' ἀρχίσῃ ἡ τελετή.

Ἑλένη. Ἄ ναί! Ἡ νεκρώσιμος!

Πέτρος. Ἐφαρμόζω τὸ πρόγραμμα!

Θάλεια. Τὸ πρόγραμμα, κ. πρόεδρε!

Νῖκος. (*Στὴ Θάλεια*). Ποῦ τὸ ξέρεις πῶς εἶναι πρόεδρος;

Θάλεια. Μά... ἐσὺ μέ το εἶπες!

Νῖκος. Ἴσως!...

Πέτρος. Λάβετε θέσεις, Κυρία Νικοπούλου, κύριος Γεωργιάδης... ὅπως κάθουνται.

Γιῶργος. (*Σιγά*). Δυσκίνητον γὰρ τὸ γῆρας.

στρατιώτας νὰ πετιοῦνται εὐκίνητοι ἀπὸ τὰ στρώματά των, ἀκούστηκε ἕνα σάλπισμα παραπονετικό, τὸ μακρὺ καὶ μελαγχολικὸ τραγοῦδι τοῦ δειλινοῦ ποῦ ἀγαποῦσαν τόσο οἱ στρατιῶται, τοῦ ὁποίου οἱ νότες μακρυές, πλατύτατες καὶ βαθειές, πέφτουν μιά, μιά, σ' ἕνα γλυκόπικρο νανούρισμα καὶ ἀφήνουν ἀνεξάλειπτα ἴχνη βαθειὰ μέσα στὴ ψυχή. Μὰ τὸ ἀποτέλεσμα ἦταν τὸ ἴδιο καὶ ὅλο τὸ στρατόπεδο ξύπνησε. Λεξιά, ἀριστερὰ πετάκτηκαν κεφάλια ζαλισμένα ἀκόμη ἀπὸ τὸν ὕπνο ποῦ ρωτοῦσαν, χαμογελῶντας κορῳδευτικὰ μὴν τύχῃ καὶ ὁ γέρο σαλπιγκτὴς τρελλάθηκε... Μὰ εὐθὺς κατάλαβαν τὸ τί τρέχει. Ὅλοι σώπασαν. Μὲ τὰ μάτια κατακόκκινα ἀπὸ τὸ κλάμμα καὶ τὸ παιδί «του» κρεμασμένο ἀπὸ τὸ ἕνα χέρι, ὁ γέρο Ἀφρικανὸς τελείωσε τὴν δευτέρα ἐπανάληψι τοῦ σπαραξικαρδίου σαλπίσματός του, καὶ σὰν ὅλοι οἱ ζουάβοι νὰ εἶχαν θαρρεῖς, συνεννοηθῆ νοερῶς ἀναμεταξύ των, ἔβγαλε ὁ καθεὶς τὸν μὲ κατάνυξι τὸ κασκέτο του γιὰ νὰ χαιρετίσῃ τὸ νεκρὸ παιδί — γιατὶ αὐτὸ ποῦ σάλπισε ὁ γέρο στρατιώτης πρὸ ὀλίγου, χωρὶς καὶ ὁ ἴδιος νὰ τὸ καταλάβῃ καλά, καλά, ἦταν...

Τὸ καταλάβατε βέβαια.

Ἦταν, μ' ὅλη τὴν πρωϊνὴ ὥρα καὶ τὸ ἔξοχο θέαμα τῆς ἀνατολῆς τοῦ ἡλιου, τὸ μελαγχολικὸ σάλπισμα τοῦ **«σβυσίματος τῶν φώτων».**

20 Μαΐου. **Πέτρος Νεβάδας.**

ΡΟΔΟΘΑΝΑΤΟΣ

Λουλούδια μύρια στὶς γλάστρες ἀνθισμένα,
βαρειὰ σκορποῦνε στὸ δῶμα εὐωδιὰ
καὶ μιὰ μικρούλα κοιμᾶτ' ἐκεῖ παρθένα,
μὲ οὐράνια ὄψη κι' ἀγγελικὴ θωριά!

Ἀπ' τὴ γλυκειά της πνοὴ σὰν ἀνασαίνει,
παίρνουνε τ' ἄνθια ὁλόγυρα ψυχή,
μὰ κάθε μῦρο, ποῦ ἀπ' ἐκεῖνα βγαίνει
τὴ θανατόνει γιὰ πάντα τὴ φτωχή!...

Ἀργά, τὸ ρόδο τῆς ρούφηξε ἀπ' τὰ χείλη
ὅλο τὸ χρῶμα, μὲ ζούλεια, τὸ γλυκό..,
καὶ τῆς μαραίνουν τὰ κρῖνα, μαῦροι φίλοι,
τὸ ἀφράτο στῆθος σὰ σάβανο λευκό....

Φώτιος Δ. Στεφανίδης.

30

Νῖκος. *(Περιπατῶντας μὲ τὴ Θάλεια).* Κάτι, μὰ κάτι μοὔλεγέ πως θὰ σ' ἔβλεπα σήμερα...

Θάλεια. Σοῦ τῶπε τὸ πουλάκι;

Νῖκος. Τὸ πουλάκι, ναί...

Θάλεια. Φανταζουμαι τὴ στανάχωρια σου! Μονάχος θὰ διασκέδαζες πιὸ καλά.

Νῖκος. Κακοκόριτσο!... Ἔπρεπε νἄμασταν μονάχοι τόρα καὶ νἄβλεπες!

Θάλεια. Γιὰ νὰ δοῦμε...

Νῖκος. Νά· θὰ σ' ἅρπαζα ἔτσι μιὰ καὶ... θά σε φιλοῦσα!

Θάλεια. *(Τοῦ ξεφεύγει γελῶντας).* Θά! θά! θά! Παλαμίδα σὲ μύρισε!

Νῖκος. Οὐ σύ με λοιδορεῖς, ἀλλ' οἱ παρόντες!

Θάλεια. Μὰ πεινοῦμε! Τὸ ξέρετε;

Κίμων. *(Περπατῶντας μὲ τὴν Ἑλένη).* Θέλετε νὰ καθήσουμ' ἐδῶ; *(Κάθουνται στὸ τραπέζι).*

Θάλεια. Πεῖνα, ποῦ σού την ἔχω!

Πέτρος. *(Στὸν Κώστα).* Μὰ τί κάνεις ἔτσι σὰν οὔριος, ἀδελφέ;

Πέτρος. *(Περνῶντας ἀπὸ κοντά τους).* Ἔρως, ἀνίκατε μάχαν!

Κώστας. Πέτρο!

Πέτρος. Ὁρίστε; Ἄ! ξέρω... ξέρω... δυστυχής!

27

ΣΚΗΝΗ ΙΣΤ΄.

Οἱ ἴδιοι, ΝΙΚΟΣ, ΓΙΑΝΝΗΣ.

Γιάννης. *(Ἀπ' ἔξω).* Τρεχᾶτε, ρέ παιδιὰ καὶ θά τα κάμω θάλασσα!

Νῖκος. *(Ἀπ' ἔξω).* Μὴν κουνηθῇ κανείς! *(Μπαίνει σέρνοντας τὸ Γιάννη φορτωμένο μὲ τὰ παγωτὰ καὶ τὶς σαμπάνιες).* Βλέπετέ πως δέν με φόρτωσε! *(Ὁ Γιάννης κοντιλάει).*

Κίμων. Καλέ, αὐτὸς εἶναι σκνίπα!

Νῖκος. Τὸν ἤβρα στὴν τραπεζαρία ἀναμεσὶς σὲ πέντε μποτίλιες... ἄδειες. Καὶ μοῦ τις ἔστειλε μόλις ἐχτὲς ὁ πεθερός μου!

Γιάννης. Δὲ σέ τις ἔφαγα γιά... τὶς μποτίλιες!

Κίμων. Οὔτε τὶς τάπες, πιστεύω...

Πέτρος. Ἀμ' ἂν ἔτρωγε τάπες... θ' ἄρχιζ' ἀπὸ τὸν ἑαυτό του! *(Ξεφορτόνουν τὸν Γιάννη).*

(Κουδοῦνι τῆς πόρτας).

Νῖκος. Ἡ πόρτα! Πάγω ν' ἀνοίξω. *(Δείχνει τὸ Γιάννη).* Αὐτὸς δὲν εἶναι γιὰ νὰ κουνηθῇ. *(Φεύγει).*

ΣΚΗΝΗ ΙΖ΄.

Οἱ ἴδιοι, χωρὶς τὸν ΝΙΚΟ. Ὁ Γιάννης ἀποκοιμᾶται σὲ μιὰ κώχη κοντὰ στὶς σαμπάνιες.

Πέτρος. Θὰ εἶνε οἱ καλεσμένοι.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΚΟΓΚΟΛ

Ο ΜΑΝΔΥΑΣ

Μίαν ἡμέραν ὅτε ἕνας νέος ὁ ὁποῖος εἶχε λάβει μίαν θέσιν εἰς τὰ γραφεῖα, ὠθούμενος ἀπὸ τὸ παράδειγμα τῶν ἄλλων ἠθέλησε νὰ γελάσῃ κι' αὐτὸς εἰς βάρος του, ἐκαρφώθη εἰς τὸ ἔδαφος μὲ τὴν φωνὴν αὐτὴν καὶ εἰς τὸ μέλλον ἔβλεπε μὲ ὅλως διόλου ἄλλο μάτι τὸν γέροντα ὑπάλληλον. Ἔλεγες ὅτι μία δύναμις ὑπερφυσικὴ ἐμάκρυνε ὕστερα ἀπὸ τοὺς συναδέλφους του τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν ποῦ εἶχε μάθει νὰ τοὺς γνωρίζει καὶ ποῦ τοὺς εἶχε ἐκλάβει ὡς ἀνθρώπους καλοαναθρεμμένους. Τώρα αἰσθάνετο δι' αὐτοὺς ἀληθινὴν ἀπέχθειαν. Καὶ πολὺν καιρὸν ἔπειτα μέσα εἰς χαρούμενες συντροφιὲς εἶχε πάντοτε μπροστά του τὴν εἰκόνα τοῦ δυσιυχισμένου τιτλούχου συμβούλου μὲ τὸ φαλακρὸν μέτωπον καὶ ἤκουε νὰ ἠχοῦν τ' αὐτιά του.

— Ἀφῆστε με λοιπόν. Γιατί θέλετε ἐπιμόνως νὰ μὲ ἀπασχολῆτε ἀπὸ τὴν ἐργασία μου.

Καὶ μαζὺ μ' αὐτὰ τὰ λόγια ἤκουε καὶ ἄλλα.

— Δὲν εἶμαι ἀδελφός σας ;

Ὁ νέος ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον μὲ τὰ χέρια καὶ ἐσκέφθη πόσον ὀλίγα ἀληθῶς ἀνθρώπινα αἰσθήματα ὑπάρχουν μέσα στὴν καρδιὰ τῶν ἀνθρώπων καὶ πόσον ἡ σκληρότης καὶ ἡ βαρβαρότης εἶνε ἴδιον ἐκείνων ποῦ ἔλαβαν κάποιαν καλὴν ἀνατροφὴν ἀκόμα καὶ ἐκείνων ποῦ περνοῦν ὡς καλοαναθρεμμένοι.

Πουθενὰ δὲν ὑπῆρχε ἄνθρωπος ἐκτελῶν τὰ καθήκοντά του μὲ τόσον ζῆλον ὅσον ὁ Ἀκάκιος. Τί λέγω ζῆλον, εἰργάζετο μὲ πάθος, μὲ ἔρωτα· ὅταν ἀντέγραφε τὰ ἐπίσημα ἔγγραφα, ἔβλεπε νὰ ἀνοίγεται ἐμπρός του ἕνας κόσμος γελαστὸς καὶ ὡραῖος. Ἡ εὐχαρίστησις ποῦ ἠσθάνετο ἀντιγράφων ἀνεγινώσκετο στὸ πρόσωπόν του. Ὑπῆρχον χαρακτῆρες ποῦ τοὺς ἐζωγράφιζε μὲ τὴν ἀληθῆ σημασίαν τῆς λέξεως, μὲ ἰδιαιτέραν ὅλως εὐχαρίστησιν, ὅταν ἔφθανε εἰς κανένα ἐνδιαφέρον σημεῖον ἐγίνετο ἄλλος ἄνθρωπος, ἐχαμογελοῦσε, τὰ μάτια του ἐσπινθηροβόλουν, τὰ χείλη του ἐξαρώνοντο καὶ ὅσοι τὸν ἐγνώριζαν ἠμποροῦσαν νὰ ἐννοήσουν ἀπὸ τὴν φυσιογνωμίαν του ποῖον γράμμα ἔπλαθε τὴν στιγμὴν ἐκείνην.

Κώστας. Καλεσμένοι . . .

Κίμων. Εὐκαιρία, χρυσό μου, γιὰ νὰ... ἐπωφεληθῇς ἀπὸ τὴν προθυμία τοῦ κουμπάρου.

Γιῶργος. Διές τον, διές τον . . . ἡ ὄψη του ἔγινε λεμόνι ! Καλέ, τί τρέμεις ἔτσι ;

Κίμων. Ἀφίστε τον, παιδιά. Μήν τον σταναχωρεῖτε.

Πέτρος. Στάσου. Μ' αὐτὰ τὰ μοῦτρα μοιάζεις ἠλίθιος, καϋμένε Κώστα. *(Τοῦ γεμίζει τὸ ποτῆρι).* Ἔλα· τράβα μιὰ νὰ πάρῃς λίγο χρῶμα.

Κίμων. Μὴ Πέτρο . . . Ἄλλως τε τὸ κρασὶ εἶναι ἄσπρο . . . καὶ ἂν πάρῃ τὸ χρῶμά του, θὰ γίνῃ, μάτια μου, σουδάριο !

Πέτρος. Πιέτο, σὲ λέω, γιατί—μὰ τὴν πίστη μου—θά σε καταδικάσω εἰς ἄμεσον πιθαροποίησιν μετὰ σουροποιήρεως! *(Ὁ Κώστας πίνει).* Ἄ ! ἔτσι . . .

ΣΚΗΝΗ ΙΗ'.

Ὅλα τὰ πρόσωπα.

Θάλεια. *(Τρέχοντας μπροστά).* Σᾶς τσακώσαμε ! Μπά ! Ὁ Γιάννης κάνει νάνι-νάνι !

Νῖκος. Μοῦ ἄδειασε ὁ ἄθλιος τὶς πέντε μποτίλιες, ποῦ μ' ἔστειλε χθὲς ὁ μπαμπᾶς σου.

Πέτρος. Θέση στὶς κυρίες !

Κα Νικοπ. Ἤρταμε, ἆρά γε, καλὴ ὥρα ;

Νῖκος. Περάστε ἀπ' ἐδώ, μαμά.

Κα Νικοπ. Τί γένεστε, κ. Κώστα ; Καιρὸ καὶ χρόνια εἴχαμε νά σας δοῦμε.

Γεωργιάδης. Ἐγὼ θὰ καθήσω κοντὰ στὴ συμπεθέρα.

Κα Νικοπ. Τὰ πιάτα εἶνε ἄπιαστα σχεδόν.

Γεωργιάδης. *(Πέρνει ἕνα μπουκάλι).* Καὶ τὰ μπουκάλια ; *(Τὸ ἀφίνει)* . . . κι' αὐτὰ ἄπιαστα ! Δηλαδὴ . . . περιττὸ νά τα πιάσῃς !

Θάλεια. Εὐτυχῶς ἔχει σαμπάνιες, βλέπω . . . ὦ ! καὶ παγωτά !

Δνὶς Νεαροπ. Τί πράττει ἐκεῖ ὁ Ἰωάννης Τί ἔπαθες, ὦ Ἰωάννη ! Προφανῶς τυγχάνει μεμεθυσμένος !

Κίμων. Ἀκριβῶς ***μεμεθυσμένος,*** ὦ δεσποινίς ! . . . ὅπως θά το πρόφερνε κι' ὁ ἴδιος ἂν δοκίμαζε !

Δνὶς Νεαροπ. Ὁποία ἀσχημία ! Ὡς εἴλως !

Γιῶργος. *(Σιγά).* Ἔνοια σου κ' ἔχεις ἐσὺ τὸ ρεκὸρ τῆς ἀσχημίας !

Νῖκος. *(Στὴ Θάλεια).* Τί πάει νά πῇ ***εἴλως ;***

Θάλεια. Ἤλος . . . καρφί, θαρρῶ.

Νῖκος. Καρφὶ στὸ μάτι της.Νὰ μή μας ματιάξῃ!

Γεωργιάδης *(δείχνοντας ἕνα μπουκάλι).* Ἐγὼ ἀνεκάλυψα ἕνα μπουκάλι ἐπιδεκτικὸν πιασίματος. Στὴν ὑγειά σας !

Ἐὰν ἐπληρώνετο κατ' ἀξίαν θὰ ἐπροβιβάζετο ἴσως πρὸς μεγάλην του ἔκπληξιν εἰς τὸ ἀξίωμα τοῦ συμβούλου τοῦ κράτους. Ὀφείλω ὅμως νὰ σᾶς εἴπω ὅτι συνέβη μίαν φορὰν νὰ προκαλέσῃ κάποιαν προσοχὴν ἑνὸς διευθυντοῦ, ὁ ὁποῖος ἦτο καλὸς ἄνθρωπος καὶ ὁ ὁποῖος ἤθελε ν' ἀμείψῃ τὰς μακρὰς του ὑπηρεσίας, διέταξε νὰ τοῦ ἐμπιστευθοῦν μίαν ἐργασίαν περισσότερον σημαντικὴν ἀπὸ τὰ ἔγγραφα ποῦ ἀντέγραφε. Ἡ νέα ἐργασία συνίστατο εἰς τὴν σύνταξιν μιᾶς ἐκθέσεως πρὸς ἕνα ἀνώτερον ὑπάλληλον, νὰ ἀλλάζῃ τὰς ἐπικεφαλίδας διαφόρων ἐγγράφων καὶ ν' ἀντικαθιστᾷ εἰς τὸ κείμενον τὴν ἀντωνυμίαν τοῦ πρώτου προσώπου μὲ τοῦ τρίτου.

Ὁ Ἀκάκιος ἐξετέλεσε τὴν παραγγελίαν, ἀλλὰ τόσον πολὺ τὸν κατέστησεν ἐκτὸς ἑαυτοῦ, τόσους κόπους τοῦ ἐκόστισε ὥστε ὁ ἱδρὼς ἔρρεε ἀπὸ τὸ πρόσωπόν του καὶ τέλος ἀνέκραξε:

— Ὄχι, δόστε μου καλλίτερα τίποτε ν' ἀντιγράψω. Καὶ ἀπὸ τότε τὸν ἄφηκαν ὡς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του ἀποκλειστικῶς ν' ἀντιγράφῃ.

Ἐφαίνετο ὅτι ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἀντιγραφὴν δὲν ὑπῆρχε τίποτε γι' αὐτόν, τίποτε εἰς τὸν κόσμον. Δὲν ἐσκέπτετο οὔτε νὰ ἐνδυθῇ. Ἡ στολή του ποῦ ἦτο ἀρχικῶς πρασίνη εἶχε μεταβληθῇ εἰς ἐρυθρᾶν. Ὁ λαιμοδέτης του ἔγινε τόσο στενὸς καὶ τόσον ἐζάρωσε ὥστε ὁ λαιμός του ποῦ δὲν ἦτο μακρὸς ἐξήρχετο ἀπὸ τὸν γιακᾶ τοῦ ἐνδύματός του καὶ ἐφαίνετο ὑπερμέτρως μακρὸς καθὼς αἱ ἀπὸ πηλὸν γάτες μὲ τὴν κινητὴν κεφαλήν, ποῦ οἱ ἔμποροι φέρουν εἰς τὰ ρωσσικὰ χωριὰ διὰ νὰ τὰς πωλήσουν στοὺς χωρικούς.

Κάτι πάντοτε ἐκρέματο εἰς τὰ ἐνδύματά του, κάποτε ἓν τεμάχιον κλωστῆς, κάποτε ἕνα κομμάτι ἄχυρον, εἶχε ἐπίσης μὰν ἰδιαιτέραν προτίμησιν νὰ διέρχεται κάτω ἀπὸ τὰ παράθυρα ὅταν ἔρριπταν εἰς τὸν δρόμον κάτι τὸ ὁποῖον ἦτο πάντοτε ὀλίγον καθαρόν· καὶ σπανίως ὁ πῖλος του δὲν ἦτο κοσμημένος, μὲ καμμιὰν πορτοκαλόφλουδαν ἢ ἄλλο ὅμοιον ἀπομεινάρι. Ποτὲ δὲν τοῦ συνέβαινε ν' ἀσχοληθῇ εἰς ὅτι συνέβαινε στοὺς δρόμους καὶ μὲ ὅτι ἐπρόσβαλλε τοὺς διαπεραστικοὺς ὀφθαλμοὺς τῶν συναδέλφων του, συνειθισμένους νὰ βλέπωσιν αἴφνης εἰς τὸ ἀντικρυνὸν πεζοδρόμιον ἀπὸ ἐκεῖνο ποῦ αὐτοὶ ἠκολούθουν, ἕνα θνητὸν μὲ ἀνεβασμένο πανταλόνι, πρᾶγμα ποῦ τοὺς ἐπροξενοῦσε πάντοτε ἀνέκφραστον εὐχαρίστησιν.

Ὁ Ἀκάκιος Ἀκαβίεβιτς αὐτός, δὲν ἔβλεπε παρὰ τὰς εὐθείας γραμμὰς καὶ πολὺ κανονικὰς γραμμὰς τῶν ἀντιγράφων του καὶ ἦτον ἀνάγκη νὰ πέσῃ καὶ ἐπάνω εἰς κανένα ἄλογο ποῦ νὰ τὸν φυσᾷ μὲ ἀνοικτοὺς τοὺς ρώθωνας ἵνα ἐνθυμηθῇ ὅτι δὲν ἦτο μπρὸς στὸ γραφεῖο, ἐμπρὸς στὰ καλλιγραφικά του πρότυπα ἀλλὰ εἰς τὸ μέσον τοῦ δρόμου.

Μόλις ἔφθανε στὸ σπίτι του ἐκάθητο στὸ τραπέζι, κατέπινε βιαστικὰ τὴν λαχανόσουπάν του καὶ κατέτρωγε χωρὶς νὰ φροντίζῃ τί τρώγει ἓν τεμάχιον βωδινὸν μὲ σκόρδο, τὸ ὁποῖον κατέβαζε μὲ τὰς μυίας καὶ ἄλλα καρυκεύματα, ποῦ ὁ Θεὸς καὶ ἡ τύχη εἶχαν σπείρει μέσα. Ὅταν ἡ πεῖνά του κατέπαυε ἐτοποθετεῖτο ἐμπρὸς στὸ γραφεῖόν του χωρὶς νὰ χάσῃ καιρὸν καὶ ἤρχιζε ν' ἀντιγράφῃ τὰ ἔγγραφα ποῦ ἐλάμβανε μαζύ του ἀπὸ τὸ γραφεῖον. Ἂν κατὰ τύχην δὲν εἶχε ἔγγραφα ἐπίσημα ν' ἀντιγράψῃ ἔγραφε ἄλλην μίαν φορὰν πρὸς ἰδίαν του εὐχαρίστησιν ὅσα ἔγγραφα ἐθεωροῦσε σπουδαιότερα, ὄχι ἕνεκα τοῦ περιεχομένου των, ἀλλὰ διότι ἀπηυθύνοντο πρὸς κανένα ὑψηλὸ πρόσωπον.

Ὅταν ὁ σταχτόχρωμος οὐρανὸς τῆς Πετρουπόλεως καλύπτεται ἀπὸ τὸν πέπλον τῆς νυκτὸς καὶ τὸ πλῆθος τῶν ὑπαλλήλων τελειώνει τὸ φαγητόν του ἄλλος κατὰ τὴν γαστρονομικὴν ὄρεξίν του καὶ ἄλλος κατὰ τὸ βαλάντιόν του, ὅταν ἕκαστος ζητεῖ νὰ λησμονήσῃ τὸν τριγμὸν τῶν γραφίδων τοῦ γραφείου, καὶ τὰς φροντίδας καὶ τὰς ὑποθέσεις τὰς ὁποίας ὁ ἄνθρωπος δημιουργεῖ εἰς τὸν ἑαυτόν του συχνὰ ἀνωφελῶς, εἶνε φυσικὸν νὰ θέλῃ τις νὰ διέλθῃ τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἡμέρας εἰς κάποιαν προσωπικὴν διασκέδασιν. Ἄλλοι πηγαίνουν εἰς τὸ θέατρον, ἄλλοι περιπατοῦν καὶ εὐχαριστοῦνται βλέποντες τὶς τουαλέττες, ἄλλοι ἀπευθύνουν εἰς κάποιον ἄστρον ποῦ ἀνατέλλει εἰς τὸν μετριόφρονα ὁρίζοντα τοῦ γραφειοκρατικοῦ οὐρανοῦ των μερικὰ κολακευτικὰ λόγια ποῦ τὰ γοιοῦθουν βαθιά. Ἄλλοι ἐπὶ τέλους πηγαίνουν νὰ εὕρουν κανένα συνάδελφον εἰς τὸ τρίτον ἢ τέταρτον πάτωμα, ἀποτελούμενον ἀπὸ ἕνα μαγειρεῖον καὶ ἓν δωμάτιον στολιομένον ἀπὸ ἀντικειμένων τι πολυτελείας ἀπὸ πολλοῦ ἐπιθυμούμενον, μίαν λάμπαν ἢ ἄλλο τι εἶδος νοικοκυριοῦ ἀγορασμένον μὲ καρπὸν μακρῶν στερήσεων.

Αὐτὰς τὰς στιγμὰς τῆς ἡσυχίας ὁ Ἀκάκιος Ἀκακίεβιτς ἔμενε πιστὸς εἰς τὰς συνηθείας του. Κανεὶς δὲν εἰμποροῦσε νὰ εἴπῃ ὅτι καὶ μίαν φορὰν ἀκόμη τὸν συνήντησε εἰς συναναστροφήν. Ὅταν ἦτο κατάκοπος ἀπὸ τὴν ἀντιγραφὴν καὶ δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ γράψῃ ἐκοιμᾶτο ὀνειρευόμενος τὰς αὐριανὰς ἡδονάς, τὰ ὡραῖα ἀντίγραφα ποῦ ὁ Θεὸς θὰ τοῦ ἀπέστελλε νὰ κάμῃ.

Οὕτω διέρρεε ἡ εὐχάριστος ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου τούτου μὲ τετρακόσια ρούβλια ἐτησίου μισθοῦ καὶ ἄνθρωπος ὁ ὁποῖος ἴσως θὰ ἔφθανε εἰς πολὺ προβεβηκυῖαν ἡλικίαν ἐὰν δὲν ἐγίνετο θῦμα ἑνὸς δυστυχοῦς συμβάντος τὸ ὁποῖον δύναται νὰ ἐπέλθῃ ὄχι μόνον εἰς τοὺς τιτλούχους συμβούλους, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς μυστικοὺς καὶ εἰς τοὺς ἐν ἐνεργείᾳ καὶ εἰς τοὺς συμβούλους τῆς αὐλῆς ἀκόμη καὶ εἰς ἐκείνους ποῦ οὔτε ποτὲ δίδουν οὔτε λαμβάνουν συμβουλήν.

Εἰς τὴν Πετρούπολιν ὅσοι ἔχουν εἰσόδημα τετρακοσίων ρουβλίων ἢ ὀλίγον περισσότερον ἢ ὀλιγώτερον ἔχουν ἕνα φοβερὸν ἐχθρὸν καὶ ὁ φοβερὸς αὐτὸς ἐχθρὸς εἶνε τὸ βόρειον ψῦχος ἂν καὶ γενικῶς θεωρεῖται πολὺ κατάλληλον διὰ τὴν ὑγίειαν,

(ἀκολουθεῖ)

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΣΤΕΦΑ

— Μά . . . δὲν τὴν ἀγαπάει παναπῆ ὁ γυιὸς τοῦ Τοκαδέλου; καὶ δέν τονε βλέπουμε κάθε μέρα ἐδῶθες; Ψέμματα πῶς τόνε μπάζει καὶ στὸ σπίτι τοη;

— Ἄ, ἡ καψερή! ἐκεῖνος μπαίνει φανερά, εἶναι φίλος τους, ἀπὸ τὰ μικρά του χρόνια.

— Ναί, ναί, τοὶ ξέρουμ' ἐμεῖς ἐφτοῦνες τοὶ φιλιές . . . Εἶνε ποῦ ἔχουνε παράδες καὶ προικιά. Ἂς τρομήξῃ νὰν τὰ κάμῃ καὶ καμμία ἀπὸ τοὶ φτωχοῦλές μας . . . Συφορά τοη τί θὰν τοῆ σύρῃ ὁ κόσμος!

— Καὶ θὰ ἰδῇς νάν τηνε γελάσῃ αὔριο ἐφτὸς καὶ νὰ χάσῃ καὶ τὸν ἕνα καὶ τὸν ἄλλο! » εἶπεν ἡ Σαμούγαινα, καμπτομένη προθύμως ὑπὸ τὴν λογικὴν τῆς φίλης της.

« Ὦ. ἀμὴ τί; Ἂν καὶ μοῦ λένε, ἀλήθεια, πῶς τὴν ἀγαπάει, βουρλίζεται. Γιαμὰ τί; Ὁ πατέρας του θὰ τὸν ἀφήσῃ ποτὲ νὰ πάρῃ τὴ Στεφοπούλα, ἐφτὸς ἔν' ἀρχοντόπουλο; . . . Γιατὶ ἀλήθεια ψυχή μου, ἐξεπέσανε οἱ Τοκαδελαῖοι, μὰ εἶνε μεγάλη φαμελιά . . . μεγάλη . . .

— **Εἰρήνη πᾶσι!** » ἐφώναξε μὲ λαρυγγώδη φωνὴν ὁ Ἀρχιερεύς, ἐκτείνων τὴν χεῖρα καὶ εὐλογῶν τὸ πλήθωμα.

Αἱ γυναῖκες διέκοψαν τοὺς σιγηλοὺς διαλόγους καὶ ἔστρεψαν τοὺς ὀφθαλμοὺς πρὸς τὴν Ὡραίαν πύλην, ἀπὸ τῆς ὁποίας ὁ γέρων ἱερεύς, μετὰ κόπου κρατῶν τὸ βαρὺ βελούδινον καὶ ἀργυροποίκιλτον Εὐαγγέλιον, ἀνέγνωσεν ἠρέμα τὴν περικοπήν. Ὅταν ἐτελείωσε καὶ ἤρχισαν οἱ ψάλται νὰ μελῳδοῦν τὸ « **Εἰς πολλὰ ἔτη** », ὁ Ἀρχιερεύς, ἀποκαλύψας πρὸς στιγμὴν τὸν χρυσοῦν του σταυρὸν καὶ κατελθὼν ἐκ τοῦ στασιδίου του, ἀνύψωσε καὶ περιέφερε τὸ Εὐαγγέλιον, προσφερθὲν εἰς αὐτὸν ὑπὸ τοῦ ἱερέως. Ἔσκυψαν τότε τὰς κεφαλὰς οἱ πιστοὶ σταυροκοπηθέντες, καὶ τὴν ἐκκλησίαν διέδραμε ψιθυρισμός, καὶ ἀντίχησαν καθίσματα στασιδίων καταβιβαζόμενα, διότι πολλοὶ ἐκάθηντο μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον μέχρι τοῦ Χερουβικοῦ. Μετὰ τοῦτο ἀποκατέστη ἡσυχία καὶ οἱ σιγηλοὶ διάλογοι ἐπανελήφθησαν μὲ τὸ **Εἴπωμεν πάντες**, καὶ ἠδυνήθη ἡ Πέτραινα νὰ ἐπανεύρῃ τὸ νῆμά της καὶ νὰ εἴπῃ πρὸς τὴν σύντροφόν της :

« Πάλι, ποῖος ἠξέρει τὴν τύχη τοῦ ἀνθρώπου . . . Λὲς ἡ γειτονιά μας νὰ ἰδῇ κ' ἕναν τέτοιο γάμο;

— Ἄ μπᾶ, δύσκολο, δύσκολο νὰ τὸν ἀφήσῃ ἡ φαμελιὰ τοῦ νέου.

— Καὶ ἂν τηνε θέλῃ ἐφτός, δὲν εἶνε τοῦ Νόμου νάν νηνε πάρῃ ὅποτε θέλῃ;

— Χωρὶς τὸ θέλημα τῶν γονέωνέ του; Ἄ! μὰ μανόγαλα, Θέ μου καὶ συχώρεσέ με, τὸν ἔχει ποτιομένονε ἐφτούνη ἡ χριστιανή;

— Μοῦ νὰ στὸ πῶ; Τ' ἄκουσα κ' ἐφτοῦνο . . . Τἄκουσα μὰ τὸ Θέο!

— Ἂν εἶνε μὲ τὰ μάγια, Πέτραινά μου, ὅ,τι θέλει κάνει καψείς. Μὰ νὰ ἰδοῦμε ποῦ θὰ πάῃ ἡ ψυχοῦλά του ».

Καὶ ἔστρεψεν ἤγραῖα τὰ νῶτα πρὸς τὴν σύντροφόν της, καὶ ὡσεὶ φροντίζουσα περὶ τῆς ἰδικῆς της ψυχούλας τόρα, ἤρχισε νὰ προσβλέπῃ τὰς ἁγίας εἰκόνας καὶ νὰ σταυροκοπῆται ὁλοέρ.

Μίαν ἄλλην στιγμήν, ἡ Παναγιώτα ποῦ εἶχεν ἀναθρεφτὴ τὴν Ἀντζολα, εἶπε πρὸς τὴν γειτόνισσάν της τὴν Χαρκάκαινα, τὴν πολύσαρκον συμβίαν ἑνὸς μπακάλη, τῆς ὁποίας τὸ μελίχρουν μεταξωτὸν ἀνέπνεεν ὁμὴν σαρδέλας :

« Νὰν τὰ πιστέψῃς, κυρά μου, γιατὶ ἡ ἀναθρεφτή μου τὰ εἶδε μὲ τὰ μάτια τοη. Ἐμεῖς, ξέρεις, καθόμαστε ξάχνατα καὶ τὰ παραϋδρια μας πέφτουνε μέσα στοὶ κάμερές τους.

— Μπᾶ Παναγία βόηθα! » ἀπήντησεν ἡ Χαρκάκαινα, ποῖος θὰν τὼλεγε γιὰ μία κοπέλα σὰν τὴ Μαργαρίτα! **Δὲ λυπᾶται ἀρμένου** ἐκεῖνο τὸ γέρο; »

Μεταξὺ τοῦ μικροῦ ὁμίλου τῶν ἀνδρῶν, ὑπὸ τὸν πολυέλαιον, εὑρίσκοντο καὶ οἱ Κατσουρελαῖοι, πατὴρ καὶ υἱὸς ἱστάμενοι πλησίον ἀλλήλων, μὲ τάξιν καὶ εὐλάβειαν πολλήν. Χωμένοι μέσα εἰς τὰ ἄκομψα μαῦρα **πάνα** τῆς Κυριακῆς, παχεῖς καὶ οἱ δύο, κοντοὶ καὶ οἱ δύο, μελαχρινοὶ καὶ οἱ δύο, μὲ ὀφθαλμοὺς μαύρους ἡμιαλοιθωρίζοντας καὶ οἱ δύο, μὲ οὔλην κόμην καὶ οἱ δύο, δὲν διέφεραν ἢ κατὰ τὸ ἄνω χεῖλος, τὸ ὁποῖον εἰς μὲν τὸν πατέρα, ἦτο σκεπασμένον ὑπὸ μύστακος μαύρου καὶ καταφαγωμένου, εἰς δὲ τὸν υἱὸν ὑπὸ χνοῦ τινος ἀδιοράτου, ὡς λερωμένον. Ἐσταυροκοποῦντο συγχρόνως, ἔρριπταν δὲ τὰ χάλκινα κερμάτια εἰς τοὺς δίσκους διὰ τῆς αὐτῆς κινήσεως. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρόν, ὁσάκις ὁ ψάλτης ἔκαμνε κανένα λαρυγγισμὸν ἀπὸ ἐκείνους, ἐστρέφοντο πρὸς τὸν Γιακουμάκην καὶ οἱ δύο, καὶ ἐνοῦντες τὰ τρία δάκτυλα τῆς χειρὸς καὶ συμπτύσσοντες τὰ χείλη, ἐξέφραζαν τὴν ἐπιδοκιμασίαν των. Ὁ Γιακουμάκης, στηρίζων τὸν κρόταφον ἐπὶ τῆς παραστάδος τῆς θύρας, ἔνευε συμφωνότατος διὰ τῶν ὀφθαλμῶν... Θὰ ἔλεγε κανείς ὅτι διὰ νἀποφεύγῃ τὰ θεάματα αὐτά, ἡ Μαργαρίτα ἐξηκολούθει νὰ εἶνε προσηλωμένη διαρκῶς σχεδὸν εἰς τὸ κενόν. Μ' ἓν μόνον βλέμμα πλάγιον εἶχεν ἀντιληφθῆ τὰς παρουσίας τῶν Κατσουρελαίων εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ποῦ ἦτο συνειθισμένη ἀπαθὴς καὶ ἀτάραχος, νὰ τοὺς βλέπῃ κάθε Κυριακήν. Τὰ μεγάλα μάτια τοῦ νέου, ὁλάνοικτα στρεφόμενα πρὸς αὐτὴν μὲ τὴν ἀφέλειαν καὶ τὴν ἐμπιστοσύνην βεβαίου γαμβροῦ, δὲν τὴν συνεκίνουν πλέον καὶ οὐδένα τρόπον. Μία ὅμως ἄλλη παρουσία ἀπρόοπτος τὴν συνεκλόνισε διὰ παλμοῦ ἰσχυροῦ καὶ ἀνεβίβασεν ἐπὶ τῶν παρειῶν της κηλίδας ἀτάκτου ἐρυθρότητος : Ὀλίγον μετὰ τὸ Εὐαγγέλιον εἰσῆλθεν ὁ Τώνης. Θλίψας τὴν χεῖρα τοῦ Γιακουμάκη ἔξω εἰς τὴν θύραν, διασχίσας τὸ μακρὸν πλῆθος καὶ προχωρήσας εἰς τὸ καθολικόν, ἐστάθη παρὰ τὸν θρόνον, σχεδὸν ἀπέναντι τῆς Μαργαρίτας. Ἡ κεφαλή του μὲ τὴν στίλβουσαν ξανθὴν κόμην προΐστατο ὑψηλοτέρα ὅλων ἐκεῖ-μέσα, Ἦτο πολὺ ὡραῖος. Τὰς παρειάς του ἐπεκόσμει ἄφθονος ἐρυθρότης αἱμοσταζουσα, οἱ δὲ ὀφθαλμοί του, οἱ στρεφόμενοι δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ διὰ γοργῶν κινήσεων, ἐξέπεμπαν ἀστραπάς. Ὁ ἔρως του διέτρεχε τόρα ἄλλην περίοδον. Ἡ ἀποχαύνωσις ἐκείνη καὶ ὁ ρεμβασμὸς καὶ ἡ νευρικὴ ἔξαψις τῆς πρώτης ἀοριστίας εἶχαν ἐκλείψει. Ἐκδηλώθὲν ἐντελῶς, εὗρον ἀνταπόκρισιν, σαφὲς καὶ καθωρισμένον πλέον τὸ αἴσθημά του, τὸν ἐγέμιζεν ἀπὸ ζωηρότητα, ὡς νέα δύναμις προστεθεῖσα εἰς τὴν ἤδη ὑπάρχουσαν.

Ἔφριξαν τὰ γραΐδια καὶ τὰ γυναικάρια εἰς τὸ σκάνδαλον ἐκεῖνο. Ὅλα κι' ὅλα, ἀλλ' αὐτὸ δὲν τὸ ἐπερίμεναν ἀπὸ τὸν κόντε. Ἐν μέσῳ τῶν σταυροκοπημάτων, περιέφεραν τὰ μικρά των κακεντρεχῆ μάτια ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸν ἄλλον, συλλαμβάνοντα τὰ κρύφιά των βλέμματα καὶ παρακολουθοῦντα ὅλα των τὰ κινήματα.

« Ὅλο τήνε τηράει, ὅλο τήνε τηράει . . . » ἔλεγε ἡ κυράτσα Πέτραινα.

« Καὶ εἶδες μὲ τὶ φιάκα; » προσέθεσε ἡ σιόρα Σαμούγαινα.

Δὲν ἔμενε πλέον καμμία ἀμφιβολία· τὰ βλέμματα ἐκεῖνα δὲν ἦσαν ἀθῷα. Καλὰ λοιπὸν ἔλεγαν οἱ παλαιοὶ πῶς ἅμα ὁ κόσμος λέῃ κάτι, ἂν δὲν εἶνε τόσο θὰ εἶνε τοσουλάκι. Νὰ τόρα, ὁρίστε: Τί ἐγύρευε ὁ γυιὸς τοῦ Τοκαδέλου εἰς τὴν Παναγία, ποῦ πέρασε δέκα ἐκκλησιὲς ὥς ποῦ νἄρθῃ ἀπὸ τὸ σπῆτι του; Ἢ μήπως τὸ ἔκαμνε κι' αὐτὸ χάριν φιλίας; Ἄ, δὲν ἐνιρέπουνταν ἀλήθεια κι' ἀλήθεια οἱ παληογυναῖκες, νόνα καὶ ἐγγόνα, γιατὶ ἀπὸ τοὶ γυναῖκες, μάτια μου, προέρχουνται οὖλα τὰ κακὰ καὶ ἐκεῖνες εἶνε ποῦ δίνουνε τὸ θάρρος τῶν ἀντρῶνε . . .

« Ἐκολάστηκα σήμερα ἐκολάστηκα! » ἔλεγε κ' ἡ Πέτραινα. « Κρίμας καὶ γιὰ τὸ παράδειγμα ποῦ δίνουνε σὲ κεῖνα τὰ παιδάκια, στὰ βρέφατα ποῦ μαζώνουνε σπίτι τους . . .

— **Ἡ θεία χάρις τοῦ Παναγίου Πνεύματος εἰεισιηηη μετὰ πάντων ὑμῶν!** »

Ἡ λειτουργία ἐτελείωσε, καὶ ἀφοῦ εὐλόγησεν ὁ Δεσπότης, ἐκά-

θησεν ἐπὶ τῆς πολυθρόνας του καὶ ἤρχισε νὰ διανέμῃ τὸ ἀντίδωρον, κομμένον εἰς μικρὰ τεμάχια ἐντὸς τοῦ ἀργυροῦ δίσκου, τὸν ὁποῖον ὅρθιος πρὸ αὐτοῦ ἐκράτει ὁ Εὐταξίας. Ἦτο ἡ ὥρα τῶν προσφορήσεων καὶ τῶν φιλοφρονημάτων. Ἀντήχει ὁ θόρυβος τῶν βημάτων καὶ τῶν ὁμιλιῶν ὁμοῦ μὲ τοὺς πανηγυρικοὺς ἤχους τοῦ κωδωνοστασίου, σημαίνοντος τὴν ἀπόλυσιν. Αἱ γυναῖκες καὶ αἱ κυρίαι, — κυρίας ὠνόμαζαν ὅσας ἐφόρουν καπελίνον, — συνωμίλουν δυνατὰ χαιρετώμεναι, ἐν ᾧ οἱ ἄνδρες ἐπροσκύνουν μὲ τὴν ἡσυχίαν των τὰς εἰκόνας, καὶ λαμβάνοντες τὸ ἀντίδωρον ἐξήρχοντο. Οἱ ὑπηρέται μὲ ριπίδια ὑψηλὰ ἔσβυναν τὰς κανδήλας καὶ καὶ τὰ κηρία. Ὁ δὲ ἀρχιερεύς, τὸν ὁποῖον περιεστοίχιζαν ἐν σπουδῇ οἱ ζητοῦντες τὸ ἀντίδωρον καὶ τὴν εὐλογίαν του, εὗρισκε δι' ἕνα ἕκαστον τὸ ἀνάλογον φιλοφρόνημα, κολακεύων καταδεκτικώτατος καὶ λομπαρδιανοὺς καὶ λιουραίους, τοὺς μὲν διὰ νὰ διατηρήσῃ, τοὺς δὲ διὰ νὰ προσελκύσῃ εἰς τὸ κόμμα, τὸ ὁποῖον ὡς ἄνθρωπος καὶ αὐτὸς σάρκα καὶ μίτραν φορῶν, συνεπάθει περισσότερον

— « Αἴ, ἀπὸ αὔριο ἀρχινάει ἡ μεγάλη Ἑβδομάδα, Παπεροῦτατε, » τῷ εἶπεν εἷς λομπαρδιανὸς ἐμπορομεσίτης. « Μὰ τὴν Κυριακὴ θὰ ἔχουμε Ἅγια Ἀνάσιασι.

— Ὁ Θεὸς νὰ σᾶς ἀξιώσῃ !

— Καὶ ἐμεῖς λοιπὸν τίποτα ; » ἐτόλμησε νὰ παρακονεθῇ λιούρης ὑποδηματοποιὸς παραυτυχών.

Ὁ Ἀρχιερεὺς τὸν εἶδε μὲ τὸ γλυκύτερόν του μειδίαμα καὶ τὸν ὑπεδέχθη μὲ τὴν θερμοτέραν χειραψίαν.

« Γιατὶ ὄχι ; ποῖος τὸ λέγει ; Ἄμποτε ὁ Θεὸς νὰ μᾶς ἀξιώσῃ νὰ χαροῦμε ὅλοι ! »

Ὁ λιούρης ἔμεινεν ἐκστατικὸς πρὸ τῆς ἀγγελικῆς ἀγαθότητος. Καὶ νὰ τοῦ λέγουν ὅτι ὁ Δεσπότης εἶνε κομματικός ! Δὲν τρέπουνται ! Λὲν τοὺς ἄξιζε λοιπὸν τώρα νὰ ψηφίσῃ καὶ αὐτὸς τὸ Λομπάρδο ; Καὶ ἴσως θὰ τὸ ἔκαμνε . . .

Ἀλλὰ πρὸς τὸν Τοκαδέλον, ὁ ὁποῖος ἐπληρίασε καὶ αὐτὸς νὰ εὐλογηθῇ, τὰ φιλοφρονήματα τοῦ ἀγαθοῦ ἀρχιερέως ἦσαν ἀτελείωτα:

« Πῶς ἦταν αὐτὸ τὸ ἔκτακτο . . . ἡ τιμή ; . . Τί κάνει ὁ πατέρας . . . ἡ μητέρα . . . αἱ ἀδελφαί ; . . . Ἄ, τί εὐχαρίστησι ποῦ μᾶς ἐπροξενήσατε ! . . » τῷ ἔλεγε θλίβων τὴν χεῖρά του συνεχῶς, ἐν ᾧ ὁ νέος ἐξ ἐλέους πρὸς τὸ λεπτοφυὲς ἱερὸν πλάσμα ἄφινε τὴν ἰδικήν του σχεδὸν ἀδρανῆ. Ἀφ' οὗ δὲ συνωμίλησεν ἀρκετὰ μετ' αὐτοῦ καὶ ἔμαθεν ὅτι ἦλθεν ἐπίτηδες νὰ **Τοὺς** ἰδῇ, τὸν παρέπεμψεν εἰς τὸν Ἐφημέριον, ὁ ὁποῖος, ἐξελθὼν ἤδη τοῦ ἱεροῦ μὲ τὸ μαῦρόν του ράσον, ἐκάθησεν εἰς ἕνα στασίδι παρὰ τὴν κλασικὴν **μπάγκαν** τῶν Ἐπιτρόπων καὶ ὑπεδέχετο τὰς ἐνορίτισσας, αἱ ὁποῖαι προσήρχοντο ὁλοὲν ῥάσταδοῦν τὰς εἰκόνας, τώρα ποῦ τὸ ρεῦμα τῶν ἀνδρῶν εἶχεν ἐλαττωθῇ.

« Ὤ, σιόρα Παναγιωτάκαινα, καλῶς ἐκόπιασες ! Καὶ πῶς δὲν εἴδαμε σήμερα τὸν Παναγιωτάκη ;

— Δέσποτά μου Ἅγιε, εἶναι κομμάτι ἀνήμπορος. Ναί, μὰ τὸ **Θέο** . . . Οἱ ψύχρες, καὶ ὁ γέρος ὁ καϊμένος . . . ξέρεις . . .

— Ναί, ναί, εὐλογημένη μου. Θὰ ἔρθω νὰ τὸν ἰδῶ. Ἔχω ντζὰ καὶ τόσες ἡμέρες νὰ ἔρθω στὸ σπίτι σας . . .

—Εὐχαρίστησι ἄντιζι . . . Καὶ δέ μου λές, ἀφέντης, νὰ σὲ χαρῶ. Ἐκεῖνο τὸ παιδὶ ποῦ εἶπε τὸν Ἀπόστολο, χωριατόπουλο εἶνε ;

—Ναῖοκε, χωριατόπουλο, ἀπὸ τὸ Γερακαρίο.

—Τὶ ντζόγια φωνὴ ποῦ ἔχει, εἶνε μία ραριτά !

Ὁ γηραιὸς Ἐφημέριος ἔλαβε τὴν χεῖρα τοῦ Τώνη καὶ τὸν ὑπέβαλεν εἰς τὴν αὐτὴν περὶ τῆς ὑγείας πάντων καὶ πασῶν ἀνάκρισιν, ἐρωτῶν μετὰ μεγίστου ἐνδιαφέροντος καὶ καθησυχάζων ὁλοὲν εἰς κάθε ἀπάντησιν τοῦ νέου. Ἀφ' οὗ δὲ καθησύχασεν ἐντελῶς, τῷ ἔκαμε τὴν τιμὴν νὰ τὸν παρακαλέσῃ νὰ κοπιάσῃ ἀπάνου νὰ πιοῦν τὸν καφέ. Ὁ Τώνης τὸ ἐθεώρησε καθῆκόν του νὰ δεχθῇ, ἔμεινε δ' ἐκεῖ πλησίον καθήσας εἰς ἓν στασίδι καὶ περιμένων.

Ὅταν προσῆλθαν νὰ χαιρετίσουν τὸν ἱερέα ὁ Γιακουμάκης μετὰ τῆς συζύγου του καὶ τῆς Μαργαρίτας, ἔλαβαν καὶ ἀπεδέχθησαν τὴν αὐτὴν πρόσκλησιν. Τοῦτο ἐγίνετο σχεδὸν κάθε Κυριακήν. Ὁ Ἐφημέριος **προσεκάλει ἀπάνου** τοὺς ἐπισημοτέρους καὶ φιλικωτέρους τῶν ἐκκλησιαζομένων, ὁμοῦ μὲ τοὺς ψάλτας καὶ τοὺς συλλειτουργοὺς αὐτοκλήτους, καὶ τοὺς προσέφερε τὸν καφὲ συνοδευόμενον ἀπὸ τὰ περίφημα παξιμάδια, τὰ ὁποῖα κατεσκεύαζεν ἡ καλὴ Παπαδιά.

Τὸ ἱερὸν αὐτὸ πρόγευμα ἐτίμα καὶ ὁ Ἀρχιερεύς, προεδρεύων τῆς μικρᾶς ὁμηγύρεως, τῆς συγκροτουμένης μεσὰ τὴν λειτουργείαν εἰς τὴν μικρὰν καὶ λιτῶς ἐπιπλωμένην αὔθουσαν τοῦ κελιοῦ. Ἦτο δὲ τὸ κελὶ τοῦτο ἁπλῶς ἡ παρὰ τὸ ναὸν οἰκία, ὅπου κατῴκει ὁ Ἐφημέριος, οἰκία κοινὴ καὶ πολὺ ὀλίγον μοναστική, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι εἶχε μίαν θύραν δι' ἧς συνεκοινώνει μετὰ τοῦ γυναικωνίτου, ὥστε ἐδύνατό της νὰ βαπτῇ ἐκ τοῦ ναοῦ χωρὶς νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὸν δρόμον.

Ἀφ' οὗ λοιπὸν ἐμοιράσθη καὶ τὸ ἀντίδωρον καὶ ἀπῆλθεν ὁ περισσότερος κόσμος, ἐν ᾧ εἰς τὸν ἀργυροῦν δίσκον δὲν ἔμειναν παρὰ μόνον ψίχουλα, κατὰ τῶν ὁποίων ἐπέπεσαν οἱ νεωκόροι, ἐγερθεὶς ὁ Ἀρχιερεὺς καὶ σταθεὶς πρὸ τῆς Ὡραίας Πύλης ὑψηλὸς καὶ μεγαλοπρεπής, ἀπήγγειλε μίαν τελευταίαν προσευχήν, ἔκαμε μίαν τελευταίαν μετάνοιαν καὶ ἕνα σταυρόν, μεταστραφεὶς δέ, — ὅλοι εἶχαν ἐγερθῇ καὶ τὸν περιεκύκλωναν, — ηὐλόγησε σοβαρὸς-σοβαρὸς καὶ μὲ τὰς δύο χεῖρας, ἐν ᾧ ὁ χορὸς ἔψαλλε: — **Εἰς πολλὰ ἔτη, Ἅγιε Δέσποτα.**

Μειδιάσας δ' εὐθὺς κατόπι πρὸς τοὺς περὶ αὐτόν, ὅσοι τὸν ἐπερίμεναν.

« Ὁρίστε, ὁρίστε» εἶπεν· « ἐμπρός ! »

Καὶ προηγήθη διασχίζων τὴν ἐκκλησίαν μὲ βῆμα ἡγεμονικὸν καὶ διευθυνόμενος πρὸς τὴν θύραν τοῦ γυναικωνίτου. Τὸν παρηκολούθησαν Ἱερεῖς, οἱ ψάλται καὶ ὅλοι οἱ προσκεκλημένοι. Οἱ ἄλλοι, οἱ ἀποσυνάγωγοι, ἔμειναν καθημένοι ἐπὶ τῶν μελανολεύκων ῥόμβων τοῦ δαπέδου, παρατηροῦντες ζηλοτύπως. Διὰ τὰς γυναῖκας δὲ ὅσαι ἔφευγαν τελευταῖαι καὶ εἶδαν χωρὶς νὰ ἐννοοῦν τὰ γενόμενα, τὸ σκάνδαλον ἦτο ἀπερίγραπτον. Ὁ Δεσπότης ἐβάδιζεν ἐμπρὸς καὶ ὅπισθέν του σχεδὸν ἀμέσως ὁ Τώνης καὶ ἡ Μαργαρίτα. Ἦσαν κοντὰ-κοντὰ καὶ συνωμίλουν μὲ γέλια, — τὶ κρῖμα νὰ μὴν ἀκούουν τὶ ἔλεγαν! — ἐν ᾧ οἱ ἄλλοι, ὁ παπᾶς, ὁ Γιακουμάκης, ἡ Γιακουμάκαινα, τοὺς ἔβλεπαν ἀπὸ πίσω καὶ τοὺς ἐκαμάρωναν . . . Ἄ, ἦτο φοβερόν! .. Εὐτυχῶς οἱ Κατσουρελαῖοι εἶχαν φύγει χωρὶς νὰ ἰδοῦν τίποτε . . . Ὁ μικρὸς ὅμιλος ἐξηφανίσθη ὅπισθεν τῆς μικρᾶς θύρας· δὲν ἠκούετο τώρα παρὰ ἡ ἀπήχησις τῶν βημάτων του ἐπὶ τῆς γυμνῆς ξυλίνης κλίμακος τοῦ γυναικωνίτου. Καὶ ἀπέμειναν τὰ γραῖδια ἐκεῖ, ἐν ἡμίφωτι τοῦ βεβηλωμένου ναοῦ μὲ τὸ στόμα ἀνοικτὸν καὶ τὰς τρίχας ὠρθωμένας ἐκ τῆς ἱερᾶς φρίκης, φοβούμενα μὴ καταπέσῃ πῦρ ἐξ οὐρανοῦ διὰ τὴν πρωτάκουστον παρανομίαν καὶ κατακαύσῃ ἀθῴους καὶ ἀμαρτωλούς. Ἐξέσπασαν κατόπιν εἰς σταυροκοπήματα καὶ εἰς ψιθυρισμούς :

« Ὁ Παπᾶς νὰν τσοὺ κάνῃ τὸ μεσίτι. Ἔλα Χριστὲ καὶ Παναγία ! Τί θὰ ἰδοῦμε ἀκόμα, τί θὰ ἰδοῦμε! .. (ἀκολουθεῖ)

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

Ἡ ζέστη κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς ἦτο ἀφόρητος, ἂν καὶ ὁ νότιος ἄνεμος ἔπνεε μὲ ὅλην αὐτοῦ τὴν δύναμιν. Κυριολεκτικῶς μᾶς ἔχει πιεῖ τὸ ζουμί μας. Ἡλιάσεις εἶνε ἀλήθεια δὲν ἐσημειώθησαν, ἀλλὰ καπὼς ἐπέδρασε ἐπὶ τῶν φρενῶν τινων. Οὕτως ἠνάγκασε τὴν «Φλόγα» νὰ γράψῃ κάτι ἐναντίον τοῦ **Ἐπικαίρου**, διὰ τοῦ ὁποίου βέβαια δὲν ἦτο ὁ Ἐπίκαιρος ὁ προσβληθείς.

— Ἀποτέλεσμα τῆς ζέστης, βέβαια, θὰ εἶναι καὶ ἡ ἐμφάνισις

τίον καὶ μεγαλοφυοῦς ποιητοῦ εἰς τὸν φιλοσοφικὸν ὁρίζοντα, ὁ ὁποῖος ποιητὴς θὰ καταλήξῃ κηρυκτικὸς τοῦ ἀνθρώπους τῶν γραμμάτων. Ἡ δύναμις τοῦ ἡ φανταστικὴ καὶ ἡ τῆς καλλιεπείας εἶναι μεγίστη, ἀλλὰ ἄλλαι μεγαλείτεραι εἶναι ἡ τῆς αὐτοκυριαρχίας του. Ὅσον ἀφορᾷ ἐμένα, ποῦ αἰσθάνομαι, ὡς ἐν μεγαλείτερον τῶν ποιημάτων μας; καὶ εἰς τὸ ἐκδοθὲν ἐκ αὐτοῦ φυλλάδιον ἐν τῷ ἀναφερομένῳ ἀποσπάσματι τῆς **Σιβύλλας**, ἔχουν **ἀφθάστου φαντασίας καὶ ἀμιμήτου καλλιεπείας**, περιέχονται καὶ τὰ ἑξῆς, τὰ ὁποῖα συνιστῶμεν εἰς τοὺς ἐνδιαφερομένους: "Ὁ δεκάμετρος τὰ παρουσιάσῃ ποίημα ἐκδοθὲν εἰς καθαρεύουσαν γλῶσσαν (ἀδιάφορον τίνος ἔργου) καλύτερον ἀπὸ τὴν **Σιβύλλαν** εἰς φαντασίαν καὶ καλλιέπειαν, ἂν δύναται ἄπαλλον μὲ μεγάλην χαριτικὴν ἀποχήν, παρακαλεῖται ν' ἀποστείλῃ εἰς τὸ ἐκτυπωτήριον μας κατάστημα τοῦ κ. Σ. Κουσουλίνου, Πλατεῖα Ἁγ. Θεοδώρων, πρὸς ἔκδοσιν εἰς τοῦ διαγωνισμοῦ ὅρον. (Τέλος.) Ὁ καλλιεπὴς ποιητὴς Ἀ. Βαϊτσίδης:

— Ἐμάθομεν ὅμως τὴν αἰτίαν ἀκριβῶς τοῦ ἐτίθετο τὸ φύλλον μας εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι ἀπαλλεπὴς ποιητὴς παρακαλεῖτοι, θέλοντας νὰ συναγωνισθῶσι μετ' αὐτοῦ, χάριν περιφρονήσεως τοσούτου ἀπαιδεύτου τὰ γραφόμενά των καὶ εἰς τὴν ἀκόλουθον διεύθυνσιν: **Κον Ζηλιανάκην. Ἐπαπέργιον.** Νομίζομεν ὅτι ἡ περίστασις εἶναι καταλληλος ἵνα μερικοὶ ἐκ τῶν ποιητῶν μας, οἵτινες νομίζουν ἑαυτοὺς ὡς τὸ α καὶ τὸ ω τῆς ποιήσεώς μας, ὅπως συναγωνισθῶσι μετὰ τοῦ κ. Βαϊτσίδου ἀποδείξωσι τὴν ὑπεροχὴν αὐτῶν.

— Οὐδεὶς ἴσως τῶν ποιητῶν τοῦ κόσμου ἐπίστη τόσας καταδαύξεις μετὰ θάνατον, ὅσας ὁ γλυκύτατος δημιουργὸς τῆς Λουκίλλης Ἐφρίκος Χάντ. Ὡς γνωστὸν ὁ ὑποκριτὴς Τουλλίμος δὲν ἠθέλησε νὰ διατηρήσῃ τὸ ἄγαλμά του εἰς τὸ περιπαλλὲς Ἀχίλλειον, εἰς τὸ ὁποῖον τὸ ἔστησεν ἡ ἀγάπη πρὸς τὸ ἔργον τοῦ ποιητοῦ τῆς ποικιλοτροφοῦς Ἐλισάβετ. Τὸ δυστυχὲς τώρα αὐτὸ ἄγαλμα ἐπωλήθη ἀντὶ δέκα χιλιάδων μάρκων εἰς τὸν ἀντιγυῖὸν τοῦ πρώτου ἐκδότου τῶν ἔργων τοῦ Χάντ τοῦ κ. Κάμπ. Οὗτος ἠθέλησε νὰ τὸ δωρήσῃ εἰς τὴν πόλιν τοῦ Ἀμβούργου, ἀλλ' ἡ δωρεά του δὲν ἐγένετο δεκτή. Οἱ Ἀμβούργιοι τοῦ εἶπον νὰ στήσῃ τὸ ἄγαλμα εἰς τὸν κῆπόν του, ἀφοῦ τόσον τρέφει ἐνθουσιασμὸν πρὸς τὸν μακαρίτην. Ποῖον ἀπάντημα ἄραγε θὰ δώσουν αἱ ἐχρόνιαι γυναῖκες εἰς τοὺς δώκτας αὐτοὺς τῆς αὐλῆς τοῦ μεγάλου τῆς Γερμανίας τέκνου;

— Ἤρξατο ἡ ἐκτύπωσις τοῦ προαγγελθέντος πνευματικοῦ ἔργου τοῦ Leon D' ῥίς, καὶ μετάφρασιν τοῦ κ. Κ. Μπέλλα, δοτις ἀπὸ πολλοῦ καταγίνεται εἰς τὰ πνευματικὰ. Τὸ ἔργον τοῦ Λέοντος Δενίς, πρὸ δίλεπτου ἐκδοθὲν εἰς Παρισίους, θεωρεῖται ἓν τῶν καλλιτέρων ἔργων τοῦ εἴδους του. Πιστεύομεν δὲ ὅτι ὅσοι ἐπιθυμοῦν νὰ διαβάσουν εἰς τὰ μυστήρια τοῦ πνευματισμοῦ, ἐπιστήμης κατακτήσεως ἡμίφρ τῇ ἡμίφρ ἔθαφος, θὰ σπεύσουν νὰ προμηθεύσουν τὸ νέον τοῦτο ἔργον.

— Πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῶν νέων, οἵτινες ἀγαποῦν τὰ γράμματα καὶ ἐπιθυμοῦν νὰ θεραπεύσουν τὰς μούσας, ὁ Ἐπίκαιρος παροτρύνει ἀπὸ τώρα μίαν ἢ δύο ἀλλάδας, αἵτινες ἐπὶ ποινῇ θὰ φέρουν τὸν τίτλον: **Ἀπηρχαί**. Τὰ δημοσιευόμενα εἰς τὰς ἀλλάδας ταύτας τρέπει νὰ ἔχουν κάτι, τὸ ὁποῖον νὰ μαρτυρῇ τὰς τάσεις τοῦ συγγραφέως πρὸς ἀνωτέραν δημιουργίαν. Ὅρος ἀναπόφευκτος πρὸς δημοσίευσιν εἰς τὰς **Ἀπαρχάς**, εἶναι ἡ προαίρεσις τοῦ συγγραφέως εἰς τὰ γραφόμενά μας, ἵνα τὰ γίνωσι γνωστοὶ αὐτῷ ἐκτενομέρειαι τινες.

Μετὰ μεγάλης λύπης ἐμάθομεν τὸν πρόωρον θάνατον τοῦ Λημ. Μοστράτου, καθηγητοῦ τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς.

Ὁ μακαρίτης ὑπῆρξεν εἷς τῶν διαπρεπεστέρων διδασκάλων τοῦ Γένους. Ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν μετέδιδε μεθοδικώτατα τὸ πλουσιον αὐτὸν φῶς εἰς τὴν νεολαίαν μας. Ὑπὸ τῶν μαθητῶν του ἠγαπᾶτο μέχρι λατρείας καὶ ἕνεκα τοῦ μειλιχίου χαρακτῆρός του καὶ ἕνεκα τοῦ ἀριστοκρατικοῦ καὶ ἀξιοπρεποῦς αὐτοῦ ὕφους.

Ὁ "Ἐπίκαιρος,, θέτει ἐν νοσῷ ἄνθος ἐπὶ τοῦ τάφου του.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ

ΑΡ. 29. ΤΡΙΓΩΝΟΛΕΞΟΝ

. . ν . . . . α
. . . . . α
ν . . . . ς
. . . . ς
. . . ς
. . ς
. α
α

ΑΡ. 30. ΕΡΩΤΗΣΙΣ

Πῶς δύναται νὰ χωρέσῃ ἐντὸς φακέλου ὁλόκληρος βοῦς.

Ὁ Ρωμιὸς τοῦ Σουρῆ

Κοῦκος.

ΑΡ. 31. ΑΙΝΙΓΜΑ

Εἶμαι βαρκοῦλα
μικρὴ μικροῦλα
ἂν ἀφαιρέσετε ἕνα μου γράμμα
ἓν ἀκρωτήριον γίνομ' ἐν τῷ ἅμα.

Ὁ Ρωμιὸς τοῦ Σουρῆ.

ΛΥΣΕΙΣ 18ου ΦΥΛΛΟΥ.

ΑΡ. 24. Ὃ οὐ μισεῖς ἑτέρῳ μὴ ποιήσῃς.

ΑΡ. 25. Ἰσις (Σι-Σι).

ΑΡ. 26. Βαϊκάλη.

ΛΥΤΑΙ. Πούπουλο (ἀρθ. 24, 25, 26). Λαὸς (ἀρθ. 24, 25). Ὁ Ρωμιὸς τοῦ Σουρῆ (ἀρθ. 24). Κ. Λ. Π. (ἀρ. 25). Λωροθέα Κουμαριανοῦ (24, 25, 26). Παντερμιώτης (ἀρθ. 25, 26). Χρῆστος Π. Κ. (ἀρθ. 24, 25, 26). Τσιγγάνος (ἀρθ. 26). Οὐδεὶς οὐδεμία μηδὲν (ἀρθ. 24, 25, 26). Κ. Σ. Κ. (Ζωγράφειον) ἀρθ. 25). Γαλανομμάτης ἀριθ. 26). Σ. Χατζῆ-Γεωργάδης (ἀρ. 26).

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κον Καλαβριτίνον, Σαγκάη. — Συνδρομὰς ἐλάβομεν, σᾶς εὐχαριστοῦμεν.

Κον Μ. Πέραν. — Τὸ διήγημά σας εἶναι βέβαια καλύτερον ἀπὸ τὸ ἄλλο, μόλον τοῦτο δὲν τὸ ἐκρίναμεν ἄξιον δημοσιεύσεως. Ἐξόμεν πολλὰς φορὰς τὰς λεπτομερείας του περιττάς, ἐν τοιούτοις ὑπάρχει μία ὑπολανθάνουσα ζωή. Ἐξ ἐκ τῶν ὡρῶν σας, ὁ Πολυχρόνης, ὅστις ἐθαύμασε τὴν πρόοδον τῆς ἀνθρωπότητος βλέπων τὴν προκυμαίαν τοῦ Γαλατᾶ, μᾶς ἔκαμε νὰ γελάσωμεν ἄλλοτε. Ὁ ἐρχομός του εἰς τὴν πόλιν ἦτο μία εὐκαιρία ὅπως δοκιμάσῃ ὅλα τὰ εἴδη τῶν φαγητῶν, τὴν μπουγάτσα μὲ κιρμᾶ, τὴν σαλτσίτσια, τὴν κουραῦ μὲ τὴ ζάχαρι, τὰ γαμψαλλίδικα σιμίτια, τοὺς λουκουμάδες μὲ τὸ μέλι καὶ τὸν περίφημο οκιμπέ. Πεῖνα ἀλήθεια ποῦ τὴν εἶχε.

Ρωμιὸν τοῦ Σουρῆ. — Τὰ περὶ τῆς γυμναστικῆς ἄρθρα δεκτά, παρακαλοῦμεν ὅμως νὰ εἶναι ὅσον τὸ δυνατὸν μικρότερα. Στείλατέ μας, ἀναμένομεν.

Δάφνιν, Μακροχώριον. — Τὸ ποιηματάκι σας ὄχι ἄκυρο τὸ δημοσιεύθη. Περιμένομεν καλύτερον.

Ἀγκωνιάτην. — Εἰς τὸ ἑξῆς θὰ σᾶς ἔρχεται ταχυδρομικῶς. Διὰ κάθε ἀναίσιον σᾶς παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς εἰδοποιῆτε.

Κον Σ. Χ" Γ. Γαλατᾶν. — Ἐλάβομεν τὰ σταλέντα, ἀλλὰ δὲν τὰ ἐνεκρίναμεν, ἐὰν θέλετε στείλατε ἄλλα καὶ πρωτότυπα.

Κον Τέλλον, Ἀβυσσινίαν. — Σταλέντα ἐλάβομεν. Ἀλλὰ τίποτε περίεργον ἐκ τῶν μερῶν ἐκείνων δὲν μᾶς ἐγράψατε.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ε. Β ΣΙΑΕΙΑΔΟΥ ΚΑΙ ΣΑΣ
Κουρσοὺμ χάν, ἀριθμ. 3.

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ 'Αριθμὸς 22 'Εν Κωνσταντινουπόλει, ΣΑΒΒΑΤΟΝ 12 'Ιουνίου 1909

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ Γ. ΜΑΝΟΥΣΟΣ | *Έκαστον φύλλον παράδες 20* | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Α. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
ΚΟΥΡΣΟΥΜ ΧΑΝ, ΑΡΙΘ. 3

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

'Ετησία	*ἐν Κωνσταντινουπόλει.*	*Γρ. 30*
»	» *ταῖς 'Επαρχίαις.*	» *40*
»	» *τῷ 'Εξωτερικῷ.*	*Φρ. 10*

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ

'Ο ἐγγράφων ἕνα συνδρομητήν, προπληρώνοντα τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ λομβάνει δωρεὰν ἑκατὸν ἐπισκεπτήρια.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

ΑΡ. ΚΟΡΑΚΑ: *Τὸ βιολί.* (διήγημα).

Δ. Π. ΦΩΤΕΙΝΟΥ: *Συναξάρι.* (ποίημα).

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΚΟΓΚΟΛ: *'Ο Μανδύας* (διήγημα, συνέχεια).

ΦΩΤ. ΣΤΕΦΑΝΙΔΟΥ: *Σύννεφα.* (ποίημα).

ΗΡ. ΠΙΝΤΖΑ: *Πλατωνικός.* (Κωμωδία, συνέχεια).

ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ: *Μαργαρίτα Στέφα.* (Μυθιστόρημα, συνέχεια).

Κ. ΜΠΕΛΛΑ: *Δημήτριος Μοστρᾶτος.*

ΑΝΤΙΞΟΟΥ: *Μία ἐπιστολὴ τοῦ κ. Πάλλη.*

'Ολιγόστιχα, ἀστεῖα, γνωμικά, αἰνίγματα καὶ προβλήματα, ἀλληλογραφία.

ΤΟ ΒΙΟΛΙ

Μὲ τὸ πρῶτο γλυκοχάραγμα, μὲ τὴν πρώτη λευκὴ ἀχτῖδα, ποῦ πηδοῦσε πάνω ἀπὸ τὸ γειτονικὸ βουνὸ κι' ἀσώματης μπαίνωντας μέσ' ἀπὸ τὰ τζάμια καὶ τὰ κατεβασμένα στόρια σκορποῦσε σ' ὅλη τὴν κάμαρα τὸ γλυκὸ ἐκεῖνο καὶ γεμάτο μυστήριο μισόφωτο· πρὶν ἀκόμα ξυπνήσῃ τοῦ δένδρου τὸ πουλὶ στὴ ζεστὴ φωλιά του κι' ἀρχίσῃ τὸ χαρωπό του κελάιδι, τὸ ρηγόπουλο τὸ ξακουστό, ποῦ κοιμώτανε στὸ πλάγι τῆς καλῆς του, ξυπνοῦσε κι' ἐλαφρὰ ἐλαφρά, μὴν τύχῃ καὶ ταράξῃ τὸν ὕπνο τῆς συντρόφισάς του, ποῦ οἱ νόμοι τῆς καρδιᾶς καὶ τῆς φύσεως τοῦ δῶσαν, σηκονώτανε κι' ἀπὸ μιὰ ἄκρη ἐκεῖ ἀνοίγωντας ἕνα ξύλινο μαῦρο κουτί, ἔπερνε τὸ βιολί του, τὸ περίφημό του βιολί, ποῦ ἔπαιζε μόνο στὰ χέρια του, γιατὶ γι' αὐτὰ μονάχα εἶχε φκιαστῇ κι' ἄρχιζε κάτι μαγικὲς δοξαριὲς πάνω στὶς τέσσερες χορδές του, ποῦ νόμιζες ποῦ κάποια νεράιδα τραγουδεῖ ἕνα τραγοῦδι χωρὶς λόγια, μ' ἀπὸ κεῖνα, ποῦ ἀκοῦν καμμιὰ φορὰ οἱ νυχτοπλανεμένοι καὶ πέφτουν καὶ πνίγουνται στὸ ποτάμι ἢ στὸ γιαλὸ ἢ πέφτουν ἀπὸ κανένα γκρεμό.

Πρῶτα πρῶτα κυλοῦσαν ἀπὸ τὸ βιολὶ κάτι ἤσυχες νότες σὰν τὸ μορμουρητὸ τοῦ ρυακιοῦ καὶ τὸ θρόισμα τῶν φύλλων στὸ φύσημα τῆς αὔρας καὶ κατόπι οἱ ἦχοι δυνάμωναν καὶ τώρα ἔμοιαζε σὰν πουλιοῦ κελάιδι καὶ πιὸ ὕστερα κυλοῦσε ἀπὸ τὶς χορδὲς στὴν κάμαρα μέσα κάτι ποῦ δὲ λέγεται.

Κι' ἡ ρηγοπούλα ξυπνοῦσε μὲ τὸ χαιδέλο πάνω

στὰ χείλη κι' ἡ πρώτη ματιά της σταυρονώτανε μὲ τὴ ματιὰ τοῦ καλοῦ της. Ὁλόχαρη καὶ πεταχτὴ οηκονώτανε κι' ἕνα φιλὶ ἐγκάρδιο ἔνωνε τὰ χείλη τους καὶ τὸ βιολὶ πάνω ἀπὸ τὸν καναπὲ κυττοῦσε τρισευτυχισμένο τὸ ὄμορφο σύμπλεγμα.

Ἔτσι ξυπνοῦσε πάντα ἡ ρηγοπούλα καὶ γι' αὐτὸ ποτέ της δὲ θυμοῦντανε νἄχε καμμιὰ μέρα μελαγχολία ἢ λύπη. Οἱ μέρες της κυλοῦσαν μέσα σ' ἕνα περιβάλλον ἀπὸ οὐρανὶ βελοῦδο, μὰ ποῦ δὲν μπόρεσε ὡς τὸ τέλος νὰ ξεφύγῃ ἀπὸ τὸ βάσκανο μάτι τῆς γριὰ-μάγισσας.

Μιὰ μέρα τὸ ρηγόπουλο τὴν ἄφησε φεύγωντας σ' ἕναν πόλεμο. Τὸ ἄλλο πρωῒ ἡ ρηγοπούλα οηκώθηκε ἀπὸ τὸ κρεββάτι ὅταν ὁ ἥλιος εἶχε χτυπήσει τὰ στόρια της. Ἀπὸ βραδὺς ἀγρύπνησε κι' ἦταν ἡ πρώτη βραδειά, ποῦ θὰ κοιμοῦνταν μονάχη. Καὶ τὰ μάγια τῆς γριὰ-μάγισσας δούλευσαν καὶ μιὰ χαραυγὴ ἡ πρώτη λευκὴ ἀχτίδα, ποῦ πήδηξε πάνω ἀπὸ τὸ γειτονικὸ βουνὸ κι' ἀσώματη μπαίνωντας μὲς ἀπὸ τὰ τζάμια καὶ τὰ κατεβασμένα στόρια ξεδυάλισε πάνω στὸ κρεββάτι τὴ ρηγοπούλα νὰ κοιμᾶται μαζὶ μ' ἕνα παλληκάρι, ποῦ ἔμοιαζε τὸ ρηγόπουλο.

Ξάφνω ἀπὸ τὴν ἄκρη ἐκεῖ τῆς κάμαρας ἀκούστηκε ἕνα σιγανὸ τραγοῦδι χωρὶς λόγια, τραγοῦδι σιγανὸ στὴν ἀρχὴ καὶ ἥσυχο κι' ὕστερα παραπονιάρικο τραγοῦδι. Ἡ ρηγοπούλα τινάχτηκε πάνω κι' εἶδε ὁλόγυρά της. Τὸ παλλικάρι κοιμώτανε βαθειά· κανεὶς ἄλλος στὴν κάμαρα. Καὶ τὸ τραγοῦδι ἐρχότανε ἀπὸ τὴν ἄκρη ἐκεῖ, μέσ' ἀπὸ τὸ μαῦρο κουτὶ τοῦ βιολιοῦ κι' εἶχε μὰν ἐπωδὸ πάνω σὲ παράφωνες νότες, ἐπωδό, ποῦ ξέσχιζε τ' αὐτιά, ἐπωδὸ μὲ λόγια πιὰ τώρα :

— Ἀχάριστη ! ἀχάριστη ! . . .

Καὶ ξανάρχιζε τὸ τραγοῦδι σιγανὸ στὴν ἀρχὴ καὶ ἥσυχο κι' ὕστερα παραπονιάρικο, χωρὶς λόγια καὶ ἡ ἀπαίσια ἐπωδὸς πάλι :

— Ἀχάριστη ! ἀχάριστη ! . . .

Ὅσο ποῦ ἡ ρηγοπούλα οηκώθηκε ἔξαλλη καὶ πῆγε ν' ἁρπάξῃ τὸ κουτὶ νὰ τὸ πετάξῃ ἔξω μαζὶ μὲ τὸ καταραμένο τὸ βιολί, μὰ δὲν τόλμησε νὰ τ' ἀγγίξῃ. Λησμονημένο ἐκεῖ κι' ἀπὸ τὴν ἡμέρα ποῦ ἔφυγε τὸ ρηγόπουλο ἀπεριποίητο ἦταν κατασκόνιστο. Καὶ τὸ τραγοῦδι μὲ τὴν ἀπαίσια ἐπωδό του πιὰ δὲν ἀκουγότανε· διατὶ νὰ τὸ πετάξῃ! Θὰ τὸ σήκωνε ἀπὸ ἐκείνη τὴν κάμαρα. Καὶ κάπως λαφρωμένη ἀπὸ τὸν ἐφιάλτη ἀφηκράστηκε μὴ καμμιὰ γωνιὰ τῆς κάμαρας ἀντηχοῦσε ἀκόμα τὴν ἐπωδό, μὰ δὲν ἄκουσε τίποτα, ξὸν ἀπὸ τὴν ἥσυχη ἀναπνοὴ τοῦ παλλικαριοῦ, ποῦ κοιμοῦνταν ἀκόμα . . .

Ἀρτάκη 1909. **Ἀργύρης Ν. Κόρακας.**

ΣΥΝΑΞΑΡΙ

« Σὲ μιὰ μακρυνὴ ἐνθύμησι »

Ἔλα, παιδοῦλά μου γλυκυά, θυμήθηκα γιὰ σένα
παλιὸ ἕνα συνξάρι
ὁποῦ ἡ γιαγιά μου μὲ ἔλεγε σὲ χρόνια περασμένα
ὁ ὕπνος πρὶ μὲ πάρῃ.

* * *

» Στῆς ἀραπιᾶς τὰ ξένα μέρη
ποῦ ψήνει ὁ ἥλιος τὸ ψωμί,
Στῆς ἀραπιᾶς τὰ ξένα μέρη
τί εἶδε, μέρα-μεσημέρι,
τί ἔπαθε — ὁ θεὸς τὸ ξέρει —
ὁ ἄγι' Ἀντώνης μιὰ φορά.

» Μονάχος ζοῦσ' ἐκεῖ κρυμμένος
κ' ἦταν ἡ ὄψι του χλωμή,
μονάχος ζοῦσ' ἐκεῖ κρυμμένος
καὶ πάντοτ' ἔμνησκε σκυμμένος
μὲς τὰ βιβλία τὰ ἱερά.

» Καὶ ὁ Σατανᾶς — κακούργα πλάσι!
— Ὄξ' ἀπ' ἐδῶ μὴν κολαστῇς!
— Καὶ ὁ Σατανᾶς — κακούργα πλάσι!
Βουλήθηκε νὰ τὸν κολάσῃ
καὶ μὲς τὴν τόσην ἐρημιά.

» Καὶ ξάφνου κόρη ἀφροπλασμένη
— Πεντάμορφη, ὅσο φανταστῇς —
Καὶ ξάφνου κόρη ἀφροπλασμένη
γυμνὴ μπροστὰ στὸν ἅγιο βγαίνει
καὶ τὸν τηράει μ' ἐπιθυμιά.

» Ὁ ἅγιος τρόμαξε, μὰ πάλι —
ἦταν ἡ πίστη του πολλὴ —
Ὁ ἅγιος τρόμαξε μὰ πάλι
γύρισε ἀτάραγο κεφάλι
Καὶ λέγει: Βλέπε χαμηλά.

» Κ' ἐκείνη ἀδιάντροπη ὡς τὰ τόσο,
μὲ τὴ γλυκυὰ φωνὴ λαλεῖ,
κ' ἐκείνη ἀδιάντροπη ὡς τὰ τόσο:
— Συχώρα ἀπάντησι νὰ δώσω —
τοῦ λέγει καὶ χαμογελᾷ.

» — Νὰ βλέπῃς πρέπει σὺ στὸ χῶμα
γιατὶ ἔχεις ἀπ' αὐτὸ πλαστῇ·
Νὰ βλέπῃς πρέπει σὺ στὸ χῶμα,
μὰ ἐγὼ ζωὴ χρωστῶ καὶ σῶμα
σὲ σέ, γιαὐτὸ θὰ σὲ τηρῶ.

» Γεννήθηκα ἀπὸ τὸ πλευρό σου
ὡραία κόρη γελαστή·
γεννήθηκα ἀπὸ τὸ πλευρό σου.
Μὲ παίρνεις πάλι θησαυρό σου;
ὁποῦ ἤμουν νἄρθω, λαχταρῶ.

» *Καὶ ὁ Ἅγιος: Φύγε ἀπὸ τὰ μένα*
κ' ὕπαγε ὀπίσω Σατανᾶ!
Τῆς εἶπε: Φύγε ἀπὸ τὰ μένα!
Μὲ λόγια θέλεις κολασμένα
νὰ μὲ κολάσῃς ἄλλη μιά.

» *Σταυροκοπιέται τρομασμένη*
ἡ κόρη χάνεται ξανά,
καὶ στὸ σταυρό του τρομασμένη
σκορπιέται εὐθὺς καὶ ὁ Ἅγιος μένει
στὴν ἁγιασμένη του ἐρημιά.

» *Παιδί μου, κάμε τὸ σταυρό σου*
Μπρὸς στὴν εἰκόνα τὴ σεμνή.
Εἶτ' ἡ γιαγιά μου· τὸ σταυρό σου,
καὶ γύρε τώρα στὸ πλευρό σου,
ὕπνος γλυκὸς νὰ σοῦ χυθῇ.

Παιδοῦλα, κάμε τὸ σταυρό σου
Τὴν ὀμορφιά σου τὴ γυμνὴ
νὰ κρύψῃς! Κάμε τὸ σταυρό σου,
γλυκὰ ἡ καρδιά, μέσα στὸ ἁβρό σου
στηθάκι, ἀγνὴ νὰ κοιμηθῇ.

Δ. Π. Φωτεινός.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΚΟΓΚΟΛ

Ο ΜΑΝΔΥΑΣ

Περὶ τὰς ἐννέα τῆς πρωΐας ὅταν πηγαίνουν εἰς τὴν ἐργασίαν των οἱ ὑπάλληλοι τῶν διαφόρων τμημάτων, τὸ ψῦχος τσιμπᾷ τόσον δυνατὰ τὴν ρῖνα των, ὥστε ἀγνοοῦν τί νὰ κάμουν, νὰ ὑπάγουν στὴν δουλειά των ἢ νὰ ἐπιστρέψουν στὸ σπίτι των.

Ἂν τὰς στιγμὰς αὐτάς, οἱ ἀνώτεροι λειτουργοὶ ὑποφέρουν ἀπὸ τὸ κρύο εἰς σημεῖον ποῦ νὰ δακρύζουν τὰ μάτια των, τί δὲν ὑποφέρουν οἱ τιτλοῦχοι ποῦ δὲν ἔχουν τὰ μέσα νὰ προφυλαχθοῦν ἀπὸ τὴν σκληρότητα τοῦ χειμῶνος; Ἀπό τινος καιροῦ ὁ Ἀκάκιος ἠσθάνετο εἰς τὴν ράχιν καὶ τοὺς ὤμους πόνους δρυμεῖς ἂν καὶ συνείθιζε νὰ διέρχεται τρέχων καὶ ἀσθμαίνων τὴν ἀπόστασιν ποῦ ἐχώριζε τὸ σπίτι ἀπὸ τὸ γραφεῖόν του. Ἀφοῦ ἐσκέφθη καλὰ ἔφθασεν εἰς τὸ ὁριστικὸν συμπέρασμα ὅτι ὁ μανδύας του εἶχε κάποιον ἐλάττωμα. Ὅταν ἐπέστρεψε εἰς τὸ δωμάτιόν του ἐξήτασε τὸ φόρεμα καὶ παρετήρησε ὅτι τὸ πολύτιμον ὕφασμα εἰς τρία τέσσαρα μέρη εἶχε τόσον λεπτυνθῇ, ποῦ ἦτο σχεδὸν διαφανὲς καὶ ἀκόμη ἡ φόδρα ἦτο ξυλωμένη.

Ὁ μανδύας αὐτὸς ἦτο ἀπὸ πολὺν καιρὸν τὸ ἀντικείμενον τῶν ἐμπαιγμῶν τῶν ἀνηλεῶν συναδέλφων τοῦ Ἀκακίου· τοῦ ἠρνοῦντο τὸ ὄνομα μανδύας διὰ νὰ τὸ βαπτίσουν καπουσόν. Τὸ ἀληθὲς εἶναι ὅτι τὸ ἔνδυμα αὐτὸ εἶχε ὄψιν ἀρκετὰ περίεργον. Ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος ὁ γιακᾶς εἶχε μακρύνει, διότι πάντοτε ὁ δυστυχὴς τιτλοῦχος ἀφήρει ἕνα κομμάτι διὰ νὰ μπαλώσῃ τὸ ἔνδυμα ἀλλοῦ, καὶ τὰ μπαλώματα δὲν ἐπρόδιδαν χέρι πεπειραμένου ράπτου. Ἐγίνοντο μὲ ὅλην τὴν δυνατὴν ἀδεξιότητα καὶ δὲν ἔκαμναν καμμίαν καλὴν ἐντύπωσιν. Ὅταν ὁ Ἀκάκιος ἐτελείωσε τὰς θλιβερὰς αὐτὰς ἐρεύνας ἐσκέφθη ὅτι ἔπρεπε ἀδιστάκτως νὰ φέρῃ τὸν μανδύαν του εἰς τὸν ράπτην Πέτροβιτς, ὁ ὁποῖος κατῴκει εἰς τὸ τέταρτον πάτωμα ἕνα σκοτεινὸν κελλίον.

Ὁ Πέτροβιτς ἦτο ἄνθρωπος μὲ μάτια ἀλλοίθωρα, μὲ πρόσωπον εὐλογιασμένον καὶ ὁ ὁποῖος εἶχε τὴν τιμὴν νὰ ράπτῃ τὰ ἐνδύματα καὶ τὰ πανταλόνια τῶν ἀνωτέρων ὑπαλλήλων ὅταν δὲν ἦτο μεθυσμένος. Εἰμποροῦσα νὰ μὴν ὁμιλήσω ἐδῶ ἐπὶ μακρὸν διὰ τὸν ράπτην αὐτόν, ἀλλ' ἐπειδὴ εἶναι συνήθεια νὰ μὴν εἰσάγεται εἰς τὴν διήγησιν κανένα πρόσωπον χωρὶς νὰ παρουσιάζεται μὲ τὴν ἰδιαιτέραν του φυσιογνωμίαν, εἶμαι ὑποχρεωμένος νὰ περιγράψω καλὰ ἢ κακὰ τὸν Πέτροβίτς μου.

Ἄλλοτε ὅταν ἀκόμη ἦτο μαθητευόμενος εἰς τὸν μάστορή του, ὠνομάζετο ἁπλῶς Γρηγόρης. Ὅταν ἠλευθερώθη ἔκρινε κατάλληλον ν' ἀλλάξῃ ὄνομα. Ἤρχισε καὶ νὰ πίνῃ κατ' ἀρχὰς μὲν μόνον τὰς ἑορτάς, κατόπιν ὅλας τὰς ἡμέρας ποῦ σημειοῦνται μὲ σταυρὸν εἰς τὸ ἡμερολόγιον. Ὑπεστήριζε ὅτι σεβόμενος τὰς προδιαγεγραμμένας ὑπὸ τῆς ἐκκλησίας ἑορτὰς ἔμενε πιστὸς εἰς τὰς πατροπαραδότους συνηθείας καὶ ὅταν ἡ σύζυγός του τὸν ἐμάλλωνε τὴν κατηγοροῦσε ὡς χειραφετημένην καὶ Γερμανίδα.

Ὁ Ἀκάκιος Ἀκακίεβιτς ἐσκαρφάλωσε εἰς τὸ οἴκημα τοῦ ράπτου. Ἐφθασεν εἰς αὐτὸ διὰ μιᾶς στενῆς, βρωμερᾶς καὶ ὑγρᾶς σκάλας, ἡ ὁποία καθὼς καὶ ὅλων τῶν σπιτιῶν ποῦ εἰς τὴν Πετρούπολιν κατοικοῦνται ἀπὸ πτωχοὺς ἀνθρώπους, ἀπέπνεε μιὰν ὀσμὴν ρακῆς ἀνερχομένην εἰς τὴν μύτην καὶ τὰ μάτια.

Ἐνῷ ὁ τιτλοῦχος σύμβουλος ἀνήρχετο τὰ γλυστερὰ σκαλοπάτια, ὑπελόγιζε τί εἰμποροῦσε νὰ τοῦ ζητήσῃ ὁ Πέτροβιτς διὰ τὴν ἐπισκευὴν καὶ ἀπεφάσισε νὰ τοῦ δώσῃ ἕνα ροῦβλι.

Ἡ θύρα τοῦ ἐργάτου ἦτον ἀνοικτὴ ἵνα δώσῃ διέξοδον εἰς τὰ νέφη τὰ ὁποῖα ἐξήρχοντο ἀπὸ τὸ μαγειρεῖον, ὅπου ἡ σύζυγος τοῦ Πέτροβιτς τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐτηγάνιζε ψάρια. Ὁ Ἀκάκιος διῆλθε τὸ μαγειρεῖον σχεδὸν τυφλὸς ἀπὸ τὸν καπνὸν χωρὶς νὰ τὸν ἴδῃ ἡ γυναῖκα καὶ εἰσῆλθε εἰς τὸ δωμάτιον ὅπου ὁ ράπτης ἐκάθητο ἐπάνω εἰς ἕνα μεγάλο τραπέζι χονδροκαμωμένο, μὲ σταυρωμένα τὰ πόδια ὡς τοῦρκος πασᾶς καὶ κατὰ τὸν ρωσσικὸν τρόπον μὲ γυμνὰ πόδια.

Τὴν προσοχήν, μόλις τὸν ἐπλησίαζε κανείς, ἤγειρε τὸ νῦχι τοῦ μεγάλου δακτύλου ὁλίγο σαπισμένο ἀλλὰ σκληρὸ καὶ ἄκαμπτο σὰν ὄστρακον χελώνης. Ἔφερε εἰς τὸν λαιμὸν πολλὰ τυλίγματα κλωστῆς καὶ εἰς τὰ γόνατα ἕνα κουρελιασμένο ἔνδυμα, ἀπὸ μερικῶν λεπτῶν προσεπά-

θει χωρὶς νὰ τὸ καταφέρῃ νὰ περάσῃ τὴν βελόνα του. Κατ' ἀρχὰς ὕβρισε τὸ σκότος, καὶ κατόπιν τὴν κλωστή.

— Θὰ μπῆς βρώμα! ἀνέκραξε.

Ὁ Ἀκάκιος εὐθὺς παρετήρησε ὅτι ἦλθε εἰς ἀκαιάλληλον στιγμήν. Θὰ ἐπροτίμα νὰ φθάσῃ εἰς καμμίαν ἀπὸ τὰς εὐτυχεῖς ἐκείνας στιγμάς, καθ' ἃς ὁ ῥάπτης ἐλάμβανε κανένα νέον ἀναψυκτικὸν ἢ καθὼς ἔλεγε ἡ σύζυγός του ἐρρουφοῦσε μεγάλην δόσιν ῥακιοῦ. Τότε εὔκολα ὁ πελάτης κατώρθωνε νὰ τὸν πείσῃ νὰ δεχθῇ τὴν τιμήν, μάλιστα ὁ ῥάπτης ἔφθανε μέχρι τοῦ ὑγιοῦς σημείου νὰ ὑποκλιθῇ εὐχαριστῶν θερμῶς.

Συνήθως ἡ γυναῖκά του ἐπενέβαινε εἰς τὰς συμφωνίας καὶ τὸν ὕβριζε ὡς μέθυσον, ἐξεφώνιζε καὶ ὠρύετο ἐμποδίζουσα αὐτὸν νὰ δεχθῇ ἐργασίαν εἰς ἐξευτελισμένην τιμήν. Τότε προσετίθετο κάτι καὶ ἡ ὑπόθεσις ἐτελείωνε.

Δυστυχῶς διὰ τὸν τιτλοῦχον σύμβουλον, ὁ Πέτροβιτς δὲν εἶχεν ἀκόμη ἐγγίσει τὴν φιάλην καὶ μὲ αὐτοὺς τοὺς ὅρους ὁ ῥάπτης ἦτο πεισματάρης, ἐπίμονος καὶ ἱκανὸς νὰ ζητήσῃ φρικώδη τιμήν.

Ὁ Ἀκάκιος προεῖδε τὸν κίνδυνον, ἀλλὰ ἦτο ἀργά, διότι τὸ μάτι τοῦ ῥάπτου τὸ μοναδικό του μάτι, τὸ ἀλλοίθωρο, τὸν εἶχεν ἰδεῖ καὶ ὁ Ἀκάκιος Ἀκακίεβιτς ἐψιθύρισε μηχανικῶς.

— Καλημέρα Πέτροβιτς.

— Καλῶς ὡρίσατε Κύριε, ἀπήντησε ὁ ῥάπτης τοῦ ὁποίου τὸ βλέμμα ἐσταμάτησε εἰς τὸ χέρι τοῦ τιτλούχου συμβούλου διὰ ν' ἀναγνωρίσῃ τί ἐκρατοῦσε.

— Ἦρθα διὰ... Ἤθελα...

Πρέπει νὰ σημειώσωμεν ὅτι ὁ δειλὸς τιτλοῦχος σύμβουλος εἶχε τὴν συνήθειαν νὰ ἐκφράζῃ τὰς σκέψεις του μόνον μὲ κομμένας φράσεις, ῥήματα, προθέσεις, ἐπιῤῥήματα, μόρια τὰ ὁποῖα οὐδέποτε ἀπετέλουν φράσιν συνεχῆ.

Ἐὰν ἡ περὶ ἧς ἐπρόκειτο ὑπόθεσις ἦτο σοβαροῦ χαρακτῆρος, δύσκολος, δὲν ἠδύνατο νὰ τελειώσῃ τὴν φράσιν του, ἐστενοχωρεῖτο εἰς τὴν σύνταξιν καὶ τὴν φορὰν αὐτὴν ἔμεινε ἄναυδος. Ἔμεινε συγχρόνως ὄρθιος ἀκίνητος λησμονῶν ὅτι εἶχε νὰ εἰπῇ καινομίζων ὅτι τὸ εἶπε.

— Τί ἐπιθυμεῖτε, κύριε; ἠρώτησεν ὁ Πέτροβιτς, ἀναμετρῶν αὐτὸν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν καὶ περιφέρων ἐρωτηματικῶς τὰ μάτια εἰς τὸν γιακᾶ, τὰ μανίκια, τὴν μέση, τὰ κουμπία καὶ ἐν ἐνὶ λόγῳ εἰς ὅλην τὴν στολὴν τοῦ Ἀκακίου, ἂν καὶ τὴν ἐγνώριζε πολὺ καλὰ διότι τὴν εἶχε ῥάψει ὁ ἴδιος.

Ὁ Ἀκάκιος ἀπήντησε ψελλίζων ὡς συνήθως.

— Ἤθελα... Πέτροβιτς... αὐτὸς ὁ μανδύας βλέπεις... ἄλλως τε νομίζω... τὸν νομίζω καλὸν ἀκόμη... ἐκτὸς ἀπὸ λίγη σκόνη... βέβαια μοιάζει ὀλίγο παλαιός... ὅμως εἶνε καινουργότατος... ὀλίγο βούρτσισμα... ἐκεῖ στὴ ῥάχη... καὶ στὸν ὦμο ἔδω... δύο-τρία ξεσχίσματα... μὰ δὲν ἀξίζουν τὸν κόπο νὰ προσέξῃ κανείς.,. Βλέπετε τί εἶνε, δὲν ἀξίζει τὸν κόπο... Νὰ μοῦ τὰ ἐπιδιορθώσετε σὲ δύο-τρία λεπτά.

Ὁ Πέτροβιτς ἔλαβε τὸ δυστυχισμένο παλτό, τὸ ἐξήπλωσε στὸ τραπέζι, τὸ παρετήρησε σιωπηλῶς καὶ ἐσήκωσε τὴν κεφαλήν. Κατόπιν ἐξήπλωσε τὰ χέρια πρὸς τὸ παράθυρον ἵνα φθάσῃ τὴν στρογγυλὴ ταμπακιέρα του, ποῦ ἐστολίζετο μὲ μίαν εἰκόνα στρατηγοῦ. Δὲν εἰμπορῶ νὰ εἰπῶ τίνος στρατηγοῦ, διότι ἐπειδὴ ἡ εἰκὼν εἶχε τυχαίως βλαβῇ ὁ ῥάπτης ὡς ἔξυπνος ἄνθρωπος εἶχε κολλήσει ἐπάνω της ἕνα κομμάτι χαρτί.

Ὅταν ὁ Πέτροβιτς ἐτελείωσε τὸ ῥούφηγμα τῆς πρέζας του ἐξήτασε πάλιν τὸ δύσμοιρον καπουσόν, τὸ ἐξέθεσεν εἰς τὸ φῶς καὶ ὕψωσε διὰ δευτέραν φορὰν τὴν κεφαλήν, κατόπιν ἐξήτασε τὴν φόδρα, ἐσήκωσε πάλιν τὸ σκέπασμα τῆς ταμπακιέρας, τῆς ἄλλοτε στολισμένης μὲ τὴν εἰκόνα ἑνὸς στρατηγοῦ καὶ τέλος ἀνέκραξε:

— Τίποτε δὲν διορθώνεται ἐδῶ. Εἶνε χειρότερο ἀπὸ ἕνα παλιοκούρελο.

Ὁ Ἀκάκιος ἔχασε τὸ θάρρος του.

— Πῶς, ἀπήντησε μὲ φωνὴν παραπονιάρικη παιδιοῦ, δὲν διορθώνεται αὐτὴ ἡ τρύπα. Μὰ ἰδέ, Πέτροβιτς, εἶνε δύο μόνον ξεσχίσματα κι' ἔχεις τόσο πανὶ νὰ τὸ διορθώσῃς.

— Κομμάτια ἔχω βέβαια πολλά, μὰ πῶς νὰ τὰ ῥάψω; Τὸ ὕφασμα εἶνε φαγωμένο, δὲν βαστᾷ πουθενά.

— Μπά! ὅπου δὲ βαστοῦν αἱ ἄκρες θὰ βάλῃς ἕνα μπάλωμα.

— Δὲν ἔχει μπάλωμα. Τὸ ὕφασμα ἐπὶ τέλους εἶνε ὕφασμα καὶ στὸ χάλι ποῦ ἔχει αὐτὸ ἕνα φύσημα ἀέρος θὰ τὸ κομματιάσῃ.

— Μὰ βέβαια... ἐν τούτοις... ἔτοι θὰ διαρκοῦσε ὀλίγο ἀκόμη... παρατήρησε... ἀλήθεια.

— Ὄχι, ἀπήντησε ὁ Πέτροβιτς ἀποφασιστικῶς, τίποτε δὲν γίνεται. Τὸ ὕφασμα πέρασε τὸν καιρό του. Καλλίτερα νὰ τὸ κάμετε τσουράπια τὸ χειμῶνα, θὰ σᾶς ζεσταίνουν περισσότερο ἀπὸ τὶς κάλτσες. Οἱ Γερμανοὶ ἐφεῦραν τὰ τσουράπια καὶ ἐκέρδισαν πολλὰ ἀπ' αὐτὸ τὸ εἶδος.

Ὁ Πέτροβιτς δὲν ἔχανε εὐκαιρίαν χωρὶς νὰ προσβάλῃ τοὺς Γερμανούς.

— Πρέπει νὰ κάμετε ἕνα νέον μανδύαν ἐπρόσθεσε.

— Νέον μανδύαν;

Τὰ πάντα ἐμαύρισαν ἐμπρὸς στὸν Ἀκάκιον. Τὸ ἐργαστήριον ἐστριφογυρνοῦσε γύρω του καὶ τὸ μόνον ποῦ ἔβλεπε ἦτο ἡ εἰκὼν τοῦ στρατηγοῦ ἡ σκεπασμένη μὲ χαρτὶ ἐπὶ τῆς ταμβακοθήκης τοῦ Πέτροβιτς.

— Νέον μανδύαν; Ἐμουρμούρισεν ὡς χαμένος μέσα σὲ ὄνειρο, ἀλλὰ δὲν ἔχω χρήματα.

— Ναί, ἕνα, νέον μανδύαν, ἐπανέλαβεν ὁ Πέτροβιτς μὲ σκληρὰν ἐπιμονήν.

— Ἀλλά... ἐὰν ὑποτεθῇ ὅτι λάβω τοιαύτην ἀπόφασιν... Πόσον...

— Θέλετε νὰ εἰπῆτε πόσον θὰ σᾶς στοιχίσῃ;

— *Ναί.*

— *Κάτι ὡς ἑκατὸν πενῆντα ρούβλια χάρτινα, ἀπήντησεν ὁ ράπτης μὲ ἕνα συσπασμὸν χειλέων.*

Ὁ κατηραμένος αὐτὸς ράπτης ἠὐχαριστεῖτο ἰδιαιτέρως νὰ συγκινῇ τοὺς πελάτας του καὶ νὰ ἐξετάζῃ μὲ τὸν μοναδικὸν καὶ ἀλλοίθωρον ὀθφαλμόν του τὰς κινήσεις τοῦ προσώπου των.

— *Ἑκατὸν πενῆντα ρούβλια δι' ἕνα μανδύαν; εἶπεν ὁ Ἀκάκιος. Καὶ ὁ τιτλοῦχος σύμβουλος ἐπρόφερε τὰς λέξεις ταύτας μὲ τόνον ὁμοιάζοντα πρὸς κραυγήν, τὴν πρώτην ἴσως ποῦ ἐξέβαλεν ἀφ' ὅτου ἐγεννήθη, διότι συνήθως ὁμιλοῦσε μὲ πολλὴν δειλίαν. (Ἀκολουθεῖ).*

ΣΥΝΝΕΦΑ

Συννεφάκια κάτασπρα στὰ γαλάζια οὐράνια
ἀπὸ κρίνους ἔπλεχαν μαγικὰ στεφάνια.
Καὶ μεσ' στοὺς κρινόκυκλους ὦ χρυσή μου ἐλπίδα
σ' ἀγκάλιασαι γράμματα χαραγμένα εἶδα...
κ' εἶπα θάσαι ταίρι μου τότε μὲ τὸ νοῦ,
σὰν εἶδε ὁ ἀλάθευτος χάρτης σ' οὐράνου!
Σβύστηκαν τὰ σύννεφα.., γέντηκες δικιά μου,
μὰ πῶς κλέφτρα ἤσουνε.. ποιὸς νὰ στοχαστῇ;
τὴν ἀγάπη μου ἔκλεψες μεσ' ἀπ' τὴν καρδιά μου,
ἔρυγες, στὴν κλείδωσες,. κ' ἔμεινε κλειστή....

Φώτιος Α. Στεφανίδης.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΣΤΕΦΑ

Δ΄.

Τὸ ἐκ Παιρῶν ἀτμόπλοιον εἶχε καθυστερήσει, συνέπεσε δὲ ἡ ἄφιξίς του μὲ τὴν ἐκ Κερκύρας περὶ τὴν δείλην. Τὸ Ταχυδρομεῖον, ἔχον τόσους φακέλλους πρὸς διαλογήν, ἔμενεν κλεισμένον, καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν περιμενόντων ἔξω ἐγίνετο ὅλοέν μεγαλείτερος.

Ἦτο μικρὸς ἰσόγειος οἰκίσκος παρὰ τὴν θάλασσαν, μία πτέρυξ τοῦ οἰκοδομήματος τοῦ χρησιμεύοντος ὡς Δημαρχία συγχρόνως καὶ Ἀστυνομία, μὲ παράθυρα σιδηρόδρραβδα, καὶ μ' ἕνα φανὸν πετρελαίου κρεμάμενον διὰ σιδηροῦ βραχίονος πρὸ τῆς μεγάλης ἀψιδωτῆς θύρας τοῦ προδόμου. Ἤδη κατήρχετο τὸ σκότος, καὶ τὰ οἰκοδομήματα τῆς μεγάλης πλατείας, ἐφ' ἧς ἡ πρόσοψις, ἀνέκυπταν μέσῳ τῶν ἰσχνῶν δένδρων ὡς ὄγκοι μελανοί, ἐπὶ τῶν ὁποίων, ἐδῶ κ' ἐκεῖ, ἔλαμπαν ὀπαὶ φωτειναί. Ἡ θάλασσα ἐξατέστελλε τὸν θόρυβον τῶν κυμάτων της καὶ διεκρίνοντο ἐκεῖθεν οἱ μαῦροι ἱστοὶ τῶν πλοίων, τῶν δεμένων ἀσφαλῶς ἀπὸ τῆς ξηρᾶς, διαγράφοντες τόξα μὲ τὰς ὑψηλάς των ἄκρας ὡς ἐκ τοῦ σάλου. Ὁ ἀὴρ ἔπνεε μανιώδης, τὰ δὲ πυκνὰ νέφη τ' ἀλληλοδιωκόμενα ἐξέπεσον ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν εἰς βροχὴν στιγμιαίαν ἀλλ' ὁρμητι

Ἑλένη. Μὰ ἴσως δὲν τὸ θυμᾶται...

Πέτρος. Τότες ἂς πῇ κανένα, ποῦ θυμᾶται.

Κώστας. Μά, δὲν θυμοῦμαι τίποτα.

Γιῶργος. Τότε βγάλε καὶ διάβασε.

Θάλεια. Τὰ κουβαλεῖ κι' ἀπάνου του; ὡραῖα!

Δνὶς Νεαροπ. Ἐν τῷ χαρτοφυλακίῳ παρὰ τὴν καρδίαν.

Γεωργιάδης. Γιὰ κατάπλαμα; Γιὰ νὰ δοῦμε αὐτὸ τὸ χαρτοφυλάκιο. Πρόσεξε ὅμως νὰ μὴν παραπέσῃ τίποτε...

Κίμων. Ὡς γι' αὐτό... ὅτι κι' ἂν εἶναι, μπορῶ νὰ ἐγγυηθῶ πῶς ὅλα τὰ χαρτιὰ ποῦ βαστᾷ ὁ Κώστας μποροῦν νὰ περάσουν κι' ἀπ' τὰ χέρια μιανῆς ἐξηντάρας καλόγριας, χωρὶς κίνδυνο.

Νῖκος. *(Στὴ Δεσπ. Νεαροπούλου.)* Καλό, κακὸ ἐσεῖς δεσποινὶς μὴν τὰ ἐγγίζετε.

Κίμων. Ἔλα, Κώστα· δός το σ' ἐμένα. Ἐγώ, ξέρεις...

Κώστας. *(Τοῦ δίνει τὸ χαρτοφ. ἀφοῦ κρατήσῃ ἕνα χαρτί)* Ὁρίστε·

Θάλεια. Τί πῆρες ἀπὸ μέσα;

Κίμων. Μ' ἔβγαλες ψεύτη, Κώστα!

Νῖκος. Μὰ δὲν ἔχει τὸ δικαίωμα κανεὶς νἄχῃ κ' ἕνα μυστικό;

Κυρ. Νικοπούλου. Ἔπειτα μπορεῖ νὰ ἦναι καὶ τίποτα ἄσχετο.

Πέτρος. Κοντὰ στὴ Δεσποινίδα Ἑλένη ὁ Κίμων.

Θάλεια. Τόρα δά, κ. Κίμων, μπορεῖτε νὰ ξακουλουθήσετε τὸ φλέρτ μὲ τὴν Ἑλένη.

Πέτρος. Κατόπιν ἡ δνὶς Θάλεια.

Νῖκος. Διάβολε! Ὁ Κίμων πῆρε τὴν πιὸ καλὴ θέση! Σεβαστέ μου πεθερέ, νὰ κάποιος που δὲ θἄλλαζε τὴ θέση του μὲ τὴ δική σας!

Γεωργιάδης. Τὸ πιστεύω...

Πέτρος. Πλαῖ στὴ δεσποινίδα Θάλεια...

Δνὶς Νεαροπ. Βεβαίως ἐγώ!

Πέτρος. Καὶ κατὰ φυσικώτερο λόγο ὁ Νῖκος.

Νῖκος. *(Κάθεται).* Μὲ τὴν ἄδειά σας, δεσποινὶς Νεαροπούλου! *(Στὴ Θάλεια).* Πῶς τὴν ὑποφέρνεις αὐτὴ τὴν σχολαστική!

Γιῶργος. Οὔ ὁ κ. Πρόεδρος συνέζευξε...

Κίμων. *(Σιγά).* Στρίγλα μὴ χωριζέτω!

Πέτρος. Κατόπιν ἡ δνὶς Νεαροπούλου...

Γιῶργος. Ὁ Νῖκος μεταξὺ δύο πυρῶν! Εὐτυχισμένε θνητέ!

Νίμων. Καὶ ὅμως, κ. Γεωργιάδη, δὲν μπορεῖτε νὰ πῆτε πως ὁ Νῖκος εἶναι... ὁμοιοπαθής σας!

Νῖκος. Σᾶς βεβαιῶ πως δὲν ἀλλάζω τὴ θεσούλα μου μὲ κανενός.

κὴν, παρασυρομένην ὑπὸ τοῦ ἀνέμου καὶ τύπτουσαν ὡς διὰ μαστιγίου τὰ πρόσωπα καὶ κροτοῦσαν ἐπὶ τῶν λιθοστρώτων ἢ ἐπὶ τῶν εὐρέων τελμάτων τοῦ δρόμου. Οἱ ἄνθρωποι, ἐξ ὅλων τῶν διευθύνσεων ἐρχόμενοι, μὲ κομβωμένα ἐπανωφόρια, ἐκράτουν ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς μετὰ κόπου τὰ ἐκφεύγοντα ἀλεξιβρόχια, ἔσπευδαν δὲ πηδῶντες τὰ τέλματα ἀλλὰ μὴ ἀποφεύγοντες τὴν λάσπην, καὶ κατέφευγαν ὑπὸ τὴν στέγην τοῦ Ταχυδρομείου. Οἱ πλεῖστοι ἦσαν ἔμποροι, ὑπάλληλοι ἢ ὑπηρέται ἐμπορικῶν, τρέχοντες ν' ἁρπάξουν μὲ ἀνυπομονησίαν συμφέροντος τὰ γράμματά των, ἢ παραλῆπται τῆς ἐπισήμου ἀλληλογραφίας, μεταξὺ δὲ αὐτῶν καὶ ἰδιῶται, περιμένοντες, μᾶλλον μὲ στοργῆς ἐνδιαφέρον αὐτοί, εἰδήσεις παρὰ ποθητῶν. Ὁ μικρὸς πλακόστρωτος διάδρομος, ἐφ' οὗ θὰ ἠνοίγοντο μετ' ὀλίγον αἱ δύο θυρίδες τῆς διανομῆς, ἦτο ἤδη κατάμεστος, καὶ τὸ εὐρὺ φύλλον τῆς θύρας ἡμίκλειστον ὡς ἀσπὶς κατὰ τῆς βροχῆς καὶ τοῦ ἀνέμου. Ὀλίγαι ἀκτῖνες φανῶν ἐρυθρωπαί, ὀλισθαίνουσαι ἔξωθεν, διὰ τοῦ θολοῦ ὑαλώματος τοῦ ἐπιστέγοντος τὴν θύραν, ἐσχημάτιζαν ἐκεῖ μέσα ἡμίφως ἀμφίβολον. Τοῦ ὑποκώφου θορύβου τῆς λύσσης τῶν στοιχείων, ἀντηχοῦντος μακρόθεν, τῶν γελώτων καὶ τῶν ὁμιλιῶν, ὑπερίσχυεν ὁ κρότος τῶν ταχυδρομικῶν σφραγίδων, καταφερομένων ἀπὸ μέσα μεθ' ὁρμῆς καὶ ταχύτητος· διὰ τῶν ρωγμῶν δὲ τῶν θυρίδων καὶ τῶν θυρῶν ἀνέλαμπεν εἰς τὸ σκότος τὸ ζωηρὸν φῶς, ὑπὸ τὸ ὁποῖον ἐτελεῖτο ἡ πυρετώδης ἐργασία. Καὶ ἐπερίμεναν ἔξω μετ' ἀνυπομονησίας αὐξούσης ὅλοὲν καὶ δυσκόλως καταστελλομένης, δυσηρεστημένοι κάτωθεν διὰ τὴν βραδύτητα καὶ κρούοντες ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν διὰ τῶν ῥαβδίων ἢ τῶν δακτύλων τὴν θύραν, χωρὶς ὅμως νὰ λαμβάνουν καμμίαν ἀπάντησιν.

Ἦσαν γνωστοὶ καὶ φίλοι πρὸς ἀλλήλους οἱ περισσότεροι. Καθὼς δὲ τοὺς εἶχε συνοφίξει ἐντὸς τοῦ στενοῦ διαδρόμου ὁ ἀχρεῖος καιρὸς καὶ παρετείνετο ἡ ἀναμονή, ἤρχισαν νὰ ζητοῦν ψυχαγωγίαν εἰς λόγους, εἰς γέλωτας καὶ εἰς μικρὰς ἀστειότητας. Καὶ ἀπειθήσαν πολλαὶ ὀμβρέλλαι ἀποστάζουσαι παρὰ τὰς γωνίας τῶν θυρῶν, καὶ ἐξήχθησαν αἱ καπνοθῆκαι καὶ ἤρχισαν νὰ στρήφωνται σιγάρα, ἀναφθέντα ὅλα, τὸ ἕν διὰ τοῦ ἄλλου, ἐξ ἑνὸς μόνου πυρείου κηρίνου, τὸ ὁποῖον ἔριψεν ἕνας κύριος προγάστωρ μὲ γυαλιά, πολὺ σοβαρὸς καθ' ὅλα τὰ φαινόμενα. Τὸ κέντρον τῆς συνομιλίας ἦτο ἕνας ἐμποροϋπάλληλος, νέος δεκαεπτὰ ἕως δεκαοκτὼ ἐτῶν, παχὺς φοβερά, ἀλλὰ πολὺ εὐκίνητος καὶ ζωηρὸς καὶ λάλος, ἀπὸ τοῦ θυλακίου τοῦ ὁποίου προέκυπτεν αἰωνίως ἡ χαριτοθήκη του φουσκωμένη, καὶ μία μολυβδὶς μὲ μύτην ἄψογον ὀξυπάτην. Εἶχε θάρρος μὲ ὅλον τὸν κόσμον καὶ ἀπειείνετο πρὸς ὅλους ἐρωτῶν, ἀπαντῶν, εὐφυολογῶν, ἀστειευόμενος. Ἐννοεῖτο ὅτι τὸ θέμα ἦτο ἀπὸ πολλῆς ὥρας τὰ ἐκλογικά, ἀλλ' ὑπὸ τὸν ἐλαφρότερον τύπον ἐννοεῖται, ἄνευ πάθους καὶ μὲ γέλωτα ἄφθονον, διότι οἱ μεσημβρινοὶ ὅταν εἶνε πουθενὰ συμμαζευμένοι, ἢ θὰ χαριεντίζονται καὶ θὰ γελοῦν ὡς ἄγγελοι, ἢ θὰ ὑβρίζονται καὶ θὰλληλοτρώγωνται ὡς θηρία.

«Τὴ Δευτέρα τὰ λέμε, τὴ Δευτέρα!» ἔλεγεν ὁ παχὺς νέος, ἀπαντῶν εἰς ὑπαινιγμοὺς ἑνὸς λιούρη περὶ ἐνεργειῶν παρανόμων «ἢ καλλίτερα, τὴν Κυριακὴ τὰ μεσάνυχτα. Ἔτσι ἀκούσῃς **μπούμ!**

Πέτρος. Τόρα... Ποιὸς θὰ καθήσῃ πλαῖ στὴ δεσποινίδα;

Γεωργιάδης. Ὁ Κώστας!

Πέτρος. Ὁ Κώστας; Ἐδῶ εἶσαι Κώστα; Συγγνώμη! Συνείθισα νὰ σ' ἔχω γιὰ πανταχοῦ ἀπόντα! Πάρε λοιπὸν θέση.

Νῖκος. Ἔννοιασου, Κώστα, μπορεῖς νὰ κορτεζάρῃς ἐλεύθερα τὴ δεσποινίδα... Ἐγὼ φροντίζω γιὰ τὴ Θάλεια·

Γιῶργος. Καὶ μεῖς; στὸν ἄσο! Ζητεῖται ντάμα! Τὸ βασίλειόν μου γιὰ μιὰ ντάμα!

Δνὶς Νεαροπ. Ἱπποτικὸς νέος!

Γεωργιάδης. Κάποιος, Δεσποινίς, πρόσφερε τὸ βασίλειόν του γιὰ ἕνα ἄλογο!

Γιῶργος. *(Σιγά.)* Ἐγὼ θὰ σὲ πρόσφερνα ἐσένα τὴ βασίλεια τῶν οὐρανῶν, καρακάξα!

Πέτρος. Γιῶργο, κάθισε κοντά, στὴν κυρία Νεαροπούλου... ἐγὼ θὰ καθήσω ἀνάμεσα στὸν Κώστα καὶ σ' ἐσένα.

Δνὶς Νεαροπ. Θαυμάζω τὴν ὑμετέραν αὐταπάρνησιν κ. Πέτρε!

Γεῶργος. Μὰ τὴν ἀλήθεια, δεσποινίς, ἂν ἤμουνα κορίτσι σὰν κ' ἐσᾶς *(μορφάζει)* θατόνε φιλοῦσα τόρα! *(ἡ Δνὶς Νεαροπ. τσακίζεται.)*

Πέτρος. *(Σιγά)*. Τὸν κακό σου τὸν καιρό, ἄτιμε!

ται· πρέπει νὰ τῆς δώσουμε τὸ παράδειγμα... νὰ ὁ καβαλιέρος της, παραδείγματος χάριν!

Πέτρος. Ἀλήθεια! ὁ Κώστας νὰ μᾶς πῇ κανὲν ἀπὸ κεῖνά που σκαρόνει.

Γεωργιάδης. Διαπράττομεν καὶ ποιήματα, κύριε ἀνεψιέ; χμ! Ἔπρεπε νὰ τὸ ὑποθέσω...

Θάλεια. Περίεργο νὰ μὴν τὸ ξέρουμε!

Κίμων. Νὰ μᾶς πῇ «Τὸ ποτάμι». *(στὴν Ἑλένη)* Τὸ ξέρετε, δεσποινίς, τὸ ποτάμι;

Ἑλένη. Ἐγώ;....

Κα Νικοπούλου. Ποῦ θέλετε νὰ τὸ ξέρῃ ἡ Ἑλένη;

Δνὶς Νεαροπ. «Ὁ ποταμός»! ὡραῖον! Τὸ ἐνεπνεύσθητε προφανῶς παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Νείλου, κύριε Κώνστα!

Κίμων. Τί λόγος! Παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Νείλου, βέβαια... καὶ ὑπὸ τὴν σκιὰν τῶν πυραμίδων ἀπὸ τῆς κορυφῆς τῶν ὁποίων δεσποινίς, σᾶς καμαρόνουν αἱ ἀνθηραὶ ἀνοῖξεις πεντήκοντα αἰώνων!

Θάλεια. *(σιγά)* Μὰ τί ἔχετε ὅλοι σας μὲ τὴν καϋμένη τὴ δασκάλα μου;

Νῖκος. *(σιγά)* Ἔρωτα! Μπᾶς καὶ ζουλεύεις; *(δυνατά)* Ἂς ἀκούσουμε λοιπὸν «τὸ ποτάμι».

Ὅλοι. *(χωρὶς τὴν Ἑλένη)*. Τὸ ποτάμι! Τὸ ποτάμι!

βάρει κανόνα! καὶ τὸ καμπαναρεῖο τῶν Ἁγίων Πάντων νὰ σημαίνῃ, τότενες νἄρθῃς νὰ μοῦ πῇς γιὰ ἐπέμβασες καὶ παρανομίες.

— Καὶ ἀδὰ λέω ἐγὼ πῶς δὲν θάν τηνε πάρετε; Θάν τηνε πάρετε ὅπως πάντα σας. Νἄχαμε καὶ μεῖς, βλέπεις, τὴν Ἐξουσία...

— Τὴν εἴχατε, μάτια μου, τὴν εἴχατε καὶ σᾶς εἴδαμε τὶ ἐκάματε.

— Πότε;

— Ἐπρότερου, ψυχοῦλά μου.

— Τί, γιὰ δέκα μέρες; ὦ ντζόγια!

— Δέκα μῆνες μὲ συμπάθειο.

— Δέκα μῆνες, ἔστω, ποῦ ἔκατσε ὁ Κουμουντοῦρος στὰ πράμματα!

— Τὶ μὲ γνοιάζει ἐμένανε; Ἂς ἤθελε κάτσῃ! Μήπως τὴν ἡμέρα τ'ς ἐκλογῆς δὲν εἴχατε τὴν Ἐξουσία;

— Καὶ μὲ τοῦτο; Τί ἤθελες παναπῇ; Νὰ βάλουμε **μπαγιονέτα ἐν κάνα** καὶ νὰ σᾶς ποῦμε ὀπίσω; Ἔτσι γιαμὰ πέρνουν ἐκλογές;

— Μὰ ντούγκουε, δὲν καταλαβαίνω τί ἠθέλατε; Εἴμαστε, μωρέ, σὰν τὰ μερμήγκια...

— Ναὶ σὰν τὰ μερμήγκια! Βάλε μας καὶ μᾶς τέσσερα χρόνια στὴν Ἐξουσία, καὶ βλέπετε.

— Ἄσε πρῶτα νἄβγῃ ὁ ἥλιος ἀπὸ τὸ Κάστρο!

— Οὔουουου!» ἀνέκραξε μὲ μεγάλην φωνὴν ἐν μέσῳ τῶν γελώτων κύριός τις ξανθὸς καὶ πολὺ κοντός, ἐμπορομεσίτης, λαμβάνων πολὺ ἐνεργὸν μέρος εἰς τὰ πολιτικά. «Γιὰ τόνομα τοῦ Θεοῦ ἄστε ἐφτοῦνες τοὶ κουβέντες, γιατὶ δὲν μπορῶ ἄλλο. Τὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια, τὰ ἴδια καὶ τὰ ἴδια, κοντεύει νὰ κλουβιάνῃ καὶ τὸ κεφάλι μου.

— Πὲς πῶς ἐκλούβιανε, Πανάγο μου!» εἶπε δαγκάνων τὸν μύστακα ἀστειΐζ της ἐκ τῶν παρόντων. Ὁ ἐμπορομεσίτης προσεποιήθη ὅτι δὲν ἤκουεν, ἀλλ' ἡ φόρα του ἀμέσως ἐκόπη καὶ ἐξηκολούθησεν εἰς χαμηλότερον τόνον:

«Ἀλήθεια, μὰ τὸ Θέο. Πέστε καὶ τίποτοι ἄλλο νἀλεγράρουμε. Δὲν ἐβαρεθήκατε τὰ πολιτικὰ ποῦ τἀκοῦμε δύο μῆνες τόρα νύχια μέρα;... Τί καιρὸς εἶνε ἐαῦτος σήμερα; Ἐσύ, Σταθουλόπο, ποῦ πηγαίνεις ὄξω συχνά, πές μας θἄχουμε καλὴ ἐσοδεία ἐφέτο;»

Ὁ πρὸς ὃν ἀπευθύνθη, χάριν ἀλλαγῆς δῆθεν ὁμιλίας, ἦτο βλὰξ περίφημος, μὲ ζωῶδες ὕφος, ἀκκουμβῶν ἐπὶ τῆς θύρας τοῦ Ταχυδρομείου. Ἀπὸ πολλῆς ὥρας ἄφωνος καὶ ἀγέλαστος. Ἡ ἀπρόοπτος ἐρώτησις τὸν κατέπληξε, μετ' ὀλίγα δὲ λεπτὰ γενικῆς ἡσυχίας, κατώρθωσε νὰ ἐκστομίσῃ ἕνα «Δὲν ἠξέρω» λαρυγγῶδες, μὲ ψιλὴν βραχνὴν φωνήν. Ἡ ἀπάντησις ἐκίνησε τὸν γέλωτα καὶ ὁ ὄμιλος ἐξέσπασεν εἰς μεγαλόφωνον «οὖρρς!» ἐν ᾧ νέοι τινὲς ἐκ τῶν ζωηροτέρων, ἁρπαμὴν ζητοῦντες, ἤρχισαν νὰ συνωστίζωνται, νἀλληλωθοῦνται, συγκρουόμενοι δῆθεν κατὰ λάθος καὶ πίπτοντες ἐπὶ τοῦ Σταθουλόπου:

«Ὦ!.. ὦ!.. ὦ!..»

Ἐκεῖνος ἐπρόβαλλε τὰς χεῖρας κάθε φορὰν καὶ ἔλεγε:

Γιῶργος. *(Σιγά).* Καὶ μάλιστα ὅταν οἱ στιγμὲς διαιωνίζουνται κι' ἔτσι τὸ νόσημα καταντᾷ χρόνιον καὶ καλημερίζει τὰ ξαναμωράματα... ὅπερ ἔδει δεῖξαι!

Γεωργιάδης. Ἀλήθεια, δεσποινίς. Δέ μας λέτε τὸ ποίημα ποῦ κάματε προψές;

Κώστας. Στιχουργεῖτε, δεσποινίς;

Πέτρος. Μπούμ!!!

Κυρ. Νικολοπούλου Τί τρέχει;

Πέτρος. Ὁ Κώστας μίλησε!

Θάλεια. Ἔχει μέλλον τὸ παιδί...

Γιῶργος. Νεαροπούλειον.

Πέτρος. Θ' ἀκούσουμε, λοιπόν, δεσποινίς, αὐτὸ τὸ ἀριστούργημα;

Δνὶς Νεαροπ. Δὲν ἔχει, βεβαίως, τοσαύτην ἀξίαν!

Νῖκος. Μετριοφροσύνη!

Γιῶργος. Τὶ κατεργάρα που εἶστε!

Κίμων. Ἐλάτε δά! Μὴ κάνετε τὴ χολὴ φαρμάκι.

Νῖκος. Νά! Σᾶς ἐξορκίζω εἰς... Πῶς τις εἴπατε;... Στὶς... νά... σ' ἐκεῖνες δά! τίς στιγμιαῖες ἐξάψεις.

Πέτρος. Ἐξάρσεις, ἀδελφέ!

Γιῶργος. *(σιγά)* Κατὰ τὰς περιστάσεις.

Κίμων. Ἡ δεσποινὶς ἔχει δίκαιον καὶ τραβιέ-

Δνὶς Νεαροπ. Ἀνάρμοστον! Ν' ἀσπασθῇ τις νεανίαν ξένον...

Νῖκος. *(Σιγά.)* Ἔννοια σου καὶ τραβᾷ ἡ καρδιά της.

Πέτρος. Καὶ τόρα μερικὰς μεταθέσεις!

Ὅλοι. Ὤ!

Πέτρος. Προτείνω τὸν χωρισμὸν τῆς δεσποινίδος...

Δνὶς Νεαροπ. Αὐτὸ δυσάρεστον!

Νῖκος. Ἂν ζούλεψες τὸν Κώστα, πέστο ἐλεύθερα!

Πέτρος. Ἕκαστος ἔνθα ἐτάχθη ἐκεῖ καὶ μενέτω Ζητῶ μόνον τὸν χωρισμὸ τῆς δεσποινίδος σαμπάνιας, ποὺ βαστᾷ ὁ Γιάννης... *(Ὁ Γιάννης βαστᾷ ἕτοιμη τὴ σαμπάνια γιὰ νὰ τὴ πιῇ καὶ τὴν ἀφίνει καὶ πέφτει θρύμματα.)*

Νῖκος. Ὢ τὸν ἐλεεινό!

Δνὶς Νεαροπ. Πρότυπον ἀγάλματος ἱστοροῦντος τὴν ἀπογοήτευσιν!

Γιῶργος. *(Σιγά).* Καὶ τοῦ λόγου της πρότυπον ἐριννύος.

Δνὶς Νεαροπ. Ἰωάννη! Ἰωάννη!

Γιάννης. Δὲ φτάνουν ὅλοι τους, μόν' νἄχῃς καὶ τὴν Νιαρναροπούλαινα!

Κυρ. Νικοπούλου. Γλήγορα, Γιάννη, νὰ πᾷς μέσα!

«Κάτσετε, κάτσετε γιαμά!»

Οἱ ἄλλοι ἐξεκαρδίζοντο ἀπὸ τὰ γέλοια. Ἡ εὐθυμία δὲν ἤργησε νὰ κατακτήσῃ τὸν μικρὸν ὅμιλον, συνασπισθέντα ἀμέσως εἰς ἱερὰν συμμαχίαν ἐναντίον τοῦ Σταθουλόπου, ὁ ὁποῖος ἐπλήρωνε τὰ ἔξοδα. Τὸ ἐλάχιστόν του κίνημα, κάθε του λέξις ἐσχολιάζετο, παρῳδεῖτο καὶ ἐπροκάλει χείμαρρον γελώτων καὶ ἀνακραυγῶν. Ἐπὶ τοῦ προσώπου τοῦ προγόνου ἐκείνου κυρίου τοῦ σοβαροῦ, ἰχνογραφεῖτο μειδίαμα διαρκὲς φωτιζόμενον ὑπὸ τοῦ σιγάρου του. Τὰ κομματικὰ ἐλησμονήθησαν, ὥστε δὲν ὑπῆρχε πλέον κίνδυνος νὰ κλονιάνῃ τὸ κεφάλι τοῦ Πανάγου, ἐπὶ πολλὴν δὲ ὥραν οἱ ὑπάλληλοι μέσα ἀφέθησαν ἥσυχοι νὰ καταφέρουν τὰς σφραγῖδας μετὰ ταχύτητος καὶ ὁρμῆς.

Ἐξαίφνης ἠνοίχθη ἡ ἐξώθυρα καὶ εἰσέβαλεν ὁ Ἰώνης Τοκαδέλος.

Ἡ ὁπτικὴ ἦτο κατάλληλος δι' ἐνθουσιώδη ὑποδοχήν. Παντα-χόθεν ἀντήχησαν τὰ φιλόφρονα **καλῶστον**! **καλῶστον**!

«Καὶ' ἐπίδειξι κάνετε;» ἠρώτησεν ὁ νέος μὲ μειδίαμα, κτυπῶν τὰ βρεγμένα του ὑποδήματα ἐπὶ τοῦ πλακοστρώτου. «Ἄκουα τὰ οὔρρα καὶ δὲν ἤξερα ἀπὸ ποῦ εἶνε.

— Ἀπὸ δῶ εἶνε. Φωνάζουμε ζήτω ὁ Τοκαδέλος,» εἶπεν ὁ ἐμ-πορομεσίτης πλησιάζων καὶ ἐπιθέτων τὴν χεῖρα φιλίως ἐπὶ τοῦ ὤμου τοῦ νέου.

— Εὐχαριστῶ, σᾶς εὐχαριστῶ πολὺ ἀπ' ὅνομά του.

— Βρέχει ὄξω, σιὸρ κόντε;» ἠρώτησε μ' ἓν παιδικὸν ἐρωτη-ματικὸν αὔθαδες, ἁπλοϊκός τις λιούρης.

— Ἔπαψε μὰ φυσάει. Γαμιστῆς δυνατός.

— Καὶ πῶς; δὲν πέρνεις μὲ τέτοιον καιρὸ τὸ παλτό σου;» εἶπεν ὁ ἴδιος ἄνθρωπος εἰς τὸν ἴδιον τόνον.

«Ἄ, μπᾶ, δὲν κρυόνω. Ξέρεις χόντρο ποῦ ἔχουν ἐτοῦτα τὰ ροῦχα;»

Ὁ αὐθάδης ἄνθρωπος ἔψαυσε διὰ τῶν δακτύλων τὸ σακάκι τοῦ νέου, ἐξερράγη δὲ ἀμέσως εἰς ἐπιφωνήματα μεγάλου θαυ-μασμοῦ:

«Οὔ, χόντρο! ναί... πιάσε δῶ, Κωνσταντῆ.»

Ἔπιασε καὶ ὁ Κωσταντῆς καὶ μετ' αὐτὸν ὅλοι ὅσοι εὑρίσκοντο πλησίον, ἐπαινοῦντες μᾶ φωνῇ τὸ ἔνδυμα καὶ ἐρωτῶντες μετ' ἐνδιαφέροντος περὶ τῆς τιμῆς καὶ τοῦ ῥάπτου. Ἦτο καὶ τοῦτο ἓν εἶδος φιλοφρονήματος, τὸ ὁποῖον δὲν ἀπηξίωσαν. μάλιστα οἱ παραιτυχόντες λομπαρδιανοί, νὰ ἐπιδαψιλεύσουν εἰς τὸν νέον τοῦ ὑποψηφίου.

«Θάργήσῃ ἀκόμη νὰνοίξῃ;» ἠρώτησε μετ' ὀλίγον ὁ Τώνης· ἐξάγων τὸ ὡρολόγι του.

«Ἤρθανε καὶ τὰ δύο βαπόρια ἀντάμα, γι' αὐτὸ ἀργεῖ,» ἔσπευσε νὰτοκοριθῇ ὁ ἐμπορομεσίτης· ἀλλ' ὁ μικρὸς ἐκεῖνος ἐμποροϋπάλ-ληλος ἔκρινε καλλίτερον ἀντὶ ἀπαντήσεως νὰ καταφέρῃ τὸν γρόν-θόν του κατὰ τῆς θυρίδος. Τὸ κίνημά του εὗρε μιμητὰς πολ-λούς, καὶ μετὰ ζωηρότητος ὅλοι ἐπιτεινομένης, ἤρχισαν νὰ κτυποῦν διὰ τῶν χειρῶν καὶ τῶν ὀμβρελλῶν.

Ἡ ἔσωθεν ἀδιαφορία ἐπηύξανε τὴν μανίαν των. Ἐν μέσῳ βροχῆς γελώτων, τὰ κτυπήματα ἐπολυπλασιάζοντο καὶ αἱ φωναὶ ἀντήχουν διάτορoι:

«Ἄνοιξέ! ἄνοιξέ! ἄνοιξέ!»

Κίμων. Καὶ νὰ στραγγίξῃς ὅσες μποτίλιες εὕρῃς πρόχειρες!

Νῖκος. Ὄχι! νὰ μὴ πάῃ μέσα. Νὰ τραβηχτῇ ἐκεῖ κάτου νὰ τὸν βλέπω. *(Φεύγει ὁ Γιάννης.)*

ΣΚΗΝΗ ΙΘ'.

Ὅλοι χωρὶς τὸ ΓΙΑΝΝΗ (Φαγοπότι).

Θάλεια. Κύριε Κίμων, ἡ ντάμα σάς δὲν εἶναι διόλου εὔθυμη!

Πέτρος. Τωόντι, βλέπω ποῦ χρειάζουνται καὶ ἄλλαι μεταθέσεις!

Γεωργιάδης. Παραδείγματος χάριν;

Πέτρος. Νὰ μεταθέσουμε, π. χ. κάμποσο κρασὶ στὰ στομάχια. *(στὴν Ἑλένη)* Κυττάξτε, δεσποι-νίς! Οἱ μελαγχολικοὶ διατρέχουν τὸν κίνδυνο νὰ μεθύσουν διὰ τῆς βίας σήμερα.

Γιῶργος. Καὶ λίγο ἔλειψε νὰ τὴν πάθῃ ὁ Κώστας προτήτερα.

Θάλεια. Ἔρχεστε νὰ τοὺς μεθύσουμε καὶ τοὺς δυό; *(στὴ δεσποινίδα Νεαροπ.)* Δεσποινίς, ὁ κα-βαλιέρος σας δὲν εἶναι διόλου εὔθυμος!

Γεωργιάδης. Ἀγαπητέ μου ἀνεψιέ, πάντα ρεμβάζεις!

Κίμων. Καὶ σεῖς δὲ ῥεμβάζετε, κ. Γεωργιάδη;

Γεωργιάδης. Τωρινή μου γνώσῃ καὶ νασ' εἶχα πρῶτα...

Νῖκος. Τὶ νὰ σὲ κάμῃ ὁ καϋμένος ὁ Κώστας; *(σιγά)* Κοντὰ σ' ἐκείνη τὴν κουκουβάγια!... *(δυ-νατά).* Νά σας πῶ, δεσποινὶς Νεαροπούλου. Δὲν ἐννοῶ ν' ἀφίσετε τὸν πεθερό μου νὰ μελαγχολήσῃ ἐν ὅσῳ θὰ λείπουμε στὸ ταξίδι!

Γεωργιάδης. Νάξερε τοὐλάχιστο τάβλι...

Πέτρος. Τάβλι; Καὶ μὲ ποιὸν παίζατε ὡς τόρα;

Θάλεια. Μαζί μου.

Γεωργιάδης. Χτές με κέρδισε πάλι δυὸ παρ-τίδες... Τὸ ζάρι, βλέπεις...

Γιῶργος. *(στὴν Λδα Νεαροπ.).* Καὶ σεῖς δὲν παίζετε τάβλι δεσποινίς;

Δνὶς Νεαροπ. Οὐδόλως. Οὐδὲ παρηκολούθησά ποτε αὐτοὺς παίζοντας.

Κίμων. Ἀμὴ τὶ κάνετε τὰ βράδια, τὸν χει-μῶνα;

Γιῶργος. Μετράει τὰ χρονάκια της καὶ τὴν πέρνει ὁ ὕπνος.

Δνὶς Νεαροπ. Ἀναγινώσκω.

Πέτρος. *(Σιγά.)* Τὴν ἁμαρτωλῶν σωτηρίαν.

Γεωργιάδης. Ἡ ρεμβάζει.

Νῖκος. Ρεμβάζετε καὶ σεῖς, δεσποινίς!

Δνὶς Νεαροπ. Τὶ εὐγενέστερον μιᾶς στιγ-μῆς ψυχικῆς ἐξάρσεως;

Ἀλλ' ἀντὶ νὰνοίξῃ ἡ θυρίς, ἤνοιξεν ἡ θύρα τοῦ δρόμου κ' ἐπεφάνη κλητὴρ ἀστυνομικός, ὁ ὁποῖος βηματίζων ὑπὸ τὸ περίστυλον τῆς Ἀστυνομίας εἶχεν ἀκούσει τὴν ταραχὴν καὶ ἔσπευσε νὰ ἴδῃ τί συμβαίνει. Ἡ ἐμφάνισίς του ἐπροκάλεσε σιγήν.

«Ὁρὲς τί ἐπάθατε ἐφτοῦ μέσα;» ἠρώτησε μὲ προφορὰν χωρικοῦ.

«Κλεῖσε τὴν πόρτα καὶ φυσάει, χριστιανέ μου!» ἀπήντησε ὁ Πανάγος. Ὁ ἐμποροϋπάλληλος ἔδωκε τότε τὸ σύνθημα νέας ἀναχρωγῆς:

«Ἔ, ἔ, ἔ, οὔρααααα!»

Ὁ κλητήρ, ὁ ὁποῖος εἶδεν ὅτι ἐκινδύνευε νὰ γελοιοποιηθῇ ὑπὸ τῶν λομπαρδιανῶν, ἀλλὰ δὲν ἔβλεπε καὶ κανένα λιούργη τοῦ χεριοῦ του νὰ τὸν συλλάβῃ ἐν ἀνάγκῃ ὡς ταραξίαν, ἤνοιξε τοὺς πέντε δακτύλους κατὰ τοῦ εὐθύμου ὁμίλου καὶ ἀπῆλθε χωρὶς νὰ εἴπῃ ἄλλην λέξιν, μὲ ἀπορίαν μᾶλλον παρὰ μὲ θυμόν. Τὸν προέτεμνε καταιγὶς ἀναχρωγῶν. Μετὰ τὸ ἐπεισόδιον τοῦτο ἐπανῆρχισαν σφοδρότεραι αἱ ἔφοδοι κατὰ τῶν θυρίδων, ἐν ᾧ μεταξὺ τῶν τόσων γρόνθων ἔτρωγεν ἀπὸ κανένα κατὰ λάθος καὶ ὁ Σταθουλόπος. Ἐπὶ τέλους ὁ ἐπιστάτης, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν ἤρεσαν διόλου αἱ ἀστειότητες, ἔχασε τὴν ὑπομονήν, ἤνοιξε μίαν θυρίδα μὲ ὁρμὴν θυμοῦ καὶ ἐπρόβαλε τὴν δασότριχα προτομήν του, τὴν κατάλευκον. Ἦτο ἕνας γέρος παράξενος, ὅλῳ φωνές:

«Μπράβο! μπράβο! μπράβο!» τοῦ ἐφώναξαν.

«Τὸν κακό σας τὸν καιρό, γαϊδούρια!» ἐκραύγασε ὁ γέρων. Νὰ πᾶτε νὰ χτυπᾶτε στὰ σπίτια σας. Τ' εἶν' ἐφτοῦνα;

— Ὁ Σταθουλόπος τὰ κάνει ὅλα» εἶπε κάποιος.

«Ἔντονε! ἔντονε! ἐφτός, ὁ Σταθουλόπος!» ἐφώναξαν οἱ ἄλλοι ἐν ἀλαλαγμῷ. Ὁ ἐπιστάτης ἐστράφη πρὸς τὸν ὑποδεικνυόμενον καὶ τὸν ἠτένισε μὲ ἀπειλητικὸν βλέμμα, ὡς ἐὰν ἐπίστευσε πράγματι ὅτι ὅλος ἐκεῖνος ὁ θόρυβος ἦτο ἔργον τῶν χειρῶν καὶ τῶν πνευμόνων του.

«Ἐσ' εἶσαι τὸ σκαρὶ τσῆ συφορᾶς! τῷ εἶπε.

«Καὶ τοῦ λόγου σου κόντρα μου γιαμά;» διεμαρτυρήθη ἐκεῖνος μὲ τὴν βραχνήν του φωνήν. Τὸ ντουέτο αὐτὸ ἐκορύφωσε τὴν ἱλαρότητα.

«Ἔχω κανένα γράμμα, σιὸρ Νικολάκη;» ἠρώτησε τότε μὲ πολλὴν εὐγένειαν ὁ προγάστωρ κύριος, νομίσας ὅτι ἤρχιζεν ἡ διανομή.

«Δὲν εἶναι ὥρα ἀκόμα!» ἀπήντησε ξηρῶς ὁ ἐπιστάτης, «καὶ νὰ μᾶς ἀφήσετε νὰ κάμουμε τὴ δουλειά μας!»

Καὶ ἔκλεισε παταγωδῶς τὴν θυρίδα. Ἡ ἐρυθρὰ λάμψις, ἡ ὁποία ἐξέβαλεν ἐκεῖθεν καὶ ἐφώτισε πρὸς στιγμὴν τὸν μελανὸν ὅμιλον, ἐσβέσθη. Οἱ ἄνθρωποι ἀτέμειναν πάλιν σκοτεινοί, ἀλλὰ χωρὶς νὰ χάσουν τὴν φαιδρότητά των. Ἀλλὰ καὶ οὕτως ἡ ἀναμονὴ παρετείνετο ὑπὲρ τὸ δέον καὶ μερικοὶ ἤρχισαν νάνυπομονοῦν καὶ νὰ φεύγουν. Τότε εἷς τῶν ταπεινοτάτων θεραπόντων ἐπλησίασε τὸν Τώνην καὶ τοῦ εἶπεν:

«Ἂν ἔχῃς δουλειά, κόπια καὶ ἐγὼ πέρνω ὅ,τι ἔχῃς καὶ τὸ φέρνω δελέγκου στὸ ἀρχοντικὸ ἢ στὸ Γραφεῖο, ὅπου θὰ μοῦ πῇς.

— Εὐχαριστῶ πολύ, θὰ περιμένω, ἀπήντησεν ὁ Τώνης.

«Ἄστονε! ἄστονε!» ἐφώναξε ὁ μεσίτης. Δὲν τονε βλέπεις ποῦ ἦλθε σήμερα ὁ ἴδιος ... μὲ τέτοιον καιρό; Φαινόμενο ἔκτακτο, καὶ κάτι σπουδαῖο θὰ περιμένῃ νὰ λάβῃ ...

— Ὄχι, καϊμένε, ὁ Λούκας εἶχε δουλειὰ καὶ δὲν εἶχα κανένα ἄλλονε νὰ στείλω. Καὶ ξέρεις, τὰ ἐμπορικὰ γράμματα ...

— Καλὲ ἄστα ἐφτοῦνα, κόντε μου, καὶ δὲ θὰ μᾶς περσοναντέρῃς πῶς σὲ γνοιάζῃ τόρα ἐσένανε γιὰ τὰ ἐμπορικὰ γράμματα.. Ποῖος τὸ ξέρει ἀπὸ τὶ κυρὰ περιμένεις γράμμα!

— Ἀπὸ ποῦ;

— Ξέρω γώ; ἀπὸ τὴν Πάτρα.

— Ἀπὸ τὴν Πάτρα λείπω τόρα ἕνα χρόνο ...

— Ἄστα! Ἄστα!

(Ἀκολουθεῖ.)

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΜΟΣΤΡΑΤΟΣ

Αἴαν ἐπικαίρως ὁ "Ἐπίκαιρος,, δι' ὀλίγων γραμμῶν ἀνήγειλεν εἰς τὸ προηγούμενον τεῦχος του τὸν θάνατον τοῦ καθηγητοῦ Δημητρίου Μοστράτου. Θεωροῦμεν καθῆκόν μας νὰ ἐπανέλθωμεν χαράσσοντες, ἂν μὴ ἀναλυτικῶς κρίσιν τοῦ ἔργου τοῦ ἐκλιπόντος συμπολίτου ὡς λογίου καὶ καθηγητοῦ βιογραφικάς τινας σημειώσεις.

Ἀπόφοιτος τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς κατῆρξατο τοῦ φιλολογικοῦ αὐτοῦ σταδίου ὡς δημοσιογράφος, καταγινόμενος μᾶλλον εἰς μεταφράσεις διηγημάτων ἐκ τῆς Γαλλικῆς καὶ Γερμανικῆς ἢν ἐξέμαθεν μόνος του, δημοσιεύων αὐτὰ εἰς τὰ καθημερινὰ φύλλα καὶ εἰς τὰ ἐπιτόπια περιοδικὰ τοῦ Συλλόγου Ἑρμοῦ, οὗτινος ἐγχρημάτισε καὶ πρόεδρος κατὰ τὸ 1884, τοῦ κατόπιν ἐκδοθέντος «Κήρυκος,» καὶ ἄλλων. Ὀρεγόμενος βαθυτέρων σπουδῶν ἐν τῇ φιλολογίᾳ καὶ φιλοσοφίᾳ ἐγκατέλειψε τὸ δημοσιογραφικὸν ἐπάγγελμα καὶ μετέβη εἰς Γερμανίαν ὅπου ἀνηγορεύθη διδάκτωρ τῆς φιλολογίας. Ἐπιστρέψας εἰς τὴν γενέτειραν αὐτοῦ πόλιν, διεκρίνετο διὰ τὸ φιλελεύθερον τῶν ἰδεῶν αὐτοῦ ἀναφορικῶς τῶν ὑπὸ τῆς δογματικῆς θρησκείας περιβαλλόντων τὸ ἀνθρώπινον πνεῦμα περιορισμῶν, χωρὶς νὰ ἀνήκῃ εἰς τοὺς ὑλιστὰς λεγομένους. Ἀλλὰ τὸ εἰλικρινὲς τοῦ χαρακτῆρος καὶ τὸ φιλελεύθερον τοῦ ἀπεριφράστως ἐκφράζειν τὰς περὶ θρησκείας, ἰδίᾳ περὶ κλήρου ἰδέας του, ἔκλεισαν εἰς αὐτὸν τὰς θύρας τῶν ἐκπαιδευτηρίων μας, ἅτινα εἶχον τόσον μεγάλην ἀνάγκην τῶν φώτων αὐτοῦ, καὶ μόλις μετά τινα ἔτη τῷ προσερέρθη ἡ θέσις Διευθυντοῦ τῆς Ἀμπετείου Σχολῆς ἐν Καΐρῳ. Ἡ πενταετὴς ἐν αὐτῇ μορφωτικὴ ἐργασία του ἀφῆκεν ἴχνη εὐδιάκριτα, ὁ δὲ λόγος ὃν ἐξεφώνησεν κατὰ τὸ τέλος τοῦ πρώτου σχολικοῦ ἔτους, καυτηριάζων τὸ πλημμελὲς τοῦ ἐν ἐνεργείᾳ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματός μας καὶ τὰς λοιπὰς τοῦ Ἑλληνισμοῦ πλάνας τῆς ἐθνικῆς μας ἀνατροφῆς, ἔκαμαν βαθεῖαν ἐντύπωσιν καὶ διήγειρον θύελλαν ἀντιπερισπασμῶν καὶ συζητήσεων. Μετὰ πενταετίαν ἐπανῆλθεν ἐνταῦθα καὶ ἐλειτούργησεν ὁ μόνος καταλληλος διάδοχος τοῦ ἀειμνήστου Εὐαγγέλου Ἀμαξοπούλου, ὑπὸ τὸν ρηθὸν ὅρον νὰ μὴ ἐπεκτείνεται εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς περὶ θρησκείας θεωρείας του. Ἀνάγκᾳ οἱ πάντες πείθονται, Ἐδέχθη, καὶ ἔκτοτε ἐκόσμει τὴν ἕδραν τῆς Μεγάλης Σχολῆς, ἀνταξίως διαδόχου τοῦ ἀξιολόγου ἐκείνου καθηγητοῦ καθ' ὅσον, εἰρήσθω ἐν παρενθέσει οἱ λοιποὶ διάδοχοι δὲν ἔχουσι δυστυχῶς τὴν ἐπιβολὴν τῶν προκατόχων των, ἐὰν ἐξαιρέσωμεν τὸν καθηγητὴν τῶν ἀνωτέρων μαθηματικῶν.

Ἔργα φιλολογικὰ εἴτε βιβλία ἐκπαιδευτικὰ δὲν κατέλειπε. Τὸ πρῶτον ἴσως ἐλλείψει συγγραφικοῦ ταλάντου, εἴτε καὶ τοῦ ἀπαιτουμένου χρόνου, τὸ δεύτερον διότι δὲν ἠθέλησε νὰ καταταχθῇ εἰς τὴν τάξιν τῶν συστηματικῶν, βιβλιοκαπήλων διδασκάλων.

Τὸ βέβαιον εἶνε ὅτι ἐὰν δὲν ἦτο μεγαλοφυΐα ἦτο ἓν πνεῦμα ἀρκούντως ἀνεπτυγμένον διὰ τοὺς χρόνους μας. τὸ ὁποῖον ἐδέσμευσαν αἱ πέδαι τῆς θρησκείας καὶ τὸ ἀπολυταρχικὸν (σχετικῶς πρὸς τὰ ἐκπαιδευτικὰ) τοῦ κλήρου μας σύστημα τὸ διέπον ὡς γνωστὸν τὰ ἐκπαιδευτικά μας.

Θὰ διατηρήσωμεν πάντοτε μίαν ἀγαθὴν ἀνάμνησιν τῆς δράσεώς του.

Κίμων Μπέλλας.

ΜΙΑ ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ Κ. ΠΑΛΛΗ

Ὁ κ. Ἀλέξανδρος Πάλλης ἐδημοσίευσεν εἰς τὸν Ἀγγλικὸν «Ἡρωϊνὸν Ταχυδρόμον» ἐξ ἀφορμῆς ἑνὸς τηλεγραφήματος πρὸς τὴν ἐφημερίδα ταύτην τοῦ ἀνταποκριτοῦ της, ἐπιστολήν, διὰ τῆς ὁποίας ἀρνεῖται καταφανῶς ἐναντίον τοῦ κλήρου καὶ τοῦ τύπου μας. Χαρακτηρίζει καὶ τὸν μὲν καὶ τὸν δὲ ὡς ἀντιδραστικούς. Ὡραία μὰ τὴν ἀλήθειαν ἀντίληψις. Καὶ διατείνεται, ὡς Ρωμιὸς καὶ αὐτός, ὅτι εἶναι εἰς θέσιν νὰ γνωρίζῃ καλῶς τὰ πράγματα. Καὶ ὅμως ἡ ἐπιστολή του ἀποδεικνύει ὅτι δὲν γνωρίζει τίποτε, ἢ σχεδὸν τίποτε. Ἡ ἐδῶ ὀλιγοήμερος διαμονή του τοῦ ἔδωσε τὴν εὐκαιρίαν νὰ μάθῃ μερικὰς ἀλήθειας, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀποκομίσῃ καὶ πολλὰ ψεύδη, — ἐν ἀγνοίᾳ του βέβαια, διότι δὲν τὸν συνεμβαθύνομεν τὸν κ. Πάλλην γεννῶντα ψεύδη, — τὰ ὁποῖα μετεχειρίσθη ἐνάντιον τοῦ ἔθνους εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκει αὐτὸς καὶ ὁ κύκλος, εἰς τὸν ὁποῖον ἀπεταθη ὅπως λάβῃ τὰς πληροφορίας του. Ὁ κ. Πάλλης πρέπει νὰ μάθῃ ὅτι οὐδεὶς ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους, ὁ ἀγαπῶν τὴν ἀπολυταρχίαν, διότι καὶ ἀπὸ τὸν ἑαυτόν του ἐὰν θελήσῃ νὰ κρίνῃ θὰ βεβαιωθῇ ὅτι ὁ Ἕλλην ἐγεννήθη καὶ θὰ ἀποθάνῃ ἐλεύθερος. Καὶ ἂν ἀκόμη τοῦ δέσετε τὰς χεῖρας, τοῦ θέσετε σιμωτρὸν εἰς τὸ στόμα, αὐτὸς θὰ σκέπτεται ἐλευθέρως, θὰ εἶναι ἐλεύθερος. Κανὲν συμφέρον δὲν δύναται νὰ τὸν κάμῃ νὰ μὴ εἶναι ἐλεύθερος. Ἐλεύθερος ἦτο καὶ ἐπὶ ἀπολυταρχίας μὲ ὅλην τὴν πληθώραν, τῶν χαριέδων καὶ μ' ὅλον τὸν ἐπικρεμάμενον κίνδυνον δὲν ἀπέφευγε πολλάκις νὰ ἐκφράζεται ἐλευθέρως. Ὁ κλῆρός του οὔτε ἐμποροῦσε, οὔτε ἐμπορεῖ νὰ κάμῃ ἐξαίρεσιν, διότι εἶναι καὶ αὐτὸς ἑλληνικὸς ἀνήκει εἰς τὸ ἴδιον σύμπαν, εἰς τὸ ὁποῖον ἀνήκει καὶ ὁ κ. Πάλλης καὶ οἱ ὡσαύτως εἰς αὐτὸν τὰς ψευδεῖς πληροφορίας.

Ὁ κ. Ἀλέξ. Πάλλης, ἀπατώμενος πάντοτε καὶ ἕνεκα τούτου συγχρόνως συγγνωστός, πληροφορεῖ τοὺς ξένους ὅτι ἐκτὸς ὀλίγων ἐξαιρέσεων οἱ παπάδες μας ἀνήκουν εἰς τὰ κατώτερα στρώματα τῆς κοινωνίας μας. Ἡ ἰδέα αὐτὴ δὲν εἶνε τοῦ κ. Πάλλη, τὴν ἠκούσαμεν πολλάκις καὶ ἡμεῖς καὶ μάλιστα ἀπὸ ἀνθρώπους ἀνήκοντας εἰς τὰ κατώτερα στρώματα, λουσταρισμένους ὅμως ἀπὸ μίαν ἐπιστήμην καὶ ἀπὸ τὴν τύχην. Δι' αὐτὸ ὅμως δὲν τοὺς μεμφόμεθα, διότι ὅλοι σχεδὸν οἱ Ἕλληνες οἱ διακρινόμενοι σήμερον δὲν ἔχουν τὴν ἀρχὴν των εἰς τὰ λεγόμενα ἀνώτερα στρώματα.

Ὁ κ. Πάλλης διαμένων ἐδῶ ἐὰν ἐσχετίζετο μὲ τὸ ἐπίλεκτον μέρος τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας, θὰ ἐμάνθανεν ὅτι οἱ παπάδες μας, χωρὶς νὰ εἶναι ἄξυροι καθ' ὅλα, εἶναι ἡ ψυχὴ τοῦ ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ οἱ κυριώτεροι αὐτοῦ στύλοι.

Ἡ δημοσίευσις τῆς ἐπιστολῆς — πρᾶξις ἀξιοκατάκριτος — τοῦ κ. Πάλλη εἰς τὸν «Ἡρωϊνὸν Ταχυδρόμον» δὲν προήρχετο βέβαια ἀπὸ κακῆς προαιρέσεως, ὡς διετάθη καθημερινὴ συναδελφος, ἀλλ' ἀπὸ κάποιον πόνον διὰ τὰ κακῶς κείμενα ἐν τῷ ἔθνει του, τὸ ὁποῖον κατὰ τὰς ἐσφαλμένας πληροφορίας του, κυβερνᾶται ἀπὸ κλῆρον ἀντεθνικόν.

Ἀντίξοος.

Ὁ ἀνακριτής. — Κατηγορούμενε, ἔχεις τόσο μαύρη τὴν συνείδησιν, ὅσον καὶ τὴ γενειάδα.

Ὁ κατηγορούμενος. — Ἐὰν κρίνετε ἀπὸ τὰ γένεια, κύριε ἀνακριτά, ἐσεῖς δὲν ἔχετε διόλου συνείδησιν, διότι εἶστε ξουρισμένος.

ΓΝΩΜΙΚΑ

Πόσον καιρὸν κερδίζει ὅποιος δὲν κοιτάζει τι ὁ πλησίον αὐτοῦ εἶπεν ἢ ἔκαμεν ἢ ἐστοχάσθη, ἀλλὰ μόνον φροντίζει δι' ὅτι αὐτὸς ὁ ἴδιος κάμνει, ἐὰν αὐτὸ εἶναι δίκαιον καὶ πρέπον... καὶ νὰ βαδίζῃ ἴσια εἰς τὴν γραμμήν.

Καρπὸν κάμνουν καὶ οἱ ἄνθρωποι καὶ ὁ Θεὸς καὶ ὁ κόσμος. Καθεὶς εἰς τὴν κατάλληλον ἐποχὴν καρπίζει. Συνειθίσαμεν νὰ νομίζωμεν ὅτι μόνον ἡ ἄμπελος καὶ τὰ παρόμοια καρποβολοῦν· κάθε ἄλλο. Ὁ δὲ Λόγος φέρει καὶ γενικὸν καὶ ἰδιαίτερον καρπὸν· καὶ γίνονται ἀπ' αὐτὸν καὶ ἄλλα ὅμοια, ὡσὰν τὸν Λόγον τὸν ἴδιον.

Ὅποιος φεύγει ἀπὸ τὸν κύριον, δραπέτης εἶναι· κύριος δὲ ὁ Νόμος — ἄρα καὶ ὁ παρανομῶν δραπέτης· ἀκόμη δὲ καὶ ὅποιος λυπεῖται ἢ ὀργίζεται ἢ φοβεῖται, διότι δὲν ἤθελε νὰ γίνεται ἢ νὰ εἶχε γίνει κάτι ἀφ' ὅσα ἐκανόνισεν ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος τὰ πάντα διοικεῖ, δηλαδὴ ὁ Νόμος, ὁ κατανέμων ὅσα εἰς καθένα καταλογίζει, ἄρα ὁ φοβούμενος ἢ λυπούμενος ἢ ὀργιζόμενος εἶναι δραπέτης.

Μάρκος Αὐρήλιος.

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

Ὁ Ἑλληνικὸς κόσμος *τῶν Ἀθηνῶν δημοσιεύει ἐπιτυχεστάτην μετάφρασιν τοῦ* Pierre Baudry *μερικῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν ἐκ τῆς τελευταίας εἰκονογραφημένης συλλογῆς τοῦ Ἀγ. Θέρου.*

— Ὁ γνωστὸς εἰς τοὺς λογίους μας κ. Δημήτριος Ἀστεριώτης ὁμιλῶν εἰς τὸν Mercure de France *διὰ τὸ ἑλληνικὸν δρᾶμα κάμνει εὐφημον μνείαν περὶ τῶν ἔργων* ***Χελιδόνι*** *τοῦ Νιρβάνα,* ***Κόκκινο πουκάμισο*** *τοῦ Σπύρου Μελᾶ καὶ* ***Πετροχάρηδς****, τοῦ Χὸρν. Οἱ τρεῖς οὗτοι συγγραφεῖς, λέγει ὁ κ. Ἀστεριώτης προσπαθοῦν νὰ δημιουργήσουν ἑλληνικὸν δρᾶμα, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δὲν ἀπέχουν πολὺ νὰ τὸ κατορθώσουν.*

— Εἰς τὴν ***Νέαν ἡμέραν*** *τῆς Τεργέστης ἐδημοσιεύθη μελέτη περὶ τῶν δύο θυγατέρων τοῦ ἀειμνήστου διδασκάλου τοῦ ἔθνους κ. Γεωργίου Γενναδίου, Ἐλπίδος καὶ Κλεονίκης, αἱ ὁποῖαι διέπρεψαν εἰς τὴν ζωγραφικήν, τὴν γλυπτικὴν καὶ τὴν μουσικήν. Ἐκ τῶν δύο, ἡ Κλεονίκη ἐκθέσασα εἰς τὸν Παρισινὸν Σαλὸν τὴν προτομὴν τοῦ στρατηγοῦ Φαβιέρου ἔτυχεν εὐφήμου μνείας, ἐπηνέθησαν δὲ πολὺ τὰ ἔργα της εἰς τὴν ἔκθεσιν τῶν Ὀλυμπίων τοῦ 1888.*

— Προσεχῶς θὰ ἀποκαλυφθῇ ἐν Παρισίοις ὁ ἀνδριὰς τοῦ Λαμάρκ.

— Ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ κ. Στεφάνου Ραζῆ νέα πολιτικοκοινωνικὴ μελέτη ὑπὸ τὸν τίτλον «Λοξοὶ στρατοκόποι».

— Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἔλαβε χώραν ἡ τελευτὴ τῶν ἐξετάσεων τῆς σχολῆς τῆς κυρίας Μέλα. Ἦτο ὄντως ὅλαι αἱ σχολικαὶ μας τελεταί. Ἐπιδεικτίασις, στόμφος καὶ κούφιος ἀέρας. Ἐψάλη ὁ πατριαρχικὸς καὶ συνηθισμένος ὕμνος καὶ ὅλοι οἱ παριστάμενοι ἤκουσαν αὐτοὺς ὀρθοί, ἐψάλη καὶ ὁ ὄγδοος ψαλμὸς τοῦ Δαβίδ, ὁ ὁποῖος εἶνε ὕμνος πρὸς τὸν Θεὸν καὶ οἱ παριστάμενοι ἤκουσαν αὐτὸν καθήμενοι. Παιδαγωγία ἐξαίρετος μὰ τὴν ἀλήθεια!

— Φαίνεται ὅτι εἰς τὴν πόλιν μας ἤρχισαν νὰ περιφέρονται πνεύματα καὶ οἱ νεκροὶ νὰ βρυκολακιάζουν. Καὶ ὕστερα οἱ λέγουν

μερικοὶ ὅτι ὁ πνευματισμὸς εἶναι οὐτοπία. Κάποιος ἰατρὸς εἰς τὸ Φανάρι εἶδε μὲ τὰ μάτια του τὸν μακαρίτην Ρωμύλον Σπαθάρην, περιπατοῦντα εἰς τὰς ὁδούς. Ἐπίσης αἱ μαθήτριαι τοῦ Κεντρικοῦ Παρθεναγωγείου εἶδον πολλάκις—ὡς βεβαιώνουν τινὲς—τὴν μακαρίτιδα Καλογερᾶ εἰσερχομένην μέρα μεσημέρι εἰς τὴν παράδοσιν καὶ τόσον ἐφοβήθησαν ὥστε δὲν θέλουν νὰ μεταβοῦν εἰς τὸ σχολεῖον. Τὰ θρυλήματα αὐτὰ οἱ πνευματισταὶ τῆς πόλεώς μας τὰ ἔδοσαν στὸ σφιχτὸ κομπόδεμα καὶ τρίβουν τὰς χεῖρας ἀπὸ τὴν χαράν.

— Ἐξεδόθη τὸ Ἰον φυλλάδιον τοῦ πνευματιστικοῦ ἔργου τοῦ Λέοντος Δενὶς ὑπὸ τὸν τίτλον **Τὰ μετὰ Θάνατον** κατὰ μετάφρασιν τοῦ γνωστοῦ λογίου κ. Κίμ. Μπέλλα.

— Μετ' ἐπιτάσεως διαδίδεται ὅτι οἱ πάτρωνες τῶν χειραγωγουμένων δημοτικιστῶν διέταξαν τὴν διάλυσιν τοῦ περιφήμου ἀδελφάτου τῆς δημοτικῆς γλώσσας εἰς τὰ ἐξ ὧν συνετέθη. Ὡς αἰτία τῆς διαλύσεως ταύτης φέρεται ἡ ἀνικανότης τῶν μελῶν αὐτοῦ ἀφ' ἑνὸς καὶ ἡ ἔλλειψις ἐμπιστοσύνης πρὸς αὐτὸ τῶν δημοτικιστῶν ἀφ' ἑτέρου. Οἱ πάτρωνες ἐπὶ τέλους ἐννόησαν, εἶναι ἀληθειαδίλογον ἀρά, ὅτι διὰ τοῦ αὐτορεκλαμαριομοῦ καὶ τῆς ἰδιοτελείας δὲν προοδεύει μία ἰδέα ὡς ἡ τῶν δημοτικιστῶν.

— Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἐγένετο ὡς κατ' ἔτος ἡ τελευτὴ τοῦ Λυκείου τοῦ κ. Χατζηχρήστου. Κόσμος προσῆλθεν ἀρκετὸς εἰς τὴν ὡραίαν αἴθουσαν τοῦ Φιλ. Συλλόγου, ὁ ὁποῖος μίαν ἔτι φορὰν ἐθαύμασε τοὺς καρποὺς τοῦ γεραροῦ καθιθρύματος. Καὶ ἐφέτος οἱ τελειόφοιτοι ἦσαν πολλοί, ὅπως καὶ κατὰ τὰ ἄλλα ἔτη. Τὴν τελευτὴν ἐπεσφράγισεν ὡραῖον ποίημα τοῦ μεγάλου μας ποιητοῦ κ. Σαμψάκου Ἠλία, ἀντάξιον τῆς περιστάσεως. Τὸ παραθέτομεν χάριν τῶν ἀναγνωστῶν μας, εἰς τοὺς ὁποίους θὰ ἦτο ἀδίκημα καὶ αὐτόχρημα ἀχαριστία ἐκ μέρους μας ἐὰν δὲν τὸ ἐπράττομεν. Εἶναι πρώτης τάξεως ἐπιδόρπιον.

— Σὰν νάμαι ἄφωνος σιμά σου
ἦλθα περίφοβος νὰ σοῦ μιλήσω.
Βλέπω μικρὸ τἀνάστημά σου
ἀλλὰ τὸ ἔργον σου θὰ τὸ στολίσω.
— Εἶθε τὸ γένος μας κι' ἄλλοι νὰ βγάλῃ
πεντέξη ἀκόμη δαυλοὺς ὁμοίους
ἀστὴρ ὡς σύνθημα τότε προβάλλει,
ἐνδόξους λάβε καρποὺς τιμίους . . .
Εἶπε καὶ ἔδυσε ἡ ἱερὰ ἰδέα
αἴφνης ἡ Πρόοδος βαίνει βεβαία.
— Ζυγίσατέ τον, τιμήσατέ τον
τὸν Χατζηχρῆστον φιλήσατέ τον.
Δὲν εἶνε Μέγας; ἔστω καὶ τοῦτο
ἵδρυσεν ὅμως τὸ Ἰνστιτοῦτο
κ' ἰδού! τὸ ἀέτωμα, ἡ **Νεολαία**
ἡ Πρᾶξις ἄρχεται, ἀνοίγ' ἡ αὐλαία.

Λέγεται ὅτι ὁ σεβαστὸς προεδρεύσας ἐπεθύμει νὰ πληρώσῃ τὸν κ. Σαμψάκον διὰ τοῦ ἰδίου νομίσματος, δηλ. ν' ἀπαντήσῃ ποιητῷ τῷ τρόπῳ, ἀλλὰ τοσαύτη ὑπῆρξεν ἡ συγκίνησίς του, ὥστε ἠρκέσθη νὰ σιωπήσῃ. Κάποιος δημοσιογράφος ἀπερχόμενος ὁμολόγησεν ὅτι τὸ καλήτερον καὶ ἀπολαυτικώτερον μέρος τοῦ προγράμματος τῆς τελετῆς ἦτο ἡ προσφώνησις τοῦ Σαμψάκου, ἀλλ' ὁ δημοσιογράφος αὐτὸς δὲν ἦτο βέβαια ἄλλο παρὰ κακὴ γλῶσσα.

ΑΣΤΕΙΑ

— Τὸ ξέρεις πῶς τὸ παρτεσοῦ σου εἶναι ἐλεεινό;
— Ἔ! φίλε μου, νομίζεις πῶς τὰ κρεμαστάρια τῶν καφενείων μποροῦν νὰ κάνουν ροῦχα ἐπὶ παραγγελίᾳ.
— ! ! !

Ἐπιβάτης σιδηροδρόμου. — Κύριε, δὲν πρόφθασα νὰ πάρω εἰσιτήριον, κρατήσατε σᾶς παρακαλῶ τὸ ἀντίτιμον.

Τὸ κοντρόλ. — Ἀλλά, κύριε, αὐτὸ ποῦ ἐκάματε εἶναι ἀπερισκεψία . . . καὶ ἐὰν συνέβαινε δυστύχημα καὶ γενούσαστε κομμάτια; Τότε δὲν θὰ ἔχανε τὸ ἀντίτιμον τοῦ εἰσιτηρίου ἡ ἑταιρεία; Ἄλλη φορὰ νὰ παίρνετε εἰσιτήριο . . .

Εἷς λωποδύτης. — Μοῦ ἐβεβαίωνε ὁ ἄθλιος πῶς δὲν εἶχε λεπτό . . . κι' ὅταν σοῦ τὸν ξάπλωσα καταγῆς μὲ τὴ μαγκούρα, ἤρπαζε ἀπάνω του τρεῖς λίρες . . .

Ἄλλος λωποδύτης. Ἔ, βλάμη, νὰ τί μὲ ἀποθαρρύνει στὸ ἐπάγγελμά μας . . . ἔχεις σχεδὸν τὶς περισσότερες φορὲς νὰ κάμῃς μὲ ἀνθρώπους πολὺ ὀλίγον εὐγενεῖς.

Ὁ ὑπάλληλος τῆς τραπέζης. — Καταθέτετε τὸς οἰκονομίας σας;... Ἠμπορεῖτε, κύριε, νὰ μοῦ εἴπετε εἰς ποῖον ἔχω τὴν τιμὴν νὰ ὁμιλῶ;

Ὁ χωρικός. — Μὰ ἄνθρωπέ μου, σὲ μένα, σὲ ποιὸν ἄλλονα.

Σκέψις ἀλήτου. — Ἕνας περιηγητὴς χωρὶς παράδες εἶναι ἕνας ἀλήτης. Καὶ ἕνας ἀλήτης μὲ παράδες εἶναι ἕνας περιηγητής.

Φίλος τοῦ Ἐπικαίρου κατώκησεν ἐπὶ δύο ἡμέρας εἰς ξενοδοχεῖόν τι τοῦ Βοσπόρου. Ὅταν ἠθέλησε νὰ ἀναχωρήσῃ ὁ ξενοδόχος ἀφελέσατα τοῦ παρουσίασε τὸν ἑξῆς λογαριασμόν: 3 γεύματα χρ. 60. 1 δωμάτιον 40. Κηρίον 2. Ἔκτακτον ὑπηρεσίαν 40. Θέαν ἐπὶ τοῦ Βοσπόρου 20. Σεληνιακὸν φῶς 20, Αὔραν πρωϊνὴν 10. Ἑσπερινὴν 10. Διὰ 4 ἐπισκέψεις εἰς . . . 4 Διὰ τὸ κελάδημα τῆς ἀηδόνος 10.

Ὁ Καιρὸς κάθηται σκεπτικός. Εἶδε τέσσαρες, πέντε κυνηγοὺς καλοενδεδυμένους νὰ διέρχωνται τοὺς κάμπους. Ὁ μόλις ἀνατέλλων ἥλιος ἠρώτησε: Διατί, ὦ Καιρέ, εἶσαι τόσον σκεπτικὸς καὶ περίλυπος;

— Φοβοῦμαι, ἀπήντησε κατηφὴς ὁ Καιρός, μήπως οἱ κυνηγοὶ αὐτοὶ δὲν πηγαίνουν νὰ σκοτώσουν ὀρτύκια καὶ λαγούς ἀλλὰ πηγαίνουν νὰ σκοτώσουν τὸν καιρόν.

Εἰς Ἀμερικανὸς κληρικός, μετὰ μακρὸν ταξείδιον ἀνὰ τὴν Εὐρώπην, ἐπέβη ἀτμοπλοίου ἀπὸ Λίβερπουλ ἵνα ἐπιστρέψῃ εἰς Ἀμερικήν, ἔνθα μὴ ἔχων ἄλλον συγγενῆ ἐκτὸς γραίας τινὸς θείας, ἐσκέφθη νὰ τῇ τηλεγραφήσῃ, εἰδοποιῶν αὐτὴν περὶ τῆς ἐπιστροφῆς του. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν τοῦ ἔμειναν πολλὰ χρήματα πλέον, χάριν οἰκονομίας συνέταξε καὶ ἀπέστειλε τὸ λακωνικώτατον τοῦτο τηλεγράφημα: « 2 Ἰωάννην· 12 13. » Φίλος τού τις ἰδὼν τὸ τηλεγράφημα ἠρώτησε τί σημαίνουν τὰ γραφέντα. — Ἄ! εἶπεν ὁ κληρικός. Εἶμαι στενοχωρημένος καὶ ἐπειδὴ ἡ θεία μου εἶνε θρησκόληπτος τὴν παρατέμπω εἰς τὸ δεύτερον κεφάλαιον τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου, παραγράφους 12 καὶ 13. Ἐκείνη θὰ ἀνοίξῃ τὴν βίβλον καὶ θὰ ἀναγνώσῃ εἰς τὸ σχετικὸν μέρος τὰ ἑξῆς: Καίτοι εἶχον πολλὰ νὰ σοὶ γράψω, ἐν τούτοις δὲν ἠθέλησα νὰ τὸ πράξω διὰ τοῦ χάρτου καὶ τῆς μελάνης. Θὰ σὲ ἴδω καὶ θὰ σοὶ ὁμιλήσω διὰ ζώσης καὶ οὕτως ἡ χαρά ἡμῶν θὰ εἶνε πλήρης. 13. — Τὸ τέκνον τῆς ἀδελφῆς σου σὲ χαιρετᾷ· Ἀμήν.

ΠΩΛΟΥΝΤΑΙ ΕΙΣ ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΣ:

Χαρικλῆ :	*Χουχλίδια*	*Γρ. 2*
Τυμφρηστοῦ :	*Τραγούδια τῆς ἀγάπης* . .	» 5
Α. Γεωργιάδη :	*Σὰν παραμύθια*	» 2

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

Σταυρόλεξον ἀρ. 32.

	α	α	α	α		
		.		.		
α	.	.	.	.	.	α
α	.	.	.	.	.	α
α	.	.	.	.	.	α
α	.	.	.	.	.	α
		.		.		
	α	α	α	α		

Ἑκάστη λέξις θ' ἀποτελῆται ἐκ τεσσάρων γραμμάτων καὶ δὲν θὰ ὁμοιάζῃ μὲ τὰς ἄλλας.

Δωροθέα Κ. Κ.

Ἀνάμιξις συλλαβῶν ἀρ. 33.

Α, ΓΟ, ΠΑΙ, ΜΑΡ, ΝΕ, ΤΙ, ΟΥ, ΑΙ, ΩΝ, ΔΕΥ, ΚΝΑ, ΣΙ, ΤΕ.

Κ. Σ. Κ. *(Ζωγράφειον).*

ΛΥΣΕΙΣ 20 ΦΥΛΛΟΥ.

Αἴνιγμα ἀρ. 27. *Ὅμηρος-μηρός.*

Κυβόλεξον ἀρ. 28.

α υ ρ α
ὗ δ ω ρ
ρ ω μ η
ᾶ ρ η ς

Δύται. *Δωροθέα Κ.Κ. (ἀρ. 27, 28). Σωκράτης Χατζῆ Γεωργιάδης (ἀρ. 27, 28). Γαλανομμάτης (ἀρ. 27, 28). Ἀγκωνιάτης (ἀρ. 27, 28). ΛΑΟΣ (ἀρ. 27). Ν. Π. Ρ. Βόσπορος (ἀρ. 27, 28). Θ. Π. Ρ. Βόσπορος (ἀρ. 27, 28). Ὁ Ρωμιὸς τοῦ Σουρῆ (ἀρ. 27, 20).*

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κον Α. Κ. Ἀρτάκην.—Ἐλάβαμεν τὴν ἐπιστολήν σας. Τὰ περὶ φορτικότητος, ποῦ λέγεται, σᾶς παρακαλοῦμεν νὰ μὴ τὰ ἐπαναλάβετε. Τὰ σταλέντα ὅλα θὰ δημοσιευθοῦν μὲ τὸν καιρόν των, ἐκτὸς ἐὰν εἰς τὸ μεταξὺ μᾶς στείλετε τίποτε καλήτερον. Μὴ λησμονεῖτε τὴν σημειωσούλα σας. Διατὶ ὅμως δὲν φροντίζετε νὰ πληθύνετε τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀναγνωστῶν μας εἰς τὰ περίχωρα; Δὲν προσπαθεῖτε ; Ἐὰν ἔλθῃ ὁ Μ. Φ. νὰ μᾶς τὸ γράψετε.

Κον Π. Μ. Ἀρτάκην.—Εὐχαριστοῦμεν δι' ὅσα γράφετε διὰ τὸν Ἐπικαιρον.

Κον Μ. Πέραν.—Οἱ Παράδεισοι τοῦ κ. Κ. Παλαμᾶ ἀκόμη δὲν ἐδημοσιεύθησαν εἰς ἰδιαίτερον τόμον. Καθόσον ὅμως γνωρίζομεν ἐδημοσιεύθησαν κάπου ἀποσπάσματά τινα. Χάριν ὑμῶν καὶ τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ Ἐπικαίρου παραθέτομεν ἐδῶ ἓν μικρὸν ἀπόσπασμα ἀπὸ τὸν πρῶτον Λόγον 'τῶν «Παραδείσων» τὸν ἐπιγραφόμενον **Ἐπιφάνεια.** Βεβαίως οἱ ὀλίγοι αὐτοὶ στίχοι εἶναι ἀνεπαρκεῖς ὥστε καταδείξουν τὴν ἀξίαν τοῦ ὅλου ἔργου.

Ξύπνα, ξύπνα !
Ξύπνα, δροσιὰ τῆς αὐγῆς καὶ φεγγάρι
Ξύπνα τῆς νύχτας, ὁ Ἀπρίλης κι' ὁ Μάης
Μ' ὅλα τὰ ρόδα καὶ μ' ὅλη τὴ χλώρη
Σὲ καρτεροῦν, καὶ οἱ χειμῶνες οἱ γέροι
Σὲ καρτεροῦν ἡλιοστόλιστοι, ξύπνα :
Στὸ λιμανάκι τἀπάνεμον ὅπου
Τἀστροδερὸ περιγιάλι τῶν βράχων
Τὸ περιγιάλι τῶν κήπων ξανοίγει
Πράσινο ἀγκάντια, ἕνα σπίτι
Σὲ καρτερεῖ, μιὰ βαρκοῦλα στὸ μῶλο
Σφιχτοδετὴ καρτερεῖ σε κ' ἐκείνη.
Ἕνα λευκὸν ἀλογάκι παρέκει
Σὲ καρτερεῖ· θὰ σὲ φέρῃ ἡ βαρκοῦλα
Στὸ ἐρημικὸν ἀκροτόπι νὰ μάσῃς
Τἀκρογιαλιοῦ τὰ κοχύλια, τὰ κρίνα
Τῆς ἀμμουδιᾶς· θὰ σὲ πάῃ τἀλογάκι
Στὸ μονοπάτι ποῦ στρίβει σὰ φείδι
Πρὸς τὸ πολύκαρπο κλῆμα νὰ κόψῃς
Τὶς ροδοκόκκινες ρώγες· ὤ ! ξύπνα !
Σὲ καρτεροῦν μιὰ παιδοῦλα, ἓν ἀγόρι.
Σὲ καρτεροῦν, στὴ γωνίτσα ποῦ ξέρεις.
Τριανταφυλλιὲς τρεῖς σὲ τρεῖς μέσα γάστρες
Ἡ μιὰ σταγόρι τὰ ρόδα της δίνει,
Καὶ στὴν παιδοῦλαν ἡ ἄλλη τὰ δίνει
Ὅμως ἡ τρίτη τὰ θέλει, τὰ κρύβει,
Κι' ὅλο στοὺς κλώνους της μάχετ' ἀπάνου
Νὰ τὰ κρατήσῃ καὶ λέει τῆς δροσούλας :
« Φύγε, δροσιά ! » καὶ τὴ μέλισσα διώχνει,
Καὶ τῆς χρυσῆς πεταλούδας δὲ θέλει
Τἀεροφίλημα . . . Κάποιο χεράκι
Μέρες καὶ νύχτες προσμένει, κι' ἐκεῖνο
Μήτε τοῦ φαίνεται, μήτε γυρίζει
Καὶ τὰ τριαντάφυλλα ρεύουν . . . Ὦ ξύπνα !
Σὲ καρτεροῦνε τρελλότερ' ἀπ' ὅλα
Καὶ δυὸ καρδιές· ποιὲς καρδιές ; τὶς γνωρίζεις . . .
Μή μου ζητᾷς νὰ τὶς πῶ . . . Κάποιους πόνους
Δὲν τοὺς χωράει κι ὁ πλατύτερος θρῆνος !

Δδα ***Ἀρ. Μ. Μακροχώριον.***—Τὸ διηγηματάκι σας εἶναι καλὸν διὰ τὰς ***Ἀπαρχάς μας,*** ἀλλὰ ὅπως ἐδηλώσαμεν ἤδη πρέπει νὰ εὐαρεστηθῆτε, νὰ ἔλθετε εἰς τὸ γραφεῖόν μας. Ὁ ὅρος εἶναι ἀπορράβατος.

Κον ***Ἀς-Ἀς*** — Σᾶς παρατέμπομεν ἀνωτέρω. Ἐν τούτοις τὸ ἔργον σας δὲν εἶναι ἱκανὸν νὰ περάσῃ οὔτε εἰς τὰς ***Ἀπαρχάς.*** Εἰς τὰς ***Ἀπαρχὰς*** θὰ γράφουν οἱ μέλλοντες λόγιοί μας.

Κον ***Σ. Χ. Γ. Ἐνταῦθα*** — Ἠμποροῦμεν νὰ μάθωμεν τὶ ἐνδιαφέρεται τὸ δημόσιόν μας ἀπὸ τὰς ἀποσταλείσας εἰκόνας;

Κον ***Ε. Ε. Πάνορμον.*** — Ἔχετε δίκαιον. Ὅταν ἡ κοινωνία μας ἀρχίσῃ νὰ ἐνδιαφέρεται διὰ τὸ βιβλίον ἡμεῖς δὲν θὰ ὑπάρχωμεν. Ἀλλὰ τὶ νὰ γίνῃ ;

Διδα ***Ὁμορφονιάν.*** — Δυστυχῶς δὲν δυνάμεθα νὰ σᾶς εὐχαριστήσωμεν. Καὶ ὅμως μὴ χάνεσθε. Ἡ ***Φλὸξ*** εἶναι ἑτοίμη νὰ σᾶς ἐξυπηρετήσῃ. Ὁ καθεὶς εὑρίσκεται εἰς τὸ στοιχεῖόν του.

Δδα Ε. Κ. ***Χρυσόπολιν,*** — Μὴ ἀνυπομονῆτε, ***τὰ μετὰ θάνατον*** τοῦ κυρίου Μέλλα ἐκδίδονται προσεχέστατα Τὰ πρῶτα φυλλάδια εὑρίσκονται εἰς τὰ γραφεῖά μας.

ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΠΑΝΤΟΥ
ΤΟ ΜΟΥΣΙΚΟΝ ΛΕΥΚΩΜΑ
ΚΙΜΩΝΟΣ ΜΠΕΛΛΑ
Τὸ μόνον Ἑλληνικὸν

Ἐμβατήριον Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων.
Capiccio per Pianoforte.
Charlotta, *(πόλκα).*

Ἐξεδόθησαν:
Πόνος ψυχῆς *(νυκτιρδία).*
Ἀποχαιρετισμός, *(βῆσμα).*
Χορὸς Συλφίδων, *(βάλς).*

Μουσικὸν Περιοδικὸν
Περιλαμβάνον
ἔργα ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ὁμογενοῦς καλλιτέχνου.

Πίνετε ὅλοι τὸν ἑλληνικὸν ζῦθον
ΝΕΚΤΑΡ

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ε. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ ΚΑΙ ΣΑΣ
Κουρσοὺμ χάν, ἀριθμ. 3.

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ 'Αριθμὸς 23 — Ἐν Κωνσταντινουπόλει, ΣΑΒΒΑΤΟΝ 20 'Ιουνίου 1909

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ Γ. ΜΑΝΟΥΣΟΣ | Ἕκαστον φύλλον παράδες 20 | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Α. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
ΚΟΥΡΣΟΥΜ ΧΑΝ, ΑΡΙΘ. 3

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐτησία	ἐν Κωνσταντινουπόλει.	Γρ. 30
»	» ταῖς 'Επαρχίαις.	» 40
»	» τῷ 'Εξωτερικῷ.	Φρ. 10

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ

Ὁ ἐγγράφων ἕνα συνδρομητήν, προπληρώνοντα τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ λαμβάνει δωρεὰν ἑκατὸν ἐπισκεπτήρια.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Δ. Π. ΦΩΤΕΙΝΟΥ: *Πυγμαλίων.*
ΦΩΤ. ΣΤΕΦΑΝΙΔΟΥ: *Σκόρπια φύλλα.* (ποίημα).
ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΚΟΓΚΟΛ: *Ὁ Μανδύας* (διήγημα, συνέχεια).
Ι. ΑΣΠΡΙΩΤΟΥ: *Ὁ* Croiset *περὶ τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς φιλολογίας.*
ΗΡ. ΠΙΝΤΖΑ: *Πλατωνικός.* (Κωμωδία, συνέχεια).
ΛΑΜΠΡΟΣ ΓΕΩΡΓΙΤΣΗΣ: *Δίδυμα τέρατα.* (χρονογράφημα).
ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ: *Μαργαρίτα Στέφα.* (Μυθιστόρημα, συνέχεια).
ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΥ: *Οἱ νεράϊδες.*

Ὁλιγόστιχα, αἰνίγματα καὶ προβλήματα, ἀλληλογραφία.

ΠΥΓΜΑΛΙΩΝ

Δὲν εἶσαι τέτοια ἐσύ! Ποῦ νὰ εἶσαι τέτοια;

Ποῦ βρῆκες ἐσὺ τῆς ψυχῆς τὰ πλούτη, τῆς τέχνης τὸ νειρο, τῆς ζωῆς τὸν παλμό; Αὐτὰ σοῦ τὰ ἔδωκα ἐγώ. 'Ἐσὺ δὲν τὰ ἔχεις. Ἔχεις μονάχα τὴν ὁμορφιά, τὴν ἀλησμόνητη ὁμορφιὰ ποῦ μὲ συνεπῆρε, ποῦ μ' ἔκαμε νὰ σὲ λατρεύω μυστικὰ καὶ ἅγια χωρὶς κανεὶς νὰ τὸ ξέρῃ, κανείς. Οὔτε σὺ ἀκόμα, γιατὶ τελευταία θὰ τὸ μάντευες ἐσύ.

Ἔβγαλα ἀπὸ τὰ στήθια μου, τὸ θησαυρὸ ποῦ οἱ νεράϊδες εἶχαν κρυμμένο ἐκεῖ, θλιβερὸ δῶρο καὶ σὲ στόλισα. Ἔβαλα στὴ ματιά σου, τὴ βελουδένια σου ματιά, τὸ ὄνειρο καὶ τὴν ἀγάπη, τρελλὸ ζευγάρι, ποῦ παίζει στὸ βλέμμα σου, ὅταν τὸ θέλῃς, ἅναψα στὰ στήθια σου τὴν αἰώνια ζωή, ποῦ φωλιάζει στὰ χείλη σου, ποῦ κοκκινίζει στὸ ἀθῶό σου πρόσωπο καὶ εἶπα στὴν καρδιά σου νὰ χτυπᾷ ἐναρμόνια καὶ χαρούμενη στὸ διάβα μου, νὰντιλαλῇ στὴ χαρά μου, νὰ χαρίζῃ στὸν κόσμο τὸ γέλοιο, τὸ δροσερὸ παιδιακήσιο σου γέλοιο, τὸ δειλό, σὰν πρωινὸ ἁπαλὸ τραγουδάκι. Σοῦ ἔδωκα βασίλισσας κορμοστασιὰ καὶ νεραϊδήσια ὄψη.

Γιατὶ τέτοια σὲ χρειάζουνταν κάποιος μυστικός μου παλμὸς ἀκαθόριστος.

Καὶ πασχίζω νὰ σοῦ στήσω μὲ τὴ ρίμα καὶ τῆς τέχνης τὰ δῶρα, τὸ θρόνο σου, πεντάμορφη καὶ ὠνειρεμένη ρήγισσα, γιὰ νὰ μοῦ στέλνῃς ἀπ' ἐκεῖ τὴν τρισεύγενη διάτα ποῦ θὰ τὴν πλέκῃ ἡ καρδιὰ καὶ ὁ νοῦς μου

Μὰ δὲν εἶσαι τέτοια ἐσύ! Ποῦ νὰ εἶσαι τέτοια!

* * *

Ποῦ βρῆκες ἐσὺ τὴν ἄβυσσο ποῦ προβάλλει στὰ μεγάλα σου τὰ μάτια, τὰ μαῦρα, τὰ μῦρα ποῦ βρῆκες ποῦ σκορποῦνε στὴν αὔρα τὰ μαλλιά σου, σὰν περνᾷ

καὶ χαλνᾷ σου τὸ χτένισμα καὶ σοῦ σκεπάζῃ καὶ πρόσωπο καὶ ὤμους καὶ ράχι ἡ παιγνιδιάρικη αὔρα, ποῦ σὲ τὰ φιλᾷ καὶ ντροπαλὰ ἐκεῖνα σγουραίνουν καὶ ζαρώνουν καὶ θυμώνουν τὰ τετράμακρα ξέπλεγα μαλλιά σου;

Ποῦ βρῆκες ἐσὺ τὰ φιλιά, ποῦ ἁπαλὰ σοῦ ἑτοίμασα, πιὸ γλυκὰ κι' ἀπ' τῆς αὔρας τὸ φύσημα, πιὸ σιγανὰ κι' ἀπ' τὸ χάδι τοῦ μπάτη;

Ποῦ βρῆκες ἐσὺ τὴν χάρι τὴν ἄφταστη στὸ μελένιο χαμόγελο ποῦ κάνει με νὰ κλειῶ τὰ μάτια γιὰ νὰ μὴ τὸ βλέπω, τὸ κατακόκκινο χαμόγελο ποῦ χαρίζει μου τὴν ἀνέγγιχτη λαχτάρα, τῆς αἰώνιας γαλήνης τὴν ζάλη, τὸν ἀκοίμητο πόθο ἀγγελικῆς ζωῆς;

Ποῦ βρῆκες τὸ βάθος στὸ βλέμμα σου, ποῦ τὸ ἠσκιώνουν μαγευτικὰ τὰ μεταξωτά σου ματόκλαδα, σὰν ἴσιες στὴ λίμνην ὁλόγυρα, τὸ βλέμμα σου, ποῦ μέσα ἀντιφεγγίζει ἀνίδεη μιὰν ὀνειροπλάνευτη ψυχή, ἡ χρυσόφτερη ἐλπίδα καὶ ζωγραφίζεται ἀπελπισμένη ἡ ἀλησμονιά;

Ποῦ βρῆκες στὴν ἀνάμνησί μου τὸ σιγαλὸν ἀνασασμὸ ποῦ κινάει ἡδονικὰ τὰ λαξευτά σου στήθια, καὶ τὴν διάπλατη θερμὴν πνοὴ ποῦ σὲ χρωματίζει σὰν εἶμαι κοντά σου, καὶ ἀνυπόταχτη ἀνυψώνεσαι ἀπὸ τῆς ζωῆς τὸν ὀργασμό, ἀπὸ τῆς ἀγάπης τὸ οὐράνιο κίνητρο;

Σοῦ τὰ χάρισα ἐγὼ αὐτά.

Μὰ ἐσὺ δὲν εἶσαι τέτοια! Ἔχεις μονάχα τὴ θεϊκὴ μορφὴ ποῦ μὲ κάλεσε νὰ σοῦ χαρίσω τὴν καρδιά, τὴ φαντασία, τὸ εἶναι μου;

***

Ποῦ νὰ εἶσαι τέτοια!

Κι' ἂν ὅλα σοῦ χάρισα τὰ στολίσματα τῆς ψυχῆς κι' ἂν σοῦ σκέπασα μὲ ἕνα αἰθέριο πέπλο, μὲ τῆς μέθης τὴν φλόγα ἂν σοῦ προίκισα τὸ σῶμα καὶ τὸ νοῦ, ἕνα μόνο σοῦ στέρησα, τὸ μαντικὸ τῆς καρδιᾶς ποῦ ἀγαπᾷ προμήνυμα, ἐκεῖνο ποῦ ξεδιαλίζει τὸ ἀγαπημένο πρόσωπο μέσα σὲ χίλια, ποῦ τὸ αἰσθάνεται χωρὶς νὰ τὸ βλέπῃ, ποῦ τοῦ ἁπαντᾷ χωρὶς νὰ τὸ ἀκούῃ, τὸ περιμένῃ ἐνῷ σχίζει τὴν θάλασσα, πείθεται πῶς θὰ ἔλθῃ καὶ περνᾷ χαρούμενη τὴν ἡμέρα, ἀγκαλιάζει τὸν ὕπνο γιατὶ ξέρει πῶς θὰ τὸ διῇ στὄνειρο, ὦ τὸ μαντικὸ τῆς καρδιᾶς προμήνυμα, ποῦ δὲν σοῦ τὸ ἔδωκα γιατὶ δὲν ἤθελα νὰ μὲ νοιώσῃς, ἀφοῦ δὲν ἤξευρες νὰ μὲ γνωρίσῃς.

Μὰ κ' ἔτσι μὲ τὴν ἰδανική σου ὑπόστασι εἶσαι πανώρια γιὰ μένα, χωρὶς νὰ θέλω νὰ εἶσαι γιὰ μένα, λατρευτὴ τῆς ἀγάπης νεράϊδα χωρὶς σύννεφο στὸ μέτωπο, χωρὶς βάρος στὸ παρθένο σου χαριτωμένο κεφάλι, τὸ ἀλησμόνητο, τὸ στεφανωμένο ἀπὸ τῆς κόμης τὴν ἀτέλευτη νυχτιά.

Ποῦ νὰ εἶσαι τέτοια!

Στὴν ἀνιστόρητη ὁμορφιά, τὴν καλλιτεχνική σου προσθέτω πνοὴ καὶ τὸ ὡραῖο γαλβάνισα μάρμαρο... εἶμαι ὁ πλάστης σου... Ὁ Πυγμαλίων σου εἶμαι

***

Κι' ἅμα σοῦ ἔλειπε μόνο ἡ πνοὴ ποῦ θὰ σὲ θέρμαινε στἀλήθεια τὰ στήθια σου, καὶ θὰ ἔδιδε τὸν τόνο, μοῦ ἔλειψε καὶ ἀπὸ μένα ἡ θέλησι νὰ σοῦ ραντίσω στὸ πρόσωπο τὸ ἀθάνατο τοῦ ἔρωτα νερό, νὰ σὲ κατεβάσω ἀπὸ τὸ στυλοβάτη σου, Γαλάτεια ζωντανεμένη, γιὰ νὰ σὲ σηκώσω σὲ κόσμους, ποῦ φεύγει μου ὁ λογισμὸς καὶ κοιτάζει χωρὶς νὰ δακρύζῃ τὸ βλέμμα, τῆς ζωῆς τὸν πατέρα, τὸν ἥλιο.

Τί θὰ κέρδιζα;

Τοῦ ἥλιου ἡ θέρμη θὰ διάλυε τὸ μάρμαρο καμιὰ μέρα, καὶ θὰ μοῦ ἔμενε στὴν ἀγκαλιὰ ἕνας ἀσβέστινος ὄγκος φαιὸς καὶ ἄμορφος, ποῦ θὰ μ' ἔκαιε τὰ χέρια τὰ ὑγρὰ ἀπὸ τῆς ἀγωνίας τὸν ἵδρωτα, τὸ σῶμα τὸ κατάβροχο ἀπὸ τῶν ἀστρικῶν ταξιδιῶν μου τὴν πάχνη.

Καὶ δὲ θέλησα! Μεῖνε ἐκεῖ ποῦ εἶσαι, ὅπως σὲ ἔπλασε ἡ φύσι καὶ ἐγώ. Μοῦ φθάνει ἐμένα ἡ ἀνάμνησι.

Ἔτσι ποτὲ δὲ θὰ σὲ χάσω. Γιατὶ μπορῶ νὰ σωρεύω τὰ χαρίσματα χωρὶς φόβο νὰ σοῦ τὰ ἀφαιρέσῃ κανεὶς ἄλλος, ἀφοῦ κανεὶς ἄλλος δὲν θὰ τὰ νοιώθῃ καὶ ἀφοῦ σοῦ τὰ προσφέρω ἐγώ. Ἐσὺ δὲν μπορεῖς νὰ τὰ κινδυνεύῃς, γιατὶ δὲν εἶσαι τέτοια ἐσύ! Ποῦ νὰ εἶσαι τέτοια!

***

Τὸ θυμοῦμαι σὰν τώρα. Μιὰ βραδυὰ κράτησε τὸ χέρι μου τρέμοντας τὸν ἀφρὸ τὸ ρόδινο τοῦ χεριοῦ σου, περισσότερο παρὰ ἄλλοτε, καὶ χωρὶς ἀπορία μὲ κοίταξες μὲ τὸ βλέμμα σου, τὸ ἤρεμο καὶ βαθύσκιο καὶ ἤτανε χάδι ἡ ματιά σου καὶ ἤτανε μεθυσμένο τὸ στόμα σου, γιατὶ κάτι μοῦ ἔλεγε ἡ φωνή σου, καὶ μὲ κέρασε τὸ κρασὶ ποῦ εὐωδίαζε στὸ στόμα σου, ἐνῷ ἀνοίγαν τὰ τριαντάφυλλα ὁλόγυρά του.

Τὸ κάτι ποῦ μὲ ἔλεγες τὸ ξέχασα.

Τί μὲ ἔνοιαζε!

Τρόμαξα ὅμως, τρόμαξα μήπως ἄθελα ὁ ἠλεκτρισμὸς ποῦ ἐφώλιαζε μέσα μου ἀπὸ ἐπαφὴ ἐπέρασε καὶ σὲ σένα καὶ σὲ κλόνιζε γιατὶ μοῦ φάνηκε ποῦ σὲ κλόνιζε καὶ ἐσένα... Καὶ ἀφῆκα τὸ ψυχρό σου χεράκι ποῦ μὲ φλόγιζε καὶ ἔφυγα ἀπὸ κοντά σου.

Δὲν ἤθελα, δὲν θέλω νὰ σὲ γαλβανίσω.

Τὸ χρύσωμα μὲ τὴν τριβὴ θὰ φύγῃ· ἤθελα νὰ ἤσουνα χρυσῆ, μόνη σου. Δὲν εἶσαι. Εἶναι ἀδύνατο νὰ εἶσαι. Καὶ ὅμως τὸ βράδυ ἐκεῖνο μοῦ φάνηκες τέτοια καὶ σὲ δοκίμαζα μὲ τὴ Λυδία λίθο, τὸ βλέμμα μου, καὶ γιὰ μιὰ στιγμὴ ἐτρόμαξα. Ἀδύνατο νὰ ἦτανε ἀπὸ τὸν πλάγιο τῆς λάμπας φωτισμό, ἀπὸ ἀσθενικὸ πυρετό... καὶ ἔφυγα.

Ὅταν σὲ ξαναεῖδα δὲν ἤσουνα ὅπως τὸ βράδυ ἐκεῖνο. Καλύτερα. Ἔμεινες ὅπως σὲ ἔπλασε ἡ φύσι καὶ ὅπως σὲ ἔπλασα ἐγώ. Γιατὶ ἐγὼ σὲ ἔπλασα τέτοια· εἶμαι ὁ πλάστης σου· ὁ Πυγμαλίων σου εἶμαι.

***

Καὶ γιὰ νὰ σοῦ δώσω τὴ ζωή μου γιὰ νὰ σὲ ζωντανέψω, Γαλάτεια, καὶ γιὰ νὰ μὴ σπάσω τὸ ἄγαλμα σὲ μιὰ στιγμὴ ψυχικῆς ἀδυναμίας ἀπὸ ἐξομολόγησι ποῦ δὲ θέλω ποτὲ νὰ φύγῃ ἀπὸ τὰ χείλη μου, ποτέ, ὁ δυνατὸς ἐγὼ ἔφυγα ἀπὸ μακρυά σου· καὶ θὰ φύγω ἀκόμα.

Πὼ μακρυά, νὰ μὴ ἀκούω, νὰ μὴ μαθαίνω τίποτε γιὰ σένα.

Καὶ στὴν ἐρημιά μου θὰ σὲ στήσω ἀντίκρυ μου: μὲ τὰ φυσικά σου στολίσματα καὶ μὲ τίς δικές μου χάρες, ποῦ δὲ θὰ τὶς ξεχωρίζω πιά, καὶ στὴ ζωντανή σου αὐτὴν εἰκόνα—ἐσὺ ἀπέθανες πιὰ—θὰ τονίζω τὰ τραγούδια μου, τρελλὰ καὶ βαθυνόητα τραγούδια.

Καὶ ἐκείνη θὰ μὲ φωτίζει, ἥλιος μοναδικὸς στὸ οὐράνιο σύστημα, ποῦ πλανήτης γυρίζει ὁ νοῦς μου.

Δὲν εἶσαι τέτοια ἐσύ! Ὄχι, δὲν εἶσαι τέτοια!

Δ. Π. Φωτεινός.

ΣΚΟΡΠΙΑ ΦΥΛΛΑ

Πόσα ρόδα ὁλόδροσα ἔστειλα σὲ σένα
καὶ μὲ δάκρυ ὁλόπικρο τάχα ποτισμένα,
γιὰ νὰ πιοῦν.. νὰ νοιώσουνε τὴ βαθειά μου λύπη...
ἄφωνα καθένας τους γιὰ νὰ σοῦ τὴν εἴπῃ!..
μαργαρίτες σ' ἔστειλα νὰ τὶς ξεφυλλίσῃς
γιὰ νὰ ἰδῇς πῶς σὲ ἀγαπῶ καὶ νὰ μ' ἀγαπήσῃς.
Κρῖν' ἀφράτα σ' ἔστειλα καὶ μυοσωτίδες...
γιὰ λαχτάρες νὰ σοῦ ποῦν γιὰ παλμοὺς κ' ἐλπίδες!
μὰ χωρὶς νὰ αἰσθανθῇς διόλου ἀνατριχίλα,
ὅλα χάμου τἄρριξες μὲ κομμένα φύλλα!
μέσ' τὰ φυλλοκάρδια μου πέρασες, στοχάσου,
πεταλοῦδ' ἀναίστητη.,. καὶ στὸ πέρασμά σου
γνοῦδι ἀπ' τὰ φτερούγια σου, τ' ἄνθια μου ἔχουν πάρει
κ' ἔχασαν τὰ μύρα τους τὴ δροσιά.. τὴ χαρι!..

Φώτιος Δ. Στεφανίδης.

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΚΟΓΚΟΛ

Ο ΜΑΝΔΥΑΣ

— *Ναί, ἐπανέλαβεν ὁ Πέτροβιτς, χωρὶς νὰ λογαριάζουμε τὸν γιακὰ μὲ τὴ γούνα καὶ τὴν μεταξωτὴ φόδρα διὰ τὸ καπουσόν. Ἐν ὅλῳ διακόσια ρούβλια.*

— *Πέτροβιτς σ' ἐξορκίζω, διέκοψεν ὁ Ἀκάκιος μὲ παρακαλεστικὴν φωνήν, μὴ ἀκούων, μὴ θέλων πλέον ν' ἀκούσῃ τὸν ράπτην, σ' ἐξορκίζω διόρθωσε τὸν μανδύαν μου διὰ νὰ βαστάξῃ ἀκόμη κομμάτι.*

— *Ὄχι, θὰ ἦτο χαμένος κόπος, ἔξοδον ἀνωφελές, καθαρὰ σπατάλη.*

Ὁ Ἀκάκιος ἀπεσύρθη συντετριμμένος ἐντελῶς, ἐνῷ ὁ Πέτροβιτς μὲ τὰ χείλη σφιγμένα, εὐχαριστημένος ἀπὸ τὸν ἑαυτό του διότι τόσον ἀνδρείως ὑπερήσπισε τὴν συντεχνίαν τῶν ραπτῶν, ἔμεινε καθισμένος στὸ τραπέζι.

Ἀσκόπως, σαστισμένος περιεπλανήθη εἰς τὸν δρόμον ὡς ὑπνοβάτης.

— *Τί ἀτυχία ἔλεγε προχωρῶν. Ποτὲ δὲν ἐπίστευα ὅτι θὰ ἐτελείωνε ἔτσι ἡ δουλειά. Ὄχι, ἐξηκολούθησε μετὰ μακρὰν σιωπήν, δὲν ἐπίστευα πῶς θὰ φθάσῃ ἕως ἐδῶ, εὑρίσκομαι εἰς μίαν θέσιν ποῦ δὲν τὴν ἐπερίμενον ποτέ... σὲ μιὰ στενοχωρία...*

Καὶ ἐξακολουθῶν οὕτω τὸν μονόλογόν του ἔλαβε ὅλως ἐναντίαν διεύθυνσιν ἀπὸ τοῦ σπιτιοῦ του, χωρὶς νὰ τὸ παρατηρήσῃ. Ἕνας καπνοδοχοκαθαριστὴς τοῦ ἐμαύρισε τὴν ράχιν ἐνῷ διήρχετο. Ἐπάνω ἀπὸ ἕνα σπίτι ἕνα καλάθι ἀσβέστη τοῦ ἄοπρισε τὸ κεφάλι ἐνῷ κατήρχετο, ἀλλ' αὐτὸς δὲν ἔβλεπε τίποτε. Μόνον ὅταν μὲ κατεβασμένην τὴν κεφαλὴν προσέκρουσε εἰς ἕνα σκοπόν, ὅστις τοῦ ἔφραξε τὸν δρόμον διὰ τῆς λόγχης του, ἀφυπνίσθη.

— *Τί ἦρθες νὰ κάμῃς ἐδῶ; τοῦ ἐφώναξεν ὁ σκληρὸς φύλαξ τῆς δημοσίας ἀσφαλείας. Δὲν μπορεῖς νὰ πᾷς ἀπὸ τὸ πεζοδρόμιο;*

Ἡ ἀπότομος αὕτη ἀποστροφὴ ἀπέσπασε παντελῶς τὸν Ἀκάκιον ἀπὸ τὴν ληθαργικήν του κατάστασιν. Ἐμάζεψε τὰς ἰδέας του, ἀντεμετώπισε μὲ ψυχρὰν ματιὰ τὴν κατάστασίν του καὶ συνεβουλεύθη τὸν ἑαυτό του σοβαρῶς καὶ εἰλικρινῶς πῶς θὰ ἔπρατιε δι' ἕνα φίλον του, εἰς τὸν ὁποῖον ἐμπιστεύεται κανεὶς ὅλα τὰ μυστικὰ τῆς καρδίας του.

— *Ὄχι, εἶπεν ἐπὶ τέλους, σήμερα δὲν θὰ μπορέσω νὰ κατορθώσω τίποτα ἀπὸ τὸν Πέτροβιτς, ἔχει κακὴν διάθεσιν... ἴσως τὸν ἔδειρε ἡ γυναῖκά του, θὰ τὸν ἰδῶ τὴν προσεχῆ Κυριακή, τὴν Κυριακὴ θὰ διφάσῃ, θὰ θελήσῃ νὰ πιῇ, ἡ γυναῖκά του δὲν τοῦ δίδει χρήματα. Θὰ τοῦ βάλω ἕνα γκριβενὶκ στὸ χέρι, θὰ γίνῃ συμβιβαστικώτερος καὶ τότε θὰ μιλήσωμε γιὰ τὸν μανδύα.*

Ὑποστηριζόμενος ἀπ' αὐτὴν τὴν ἐλπίδα ὁ Ἀκάκιος ἐπερίμενε μέχρι τῆς Κυριακῆς. Ὅταν τὴν ἡμέρα αὐτὴν εἶδε τὴν σύζυγον τοῦ Πέτροβιτς νὰ βγαίνει ἀπὸ τὸ σπίτι της καὶ ἀπεμακρύνθη, ὁ Ἀκάκιος μετέβη εἰς τὸ ἐργαστήριον τοῦ ράπτου καὶ τὸν ηὗρε καθὼς ἐπερίμενε εἰς κατάστασιν προφανῆ, ἀλλὰ μόλις ὁ Ἀκάκιος ἐπρόφερε μίαν λέξιν διὰ τὸν μανδύαν ὁ διαβολικὸς ράπτης ἀφῆκε τὴν κακήν του διάθεσιν καὶ ἀνέκραξεν ἀμέσως.

— *Ὄχι τίποτε δὲν γίνεται. Ἀγοράστε ἕνα καινούριο μανδύαν.*

Ὁ τιτλοῦχος σύμβουλος ἐγλίστρισε τότε τὸ γκρίβενικ εἰς τὰς χεῖρας τοῦ ράπτου.

— *Εὐχαριστῶ τὴν εὐγενεία σας, ἀπήντησεν ὁ Πέτροβιτς, αὐτὸ θὰ μὲ βοηθήσῃ, νὰ ἀναλάβω τὰς δυνάμεις μου καὶ θὰ τὸ πιῶ εἰς ὑγείαν σας. Ἀλλὰ ὅσον*

διὰ τὸν μανδύαν σας γιατὶ νὰ μιλοῦμε περισσότερο. Δὲν κάνει μιὰ τσακιστὴ παντάρα. Ἀφῆστε ἐπάνω μου τὴ δουλειά, θὰ σᾶς κάμω ἕνα λαμπρὸ μανδύα.

Ὁ Ἀκάκιος Ἀκακίεβιτς ἐξελιπάρησε πάλιν τὸν ράπτην νὰ ἐπιδιορθώσῃ τὸν παλαιόν.

— Ὄχι, ἀκόμη μιὰ φορὰ ὄχι, ἀπήντησεν ὁ Πέτροβιτς, ἀδύνατον ἀπολύτως. Ἀφῆτέ με καὶ δὲν θὰ σᾶς γελάσω. Θὰ σᾶς βάλω μάλιστα κόψες ἀσημένιες στὸ γιακᾶ καθὼς εἶνε τῆς μόδας.

Ὁ Ἀκάκιος ἐννόησεν ὅτι ἔπρεπε νὰ ὑποκύψῃ εἰς τὴν θέλησιν τοῦ ράπτου καὶ διὰ δευτέραν φορὰν ἠσθάνθη τὰς δυνάμεις του νὰ τὸν ἀφίνουν.

Ἕνα νέον μανδύαν πῶς νὰ τὸν πληρώσῃ. Ἀληθῶς ἐπρόκειτο νὰ λάβῃ δῶρον, ὅμως τὸ δῶρον αὐτὸ εἶχε ποῦ νὰ τὸ ἐξοδεύσῃ. Ἔπρεπε ν' ἀγοράσῃ ἕνα παντελόνι καὶ νὰ πληρώσῃ τὸν ὑποδηματοποιόν του, ὁ ὁποῖος τοῦ εἶχεν ἐπιδιορθώσει δύο ζεύγη ὑποδημάτων, ἤθελε ν' ἀγοράσῃ ἀσπρόρρουχα, μὲ μίαν λέξιν ὅλα ἦσαν κανονισμένα ἐκ τῶν προτέρων. Κι' ἂν ὁ διευθυντὴς— εὐτύχημα ἀπίστευτον—ἀνεβίβαζε τὸ δῶρον εἰς πεντήκοντα ρούβλια ἀπὸ τεσσαράκοντα πάλιν τί ἦτο ἢ σταγὼν αὐτὴ ἐμπρὸς εἰς τὸν ὠκεανὸν τὸν ὁποῖον ἐζήτει ὁ Πέτροβιτς.

Ὑπῆρχεν ἀκόμη ἐλπὶς ἐκ μέρους τοῦ Πέτροβιτς νὰ καταβιβάσῃ τὴν τιμήν, ἂν εἶχε καλὴν διάθεσιν, σημαντικῶς, διότι καὶ ἡ γυναῖκά του τοῦ εἶχεν εἰπεῖ:

— Τρελλὸς εἶσαι, ἄλλοτε δουλεύεις χιὰ τίποτε καὶ ἄλλοτε ζητεῖς ἀπάνθρωπον τιμήν.

Ἐπίστευε λοιπὸν ὅτι ὁ Πέτροβιτς θὰ συγκατετίθετο νὰ τοῦ κάμῃ τὸν μανδύαν διὰ ὀγδοήκοντα ρούβλια, ἀλλὰ ποῦ νὰ τὰ εὕρῃ; Ἴσως νὰ κατώρθωνε κάμνων τ' ἀδύνατα δυνατὰ νὰ εὕρῃ τὰ μισά.

Πρέπει νὰ δώσωμεν εἰς τὸν ἀναγνώστην νὰ ἐννοήσῃ ποῖα ἀδύνατα ἤθελε κάμει δυνατὰ ὁ τιτλοῦχος σύμβουλος.

Εἶχε συνειθίσει κάθε φορὰν ποῦ ἐλάμβανεν ἕνα ροῦβλι νὰ θέτῃ ἕνα καπίκι εἰς ἕνα κουμπαρᾶν. Εἰς τὸ τέλος τῆς ἑξαμηνίας ἀντεκαθίστα τὸν χαλκὸν μὲ κερμάτια ἀργυρᾶ καὶ οὕτω μετὰ μακρὸν διάστημα εἶχε εἰς τὴν διάθεσίν του τεσσαράκοντα ρούβλια, ὅ ἐστὶ τὸ ἥμισυ τοῦ ἀπαιτουμένου ποσοῦ. Ἀλλὰ τὸ ἄλλο ἥμισυ; ὁ Ἀκάκιος ἔκαμε ἀπείρους ὑπολογισμούς, κατόπιν ἀπεφάσισε νὰ μὴ κάμῃ καθημερινάς τινας δαπάνας ἐπὶ ἓν ἔτος τοὐλάχιστον, νὰ μὴν πίνῃ τσάϊ τὸ βράδυ, καὶ ὅταν εἶχε ἐργασίαν νὰ πηγαίνῃ μὲ τὰ ἔγγραφά του νὰ κάθεται εἰς τὴν νοικοκυρά του διὰ νὰ μὴν ἀνάπτῃ φωτιά, ἀπεφάσισεν ἀκόμη νὰ μὴν ἀγοράσῃ ἀσπρόρρουχα.

Αἱ σκέψεις αὗται τὸν ἔκαμναν ἐνίοτε ἀφηρημένον. Μίαν ἡμέραν ἐνῷ ἀντέγραφε παρετήρησεν ἔξαφνα ὅτι ἔκαμε μίαν ἀνορθογραφίαν.

— Ὢ! ὦ! ἀνέκραξε.

Καὶ τάχιστα ἐσταυροκοπήθη.

Τοὐλάχιστον ἅπαξ τοῦ μηνὸς ἐπήγαινε εἰς τὸν Πέτροβιτς διὰ νὰ μιλήσῃ μαζύ του διὰ τὸν περίφημον μανδύαν, νὰ τὸν ζητήσῃ διαφόρους πληροφορίας ἐνδιαφερούσας π. χ. περὶ τῆς τιμῆς τοῦ ὑφάσματος, καὶ τοῦ χρώματός του.

Καθ' ἑκάστην ἐπίσκεψιν ἐνεφανίζοντο καὶ νέαι παρατηρήσεις, ἀλλά, πάντοτε ὁ Ἀκάκιος ἐπέστρεφε καὶ εὐτυχέστερος, διότι ἐπὶ τέλους ἔφθανεν ἡ ἡμέρα ὅπου ὅλα θὰ ἠγοράζοντο καὶ ὁ μανδύας θὰ ἦτο ἕτοιμος.

Τὸ μέγα τοῦτο συμβὰν ἔλαβε χώραν γρηγορότερα ἀπὸ ὅτι ἤλπιζε. Ὁ διευθυντὴς ἔδωκε δῶρον ὄχι ρουβλίων τεσσαράκοντα, οὔτε πεντήκοντα, ἀλλὰ ἑξήκοντα πέντε. Ἀρά γε ὁ καλὸς αὐτὸς ὑπάλληλος παρετήρησεν ὅτι ὁ Ἀκάκιος εἶχεν ἀνάγκην μανδύου ἢ ὁ ἥρως μας ὤφειλε τὴν τύχην αὐτὴν εἰς ἔκτακτον ἐλευθερωτητα;

Οὕτως ὁ Ἀκάκιος ἐπλουτίσθη κατὰ εἴκοσι ρούβλια. Ἀκόμη δύο ἢ τρεῖς μῆνες πείνης καὶ ὁ Ἀκάκιος θὰ εἶχε τὰ ὀγδοήκοντα ρούβλια. Ἡ καρδία του ἠ τόσον ἥσυχος συνήθως ἤρχισε νὰ πάλλῃ ταχέως. Μόλις ἐμάζεψε τὰ ὀγδοήκοντα ρούβλια ἔτρεξε νὰ εὕρῃ τὸν Πέτροβιτς καὶ οἱ δύο ὁμοῦ μετέβησαν εἰς τὸν ἔμπορον τῶν ὑφασμάτων. Ἠγόρασαν ἀδιστάκτως ἓν καλὸν τεμάχιον. Διὰ φόδραν ἐξέλεξαν ὕφασμα πυκνόν, τὸ ὁποῖον κατὰ τὴν γνώμην τοῦ ράπτου ἦξιζε καλλίτερον τῆς μετάξης.

Ἵνα ραφθῇ τὸ ὕφασμα ὁ Πέτροβιτς ἐχρειάσθη δεκαπέντε ἡμέρας. Ἐπὶ τέλους ἐγένετο ὁ περιβόητος μανδύας. Δὲν δύναμαι νὰ προσδιορίσω ἀκριβῶς τὴν ἡμέραν ἀλλὰ ὑπῆρξε βεβαίως μία τῶν εὐτυχεστέρων ἡμερῶν τοῦ τιτλούχου συμβούλου.

Ὁ ράπτης ἔφερεν ὁ ἴδιος ἐνωρὶς τὸν μανδύαν πρὶν νὰ ἀναχωρήσῃ ὁ Ἀκάκιος διὰ τὸ γραφεῖόν του· κατάλληλος στιγμὴ διότι ὁ παγετὸς ἤρχιζε νὰ γίνεται αἰσθητότατος.

(Ἀκολουθεῖ).

Ο CROISET

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑΣ

Οἱ μεγάλοι τῆς Γαλλίας συγγραφεῖς τῆς 16ης καὶ 17ης ἑκατονταετηρίδος εἶναι οἱ μαθηταὶ τῆς Ρώμης καὶ τῆς Ἑλλάδος. Ἂν ὁ Ὅμηρος καὶ Βιργίλιος, ἂν ὁ Δημοσθένης καὶ Κικέρων μὴ ὑπῆρχον, ἡ γαλλικὴ φιλολογία δὲν θὰ ἦτο οἵα εἶναι. Τὸ σπουδάζειν λοιπὸν τὴν ἀρχαιότητα σημαίνει πολλαπλασιάζειν τὴν σπουδὴν τῆς ἰδίας ἡμῶν τῶν Γάλλων φιλολογίας, ἐνισχύειν τὸ μέσον τῆς καλλιτέρας κατανοήσεως αὐτῆς.

Ἀλλ' ἡ Ρώμη αὐτὴ ἐγένετο ἡ μαθήτρια τῆς Ἑλλάδος· διὸ πρέπει ν' ἀνερχώμεθα εἰς αὐτήν, ἵνα εὕρωμεν τὴν ἀληθῆ ἀρχὴν τῆς διανοητικῆς ἡμῶν ἀναπτύξεως. Δὲν εἶναι δὲ μόνον ὑπὸ ἱστορικὴν ἔποψιν ἀξία ἐνδιαφέροντος ἡ ἑλληνικὴ φιλολογία, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἰδίαν αὐτῆς καλλονήν. Ἡ Ἑλλὰς εἶναι ἡ μήτηρ τοῦ κα-

λοῦ, τὰ δὲ ἔργα τῶν μεγάλων συγγραφέων της καὶ τῶν μεγάλων καλλιτεχνῶν της εἶναι τὰ ἐντελέστατα δημιουργήματα τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας. Διὸ καὶ ἂν ἀκόμη ἡ μελέτη τῆς ἑλληνικῆς φιλολογίας μὴ καθίστα ἡμᾶς ἱκανοὺς νὰ ἐννοήσωμεν διατὶ ἐγενόμεθα ὅ,τι εἴμεθα, θὰ εἶχεν ὅμως πάντοτε τὴν μεγάλην ἀξίαν τοῦ νὰ προκαλῇ τὸν θαυμασμὸν ἡμῶν πρὸς ἔργα τέλεια, ὧν ἡ γνῶσις παρέχει εἰς τὸν πολιτισμένον κόσμον πρὸς τῇ ἡδονῇ καὶ τέρψει τροφὴν ὑγιεινοτάτην ἅμα καὶ ἁδροτάτην.

Ἂν λέγοντες ἑλληνικὴν φιλολογίαν ἐννοοῦμεν πᾶν ὅ,τι ἐγράφη ἐν τῇ ἑλληνικῇ γλώσσῃ ἀπὸ τοῦ Ὁμήρου καὶ ἑξῆς, τότε ἡ ἔκτασις αὐτῆς εἶναι σχεδὸν ἀπεριόριστος. Διότι τὸ μὲν Βυζαντινὸν κράτος διήρκεσε μέχρι τοῦ 1453 μ. Χ. ἀλλὰ καὶ μετὰ ταῦτα ἐξηκολούθησεν ὑπάρχουσα ποιά τις φιλολογία καὶ μέχρι νῦν ὑφίσταται γλῶσσα ἑλληνικὴ κατὰ τὴν μορφὴν ὀλίγον διαφέρουσα τῆς ἀρχαίας. Τὴν ἀνατροφὴν ὅμως τῆς Ρώμης καὶ εἶτα καὶ τὴν τῶν λαῶν τῆς Δύσεως ἐπετέλεσε κατ' ἐξοχὴν ἡ κλασικὴ φιλολογία· αὕτη δὲ λήγει περὶ τὸ τέλος τῆς β' ἑκατοντ. μ. Χ. καθ' οὓς χρόνους ὁ θρίαμβος τοῦ Χριστιανισμοῦ τείνει νὰ συμπληρωθῇ καὶ τὸ γεγονὸς τοῦτο, τὸ ὁποῖον τροποποιεῖ οὐσιωδῶς τὸ ἑλληνικὸν πνεῦμα, θέτει ὅρια σαφῶς διακεχαραγμένα μεταξὺ τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ μέλλοντος. Κατὰ ταῦτα ἡ ἀπὸ τοῦ Ὁμήρου μέχρι τοῦ Λουκιανοῦ φιλολογία ἐν μακρᾷ σειρᾷ ἔργων ὑπερόχων ἀναπαριστᾷ τὸ πρωτότυπον πνεῦμα τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς.

Ι. Α.

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ

ΔΙΔΥΜΑ ΤΕΡΑΤΑ

Πρόκειται διὰ τὸ παράντον καὶ τὸ μερσί.

Ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα, ἡ μελίρρυτος αὐτὴ γλῶσσα, ἔφαγε πολὺ καλὴ υἱοθεσίαν τὰ δυὸ τέρατα καὶ ζωσαίνουσα αὐτὰ μέσα εἰς τοὺς φιλοξένους κόλπους της.

Ἀλλὰ δὲν ἦσο μόνον ἡ ἑλληνικὴ πολὺ ἀνεκτικὴ καὶ καλὴ πρὸς τὰς δυὸ αὐτὰς λέξεις. Διότι ὅλοι τὰς μεταχειρίζονται καὶ ὅλοι τὰς ἔχουν ἐνσφηνωμένας μεταξὺ τοῦ ἄρκυος τῶν ὀδόντων των, διὰ τὰς νὰ ἐκσφενδονίσουν εἰς τὴν πρώτην ἀνάγκην.

Κατήντησαν κοσμοπολίτισαι.

— Παράντον, σοῦ λέγει ὁ Κούρδος γαμαλὶς ὅταν μὲ μίαν

Δνὶς Νεαροπ. Θὰ ἀναδιφήσω πρὸς τοῦτο τὸν Παπαρρηγόπουλον.

Πέτρος. Προσέξετε μήπως γαργαλεφτῇ καὶ τὸν πιάσουν τὰ γέλοια. Λοιπόν, δεσποινίς;

Δνὶς Νεαροπ. *(Ἀπαγγέλλει).* Τὸ πῦρ, τὸ φλέγον, πυρπολεῖ . . .

Νῖκος. Οὔ! τί ζέστη! ἕνα παγωτό!

Πέτρος. Ἰδρωσα!

Κίμων. Λιγοθυμῶ!

Νῖκος. Γιάννη! Γιάννη!

ΣΚΗΝΗ ΙΘ'.

Οἱ ἴδιοι, ΓΙΑΝΝΗΣ.

Νῖκος. Βρὲ Γιάννη! Τρέχα!

Γιάννης. Ὁρίστε, κ. Νῖκο.

Νῖκος. Πρόφταξέ μας παγωτά, γιατὶ λιώσαμε.

Γιάννης. Μὰ κεῖνα θὰ κρυώσανε τόση ὥρα! *(Σερβίρει).*

Νῖκος. *(Μὲ τὸ παγωτὸ στὸ χέρι).* Θάλεια, πᾶμε νὰ περπατήσουμε λιγάκι;

Θάλεια. *(Μὲ τὸ παγωτό).* Πᾶμε . . . καὶ τὸ ποίημα;

Νῖκος. Τὴ νύχτα στὴ δροσιά. *(Φεύγουν).*

Πέτρος. *(Στὸ Γιῶργο, ἀφοῦ πάρουν παγωτά).* Ἔλα κ' ἔχω νὰ σὲ πῶ.

Γιῶργος. Δὲ θα ἦναι ποίημα.

Πέτρος. Ἀλήθεια, Κώστα;

Θάλεια. Σταθῆτε ν' ἀφίσουμε τὸ πράμα στὴν τύχη. Δός το μένα, Κώστα. *(Ὁ Κώστας δίνει τὸ χαρτί).* Δός τε καὶ σεῖς, κ. Κίμων τὸ χαρτοφυλάκιο. *(Τὸ πέρνει καὶ βγάζει διάφορα χαρτιὰ καὶ τ' ἀνακατόνει μὲς τὴν πετσέτα της).* Νὰ ἔτσι ἀνακατωμένα πέρνουμε ἕνα.

Δνὶς Νεαροπ. Τίς ὁ κληρωτής;

Πέτρος. Κανένας ἀμερόληπτος. Νὰ . . . ἡ δεσποινὶς Ἑλένη, π. χ.

Θάλεια. Μάλιστα. Ἔλα, Ἑλένη. Κύτταξε νὰ πάρῃς τὸ καλήτερο.

Γεωργιάδης. Ἂν ὄχι τὸ σαχλότερο.

Ἑλένη. *(Πέρνει ἕνα).* Ποιὸς θὰ διαβάσῃ; *(Ἡ Θάλεια ξαναβάζει τὰ χαρτιὰ στὸ χαρτοφυλάκιο).*

Κίμων. Μά! Διαβάστε μας ἐσεῖς τοὐλάχιστο τὸν τίτλο! *(Ὁ Κώστας ὄρθιος προσμένει μ' ἀγωνία).*

Ἑλένη. *(Διαβάζει).* Τετέλεσται!

Κώστας. Ὢ! *(Τραβιέται σὲ μιὰν ἄκρη).*

Γεωργιάδης. Τετέλεσται; . . . αὐτὸ θά σου κατέβηκεν ἐξάπαντος παρὰ τὰς ὄχθας τοῦ Ἰορδάνη! Μπᾶς κ' εἶσαι χατζῆς χωρὶς νά το ξέρουμε;

ἀπότομον ὀλίγον κίνησιν σὲ ἀναστρέψει φαρδὺ πλατὺν ἐπὶ τοῦ πεζοδρομίου, ἢ, πρᾶγμα χειρότερον, μέσα εἰς σωρὸν ἀκαθαρσιῶν.

— Μερσί, ποῦ λέγει ὁ πρῶτος τυχὼν λαχανοπώλης προπαθῶν νὰ δώσῃ παρισινὴν προφορὰν εἰς τὴν μικρὰν λέξιν.

* * *

Ἀγαπητὸς συναδελφος μᾶς διηγεῖτο πρὸ ἡμερῶν τὸ ἑξῆς χαριτωμένον ἐπεισόδιον ἀναφερόμενον, ὡς θὰ ἰδεῖτε, εἰς τὰ ὀΐδυμα τέρατα τῆς ἑλλην. γλώσσης.

Μία πτωχὴ γυναικοῦλα παρουσιάσθη τὴν περασμένην ἑβδομάδα εἰς τὸ γραφεῖον τῆς ἐν Ταταούλοις Φιλοπτώχου Ἀδελφότητος ζητοῦσα φάρμακα καὶ ἰατρικὴν ἐπίσκεψιν διὰ τὴν κόρην της, ἡ ὁποία, ὅπως τοὐλάχιστον ἔλεγεν ἡ δυστυχὴς γυναῖκα, ἦτο πολὺ ἀσθενής. Τῆς ἔδωσαν ἀμέσως τὰ φάρμακα καὶ τῆς ὑπεσχέθησαν νὰ στεῖλουν τὸν ἰατρόν των.

Ἡ καλὴ χῆρα ἔλαβε τὰ ἰατρικά της, ἐκύτταξε μὲ βλέμμα εὐγνωμοσύνης τὸν ἀγαπητόν μας συνάδελφον καὶ τὸν εἶπε.

— Μερσί.

Πρέπει νὰ ξεύρετε ὅτι ὁ φίλος μας εἶναι ὀλίγον περίεργος ἄνθρωπος. Θέλει νὰ εἶναι Ἕλλην καὶ ὄχι Παρισινός. Ἐσταμάτησε λοιπὸν τὴν πτωχὴν καὶ τὴν ἠρώτησε μὲ αὐστηρότητα.

— Τί μοῦ εἶπες τώρα ; ! ! . .

— Τίποτε . . . ἀρεντικό μου, ἐτραύλισεν ἐκείνη, περίφρονος.

— Πῶς ; ! . καὶ τι ἐψιθύρισες ! . .

— Ναί . . . εἶπα μερσί.

— Πολὺ ὡραία. Καὶ δὲν εἶξευρες νὰ πῇς εὐχαριστῶ ; . . Ἡ ἡ κυρία εἶναι Παρισινή ; τὴν ἠρώτησε μὲ λεπτὴν εἰρωνίαν.

Ἡ γρηοῦλα ἐπανῆλθε εἰς τὸν ἑαυτόν της ἐνόησε περὶ τίνος πρόκειται καὶ ἀπέβαλε τὸν φόβον της.

Ἐμειδίασε καὶ εἶπε :

— Μά . . . ἔτσι συνηθήσαμε νὰ τὸ λέμε σπίτι . . . Ἄλλοτε θὰ προσέχω . . . π α ρ τ ό ν . . .

— ! ! !

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΣΤΕΦΑ

Ἐπὶ τέλους ὁ κρότος τῶν σφραγίδων ἐσίγησεν, ἠνοίχθησαν αἱ θυρίδες καὶ ἤρχισεν ἡ διανομή. Ὁ διάδρομος ἐφωτίσθη. Ὁ συνωστισμὸς καὶ ἡ ταραχὴ μεγάλη, ἀναλόγως τοῦ μικροῦ πλήθους. Οἱ ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι εἶχαν τὴν ὑπομονὴν νὰ περιμείνουν μίαν ὁλόκληρον ὥραν, τὴν ἔχασαν διὰ πέντε λεπτὰ

Κίμων. Πῶς νὰ μὴν τὸ ξέρω γὼ αὐτὸ τὸ «τετέλεσται» !

Πέτρος. Οὔτ' ἐγώ !

Γιῶργος. Κ' ἐγὼ ἄλλο τόσο . . . ἄρα εἶναι τὸ μυστικό.

Κίμων. *(Στὴν Ἑλένη).* Μήπως τὸ ξέρετε, σεῖς δεσποινίς ;

Γεωργιάδης. Ἂς ἀκούσουμε αὐτὸ τὸ ***τετέλλεσται*** ! *(Στὸ μεταξὺ ἕνας-ἕνας σηκόνουνται).*

Πέτρος. Γιὰ δόστε νὰ διοῦμε, δεσποινὶς Ἑλένη. Διάβαζε, Κίμων.

Κίμων. *(Πέρνει τὸ χαρτὶ καὶ διαβάζει) :*

Σ'ὄνείρατα ῥοδόπλεχτα κυλοῦν

Τῆς νιότης μου τὴ λάβρα, τὶς λαχτάρες,

Ἐλπίδες μαγικὲς καὶ με γελοῦν . . .

Γεωργιάδης. Μὲ τὶς ποιητικές μου σαχλαμάρες !

Κίμων. *(Διαβάζει) :*

Καὶ πνίγουν τῆς καρδιᾶς μου τὶς ἀντάρες !

Δνὶς Νεαροπ. Οἷον πάθος !

Γεωργιάδης. Ἀπὸ ποῦ τ' ἀντίγραψες, Κώστα; Γιατί μου μυρίζει ἔμπνευσις . . . ἀντιγραφῆς.

Θάλεια. Μὰ σταθῆτε ν' ἀκούσουμε, μπαμπᾶ!

Κίμων. Πρόσχωμεν !

Πέτρος. Τί ; ἀρχίζει ἄλλο ;

Κίμων. Ὄχι, ἀδελφέ ! Ξακολουθῶ.

Γιῶργος. Ἀλήθεια, δεσποινίς. Εἶναι ἡ σειρά σας νὰ μᾶς πῆτε ἐκεῖνο τὸ ἀριστούργημα ! Ἔτσι θὰ φανῇ ἡ δύναμη τῆς καθαρευούσης !

Νῖκος. *(Σιγά).* Δὲ λὲς καλήτερα τοῦ καθαρτικοῦ ;

Δνὶς Νεαροπ. Ἀφοῦ ἐπιμένετε τοσοῦτον . . .

Γιῶργος. Προσοχή ! Ἡ δεσποινὶς ἀπαγγέλλει !

Δνὶς Νεαροπ. *(Μὲ ὕφος δραματικό).* «Πυρὸς ποταμοί» !

Νῖκος. Ἄ ! Ξέρω-ξέρω . . . ἡ ναυμαχία . . . θὰ εἶναι ἡρωϊκὸ *(σιγὰ)* ἂν ὄχι ἐμετικό.

Κίμων. Ἐμετικὸ-καθαρτικό . . . συγγενεύουν.

Πέτρος. Καλέ, τί ναυμαχία ψέλνεις αὐτοῦ ;

Νῖκος. Ἀναλφάβητε ! Δὲ θυμᾶσαι στὴ Βυζαντινὴ Ἱστορία : « ἡ ἐν . . . » *(θυμᾶται),* φτοῦ ! νὰ πάρ' ἡ εὐχή ! Μοῦ ἦρτε στὸ νοῦ ἡ ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς μάχη !

Δνὶς Νεαροπ. Τῷ τετρακοσιοστῷ πέμπτῳ ἔτει πρὸ Χριστοῦ !

Νῖκος. Βέβαια, βέβαια. Παλιὰ ἱστορία . . . ἐσεῖς ποῦ νὰ τὴ θυμᾶστε ! . . . Δὲν πιστεύω νὰ ἤσασταν γεννημένη ἀκόμη ! Ἀλήθεια, δεσποινίς· ἡ ἱστορία δὲ λέει τί ἀπόγινε ἐκείνη ἡ σοῦρα πῶκομ' ὁ Ἀλκιβιάδης ἀπ' τὸ σκύλλο του . . . Μπᾶς κι' ἀκούσατε σεῖς τίποτα ;

ἀκόμη. Συνεθλίβοντο παρὰ τὰς θυρίδας εἰς μάζαν συμπαγῆ, ἀνύψωναν καὶ ἐξέτειναν τὰς χεῖρας ὑπὲρ τὰς κεφαλὰς τῶν ἄλλων, παρώτρυναν μὲ ποικίλους καὶ περιέργους τόνους:

«Γιάννη, τὰ δικά μου, νὰ ζῇς!

— Δὲν ἔχεις!

— Μὰ γιὰ κύτταξε!

— Νὰν ἔχει σοῦ εἶπα.

— Λέσχη ἡ Ἀγάπη!

— Δελέγκου.

— Μοιραρχία!

— Εἰσαγγελία!

— Τῆς κυρᾶς μου τὰ γράμματα..

— Κάμε ὑπομονή!

— Νιόνιο! Νιόνιο! νὰ σὲ χαρῶ...»

Καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς ζάλης ἐκείνης καὶ τῆς ταραχῆς, διεβιβάζοντο διὰ τῶν θυρίδων αἱ δέσμαι κ' ἐνεχειρίζοντο εἰς τοὺς ἀναμένοντας, οἱ ὁποῖοι τὰς ἥρπαζαν ἁπλήστως, καὶ ἀφοῦ ἀπεσπῶντο μετὰ δυσκολίας ἀπὸ τοῦ συμπαγοῦς ὁμίλου, ἔμεναν οἱ περισσότεροι ἐξετάζοντες ἐκεῖ εἰς τὸ φῶς τί εἶχαν λάβει. Ὁ Τώνης ἐπέκεινο εἰς μίαν γωνίαν συνομιλῶν καὶ περιμένων νὰ παρέλθῃ ὁ θόρυβος διὰ νὰ ζητήσῃ τὰ ἰδικά του. Ἀλλ' ὁ ταπεινότατος θεράπων τὸν ἐπρόλαβε, τὰ ἐζήτησε καὶ τοῦ τὰ ἔφερεν ὑποκλινής.

«Εὐχαριστῶ πολύ, εἶπεν ὁ Τώνης λαμβάνων τὴν δέσμην τῶν ἐφημερίδων καὶ τῶν ἐπιστολῶν. Ἔρριψεν ἐπ' αὐτῆς βλέμμα ἐρευνητικόν, ἐβεβαιώθη ὅτι ὑπῆρχε καὶ ἡ ἐπιστολή, ἡ ὁποία τὸν ἐνδιέφερεν, ἐφύλαξεν ἔπειτα τὴν δέσμην ὅλην εἰς τὸ εὐρύ του θυλάκιον καὶ ἐξηκολούθησε τὴν συνομιλίαν του.

Ἐν τούτοις ἡ ζωηρὰ εὐθυμία ἐφαίνετο κοπάσασα, οὐδ' ὑπῆρχεν ἡ ἐλαχίστη ἐλπὶς νὰ ἐπανέλθῃ. Ἀπροσδοκήτως ὅμως ὁ ὅμιλος ἐξερράγη εἰς κραυγὰς καὶ εἰς γέλωτας, μόλις ἔγεινε γνωστόν, ἀπὸ τὴν ὀργίλην ἄρνησιν τοῦ διανομέως, ὅτι ὁ Σταθουλόπος, — τελευταῖος τυχὼν ἀκροάσεως ἂν καὶ π ῶτος παρὰ τὴν θυρίδα, — δὲν εἶχε νὰ λάβῃ τίποτε.

Κ' ἐπερίμενες καὶ τόση ὥρα γιὰ νὰ πάρῃς ἄερα φρέσκο; Κρῖμας τοὶ σκοντιὲς ποῦ ἔφαγες! τοῦ ἔλεγεν ὁ μικρὸς ἐμπορομπάλληλος.

Τὸ πρᾶγμα ἐθεωρήθη πολὺ κωμικὸν καὶ οἱ ἀπολειφθέντες ἐνεψυχώθησαν πάλιν καὶ προέτεμνον σύσσωμοι μὲ **γιούργιες** καὶ μὲ **οὔρρα** τὸν Σταθουλόπον φεύγοντα κατηχουμένον. Αἱ ἠχοὶ τῆς Πλατείας ἀντελάλησαν τὰς φωνὰς ἐκείνας· πολλοὶ δὲ ἄνθρωποι, ἐκλαμβάνοντες τὸν ὅμιλον ὡς πυρῆνα ἐσπερινῆς διαδηλώσεως, ἐξήρχοντο ἐκ τῶν καφενείων καὶ τῆς Λέσχης νὰ συνενωθοῦν μετ' αὐτοῦ. Ἀλλ' ἐγέλων φοβερά, ἅμα ἐμάνθαναν περὶ τίνος πρόκειται.

«Μάντσια ὁ Σταθουλόπος!» ἔλεγαν. «Τον κακομοίρη τὸ Σταθουλόπον σταυρόνουνε.. Χά, χά, χά, !»

***

Ἦτο ἤδη ἑσπέρα πλήρης. Διὰ τῶν χασμάτων τῶν μαύρων νεφῶν ἐσελάγιζαν ποῦ καὶ ποῦ ἀστέρες. Ἡ βροχὴ ἔχε

Νῖκος. Κ' ἔμεινε σωστὰ ἕξη μῆνες γι' αὐτό!

Γεωργιάδης. Σὰν νὰ μὴν μποροῦσε νὰ πάγῃ καὶ νὰ ξανάρτῃ! Καλά, καλά .. Δὲν ἔρχεσαι, συμπεθέρα, νὰ κάμουμ' ἕνα γύρο; *(Φεύγει μὲ τὴν κ. Νικοπούλου, ἡ ὁποία χαμογελᾷ).*

Πέτρος. *(Σιγά).* Χμ! αὐτὸ τὸ ποίημα πρέπει νἄχῃ πολλὴ σχέση μὲ τὴ **δυστυχία** τοῦ φίλου!

Κίμων. *(Στὴν Ἑλένη).* Τί εἴδους ψυχικὴν κατάσταση μπορεῖ νὰ ὑπαγορέψῃ ἕνα τέτοιο ποίημα, δεσποινίς;

Ἑλένη. Δὲν... μπόρεσα νὰ παρακολουθήσω...

Γιῶργος. Ἁπλούστατον. Ὁ Κώστας, λέει, ὠνειρέφτηκε τὴν ἀγάπη του νεκρή. Κι' ἀπὸ τὰ κλάματα, λέει, πνίγηκε ἡ ἀγάπη του καὶ μ' αὐτήνα ἡ καρδιά του!

Κίμων. Καὶ τόρα συλλογιέται πῶς ν' ἀναστήσῃ τοὺς πεθαμένους χωρὶς νὰ γένῃ τυμβωρύχος!

Δνὶς Νεαροπ. Εἶναι λυπηρόν, κ. Κώστα, νὰ ποιεῖσθε χρείαν τοσοῦτον χυδαίας γλώσσης πρὸς ἔκφρασιν τοσοῦτον εὐγενῶν αἰσθημάτων!

Κίμων. Ἀφῆστέ τον, δεσποινίς. Εἶναι μαλλιαρός, ἐκχυδαϊστής, προκρούστης, ἀνάξιος νὰ τὸν βλέπῃ στὰ μοῦτρα κάθε...

Πέτρος. *(Σιγά).* Καθαρτικὴ ὅπως τοῦ λόγου σου.

Πέτρος. Διάβολε! Εἶπες «πρόσχωμεν» καὶ τὸ πήρα γιὰ τίτλο!... Ξέρω κ' ἐγώ... Τετέλεσται, πρόσχωμεν, πάνε ζευγάρι.

Κίμων. *(Διαβάζει):*

Σ' ὀνείρατ' ἀχαλίνωτα, τρελλά,
Ἐπάλευα μ' ἀνέμους καὶ νικοῦσα...

Γεωργιάδης. Ἀνεμομύλους!... Κατάλαβα..

Κίμων. *(Διαβάζει):*

Τὴ θάλασσα...

Γεωργιάδης. Ἀμὴ ξέρεις κολύμπι;

Κίμων. *(Διαβάζει):*

... Νεράϊδα, στὰ νερά,
Θεά, μὲς τὰ οὐράνια σὲ ζητοῦσα!

Γεωργιάδης. Κι' ὡς ἄλλος Δὸν Κιχώτης, σκιαμαχοῦσα! Ἐξάπαντος διάβασες τὸ Δὸν Κιχώτη, ἀγαπητέ μου, καὶ τό νε ζούλεψες...

Κίμων. *(Διαβάζει):*

Μὰ ἡ Μοῖρα ἡ κακιὰ μ' εἶχε γραφτὸ
Γιὰ πάντα νὰ σκοτώσῃ τὴν καρδιά μου·
Καὶ μ' ἔστελ' ἕνα ὄνειρο φριχτό...

Γεωργιάδης. Ποῦ τρόμαξα καὶ πῆγα νὰ κρυφτῶ!

Κίμων. *(Σιγά).* Ἔπρεπε νὰ τὸ ὑποθέσω... *(Διαβάζει).*

Ποῦ σ' εἶδα πεθαμένη, συφορά μου!

Γεωργιάδης. Ζωὴ στὸ ζεμπίλι σας.

κοιάσει, ὁ ἄνεμος πτέων ορθορός, ἀπεξήραινε τὴν ἰλύν, ἐν ᾧ ἔπὸ τὸ φύσημά του ἔγρισσαν αἱ ἐπιφάνειαι τῶν συχνῶν τελμάτων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἀντεναχλιῶντο τρέμοντες οἱ φανοί. Ὁ Τώνης ἐκαληνύκτισε τοὺς ὀλίγους φίλους, οἱ ὁποῖοι εἶχαν μείνει μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐξεκίνησε μὲ γοργὸν βῆμα καὶ διὰ πλαγίων ὁδῶν. Ὅπου ἔβλεπε θύραν κατηλείου καὶ ἤκουε συνάθροισιν, ἐπροφυλάσσετο νὰ μὴ ἀναγνωρισθῇ. Οὔτε, ὁκοτούρα! ἔπειτα ἔσπευδε νἀναγνώσῃ τὴν ἐπιστολήν του... Εἷς μίαν καμπὴν προφυλαγμένην καὶ ἔρημον, ὅπου ἐξέβαλλε φῶς ζωηρὸν ἀπὸ τὸν μέγαν φανὸν ἑνὸς πανοπωλείου, δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατηθῇ. Ἐσταμάτησεν, ἐξέσχισε τὸ περικάλυμμα καὶ διέτρεξε, μετὰ τῆς ἀπορυγάτου ἐκείνης ταχύτητος τοῦ ἐνδιαφέροντος, μίαν σελίδα ἐμπορικήν, γραμμένην δι' ἰοχρόου μελάνης παχείας διαπερώσης τὸν λεπτὸν χάρτην... Τί τοῦ ἔλεγαν αἱ ἀλίγαι ἐκεῖναι γραμμαί, αἱ ἐσταμέναι δι' ἀριθμῶν; Τί σχέσιν εἶχαν μὲ τὴν Μαργαρίταν; Καὶ ὅμως ἡ χαρά του ἦτο ζωηρά. Τὸ ἐμαρτύρει τὸ βῆμά του ὅταν ἐκινήθη πάλιν, διαγράφων τὴν πελωρίαν του σκιαγραφίαν εἰς τὸ ἡμίφως τῶν ὁδῶν.

Ἔφθασεν εἰς τὸ κατάστημα, εἰσῆλθε μεθ' ὁρμῆς, καὶ χωρὶς νὰ ἴδῃ ἢ νἀκούσῃ κανέναν, ἔτρεξε κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὸ δικτυωτόν, ὅπισθεν τοῦ ὁποίου εἰργάζετο ὁ βοηθός του.

«Νά, Λοΐζα,» τῷ εἶπε ρίπτων ἐπὶ τοῦ γραφείου τὴν ἐπιστολήν. «Διάβασέ το νὰ ἰδῇς. Μπορῶ νὰ χάνω τώρα ὅτι θέλω καὶ ἢ ὄχι;

«Ἤρθε νἀνοίκουνε καλὴ ἀπάντηση;

«Ὅτως τὴν ἠθέλαμε.

«Ἄ, γιὰ νὰ ἰδοῦμε... Κύτταξε τώρα καὶ τὴν κοπελοῦλα ποῦ σὲ περιμένει.

«Ποῦ... ποῦ εἶνε:... Ἄ, μπᾶ! ἐδῶ εἶσαι;»

Εἰς τὴν ὁρμὴν του ὁ Τώνης δὲν εἶχε παρατηρήσει τὴν μικρὰν Πιπίναν, κουκουλωμένην μὲ τὸ κόκκινον σάλι της καὶ καθημένην ἐπὶ μικροῦ σκαμνίου παρὰ τὴν θύραν. Ἅμα τὸν εἶδεν εἰσερχόμενον, ἔσπευσε νὰ σηκωθῇ, τὸν παρηκολούθησε καὶ τώρα εὑρίσκετο ὄπισθεν του παρὰ τὸ δικτυωτόν. Ὁ Τώνης ἔσκυψε πολὺ διὰ νὰ φέρῃ τὸ αὐτί του εἰς τὸ στόμα της:

«Μοῦσε... μοῦσε ἡ σιόρα Μαργαρίτα... ὁρίστε ἐτοῦτο τὸ χαρτί... ποῦ εἶνε χρεία... καὶ χαιρετίσματα.»

Μεθ' ἑκάστην λέξιν ἡ Πιπίνα ἐξερρακατάπινεν. Ὁ Τώνης ἤρπασεν ἐκ τῶν χειρῶν της τὸ ἐπιστόλιον, τὸ ἐλληνίασεν εἰς τὸ φῶς καὶ τὸ κατεβρόχθισε. Ἦτο σημείωσις ἁπλῆ, γραμμένη ἐν βίᾳ ἐπὶ τεμαχίου χάρτου λευκοῦ καὶ διπλωμένου ἄνευ περικαλύμματος. Καθὼς τὸ ἔσφιγγαν ἐπὶ τόσην ὥραν αἱ χεῖρες τῆς παιδίσκης, εἶχε κατατραυθῇ, ἀλλ' ὁ χαρακτήρ, τὸν ὁποῖον ἐγνώριζε τόσον ἡ καρδία, δὲν ἦτο δυσανάγνωστος:

«Ἀγάπη μου, ὁ νόνο σήμερα μᾶς τὰ ἐφώναξε καὶ μᾶς εἶπε »πῶς δὲν θὰ σὲ δεχθῇ νὰ ματόρθῃς σπίτι μας. Ἴσια μ' ἔδεσε! »Εἶχε. Ἡ γειτονειὰ ἐβρούτεξε, ἔλεγε, πῶς μάγαπᾷς καὶ πῶς σάγα»πάω, καὶ χίλια ἄλλα. Θὰ σ' εὕρῃ αὔριο νὰ σοῦ τὰ πῇ ὁ ἴδιος. »Αἴ, γι' ἀγάπη τοῦ κόσμου, Τώνη μου, ἂς γένῃ καὶ τοῦτο. Κα-

Κίμων. *(Διαβάζει):*

Καὶ σ' ἔκλαψα, σὲ θρήνησα νεκρή,
Μὲ δάκρυα φλογερὰ κι' ἀπελπισμένα,
Ποῦ πνίξαν τὴν καρδιά μου καὶ ψυχή
Τὴ νοιώθω καὶ ἀναίσθητη, ὠμένα!

Γεωργιάδης. Τὰ λογικά μου νοιώθω θολωμένα!

Κίμων. Τί ἰδέα! *(Διαβάζει):*

Καὶ τώρα τὴν καρδούλα μου θρηνῶ,
Γυρεύω τὴν ἀγάπη τὴν παλιά μου...

Γεωργιάδης. Γυρεύω τὰ χαμένα τὰ μυαλά μου...

Κίμων. *(Σιγά).* Παρηγορητικόν... *(Διαβάζει):*

Καὶ μὲ καῦμὸ φοβοῦμαι, λαχταρῶ
Μὴν τύχῃ καὶ σωθοῦν τὰ δάκρυά μου.

Γεωργιάδης. Καὶ ψάχνω γιὰ νὰ βρῶ τὸν πούσουλά μου!

Κίμων. Τελείωσε...

Πέτρος. Τετέλεσται! Μὴν ἀλλάξεις τὸν τίτλο!

Κίμων. *(Δίνει τὸ ποίημα στὴ Θάλεια).* Ὁρίστε, δεσποινίς.

Πέτρος. Μὰ τὴν ἀλήθεια, Κώστα, σὲ συγχαίρω! Κατάφερες νὰ κάνῃς ψάθα ὅλο τὸ ἐπιτελεῖο μέσα σὲ πέντε στροφές!

Γιῶργος. Ὁ Σαίξπηρ θὰ χρειάζονταν ἴσια-ἴσια πέντε πράξεις!

Κίμων. Χμ! Ἀμφιβάλλω ἂν ἔφτανε στὸ σημεῖο νὰ πνίξῃ στὰ τελευταῖα καὶ τὴν καρδιά του! Τί μακελιό, Θεέ μου!

Γεωργιάδης. Νὰ σοῦ πῶ, φίλε μου Κώστα. Μιὰ στιγμή, μοῦ πέρασ' ἀπὸ τὸ νοῦ μήπως τὸ ἀντίγραψες πουθενά. Νὰ μὲ συμπαθᾷς ποῦ σὲ ἀδίκησα. Τέτοια φαντασία μόνο στὸ δικό σου τὸ κεφάλι μπορεῖ νὰ χωρέσῃ!

Πέτρος. Ὑπάρχει φαντασία καὶ φαντασία.

Γεωργιάδης. Μιὰ τῶν γνωστικῶν ἀνθρώπων καὶ μιά...

Πέτρος. Τῶν ποιητῶν, θέλετε νὰ πῆτε!

Γεωργιάδης. Ἡ ψυχολογία τὴν ὀνομάζει ἀλλοιώτικα. Ἐμεῖς ἂς ποῦμε τῶν... ἐρωτεμμένων.

Θάλεια. Ἄ! ἄ! Ἐρωτεμμένο τὸ Κωστάκι;

Δνὶς Νεσρο. Ἔρως! ἕλξις τῶν ψυχῶν...

Νῖκος. *(Σιγά).* Τάφος! ἕλξις τῶν στριγγῶν!

Γεωργιάδης. Τώρα ξηγεῖται καὶ ἡ ἀφηρημάδα καὶ... καὶ... κάτι ποῦ μυρίζομαι, ἀναφορικῶς μὲ τοὺς συχνούς σου ἔρχομοὺς στὴν πόλη... Ἔ! ἔ! Τί λές; Νὰ γράψω στὸ γέρο ποῦ σὲ χρειάζουμε ἀκόμα; Ἔ;

Κίμων. Τί καλὸς ποὺ εἶστε, κ. Γεωργιάδη!

Γεωργιάδης. Ἔ! τὰ πράσιμε κ' ἐμεῖς... Καὶ μοῦ εὕρισκε πρόφαση ὁ φίλος ποῦ ἤθελε νὰ βρεθῇ στὸ γάμο τῆς Θάλειας!

«θέναι εἶνε νοικοκύρης **νὰ** κάμῃ ὅ,τι θέλῃ στὸ σπίτι του, καὶ »οὔτε ποτὲ μὲ μέλει ὅλως διόλου πῶς δὲν θὰ ματάρθῃς. Φθάνει «νὰ μάγκαψῃς καὶ νὰ σάγκατάω. Μοναχὰ σὲ εἰδοποιῶ γιὰ νὰ ξέρῃς «τί θὰ τοῦ πῇς.

« ἡ Μ... σου...

« Καλά... καλά... καλά...» ἔλεγεν ὁ **Τ**ώνης, πότε στρεφόμενος πρὸς τὸ κοράσιον, πότε ἐπαναρρίπτων τὸ βλέμμα ἐπὶ τῆς ἐπιστολῆς, ἀμήχανος περὶ τοῦ πῶς νὰ τὰ νοήσῃ, ἀλλ' ἐξ ἀρχῆς σταθερὸς ὡς πρὸ τοῦ τί.

« Καλά... πές της νὰ μὴν ἔχῃ κανένα φόβο καὶ καμμία ἀνησυχία. Ἐγὼ φροντίζω, εἶνε δική μου δουλειά. Ἄκουδς ; Πήγαινε.»

Καὶ θέοας εἰς τὴν χεῖρα τῆς Πιπίνας ἕνα μισόφραγκο, τὴν προέτρεψε νὰ φύγῃ, ὠθῶν ἤρεμα πρὸς τὴν θύραν, νὰ τρέξῃ νὰ καθησυχάσῃ τὴν νεάνιδα, ἡ ὁποία τὴν ἐπερίμενεν. Ἡ **μ**ικρὰ ἐξῆλθε καὶ ἐξεκίνησε μὲ τὸ βῆμα ἐκεῖτο τὸ ταχὺ καὶ πρόθυμον, τὸ ἀκούραστον καὶ ἀφωσιωμένον, μὲ τὸ ὁποῖον, γειτονοπούλα καλή, ἐξετέλει πάντοτε τὰ θελήματα τῆς Μαργαρίτας. Ἦτο ἡ κόρη τῆς Σαμοΰγαινας, ποὺ κατεσκεύαζε τὴν πούδραν. Αὐτὴν ἐστελλε κατὰ προτίμησιν ἡ Μαργαρίτα διὰ κάθε της θέλημα εἰς τὴν γειτονιὰν ἐκεῖ-γύρω καὶ καμμίαν φοράν, καθὼς βλέπετε, πολὺ μακρύτερα... Διότι ἡ Πιπίνα εἶχεν ὅλα τὰ προσόντα, προπάντων δὲ τὴν ἐχεμύθειαν καὶ τὴν ἀφιλοκέρδειαν. Προσκολληθεῖσα οὕτως εἰς τὴν ἰδιαιτέραν ὑπηρεσίαν τῆς Μαργαρίτας, ἦτο μὲν σιωπηλὴ ὡς ὁ τάφος,—ἀφ' οὗ δὲν ἔλεγε τίποτε οὔτε εἰς τὴν μητέρα της, τῆς ὁποίας γνωρίζομεν τὴν κακὴν γλῶσσαν,—ἐδέχετο δὲ μετὰ μυρίων εὐχαριστιῶν, ὡς μεγάλον πρᾶγμα, καμμίαν δεκάραν κάθε τόσον διὰ τὸν κουμπαρᾶ της.—τὸν **τρισινολόγον** ὅπως τὸν ἔλεγε,—καὶ κανένα φορεματάκι ἀπὸ διάναν μίαν φορὰν τὸ χρόνο.

Ὁ Τώνης ἔπεσε κατάκοπος ἐπὶ τῆς ἐκ κιτρίνου ξύλου πολυθρόνας του, ἐξήγαγε μόλις τώρα τῶν πτίλων του καὶ ἐπόγγισε τὸ μέτωπόν του τὸ κάθιδρον. Εἶχε τὸ ἦθος ἀνθρώπου πληγέντος ὑπὸ εἰδήσεως ἀπροόπτου, οἱ δὲ στεναγμοὶ τῆς στενοχωρίας, τοὺς ὁποίους ἐξεφύσησεν ἠχηροὺς δύο καὶ τρεῖς, ἔκαμαν τὸν Λούκαν νὰ προσέξῃ καὶ νὰ ἐρωτήσῃ.

« Θὰ σοῦ πῶ, θὰ σοῦ πῶ,» ἀπήντησεν ὁ Τώνης ἑτοιμαζόμενος διὰ σπουδαίας πάλιν ἐκμυστηρεύσεις, διότι ὁ καλὸς Λούκας, ὁ ὁποῖος τὸν ἠγάπα παραπολύ, ἦτο ὁ ἔμπιστός του.

« Κάμε γρήγορα τὴ δουλειά σου νὰ φύγουμ' ἀπὸ δῶ· ὅλα σὲ καιρὸ ἤρθανε, βλέπεις.

— Δύο γράμματα ἔχω ἀκόμα.

— Ἔλα, κάμε λοιπόν. »

Καὶ ἀνατρέψας τὴν ξανθὴν κεφαλὴν ὁ νέος ἐπὶ τοῦ ἐρεισινώτου, περιέφερε σιωπηλὸς καὶ σύννους βλέμμ' ἀπροόπτου ἐντὸς τοῦ μαγαζείου, ἀπὸ τῶν διὰ ομύριδος ποικιλμένων ὑαλοπινάκων τοῦ ὑπερμεγέθους παραθύρου, διὰ τῆς ἀπέναντι στοιβάδος τῶν τεφροχρόων σάκκων, δυὶ τῆς μακρᾶς σειρᾶς τῶν δειγμάτων ἀλεύρων ποικίλων καὶ ζυμαρικῶν, προφυλασσομένων ὑπὸ διαφανὲς ὕφασμα λευκόν, μέχρι τῆς ἐσχατιᾶς μὲ τὸ δικτυωτὸν τοῦ γραφείου. Διπλοῦς λαμπτὴρ πετρελαίου ἀπὸ τῆς ὀροφῆς, ἀφ' ἧς ἐκρέμαντο θύσανοι φαντασιτικοὶ ἐκ ψαλλιδιστοῦ χάρτου διὰ τὰς μυίας, διέχυνε φῶς ζωηρόν, ἀνταναklώμενον ἐπὶ τῶν στιλβηδόνων τοῦ περιωρισμένου χώρου. Ἀπὸ τοῦ δικτυωτοῦ ἔφεγγεν εὐσταθὴς καὶ γλυκεῖα, ὡς τὸ ἔμβλημα τῆς ἠρέμου καὶ ἀκουράστου ἐργασίας λυχνία ἐλαίου μὲ προσίνην σαΐραν. **Ε**ἰς μίαν γωνίαν ἐκεῖ κατέκειτο μία πλάστιγξ διὰ τὰς βαρείας ζυγίσεις, καὶ ἄλλος ζυγὸς κομψότερος, στημένος ἐπάνω εἰς το παγκάρι, ἐχρησίμευε διὰ τὰς ἐλαφροτέρας. Πολλάκις, ὅταν ὁ Φωτεινός, ὁ μικρὸς ὑπηρέτης τοῦ καταστήματος ἔλειπε καὶ ὁ Λούκας εἶχεν ἄλλην ἐργασίαν, ἔβλεπε κανεὶς τὸν Τώνην Τοκαδέλον νὰρπάζῃ μὲ ὅλην τὴν ἀφέλειαν τὴν ἐκ λευκοσιδήρου πελωρίαν σέσουλαν καὶ νὰ ζυγίζῃ ὁ ἴδιος ἐκεῖ τὸ ἐμπόρευμα μὲ τὰς ἀριστοκρατικάς του χεῖρας, διὰ νὰ μὴ περιμένῃ περισσότερον ὁ χυδαῖος ἀγοραστής. Ἐὰν ἐπὶ τοῦ ζυγοῦ ἐκείνου τοῦ ὀρειχαλκίνου, τὸν ὁποῖον ἐχειρίζετο οὕτως εἰς Τοκαδέλος, ἐχαράσσετο τὸ οἰκόσημον τῆς εὐγενοῦς οἰκογενείας, νομίζω ὅτι δὲν θὰ ἐταπεινοῦντο διόλου...

« Ἄ! ἔκαμεν αὖφνης ὁ Τώνης ψαύσας τὸ θυλάκιόν του καὶ προσκόψας κατά τινος ὄγκου, μᾶς μικρᾶς μηχανῆς τὴν ὁποίαν εἶχε πάρει διὰ νὰ διορθώσῃ ἀλλ' εἶχε λησμονήσει ἐκεῖ ἀπό τινων ὡρῶν. Ἦτο ἡ **μέτρα**, ἡ μετροταινία ἑνὸς φίλου του ἐργοδηγοῦ,, πυξὶς κυκλικὴ ἀπὸ νίκελ, ἔκ τινος πλαγίου ἀνοίγματος τῆς ὁποίας ἐξήρχετο ουρουένη ταινία μακρὰ ἐξ ἑλάσματος χαλυβδίνου, ἐλισσομένη κατόπιν ἐντὸς διὰ μακροῦ τινος στροφάλου. Εἶχεν ὅμως χαλάσει ὁ μηχανισμὸς καὶ ἡ ἐλπὶς σῶση δὲν ἐγίνετο μετ' εὐκολίας. Ὁ Τώνης ἐπελήφθη ἀμέσως τῆς ἐπιδιορθώσεως. Ἡ ἐργασία δὲν ἐμπόδιζε καὶ τὰς σκέψεις του. Ἐξεκοχλίασε μετὰ κόπου καὶ διέσπασε τὴν πυξίδα, ἐξήγαγεν ὅλην τὴν ταινίαν, διὰ νὰναkαλύψῃ τὴν βλάβην τοῦ μικροῦ ἑλατηρίου. Τὸ πρᾶγμα ἦτο ἀπλούστατον. Μία βίδα εἶχε χαλαρωθῇ, ὁ δὲ στρόφαλος δὲν συνείχετο ἀσφαλῶς μετὰ τοῦ ἄξονος, τὸν ὁποῖον ἔπρεπε νὰ περιστρέψῃ... Ἴοια μ' ἔδεκει! ἴοια μ' ἔδεκει! εἶχε φωνάξει ὁ γέρω Γιακουμάκης. Τί **ἐ**ννοοῦσε μὲ αὐτό: Παρηκέτο ἀρά γε τοῦ γαμβροῦ, τὸν ὁποῖον εἶχε ἐκλέξει αὐτός, ἐὰν παρηκέτο καὶ ἡ Μαργαρίτα τοῦ γαμβροῦ. τὸν ὁποῖον εἶχεν ἐκλέξει ἐκείνη; ἢ ἀνείχετο τὴν ἀπειθειαν τῆς ἐγγονῆς, προκειμένου νὰποσοβηθῇ τὸ σκάνδαλον, τὸ ὁποῖον εἶχεν ἀναστατώσει ἐκεῖ-κάτω τὴν γειτονειάν; . . . Ἀλλα ἡ χαλυβδίνη ταινία εἶχεν ἐδῶ κ' ἐκεῖ σκωριάσει καὶ ἔπρεπε, πρὶν τὴν ἐπανάθέσῃ περὶ τὸν ἄξονα, νὰ τὴν καθαρίσῃ. Ἔλαβεν ὀλίγον γυαλόχαρτο καὶ ἤρχισε νὰ τὴν ρινίζῃ, σιγὰ σιγὰ καὶ μὲ προσοχήν, διὰ νὰ μὴ χαλάσῃ τοὺς ἀριθμοὺς καὶ τὰς γραμμάς.

Παρήγειο τριγμὸς ὡς ζωαρίου τρωκτικοῦ. Ὁ νέος ἔκνιπτεν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν καὶ ἐφύσα μὲ κατερύθρους παρειὰς καὶ ὀλόξανθον κόμην... Καί τι θὰ τοῦ ἔλεγεν αὔριον καὶ ὁ **ἴ**διος; Θὰ τὸν παρεκάλει νὰ μὴν ὑπάγῃ πλέον εἰς τὸ σπίτι του διὰ νὰ μὴν ἔχουν νὰ λέγουν αἱ κακαὶ γλῶσσαι; Καλά! Καὶ δὲν ἤξευρεν αὐτὸς νὰ τοῦ ἀπαντήσῃ μὲ τρόπον ποῦ νὰ μείνῃ μὲ τὸ στομ' ἀνοικτὸν καὶ αὐτὸς καὶ ἡ γειτονειὰ καὶ ὅλη ἡ χώρα;... Αὐτὸ ἦτο τὸ καλλίτερον καὶ τὸ φυσικώτερον. Ἀλλὰ καὶ αὐτὸ νὰ μὴν ἦτο, τὶ ἂν τοῦ ἀπαγορεύτο ἡ εἴσοδος εἰς τὴν οἰκίαν; Ὁ ἔρως δὲν ἀναγνωρίζει περιορισμοὺς καὶ ἔχει ἰδικήν του ἠθικήν Ἂν δὲν τὸν ἄφιναν φανερά, θὰ τὴν ἔβλεπε κρυφά... Τὸ πρᾶγμα ἦτο ἀπλούστατον· ἐκείνη ἡ βίδα τὰ ἔκαμνε ὅλα· Ἅμα τὴν ἔσφιξε ὁ Τώνης, ὁ μικρὸς στρόφαλος ἐκίνει τὸ σύστημα ὁλόκληρον καὶ ἡ ταινία περιειλίσσετο ὡραιότατα. Ἔλαβε τότε ἓν τῶν μικρῶν ὀρειχαλκίνων βαρῶν τοῦ ζυγοῦ καὶ ἤρχισε νὰ κτυπᾷ πρὸς εὐθυνσιν τῶν ἐδῶ κ' ἐκεῖ πεπιεσμένων χειλέων τοῦ ὀργάνου. Ἐλαφροί, ρυθμικοὶ οἱ κτύποι ἀντήχουν εἰς τὴν μακρὰν χαλυβδίνην ταινίαν, ἡ ὁποία ριμμένη χαμαὶ ἤσπαιρε καὶ ἀνεπήδα ὡς ὄφις, στιλπνὴ καὶ κυματηρά, εὐαίσθητος καὶ εἰς τὸ ἐλάχιστον κίνημα, ἡ χήρα καθ' ὅλας της τὰς σπείρας..., Ἡ πίστις ἀναδεικνύει τὴν δύναμιν. Καὶ τάχα ἂν ἀνθίσιατο σήμερον ὁ πατήρ του; Εἰς ὅλα ἐδύνατο νὰ τῷ ἐπιβληθῇς ἀλλ' ὄχι καὶ εἰς τοῦτο. Ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς ἀνεξάρτητος ὁ νέος ἤξευρε κάλλιστα, ὅτι τὴν φιλοστοργίαν τοῦ γέρω Τοκαδέλου ἐθέλωναν καὶ αἱ παλαιαὶ προλήψεις, καθ' ὧν αὐτὸ εἶχε τώρα τὴν θέλησιν καὶ τὴν δύναμιν ν' ἀντιταχθῇ. Ἡ μέχρι τοῦδε ἀνεπαίσθητος πάλη, θὰ ἐγίνετο μετ' ὀλίγον σφοδρὰ καὶ τελειωτική, Τίποτε δὲν ἔπρεπε νὰ τὸν ἀναχαιτίσῃ καὶ κανενὸς δὲν ὤφειλε νὰ φεισθῇ διὰ νὰ νικήσῃ. Καὶ ἐπὶ τέλους ὁποία εὐχαρίστησις! Τὸ πυξίδιον συνεκοχλιώθη πάλιν καὶ ὁ στρόφαλος ἐτύλιξεν ὅλην τὴν ταινίαν. Ὁ Τώνης ἔκαμε δύο τρεῖς δοκιμὰς μ' αἰσθημα ἱκανοποιήσεως. « Νά, ὡφτειασα! » εἶπε πρὸς τὸν Λούκαν, ὁ ὁποῖος ὀλίγον πρὶν τελειώσει καὶ τὴν ἐργασίαν του, καὶ ἐλθὼν ἐστάθη πλησίον τοῦ προϊσταμένου του

καὶ τὸν ἔβλεπε σουλτᾶνο μὲ τὰς χεῖρας ἄπαθες, χωρὶς ἐκεῖνος νὰ ἐννοήσῃ παρὰ εἰς τὸ τέλος.

« Ναί, σ' ἔβλεπα σοῦ ἐπαδενόσουνα. Καὶ τί εἶνε πάλι ἐφτοῦτο;

— Μέτρα.

— Ἄ, μέτρα, κυρίδο! »

Καὶ ὁ ἀγαθὸς ἐνάλλιρίος, ἂν καὶ πολλάκις εἶχε λάβει χεῖραν τῆς τσαούσης μανίας, ἔστατο καὶ ἐξέστατο ἀπορῶν πῶς ἐνάρχει ἄνθρωπος δυνάμενος εἰς τόσον ἀνώμαλον ὕφαν νὰ ἐπιχειρῇ τοσοῦτον εἴδους ἐργασίαν, **σκοτοῦρα,** *—ἔμπορος διαρθώσεων τῆς μέσης τῶν ἐργαθηρῶν, προτρέπων νὰ φέγουν γρήγορα δὰ νὰ εἰκοσιν τὰ σπανδαῖα, καὶ χρονοτριβῶν σιγχρόνως καὶ ἀμοιασίστως μὲ γναλόχαρα καὶ κατσαβίδια...*

(Ἀκολουθεῖ).

ΟΙ ΝΕΡΑΪΔΕΣ

Ἦτανε μέσα τοῦ Μαΐου ἡμέρα Κυριακή, ποῦ ξυθήκαμε κάμποσοι μαζωμένοι σ' ἕνα χωριό, ὅπου πήγαμε γιὰ διασκέδαση. Γιὰ τὴν κακή μας τύχη, ὁ καιρὸς ἦταν ἀπὸ τὸ πρωΐ ἐλεεινός. Ὁ οὐρανὸς σκεπασμένος ἀπὸ κατάμαυρα σύννεφα, μὲ ἀστραπὲς καὶ βροντές, ἀπελόοῦσε κατακλυσμό, ἕνας βοριᾶς κατεψυχρὸς φυσοῦσε ξυνά, ἡ θάλασσα ξεγγοῦσε ἀφρισμένη, καὶ ἔτσι ἐμείναμε κλεισμένοι σὲνα σπίτι ὅλη τὴν ἡμέρα τραγουδοῦντες καὶ φλυαροῦντες.

Πρὸς τὸ βράδυ ἡ οἰκοδέσποινα — μιὰ οἰκοδέσποινα καλόκαρδη καὶ ὑποχρεωτικιά, μὰ λίγο ραχατλοῦ — ἄρχισε νὰ μᾶς διηγᾶται ὅτι, στὴν κορυφὴ τοῦ βουνοῦ ποῦ εἶναι ὁ Κουτρουλόμυλος, ὅταν κάνει τέτοια ἀνεμοζάλη, βγαίνουνε νεραΐδες καὶ τραγουδοῦν καὶ χορεύουν. Ὅλες συντὶς γελάσαμε, μὰ αὐτὴ ἐπέμενε ὅτι λόγια της καὶ μᾶς ἐβεβαίωνε ὅτι τὰς εἶδαν μὲ τὰ μάτια των πολλοὶ καὶ ὅτι κι' αὐτὴ ἡ ἰδία τὰς ἄκουσε κάποτε νὰ τραγουδοῦνε.

Τὸ πρᾶγμα ἦταν πολὺ περίεργο, καὶ ἂν καὶ ἀπίστευτο, θὰ ἔβλεπε τὸν κόσμο νὰ πᾷ κανένας εἰς τὸν Κουτρουλόμυλο. Ἐκεῖ! Ποιὸς ζέρει; Ἐγὼ μάλιστα εἶχα τὴ ζωηρότερη ἐπιθυμία πρὸς τοῦτο γιατὶ εἶχα ἀκούσει ἄλλοτε πολλὰ ἀπ' τὴ γιαγιά μου γιὰ τὶς νεραΐδες. Μοῦ ἔτυχε ἡ μακαρίτισσα ὅτι εἶναι ἀλήθεια, πανέμορφες νεραΐδες, κρυμμένες στὰ πέλαγα, στὶς ρεματιές, στὰ λαγκάδια καὶ στὰ πηγάδια, ὅτι βγαίνουν τὴ νύχτα μὲ τὸ φεγγάρι, στὶς ἀκρογιαλιές, στὰ μαρμαρένια ἀλώνια, στὶς φυλλες κερᾶες τῶν βουνῶν καὶ τραγουδοῦν καὶ χορεύουν, ὅτι τρομοῦνε μανιχλιὰ ὅσο κεφάλι τους μὲ τὰ ὁποῖα πετοῦν, ὅτι λάμπει τόσο ἡ μορφιά τους, ποῦ ἂν τὰς κοιτάξῃς κατὰ πρόσωπον τυφλώνεσαι, ὅτι καὶ τὴν ἡμέρα βγαίνουν, ἀλλὰ δὲν φαίνονται εὔκολα ἂν δὲν βγάλουν τὰ μανίλια των, ὅτι γίνονται σκλάβες σ' ὁποιον τὶς πάρει τὸ μανίλι, ὅτι κάνουν κακὸ σ' ὁποιον σμίξῃ στὸ τραπέζι ἢ στὸ χῶμα των καὶ τὰς ταράξει, ἂν εἶναι ἄντρας παθαίνει παράλυση, ἂν εἶναι γυναίκα χάνει τὴ φωνή της καὶ γιὰ νὰ γίνουν καλὰ πρέπει νὰ πιοῦν ἀβάπτο νερὸ καὶ νὰ κάμουν ζωρκιμούς, ὅτι γιὰ νὰ μὴν πάθῃ κανένας αὐτὰ τὰ κακὰ πρέπει νὰ εἶναι σαββατογεννημένος ἢ ὅταν περνᾷ ἀπὸ ὑποπτα μέρη, νὰ προσέχῃ νὰ λέγῃ τὸ « Πατὲρ ἡμῶν » καὶ τὰ λόγια « μέλι καὶ γάλα νὰ ἔρθῃ σας » ὅτι ἐξαιρετικῶς ἔχουν μανίαν μὲ τὰς ἐγκύους γυναίκας καὶ τὰ « μορφὰ κορίτσια καὶ παιδιὰ καὶ πολλὰ ἄλλα, ποῦ δὲν τὰ θυμοῦμαι πλέον καὶ γιατὶ ὅταν ἔνας ἀπὸ τὴν παρέα μας εἶπε στ' ἀστεῖα « Πᾶμε στὸν Κουτρουλόμυλο ; » ἐγὼ πρῶτος τοῦ ἀπάντησα σοβαρὰ « Πᾶμε! ».

Κανένας ἀπὸ τοὺς ἄλλους δὲν μίλησε, μόνο δυὸ κορίτσια τὰ πιὸ νέα καὶ τὰ πιὸ ὥμορφα σηκώθηκαν καὶ εἶπαν « Πᾶμε! πᾶμε! ». Ἐκεῖνος ποῦ τὸ πρότεινε μετάνοιωσε γρήγορα, μὰ ντρεπόταν πειὰ ν' ἀνακαλέσῃ τὸ λόγο του.

Ὁ οἰκοδεσπότης, ποῦ ἦταν καὶ λίγο ἀδιάθετος, εἶπε πῶς εἶναι τρέλλα ν' ἀνέβουμε μὲ τέτοιο καιρὸ στὸ βουνό, ἐμεῖς ὅμως τίποτε, ἐλάβαμεν μίαν ἀπόφαση καὶ ἔπρεπε νὰ τὴν ἐκτελέσουμε. Παρακαλέσαμε καὶ τὴν οἰκοδέσποινα νὰ μᾶς ἀκολουθήσῃ, ποῦ ξέρει τὰ μέρη καλλίτερα, μὰ αὐτή, σὰ γνωστικιὰ δὰ ποῦ ἦταν, δὲν θέλησε νὰ κάμῃ τέτοια τρέλλα.

Ἀπ' τὸ σπίτι ὡς τὴν κορυφὴ τοῦ βουνοῦ δὲν ἦταν μεγάλη ἡ ἀπόσταση, θὰ ἦταν μόλις ἕνα κάτσε τῆς ὥρας, ἀλλὰ δὲν ὑπῆρχε δρόμος καταλλήλος καὶ τὸ βουνὸ ἦταν πολὺ ἀπότομο. Τὰ κορίτσια πῆραν τὰς μπέρτας των, ἐτύλιξαν τὰ κεφάλια των μὲ τὶς ἀσπρες καὶ ἀρχίσαμε ν' ἀνεβαίνουμε τὸ βουνό, σὰν κατσίκια, σκοντάπτοντες ἐδῶ καὶ κεῖ καὶ κινδυνεύοντες νὰ γκρεμισθοῦμε ἀπὸ τὸν ἀέρα μέσα στοὺς βαθεῖς λάκκους, ποῦ εἶχαν ἀνοίξει οἱ λατσμοί. Τὰ κορίτσια ὑπέφεραν πολὺ ὅσο ν' ἀναβοῦν στὴν κορυφὴ τοῦ βουνοῦ, γιατὶ ὁ ἀέρας ἦταν τόσο δυνατός, ποῦ κόντευε νὰ τὰ σηκώσῃ στὰ σταῦρά του. Τὶς ὧρες νὰ τὶς μπέρτες καὶ τὶς ἀσπρες, τὶς ἐρεύσκονε τὰ φορέματα σὰν πανιὰ καραβιοῦ καὶ τύλιγε τὰ παντελόνια μεσοφόρια των στὰ γαμπιλάδα καὶ στὰ ρίκια, ποῦ γιὰ νὰ ξεμπλέξουν ἤθελαν ὥρα πολλὴ καὶ ἀρίνανε ἐκεῖ καὶ μερικὰ κομμάτια ἀπὸ παντέλια, τὰ ὁποῖα ὅταν ἀργότερα θὰ εὑρίσκαν ἄλλοι ἀναβάται τοῦ βουνοῦ, θὰ σάμωναν βέβαια μὲ εὐλάβεια μεγάλη καὶ τὰ πάκυφαν γιὰ φυλαχτά, γιατὶ θὰ νομίσαν πῶς ἦτανε ἀπ' τὶς νεραΐδες.

Τέλος πάντων φτάσαμε στὴν κορυφὴ τοῦ βουνοῦ, ὅπου ἦτανε ἕνα μικρὸ ὁροπέδιο καὶ στὴ μέση, ἕνας ὁλοστρόγγυλος πύργος μὲ μιὰ τρύπα ἀνοιχτὴ κάμπισο ψηλά, σὰν παλαιὸ κάστρο ποῦ μπορεῖ νὰ ἦτανε ποτὲ καὶ ἀνεμόμυλος. Μπήκαμε μέσα, ἀλλὰ δὲν εἴδαμε τίποτα· ἦταν ἕνα ἐρείπιο. Βγήκαμε πάλιν ἀπέξω καὶ ἀρκατσκώθηκαμε. Στὰς ἀρχὰς δὲν ἀκούσαμε τίποτα μὰ σὲ λίγο ἤρθε σταθερὰ μὰς μιὰ μεγάλη ἁρμονία. « Ἡ νεραΐδες! » εἴπαμε ὅλοι μαζὺ καὶ ἀρχίσαμε τὸ « πατὲρ ἡμῶν » ἀλλὰ γρήγορα καταλάβαμε τὴν ἀπάτη μας, γιατὶ τὴν ἁρμονία αὐτὴ τὴν ἔκαναν τὰ πεῦκα τῆς πλαγιᾶς τοῦ βουνοῦ στὸ φύσημα τοῦ ἀνέμου.

Περιμέναμε ἀκόμη κάμποση ὥρα νὰ διοῦμε τὰς νεραΐδες, μὰ τίποτα! Ὁ καιρὸς ὅσο πήγαινε καὶ γινόταν χειρότερος· ἡ ἀστραπὲς ἀλλάζαναν ἀδιάκοπα τὸν οὐρανὸ μὲ δαιμονισμένες βρονταὶ καὶ τὰ σύννεφα ξέσπασαν καὶ ἄρχισαν νὰ πέφτουν μεγάλες σταλαγματιὲς βροχῆς. Θὰ ἦτανε ἀλήθεια, τρέλλα νὰ μείνουμε περισσότερο στὴν κορυφὴ τοῦ βουνοῦ καὶ ἀρχίσαμε νὰ κατεβαίνουμε τρέχοντες. Ὅταν φτάσαμε στὸ σπίτι ἤμαστε βρεμένοι καὶ κατάκοποι. Ἡ οἰκοδέσποινα μᾶς ὑποδέχθηκε μὲ τὰ γέλοια καὶ χώνεψε, ἀποστομωμένη ὅπως μᾶς τοὺς ἄντρας, ἂν εἴδαμε τὰς νεραΐδες. Τῆς ἀπαντήσαμε ὅτι μόνον νερὰ εἴδαμε ποῦ πέρτανε ἀπ' τὸν οὐρανὸ καὶ ὅτι καλὰ μᾶς κορόιδεψε.

— Δὲν τὰς εἴδατε ἀλήθεια; ἐπανέλαβε.

— Ποῦ νὰ τὶς δοῦμε!

— Ἐ! τότε εἶστε στρᾶβοι καὶ νὰ μὶ συγχωρεῖτε!

— Μά! πῶς ...

— Ἡ νεραΐδες ἦταν μαζύ σας!

Ἡ οἰκοδέσποινα εἶχε δίκαιον!

Ἡ ἀνάβασις καὶ κατάβασις τοῦ βουνοῦ μᾶς ἔφερε μεγάλην ὄρεξιν. Εὐτυχῶς ποὺ ἡ οἰκοδέσποινα τὸ εἶχε προΐδει καὶ μᾶς εἶχεν ἑτοιμάσει νέκταρ καὶ ἀμβροσίαν! Τὸ νέκταρ δὲν ἦταν ἀλήθεια τοῦ Ὀλύμπου, ἀπὸ ἐκεῖνο ποὺ ἔπιναν οἱ Θεοὶ καὶ ἐγίνοντο ἀθάνατοι, ἦταν ὅμως ὅμοιο σχεδὸν μὲ κεῖνο ἀπὸ τὸ ὁμώνυμο ζαμμάσιο, ἑλληνικὸ ἐργοστάσιο τοῦ Βουγιουκ-δερέ καὶ ἡ ἀμβροσία δὲν ὡμοίαζε βέβαια πρὸς τὴν ἀμβροσίαν τῶν θεῶν, ἡ πεινά μας ὅμως τὴν ἔκαμνε καὶ ἐκείνης γευστικωτέραν!

Τυμφρηστός.

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

Μεταξὺ τῶν ἐχόντων τὰ προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς κενωθείσης καθηγετικῆς θέσεως διὰ τοῦ θανάτου τοῦ Δημ. Μοστράτου, διεξάγεται κάποιος ὑπόκωφος πόλεμος καὶ τίθενται εἰς κίνησιν τὰ διάφορα γνωστὰ καὶ ἄγνωστα μέσα. Οἱ ἁρμόδιοι ὅμως πρέπει νὰ ἐκλέξουν τὸν κατάλληλον, καὶ νὰ προσέξουν πολὺ εἰς αὐτό, διότι ἀπὸ τὸν καλὸν διδάσκαλον θὰ βγοῦν καὶ καλοὶ μαθηταί. Ἐμάθομεν εὐχαρίστως ὅτι οἱ εἰδικοὶ ὑποστηρίζουν τὴν ὑποψηφιότητα τοῦ νεαροῦ μέν, ἀλλὰ εὐρυμαθοῦς κ. Χαμουδοπούλου, διευθυντοῦ τῆς σχολῆς Ταταούλων καὶ ἡμετέρου διακεκριμένου συνεργάτου. Ὁ κ. Χαμουδόπουλος κατέχει ἤδη ἀμέριστον τὴν ἐκτίμησιν τῶν φιλολογούντων καὶ φιλολόγων, αἱ γνῶσεις του δὲ ἐκτεινόμεναι καὶ πέραν τοῦ κλασικοῦ κύκλου, ὄντος κατόχου ἀπάσης τῆς νεωτέρας φιλολογίας ἰδικῆς μας καὶ ξένης — προσὸν σπάνιον — τὸν ὑποδεικνύουν ὡς τὸν καταλληλότερον. Ἡ ἐκλογή του λοιπὸν ὡς ἀντικαταστάτου τοῦ μακαρίτου Μοστράτου εἶμεθα πεπεισμένοι ὅτι θὰ εἶναι ἡ ἐπιτυχεστέρα.

— Ὁ κ. Παγανέλης πρόεδρος τοῦ Ἑλληνικοῦ δικαστηρίου, μᾶς παρέχει ἐνίοτε παραδόξους ἐντυπώσεις. Διὰ τὴν ὑπόθεσιν Δεστούνη ἐκάλεσεν ὡς πάρεδρον δικαστὴν τὸν κ. Παντερμαλῆν, διευθυντὴν τῆς γνωστῆς ἑταιρείας τῶν ρυμουλκῶν καὶ λαμπρὸν ἄνθρωπον, ἀκατάλληλον ὅμως δι' ὑπόθεσιν τόσον περίπλοκον καὶ χρήζουσαν τῶν φώτων πεπειραμένων νομικῶν. Τοῦτο μᾶς παρέσχε τόσον παράδοξον ἐντύπωσιν, καθ' ὅσον γνωστὸν τυγχάνει ὅτι εἰς τὸν κατάλογον τῶν παρέδρων δικαστῶν, εἶναι ἐγγεγραμμένοι πλέον τῶν εἴκοσι πέντε νομικῶν. Μήπως ὁ κ. Παγανέλης κρίνει ὅτι ὁ κ. Παντερμαλῆς εἶναι καταλληλότερος καὶ εἰδικώτερος τῶν δικηγόρων; Ἡ ἡ ὑπόθεσις εἶναι τόσον ἁπλὴ καὶ σαφής, ὥστε νὰ μὴ χρειάζεται ἡ βοήθεια νομικῶν πεπειραμένων; Καὶ πρέπει νὰ σημειωθῇ ὅτι τὸ τοιοῦτον, ἡ προσληψις δηλαδὴ παρέδρου δικαστοῦ ἐκ τῆς μὴ δικηγορικῆς τάξεως, γίνεται πρώτην φορὰν εἰς τὴν πολύπλοκον ὑπόθεσιν τοῦ μακαρίτου Δεστούνη.

— Ἡ πρᾶξις τοῦ κ. Χασιώτου, ὡς γνωστὸν ἐκ τῶν ἄκρων ἀντιῳωακειμικῶν, μεταβάντος πρὸς ἐπίσκεψιν τῆς Α. Θ. Π. καὶ ἀσπασθέντος τὴν σεπτὴν αὐτοῦ χεῖρα, δηλώσαντος συνάμα ὅτι αὐτὸς καὶ οἱ φίλοι του εἰς τὸ ἑξῆς πρέπει νὰ θεωρῶνται ἰδικοί Της, κατεκρίθη ὑπὸ μιᾶς μεγάλης μερίδος ἀντιῳωακειμικῶν. Ἡ μερὶς αὕτη ξεγράφουσα ἀπὸ τὰ τεφτέρια της τὸν κ. Χασιώτην, διαφεύδει τὸ ὑπ' αὐτοῦ λεχθὲν εἰς τὴν Α. Π. ὅτι δηλ. τοῦ λοιποῦ ὅλοι οἱ φίλοι του εἶναι μετὰ τῆς Α. Π. Τὴν διάψευσιν ταύτην τὴν ἠκούσαμεν ἀπὸ πολλούς, ἴσως ὁ κ. Χασιώτης ἔπρεπε νὰ εὑρίσκεται ἐν ὑμνοίᾳ μετὰ τῶν μελῶν τοῦ κόμματός του, ἀλλὰ τόσον πάλιν πάθος κομματικὸν εἰς περιστάσεις, αἱ ὁποῖαι τὸ ἔθνος διέρχεται τὰς κρισιμωτέρας τῆς ἱστορίας μας, νομίζομεν ὅτι εἶναι περιττόν. Τὰ πρόσωπα πλέον πρέπει νὰ μᾶς πειράζουν, πρέπει νὰ βλέπωμεν τὰ πράγματα καὶ ἐκ τῶν πραγμάτων νὰ κρίνωμεν. Καὶ ἡ πολιτεία τῆς Α. Θ. Π. ἀπὸ τῆς ἀναστηλώσεως τοῦ συντάγματος εἶναι τοιαύτη, ὥστε δύναται νὰ κινήσῃ ὄχι μόνον τὸν θαυμασμὸν τῶν τέκνων Της, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐχθρικῶς πρὸς Αὐτὴν διακειμένων.

— Τὰ τελευταῖα γεγονότα μᾶς ἔφεραν εἰς τὸν νοῦν τὸ πρῶτον συλλαλητήριον, τὸ ὁποῖον ἐγένετο εἰς τὰ Πατριαρχεῖα ἅμα τῇ ἀναστηλώσει τοῦ Συντάγματος. Κατὰ τὸ συλλατήριον ἐκεῖνο, ἐνθυμούμεθα, ὡμίλησεν ὁ γνωστὸς δικηγόρος κ. Πουλουλίδης περὶ τῆς ἑνώσεως ὅλων τῶν Ὀθωμανῶν πολιτῶν, περὶ τῆς ἀγάπης μεταξὺ αὐτῶν κτλ.

Ὁ Πατριάρχης μας τὸν ἤκουε σοβαρός. Ἡ μεγαλοπρεπής του φυσιογνωμία ἐπρόδιδε μερίμνας, ἐδυνοπίστει, φαίνεται, διὰ τὴν μέλλουσαν εὐτυχίαν τοῦ μεγάλου Ἔθνους του. Καὶ ὅταν ὁ προσφωνῶν ἔπαυσεν, ἐπεκράτησεν ἐπὶ μακρὸν βαθεῖα σιγή. Ἠκούοντο, δύναταί τις νὰ εἴπῃ, οἱ παλμοὶ τῶν καρδιῶν τοῦ ἀπείρου πλήθους. Ὁ Ἐθνάρχης μας ἐχαράτει δυὸ τῆς δεξιᾶς στυλίσκον τινὰ τοῦ ἐξώστου καὶ διέμενεν ἐπὶ μακρὸν σιωπηλὸς καὶ σύννους. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἐπὶ τῆς ἁγίας Του ψυχῆς θὰ ἐπεφοίτα τὸ θεῖον πνεῦμα. Καὶ ἠκούσθη ἄφνης ἡ σιβαρὰ τοῦ ἡ φωνή, ἡ φωνὴ ἐκείνη, ἥτις πολλάκις εἰσέδυσεν εἰς τὰς καρδίας τῶν πιστῶν τέκνων τοῦ Χριστοῦ. Καὶ ἡ φωνὴ ἐκείνη εἶπέ τινα. "Οσοι τότε τὰ ἀπεδοκίμασαν, σήμερον τὰ ἐνθυμοῦνται καὶ λατρεύουν τὸν ἀγαπητὸν των Πατριάρχην, μεταπέπονται ὅλοι εἰς Χασιώτας καὶ φιλοῦν εὐσεβάστως τὴν σεπτὴν Αὐτοῦ χεῖρα,

— Τὸ σωματεῖον τῆς Ἑλληνικῆς Ἑνώσεως τῶν Ἐμπορομπαλίλων διοργανοῖ δυὰ τὴν Κυριακὴν τῆς 28 Ἰουνίου ὡραίαν ἐκδρομὴν εἰς τὸ Σουϊλουτζῆ τοῦ Βοσπόρου. Ἰδιαίτερον ἀτμόπλοιον τῆς Σιρκὲτ θ' ἀπάρῃ ἐκ τῶν προκυμαιῶν Γαλατᾶ τῇ 7 1/2 ὥρᾳ τῆς πρωΐας καὶ θὰ κατευθυνθῇ εἰς τὸ μαγευτικὸν Σουϊζουτζῆ, προσεγγίζον εἰς Κουσκουντζούκιον, Ὀρτάκιοϊ, Μέγα Ρεῦμα καὶ Νεοχώριον. Κατὰ τὴν ἐκδρομὴν θὰ παιανίζῃ ἐκλεκτὴ μουσική. Ἡ ἀναχώρησις τὸ ἑσπέρας θὰ γίνῃ κατὰ τὰς 6 ἐκ Σουϊλουτζῆ. Ἐκεῖθεν τὸ ἀτμόπλοιον θὰ πλεύσῃ ἠρέμως μέχρι Καβακίων καὶ θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν προκυμαίαν τοῦ Γαλατᾶ προσεγγίζον εἰς τὰς ἰδίας ἀποβάθρας. Εἴμεθα πεπεισμένοι ὅτι τὸ δημόσιόν μας θὰ μετάσχῃ ἀθρόον τῆς ὡραίας ταύτης ἐκδρομῆς τοῦ προσδευτικοῦ σωματείου.

— Ἡ ἀγαπητὴ συνάδελφος «Πατρὶς» μᾶς παρέχει σπουδαίαν πληροφορίαν καὶ μάλιστα εἰς τὸν μέλλοντα ἱστορικὸν καὶ βιογράφον τοῦ Μακαριωτάτου Ἀλεξανδρείας. Μᾶς εἶπεν ὅτι ὁ Μακαριώτατος Φώτιος ὁρέγεται ἀπὸ παιδικῆς ἡλικίας τὸν Πατριαρχικὸν θρόνον Ἱεροσολύμων. Κάποιος ὅμως ἀναγνώσας τὰς γραμμὰς ταύτας μᾶς ἐπληροφόρησεν καὶ ἡμεῖς διαβιβάζομεν τὴν πληροφορίαν ταύτην εἰς τὴν φίλην «Πατρίδα» ὅτι ἡ «Πατρὶς» ἠπατήθη, διότι ὁ Μακαριώτατος δὲν ὡρέχθη ἐκ παιδικῆς ἡλικίας τὸν θρόνον Ἱεροσολύμων, ἀλλ' ἐκ βορείων. Τοῦτο χάριν τῆς ἱστορίας.

— Ἀφίκετο ἐξ Ἀθηνῶν, ἔνθα εἶναι ἐγκατεστημένος ὁ ἡμέτερος φίλος καὶ διακεκριμένος λόγιος κ. Ζαχαρίας Μακρῆς. Τοῦ κ. Μακρῆ προσεχῶς ὁ «Ἐπίκαιρος» θὰ εὐτυχήσῃ νὰ δημοσιεύσῃ ἔργα.

— Ἐφέτος αἱ ἐξοχαὶ εἶναι σχεδὸν ἔρημοι. Μᾶς γράφουν ἀπὸ τὴν Πρίγκηπον ὅτι οἱ ἐντόπιοι παραπονοῦνται. Ἐνῷ ὅμως οἱ Νησιῶται παραπονοῦνται διὰ τὴν σχετικὴν ἐρημίαν, οἱ παραθερίζοντες παραπονοῦνται διὰ τὴν περίφημον Μαχουσέ. Τὰ ἀτμόπλοιά της πλέουν εἰς τὰ βαθυγάλανα νερὰ τῆς Προποντίδος μὲ διαβολικὴν ταχύτητα χελώνης. Τὶς ἄλλες ἓν τῶν ἀτμοπλοίων της διήνυσε τὸ ἀπὸ Χάλκης μέχρι Πριγκήπου διάστημα ἐντὸς μόνον . . . ἡμισείας ὥρας.

— Καὶ ὅμως μεταξὺ τῶν ὀλίγων παραθεριζόντων εἰς τὴν Πρίγκηπον ὑπάρχει ἀρκετὴ ζωηρότης. Γίνονται λεμβοδρομίαι καὶ κωπηλατοδρομίαι. Εἰς μίαν μάλιστα τῶν τελευταίων τούτων συνέβη καὶ

ὁ ἐξῆς ἀμηχανισμός. Μία δεσποινὶς, χειραγετημένη βέβαια, ἤθελε νὰ διοικήσῃ ἕνα τῶν κοτέρων μὲ ὅλην τὴν ἀντίστασιν τοῦ καπετάνιου. Ἐνῷ ὅμως τὸ διοικοῦσε, ἀμελώσατε ὅτι ὁ βορρᾶς ἔπνεε σφοδρός, τὸ κότερον ἐτηρεῖτο φαίνεται ἀπὸ τὴν ἀβράν διοίκησιν ἐφάνη συγκινούμενον καὶ χάσον τὴν ἰσορροπίαν, παρ' ὀλίγον δὲ νὰ κάμῃ τὸ μὲν κότερον ἕνα ὡραῖον μακροβούτι, ἡ δὲ χειραγετημένη δεσποινὶς μακρὰν ἐπίσκεψιν ἀνὰ τὸν βυθὸν τῆς θαλάσσης.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ

Λεξίγριφος ἀριθ. 34.

Τί εἶμαι φίλε; Μὲ κρατεῖς, σὲ τέρπω, σὲ εὐφραίνω
στὰ χέρια σου εὑρίσκομαι, στὸ σπῆτί σου ἐμβαίνω,
ἐκ συλλαβῶν συνίσταται τεσσάρων τ' ὄνομά μου,
καὶ ἂν μετρήσῃς θὰ εὑρῇς ἐννιὰ τὰ γράμματά μου.
Σὲ εἶπα καὶ σὲ λέγω, στὰ χέρια μὲ κρατεῖς
κι' ἀκόμη δὲν κατώρθωσες τὴν λύσαν νὰ εὑρῇς;

Ὁ Ρωμιὸς τοῦ Σουρῆ.

Στοιχειόγριφος ἀριθ. 35.

Μὲ τὸ Μ εἶμαι νησί,
μὲ τὸ Λ πάλιν νησί.

Ρωμιὸς τοῦ Σουρῆ.

Ἀντιτριγωνόλεξα ἀριθ. 36.

π	.	.	.	ς	ν	.	.	.	ς
.	.	.	ς	.	.	β	.	.	.
.	.	ς	.	.	.	.	ς	.	.
.	ς	.	.	.	.	.	.	ς	.
ς	.	.	.	.	.	.	.	.	ν

Δωροθέα Κ. Κ.

ΛΥΣΕΙΣ 21ου ΦΥΛΛΟΥ.

Ἐρώτησις ἀρ. 30. "Οταν ζωγραφίζῃ.

κ ο υ λ ο υ μ α
ο υ δ ε μ ί α
ν δ α ρ ε ς
λ ε ρ ο ς
ο μ ε ς
υ ι ς
μ α
α

Αἴνιγμα ἀριθ. 31.

α κ α τ ι ο ν - ἄ κ τ α ι ο ν

Λύται: *Δωροθέα Κ. Κ. (ἀριθ. 29, 30). Ἀναστασία Α. (ἀριθ. 29, 30). Γαλανομμάτης ἀριθ. 30. Κοῦκος (ἀριθ. 29, 30, 31). Οὐδεὶς οὐδεμία μηδὲν (ἀριθ. 29, 30, 31). Ν. Π. Ρ. Βόσθορος (ἀριθ. 29, 30, 31). Θ. Π. Ρ. Βόσπορος (ἀριθ. 29, 30, 31). Λάφνη (ἀριθ. 29, 30, 31). Σ. Π. (ἀριθ. 29, 30, 31). Γεωρ. (ἀριθ. 29, 30).*

ΑΣΤΕΙΑ

Ὅταν ὁ Νεδὸ προσεκλήθη παρὰ τοῦ Ναπολέοντος Γ'. ὁ Ναπολέων τοῦ εἶπε. — Θὰ εἶσαι ἐδῶ ὅπως καὶ εἰς τὸ σπίτι σας.

— Μεγαλειότατε, ἀπήντησεν ὁ Νεδό, ἤλπιζα ὅτι θὰ ἤμην ἐδῶ πολὺ καλήτερα ἀπὸ τὸ σπίτι μου.

Συνέβη τὸ ἑξῆς ἐν Πριγκήπῳ: Ἕνας Φίφτυ-τοῦ ἔχασε τὸ καπέλο του στὴ σκάλα τῆς λέσχης, ἐνῷ ἐθαύμαζε τὴν ὡραιότητα τῆς σελήνης καὶ τὸν οὐρανόν... τῶν ματιῶν τῶν δεσποινίδων.

Καὶ τοῦτο εἰς Πρίγκηπον: Κυρία τις ἀριστοκράτις, χωμένη σὲ μεταξωτὰ καμάρωνε εἰς τὸν καθρέπτη. Θαυμαστής τις αὐτῆς ἀπρόσεκτος ἐπάτησε τὴν ἄκραν τοῦ φουστανιοῦ της καὶ ἐνῷ ἠκούσθη ἕνα ἀπαίσιον χρίτσσσς ἀτσκαλύφθη εἷς ... ὄγδοος κύκλος τῆς Κολάσεως τοῦ Δάντε.

Ὁ βασιλεὺς Χριστιανός, πατὴρ τοῦ βασιλέως Γεωργίου, ἦτο ἴσως ὁ δημοτικώτερος τῶν βασιλέων τῆς Εὐρώπης. Ἐπεσκέπτετο συχνὰ ὅλα τὰ δημόσια καθιδρύματα καὶ πολλάκις παρευρίσκετο εἰς σχολικὰς παραδόσεις. Μίαν ἡμέραν μετέβη εἰς μίαν σχολὴν κωμοπόλεώς τινος καὶ ἀπέτεινεν εἰς τοὺς μαθητὰς διαφόρους ἐρωτήσεις. Μεταξὺ ἄλλων ἠρώτησε καὶ ποῖοι ἦσαν οἱ μεγαλήτεροι βασιλεῖς τῆς Δανιμαρκίας. Οἱ μαθηταὶ ἀφελέστατα ἐπρόφεραν διάφορα ὀνόματα προκατόχων του. Ὁ διδάσκαλος ὅμως δυσανασχέτει καὶ εὑρὼν εὐκαιρίαν ἔνευσεν εἰς μαθητήν τινα δεικνύων τὸν Χριστιανόν. Ὅταν ἠρωτήθη ὁ μαθητὴς ἀπήντησε: Ὁ Χριστιανὸς ὁ 9ος. Ὁ Χριστιανὸς ἠρώτησε τὸ διατί, τί ἔκαμεν αὐτὸς ὁ βασιλεύς. Ὁ μαθητὴς ἐσιώπα, οὐδὲν ἐγνώριζε περὶ Χριστιανοῦ τοῦ 9ου. Τότε οὗτος προσέθεσε. — Μὴ σκέπτεσαι, παιδί μου, διότι καὶ ἐγὼ δὲν γνωρίζω τί ἔκαμα.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κον ***Π. Νεβάδαν, Πρίγκηπον.*** *— Σᾶς εὐχαριστοῦμεν διὰ τὰ σταλέντα. Τὰ περὶ τοῦ κ. Μοστράτου τὰ διεβιβάσαμεν ὅπου δεῖ. Ἐκ Χάσκιοϊ οὐδεμία εἴδησις.*

Ὁ ἀποστείλας τὸ πεζὸ τραγοῦδι, τὸ φέρον τὸν ὀλίγον μακρὸν τίτλον: ***Πεζὰ τραγούδια γραμμένα μιὰ ὡραία νύχτα ποῦ δὲν εἶχα ὕπνο,*** *παρακαλεῖται νὰ διέλθῃ τοῦ γραφείου μας. Εἰς τὸ ἔργον του ἔχει ὡραίας γραμμάς, βλέπομεν ἕνα φύσημα τῆς νέας τέχνης, ἕνα ὡραῖον μυστικισμόν, ἕνα παλμὸν ζωῆς. Βέβαια εἰς μερικὰ μέρη ἔχει ἀνάγκην ἐπεξεργασίας, προσθαφαιρέσεως λέξεών τινων. Ἀλλὰ διατὶ δὲν ἔγραψε τὸ ὄνομά του; Μήπως ἐλησμόνησε;*

Λίδα ***Μαγαρίταν, Θεραπειά.*** *— Τὸ διήγημά σας δὲν θὰ τὸ δημοσιεύσωμεν, ἔχει ὅμως κάτι τὸ ὁποῖον μᾶς λέγει ὅτι μίαν ἡμέραν κάτι θὰ γράψετε, μερικὰ τὸν μάλιστα μέρη μᾶς συνεκίνησαν. Ἐκεῖνα τὰ κλαμμένα μάτια τῆς μελαγχροινῆς καὶ τὸ ἤρεμον πάθος της εἶναι ζωντανὴ εἰκόνα. Ἐπίσης καὶ ὅταν εἰς τὸ τέλος ἡ ἥρωις σας ὀργίζεται ἐναντίον τοῦ καλοῦ της χωρὶς ἀποχρῶντα λόγον καὶ τὸ ὑβρίζει, καὶ τὸν ὀνομάζει τυποιένιον καὶ ὕστερον κλαίει, κλαίει κλαίει. Εἶναι ὡραῖον. Περιμένομεν νὰ μᾶς στείλετε πλέον καλογραμμένον.*

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ε. Β. ΣΙΛΕΙΑΔΟΥ ΚΑΙ ΣΑΣ
Κουρσοὺμ χάν, ἀριθμ. 3.

Στυλογράφοι εὐθηνοὶ καὶ στερεοὶ πρὸς γρ. 15—20—30. Διὰ τὰς ἐπαρχίας 2 γρ. ἐπὶ πλέον.

ΣΠΥΡΟΣ ΘΕΟΧΑΡΗΣ, Γαλατᾶ, Μαχμουδιέ, ἀριθ. 1.

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ 'Αριθμος 24 — Ἐν Κων[πόλει, ΣΑΒΒΑΤΟΝ 27 'Ιουνίου 1909

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ Γ. ΜΑΝΟΥΣΟΣ | Ἕκαστον φύλλον παράδες 20 | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Α. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
ΚΟΥΡΣΟΥΜ ΧΑΝ, ΑΡΙΘ. 3

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

'Ετησία	ἐν Κωνσταντινουπόλει.	Γρ. 30
»	» ταῖς 'Επαρχίαις.	» 40
»	» τῷ 'Εξωτερικῷ.	Φρ. 10

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ

'Ο ἐγγράφων ἕνα συνδρομητήν, προπληρώνοντα τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ λαμβάνει δωρεὰν ἑκατὸν ἐπισκεπτήρια.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΙΔΟΥ: ***Τὸ μεγαλεῖον τῆς φύσεως.***
Ν. ΑΜΟΥΡΓΙΑΝΟΥ: ***'Απὸ τὸ ἔργο τοῦ 'Αροκούρ.*** *(ποίημα).*
ΑΡ. ΚΟΡΑΚΑ: ***Τὸ ψυχοπαῖδι.*** *(διήγημα).*
ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΚΟΓΚΟΛ: ***'Ο Μανδύας*** *(διήγημα, συνέχεια).*
ΥΠΑΤΙΑΣ: ***'Εκεῖ . . .*** *(ποίημα).*
ΗΡ. ΠΙΝΤΖΑ: ***Πλατωνικός.*** *(Κωμωδία, συνέχεια).*
ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ: ***Μαργαρίτα Στέφα.*** *(Μυθιστόρημα, συνέχεια).*
ΛΑΜΠΡΟΥ ΓΕΩΡΓΙΤΣΗ: ***'Αερολογήματα.*** *(χρονογράφημα).*

'Ολιγόστιχα, ἀστεῖα, αἰνίγματα καὶ προβλήματα, ἀλληλογραφία.

ΤΟ ΜΕΓΑΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΦΥΣΕΩΣ

Ἀπὸ τὰς θαλασσοδαρμένας ἀκτὰς τῆς χαριτωμένης Χάλκης ὅπου βασιλεύει ἡ μυστικοπάθεια ἐκείνη τῆς φύσεως, ἡ ὁποία ἀτορροφᾷ κάθε ἄλλην σκέψιν καὶ σὲ μαγεύει εἰς τοιοῦτον βαθμὸν ποῦ νὰ μὴν ἠμπορῇς, ὅσον φιλόσοφος καὶ ἂν εἶσαι νὰ τὴν ἀναλύσῃς εἰς τὰ ἀποτελοῦντα αὐτὴν στοιχεῖα, παρακολουθῶ μὲ ἐξαιρετικὸν ἐνδιαφέρον τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου.

Ἕνας ποιητὴς εἰς τὴν θέσιν τοῦ ὑποφαινομένου, ἐὰν τοῦ ἤρχετο ἡ ἰδέα νὰ γράψῃ κἄτι διὰ τὸ ὑπέροχον αὐτὸ φαινόμενον, ἐξάπαντος θὰ μᾶς ἀράδιαζε ἕνα σωρὸ λέξεων, δίχην βαφικῶν οὐσιῶν, διὰ νὰ μᾶς τὸ ζωγραφίσῃ μὲ χρώματα, ὅσον τὸ δυνατόν, ὅμοια μὲ αὐτὰ ποῦ σκορπίζει μὲ τόσην σπατάλην τὸ φωτοβόλον ἄστρον τῆς ἡμέρας. 'Ο **αὐτουργὸς** ὅμως τοῦ παρόντος δημοσιεύματος, ὁ ὁποῖος ἔχει τὴν μικρὰν μανίαν νὰ φιλοσοφῇ καὶ διὰ κάθε ψύλλου πήδημα καὶ νὰ ζητῇ εἰς κάθε πρᾶγμα τὸ τί εἶναι καὶ τὸ διατί εἶναι, συσχετίζων αὐτὰ μὲ ἄλλα, κατέληξεν εἰς ἕνα πολὺ βλάσφημον καὶ ἐγκληματικὸν συμπέρασμα.

Μέσα εἰς τὰ πλούσια χρώματα, τὰ ὁποῖα ὁ ἥλιος σκορπᾷ ἐπάνω εἰς τὰ ἤρεμα καὶ βαθειὰ νερὰ τῆς θαλάσσης τὴν στιγμὴν ποῦ κάμνει τὸ συνειθισμένο μακροβοῦτι του, ἀνεκάλυψα τὰ πρῶτα αἴτια, ἀπὸ τὰ ὁποῖα παρήχθησαν καὶ ἀνεπτύχθησαν ἡ πολυτέλεια, ἡ ἀκολασία καὶ ἡ χλιδὴ εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου.

Μὴ γελᾶτε! εἶναι μία ἀλήθεια, ἡ ὁποία ἠμπορεῖ μὲν νὰ εἶνε ἐκκεντρική, ἔχει ὅμως βάσιν λογικὴν κατὰ τὴν ἀτομικήν μου ἀντίληψιν· καὶ ἰδοὺ πῶς: "Ολοι μας γνωρίζομεν κατὰ τρόπον ἀναμφισβήτητον ὅτι ὁ ἄνθρωπος μιμεῖται· ἀπόδειξις, τὸ παιδὶ τὸ ὁποῖον εἰς ὅλας του τὰς κινήσεις ὁδηγεῖται ὄχι μόνον ἀπὸ τὰ ὀργανικὰ ὄντα, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἀνόργανον φύσιν.'

Διατί λοιπὸν νὰ μὴ παραδεχθῶμεν ὅτι, ὅταν ὁ ἄνθρωπος διέτρεχε τὴν περίοδον τῆς πρωτογόνου αὐτοῦ ὀργανικῆς καταστάσεως ἐμιμεῖτο ἀποκλειστικῶς τὴν περιβάλλουσαν αὐτὸν φύσιν, ἡ ὁποία τῷ παρεῖχε τὰς ζωηροτέρας ἐντυπώσεις.

Ἀφοῦ ἐστερεῖτο τοῦ πνεύματος, ὑπὸ τὴν σημερινὴν του ἔννοιαν, ἔζη μόνον μὲ τὰς αἰσθήσεις μὲ τὴν στοιχειώδη αὐτῶν λειτουργίαν· ἐπειδὴ δὲ αἱ ἐσωτερικαὶ δυνάμεις δὲν ἦσαν εἰς θέσιν ν' ἀντιδράσουν ἐν τῇ μορφώσει τοῦ ὀργανισμοῦ του, καθ' ὅσον αὐταὶ ἐμορφώθησαν καὶ ἀνετύχθησαν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἐξωτερικῶν ἐπιδράσεων, διὰ τοῦτο ἡ περιβάλλουσα αὐτὸν φύσις ὑπῆρξεν ἀπόλυτος ρυθμιστὴς τῶν κατήσεων του εἰς τὴν ἀρχέγονον αὐτοῦ κατάστασιν. Τὸν ἐποίκισε πρῶτον μὲ τοὺς δύο ἠλεκτρικοὺς φανούς, τοὺς ὁποίους ὀνομάζομεν ὀφθαλμούς· ἡ βάσις τῶν δύο αὐτῶν ὀργάνων εἶναι τὸ φῶς· τὸ δὲ φῶς μὲ τὴν κυρίαν καὶ μεταφορικήν του ἔννοιαν εἶναι ἡ βάσις τῶν πνευματικῶν του προόδων.

Μὲ τὰς δύο φωτογραφικὰς αὐτὰς συσκευὰς ἔχυσε εἰς τοὺς σκοτεινοὺς θαλάμους, τὸ φῶς τοῦ ἡλίου της πότε ὑπὸ μορφὴν κανονικῶν γραμμῶν, πότε ὑπὸ μορφὴν κυμάτων καὶ πότε ὑπὸ μορφὴν φαντασμαγορικῶν ἀποχρώσεων. Αἱ φωτογραφικαὶ αὐταὶ τῆς φύσεως εἰκόνες ὑπῆρξαν ἐπὶ πολλοὺς αἰῶνας μία πινακοθήκη τοῦ ἐγκεφάλου, ἡ ὁποία ἀνὰ πᾶσαν στιγμὴν ἐπλουτίζετο καὶ ἀπέκτα ποικιλίαν. Ἐν ὑπῆρχεν ὅμως οὔτε ὁ κριτικὸς ὁ δυνάμενος νὰ ἐκτιμήσῃ τὴν σημασίαν των, οὔτε ὁ ζωγράφος ὁ δυνάμενος νὰ τὴν ἀναπαραστήσῃ ἐπάνω εἰς μίαν πλάκα, ἐπάνω εἰς ἕνα ὕφασμα, ἐπάνω εἰς ἕνα χαρτί· καὶ τοῦτο διότι ὁ ἄνθρωπος τότε ἦτο μία μηχανή· ἐδέχετο τὰς ἐντυπώσεις ἀσυνειδήτως, ὅπως σήμερον τὰς δέχεται μία φωτογραφικὴ μηχανή.

Ὅταν ὅμως ἀργότερον, κατόπιν ἀπείρου χρόνου ἐξελίξεως, ἡ φύσις ὁρμωμένη καὶ ἐξ ἄλλων ἀγνώστων αἰτίων κατὰ τρόπον περιπετειώδη ἀνέπτυξε ἐν αὐτῷ τὴν δύναμιν τῆς συνειδητῆς παρατηρήσεως, δηλ. τὰς τρεῖς ψυχολογικὰς δυνάμεις, τὴν παρατήρησιν, τὴν ἀντίληψιν καὶ τὴν κρίσιν τῶν ὁποίων ὁ συνεκτικὸς δεσμὸς καὶ ὁ τρόπος τῆς ἀλληλουχίας λέγεται συνείδησις, ἡ δὲ κινητήριος δύναμις θέλησις, ὅταν ἐμόρφωσεν ἐν αὐτῷ νεῦρα καὶ μῦς, τότε ἡ παθητικὴ αὐτοῦ κατάστασις μετεβλήθη εἰς ἐνεργητικήν, καὶ σχετικῶς ἀνεξάρτητον ἀπὸ τὴν φύσιν.

Ἔκτοτε ἔγινε ζωγράφος· ἤρχισε νὰ ἀναπαριστᾷ πᾶν ὅ,τι εἶχεν ἀποθηκευμένον. Τὰς εἰκόνας αὐτὰς τῆς φύσεως ἐμιμήθη διὰ νὰ κάμῃ ἐνδύματα χρυσοκεντημένα καὶ λαμποκοποῦντα, νὰ διακοσμῇ τὰς αἰθούσας, αἱ ὁποῖαι ἔπλεον εἰς τὰ μεταξωτὰ ποὺ θαμβώνουν τὰ μάτια, νὰ κατασκευάζῃ ἐπιπλα μὲ στιλπνότητα φυσικὴν καὶ ἐπίκτητον, δάπεδα μὲ μάρμαρα ἀπαστράπτοντα· τέλος πάντων εἰπετέ μοι ἔστω καὶ ἓν ἀντικείμενον πολυτελείας, τὸ ὁποῖον νὰ μὴν ἔχῃ ὡς βάσιν τῆς ἀξίας του τὴν φαντασμαγορικὴν λάμψιν του. Οἱ μεγάλοι φιλόσοφοι μᾶς εἶπον ὅτι ὁ στολισμὸς προηγήθη τῆς ἐνδυμασίας· τὸ ὑπεστήριξε δὲ καὶ ὁ πολὺς Σπένσερ· μᾶς εἶπον καὶ τὸ διατί· δηλ. ἢ διὰ νὰ προσελκύωνται διὰ τοῦ ἠλεκτρισμοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι ἀναπόσπαστος ἀπὸ τὸ φῶς, τὰ δύο ἡμίσεα τοῦ ἀνθρώπου, τὰ ὁποῖα δὲν γνωρίζομεν διατί ἐχώρισεν ἡ φύσις, ἢ διὰ νὰ ἐπιβάλλωνται τὰ ἄτομα καὶ ἐπιδράσουν τὸ ἓν ἐπὶ τοῦ ἄλλου πρὸς κατίσχυσιν εἰς τὸν ἀγῶνα τῆς ὑπάρξεως διὰ στολισμοῦ θαμβώντος τὴν ὅρασιν τοῦ ἐχθροῦ.

Ἐν μᾶς καθώρισαν ὅμως τὸ πρωτότυπον ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὁποίου ὁ ἄνθρωπος ἀνέπτυξε τὰ καλλιτεχνικά του ὅπλα.

Νομίζομεν ὅτι ἐπλησιάσαμεν ἀρκετὰ εἰς τὰ αἴτια τῆς φωτοεπιδείξεως τοῦ ἀνθρώπου διὰ τῶν ἐπιχειρημάτων τὰ ὁποῖα προετάξαμεν μὲ ἀρκετὴν δόσιν θρασύτητος.

Ἄλλως τε καὶ σήμερον ἀκόμη ἡ φωτοσπατάλη ἀποτελεῖ τὴν χαρακτηριστικωτέραν ἐκδήλωσιν τῆς χαρᾶς μας κατὰ τὰς ἑορτὰς καὶ πανηγύρεις, ὁπότε τὸ ἠλεκτρικὸν φῶς καὶ τὸ πυροτέχνημα εἶναι ἡ ψυχὴ αὐτῶν. Ἡ φωτοπλήμμυρα τῆς φύσεως ἐνέπνευσε καὶ εἰς τοὺς τυράννους τῆς μυθολογικῆς ἐποχῆς, τὰ βασιλόπουλα τῆς Χαλιμᾶς, τοὺς ὑψηλοὺς κατοίκους τοῦ Ὀλύμπου, τοὺς θεοεικέλους ἥρωας τοῦ Ὁμήρου τὴν ἐπιθυμίαν τοῦ νὰ περιβάλλωνται μὲ στολὰς καὶ κοσμήματα φωτοβόλα, τὸ ὑλικὸν τῶν ὁποίων ἠτέστη κατόπιν πολύτιμον. Καὶ τοιουτοτρόπως βλέπει κανεὶς τοὺς μεταγενεστέρους βασιλεῖς ἄλλους νὰ συγκεντρώνουν εἰς τὰ ἀνάκτορά των ὅλην τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἰκμάδα τῶν ὑπηκόων των, ἄλλους νὰ οἰκοδομοῦν μεγαλοπρεπεῖς ναούς, καὶ μνημεῖα πλούτου καὶ τέχνης ἀκτινοβολούσης καὶ νὰ σοῦ λέγουν πομπωδῶς ὅτι ὑπηρετοῦν τὴν τέχνην καὶ τὸν Θεόν, τὸν ὁποῖον καὶ αὐτὸν ἑκόντα ἄκοντα καὶ παρὰ τὰς αὐστηρὰς διατάξεις τοῦ Εὐαγγελίου παρέσυραν εἰς τὴν χλιδήν, ἐνῷ οἱ ὑπήκοοί των ἐνήστευον μέχρι θανάτου.

Μήπως καὶ διὰ τὰ ἀρώματα εἰς τὸν μυροβόλον βωμόν, διὰ τὰ ὁποῖα θυσιάζομεν τόσα χρήματα δὲν ἐμιμήθημεν τὴν φύσιν, ἡ ὁποία διὰ κάθε ἰδιοτροπίαν της ἐδημιούργησεν **ἐκ τοῦ μηδενὸς** καὶ ἀνὰ μίαν αἴσθησιν διὰ νὰ λάβωμεν μέρος εἰς τὴν κραιπάλην της; Εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ μάλιστα τὴν ἀφήκαμεν πολὺ πίσω, ἐὰν λάβωμεν ὑπ' ὄψιν τὴν διαφορὰν τῆς ὀξύτητος τῶν ἀρωμάτων, τὰ ὁποῖα αὐτὴ κατ' εὐθεῖαν μᾶς προμηθεύει καὶ τῶν χημικῶν ὑγρῶν τὰ ὁποῖα ὁ ἄνθρωπος ἐνέκλεισεν εἰς τὰ φιαλίδια διὰ νὰ κάμῃ τὸ καθημερινὸν μυρόλουτρον.

Μήπως καὶ τὴν ταχύτητα τοῦ χαρακτῆρός μας καὶ τὸ κτηνῶδες τοῦ ἀνθρώπου κατὰ Ζολὰ δὲν ὀφείλομεν εἰς τὴν περιβάλλουσαν ἡμᾶς φύσιν; Ἐὰν αὐτὴ δὲν ἦτο τραχεῖα καὶ μᾶς παρεῖχε τὴν τροφήν μας μὲ ὀλιγωτέρας ἐναντιώσεις, βεβαίως ὁ ἀγών μας θὰ ἦτο ὀλιγώτερον λυσσώδης καὶ αἱ διαθέσεις μεταξὺ ἀτόμων μιᾶς φυλῆς, ἑνὸς γένους, ἑνὸς εἴδους, μιᾶς ποικιλίας

εἰδῶν, φιλειρηνικώτεραι. Καὶ τώρα, φίλτατοι ἀναγνῶσται, μεταξὺ τῶν ὁποίων βεβαίως δὲν λείπουν καὶ οἱ καλλιτέχναι, ὅπως τὰ μανιτάρια, συγκρίνατε τὰς καλλιτεχνικὰς ὠφελείας τῆς φύσεως πρὸς τὰ δεινά, τῶν ὁποίων εἶναι πηγὴ ἀκένωτος διὰ νὰ ὑμνήσητε καὶ πάλιν τὸ αἰώνιον αὐτῆς κάλλος καὶ μεγαλεῖον, διότι συνειθίσατε νὰ τὸ κάμητε καὶ διότι τοῦ ταρτούφου αὐτοῦ βλέπετε μόνον τὴν ἐπιφάνειαν εἰς τὴν ὁποίαν . . . ἐμβαθύνετε καὶ ὄχι τὸ βάθος, εἰς τὸ ὁποῖον πελαγώνετε καὶ τυφλώνεσθε . . .

Χάλκη **Δημ. Γ. Χριστοφορίδης.**

ΑΠΟ ΤΟ ΕΡΓΟ ΤΟΥ ΑΡΟΚΟΥΡ

Στὴ Σαφώ μου

Οἱ στίχοι οἱ ὁμορφότεροι εἶναι ὅσοι δὲ γραφτήκαν
Ὄνειρου ἄνθια ποῦ ἡ ψυχὴ ρούφηξε τἄρωμά τους
Τοῦ ἄπειρου ἀναλαμπή, χαμόγελο ὀπτασίας
Τοῦ κάμπου τὸ ψιθύρισμα ποῦ ἀκοῦν τὰ κορφοβούνια.

Τὴν ἀνεξήγητη ἔκταση, μυστηριακὴ ἐξορία
Ἐδέμ, περβόλι ἅγιο ποιήματα στοιχειώνουν.
Τῆς τέχνης τὸ ἁμάρτημα ἐκεῖ ποτὲ δὲ μπῆκε
Μὰ νὰ τὰ διῇς σὺ δύνεσαι κάποτε ἂν μὲ ἀγαπήσῃς.

Κάποια βραδιὰ τὸ πνέμα μας ἡ ἀγάπη ποῦ θὰ σμίξῃ
Σιωπηλά, μιὰ σιωπὴ ποῦ γλυκοαποσταίνει,
Ἔλα καὶ γύρε τὴν ψυχὴ ἀπάνω στὴν ψυχή μου
Καὶ στίχους ἐκεῖ διάβασε, ποῦ δὲν τοὺς ἔχω γράψει.

Ν. Ἀμουργιανός.

ΤΟ ΨΥΧΟΠΑΙΔΙ

Ὁ ὀνειροπόλος Ἰούλιος εἶχε στεφανωθῆ μὲ τὴν ἐκλεκτή του, μὰ ὁ Θεὸς δὲ θέλησε νὰ εὐλογήσῃ μαζὶ μὲ τὰ στέφανά τους καὶ τὰ ὄνειρα, ποὖχε κάνει γιὰ τὴν οἰκογένειά του. Κάποια φυσιολογικὴ ἔλλειψη ἢ αὐτοῦ ἢ τῆς γυναίκας του εἶπε τὸν γάμο τους στεῖρο καὶ μιὰ μελαγχολία πῆγε καὶ ἔστησε λημέρι πάνω στὸ μεγάλο μέτωπο τοῦ Ἰουλίου. Τὸ σπέρμα τους, συλλογιζότανε, τὸ ἁγνό, ποῦ εἶχε δημιουργήσει ὁλόκληρη πατριαρχεία σώζοντας τὸ οἰκογενειακὸ ὄνομα, τώρα καταδικαζότανε σὲ θάνατο, ὅπως καὶ τ' ὄνομά τους.

Ὁ πατέρας του, ὅσο περνοῦσαν τὰ χρόνια καὶ δὲν ἔβλεπε στὰ γόνατά του ἐγγονό, τόσο τὸν βάραινε ἡ λύπη καὶ μάλιστα, ποῦ ὁ Ἰούλιος ἦταν τὸ μόνο του ἀρσενικὸ παιδί, ποῦ κληρονομοῦσε τ' ὄνομά του. Καὶ μ' ὅλη του τὴ λύπη πάντα ἔλπιζε στὸ Θεό, ποῦ τὸν λάτρευε πολύ, καὶ συχνὰ πυκνὰ τὸν παρακαλοῦσε καὶ ἄναφτε κεριὰ ὅσα μὲ τὸ ἀνάστημα μωροῦ παιδιοῦ νὰ ἐπαναλάβῃ τὸ θαῦμα πῶγεινε στὸν Ζαχαρία καὶ τὴν Ἐλισάβετ. Καὶ μ' αὐτή του τὴν ἐλπίδα δὲν ἔφηνε τὸν γυιό του νὰ ὑποθετήσῃ κανένα ὀρφανό, ὅσο ποῦ πέθανε μὲ πίκρα μεγάλη καὶ μὲ παράπονο, ποῦ ὁ Θεὸς δὲν τὸν ἄκουγε.

Ἅμα πέθανε ὁ γέρος—ἡ γριά του ἦταν πολὺ πρὶν πεθαμένη, τὸ νέο ἀντρόγυνο βλέποντας τὴν καταδίκη του ἀποφάσισε νὰ πάρῃ ἕνα μικρὸ ὁλάρφανο καὶ νὰ τὸ κάνῃ παιδί του, δίνοντάς του καὶ τὸ πατριαρχικὸ ὄνομα.

Ὅπως τ' ἀποφάσισε, τῶκανε.

Ἡ λαχτάρα καὶ τῶν δυὸ γιὰ παιδὶ τοὺς ἔκανε νὰ τ' ἀγαπήσουν μ' ἀγάπη, ποῦ οὔτε σὲ γονεῖς οὔτε σ' ἐραστὰς ἀπαντιέται.

Εὐτυχισμένο παιδί. Ὅταν θὰ γεννήθηκε μέσα στὴ φτώχεια, στὴν κακομοιριὰ καὶ στὸ θάνατο, κάποια νεράϊδα θὰ τὸ εἶχε ἁρπάξει στὴν ἀγκαλιά της καὶ φιλώντάς το γλυκὰ γλυκὰ τοῦ ἔδωσε μοῖρα χρυσῆ. Τὸ προσωπάκι του μέσα στὶς ταντέλες καὶ τὰ μεταξωτὰ ἔδειχνε εἰκόνα ἀγγέλου, ποῦ παραπλανήθηκε στὶς στράτες τ' οὐρανοῦ καὶ ἔπεσε στὸν κόσμο.

Ἡ ἀνάπτυξη τοῦ παιδιοῦ ἄρχισε μὲ ὅλους τοὺς κανόνας τῆς ὑγιεινῆς καὶ τοῦ πολιτισμοῦ. Ὁ πατέρας του—καὶ ἀξίζει στὸν Ἰούλιο τὸ ὄνομα αὐτό, ὅπως καὶ τῆς μητέρας στὴ γυναίκα του—ἐπέβλεπε τόσο στὴ σωματικὴ ἀνάπτυξη τοῦ παιδιοῦ, ὅσο καὶ στὴν πνευματική. Ἡ γυμναστική, οἱ ψυχολουσίες καὶ οἱ περίπατοι ἦσαν τακτικοί, ἀλλὰ καὶ τὰ γράμματα δὲν ἔμνησκαν πίσω. Μαζὶ μὲ τὴ μητρική του μάθαινε καὶ δυὸ ξένες γλῶσσες.

Ἡ μητέρα του ἀπ' ἄλλη μεριὰ μ' ἀληθινὴ μητρικὴ ἀγάπη φρόντιζε γιὰ τὸν μικρό της, τοῦ δίδαξε πιάνο, τρόπους καλοὺς καὶ χίλια ἄλλα δυό, ποῦ μόνο ἡ μητέρα μπορεῖ νὰ διδάξῃ στὸ παιδί της.

Μὲ πόση εὐχαρίστηση ἄκουγαν νὰ τοὺς φωνάζῃ μὲ τὰ γλυκὰ ὀνόματα «πατέρα» «μητέρα» καὶ μὲ πόση λαχτάρα τὸν ἔλεγαν ἐκεῖνοι «παιδί μου»! Αὐτὴ τὴν εὐχαρίστηση καὶ τὴ λαχτάρα θὰ τὴ νοιώσουν ὅσο πρέπει μονάχα ἐκεῖνοι, ποῦ τὸ στέφανό τους εὐλογήθηκε μὰ ὄχι κι' ὁ καρπὸς τοῦ στεφάνου.

Καὶ τί πόνος, τί λύπη, τί ἀγωνία ὅταν ἀδιαθετοῦσεν ἢ ἀρρωστοῦσε ὁ μικρός! Σχεδὸν ὑποχόνδριοι εἶχαν καταντήσει μὲ τὴν ἀγάπη τοῦ θετοῦ παιδιοῦ.

Τὰ χρόνια περνοῦσαν καὶ μὲ τὸ πέρασμά τους ὁ Ἰούλιος κι' ἡ γυναῖκα του γήρασαν κι' ὁ μικρὸς μεγάλωνε. Ὅταν ἔφτασε στὰ δεκαοχτὼ ἦταν τέτοιο παλληκάρι, ποῦ τὸ λαχταροῦσαν οἱ κοπέλλες ὅλες κι' οἱ πεθερές, καλοτύχιζε μυστικὰ κάθε μιὰ τὴν κόρη της ἂν θὰ τὸν ἔπαιρνε μιὰ μέρα ἄντρα. Ἤρθαν κατόπι τὰ χρόνια τῆς σπουδῆς καὶ μιὰ μέρα τὸ μωρὸ ἐκεῖνο, ποῦ ἀπὸ τὴ φτωχικιὰ κούνια πέρασε στὴν ἀρχοντικιὰ ἔβγαινε στὸν κόσμο δικηγόρος τώρα, φέρνοντας τὸ ὄνομα τοῦ θετοῦ

του πατέρα. Τὸ μυστικὸ τῆς καταγωγῆς του τὸ ἔμαθε ἀπὸ τὸν ἰδιο τὸν Ἰούλιο, πρὶν ἀκόμα προφτάσουν οἱ κακὲς γλῶσσες, ἀλλ' αὐτὸ τὸ μυστικὸ ἔγεινε αἰτία κοντὰ στὴν ἀγάπη, ποὖχε τώρα στοὺς θετοὺς γονεῖς του, νὰ τρέφῃ καὶ μιὰ βαθειὰ εὐγνωμοσύνη.

Περάσαν λίγ' ἀκόμα χρόνια, καὶ νέο πρόσωπο μπῆκε στὴν οἰκογένεια μὲ τὶς εὐχὲς κι' εὐλογίες ὁλωνῶν. Τὸ νέο αὐτὸ πρόσωπο ἦταν ἡ νύφη. Τοὺς πρώτους μῆνας ὁ Ἰούλιος κι' ἡ γυναίκα του τοὺς πέρασαν μ' ἀγωνία. Ἡ ἀγωνία τους σὲ λίγο διαλύθηκε καὶ μὲ ἀγάπη τρυφερὴ ἄντρας καὶ γυναίκα φιλοῦσαν τὴ νυφούλα τους, ἡ ὁποία ἐπὶ τέλους μιὰ μέρα τοὺς ἔκανε παπποῦδες.

Ὅταν τοῦ ἔφεραν τὴν εἴδηση τὴν καλὴ καὶ κατόπι τὸν μικρὸ ἔγγονὸ ὁ Ἰούλιος πῆγε νὰ τρελλαθῇ. Φίλησε μὲ περιπάθεια τὸ μωρὸ καὶ τὴ στιγμὴ ποῦ τῶδινε πίσω στὴ παραμάννα ἕνα συννεφάκι πέρασε ἀπὸ τὸ μέτωπό του, μιὰ σκέψη σταμάτησε στὸ νοῦ του καὶ γυρίζοντας τὸ πρόσωπο στὸ παράθυρο σκούπισε ἕνα του δάκρυ χοντρὸ μὲ τὸ πυραπέτασμα ψιθυρίζοντας:

— Κι' ὅμως δὲν εἶναι παιδί μου!...

Ἀρτάκη 1909 **Ἀργύρης Ν. Κόρακας.**

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΚΟΓΚΟΛ

Ο ΜΑΝΔΥΑΣ

Ὁ Πέτροβιτς ἐπλησίασε τὸν πελάτην του μὲ ἀξιοπρεπὲς ὕφος ἐπισήμου ράπτου. Ἡ φυσιογνωμία του ἦτο σοβαροτάτη, οὐδέποτε ὁ τιτλοῦχος σύμβουλος τὸν εἶχεν ἰδεῖ οὕτω: Ἠσθάνετο τὴν ἀξίαν του καὶ ἀνεμέτρα ἐν τῇ διανοίᾳ του τὴν διαφορὰν ἥτις ὑπάρχει μεταξὺ τοῦ ἐργάτου ὅστις κάμνει ἐπιδιορθώσεις ἀπὸ τὸν καλλιτέχνην νέων ἐνδυμάτων.

Ὁ μανδύας ἦτο περιτυλιγμένος μὲ νέον ὕφασμα πρὸ ὀλίγου πλυθέν, ὅπερ ὁ ράπτης ἐξεδίπλωσε μὲ προσοχὴν καὶ κατόπιν πάλιν ἔθεσεν εἰς τὸ θυλάκιόν του. Ἔλαβε κατόπιν τὸν μανδύαν καὶ τὸν ἀπέθεσε ἐπὶ τῶν ὤμων τοῦ Ἀκακίου βλέπων αὐτὸν μεγαλοπρεπῶς νὰ πίπτῃ καθ'ὅλον τὸ μῆκός του, ἐν ὀλίγοις ὁ μανδύας ἦτο θαυμάσιος ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις. Ὁ Ἀκάκιος ἐπλήρωσεν, ηὐχαρίστησε καὶ ἐξῆλθε ἵνα μεταβῇ εἰς τὸ γραφεῖόν του.

Πλήρης ἀπὸ εὐχαρίστους σκέψεις ὁ Ἀκάκιος μετέβαινεν ἀργὰ ἀργὰ εἰς τὸ γραφεῖόν του, καθ' ἕκαστον βῆμα ἠσθάνετο ὅτι εἶχε νέον ἔνδυμα ἐπὶ τῆς ράχεως καὶ ἐμειδία. Χωρὶς νὰ φροντίζῃ περὶ τοῦ δρόμου εἰσῆλθεν ἀμέσως εἰς τὸ γραφεῖον ἀφήσας εἰς τὸν ἀντιθάλαμον τὸ πολύτιμον φορτίον. Ὅλοι οἱ συνάδελφοι τοῦ Ἀκακίου ἔτρεξαν ἵνα θαυμάσουν τὸν περίφημον μανδύαν καὶ τὸν ἐχέμισαν μὲ συγχαρητήρια τὰ ὁποῖα ἐδέχθη μὲ μειδίαμα. Ἀλλὰ ὁποία ὑπῆρξεν ἡ ἔκπληξίς του ὅταν οἱ φοβεροί του συνάδελφοι τοῦ παρετήρησαν ὅτι ἔπρεπε νὰ ἐγκαινιάσῃ τὸν μανδύαν καὶ ὅτι ἐπερίμεναν ἕνα λαμπρὸν δεῖπνον, ὁ Ἀκάκιος ἔμεινεν ἐνεός, ἐφέλλισε κοκκινίζων ὅτι τὸ ἔνδυμα δὲν ἦτο νέον διότι τὸ ὕφασμα δὲν ἦτο ὅλως διόλου καινούργιο.

Τότε εἷς τῶν ἀνωτέρων ὁ ὁποῖος ἤθελε νὰ δείξῃ ὅτι δὲν ἦτο ὑπερήφανος διὰ τὸ ἀξίωμα του ἔλαβε τὸν λόγον καὶ εἶπε.

— Κύριοι ἀντὶ τοῦ Ἀκακίου Ἀκακίεβιτς ἐγὼ θὰ σᾶς φιλεύσω. Σᾶς προσκαλῶ νὰ πάρετε τὸ τσάϊ στὸ σπίτι μου διότι ἔχω τὰ γενέθλιά μου.

Ὅλοι οἱ ὑπάλληλοι τὸν εὐχαρίστησαν διὰ τὴν καλοσύνην του καὶ ἔσπευσαν νὰ δεχθοῦν τὴν πρόσκλησιν. Ὁ Ἀκάκιος ἠθέλησε νὰ τὴν ἀποφύγῃ, ἀλλὰ τοῦ ὑπέδειξαν ὅτι θὰ ἦτο μεγάλη βαρβαρότης.

Τὴν ἑσπέραν ὁ Ἀκάκιος πλήρης χαρᾶς ἐδείπνησε καὶ ὅταν τὸ φαγητὸν ἔληξε δὲν ἐκάθησε πλέον νὰ κάμῃ ἀντίγραφα, ὄχι, ἐξηπλώθη σοβαρὸς καὶ ἐπερίμεινε τὴν ὥραν. Κατόπιν ἐνεδύθη ἔλαβε τὸν μανδύαν καὶ ἐξῆλθε.

Κατ' ἀρχὰς ὁ τιτλοῦχος σύμβουλος διῆλθε στενὰς ὁδοὺς κακοφωτισμένας ἀλλ' ἐφ' ὅσον ἐπλησίαζε πρὸς τὴν κατοικίαν τοῦ ἀνωτέρου οἱ ὁδοὶ ἐγίνοντο πλατύτεραι καὶ περισσότερον φωτισμέναι. Καθ' ὁδὸν συνήντησε πολλοὺς διαβάτας ἐνδεδυμένους κατὰ τὸν τελευταῖον συρμόν, γυναῖκας ὡραίας, κυρίους ἔχοντας γιακάδες ἀπὸ δέρμα κάστορος.

Διὰ τὸν Ἀκάκιον τὸ θέαμα ἦτο πρωτοφανές, ἀπὸ πολλῶν ἐτῶν δὲν εἶχεν ἐξέλθει τὴν νύκτα. Ἔφθασεν ἐπὶ τέλους εἰς τὸ σπίτι ποῦ ἦτο προσκεκλημένος. Ὅταν ὁ Ἀκάκιος εἰσῆλθε εἶδε μακρὰν σειρὰν σηλοβατίδων, ἐπάνω σ' ἕνα τραπέζι ἤχιζεν ἕνα σαμοβάρι, εἰς τὸν τοῖχον, ἐκρέμαντο μανδύαι μὲ γιακάδες ἀπὸ βελούδο καὶ πολύτιμη γούνα· εἰς τὴν γειτονικὴν κάμαρα ἐγίνετο πολὺς θόρυβος. Φαίνεται ὅτι οἱ προσκεκλημένοι εἶχον ἔλθει ἀπὸ πολλῆς ὥρας. Ὁ Ἀκάκιος ἐκρέμασε τὸν μανδύαν του καὶ εἰσῆλθεν, ἀλλὰ ἔμεινε καρφωμένος στὸ κατώφλιον μὴ γνωρίζων τί νὰ πράξῃ, ἀλλ' οἱ συνάδελφοί του τὸν ἐδέχθησαν μὲ μεγάλας φωνάς. Ἡ ὑποδοχὴ αὐτὴ ἔκαμε ὁλοτελῶς νὰ τὰ χάσῃ ὁ τιτλοῦχος σύμβουλος, ἀλλ' ἐχαίρετο κατὰ βάθος διὰ τὰ συγχαρητήρια ποῦ τῷ ἔδιδαν διὰ τὸ πολύτιμον φόρεμα. Μετ' ὀλίγον οἱ συνάδελφοί του,τὸν ἠλευθέρωσαν ἀπὸ τὰς ὑποδοχὰς του καὶ μετέβησαν νὰ ἐξακολουθήσωσι τὸ βίστ των.

Ἡ ταραχὴ αὕτη, ἡ κίνησις αὕτη, ἡ ζωηρὰ συνομιλία, ἐτάραξαν φοβερὰ τὸν δυστυχῆ Ἀκάκιον. Δὲν ἤξευρε ποῦ νὰ βάλλῃ τὰ χέρια του, ποῦ νὰ τὰ κρύψῃ. Ἐπὶ τέλους ἐκάθησε πλησίον τῶν παικτῶν βλέπων ἄλλοτε τὰ χέρια των καὶ ἄλλοτε τὰ πρόσωπά των, ἐπὶ τέλους ἤρχισε νὰ χασμᾶται αἰσθανόμενος ὅτι ἡ ὥρα ποῦ κοιμᾶται συνήθως εἶχε περάσει. Ἠθέλησε νὰ ἀπέλθῃ ἀλλὰ δὲν τὸν ἄφηκαν πρὶν νὰ πίῃ μίαν σαμπάνιαν εἰς ἀνάμνησιν τῆς σημαντικῆς αὐτῆς ἡμέρας. Παρέθεσαν σουπέ. Ἐν τούτοις ὁ Ἀκάκιος δὲν ἐλησμόνει ὅτι εἶχε παρέλ-

θει τὸ μεσονύκτιον καὶ ἔπρεπε ἀπὸ πολλῶν ὡρῶν νὰ εἶχε κοιμηθῆ. Φοβούμενος μὴ τὸν κρατήσουν πάλιν, ἐγλύστρησε εἰς τὸν ἀντιθάλαμον ὅπου μὲ θλῖψιν εἶδε κατὰ γῆς τὸν μανδύαν του, τὸν ἐξεσκόνισε βιαστικά, τὸν ἐφόρεσε καὶ ἔφυγεν.

Αἱ ὁδοὶ ἀκόμη ἐφωτίζοντο κακῶς. Τὰ μικρὰ καπηλεῖα τὰ συχναζόμενα ἀπὸ ὑπηρέτας καὶ τὸν κάτω κόσμον ἦσαν ἀκόμη ἀνοικτά, ἄλλα ἦσαν κλειστὰ ἀλλ' ἀπὸ τὰ φῶτα ἐφαίνετο ὅτι οἱ πελάται δὲν εἶχον φύγῃ ἀκόμη.

Χαρούμενος καὶ μισομεθυσμένος ὁ Ἀκάκιος Ἀκακίεβιτς ἔλαβε τὸν δρόμον τοῦ σπιτιοῦ του. Αἴφνης παρετήρησεν ὅτι εὑρίσκετο εἰς ἕνα δρόμον ὅπου τὴν ἡμέραν καθὼς καὶ τὴν νύκτα ἦτο σκοτεινὰ καὶ σιωπηλά. Ὅλα πέριξ του εἶχον ἀπαισίαν ὄψιν, ἐδῶ κι' ἐκεῖ οἱ φανοὶ ἐλλείψει ἐλαίου ἠπείλουν νὰ σβύσουν, οὐδαμοῦ ψυχὴ ζωντανή. Ἀπὸ τὸ σβῦνον φῶς τῶν φανῶν αὐτῶν ἐφωτίζετο ὀλίγον ἡ χιὼν καὶ αἱ μικραὶ ξύλιναι οἰκοδομαὶ ἐντὸς τοῦ σκότους ἴσταντο θλιβεραί. Ἔφθασεν εἰς μέρος ἔνθα ἡ ὁδὸς ἀπέληγεν εἰς εὐρεῖαν πλατεῖαν, εἰς τῆς ὁποίας μόλις τὸ ἄλλο ἄκρον εὑρίσκοντο ὀλίγα σπίτια ὡς ἐν μέσῳ θλιβερᾶς ἐρήμου.

Μακράν, πολὺ μακρὰν ἐτρεμόσβυνε ἓν φῶς ἀστεμμικοῦ σταθμοῦ· ὁ τιτλοῦχος σύμβουλος ἔχασεν εὐθὺς τὴν εὐθυμίαν του, ἐβημάτισε κατ' εὐθεῖαν πρὸς τὸ φῶς μὲ σφιγμένην τὴν καρδίαν, ἠσθάνετο ἄμεσον κίνδυνον. Ἡ ἀπόφασις τοῦ ἐφαίνετο ὡς ἀκεανός.

— Ὄχι, ἐψιθύρισε, προτιμῶ νὰ μὴν ἰδῶ...

Καὶ ἐξηκολούθησε νὰ περπατῇ μὲ χαμηλὰ τὴν κεφαλήν. Ὅταν τὴν ἐσήκωσε εὑρέθη περικυκλωμένος ἀπὸ τολλοὺς ἀνθρώπους μὲ μακρυὰ γένεια, τῶν ὁποίων δὲν ἠδύνατο νὰ διακρίνῃ τὰ πρόσωπα. Τὰ μάτια του ἐκοκοτίσθησαν καὶ ἡ καρδία του ἐσφίχθη.

— Αὐτὸς ὁ μανδύας εἶναι δικός μου ἀνέκραξεν ὁ εἷς συλλαμβάνων τὸν τιτλοῦχον σύμβουγον ἀπὸ τὸν τράχηλον.

Ὁ Ἀκάκιος ἠθέλησε νὰ κραυγάσῃ. Τότε ἕτερος τοῦ ἔθεσε τὴν πυγμὴν εἰς τὸ στόμα.

— Σκέψου νὰ φωνάξῃς ἂν θέλῃς!

Τὴν αὐτὴν στιγμὴν ὁ δυστυχὴς τιτλοῦχος σύμβουλος ἠσθάνθη νὰ τοῦ ἁρπάζουν τὸν μανδύαν καὶ συγχρόνως μὲ μίαν κλωτσιὰ ἔπεσε εἰς τὴν χιόνα ὅπου ἔμεινε λιπόθυμος. Ὕστερα ἀπὸ μερικὰς στιγμὰς συνῆλθε,

σου. (Ἡ Ἑλένη χαμογελᾷ) Πῶς; Δὲ διαμαρτύρεσαι, βλέπω... (ἀγκαλιαζοντας τὴν Ἑλένη, στὴ Θάλεια). Μοῦ φαίνεταιε ἀστεῖο... ἀπίστευτο! Εἶναι τὸ μωρό μας, ξέρεις. Συνείθισα νὰ τὴ μεταχειρίζουμε πάντα σὰν παιδί... Καὶ τὴν ἔλεγα «ὁ Κώστας σου», χωρὶς νὰ ξέρω...

Θάλεια. Καὶ τόρα νά σου την τῆς σειρᾶς. Καὶ σὲ λίγο... μαδάμ!

Δνὶς Νεαροπ. Ἠρῶντο ἀλλήλων, ἄρα;

Πέτρος. Ἄρα, δεσποινὶς καὶ στὰ δικά σας!

Κίμων. Βλέπετε, δεσποινίς; Τὰ ποιήματα φέρνουν εὐτυχία σήμερα!

Νῖκος. (Σιγά). Τόρα δὰ εἶναί που θὰ μας κάνῃ στάχτη μὲ τὰ πύρινα ποτάμια της!

Κίμων. (Σιγά). Εἶναι ἄξια νὰ μᾶς ἀπαγγεῖλῃ ὅλο τὸν Ἐρωτόκριτο γιὰ νὰ γυρίσῃ τὸ γοῦρι!

Κα Νικοπούλου. (Στὸν Κώστα). Καὶ ὁ νεκρὸς ἔρως;

Κώστας. Μὲ πειράζετε καὶ σεῖς;

Γεωργιάδης. Πρόφταξε μήπως νὰ πεθάνῃ;

Δνὶς Νεαροπ. Νεκρανάστασις!

Γιῶργος. Πές τε καλήτερα νεκροφάνεια. Κακὴ διάγνωσις!

Κα Νικοπούλου. (Στὸν Κώστα χαϊδεύοντάς τον). Κακόπαιδο!

Γιῶργος. Ὑπὸ τὸν ὅρον νὰ μὴ μὲ διαφθείρῃς... (Φεύγουν).

Δνὶς Νεαροπ. Ὑπολείπεται, Ἰωάννη, ἓν καὶ δι' ἐμέ;

Γιάννης. Ὁρίστε;!

Ἑλένη. Δόσ' ἕνα παγωτὸ στὴ δεσποινίδα.

Γιάννης. (Τῆς δίνει.) Νά! Δὲ φοβᾶσαι μή σε πειράξῃ τὰ δόντια;.. Ὅλοι λυόνουνε λένε. Μόν' αὐτὴ ξεραίνεται σὰ χώτικο σῦκο!

Δνὶς Νεαροπ. (Φεύγοντας) Χυδαῖε!

Γιάννης. (Στὴν Ἑλένη) Νὰ πάγω ἕνα καὶ στὴ μαμά σας, ματμαζέλ;

Ἑλένη. Καὶ στὸν κ. Γεωργιάδη. (Ὁ Γιάννης φεύγει μὲ δυὸ παγωτά).

ΣΚΗΝΗ Κ'.

ΚΙΜΩΝ. ΚΩΣΤΑΣ. ΕΛΕΝΗ.

Κίμων. (Σιγὰ στὸν Κώστα.) Ὅλοι ἔφυγαν, Κώστα. Σᾶς ἀφίνω μόνους. Εἶναι καιρὸς ν' ἀναστήσῃς τοὺς πεθαμένους.

Κώστας. Μὴ φεύγῃς, Κίμων...

Κίμων. Παιδί! Ἔλα στὰ λογικά σου. Ἀφ' ὅσα μὲ εἶπες κατάλαβά πως τὴν ἀγαπᾷς, τρελλαίνεσαι... Μὲ τὴ διαφορά πως ἔπαψες νὰ τὴ λατρεύῃς σὰν Παναγιά. Τὴν ἀγαπᾷς, φυσικά, ἀνθρωπινά... Ὀρεβουάρ. (Φεύγει).

ἀλλ' οὐδένα εἶδε. *Παγωμένος ἀπὸ τὸ ψῦχος ἤρχιζε νὰ φωνάζῃ, ἀλλ' αἱ φωναί του δὲν ἠκούοντο μέχρι τῆς ἄκρας τῆς πλατείας. Ἀπηλπισμένος ἔτρεξε πρὸς τὸν σταθμὸν ὅπου ὁ φρουρὸς ἐν ἀναπαύσει τὸν ἠρώτησε διατὶ ἔτρεχε τὴν νύκτα ὡς τρελλός. Ὁ Ἀκάκιος ἔβρισε τὸν σκοπὸν ὡς μεθυσμένον, διότι δὲν ἔβλεπεν ὅτι εἰς μικρὰν ἀπὸ τοῦ σταθμοῦ ἀπόστασιν ἐλήστευαν τοὺς διαβάτας.*

— Σᾶς εἶδα, ἀπήντησεν ὁ φρουρός, μὲ δύο ἄλλους, ἀλλ' ἐνόμισα ὅτι ἦσαν φίλοι σας, περιττὸν ν' ἀνησυχεῖτε, αὔριον μεταβῆτε εἰς τὸν ἀστυνομικὸν ἐπιθεωρητήν, αὐτὸς θὰ ἀναλάβῃ τὴν ὑπόθεσιν καὶ θ' ἀρχίσῃ ἀνακρίσεις.

Τί νὰ κάμῃ; Ὁ δυστυχὴς τιτλοῦχος σύμβουλος ἔφθασε στὸ σπίτι του εἰς ἐλεεινὴν κατάστασιν. Ἡ κόμη του ἔπιπτεν ἐν ἀταξίᾳ καὶ τὰ ἐνδύματά του ἦσαν κεκαλυμμένα ἀπὸ χώνι. Ἡ νοικοκυρά του ἔσπευσε νὰ τοῦ ἀνοίξῃ μισοεντεδυμένη καὶ ὅταν τὸν εἶδεν ἐτρόμαξεν. Ὁ Ἀκάκιος τῆς διηγήθη τὴν ἱστορίαν.

— Δὲν πρέπει νὰ ἀποταθῆτε, εἶπεν, εἰς τὸν ἀστυνομικὸν ἐπιθεωρητήν, ἀλλὰ εἰς τὸν ἀστυνόμον τῆς συνοικίας. Ὁ ἐπιθεωρητὴς θὰ σᾶς παίξῃ μὲ ὡραῖα λόγια καὶ δὲν θὰ κάμῃ τίποτε. Ἀλλὰ ὁ ἀστυνόμος εἶνε καλὸς ἄνθρωπος.

Μετὰ τὴν λαμπρὰν αὐτὴν σύστασιν ὁ Ἀκάκιος ἀπεσύρθη εἰς τὸ δωμάτιόν του. Ἐννοεῖτε τί νύκτα διῆλθε. Τὴν ἐπαύριον τὸ πρωὶ μετέβη παρὰ τῷ ἀστυνόμῳ τῆς συνοικίας. Ἔμαθεν ἐκεῖ ὅτι ὁ ἀνώτερος αὐτὸς ὑπάλληλος ἐκοιμᾶτο ἀκόμη. Ἐπανῆλθε πάλιν ὁ Ἀκάκιος περὶ τὰς δέκα, ὁ ἀστυνόμος ἐκοιμᾶτο ἀκόμη. Τὸ μεσημέρι εἶχεν ἐξέλθει. Ἐπανῆλθε πάλιν ὁ Ἀκάκιος κατὰ τὴν ὥραν ταῦ φαγητοῦ. Τότε οἱ ὑπάλληλοι τὸν ἠρώτησαν διατί τόσον ἐβιάζετο νὰ ἴδῃ τὸν προϊστάμενόν των. Ἠρώτην φορὰν ὁ Ἀκάκιος ἔδειξεν ἐνεργητικότητα. Ἐδήλωσεν ὅτι ἦτο ἀνάγκη νὰ ἴδῃ τὸν ἀστυνόμον, ὅτι δὲν ἔπρεπε νὰ τὸν δυσκολεύουν, διότι ἐπρόκειτο περὶ ὑποθέσεως ἐπισήμου καὶ ἂν κανεὶς τὸν ἐμπόδιζε θὰ τὴν ἐπλήρωνε ἄσχημα. Τίποτε δὲν ἠδύναντο ν' ἀπαντήσουν εἰς τὸν τόνον μὲ τὸν ὁποῖον ἐπρόφερε τὰς λέξεις αὐτάς. Ἕνας ὑπηρέτης εἰδοποίησε τὸν ἀρχηγόν του. Αὐτὸς ἠκροάσθη τὸν Ἀκάκιον, ἀλλὰ μὲ πολὺ παράδοξον τρόπον. Ἀντὶ νὰ προσέξῃ εἰς τὸ κύριον γεγονὸς ὅ ἐστιν εἰς τὴν κλοπήν, ἠρώτησε τὸν τιτλοῦχον σύμβουλον διὰ

ΣΚΗΝΗ ΚΑ'.

ΚΩΣΤΑΣ. ΕΛΕΝΗ.

Ἑλένη. Σᾶς σταναχώρεσαν κ. Κώστα...

Κώστας. Ὁ θεῖός μου, δεσποινίς, ὅλο μὲ πειράζει, μὰ δὲν εἶναι κακός. Μ' ἀγαπᾷ πολὺ κ' ἐγὼ τὸν ἀγαπῶ...

Ἑλένη. Κι' αὐτὸ τὸ ποίημα δὲ μὲ τὸ δείξατε... θὰ τὸ κάματε βέβαια στὸ διάστημα, ποῦ δὲ σας βλέπαμε...

Κώστας. Ναί...

Ἑλένη. Θὰ μὲ τὸ γράψετε κι' αὐτό;

Κώστας. Τό... θέλετε;.. Μαζὶ μὲ τἄλλα...

Ἑλένη. Μὰ βέβαια... Ἀλήθεια· πῶς ἡ Θάλεια νὰ μὴ τὸ ξέρῃ ποῦ κάνετε ποιήματα;

Κώστας. *(Σταναχωρεμένος)*... Ἐκείνη ξέρει μόνο νὰ γελάῃ... Νομίζετέ πως ὅλοι με κρίνουν μὲ τὴ δική σας τὴν... ἐπιείκεια;..

Ἑλένη. Ὦ! Γράφετε πολὺ ἔμμορφα... αὐτὸ μάλιστα... ὅλο μελαγχολία... Μοιάζει σὰν ἕνας ἀναστεναγμὸς ἀπ' τὴν ἀρχὴ στὸ τέλος.

Κώστας. Τό... παρακολουθήσατε;

Ἑλένη. Βέβαια... καὶ νὰ σᾶς πῶ σταναχωρέθηκα... ἀφοῦ δὲ θέλατε νὰ τὸ διαβάσουν... τὸ κρύψατε... Καὶ νὰ τύχῃ ἴσα ἴσα αὐτό...

Μπᾶς καὶ σου μπῆκε καμμιὰ τσαλόσκουπα, κανένα τορπιλοβόλον, θωρηκτό, ὑπερωκεάνειον;

Θάλεια. Εἶν' ἀπελπισία! Μὰ εἶναι ἀνυπόφορο στὰ τελευταῖα! Ἐσεῖς παιδιά μου ἀγαπιέστε! Τὸ ξέρετε, ἢ ὄχι, τέλος πάντων!

Κώστας, Ἑλένη. *(Κλαψιάρικα)*. Ναί!.,

Κίμων. Δόξα σοι ὁ Θεός!

Θάλεια. *(Τοὺς σκουντᾷ τὸν ἕνα στὸν ἄλλο)*. Ἄϊντε τώρα, φιληθῆτε!

Ἑλένη. Εἶναι ντροπή...

Θάλεια. Ἔλα..! ἔλα! ἐμπρός! *(Ὁ Κώστας τὴ φιλεῖ)*.

Πέτρος. Οὔ! τί ντροπή!

Κίμων. Ἔρχονται.

ΣΚΗΝΗ ΚΔ'.

Ὅλοι χωρὶς τὸ ΓΙΑΝΝΗ.

Γιῶργος. Τοὺς ἔφερα! Τελειώσατε, βέβαια!

Θάλεια. Ἱδρώσαμε!

Πέτρος. Ἄς τα· καὶ μὴν τὰ ρωτᾶς!

Θάλεια. Ἀπόκαμα!.. Κακόπαιδα!

Νῖκος. *(Στὴ Θάλεια)*. Εἶσαι ἄγγελοῦδι. Ἔφερες τὴν εὐτυχία στὸ σπίτι μου! Ἔλα, Κώστα, νὰ φιληθοῦμε! *(Φιλιοῦνται, στὴν Ἑλένη)*. Ἔννοια σου καὶ δὲ σου ἔφαγα δὰ τὸν Κώστα

ποῖον λόγον ἐγυρνοῦσε τὴν ὥραν ἐκείνην στοὺς δρόμους καὶ ἂν δὲν εὑρίσκετο εἰς καμμίαν ὑποπτον συνάθροισιν. Ἐκλαμβος ὁ Ἀκάκιος δὲν ἠδυνήθη ν' ἀπαντήσῃ καὶ ἀπεσύρθη ἀγνοῶν ἂν θὰ ἐνηργεῖτο ἡ ὑπόθεσίς του.

Ὅλην τὴν ἡμέραν, πρᾶγμα πρωτοφανές, δὲν μετέβη εἰς τὸ γραφεῖόν του. Ὅταν συνάδελφοί του ἔμαθον τὸ φοβερὸν δυστύχημα τοῦ Ἀκακίου εὑρέθησαν καὶ μερικοὶ νὰ γελάσουν μὲ ὀρθάνικτον στόμα, ἀλλὰ οἱ περισσότεροι ἐλυπήθησαν καὶ ἀπεφάσισαν νὰ ἀνοίξωσιν ἔρανον ὑπὲρ τοῦ Ἀκακίου. Δυστυχῶς ὀλίγα συνήχθησαν, διότι οἱ συνάδελφοι αὐτοὶ εἶχαν ἄλλοῦ τοποθετήσει τὰ χρήματά των.

Εἷς ἐξ αὐτῶν, ὅστις ἐλυπεῖτο πραγματικῶς τὸν Ἀκάκιον, ἠθέλησε νὰ τοῦ δώσῃ τοὐλάχιστον μίαν καλὴν συμβουλήν. (Ἕπεται τὸ τέλος).

ΕΚΕΙ...

Μὲ πληγωμένη τὴν καρδιὰ βαρειά,
Σηκώνω τὴ ματιά μου στ' ἄψηλὸ
«— Θεέ μου, δός μου, Σύ, ταρηγοριά»
Ὁ οὐρανός, βουβός, δὲ μοῦ μιλᾷ.

Μὲ πληγωμένη τὴν καρδιὰ βαρειά,
Ματιὰ θλιμμένη γέρνω χαμηλὰ
«Ἀδέλφια ποῦ νὰ βρῶ παρηγοριά;»
Ὁ κόσμος ἀδιάφορος γελᾷ.

Παρηγοριὰ δὲν βρῆκα πουθενά.
Στοῦ τάφου τὴν ὀλόψυχρ' ἀγκαλιὰ
Ποθῶ νὰ κοιμηθῶ παντοτεινά.
Ἐκεῖ τῆς λήθης θἄρθω τὴ φωλιά!

Βόσπορος. *Ὑπατία.*

Χήρα τις ἔγραψεν ἐπὶ τῆς εἰκόνος τοῦ συζύγου της: ***Ἡ λύπη μου εἶναι τοιαύτη ὥστε δὲν δύναμαι νὰ τὴν ὑποφέρω.***

Μετὰ ἓν ἔτος ὑπανδρεύθη, τότε δὲ συνεπλήρωσε τὰ ἐπὶ τῆς εἰκόνος γραφέντα διὰ τῆς λέξεως: ***μόνη.***

Εἰς τὸ ζυθοπωλεῖον τοῦ Μπομόντι: Ὁ κ. Κορδονόπουλος μετὰ τῆς κυρίας του ἐζήτησαν ἀνὰ ἡμίσειαν λίτραν μπύρας. Τὸ γκαρσόνι ὅμως ἐξ ἀπροσεξίας ἔχυσε τὴν μπύραν ἐπὶ τοῦ ἐκ ταντέλας περιλαμίου τῆς κυρίας Κορδονοπούλου.

Κορδονόπουλος ὀργισμένος: Ἄθλιε, ἔχυσες τὸ γιακᾶ τῆς ἡμισείας μου ἐπὶ τοῦ γιακᾶ τοῦ ἑτέρου ἡμίσεώς μου.

Παρατηρεῖται ὅτι αἱ γυναῖκες, αἱ ὁποῖαι ἔχουν ὀλίγον μυαλό, ἔχουν πολλὰ καπέλα.

Πέτρος. Θὰ τῆς μετέδωκε ὁ λεγάμενος τὴν ἀρρώστια...

Θάλεια. *(Ἀγκαλιάζει τὴν Ἑλένη).* Καῦμένε Κώστα, κατήντησες ἀηδία πιά! Ἂν ἤμουνα στὴ θέση τῆς Ἑλένης θὰ σοῦ γυρνοῦσα τὴ ράχη, νά! Μὰ εἶστε τρελλοί! τὸ ξέρετε; Ἔλα ἔδῶ, ἀδελφέ! Ἔλα πάρε τὸ χέρι τῆς Ἑλένης.

Κώστας. Μά...

Πέτρος. Κουνήσου ντέ!

Κίμων. Ἔλα, Κώστα!

Θάλεια. Νά· πάρε τὸ χέρι της. *(Ὁ Κ. τὸ πέρνει).* Ἄ! ἔτσι... Τώρα πές της τίποτα... νὰ ζήτησέ της συγγνώμη, ποῦ στάθηκες...

Πέτρος. Δυστυχής!

Κίμων. Πές, τέλος πάντων, πῶς δὲν εἶσαι δυστυχής, νὰ τελειώνουμε!

Θάλεια. Δές ἐκεῖ! Καλέ, μὰ παιδιά μου, τὸ ξέρετέ ποῦ με σκοτίσατε στὰ τελευταῖα; Ἔλα· φίλησε τὸ χέρι της... δὲς τί ὄμορφο χεράκι! *(Ὁ Κώστας τὸ φιλεῖ).* Ἄ! μπράβο! Τώρα πές της: σ' ἀγαπῶ, νά!

Πέτρος. Τὸ πέτυχες!

Θάλεια. Μὰ γλήγορα!.. θἄρτουν οἱ ἄλλοι· Τί κλαῖτε αὐτοῦ σὰ μωρά, καλέ;

Κώστας. Μπῆκε ἕνα σκουπίδι στὸ μάτι της!

Πέτρος. Θεσπέσιον! Καὶ τοῦ λόγου σου;

καὶ νὰ τ' ἀκούσῃ μάλιστα κι' ὁ Νῖκος... φαίνεται δὲ θέλετε νὰ τὸ ξέρῃ ὁ Νῖκος ποῦ κάνετε ποιήματα... οὔτε ποῦ... Νά· σταναχωρεθήκατε σὰν εἶπα που γνωρίζω τὸ γράψιμό σας... Γιατὶ;

Κώστας. Γιατί... γιατὶ εἶμαι δυστυχισμένος ἄνθρωπος! *(Κλαίει).* Θὰ φύγω τὴν Δευτέρα! Θὰ φύγω καὶ θὰ.. ξεχάσω... θὰ προσπαθήσω νὰ ξεχάσω τὴν Πόλη.

Ἑλένη. Καὶ... ἡ Θάλεια... ὁ θεῖός σας... Εἴπατε, ποῦ τὸν ἀγαπᾶτε... τὸ θεῖό σας.

Κώστας. Μήπως ἐκεῖνοι σκοτίζουνται γιὰ μένα; Ἡ Θάλεια μὲ τὸν ἄντρα της τώρα... Κανείς, κανένας δὲ σκέφτεται γιὰ μένα!.. *(Κλαίει).*

Ἑλένη. Κανένας; *(Τὴν πέρνουν τὰ δάκρυα).*

Κώστας. Τί ἔχετε;...

Ἑλένη. Τίποτα... νὰ... ἕνα σκουπίδι στὸ μάτι μου...

Κώστας. Ἄχ Θεέ μου! *(Μ' ἀπόφαση).* Θὰ τὸ σκίσω αὐτὸ τὸ ποίημα!

Ἑλένη. Ναί! Νὰ τὸ σκίσετε!

Κώστας. Εἶναι ὄνειρο... ὑπαγόρευψη τῆς τρελλῆς φαντασίας... ὅπως ἤθελε νὰ πῇ ὁ Θεῖος.

Ἑλένη. Εἶναι ἀληθινὰ ὄνειρο;.. Τότε... δὲ θὰ εἶναι καιρὸς ποῦ τὸ εἴδατε...

Κώστας. Κανένας μήνας...

Ἑλένη. Καὶ δὲ μὲ τὸ εἴπατε... Βλέπετε·

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΣΤΕΦΑ

Ἐν τῷ μεταξὺ ἔφθασε καὶ ὁ Φωτεινός, ὁ μικρὸς ὑπηρέτης, ἀνοίξας μὲ τὴν συνήθη του βίαν τὴν θύραν καὶ φωνάξας πρὶν πάρῃ ἀπαντοσύν :

«Μοῦ εἶπε ὁ οἰκοδεσπότης σου νὰ μὴν ἀργήσῃς· νὰ κοπιάσῃς ἀπόψε στὸ σπίτι.

— Καλά· ἔλα, Λούκα, πᾶμε. Γιὰ τὰ σοῦ πῶ ἐσένα. Νὰ σβέσῃς ταχτικὰ τὰ φωτερὰ καὶ νὰ κλειδώσῃς καλά. Πρόσεξε νὰ μὴν κάμῃς καμία ζημία, ἀκοῦς ;

— Ναῖοκε !»

*Ἡ ὑπόμνησις αὕτη δὲν ἦτο ὁλοσδιόλου περιττὴ διὰ τὸν Φωτεινόν. Ἄτακτος καὶ ἀπρόσεκτος, ἔκαμνε ἕνα σωρὸ ζημίες, ἀεθαδίαζε δὲ φοβερὰ καὶ ἐπιμόνως, μὴ ὑποχωρῶν οὔτε πρὸ τῶν ξυλοκοπημάτων, τὰ ὁποῖα εἶχε συνειδήσει νὰ δέχεται ἀπὸ ὅλους μὲ ὅντιον πλέον ὑπομονήν. Ἀλλ' ὁ Τώνης δὲν ἤθελε νὰ τὸν διώξῃ. Τὸν ἔβλεπε τίμιον εἰς τὴν ὑπηρεσίαν του καὶ ἐξ ἄλλου τὸν ἐλυπεῖτο. Τί ἔπαιτε τὸ ὀρφανὸ παιδί, ἂν τὸ πῆρε στὸ λαιμό του τὸ κόμμα ; Διάπυρος τῆς Ἁγίας Τριάδος, **σφαρίλιος** καὶ **ξακληρία**, εἰς τοὺς δρόμους εἶχεν ἁνατραφῇ ὁ Φωτεινός· μέχρι δὲ πρὸ ὀλίγου ἀκόμη τὸ κεφάλι του ἐπάγγελμα ἦτο νὰ προηγῆται ὁμοῦ μὲ τοὺς ἄλλους λιάτηδες τῶν περιφήμων διαδηλώσεων τοῦ λαϊκοῦ κόμματος, ζητωκραυγάζων, ἐνθουσιῶν, ὑβρίζων, ἀπειλῶν, λιθοβολῶν, ἐκθρασυνόμενος. Τὸ ἱερώτερον καθῆκον τῆς ζωῆς του—κοινὸν καθῆκον εἰς πολλοὺς τότε,—ἦτο ὅπου ἔβλεπε νεόχριστον τοῖχον νὰ γράψῃ δ' ἄνθρακος ἢ Ζ. Κ. Λ. (Ζήτω Κωνσταντῖνος Λομπάρδος,) καὶ ὁσάκις συνήντα καθ' ὁδὸν ἄνθρωπον ἐκ τῆς ἐναντίας μερίδος καὶ πρὸ πάντων ἐκ τῆς καλῆς τάξεως, νὰ τῷ κάμῃ μίαν σιανδήποτε προσβολήν.*

Ὁ δὲ Λούκας, μετὰ τοῦ ὁποίου ἀπῆλθεν ὁ Τώνης διὰ νὰ τοῦ πῇ, ἦτο ἐκ τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων, ὄχι καὶ τόσον σπανίων εἰς μικρὰς κοινωνίας, οἱ ὁποῖοι εἶνε ἀνώτεροι τῆς θέσεως τὴν ὁποίαν κατέχουν. Αἱ γνώσεις του, ἡ πεῖρά του, ἡ δραστηριότης του, τὸν καθίστων ἱκανὸν νὰ διευθύνῃ γραφεῖον σημαντικώτερον καὶ νὰ κερδίζῃ πολλά. Ἀλλ' ὁ ἀγαθὸς Λούκας ἔζη εὐχαριστημένος μὲ τὰς ἑξήκοντα δραχμάς, τὰς ὁποίας ἔπαιρνεν εἰς τοῦ Ἰοκαδείου, παρέχων ὄχι μόνον ἀνεκτιμήτους ἐμπορικὰς ὑπηρεσίας ἀλλὰ καὶ συμβουλὰς φρονίμους εἰς τὸν νέον προϊστάμενον, τοῦ ὁποίου εἶχε γίνει ὡς εἴπαμεν ὁ ἔμπιστος. Καὶ ναὶ μὲν ἐκεῖνος μὲ τὴν νομαρχικήν του διάπλασιν ἀστειευόμενος, τῷ παρεπονεῖτο ὅτι δὲν ἔχει δίοιλον ὦμους,—ὁ Λούκας ἦτο κάτισχνος τριακοντατὴς μελαγχροινός, μὲ ἐντελῶς, τριγωνικὸν κορμόν,—καὶ εἰς τὴν καλλιτέραν του φράσιν τὸν διέκοπτεν ὑποσχόμενος ὅτι ἅμα θὰ ἐπήγαινεν εἰς τὴν Βιέννην, θὰ τοῦ ἔφερνε ἕνα ζευγάρι ὦμους χωρὶς ἄλλο,—ἤκουεν ὅμως τὰς συμβουλάς του εὐχαρίστως καὶ ἂν δὲν τὰς ἐφήρμοζε πάντοτε, ἀνεκουφίζετο συνομιλῶν μετὰ τοῦ ὑπαλλήλου του, διότι ἦτο ὁ μόνος, τὸν ὁποῖον

ἴσια ἴσια ἕνα μῆνα εἴχατε νἄρτετε . . .

Κώστας. Δὲν τολμοῦσα . . . Νὰ . . . θάρεψά πως θὰ μὲ περιγελούσατε . . . καὶ σεῖς, αὐτὴ τὴ φορὰ . . . σὰν τὴ Θάλεια.

Ἑλένη. Ἀλήθεια . . . δὲν συμφωνεῖτε διόλου μὲ τὴν Θάλεια . . . Ὅπως κ' ἐγὼ μὲ τὸ Νῖκο. *(Ἀναστενάζει).*

Κώστας. Ἀλήθεια . . . Σὰν νὰ ἤμασταν ἐμεῖς ἀδέλφια . . . ἢ ἐξαδέλφια. *(Ἀναστενάζει).* Ἐκεῖνοι εἶναι πλασμένοι ὁ ἕνας γιὰ τὸν ἄλλο . . . Τὴν Κυριακὴ παντρεύουνται καὶ θὰ πᾶνε νὰ γυρίσουν τὴν Εὐρώπη . . . Ἐσεῖς, δεσποινὶς θὰ μείνετε μονάχη μὲ τὴ μαμά σας ; . . *(Ἀναστενάζει).*

Ἑλένη. Καί . . . σεῖς . . . θὰ φύγετε . . . θὰ πᾶτε στοὺς γονεῖς σας . . . Εἶναι καλὰ ἐκεῖ στὴν Ἀλεξάνδρεια ;

Κώστας. Τὴν πρώτη φορά, ποῦ ἔφυγα γιὰ τὴν Πόλη λυπούμουνα . . . καὶ τώρα . . . *(Κλαίει).*

Ἑλένη. Κλαῖτε ;

Κώστας. Ναί . . . ὄχι . . . νὰ ἕνα σκουπίδι στὸ μάτι μου . . . Εἴμαστε ὁμοιοπαθεῖς σ' ὅλα. *(Κλαίει).*

Ἑλένη. Σ' ὅλα . . . σ' ὅλα ! *(Κλαίει).*

ΣΚΗΝΗ ΚΒ'.

Οἱ ἴδιοι, ΘΑΛΕΙΑ, ΠΕΤΡΟΣ, ΚΙΜΩΝ, ΓΙΩΡΓΟΣ.
(μιλοῦν σιγά).

Θάλεια. Εἶναι καιρός, λέτε ;

Πέτρος. Σὰ νωρίς μου φαίνεται.

Θάλεια. Κλαῖνε . . . ἀγκαλὰ εἶν' ἱκανοὶ νὰ κλαῖνε ὡς τὸ πρωί . . .

Πέτρος. *(Σιγά.)* Ἐμπρός. Ἔφοδο !

Κίμων. *(Σιγά).* Θὰ προτιμοῦσα νὰ τοὺς ἔβλεπα ἀγκαλιασμένους.

Γιῶργος. *(Σιγά).* Πάγω νὰ φέρω τοὺς ἄλλους. *(Φεύγει).*

ΣΚΗΝΗ ΚΓ'.

Οἱ ἴδιοι, χωρὶς τὸν Γιῶργο.

Θάλεια. *(Ξεροβήχει).*

Κώστας. *(Νομίζοντάς πως ἔβηξε' ἡ Ἑλένη).* Ἔχετε βήχα, δεσποινίς. Καὶ φταίω ἴσως ἐγώ ! . . Τί δυστυχὴς που εἶμαι . . .

Πέτρος. *(Δυνατά).* Ἀμὴ ἀπ' ἔξω τὄμαθες, ἀδελφέ, πές το πές το, αὐτὸ τὸ «εἶμαι δυστυχὴς»! *(Ὁ Κώστας καὶ ἡ Ἑλένη τινάζουνται).*

Θάλεια. Γιατὶ κλαῖς Ἑλενούλα ; . . . Εἶσαι κ' ἐσὺ δυστυχής ; ἔ ;

ἐθεώρει μεταξὺ τῶν φίλων του ἱκανὸν νὰ κρύψῃ τὰς αἰσθηματικάς του ἐκμυστηρεύσεις. Ἄνθρωπος δὲ τοιοῦτος εἶνε συνήθως ἡ πρώτη ἀνάγκη τῶν ἐραστῶν.

Ὅπως τοῦ τὸ ἔθετε ἀπόψε τὸ ζήτημα, μετὰ τὴν ἐπιστολὴν τῆς Μαργαρίτας, ὁ Λούκας ἦτο σύμφωνος κατ' ἀρχήν. Ροφῶν τὸν παχὺν καφέ του, ἀρωματισμένον μὲ ἀνθέλαι, εἰς ἓν μικρὸν καφενεῖον, ὀλίγον παρακάτω ἀπὸ τὸ ἀρχοντικὸν τοῦ Τοκαδέλου, ὅπου συνεθίζαν νὰ συχνάζουν, κατένευε διαρκῶς. Δὲν ὑπῆρχε καμμία ἀμφιβολία ὅτι ἔπρεπε νὰ τὴν νυμφευθῇ... νὰ τὴν νυμφευθῇ... καὶ ὡς κόρην καλήν, πλουσίαν, εὔμορφην, καὶ ὡς τὴν ἀγαπημένην του ἐπὶ τέλους. Εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ κάμῃ ὅτι ἤθελε, καὶ αὐτὸ ποῦ ἤθελε δὲν ἦτο καθόλου κακόν. Εἰς ἓν ὅμως δὲν συνεφωνοῦσε ὁ Λούκας, δὲν συνεφωνοῦσε «γιὰ ὅλο τὸν κόσμο»: ὅτι ἔπρεπε νὰ σπεύσῃ, ὅτι ἔπρεπε νὰ τὴν πάρῃ ὥσῳ ἔλεγε γρήγορα. Ἔπρεπε νὰ περιμείνῃ ἕως νὰ πεθάνουν θὰ εἶχε αὐτὸ καμμίαν σπουδαίαν συνέπειαν ἢ ὅτι θὰ ἐκέρδιζαν ἢ τύχη τοῦ κοριτσιοῦ, ποῦ εἶχε τὴν ἐμπορικά του, τὴν ἀνατροφή του, τὴ δόξα του, τὴν περιουσία του, ἂν ἐνυμφεύετο πρῶτα ὁ ἀδελφός του... δὲν λέγει... ἀλλὰ θὰ ἦτο τὸ μόνον πρόσκομμα, τὸ ὁποῖον θὰ ἠμποροῦσε νὰ προβάλῃ ὁ γέρος του χωρὶς κατὰ τὸν κόσμον νὰ ἔχῃ πολὺ ἄδικον. Εἰς τὸ ζήτημα τῆς διαφορᾶς τῆς τάξως, ὅτι καὶ ἂν συνέβαινε, θὰ εἶχε τὸν κόσμον μαζί του. Ἂς ἐπερίμενεν....

«Ἀνοησίες τώρα!» διέκοψεν ἀνυπομόνως ὁ Τώνης.

Ἐπανῆλθαν κατόπιν, ἀφ' οὗ ἀφῆκαν τὸ ζήτημα ἐκκρεμές, εἰς τὴν ἐκ Πατρῶν ἐπιστολήν. Κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τοῦ Λούκα, διὰ τῆς παραχωρήσεως ἐκείνης τοῦ ἐργοστασιάρχου, ὁ Τώνης θὰ ἐκέρδιζε «τοὶ τετρακόσιες του» κατὰ τὸ παρόν. Ἡ ἀνεξαρτησία μὲ τὸ ποσὸν αὐτὸ ἦτο ἠφαλισμένη, ἐδύνατο δέ, ἐν περιπτώσει τελείας ἀρνήσεως τοῦ πατρός του, νὰ χωρισθῇ τῆς οἰκογενείας του καὶ νὰ ζήσῃ ὅπως ἤθελε, νὰ μὴ φοβηθῇ ποτὲ οἰκονομικὴν στενοχωρίαν καὶ χωρὶς νὰ ἐγγίσῃ τὴν προῖκα τῆς Μαργαρίτας.

«Τὸ καλλίτερο ὅμως θὰ ἦταν» εἶπεν ὁ Τώνης, «νὰ μὴ ἠθάσουν ἕως ἐκεῖ τὰ πράγματα. Πρέπει νὰ κατορθώσω νὰ πεισθῇ ὁ πατέρας μου, κ' ἔτσι κι' ἀλλιῶς θὰ τὸ κατορθώσω.»

***

Ἡ Πλατεῖα Ῥοῦγα, τὴν ὁποίαν διέσχιζεν ὁ Τώνης μόνος μὲ βῆμα ταχὺ γιὰ νὰ κοπιάσῃ ἀμπαρόρα σὲ σπίτι, εἶχε κίνησιν μεγάλην, ἐμπορικὴν καὶ ἐκλογικήν. Μολονότι ἡ ὥρα ἦτο προχωρημένη καὶ οἱ ὅμιλοι τῶν ἐκλογέων, ὄχι πάντοτε τῶν μᾶλλον φιλησύχων, ἤρχισαν νὰ περιέρχωνται ζωηροὶ τὰς ὁδούς, τὰ καταστήματα ὅμως, μάλιστα τὰ ὑπὸ τὰς στοὰς **πραμματευταρεῖα**, ἦσαν ἀκόμη ἀνοικτὰ καὶ πλῆρη γυναικῶν καὶ νεανίδων τοῦ λαοῦ, αἱ ὁποῖαι συνήθως ψωνίζουν τὸ βράδυ. Ἂς ἔβλεπες καὶ συντροφίας ἐκ δύο, τριῶν, τεσσάρων καὶ πολλάκις περισσοτέρων, εἰσβαλλούσας ἐκ τῶν μεμακρυσμένων συνοικιῶν τοῦ Ἄμιον, τοῦ Μακρίνου Καντουνιοῦ, τῆς Ἁγίας Τριάδος, φιλομειδεῖς καὶ λάλους τὰς νεωτέρας, μὲ τὰ μαῦρα ὠσπιτοπλοὺ καὶ μακρὰ μανδύλια εἰς τὴν κεφαλήν, τὰ ὁποῖα συγκρατοῦν διὰ τῆς χειρὸς ὑπὸ τὸν πώγωνα μὲ χάριν ὅλως διόλου ξεχωριστήν. Ὅταν εἰσέρχωνται εἰς τὰ φωταγωγημένα μαγαζεῖα μὲ τὸ ἀργυρόφωνον «καλησπέρα σ'ς ἀφεντιᾶς σας», καταβιβάζουν τὸ μανδύλιο ἐπὶ τῶν ὤμων καὶ ἀναλάμπει ἡ ὡς ἔβενος μαύρη ἢ ἡ καστανὴ καὶ σπανιώτερα ἡ ὁλόξανθη κόμη των, καὶ σπανιωτέρως γλυκύτατα οἱ μεγάλοι ὀφθαλμοί, οἱ ἐμπνεόντες φυσιογνωμίας ὡραίας, προδιδούσας συχνὰ τὴν ἀρχαίαν Ἰταλικὴν καταγωγήν. Ἐξ αὐτῶν πολλαὶ εἶνε ὑφάντριαι καὶ ἀκολουθοῦνται ὑπὸ παιδὸς ἢ ὑπὸ γραίας, τῆς μητρὸς ἢ τοῦ ἀδελφοῦ, κρατοῦντος τὸ **ἀντὶ** τοῦ ἐργαλειοῦ μὲ τὸ **διασίδι**, κύλινδρον ὑφάσματος ὀγκώδη, τὸν ὁποῖον φέρουν εἰς τὸν πελάτην πραγματευτήν. Αὐτὸς τότε τὸ ἐκτυλίσσει, τὸ μετρᾷ, καὶ ἐκτὸς τοῦ γνέματος, τὸ ὁποῖον ἔχει δώσει γιὰ φάδι καὶ στημόνι, πληρώνει εἰς τὴν ὑφάντριαν τόσο τὸν πῆχυν, ἀναλόγως τῆς ποιότητος τοῦ διασιδιοῦ, τόσα μὲν διὰ τὸ κρουστὸν δίμιτον καὶ τὸ διπλάρι τὸ μπλάβο ἢ ἄσπρο, προσωρισμένον νὰ μεταβληθῇ ὑπὸ τοῦ βαφέως εἰς μαῦρον, μπαρουτί, ἀπὸ τὸ ὁποῖον οἱ χωρικοὶ κάμουν τὰ κυριακάτικά των, ὀλιγώτερον δὲ διὰ τὸν πολύχρωμον πολύχρωμον ἀκόμη μανδράν, καλὸν διὰ θερινὰς ἐνδυμασίας, καὶ ὀλιγώτερον διὰ ταγαρὰ μανδύλια μὲ χρωματιστὴν οὐγιαν. Ἡ ἐργάτρια τότε συμπληρόνει τὰς προμηθείας της, συμψηφίζει ὅσα ἔχει πάρει προκαταβολικῶς, καὶ λαμβάνει τὸ ὑπόλοιπον τῶν χρημάτων, τὰ ὁποῖα εἰς ἄλλα ἐμπορικὰ θὰ ἐξοδεύσῃ· διότι ἡ νεαρὰ ὑφάντρια τοῦ Μακρύνου Καντουνιοῦ ἢ τοῦ Ἁγιοῦ, οὔτε γιὰ ψωμὶ θὰ φορτίσῃ ὠξεπετολεῖστον, οὔτε γιὰ ἄλλα. Ἔχει εὐτυχῶς τὸν πατέρα της ἢ τὸν ἀδελφόν της ψαρᾶν ἢ μαραγκόν, μακελάρην ἢ κτίστην, ὁ ὁποῖος διατρέφει μὲ τὸν ἱδρῶτά του τὴν πολυμελῆ οἰκογένειαν. Αὐτὴ μὲ τὸν ἱδρῶτα τῶν ἰδικῶν της φροντίζει νὰ κάμῃ μόνον τὴν προῖκά της καὶ τὰ ἐοῦσά της. Ἀλλὰ καὶ πόσαι δυστυχεῖς οἰκογένειαι, ὀρφαναὶ καὶ ἔρημοι, δὲν κρίμαται ἀπὸ τὰς ἁβρὰς καὶ μικρὰς χεῖρας τῆς φροντίμου κόρης, τῆς χειριζομένης τὴν σαΐταν καὶ τὰ **ποδαρικὰ** τοῦ ἐργαλειοῦ ὅλην τὴν ἡμέραν, χωρὶς οὔτε στιγμὴν νὰ σηκόνεται ἀπὸ τὸ ξύλινόν του κάθισμα, ἐν ᾧ πλησίον της κραμμία γραῖα θεία ἢ ἀδελφὴ μικρὰ τῆς βάζει μασούρια μὲ τὴν ἀνέμην, ἀπέναντι τοῦ μικροῦ ἐσωτέρου παραθύρου, ὅπου ἔχει ἀπλώσει ἓν ξέθωρον παραπέτασμα, δε-

Κώστας. Ὅσο συλλογίζουμαί πως τὴ Δευτέρα θὰ φύγω...

Πέτρος. Σ' ἔρχεται νὰ κλάψῃς ἔ; Ἐβάντι τοὺς κρουνοὺς τῶν δακρύων!

Γεωργιάδης. Χμ! Τί ξέρεις; Μπορεῖ νὰ χάσῃς τὸ βαπόρι!

Ἑλένη. Μὰ οἱ γονεῖς του... τὸν προσμένουν

Γεωργιάδης. Οἱ γονεῖς του... ὦς πάρουν τὸν κόπο νἄρτουν ἐδῶ. Νὰ σᾶς πῶ, ἀποθύμησα πολὺ τὸ γέρο-Ἰωαννίδη. Γιὰ τὴ μητέρα σου... δέ σε λέγω, εἶναι πρώτη ἐξαδέλφη τῆς μακαρίτισσας μὰ μὲ τὸ μπαμπᾶ σου ἤμαστε παλιοὶ φίλοι. Θὰ τοῦ γράψω αὔριο νὰ κοπιάσῃ στὴν Πρίγκηπο γιὰ κανένα μῆνα... Μετὰ ἕνα μῆνα ἡ ζέστη μετριάζεται στὴν Αἴγυπτο καὶ γίνεται πιὸ ὑποφερτὴ γιὰ τοὺς συνειθισμένους μὲ τὸ κλῖμα τῆς Πόλης. Τί λὲς Ἑλενούλα; Ἔπειτα μὲ τρόμαξ' ἡ ἰδέα ποῦ θὰ μείνω ἐδῶ ὁλομόναχος τόρα, ποῦ θὰ φύγ' ἡ Θάλεια.

Δνὶς Νεροπ. Τοσούτῳ μᾶλλον, καθόσον καὶ ἐγὼ αὐτὴ ἐδυσανασχέτουν ἐπὶ τῇ ἰδέᾳ τῆς διαμονῆς μου ἐν τῇ οἰκίᾳ μεθ' ἑνὸς μόνου ἀνδρός!

Γεωργιάδης. *(σιγά).* Νὰ χαθῇς!

Πέτρος. *(σιγά).* Λὲν τῆς φτάνει ἕνας!

νὰ προφυλάσσεται ἀπὸ ταδιάκριτα βλέμματα τῶν διαβατῶν.... Αὐτὴ βέβαια οὔτε πέτσες ἀμερικάνικο πανὶ θὰ ψωνίσῃ, οὔτε μανιατολάμια, οὔτε διάτες ἀκριβές, οὔτε μεταξωτά, οὔτε μέρια· ἀλλὰ θὰ δέσῃ εἰς τὴν ἄκραν τοῦ μανδυλιοῦ της ὡς φιλάργυρος τὰ λεπτὰ τοῦ ἐμπόρου, καὶ θὰ φύγῃ εὐχομένη εἰς τὸν Θεὸν καὶ τὸν Ἅγιον Διονύσιον τὰ μὴ τελειώσουν πρὶν τελειώσῃ τὸ νέον διασίδι ποῦ θὰ βάλῃ αὔριον. — Τῆς ἐγχωρίου ταύτης βιομηχανίας ἡ ποικίλη συναλλαγὴ γίνεται πάντοτε τὸ ἑσπέρας, τὰ δὲ ἐμπορικά, τὰ ὁποῖα καὶ μεταξὺ τῶν πλουσιωτέρων πελατίδων των ἀριθμοῦν πολλὰς ἑταιρικάς, μένουν ἀνοικτὰ ἕως ἀργά, κ' ἐπὶ τῆς Πλατείας Ῥούγας ἡ κίνησις τῶν μανδυλιῶν, παραιτηρεῖται ζωηρά, μάλιστα ὅταν πλησιάζουν ἑορταί. Ἀπόγε ἔνεκα τῆς κακοκαιρίας, — ὁ ἀὴρ εἶχε κατάσει, ἀλλ' ἦσαν βρεγμένα τὰ λιθόστρωτα καὶ ψυχρὰ ἡ ἀτμόσφαιρα, — ἡ κίνησις ἐγίνετο ὑπὸ τὰς στοάς. Ὁ Τώνης ἐπροχωροῦσε μὲ τὸ ταχύ του βῆμα, ἐξετάζων τοὺς ὁμίλους τῶν γυναικῶν καὶ προσέχων μακρόθεν ἂν ὑπῆρχε κανὲν αἴθαδες κατελῆνο στίζον, ὡς παράκαιρος νεωτερισμὸς καὶ ὡς ὑποδήλωσις τοῦ μέλλοντος τὴν μονοτονίαν τῶν μαύρων παλαιῶν μανδυλιῶν· προσεῖχε μήπως ἤθελε συναντήσει τὴν Μαργαρίταν, διότι καὶ αὐτὴ, ἐπομένη εἰς τὴν λαϊκὴν συνήθειαν καὶ μὴ ἔχουσα ἡμερίσιον συνοδόν, τὸ ἑσπέρας ἐπεσκέπτετο τὴν ἀγορὰν συνοδευομένη ἀπὸ τὸ μανδυλὸ τῆς μάμμης της καὶ πολλάκις ἀπὸ τὸ μπερετόνι τοῦ πάππου της. Ἀπόγε ὅμως, μετὰ τὰς οἰκογενειακὰς ἀνωμαλίας, αἱ ὁποῖαι εἶχαν προκαλέσει τὸ γραμματάκι ἐκεῖνο, δὲν ἦτο π λὺ πιθανὸν ὅτι θὰ ἐξήρχετο. Ἀλλὰ τῶν ἐραστῶν αἱ ἐλπίδες εἶνε κάποτε παράλογοι...

Εἰς τὴν οἰκίαν του, ἡ ἐκλογικὴ κίνησις ἀρκετὰ ζωηρά. Οἱ ἐπιστρέφοντες ἀπὸ τοῦ Λομπάρδου, ἐνεθυμοῦντο νὰ ἐλθουν ἀλίγον καὶ νὰ χαιρετήσουν τὸν Τοκαδέλιον. Ἡ οἰκία ἦτο εἰς μέρος κεντρικόν, διαβατικόν, καὶ πολλοὶ ἐπήγαιναν χωρὶς νὰ ἔχουν κινήσει διὰ τὸν σκοπὸν τοῦτον. Ἕως οὗ ἀνέλθ ἐκεῖ τῆς μικρᾶς πλατείας τῆς εἰσόδου εἰς τὴν αἴθουσαν, σταμιτῶν τὸν ἕνα καὶ συνομιλῶν μὲ τὸν ἄλλον, ὁ Τώνης ἔκαμε μισὴν ὥραν. Εἰς τὴν μεγάλην αἴθουσαν ὁ πατήρ του, ἡ μήτηρ του καὶ ἡ Κερβ' του, ἐδέχοντο τοὺς ἐκλογεῖς μὲ χειραψίας, μειδιάματα καὶ φιλοφρονήσεις. Ἄνωθεν, ἀπὸ τὴν καγκελωτὴν γαλερίαν, ἡ ὁποία περιέθετε τὴν αἴθουσαν αὐτήν, ἐθεᾶτο τὸ πλῆθος ἡ Κίτη μὲ μερικὰς φίλας της ὁμηλίκους καὶ μίαν ὑπηρέτριαν. Ὡς ἐκ τούτου πολλῶν ἐκλογέων τὰ ὄμματα, καὶ μάλιστα ὁταδὼν μὴ ἐχόντων ἀκόμη ὡς ἐκ τῆς ἡλικίας ψῆφον, ἦσαν ἐστραμμένα πρὸς τὰ ἐπάνω, πρὸς τὴν ὥραν καλλονήν, τῆς ὁποίας προσεπάθουν νὰ διακρίνουν διὰ τῶν κενῶν τῶν κιγκλίδων τὰς περιφήμους κνήμας, πολὺ πλησίον τῶν δύο λαμπτήρων, τῶν ἀναμμένων εἰς τὸ ὕψος ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ μεγαλοπρεποῦς πολυφώτου.

Αἱ συζητήσεις καὶ αἱ ἐλπίδες ἦσαν πολλαί, τὰ κρυφομιλήματα ὅμως ὀλίγα.. Διότι ἐδῶ δὲν ἦτο κυρίως τὸ ἐκλογικὸν πραιτώριον τοῦ Τοκαδέλιου. Ὅλη ἡ ἐνέργεια ἡ πυρετώδης καὶ τεχνικὴ ἐγίνετο εἰς τὸ σαλόνι τοῦ Λομπάρδου, ὅπου τὰς περισσοτέρας ὥρας παρευρίσκετο καὶ ὁ Τοκαδέλιος· καὶ δὲν ἐγίνετο ὑπὲρ τούτου ἢ ἐκείνου τοῦ ὑποψηφίου, ἀλλ' ὑπὲρ ὁλοκλήρου τῆς **πεντάδας**, *τῆς ὁποίας ὁ Λομπάρδος ἦτο ὁ ἀρχηγός. Οἱ συνυποψήφιοι λοιπόν, σχεδὸν ὅλοι, μὴ διαθέτοντες ἴδια ἐκλογικὰ κεφάλαια, ἀλλ' ἐπιβαλλόμενοι ὑπὸ τοῦ ἀρχηγοῦ, ἐθεωροῦντο ὡς τόσα ἐξαρτήματα, μέλη ἄπιᾶ διευθυνόμενα ὑπὸ τῆς κεφαλῆς του. Ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Λομπάρδου ἦσαν οἱ ἐκλεκτοὶ τοῦ λαοῦ, ἄνευ αὐτῆς οἱ ἀποδιοπομπαῖοι τράγοι. Ὁ Τοκαδέλιος, ὁ ὁποῖος ἐν στιγμῇ ὑπερφροσύνης ἀρχοντικῆς εἶχεν ἀπολακτίσει τὸν ἀρχηγόν του καὶ ἔστησεν εἰς πεῖσμα ὅλων κάλπην ὀργανήν, ἐδιδάχθη διὰ χειμάρρου μαύρων, ὅτι ὑπὸ ἔποψιν πολιτικῆς ἐπιρροῆς ἦτο μόνος του ἓν μηδενικὸν μεγάλον. Αὐτὴν τὴν φορὰν ὅμως ποῦ τὸ μηδενικὸν ἠκολούθει τὴν μονάδα τοῦ Λομπάρδου, θὰ ἐσώζετο μεθ' ὅλου τοῦ σημαντικοῦ ἀριθμοῦ· ποῖος ἐξεντελισμὸς καὶ ποία ταπείνωσις εἰς τὴν σωτηρίαν αὐτήν!..*

Τοιαῦτα ἐσκέπτετο ὡς πάντοτε καὶ τώρα ὁ Τώνης, περιφερόμενος ἀνὰ τὰς αἰθούσας τὰς ἀνθρωποβριθεῖς, σφίγγων χεῖρας καὶ μειδιῶν κατὰ πρόσωπον, ἀλλ' αἰσθανόμενος ἀεὶ ἐν αὐτῷ τὴν ἀτμόσφαιραν τὴν βαρυμένην ἐκ τῶν ἀποπνοιῶν τοῦ οἴνου καὶ τῶν σκόρδων, καὶ εἰς τὴν προσπέλασιν τῶν ἀχρείων ἐκείνων ἐρυθροδέρμων μὲ τὰς ἀνοίους γουντωτὰς κόμας τὰς μελανάς... Τί ποιὴ ἔφερε τὸ ρεῦμα ἐκεῖνο τὸ ἀκάθαρτον, τὸ βρωμερόν, ἐντὸς τῶν λαμπρῶν αἰθουσῶν, μὲ τὰς παλαιόθεν χρυσωμένας παραστάδας τῶν θυρῶν, μὲ τὰ λεπτὰ ἔπιπλα μὲ τὰς καλλιτεχνικὰς εἰκόνας μεταξὺ τῶν ὑπερμεγέθων κατόπτρων, μὲ τὰ στίλβοντα δάπεδα;.; . Ἦτο δημοκρατικὸς ὁ νέος, φιλελεύθερος, λομπαρδιανός, μὲ ὅλην τὴν ειλικρίνειαν, ἀγαπῶν ὄχι τὸν Λομπάρδον ἀλλὰ τὸν λαόν, ὅπως ἔλεγε συχνὰ πρὸς τὸν πατέρα του. Ἀλλὰ τὴν κωμῳδίαν ἐκείνην δὲν τὴν ἐχώνευε, διότι οὔτε καὶ τὸν λόγον της εὕρισκε. Πρὸς τί ἡ βεβήλωσις τοῦ οἰκογενειακοῦ ἀσύλου, τοῦ ἱεροῦ; Πρὸς τί ὁ συγχρωτισμὸς ἐκεῖνος μετὰ τῶν ἀγροίκων, ἡ οἰκειότης πρὸς φαυλοβίους, ἡ θέλγησις κακούργων πολλάκις χειρῶν; Τί εἶδος ἐγωϊσμὸς καὶ ἰδιοτέλεια ἔπρεπε νὰ εἶνε ἡ ἀνεχομένη, ὄχι βέβαια πρὸς διόρθωσιν τῶν κακῶν, τοιαύτας ὑποκρισίας καὶ ἐξευτελισμούς; Τί γλῶσσα ἦτο ἐκείνη, τὴν ὁποίαν ὡμίλει πρὸς τοὺς ἐκλογεῖς ὁ πατήρ του; ... Ἄ, νὰ καὶ ἡ μήτηρ του ἐκεῖ, καὶ ἡ ἀδελφή του ἡ μεγάλη, μειδιῶσαι καὶ φιλοφρονοῦσαι τὸ

58

ΣΚΗΝΗ ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ.

Ὅλοι. ΓΙΑΝΝΗΣ.

Γιάννης. *(δίνοντας στὸ Νίκο τὸ χαρτοφ. τοῦ Κώστα).* Κύριε Νίκο, αὐτὸ τὸ βρῆκα ἐκεῖ κάτου στὸ μπάγκο.

Θάλεια. Ἄ! εἶναι τὸ χαρτοφυλάκιο τοῦ Κώστα.

Νίκος. *(δίνει τὸ χαρτοφ. στὸν Κώστα).* Ὁρίστε, κ. Κουμπάρε!

Κα Νικοπούλου. Κουμπάρος;

Νίκος. Τὸ ὑποσχέθηκα στὰ εὔκαιρα, χωρὶς νὰ ξέρω οὔτε τὴ νύφη!

Πέτρος. Μπά! Τὴν ἤξερα ἐγώ! *(στὴν Ἑλένη)* Εἶστε μάρτυρας, δεσποινίς! Ὁρίστε;

Κώστας. *(πέρνοντας τὸ χαρτοφυλάκιο, στὴν Ἑλένη).* Εἶσαι μάρτυρας;

Ἑλένη. *(Τὸν κυττάζει στὰ μάτια).* Ναί.

Κώστας. *(τῆς δίνει τὸ χαρτοφ.)* Κι' αὐτό; Εἶναι δικό σου...

Ἀπρίλης 1909.

ΤΕΛΟΣ

πρὸ αὐτῶν παρελαῦνον πλῆθος. Πῶς εἶχαν γυρίσει τὰ μυαλὰ τῶν πτωχῶν αὐτῶν γυναικῶν, ὥστε νὰ νομίζουν ὡς ὑψίστην εὐτυχίαν τὸ νὰ τιμηθῇ ὁ σύζυγος καὶ ὁ πατὴρ διὰ τῆς ψήφου τοῦ συφερτοῦ ἐκείνου! Καὶ ὁ νέος ἐσκέπτετο αὐτά, ἐνῷ εἰς τὸ πρόσωπόν του ἔλαμπε μειδίαμα, καὶ ἐφαίνετο εὔνους πρὸς ὅλους καὶ κατευχαριστημένος!... Δι' αὐτὸ δὲν τῷ ἐμήνυσεν ὁ πατήρ του νὰ πάῃ στὸ σπίτι ἀμπορόρα; Μὲ τί ἰσχὺν νάντιταχθῇ αὐτὸς μόνον εἰς τὴν γενικὴν ὑποκρισίαν; Εἰς ποῖον καὶ μὲ τί θάρρος νἀνακοινώσῃ τὰς σκέψεις του; Ποῖος θὰ τὸν ἤκουεν ἐκεῖ χωρὶς νὰ τὸν οἰκ εἴρῃ; Μήπως αὐτὸς ὁ πατήρ του, δι' αὐτάς του τὰς ἰδέας ἀκριβῶς, δὲν ἦτο ἀπελπισμένος πλέον καὶ δὲν τὸν εἶπε τόσες φορὲς μουρλὸ γιὰ δέσιμο; Ἢ μήπως θὰ τὸν ἐνόει ἡ Μαργαρίτα ἡ ἄτλῃ, ἡ λαϊκὴ Μαργαρίτα, ἂν ποτὲ τῇ ὡμίλει;

Τὴν νύκτα ἐκείνην δὲν ἐκοιμήθη σχεδὸν διόλου. Ἀργὰ κατακληθεὶς μὲ βομβοῦσαν ἐκ τοῦ ἐσπερινοῦ θορύβου τὴν κεφαλήν, ἔστρεφε μὲ ταχύτητα τὰ γεγονότα τῆς ἡμέρας, ἐφ' ὧν εἶχεν ἀνάγκην νὰ σκεφθῇ καὶ νἀποφασίσῃ. Ἐντὸς τοῦ σκότους τοῦ δωματίου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου διεγράφοντο ἀμυδρῶς φωτεινὰ τὰ τετράγωνα τῶν δύο παραθύρων, τοῦ λογισμοῦ του τὰ ἐνδάλματα προσελάμβαναν ὄψεις φωσφορώδεις, ἀλληλοδιωκόμενα, τίποτα, ἐξαφανιζόμενα, ἀναγεννώμενα. Ἡ μακρὰ αὐτὴ παρέλασις συνεσώρευσε τὸ αἷμα εἰς τὴν κεφαλὴν καὶ ἔκαμε τὰς μηνιγγάς του νὰ κτυποῦν ὡς σφῦραι, Ἐσχεδίαζε προπάντων τὴν συνομιλίαν, τὴν ὁποίαν θὰ ἔκαμνεν αὔριον μετὰ τοῦ Γιακουμάκη Σεΐφα. Τὸ πρᾶγμα δὲν ἦτο πλέον σοβαρόν. Ἔπρεπε νὰ σπεύσῃ αὐτὸς νὰ τὸν εὕρῃ, διὰ τὴ εὐκολύνῃ τὰς ἐξηγήσεις, τὰς ὁποίας θὰ ἐδίδοταζεν ἴσως ἐκεῖνος νὰ δώσῃ μόνος του. Αἱ λεπτομέρειαι τῷ ἤρχοντο ἐπιμόνως, καὶ ἀνέπλαττε τὴν φυσιογνωμίαν τοῦ γέροντος εἰς ἑκάστην του φράσιν, τῆς ὁποίας προσδιώριζε κατὰ τοῦτ καὶ τὸν χρωματισμόν. Ἂ, θὰ τὸν ἐνθουσίαζε, θὰ τὸν ἐθάμβωνε, θὰ τὸν κατέπληττεν, ἦτο βέβαιος... Ἀλλ' ὁ πατήρ του; Πῶς θὰ διετίθετο πρὸς τὴν ἀπόφασίν του αὐτήν; Κακά, πολὺ κακά, τὸ ἤξευρε. Θὰ ἦτο ἀμετάπειστος, θὰ συνέβαιναν μεταξὺ των σκηναί...

(Ἀκολουθεῖ).

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ

ΑΕΡΟΛΟΓΗΜΑΤΑ

Ἄλλοι καιροί,

ἄλλαι ἀντιλήψεις.

Δυὸ ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ, — δυὸ Ρωμιοί, — ἐριλονείκησαν διὰ κάποιο ζήτημα τοῦ «φιλότιμου»...

Ἐξαφνα ἡ λογομαχία των ἐτραχύνθη, τὰ πράγματα ἐσοβαρεύθησαν, οἱ πρὸ πέντε λεπτῶν συζητοῦντες μὲ ἠρεμίαν, εὑρέθησαν στὸ πόδάρι, ἄγριοι, ἀπειλητικοί, μὲ μαλλιὰ σηκωμένα, ὡσὰν νὰ τοὺς εἶχε περιλούσῃ κανὲν ἰσχυρὸν ἠλεκτρικὸν ρεῦμα, ἕτοιμοι νὰ ἀλληλοσπαραχθοῦν:

— Βρέ!.., ἐφώναξεν ὁ ἕνας. Ξέρεις τί πρᾶμα εἶμ' ἐγώ;!!... Τὸ ξέρεις, βρέ;!...

Ὁ ἄλλος τοῦ ἀπήντησεν εἰρωνικῶς:

— Ὄχι, παλληκαρᾶ μου!... Μὰ δὲ μοῦ τὸ λές, κεμμάτι;...

— ... Ἐγὼ βρέ, ἐδρυχήθη, εἶμαι... πειὸ ἄτιμος ἀπ' τσένα!...

— !!!

* * *

Πόσον χαρακτηριστικὴ τῆς διαφορετικῆς ἀντιλήψεως ποῦ ἐπικρατεῖ μεταξὺ ἑνὸς ἀνθρώπου ἀνεπτυγμένου καὶ ἑνὸς ἀγραμμάτου, καὶ πόσον ὁλοτικὴ τῆς μεταβολῆς τῶν καιρῶν εἶναι αὐτὴ ἡ ἀπάντησις! Οἱ ἱππόται τοῦ μεσαίωνος ἐφρονεύοντο ὡς σκύλοι εἰς μόνην τὴν ὑπόνοιαν ὅτι ποτὲ προσέβαλον τὴν τιμήν των, εἴτε μὲ ἔργα, εἴτε μὲ πράξεις.

Τοῖς ἔρθαναν δυὸ ὑπαινιγμοὶ πρὸς τὴν ὑπολιψίν των διὰ νὰ ρίψουν τὸ χειροκτίον εἰς τὸν αὐθάδη ὑβριστὴν καὶ τοῦ ὁρίσουν τὴν ὥραν ὅπου θὰ συναντῶντο εἰς τὸ ἱστορικὸν δάσος τῆς Βουλώνης, ὑπὸ τοὺς αὐστηροὺς καὶ μετρημένους ἤχους τοῦ ὡρολογίου τοῦ Ἁγ. Σουλπικίου. Τουλάχιστον ἔτσι λέγουν οἱ Γάλλοι μυθιστοριογράφοι.

Σήμερον ὅμως, εἴτε διότι οἱ ἄνθρωποι, — οἱ περισσότεροι ἐννοεῖται — δὲν εἶναι πλέον τόσον ἀνεπτυγμένοι, εἴτε διότι δὲν διαθέτουν τὸν ἀπαιτούμενον καιρὸν διὰ νὰ ρίπτουν τὰ γάντια των, (πιθανὸν μάλιστα καὶ νὰ μὴν ἔχουν), καὶ νὰ διασπαθίζονται ὑπὸ τὰς σκοτεινὰς σκιὰς τῶν δασῶν καὶ τοὺς βαρεῖς ἤχους τῶν ἱστορικῶν ὡρολογίων μὲ τὸν ταδε ἢ ταδε χρυσοφορεμένον ἱππότην, ἀρήνουν αὐτὴν τὴν εὐχάριστον [:] ἀσχολίαν εἰς τοὺς εὐτυχεῖς ἐκείνους ὑγιεῖς ποῦ εἶναι εἰς θέσιν νὰ διαθέσουν ἀμέτερα.

Καὶ ἔτσι τὸ σχετικὸν πρωτόκολλον τῆς μονομαχίας κινδυνεύει νὰ ἀνεκκαταστᾶθῇ ἀπὸ τὴν ἐπίσημον, ὡς θεία ἀποκάλυψις, ὀφθαλμοφανῆ τοῦ Ρωμιοῦ μας:

— Ἐγώ, βρέ, εἶμαι... πειὸ ἄτιμος ἀπὸ σένα!!...

Δάμπρος Γεωργίτσης.

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

Ἡ μερὶς ἐκείνη τοῦ τουρκικοῦ τύπου, ἥτις ἔταξεν ὡς ὅρον εἰς τὸ πρόγραμμά της τὴν καθύβριαν παντὸς Ἑλληνικοῦ καὶ τὸν ἐξευτελισμὸν τοῦ ἄχθου ἐναντίον μας, προσφέρει κακὰς ὑπηρεσίας εἰς τὴν Πατρίδα. Σχεδὸν συνιστᾷ τὸν διωγμὸν τοῦ Ἑλληνισμοῦ, τοῦ πλέον πολιτισμένου στοιχείου τῆς χώρας ταύτης, τὴν ταπείνωσίν του, τὸν ἐξευτελισμόν του, διότι νομίζει διὰ τοῦ μέσου τούτου ὅτι θὰ τὸν ἀναγκάσῃ νὰ κύψῃ τὸν αὐχένα, νὰ ἀλλάξῃ φρονήματα καὶ ἴσως καὶ τὰ ὀνόματά του νὰ μετατρέψῃ εἰς Μεχμὲτ καὶ Χουσεΐν. Ἀλλ' αὐτὸ θὰ πῇ μωρία, θὰ πῇ ἀφροσύνη. Ἡ βία κάθε λαὸν ἠμπορεῖ νὰ τρομάξῃ καὶ ὁ διωγμὸς νὰ ταπεινώσῃ, τὸν Ἑλληνικὸν ὅμως οὐδέποτε. Ὁ Ἕλλην εἶνε ὑπερήφανος καὶ γνωρίζει πολὺ καλὰ τὴν ἀκαταγώνιστον δύναμίν του, γνωρίζει ἐπίσης καὶ τὴν ὑπεροχήν του σχετικῶς πρὸς τοὺς Τούρκους, Βουλγάρους κ. λ. Ὅτε οἱ Τοῦρκοι συνάδελφοι ἂν πράγματι εἶναι πατριῶται — μέχρι τοῦδε δὲν μᾶς ἀπέδειξαν τοῦτο — καλὸν εἶναι πρὸς τὸ καλὸν τῆς πατρίδος νὰ ἀλλάξουν πολιτείαν. Ἐκεῖνοι ἔχουν περισσότερον ἀνάγκην ἡμῶν, παρὰ ἡμεῖς ἐκείνων. Τοῦτο ἰὼν δὲν τὸ ξέρουν θὰ πῇ ὅτι δὲν ξέρουν τίποτε.

— Ἡ οἰκονομικὴ καχεξία τῆς ἀγορᾶς μας ἔφθασεν εἰς τὸ μὴ περαιτέρω. Σχεδὸν οὐδεμία ἐμπορικὴ πρᾶξις. Καὶ ἀπὸ μέρους τῶν ἁρμοδίων — τοῦτο εἶνε τὸ ἀπίστευτον — δὲν λαμβάνεται καμμία πρόνοια. Ἡ μετέωρος πολιτικὴ κατάστασις αὔριον πλοιαρχοῦσαν τῶν ξένων κεφαλαιούχων καὶ εἶνε γνωστὸν ὅτι ἄνευ τοῦ ξένου χρήματος οὐδὲν δυνάμεθα νὰ πράξωμεν. Ἐὰν δὲν ἀποκτήσωμεν τὴν ἀπολεσθεῖσαν πίστιν θὰ ἐπέλθῃ ταχέως ἡ παντελὴς καταστροφὴ τῆς ἀγορᾶς μας.

— Μερικοὶ μᾶς ἔκαμαν τὴν παρατήρησιν διὰ τὸ ὀλιγόστιχον

ἐκεῖνο τὸ ἀφορῶν τὸν διορισμὸν τοῦ κ. Παντερμαλῆ ὡς παρέδρου δικαστοῦ εἰς τὴν ὑπόθεσιν τοῦ μακαρίτου Δεστούνη καὶ τὸ δημοσιευθὲν εἰς τὸν προηγούμενον ἀριθμὸν τοῦ "Ἐπικαίρου,,. Ἐδικαιώσαν τὴν πρᾶξιν τοῦ κ. Παγανέλη καὶ ἐμέμφθησαν ἡμᾶς καὶ τοὺς δικηγόρους ἐκείνους, οἵτινες ἐθεώρησαν ἑαυτοὺς ὡς περιφρονηθέντας. Εἰς τοῦτο τίποτε δὲν ἔχομεν νὰ προσθέσωμεν ἄλλο παρὰ τὸ ὅτι ἐμένομεν εἰς τὴν πρώτην μας γνώμην.

— Εἰς τὸ ἑπόμενον φύλλον θὰ δημοσιεύσωμεν τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διαγωνισμοῦ πρὸς ἀλλαγὴν τοῦ τίτλου τοῦ "Ἐπικαίρου,,. Μέχρι τῆς 15ης Ἰουνίου μᾶς ἐστάλησαν τριακόσιαι ἐπιστολαὶ σχετικαὶ πρὸς τὸν διαγωνισμόν.

— Ἤρξατο ἡ ἐκτύπωσις καλλιτεχνικωτάτη τῆς πρὸ πολλοῦ ἀγγελθείσης συλλογῆς λυρικῶν καὶ σατυρικῶν ποιημάτων τοῦ γνωστοῦ ποιητοῦ καὶ συνεργάτου μας κ. Φ. Στεφανίδου μὲ τὸν ὡραῖον τίτλον ***Χρυσάνθεμα****. Πιστεύομεν ὅτι ὁ κομψὸς τόμος καὶ τὸ συναρπαστικὸν τοῦ περιεχομένου θὰ προκαλέσῃ πολλῶν τὸ ἐνδιαφέρον.*

— Εἰς τὸ Μέγα Ρεῦμα παρεστάθησαν τὸ παρελθὸν Σάββατον ***οἱ ἄτιμοι*** *τοῦ Ροβέτα. Κόσμος πολὺς προσῆλθεν εἰς τὴν κομψὴν λέσχην καὶ οἱ ἠθοποιοί, πρὸ πάντων ὁ εὐέλπις καλλιτέχνης κ. Θωμᾶς Σαράφογλου, ἐχειροκροτήθησαν ἐπανειλημμένως.*

— Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἐγένετο ἡ οἰκογενειακὴ ἐκδρομὴ τῆς κοινότητος Κουσκουντζουκίου. Ἐξέδραμον μέχρι Καβακίων διὰ τοῦ ἀτμοπλοίου καὶ ἀπεβιβάσθησαν εἰς Βεϊκόζ. Εὐθυμία ἀδιάπτωτος μέχρι ἑσπέρας. Οἱ κ. κ. ἐπίτροποι τῆς κοινότητος, ἰδίᾳ ὁ πρόεδρος κ. Μανωλάκης Λειλεμίδης, ἦσαν περιποιητικώτατοι πρὸς τοὺς προσκεκλημένους. Αἱ ἐντυπώσεις τῶν ἐκδρομόντων εἶνε ἄριστοι ὑπὸ πᾶσαν ἔποψιν.

— Παραλαμβάνομεν ἐκ τῆς «Τανίν». Ἡ Τουρκικὴ κυβέρνησις σκέπτεται, μετὰ τὴν ἀνάκλησιν τῶν εὐρωπαϊκῶν στρατευμάτων ἐκ Κρήτης νὰ κηρύξῃ εἰς τὴν νῆσον τὸν στρατιωτικὸν νόμον.

— Ἐξεδόθη καὶ τὸ τέταρτον φυλλάδιον τοῦ περικαλλοῦς πνευματιστικοῦ ἔργου τοῦ Λέοντος Δενὶς ***Τὰ μετὰ θάνατον****, κατὰ μετάφρασιν τοῦ γνωστοῦ λογίου καὶ μουσουργοῦ κ.* ***Κ.*** *Μπέλλα. Ἡ ζήτησις τοῦ ἔργου τούτου αὐξάνει ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ.*

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ

Ἐρώτησις ἀρ. 37.

Ποία νηρηὶς φέρει ὄνομα πόλεως τῆς Τουρκίας;

Ρωμιὸς τοῦ Σουρῆ.

Τονόγριφος ἀρ. 38.

Εἶμ' ἕνα δένδρο ἄγνωστον εἰς τὰ δικά μας μέρη
στὸν κόσμο τοῦτο βρίσκεται κι' ἄλλο δικό μου ταῖρι,
πλὴν ὅμως ἂν θελήσῃς τὸν τόνον νὰ κινήσῃς
μιὰ θάλασσα γνωστή σου, λῦτά μου θ' ἀπαντήσῃς.

Ρωμιὸς τοῦ Σουρῆ.

Σταυρόλεξον ἀρ. 32.

α α	α α
υ ν	δ ζ
α γ ρ α	α ρ γ α
α β α ξ	μ α λ α
α γ α ν	α σ μ α
α γ ν η	ρ η μ α
ν μ	μ μ
α α	α α

Ἀνάμιξις συλλαβῶν ἀρ. 33.

Ἁμαρτίαι γονέων παιδεύουσι τέκνα.

Λῦται: *Ἀναστασία Λ. (ἀρ. 32, 33), Ν. Η. Ρ. Βόσπορος (ἀρ. 32, 33), Θ. Η. Ρ. Βόσπορος (ἀρ. 32, 33), Κοῦκος (ἀρ. 33), Οὐδεὶς οὐδεμία μηδὲν (ἀρ. 32, 33), Δ. Δοδόπουλος (ἀρ. 32, 33), Κ. Λ. (ἀρ. 33), Τρουβαδοῦρος (ἀρ. 32, 33).* **Πατριώτης.**

ΑΣΤΕΙΑ

Ἀγάκης. — Τί καθαρὸς ἀέρας ποῦ εἶναι ὁ ἀέρας τῶν ἐξοχῶν.

Ἀγαθόπουλος. — Βέβαια φίλε μου. Κι' ἀπορῶ τί μᾶς καταλαμβάνει καὶ δὲν κτίζομεν τὰς πόλεις εἰς τὰς ἐξοχάς.

Κυρία τις τείνουσα τὴν χεῖρα ὅπως ἐλεήσῃ παρατυχόντα τυφλόν, εἶπεν εἰς αὐτόν. Μολονότι διαβάζω συχνὰ εἰς τὰς ἐφημερίδας ὅτι οἱ περισσότεροι τῶν ἐπαιτῶν προσποιοῦνται τὸν τυφλόν, ἐγὼ πάντοτε κάμνω μικρὰς ἐλεημοσύνας». Καὶ ὁ ἐπαίτης ἀπήντησεν ἀφελέστατα: Κ' ἐγώ, κυρία μου, ἂν καὶ διαβάζω τακτικὰ ἐφημερίδας ποτὲ δὲν δίδω προσοχὴν εἰς τὸ περιεχόμενόν τους.

Ἐπαίτης τις ἐκ τῶν πολλῶν τοῦ Πέραν ἐζήτησε παρά τινος διερχομένου κυρίου κάτι διὰ νὰ φάγῃ. Ὁ κύριος συλλαβὼν ὑπονοίας τὸν ὡδήγησεν εἰς γνωστόν του ἑστιατόριον καὶ διέταξε τὸν ἰδιοκτήτην νὰ τοῦ δώσῃ ὅτι ἐπιθυμεῖ. Τὴν ἑπομένην ἐζήτησε τὸν λογαριασμὸν ἀπὸ τὸν ξενοδόχον, ὅστις λογαριασμὸς εἶχεν ὡς ἑξῆς:

2 φιάλαι οἴνου γρ. 4	
8 μαστίχες γρ. 4	
1 πακέτο καπνὸ γρ. 0, 75	
	8. 75

— Μὲ σένα δὲν μπορῶ νὰ κάνω χωριό. Ὅταν σοῦ λένε πῶς ἔχεις λάθος θυμώνεις.

—Δὲ θυμώνω ποτέ, θὰ εὐχαριστηθῶ μάλιστα ἂν μοῦ ὑποδεικνύουν τὰ λάθη μου, ἀλλὰ φταίω ἐγὼ ἐὰν δὲν κάνω ποτὲ λάθος;

Ἕνεκα πληθώρας ὕλης ἡ ἀλληλογραφία εἰς τὸ ἑπόμενον.

Ἕνεκα ἀσθενείας τοῦ διανομέως μας ἐπῆλθε τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἀταξία τις ε'ς τὴν διανομήν.

Σειρὰ φυλλαδίων τοῦ ***ΜΕΤΑ ΘΑΝΑΤΟΝ*** *πνευματιστικοῦ ἔργου τοῦ κ.* ***Κ. Μπέλλα*** *εὑρίσκονται εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ «Ἐπικαίρου».*

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ε. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ ΚΑΙ ΣΑΣ
Κουρσοὺμ χάν, ἀριθμ. 3.

Στυλογράφοι εὐθηνοὶ καὶ στερεοὶ πρὸς γρ. 10—15—30. Διὰ τὰς ἐπαρχίας 2 γρ. ἐπὶ πλέον.

ΣΠΥΡΟΣ ΘΕΟΧΑΡΗΣ, Γαλατᾶ, Μαχμουδιέ, ἀριθ. 1.

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ ’Αριθμος 25 Ἐν Κων[πόλει, ΣΑΒΒΑΤΟΝ 4 ’Ιουλίου 1909

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ Γ. ΜΑΝΟΥΣΟΣ | Ἕκαστον φύλλον παράδες 20 | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Α. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
ΚΟΥΡΣΟΥΜ ΧΑΝ, ΑΡΙΘ. 3

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐτησία	ἐν Κωνσταντινουπόλει.	Γρ. 30
»	» ταῖς Ἐπαρχίαις.	» 40
»	» τῷ Ἐξωτερικῷ.	Φρ. 10

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ

Ὁ ἐγγράφων ἕνα συνδρομητήν, προπληρώνοντα τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ λαμβάνει δωρεὰν ἑκατὸν ἐπισκεπτήρια.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Ἀποτέλεσμα διαγωνισμοῦ πρὸς ἀλλαγὴν τοῦ τίτλου τοῦ "Ἐπικαίρου„.

Γ. ΚΑΡΑΤΖΑ: **Σκηνὴ ἀπ’ τὴν ἐποχὴ τῶν σεισμῶν.** (Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ).

Ν. ΑΜΟΥΡΓΙΑΝΟΥ: ; (ποίημα).

ΥΠΑΤΙΑΣ: **Μόνος.** (πεζὸ τραγούδι).

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΚΟΓΚΟΛ: **Ὁ Μανδύας** (διήγημα, τέλος).

Κ. ΜΠΕΛΛΑ: **Ἄφθαστοι πόθοι.** (ποίημα).

ΑΡ. ΚΟΡΑΚΑ: **Ἀργύρη . . . κτλ.** (ποίημα).

ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΥ: **Ὁ Φονιᾶς.** (δρᾶμα).

ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ: **Μαργαρίτα Στέφα.** (Μυθιστόρημα, συνέχεια).

ΞΕΡΟΦΥΛΛΟΥ: **Τὰ Ἠλύσια τῶν Παρισίων.**

Ὀλιγόστιχα, ἀστεῖα, αἰνίγματα καὶ προβλήματα, ἀλληλογραφία.

Ἀποτέλεσμα τοῦ διαγωνισμοῦ πρὸς ἀλλαγὴν τοῦ τίτλου τοῦ "Ἐπικαίρου„.

Ὁ ἐνδιαφέρον, τὸ ὁποῖον ἐπέδειξε τὸ δημόσιόν μας διὰ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ τίτλου τοῦ περιοδικοῦ μας μᾶς ἱκανοποιεῖ πληρέστατα. Ἀποδεικνύει ὅτι ὑπάρχει κάποιος κόσμος, ὅστις ἐνδιαφέρεται διὰ τὰ γράμματα, ἐπιθυμεῖ τὴν πρόοδον αὐτῶν καὶ οὗτος μᾶς ἐνθαρρύνει ὅπως μετ’ ἐλπίδος προσδοκῶμεν καλήτερον μέλλον. Θὰ ἦτο αὐτόχρημα καταισχύνη ἐὰν τὸ κοινόν μας δὲν ἐδείκνυεν ἐπὶ τέλους κάποιαν στοργήν, ἔστω καὶ μικράν, πρὸς τὸ Καλόν. Ἡ Σμύρνη καὶ ἡ Αἴγυπτος μὴ ἔχουσαι τόσον ὁμογενῆ πληθυσμὸν ὅσον ἡ πόλις μας διατηροῦσι πολλὰ περιοδικά, τὰ ὁποῖα λόγῳ καλλιτεχνίας καὶ ἐνίοτε ὕλης εἶναι ἔξοχα. Καὶ ὅταν διατηροῦνται τόσον πολυέξοδα περιοδικὰ θὰ εἴπῃ ὅτι τὸ δημόσιον τῶν δύο αὐτῶν μερῶν ἐνδιαφέρεται διὰ τὰ γράμματα καὶ θέλει τὴν πρόοδον αὐτῶν. Ἔπρεπεν ἡμεῖς νὰ μείνωμεν ὀπίσω; Ὄχι βέβαια. Τὸ ἐνδιαφέρον, τὸ ὁποῖον ἔδειξε τὸ δημόσιον διὰ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ τίτλου μας ἀποδεικνύει ὅτι καὶ ἡμεῖς ἐδῶ ἠρχίσαμεν νὰ αἰσθανώμεθα τὴν ἀνάγκην καὶ κάποιας καλλιτεχνικῆς διαπορφώσεώς μας, κάποιας φιλολογικῆς ἀπολαύσεως. Εὐχόμεθα τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ κοινοῦ μας νὰ μὴ σταθῇ μέχρις ἐδῶ.

Εἰς τὸν διαγωνισμόν μας ἐστάλησαν 350 ἐπιστολαί, περιέχουσαι 580 τίτλους. Οἱ τίτλοι ὅμως αὐτοὶ δὲν εἶναι δυστυχῶς διάφοροι, μόλις οἱ διάφοροι εἶναι περὶ τοὺς ἑβδομήκοντα. Ἐκ τούτων ἡ ἐκλεγεῖσα πρὸς ἐκλογὴν τίτλου ἐπιτροπὴ ἐξέλεξεν ὡς καταλληλότερον διὰ τὸν "Ἐπίκαιρον„ τὸν τίτλον **Χρονικά,** τὸν ὁποῖον μᾶς ἔστειλεν ὁ ἐκ Παιρῶν καλός μας φίλος κ. Δημήτριος Λουντόπουλος.

Καὶ τώρα ἀπὸ τῆς προσεχοῦς δευτέρας θὰ προβῶμεν εἰς τὰ δέοντα πρὸς ἀναβάπτισιν τοῦ περιοδικοῦ μας· ἐὰν δὲν ἐπέλθουν ἀνυπέρβλητοι ἐκ μέρους τῶν ἁρμοδίων τὸ περιοδικόν μας εἰς τὸ μέλλον θὰ τιτλοφορεῖται **Χρονικά.**

ΣΚΗΝΗ
ΑΠ' ΤΗΝ ΕΠΟΧΗ ΤΩΝ ΣΕΙΣΜΩΝ

Ὠνειρεύετο, ὅτι ἦτο μέσα εἰς ἕνα πλοῖο. Τὰ ἄγρια κύματα ὑψώνοντο ὑψηλὰ καὶ τὸ ἐκουνοῦσαν δυνατά. Ἔξαφνα τὸ πλοῖο, εἰς τὸ ὁποῖον εὑρίσκετο, συνεκρούσθη μὲ ἕνα ἄλλο. Κρότοι τρομεροὶ καὶ τριγμοὶ ἀκούσθηκαν.

Εὑρέθη πεσμένη ἐπάνω εἰς τὸ χαλὶ τοῦ πατώματος. Κάπου κάπου ἄκουε ἀπὸ μακρυὰ κρότους ὡσὰν κανονοβολισμούς· ἄρχισε νὰ φωνάζῃ, ἀλλ' ἐστάθη. Τὸ κούνημα καὶ οἱ τριγμοὶ ξανάρχισαν, καὶ κατόπιν ἀκούσθη ἕνας φοβερὸς κρότος. Ἐκεῖ κοντά της ἔπεσε κάτι τι βαρὺ ἐπάνω εἰς τὸ πάτωμα, τὸ ὁποῖο ἐνέδωκε, καὶ αὐτὴ ἐγλύστρησε ἐπάνω εἰς ἕνα πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον τὴν ἐξέσχισε ὀδυνηρῶς τὰς κνήμας. Κατόπιν ἔπεφτε, ἔπεφτε, ἔπεφτε. Κάπου ἐκτύπησεν ἡ κεφαλή της καὶ ἔχασε τὰς αἰσθήσεις.

Κάτι ψυχρὸ καὶ ὑγρὸ τὴν προσέβαλλε. Καὶ ὅταν μέσα εἰς τὸν λήθαργο ἐκεῖνο ἄνοιξε τὰ μάτια καὶ εἶδε πρὸς τὰ ἐπάνω, διέκρινεν εἰς μαῦρο σκότος τὸν οὐρανό, εἰς τὸν ὁποῖο διεγράφοντο εἰς ἔτι βαθύτερο χρῶμα τὰ σχήματα σανίδων καὶ δοκῶν. Ψυχρὴ βροχὴ ἐμαστίγωνε τὰ μέλη της, τὰ ὁποῖα δὲν ἠμποροῦσε νὰ καλύψῃ πλέον τὸ σχισμένο ὑποκάμισό της. Τὰ σκέλη της ἦσαν ἀκίνητα μαγκωμένα ἀπὸ ἕνα πρᾶγμα βαρύ, μαλακό.

Ἄρχισε καὶ πάλι νὰ φωνάζῃ· ἄγριαι φωναὶ ἠκούοντο ὡς ἀπάντησις ἀπὸ τὸν δρόμο. Ἔξαφνα ἐνόησε τί συνέβη. Σεισμός! Τρόμος τὴν συνέσπασε. Ἀλλ' ἡ κρύα βροχὴ ἐξακολουθοῦσε ἀνηλεὴς νὰ μαστιγώνῃ τὸ σῶμά της. Ὅταν ἠθέλησε νὰ σηκωθῇ, ἐνόησεν ὅτι κάπου συνεκρατοῦντο δυνατὰ τὰ μαλλιά της. Ἀπ' τὸν τρόμο ἔχασε σχεδὸν κάθε συναίσθησι. Τώρα ἄρχισεν ἀσυνειδήτως καὶ ἀκουσίως νὰ ἐπικαλεῖται τοὺς ἁγίους. «Ἁγία Ἑλένη, ἁγία Αἰκατερίνα, ἁγία Μαρία, Χαῖρε Μαρία!..» Τὰ λατινικὰ ὀνόματα ἀλλεπάλληλα ἔτρεχαν ἀπ' τὰ χείλη της. Ἐνίοτε ἐν τῷ μεταξὺ ἀνεστέναζε βαθέως.

Ἔπειτα ἄρχισε νὰ παρακαλῇ τὸν ἅγιο Φραγκίσκο, τὸν προστάτη ἅγιο τῆς ἐνορίας της. Εἶχε δίκαιο νὰ εἶναι θυμωμένος μαζύ της. Τὴν παραμονὴ τῶν Χριστουγέννων εἶχεν ἐξομολογηθῇ καὶ ἐπῆρε συγχώρησι. Ἀλλὰ καὶ διὰ τὸν Αὐγουστίνο εἶχεν ἐξομολογηθῇ καὶ ὑπεσχέθη νὰ μὴ τὸν ἰδῇ πλέον. Καὶ δὲν ἔφερεν ἀκόμη τὸ σῶμά της τὰ ἴχνη τοῦ δαγκάματός του ἐπάνω εἰς τὸν ὦμον; Ἓν μέρος πληγωμένο ἀκόμη τὴν πονεῖ καὶ τὴν ἐνθυμίζει τὴν ἁμαρτία. Ἰδοὺ τώρα ἡ τιμωρία! Καὶ ξανὰ πάλιν αἱ λέξεις τῆς προσευχῆς ρέουν ἀπὸ τὰ χείλη της.

Τώρα ρῖγος ἄρχισε νὰ διατρέχῃ τὸ σῶμά της ἀπὸ τὸ ὑγρὸ ψῦχος, τὸ ὁποῖον δυνατώτερο ἀπ' τὴν ἐνίσχυσι τῆς προσευχῆς, τὴν ἀνάγκασε νὰ ἀποφασίσῃ νὰ ψηλαφήσῃ τριγύρω της μὲ προσοχή, Ψηλαφῶντας τοιουτοτρόπως, ἐνόησεν ὅτι τὸ πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον συνέσφιγγε καὶ ἐκρατοῦσε τὰ λυμένα μαλλιά της κάτω εἰς τὸ πάτωμα ἦτο ἡ δουλάπα. Τὴν ἐσκούντησε, τὴν ἐκούνησεν ὀλίγο ἐδῶ καὶ ἐκεῖ καὶ ἀμέσως ἐσήκωσε τὴν κεφαλὴ καὶ τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ σώματος.

Μερικαὶ τρίχες κάπου μαγκωμέναι ἐξερριζώθησαν, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἡ κεφαλή της ἦτο ἐλευθέρα.

Ῥιγοῦσα, κλαυθμηρίζουσα καὶ προσευχομένη ἄρχισε τώρα νὰ ψηλαφῇ πρὸς τὸ σκοτεινὸ σῶμα, τὸ ὁποῖο ἐπίεζε τὰ πόδια της, τὸ χέρι της ἐσχίσθη ἀπὸ μία ἀγκίδα Κατόπιν ἔψαυσε διασταυρωμένα διαζώσματα, ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὰ ὁποῖα ἠχοῦσαν μεταλλικὰ ἐλατήρια.

Ἀνεγνώρισε τὸν μακρὺ καναπέ της. Ἐπροσπάθησε νὰ τὸν σηκώσῃ καὶ παρ' ἐλπίδα τὸ κατώρθωσε πολὺ εὐκολα. Ἀπέσυρε τὰ πόδια της καὶ τώρα πλέον ἦτο ὅλως διόλου ἐλευθέρα.

Ἀλλ' ἔτρεμεν ἀπὸ τὸ ψῦχος, Ἐζήτησε νὰ τυλιχθῇ μὲ τὸ σκέπασμα τοῦ καναπέ, ἀλλ' αὐτὸ ἦτο μαγκωμένο πολὺ σφικτά. Ἐθυμήθη τὴν ἱματιοθήκη της. Ἔσκυψε πρὸς αὐτήν, τὸ θυρόφυλλό της ἦτο ὀλίγο ἀνοικτό, καὶ ἠμπόρεσε νὰ βάλῃ τὸ χέρι της. Ἔπιασε τὸ ἐπανωφόρι της καὶ τὸ ἔβγαλεν ἔξω μὲ προσοχή.

Ἀφοῦ τὸ ἐτυλίχθη, αἰσθάνθηκε τὸν ἑαυτό της καλήτερα. Ἐρριγοῦσεν ἀκόμη ἀπὸ τὸ παγετῶδες κρύο, ἀλλ' ἔπαυσε τοὐλάχιστο ἐκεῖνο τὸ ἀλύπητο μαστίγωμα τῆς βροχῆς. Τώρα ἄρχισε νὰ φωνάζῃ τὰ ὀνόματα τῶν παιδιῶν της, τοῦ ἀνδρός της. Κανένας δὲν ἀπεκρίθη. Μόνο ἀπ' τὸ μέρος τοῦ δρόμου ἀκούοντο ἀντηχοῦσαι ἄγριαι φωναί, βλασφημίαι, κατάραι, κραυγαί, θρῆνοι, στεναγμοί, προσευχαί. Ἔξαφνα ἐκεῖ πλησίον ἀκούσθη φρικώδης θόρυβος. Σπασίματα, κρότοι, κρημνίσματα, τριξίματα καὶ ἔπειτα σπαρακτικαὶ κραυγαὶ ὀδύνης μᾶς γυναικείας φωνῆς, τὴν ὁποία ἐγνώριζε. Ἦτο ἡ φωνὴ τῆς Ἰουλίας Φέρμη εἰς τὸ πλαγινὸ σπίτι. Κατόπιν τίποτε. Φαίνεται ὅτι τὸ σπίτι κατέρρευσε· παρετήρησε τοὺς στύλους τῆς στέγης, καὶ τὴν ἐφάνησαν ὅτι ἐκινοῦντο· τρομερὰ ἀγωνία τὴν καβέλαβε. Ἠθέλησε νὰ πλησιάσῃ εἰς τὸ τετράγωνο κενό, τὸ ὁποῖο ἔβλεπεν εἰς τὸν ἀριστερὸ τοῖχο, ἀλλ' ἐπάτησεν ἐπάνω εἰς σπασμένα ὑαλιά. Μὲ δυνατὴ φωνὴ ἐτινάχθη πίσω καὶ ἔτρεξε πρὸς τὴν δουλάπα. Μὲ δύναμι, τὴν ὁποία δὲν ἐφαντάζετο, ἔσυρεν σὰν τρελλὴ τὸ συρτάρι, τὸ ὁποῖο ἦτο σφιγμένο. Τὰ παπούτσια ἦσαν ἄνω κάτω. Ἐκάθησεν εἰς μία ἄκρη τοῦ συρταριοῦ, ἐπῆρεν ἕνα στιβάλι, τὸ ἔσυρεν εἰς τὸ ἀριστερό της πόδι, ποῦ ἐπονοῦσε καὶ γρήγορα γρήγορα ἔδεσε τὰ κορδόνια.

Ἔπειτα ἄρχισε νὰ ζητῇ τὸ δεξὶ στιβάλι, χωρὶς νὰ ἠμπορῇ νὰ τὸ εὕρῃ· ὅτι ἠμποροῦσε νὰ φορέσῃ κανένα ἄλλο, αὐτὸ οὔτε κἂν ἐπέρασεν ἀπ' τὸν νοῦ της. Τέλος ἦτο ἕτοιμη· τὰ μαλλιά της, τὰ ὁποῖα ματαίως ἐπροσπάθησε νὰ δέσῃ, τὰ ἔχωσεν ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸ ἐπανωφόρι της. Κατόπιν ἐπῆρεν ἕνα κεφαλομάνδυλο ἀπ' τὴν δουλάπα, ἐσκέπασε μὲ αὐτὸ τὸ κεφάλι της καὶ τὸ ἔδεσε κάτω ἀπ' τὸν λαιμό της. Ξανὰ πάλιν ἀκούσθη ὁ κρότος ἑνὸς

κρημνιζομένου σπιτιοῦ, ἀλλ' αὐτὴ τὴ φορὰ ὀλίγο μακρυά. Διεκόπη ἡ κλαυθμηρίζουσα ἑνὸς παιδιοῦ φωνή, τὴν ὁποία ἀπὸ πολλοῦ ἄκουε καὶ τὴν ὁποίαν τώρα ἀνεγνώρισε. Ἡ φωνὴ τοῦ Παύλου· ἀλλ' ὁ τρόμος, ὁ ὁποῖος τὴν συνεκρατοῦσε δὲν τὴν ἀφῆκε νὰ σκεφθῇ περισσότερο δι' αὐτό. Σὰν τρελλὴ ἔτρεξεν εἰς τὸ παράθυρο, ἐπήδησε κάτω καὶ χωρὶς νὰ σταθῇ, ἄρχισε νὰ τρέχῃ.

Οἱ δρόμοι ἦσαν ἀγνώριστοι. Δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ τὰ σπίτια ἔγιναν ἄφαντα, καὶ ἀπὸ τὰ ὑψηλότερα παράθυρα μερικῶν ἐφαίνετο ὁ οὐρανὸς τῆς νύκτας. Στύλοι, σανίδια, σίδηρα προεξεῖχον καὶ αἰωροῦντο εἰς τὸν ἀέρα. Εἰς κάθε βῆμα ἐσκόνταφτεν εἰς σωροὺς χωμάτων, εἰς πέτρας, εἰς στύλους, εἰς ἔπιπλα. Τώρα ἐπάτησε κάτι μαλακό, τὸ ὁποῖο ἐσφάδαζε. Ἕνα σῶμα ἀνθρώπου. Καθ' ὅσο ἐπερνοῦσεν ἀνάμεσα ἀπ' τὰ σπίτια, ἄκουε μεσ' ἀπ' αὐτὰ θρήνους καὶ φωνάς. Μία δυνατὴ φωνὴ ἀκούσθηκε ἀπ' τ' ἀριστερά, κατὰ κανονικὰ διαστήματα ἐπαναλαμβανομένη καὶ πάλι διακοπτομένη. Ἐνόμισε, πῶς ἐγνώρισε τὴν φωνὴ τοῦ Αἰμιλίου. Ἡ ἀγωνία της, ὁ τρόμος της ἐδιπλασιάσθησαν. Ἐφώναξε πρὸς τὴν φωνή, ἐσπαράχθη μέσα ἡ καρδία της, ἠθέλησε νὰ τρέξῃ ἐκεῖ ν' ἀποθάνῃ μαζύ του· τὰ δόντια της ἐκτυποῦσαν δυνατά, ὥστε ἐνῷ ἔκαμνε νὰ προχωρήσῃ, ἐδάγκασε τὴν γλῶσσά της.

Γυρνῶντας τὴν κόχη, εὑρέθη ἀνάμεσα εἰς ἕνα πλῆθος ἀνθρώπων.

Γυναῖκες ἐνδυμέναι σχεδὸν ὅπως καὶ αὐτὴ ἔκλαιαν. Λύο παιδία ἀδιακόπως ἐφώναζαν, ἕνας χονδρὸς ἄνθρωπος μὲ ὑποκάμισο μοναχά, μὲ ὑψηλὰ ὑποδήματα καὶ μὲ ἕνα μεγάλο καπέλλο ἐκρατοῦσεν εἰς τὰ χέρια του ἕνα μικρὸ κοριτσάκι, τρεῖς νέοι μὲ σμόκιν, μὲ ἄσπρα κολλάρα, ὁ ἕνας σκεπασμένος ἐπάνω ἀπ' τὸ κεφάλι μὲ ἕνα σάλι, ἐκρατοῦντο ἀναμεταξὺ καὶ ἐτρίκλιζαν δεξιᾶ καὶ ἀριστερὰ πέφτοντες ἐπάνω εἰς ἄνδρας καὶ γυναῖκας. Ἄλλοι διηνεκῶς ἐψιθύριζον «ave Maria» ἢ ἔλεγαν καμμία προσευχὴ εἰς τὴν ἁγία Ἀγάθη, τὴν προστάτιδα κατὰ τοῦ σεισμοῦ. Λύο γυναῖκες πρὸ αὐτῆς ἐκρατοῦσαν ἀπὸ ἕνα εἰκονισματάκι τῆς Παναγίας, τὸ ὁποῖο εἶχαν κρεμασμένο εἰς τὸν λαιμό τους μὲ μιὰ ἁλυσιδίτσα. Ἐνῷ ἐπροχωροῦσε καὶ αὐτή, τὸ φυλακτό της τὸ ὁποῖο ἐπάνω εἰς τὸ σμάλτο του εἶχε ζωγραφισμένη τὴν περίφημη Παναγία τοῦ Ἀντωνέλλη τῆς Μεσσήνης, ἐθυμήθη τότε τὴν μητέρα της, ἡ ὁποία εἶχε κρεμάσει τὸ εἰκονισματάκι εἰς τὸν λαιμό της κατὰ τὴν πρώτη κοινωνία, καὶ ὕστερα τὸν Αἰμίλιο, τοῦ ὁποίου δῶρο ἦτο ὁ γύρος μὲ τὰ διαμαντάκια. Παρετήρησεν ἔξαφνα τὰ λαίμαργα μάτια μᾶς γυναικὸς κοντά της καὶ ἀμέσως ἔκρυψε τὸ εἰκονισματάκι μέσα εἰς τὸν κόρφο της, τὸ πλῆθος ἔφθασε τώρα εἰς ἕνα πλατὺ δρόμο, ἐπροχώρησε μαζὺ καὶ ἡ Ἑλένη, χωρὶς νὰ γνωρίζῃ ποῦ πηγαίνει.

Ἔξαφνα τὸ πλῆθος ἐστάθη. Ἐμπρὸς ἐσπινθηροβολοῦσε μία κόκκινη λάμψις καὶ ἀντηχοῦσαν ἄγριαι κατάραι καὶ φωναὶ βραχναί. Μία γυναικεία φωνὴ ἀνέκραξε. «Οἱ κατάδικοι!» τὸ πλῆθος τρομαγμένο ἐστράφη πρὸς τὰ ὀπίσω, ἄλλοι πάλιν ἐκίνησαν πρὸς τὰ ἐμπρός. «Πρὸς τὸν λιμένα, πρὸς τὸν λιμένα!» ἐφώναζον. Ἀλήθεια πρὸς τὸν λιμένα ὡς χείμαρρος ἄρχισε νὰ προχωρῇ ὅλο τὸ πλῆθος. Ἡ Ἑλένη ἐστριμώχθη ἀνάμεσά τους. Ἀπ' τὰ δεξιὰ φλόγες μεγάλαι ἔβγαιναν ἀπὸ μέσα ἀπ' τὰ σπίτια καὶ παρεμπρὸς ἕνα πλῆθος ξυρισμένων ἀνθρώπων μὲ ὑποκάμισα καταδίκων ἐδῶ καὶ ἐκεῖ.

Οἱ τρεῖς νέοι, μὲ τὰ σμόκιν ἐστέκοντο τώρα ἐμπρὸς εἰς δύο ἀπ' αὐτοὺς καὶ τοὺς ἔδιδον τὰ ὡρολόγιά των, τὰ χρηματοφυλάκιά των καὶ τὰ δακτυλίδιά των.

Ἐκεῖνος, ποῦ ἦτο σκεπασμένος μὲ τὸ σάλι, ἠθέλησε νὰ ξεφύγῃ, ἀλλὰ μὲ μιὰ γροθιὰ ἔπεσε κατὰ γῆς. Λύο ἄνθρωποι ἐπάλευαν μὲ γυμνὰ μαχαίρια δι' ἕνα σεντουκάκι, τὸ ὁποῖο ἐκουβαλοῦσεν ὁ ἕνας. Ἡ Ἑλένη ἐπροχωροῦσε. Ἐκεῖ ἐχωρίσθη τὸ πλῆθος. Ἀνάμεσα εἰς τὸν δρόμο ἦτο ἕνα μεγάλο δουλάπι. Ξεύρει κανείς, πῶς εὑρέθη ἐκεῖ; Πίσω ἀπ' τὸ δουλάπι ἐστέκοντο δύο ἄγριοι κακοῦργοι, ὁ ἕνας ἐκρατοῦσεν ἕνα ἡμίγυμνο κορίτσι, τὸ ὁποῖο μὲ ἀπελπισία ἐπάλευε μαζύ του. Ὁ ἄλλος γονατισμένος ἐμπρὸς εἰς ἕνα κομμὸ ἔψαχνε μέσα εἰς τὰ συρτάρια. Ἔξαφνα ἡ Ἑλένη αἰσθάνθη ὅτι κάποιος τὴν ἔπιασε δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ ἀπ' τοὺς ὤμους.

Μία ἄγρια βραχνὴ φωνὴ ἐφώναξε κοντὰ εἰς τὸ αὐτί της. «Φέρ' το ἐδῶ! Δός το ἐδῶ αὐτό!». Καὶ μιὰ γροθιὰ ἄγγισε τὸ λαιμό της. Ἡ Ἑλένη δὲν ἤξευρε τί νὰ κάμῃ. Μὲ τὰ νύχια της ἠθέλησε νὰ ξεσχίσῃ τὰ χέρια, ποῦ τὴν ἐβαστοῦσαν. «Μὴν εἶσαι ἔτσι ἄγρια σὰν γάτα!» ἐφώναξεν ἡ ἴδια ἡ φωνή. Ἔξαφνα αἰσθάνθηκε ὅτι ἡ γροθιὰ ἐτραβοῦσε τὴν ἁλυσιδίτσα, ποῦ εἶχε εἰς τὸν λαιμό της. Πάει τὸ φυλαχτό της! Ἀνάμεσα εἰς τὰ χονδρὰ δάκτυλα ἔλαμπαν τὰ διαμάντια τοῦ Αἰμιλίου, ποῦ σὰν φλόγες ἐσπινθήριζον. Ἡ Ἑλένη ἅρπαξε μὲ τὰ δύο χέρια της τὴν γροθιά, ἡ ὁποία ἐκρατοῦσε τὸ εἰκονισματάκι, τὴν ἔφερεν εἰς τὸ στόμα καὶ ἐδάγκανε, ἐδάγκανε, ἐδάγκανε τὰ βρωμερὰ δάκτυλα. Ἕνα σκούντημα τὴν ἔρχεται, ποῦ ἐκόντευσε νὰ πέσῃ, καὶ μὲ ἕνα δυνατὸ τράβηγμα ἀπεσπάσθη ἡ γροθιὰ ἀπ' τὰ δόντια της. Ἡ ἁλυσιδίτσα ἔσπασε, τὸ ἐπανωφόρι της ἔπεσε κατὰ γῆς. Ἡ Ἑλένη ἄρχισε νὰ κλαίῃ δυνατά, ἀλλ' αἱ βλασφημίαι τῶν κακούργων τὴν ἔκαμαν ν' ἀπομακρυνθῇ γρήγορα ἀπ' ἐκεῖ. Ἔμεινε μόνο μὲ τὸ σχισμένο ὑποκάμισο, τὸ μισολυμένο σκέπασμα τῆς κεφαλῆς καὶ τὰ κίτρινα στιβάλια. Ἐνῷ ἔτρεχε, ἀκούμβησε σχεδὸν ἐπάνω εἰς ἕνα κακοῦργο, ὁ ὁποῖος ἐστέκετο ἐκεῖ κοντά. Διέφυγε τρέχουσα μὲ ὅλας τὰς δυνάμεις της.

Ἐκεῖ κοντὰ ἀκούσθηκαν πυροβολισμοί, «Στρατιῶται!» εἶπαν πολλαὶ φωναί. Ὅλοι ἔφευγαν ἀπ' ἐδῶ καὶ ἀπ' ἐκεῖ. Ὁ δρόμος ἦτο ἐλεύθερος. Κάποιος τὴν ἔπιασεν ἀπ' τὸ χέρι καὶ τὴν ἐτραβοῦσε νὰ τὴν πάρῃ μαζύ του. Ὡς ἐχθρός, ὡς φίλος, μήπως τὸ ἤξευρε; ἀπεσπάσθη ἀπ' τὰ χέρια του καὶ ἔτρεξε πρὸς τὸ μέρος, ὅπου ἀκούσθηκαν οἱ πυροβολισμοί. Ὅταν διέκρινε τὰς στο-

λὰς τῶν στρατιωτῶν, ἐδίστασε μία στιγμή. Ἐντρέπετο τὴν φορεσιά της. Ἐξ ἐναντίας ἐπήδησεν ὀπίσω ἀπὸ ἕνα τοῖχο, ἀλλ' ἐκεῖ βλέπει συσπειρωμένο ἕνα κακοῦργο μὲ τὸ χέρι καταματωμένο. «Σὲ κρατῶ, κακοῦργε!» εἶπε καὶ ἔτριξε τὰ δόντια. Μὲ ἀνέκφραστη ἀγωνία διέφυγε τὰ χέρια, τὰ ὁποῖα ἤθελαν νὰ τὴν συλλάβουν καὶ ἔτρεξε πάλι πρὸς τὸν δρόμο. Οἱ πυροβολισμοὶ ἐξακολουθοῦσαν ἀκόμη. Ἔξαφνα αἰσθάνθη ἕνα καυστικὸ πόνο εἰς τὴν κεφαλὴ καὶ εἰς τὸ πλευρό. Μὲ τὰ χέρια ἐμπρὸς εἰς τὸ πρόσωπο, περιεστράφη μία φορὰ σὰν σβοῦρος καὶ ἔπεσε κατὰ γῆς.

Ὁ ἀξιωματικός, ὁ ὁποῖος διοικοῦσε τὸ τάγμα, τὴν εἶδε, ποῦ ἔπεσε. Ἔτρεξε καὶ ἐσήκωσε τὸ κεφάλι της. Ἐφαίνετο χωρὶς ζωή. Λιέταξε καὶ ἔρριξαν ἐπάνω της ἕνα μανδύα. Κάτω ἀπ' τὸ μαῦρο φόρεμα ἐξεῖχε μία ἄκρα τοῦ ὑποκαμίσου καὶ μιὰ ὡραία γάμπα μὲ κίτρινο σταβάλι. Ἀργὰ ἀργὰ ἐσχηματίσθη μιὰ κόκκινη λωρίδα κάτω εἰς τὸ ἔδαφος.

(Ἐκ τοῦ γερμανικοῦ). **Γ. Καρατζᾶς.**

*
*

Μέσα στὰ πόκεντρο τὸ ἐρημικὸ τὸ κοιμητῆρι
Κάτω ἀπ' τὰ δέντρα τὰ γυμνόκλαδα τὰ στοιχειωμένα,
Ποῦ σέπουν κόκκαλα πεντάρφανα λησμονημένα,
Ποῦ πιὰ παπᾶς δὲν πᾷ μὲ λίβανο μὲ θυμιατῆρι
νὰ τρισαγιάσῃ.
Μὲ εὐλάβεια τρισάγιο μυστικὸ λὲς πᾷ νὰ ψάλῃ
Ἐκεῖ τὸ ταιριαγμένο τὸ καμαρωτὸ ζευγάρι,
Ἐκείνη μὲ τῆς ἄνοιξης τὴ ζουλεμένη χάρη,
Ἐκεῖνος μὲ τὴ γόνιμη τοῦ Μάρτη παραζάλη!...
Ξυπνᾷ ἡ πλάση.
Μὲ τὸ τραγοῦδι τῆς ζωῆς ποῦ ψάλλει μαγεμένο
Χωρὶς φωνὴ νὰ βγάλῃ τὸ καμαρωτὸ ζευγάρι
Καὶ μπουμπουκιάζουν τὰ κλαδιά, φυτρώνει τὸ χορτάρι
Καὶ μὲς τὸ κοιμητῆρι τὸ ἔρμο, τὸ λησμονημένο
Ζωῆς ἀντάρα
Περνᾷ. Καὶ τραγουδοῦν τὰ κόκκαλα ποῦ τὰ σκεπάζει
Ἡ ἀραχνιασμένη Γῆς, ζωῆς τραγούδια ξεχασμένα·
Μὰ μιὰ φωνὴ ποῦ βγαίνει ἀπ' τὰ βαθειὰ πνιγμένα
Στὸ ταῖρι τὸ μαγευτικό «Ἄγονη ἀγάπη!...» κράζει...
Νάταν κατάρα;

In memoriam, 12) 3) 905.

Ν. Ἀμουργιανός.

Ὁ δεκατὴς Χρηστάκης ἀναγινώσκει, ἐνῷ ὁ ἑπταετὴς Ἀλέκος ἀκούει: — Οἱ νικηταὶ κατέλαβον τὴν πόλιν καὶ κατέσφαξαν τὰς γυναῖκας καὶ τὰ παιδιά. Τὴν ἑπομένην ἐπαναληφθείσης τῆς μάχης ἐφονεύθησαν 30, 000 ἄνδρες καὶ ἄλλοι τόσοι ἐτέθησαν ἐκτὸς μάχης.

Ἀλέκος. — Αὐτὴ λοιπὸν εἶναι ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου;

ΜΟΝΟΣ

Μόνος ἐπάνω στὴν πράσινη ραχούλα τοῦ βουνοῦ εἶναι ριζωμένος ὁ περήφανος πλάτανος. Περιμένει μὲ κρυφὴ χαρά, νὰ φιλήσῃ τὴν ἀγάπη του, τὸ τρελλὸ ἀνοιξιάτικο ἀεράκι. Θέλει νὰ τοῦ ἀρέσῃ πειὸ πολύ, γι' αὐτὸ μαζεύει ὁ πλάτανος ἀπὸ γύρω, ὅλα τ' ἀρώματα τοῦ βουνοῦ καὶ τὰ φυλάγει μὲ ζούλια μέσ' τὰ φύλλα του.

Θέλει νὰ τὴν κρατήσῃ πειὸ πολὺ τὴν παιχνιδιάρα τὴν αὔρα καὶ ἀφήνει τὰ πουλιὰ νὰ κτίζουν τὶς φωλιὲς των στὰ πυκνὰ κλαδιά του, γιὰ νὰ χαρετοῦν γλυκὰ γλυκὰ τὸ πέρασμα τῆς ἀγάπης του.

Γιὰ τοῦτο τὸ ἀεράκι εἶναι δροσερό, μυρωμένο κάτω ἀπ' τὸν πλάτανο, γιὰ τοῦτο καὶ ἡ πνοή του, ἁπαλὴ σὰ χαϊδεμένη. Φαίνεται σὰ νὰ ψιθυρίζῃ ἀγάπης τραγούδι.

Κι' ὁ πλάτανος χαρούμενος ἁπλώνει τὰ κλαδιά του σὰ νὰ εὐλογῇ τὰ ζευγάρια τῶν ἐρωτευμένων ποῦ ἔρχονται νὰ κρύψουν τὴν εὐτυχία των στὴ σκιά του.

. . . . . .

Μόνος ἐπάνω στὴ ράχη τοῦ βουνοῦ θρηνεῖ ὁ γέρω πλάτανος. Τὸ μυρωμένο ἀγέρι πέταξε, πάει. Ρημάζουν οἱ φωλιὲς τῶν πουλιῶν. Ἄγριος χειμωνιάτικος βοριᾶς ἁλύπητα τόνε δέρνει· τρίζουν τὰ γυμνὰ κλαδιά του.

Καὶ βγαίνει ἀπ' τὸν πλάτανο μιὰ βοὴ σὰ βαθὺς στεναγμός, σὰ νεκρικὸ μυρολόγι.

Ρίχνει τώρα ὁ πλάτανος τὴν πένθιμη σκιά του ἐπάνω στὴν κατάψυχρη γῆ καὶ μοιάζουν τ' ἁπλωμένα ξερὰ κλαδιά του σὰν τὰ χέρια ἑνὸς μεγάλου ἐσταυρωμένου, ποῦ σκεπάζει τὸ μνῆμα κάποιας πεθαμένης ἀγάπης.

Βόσπορος. **Ὑπατία.**

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΚΟΓΚΟΛ

Ο ΜΑΝΔΥΑΣ

Τοῦ εἶπε ὅτι θὰ ἦτο κόπος ἄδικος νὰ ὑπάγῃ ἐκ νέου εἰς τὸν ἀστυνόμον τῆς συνοικίας, διότι καὶ ἐπὶ τῇ ὑποθέσει ὅτι εἶχε τὴν τύχην, νὰ ἐπανεύρῃ τὸν μανδύαν ἡ ἀστυνομία θὰ ἐκράτει τὸ ἔνδυμα αὐτὸ μέχρις οὗ ὁ Ἀκάκιος ἀποδείξῃ ὅτι ἦτο ἀδιαφιλονείκητος κύριός του. Τοῦ συνέστησε ὅθεν ν' ἀποταθῇ πρὸς ὑψηλόν τι πρόσωπον καὶ αὐτὸ τὸ ὑψηλὸν πρόσωπον θὰ ἐτελείωνε καλὰ τὴν ὑπόθεσιν.

Ἐν τῇ ἀπελπισίᾳ του ὁ Ἀκάκιος ἐδέχθη τὴν πρότασιν καὶ ἠκολούθησε τὴν συμβουλήν. Τὸ ὑψηλὸν πρόσωπον εὑρίσκετο εἰς τὸ γραφεῖόν του καὶ ὡμίλοῦσε λυπηρῶς μὲ ἕνα παλαιὸν φίλον του τὸν ὁποῖον εἶχε καιρὸν νὰ ἰδῇ, ὅταν τοῦ ἀνήγγειλαν ὅτι ὁ κ. Βασμασκὶν παρεκάλει νὰ λάβῃ τὴν τιμὴν νὰ τύχῃ ἀκροάσεως παρὰ τῇ ἐξοχότητί του.

— Τί ἄνθρωπος εἶνε, ἠρώτησε μὲ ὑπερηφάνειαν ;

— Ὑπάλληλος.

— Ἄς περιμένῃ. Ἔχω δουλειά. Δὲν ἔχω καιρὸν νὰ τὸν δεχθῶ. Τὸ ὑψηλὸν πρόσωπον ἐφεύδετο. Τίποτε δὲν τὸν ἠμπόδιζε. Ὁ φίλος του καὶ αὐτὸς εἶχον ἐξαντλήσῃ πλεῖστα θέματα ὁμιλίας. Πολλὰς φορὰς ἡ συνομιλία των εἶχε διακοπῇ ἀπὸ μακρὰς παύσεις μετὰ τὸ τέλος τῶν ὁπσίων εἶχον σηκωθῇ κτυπῶντες οἰκείως ὁ εἷς τὸν ἄλλον φιλικῶς εἰς τὸν ὦμον.

— Ἔτσι, ἀγαπητέ μου.

— Ναί, ναί, Στεπάν.

Ἀλλ' ὁ διευθυντὴς οὗτος δὲν ἤθελε νὰ δεχθῇ τὸν αἰτοῦντα διὰ ν' ἀποδείξῃ τὴν ἐπισημότητά του εἰς τὸν φίλον του, ὅστις εἶχεν ἀπὸ καιροῦ ἐγκαταλείψῃ τὴν ὑπηρεσίαν καὶ κατῴκει εἰς τὴν ἐξοχήν.

Τέλος μετὰ πολλοὺς διαλόγους καθ' οὓς οἱ δύο συνομιληταὶ ἐξηπλωμένοι ἐπὶ τῶν πολυθρόνων των ἐκάπνιζον, ὁ διευθυντὴς ἐνεθυμήθη ὅτι τοῦ εἶχαν ζητήσει ἀκρόασιν. Εἶπε νὰ εἰσαγάγουν τὸν Ἀκάκιον.

Ὅταν τὸν εἶδε ἐνώπιόν του δειλόν, μὲ ἐφθαρμένην στολήν, ἐστράφη πρὸς αὐτὸν καὶ τοῦ εἶπε ἀποτόμως :

— Τί θέλετε ;

Ὁ δειλὸς Ἀκάκιος τὰ ἔχασε. Ἐν τούτοις ἠδυνήθη νὰ διηγηθῇ τὴν ἱστορίαν τοῦ μανδύου καὶ ὅτι ἀπηυθύνθη πρὸς τὴν ἐξοχότητά του μὲ τὴν ἐλπίδα ὅτι χάρις εἰς τὴν ὑψηλὴν ὑποστήριξίν του παρὰ τῷ διευθυντῇ τῆς ἀστυνομίας θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπανακτήσῃ τὸν μανδύαν. Ὁ γενικὸς διευθυντὴς εὗρε τὸ διάβημα τοῦτο πολὺ ὀλίγον γραφειοκρατικόν.

— Ἔ, κύριε, εἶπε δὲν γνωρίζετε τί ἔπρεπε νὰ πράξετε εἰς τὴν περίστασιν αὐτήν. Πόθεν ἔρχεσθε ; Δὲν γνωρίζετε τὴν ἱεραρχικὴν ὁδόν ; Ἔπρεπε νὰ ὑποβάλετε αἴτησιν εἰς τὸν διευθυντὴν τοῦ γραφείου σας, ὁ ὁποῖος θὰ τὴν παρέπεμπε εἰς τὸν τμηματάρχην, ἐκεῖνος εἰς τὸν γραμματέα μου καὶ αὐτὸς θὰ μοῦ τὴν ἔδιδε.

— Ἐπιτρέψατε μου, διέκοψεν ὁ Ἀκάκιος τοῦ ὁποίου ὁ ἱδρὼς ἔρρεε εἰς τὸ μέτωπον, συγκεντρόνων τὰς δυνάμεις του, ἐπιτρέψατέ μου νὰ λάβω τὸ θάρρος καὶ νὰ σᾶς ἀνησυχήσω ὀλίγον διὰ τὴν ὑπόθεσιν αὐτὴν καὶ νὰ ἐπιστήσω συνάμα τὴν προσοχήν σας ἐπὶ τὸ ὅ,τι οἱ γραμματεῖς καὶ ὑπογραμματεῖς δὲν ἀξίζουν τίποτε.

— Ἔ ! τί ; ἀνέκραξεν ὁ γενικὸς διευθυντὴς, τολμᾷς νὰ μιλῇς κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον. Ποῦ τὸν ἔμαθες αὐτόν ; Εἶνε λυπηρὸν οἱ ὑποδεέστεροι νὰ ἐπαναστατοῦν κατὰ τῶν ἀνωτέρων.

Ἐν τῇ παραφορᾷ του ὁ γενικὸς διευθυντὴς δὲν ἔβλεπε ὅτι ὁ δυστυχὴς Ἀκάκιος εἶχεν ὑπερβῇ τὴν πεντηκονταετίαν καὶ ἐφαίνετο ἑβδομηκοντούτης.

— Ξεύρετε, ἐξηκολούθησε τὸ ὑψηλὸν πρόσωπον, μὲ ποῖον ὁμιλεῖτε ; Ἐνθυμηθεῖτε ἐνώπιον τίνος εὑρίσκεσθε. Σᾶς λέγω ἐνθυμηθεῖτε . . .

Λέγων ταῦτα, ἐκτύπα τὸν πόδα καὶ ἡ φωνή του ἐλάμβανε εὐρείας διαστάσεις.

Ὁ Ἀκάκιος ἔμεινε κεραυνόπληκτος, ἔτρεμε, μόλις ἠδύνατο νὰ κρατηθῇ ἐπὶ τῶν κνημῶν του καὶ ἄνευ τῆς βοηθείας ἑνὸς ὑπηρέτου, ὁ ὁποῖος ἔτρεξε εἰς βοήθειάν του θὰ ἔπιπτε. Τὸν παρέλαβον ἢ μᾶλλον τὸν ἔσυραν λιπόθυμον.

Ὁ γενικὸς διευθυντὴς ἐξεπλάγη καὶ ὁ ἴδιος ἀπὸ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν λόγων του, εὐχαριστημένος ὅτι ὁ γέρων ὑπάλληλος σχεδὸν ἔχασε τὸν νοῦν του ἀπὸ τὴν ἐντύπωσιν ταύτην, ἔρριψε πλάγιον βλέμμα πρὸς τὸν φίλον του ἵνα ἰδῇ τί ἰδέαν ἐσχημάτισε. Πόσον ἐχάρη ὅταν εἶδε ὅτι καὶ οὗτος συνεκινήθη καὶ τὸν ἔβλεπε πλέον μὲ κάποιον τρόμον.

Πῶς ὁ Ἀκάκιος κατῆλθε τὴν κλίμακα, πῶς διῆλθε τὸν δρόμον καὶ ὁ ἴδιος δὲν ἐγνώριζε. Περιεπάτησε μέσα εἰς τὴν θύελλαν ποῦ ἐμαίνετο ἔξω, χωρὶς νὰ παρατηρῇ τὸν φρικώδη καιρόν, χωρὶς νὰ ζητήσῃ πουθενὰ καταφύγιον. Ὁ ἄνεμος ποῦ ἐφύσα ἀπὸ ὅλα τὰ μέρη καὶ ἐξήρχετο ἀπὸ ὅλους τοὺς δρόμους καὶ τοὺς δρομίσκους τοῦ ἐφλόγισε τὸν λαιμόν. Ἔφθασε εἰς τὸ δωμάτιόν του, ὅπου κατεκλίθη χωρὶς λέξιν νὰ εἴπῃ, τόσον τελειωτικὸν ὑπῆρξε τὸ μάθημα τοῦ γενικοῦ διευθυντοῦ.

Τὴν ἐπαύριον ὁ Ἀκάκιος εἶχε πυρετόν. Χάρις εἰς τὸ κλῖμα τῆς Πετρουπόλε ως ἡ ἀσθένεια ἐπροχώρησε ταχέως. Ὅταν ἦλθεν ὁ ἰατρὸς ἀνωφελὴς ἦτο πᾶσα βοήθεια τῆς ἐπιστήμης, ἐν τούτοις συνέταξε μίαν συνταγὴν ἵνα μὴ ὁ ἀσθενὴς ἀποθάνῃ παρὰ τὴν βοήθειαν τῆς ἰατρικῆς καὶ τέλος εἶπε ὅτι ἐντὸς δύο ἡμερῶν ὁ ἀσθενὴς θ' ἀποθάνῃ.

Ἔπειτα εἶπε εἰς τὴν νοικοκυράν :

— Μὴ χάνετε καιρὸν, κάμετέ του ἕνα φέρετρον ἀπὸ τσάμι ἐπειδὴ κοστίζει πολὺ ἕνα δρύϊνον. Ὁ τιτλοῦχος σύμβουλος ἤκουσεν ἆρά γε τοὺς λόγους αὐτούς ; Τοῦ ἐπέφεραν νέον πυρετὸν αὐταὶ αἱ λέξεις ; Ἔκλαιε θλιβερῶς τὴν τύχην του ; Οὐδεὶς γνωρίζει. Ὁράματα παράδοξα διήρχοντο ἀδιακόπως ἐντὸς τοῦ ἀδυνάτου του ἐγκεφάλου. Ἄλλοτε ἔβλεπε πρὸ αὐτοῦ τὸν Πέτροβιτς, εἰς τὸ ὁποῖον παρήγγελε μανδύαν, ἄλλοτε ἔβλεπε κλέπτας νὰ τὸν τραβοῦν, ἄλλοτε ἔβλεπεν ἐνώπιόν του τὴν αὐτοῦ ἐξοχότητα.

Τέλος ὁ Ἀκάκιος ἐξέπνευσε. Δὲν ἐσφράγισαν οὔτε τὸ δωμάτιον, οὔτε τὸ ἑρμάριόν του, διότι τίποτε δὲν εἶχε.

Ὁ Ἀκάκιος περιετυλίχθη εἰς ἕνα σάβανον, μετεκομίσθη εἰς τὸ νεκροταφεῖον ὅπου ἐτάφη. Ἡμέρας τινὰς μετὰ τὴν ἀκρόασιν, ὁ διευθυντὴς τοῦ γραφείου μὴ βλέπων τὸν Ἀκάκιον, τοῦ ἐμήνυσε νὰ ἔλθῃ ἀμέσως εἰς τὸ γραφεῖον. Ὁ ὑπηρέτης ὅστις μετεβίβασε τὴν διαταγὴν ἔφερε τὴν ἀπάντησιν ὅτι δὲν τὸν ἐπανέβλεπαν πλέον.

— Διατί ; ἠρώτησαν οἱ ὑπάλληλοι.

— Διότι ἐτάφη πρὸ τεσσάρων ἡμερῶν.

Οὕτω οἱ συνάδελφοί του ἔμαθαν τὸν θάνατον τοῦ Ἀκακίου.

Τὴν ἐπαύριον ἡ θέσις του κατελήφθη παρ' ἄλλου

ρωμαλεωτέρου κάπως σωματικῶς, ὅστις δὲν ἐκοπίαζε νὰ στολίζῃ τὰ γράμματα εἰς τ' ἀντίγραφά του.

Ἐφαίνετο ὅτι ἡ ἱστορία τοῦ Ἀκακίου θὰ ἐτελείωνε ἐδῶ καὶ οὐδὲν περὶ αὐτοῦ θὰ ἐμανθάνομεν πλέον, ἀλλ' ὁ δυστυχὴς τιτλοῦχος σύμβουλος ἔμελλε νὰ ἐγείρῃ μεγαλείτερον θόρυβον μετὰ θάνατον καὶ ἐδῶ ἡ ἱστορία του γίνεται φανταστική.

Ἡμέραν τινὰ διεδόθη καθ' ὅλην τὴν Πετρούπολιν ὅτι παρὰ τὴν γέφυραν τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης κάθε νύκτα ἐφαίνετο ἓν φάντασμα μὲ στολὴν ὑπαλλήλου δημοσίου γραφείου καὶ ὅτι τὸ φάντασμα τοῦτο, ὁ νεκρὸς οὗτος ἐζήτει ἕνα κλεμμένον μανδύαν καὶ ἀφήρει ἀπὸ ὅλους τοὺς διαβάτας χωρὶς νὰ λαμβάνῃ ὑπ' ὄψιν οὔτε τίτλους, οὔτε θέσιν, τοὺς μανδύας των, ἀδιάφορον ἂν εἶχον γούνας ἀπὸ γαλῆν, σαμοῦρι, ἄρκτον ἢ κάστορα. Ἐξ τῶν ἀρχαίων συναδέλφων τοῦ τιτλούχου συμβούλου εἶδε τὸ φάντασμα καὶ ἐβεβαίωνε ὅτι ἦτο ὁ Ἀκάκιος.

Ἡ ἀστυνομία μετεχειρίσθη πάντα τὰ δυνατὰ μέσα ἵνα συλλάβῃ τὸ φάσμα καὶ νὰ τὸ τιμωρήσῃ παραδειγματικῶς, ἀλλ' ἀδύνατον.

Τὸ φάντασμα ἐξηκολούθει νὰ συχνάζῃ εἰς τὴν γέφυραν τῆς ἁγίας Αἰκατερίνης ἐνσπείρον τὸν φόβον εἰς τὴν συνοικίαν.

Ἀλλ' ἐπανέλθωμεν εἰς τὸν γενικὸν διευθυντὴν ὅστις εἶναι καὶ ἡ αἰτία τῆς φαντασικῆς, ἀλλ' ἀληθεστάτης μας ἱστορίας. Πρέπει ἀληθῶς νὰ εἴπωμεν ὅτι μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ἀκακίου ἐλυπήθη τὸν δυστυχισμένον νεκρόν, τὸ αἴσθημα τῆς ἰσότητος δὲν τοῦ ἦτο ὅλως ξένον, εἶχε μάλιστα μερικὰ κάλλιστα προτερήματα, ἀλλὰ τὸ ἐλάττωμά του ἦτο νὰ μὴ θέλῃ ἐξ ὑπερηφανείας νὰ δειχθῇ ὁποῖος ἦτο. Ὅταν ἔμαθε τὴν εἴδησιν ὅτι ὀλίγον μετὰ τὴν ἀκρόασίν του ὁ δυστυχὴς ὑπάλληλος ἀπέθανε, ὁ γενικὸς διευθυντὴς ἠσθάνθη τύψιν συνειδήσεως καὶ ὅλην τὴν ἡμέραν ἔμεινε βυθισμένος εἰς μαύρας σκέψεις. Ἵνα ἀποδώξῃ τὰς σκέψεις ταύτας μετέβη τὴν νύκτα εἰς τὸ σπίτι ἑνὸς φίλου του ὅπου ἤλπιζε νὰ εὕρῃ καλὴν συντροφιά. Μετὰ τὴν διασκέδασιν ἐκεῖ καὶ μετὰ δύο-τρία ποτήρια σαμπάνιας ἐσκέφθη νὰ μὴ μεταβῇ κατ' εὐθεῖαν εἰς τὸ μέγαρόν του, ἀλλὰ νὰ ἐπισκεφθῇ καὶ ἕνα ἄλλον φίλον του, εἰς τοῦ ὁποίου δὲν εἶχε μεταβῇ ἀπὸ πολὺν καιρόν. Ἀνέβη εἰς τὸ ἔλκυθρόν του καὶ ἔδωκε τὴν διεύθυνσιν εἰς τὸν ἁμαξηλάτην. Ἡ ἅμαξα ἀνεχώρησεν.

Αἴφνης ἠσθάνθη νὰ συλλαμβάνεται ἀπὸ μίαν δυνατὴν χεῖρα ἐκ τοῦ τραχήλου. Ἐστράφη καὶ εἶδε ἕνα μικρόσωμον ἄνθρωπον ἐνδεδυμένον μὲ παλαιὰν στολήν. Ἀνεγνώρισε μετὰ φρίκης τὸν Ἀκάκιον, μὲ χαρακτηριστικὰ ὠχρά, πράσινα, φαγωμένα ὡς νεκροῦ.

— Τέλος σὲ κρατῶ . . . σὲ πιάνω ἀπὸ τὸν λαιμόν. . . Θέλω τὸν μανδύαν μου . . . Λύσε μου τὸν μανδύαν μου.

Ὁ ἀνώτερος ὑπάλληλος ἠσθάνθη ὅτι θὰ τὸν ἔσκανε. Μὲ χεῖρα τρέμουσαν ἀφήρεσε τὸν μανδύαν του καὶ ἐφώναξεν εἰς τὸν ἁμαξηλάτην :

— Γύρνα στὸ σπίτι.

Ὅταν ὁ ἁμαξηλάτης ἤκουσε τὴν πνιγμένην φωνὴν διηύθυνε τὸ ἔλκυθρόν του μὲ ταχύτητα βέλους.

Ἀπὸ τὴν ἡμέραν ἐκείνην τὸ φάντασμα ἔπαυσε νὰ ἐμφανίζεται. Ἦτο πασιφανὲς ὅτι οὐδὲν ἄλλο ἐπεθύμει παρὰ ν' ἀφαιρέσῃ τὸν μανδύαν τοῦ γενικοῦ διευθυντοῦ. Ἐν τούτοις ἄλλα πρόσωπα ἐβεβαίουν ὅτι ἐνεφανίζετο καὶ εἰς ἄλλα μέρη τῆς πόλεως. Εἷς σκοπὸς ἔλεγεν ὅτι τὸ εἶδε, ἀλλ' ἐπειδὴ ἐφοβεῖτο νὰ τὸ συλλάβῃ ἠθέλησε νὰ τὸ παρακολουθήσῃ. Τότε τὸ φάσμα ἐστράφη καὶ τὸν ἠρώτησε : «Τί θέλεις !» καὶ ἔδειξε τὴν φοβερὰν του πυγμήν.

— Τίποτε, ἀπήντησεν ὁ ἀστυνόμος καὶ ἔσπευσε νὰ ἐπιστρέψῃ.

Ἡ σκιὰ αὐτὴ ἦτο ὑψηλοτέρα ἀπὸ τὸν τιτλοῦχον σύμβουλον καὶ εἶχεν μεγάλην γενειάδα. Μῆλθε μὲ μεγάλα βήματα τὴν γέφυραν Ὀβουσὼφ καὶ ἔπειτα ἐξηφανίσθη εἰς τὰ σκότη τῆς νυκτός.

ΑΦΤΑΣΤΟΙ ΠΟΘΟΙ

Σ' ἐκείνηνα.

Στὸ κῦμα τῆς ἀγάπης ξαπλωμένος
Μὲ ὄνειρα φρικώδη στὴν ψυχή,
Στ' αὐτιά μου ἄκουγα ἀπελπισμένος
Ὅλην τοῦ κόσμου τὴν ψευτιὰ νὰ ἀντηχῇ.

Κι' εἶπα μὲ πόνο μυστικὸ στὰ στήθια,
Ἄχ ! πότε θὰ χαράξῃ μιὰν Αὐγή,
Νὰ βασιλέψῃ εἰς τὸν κόσμο ἡ Ἀλήθεια ! . . .
Καὶ νὰ χαθῇ τὸ ψέμμ' ἀπὸ τὴ Γῆ.

Καὶ τότε στὸ πλευρό σου ἐγὼ γυρμένος
Τὸν πόνο τῆς ψυχῆς μου νὰ σοῦ ψάλλω,
Μὲ δόξα μιὰ στιγμὴ στεφανωμένος
Κι' ἀμέσως νεκρικὸ στεφάνι ἂς βάλλω.

Κίμων Μπέλλας.

«Ἀργύρη . . . πολὺ σ' ἀγάπησα . . . σᾶν πεθάνω
νὰ μὲ θυμᾶσαι τὴν ἔρμη . . .» *Σᾶν παραμύθια.*

Μικρὸ μικρὸ ἡ μοῖρά σου
σὲ κρέμασε σταυρὸ
στὸν παιδιακίσιον ὦμό σου
μικρὸ μικρὸ σέ πότισε
φαρμάκι καὶ σταυρὸ
ἔβαλε πάνω στὴ χαρά σου
γιὰ σιγοκλαίῃ τὴν ἐρημιά σου.

Ἀργύρης Κόρακας.

Ἡ τιμιότης διὰ τοὺς πλουσίους εἶναι ὅπως καὶ τὰ χειρόκτια. Μερικοὶ τὰ φοροῦν ἵνα διατηρήσουν τὰς χεῖράς των καθαράς, μερικοὶ δὲ ὅπως κρύψουν τὴν βρωμιά των.

Μάννα. Κοιμηθεῖτε, κοιμηθεῖτε. Οὔτε ψωμὶ ἔχουμε, οὔτε φωτιά, οὔτε σκεπάσματα.

Α΄. παιδάκι. Τὸ μεσημέρι μᾶς εἶπες ὅτι τὸ βράδυ θὰ φᾶμε.

Μάννα. Εἶπα γιατὶ νόμισα πῶς ὁ πατέρας σας θὰ φέρῃ ψωμί. Δὲν ἔχουμε τίποτα νὰ φᾶμε.

Β΄. παιδάκι. Μὰ οὔτε αὔριο δὲν θὰ φᾶμε;

Μάννα. Αὔριο ἂν θέλῃ ὁ Θεὸς θὰ φᾶμε.

Γ΄. παιδάκι. Μὰ γὼ δὲν μπορῶ νὰ βαστάξω ὡς αὔριο, ἔχουμε τρεῖς μέρες νηστικὰ καὶ κάθε μέρα μᾶς λέτε «αὔριο αὔριο» δὲν μᾶς λυπᾶστε;

Μάννα. Σᾶς λυποῦμαι μὰ τὶ νὰ κάμω; *(Κλαίει).*

ΣΚΗΝΗ Β΄

(Οἱ ἀνωτέρω καὶ ὁ Μάνθος.)

Μάνθος. *(Μπαίνων μέσα).* Κοιμηθήκανε;

Παιδάκια. *(Ὅλα μαζύ).* Ὄχι πατέρα. Πεινοῦμε! κρυόνουμε!

Μάνθος. Κοιμηθεῖτε!

Γιαννούλα. Δὲν ἔφερες κἄνα ψωμὶ Μάνθο;

Μάνθος. Κατάρα! κανένας δὲν μῶδωκε.

Γιαννούλα. Τὶ θ' ἀπογένουμε λοιπόν;

Ο ΦΟΝΙΑΣ

ΔΡΑΜΑ ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΟΝ

ΥΠΟ

ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΥ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ
1909

Μάνθος. Τί ἄλλο; θὰ πεθάνουμε!

Γιαννούλα. Ντροπὴ νὰ τὸ λές! Πρέπει νὰ ἐργαστῇς.

Μάνθος. Δὲν βρίσκω δουλειά.

Γιαννούλα. Ὅταν εἶχες δουλειὰ καὶ κέρδιζες ἀρκετὰ ξενυχτοῦσες καὶ τἄπινες ὅλα στὴν ταβέρνα μὲ τοὺς φίλους σου καὶ δὲν μᾶκουγες ἐμένα νὰ κρύψῃς καὶ κάτι, τώρα πεθαίνουν τὰ παιδιά μας ἀπ' τὴν πεῖνα!

Μάνθος. Ἄφησέ τα αὐτά, μὴ μοῦ τὰ θυμίζεις.

Γιαννούλα. Νὰ μὴ σοῦ τὰ θυμίζω βέβαια γιατὶ αὐτὰ ποῦ παθαίνουμε τώρα εἶναι ἀποτελέσματα τῆς παραλυσίας σου. Πῶς δὲν σὲ δανείζουν τώρα οἱ φίλοι σου;

Μάνθος. Δὲν ἔχουν λεπτό.

Γιαννούλα. Βέβαια ποῦ νὰ ταῦρουν, ἀφοῦ κ' ἐκεῖνοι εἶναι πειὸ παραλυμένοι ἀπὸ σένα.

Μάνθος. Ἄφες τα αὐτὰ εἶπα. Τώρα τί νὰ κάμω;

Γιαννούλα. Ἕνας πατέρας, ποῦ ἀγαπᾷ τὰ παιδιά του, ὅλα μπορεῖ νὰ τὰ κάμῃ γιὰ νὰ κερδίσῃ τὸ ψωμί των.

λογιῶν φαγιὰ καὶ πιοτὰ καὶ μαλακὰ στρώματα καὶ σκεπάσματα).

Α΄. παιδάκι. Ἀλήθεια, μάννα.

Μάννα. Ἀλήθεια, παιδί μου.

Β΄ παιδάκι. Ὅταν πεθάνουμε καὶ μεῖς, θὰ μᾶς βάλῃ ὁ Θεὸς σὲ παλάτι καὶ θὰ μᾶς δίνῃ νὰ τρῶμε.

Μάννα. Ναὶ, παιδί μου.

Γ΄ παιδάκι. Τότε καλλίτερον νὰ πεθάνουμε.

ΣΚΗΝΗ Δ΄

(Οἱ ἀνωτέρω καὶ ὁ Μάνθος. Εἰσέρχεται ὁ Μάνθος ἀγριεμένος κρατῶν δυὸ ψωμιὰ καὶ ἕνα κομμάτι κρέας ψητό).

Μάνθος. Σήκωσέ τα νὰ φᾶμε.

Γιαννούλα. Τ' εἶν' αὐτά;

Μάνθος. Ψωμιὰ καὶ κρέας.

Γιαννούλα. Ποῦ τὰ βρῆκες;

Μάνθος. Ἕνας πλούσιος μοῦ τἄδωκε.

Γιαννούλα. Εὐλογημένος νἄνε. Σηκωθεῖτε, παιδιά μου, νὰ φᾶμε.

(Τὰ παιδιὰ σηκώνονται, κάθουνται ὅλοι στὴν

ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΡΑΜΑΤΟΣ

ΜΑΝΘΟΣ, φτωχὸς ἐργάτης.

ΓΙΑΝΝΟΥΛΑ, γυναῖκά του.

ΜΑΡΙΚΑ, ΚΩΣΤΑΣ, ΠΑΥΛΟΣ, μικρὰ παιδιά των.

Ἕνας νωματάρχης.

Τρεῖς χωροφύλακες.

Ἡ σκηνὴ σὲ μιὰ ἑλληνικὴ πόλι.

ΠΡΑΞΙΣ Α'

Σκηνοθεσία. Κάμαρα σ' ἕνα χαμόσπητο, χωρὶς ἔπιπλα καὶ μὲ τζάμια σπασμένα. Ἀπάνω σὲ μιὰ ψάθα τρία παιδάκια μισογυμνὰ καὶ ἀγκαλιασμένα προσπαθοῦνε νὰ κοιμηθοῦν. Κοντὰ των κάθεται ἡ μάννα των μισογυμνὴ καὶ αὐτὴ καὶ σκελετωμένη, καὶ τὰ κυταζει μὲ μιὰ λύπη ἀνέκφραστη. Εἶναι νύχτα. Ἕνα λυχναράκι μικρὸ φωτίζει ἀσθενικὰ τὴν κάμαρα. Ἔξω χιονίζει καὶ τὸ χιόνι μπαίνει μέσα ἀπὸ τὰ σπασμένα τζάμια καὶ τὴ χαλασμένη σκεπή.

ΣΚΗΝΗ Α΄.

(Τὰ τρία παιδάκια καὶ ἡ μάννα).

Α΄. παιδάκι. Πεινῶ!

Μάννα. Κοιμήσου.

Β΄. παιδάκι. Κρυόνω!

Μάννα. Κοιμήσου.

Γ΄. παιδάκι. Πεινῶ! κρυώνω!

Μάνθος. Ἀπόκαμα, τὸ μυαλό μου σταμάτησε, δὲν μπορῶ νὰ κάμω τίποτα.

Γιαννούλα. Μάνθο δὲν εἶσαι ἄνδρας!

Μάνθος. Μὰ τί θέλεις νὰ κάμω;

Γιαννούλα. Νὰ πᾷς νὰ βρῇς ψωμί.

Μάνθος. Ποῦ νὰ τὸ βρῶ;

Γιαννούλα. Ὅπου μπορέσῃς. Μὴν στέκεσαι, τρέξε, τὰ παιδιά μας πεθαίνουν, δὲν θὰ ταῦρῃ ἡ αὔγὴ ζωντανά.

Μάνθος. Θὰ πάω, θὰ πάω. *(Βγαίνει ἔξω).*

ΣΚΗΝΗ Γ΄

(Ἡ μάννα καὶ τὰ παιδιά).

Α΄ παιδάκι. Μαννούλα μου πεινῶ!

Μάννα. *(Φιλοῦσα αὐτό).* Κ' ἐγὼ πεινῶ!

Β΄ παιδάκι. Μάννα κρυόνω!

Μάννα. *(Φιλοῦσα αὐτό).* Κ' ἐγὼ κρυόνω!

Γ΄ παιδάκι. Γιατί μᾶς γέλασες τὸ μεσημέρι πῶς θὰ φᾶμε ἀπόψε;

Μάννα. *(Φιλοῦσα αὐτό).* Καὶ μένα μ' ἐγέλασαν. Κοιμηθεῖτε καὶ σὰν φέρῃ ὁ πατέρας σας ψωμὶ θὰ σᾶς ξυπνήσω.

Ὅλα μαζύ. Μὰ πεινοῦμε! κρυόνουμε!

Μάννα. Τί νὰ σᾶς κάμω; Σᾶς πονῶ κατάκαρδα καὶ σᾶς λυποῦμαι. Ἀκοῦστε ἕνα παραμῦθι καὶ κοιμηθεῖτε. Μιὰ φορὰ καὶ ἕναν καιρὸ ἤτανε ἕνας πλούσιος, μὰ πολὺ πλούσιος. εἶχε χρήματα πολλά, εἶχε παλάτια, εἶχε μαλακὰ στρώματα καὶ μεταξωτὰ παπλώματα καὶ στὸ τραπέζι του, κάθε φορὰ ποῦ ἔτρωγε, εἶχε δέκα λογιῶν φαγιὰ καὶ πιοτὰ καὶ ἀφοῦ ἔτρωγε κ' ἔπινε ἐκεῖνος λίγ' ἀπ' ὅλα, τἄλλα τἄτρωγαν καὶ τἄπιναν οἱ δοῦλοί του καὶ τὰ σκυλιά του. Κοντὰ στὸ παλάτι τοῦ πλούσιου καθόντανε σ' ἕνα καλυβάκι καὶ ἕνας φτωχός, μὰ πολὺ φτωχός, μὲ τρία παιδάκια μικρά, σὰν ἐσᾶς, ποῦ δὲν εἴχανε νὰ φᾶνε. Ἡ μάννα τους καὶ ὁ πατέρας τους ζητήξανε πολλὰς φορὰς ψωμὶ ἀπὸ τὸν πλούσιο, τ' ἀπομεινάρια ἀπ' τοὺς δούλους του καὶ τὰ σκυλιά του, μὰ αὐτὸς τοὺς ἔδιωχνε καὶ προτιμοῦσε νὰ τὰ πετά. Πέθαναν ὅλοι καὶ ὁ πλούσιος καὶ οἱ φτωχοὶ καὶ στὸν ἄλλο κόσμο ὁ Θεὸς ἔβαλε τὸν πλούσιο σ' ἕνα καλυβάκι καὶ δὲν τοῦ ἔδινε οὔτε νερό, τοὺς δὲ φτωχοὺς ἔβαλε σ' ἕνα παλάτι καὶ τοὺς ἔδινε δέκα

Καταχωρίζομεν σήμερον τὴν εἰκόνα τοῦ παραγωγικωτέρου τῶν συνεργατῶν μας κ. Δ. Παπαδοπούλου (Τυμφρηστοῦ), ἐκ τῶν ἀρίστων μας δικηγόρων. Ὁ κ. Παπαδόπουλος πρώτην φορὰν διὰ τοῦ "Ἐπικαίρου,, δὲν παρουσιάζεται εἰς τὸν φιλολογικὸν κόσμον. Ἐδημοσίευσεν ἤδη εἰς Ἀθηναϊκὰς καὶ ἐγχωρίους ἐφημερίδας καὶ περιοδικὰ καὶ ἐξέδωκε συλλογὴν ποιημάτων, εὐμενῶς κριθεῖσαν, ὑπὸ τὸν τίτλον **Τραγούδια τῆς ἀγάπης**. *Ἀπὸ τοῦ παρόντος φύλλου μας ἀρχόμεθα δημοσιεύοντες ἓν μονόπρακτόν του δρᾶμα, πλῆρες δραματικότητος, τὸ ὁποῖον πιστεύομεν θὰ ἀναγνωσθῇ εὐχαρίστως ὑπὸ τῶν ἀναγνωστῶν μας.*

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΣΤΕΦΑ

Μεταξὺ τῶν δύο γερόντικων φυσιογνωμιῶν, τὰς ὁποίας ἐφαντάζετο ἀντιθέτως διατεθειμένας, ἐτρόχειτο ὁ ἀγών. Ἀλλ' ἀπὸ τοῦδε ὁ Ἰώνης ἐρέμβαζε περισσότερον ἢ ἐσκέπτετο. Αἱ εἰκόνες τῷ ἤρχοντο σωρηδὸν καὶ ἀκουσίως, ἄνευ τῆς λογικῆς σειρᾶς, τῆς προκαλουμένης ἐνοντευδήτως διὰ τὰ ἐπέλθῃ ἓν συμπέρασμα. Ἐν μέσῳ τοῦ κυκεῶνος ἐκείνου ἀνέλαμπαν οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς Μαργαρίτας, ἡ πυρρὰ της κόμη, τὸ στιλπνὸν κασκέτον τοῦ πάππου της, τὸ ξυρισμένο του πρόσωπον, αἱ βαθμίδες τῆς κλίμακος μὲ τὰς κεφαλὰς τῶν παιδίων, τὸ κωδωνοστάσιον τῆς Παναγίας μὲ φυσιογνωμίαν ὡσεὶ ἀνθρωπίνην, οἱ ῥάκκοι τοῦ ἀλεύρου οἱ συσσωρευμένοι παρὰ τὴν πλάστιγγα, α' φαβρίται τοῦ πατρός του καὶ τὰ χρυσᾶ του τὰ γιαλιά, τὰ καρὲ τῆς γιατέκας τοῦ Λούκα χωρὶς ὦμους· καὶ ἡ ἄλυσις αὐτὴ τοῦ ῥεμβασκοῦ μὲ τοὺς ἐμπεδευμένους κρίκους ἡ ἀνακινουμένη καὶ παταγοῦσα, τὸν ἐκράτει ἀηδεῖς εἰς ἐγρήγορσιν νυκτώδη, ἰσχυρὸς οἱ ἀναλάμψασα διὰ τῶν κενῶν τῶν παραθύρων ἡ αὐγή, τῷ ἐχάρισεν ὀλίγον ὕπνον.

Ε'.

"Ισια μ' ἴδεκει! ἴσια μ' ἔδεκει!» εἶχε βρυχηθῇ πρὸ τῆς Μαργαρίτας ὁ Γιακουμάκης Στέφας, μαθὼν ἀπὸ ἕνα καλὸν φίλον,— ποτὲ δὲν λείπουν οἱ εὐλογημένοι αὐτοί,— τὰ περὶ τῶν ἐρώτων της θρυλήματα.

"Οια κι' ἴδια, ἀλλ' αὐτὸ δὲν θὰ τὸ ἀντίχετο ποτὲ ὁ Γιακουμάκης, καὶ ἦτο ἀπόλυτος κύριος νὰ μὴ τὸ ἀνεχθῇ. "Ισια μ' ἔδεκει! Ἠμποροῦσε, νὰ συγχωρήσῃ κάποιαν ἀντίστασιν, ἠμποροῦσε νὰ μὴ βιάσῃ τὴν ἐγγονήν του νὰ πάρῃ ὅποιον ἤθελεν ἐκεῖνος, ἠμποροῦσε, παραβλέπων πᾶσαν ὑπόσχεσιν πρὸς τοὺς Κατσουρελέους, νὰφίνῃ νὰ περνῇ ὁ καιρὸς χωρὶς ἀπόφασιν, χωρὶς ἀπάντησιν, χωρὶς τέλος, ἠμποροῦσε τὸ κάτω-κάτω νὰ τῆς δώσῃ ὅποιον θἀῆθελεν καὶ αὐτὴ . . . ναί, ἀλλὰ ἴσια μ' ἔδεκει! Ἀτιμίες μεσ' ἐς τὸ σπίτι του δὲν ἐσήκονε αὐτὸς καὶ ἐτροτιμοῦσε νὰ τοὺς σκοτώσῃ ὅλους καὶ νὰ σκοτωθῇ ὕστερα καὶ ὁ ἴδιος,—ἔτσι εἶπε τοὐλάχιστον,—μὰ νὰ μὴ γελάσῃ ὁ ἕνας καὶ ὁ ἄλλος μὲ τὶς ἄσπρες του τρίχες . . . Ἦταν καλὸς γιὰ τὴν τιμὴν τοῦ σπιτιοῦ του νὰ διώξῃ ὄχι τὸν Τοκαδέλον, τὸν Πατριάρχη τὸν ἴδιο! . . . Τὰ παιδιὰ δὲν ἔφταιγαν, τὸ ξέρει· ἦταν βέβαιος ὅτι ἀγαπιοῦνταν σὰν ἀδέλφια . . . μὰ τί νὰ τοὺς κάμῃ ποῦ ὁ κόσμος εἶνε κακὸς καὶ οἱ γειτόνοι ἄρχισαν νὰ τοὺς κουβεντιάζουν; «Τί εἶνε ἐτοῦτα που ἀκούω, σὸρ Γιακουμάκη!» τοῦ εἶπεν ὁ φίλος του. Τί νὰ τοὺς κάμῃς; Εἰς τὴν ἀρετὴν τοῦ φτωχοῦ ὁ κόσμος δὲν πιστεύει καὶ ὅπου ἰδῇ ἀφέντη νὰ μπαίνῃ σὲ σπίτι, στοχάζεται χίλιες ἀτιμίες,— κόσμος κακός!

Καὶ πλήρης πείσματος εἰς τὰς σκέψεις αὐτάς, αἱ ὁποῖαι ἔβραζαν μέσα του ἀπὸ χθές, ἐδούλευε τὴν πρωΐαν ἐκείνην ἀργίλιος διὰ λεπίδος εὐλυγίστου ἐπὶ τοῦ μαρμάρου τοῦ Φαρμακείου, τὸν πολιτὸν τῆς κινήσεως, τὴν ὁποίαν ἐπρόκειτο νὰ κάμῃ χάπια. Ὁ ἄνθρωπος ὁ δώσας τὴν παραγγελίαν,—χωρικὸς διαβολάνθρωπος, ὁ ὁποῖος εἶχεν ἄρρωστη τὴν γυναῖκά του, καὶ ἐν ᾧ παρεκάλει μὲ τὴν ψυχήν του τὸν Θεὸν νὰ τὸν λυτρώσῃ ἀπὸ τὸ περιττὸν της βάρος, ἐξώδευεν ἕνα χρόνο τώρα τοὺς κόπους του καὶ τοὺς ἰδρῶτάς του εἰς τὰ Φαρμακεῖα,— ἴστατο ἐκεῖ πλησίον στηρίζων τὴν μίαν χεῖρα ἐπὶ τῆς ὀσφύος καὶ παρακολουθῶν τὴν ἐργασίαν μὲ ὄμμα ζοφερόν. Ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ ῥίψῃ καὶ ὀλίγον φαρμάκι μέσα εἰς τὸν πολιτὸν ἐκεῖνον! . . . Ὁ δὲ Μαρῆς, ὁ ἀγαθὸς μαθητευόμενος, μὲ κόμην χωρισμένην στὸ μέσον ἐπιμελῶς καὶ μὲ μίαν μικρὰ κοραλίνη καρδίαν κρεμασμένην ἀπὸ τὴν ἄλυσιν τοῦ ὡρολογίου του, ἴστατο πλησίον τοῦ Γιακουμάκη, στηρίζων τὰ γόνατα ἐπὶ τοῦ ὄπισθεν ἐρμαρίου καὶ παρακολουθῶν μὲν καὶ αὐτὸς τὴν κατασκευὴν τῶν σφαιριδίων, ἀλλ' ἐγείρων συχνότατα τοὺς μαύρους του ὀφθαλμοὺς πρὸς τὸ ἀπέναντι παράθυρον, — κλειστὸν ἀκόμη δυστυχῶς . . . Ὁ Μαρῆς διέτρεχε τὴν περίοδον ἐκείνην τῆς ζωῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ εὔκολος αὐτὸς ἔρως τῶν παραθύρων καὶ τῶν ὁδῶν εἶνε τὸ μόνον μέλημα. Συνέθετε στίχους χωλούς, ἀπεστίθιζε ὅλας τὰς ἐρωτικὰς συλλογάς, ἀντέγινωσκε τὰς ἐπιγυλλίδας τῶν ἐφημερίδων καὶ ἔγραφε νεκρανάλωτα ἐρωτικὰ γράμματα μὲ ἄνθη καὶ ἀκροστιχίδας. Οὔτε ὑπῆρχεν ἐλπὶς νὰ παρέλθῃ κανονικῶς ἡ περίοδος αὐτὴ ἡ νεανική· ὁ Μαρῆς ἦτο προφανῶς ἀπὸ τὴν πάσταν τῶν ἀνθρώπων ἐκείνων ποῦ καὶ ἄνδρες ἐρωτολογοῦν ὡς παιδία. Ὁ Γιακουμάκης ἦτο πλέον ἀπηλπισμένος ὅτι θὰ ἐμάνθανε ποτὲ αὐτὸς καθὼς πρέπει τὴν ἐργασίαν του, καὶ ἂν δὲν ἦτο, κατὰ δυστυχίαν, ἐξάδελφος τοῦ φαρμακοποιοῦ τρίτος, θὰ ἐφρόντιζεν ἐγκαίρως νὰ καταστήσῃ ἄλλον ἐκεῖ μέσα ἐπίδοξον διάδοχόν του.

Αἱ παλαιαὶ εὐρύνωτοι πολυθρόναι, αἱ παρατεταγμέναι ἔνθεν καὶ ἔνθεν, ἦσαν ὥλαι κεναί, μὲ συμπεπιεσμένα προσκεφάλαια, ἐγειρόντα τὴν ἰδέαν ῥαθύμου ξαπλώματος καὶ φλυαρίας μακρᾶς. Ἐνωρὶς ἀκόμη καὶ δὲν εἶχεν ἔλθει κανείς, οὔτε ἰατρός, οὔτε φίλος, οὔτε κἂν αὐτὸς ὁ κύριος Μαρκίδας, ὁ ἰδιοκτήτης, ὁ ὁποῖος δὲν ἐννοοῦσε ποτὲ νὰναλάβῃ ἐργασίαν πρὸ τῆς ἑνάτης, πρὶν ἤθελε παίξει κανένα **κορδόνι** *καὶ συνομιλήσει καμμίαν ὥραν εἰς τὴν Λέσχην τὴν ἀπέναντι τῆς οἰκίας του. Ἀλλ' οἱ ἄνθρωποί του ἤδη εἰργάζοντο. Ὁ Πανάγος, ὁ πολὺ ἀφελὴς ὑπηρέτης, ἀπὸ μέσα εἰς τὸ ἐργαστήριον, ἐκοπάνιζε λιναρόσπορον, ἀντηχοῦν δ' ἐκεῖθεν οἱ κρότοι τοῦ χαλκίνου του κοπάνου, πνιγμένοι μὲν ὁσάκις ἐκτύπα εἰς τὸν πυθμένα τοῦ ἰγδίου, καθαροὶ δὲ ὡς κώδωνος ὁσάκις προσέκρουε κατὰ τῶν πλευρῶν! Ἀκτῖνες τινὲς τοῦ χειμερινοῦ ἡλίου προσπίπτουσαι πλάγιαι καὶ διαπερῶσαι τοὺς*

ὑαλοτίναγας ἢ τὰ κρυστάλλινα ἀγγεῖα μὲ τὰ χρωματιστὰ ὕδατα, ἐσκόρτιζαν ἐντὸς τοῦ Φαρμακείου ποικιλόχρωμα ἐνδάλματα. Τὸ ἰδιαίτερον ἐκεῖνο κράμα τῶν ἀρωμάτων, τὸ ἀποτελούμενον ὁμοίως εἰς κάθε φαρμακεῖον ἐκ τῶν μᾶλλον ἐπικρατουσῶν, ἐξουδετεροῦτο σήμερον ὑπὸ τῆς ζωηρᾶς ἀποφορᾶς τοῦ φαγικοῦ, τοῦ ὁποίου προσφάτως εἶχεν ἀνοιχθῇ ἓν ἐσχεῖον. Οἱ τοῖχοι, οἱ γύρω γύροι σκεπασμένοι ἀπὸ ὑγηλὰ ὑαλόφραχτα ἐρμάρια στηριγμένα ἐπὶ ἄλλων τετρέτερων μὲ κίτρινα φύλλα, ἀπετέλουν ἐκεῖ παράταξιν πλουσίαν ἰδιοτρόπων καὶ ποικίλων φιαλῶν καὶ φιαλιδίων καὶ δοχείων καὶ κυτίων μ' ἐπιγραφὰς λατινικὰς μαύρας ἀναγινωσκομένας ὑπὸ τὰς ὑάλους, ἄλλας ἐπὶ συρταρίων μικρῶν, πολλὰ τῶν ὁποίων δὲν ἦσαν καλὰ κλεισμένα. Καὶ ἀπὸ στιβαρ ὡσεὶ μετὰ βίας, θαμβὰ κάτωθ' ὑπὸ τοῦ χρόνου, τὰ ἄπλετα ὑαλώματα καὶ τὰ βερνικωμένα ξύλα καὶ αἱ ἀμαυραὶ πορσελάναι καὶ οἱ κρύσταλλοι καὶ αἱ μικραὶ ὑδραργυρομέναι ἀφαῖραι τῆς διακοσμήσεως, αἱ ἀνταυγάζουσαι στιλπνὰ καὶ ἀλλοιωμένα ὡς ἐντὸς ἀσθενικοῦ ἐγκεφάλου τὰ πέριξ ἀντικείμενα. Μεταξὺ δὲ ὅλων αὐτῶν ἔλαμπε ζωηρῶς καὶ ἡ φαλάκρα τοῦ Γιακουμάκη, κέντριον ἐπὶ τῆς μαρμαρίνης τραπέζης, φαλάκρα τὴν ὁποίαν περιέσωζαν τρίχες τινὲς λευκαὶ ὡς μετάξιναι, καὶ τὴν ὁποίαν, μὴ ὑποφέρων ὑπὸ στίγην τὸ κατοκίτιον οὐδὲ θέλων ἐλαφρότερον κάλυμμα, ἄφινεν ὁ κύριός της ἔτσι γυμνήν, ὡς τὴν ἐνθυμοῦνται ἀπὸ χρόνια ἐκεῖ μέσα, τὸ στοιχειὸ τοῦ παλαιοῦ ἐκείνου Φαρμακείου, τὸ ὁποῖον εἶχε ἀποτυπωθῇ ὁλόκληρον, ἔλεγες, ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ τοῦ Γιακουμάκη Στέφα.

Αἴφνης ἠνοίχθη ἡ θύρα καὶ ὁ ἀπέναντι πραγματευτής, παχὺς καὶ κοντὸς ἄνθρωπος πολὺ ἀστεῖος, χωρὶς νὰ εἰσέλθῃ ἐσώθεν παρὰ τὸ ἄνοιγμα καὶ προτείνων τὴν γελαστήν του μορφήν, ἀνήγγειλε μὲ στόμφον :

« Εἶναι δὲ μεγάλη καὶ φοβερὰ καὶ ἀπαραδειγμάτιστος ; . . »

Ἀλλ' ἀντὶ τῆς ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ τόνου σημπληρώσεως, τὴν ὁποίαν κατὰ τὴν συνήθειαν ἑκάστης σχεδὸν πρωΐας ἐπερίμενεν ἀπὸ τὸν Γιακουμάκην, ὁ γέρων ἀπήντησε δύσθυμος :

« Κλεῖστε, σιὼρ Παυλάκη, τὴν πόρτα καὶ μπάζει φαρμάκι ! »

Ὁ σιὼρ Παυλάκης ὑπήκουσεν, ἔκλεισεν, εἰσῆλθεν, ἀλλ' ἐπαναλαβὼν μ' ἐπιμονήν :

« Εἶνε δὲ μεγάλη καὶ φοβερὰ καὶ ἀπαραδειγμάτιστος ; . . . »

Ὁ Γιακουμάκης οὔτε τώρα δὲν συνεπλήρωσε τὴν φράσιν, ἀλλ' εἶπε κινῶν σχεδιαστικῶς τὴν κεφαλήν, ἐν ᾧ ἐσήκωνε τὰ σφαιρίδια τῆς κινίνης ἐντὸς τοῦ ξυλίνου πετιδίου :

« Ἄφησέ με, σιὼρ Παυλάκη, νὰ ζῶ ! Ἔχω ἄλλα κάβουρα σήμερα στὸ κεφάλι μου . . . (Πενῆντα τόσα λεφτά, ἄθρωπε μου !)

— Κάβουρα ; Παναγία βόηθα ! Πρώτη μου φορὰ ποῦ ἀκούω κάβουρα ’ς ἀνθρώπου κεφάλι. Μὰ μ' ὅλο τὸν κάβουρα, τί σοῦκανε τάχα νὰ πῇς ἔτσι γιὰ τὸ ἀντέτι : **ἡ πέμπτη ἐκείνη ἐντολὴ τῆς ἀγάπης** ! ;

Καὶ ἱκανοποιημένος πλέον διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ρητοῦ, — ἐξ ἑνὸς ἐκκλησιαστικοῦ λόγου, ὁ ὁποῖος κάποτε τοὺς εἶχε κάμει μεγάλην ἐντύπωσιν, — ὁ Παυλάκης ἐξεπέτησεν ἕνα γέλωτα ἠχηρὸν καὶ ἐξατλώθεις ἐπὶ μᾶς πολυθρόνας, ἐξεδίπλωσε τὸ μανδήλι του, κόκκινο μπολιάρικο, καὶ ἀπεμύχθη θορυβωδῶς. Ὁ Γιακουμάκης ἐξηκολούθει οὕτων τὴν κεφαλήν, χωρὶς νὰ ἠξεύρῃ κανεὶς ἂν τὸν ἑαυτόν του ἐσχετίλιασε περισσότερον ἢ τὸν ἄνθρωπον μὲ τὴν διαρκῆ εὐθυμίαν καὶ τὰ **ἀντέτια** του.

« Γιὰ κάθε πρᾶμμα χρειάζεται νὰ ὑπάρχῃ καὶ ἡ ὄρεξι», εἶπεν ἀποφθεγματικῶς

« Πίστεψέ μου, ἀφεντικό ! » ἐπεκρότησεν ὁ χωρικὸς ἐξερχόμενος, ἀφοῦ ἐπλήρωσε πέντε δεκάρες, μίαν πεντάραν, κ' ἐπῆρε ὑπόλοιπον ἓν μονόλεπτον.

« Καὶ τί χρεία ἔχεις ἐσύ, πὲρ τὸ σάντο, νὰ σοῦ λείπῃ ἡ ὄρεξι ; » ἠρώτησεν ὁ Παυλάκης. « Ἡ σταφίδα σοῦ βράχηκε ἢ τὸ καράβι βούλιαξε ; »

— Ὅποιος ἔχει φαμελιά, σιὼρ Παυλάκη, τοῦ βρέχεται κάθε μέρα ἡ σταφίδα καὶ τοῦ βουλιάνει τὰ καράβια . . πίστεψέ μου !

— Ἄ, ναί . . . ναὶ πές, εἶπε ἡ φαμελιά, » εἶπεν ὁ Παυλάκης εἰρωνικῶς. « Μωρ' ἀκοῦς ἐκεῖ κάβουρας καὶ ἡ φαμελιά ! Ἄς εἶχα κ' ἐγὼ φαμελιὰ καὶ ἂς ἐχορεύανε ’στὸ κεφάλι μου οὐλοι οἱ καβοῦροι τοῦ ρειπάρου. »

Ἐκ τούτου ἐπιχείρησαν ἐκεῖ ἐκ τοῦ προχείρου ν' ἀναπτύξουν οἱ δύο μίαν πρακτικὴν περὶ οἰκογενείας φιλοσοφίαν, — συνομιλία, εἰς τὴν ὁποίαν εὐθὺς ἐπὶ τοῦ θέματος ὁ νεαρὸς Μαρὴς ἔρριπτεν ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν κανένα **πόντο**. Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ σιὼρ Παυλάκης εὗρε τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐνθυμηθῇ τὰ ἀντέτια του, καὶ νὰ ἐρωτήσῃ τὸν φίλον του ἂν αὔριο θὰ ἐπήγαιναν εἰς τὸν ἐσπερινὸν τοῦ Ἁγίου Ἰγνατίου, ὁ ὁποῖος ἐτιμᾶτο ναὶ μὲν διὰ ναΐσκων ἐν συνοικίᾳ τῆς πόλεως δυσωνύμῳ, ἀλλὰ δὲν ἦτο λόγος αὐτὸς νὰ μὴ τιμᾶται καὶ διὰ τῆς παρουσίας τῶν φιλακολούθων. Ὁ Γιακουμάκης δὲν ἐπεδοκίμασε τὴν τόσην ἀκρίβειαν καὶ εἶπε εἰς τὸν πραγματευτὴν ὅτι πολὺ πιθανὸν νὰ μὴ τὸν συνόδευε.

(Ἐπεται συνέχεια).

ΑΝΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

ΤΑ ΗΛΥΣΙΑ ΤΩΝ ΠΑΡΙΣΙΩΝ

Τὰ Ἠλύσια, ἔνθα κατοικεῖ σήμερον ὁ πρόεδρος τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας, εἶναι ἕνα ἀπὸ τὰ γνωστότερα μέρα καὶ τὰ ἱστορικώτερα τῆς ὑφηλίου. Ὅλοι οἱ ἐπίσημοι ἐπισκέπται τῆς μεγαλοπόλεως, αὐτοκράτορες, βασιλεῖς κλ. ἐν αὐτῷ θὰ συναντηθῶσι μετὰ τοῦ πρώτου ἄρχοντος τῆς Γαλλίας.

Χάριν τῶν ἀναγνωστῶν τοῦ « Ἐπικαίρου » καλὸν κρίνω νὰ κάμω στενὴν περίληψιν τῆς ἱστορίας αὐτοῦ.

Τὸ περίφημον τοῦτο μέγαρον ἀνηγέρθη κατὰ τὸ 1718, βασιλεύοντος Λουδοβίκου τοῦ 15ου ὑπὸ τοῦ ἀρχιτέκτονος Μολέ. Κεῖται ἐπὶ τῆς διασταυρώσεως τῶν ὁδῶν Ἁγίου Ὀνωρίου καὶ Μαριγνῆ. Εἶναι ρυθμοῦ μικτοῦ Λουδοβίκου 14ου καὶ 15ου. Ἡ κυρία του πρόσοψις μᾶλλον ἁπλῆ. Ἐσωτερικῶς ἔχει μεγάλην πολυτέλειαν.

Τὰ Ἠλύσια ἐκτίσθησαν ἐπίτηδες διὰ τὸν κόμητα δ' Ἐβρέ. Ἀργότερον ἐχρησίμευσαν ὡς κατοικία τῆς κυρίας Πομπαδοὺρ καὶ εἶτα τοῦ ἀδελφοῦ της Μαρκήσιου τοῦ Μαριγνῆ. Κατὰ τὸ 1750—1754 διέμενον ἐν αὐτῷ οἱ ἐπίσημοι ξένοι καὶ οἱ ἔκτακτοι ἀπεσταλμένοι τῶν διαφόρων κρατῶν. Βραδύτερον ἠγοράσθη παρὰ τοῦ χρηματιστοῦ Βοζὸν, κατὰ τὸ 1773, ἔνθα καὶ διέμενεν οὗτος.

Κατὰ τὸ 1790 ἐνοικιάσθη εἰς τὴν δούκισσαν τῶν Βουρβόνιων.

Μετὰ τὴν γαλλικὴν ἐπανάστασιν περιῆλθεν εἰς χεῖρας τοῦ Ἔθνους, ὑπὸ τοῦ ὁποίου μετετράπη χάριν χρηματισμοῦ εἰς δημόσιον χορευτήριον, ὅπου ἠδύνατό τις διὰ τοῦ ἀσημάντου ποσοῦ τῶν 24 σολδίων νὰ χορεύσῃ καὶ νὰ πίῃ καὶ ἓν ποτὸν συνάμα.

Τῷ 1803 κατῴκησεν ἐν αὐτῷ ὁ Ἰωακεὶμ Μουράτ, ὅστις πέντε ἔτη βραδύτερον ἀναβιβάζετο εἰς τὸν θρόνον τῆς Νεαπόλεως.

Μετὰ τὴν Παλινόρθωσιν τοῦ 1848 ἐγένετο ἰδιοκτησία τοῦ κράτους καὶ ὠνομάσθη Προεδρικὸν Μέγαρον.

Κατὰ τὸ 1851 ἡ ἱστορική του ἀξία ἐξυψώθη. Κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην ἐν αὐτῷ ἐμηχανεύθη τὸ κίνημα ἐκεῖνο τοῦ Δεκεμβρίου, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπρόκειτο νὰ ἀναδειχθῇ αὐτοκράτωρ τῆς Γαλλίας ὁ Λουδοβῖκος Ναπολέων.

Μετὰ ταῦτα, ἐπὶ δεκαπέντε ἔτη ἔμεινεν ἔρημον. Κατὰ τὸ 1867 ἐχρησίμευσεν ὡς κατοικία τῶν ξένων ἀπεσταλμένων διὰ τὴν παγκόσμιον ἔκθεσιν.

Σήμερον δὲ τὰ Ἠλύσια εἶναι ἡ κατοικία τοῦ προέδρου τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας.

Ξερόφυλλος.

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

Ἡ ἐφορία τῆς Μ. Σχολῆς ἐξέλεξεν ὡς ἀντικατάστάτην τοῦ Δ. Μοστράτου, τὸν κ. Παπακωνσταντίνου. Τὸ περιεμένομεν. Ἐὰν δὲν ἦτο ὁ ἐκλεγεὶς ὁ κ. Παπακωνσταντίνου, θὰ ἦτο ἀναμφιβόλως κάποιος ἄλλος εὐνοούμενος. Πέραν τοῦ κύκλου τῶν εὐνοουμένων δὲν ὑπάρχει κανεὶς ὁ κατάλληλος. Διὰ τοῦτο καὶ ἡ Μεγαλώνυμος ἀντὶ νὰ παρουσιάζῃ προόδους, ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ χάνει τὸ γόητρόν της. Ὅταν ἐννοηθῇ ὅτι οἱ διδάσκοντες πρέπει νὰ εἶναι νεωτεριστικώτεροι, νὰ μὴ περιορίζονται εἰς ξηροὺς τύπους καὶ εἰς τὴν ξήρανσιν τῶν μυελῶν τῆς νεολαίας μας, θὰ εἶναι πλέον ἀργά. Διὰ τούτων δὲν ἐννοοῦμεν νὰ θέσωμεν ἐν ἀμφιβόλῳ τὴν ἀξίαν τοῦ κ. Παπακωνσταντίνου, πολλοῦ γε καὶ δεῖ, ἀλλ' ἐπιθυμοῦμεν νὰ τονίσωμεν τὴν ἀνάγκην ὅτι οἱ καθηγηταὶ τῆς μεγαλητέρας τῶν σχολῶν μας πρέπει νὰ ἀναζητοῦνται εἰς κύκλον εὐρύτερον, μεταξὺ ἐκείνων τῶν ὁποίων τὰ συγγράμματα κατέστησαν ἀναμφισβήτητον τὴν ἀξίαν των. Διότι ἄλλως θὰ ὁπισθοδρομοῦμεν ἐνῷ οἱ περὶ ἡμᾶς θὰ προοδεύουν κατατηκτικῶς.

— Ἀτορροῦμεν πῶς ὁ Ἑλληνικὸς τύπος τῆς πόλεώς μας ἔλαβεν ὑπὸ σπουδαίαν ἔποψιν τὸ βρωμερὸν ἄφορον τῆς «Βαλκάν». Ἡμεῖς νομίζομεν ὅτι οὔτε κἂν ὁ παραμικρότερος λόγος ἔπρεπε νὰ γίνῃ περὶ αὐτοῦ. Μήπως οἱ κάτοικοι τῆς Πριγκήπου καὶ τῆς Χάλκης ξαφνίζονται ὅταν ἀκούουν κατὰ τὰς μεταμεσημβρινὰς ὥρας ἠχηρὰς ἀσαφεῖς τινὰς φωνάς; Διατί λοιπὸν ξαφνίσθηκεν ὁ τύπος μας; Μία περιφρόνησις σιωπηλὴ θὰ ἦτο καλὸν μάθημα διὰ τὴν Βαλκὰν καὶ τὰς ὁμοίας της.

— Μετ' εὐχαριστήσεως ἐμάθομεν ὅτι δύο φιλότιμοι νέοι, ἔχοντες πληρέστατα τὰ προσόντα, ὁ κ. Γιαννιός, πτυχιοῦχος τῆς Σορβώνης καὶ ὁ συνεργάτης μας κ. Ὁμηρος Μπεκές, ἀριστοῦχος ἀπόφοιτος τοῦ Γαλλικοῦ Λυκείου τοῦ κ. Φώρ, ἱδρύουν ἐν Φαναρίῳ νεκτερινὴν σχολὴν τῆς γαλλικῆς. Πρὸς τοῦτο τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον παρεχώρησεν εἰς αὐτοὺς τὴν Μαράλειον σχολήν. Τὰ μαθήματα ἄρχονται ἀπὸ τῆς 15ης ἀρξαμένου. Ὥρα ἐνάρξεως τῶν μαθημάτων ὡρίσθη ἡ δη ἑσπερινή. Δὲν δυνάμεθα παρὰ νὰ συγχαρῶμεν τοὺς δύο αὐτοὺς προοδευτικοὺς νέους, οἱ ὁποῖοι διὰ τῆς ἱδρύσεως τῆς σχολῆς ταύτης προσφέρουν μεγάλας ὑπηρεσίας εἰς τὸ Ἔθνος, τώρα μάλιστα ποῦ αἱ προπαγανδικαὶ σχολαὶ ἐντείνουν τὰς δυνάμεις των πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ σκοποῦ των. Ἐὰν ἡ σχολὴ αὕτη τῶν κ. κ. Γιαννιοῦ καὶ Μπεκέ δὲν περιορισθῇ μόνον εἰς νυκτερινὰ μαθήματα, ἀλλὰ ἐργάζεται συστηματικῶς καὶ τὴν ἡμέραν, τὸ ἔργον τῶν δύο ἀξιεπαίνων νέων θὰ εἶναι πληρέστερον.

— Σχετικῶς πρὸς τὴν ὑπόθεσιν Δεστούνη καὶ τὴν ἐκλογὴν ὑπὸ τοῦ κ. Παγανέλη ὡς παρέδρου δικαστοῦ τοῦ κ. Παντερμαλῆ, φίλος δικηγόρος ἔστειλε τὴν κατωτέρω ἐπιστολήν, τὴν ὁποίαν δημοσιεύομεν εὐχαρίστως :

«Ὁ πρόεδρος τοῦ Ἑλλην. Προξενικοῦ Δικαστηρίου κ. Παγανέλης, προκειμένου περὶ νέας δίκης ἀφορώσης τὴν κληρονομίαν Δεστούνη, ἐπανέλαβε τὴν πρώτην γκάφαν καλέσας καὶ πάλιν ὡς δικαστὴν τὸν κ. Παντερμαλῆν. Τὴν πρᾶξιν αὐτὴν τοῦ κ. Προέδρου δύο τινὰ θὰ ἠδύναντο νὰ δικαιολογήσουν : ἢ ἂν ὁ κ. Παντερμαλῆς ἦτο δεινὸς νομομαθής, κατήγετο δὲ καὶ ἐκ τῶν Ἰονίων Νήσων καὶ ἐπομένως θὰ προὐτίμα αὐτὸν διὰ νὰ ἔχῃ κατὰ τὴν διάσκεψιν, πλὴν τῶν νομικῶν αὐτοῦ φώτων καὶ τὴν συνείδησιν τῶν Ἰόνων πολιτῶν ἢ ἂν οἱ δικηγόροι τοῦ Ἑλλην. Προξ. Δικαστηρίου δὲν ἐνέπνεον ἐμπιστοσύνην. Τὸ πρῶτον δὲν συμβαίνει, διότι ὁ κ. Παντερμαλῆς οὔτε δεινὸς νομομαθὴς εἶναι, ἀλλ' ἔμπορος, οὔτε Ἰόνιος πολίτης τοὐλάχιστον· μᾶς μένει λοιπὸν τὸ δεύτερον. Ἀλλ' ἐὰν οἱ Ἕλληνες δικηγόροι δὲν ἐμπνέουσιν ἐμπιστοσύνην, ὅπερ ἡμεῖς ἀποκρούομεν, τότε ὤφειλεν ὁ κ. Πρόεδρος εἰς οὐδεμίαν ὑπόθεσιν πολιτικὴν ἢ ποινικὴν νὰ συμπληροῖ τὸ δικαστήριον δι' αὐτῶν, διότι τὸ δίκαιον δὲν κάμνει διάκρισιν προσῶν καὶ κοινωνικῶν θέσεων καὶ ἡ ἐλευθερία τοῦ ἀτόμου εἶναι ἱερωτέρα καὶ πολυτιμωτέρα τῶν ἑκατομμυρίων.

»Ἡ ἐπανάληψις αὕτη τῆς γκάφας ὑπὸ τοῦ κ. Προέδρου εἶναι ἀσυγχώρητος, ἀποτελεῖ δὲ μίαν βαρεῖαν ὕβριν ἐναντίον τοῦ ἐνταῦθα Ἕλλην. δικηγορικοῦ σώματος, ἧν οὐδαμοῦ ἀλλαχοῦ θὰ ἦτο δυνατὸν δικηγορικὸν σῶμα νὰνεχθῇ καὶ νὰ συνεργασθῇ πλέον μετ' αὐτοῦ. Ἀλλ' εἰς τὴν πόλιν μας, τὴν πόλιν ὅλων τῶν παραδόξων, ὅπου τὸ συμφέρον ὑποσκελίζει τὴν ὑπόληψιν καὶ τὴν τιμήν, οὐ μόνον τὸ ἐνταῦθα δικηγορικὸν σῶμα ἐδέχθη τὴν ὕβριν ταύτην, ὡς καὶ μίαν ἄλλην, ἐπίσης βαρεῖαν, κατὰ τὸ παρελθὸν ἔτος, ἀλλὰ θὰ διπλασιάσῃ ἴσως καὶ τοὺς πρὸς τὸν κ. Παγανέλην τεμενάδες του εἰς σημεῖον ὑποταγῆς καὶ εὐγνωμοσύνης».

— Αὔριον Κυριακὴν τελοῦνται οἱ γάμοι τοῦ ἡμετέρου ἀγαπητοῦ φίλου καὶ δραματικοῦ συγγραφέως, ἐκ τῶν ἀνωτέρων δὲ ὑπαλλήλων σιδηροδρόμων Ἀθηνῶν Πελοποννήσου κ. Ζαχαρία Μακρῆ, μετὰ τῆς χαριτοβρύτου καὶ εὐ ἠγμένης δεσποινίδος Εὐφροσύνης Τζάλα. Οἱ νεόνυμφοι θὰ ἐγκαταστοῦν ἐν Ἀθήναις.

— Ἡ ἐκδρομὴ τοῦ προσδευτικοῦ σωματείου τῶν ἐμποροϋπαλλήλων ἐπέτυχε πληρέστατα. Ἀπὸ πρωΐας μέχρις ἑσπέρας ἡ εὐθυμία τῶν ἐκδρομέων ἦτο ἀδιάπτωτος. Ὅλοι ἔμειναν εὐχαριστημένοι καὶ ἐπιστρέφοντες εἰς τὰ ἴδια ἀπεκόμισαν τὰς λαμπροτέρας τῶν ἐντυπώσεων.

— Πολὺ δικαίως τὰ Ταταῦλα ὠνομάσθησαν ἡ Ἀκρόπολις τοῦ Ἑλληνισμοῦ. Οἱ Ταταυλιανοὶ ἐκήρυξαν τὸ μποϊκοτὰζ κατὰ τοῦ Μπομόντη. Δὲν πίνουν πλέον μπύραν Μπομόντη ἀπὸ τὴν ἡμέραν ποῦ ἐφάνη τὸ Νέκταρ. Καὶ εἶναι εὐτυχισμένοι διότι εὗρον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ὑποστηρίξουν ἕνα ἑλληνικὸν προϊὸν καὶ νὰ καταδιώξουν ἕνα ξένον. Καὶ τώρα οἱ συμπαθεῖς Ταταυλιανοὶ πίνοντες Νέκταρ καὶ ζαλιζόμενοι ἐνίοτε ἀπ' αὐτὸ νομίζουν ὅτι εὑρίσκονται ἐπὶ τοῦ ἀρχαίου Ὀλύμπου. Ἕνα πλέον περιμένουν ἵνα συμπληρώσουν τὴν εὐτυχίαν των, νὰ δημιουργηθῇ ἕνα δεύτερον ἐργοστάσιον, τὸ ὁποῖον νὰ παρασκευάζῃ ἀμβροσίαν. Ἂς ἐλπίσωμεν ὅτι καὶ ὁ πόθος των οὗτος θὰ πραγματοποιηθῇ.

— Ἐξεδόθη τὸ πρῶτον φυλλάδιον τῶν **Ρωσσίδων Παρθένων**, *τὸ ἀριστούργημα τῆς κ. Λ. Μ. Γκανιέρ, κατ' ἀριστοτεχνικὴν μετάφρασιν τοῦ κ. Σ. Ι. Βουτυρᾶ. Τιμᾶται 10 παράδες. Ζητήσατε το ἀπὸ τοὺς ἐφημεριδοπώλας καὶ καπνοπώλας. Ἐκδότης Κ. Ν. Κόκκινος, Κουρσοὺμ χὰν, 3.*

— Ἐξεδόθη τὸ 5ον φυλλάδιον τοῦ πνευματιστικοῦ ἔργου **Τὰ μετὰ Θάνατον** *τοῦ Λέοντος Δενίς.*

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ

Αἴνιγμα ἀρ. 39.

Ἐπλάσθην ὡς ὁ Ἀδάμ,
Ἐρρίφθην ὡς οἱ τρεῖς παῖδες
εἰς τὴν κάμινον,
ηὐχαρίστησα πολλούς,
ἀποθανοῦσα δὲ
οὐδεὶς μ' ἔθαψε.

Σωκρ. Χ''. Γεωργιάδης.

Συλλαβόγριφος ἀρ. 40.

Δύο γράμματ' ἂν συνθέσῃς
πόλιν Ἀσιατελέσῃς.

Ρωμιὸς τοῦ Σουρῆ.

ΛΥΣΕΙΣ 23ου ΦΥΛΛΟΥ.

Λεξίγριφος ἀρ. 34. "Ἐπίκαιρος,,.

Στοιχειόγριφος ἀρ. 35. *Μῆλος - Λῆλος.*

Ἀντιτριγωνόλεξα ἀρ. 36.

Π α ρ η ς	*ν ο μ ο ς*
α ρ η ς	*β ω δ ι*
ρ η ς	*σ ο υ*
η ς	*ς ω*
ς	*ν*

ΛΥΤΑΙ. *Ἀναστασία Δ. (ἀρθ. 34, 35, 36). Κοῦκος. (ἀρθ. 34, 35). Ν. Π. Ρ. Βόσπορος. (ἀρθ. 34, 35, 36). Θ. Π. Ρ. Βόσπορος. (ἀρθ. 34, 35). Χαλκίς (ἀρθ. 34, 35). Σωκράτης Χ΄. Γεωργιάδης. (ἀρθ. 35, 36). Γεωρ. (ἀρθ. 34). Οὐδεὶς μηδεμία μηδέν. (ἀρθ. 34, 35). Σάββας Π. (ἀρθ. 36).*

Π. Ε. Εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον κατὰ λάθος τὸ ὄνομα Πατριώτης παρεσέφρασε μεταξὺ τῶν λυτῶν.

ΑΣΤΕΙΑ

Ἐγώ. Ἔλεγεν ὁ Εὐθύμης κονρηλῶν. Ἔχω καλὰς διαθέσεις καὶ καλὰ αἰσθήματα... Μάλιστα. Ἔχω πολυμελῆ οἰκογένειαν, διὰ νὰ εἶναι λοιπὸν ὑγιὴς ἡ οἰκογένειά μου πίνω κάθε μέρα ἀπὸ ἕνα ποτῆρι κρασὶ στὴν ὑγείαν ἑνὸς ἑκάστου. Καὶ τοῦτο μὲ κοστίζει ἀκριβά, τὰ τρία τέταρτα τοῦ ἡμερομισθίου μου.

Ὁ ἀνακριτής. — Κατηγορεῖσαι ὅτι ἔσπασες τὸ κεφάλι τοῦ ὑπαλλήλου σου μὲ τὸ σκουποπάνικο, εἶναι ἀλήθεια Ζουρλόπουλε;

Ζουρλόπουλος. — Μποροῦσα νὰ κάνω ἀλλοιῶς... κύριε ἀνακριτά, τὸ παιδὶ αὐτὸ δὲν εἶναι γιὰ νὰ μάθῃ τίποτα, εἶναι ἕνας βλάκας.

Ὁ ἀνακριτὴς (σοβαρῶς) — Δυνατόν, ἀλλὰ ἕνας βλάκας εἶναι ἕνας ἄνθρωπος ὅπως ἐσὺ καὶ ἐγώ, κὺρ Ζουρλόπουλε!

Τὴν ἐξῆς ἐπιστολὴν ἔγραψε τελειόφοιτος τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς εἰς τοὺς ἐν τῷ ἐξωτερικῷ εὑρισκομένους γονεῖς του: Δόξα σοι ὦ θεὸς τὰ πάντα ἐτελείωσαν. Μεγάλη ἐπιτυχία εἰς τὰς ἐξετάσεις. Καθηγηταὶ ἐνθουσιασμένοι. Ἕνεκα τῆς μεγάλης χαρᾶς των ἐπιθυμοῦν νὰ μ' ἔχουν πλησίον των καὶ κατὰ τὸ ἐπόμενον ἔτος.

Εἷς ἕνα τῶν ὑπουργείων: Ὁ ὑπάλληλος κοιμᾶται ἐπὶ τῆς τραπέζης. Κύριος ἐλθὼν δι' ὑπόθεσιν τὸν ἀφύπνισεν. Ὁ ὑπάλληλος ὑπεροπτικῶς τότε λέγει: —Κύριε, σᾶς προειδοποιῶ ὅτι, ὅταν ἐργάζομαι δὲν ἐννοῶ νὰ μέ ξυπνοῦν...

— Ἀφοῦ ἡ λατινικὴ γλῶσσα εἶναι νεκρά, εἶπε μαθητὴς τις φρικωδῶς ἀπεχθανόμενος αὐτήν, διατί δὲν τὴν θάπτουν;

— Διατί οἱ Ἄγγλοι γράφουν τὸ μὲν ***Ἰνδὸς*** μὲ Η, τὸ δὲ ***Ἰνδίας*** χωρὶς Η.

— Διότι διὰ νὰ καταλάβουν οἱ Ἄγγλοι τὰς Ἰνδίας ἔπρεπε νὰ κόψουν τὸ κεφάλι των.

Βραβεύουσι τὸν ἰατρόν, διότι κατορθώνει νὰ διατηρήσῃ τὸν ἀσθενῆ περισσότερον καιρὸν εἰς τὴν ζωήν. Διατί δὲν βραβεύουσι καὶ τοὺς ἀσθενεῖς διατηροῦσι ἀφοῦ τοὺς ἰατρούς;

Ἡ γυναῖκά μου μὲ λέγει, ἐὰν πεθάνω δὲν θὰ νυμφευθῇ ἄλλον. Σκέπτεται οὕτω, διότι δὲν θὰ εὕρῃ ἄλλον ὡς ἐμὲ καλὸν ἢ ἀπὸ φόβον μὴ τυχὸν εὕρῃ τὸν ὅμοιόν μου;

Κάποιος ἔξυπνος περιηγούμενος διάφορα χωρία ἠρέσκετο νὰ πειράζῃ τοὺς ἀθώους χωρικούς.

Μίαν ἡμέραν εἶπεν εἰς ἕνα χωρικὸν ὅτι ταὐτιά του εἶνε πολὺ μεγάλα δι' ἕνα ἄνθρωπον, καὶ ὁ χωρικὸς ἀπήντησεν. Εἶναι ἀλήθεια, κύριε, καὶ τὰ δικά σας εἶναι πολὺ μικρὰ γιὰ ἕνα γαϊδαρο.

Διευθυντής. — Χθὲς ἐζήτησες ἄδειαν λέγων ὅτι ἀπέθανεν ὁ θεῖός σου, ἐγὼ ὅμως ἔμαθα ὅτι ὁ θεῖος σου ἀπέθανε πρὸ πολλοῦ, ἄρα ἐψεύσθης.

Ὑπάλληλος.—Μήπως τὸ ἴδιον δὲν εἶναι; Τὸ βέβαιον εἶναι ὅτι ἀπέθανεν.

Μαγαγκός.—Θέλετε ν' ἀνοίξω τὸ ντουλάπι τῆς κουζίνας; Ἐχάσατε τὸ κλειδί;

Ὑπηρέτρια.—Ὄχι, ὅταν βγαίνῃ ἡ κυρά μου στὸν περίπατο τὰ κλειδώνει ὅλα κ' ἔτσι τάφερε ἡ κατάρα νὰ κλειδώσῃ μέσα τὸ Νῖκό μου.

Ὑπηρέτρια.—Ἤλθα νὰ μάθω πῶς πάει ὁ κύριός σας ποῦ εἶναι ἄρρωστος.

Κυρία.—Πολὺ ἄσχημα, τὸν περιμένουμε.

Ὑπηρέτρια.—Τί; εἴπατε νὰ περιμένω;

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

*Κον. **Π. Ν. Α. Πρίγκηπον.***—*Ἐλάβομεν τὴν ἐπιστολήν σας. Καθὼς θὰ εἴδατε δημοσιεύομεν κάτι ἰδικά σας εἰς τὸ προηγούμενον φύλλον. Τὰ νεοσταλέντα εἶναι περασμένα. Νομίζω ὅτι πρέπει νὰ στέλλνωται τὴν τετάρτην. Ἡ ὑπόθεσις τοῦ **Φονιᾶ** καλὴ βέβαια, ἀλλὰ ἡ ἐκτέλεσις; Πολλοὶ ἔχουν γράψει μὲ τοιοῦτον θέμα. Ἡμεῖς δὲν τὸ ἐγκρίνομεν, σεῖς τί λέγετε;*

*Κον. **Κ. Σ. Κ. Ζωγράφειον.***—*Ἐπιστολήν σας ἐλάβομεν, θὰ συμμορφωθῶμεν μὲ τὰ γραφόμενά σας.*

*Κον. **Πληγωμένον Χρυσαετόν.***—*Παρακαλεῖσθε νὰ μᾶς δηλώσετε τὴν διεύθυνσίν σας.*

*Κον. **Βασ. Μ. Κ.***—*Σᾶς περιμένομεν, ἐλᾶτε ὁπότε θέλετε. Περιμένομεν τὸ νέον σας ἔργον.*

*Κον. **Α. Δ. Ἐνταῦθα.***—*Ὅπως καὶ σεῖς καὶ ὁ Γ. Β. ὁδηγεῖται ὑπὸ τῶν πνευμάτων. Καθ' ἑκάστην ἔρχεται τὸ πνεῦμα καὶ τὸν ὁμιλεῖ. Προχθές, καθὼς ὁ ἴδιος ὁμολογεῖ, τὸ πνεῦμα τοῦ ἔδειχνε σκολιάν τινα ὁδὸν καὶ τοῦ ἐνιθύριζε: Μὴ ἀκολούθει τὴν ὁδὸν ταύτην. Καὶ ὅμως ὁ κ. Γ. Β. **δὲν** ὑπακούει, ἐξακολουθεῖ νὰ βαίνῃ ἐπὶ τῆς σκολιᾶς ὁδοῦ.*

---

*Ἡ «Εὐδοκία,» τὸ περιπαθέστερον τῶν ἱστορικῶν μυθιστορημάτων τῶν Βυζαντινῶν χρόνων, ἐξεδόθη ἀνὰ δεκαπάραδα φυλλάδια καὶ πωλεῖται εἰς τὸ **Γενικὸν Πρακτορεῖον** τῆς κ. Ἀγαθονίκης Χ. Χρυσανθοπούλου, Κρυτσοὺκ Γενὶ χάν, Κιουρεκτσίδικα.*

Ἡ Εὐδοκία εἶναι μὲ σελίδες γεμάτες ἀπὸ χάριν, ἀπὸ γοητείαν, ἀπὸ κεφάλαια συναρπάζοντα, ἀπὸ ἐπεισόδια, ξετρελλαίνοντα, ἀπὸ σκηνὰς μεθυστικάς.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ε. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ ΚΑΙ Σ ΑΣ
Κουρσοὺμ χάν, ἀριθμ. 3.

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ 'Αριθμος 26 Ἐν Κωνσταντινουπόλει, ΣΑΒΒΑΤΟΝ 11 'Ιουλίου 1909

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ Γ. ΜΑΝΟΥΣΟΣ | Ἕκαστον φύλλον παράδες 20 | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Α. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
ΚΟΥΡΣΟΥΜ ΧΑΝ, ΑΡΙΘ. 3

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

'Ετησία	ἐν Κωνσταντινουπόλει.	Γρ.	30
»	» ταῖς 'Επαρχίαις.	»	40
»	» τῷ 'Εξωτερικῷ.	Φρ.	10

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ

Ὁ ἐγγράφων ἕνα συνδρομητήν, προπληρώνοντα τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ λαμβάνει δωρεὰν ἑκατὸν ἐπισκεπτήρια.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

ΙΟΥΛΙΟΥ ΚΛΑΡΕΤΗ: *Ἔγδαρ Πόε,* (Μετάφρασις Λάμπρου Γεωργίτση).

ΦΡΑΝΣΟΥΑ ΚΟΠΠΕ: *Γιὰ πάντα,* (ποίημα μετάφρ. Ν. 'Αμουργιανοῦ).

ΑΡ. ΚΟΡΑΚΑ: *Στὴ βάρκα.* (διήγημα).

ΗΡ. Γ. ΠΙΝΤΖΑ: *Περὶ ὀρέξεως ὁ λόγος.* (χρονογράφημα).

ΒΑΣΙΛ. ΗΛΙΑΔΗΣ: *Σ' ἕνα λουλοῦδι.* (πεζὸ τραγοῦδι).

Ν. ΧΑΡΗ: *Τρελλὰ φύλλα. Γιὰ τὸ φτωχὸ Σκαίτιγκ.*

ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ: *Μαργαρίτα Στέφα.* (Μυθιστόρημα, συνέχεια).

ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΥ: *Ὁ Φονιᾶς.* (δρᾶμα, συνέχεια).

ΥΠΑΤΙΑΣ: *Ρόδα.* (ποίημα).

Δ. Χ. *'Απὸ τὸν κόσμον. Ὁ βασιλεὺς τῶν οὐρανοξυστρῶν. Οἱ γαιάνθρακες.*

'Ολιγόστιχα, ἀστεῖα, αἰνίγματα καὶ προβλήματα, ἀλληλογραφία.

ΕΔΓΑΡ ΠΟΕ

Ἡ ζωή του ἐξηγεῖ τὸ ἔργον του. Ὁ πτωχὸς μεγαλοφυὴς ἐπέρασε ἀπὸ τὴν ζωὴν ὡς εἷς δοῦλος τῆς κληρονομικότητος, ὡς ἀποδιοπομπαῖος τράγος.

Υἱὸς ἀλκοολικοῦ· ἡ ἀθλιότης του ἐζήτει εἰς τὸ ποτὸν τὴν λήθην τῶν θλίψεών του. Ἔπινε μὲ φρενίτιδα, ὄχι ὅπως ὁ ἄβρὸς Musset, μὲ τὸ ἄκρον τῶν χειλέων, ἀλλὰ ἁπλήστως. Ἔπινε ἀγρίως, λέγει ὁ Βωδελαίρ, ριπτόμενος εἰς τὸ γεμᾶτο ποτῆρι ὡς νὰ ἤθελε νὰ εὕρῃ τὴν παρηγορίαν ἐκεῖ μέσα. «Ὁ μέγας ἐχθρὸς τῆς οἰκογενείας μας, ἔγραψε κάποτε ὁ ἴδιος, ὑπῆρξε πάντοτε τὸ μπουκάλι.» Ὀρφανὸς εἰς ἡλικίαν 3 ἐτῶν, ἐγγονὸς στρατηγοῦ πολεμήσαντος μὲ τὸν Λαφαγέτ, υἱὸς παραδόξου λατρευτοῦ τοῦ θεάτρου, ὅστις ἐνυμφεύθη 'Αγγλίδα ἠθοποιόν, ἐπείνα καὶ ἔπινε, νηστεύων δὲ ἐδημοσίευε συχνὰ εἰς τὰς ἐφημερίδας τὴν ἐξῆς στερεότυπον ἔκκλησιν: «Εἰς τοὺς φιλευσπλάχνους» Αὐτὴν τὴν νύκτα ὁ κύριος Πόε, ὅστις ἐκπνέει εἰς τὴν κλίνην του, περιστοιχιζόμενος ἀπὸ τὰ παιδιά του, ἐκλιπαρεῖ τὴν συνδρομήν σας καὶ ἴσως διὰ τελευταίαν φοράν.

Καὶ ἡ ἀδυσώπητος κληρονομικότης τὸν κατεδίωξε. Γεννηθεὶς ἀπὸ ἀλκοολικούς, κατεστράφη ἀπὸ τὸ οἰνόπνευμα. Ποιητὴς τοῦ σκότους, ἐζήτησε καταφύγιον εἰς τὸ βάθος τοῦ ποτηρίου του. 'Ανατραφεὶς χωρὶς καυμίαν φροντίδα, ἐσπούδασε κατ' ἀρχὰς εἰς τὸ Ρισεμόν. 'Ηγάπα τὴν μοναξίαν καὶ ἐν συνοδίᾳ τοῦ σκύλου του, τοῦ μόνου του συντρόφου, διήρχετο τὰς ἡμέρας του, ὀνειροπολῶν ἐπὶ τῶν ὑψηλῶν ὀρέων.

Κατόπιν ὅταν ἔγινε νέος, ἐπειδὴ ἔβλεπε ὅτι οἱ στίχοι του δὲν τὸν ἔτρεφον, κατετάχθη στρατιώτης καὶ μετ' ὀλίγον ἐλάμβανεν ἀνωτέραν θέσιν εἰς φρούριόν τι τῆς Βιργινίας. 'Αλλὰ ἡ στολή του τὸν βαρύνει. Γίνεται δημοσιογράφος, στοιχουργεῖ κάποτε καὶ ὀνειροπολεῖ διαρκῶς.

— Θὰ ἔδιδα τὴν ζωήν μου, ἔλεγεν, ἐὰν ἐμποροῦσα νὰ ἐκφράσω τὸ ἥμισυ ἀπὸ τὰς σκέψεις μου! Εἰς τὴν Βαλτιμόρην ἐκδίδει τὴν πρώτην ποιητικὴν συλλογήν του.

— Δὲν πιάσαμε τὰ ἔξοδά μας, ἀπήντα ὁ ἐκδότης τοῦ δευτέρου του ἔργου. Τοῦ ἐπλήρωσαν τὰ πεζογραφήματά του ἓξ δολάρια τὴν στήλην. Ὁ Κόρακας, ἓνα ἀριστούργημα, δέκα δολ. Τὰ Χρυσωμένα Μικρόβια 15 δολ. Τοὺς στίχους του, δὲν τοὺς ἐπλήρωναν. Ὁ Μαῦρος Γάτος ἐδημοσιεύετο εἰς μίαν ἐπιθεώρησιν σχεδὸν ἄγνωστον. Ἀδύνατον νὰ ἀποτινάξουν τὸν ζυγὸν τῆς ἀθλιότητος... Ποίαν λύσσαν θὰ ἠσθάνετο αὐτός, ποῦ εἶχε τὸν νοῦν γεμᾶτον ἀπὸ ἄγρια ἢ ὑπέροχα φαντάσματα, ὅταν εἷς φίλος του μυθιστοριογράφος, ὁ Τζὼν Κέννεδυ, τοῦ ἔλεγε:

— Δὲν θὰ ἐμπορούσατε, ἀντὶ τῶν ποιημάτων σας νὰ γράψετε μερικὰς φάρσας τοῦ εἴδους τῶν γαλλικῶν κωμειδυλλίων; Θὰ τὸ κατορθώνατε, εἶμαι βέβαιος, καὶ θὰ ἐκερδίζατε **ἕνα γερὸ κομμάτι** πωλῶντας αὐτὰ εἰς τοὺς διευθυντὰς τῶν θεάτρων τῆς Ν. Ὑόρκης.

Ὁ Ἔγδαρ Πόε κωμειδυλλοποιός! Ὁ συγγραφεὺς τοῦ Κόρακα καὶ τοῦ Λολοφόνου τῆς Ὁδοῦ Μόργκε, νὰ γείνῃ ὁ πνευματικὸς πατὴρ τέτοιων ἐκφύλων ἀηδιῶν!

Ὁ Κέννεδυ ἦτο τρελλὸς καὶ ὁ δυστυχὴς Πόε ἔπρεπε νὰ θεωρήσῃ τὴν συμβουλὴν ὡς ὕβριν. Τότε ἡ ὑπερηφάνειά του ἀνεφάνετο, ἠρεθίζετο, ἐγιγαντιοῦτο...

— Ἡ φύσις μου ὁλόκληρος, ἀνεφώνησε κάποτε, ἐπαναστατεῖ εἰς τὴν ἰδέαν ὅτι ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον ἓν ὂν ἀνώτερον ἀπὸ ἐμέ!...

Ἀπηλπίζετο βλέπων ὅτι ἡ φήμη του ἦλθε ἀπὸ τὸ ἐξωτερικὸν καὶ ὄχι ἀπὸ τὴν πατρίδα του.

Δὲν εἶχε καταφύγιον παρὰ εἰς τὸ πτωχικὸν σπιτάκι μιᾶς καλῆς θείας του Κλέκ. Αὐτὴ τὸν κατευνάζει, τὸν παρηγορεῖ. Εἶναι πάντοτε ἐκεῖ καθαρίζουσα καὶ τακτοποιοῦσα τὸ πτωχικὸν οἴκημα, τοῦ **κυνηγοῦ τῶν ὀνείρων.** Ὁ Ἔγδαρ Πόε, ὁ μέθυσος, ἐνυμφεύθη τὴν ἐξαδέλφην του Βιργινίαν, τὴν φθισικήν. Ὁ Πόε ἐργάζεται, ἡ σύζυγός του πλέκει. Ἡ θεία Κλέκ ἀναπαύει εἰς τὸ ταλαίπωρον ἐκεῖνο ζεῦγος τὴν ἀσπρισμένην της κεφαλήν, ψήφει τὸν καφὲ τοῦ ἑνός, τὸ τσάϊ τοῦ ἄλλου, ἀκούραστη καὶ ρωμαλέα ὑπηρετοῦσα διαρκῶς τοὺς δύο αὐτοὺς ἀρρώστους.

Πρέπει νὰ διαβάσῃ κανεὶς ὅλην αὐτὴν τὴν ἀσπαίρουσαν ἱστορίαν εἰς τὴν ἐξαίρετον μελέτην τῆς ψυχολογικῆς παθολογίας τοῦ κ. Ἀϊμυλίου Λουριέ. «Ὁ Ἔγδαρ Πόε, ἡ ζωή, τὸ ἔργον του». Τὰ συγγράμματά του εἶναι ἄξια νὰ ἀναλυθοῦν ἓν πρὸς ἕν. Κατέστησαν λαϊκά. Τὸ φαντασιῶδες τοῦ ἔργου του ἀπετέλεσε ἰδίαν σχολήν. Περισσότερον τρομερὸν ἀπὸ τὸ τοῦ Ὄφμαν, προαναγγέλλει ἤδη τὸν «Ὁρλὰ» τοῦ Μωπασάν, τὰ «Ὁράματα» τοῦ Κίπλιγκ, τὰ «Ὄνειρα» τοῦ Βέλς. Εἷς ἥρως του ἀναφωνεῖ εἰς ἓν μέρος:

« Σᾶς λέγω ὅτι εἶναι νεκρός! »

Τὸ «Ἠηγάδι καὶ τὸ ἐκκρεμὲς ὡρολόγιον» ὅπου ἡ φρίκη φθάνει εἰς τὸ κατακόρυφόν της, ὁ «Κόκκινος θάνατος,» ἡ «Ἐξαγνιζομένη ψυχή,» ἡ «Λοιμοφονία τῆς ὁδοῦ Μόργκε,» ὅλαι αὐταὶ αἱ τρομεραὶ καὶ ἀπαισίως ὄμορφαι ἐφευρέσεις τοῦ Πόε ἀποπνέουν τὴν ὀσμὴν νωποῦ τάφου καὶ μυστήριον.

Μυστηριώδης ἄνθρωπος ὅπως ἦτο κατεδιώκετο συνεχῶς ἀπὸ μίαν καταστρεπτικὴν μοῖραν.

Λύναται νὰ ὀνομασθῇ **ὁ ἄνθρωπος ποῦ δὲν ἐγέλασε ποτέ.** Εἰς τὴν παγερῶς σκεπτικὴν μορφήν του οὐδέποτε διέκρινέ τις τὸ ἐλαφρότερον μειδίαμα.

Ὁ περιπλανώμενος Ἰουδαῖος τοῦ πόνου.

Μία γυναῖκα ἥτις τὸν ἠγάπησε τὸν περιγράφει ὡς ἑξῆς: Αὐστηρός, σοβαρός, μὲ τὴν μεγάλην ὑπερήφανον κεφαλήν του, τὴν ἔχουσαν πάντοτε στάσιν ἐπιβλητικὴν καὶ τοὺς μαύρους ὀφθαλμούς, ὅπου διήρχοντο αἱ ἠκτῖναι ἀστραπὴ τοῦ αἰσθήματος καὶ τοῦ πόθου, ἀπετέλει παράδοξον κράμα γλυκύτητος καὶ ὑπερηφανείας. Τὸ φόρεμά του, μαῦρο. Ἀπὸ τὴν κεφαλὴν ἕως τοὺς πόδας μαῦρο. Μήτε ἓν περιττὸν ἄδορον. Τὸ μαῦρο τὸ ὁποῖον κατεῖχε τὸ πνεῦμά του, μεταδίδεται καὶ εἰς τὸ ἄτομόν του· «Ἡ ἐπιθεώρησις τοῦ Ἐδιμβούργου,» τὸν ἀπεκάλει πρὸ πενταετίας δύσημον δολοφόνον. Τὴν ἐπομένην τοῦ θανάτου του (7 Ὀκτωβρ. 1849) ὁ σεβ. Κρίσβας διεκήρυσσε ὅτι ὁ Πόε ὑπῆρξε «τὸ σκάνδαλον, τὸ τέρας τοῦ φιλολογικοῦ κόσμου»· «εἶναι ἕνα κτῆνος» γράφει ἄλλος. Ἂς τὸν ὀνομάσωμεν παρίαν. Πτωχὲ ἄνθρωπε! Καλὸς σύζυγος, ἀγαπῶν ὡς μητέρα ἐκείνην τῆς ὁποίας ἐνυμφεύθη τὴν κόρην καὶ ἀποθανὸν ὅπως ἔζησε, ἀπηλπισμένος!

Ζῇ ὡς ἀλήτης ὁ περιπλανώμενος Ἰουδαῖος τοῦ πόνου. Μία ἀπὸ τὰς τελευταίας του νύκτας παρεπήρει τὸν οὐρανὸν ὡραία γυναῖκα εἶναι πλησίον του καὶ θαυμάζει μαζύ του τὰ ἄστρα. Καὶ αἴφνης, πρὸς τὴν δύσιν, μία σταγὼν χρυσοῦ πίπτει ἀποτόμως:

— Ἕνα ἄστρον ποῦ φεύγει!...

Καὶ ὁ Πόε κινεῖ τὴν κεφαλήν. Μένει εἰς τὸ παράθυρον καὶ καπνίζει μὲ ὕφος σκεπτικόν.

Τὴν ἐπομένην διερχόμενος διά τινος ὁδοῦ συναντᾷ πλῆθος ἐκλογέων. Τὸν παραλαμβάνουν εἰς τὸν ὅμιλόν των καὶ τὸν βάζουν νὰ ψηφίσῃ. Κατόπιν τὸν λησμονοῦν εἷς ἕνα **μπάρ,** ἔμπροσθεν εἰς φιάλην οὐΐσκι. Ἀπὸ ἐκεῖ εἷς ἰατρὸς τὸν μετακομίζει εἰς τὸ νοσοκομεῖον. Τοιαύτη ἦτο ἡ κατάστασίς του. Εἰδοποιοῦν ἀμέσως τοὺς συγγενεῖς του. Ἐφώναζε, παρελήρει. Ἔβλεπε εἰκόνας νὰ ἐμφανίζονται εἰς τοὺς τοίχους. Ὅλον τὸ σῶμά του ἔπλεε εἰς τὸν ἱδρῶτά του. Ἐζήτει ὅπλον, ἤθελε νὰ φονευθῇ, ἐπεθύμει νὰ ἀποθάνῃ».

«Ἕνας φίλος ὤφειλε νὰ μὲ σκοτώσῃ!» Ἐφώναζε τὸ ὄνομα ἑνὸς ἀγνώστου: Ραϊνόλδε! Ραϊνόλδε!... Δύο φύλακες δὲν ἤρκουν διὰ νὰ τὸν συγκρατήσουν..

Τέλος κατευνάσθη. Ἔπειτα σιγανώτερα, εἰς ἕνα τελευταῖον στεναγμόν, ἐψιθύρισε:

— Ὁ Κύριος ἂς ἔλθῃ εἰς βοήθειαν τῆς πτωχῆς ψυχῆς μου!

Ἡσύχασε πλέον, ἐκεῖνος ὅστις ποτὲ δὲν ἐγνώρισε τὴν ἡσυχίαν.

Καὶ ἡ δόξα ἦλθε ὁλοφυρομένη νὰ ἐκχυθῇ εἰς λυγμοὺς παρὰ τὸ σκοτεινὸν καὶ συλλογισμένον μέτωπόν του.

Λὲν τὸ ἔκαμε ὅμως ἀμέσως.

Ἡ Ἀμερικὴ ἐχρειάσθη καιρὸν διὰ νὰ τιμήσῃ τὸν ποιητήν της, ὅπως, ἡ Ἀγγλία νὰ παραδεχθῇ τὸν Βύρωνα. Ὁ συγγραφεὺς τῶν «Ἀνθέων,» τοῦ «Κακοῦ,» ἔσχε τὴν δόξαν νὰ ἀποκαλύψῃ τὸν συγγραφέα τῶν «Περιπετειῶν τοῦ Ἀρθούρου Γαστὸν Πὶμ εἰς τὴν Γαλλίαν.» «Ὁρκίζομαι, ἔλεγεν ὁ Κάρολος Βωδελαὶρ εἰς τὸ τέλος τῆς ζωῆς του, ὅτι θὰ κάμνω κάθε πρωῒ μίαν προσευχὴν πρὸς τὸν Θεόν, τὸν πατέρα μου, τὴν Μαριέττα, καὶ εἰς τὸν Πόε;»

Ὁ Πόε ἔχει σήμερον ὄχι μόνον τοὺς φίλους του, ἀλλὰ καὶ τοὺς φανατικούς του. Λὲν ἀρκεῖ ποσῶς νὰ τὸν θαυμάζῃ τις, πρέπει νὰ τὸν λυπεῖται. Μεταξὺ τοῦ Κόρακα, ὅστις ἐκβάλλει τοὺς πενθίμους του κρωγμοὺς καὶ τοῦ Μαύρου Γάτου, ὁ ὁποῖος μαουρίζει ἀγρίως, ἐμφανίζεται ἡ φυσιογνωμία του, μελαγχολική, αἰνιγματώδης, ἀλλὰ συγκινοῦσα καὶ προκαλοῦσα τὴν λύπην καὶ τὴν συμπάθειαν.

Ἡ ἑκατονταετηρίς του ὑπῆρξεν ἡ ἑορτὴ τῆς ἀγωνίας καὶ ὁ θρίαμβος τοῦ πόνου.

Καὶ ὁ ἴδιος λέγει εἰς ἓν διήγημά του ὑπαινιττόμενος τὸν ἑαυτόν του:

«Ποῖος θὰ κρίνῃ τὴν διαγωγήν σου; Ποῖος θὰ ψέξῃ τὰς ὥρας τῶν ὁραμάτων σου ἢ θὰ προδώσῃ τὰς ἀπασχολίας σου, αἵτινες δὲν ἦσαν παρὰ ἡ ροὴ τῶν αἰωνίων σου ἐνεργειῶν;...» Ἡ αἰωνία ἐνέργεια τοῦ Πόε ἐτελείωσεν εἰς ἕνα ρόγχον βασάνων, συνοδευόμενον ἀπὸ μίαν λέξιν ἐλπίδος, ἀλλ' ἔμειναν ἔκτοτε ἀθάνατοι αἱ στιγμαὶ τῶν ὁραμάτων τοῦ μεγάλου ποιητοῦ τοῦ ἀνθρωπίνου πανικοῦ.

Λάμπρος Γιωργίτσης.

ΦΡΑΝΣΟΥΑ ΚΟΠΠΕ.

"ΓΙΑ ΠΑΝΤΑ"

Στηρίζοντας τὸ μέτωπο στὸν ὦμό μου ἀπάνω,
Μοῦ λὲς «γιὰ πάντα». Μὰ γραφτὸ εἶναι νὰ χωριστοῦμε
Πρῶτος, ὁ ἕνας ἀπ' τοὺς δυὸ μιὰ μέρα θὰ πεθάνῃ
Καὶ θενὰ πάῃ νὰ ξαπλωθῇ ἀπ' τὴν ἰτιὰ ἀπὸ κάτω.

Οἱ γεροναῦνες ποῦ γυρνοῦν νοσταλγικὰ στὸ μῶλο
Πόσες φορὲς δὲν εἶδανε ἐκείνη τὴ φρεγάδα
Ἁρματωμένη νὰ γυρᾷ 'πὸ μακρυνὰ ταξείδια
Κι' ὅμως μιὰ μέρα μίσεψε καὶ δὲν τὴν ξαναεῖδαν.

Κάθε ἄνοιξη στὸ σπῆτί μου στὴν σκεπαστὴ ἀπὸ κάτω
Τὰ διαβατάρικα πουλιὰ χτίζανε τὶς φωλιές τους,
Μὰ φέτος δὲν ἐφάνηκαν τὰ μαῦρα χελιδόνια.

Μ' ὁρκίζεσαι, ἀγάπη μου, παντοτεινὴν ἀγάπη.
Λογιάζω ἐγὼ τοὺς μισεμοὺς ποῦ γυρισμὸ δὲν ἔχουν...
Ἡ λέξη ***πάντα*** *τί ζητᾷ σὲ χείλια ποῦ πεθαίνουν;*

24 Ἰουνίου 1909. **Ν. Ἀμουργιανός.**

ΣΤΗ ΒΑΡΚΑ

Στὸ φίλο μου Δημητρὸ Μαργαρίτη.

Ἕνα βράδυ, ὕστερ' ἀπὸ ἡλιόκαμα ὁλόκληρης μέρας Ἰουνίου πῆρα μιὰ βάρκα, ἄνοιξα τὸ πανί της στὸ ἀγεράκι, ποῦ μὲ τὸ πέσιμο τοῦ σκοταδιοῦ ἄρχισε νὰ σιγοφυσᾷ, καὶ ἔχοντας τὸ χέρι στὸ διάκι ἀπολάμβανα τὴ δροσιά. Ἡ θάλασσα μὲ τὸ λαφρό της κούνημα μόλις ξεχώριζε ἀπὸ παγωμένη λίμνη καὶ λίγοι, πολὺ λίγοι φωσφορισμοὶ στὸ μέρος τῆς πλώρης φανέρωναν ὅτι πήγαινα μπρός.

Πήγαινα πάντα γιαλὸ-γιαλὸ καὶ τὸ σκοτάδι ἦταν τέτοιο, ποῦ μόλις σ' ἄφηνε νὰ βλέπῃς γύρω σου ἕνα κύκλο μ' ἀκτῖνα δέκα μέτρων. Ὅλα τὰ πιὸ πέρα ἦσαν θαμπά, ἀξεχώριστα, στὸν πέπλο τοῦ μυστήριου. Στὸν οὐρανὸ τ' ἀστέρια φεγγοβολοῦσαν μὲ χάρι κι' ἦσαν ἀμέτρητα. Τὸ φεγγάρι θἄβγαινε κοντὰ τὰ μεσάνυχτα.

Ξάφνω ἡ πλώρη ἔκοψε τὸ σιγανό της μουρμουρητό, τὸ διάκι σὰ νὰ λιγοθύμησε στὸ χέρι μου καὶ τὸ πανὶ κρεμάστηκε ἄτονο ἀπὸ τὴν ἀντένα. Κατάλαβα πῶς ἔπεσε καὶ τὸ λίγο ἀγεράκι, ποῦ φυσοῦσε καὶ κεῖ πῶκανα νὰ σηκωθῶ νὰ πάρω στὰ χέρια τὰ κουπιά, βλέπω νὰ πιάνουν δίπλα στὴ βάρκα, στὸν τελευταῖο τὸν σκαρμὸ κοντά, δηλαδὴ κοντά μου, δυὸ χέρια κι' ἕνα κεφάλι γυναίκειο νὰ βγαίνῃ μέσ' ἀπὸ τὴ θάλασσα.

Μαρμάρωσα.

Δυὸ μάτια στραφτερὰ μὲ κυττοῦσαν κατάμματα κι' εἶχαν τέτοια δύναμη, ποῦ θέλοντας καὶ μὴ τὰ κυττοῦσα. Στὴ θάλασσα πάνω λιγοφαινότανε ἕνα κορμὶ ἄσπρο, κάτασπρο. Ἀπὸ τὰ μαλλιὰ ἔσταζαν τὰ νερὰ κι' ἦσαν ἁπλωμένα πάνω σὲ κάτι ὦμους . . . τρέλλα.

— Μὴν εἶνε ἡ νεράϊδα, ποῦ ρωτᾷ γιὰ τὸν Μέγ' Ἀλέξανδρο; σκέφθηκα ἢ καμμιὰ ἄλλη νεράϊδα, ποῦ πέρνει τὴ φωνὴ τοῦ ψαρᾶ, ποῦ ξελογιάζει τὸν ναύτη καὶ σέρνοντάς τον στὴν ἀγκαλιά της τὸν πάει στὰ παλάτια της τὰ κτισμένα στῆς θάλασσας τὸ βυθό, ἀνάμεσα στὰ κοράλλια καὶ τὰ σφουγγάρια;

Καὶ ξακολουθοῦσε νὰ μὲ βλέπῃ κατάμματα κι' ἡ βάρκα—ἀνάθεμά σε ἀγέρι—πάντα στὸν τόπο. Καὶ τὸ φεγγάρι, ποῦ νὰ βγῇ ἀκόμα, γιὰ νὰ φύγουν μπρὸς στὸ φῶς του οἱ νεράϊδες!

Ἐγὼ μαρμαρωμένος ἀπὸ τὸν φόβο φύλαγα τώρα ὕστερα τὸν χαμό μου, χωρὶς τσιμουδιὰ νὰ βγάλω κι' ἡ

νεράϊδα μὲ κέντταζε πάντα μὲ τὰ στραβιστερά της μάτια καὶ μὲ χαμόγελο στὰ χείλη.

Ἡ μαμά της, τὸ χαμογέλοιο της ἄρχισαν νὰ μὲ νικοῦν. Ὁ μαρμαρωμένος ὡς τώρα ἀπὸ φόβο ἄρχιζα νὰ νοιώθω μιὰ φλόγα στὴν καρδιά, σὰν τὸν πάγο ποῦ σιγολυώνει στὶς ἀχτῖνες τοῦ ἥλιου. Μιὰ ἐπιθυμιὰ ἄρχισε νὰ μὲ κυριεύῃ γιὰ τὸ παρθένο κι' ἀφράιο κορμὶ τῆς νεράϊδας, μιὰ δίψα ἄρχιζε νὰ καίῃ τὰ χείλη μου γιὰ φιλιὰ ξέφρενα κι' ἔλεγα νὰ πέσω νὰ τὴν ἀγκαλιάσω, ν' ἀγκαλιάσω ἐκεῖνο τὸ κορμὶ μ' ἀγκάλιασμα τοῦ χαμοῦ. Δὲ θυμόμουνα πιὰ τὸ φόβο μὴ μιλήσω καὶ μοῦ πάρῃ τὴ λαλιὰ ἐπιθυμοῦσα νὰ μὲ πάγῃ στὸ κρουσταλλένιο της παλάτι, ὅταν στὸ χέρι μου ζωντάνεψε τὸ διάκι, τὸ πανὶ σιγοφούσκωσε κι' ἡ πλώρη ἄρχισε τὸ γλυκό της μουρμουρητό.

Δὲν κατάλαβα πῶς ξέφυγαν τὰ χέρια, ποῦ βαστοῦσαν τὴ βάρκα, οὔτε πῶς χάθηκε τὸ κεφάλι μὲ τὰ στραβιστερὰ μάτια καὶ τὸ γελαστὸ πρόσωπο. Πίσω μου μονάχα ἄκουσα ἕνα μακρυνὸ γέλοιο, παράξενο γέλοιο καὶ τίποτ' ἄλλο.

Ἡ βάρκα ἤσυχα-ἤσυχα κυλοῦσε πάνω στὴ θάλασσα.

Ὅταν βγῆκα ἔξω τὸ φεγγάρι ἦταν κάμποσο ψηλὰ καὶ μὲ κυττοῦσε ἴσοι, ποῦ σὰν νὰ μοῦ ἔλεγε: «Ἐγὼ σ' ἔσωσα.»

Μὰ γὼ κάτι εἶχα καὶ μπῆκα μέσα στοὺς δρόμους βαρύθυμος καὶ πήγαινα τοῖχο-τοῖχο στὰ σκοτεινά, γιὰ νὰ μὴ τὸ βλέπω τὸ φεγγάρι, ποῦ μ' ἔσωσε.

Ὁ ἀχάριστος!

Ἀρτάκη. **Ἀργύρης Ν. Κόρακας.**

ΜΟΝΟΚΟΝΤΙΛΙΕΣ

ΠΕΡΙ ΟΡΕΞΕΩΣ Ο ΛΟΓΟΣ

Σ' ἀρέσει;

Δυοῦν θάτερον. Ἢ ἔχεις λόγους νὰ δείξῃς πῶς ἔχεις τὸ ἴδιο γοῦστο μὲ κεῖνον, ποῦ σὲ ρωτᾷ, ἢ ἀκολουθεῖς τὸν κανόνα «περὶ ὀρέξεως οὐδεὶς λόγος» καὶ λίγο σὲ μέλει ἂν τὸ γοῦστό σου συμφωνῇ μὲ τοῦ ἀντικρυνοῦ σου. Στὴν πρώτη περίπτωση δὲν ἔχεις παρὰ νὰ ψυχολογήσῃς μιὰ στιγμὴ τὴ φυσιογνωμία τοῦ φίλου, νὰ μαντέψῃς τὸ γοῦστό του καὶ νὰ συμφωνήσῃς μαζί του, θυσιάζοντας τὶς περισσότερες φορὲς τὸ γοῦστό σου, τὸ ὁποῖον μπορεῖ καὶ νὰ εἶναι σύμφωνο μὲ τὴν κοινὴ γνώμη. Ὅσο γιὰ τὴ δεύτερη περίπτωση δὲν ἔχουμε νὰ ποῦμε περισσότερα. Ἀπαντᾷς ναὶ ἢ ὄχι, κατὰ τὸ γοῦστό σου καὶ τόσο τὸ καλήτερο ἂν τύχῃ νὰ βρεθῇς σύμφωνος μὲ τὸ φίλο σου. Ἂν πάλι συμβῇ τὸ ἐνάντιο, τὸ ἴδιο σὲ κάμνει... μὲ τὴ διαφορὰ ποῦ κάποτες, ἂν ὄχι πάντοτε κινδυνεύεις ὄχι πιὰ νὰ δυσαρεστήσῃς ἁπλῶς τὸν συνομιλητή σου, ἀλλὰ νὰ φανῇς στὰ μάτια του ἀμαθὴς καὶ χυδαῖος, ἂν ἔξαφνα ἔχῃς τὴν ἀτυχία νὰ βρίσκῃς ἕνα πρᾶγμα ὄμορφο ἢ ἄσκημο χωρὶς νὰ λογαριάζῃς, χωρὶς νἄχῃς εἴδηση πῶς μερικὰ πράγματα εἶναι ὄμορφα ἢ ἄσκημα κατὰ συνθήκην. Πάρε παράδειγμα τὴ μόδα. Θαρρεῖς πως ἔχεις τὸ δικαίωμα νἄχῃς δική σου γνώμη γιὰ τὴ μόδα; Τὸ πολὺ-πολὺ μπορεῖς νὰ πῇς πῶς δὲ σ' ἀρέσουν τὰ φετεινὰ κουρέλια, μὰ νἄσαι βέβαιος πῶς ἡ γνώμη σου εἶναι καλὴ γιὰ νὰ σὲ καταστήσῃ στὰ μάτια τοῦ «κόσμου» ἁπλοϊκὸ καὶ χαμπάτη. Τὸ ἴδιο μὲ τὴ μουσική, τὸ ἴδιο μὲ τὴ φιλολογία. Πέρασε μιὰ ἐποχὴ ποῦ οἱ λογιώτατοι τῆς Εὐρώπης φιλοτιμοῦντανε ποιὸς νὰ πρωτοδείξῃ τὴν πιὸ μεγάλη ἀρχαιομάθεια, ποιὸς νὰ μεταχειριστῇ τὸ πιὸ στρυφνό, τὸ πιὸ μπερδεμένο ὕφος, τὶς πιὸ πεθαμένες λέξεις, ὥς που κατάντησαν καὶ μιὰ φορὰ νὰ μὴ γράφουν, νὰ μὴ μιλοῦν παρὰ μόνο μὲ ἀρχαῖα ρητά! Ἦτανε τῆς μόδας βλέπετε, ὅπως καὶ σήμερα εἶναι τῆς μόδας νὰ βλέπῃς τὶς κυράδες μας νὰ σκοτώνονται ποιὰ νὰ φορέσῃ τὸ μεγαλήτερο καπέλλο... ἴσως γιὰ νὰ σκιάσουν τὴ γύμνια τῆς περιβολῆς. Σᾶς ἀρέσουν βέβαια οἱ ὄπερες τοῦ Βάγνερ, τοῦ Βιζέ, τοῦ Γκουνώ, κ. τ. λ. Ἀριστουργήματα, ἔ; Τὸ βέβαιον εἶναι ποῦ οἱ συνθέτες αὐτοὶ ἄκουσαν περισσότερες σφυριγματιὲς παρὰ χειροκροτήματα καὶ μάζωξαν περισσότερα μαξιλλάρια παρὰ δάφνες, ὅπως καὶ πολλὰ ἔργα ἔκαμαν θραύση μὲ τὴν ἐμφάνισή τους καὶ... πέθαναν μαζὶ μ' ἐκείνους, ποῦ τὰ ὑποστήριξαν ἀπὸ ανοβισμὸ ἢ ἀπὸ συμφέρο.

Τί τὰ θέλετε κάθε πρᾶγμα εἴν' ὄμορφο ἢ ἄσκημο μᾶλλον μὲ τὴν τύχη του παρὰ μὲ τὴν ἀξία του. Εἴν' ὄμορφο ἐπειδὴ εἶχε τὴν καλὴ τύχη νὰ τ' ἀρέσῃ ὁ κ. Τοιπιτώνης· καὶ ὁ κ. Τοιπιτώνης ἔχει τὸν κόσμο του, τὴν κλύκα του. Καὶ ὁ κ. Τοιπιτώνης εἶναι τὸ Βαγγέλιο τῆς Κλύκας. Ἂν ὅμως ἕνα πρᾶγμα ἔχῃ τὴν κακομοιριὰ νἀρέσῃ στὸν κ. Ἀγαθόπουλο, προτοῦ νὰ τὸ ἐκτιμήσῃ ὁ κ. Τοιπιτώνης βάλτου ρήγανη. Δὲν ἔχεις τὸ δικαίωμα, κύριε Ἀγαθόπουλε, νὰ προεξοφλῇς τὸ γοῦστο τοῦ «Κόσμου!»

Οἱ κλύκες δὲν εἶναι μόνο πολιτικὲς καὶ φιλολογικές. Καὶ στὴν ἐπιστήμη ἀκόμη θὰ βρῆτε κλυκαδόρους, κόμματα, διαφορές, πού νὰ μὴ βασίζουνται πάντοτε οὔτε σὲ κανόνες, οὔτε σὲ λογικὲς θεωρίες. «Αὐτὸς ἔφα» καὶ πάει λέοντας. Φτάνει νὰ μπορέσῃ κανεὶς νὰ ἐπιβληθῇ μιὰ φορὰ σ' ἕναν κύκλο. Ἡ ὑπεροχή του θ' ἁπλωθῇ καὶ θὰ γενικευθῇ γιὰ κάμποσο καιρὸ καὶ θάτονε διῇς ν' ἀποβῇ ἔξαφνα μαντεῖο τοῦ γούστου. Ὅταν μιὰ πολίτισσα περάσῃ ἀπὸνα χωριὸ μὲ λυμένο σκαρπίνι, τὴν ἄλλη μέρα οἱ χωριανὲς θὰ περπατοῦν μὲ λυμένα σκαρπίνια. Ὅταν ἡ Λενὼ τῆς Βασίλαινας ἐπιστρέψῃ στὸ χωριὸ ἀπὸ τὴν πολιτεία, ὅπου ἀπόχτησε μερικὰ λεφτὰ δουλεύοντας καμαριέρα ἢ μαγέρισσα, οἱ χωριανὲς θάτηνε περικυκλώσουν καὶ θάτηνε φορτωθοῦν ρωτώντας την γιὰ τοῦτο καὶ γιὰ κεῖνο, ποῦ εἶδε καὶ ποῦ δὲν εἶδε κ' ἐκείνη θ' ἀποκριθῇ, μάτια μου, σ' ὅλα κι' ὅσες φορὲς δέν τηνε βοηθᾷ ἡ μάθηση, ἂς εἶν' καλὰ ἡ φαντασία.

Καὶ τὴν ἄλλη μέρα θὰ διαδοθῇ στὸ χωριὸ πῶς οἱ πολῖτες χαρετιοῦνται στὸ δρόμο δίνοντας ὁ ἕνας στὸν ἄλλονα μιὰ κλωτσιὰ στὰ πισινά. «Τὸ εἶπε ἡ Λενὼ τῆς Βασίλαινας» καί... voila comme on écrit l' histoire!

Ὅπως τὸ πρώην δουλικὸ στὸ χωριὸ ἔτοι κι' ὁ κ. Τσιπιτώνης στὴν πολιτεία. Γι' αὐτὸ βλέπετε ἄξαφνα τὸν κόσμο ν' ἀλλάξῃ γνώμη σ' ἕνα κεφάλαιο, χωρὶς νὰ πολυσκοτίζεται ἂν ὡς τὰ χθὲς ἀκόμα ἡ γνώμη αὐτὴ ἦτανε δόγμα. Τὸ εἶπε ὁ κ. Τσιπιτώνης. Σήμερα ξέρουμε πως οἱ πιὸ ὄμορφες ἐξοχὲς τῆς Πόλης εἶναι ἡ Ηρίγκηπο καὶ ὁ ἄνω Βόσπορος. Καὶ ὅμως δὲ θὰ μᾶς φανῇ παράδοξο ἂν ἔξαφνα ἀκουστῇ πως ἡ Λαδόσκαλα καὶ ὁ Κασὶμ-πασᾶς εἶναι ἐπίγειοι παράδεισοι. Φτάνει νὰ τὸ φανταστῇ ὁ κ. Τσιπιτώνης. Τὰ κοπέλια του θ' ἀναλάβουν τὴν ἐξάπλωση τῆς ἰδέας ἐξαίροντα τὴν μυροβόλον αὔραν, ἥτις περιλούει τὴν Λαδόσκαλα καὶ τὸν Κασὶμ-πασᾶ. Εἶν' ἀλήθεια πως αὐτὰ τὰ μέρη θὰ ἦτανε ὄμορφα ἂν δὲν ἦτανε ἄσκημα, ὅπως κι' ὁ γάϊδαρος θὰ ἦτανε τὸ πιὸ ὄμορφο ζῶο τοῦ κόσμου ἂν δὲν ἦτανε τόσο ἄσκημος. Δὲν ἀμφιβάλλω ὅτι οἱ κάτοικοι τῆς Λαδόσκαλας, καὶ τοῦ Κασὶμ-πασᾶ βρίσκουν τὰ μέρη τους πολὺ ὄμορφα ἀπό... πατριωτισμὸ ἢ faute de mieux.

Τὶς περασμένες, ποῦ εἶχα πάῃ στὴν Ἀντιγόνη ἀντάμωσα μιὰ χαριτωμένη μου φιλενάδα—honni soit qui mal y pense;—ἡ ὁποία παραθερίζει ἐκεῖ μὲ τοὺς γονεῖς της. Στὴν Ἀντιγόνη πηγαίνω πολὺ σπάνια.

— Δὲν μπορεῖτε βέβαια νὰ πῆτέ πως τὸ νησί μας δὲν εἶν' ὄμορφο! μοῦ λέγει ἄξαφνα.

Τί ν' ἀπαντήσῃς; Μπορεῖς νὰ κακοκαρδίσῃς τόρα τὸ κορίτσι; Ἔπειτα, βλέπεις, μὲ τὴν ἐρώτηση προεξώφληδε τὴν γνώμη μου καὶ μὲ ὑπαγόρεψε τὴν ἀπάντησιν ποῦ χρωστοῦσα. Μὰ ἔλα, διάολε, ποῦ ὁ καθένας ἔχει φιλότιμο! Εὐτυχῶς δὲ χρειάζεται καὶ πολὺ ἐξυπνάδα γιὰ νὰ ἐξοικονομήσῃς τὰ πράματα σὲ τέτοιου εἴδους περιστάσεις. Χωρὶς νὰ θέλω ἔκαμα κ' ἐγὼ τὸ ρωμαντικό, τὸν ἱππότη γιὰ πρώτη φορὰ στὴ ζωή μου καὶ ὑψόνοντας τὴ φωνὴ ἔλεξα τοιάδε.

— Δεσποινίς, μπορεῖ κανεὶς νὰ βρίσκεται στὰ νησιὰ τῶν Μακάρων καὶ νὰ σταναχωριέται, ὅπως καὶ μπορεῖ νὰ βρίσκεται σ' ἕνα ξερονῆσι, χωρὶς αὐτὸ νὰ τὸν ἐμποδίζῃ νὰ εἶναι ὁ πιὸ εὐτυχισμένος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου!.. Πιστέψτε με, εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένος ἐδῶ σήμερα.

Κ' ἔτσι τὴν γλυτώσαμε.

Ἡρ. Γ. Πίντζας.

Ἀστυνόμος τις συλλαμβάνει καθ' ὁδὸν ἕνα κλέπτην καὶ τὸν ἐρωτᾷ πῶς ἐτόλμησε τώρα μὲ τὸν στρατιωτικὸν νόμον νὰ κλέψῃ ἕνα δακτυλίδιον ἀπὸ τὸν δεῖνα χρυσοχόον.

— Δὲν τὸ ἔκλεψα, κύριε ἀστυνόμε, ἀπήντησεν ἑτοιμότατα ὁ κλέπτης, ὁ χρυσοχόος μοῦ εἶπε πῶς ἕνεκα τῆς κακῆς κατασταστάσεως τῆς ἀγορᾶς μας, θὰ μοῦ τὸ ἐπώλει δι' ἕνα κομμάτι ψωμί. Τότε ἐγὼ τοῦ ἄφησα ἕνα κομμάτι ψωμὶ ποῦ εἶχα στὴν τσέπη μου καὶ πῆρα τὸ δακτυλίδι.

Σ' ΕΝΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙ

Ἕνα πρωΐ μυρωμένο ἀνοιξιάτικο, ἐβλάστησες ἐκεῖ στὸ ἀνθόπαρτο περιβόλι τῆς ζωῆς, λουλοῦδι μικρό. Ἐβλάστησες τὴν ὥρα ποῦ ἡ γύρω σου φύσις ἐκοιμᾶτο ἀκόμα καὶ τὰ λουλούδια τὰ ἄλλα κλεισμένα στοὺς κάλυκας ὠνειρεύοντο. Λειλὸ δειλὸ μὲ τὴ λευκάδα σου τὴν ἀγνή, τὸ σύμβολο τῆς ἀθῶας καὶ τρυφερῆς ψυχῆς σου, ἄνοιξες, τὰ μισοκλεισμένα ἀκόμα πετάλά σου καὶ γύριες μὲ παρθενικὴ συστολὴ νὰ διῇς τὸν τριγύρω σου κόσμο, τὸν ἄγνωστο γιὰ σένα ν' ἁπλώσῃς τὰ φύλλα σου καί, νὰ χύσῃς τὴν ἀγνὴ πρωϊνὴ μυρωδιά σου καὶ νὰ ζήσῃς καὶ σὺ μὲ τοῦ περιβολιοῦ τὰ λουλούδια τὰ ἄλλα.

Μὰ σύ... λουλοῦδι μικρό, ἦσουν πολὺ τρυφερό, ἦσουν δειλὸ καὶ ἀθῶο καὶ μόλις τὸ πρῶτο τρεμουλιαστὸ φῶς τῆς ροδόχρυσης αὐγούλας ἀντίκρυσε τὴν ἀγνή καὶ ὡραία σου ὄψι, ἐσὺ ἔκλεισες, ἔκλεισες χωρὶς νὰ χαμογελάσῃς, χωρὶς νὰ σὲ χαϊδεύσουν οἱ ἀκτῖνες οἱ ἀργυρόχρυσες τοῦ ἥλιου, χωρὶς ἡ πρωϊνὴ αὔρα νὰ παίξῃ μὲ τὰ φύλλα, σου χωρὶς ἡ μικρὴ κόρη νὰ σὲ θωπεύσῃ μὲ τὰ ἁβρὰ δάχτυλά της καὶ ν' ἀκούσῃς τὸ πρῶτο τραγοῦδι τοῦ γλυκοῦ κορυδαλοῦ, χωρὶς τέλος νὰ ὀκορτίσῃς παντοῦ... παντοῦ τὸ πρῶτό σου μῦρο, λουλοῦδι μικρό, λουλοῦδι δειλό! λουλοῦδι παρθένο! Τώρα κλεισμένο... θαμμένο στὴ γῆ.. ἀλλοῦ κάπου.. στὸ περιβόλι τῆς ἀληθινῆς ζωῆς.. στὸ περιβόλι τὸ ἡλιόλουστο θὰ βλάστησες.. ἐκεῖ ποῦ ὅλα τὰ ἄνθη ἔχουνε τὴ λευκάδα σου.. καὶ ὅλη τὴν ἀγνὴ ἀθωότητά σου. Καὶ θὰ ἔρχωνται τὰ ὄμμορφα ξανθὰ ἀγγελούδια νὰ σβύνουνε τὴ δίψα τους μὲ φιλιά.. καὶ νὰ χαϊδεύουνε τὰ ντροπαλά σου ἀθῶα φύλλα μὲ τὰ μάγουλά τους τὰ βελουδένια. Καὶ σύ;.. Ἐκεῖ ἐσύ, θὰ μοσχοβολᾷς καὶ θὰ ραντίζῃς μὲ τὴ διαμαντοστάλαχτη δροσιά σου τὸ περπάτημα ἐκείνου ποῦ σ' ἔδωκε τὴν αἰώνια ζωή, τὸ γλυκὸ φῶς, τὴν τέλεια εὐτυχία.

Βασίλειος Μ. Ἠλιάδης.

ΤΡΕΛΛΑ ΦΥΛΛΑ

ΓΙΑ ΤΟ ΠΤΩΧΟ ΣΚΑΙΤΙΓΚ

Οἱ περισσότεροι ἀπὸ τοὺς ἀναγνώστας μου θὰ εἶδαν δὲν ἀμφιβάλλω τοὺς **Ληστάς,** *τὴν κλασικὴν ὀπερέτταν τοῦ Ὀφεμπαχ. Μέσα ἐκεῖ ὑπάρχουν οἱ περίφημοι ἐκεῖνοι καραβινιέροι, ποῦ σὲ κάθε κατόρθωμα τῶν Ληστῶν, ἔφθαναν πάντοτε ἀργά.*

Τοὺς καραβινιέρους λοιπὸν αὐτοὺς μοιάζω ἐγώ.

Γιὰ τὸ Σκαῖτιγκ-Ρίγκ ἐγράφησαν ἕως τώρα, παρὰ πολλά. Μερικοὶ ἔγραψαν περὶ αὐτοῦ ἀπὸ περιωπῆς. Ἄλλοι πάλιν τὸ ἐκαυτηρίασαν, γιὰ νὰ δικαιολογήσουν, φαίνεται, τὴν προσωνυμίαν τοῦ «σάπιου» ποῦ ἔδωκαν εἰς τὸ ἀθῶον αὐτὸ σπόρτ. Ἐν γένει ὅλοι οἵ τε ἐθελονταὶ καὶ οἱ ἐξ ἐπαγγέλματος συνάδελφοί μου τοῦ ἐπετέθησαν ἐλεεινά.

Καὶ αἱ **ἐπιθέσεις** *αὐταὶ* **ἐκαρποφόρησαν,** *διότι τὸ Σκαῖτιγκ-Ρίγκ... ἐπολλαπλασιάσθη: ἀπὸ ἕνα ποῦ ἦτο, ἔγιναν τρία.*

Μ' αὐτὴν λοιπὸν τὴν εὐκαιρία, ἔρχομαι κ' ἐγὼ τώρα, σὰν τὸν καραβινιέρον τοῦ Ὀφεμπαχ, νὰ εἰπῶ δυὸ λόγια γιὰ τὸ... συγγνώμην, γιὰ τὰ Σκαῖτιγκ-Ρίγκ.

Πτωχὸ ἀθῶο παιγνίδι! Τί δὲν σοῦφαλαν! Καὶ

γιατί ; . . . Γιατί ἔχεις τὴν καλωσύνην νὰ διαπλάττῃς, ἐπὶ τὸ πλαστικώτερον, τὰ ἄνω μέρη χαριτωμένων μικρῶν ποδιῶν. Χάρις σ' ἐσένα, πολλαὶ ἀντιπρόσωποι τοῦ ὡραίου φύλου θὰ εὔχωνται ὁλοψύχως νὰ βρέχῃ κάθε μέρα, γιὰ νὰ ἠμποροῦν νὰ ἐπιδεικνύουν τὴν πλαστικότητα—καὶ ὄχι, ὡς ἄλλοτε, τὴν ἰσχνότητα—τῶν κνημῶν των.

Οἱ ἐχθροί σου, καλό μου Σκαῖτιγκ, σὲ κατηγοροῦν ὅτι πρὸς χάριν σου, πολλαὶ γυναῖκες ἔπεσαν . . . Ἀλλὰ μήπως σ' αὐτὸ πταίεις ἐσύ ; Γιὰ τὴν πτῶσίν της πταίει πάντοτε ἡ γυναῖκα. Ποιὸς τῆς εἶπε νὰ λοξοδρομῇ καὶ νὰ παρεκκλίνῃ τῆς εὐθείας ὁδοῦ . . .

Μὴν ἀπελπίζεται λοιπόν, ἀγαπητό μου, Σκαῖτιγκ. Ὅσο σὲ κατηγοροῦν, τόσῳ πειὸ περιζήτητον γίνεσαι. Καὶ θὰ γίνῃς τόσον περιζήτητον, ὅσον ἡ γυναῖκα ἐκείνη, γιὰ τὴν ὁποίαν, λέγουν, πῶς ἔχει πολλοὺς ἐραστάς...

Ν. Χάρης.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΣΤΕΦΑ

«Ἄ, βλέπω καὶ εἶσαι μὲ τὰ ἔξοχα σου σήμερα !» διεμαρτυρήθη ὁ σιὸρ Παυλάκης. Καὶ πῶς ; Δὲν θυμᾶται ποῦ τὸ ἔχουν ἀντέτι, συνήθειο τόρα τόσα χρόνια, νὰ πηγαίνουν μαζὺ καὶ νὰ γυρίζουν ἀπὸ τὴν Ἁγίαν Τριάδα νὰ πίνουν τὸν καφὲ εἰς τῆς Νικολέταινας, τῆς ἀνεψιᾶς του ; Καὶ γιατὶ πανατῇ νὰ μὴν πᾶνε φέτος ; Ἄ, ὅλα κι' ὅλα, μὰ τἀντέτια του ὁ σιὸρ Παυλάκης δὲν τὰ χαλάει. Ἔχει σε κακό. Μπᾶ, μπᾶ ! . . Ἀλλ' ὁ Γιακουμάκης ἐπέμενεν. Ἀντέτια καὶ κολοκύθια. Ναί, βλέπεις δὲν θὰ τοὺς εὕρισκε ὁ χρόνος ἂν δὲν ἐπήγαιναν εἰς τὸν ἑσπερινὸ τοῦ Ἁγίου Ἰγνατίου . . .

«Ἔπειτα οἱ μερίες ἐκεῖνες δὲν εἶνε τόσῳ καλές», εἶπε πονηρῶς μειδιῶν ὁ Μαρῆς· «καὶ νὰ σᾶς ἰδοῦνε ἐκεῖ γέρους ἀνθρώπους . . .»

— «Ντράπου, ντράπου !» τὸν διέκοψεν αὐστηρῶς ὁ Γιακουμάκης.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀκριβῶς εἰσῆλθαν εἰς τὸ Φαρμακεῖον, βροντοσυζητοῦντες μᾶλλον ἰταλιστί, δύο ἰατροὶ ἐκ τῶν παλαιῶν. ἀνόμοιοι καὶ κατὰ τὴν μορφὴν καὶ κατὰ τὴν ἐνδυμασίαν,—παχὺς καὶ ἀτημέλητος ὁ εἷς, ἰσχνὸς καὶ κομψευόμενος ὁ ἄλλος,—καὶ μὴ ἔχοντες κοινὸν παρὰ τὴν λαβήν, ὁμοίως λευκὴν κοκκαλίνην, τῶν ῥάβδων των. Μὲ τὴν διαφορὰν πάλιν ὅτι ἡ μὲν ῥάβδος τοῦ χονδροῦ ἦτο πολὺ λεπτή, ἐν ᾧ τοῦ ἰσχνοῦ ἦτο χονδροτάτη.

— «Μπογκιόρνο, σινιόροι !»

— Προσκυνῶ, ντετόροι μου, προσκυνοῦμε !

— Τί νέα, ντούνκουε ; Πῶς τἀκοῦτε σεῖς ἐδώθενε τὰ πράμματα;

— Τὰ ἴδια, ντετόρο μου, ὅπως τἀκοῦτε καὶ μέσαθε.

— Πᾶ νὰ πῇ ;

— Πᾶ νὰ πῇ κόσμος χαμένος, τόπος φτωχὸς καὶ κακοροίζικος, ποῦ βγάνοντας τσοὶ τσιποῦες ποῦ ἤρθανε σήμερα τὴν αὐγή, τάλλα οὔλλα εἴμαστε γιὰ πτίξιμο.

— Ἀλήθεια, καημένε Παυλάκη. Κάτι τσιποῦρες τόσες, ποῦ εἶνε πρᾶγμα ράρο καὶ βίος ἀπὸ δαῦιες. Στὸν Ἄμμο ποῦ πέρναα τόρα, χαλάει ὁ κόσμος.

— Κρῖμας ! Νὰ μὴν ἔρθουνε ἀμποτορήτερα. Δὲν τῶξερα ὁ καῖμενος καὶ πῆρα κρήας. Θὰ πάρω ὅμως τόρα τόρα καμμία δύο λίτρες γιὰ τὸ βράδυ, γὰν τσὶ κάμω γητές.

—Μὲ σίσκλα πᾶνε πολὺ ἄμμορφα... Γιά, νὰ κάτσω ἔδεπα ποῦ εἶνε ***ἀπάγκιο.***

Εἰς τὴν γωνίαν πράγματι ὅπου ἐκάθισεν ὁ παχὺς ἰατρὸς δὲν ἔφθανεν ἐκ τῶν ἄνωθεν ἀνοικτῶν παραθύρων ἡ ὑπόψυχρος πνοὴ τοῦ βορρᾶ, ἡ κατευοδώσασα αἰσίως ἐκ Μεσολογγίου τὸ πλοιάριον μὲ τοὺς ὡραίους ;χθὲς, τὸ χάρμα τῶν γαστριμάργων. Ἐστάθη ὄρθιος, κατὰ τὴν συνήθειάν του, ὁ ἄλλος ὁ ἰσχνός, στηρίζων τὸν ἀγκῶνα ὀπισθεν ἐπὶ τοῦ μαρμάρου τῆς τραπέζης καὶ κρούων τὴν ῥάβδον του συνεχῶς ἐπὶ τῶν σανίδων τοῦ πατώματος. Καὶ ἡ πρωϊνὴ συνομιλία εἰς τὸ Φαρμακεῖον βαθμηδὸν ἐζωηρεύετο, μὴ ἔχουσα τὸ οἰκεῖον ἐκεῖνο καὶ ἀπόκρυφον τῶν ἑσπερινῶν συνδιαλέξεων, τῶν μυστηριωδῶν καὶ σκανδαλωδῶν ἀνακοινώσεων, ἀλλ' ἀντιθέτως εἰς φαιδρὸν τόνον μὲ ἀστειότητας καὶ μὲ γέλωτας. Ἡ φαιδρότης καὶ ἡ ποικιλία ἐπετάθη ὅταν ἦλθε γεμάτος ὄρεξιν ἀπὸ τὴν Λέοχην καὶ ὁ κύριος Μαρκίδας, ἀνὴρ μεσῆλιξ ἀλλὰ μὲ αἴγλην ἀκόμη νεανικήν, ὁ ὁποῖος ὅταν δὲν εὑρίσκετο εἰς στιγμὰς ***σπληνὸς*** *κατὰ τὰς ὁποίας ἐροξένει φρίκην, ἦτο κατὰ τὴν ὁμολογίαν ὅλων, ὁ πλέον γουστόζος ἄνθρωπος τῆς χώρας. Ὡμίλησαν περὶ τῶν ἐκλογικῶν—ὁ ἅρτος ὁ ἐπιούσιος; —περὶ τῆς φιλαρμονικῆς, ἡ ὁποία ἐκινδύνευε νὰ διαλυθῇ καὶ μετὰ βίας διετηρεῖτο ὀλίγας ἡμέρας ἀκόμη μέχρι τοῦ ἀποτελέσματος τῶν ἐκλογῶν· περὶ ψαρικῆς ἐν γένει, περὶ τῶν φαντασμάτων τὰ ὁποῖα εἶδεν ἕνας κάποιος εἰς ἕνα κάποιο σπίτι καὶ ἐν γένει περὶ φαντασμάτων καὶ ψευτῶν· καὶ περὶ τῶν ἐξόχων μονολόγων τοὺς ὁποίους ἔκαμεν ἕνας ἄλλος κατὰ τῆς ἐρωμένης του, τῆς* ***καπέλας του,*** *ἡ ὁποία τὸν εἶχεν ἀφήσει ἐσχάτως μὲ ὅλο τὸ μαῦρο χαβιάρι,—(ἕνα κουάρτο τοῦ λίτρας ἀπὸ τοῦ Γερόλυμπου, μία καὶ πενῆντα, ἀφεντάδες !)—ποῦ τῆς ἐπῆγαινε βράδυ παρὰ βράδυ . . . Καὶ διηγοῦντο ἀνέκδοτα ἐντόπια, παλαιὰ καὶ νέα, τῶν ὁποίων ὁ παχὺς ἰατρὸς ἦτο ταμεῖον ἀνεξάντλητον, καὶ ἀπήγγελαν ποιήματα ἀστεῖα, ἐξ ὧν ὁ Μαρκίδας εἶχε συλλογὴν πλουσίαν, καὶ ἀπεμνημόνευαν στίχους ἐκ τοῦ Χάση, τῆς ἀπὸ ἑκατὸν ἐτῶν δημοφιλοῦς κωμῳδίας τοῦ Γουζέλη. Τὸ νωπότερον ἀνέκδοτον ἦτο τὸ τοῦ Πανανοῦ, ὁ ὁποῖος περὶ τοῦ ἀρκετὰ* ***ἰσχυροῦ*** *σεισμοῦ τοῦ λαβόντος χώραν πρὸ δύο ἡμερῶν, εἶχεν ἀποφανθῇ δημοσίᾳ ὅτι «ἕνα κουάρτο τοῦ ὥρας ἂν ἐβάστασε ἀκόμα, ἀφεντάδες, σπίτι δὲν θὰ ἔμενεσκε μὲς τὴ χώρα ὁλόρθο.» Τὸ ἤκουσεν ἀπὸ μέσα ποῦ τὸ ἔλεγαν ὁ ἀγαθὸς ἄνθρωπος καὶ εἶπε καταφέρων τὸν κόπανόν του κινῶν τὴν κεφαλήν του ἐν μέσῳ γέλωτος γενικοῦ:*

«Ἀμὴ τί; δὲν εἶπα καλά;»

Ἐκ τῶν ἀστείων ποιημάτων, θύελλαν γελώτων ἐξήγειρεν ἓν δίστιχον ἐπίγραμμα εἰς ***Τριζόνι*** *ποῦ δὲν* ***ἐκηλαϊδοῦσε,*** *ποιηθὲν ὑπό τινος Μανωλάκη Κατσαΐτη, ἐξαρχοπούλου ζῶντος τότε ἀκόμη καὶ περιφήμου διὰ τὸ ἄσπανδον αὐτοῦ μῖσος κατὰ τῶν ἄρθρων καὶ τῶν μορίων, οὕτως ὥστε τὰ ἰδιόρρυθμα στιχουργήματά του, κατὰ τὸν Μαρκίδαν, εἶχαν μορφὴν τηλεγραφημάτων:*

Στερέψω φαΐ σου,
Φτωχύνῃ κορμί σου !

Τέλος, ἐκ τῶν καλοθυμήτων στίχων τοῦ ***Χάση,*** *εἰς τὴν μικρὰν ὁμήγυριν ἐπροξένησαν ρῖγός τι ἡδονικὸν—ἴσως ἐκ τῆς συγκυρίας —οἱ ἑξῆς, ἀναποληθέντες ὑπὸ τοῦ κομψευομένου ἰατροῦ, κσθ' ἣν στιγμὴν εἰσῆλθε νάγοράσῃ σαντονίναν γέρων τις φεοφόρος μ' ἕνα γαμπᾶν πολύθυρον ὡς τὸν τρίβωνα τοῦ Διογένους:*

Καλημερούδια, ἀδερφέ ! Σήμερα κάνει κρύο
Ἄφησα τὸ παλιόβελο καὶ μ' ἔπιασε τὸ ρῖο.
Μοῦ ἐγίνη κρεμιδόφλουντζα καὶ ὁλοῦθε μπάζει ἀέρα,
Πουνέντε, ὅσρια, γαρμπῆ, κόρφο καὶ λεβαντιέρα.

Καθ' ὅλον αὐτὸ τὸ διάστημα, ἡ θύρα τοῦ Φαρμακείου, μὲ δύο τρεῖς, εἰκονογραφημένας ἐτικέτας φαρμακεμπόρων, ἀνηρτημένας ὀπισθεν τῶν ὑάλων της, ἠνοίγετο συχνὰ διὰ νάφήσῃ δίωδον πότε εἰς ἀγοραστήν, πότε εἰς χωρικὸν ζητοῦντα συμβουλὴν ἰατρικήν

πότε εἰς ὁδοντόρον, πότε εἰς γείτονα φιλοίκειον, ἐκ τῆς ἰδιαιτέρας ῥάτσας τῶν ἀνθρώπων, ποῦ διημερεύουν εἰς τὰ Φαρμακεῖα, πότε εἰς ὑπηρέτην. Ἐν τῷ μεταξὺ ἔφυγεν ὁ σιὸρ Παυλάκης, τὸν ὁποῖον ἔκραξαν ἀπὸ τὸ μαγαζί, χωρὶς νὰ ἠμπορέσῃ νὰ καταφέρῃ τὸν Γιακουμάκην διὰ τὴν αὐριανὴν ἐκδρομήν, καὶ ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Μαρκίδα εἰς τὸ σπίτι ὁ Πανανός, νὰ ἰδῇ μὴ χρειάζεται τίποτα. Ἡ δὲ ἀπέναντι γρίλια εἶχεν ἀνοιχθῇ καὶ ἐπρόβαλεν ἐπὶ τέλους νεᾶνις ξανθομάλλα καὶ ὠχρά,—ὄψις ἡ ὁποία ἠθέρρυνεν ἐξόχως τὸν Μαρῆν καὶ τὸν ἔκαμνε νὰ προσποιῆται προσοχὴν εἰς τοὺς περὶ αὐτὸν διαλόγους καὶ νὰ γελᾷ ὅταν δὲν ἤρμοζε. Πολλοὶ τῶν εἰσερχομένων ἐλάμβαναν μέρος ἀμέσως εἰς τὴν συνομιλίαν καὶ παρέμεναν χωρὶς νὰ ἔχουν σκοπὸν ἢ εὐκαιρίαν, ὁσάκις μάλιστα ἐπροκαλοῦντο ὑπὸ τοῦ Μαρκίδα ἢ τῶν ἰατρῶν νὰ ὁμιλήσουν. Μεταξὺ αὐτῶν ἀξιοσημείωτος ἦτο εἷς ἄνθρωπος, φρόνιμος μὲν καθ' ὅλα τὰ ἄλλα καὶ ἀγαθός, ἔχων ὅμως τὴν ἐπιμονὴν νὰ βεβαιώνῃ μετὰ σοβαρότητος ὅτι τὸ ζωδιακὸν ψῶς, τὸ ἀναφανὲν τῷ 1872, δὲν ἦτο παρὰ ἀπειρία μπαρμπουνιῶν, ἐκχειλίσασα ἐκ τοῦ Ὠκεανοῦ, ὡς ἐβεβαιώθη αὐτὸς ἐπισκοπήσας τὸ φαινόμενον δι' ἰσχυροῦ τηλεσκοπίου ἀπὸ τοῦ ὕψους τῆς Ποχάλεως. Τὸν ἔκαμαν νὰ διηγηθῇ διὰ μακρῶν τὰ πειράματά του, ἐσταύρωσαν δὲ πολὺ καὶ μία γυναῖκα ἀπὸ τὸν Ἅϊ-Γεώργη ποῦ ἦλθε νἀγοράσῃ θεριακὴν καὶ ποῦ εἶχεν εἰς τὸ σπίτι της μίαν Παναγίαν περὶ τῆς ὁποίας ἦτο πολὺ διαδεδομένη ἡ ἐξῆς θαυματουργὸς ἰδιότης: Ὁ θέλων νὰ ἴδῃ ἂν θὰ τοῦ ἐγίνετο κάτι ἐπιθυμητόν, δὲν εἶχε παρὰ νὰ θέσῃ ἓν νόμισμα ἐπὶ τοῦ ὑαλίου τῆς εἰκόνος, ἐρωτῶν μὲ τὸν νοῦν του καὶ ἂν μὲν τὸ νόμισμα ἔμενε κολλημένον ἐκεῖ ἡ ἀπάντησις ἦτο καταφατική, ἂν δὲ κατέπιπτεν, ἀρνητική. Ἐπειδὴ ὅμως τὰ οὕτως ἐπικολλώμενα νομίσματα ἦσαν ὅλα εἰς ὄφελος τῆς γυναικός, ἐνοεῖται ὅτι τὸ συμφέρον της ἦτο ὄχι βέβαια νὰ εἶνε καταφατικαὶ τῆς Μοίρας αἱ ἀπαντήσεις, ὅσον νὰ ἔχῃ ἡ ὑαλὸς ἐλκτικάς τινας καὶ κολλητικὰς ἰδιότητας· καὶ διὰ τοῦτο ἰσχυρίζετο ὁ παχὺς ἰατρός, ἐν ᾧ ἡ γυνὴ διεμαρτύρετο σταυροκοπουμένη, ὅτι τὴν θεριακὴν τὴν ἤθελε «γιὰ νἀλείφῃ μὲ δαύτη τὸ γυαλὶ τοὶ Παρθένας, ποῦ θἄν τὴ σταυρώσῃ.»

Οὕτως ἡ ὥρα παρῆρχετο καὶ ἡ ἡμέρα ἔβαινεν ὁμοία ἀπαρεγκλίτως πρὸς τὰς ἀδελφάς της, καὶ τὰς παρελθούσας καὶ τὰς μελλούσας ὑποθέτομεν. Ἡ διάθεσις ὅμως τοῦ Γιακουμάκη ἐξηκολούθει νὰ εἶνε κακή. Ἀπορροφημένος ὑπὸ τῶν σκέψεών του καὶ ὑπὸ τῆς ἐργασίας του, τὴν ὁποίαν ἐπεζήτει καὶ ἀφῆρει ἐπίτηδες ἐκ τῶν χειρῶν τοῦ Μαρῆ, διὰ νὰ ἔχῃ ἐπασχόλησιν, τοὺς ἄφινε νὰ ὁμιλοῦν καὶ νὰ γελοῦν, χωρὶς σχεδὸν νὰ προφέρῃ λέξιν. Ἡ ἀποχὴ αὕτη καὶ ἡ δυσθυμία τοῦ συνήθως τόσῳ φιλολάλου καὶ φαιδροῦ γέροντος, ἔκαμαν ἐντύπωσιν εἰς τοὺς παρευρισκομένους, οἱ ὁποῖοι ἀπέτειναν συχνὰς ἐρωτήσεις καὶ ἐζήτουν πληροφορίας.

«Γιατὶ λοιπὸν ἔτσι σκουτουφλισμένος σήμερα, σιὸρ Γιακουμάκη;»

Ἀλλ' ὁ Μαρκίδας, ὁ ὁποῖος κάτι εἶχε μυρισθῇ καὶ κάτι εἶχεν ἀκούσει ἀπὸ τὰς οἰκογενειακὰς ἀνωμαλίας τοῦ βοηθοῦ του, ἔνευσεν εἰς τοὺς ἄλλους κρυφὰ νὰ μὴ τὸν ἐνοχλοῦν. Ἐκ τῶν νευμάτων αὐτῶν, τῶν μεστῶν οἴκτου καὶ παρακλήσεως, ἐπεισέγετο ἡ περιέργεια ἀλλ' ἀφίνετο ἥσυχος ὁ Γιακουμάκης. Ὅσάκις δὲν εἶχεν ἀγοραστήν, ἄφινε τὴν τράπεζαν, καὶ διασχίζων μὲ τανοιχτά του βήματα τὸ πάτωμα ἤρχετο καὶ ἐσταμάτα παρὰ τὴν θύραν, βλέπων ἔξω.

Εἰς μίαν τῶν ἐπισκοπίσεων τούτων τῆς ὁδοῦ, εἶδε διερχόμενον τὸν Τώνην Τακαδέλον,—ὁ νέος περιεπάτει βραδέως καὶ δὲν ἐφαίνετο ὅτι εἶχε σκοπὸν νὰ εἰσέλθῃ ἀκόμη,—τῷ ἔκρουσε δὲ ἀμέσως διὰ τῶν δακτύλων τὸ ὑαλίον τῆς θύρας.

«Ὦ!» ἔκαμε στραφεὶς πρὸς τὸν κρότον ὁ Τώνης καὶ ἔσπευσεν εἰς τὸ Φαρμακεῖον ὅπου ἔχεινε δεκτὸς μεγάλων ἐνδείξεων φιλίας καὶ ἀγάπης. Καὶ πῶς ὄχι; Ὁ παχὺς ἰατρὸς ἦτο ἐξάδελφός του, ὁ κ. Μαρκίδας φίλος του οἰκογενειακὸς ἐκ τῶν στενωτέρων, καὶ οἱ ἄλλοι ἐκτὸς τοῦ λιούρη Πανανοῦ, ὁ ὁποῖος ἔλειπε, γνώριμοι καὶ λομπαρδιανοί. Ὁ ἰσχνὸς ἰατρός, ὁ ὁποῖος ἡτοιμάζετο νὰ ἐξέλθῃ διὰ δύο-τρεῖς ἐπισκέψεις ποῦ εἶχεν ἀκόμη εἰς τὴν γειτονειάν, τῷ ἔκαμε τὸ ἑξῆς φιλοφρόνημα:

«Πρόσεξε, σιὸρ Τώνη μὴν κτυπήσῃς στὸ πατερό καὶ μᾶς τὸ σπάσῃς!»

Ἰδὼν δὲ τὸ χαριέστατον μειδίαμα, τὸ ἀσφαλές, δι' οὗ ὁ νέος ὑπεδέχθη τὸ σκῶμμα, ὁ ἰατρὸς ἐστράφη πρὸς τὸν Γιακουμάκην καὶ τῷ εἶπε σιγά, ἀλλ' ὥστε νἀκουσθῇ:

«Τὰ τί μὰ ἐρέσει ἐτοῦτος ὁ νέος! σὲ οὔλά του, μὰ σὲ οὔλά του!

— Καὶ πῶς λοιπὸν ἀπὸ τσὶ γειτονιές μας τέτοιαν ὥρα;» ἠρώτησεν ἔπειτα ὁ κ. Μαρκίδας. «Μὴ σ' ἔστειλε ὁ πατέρας σου γιὰ ψήφους;

— Ὄχι, ἀδερφέ!» ἀπήντησεν ὁ Τώνης γελῶν, ἂν καὶ δὲν εἶχεν ἀνάγκην ὅρκων διὰ νὰ τὸν πιστεύσουν.» Ἔτσι βγῆκα νὰ πάρω κομμάτι λιακάδα, καὶ χωρὶς νὰ τὸ καταλάβω 'κύλισα ἴσια μ' ἐδῶ.

— Ὡραῖα μέρα, ἀλήθεια καὶ ὕστερα ἀπὸ τὸ κακὸ τὸ ψεσινοβράδυνο;»

Ὁ Γιακουμάκης ἤκουσε τὸν μικρὸν αὐτὸν διάλογον μετ' ἀγωνίας. Ἄ, τόρα, τόρ' ἀμέσως ἔπρεπε νὰ τῷ ὁμιλήσῃ... Μὴ ὑποπιεύων ὅτι ἐγνώριζε τίποτε ὁ νέος ἀπὸ τὰ διατρέξαντα, οὐδὲ δυνάμενον νὰ ἐντοήσῃ τὸν σκοπὸν τῆς ἀσκόπου του περιπλανήσεως, ἐσυλλογίσθη ὅτι τὴν πρωΐαν ἐκείνην ποῦ βγῆκε ἔτσι νὰ πάρῃ λίγη λιακάδα, φυσικὸν ἦτο νὰ ἔκαμνε καὶ καμμίαν ἐπίσκεψιν ἀπὸ τὰς συνειθισμένας ὡς τὸ σπίτι, χωρὶς ἄλλο... Τὸ δύσκολον αὐτὸ κίνημα ἔπρεπεν ἀφεύκτως νὰ τὸ ἀποτρέψῃ· ὁ καλλίτερος δὲ τρόπος ἦτο ὁ εὐθὺς καὶ ἀποφασιστικός, τὸν ὁποῖον ἐξ ἀρχῆς εἶχε κατὰ νοῦν. Εὗρε τὴν εὐκαιρίαν, ἐπληροίασε τὸν Τώνην καὶ τῷ εἶπεν εἰς τὸ αὐτὶ μὲ ὅλην τὴν δυνατὴν ἀβρότητα:

«Νὰ μοῦ κάμῃς τὴ χάρι, πρὶν φύγῃς, νὰ σοῦ πῶ ἕνα λόγο ποῦ εἶνε χρεία.»

— Μετὰ χαρᾶς σου» ἀπήντησεν ὁ νέος, προσποιούμενος μεγάλην ἀταραξίαν, ἀλλ' ὄχι ἐντελῶς ἀνυγκίνητος. «Ἀμέσως, μάλιστα, ἂν ἀγαπᾷς.»

Ἤρεμον ἦτο τὸ μικρὸν ἐργοστάσιον ὅπου εἰσῆλθαν. Ἀπέκειτο χαμαὶ τὸ ὑπερμέγεθες ὑγδίον καὶ το μικρὸν σκαμνίον ὅπου πρὸ ὀλίγου ἐκάθητο ὁ Πανανός, ἐκεῖ πλησίον τοῦ παραθύρου μὲ τὰς σιδηρᾶς κιγκλίδας. μεθ' ὧν ἐφαίνοντο ὡς συμπλεκόμενοι οἱ γυμνόφυλλοι κλῶνοι συκῆς, φυτευμένης εἰς τὴν αὐλήν. Ἐπὶ εὐρείας τραπέζης εὑρίσκοντο συσσωρευμέναι ἐν ἀταξίᾳ φιάλαι ποικιλόχρωμοι, ἰγδία ὑάλινα μικρά, ποτήρια ἄπλυτα καὶ ωλῆνες σπασμένοι. Ἐκ τοῦ σωροῦ δὲ τούτου τῶν ἀγγείων μὲ τὰ καθιζήτημα τῶν φαρμάκων, ἀνεδίδετο ἡ ὁσμὴ τοῦ φατνικοῦ ὀξέος βαρεῖα, πτωματώδης, πληροῦσα τὴν ἀτμόσφαιραν καὶ βραδέως βιβρωσκομένη ὑπὸ τῆς πυρᾶς, ἡ ὁποία ἔκαιεν εἰς τὴν μικροσκοπικὴν ἑστίαν. Κανεὶς ἀπὸ τοὺς δύο δὲν ἐκάθησεν ἐπὶ τῆς μοναδικῆς ἕδρας, τῆς εὑρισκομένης ἐκεῖ. Ὁ Τώνης ἐστηρίχθη ἀμελῶς ἐπὶ τοῦ χείλους τοῦ παραθύρου, πατήσας τὸν ἕνα πόδα ἐπὶ τοῦ σκαμνίου τοῦ Πανανοῦ· ἐν ᾧ ὁ Γιακουμάκης ἐτοποθετήθη ἐπὶ τῆς γωνίας τῆς τραπέζης, οὐρας καὶ ἐμπλέξας μεταξὺ τῶν ποδῶν του τὴν ἕδραν, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐστήριξεν τὰς χεῖρας.

Εἰς τοιαύτας περιστάσεις δὲν ἔχανεν τὸ θάρρος του. Ἔκαμεν ἓν προοίμιον μεστὸν κολακειῶν πρὸς τὸν νέον καὶ πρὸς τὴν οἰκογένειάν του, ἐνῶ ὁ Τώνης ὑφίστατο μειδιῶν τὴν ρητορικὴν καὶ περιμένων τὸ ἀνυπόφευκτον **ἀλλά**. Ἐπὶ τέλους ὁ Γιακουμάκης ἔδωκεν εἰς τὸ ἄτριχον πρόσωπόν του περίλυπον ἔκφρασιν καὶ τὸ ἐξεστόμωσεν: «Ἀλλὰ... ὁ κόσμος εἶνε κακός! Καὶ ἐπηκολούθησε μακρὸς φιλιππικὸς κατὰ τοῦ κόσμου, τοῦ φαύλου καὶ τοῦ πονηροῦ, ὁ Θεὸς νὰ σὲ φυλάῃ, ποῦ τὸ τόσο τὸ κάνει τόσο, ποῦ παρεξηγεῖ αἰωνίως καὶ σοφίζεται, ποῦ δὲι πιστεύει οὔτε εἰς φιλίαν, οὔτε εἰς ἀρετήν, ποῦ δηλητηριάζει καὶ θανατόνει ὑπολήψεις μὲ τὴ γλῶσσάν του, καὶ τὰς ἰδιοτροπίας τοῦ ὁποίου ὅλοι, καὶ μάλιστα ὅποιος ἔχει θηλυκὸ παιδί, εἶνε ὑποχρεωμένοι νὰ κλίνουν ὡς δοῦλοι, — σοὶ Κύριε! — ἂν θέλουν νὰ ἔχουν ἥσυχο τὸ κεφάλι τους

καὶ τὸ σπίτι τους . . . Ὁ Τώνης καὶ εἰς αὐτὰ δὲν εἶχε καμμία ἀντίρρησιν, κατανεύων διαρκῶς καὶ ἐπιοπεύδων διὰ τῆς σιωπῆς του τὸ συμπέρασμα. Ἤλθε τέλος πάντων καὶ αὐτό, Ὁ γέρων ὡλίσθη μὲ ὅσην γλυκύτητα εἶχεν εἰς τὴν διάθεσίν του, — τοῦτο ὡς πρὸς τὴν φυσιογνωμίαν, — καὶ δίδων εἰς τὴν φωνήν του τόνον συμπαθῆ, ὡς ἀνθρώπου ζητοῦντος ἐλεημοσύνην, τοῦ ἐζήτησε, μία βολὰ ποῦ ὁ κόσμος ἄρχισε νὰ παραλέῃ ποῦ ἔβλεπε νὰ πηγαίνῃ στὸ σπίτι του, νὰ μὴν τὸ κάνῃ τόσῳ συχνά, — καὶ αὐτὸ **τῷ τόσῳ συχνὰ** *ἐσήμαινεν* **ποτέ**, *— αὐτὴν τὴν τιμήν.*

« Ὄχι βέβαια γιὰ πάντα » ἐπρόσθεσεν ἐν ᾧ ἄνοιξε τὸ στόμα του ὁ νέος νάπαντήσῃ κατακόκκινος. « Θἄρθῃ καιρός, καὶ ἐλπίζω γλήγορα, ποῦ θὰ οἰκονομήσω μὲ τὴν βοήθεια τοῦ Θεοῦ, τὸ ἀδύνατο μέρος, καὶ τότενες ἔρχου, κόντε μου, μακάρι κάθε μέρα !

— Ποὺ σωστά, ἔχεις δίκηο μεγάλο. Ἀλλὰ . . . θέλω νὰ μ' ἀφήσῃς νὰ σοῦ μιλήσω κ' ἐγὼ ἔτσι παστρικὰ καὶ ἀληθινά, ὅπως μοῦ μίλησες καὶ τοῦ λόγου σου. »

Καὶ ἔδωκε μὲν τὴν ἄδειαν ὁ Γιακουμάκης, ἀλλ' ὄχι χωρὶς κάποιαν ἔκπληξιν. **Τί** *ἐσήμαινεν ἐκεῖνο τὸ ἀλλά ; Εἶχε λοιπὸν τὴν ἰδέαν νὰ μὴν ὑπακούσῃ ; . . . Περὶ τοῦ νέφους ὅμως τούτου ὀλίγον ἐφρόντισεν ὁ Τώνης, ἀρχίσας τώρα καὶ αὐτὸς τὴν ὁμιλίαν του τὴν μακράν, ὡς τὴν εἶχε προσχεδιάσει. Καὶ αὐτὸς κάτι εἶχεν ἀκούσει, — τῷ εἶπε, — περὶ τῶν φλυαριῶν τοῦ κακοῦ κόσμου καὶ διὰ τοῦτο, χωρὶς νὰ τοῦ τὸ ἔλεγε, δὲν εἶχε πλέον σκοπὸν νἀνέβῃ τὴν σκάλα τοῦ σπιτιοῦ του. Ἀλλὰ δὲν ἐπρόκειτο τώρα περὶ αὐτοῦ. Ἦτο ζήτημα λυμένον προσωρινῶς καὶ τὸ ὁποῖον θὰ ἐξανοιζετο ὁριστικῶς μετ' ὀλίγας ἡμέρας. Τὸ σπουδαῖον ἦτο, ὅτι ἀφ' οὗ πρῶτον καὶ κύριον ἀγαποῦσε τὴν Μαργαρίταν, — καὶ ἐκοκκίνιζε πολὺ περισσότερον ὅταν ἐπρόφερε τὸ ὄνομά της, — ἀφ' οὗ ἔπειτα ἔγεινεν αἰτία χωρὶς νὰ θέλῃ νἀκουσθῇ τὸ κορίτσι, καὶ ἀφ' οὗ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος ἐξετίμα καὶ ἐσέβετο τὸ σπίτι τοῦ Στέργα ὅσῳ καὶ τὸ ἰδικόν του, ἐσκέφθη ὅτι ἔπρεπε νὰ τοῦ ζητήσῃ εἰς γάμον τὴν ἐγγονήν του, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐπιθυμοῦσε πολὺ αὐτὸς καὶ ἴσως-ἴσως, δὲν ἤξευρεν, καὶ ἐκείνη τὸ ἴδιο . . . Τὴν ἀπόφασιν αὐτήν, λέγει, τὴν εἶχε κάμει πρὸ πολλοῦ καὶ εἶχε σκοπὸν νὰ τοῦ τὴν ἀνακοινώσῃ εἰς ὥραν καὶ τόπον καταλληλότερον ἀλλ' ἀφ' οὗ ἦλθεν ἔτσι τὸ πρᾶγμα, τί τώρα τί τώρα-τώρα, ποῦ λέει καὶ ἡ παροιμία. Ἔχει λοιπὸν τὴν εὐχαρίστησιν, ἂν θέλουν καὶ στὸ σπίτι, νὰ δεχθῇ τὴν πρόταοίν του ;*

(ἀκολουθεῖ)

ΑΝΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΟΥΡΑΝΟΞΥΣΤΡΩΝ

Ὅλα τὰ records εἶναι ἐφήμερα. Τὸ ἴδιον βεβαίως θὰ συμβῇ καὶ διὰ ρεκὸρ τὸ ὁποῖον κατέχει, τὸ **Metropolitan Life Tower**[1] οἰκοδομὴ ὕψους 213 μέτρων, εἰς τὸ κέντρον τῆς N. Ὑόρκης. Ἀγγέλεται ὅτι ἐτελείωσε τὸ σχεδιάγραμμα ἑνὸς ἄλλου κτιρίου ὕψους 1000 ποδῶν, ἤτοι ὑπερβαίνοντος κατὰ 4 μέτρα τὸν πύργον **Eiffel**.

Ὅπως καὶ ἂν ἔχῃ τὸ **Metropolitan Life Tower**, θεωρεῖται σήμερον ὡς ἡ ὑψηλοτέρα οἰκία ποὺ ὑπάρχει. Ὑπερέχει κατὰ 10 μέτρα τοὺς πλησιεστέρους λόφους τῆς N. Ὑόρκης, αἱ δὲ ἀκτῖνες τοῦ ἡλίου ρωτίζουν τὴν κορυφήν του καὶ ὅταν ἀκόμη ἡ ἀπέραντος πελὶς βυθίζεται εἰς τὸ σκότος. Τὸ κτίριον οἰκοδομούμενον ἀπὸ χάλυβα καὶ μάρμαρον θὰ στοιχίσῃ 50,000,000 μετὰ τὴν ἀποπεράτωσίν του. Θὰ ἔχῃ 60 πατώματα ἐκ τῶν ὁποίων 31 θὰ χρησιμεύσουν δι' ἐγκαταστάσεις γραφείων, 9 δὲ ὡς λέσχαι, αἴθουσαι συναθροίσεων, ἑταιρεῖαι κ.τ.λ. Ὁλόκληρον τὸ βάρος τοῦ Κυκλωπείου ἀκινήτου, ἡ σύλληψις τοῦ ὁποίου, σημειώσατε, ὅτι ὀφείλεται εἰς τὸν ἀρχιτέκτονα **Lebrun** Γαλλικῆς καταγωγῆς, θὰ ζυγίσῃ 43,613 τόννους συμπεριλαμβανομένου ἐν τῷ ροδερῷ τούτῳ ἀριθμῷ καὶ τοῦ βάρους τῶν ἐπίπλων καὶ τῶν χιλιάδων τ ὕ κόσμου, ὁ ὁποῖος θὰ τὸ κατοικήσῃ. Μία τῶν σπουδαιοτέρων ἐνασχολήσεων τῶν οἰκοδόμων θὰ εἶναι καὶ ἡ ἐξασφάλισις τῶν συγκοινωνιῶν μεταξὺ τῶν διαφόρων τμημάτων τῆς ἐναερίου πόλεως.

Θὰ ἐξυπηρετῆται ὑπὸ δώδεκα ἀνελκυστήρων, οἱ ὁποῖοι θὰ ἔχωσιν ὅλοι ὡς ἀφετηρίαν τὸ ἰσόγαιον καὶ ὡς τέρμα τὰ διάφορα σημεῖα τοῦ ὕψους. Οἱ βραδύτεροι θὰ ἀνέρχωνται μὲ ταχύτητα 135 μέτρων εἰς τὸ λεπτόν. Ἡ ταχύτης τῶν **express elevators** δηλ. τῶν ταχέων ἀνελκυστήρων θὰ εἶναι 213 μέτρα εἰς τὸ λεπτόν. Μ' ἄλλα λόγια οἱ ἐπισκέπται θὰ χρειασθοῦν ἓν λεπτὸν διὰ τὸ ἀνεβοκατέβασμα τῶν 60 πατωμάτων.

ΟΙ ΓΑΙΑΝΘΡΑΚΕΣ

Τὸ ζήτημα τῆς σχετικῶς προσεχοῦς ἐξαντλήσεως τῶν γαιανθρακωρυχείων πολὺ ἀπασχολεῖ τοὺς ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Ἀμερικῇ. Αἱ Ἡνωμέναι πολιτεῖαι παρήγαγον τὸ 1907 395 ἑκατομμύρια τόννους γαιάνθρακος καὶ 85 ἑκατομ. τόννους ἀνθρακίτου. Ὑπολογίζεται ὅτι τὰ κοιτάσματα τοῦ γαιάνθρακος θὰ ἐξαντληθοῦν κατὰ τὸ ἔτος 2150.

Συμφώνως ὅμως μὲ μίαν ἔκθεσιν τῆς ἐπιτροπῆς τῆς « Ἐθνικῆς συντηρήσεως » ὁ λευκὸς γαιάνθραξ δύναται νὰ ἐπαρκέσῃ εἰς ὅλας τὰς ἀνάγκας τοῦ Κράτους. Καὶ πράγματι τώρα αἱ Ἡνωμέναι πολιτεῖαι χρησιμοποιοῦν 2,250,000 ἵππων ἐνέργειαν ὑδραυλικὴν καὶ αὐτὸ ἐκτὸς τῆς δυνάμεως τῆς παραγομένης ἐκ τῆς πτώσεως τῶν ὑδάτων, ἡ ὁποία δὲ ἀνήκουσα εἰς τὸ Κράτος δὲν ἐχρησιμοποιήθη ἀκόμη. Ὑπολογίζεται δὲ εἰς δύναμιν 1500000 ἵππων. Ὑπάρχουν ἐπίσης καὶ ἄλλαι πηγαὶ δυνάμεναι νὰ προσοδοτήσουν τὸν τόπον εἰς δύναμιν καὶ φῶς. Δύνανται λοιπὸν αἱ Ἡνωμέναι πολιτεῖαι νὰ ἀπενίσουν ἡσύχως εἰς τὸ μέλλον. Διὰ τὴν Ἀγγλίαν ὅμως τὸ πρᾶγμα διαφέρει πολύ. Ὁ σὶρ **Ramsay** μὲ τὴν χαρακτηρίζουσαν αὐτὸν αὐθεντίαν ὑπενθυμίζει εἰς τοὺς συμπολίτας του, ὅτι δὲν πρέπει νὰ ὑπολογίζουν ἐπὶ ἄλλων πηγῶν ἐκτὸς τοῦ γαιάνθρακος.

Ἡ Ἀγγλία εἶναι πολὺ πτωχὴ εἰς λευκὸν ἄνθρακα. Ὅσον ἀφορᾷ δὲ εἰς τὰς μηχανὰς αἱ ὁποῖαι κινοῦνται δι' ἡλιακῆς θερμότητος, ἐμποροῦν νὰ δώσουν κάποια ἀποτελέσματα εἰς πολὺ θερμὰς χώρας. Προκειμένου ὅμως περὶ Μ. Βρεττανίας, οὔτε λόγος πρέπει νὰ γίνῃ. Ἐπὶ τέλους ὁ σὶρ **Ramsay** τολμᾷ νὰ διαβεβαιώσῃ ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ κατασκάψουν φρέατα βάθους 13—14 χιλιομέτρων πρὸς χρησιμοποίησιν τῆς ἐσωτερικῆς θερμότητος τῆς γηΐνης σφαίρας. Ἀλλὰ τοῦτο, ἐπιλέγει, ἀπαιτεῖ καὶ χρόνον μακρὸν καὶ χρῆμα πολύ. Μετὰ τὸν τολμηρὸν αὐτὸν ὑπολογισμὸν τοῦ ἄκρως δυνατοῦ νὰ γίνῃ, ὁ σορὸς Ἄγγλος συμπεραίνει ὅτι ἡ Ἀγγλία πρέπει νὰ φροντίσῃ διὰ τὴν διατήρησιν τοῦ ὑπὸ τὴν κατοχήν της γαιάνθρακος. Μ' ἄλλα λόγια, θὰ ἔκαμνε καλὰ νὰ ἀπαγορεύσῃ τὴν ἐξαγωγήν.

δ. χ.

Μάνθος. Τἄκλεψα!

Γιαννούλα. Τί εἶπες Μάνθο; Δυστυχία μας! ὡς τώρα ἤμασταν φτωχοί, ἀλλὰ τίμιοι, τώρα ἐχάσαμε καὶ τὴν τιμήν μας!

Μάνθος. Ἡ ἀνάγκη μᾶς ἔκαμε.

Γιαννούλα. Ἀπὸ ποῦ τἄκλεψες;

Μάνθος. Ἀπὸ τὸ φοῦρνο.

Γιαννούλα. Εἶναι ἁμάρτημα μεγάλο καὶ θὰ μᾶς τιμωρήσῃ ὁ Θεός.

Μάνθος. Τὸ νομίζεις μεγάλο;

Γιαννούλα. Ναί, πολὺ μεγάλο καὶ πρέπει νὰ πᾷς νὰ ζητήσῃς συγχώρησι ἀπὸ τὸν φούρναρη καὶ νὰ τοῦ πῇς πῶς θὰ ἐργαστοῦμε νὰ τὰ πληρώσουμε. Πήγαινε.

Μάνθος. Τώρα;

Γιαννούλα. Ναί, τώρα.

Μάνθος. Εἶναι σκοτάδι πίσα ὄξω καὶ κάνει καὶ κρύο.

Γιαννούλα. Ὄχι, πρέπει νὰ πᾷς. *(Ὁ Μάνθος πηγαίνει πρὸς τὴν θύραν καὶ μόλις τὴν μισανοίξῃ τὴν κλείει πάλιν καὶ γυρίζει μὲ τρομάρα).*

Γιαννούλα. Γιατὶ γύρισες πάλι;

Μάνθος. Κἄποιος φυλάγει ἀπ' ἔξω.

ψάθα καὶ ἀρχίζουν νὰ τρῶνε μὲ λαιμαργία. Ὁ Μάνθος ὅμως προσποιεῖται ὅτι τρώγει, ἀλλὰ δὲν τρώγει. Εἶναι ἀνήσυχος καὶ κυττάζει δεξιά, ζερβὰ φοβισμένος).

Μάνθος. *(Ἀφηγκραζόμενος.)* Χτυπάει ἡ πόρτα;

Γιαννούλα. Σοῦ φαίνεται.

Μάνθος. Χτυπάει ἡ πόρτα, σοῦ λέγω.

Γιαννούλα. Εἶν' ὁ ἀγέρας. *(Ὁ Μάνθος σηκώνεται, ἀνοίγει τὴν πόρτα μὲ φόβο, βλέπει ὅτι δὲν εἶναι κανένας καὶ ξανακάθεται.)*

Μάνθος. Δὲν εἶδα τίποτε.

Γιαννούλα. Δὲν στῶπα γώ; *(Ὁ Μάνθος ἀρχίζει νὰ ξανατρώγῃ, σὲ λίγο ὅμως ξαφνίζεται καὶ πάλι κοὶ κυττάει γύρω του φοβισμένα).*

Γιαννούλα. Τί εἶναι;

Μάνθος. Ποιὸς μπῆκε μέσα;

Γιαννούλα. Ἀπὸ ποῦ μπῆκε; ἡ πόρτα εἶναι κλεισμένη.

Μάνθος. Ἀπ' τὸ σπασμένο παράθυρο.

Γιαννούλα. Κανένας! κανένας!

Μάνθος. Μὰ κἄποιος μπῆκε.

Γιαννούλα. Σὲ καλό σου. Ποιὸς θὰ μπῇ ἀπ'

τὴν πεῖνα δὲν μᾶς ἔβλεπε. Τώρα ἔχουμε χρήματα καὶ δὲν ἔχουμε τὴν ἀνάγκην κανενός. *(Μετρᾷ τὰ χρήματα).* Εἶναι ἐδῶ δύο χιλιάδες φράγκα δύο πεντακοσάρικα καὶ δέκα ἑκατοστάρικα, πάρτα καὶ κρύψε τα.

Γιαννούλα. Ἐγὼ νὰ πιάσω αὐτὰ στὰ χέρια μου; φύγε κακοῦργε, φύγε ἀπὸ μπρός μου ἤμασταν φτωχοί, ἀλλὰ τίμιοι, τώρα δὲν μᾶς ἀπόμεινα τίποτε πειά, φύγε!

Μάνθος. Σ.σ.σ.σ. Μὴ φωνάζῃς.

Γιαννούλα. *(Φωνάζουσα περισσότερο).* Φύγε, εἶπα, φύγε γρήγορα ἀπ' ἔμπρός μου, γιατὶ δὲν μπορῶ νὰ σὲ βλέπω μὲ τὰ αἵματα τοῦ σκοτωμένου.

Μάνθος. Γιαννούλα!

Γιαννούλα. Φύγε σοῦ εἶπα γρήγωρα ἀπ' ἐδῶ, φονιᾶ!

Μάνθος. Μοῦπες νὰ κάμω ὅτι μπορέσω γιὰ νὰ βρῶ ψωμί.

Γιαννούλα. Ὄχι καὶ νὰ σκοτώσῃς ἄνθρωπο!

Μάνθος. Ἡ ἀπελπισία μᾶς ἔκαμε.

Γιαννούλα. Φύγε, φύγε ἀπὸ τὸ σπίτι, δὲν μπορῶ νὰ σὲ βλέπω πειά, ἀναστατώθηκαν τὰ νεῦρά μου.

Γιαννούλα. *(Ἀνοίγουσα τὴν θύραν).* Νά· δὲν εἶναι κανένας. Πήγαινε.

Μάνθος. *(Τρέμων).* Φοβοῦμαι! κλεῖσε!

Γιαννούλα. *(Κλείουσα).* Τί ἔπαθες, Μάνθο ἀπόψε καὶ φοβᾶσαι ἔτσι; γιατὶ τρέμεις! Σὰν κἄτι ἔχεις. *(Παρατηροῦσα προσεκτικὰ τὸ μανίκι τοῦ ρούχου του).* Τί αἵματα εἶν' αὐτά, Μάνθο;

Μάνθος. *(Τρέμων ὁλόκληρος).* Ποῦ εἶναι τὰ αἵματα;

Γιαννούλα. Νά, στὸ μανίκι σου.

Μάνθος. Εἶχα πάει στὸ χασάπικο.

Γιαννούλα. *(Κυττάζουσα αὐτὸν προσεχτικὰ εἰς τὸ πρόσωπο).* Ἄ! καὶ στὸ πρόσωπο αἵματα!

Μάνθος. Ἔχω στὸ πρόσωπο;

Γιαννούλα. Ναί· σπίθες, σπίθες!

Μάνθος. *(Σκουπίζων τὸ πρόσωπο).* Ἔτσι σοῦ φαίνεται.

Γιαννούλα. Ἔτσι μοῦ φαίνεται; Γιατὶ ἔγινες σὰν τὸ θιάφι. Γιατὶ τρέμεις ἔτσι;

Μάνθος. *(Μὲ ὀργή).* Ἄφσεμε ἥσυχο.

Γιαννούλα. *(Πιάνουσα αὐτὸν ἀπὸ τὸ μπράτσο).* Πές μου τί ἔκαμες;

τὸ τζάμι; *(Ὁ Μάνθος σηκώνεται κυττάζει ὅλες τὲς κῶχες τοῦ δωματίου καὶ ξανακάθεται ἀνήσυχος).*

Μάνθος. Παράξενο πρᾶμα!

Γιαννούλα Τί ἔπαθες ἀπόψε; μήπως εἶσαι ἠσκιωμένος; Σὲ καλό σου! *Ὁ Μάνθος ἀρχίζει νὰ ξανατρώγῃ, ἀλλὰ δὲν περνάει πολλὴ ὥρα καὶ ξεπετιέται ὀρθὸς καὶ ἄγριος).*

Μάνθος. Ποιὸς μᾶγγιξε;

Γιαννούλα. *(Σηκωνωμένη ἀνήσυχη).* Κανένας· ποιὸς θὰ σὲ γκίξῃ; *(Τὸν κυττάζει στὰ μάτια).* Τί ἔπαθες Μάνθο; Τὰ μάτια σου βγάζουν φωτιές!

Μάνθος. Νομίζεις.

Γιαννούλα. *(Φοβισμένα).* Τί ἔχεις Μάνθο Πές μου γιατ' εἶσαι τόσον ἄγριος;

Μάνθος. (Γυρίζων τὸ πρόσωπον ν' ἀποφύγῃ τὰ μάτια της). Σοῦ φαίνεται.

Γιαννούλα. Μάνθο, κύτταξέ με στὰ μάτια;

Μάνθος. *(Κυττάζων αὐτὴν μὲ θυμόν).* Ὅρίστε!

Γιαννούλα Μάνθο, δὲν σὲ βλέπω καλά, κάτι μοῦ κρύβεις. Ποῦ τὰ βρῆκες τὰ ψωμιὰ καὶ τὸ κρέας;

Μάνθος. Μοῦ τὰ 'δωκ' ἕνας πλούσιος, σοῦ εἶπα.

Γιαννούλα. Οἱ πλούσιοι δὲν δίνουν τέτοια πράματα.

Μάνθος. Τοῦ εἶπα πῶς πεθαίνουμε ἀπ' τὴν πεῖνα.

Γιαννούλα. Μάνθο, λὲς ψέματα, γιατὶ τρέμεις;

Μάνθος. *(Προσποιούμενος τὸν ἀτάραχο).* Δὲν τρέμω.

Γιαννούλα. Μάνθο, τρέμεις.

Μάνθος. Ποῦ λοιπὸν τὰ βρῆκα;

Γιαννούλα. Τἄκλεψες!

Μάνθος. *('Αναπηδῶν).* Ἂ!

Γιαννούλα. Τἄκλεψες! τἄκλεψες!

Μάνθος. Πιστεύεις νὰ τἄκλεψα;

Γιαννούλα. Ναί, τὸ πιστεύω.

Μάνθος. *(Μὲ ταραχή).* Ποιὸς εἶναι στὴν πόρτα;

Γιαννούλα. *('Ανοίγουσα τὴν πόρτα καὶ κυττάζουσα).* Κανένας δὲν εἶναι. Πές μου δὲν τἄκλεψες;

Μάνθος. Φαίνομαι ὅτι τἄκλεψα;

Γιαννούλα. Φαίνεσαι! φαίνεσαι!

Μάνθος. Ἄφσεμε λέγω.

Γιαννούλα. (Παρατηροῦσα αὐτὸν στὰ μάτια καὶ μὲ δυνατὴ φωνή). Ποιὸν σκότωσες, Μάνθο;

Μάνθος. Ἂ! *(Κλωνιζόμενος).* μὴ φωνάζῃς! μὴ φωνᾶζῃς!

Γιαννούλα. (Κινοῦσα τὸ χέρι του καὶ μὲ πεῶ δυνατὴ φωνή). Ποιὸν σκότωσες, λέγε μου;

Μάνθος. *('Εν παραζάλῃ).* Χτυποῦν τὴν πόρτα, κρύψε με, κρύψε με!

Γιαννούλα. Κανεὶς δὲ χτυπᾷ. Ποιὸν σκότωσες, πές μου;

Μάνθος. Θὰ μὲ πιάσουν, κρύψε με.

Γιαννούλα. Λέγε ποιὸν σκότωσες;

Μάνθος. Δὲν εἶναι κανεὶς στὴν πόρτα;

Γιαννούλα. Ὄχι, κανείς.

Μάνθος. *(Σιγανά).* Τὸ Δημητρὸ τὸ φούρναρη.

Γιαννούλα. (Ρίχνουσα δυνατὴ κραυγή). Ἂ! δυστυχία μας! δυστυχία μας! *('Ενώνει μ' ἀπελπισία τὰ χέρια.)*

Μάνθος. ἀ..σ..σ.. σ... σ...

Γιαννούλα. Γιατὶ τὸν σκότωσες;

Μάνθος. *(Σιγανά).* Πῆγα στὸ φοῦρνο καὶ

τὸν βρῆκα ποῦ μέτραγε τὰ χρήματα 'στὴν κάσσα του. Τοῦ ζήτηξα ἕνα ψωμὶ βρεσέ, μοῦ εἶπε νὰ γκρεμιστῶ, τοῦ ζήτηξα μισὸ ἐλεημοσύνη, μέσπρωξε ὄξω ἀπὸ τὸ φοῦρνο καὶ μέφτυσε. Τότε μαύρισαν τὰ μάτια μου, ἅρπαξα αὐτὸ τὸ ψωμομάχαιρο *(βγάζει ἀπὸ τὴν τσέπην του ἕνα ψωμομάχαιρο)* καὶ τοῦ τόμπιξα βαθειὰ στὴν καρδιά του. Σωριάστηκε κάτω, χωρὶς οὔτε ἂχ νὰ κάμῃ. Τότε ἐγὼ πῆρα ἀπὸ τὴν κάσσα αὐτὰ τὰ χρήματα *(βγάζει ἀπὸ τὴν ἄλλη τσέπη του ἕνα μάτσο χαρτονομίσματα)* τὰ δυὸ ψωμιὰ καὶ τὸ κρέας καὶ ἔφυγα.

Γιαννούλα. Κακοῦργε, τί ἔκαμες;

Μάνθος. Μὴ φωνάζῃς, πεινοῦσαν τὰ παιδιά μας.

Γιαννούλα. Καλλίτερα νὰ πέθαιναν ἀπὸ τὴν πεῖνα, τώρα εἴμαστε καὶ καταστραμμένοι καὶ ἀτιμασμένοι.

Μάνθος. Δὲν μ' εἶδε κανένας.

Γιαννούλα. Σὲ εἶδεν ὅμως ἕνας.

Μάνθος. *(Μὲ ταραχή).* Ποιός;

Γιαννούλα. Ὁ Θεός!

Μάνθος. Τόσον καιρὸ ποῦ πεθαίναμε ἀπὸ

ΡΟΔΑ

Εἰς τὴ γιορτή σ' ἀγάπη μου, ρόδα χλωμὰ σοῦ φέρνω,
Τοῦ θλιβεροῦ φθινόπωρου τὰ τελευταῖα δῶρα.
Ἀπ' τὰ λουλούδια ποῦ ἀνθοῦν στῆς γῆς τὸ περιβόλι
Αὐτά 'ναι τὰ πειὸ εὔμορφα καὶ πειὸ γλυκὰ μυρίζουν.

Γιατὶ μέσα στὰ φύλλα τους βαθειὰ εἶναι κρυμμένη
Τῆς μυρωμένης ἄνοιξης καὶ τοῦ ξανθοῦ τοῦ θέρους
Ἡ εὐωδιὰ ἡ μαγικὴ καὶ κάτι τι ἀκόμα,
Ἀπ' τὶς ψυχὲς τῶν λουλουδιῶν ποῦ πέταξαν καὶ σβῦ-
[σαν.

Εἰς τὴ γιορτή σ' ἀγάπη μου, σοῦ φέρνω τὴν καρδιά μου
Οἱ χρόνοι κι' ἂν διαβαίνουνε, τὰ νειάτα κι' ἂν πετοῦνε
Μὲς τὴν καρδιά μου κατοικεῖ αἰώνιο καλοκαῖρι.

Γιατὶ στὰ φυλλοκάρδια μου βαθειὰ εἶναι κρυμμένη
Ὁλόκληρής μου τῆς ζωῆς ἡ ἄπειρη γλυκάδα...
Μαζὺ μὲ ρόδ' ἀγάπη μου, δέξου καὶ τὴν καρδιά μου.

Βόσπορος. ***Ὑπατίας.***

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

Τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν ἐν στενῷ οἰκογενειακῷ καὶ φιλικῷ κύκλῳ ἐτελέσθησαν οἱ γάμοι τοῦ φίλου ἡμῶν καὶ συνεργάτου κ. Ζαχαρία Μακρῆ, ἐκ τῶν ὑπαλλήλων τοῦ σιδηροδρόμου Πελοποννήσου, μετὰ τῆς θυγατρὸς τοῦ εὐφήμως γνωστοῦ ἐν τῇ ἀγορᾷ μας κ. Τζάλλα χαριτωμένης δεσποινίδος Εὐφροσύνης. Οἱ νεόνυμφοι ἀπῆλθον τὴν Πέμπτην διὰ τοῦ ἰταλικοῦ εἰς Ἀθήνας, ἔνθα θὰ ἐγκατασταθῶσιν. Ὁ «Ἐπίκαιρος» εὔχεται αὐτοῖς μέλλον ἀνέφελον.

—Ἡ ἑταιρία τῶν Τραμβαϋ δὲν ἐννοεῖ νὰ συμμορφωθῇ μὲ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ κοινοῦ. Καθ' ἑκάστην πρωΐαν καὶ ἑσπέραν ἡ κατάστασις καθίσταται ἀνυπόφορος. Ἐκ τῶν πέντε ἐπιθυμούντων, νὰ ἐπιβῶσι τῶν ἁμαξῶν της, μεταξὺ τῶν ὁποίων ὑπάρχουν αἱ γνωσταὶ φυλακαί, τὰς ὁποίας χρησιμοποιοῦν διὰ τοὺς τρίτης θέσεως ἐπιβάτας, μόλις οἱ δύο τὸ κατορθώνουν καὶ τοῦτο διὰ λυσσαλέας ἐφόδου. Αἰτία εἶναι ὅτι ἡ χαριτόβρυτος ἑταιρία δὲν ἐννοεῖ νὰ αὐξήσῃ τὰς ἁμάξας της καὶ οὕτως νὰ κατασταθῇ ἐπαρκὴς πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῆς συγκοινωνίας.

—Ἐπὶ τέλους ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀπεφάσισε νὰ λύσῃ τὸ γιακὸν ζήτημα. Ἦτο καὶ αὐτὸ ἕνα σαράκι περιττὸν εἰς τὰ τόσα ἄλλα. Βέβαια ἡ τοιαύτη λύσις δὲν εὐηρέστησε τὸν πρώην ἅγιον Χίου, ὁ ὁποῖος κατὰ τὰ φαινόμενα, ἐπεθύμει νὰ διαιωνίσῃ τὸ ζήτημα καὶ νὰ εἶναι αὐτὸς τὸ ζήτημα τῆς ἡμέρας. Ὡς νὰ μὴ εἴχομεν νὰ σκεφθῶμεν περὶ ἄλλου τινός. Τώρα μανθάνομεν ἐπειδὴ ἡ Αὐτοῦ Ἁγιότης εὑρίσκεται ἐν πλήρει διαθεσιμότητι καὶ ἕνεκα τῆς πολὺ ἐθνικῆς του πολιτείας μὴ ἐλπίων νὰ διασαλεύσῃ τὴν τάξιν ἄλλης τινὸς ἐπαρχίας, διοριζόμενος εἰς αὐτήν, σκοπεύει νὰ ζητήσῃ μίαν τῶν ἐπαρχιῶν ἐκείνων, ἐπὶ τῶν ὁποίων ἡ πατριαρχικὴ κυριαρχία εἶναι μὲν προβληματική, αὐτὸς δὲ δύναται ἡσύχως ἀναπαυόμενος εἰς τὸν ἐνταῦθα οἶκόν του νὰ τὴν διακυβερνήσῃ ἐκ μακρᾶς ἀποστάσεως. Πιστεύομεν ὅτι ἡ Ἱερὰ Σύνοδος οὔτε αὐτὸ του τὸ χαρήρι δὲν σκοπεύει νὰ κάμῃ, διότι μέχρι σήμερον διατηροῦσα αὐτὸν εἰς τὸν μητροπολιτικὸν θρόνον τῆς Χίου, παρὰ τὴν θελήσιν τῶν Χίων καὶ τὰς ἀλλεπαλλήλους αὐτῶν διαμαρτυρίας, τοῦ ἔκαμε πολλὰ χατήρια πρὸς βλάβην αὐτῆς τῆς ὁλότητος τοῦ ἔθνους.

*—Ἐξεδόθησαν εἰς ὡραῖον καὶ καλοτυπωμένον τόμον διάφορα φιλολογικὰ ἔργα τοῦ γνωστοῦ λογίου καὶ διαπρεποῦς δικηγόρου κ. Γεωργίου Ἀποστολίδου, μὲ τὸν τίτλον **Ἀνάλεκτα**. Περὶ τῶν ἔργων τούτων θὰ ὁμιλήσωμεν εἰς προσεχὲς ἡμῶν φύλλον.*

*—Ἐπίσης καλλιτεχνικῶς ἐξεδόθησαν τὰ **Χρυσάνθεμα**, ποιητικὴ συλλογὴ λυρικὴ καὶ σατυρικὴ, τοῦ κυρίου Φ. Στεφανίδου. Προσεχῶς θὰ γίνῃ εὐρύτερος λόγος εἰς τὸ φύλλον μας.*

*—Ἐλάβομεν τὸ νέον μονόπρακτον δρᾶμα τοῦ κ. Δημ. Ταγκοπούλου, διευθυντοῦ καὶ ἐκδότου τοῦ **Νουμᾶ**, τὸ ὁποῖον φέρει τὸν τίτλον **Στὴν ὀξώπορτα**. Εἰς ἰδιαίτερον φύλλον φέρει καλλιτεχνικωτάτην εἰκόνα τοῦ συμπαθοῦς συγγραφέως. Εἰς τὸ προσεχὲς φύλλον θὰ γράψωμεν τὰς περὶ αὐτοῦ ἐντυπώσεις μας.*

*—Ἡ **Πρόοδος** καὶ ἡ **Πατρὶς** τοῦ περασμένου Σαββάτου ἔγραψαν ὅτι ἀπὸ τὸ παρὸν φύλλον θὰ μετατρέψωμεν τὸν τίτλον τοῦ «**Ἐπικαίρου**», εἰς «**Χρονικά**». Τοιοῦτόν τι δὲν ἐλέχθη ὑφ' ἡμῶν. Ἡμεῖς ὑπεσχέθημεν εἰς τὸ δημόσιον, εἰς τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ διαγωνισμοῦ περὶ τίτλου, ὅτι ὁ τίτλος τοῦ φύλλου μας θὰ ἀλλάξῃ προσεχῶς, ἐὰν ἐπιτραπῇ τοῦτο ὑπὸ τῶν ἁρμοδίων. Ἤδη προέβημεν εἰς τὰ δέοντα διαβήματα καὶ ἀναμένομεν. Ἀλλὰ φαίνεται ὅτι καὶ ἄλλοι ἐνόμισαν ὅτι τὸ παρὸν φύλλον θὰ φέρῃ τὸν τίτλον **Χρονικά**, διότι τὴν ἑβδομάδα ταύτην ἐλάβομεν ἐπιστολάς τινας ἀπευθυνομένας πρὸς τὴν ἀξιότιμον διεύθυνσιν τοῦ περιοδικοῦ **Χρονικά**.*

— Τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα ἐτελέσθησαν ἐν Μιτυλήνῃ οἱ γάμοι τοῦ ἀγαπητοῦ μας φίλου κ. Χριστοφόρου Κουμαριανοῦ, ἐμπορευομένου ἐν Αἰγύπτῳ, μετὰ τῆς εὐ ἠγμένης καὶ διὰ πολλῶν χαρίτων πεπροικισμένης δεσποινίδος Στέλλας, θυγατρὸς τοῦ κ. Δημ. Παπαδοπούλου, διευθυντοῦ τοῦ τμήματος τῶν Φάρων τοῦ Αἰγαίου. Τοῖς νεονύμφοις εὐχόμεθα εὐτυχὲς μέλλον.

*— Τὰ Ταταῦλα κάθε βράδυ κορώνουν. Ἀπὸ τὸ Σταυροδρόμι βλέπομεν μέχρι μεσονυκτίου νὰ ῥίπτουν ροκέτας καὶ νὰ ἀνάπτουν διάφορα ἄλλα πυροτεχνήματα. **Ἡ Ἀκρόπολίς** των μάλιστα, τὸ περίφημον καφενεῖον, πλημμυρεῖ καθ' ἑσπέραν ἀπείρου κόσμου.*

Καὶ δὲν εἶναι μόνον οἱ Ταταυλιανοί, οἵτινες διασκεδάζουν εἰς τὸ εὐάρεστον προάστειον. Πολλοὶ ἀπὸ τὸ Σταυροδρόμι, μὴ ὑποφέροντες τὴν πλῆξιν τῶν θερινῶν νυκτῶν, διέρχονται ὀλίγας ὥρας εὐχαρίστους εἰς τὸν κλεινὸν λόφον.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ

Κυβόλεξα ἀρ. 41.

Ρ	.	*ω*	.	*ς*
.				
.				
υ		*α*	.	*υ*
.				
.				
ς	.	*β*	.	*ς*
		ς	.	*η*

Ἑκάστη λέξις τῶν παραπλεύρως κυβολέξων θὰ ἔχῃ διάφορον σημασίαν.

Κοῦκος.

Αἴνιγμα ἀρ. 42.

Τὸ ἥμισύ μου εὑρίσκεται εἰς τὰ δωμάτια
τὸ ὅλον μου δὲ εἰς τὰ ἀτμόπλοια.

Κοῦκος.

ΛΥΣΕΙΣ 24ου ΦΥΛΛΟΥ.

Ἐρώτησις ἀρ. 37=Ξάνθη.
Τονόγραφος ἀρ. 38=Λεύκη-λευκή.

Λύται. *Ἀσπασία (ἀρ. 37, 38) οὐδεὶς μηδεμία μηδὲν (ἀρ. 37, 38). Κοῦκος (ἀρ. 37, 38). Λαὸς (ἀρ. 37). Γλαὺξ (ἀρ. 37, 38). Δ. Δοδόπουλος (ἀρ. 37, 38). Δημήτριος, Χάλκη (ἀρ. 37, 38). Κ. Δ. (ἀρ. 37, 38). Μαῦρο μάτι (ἀρ. 37, 38). Μιτυληνιός. Α. Α. Α. (ἀρ. 37, 38).*

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κον. **Ἀρ. Κ. Ἀρτάκην.**—*Ἐπιστολήν σας ἐλάβομεν, καθὼς καὶ χρήματα. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν.*

Κον. **Π. Ν. Ε. Πρίγκηπον.**—*Χρονογράφημα ἐλήφθη. Εἰς τὸ παρὸν ἔχομεν εἴδη δύο στοιχειοθετημένα. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν. Τί ἐγένετο ἐκ Χάκιοϊ;*

Κον. **Κ. Σ. Κ. Ζωγράφειον.**—*Διεύθυνσις Πληγωμένου Χρυσαετοῦ, Λίναλῆ Τοσομέ, ὁδὸς Ἰντζὲ-κάτ, ἀριθ. 34.*

Ἀνὶς **Κ. Κ. Μ***** *Ἐπὶ τέλους χαρτωθώσατε νὰ γράψετε μίαν στροφὴν πραγματικῶς ὡραίαν. Τὰ μάτια ποῦ ἐξυμνεῖται εἶναι ἐφάμιλλα πρὸς τὰ ὡραῖα ἐκεῖνα μάτια, τὰ ὁποῖα ἀτενίζοντα ποτὲ μίαν ἔξοχον δύσιν ἡλίου ἐδάκρυσαν. Θὰ τὸ ἐδημοσιεύομεν, τὸ ποίημά σας, ἐὰν δὲν μᾶς ἐθέτατε τὸν ὀγκώδη ἐκεῖνον ὅρον.*

Κον. **Παζ. Πέραν.**—*Θὰ εἶναι βέβαια ἕνα χωρατὸ τὸ γραφὲν ἐν τῇ «Προόδῳ» περὶ τοῦ «Ἐπικαίρου», τὸ ὁποῖον ἀναμφιβόλως ὀφείλεται εἰς τὸν συντεργάτην κ. Φωτεινόν. Ἡμεῖς δὲν ἐδηλώσαμεν πότε ἀκριβῶς θἀλλάξῃ ὁ τίτλος. Πολλὰ ἀκόμη φύλλα τοῦ περιοδικοῦ θὰ φέρουν τὸν τίτλον τοῦ «Ἐπικαίρου».*

Κον. **Β. Μ. Κ. Πέραν.**—*Τὸ σταλὲν δὲν ἀνεγνώσθη. Τὸ πρῶτον ὅμως σταλὲν περὶ τοῦ ὁποίου σᾶς ἐγράψαμεν ἐπαίνους τινὰς μᾶς ἐπληροφόρησαν ὅτι δὲν ἀνήκει εἰς τὸν κάλαμόν σας. Οἱ δώσαντες τὴν τοιαύτην πληροφορίαν νὰ μὴ ἀνήκουν εἰς τὰς κακὰς γλώσσας; Ἐὰν ὅμως δὲν ἀνήκουν, δὲν εἶναι κακόν; Εὔκολον εἶναι νὰ γελασθῶμεν, ὅταν τὸ ἀντιγραφόμενον ἢ τὸ κλεμμένο ὅπως συνηθίζουν νὰ λέγουν οἱ λόγιοι, δὲν δημοσιεύεται εἰς ἀξιόλογον περιοδικόν, τὸ ὁποῖον κάθε λόγιος ἔχει καθῆκον νὰ ἀναγνώσῃ. Ὅταν ὅμως δημοσιεύεται εἰς μίαν πατσαβούρα ἀθηναϊκὴν πῶς θέλετε νὰ γίνῃ γνωστόν;*

Κον **Σ. Ι. Βουγιούκδερε.** — *Μᾶς ἐπληροφόρησε κάποιος πνευματιστής, ὅτι τὰ πνεύματα περιφέρονται εἰς τὴν πόλιν μας ὅπως καὶ οἱ ἄνθρωποι. Πολλὰς φορὰς μάλιστα συγκρουόμεθα μ' αὐτὰ τόσον ἰσχυρῶς, ὥστε κινδυνεύομεν νὰ ἀπολέσωμεν τὴν ἰσορροπίαν. Τὶς ἄλλες τοῦ συνέβη καὶ τὸ ἑξῆς παράδοξον: ἐνῷ περιπάτει περὶ τὴν μίαν μετὰ τὸ μεσονύκτιον εἰς τὴν ὁδὸν τοῦ Παγκαλτίου, βλέπει ἀντίκρυ του μίαν γυναῖκα ἐξαισίας ὡραιότητος, ἥτις ἔστατο πρὸ αὐτοῦ καὶ τοῦ λέγει: **Εἶσαι χαμένος ἄνθρωπος.** Ὁ πνευματιστὴς φίλος ἐταράχθη, ἐνῷ τὸ φάντασμα ἐγένετο ἄφαντον. Μετ' ὀλίγον εἰς μεγάλην ἀφηγημάδα εὑρισκόμενος εἰσῆλθεν εἰς δαιδαλον ὁδῶν καὶ δὲν ἤξευρε ποῦ εὑρίσκετο καὶ τότε ἐνεθυμήθη τὸ πνεῦμα καὶ εἶπε ψιθυριστὰ ἀτενίζων τὸν ἀστερόεντα οὐρανόν: εἶχε δίκαιον τὸ πνεῦμα, **εἶμαι χαμένος ἄνθρωπος.** Αὐτὰ μᾶς εἶπεν ὁ πνευματιστής, ὥστε ἂν μποροῦμε ἂς μὴ πιστεύσωμεν.*

Ἡ «Εὐδοξία,» τὸ περιπαθέστερον τῶν ἱστορικῶν μυθιστορημάτων τῶν Βυζαντινῶν χρόνων, ἐξεδόθη ἀνὰ δεκαπάραδα φυλλάδια καὶ πωλεῖται εἰς τὸ **Γενικὸν Πρακτορεῖον** *τῆς κ. Ἀγαθονίκης Χ. Χρυσανθοπούλου, Κρυτσοὺκ Γενὶ χάν, Κρυπτεκτσίδικα.*

Ἡ Εὐδοξία εἶναι μὲ σελίδες γεμάτες ἀπὸ χάριν, ἀπὸ γοητείαν, ἀπὸ κεφάλαια συναρπάζοντα, ἀπὸ ἐπεισόδια, ξετρελλαίνοντα, ἀπὸ σκηνὰς μεθυστικάς.

- ΠΩΛΕΙΤΑΙ ἐν Ταταούλοις, ἐν ὁδῷ Σακᾶ, παρὰ τὸν Ἅγιον Ἀθανάσιον, οἰκία διόροφος, μὲ θαυμασίαν θέαν καὶ ἐξοχικωτάτη, περιλαμβάνουσα αὐλήν, φρέαρ καὶ εἰς τὸν ἄνω ὄροφον δύο εὐρύχωρα δωμάτια. Ἔχει δύο χονδροὺς τοίχους τῆς πυρκαϊᾶς ἐκ λίθων. Πρὸ αὐτῆς θὰ διέρχεται ἡ γραμμὴ τῶν τροχιοδρόμων, τῆς ὁποίας ἡ κατασκευὴ ἤρξατο ἤδη. Τιμὴ αὐτῆς 80 ὀθωμανικαὶ λίραι. Διὰ πλείονας πληροφορίας ἀπευθυντέον εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ «Ἐπικαίρου».

ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΠΑΝΤΟΥ
ΤΟ ΜΟΥΣΙΚΟΝ ΛΕΥΚΩΜΑ
ΚΙΜΩΝΟΣ ΜΠΕΛΛΑ
Τὸ μόνον Ἑλληνικὸν

Ἐμβατήριον Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων.
Capriccio per Pianoforte.
Charlotta, *(πόλκα).*

Ἐξεδόθησαν:
Πόνος ψυχῆς *(νυκτωδία).*
Ἀποχαιρετισμός, *(ἄρια).*
Χορὸς Συλφίδων, *(βάλς).*

Μουσικὸν Περιοδικὸν
Περιλαμβάνον
ἔργα ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ὁμογενοῦς καλλιτέχνου.

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου Ε. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ καὶ Σας
Κουρσοὺμ χάν, ἀριθμ. 3.

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ 'Αριθμὸς 27 — Ἐν Κωνσταντινουπόλει, ΣΑΒΒΑΤΟΝ 18 'Ιουλίου 1909

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ Γ. ΜΑΝΟΥΣΟΣ | Ἕκαστον φύλλον παράδες 20 | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Α. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
ΚΟΥΡΣΟΥΜ ΧΑΝ, ΑΡΙΘ. 3

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐτησία	ἐν Κωνσταντινουπόλει.	Γρ. 30
»	» ταῖς 'Επαρχίαις.	» 40
»	» τῷ 'Εξωτερικῷ.	Φρ. 10

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ

Ὁ ἐγγράφων ἕνα συνδρομητήν, προπληρώνοντα τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ λαμβάνει δωρεὰν ἑκατὸν ἐπισκεπτήρια.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

ΦΡΑΝΣΟΥΑ ΚΟΠΠΕ: *Ἕνα σταυρό.* (διήγημα, μετάφρ. Λ. Γιωργίτση).

ΟΜΗΡΟΥ ΜΠΕΚΕ: *Τὸ τραγοῦδι ἑνὸς τρελλοῦ.* (ποίημα).

ΠΕΤΡΟΥ ΝΕΒΑΔΑ: *'Απὸ τῆς ζωῆς τὸ ὄνειρο* (χρονογράφημα).

Ν. ΑΜΟΥΡΓΙΑΝΟΥ: *'Απὸ τἀνώνυμα.* (ποιήματα).

ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΥ: *Ὁ Φονιᾶς.* (δρᾶμα, τέλος).

ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ: *Μαργαρίτα Στέφα.* (Μυθιστόρημα, συνέχεια).

Α. Γ.: *Φιλολογία καὶ Τέχνη.*

δ. χ. *'Απὸ τὸν κόσμον.*

'Ολιγόστιχα, ἀστεῖα, ἐρωτήσεις, ἀλληλογραφία.

FRANÇOIS COPPÉE

ΕΝΑ ΣΤΑΥΡΟ!...

Ἡ πένθιμη συνοδία διευθύνετο πρὸς τὸ νεκροταφεῖον τοῦ 'Ιβρὺ καὶ τὸ μαῦρο μικρὸ φέρετρο ἀνεκινεῖτο ἀπὸ τὴν ἀνώμαλον κατάστασιν τοῦ ἐδάφους.

'Επάνω εἰς τὴν ἁπλουστάτην νεκροφόρον ἅμαξαν εὑρίσκοντο τρεῖς-τέσσαρες ἀνθοδέσμαι καὶ ἕνας στέφανος εἰς τὰς πτωχικὰς ταινίας τοῦ ὁποίου ἀνεγίνωσκέ τις : «Στὸ παιδί μας !»

Ὁ πατέρας—ἄνδρας ρωμαλέος μὲ ξανθὰ μουστάκια, μὲ φυσιογνωμίαν λυπημένην—ἐπροχώρει ἐπὶ κεφαλῆς εἴκοσι περίπου συναδέλφων του, τεχνητῶν, ἐνδεδυμένων τὰ ἑορτάσιμά των φορέματα, μὲ ἄνθος κόκκινον ἀμαράντου εἰς τὴν κομβιοδόχην των.

Κατόπιν αὐτῶν ἤρχετο μικρὸς ἀριθμὸς γυναικῶν, μὲ πένθιμα φορέματα· ἡ ἀπαρηγόρητη μητέρα διεκρίνετο εὐκόλως μεταξὺ τοῦ ὁμίλου αὐτοῦ, συρομένη ἀπὸ μίαν γυναῖκα, ἐπὶ τοῦ βραχίονος τῆς ὁποίας ἐστηρίζετο.

Ὑπὸ τὸν ὁμιχλώδη οὐρανὸν ἡ πένθιμος συνοδία διῆλθε τὴν πύλην τοῦ 'Ιβρύ. 'Επειτα ἐπλησίασε πρὸς τὸ κοιμητήριον.

'Από τὰς δύο πλευρὰς τῆς ὁδοῦ αὐτῆς ὑπῆρχον πρατήρια, εἰς τὰ ὁποῖα ἐπωλοῦντο ἀνθοδέσμαι καὶ στέφανοι, ἀναψυκτικά, κρύα φαγητὰ καὶ οἶνος. Καὶ ἔσμιγε ἐκεῖ ἡ εὐωδία τῶν ἀνθέων μὲ τὴν ὀσμὴν τῶν οἰνοπνευματωδῶν ποτῶν καὶ τῶν φαγητῶν.

'Εξαφνα, ἅμα πλέον ἐπέρασαν μακρότατον τοῖχον, ὅστις ἔφερε ἕως τὴν μεγάλην διάπλατον θύραν, ἡ νεκροφόρος ἔστρεψε πρὸς τὰ δεξιά. Ὁ κώδων ἤχησε καὶ ἡ πένθιμος συνοδία εἰσῆλθεν ἐντὸς τοῦ νεκροταφείου.

*
* *

Τὸ σῶμα, τὸ προωρισμένον νὰ παραδοθῇ εἰς τὴν

γῆν, ἦτο δυστυχοῦς δεκαετοῦς παιδίου, στρεβλωθέντος ὑπὸ ἰσχιαλγίας ἀπὸ μικρᾶς ἡλικίας. Οἱ φιλεύσπλαχνοι, οἱ κατοικοῦντες τὴν ὁδὸν **Γρασιέρ**, ἐθλίβοντο κάθε φορὰν ποῦ ἔβλεταν τὸ πτωχὸ παιδὶ νὰ βαδίζῃ μὲ δυσκολίαν, στηριζόμενον εἰς τὰ ἀναπόσπαστα **δεκανίκια** του, καὶ τὸ ὁποῖον ἔζη μόνον διὰ νὰ τυραννῆται.

Ὁ πατήρ του ἐλέγετο Πέτρος Ταβερνιὲ καὶ ἦτο ἄνθρωπος ἐργατικὸς μὲν καὶ πολὺ ἐγκρατής, ἀλλ' ἀνεμιγνύετο διαρκῶς εἰς τὴν πολιτικήν. Ἡ μητέρα του ὠνομάζετο Νοεμή, γυναῖκα ξανθὴ καὶ ἀδύνατος, κερδίζουσα καθ' ἑκάστην ἑνάμισυ φράγκον ῥάπτουσα ἀσπρόρρουχα εἰς τὸ σπίτι της. Οἱ πτωχοὶ ἄνθρωποι ἦσαν εὐτυχεῖς, ἡ δὲ γέννησις τοῦ τέκνου των ἐκείνου κατ' ἀρχὰς τοὺς ἐχαροποίησεν, ἀλλ' ἀμέσως ἡ χαρά των μετετράπη εἰς θλῖψιν.

Ὁ ἰατρὸς ἤγγισε διὰ τοῦ λιχανοῦ τὸ μέτωπον τοῦ παιδίου καὶ συνωφρυώθη, ὅτε δὲ μὲ ὕφος σοβαρώτατον ἀνήγγειλεν εἰς τοὺς ἀτυχεῖς γονεῖς, ὅτι τὸ παιδίον θὰ ἔμενεν ἔτσι καθ' ὅλην τὴν ζωήν του, ὁ πατὴρ ἐμόρφασε θλιβερῶς, ἐνῷ ἡ μητέρα του ἔκλαιε ἀπαρηγόρητα. Καὶ ἐν τούτοις ὤφειλον νὰ ὑποκύψουν εἰς τὸ σκληρὸν μοιραῖον.

Ἄλλως τε, ὁ Ἰωσὴφ των ἦτο χαριτωμένος, μὲ τὴν χλωμὴν ὄψιν του καὶ τοὺς μεγάλους ὀφθαλμούς του, γλυκὺς ὡς νέα κόρη, καὶ εὐαίσθητος, ὡς γαλῆ, εἰς τὰ χαϊδέματα! Καὶ ἐπὶ πλέον ἐξέπληττε μὲ τὴν σπανίαν ἀντίληψίν του τοὺς γονεῖς αὐτοῦ. Εἰς ἡλικίαν τεσσάρων ἐτῶν ἐγνώριζε νὰ διαβάζῃ, ἐπειδὴ δὲ δὲν ἠμποροῦσε νὰ λάβῃ μέρος εἰς τὰ θορυβώδη παιγνίδια τῶν ἄλλων παιδιῶν τῆς συνοικίας, ἐκάθητο ἐπὶ πολλὰς ὥρας ἐπὶ τοῦ μικροῦ ψιαθίνου καθίσματος, κρατῶν τὰ **δεκανίκια** του, καὶ διεξερχόμενος τὰ εἰκονογραφημένα φυλλάδια ποῦ τοῦ ἠγόραζε ὁ πατήρ του.

Ὁ τελευταῖος αὐτός, ὅστις, κατὰ τὰ πρῶτα ἔτη τῆς ἀσθενείας ἔριπτε βλέμματα οἴκτου ἐπὶ τοῦ μικροῦ, ψιθυρίζων: «Τί δυστύχημα!» κατεκτήθη ἀπὸ τὴν γλυκύτητα τῶν τρόπων καὶ τὴν ἐλκυστικὴν φλυαρίαν τοῦ μικροῦ, ἐνῷ ἡ μήτηρ του τὸν ἐλάτρευε διὰ τὸ ἀτύχημά του.

Ἔκτοτε ὁ Ταβερνιὲ καὶ ἡ σύζυγός του ἔπλαττον σχέδια διὰ τὸ μέλλον τοῦ τέκνου των.

— Τὰ χέρια του εἶναι πολὺ ἐπιτήδεια, ἔλεγεν ἡ μητέρα του. Νὰ τοῦ βροῦμε μιὰ τέχνη, μὰ ὄχι πολὺ κοπιαστική... νὰ κάθεται... νὰ τὸν κάναμε ὡρολογοποιόν, παραδείγματος χάριν... Καὶ δὲν θὰ εἶναι τότε πολὺ δυστυχής...

Ἀλλ' ὁ ἐργάτης εἶχε μεγαλειτέρας φιλοδοξίας ἀπὸ τὴν σύζυγόν του.

— Λοιπόν, ὄχι... Ἀφοῦ εἶναι τόσον ἔξυπνο, ἀφοῦ ὅ,τι θέλει τὸ μαθαίνει, γιατὶ νὰ μὴ τελειώσῃ τὰς σπουδάς του... Ἡ σπουδὴ τώρα δὲν στοιχίζει μεγάλα πράγματα... Τί λὲς καὶ σύ, Νοεμή, ἂν ἠμποροῦσε νὰ γίνῃ ἕνας σοφός!... Ἀλλὰ τὸ γλυκὺ ὄνειρο τῶν ἀτυχῶν γονέων δὲν ὑπῆρξε μακρό. Μόλις τὸ παιδὶ ἔγεινε ἑπτὰ ἐτῶν, ἀστραπιαίως ἡ ὑγεία του ἐχειροτέρευσε. Καὶ ἔσβυσεν ὀλίγον κατ' ὀλίγον καὶ ὑπέφερε περισσότερον καθ' ὅλον τὸ τριετὲς διάστημα τῆς ζωῆς του.

Τὴν προηγουμένην ἡμέραν εἰς τὰς ἓξ τῆς πρωΐας, ἐνῷ ὁ ἐργάτης ἐξυρίζετο ὑπὸ τὸ φῶς τοῦ κηρίου, προτοῦ ἀναχωρήσῃ διὰ τὴν ἐργασίαν του, ἡ δὲ σύζυγός του ἡτοίμαζε τὸν καφέν, ὁ ἀσθενὴς ἤρχισε νὰ φωνάζῃ τρομαγμένος: «Μητέρα!... Μητέρα!...» Μόλις ἐπρόφθασαν νὰ τρέξουν εἰς τὴν κλίνην καὶ νὰ τοῦ δράξουν τὰς λευκὰς καὶ κατίσχνους χεῖράς του.

Τὸ παιδίον τοὺς παρετήρει μὲ τοὺς ἀγωνιώδεις ὀφθαλμούς του καὶ ἔπειτα ἐστέναξε βαθύτατα. Ἦτο νεκρόν!

— Αἴ λοιπόν;... Δὲν ἔχει οὔτε σταυρό, οὔτε παπᾶ, εἶπον εἰς τὸν Ταβερνιέ, οἱ συνάδελφοί του, ὅλοι ἄγριοι σοσιαλισταί, καὶ θηριωδέστατα ἀντικληρικοί.

Ἐν τούτοις τὸ παιδίον ἐβαπτίσθη ὑπὸ τῆς μητρὸς τῆς Νοεμῆς. Ἀλλ' ὁ μηχανουργὸς κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἔγινε ἀντικληρικός, ὡς καὶ οἱ φίλοι του, ἡ δὲ ἀτυχὴς Νοεμή, καταβληθεῖσα ὑπὸ τῆς λύπης, ἀφῆκε τὸν σύζυγόν της νὰ φροντίσῃ μόνος διὰ τὴν ταφὴν τοῦ μικροῦ Ἰωσήφ.

Καὶ διὰ τοῦτο, τὸ φέρετρόν του ἐτέθη ἐντὸς λάκκου εἰς τὸ κοιμητήριον τοῦ Ἰβρύ, χωρὶς νὰ ἀκουσθῇ ἡ θεία παραμυθία τῆς θρησκείας, διὰ τῶν χειλέων τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Ὑψίστου.

* * *

Ἡ πένθιμος τελετὴ ἐτελείωσε πλέον.

Μόλις ἐξῆλθον τοῦ νεκροταφείου, ὁ Ταβερνιὲ, κατὰ τὸ ἐπικρατοῦν ἔθιμον, προσέφερεν εἰς τοὺς συνοδεύοντας τὴν κηδείαν ἀναψυκτικά, εἰς ἓν τῶν ἐκεῖ μικρῶν ἐργαστηρίων. Κατὰ τὴν στιγμὴν ἐκείνην διήρχετο ὁ τροχιόδρομος καὶ ὅλοι ἔτρεξαν νὰ ἀναβοῦν ἐξ ἐφόδου. Ἀλλ' ἡ Νοεμή, ἡ ὁποία δὲν ἔκλαιε πλέον, ἐπλησίασε τὸ ἐξογκωμένον ὑπὸ τῶν δακρύων πρόσωπόν της εἰς τὸ οὖς τοῦ συζύγου της καὶ τῷ εἶπεν ὅτι ὁ κόσμος τὴν ἀηδίασε καὶ ὅτι ἐπιθυμοῦσε νὰ ἐπιστρέψουν οἱ δύο μόνοι.

Καὶ ἐπανήρχοντο διὰ τῆς ὁδοῦ Γρασιέρ, βαδίζοντες πλησίον ὁ εἷς τοῦ ἄλλου, κατάκοποι. Μία καὶ μόνη ἰδέα ἀπησχόλει τὸν νοῦν των, ἐν τούτοις οὐδεὶς ἐξεστόμισεν αὐτήν. Ἐσυλλογίζοντο ὅτι δὲν θὰ ἤκουον πλέον εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας των τὸν θόρυβον τὸν ὁποῖον ἔκαμνον τὰ **δεκανίκια** τοῦ μικροῦ Ἰωσήφ, ὅστις, ἄλλοτε, κάθε φορὰν ποῦ εἰσήρχετο εἴτε ἡ μητέρα, εἴτε ὁ πατέρας του, τοὺς ἐπερίμενε πάντοτε εἰς τὸ ἄκρον τῆς κλίμακος καὶ ἔσπευδε πρὸς συνάντησίν των.

Ἐβάδιζον ἄφωνοι, ὅτε, αἴφνης ἡ Νοεμή, χωρὶς νὰ ἀνυψώσῃ τοὺς ὀφθαλμούς, εἶπεν ἠμιφώνως πρὸς τὸν σύζυγόν της:

— Ἐπλήρωσες τὴν ἄδεια διὰ πέντε χρόνια;

— Μὰ βέβαια, θὰ τὴν ἀνανεώσω, ἀπήντησεν οὗτος,

ἕως ὅτου εἰμπορέσουμε νὰ πληρώσουμε διὰ νὰ μείνῃ ὁ τάφος ὁ δικός μας.

— Καὶ θὰ τοῦ βάλλουμε μιὰ ταφόπετρα;

— Σὲ λίγαις μέραις... ὁ μαρμαρᾶς μοῦ τῶχει ὑποσχεθῆ.

— Καὶ τί θὰ γράψουμε ἐπάνω;

— Τὸ ὄνομα, τὸ ἐπίθετο, τὴν ἡλικία τοῦ φτωχοῦ παιδιοῦ καὶ κάτω ἀπὸ αὐτὰ θὰ τοῦ 'πῶ νὰ σκαλίσῃ: «Κλαῖτε τὸν πατέρα καὶ τὴν μητέρα του».

— Αὐτὸ μονάχα;

— Τί παραπάνω θές;

— Ἄκουσε, Πέτρο μου. Εἰμπορεῖ νὰ σὲ στενοχωρήσω, νὰ πῇς πῶς εἶμαι μιὰ γυναῖκα κακοκέφαλη... Ἀλλὰ μυστικὰ ἀπὸ σένα δὲν εἶχα ποτὲ καὶ πιστεύω πῶς θὰ συγχωρέσῃς τὴν εἰλικρίνειά μου... Δὲν ἤθελες νὰ πηγαίνουμε στὴν ἐκκλησία. Εἶχες τὶς ἰδέες σου, καὶ ἀπὸ τὸν καιρὸν ποῦ 'παντρευθήκαμε, ἔκανα τὰ πάντα, ὅ,τι ἤθελες· καὶ σύ, τὸ ξέρεις καλά... Καὶ ὅμως, προτήτερα, ὅταν οἱ φίλοι μου ἔρριξαν τὰ κόκκινα ἀμάραντα ἐπάνω στὸν τάφο, μοῦ 'φάνηκε πῶς ἔλειπε κάτι τι ἀπὸ τὴν ταφὴ τοῦ δυστυχισμένου μας μικροῦ... Εἶναι τρέλλα νὰ προτιμοῦν τὸ ἄνθος αὐτὸ οἱ φίλοι σου, ἐπειδὴ εἶναι βέβαιοι, ὅτι ὅταν ἕνας ἄνθρωπος πεθάνῃ, ὅλα ἐτελείωσαν πειά, καὶ διὰ παντὸς μάλιστα... Μήπως θὰ σοῦ ἔκανε τίποτε νὰ βάλλουμε στὸν τάφο τοῦ παιδιοῦ μας ἕνα σταυρό, καὶ νὰ γράψουμε ἐπάνω του: —«Συγχωρᾶτέ τον!»... Πές μου, Πέτρο... Σ' ὁρκίζουμε ὅτι οἱ φίλοι σου δὲν θὰ τὸ μάθουν... Ὁ Ἰωσήφ μας ἦταν βαπτισμένος, μ' ὅλα ταῦτα, καὶ ἡ δυστυχισμένη ἡ μητέρα μου ἦταν πολὺ εὐχαριστημένη δι' αὐτό, τὸ θυμᾶσαι;... Ἕνα σταυρό, αἴ;... Ὅλοι οἱ τάφοι, σχεδόν, ἔχουν ἀπὸ ἕνα σταυρό· καὶ στὸ τέλος, δὲν εἶσαι πολὺ βέβαιος, πῶς δὲν ὑπάρχει Θεός...

Ἐσιώπησαν. Ὁ Ταβερνιὲ ἔκαμε ἕνα κίνημα ἀνυπομονησίας.

— Φθάνει, Νοεμή! Ὅλα αὐτὰ εἶναι λόγια αἰσθηματικά, γυναικεῖα... Ἐγὼ δὲν ἀκούω τὴν γνώμην τῶν φίλων μου, ἀλλὰ δὲν θέλω σταυρὸ στὸ μνῆμα τοῦ παιδιοῦ μου!... Ἂν ἦταν Θεός, ὅπως λές, πρῶτα-πρῶτα, θὰ ἦταν δίκαιος καὶ δὲν θὰ μᾶς ἔδινε ἕνα παιδί, γιὰ νὰ τυραννισθῇ ἐπὶ δέκα χρόνια, καὶ νὰ μᾶς κάνῃ κ' ἐμᾶς νὰ ὑποφέρωμε τόσες δυστυχίες καὶ λύπες γιὰ τοὺς πόνους καὶ τὴν θέσι του... Νὰ μιὰ ἀπόδειξις ποῦ δὲν ὑπάρχει Θεὸς ὅπως λές!

Ἐπροχώρησαν ἀκόμη ὀλίγα βήματα, χωρὶς ν' ἀνταλλάξωσι λέξιν. Ἔπειτα ἡ Νοεμὴ ἐπανέλαβε πάντοτε μὲ χαμηλὴν φωνήν:

— Μπορεῖ νὰ ἔχῃς δίκαιο... Μὰ ὅταν ἤμουν στὶς Καλογριαὶς, τὰ πράγματα τὰ ἔβλεπαν αὐταὶς ἀλλοιῶς... Ὁ ἐφημέριος... Ἂν τὸν γνώριζες τὸν καλὸ αὐτὸν ἄνθρωπο, δὲν θὰ ἔλεγες τόσα γιὰ τοὺς παπάδες... ὁ ἐφημέριος μᾶς ἔλεγε πῶς ἂν ἡ ζωὴ ἔγινε κακή, ἔγινε γιὰ νὰ δοκιμασθῇ ὁ καθένας, καὶ ὅτι ὑπάρχει μία ἄλλη καὶ ἐκεῖ εὑρίσκεται ἡ δικαιοσύνη καὶ ἡ εὐτυχία, ποῦ εἶναι ἀτελείωτη, ἀλλὰ πρέπει νὰ γίνῃ πρῶτα κανεὶς ἄξιος γι' αὐτήν, καὶ ὅτι γιὰ νὰ τὴν ἀποκτήσῃ ὁ καθένας πρέπει νὰ δέχεται τὰς θλίψεις καὶ τοὺς πόνους μὲ θάρρος καὶ νὰ εὐχαριστῇ τὸν Θεόν, ποῦ μᾶς ἔδωκε τὸ παράδειγμα ἐπάνω στὸν Σταυρό... Τί ἀνασηκώνεις τοὺς ὤμους σου;... Καὶ ὅμως αὐτὰ ὅλα τὰ ἐπίστευα ὅταν ἤμουν νέα, καὶ σοῦ τὸ λέγω, ὅσοι δὲν ἔχουν καμμιὰ ἀμφιβολία γι' αὐτὰ ἔχουν τὴν θαυμαστὴ δύναμι ν' ἀντέχουν στὴ δυστυχία... Ἄκουσε, μήπως δὲν θὰ ἦταν ὡραῖο καὶ γιὰ τοὺς δύο μας, ἂν ἤμεθα βέβαιοι πῶς ὁ Ἰωσήφ μας, ὁ δυστυχισμένος ὁ μάρτυς, ποῦ ἦταν τόσον καλός, τόσον ὑπομονητικός, εἰς ὅλο τὸ διάστημα ποῦ ἦταν ἄρρωστος, τώρα εἶναι εὐτυχὴς καὶ ἀνταμείβεται καὶ ὅτι μιὰ μέρα θὰ βρεθοῦμε καὶ μεῖς κοντά του, ἐπειδὴ ἡ φοβερὴ λύπη μας μᾶς κατέστησε ἄξιους γι' αὐτό;... Οἱ φίλοι σου 'μποροῦν νὰ σοῦ 'ποῦν: «βρέ! δὲν ντρέπεσαι!» Ἀλλὰ πάλι ἄλλη ἐλπίδα καλλίτερη ἀπ' αὐτὴν δὲν εἰμπορεῖ νὰ εὑρεθῇ γιὰ μιὰ φτωχὴ γυναῖκα ποῦ ἔχασε γιὰ πάντα τὸ παιδί της... Δὲν σοῦ φαίνεται ἔπειτα πῶς βλέπεις σταυρὸ στὸν τάφο τοῦ Ἰωσήφ;... Πές μου, Πέτρο, τὴν ἀλήθεια. δὲν τὸν βλέπεις αἴ;...

Ὁ πατέρας, συγκινημένος ἔκυψε τὸ κεφάλι· ἀλλὰ πρὸ πολλοῦ οἱ ψεύτικοι φίλοι τοῦ λαοῦ, εἶχαν ἀποσκληρύνει τὴν καρδιά του διὰ τοῦ ἐγωϊσμοῦ καὶ τοῦ ψεύδους!

Καὶ μίαν φορὰν ἀκόμη ἀπήντησε μὲ φωνὴν ὑπόκωφον:

— Ὄχι!

* * *

Ἔφθασαν ἐμπρὸς εἰς τὴν οἰκίαν των. Μὲ βῆμα βραδὺ καὶ κοπιῶδες ἀνῆλθον τὰς τέσσαρας βαθμίδας ὅπως φθάσωσιν εἰς τὸ τέταρτο πάτωμα καὶ ἐσταμάτησαν ἐνώπιον τῆς θύρας των, ὄπισθεν τῆς ὁποίας, ἀλλοίμονον! κανεὶς δὲν τοὺς ἐπερίμενε πλειά!...

Ἀκολουθούμενος ἀπὸ τὴν σύζυγόν του ὁ Ταβερνιὲ εἰσῆλθεν, ἤναψε πυρεῖον καὶ μὲ αὐτὸ τὴν λάμπαν τοῦ πετρελαίου, ἡ ὁποία ἐφώτισεν ἁπλέτως τὸ μικρὸν δωμάτιον τοῦ φαγητοῦ. Ἐκεῖ μέσα ἐκοιμᾶτο συνήθως ὁ Ἰωσήφ, ἐπειδὴ τὸ διαμέρισμά των ἀπετελεῖτο μόνον ἀπὸ δύο δωμάτια, εἰς τὸ ἕτερον τῶν ὁποίων ἐκοιμῶντο οἱ σύζυγοι. Εἰς μίαν γωνίαν τοῦ δωματίου ἐκείνου εὑρίσκετο ἡ ἄδεια κλίνη. Μόλις τὸ σῶμα τοῦ Ἰωσὴφ ἐτέθη εἰς τὸ φέρετρον, ἡ Νοεμὴ ἐπέστρωσε μὲ προσοχὴν τὸ μικρὸ κρεββάτι. Ἀλλ' ὀλίγον πρὸ τῆς ἀναχωρήσεως τῆς νεκρικῆς πομπῆς, διὰ νὰ προσφέρῃ τὸ ἕνα κάθισμα ὁ Ταβερνιέ, ἀφῆρεσε τὰς ἐπ' αὐτῆς εὑρισκομένας δύο βακτηρίας τοῦ ἀσθενοῦς, καὶ τὰς ἔριψεν ἐπάνω εἰς τὴν κλίνην. Μόλις ἡ λάμπα ἐφώτισε τὸ δωμάτιον, τὸ τεθλιμμένο βλέμμα τῶν συζύγων ἐνστίκτως διηυθύνθη πρὸς τὴν κλίνην.

Ἐπὶ τῶν λευκῶν καλυμμάτων της, τὰ δύο μαῦρα ξύλα ἐσχημάτιζαν σχῆμα σταυροῦ.

— *Τὸν βλέπεις!... Τὸ παιδί μας τὸν ζητᾷ!* ἀνέκραξεν ἡ μητέρα, πνιγομένη ἀπὸ τοὺς λυγμοὺς καὶ τὰ κλάματά της.

Καὶ γονυπετήσασα ἐκάλυψε διὰ τῶν χειρῶν τὸ πρόσωπον καὶ προσεπάθησε νὰ προσευχηθῇ. Ὁ πατὴρ ἵστατο ὄρθιος ἀκόμη, ἀλλὰ δύο θερμὰ δάκρυα ἔρρεον ἤδη ἐπὶ τοῦ ξανθοῦ μύστακός του.

Ἐταράχθη, αὐτός, ὁ ἀντικληρικός, ὁ ἄθεος καὶ ἔφρισσε σύσσωμος ἐνώπιον τοῦ Σημείου τούτου, ποῦ ἐφαίνετο ἀναπαριστῶν τὸ νεκρὸν τέκνον του.

Ἐπλησίασε πρὸς τὴν γονυπετῆ σύζυγόν του, τὴν ἤγγισε ἐλαφρὰ μὲ τὸ δάκτυλον εἰς τὸν ὦμον καὶ τῆς εἶπε μὲ γλυκύτητα :

— *Ξέρεις, Νοεμή... εἰς τὸ μνῆμα τοῦ παιδιοῦ βάλλε ὅ,τι θέλεις...*

Δάμπρος Γιωργίτσης.

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΕΝΟΣ ΤΡΕΛΛΟΥ

Ποιὸς γνώρισε, βρ' ἀδέλφια, τὴ Μαλάμω,
Ποὖχε τὰ μάτια μαῦρα, λαμπερά,
Κι' ὁλόξανθα μαλλάκια σὰν τὸν ἄμμο,
Κι' ἀμέτρητα σακούλια τὸν παρᾶ;
Τῆς εἶχα κάνῃ ὁλόλευκο φουστάνι·
Εἶχα κ' ἐγὼ σακούλια περισσά...
Τ' ἀγέρι τοῦ βουνοῦ θὰ μὲ τρελλάνῃ,
Τ' ἀγέρι ποῦ σὰ δαίμονας φυσᾷ...

Ποιὸς χάδεψε, βρ' ἀδέλφια, πέστε ἀλήθεια,
Τῆς πέρδικας τὰ στήθια τ' ἁπαλά;
Ποιὸς εἶδε καὶ τῆς Μάλαμως τὰ στήθια
Στὴν πλύση νὰ πηδοῦνε σὰν τρελλά;
Γι' αὐτὰ θὰ τῆς χαρίζαν κ' οἱ Σουλτάνοι
Τῆς Πόλης τὰ παζάρια τὰ χρυσά...
Μὴν παίζετε, παιδιά· θὰ μὲ τρελλάνῃ
Τ' ἀγέρι ποῦ σὰ δαίμονας φυσᾷ...

Τὴν ἔβλεπαν καὶ θάμπωναν τ' ἀστέρια.
Σὲ κύτταξε καὶ σ' ἔπαιρνε τὸ νοῦ.
Σὰν μ' ἔδεινε τὰ κάτασπρά της χέρια,
Λὲς κράταγα δυὸ κρίνα τοῦ βουνοῦ.
Κι' ἂν μ' ἔντυναν τὸ πιὸ βαρὺ καφτάνι,
Κι' ἂν μ' ὥριζαν Βεζύρη καὶ Πασᾶ,
Δὲ θἄκαν' ἀλλαγή... Θὰ μὲ τρελλάνῃ
Τ' ἀγέρι ποῦ σὰ δαίμονας φυσᾷ...

Σὰν διάβαινεν ἀνθούσανε τὰ χόρτα,
Τὴν ραίνανε μ' ἀνθάκια τὰ κλαδιά.
Ἂς πᾶμε νὰ χτυποῦμε πόρτα πόρτα,
Ρωτῶντας νὰ τὴν εὕρουμε, παιδιά.
Μὲ ρώταγε ἂν ποτέ της θὰ πεθάνῃ,
Ἂν σβύνουνε τ' ἀστέρια τὰ χρυσά,
Καὶ γέλαγα ὁ κουτός... Θὰ μὲ τρελλάνῃ
Τ' ἀγέρι ποῦ σὰ δαίμονας φυσᾷ...

Τόσο 'ταν ἀγγελόπλαστη, π' ἀκόμα
Προβάλλανε τ' ἀηδόνια στὰ κλαδιά,
ψηλώναν καὶ τὰ κρίν' ἀπὸ τὸ χῶμα,
Σὰν ἔπαιρνε τ' ἀγέρι τὴν ποδιά,
Καὶ φαίνουνταν τὸ πόδι της... ἄχ! φτάνει,
Δὲ χάρηκα τὰ κάλλη τὰ χρυσά...
Γραφτὸ 'τανε, παιδιά· θὰ μὲ τρελλάνῃ
Τ' ἀγέρι ποῦ σὰ δαίμονας φυσᾷ...

Μιὰ μέρα ποῦ τὴν εἶδ' ἀπὸ τὴ λύπη
νὰ κλαίῃ, καθὼς κλαῖνε τὰ παιδιά:
«Μαλάμω μου, τῆς εἶπα, τί σοῦ λείπει;»
Καὶ μοῦπεν: «Ἡ ἐλπίδ' ἄπ' τὴν καρδιά.»
Ἄχ! πέστε ποῦ πουλοῦν καὶ ποιὸς τὴ φκιάνει,
Σᾶς δίνω τὰ φλουριά μου τὰ μισά...
Γελᾶστε με, παιδιά· θὰ μὲ τρελλάνῃ
τ' ἀγέρι ποῦ σὰ δαίμονας φυσᾷ...

Καὶ μοῦπε πῶς μιὰ μάγισσα στὴ βρύση
Τῆς εἶπε μ' ἕναν τρόπο μυστικό,
Πῶς αὔριο πρωῒ θὰ ξεψυχήσῃ,
Τὴν ἔπιασε τὸ μάτι τὸ κακό.
Καὶ μοῦπε:» Πρὶν τ' ἀρνάκι σου πεθάνῃ,
Τραγούδησ' το τραγούδια περισσά...
Ἄχ! κλᾶφτε με, παιδιά· θὰ μὲ τρελλάνῃ
Τ' ἀγέρι ποῦ σὰ δαίμονας φυσᾷ...

Καὶ μπήνεψα τ' ἀνήμερό μου τ' ἄτι,
Πῶχει ρουθοῦνι μαῦρο, φλογερό,
Καὶ χάθηκα ταχιὰ καὶ σὲ κομμάτι
Τῆς ἔφερα τ' ἀθάνατο νερό
Καὶ μοῦπε: «Πρὶν τὸ κρίνο σου πεθάνῃ,
Νανούρισ' το μὲ λόγια περισσά»...
Ἄχ! κλᾶφτε με, παιδιά· θὰ μὲ τρελλάνῃ
Τ' ἀγέρι ποῦ σὰ δαίμονας φυσᾷ...

Τὴ γήτεψα, τῆς ἔφερα βοτάνια
Κι' ἁγιάσματ' ἀπὸ κάθε μιὰ μεριά,
Τῆς ἔταξα στολίδια καὶ φουστάνια,
Τῆς ἄναψα κι' ἀμέτρητα κεριά,
Καὶ μ' ἔλεγε: «Πρὶν τ' ἄστρο σου πεθάνῃ,
Τὰ κάλλη του τραγοῦδα τὰ χρυσά»...
Μὴν κλαῖτε, βρὲ παιδιά· θὰ μὲ τρελλάνῃ
Τ' ἀγέρι ποῦ σὰ δαίμονας φυσᾷ...

Τοῦ κάκου!... Μὲς στ' ἀφράτα της τὰ στήθη
Φωλιάσαν τῶν ματιῶνε τὰ καρφιά·
Ξεψύχησε σὰν λάλησε τ' ὀρνίθι,
Τ' ὀρνίθι τῆς αὐγῆς στὴ χωραφιά...
Μαλάμω μου, Μαλάμω, τί ἔχεις κάνει
Τῆς φύσης τὰ στολίδια τὰ χρυσά;...
Ἄχ! διῶξτε με, παιδιά· μ' ἔχει τρελλάνῃ
Τ' ἀγέρι ποῦ σὰ δαίμονας φυσᾷ...

Ὅμηρος Μπεκές.

ΣΚΗΝΗ Θ΄.

(Οἱ χωροφύλακες ἀνεβάζουν τὸν Μάνθο, μόλις ἀναπνέοντα μὲ μιὰ πληγὴ στὴν καρδιά, ποῦ τρέχει αἷμα, ὁ ἕνας κρατεῖ στὰ χέρια τὸ μαχαῖρι ποῦ χτυπήθηκε. Ἡ Γιαννούλα καὶ τὰ παιδιὰ τὸν κυκλώνουν κλαίοντας).

Νωματάρχης. Ἐσὺ τὸν σκότωσες τὸ Δημητρὸ τὸ φούρναρη;

Μάνθος. *(Μὲ κομμένη φωνή)!* Ἐγώ

Νωματάρχης. Γατὶ τὸν σκότωσες;

Μάνθος. Πεινούσαμε καὶ δὲν μᾶς ἔδινε βερεσὲ ψωμί. Στὴν τσέπη μου ἔχω κάτι χρήματα εἶναι αὐτουνοῦ.

Νωματάρχης. Ἦταν καὶ ἡ γυναῖκά σου σύμφωνη μαζύ σου.

Μάνθος. Ὄχι· ἡ γυναῖκά μου δὲν ἤξερε τίποτα...

Νωματάρχης. Καὶ σένα ποιὸς σὲ χτύπησε;

Μάνθος. Χτυπήθηκα μόνος μου. Σχωρᾶτε με! *(Ξεψυχᾷ).*

Γιαννούλα. *(Γονατίζουσα καὶ σηκώνουσα τὰ χέρια της μὲ θέσι προσευχῆς).* Θεέ μου, σχωρεσέ τον. Ἡ δυστυχία τὸν ἔκαμε κακόν! *(Ἡ αὐλαία πέφτει).*

Μάνθος. *(Καθήμενος).* Ὄχι· δὲν θὰ πάω πουθενά.

Γιαννούλα. Ἐ, τότε φεύγω ἐγώ.

Μάνθος. Καὶ ποῦ θὰ πᾷς;

Γιαννούλα. Στὴν ἀστυνομία. *(Προχωρεῖ πρὸς τὴ θύρα).*

Μάνθος. *(Ὁρμῶν καὶ ἁρπάζων αὐτὴν ἀπὸ τὸ μπράτσο).* Πίσω, γιατί...

Γιαννούλα. Ἄφσε με...

Μάνθος. Ὄχι!

Γιαννούλα. Ἄφσεμε, φονιᾶ! κακοῦργε!

Μάνθος. Πάψε, εἶπα.

Γιαννούλα. Ὄχι, δὲν θὰ πάψω ποτέ, θὰ σὲ προδώσω κακοῦργε. Ἄφσε με! *(Προσπαθεῖ νὰ φύγῃ).*

Μάνθος. Γιαννούλα, ἡσύχασε.

Γιαννούλα. Ἄφσεμε σὲ μισῶ! σὲ συχαίνομαι!

Μάνθος. *(Βγάζων τὸ μαχαῖρι καὶ ὑψώνων τὸ χέρι νὰ τὴν χτυπήσῃ).* Πήγαινε λοιπὸν καὶ σὺ νὰ βρῇς τὸ σκοτωμένο!

Γιαννούλα. *(Μὲ ὅλη τὴ δυναμί της).* Βοήθεια! βοήθεια!

Παιδιά. *(Τρέχοντα ὅλα μαζὺ στὴ μέση).* Μὴ

Νωματάρχης. Τί παραμύθια μᾶς λές; Τὸ ὡμολόγησε ὁ ἴδιος ὁ σκοτωμένος, πρὶν ξεψυχήσῃ.

Γιαννούλα. Τὸ εἶπε ὁ σκοτωμένος;

Νωματάρχης. Ναί, ναὶ ὁ σκοτωμένος· ἤμασταν περίπολο, περάσαμε ἀπὸ τὸ φοῦρνό του καὶ τὸν βρήκαμε τὸν κακόμοιρο νἀναπνέῃ ἀκόμα. Μᾶς εἶπε πῶς τὸν σκότωσε ὁ Μάνθος γιὰ νὰ τὸν κλέψῃ καὶ ξεψύχησε. *(Πιάνων τὴ Γιαννούλα ἀπὸ τὸ μπράτσο).* Πὲς ποῦ τὸν ἔχεις κρυμμένο;

Γιαννούλα. Ἔχω μέρες νὰ τὸν ἰδῶ· δὲν ἔρχεται στὸ σπίτι, εἴμαστε κακιωμένοι.

Νωματάρχης. *(Πρὸς τοὺς χωροφύλακας).* Δέστε αὐτὴν τὴν γυναῖκα, θὰ τὴν πᾶμε στὴ φυλακή. *(Οἱ χωροφύλακες ἀρχίζουν τὸ δέσιμο καὶ ἡ Γιαννούλα κλαίει).*

Νωματάρχης. Στὰ χαμένα κλαῖς· ἐμπρός, στὴ φυλακή. *(Οἱ χωροφύλακες τὴν σέρνουν, ἡ Γιαννούλα ἀνθίσταται κλαίουσα καὶ παρακαλοῦσα. Τὰ παιδιὰ σηκώνονται ὅλα καὶ κλαίουν).* Τὰ παιδιὰ *(Κλαυθμηρῶς)* Μαμακούλα μας! μαμακούλα μας!

Γιαννούλα. Λυπήσου τὰ παιδιά μου, κὺρ νωματάρχη.

πατέρας σας.

Γ΄ παιδάκι. Ἔφυγε γιὰ πάντα ὁ πατέρας μας;

Μάννα. Ὄχι, θὰ ξανάρθῃ.

Α΄ παιδάκι. Θὰ μᾶς φέρῃ κρέας καὶ ψωμί;

Μάννα. Ναί· θὰ μᾶς φέρῃ.

Β΄ παιδάκι. Μὰ δὲν θὰ μᾶς τὸ πετάξῃς καὶ κεῖνο;

Μάννα. Ὄχι.

Γ. παιδάκι. Θὰ μᾶς ἀφήσῃς νὰ φᾶμε ὅσο μπορέσουμε;

Μάννα. Ναί, θὰ σᾶς ἀφήσω.

ΣΚΗΝΗ ΣΤ΄

(Οἱ ἀνωτέρω καὶ ὁ ΜΑΝΘΟΣ).

Μάνθος. *(Ὁρμῶν μέσα σαστισμένος καὶ τρέμων).* Σῶσέ με!.. κρύψε με!.. μὲ κυνηγοῦν χωροφύλακες!..

Γιαννούλα. *(Σηκωνομένη).* Ξανᾶρθες; φύγ' ἀπ' ἐδῶ!

Μάνθος. Μὴ φωνάζῃς ἔτσι... ἂν ἀγαπᾷς τὰ παιδιά μας, σῶσέ με νὰ μὴ μὲ πιάσουν μὲ τὰ

πατερούλη μας, μὴ τὴ σκοτώνεις τὴ μάννα μας.

Μάνθος. *(Τοῦ ὁποίου τὸ χέρι παραλύει).* Στρίγλα! *(Τὴ σπρώχνει, κρύβει τὸ μαχαῖρι στὴν τσέπη του καὶ φεύγει).*

ΣΚΗΝΗ Ε΄.

(Ἡ Γιαννούλα καὶ τὰ παιδιά. Ἡ Γιαννούλα κυριεύεται ἀπὸ νευρικὴ κρίση καὶ κλαίει. Κατόπι πηγαίνει κοντὰ στὰ παιδιά της, τὰ ὁποῖα κρατοῦν ἀπὸ ἕνα κομμάτι ψωμὶ καὶ κρέας καὶ τρώγουν, ἁρπάζει τὸ ψωμὶ καὶ τὸ κρέας καὶ τὰ πετᾷ ἔξω ἀπὸ τὸ παράθυρο λέγουσα).

Γιαννούλα. Μὴ παιδιά μου, μὴν τὸ τρῶτε αὐτό, γιατ' εἶναι βουτημένο σὲ ἀνθρώπινο αἷμα. *(Ἀγκαλιάζει καὶ τὰ φιλεῖ καὶ τὰ βρέχει μὲ δάκρυα).*

Α΄ παιδάκι. Γιατὶ μάννα ὁ πατέρας ἦταν ἔτσι ἄγριος;

Μάννα. Μὲ κάποιον μάλλωσε, παιδί μου.

Β΄ παιδάκι. Μὰ τί τοῦ ἔκαμες ἐσὺ καὶ ἤθελε νὰ σὲ σφάξῃ;

Μάννα. Τίποτα, παιδί μου, νά, εἶναι κακὸς ὁ

Νωματάρχης. Ποῦ εἶναι ὁ ἄνδρας σου;

Γιαννούλα. Δὲν ξέρω ποῦ εἶναι ὁ ἄνδρας μου.

Τὸ μεγαλήτερο παιδί. Ξέρω ἐγὼ ποῦ εἶναι ὁ πατέρας.

Νωματάρχης. *(Πρὸς τὸ παιδί).* Ποῦ εἶναι; λέγε νἀφήσῃ τὴ μάννα σου.

Τὸ παιδί. Στὸ κατῶγι!

Νωματάρχης. Ποῦ εἶναι τὸ κατῶγι;

Τὸ παιδί. Στὴν ψάθ' ἀπὸ κάτω.

Νωματάρχης. *(Σηκώνων τὴν ψάθα καὶ ἀνοίγων τὴν καταπακτὴ λέγει πρὸς τοὺς χωροφύλακας).* Ἀφῆστε αὐτὴν καὶ καταβῆτε κάτω. Νά; πάρτε καὶ αὐτὸ τὸ κερί. *(Ἀνάβει ἕνα κερὶ καὶ τὸ δίνει. Οἱ χωροφύλακες καταβαίνουν κάτω· σὲ λίγο ἀναβαίνει πάλιν ὁ ἕνας καὶ λέγει).*

Χωροφύλαξ. Εἶναι πληγωμένος βαρειά!

Νωματάρχης. Πληγωμένος;

Χωροφύλαξ. Ναί, πληγωμένος.

Νωματάρχης. Ἀνεβάστε τον ἀμέσως.

αἵματα καὶ τὰ χρήματα καὶ ἀποδειχθῇ ἡ πρᾶξίς μου.

Γιαννούλα. Τόσο τὸ καλλίτερο.

Μάνθος. Τόσο τὸ χειρότερο λέγε, γιατὶ θὰ ἀτιμασθοῦν τὰ παιδιά μας.

Γιαννούλα. Τὰ παιδιά μας δὲν ἔχουν νὰ πάθουν τίποτα.

Μάνθος. Νομίζεις; σὰν περνοῦν θὰ τὰ δείχνῃ ὁ κόσμος καὶ θὰ λέῃ «Νὰ τὰ παιδιὰ τοῦ φονιᾶ καὶ τοῦ κλέφτη!» Λυπήσου αὐτὰ τὰ δυστυχισμένα ἂν δὲν λυπᾶσαι ἐμένα.

Γιαννούλα. *(Ἐν παραζάλῃ).* Θεέ μου, τί νὰ κάμω; *(Ἀνοίγουσα μίαν καταπακτὴν κάτω ἀπὸ τὴν ψάθα.)* Κατέβα γρήγωρα στὸ ὑπόγειο. *(Ὁ Μάνθος καταβαίνει καὶ ἡ Γιαννούλα κλεῖ τὴν καταπακτὴν καὶ ἀμπαρώνη τὴ θύρα.*

ΣΚΗΝΗ Η΄.

(Ἀκούονται χτύποι στὴ θύρα καὶ μιὰ φωνὴ «Ἀνοῖξτε! ἀνοῖξτε!» Ἡ Γιαννούλα πλαγιάζει τὰ παιδιά της καὶ δὲν ἀπαντᾷ, ἀλλὰ ἔπειτα ἀπὸ λίγο ἡ φωνὴ καὶ ὁ χτύπος ἐπαναλαμβάνονται.

Γιαννούλα. Ποιὸς χτυπᾷ;

Ἡ φωνή. Εἶναι ἡ ἐξουσία, ἀνοῖξτε, γιατὶ ἀλλιῶς, ἐν ὀνόματι τοῦ νόμου σπάνω τὴν πόρτα. *(Ἡ Γιαννούλα ἀνοίγει τὴν πόρτα καὶ μπαίνει μέσα ἕνας νωματάρχης καὶ τρεῖς χωροφύλακες).*

Νωματάρχης. Ποῦ εἶνε ὁ ἄνδρας σου; Τί τὸν ἔκαμες;

Γιαννούλα. Τί τὸν θέλετε τὸν ἄνδρα μου; ὁ ἄνδρας μου δὲν εἶν' ἐδῶ, ἔχει κάπου δουλειὰ πιασμένη, λείπει ἀπὸ μέρες.

Νωμάταρχης. Ψέμματα λές· ἡμεῖς τώρα τὸν εἴδαμε, κοντὰ στὴν ταβέρνα τοῦ Στάθη καὶ ἅμα μᾶς εἶδε ἔφυγε πρὸς τὰ ἐδῶ. Τὸν κυνηγήσαμε καὶ τὸν χάσαμε ἐδῶ κοντά, λέγε ποῦ εἶναι;

Γιαννούλα. Δὲν ξέρω! δὲν ξέρω! καὶ τί τὸν θέλετε;

Νωματάρχης. Τί τὸν θέλουμε λές; Σκότωσε τὸ Δημητρὸ τὸ φούρναρη.

Γιαννούλα. Ἄ! ψέμματα! ψέμματα! ὁ ἄνδρας μου δὲν εἶναι κακοῦργος! δὲν εἶναι φονιᾶς.

Νωματάρχης. Φονιᾶς καὶ κλέφτης! Τὸν σκότωσε καὶ τὸν ἔκλεψε!

Γιαννούλα. Ἀδύνατον! ἀδύνατον! κάποιος τὸν συκοφάντησε!

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ

ΑΠΟ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΤΟ ΟΝΕΙΡΟΝ

ΑΞΕΧΑΣΤΕΣ ΒΡΑΔΕΙΕΣ

Ὦ, οἱ βραδειὲς ἐκεῖνες οἱ θεῖες ποῦ ἤπιαμε ξεχειλωτὸ τὸ ποτῆρι τῆς εὐτυχίας. Οἱ ἀξέχαστες σεληνοφώτιστες βραδειὲς ποῦ περάσαμε μαζύ, καθισμένοι κοντά, κοντὰ σὲ ἕνα μικρὸ ἀπομεμακρυσμένο κιοσκάκι τοῦ ἀπεράντου κήπου μὲ τὶς μεθυστικὲς εὐωδιές. Θυμᾶσαι, Δανάη μου, τί ὡραῖα ποῦ περνούσαμε τότε, τί εὐτυχισμένες ποῦ μᾶς φαίνουνταν οἱ στιγμὲς ἐκεῖνες, τί ὄνειραὐπερύψηλα πλάθαμε μαζύ. Ὄνειρα νεανικά, τρελλά, γιατὸ τὸ μέλλον τὸ νομίζαμε στρωμένο μόνε μὲ τὰ λουλούδια τῆς εὐτυχίας καὶ τῆς χαρᾶς. Τὰ θυμᾶσαι ὅλα αὐτὰ Δανάη ; Τὸν ἐρχομό σου πρὶν ἀπὸ μένα στὸ νησί, τὴ γνωριμία μας, τὴν ἀγάπη καὶ ἀλληλοεκτίμησί μας, τὰς ἀμοιβαίας διαβεβαιώσεις μας περὶ αἰωνίας ἀγάπης, τὰς ἀρχὰς σου—ἀρχὰς χωρὶς προλήψεις ποῦ μὲ ἀνέπτυξες τόσον εὔγλωττα, καὶ ποῦ ἤκουα πάντα μὲ προσοχὴ καὶ τὰς ἐπεδοκίμαζα—γιατὶ ἦσαν καὶ ἰδικαί μου—καὶ σὲ ἐθαύμαζα. Ἔπειτα τὸν τακτικὸ πηγαιμό μας στὸ ἐρημικὸ κιοσκάκι, τὸ χαμένο μέσα στὰ γιασεμιά, μακρυὰ ἀπὸ τὰ βέβηλα μάτια ὅπου ἦταν τὸ μικρὸ κρησφύγετό μας, καὶ ἐκεῖ τί ὡραίες καὶ ἀλησμόνητες στιγμὲς περνούσαμε. Καθούσουνα κοντά μου καὶ ἔγερνες τὸ ὡραῖο, τὸ μυρωδάτο κεφαλάκι σου, τὸ κεφαλάκι μὲ τὰ ὀλόξανθα μεταξένια μαλλιὰ καὶ μοῦ διηγούσουνα χίλια δυὸ πράγματα ἀπὸ τὴ ζωή σου, τὴν πικροποτισμένη σου ζωή. Τὸ τί ὑπέφερες, καϋμένη !

Καὶ τοὺς ἐχθρούς σου καὶ τοὺς φίλους σου καὶ ἐκείνους ποῦ σ' ἀγάπησαν καὶ ἐκείνους ποῦ σὲ πίκραναν τοὺς μισοῦσα ἢ τοὺς ἀγαποῦσα κ' ἐγώ.

Σὲ κάθε λέξι ἀγανακτήσεως ποῦ προέφερες σὲ ἔσφιγγα μὲ νευρικώτητα τὸ χέρι καὶ ὅταν τὸ χαμόγελο ἀνθοῦσε στὸ συνήθως μελαγχολικὸ προσωπάκι σου χαμογελοῦσα καὶ ἐγὼ ἀσυναισθήτως μου. Καὶ γινούμουνα κακὸς κάποτε. Μὲ ἔφευγαν λόγια ἐκδικητικά. Γιατὶ ἐσὺ τὸ τόσο ἥσυχο πλάσμα τόσα καὶ τόσα νὰ ὑποφέρῃς καὶ ἄλλα κορίτσια ποῦ τὰ χωρίζει ἀπὸ σένα ἄβυσσος ὁλόκληρος αἰσθημάτων καὶ καρδιᾶς νὰ μὴν ὑποφέρουν ποτέ τους τίποτα ; Καὶ σ' ἔλεγα ὅτι δὲν ὑπάρχει θεία δικαιοσύνη. Τότε σὺ—θυμᾶσαι ;—Ἔκλειες τὸ βέβηλο στόμα μου μὲ τὸ ὡραῖο ρόδινο χεράκι σου καὶ μ' ἔλεγες χίλια δυὸ λόγια παρηγορίας καὶ σὺ ἡ πικραμένη τόσο, παρηγοροῦσες ἐμένα καὶ μὲ ἔδινες ζωὴ ἀπὸ τὴ ζωή σου καὶ πίστι ἀπὸ τὴν πίστι σου. Πῶς νὰ μὴ σὲ θυμηθῶ καὶ νὰ μὴ σὲ θυμοῦμαι γιὰ πάντα. Ἐσένα ποῦ μὲ ἔκαμες ν' ἀγαπήσω τόσο τὴ ζωή—ποῦ καὶ σ' ἐμένα ἐφάνηκε μὲ ὅλη τὴν πίκρα της.—Ἐσένα ποῦ ἐγέμισες τὴ ζωή μου ὁλάκαιρη μὲ τὴ γλυκειὰ ἀνάμνησι μιᾶς εὐτυχίας περασμένης—ναὶ—μὰ τῆς ὁποίας τὰ ἴχνη πολὺ βαθειὰ στὴ ψυχὴ χαραγμένα δὲν λησμονοῦνται καὶ δὲν σβύνονται ποτέ. Τὰ λίγα βράδεια ποῦ περάσαμε μαζύ—ὦ ! θεία κόρη, μὲ γλυκὸ χαμόγελο—μ' ἔκαμαν νὰ ξεχάσω γιὰ λίγο τὶς πίκρες μου τὶς περασμένες καὶ τὰ ἀγιάτρευτα βάσανα μιᾶς παλιᾶς, μὰ βασανισμένης ἐποχῆς.

Θὰ ζῶ, ἂν ζήσω, καὶ ἄλλες στιγμὲς εὐτυχίας, μὰ καμμιὰ ἀπολύτως καμμιὰ ἴσως δὲν θὰ μοῦ προξενήσῃ τὴν ἐντύπωσι ἐκείνη τῆς τελευταίας βραδειᾶς τῆς συναντήσεώς μας. Ἤμασταν μελαγχολικοὶ καὶ οἱ δυό. Καὶ νομίζαμε πῶς δὲ θὰ ξαναδιωξοῦμαι ποτέ, τόσο ὁ ἀποχωρισμὸς μᾶς φαίνουνταν σκληρός. Καθήσαμε ἀμίλητοι ὁ ἕνας κοντὰ στὸν ἄλλον ρεμβοὶ καὶ οἱ δύο μ' ὅλη τὴν εὐτυχία ποῦ αἰσθανόμεθα κατὰ βάθος γιὰ τὴν ἀμοιβαιότητα τῆς λατρείας μας. Καὶ ἐμείναμε ὥρες ἔτσι . . .

Μιὰ ἀπόλυτη ἡσυχία βασίλευε τριγύρω μας. Νόμιζε κανεὶς πῶς ὁ ἀπέραντος χείμαρρος τῆς ζωῆς σταμάτησε γιὰ μιὰ στιγμή, τόσο φαίνουνταν ὅλα ψεύτικα, σὰν παιχνίδια παιδακίσια. Ἦταν μιὰ ἀπὸ τὰς σεληνοφωτίστους ἐκείνας νύκτας ὅπου ἡ ψυχὴ σκορπᾷ εἰς τὸ ἄπειρον καὶ αἰσθάνεται κανεὶς τὰς ἴνας του συνδεομένας δι' ἀπείρων μυστικῶν νημάτων μὲ ὅλην τὴν φύσιν. Μία νὺξ ὀργίων καὶ κραιπάλης τῶν ἐνοργάνων ὅπου παντοῦ ἀναβλύζουν οἱ χυμοὶ τῆς ζωῆς καὶ διαιωνίζουν ἐπ' ἄπειρον τὰ εἴδη. Ἡ σελήνη, ὑπέρλαμπρη ἀνταναπλᾶτο σὲ ποικιλόχρωμες γραμμὲς στὰ βαθύτερα σπλάγχνα τῆς θαλασσας ποῦ ἀκίνητη—ἴδια μὲ ἀπέραντο καθρέπτη—ἀνταναπλοῦσε ἐπίσης τὰς μυριάδας τῶν ἄστρων τοῦ οὐρανίου θόλου. Κάτω ἐκεῖ πολὺ μακρυὰ στὰ βάθη τοῦ ὁρίζοντος ἐσχηματίζετο μιὰ φωτεινὴ γραμμή, ποῦ ἁπλώνετο ὅσο προχωροῦσε καὶ ἐχάνετο εἰς τὸ ἄπειρον, ὅμοια καὶ αὐτὴ μὲ ἕνα φανταστικὸ ὑπέρλαμπρο δρόμο ποῦ ὁδηγεῖ σὲ μιὰ ἀνύπαρκτη Ἐδέμ. Τόσο ἦταν ὅλα θεῖα, τόσο εὑρίσκαμε τὸν ἑαυτό μας εἰς τελείαν ἁρμονίαν μὲ τὸ σύνολον αὐτό, ὥστε δὲν ἐκινήθημεν μὲ τὸν φόβο μήπως ὅλα αὐτὰ δὲν εἶνε παρὰ τὸ ὄνειρον μιᾶς στιγμῆς καὶ χαθῇ μὲ τὴν ἐλαχίστην κίνησίν μας ἡ οὐρανία αὐτὴ ὀπτασία.

Καὶ ὅταν ἔπειτα ἀπὸ ὧρες—ἀφοῦ δὲν ἀνταλλάξαμε λέξι γιατὶ καταλαβαίναμε πῶς μᾶς ἦταν ἀδύνατο, ἕνας κόμπος μᾶς ἔπνιγε καὶ τοὺς δύο,—μὲ ἐπλησίασες καὶ μοῦ εἶπες σιγὰ, μὰ τόσο σιγὰ ποῦ μόλις σὲ ἄκουσα.

— Δὲν ἦταν αὐτὴ ἡ βραδειὰ ἐκείνη, ποῦ ὀνειροπολοῦσες νὰ ζήσῃς μέσα σὲ μιὰ τέτοια ὑπέρτατη εὐτυχία καὶ ἔπειτα γιὰ νὰ μὴ γυρίσῃς ποτὲ στὴν σκληρὰ πραγματικότητα, νὰ σοῦ ἦτο δυνατὸν νὰ μὴν ζήσῃς πιά ;

Καὶ τὰ χείλη μου αὐτομάτως ἐψιθύρισαν.

— Ναί, ἦταν αὐτή . . .

Τόσο μόνε εἴπαμε καὶ ἀποχωριστήκαμε. Ἀπὸ τότε δὲν σὲ εἶδα.

Πρίγκηπος. **Πέτρος Νεβάδας.**

ΑΠΟ Τ' ΑΝΩΝΥΜΑ

1

«Γιατὶ ἡ ἀγάπη εἶναι πιὸ δυνατὴ
ἀπὸ τὸ θάνατο»
Ἄσμα ἀσμάτων.

Ἀποσταμένη ἀπ' τὰ χρόνια κι' ἀπὸ τοὺς καημοὺς
Τώρα ποῦ σ' ηὗρε ὁ θάνατος ὁ πονοσώστης,
Ὅποιος σὲ δῇ χωρὶς δάκρυα καὶ στεναγμοὺς
Λέγει πῶς ἦταν δὰ καιρός της!

Μὰ ἐγὼ ποῦ σὲ λατχάρησα μικρή,
Μὰ ἐγὼ ποῦ σὲ λατχάρησα ἀφράτη,
Σὲ λαχταρῶ καὶ τώρα ποῦ νεκρὴ
Σὲ ξάπλωσε ὁ χάρος στὸ κρεβάτι.

2

«Μετανοεῖτε καὶ πιστεύετε ἤγγικεν γὰρ ἡ Βασιλεία τῶν οὐρανῶν»

Ματθαῖος

Ὅταν τοῦ Βάκχου οἱ καλογριὲς
Χωρεύαν στῶν παπούδω μας τὰ δάση,
Ἦταν καὶ οἱ γιαγιάδες μας φαιδρὲς
Καὶ δὲ φοβοῦνταν πῶς ὁ κόσμος θὰ χαλάσῃ.

Κι' ὁ κόσμος δὲ χαλοῦσε καὶ χορὸ
Κάθε καλογριούλα ἔτρεχε νὰ πιάσῃ,
Μὰ τώρα προσκυνοῦμε τὸ Σταυρὸ
Καὶ κλαίγουμε τὸν κόσμο πρὶ χαλάσῃ

3

«Παρελθέτω τὸ ποτήριον τοῦτο . . .»
«Ἄφες αὐτοῖς οὐ γὰρ οἴδασί τί ποιοῦσιν».

Ἰωάννης.

Ὅταν ὁ Προμηθέας ἦταν σταυρωμένος
Μὲ διαμαντένια, θεόφκιαστα καρφιά,
Ἀπάνω στὸν πελώριο τὸ βράχο
Ἀθάνατος, ἀθάνατα βασανισμένος,
Ἔνοιωθε τὴ μεγάλη του καρδιὰ
Νὰ λέγῃ: τὴν ἐκδίκησή μου θἄχω

Στοῦ Γολγοθᾶ τὴν κορυφὴν ἀπάνω
Τρίζει σταυρὸς καὶ κάποιος ξεψυχᾷ
Μαζῆ μὲ δυὸ κακούργους σταυρωμένος
Καὶ ξεψυχῶντας, τώρα νὰ πεθάνω
Δὲ θἄθελα ἀκόμα, ἔλεγε, κρυφὰ
Καὶ φανερὰ συχώριο ἔδινε θλιμμένος.

4

Βαφτίστε τα ἂν θαρρεῖτε πῶς ταξίζουνε,
Μέρχεται ἀνώνυμα ἐμένα νὰ τὰ γράφω
Μπορεῖ καὶ χωρὶς ὄνομα νὰ ζήσουνε
Καὶ μ' ὄνομα μπορεῖ νὰ πᾶν στὸν τάφο.

Ν. Ἀμουργιανός.

Ὁ κύριος Πάρης εὑρίσκεται προσκεκλημένος παρὰ τῇ κυρία Σ.

Μετὰ τὸ δεῖπνον ἡ κυρία πλησιάζει τὸ κλειδοκύμβαλον καὶ ἀποτεινομένη εἰς τὸν κ. Πάρην λέγει — Εἶσθε θιασώτης νομίζω τῆς μουσικῆς;

— Μάλιστα κ. Σ. ἀπήντησε ἀλλ' αὐτὸ δὲν ἐμποδίζει νὰ μᾶς παίξετε κάτι τι.

Κυρία τις ἔχουσα ὑποψίας εἰς τὴν ὑπηρέτριάν της, τῆς λέγει· — Ἄκου νὰ σὲ πῶ Νίνα, ἂν ὁ ἄντρας μου τύχῃ νὰ σὲ φιλήσῃ καμιὰ φορὰ ἄφησέ τον νὰ τὸ κάμῃ μὲ τὴν ἡσυχίαν του, κ' ἐγὼ θὰ σοῦ δίδω γιὰ κάθε φορὰν ἕνα μετζήτι.

— Ἄ κυρία, ἀπήντησεν ἡ Νίνα τότε μοῦ χρεωστᾶτε κι' ὅλας τ' ὀλιγώτερο διακόσια μετζήτια.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΣΤΕΦΑ

Μὲ ὅλην του τὴν ἔκπληξιν, ὁ Γιακουμάκης ἔλαβεν εὐθὺς στάσιν ἀξιοπρεπῆ καὶ σοβαράν, ἀνάλογον πρὸς τὴν περίστασιν, καὶ ὡς ἄνθρωπος τοῦ κόσμου ὁ ὁποῖος δὲν τὰ χάνει εὔκολα, ἀπήντησε:

«Μοῦ κάνεις πολὺ μεγάλη τιμὴ τοῦ φτωχοῦ καὶ ταπεινοῦ ἀνθρώπου . . . Μὰ μοῦ φαίνεται, κόντε μου, ὅπως δὲν εἶσαι ὁ καταλληλος. Γιὰ νἀπαντήσω κατατῶς πρέπει σὲ τέτοια κουβέντα, πρέπει νὰ μοῦ τὴν κάμῃ, στοχάζουμαι, ὁ σιὸρ πάρες σου».

Καὶ ἔκίνησε δύο τρεῖς φορὰς τὴν κεφαλήν.

«Ὄχι, σιὸρ Γιακουμάκη. Πάει, ἐπέρασε ἐκεῖνος ὁ καιρὸς ποῦ ἤξερες!» ἀπήντησε μὲ ὅλην τὴν νεανικὴν ζωηρότητα ὁ Τώνης καὶ μὲ φράσιν ἡ ὁποία ἦτο συνήθης στὰ χεῖλη του. «Γνώρισε ὅτι εἶμαι ὅλως διόλου αὐτεξούσιος τώρα καὶ μπορῶ νὰ κάμω ἐκεῖνο ποῦ θέλω, χωρὶς νὰ ξέρῃ ὁ πατέρας μου τίποτα. Ἂν θέλῃ, πάει πολὺ καλά, ἐδῶ εἶμαι κ' ἐγώ, μοῦ κάνει χάρι. Ἂν ὅμως ἔχῃ ἄλλες ἰδέες — ἂς κάμῃ τὴ δουλειά του νὰ κάμω κ' ἐγὼ τὴ δική μου. Νὰ σοῦ πῶ τὴν ἀγι' ἀλήθεια, — ψέμματα δὲ μ' ἀρέσει νὰ λέω, — οὔτε ποῦ ἐστοχάστηκα νὰ τὸν ρωτήσω ἀκόμα. Γι' αὐτὸ σοῦ λέω ὅτι ἐγὼ μοναχὰ ἔπρεπε νὰ σοῦ κάμω τὴν ὁμιλία αὐτὴ καὶ εἰς ἐμὲ ἔχεις χρέος νἀποκριθῇς.

— Καλά, κόντε μου, καλά» ἀπήντησεν ὁ Γιακουμάκης, μὴ ἐπιδοκιμάζων κατὰ βάθος τὴν τόσην ἐλευθερίαν, ἀλλ' ἠναγκασμένος νὰ ὑποκύψῃ. «Θὰ σκεφθῶ . . . νὰ μοῦ δώσῃς καιρὸ νὰ σκεφθῶ καὶ νὰ σοῦ ἀποκριθῶ . . . Ὅπως καὶ ἂν εἶναι τὸ πρᾶμμα, πρέπει νὰ μ' ἀφήσῃς νὰ σκεφθῶ.

— Μάλιστα, μάλιστα . . . Νὰ σκεφθῇς . . . καὶ ὁπότε ἀποφασίσῃς μοῦ μηνῖς».

Καὶ ὅταν ἔφθασεν εἰς τὸν κόμβον αὐτὸν ὁ ἀιδάλυτον ἡ συνομιλία, ἔσπευσαν καὶ οἱ δύο νὰ ἐξέλθουν χωρὶς ἄλλην λέξιν. Προηγεῖτο ὁ Τώνης. Ἐπὶ τοῦ προσώπου μὲ τὰς ἐρυθρὰς ὡς συνήθως παρειάς, δὲν ἦτο εὔκολον νὰ διακρίνῃ τις τὴν συγκίνησιν. Ἐμειδία ὡς ἄνθρωπος μὴ ἀνταλλάξας πρὸ ὀλίγου λόγους τοὺς σοβαρωτέρους τῆς ζωῆς του, καὶ ἐχαιρέτισεν ὅλους διὰ χειραψίας, πρῶτον τὸν Γιακουμάκην. Μετ' ὀλίγον ἐξῆλθε, προπεμφθεὶς ἐγκαρδίως ὅπως εἰσῆλθεν.

Ὁ δὲ Γιακουμάκης ἀνέλαβε τὴν θέσιν του, ἄνευ χρονοτριβῆς. Ἐσεβάσθησαν ὅλοι τὴν σιωπήν του καὶ δὲν τῷ ἀπηύθυναν καμμίαν ἐρώτησιν, κανένα ὑπαινιγμόν, τὸν ἄφησαν δὲ ἡσυχον νὰ στρέψῃ καὶ νἀναστρέψῃ τὰς λεπτομερείας τῆς συνομιλίας καὶ νὰ ζητῇ ἀπὸ τοῦδε νὰ λάβῃ μίαν ἀπόφασιν ἐπὶ τῆς ἀπροόπτου προτάσεως τοῦ Τώνη. Εἰς τὸ κάτω μέρος τοῦ μετώπου του, παρὰ τὸ μεσόφρυον, εἶχαν σχηματισθῇ πτυχαί τινες, εἷς κόμβος προδίδων τὴν σκέψιν καὶ ἐπὶ τῶν μεγάλων του ὀμμάτων, τῶν διανοίκτων καὶ ἀπλανῶν, διεχύθη θολότης.

Ἡ πρώτη ἔκπληξις παρῆλθε ταχέως, ἤρχισε δὲ ὁ γέρων νὰ ἐκτιμᾷ ψυχρῶς τὰς περιστάσεις καὶ νὰ ὑπολογίζῃ τὰ γεγονότα, διὰ νὰ ἰδῇ ποῦ εὑρίσκετο καὶ τί ἔπρεπε νὰ κάμῃ. Ἂν ὁ Τώνης ἠγάπησε πραγματικῶς τὴν ἐγγονήν του, — καὶ τὸ κἰ ημά του τὸ ἀπεδείκνυε, — διατί νὰ ἐπηρεασθῇ ἀπὸ τὴν κοινωνικὴν διαφορὰν καὶ νὰ ὑποφέρῃ; Κόντες θὰ ἔμενε πάντοτε αὐτὸς καὶ κοντέσσαν θὰ ἔκαμνεν ὁποιαν καὶ ἂν ἔπερνε. Πόσοι δὲν ἔκαμαν τὸ ἴδιο! Ἀπὸ τὸν κοινωνικὸν βίον τοῦ τόπου δὲν εἶχε πολλὰ παραδείγματα, ἀλλ' εἰς τὰ μυθιστορήματα, εἰς τὰς ἐφημερίδας, ποῦ εἶναι ἀπήχησις τοῦ κόσμου ὅλου, πόσα τέτοια δὲν ἀνέγνωσε καὶ δὲν ἐδιηγήθη; Μόνον τὸ ζήτημα τοῦ γέρω-Τοκαδέλου ἦτο ὀλίγον σοβαρόν, ἂν καὶ ὄχι, ἐστοχάζετο, ἐντελῶς ἀσυμβίβαστον. Γάμος χωρὶς τὴν εὐχὴν τῶν γονέων, χωρὶς τὴν εὐχαρίστησιν καὶ τὴν χαρὰν τοῦ σπιτιοῦ, ἦτο πάντοτε κάτι τι ψυχρὸν καὶ ἀνάρμοστον. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους, τί νὰ γίνῃ!

Ὁ Τώνης ἦτο αὐτεξούσιος καὶ ὑλικῶς ἀνεξάρτητος. Ἕως οὗ ἤθελε παρέλθῃ ἡ ὀργὴ ἢ καὶ ἡ ζωὴ τοῦ γέρω-Τοκαδέλου, θὰ ἄφινε τὸν πατρικὸν οἶκον καὶ θὰ ἐπήγαινε νὰ κατοικήσῃ μὲ τὴν σύζυγόν του εἰς ἄλλον ἰδικόν των. Μήπως τὸ ἴδιον δὲν εἶχε κάμῃ καὶ ὁ γέρος, ὅταν ὑπανδρεύθη χωρὶς τὴν ἄδειαν τοῦ **σπιτιοῦ** του;

Οὕτω σκεπτόμενος ὅλοι, εὗρισκε τὰ πράγματα ὁμαλά, εὐνοϊκά. Τὸ πρῶτόν του συμπέρασμα ἦτο νὰ εἴπῃ ἀπ' ἀρχῆς τὸ ναί, νὰ δώσῃ εἰς τὸν Τώνην τὴν εὐχήν του καὶ τὴν Μαργαρίταν. Ὅλα ἐτελείωναν ἔτσι, ὅλα διορθόνοντο . . . Θὰ ἐβλασάνιζεν ἀκόμη τὸ ζήτημα μὲ τὴν ἡσυχίαν του, εἶχε καιρόν, ἀλλὰ διὰ σήμερον εἰς τὸ **νὶ** ἔλεγε νὰ καταλήξῃ. Καὶ μὲ τὴν ἰδέαν αὐτὴν ἔφυγεν ἀπὸ τὸ Φαρμακεῖον ὀλίγην ὥραν πρὸ τοῦ γεύματος, καὶ πρὶν ὑπάγῃ στὸ σπίτι, ἐπέρασεν ἀπὸ τὸν "Ἅμμον νὰ γοράσῃ τὸ πολυαγαπημένο του ψάρι, τὸ ὁποῖον μὲ ὅλες του τὶς σκοτοῦρες δὲν εἶχε ληφονήσει.

Ἡ συνάθροισις πέριξ τῶν μεγάλων καλάθων, κατὰ σειρὰν παρατεταγμένων ἀπέξω ἀπὸ τὸν **Μαρκὰν**, ἦτο ἀκόμη μεγάλη καὶ ἡ συναλλαγὴ ζωηρά. Ἀναμέσον τῆς μελανῆς μάζης τῶν κυκλούντων θεατῶν, διεφαίνοντο οἱ ὠραῖοι ἀργυροειδεῖς ἰχθῦς, λάμποντες ὑπὸ τὸν ἥλιον, καὶ ἀντήχουν αἱ φωναὶ τῶν πουλητῶν διάτοροι, μ' ἐνθουσιασμὸν μεγάλον:

— Πάρτε τσιποῦρες τοῦ Πάπα! πάρτε φροῦτο μεσολογγίτικο! ὦ οἱ τσιποῦρεεεες!»

Ὅταν ἐπλησίασεν ὁ Γιακουμάκης, τὸν ὁποῖον ἐγνώριζαν ὅλοι ὅτι ἐξώδευε καλὰ γιὰ τὸ γοῦστο του, διηγέρθη μεταξὺ τῶν πωλητῶν μικρά τις ἁμίλλα ποῖος νὰ τὸν ἑλκύσῃ.

«Ἐδῶ, ἐδῶ, σιὸρ Γιακουμάκη!

— Τήραξε τί πράμμα σῶχω!

— Ὦ ραριτὲς σήμερα, σιὸρ Γιακουμάκη!

— Ἐδῶ, ἐδῶ, καλῶς τονε! . . . Βάλε δύο λίτρες τοῦ σιὸρ Γιακουμάκη, νὰν τοὶ κάμῃ ψητές!».

Ὁ Γιακουμάκης δὲν ἐκράτησε πλέον τὸ ἐξαίσιον μειδίαμά του.

«Ἂν εἶναι τὰ ἴδια οὖλα, παιδιά μου» τοῖς εἶπεν, «οὖλα καλὰ καὶ βλοημένα. Ἀπὸ δῶ ποῦ πρωτοῆρθα θὰ πάρω, νὰ σὲ χαρῶ. Βάλε μου, κουμπάρε, δύο λίτρες».

Καὶ ὁμιλῶν ἀκόμη, ἐστράφη πρὸς μερικοὺς γνωρίμους, τοὺς ὁποίους τόρα ἔβλεπε, καὶ τοὺς ἐχαιρέτησε ἐγγίζων μὲ τοὺς δύο δακτύλους τὸ φροντίνι τοῦ κασκέτου του. Ἤλθεν ἡ σειρά του, τοῦ ἔζύγισαν τὸ ψάρι, τὸ ἐτύλιξεν ἐκεῖνος εἰς ἕνα χαρτί, κ' ἐξεκίνησε διὰ τὸ σπίτι. Κανεὶς εἰς τὸν δρόμον δὲν τὸν ἐζήλευε διὰ τὸ ψάριο του. Καὶ ὁ πιωχότερος ἐδῶ ἅμα ἔλθῃ ἡ τσιποῦρα, θὰ τὴν ἀγοράσῃ. Δὲν ἐννοεῖ νὰ νηστεύσῃ τὸν νόστιμον ἰχθύν, ἔστω καὶ ἂν πρόκειται νὰ μείνῃ νηστικὸς ὅλην τὴν ἑπομένην ἑβδομάδα. Θὰ τὸν συνοδεύσῃ μὲ **ἁλιάδαν**, θὰ φάγῃ μέχρι διαρρήξεως ἕνα **πιάτο πυραμιντάλε**, καὶ ὅταν κατόπιν θὰ ὑπάγῃ εἰς τὸ οἰνοπωλεῖον νὰ πιῇ καὶ νὰ εὐφρανθῇ, θὰ βεβαιώνῃ μὲ στόμφον, — τὴν ἰδίαν ὁμιλίαν θὰ κάμνουν καὶ οἱ ἀφεντάδες εἰς τὴν Λέσχην, — ὅτι τὸ ψάρι σήμερα ἦτανε ἕνα ἀμύγδαλο, καὶ ὅτι ἀπολάδιασε μὲς τὴν παδέλα σὰ νὰ ἦτανε κοιλιὰ βοϊνή:

— **Ἄ, κὲ ρόμπα!** . . .

Ὁ Γιακουμάκης παρέδωκε τοὺς ἰχθῦς εἰς τὴ σιόρα Νένε καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ μαγειρεῖον νὰ νιφθῇ ὑπεράνω τοῦ νεροχύτου.

«Ψάρι; ψάρι;» ἠρώτησεν ἡ Γιακουμάκαινα ἀπὸ μέσα μὲ χαράν, ἐννοήσασα τὸ ψώνιο ἀπὸ τὰ μιαουλίσματα τῶν γατῶν. «Γιά, γιά, μωρὴ Νένε . . . Τζόγια! . . . Τὸ βράδυ ψητό, ἔ;

— Ψητό, ἀμὴ δὰ βραστὸ θὰν τὸ κάμουμε!» τῇ ἀπήντησεν ὁ Γιακουμάκης, ὁ ὁποῖος ἀπὸ χθὲς ἐξηκολούθει νὰ κάμνῃ τὸν παράξενον. Εἰσερχόμενος δὲ εἰς τὴν αὔθουσαν μὲ τὸ μάκτρον μεταξὺ τῶν χειρῶν, προσέλαβεν ἀκόμη σοβαρωτέραν ἔκφρασιν καὶ ἀνήγγειλε:

«Τοῦ τῶπα τοῦ ἀφεντός νὰ μᾶς κάμῃ τὴ χάρι νὰ μὴ ματακοπιάσῃ ἄλλο ἐδῶ. Ἡσυχάσαμε».

Ἡ Μαργαρίτα ὠχρίασεν, ἀλλὰ δὲν εἶπε τίποτε, οὔτε κἂν ἀνύψωσεν ἀπὸ τὸ ἐργόχειρόν της τοὺς ὀφθαλμούς. Ἡ ἀγαθὴ Γιακουμάκαινα ὅμως δὲν ἐκρατήθη καὶ ἠρώτησε:

«Μὴ λάχῃ καὶ τοὔπες κανένα λόγο ἄσκημο τοῦ παιδιοῦ; Ὁ σιὸρ Τώνης δὲ σοῦ φταίει σὲ τίποτα!» (λόγοι εἰλικρινεῖς αὐτοί, διότι ἡ Γιακουμάκαινα οὔτε εἶχεν ὑποπτευθῇ τίποτε περὶ τοῦ ἔρωτος τοῦ ἐκκολαφθέντος εἰς τὴν οἰκίαν της).

«Νὰ μὴ σὲ γνοάζῃ. Τί τοὔπα καὶ τί δὲν τοὔπα, δὲ θὰ σοῦ δώσω λογαριασμό.

— Ὁ νόνος ξέρει καὶ μιλεῖ πάντα του,» εἶπε τότε ἡ Μαργαρίτα.

«Τὴν ἀκοῦς; τὴν ἀκοῦς ποῦνε παιδὶ πρᾶμμα;» εἶπε κλίνων πρὸς τὴν συμβίαν του ὁ Γιακουμάκης. «Ἀκοῦς ἐκεῖ ποῦ ἤθελες νὰν τόνε βρίσω κηόλας τὸν ξένον ἄνθρωπο! . . . Μὲ οὔλη τὴν εὐγένεια ἐγώ, μὲ οὔλη τὴν εὐγένεια ἐκεῖνος, καὶ χωρὶς κανένα κακοφανισμό· Ἐτοῦτο καὶ ἐτοῦτο, κόντε μου, τοῦ εἶπα, καὶ νὰ μοῦ κάμῃς τὴ χάρι . . . Πολὺ καλά, ὅ, τι ὁρίζεις καὶ—ἐφνίρισε.»

Ἀποτεινόμενος δὲ πρὸς τὰ παιδιά:

«Ἑτοιμασθῆτε νὰ σᾶς κάμω μάθημα, Ἔφτασα.»

Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιόν του νὰ ξαλλάξῃ. Διὰ τὸ συμπέρασμα τῆς μετὰ τοῦ Τώνη συνομιλίας, οὔτε λέξιν εἰς τὰς γυναῖκας. Ἄ, δὲν ἦταν ὥρα ἀκόμα! . . . Ἐν τούτοις ἡ Μαργαρίτα ἠσθάνθη κάποιαν ἀνακούφισιν· τοὐλάχιστον δὲν συνέβη ρῆξις ἀπότομος . . . Ἀλλὰ τὰ παιδία κατελήφθησαν ὑπὸ ἀορίστου τινὸς δυσθυμίας, ὅπως πάντοτε ὁσάκις ἐκαλοῦντο νὰ εἰποῦν τὸ μάθημά των. Ὅλον τὸ πρωῒ ἐφώναζαν, ἐγελοῦσαν, ἔπαιζαν, ἐζωγράφιζαν μὲ τὰ κονδύλια ἐπάνω στὶς πλάκες καραβάκια καὶ παντιεροῦλες. Ἡ ἀλήθεια ὅμως εἶνε ὅτι ἔμαθαν καὶ μερικὰ ὠφέλιμα πράγματα . . . Αἰτὶ τοῦ συνήθους παραμυθιοῦ, ἡ δασκάλα τους σήμερον ἐροτίμησε νὰ τοὺς δώσῃ μερικὰ παραγγέλματα διὰ τὴν ὑγείαν καὶ εὐτυχίαν των. Μεταξὺ τῶν ἄλλων τοὺς εἶπε πῶς ὅταν τὸ ψαλίδι εἶνε ἀνοικτό, εἶνε ἀνοικτὰ καὶ τὰ στόματα τῶν ἐχθρῶν τοῦ σπιτιοῦ καὶ ἔπρεπε νὰ τὸ κλείουν πάντοτε ὅπου τὸ εὕρισκαν—γλωσσοφαγιά, γυιέ μου!—τὰ ἐξώρκισε νὰ μὴ δίδουν ποτὲ τὸ βράδυ ἁλάτι ἔξω, γιατ' ἦταν μεγάλο κακὸ τοῦ σπιτιοῦ—ἄδικος θάνατος, γυιέ μου,—ἐσύντησε δὲ εἰς τὰ κορίτσια νὰ μὴν τελειώνουν ποτὲ κανένα ροῦχο τὸ Σάββατο, γιατί γένεται σάβανο, γυιέ μου. Τέλος ἐβεβαίωσεν ὅτι ἅμα ἡ κότα λαλήσῃ σὰν κόκορας, πρέπει νὰ σφάζεται ἀμέσως εἰδεμὴ κάποιος πεθαίνει, ὅπως ὅταν ξανάψῃ τὸ τσιγάρο τοῦ πατέρα, ἢ χυθῇ λάδι καὶ κρασὶ ἀπάνω στὸ τραπέζι, εὐτυχία καὶ πλούτη θὰ ἔμβουν, γυιέ μου, στὸ σπίτι.

Μὲ αὐτὰ καὶ μ' αὐτά, μὲ τὰ παιγνίδια καὶ μὲ τὰ συνειθισμένα, ἐπέρασεν ὅλη ἡ αὐγή, ἐν ᾧ οἱ φυλλάδες ἦσαν ἐρριμμέναι ἐκεῖ καὶ λησμονημέναι· αἱ σπάναι τῆς Μαργαρίτας ἐπιπλήξεις, ἡ ὁποία δὲν εἶχε σήμερον καμμίαν ὄρεξιν νὰ ἐπιμένῃ, δὲν ἐπέφεραν κανὲν ἀποτέλεσμα. Καὶ ἰδοὺ διατί ἠσθάνθησαν τὰ παιδιὰ μίαν ἀνησυχίαν ὅταν εἰσῆλθεν ὁ **διδάσκαλος νὰ τἀκούσῃ** κατὰ τὸ σύνηθες, νὰ ταλλάξῃ καὶ νὰ τὰ σχολάσῃ, ξέχωρ' ἀπὸ κεῖνο ποῦ δὲν θὰ ἤξερε τὸ μάθημά του,—ἀπειλὴ ἡ ὁποία ἂν καὶ ποτὲ μέχρι τοῦδε δὲν ἐπραγματοποιήθη, ἐξηκολούθει ὅμως νὰ ἐμπνέῃ φόβον καὶ τρόμον.

Ἀλλὰ ὀλίγον ἐτρόσεχε σήμερα εἰς τὸ μάθημα ὁ Γιακουμάκης. Ὀλίγα παιδία διέταξε νὰ ἐπαναλάβουν τὰς λέξεις των ἢ τὰς συλλαβάς των **καππακιστά**,—διότι **ἄλλαχτὰ** τὰς ἤξευραν πάντοτε ἀπέξω ὡς ψιττακοὶ καὶ ἡ γλῶσσά των ἔρεχε,—πολὺ δὲ ὀλιγώτερα ἀκόμη ὑπέβαλεν εἰς τὴν δοκιμὴν νὰ ποῦν τὸ μάθημα **πεταχτά**, ἀπὸ τὴν ὁποίαν σπανιώτατα ἔβγαιναν ἀσπροπρόσωποι οἱ μικροὶ μαθηταί, συνειθισμένοι εἰς τὴν μηχανικὴν ἀποστήθισιν. Ἀλλὰ σήμερον κανεὶς σχεδὸν δὲν ἔκαμε λάθος.

«Τί λέει ἐδῶ;» ἠρώτα ὁ δάσκαλος.

«**Στά**» ἀπήντα τὸ παι«ίον **μετὰ** διοταγμοῦ. Τὸ βιβλίον ἔλεγε σπά' ἀλλ' ὁ **διδάσκαλος** ἀπήντα:

«Μπράβο· ἀμὴ ἐδῶ;

— **Κρὰ**» ἔλεγε τὸ παιδίον, καὶ **κρὺ** τὸ βιβλίον.

«Μράβο, νὰ σ' ἀλλάξω» ἔλεγεν ὁ δάσκαλος καὶ τὸν ἄλλαζε τὸν μικρὸν ἀμελέτητον.

Τὸ ὡραῖον τοῦτο μάθημα διέκοψεν ἡ ἔλευσις ἢ μᾶλλον ἡ ἔφοδος τῆς Σαμούγαινας, ἡ ὁποία ἀπὸ τὴν σκάλαν ἀκόμη ἤρχισε ν

στενάζῃ καὶ νὰ βογγῇ, μαντυλοδεμένη, κρατοῦσα μὲ τὴν παλάμην τὸ μάγουλόν της:

"Ω, ὦ! ὤιμέ, πεθαίνω... Δὲν μπορῶ ἄλλο! Γιακουμάκη μου... κάμε τὸ ψυχικό νὰ ζῇς . . . ὦ! ὦ!

— Τί ἔχεις, χριστιανή;

— Τὸ δόντι μου . . .

— Τὸ δόντι τση, ἡ καϊμένη. Δέ σου πέρασε ἀκόμα;

— Ὤιμέ, κυρά μου, ποῦ νὰ μοῦ περάσῃ! μ' ἐσφίξανε τώρα οἱ πόνοι τὴν κακομοῖρα καὶ κοντεύω νὰ βουλιοτῶ. "Ελα Γιακουμάκη μου, νὰ μοῦ τὸ πετάξῃς νὰ σὲ χαρῶ! ὦ!»

Ἀπεφασίσθη εἰς τὴν στιγμὴν ἡ ἐκριζωσις. Ἡ Σαμούγαινα ἠσθάνετο ἤδη τόσους πόνους, ὥστε ἀφῆκε κατὰ μέρος πᾶσαν δειλίαν καὶ ἀπέβλεψεν εἰς τὴν ὀδοντάγραν ὡς εἰς μόνην σωτηρίαν. Εἶδε καὶ ἀπόειδε . . . σώνει κι' ὅλας! Μιὰ ἀπόφασι εἶναι ὅλα τὰ πράγματα τοῦ κόσμου . . .

Καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ Γιακουμάκη ὅπου ἐγίνοντο συνήθως αἱ ἐγχειρήσεις, καὶ κατόπιν αὐτῆς εἰσῆλθεν ὁ Γιακουμάκης καὶ ἡ οὐρα Νένε, ἡ συνήθης του βοηθός. Ἡ θύρα ἐκλείσθη ὁπισθέν των μυστηριώδης. Τὰ παιδία ἀπέμειναν ἄναυδα, τρομαγμένα. Προησθάνθησαν κάτι τι τρομερόν, ἂν καὶ πολλὰ δὲν ἐγνώριζαν περὶ τίνος ἐπρόκειτο ἀκριβῶς. "Ηκουσαν ἐν τῇ σιγῇ τὸν ψυχρὸν κρότον τῶν χειρουργικῶν ἐργαλείων τοῦ Γιακουμάκη, ἀνακινηθέντων ἐντὸς τῆς δερματίνης των θήκης.

«Θὰν τοῦ βγάλῃ τὸ δόντι, ἄκου τὰ σύνεργά του», εἶπε τότε ἓν παιδίον.

Τὰ ἄλλα ἤκουαν μὲ προσοχὴν καὶ περιέργειαν. Μετ' ὀλίγον ἀντήχησαν παρατεταμέναι κραυγαί, βογγητὰ δυνατά, μυκηθμοί . . . Τὰ παιδία ὠχρίασαν καὶ πολλῶν τὰ ματάκια ἐδάκρυσαν . . . Τί βαρὺ καὶ ἀδέξιον τοῦ ἦτο σήμερα τὸ χέρι τοῦ Γιακουμάκη! . . . Τὸ κακὸν παρετείνετο, καὶ ἀνησυχήσασα ἡ σώρα Γιακουμάκαινα ἐκινήθη δειλὴ νὰ ὑπάγῃ νὰ ἰδῇ τί συμβαίνει.

«Νόνα, κάτσε δῶ. Τὸ δόντι τοῦ βγάνει, δὲν τὸ ξέρεις πῶς θὰν τσῆ πονέσῃ;» εἶπεν ἡ Μαργαρίτα, εὑρίσκουσα πολὺ φυσικὰς τὰς φωνὰς τῆς Σαμούγαινας. Τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἠνοίχθη ἡ θύρα καὶ ἐξῆλθεν ἡ Νένε κρατοῦσα λεκάνην.

«Ἐφυρίοισε», εἶπε καθησυχάζουσα τὴν νύμφην της, «νάχε κι' ἄλλο». Καὶ διηυθύνθη πρὸς τὸ μαγειρεῖον. Μετ' ὀλίγον ἡ Σαμούγαινα ἐξῆλθε. Τὰ παιδία τὸν ἠτένισαν μετὰ μεγάλης περιεργείας. Τί ποτε δὲν ἐφαίνετο· τὸ πρόσωπόν της μόνον ἦτο ὠχρὸν καὶ ἐκράτει μὲ τὴν χεῖρα τὴν σιαγόνα ἐπάνω ἀπὸ τὸ μανδύλι.

«Σοῦ πόνεσε, καϊμένη μου;

— "Ω τὰ τί ὑπόφερα!» εἶπεν ἡ Σαμούγαινα, συνοδεύουσα τὰς λέξεις μὲ χειρονομίαν ἐμφατικήν. «"Ητανε ριζωμένο, ψυχή μου. Γειὰ σιὰ χεράκια τοῦ σιὸρ Γιακουμάκη . . . Νὰ ἰδῇ καλὴ μοῖρα ἡ Μαργαρίτα μας καὶ νὰν τὸν ἀξιώσῃ ὁ Θεὸς νὰ ἰδῇ καὶ διοέγγονα!... Πάω καλιά μου, γυιέ μου . . .»

"Εφυγε. Τῆς ἐπόηεσε πολὺ-πολύ, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἐβγῆκε, καί, τὸ κυριώτερον, ἡ γραῖα δὲν ἐπλήρωσε λεπτόν. Τί βαρὺ καὶ ἀδέξιον ποῦ ἦτο σήμερα τὸ χέρι τοῦ Γιακουμάκη! Τὴν κακογλωσσιὰ τοῦ στόμανος ἐκείνου τὴν ἐπλήρωσεν ὅλη σήμερα ἡ γειτόνισσα, χάρις εἰς τὴν ἀφῃρημάδα τοῦ Γιακουμάκη. Διότι ἐκεῖνος ἐξηκολούθει νὰ εἶναι ἀκόμη βυθισμένος εἰς τὰς σκέψεις του. "Ηδη ἀγωνίζετο τὸ αἴσθημα τὸ κοιμώμενον εἰς τὰ στήθη του, καὶ ἀνέτρεπε τὰς ἀποφάσεις τὰς ὑπαγορευθείσας ὑπὸ τῆς λογικῆς. Τί; αὐτός, αὐτὸς νὰ συγγενεύσῃ μὲ τοὺς ἄρχοντας, μὲ τὰ κάρβουνα, μὲ τοὺς κακοὺς ἀνθρώπους, ποῦ δὲν ἔπανέν ἡ γλῶσσα τοῦ Λομπάρδου νὰ τοὺς στολίζῃ; Ὁ παλαιὸς λόγος ἔλεγε: **βοῦολο μὲ βοῦολο, σπάρτο μὲ σπάρτο.** "Οποιος ἦταν βοῦολο, γιὰ λογαριασμό του ὅποιος ἦταν σπάρτο, γιὰ λόγου του. Ἀνακατώματα ποτὲ δὲν εἶναι καλά. Ἄκοῦς ἐκεῖ ποῦ θἀφήσῃ τὴν τάξι του, τὴν ἡσυχία του, τὴ συνήθεια του, καὶ θὰ γυρίσῃ μεγαλεῖα τώρα στὰ γεράματα καὶ τιμές! Ἄκοῦς ἐκεῖ ποῦ θὰ κάμῃ συγγενεῖς ποῦ θὰ τὸν περιφρονοῦν, ὦ βεβαιότατα! "Οχι, ποτέ! "Ας χαροῦν οἱ χριστιανοὶ τὰ παλάτια τους καὶ τὶς ἀρχοντιές τους, καὶ ἂς τὸν ἀφήσουν αὐτὸν εἰς τὴ φτώχεια του καὶ στὴ γαλήνη του . . . "Οχι, δὲν ἤθελε . . . Ἡ Μαργαρίτα ἦταν ἀκόμα μικρὴ γιὰ παντρειά. Ὁ σιὸρ Τώνης θὰ ἔκανε καλὰ νὰ πάρῃ καμμίαν ἄλλη ποῦ νὰ τὸν **μπορῇ** καλλίτερα καὶ νὰ τὴν θέλῃ καὶ ὁ πατέρας του. Αὐτὸς θὰ τοῦ ἔλεγεν **ὄχι** καὶ κακοφανισμὸς δὲν ἦταν κανένας. Ἄκοῦς ἐκεῖ! καὶ δὲν ἦταν στὸ χέρι του; Μπᾶ!

Καὶ ἐν ᾧ ἐφύλαττε τὰ ἐργαλεῖα, διὰ τῶν ὁποίων εἶχε βασανίσει τὴν Σαμούγαιναν, κατέφερεν ἕνα γρόνθον πολὺ ἰσχυρὸν ἐπὶ τῆς τραπέζης, ἀνατινάξαντα ἠχηρῶς τὰ ἐπ' αὐτῆς ἀντικείμενα καὶ εἶπε δυνατά, χωρὶς νὰ τὸ ἐννοήσῃ:

«Δὲ θὰ τὸ κάμω! ὄχι **πὲρ-Ντίο**!

— Τί εἶπες, Νόνο;» ἠρώτησεν ἀπὸ μέσα ἡ Μαργαρίνα, νομίσασα ὅτι τὴν ἐφώναξε.

«Τίποτοι, κάτι εἶπα μοναχός μου.

— Μὰ τί, παραμιλεῖς;

— "Ε, γέρος ἄθρωπος τώρα . . . Νὰ σκολάσετε **τὰ** παιδία· τόσην ὥρα βαρεμένο τὸ γιῶμα.

— Θὰ μείνῃ κανένα νηστικό;» ἠρώτησε διὰ τὸν τύπον ἡ νεᾶνις.

«"Οσκε, ὄσκε!»

(ἀκολουθεῖ)

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

Στὴν Ὀξώπορτα, δραματικὴ σκηνὴ

ὑπὸ **Δ. Ταγκοπούλου.**

Ἡ ἀνάγνωσις τοῦ νέου ἔργου τοῦ κ. Δ. Ταγκοπούλου ***Στὴν Ὀξώπορτα,*** τυπωμένου ἐξόχως καλλιτεχνικά, μᾶς ἐχάρισεν ὀλίγας εὐχαρίστους στιγμάς. Γραμμένον μὲ ἀρκετὴν τέχνην καὶ παριστάνον ζωντανοτάτην κοινωνικὴν σκηνήν, ἐπιτίθεται διὰ τοῦ ζωηροτέρου τρόπου ἐναντίον μιᾶς κοινωνικῆς πληγῆς, ἐναντίον τοῦ ψεύδους καὶ τῆς σαπίλας. Ὁ συγγραφεὺς ἀναστηλώνει τὴν πραγματικὴν τιμήν, διὰ τὴν ὁποίαν ὁ Νόμος οὐδεμίαν λαμβάνει πρόνοιαν καὶ ἀποδεικνύει καὶ καυτηριάζει τὴν ἀτιμίαν, τὴν ἀνανδρίαν καὶ τὸν ὑποστηρίζοντα αὐτὰς Νόμον. Ἰδοὺ ἡ ὑπόθεσις τοῦ μικροῦ δραματίου, τοῦ πλήρους ζωῆς, τοῦ δυναμένου νὰ κατατάξῃ τὸν κ. Ταγκόπουλον μεταξὺ τῶν ὀλίγων παρ' ἡμῖν δραματογράφων.

Ὁ Βουρλᾶς καὶ ἡ Λίνα ἠγαπήθησαν. Συνέζησαν ἐπὶ μακρὸν μαζί. Τῆς συμβιώσεως των καρπὸς ὑπῆρξεν ἓν παιδίον. Ὁ Βουρλᾶς ὅμως χάνει τὴν περιουσίαν του εἰς τὸ χρηματιστήριον. Θέλει νὰ τὴν ἀνακτήσῃ. Τρόπος ἄλλος δὲν ὑπάρχει παρὰ νὰ ἐγκαταλείψῃ τὴν ἐκείνην ποῦ ἠγάτησεν, ἐκείνην ποῦ κατέστησε μητέρα καὶ νὰ νυμφευθῇ μίαν ἄλλην, ἡ ὁποία τοῦ προσέφερε ἤμυον ἑκατομμύριον. Ἡ Λίνα ἐξανίσταται. Ἡ Λίνα ζητεῖ ἐκδίκησιν, τὴν ὁποίαν δὲν δύναται νὰ λάβῃ διὰ τοῦ νόμου. Καὶ μεταβαίνει εἰς τὸν οἶκον τοῦ Βουρλᾶ. Μεταξὺ τῶν δύο παλαιῶν ἐραστῶν, διαδραματίζεται συγκινητικὴ σκηνή, ὁ Βουρλᾶς φοβεῖται τὸ σκάνδαλον, ὑπόσχεται χρήματα, ἡ Λίνα ὀργίζεται, ὑβρίζει. Ἡ σύζυγος τοῦ Βουρλᾶ ἠθέλησε νὰ ἔλθῃ εἰς διαπραγματεύσεις ὅπως ἀπαλλαγῇ τῆς ἀφορήτου καταστάσεως, ἡ Λίνα τὴν ὑβρίζει, τὴν ἀποκαλεῖ παλλακὴν "Αγγλου τινὸς διπλωμάτου. Ἐπὶ τῆς σκηνῆς μένει μόνη ἡ Λίνα καὶ οἱ ἓν τινι καφενείῳ καθήμενοι ὀλίγοι τινὲς ἐργάται. Συνάπτεται συνομιλία μεταξὺ Λίνας καὶ ἐργατῶν, ὅτε αἴφνης ἀνοίγει ἡ ἐξώπορτα τοῦ Βουρλᾶ καὶ ἐξέρχεται ὁ ὑπηρέτης του, ὁ ὁποῖος προσφέρει 1000 φράγκα εἰς τὴν Λίναν ὡς δῶρον εἰς τὸ τέκνον της, ἀλλ' αὕτη πετᾷ τὰ χρήματα καὶ ὑβρίζει. Τότε ὁ Γιάκωβος προσκαλεῖ ἕνα χωροφύλακα. Ἡ Λίνα ἐκλαμβάνεται ὡς τρελλή, τοὺς λόγους της δὲν τοὺς ἀκούει ὁ νόμος, καὶ κατατᾷ πραγματικῶς ὡς τρελλή.

Ἐδῶ τελειώνει τὸ ὡραῖον δραματάκι τοῦ κ. Ταγκοπούλου. "Οσον μικρὸν εἶναι, τόσην ζωὴν ἔχει. "Οσην ὁμορφιάν, τόσην πίκραν. Στυλητεύεται ἡ σαπίλα τῆς κοινωνίας εἰς ὡραίας καὶ με-

τρημένας γραμμάς. Καταδιώκεται τὸ ψεῦδος, τὸ ὁποῖον διέπει τὸν κόσμον, τὸ ψεῦδος τὸ ὁποῖον ρίπτει εἰς τὸν βόρβορον μίαν τιμίαν Λίναν, καὶ ἀνυψώνει μίαν κ. Βουρλᾶ, διότι αὕτη ἔτυχε νὰ εὑρίσκεται εἰς ὑψηλότερον κοινωνικὸν ἐπίπεδον καὶ νὰ ἔχῃ χρήματα.

Οὔτε ἡ ὑπόθεσις τοῦ δράματος εἶναι βέβαια ἔξοχος, οὔτε τὸ στιγματιζόμενον ψεῦδος πρώτην φορὰν ἐχρησιμευσεν ὡς θέμα εἰς συγγραφέα, ἀλλ' ὑπάρχουν εἰς τὴν μικρὰν ταύτην δραματικὴν σκηνὴν τοιαῦτα μέρη—ὡς π. χ. ἡ συνομιλία τῶν χωρικῶν μετὰ τῆς Λίνας, συνομιλία διὰ τῆς ὁποίας τόσον λαμπρὰ χαρακτηρίζονται οἱ ἐργατικοὶ ἄνθρωποι, τὰ κοινωνικὰ θύματα, τὰ ὁποῖα τραβοῦν τὴν ὁδόν, ποῦ τοὺς ἔδειξαν σκοτεινὰ καὶ ἀνήθικα χρόνια — ὥστε τὸ νέον ἔργον τοῦ κ. Ταγκοπούλου νὰ ἔχῃ ἀξιώσεις νὰ συγκαταριθμῆται μεταξὺ τῶν καλητέρων ἑλληνικῶν ἔργων τοῦ εἴδους του.

Α. Γ.

ΑΝΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

Ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν τείνωμεν νὰ πιστεύσωμεν ὅτι τὴν μεταβολὴν τῆς θερμοκρασίας τῶν διαφόρων ὡρῶν τοῦ ἔτους πρέπει νὰ ἀναζητήσωμεν εἰς τὴν θερμικὴν κατάστασιν τῆς πολικῆς θαλάσσης. Καὶ πράγματι εἰς κανὲν ἄλλο μέρος δὲν παρατηρεῖται τὸ φαινόμενον θερμότητος, ποικιλλούσης ἀπὸ ἐποχὴν εἰς ἐποχήν, καὶ δυναμένης νὰ τροποποιήσῃ τὴν θερμοκρασίαν τῶν ἐποχῶν τοῦ ἔτους. Ὁ κ. **Hildbrandsson** ἐμελέτησε τὰς ταυτοχρόνους σχέσεις τῶν μετεωρολογικῶν φαινομένων μεταξὺ τῶν διαφόρων χωρῶν τῆς Γῆς σφαίρας. Διεπίστωσε πολλὰ γεγονότα, τὰ ὁποῖα ἀνεκοίνωσεν εἰς τὴν Ἀκαδημίαν τῶν ἐπιστημῶν. Οὕτω ἡ θερινὴ θερμοκρασία εἰς τὸ ἀκρωτήριον τοῦ Βορρᾶ εἶναι ἀντίθετος πρὸς τὴν ἐαρινὴν θερμοκρασίαν τοῦ ἐπομένου ἔτους εἰς τὴν Ἰσλανδίαν. Ἡ ἐξήγησις τοῦ πράγματος εἶναι εὔκολος· ἡ μεγαλειτέρα τῆξις τῶν πάγων ἐξαπάται ἀπὸ τὴν ὑψηλὴν θερμοκρασίαν τῆς Ἀρκτικῆς θαλάσσης. Τὸ πολικὸν ρεῦμα, τὸ ὁποῖον ῥοᾶνει εἰς τὴν Ἰσλανδίαν μερικοὺς μῆνας ἀργίτερον φέρει μεγαλειτέραν ποσότητα ψυχροῦ ὕδατος, ἀπὸ τὸ σύνηθες. Ὅθεν, διεπιστώθη ὅτι μεταβολὴ θερμοκρασίας τῆς ἐπιφανείας τῆς θαλάσσης κατὰ βαθμοὺς συνεπάγεται σημαντικὴν μεταβολὴν θερμότητος εἰς μεγάλην ἔκτασιν ἀέρος.

Ἡ ἐνέργεια αὐτὴ τοῦ πολικοῦ ρεύματος γίνεται ἐπαισθητὴ καὶ εἰς μακρυνότερα σημεῖα, καθ' ὅσον ὁ κλάδος τοῦ ρεύματος ὁ ὁποῖος διατρέχει περὶ τὸ τέλος τοῦ χειμῶνος τὰ ΒΑ τῆς Ἰσλανδίας ἐξακολουθεῖ πρὸς τὰ ΝΑ τῆς Βορείου θαλάσσης ὅπου ἐπιφέρει χαμηλὴν θερμοκρασίαν. Ὁ **Hilabrandsson** διαπιστοῖ καὶ ἄλλας περιπτώσεις τῆς αὐτῆς φύσεως, αἱ ὁποῖαι ἀποδεικνύουν ὅτι ἡ διάγνωσις τοῦ πολικοῦ κλίματος ἐπιτρέπει ἀναμφιβόλως νὰ προίδῃ τις πολὺ πρὸ τῆς ἐποχῆς τὰς ἰδιοτροπίας τοῦ κλίματος. Δυστυχῶς ἡ ἐγκατάστασις σταθμῶν πλησιεστέρων τοῦ πόλου ἀπὸ τοῦ ἤδη ὑπαρχόντος εἰς τὸ ἀκρωτήριον τοῦ Βορρᾶ εἶναι δυσχερής, ἡ δὲ διάγνωσις εἶναι ἀτελεστέρα.

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Ἐρώτησις ἀρ. 43.

Πότε ὁ οὐρανὸς εἶναι αἴθριος, ἀλλὰ δὲν εἶναι γαλάζιος ;

Ἡ Μαγκούρα.

Ἐρώτησις ἀρ. 44.

Πότε ὁ πυροσβέστης βλέπει πυρκαϊὰν καὶ δὲν τὸ κουνᾷ ἀπὸ τὴ θέση του ;

Ἡ Μαγκούρα.

Ἐρώτησις ἀρ. 45.

Ποῦ κατοικεῖ ἡ θεία τοῦ ψωμᾶ ;

Τὸ παιδὶ τῆς Μέλισσας.

ΛΥΣΕΙΣ 25ου ΦΥΛΛΟΥ.

Αἴνιγμα ἀρ. 39. = Ἡ Στάμνα.
Συλλαβόγριφος ἀρ. 40. = Ῥώμη.

Ἐκ τῶν γραμμάτων P καὶ M.

ΛΥΤΑΙ. *Ἀσπασία (ἀρ. 39, 40). Λωροθέα Κ. Κ. (ἀρ. 39, 40). Κοῦκος. (ἀρ. 39, 40). Θ. Π. Ρ. Βόσπορος (ἀρ. 39, 40). Ἀγκωνιάτης (ἀρ. 39, 40). Δ. Δοδόπουλος (ἀρ. 39, 40). Οὐδεὶς μηδεμία μηδέν (ἀρ. 39, 40). Σάββας Π. (ἀρ. 39, 40). Σωκρ. Χ''. Γεωργιάδης (ἀρ. 39). Χρυσάνθεμον (ἀρ. 39, 40). Ταταυλιανός (ἀρ. 39, 40). Ἱεροδιάκων Ταταούλων ἀρ. 39. Ζ. Μ. Ζέρβας ἀρ. 39, 40.*

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

*Ἐνῷ ἀφ' ἑνὸς καταβάλλονται σοβαραὶ προσπάθειαι πρὸς ἵδρυσιν σχολῆς γλωσσῶν πρὸς ἀπομάκρυνσιν τῶν τέκνων μας ἀπὸ τὰς προπαγανδικὰς σχολάς, ἀφίνεται ἐν μέγα μέρος, μία μεγίστη καὶ πλουσία συνοικία εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῶν. Ἐν Παγκαλτίῳ καὶ Σιολῇ ἐν ὑπάρχει ἑλληνικὴ σχολὴ καὶ οἱ ὁμογενεῖς γονεῖς ἀναγκάζονται οὕτως νὰ στείλουν τὰ παιδιά των εἰς τὰς ξένας. Ὁ λόγος δὲ ποῦ δὲν ἱδρύθη μέχρι σήμερον, κατὰ τὴν ἐφορίαν τοῦ Ζωγραφείου, εἶναι ἡ ἀνεπάρκεια τῶν πόρων. Καὶ ὅμως δι' ἑκατὸν μόνον λιρῶν ἠμποροῦσε νὰ ἐπουλωθῇ ἡ μεγίστη αὕτη ἀνάγκη. Μάλιστα, μόνον δι' ἑκατὸν λιρῶν. Μήπως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ ἐξευρεθοῦν αἱ ἑκατὸν αὗται λίραι ; Μανθάνομεν ὅτι σκέψις ὑπάρχει παρὰ τοῖς ἁρμοδίοις ἵνα αὐξηθῇ κατὰ μίαν τάξιν ἡ σχολὴ τοῦ Μιναρέ. Εἶναι ἀρά γε τόσον ἀναγκαία ἡ αὔξησις αὕτη ; Ὄχι βέβαια, ἀφοῦ πλησίον τῆς σχολῆς τοῦ **Μιναρὲ** ὑπάρχει τὸ Ζωγράφειον. Ἡ κατὰ μίαν αὔξησις τῆς σχολῆς Μιναρὲ προϋποθέτει δαπάνην ἐπὶ πλέον ἑβδομήκοντα ἕως ἑκατὸν λιρῶν. Δὲν εἶναι δυνατὸν λοιπὸν τὸ ποσὸν τοῦτο νὰ διατεθῇ πρὸς ἵδρυσιν μιᾶς σχολῆς μικτῆς ἀρρένων καὶ θηλέων, ἀπαρτιζομένης μόνον ἐκ τῶν δύο πρώτων τάξεων τοῦ δημοτικοῦ, εἰς τὸ Παγκάλτιον ; Βέβαια τὸ ποσὸν τοῦτο δὲν ἐξαρκεῖ. Ἀλλὰ πρέπει νὰ ὑπολογισθῇ ὅτι ἡ συνοικία αὕτη εἶναι σχετικῶς πλουσία καὶ δύναται νὰ προσφέρῃ εἰς δίδακτρα ὅσα ἀκριβῶς ἀπαιτοῦνται πρὸς κάλυψιν τῶν ἀναγκῶν μιᾶς ἐκ δυο τάξεων σχολῆς. Οἱ ἁρμόδιοι ἐπὶ τοῦ σημείου τούτου πρέπει νὰ ἐπιστήσουν σύντονον τὴν προσοχήν των. Διότι ὑπάρχει φόβος ἢ τὰ παιδιὰ τῶν ἐκεῖ ὁμογενῶν νὰ μείνουν ἀγράμματα, ὅπερ κακὸν ἢ ν' ἀποστέλλωνται εἰς τὰς προπαγανδικὰς σχολάς, ὅπερ κάκιστον. Μέχρι τῆς ἐνάρξεως τοῦ*

σχολικοῦ ἔτους ὑπάρχει ἀρκετὸς καιρὸς καὶ θὰ ἦτο αὐτόχρημα ἔγκλημα ἢ ἀνικανότης τῆς ἐφορίας ἢ ὁποιουδήποτε ἄλλου ἁρμοδίου, ἐὰν δὲν καταβληθῶσιν αἱ δέουσαι προσπάθειαι πρὸς ἵδρυσιν μιᾶς μικτῆς σχολῆς πρὸς τὸ παρὸν ἐκ δύο τάξεων ἀποτελουμένης.

— Μανθάνομεν ὅτι ἡ ἐφορία τοῦ Γαλατᾶ ἀπέλυσεν ἢ πρόκειται ν' ἀπολύσῃ τὸν γαλλοδιδάσκαλον τῆς σχολῆς τῆς συνοικίας ταύτης. Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο νὰ ἐπραγματοποιεῖτο ἡ ἀπόλυσις αὕτη, ἐὰν δὲν ἐπραγματοποιήθη ἤδη καὶ νὰ προσληφθῇ γαλλοδιδάσκαλος ἔχων τὰ προσόντα. Ἀρκεῖ πλέον ἡ ἐλεεινὴ κατάστασις, εἰς τὴν ὁποίαν εὑρίσκετο ἡ διδασκαλία τῆς γαλλικῆς μέχρι σήμερον. Ὁ προσληφθησόμενος διδάσκαλος πρέπει νὰ κατέχῃ τὴν γλῶσσαν ποῦ θὰ διδάσκῃ, πρέπει νὰ εἶναι εὐμέθοδος. Ἐκτὸς ἐὰν ἡ ἀξιότιμος ἐφορία ἐπιθυμῇ νὰ ἔχῃ γαλλοδιδάσκαλον διὰ τὸν τύπον καὶ ὄχι διὰ πρακτικώτερον σκοπόν. Τότε ἀντὶ τοῦ τέως γαλλοδιδασκάλου δύναται νὰ χρησιμοποιήσῃ ἀδαπάνως ἀνδρείκελόν τι.

— Ἐλάβομεν πολλὰς ἐπιστολάς, διὰ τῶν ὁποίων ἠρωτώμεθα, διατὶ δὲν ἐδημοσιεύσαμεν τὰς περὶ τῶν ἐδῶ δημοτικιστῶν ὑποσχεθείσας ἐπιστολάς. Αἰτία τῆς μὴ δημοσιεύσεως αὐτῶν δὲν εἶναι ἄλλο τι, ἀλλ' ὑποχώρησις ἐκ παρακλήσεως φίλων τινῶν, οἵτινες γνωρίζοντες τὰς σαθρὰς ἐνεργείας τῶν μελῶν τοῦ διαλυθέντος **πλέον ἀδελφάτου τῆς δημοτικιᾶς γλώσσας**, δὲν ἐπεθύμουν νὰ καταστῶσιν αὐτοὶ γνωσταὶ εἰς τὸ δημόσιον.

— Προχθὲς ἀνεχώρησεν εἰς Ραιδεστὸν καὶ τὰ πέριξ ὁ κ. Γεώρ. Μ. Στεφανάκης, περιοδεύων ἀντιπρόσωπος ἡμῶν. Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἐγγραφῶσι συνδρομηταὶ δύνανται νὰ τιμήσωσιν αὐτὸν διὰ τῆς ἐμπιστοσύνης των.

— Μετὰ τοῦ πρίγκηπος τοῦ Μεκλεμπούργου ἀφίκετο εἰς τὴν ἡμετέραν πόλιν ὁ ἀββᾶς Σαντὲν Πλοκέν, ἰδιαίτερος ἱερεὺς τῆς αὐτῆς τοῦ πρίγκηπος καὶ ἐκ τῶν διαπρεπεστέρων πνευματιστῶν. Ὁ ἀββᾶς Πλοκὲν φίλος τυγχάνων τοῦ διασήμου πνευματιστοῦ καὶ συγγραφέως Λέοντος Δενίς, ἔσχε συνέντευξιν μετὰ τοῦ ἡμετέρου συνεργάτου κ. Κίμωνος Μπέλλα μεταφραστοῦ τοῦ **μετὰ θάνατον**, ὅπως συνεννοηθῇ μετ' αὐτοῦ διὰ τὴν μετάφρασιν καὶ ἄλλων ἔργων τοῦ αὐτοῦ συγγραφέως ἀφ' ἑνὸς καὶ τὴν ἵδρυσιν ἐνταῦθα πνευματιστικοῦ σωματείου ἀφ' ἑτέρου.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κον **Π. Νεβ. Πρίγκηπον.** — Σᾶς ἀπαντῶμεν ταχυδρομικῶς.

Κον **Κατεμόπουλον, Σαγκάη.** — Συνδρομὴ ἐλήφθη. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν.

Κον **Θεριστήν, Πρώτην.** — Τὸ **καπνόζι** θὰ δημοσιευθῇ εἰς τὰς ἀπαρχὰς προσεχῶς. Εἶναι καλογραμμένον. Αἱ γελοιογραφίαι σας καὶ τὰ λοιπὰ δὲν εὑρέθησαν. Ἐὰν δὲν ἔχετε ἀντίγραφον τῆς τελευταίας σας γελοιογραφίας, τῆς τόσον ὡραίας, θὰ λυπηθῶμεν πολύ.

Κον **Ἱερ. Τατ. Ταταῦλα.** — Εἶναι ἀποφασισμένον ἐὰν μᾶς δοθῇ ἡ ἄδεια νὰ ὀνομασθῇ τὸ περιοδικόν μας «Χρονικὰ». **Κῆρυξ**, ὅπως θέλετε σεῖς, δὲν εἶναι κατάλληλος τίτλος διὰ φιλολογικὸν περιοδικόν. Ὁ μακαρίτης Ἰωαννίδης κακῶς τὸν εἶχεν ἐκλέξει διὰ τὸ περιοδικόν του ἄλλοτε.

Κον **Κορ. Ἀρτάκην.** — Μὲ τὸν ταχυδρόμον συνεννοήθημεν. Φύλλα ἐστείλαμεν, καθὼς καὶ ζητηθέντα φυλλάδια τῶν **Μετὰ θάνατον**, τοῦ Δενίς, κατὰ μετάφρασιν τοῦ Κ. Μπέλλα.

ΕΞΕΔΟΘΗΣΑΝ καὶ πωλοῦνται παρ' ἅπασι τοῖς βιβλιοπώλαις τῆς πρωτευούσης καὶ τῶν ἐπαρχιῶν: **Ἰωακεὶμ Βαλαβάνη**, καθηγητοῦ,

ΑΝΑΓΝΩΣΜΑΤΑΡΙΟΝ ἐκ τοῦ **Ἡροδότου**, μετ' εἰκόνων, βραβευθὲν ὑπὸ τοῦ ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἑλληνικοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου ἐν τῷ Καραπανείῳ ἀγῶνι τοῦ 1894, πρὸς χρῆσιν τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν τῆς Δ' τάξεως τῶν ἀστικῶν σχολείων. **Ἔκδοσις τετάρτη**, 1908.

Τιμᾶται ἄδετον γρ. 5, δεδεμένον γρ. 6.

ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΚΙΒΩΤΟΣ, συμπηχθεῖσα εἰς τρεῖς τόμους ἐκ τεμαχίων νέων Ἑλλήνων πεζῶν καὶ ποιητῶν, μετὰ βιογραφιῶν καὶ σημειώσεων, πρὸς χρῆσιν τῶν ἑλληνικῶν **Σ**χολείων καὶ Παρθεναγωγείων.

Τόμος Α', διὰ τὴν Α' τάξιν τῶν Σχολαρχείων, ἢ τὴν Ε' καὶ Σ' τῶν ἀστικῶν. **Ἔκδοσις τετάρτη**, βελτίων μετὰ νέου ὅλως κειμένου, 1909.

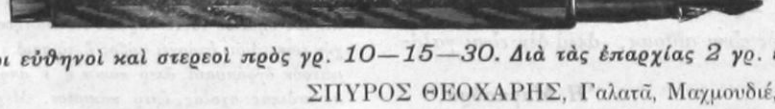
Τιμᾶται δεδεμένος γρ. 6,50.

ΝΕΟΣ ὁμογενὴς ἐκ τῶν μεταφραστῶν τοῦ ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν, ἀναλαμβάνει παραδόσεις κατ' οἶκον γαλλικῆς καὶ τουρκικῆς.—Ἀπευθυντέον εἰς τὰ γραφεῖά μας.

ΜΙΧ. ΚΟΜΝΗΝΟΣ, παραγγελιοδόχος κοσμημάτων χρυσῶν, ἀργυρῶν καὶ ἐπιχρύσων. Ἐν τῷ γραφείῳ γίνεται πώλησις λιανικῶς. Γαλατᾶ, Δεμὶρ χάν, 27.

Ἐκ τοῦ Τυπογραφείου **Ε. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ** καὶ Σας
Κουρσοὺμ χάν, ἀριθμ. 3.

Στυλογράφοι εὐθηνοὶ καὶ στερεοὶ πρὸς γρ. 10—15—30. Διὰ τὰς ἐπαρχίας 2 γρ. ἐπὶ πλέον.

ΣΠΥΡΟΣ ΘΕΟΧΑΡΗΣ, Γαλατᾶ, Μαχμουδιέ, ἀριθ. 1.

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ · Αριθμὸς 28 · Ἐν Κωνσταντινουπόλει, ΣΑΒΒΑΤΟΝ 25 Ἰουλίου 1909

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ Γ. ΜΑΝΟΥΣΟΣ | Ἕκαστον φύλλον παράδες 20 | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Α. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
ΚΟΥΡΣΟΥΜ ΧΑΝ, ΑΡΙΘ. 3

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐτησία	ἐν Κωνσταντινουπόλει.	Γρ. 30
»	» ταῖς Ἐπαρχίαις.	» 40
»	» τῷ Ἐξωτερικῷ.	Φρ. 10

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ

Ὁ ἐγγράφων ἕνα συνδρομητήν, προπληρώνοντα τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ λαμβάνει δωρεὰν ἑκατὸν ἐπισκεπτήρια.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΙΔΟΥ: *Κοινωνιολογικά.*

Λ. ΑΣΤΡΕΑΣ: *Πατέρας καὶ γυιός* (διήγημα).

ΓΚΥ ΔΕ ΜΩΠΑΣΣΑΝ: *Ὁ ἄνθρωπος τῶν γραμμάτων* (διήγημα, μετάφρ. Λ. Γιωργίτση).

ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ: *Μαργαρίτα Στέφα.* (Μυθιστόρημα, συνέχεια).

ΑΚΡΟΘΑΛΑΣΣΙΤΟΥ: *Νικόλαος Ἀλεκτορίδης* (ἀναμνήσεις).

ΡΑΜΛΙΟΥ: *Ὁ Πρόλογος ἑνὸς ἀνεκδότου βιβλίου.*

ΘΕΡΣΙΤΟΥ: *Τὸ καρποῦζι.*

Ὀλιγόστιχα, Ἀνὰ τὸν κόσμον, ἀστεῖα, ἀλληλογραφία, εἰκών.

ΚΟΙΝΩΝΙΟΛΟΓΙΚΑ

Καθ' ἑκάστην καὶ εἰς κάθε μας βῆμα συναντῶμεν νέους φυτοζωοῦντας καὶ εἰς τὰ πρόσωπα τῶν ὁποίων εἶναι ζωγραφισμένη ἡ ἀελπισία. Εἶναι ἡ τάξις τῶν ἀπαισιοδόξων ἐκείνων, οἱ ὁποῖοι, ὡς νεοσύλλεκτοι ὁπαδοὶ τῶν ***μαύρων ἰδεῶν,*** *ἐπλημμύρησαν εἰς τὴν σύγχρονον κοινωνίαν. Οἱ κοινωνιολόγοι ἀποδίδουν τὸ κοινωνικὸν αὐτὸ φαινόμενον εἰς τὴν νευρικότητα, ἡ ὁποία, ὡς σφοδρὸν ἠλεκτρικὸν ρεῦμα, διατρέχει τὴν ἀνθρωπότητα, ἕνεκα τῆς ἐκτάκτου δραστηριότητος, ἡ ὁποία ἀναπτύσσεται ὑπὸ τοῦ ἀτόμου, πρὸς αὐτοσυντήρησίν του.*

Τὸ αἴσθημα αὐτὸ ἀπασχολεῖ τὸ ἄτομον εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε νὰ μὴ μένῃ, ὄχι πλέον περίσσευμα δυνάμεων διὰ τὸ κοινὸν καλόν, ἀλλὰ ὄρεξις διὰ τὴν ἰδίαν ζωήν. Διὰ τοῦτο ἡ ἰδιοτέλεια καὶ ὁ ἀτομισμὸς ἀποτελοῦν τὸ κυριώτερον χαρακτηριστικὸν τοῦ αἰῶνός μας.

Οἱ δεσμοὶ οἱ συνδέοντες σήμερον τὰ ἄτομα μιᾶς οἰκογενείας, μιᾶς φυλῆς, τῆς ἀνθρωπότητος ἐν γένει, εἶναι καθαρῶς ὑλικοί. Βοηθῶ, ὄχι τὸν ***πλησίον*** *μου, ἀλλ' ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος δύναται νὰ μὲ βοηθήσῃ. Συμμαχοῦν δύο Κράτη διὰ νὰ αὐτοσυντηρηθοῦν. Οὐδεμία ἐσωτερικὴ ἠθικὴ συμπάθεια ὠθεῖ μίαν Κυβέρνησιν εἰς σύναψιν συμμαχίας. Τὸ συμφέρον ἀναγκάζει τὸν ἐλεύθερον Γαλλικὸν λαὸν νὰ συνδέεται μὲ τὸν δουλοπρεπῆ Γωσσικόν· τὸ αἷμα, ἡ συγγένεια τῶν αἰσθημάτων, ἡ ταυτότης τοῦ χαρακτῆρος δὲν παίζουν κανένα σπουδαῖον ρόλον. Ὑποκρίνομαι φιλίαν εἰς τὸν Χ, διότι τὸ συμφέρον μὲ συνδέει, ἐνῷ κατὰ βάθος, τὸν ἀπεχθάνομαι. Ἀποφεύγω τὸν Α, μὲ τὸν ὁποῖον μὲ συνδέει εἰλικρινείας αἴσθημα, διότι τὸ αἴσθημά μου αὐτὸ δὲν πληρώνεται μὲ νόμισμα τῆς ἀγορᾶς, ἀλλὰ μὲ νόμισμα πλατωνικόν. Τὸ αἴσθημα τῆς πατρίδος, τὸ ὁποῖον ἀπετέλει ἀνάγκην ἠθικὴν καὶ τὸ ὁποῖον παρεκίνει τὸ ἄτομον εἰς τὴν αὐτοθυ-*

σίαν χάριν ἑνὸς ἰδεώδους, κατήντησε χίμαιρα· καὶ ἐὰν ἐκδηλοῦται κἄποτε, εἶναι πολὺ ἀσθενές, μία μακρυνὴ καὶ ἀερώδης ἀνάμνησις χωρὶς ἠθικὴν ὑπόστασιν, σήμερον καὶ ὁ πατριωτισμὸς κατήντησεν ἰδέα ἐμπορεύσιμος, ὅπως ὅλαι αἱ ὡραῖαι ἰδέαι.

Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ὅλοι οἱ ἠθικοὶ κανόνες ἔχουν ὡς βάσιν τὴν ὕλην καὶ τὸ συμφέρον, τὸ ὁποῖον ἀπορρέει ἐξ αὐτῆς· ὁ ἄνθρωπος κατόπιν, ὡς ἐκ τῶν ποιητικῶν του τάσεων, περιέβαλλεν αὐτὴν μὲ τόσην αἴγλην, λυρισμὸν καὶ τραγικὸν δογματισμόν, ὥστε οἱ ἀπόγονοί του κατήντησαν μίαν ἡμέραν νὰ τὴν ἀνυψώσουν μέχρι τοῦ οὐρανοῦ, διὰ νὰ εἴπουν κατόπιν, ὅτι ἡ ἠθικὴ δὲν ἔχει σχέσιν μὲ τὴν ὕλην καὶ ὅτι ἐπήγασεν ἀπὸ τὰς νεφέλας, τὸν Ὄλυμπον καὶ τὰς ὑπερκοσμίους χώρας, τὰς ὁποίας βλέπομεν μὲ τὸ τηλεσκόπιον τῶν παραδόσεων.

Εἶναι ἐπίσης ἀλήθεια, ὅτι κάποια ἀνάγκη πραγματικὴ ὥθησε τὸν ἄνθρωπον εἰς τὴν δημιουργίαν ἠθικῶν νόμων καὶ ὅτι ἡ πλάνη εἶναι τὸ τελευταῖον, ποῦ ἠμπορεῖ νὰ πιστεύσῃ κανείς· ἡ ἀνάγκη αὐτὴ ὑφίσταται καὶ σήμερον καὶ μάλιστα πολὺ ἐπιτακτική, ἀλλὰ διὰ τὴν ζωὴν τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου κατήντησε αἴτιον ξηρόν, διότι αὐτὴ ἔλαβε ἄλλην τροτήν, ἄλλον δρόμον τόσον δύσκολον καὶ τόσον κουραστικὸν διὰ τὸ ἄτομον, ὥστε πᾶσα ἰδέα ἀλτρουϊστικὴ δὲν ἐξαφανίζεται μὲν ἐντελῶς, ἀλλ' οὐδέποτε καὶ κατορθώνει νὰ ἐπιδράσῃ θετικῶς.

Ὅλα αὐτὰ εἶναι ἀλήθειαι κοιναὶ ἀποτελοῦσαι τὸ σύγχρονον Εὐαγγέλιον. Κατὰ τοὺς νόμους τῆς ἐξελίξεως, πᾶν πρᾶγμα, ὀργανικὸν ἢ ἀνόργανον, τὸ ὁποῖον μεταβάλλει μορφὴν διὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον λόγον, δὲν ἐπανέρχεται εἰς τὴν προτέραν μορφολογικὴν κατάστασιν, ὁ ἄνθρωπος εἶναι καὶ αὐτὸς ὑποκείμενος εἰς τὸν μεγάλον αὐτὸν φυσικὸν νόμον. Ἐὰν ὁ βίος του σήμερον ἤλλαξε μορφήν, αὐτὸ ὀφείλεται εἰς τὴν μεταβολὴν τῶν φυσικῶν καὶ ἠθικῶν συνθηκῶν, ὑπὸ τὰς ὁποίας ζῇ· αἱ δὲ συνθῆκαι, αἱ ὁποῖαι ἐπρωτοστάτησαν εἰς τὴν δημιουργίαν τῆς σημερινῆς κοινωνικῆς του θέσεως, προῆλθον ἀπὸ αἰτίας ἀγνώστους εἰς τὸ βάθος των εἰς βαθμὸν ὥστε νὰ μὴν ἠμπορῇ νὰ τὰς ἐξαλείψῃ διὰ νὰ ἐξαλειφθοῦν καὶ τὰ ἀποτελέσματα, χωρὶς νὰ λάβωμεν ὑπ' ὄψιν ὅτι τὸ ἀποτέλεσμα ἐνίοτε ἀπομακρύνεται τόσον πολὺ ἀπὸ τὴν αἰτίαν, ὥστε καταντᾷ ἀνεξάρτητον καὶ ἀνεπηρέαστον ἀπὸ αὐτήν· καμμιὰ φορὰ μάλιστα τὸ ἀποτέλεσμα γίνεται αἰτία ἄλλου ἀποτελέσματος, ἡ δὲ σύγχισις εἶναι πλήρης. Προκειμένου ἰδίως περὶ τοῦ ἀνθρώπου, ἡ ἐξήγησις τῆς κοινωνικῆς του καταστάσεως ἀνάγεται εἰς τὸ πρόβλημα τῆς καταγωγῆς, τῆς γενέσεως καὶ ὀργανικῆς ὅσον καὶ ψυχικῆς του ἀναπτύξεως· διὰ τοῦτο καὶ ἡ κοινωνιολογικὴ ἐπιστήμη ἀποτελεῖ κλάδον τῶν φυσικῶν ἐπιστημῶν.

Διὰ τοῦτο ὀφείλομεν νὰ συμμορφωθῶμεν πρὸς τὴν ἐπικρατοῦσαν ἔννοιαν τῆς ζωῆς, δηλ. πρὸς τὴν φύσιν, ἀντιτάσσοντες πάντοτε τὴν ἀνθρωπίνην προσπάθειαν πρὸς τροποποίησιν τῶν νόμων της καὶ αὐταπατώμενοι μὲ τὴν καθαρῶς ὑποκειμενικὴν ἰδέαν ὅτι, διὰ τῆς ἀνεξαρτήτου ἡμῶν δράσεως, θὰ διορθώσωμεν τὴν θέσιν μας. Ἴσως ὁ ἄνθρωπος μέχρι τινὸς ἀντιδρᾷ κατὰ τῆς φυσικῆς διαλογῆς (sélection naturelle) διὰ τῆς τεχνητῆς τοιαύτης (sélection artificielle)· ἀλλὰ τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀντιδράσεως εἶναι τόσον ἀμυδρὰ καὶ σκιώδη, ὥστε δὲν πρέπει νὰ γίνῃ πολὺς λόγος· ἄλλως τε ἡ λεγομένη **ἀτομική, προσωπικὴ** δρᾶσις συγχέεται μὲ τὴν φυσικὴν τοιαύτην.

Δὲν πρέπει νὰ νομίσωμεν ὅτι, λέγοντες: «θὰ κάμω τοῦτο, **ἐγὼ** ἔκαμα ἐκεῖνο, ὁ **ἀρχαῖος Ἑλληνισμὸς** συνετέλεσεν εἰς τοῦτο καὶ ἐκεῖνο», ξεχωρίζομεν τὴν προσωπικήν μας ὑπόστασιν ἢ τὴν Ἐθνικήν μας ὀντότητα ἀπὸ τὴν φύσιν· τοὐναντίον καὶ εἰς τὴν παραμικρὰν κίνησιν διατελοῦμεν ὑπὸ τὴν ἐπίδρασίν της· καὶ ἑπομένως ἀντὶ νὰ εἴπωμεν **«ἐγώ»**, ἠμποροῦμεν νὰ εἴπωμεν **«ἡ φύσις δι' ἐμοῦ»** ἢ **«ἐγὼ διὰ τῆς φύσεως»**, διότι τὸ ἀνθρώπινον «ἐγὼ» ὑφ' ὅλας τὰς ἐπόψεις εἶναι μία ἁπλῆ καὶ καθαρὰ ἐκδήλωσις τῆς φυσικῆς δυνάμεως, ὅπως καὶ τὸ μούγκρισμα τῆς θαλάσσης. τὸ χρῶμα τοῦ χόρτου τὸ βάρος τῆς πέτρας, ἡ εὐωδία τοῦ ἄνθους, ἐὰν αὐτὰ ὡμίλουν τὴν γλῶσσάν μας θὰ ἔλεγον «ἐγώ» κάμνω αὐτό, εἶμαι ἐκεῖνο κ.τ.λ. Ὁ ἄνθρωπος λοιπὸν κινεῖται ὑπὸ τὰ νεύματα τῆς φύσεως. Βεβαίως καὶ ἡ τάσις πρὸς βελτίωσιν τῆς τύχης του εἶναι μία φυσικὴ ὁρμή, τὴν ὁποίαν κακῶς ἑρμηνεύει, ὅπως λέγει ὁ Schopenhauer· ἀκριβῶς δὲ ἡ ἐσφαλμένη αὐτὴ ἑρμηνεία εἶναι καθαρῶς **προσωπικὴ** δηλ. ἀνθρωπίνη, διότι ἡ φύσις δὲν σφάλλει ποτέ· ἐὰν δὲν ἐγνώριζε τὸ βάθος τῆς συνειδήσεως του, τὴν ὁποίαν μὲ τόσην τελειότητα ἐτεχνούργησεν αὐτή, δὲν θὰ ἠτό ποτε δυσηρεστημένος μὲ τὸν ἑαυτόν του.

Ἐξ ὅλων αὐτῶν συμπεραίνομεν ὅτι ὁ ἄνθρωπος πρέπει νὰ ἐξέλθῃ ἀπὸ τὸν κύκλον τῶν ἐκ παραδόσεως σκέψεων, αἱ ὁποῖαι δὲν συμβιβάζονται μὲ τὸν σημερινὸν βίον του, νὰ ἀφεθῇ εἰς τὰς ἐμπνεύσεις τῆς φύσεως καὶ τοῦ χαρακτῆρός του, αἱ ὁποῖαι εἶναι πραγματικαὶ προερχόμεναι ἀπὸ τὸ βάθος τοῦ ἐγώ του, τῆς ἰδιοσυγκρασίας του.

Πρέπει νὰ ἐπεκτείνῃ τὴν ἀκτῖνα τῆς δράσεως του καὶ νὰ ριφθῇ ἀκράτητος εἰς τὸ ρεῦμα τοῦ βίου, μὲ ὀλιγωτέρους δισταγμοὺς στηριζομένους ἐπὶ λογισμῶν κατὰ συνθήκην καὶ μὲ περισσοτέραν πεποίθησιν. Ἐὰν αἰσθάνεται στενοχωρίαν εἰς τὸν οἰκογενειακὸν κύκλον, ἀπόδειξις ὅτι εἶναι ἐπιζήμιος εἰς τὴν οἰκογένειαν, αὐτὴ δὲ εἰς αὐτόν, ἡ ἀντίστασις εἰς τὸν πειρασμὸν αὐτὸν σημαίνει τάσιν πρὸς στασιμότητα. Ἐὰν αἰσθάνεσαι ἀνίαν εἰς μίαν συνοικίαν, πρέπει νὰ τὴν ἐγκαταλίπῃς, διότι τὸ ἐναντίον εἶναι πόλεμος κατὰ τῆς φύσεως τοῦ χαρακτῆρός σου. Ἠμπορεῖ ἄλλοι λόγοι νὰ σὲ ὑπαγορεύουν νὰ μείνῃς εἰς τὸν κύκλον, ποῦ εὑρέθης κατὰ τύχην· πρέπει ὅμως νὰ λάβῃς ὑπ' ὄψιν σου ὅτι τὰ ἐμπόδια αὐτὰ εἶναι ἐπιπόλαια καὶ τεχνητά· εἶναι ἡ κλασικὴ πρόληψις, ἡ ὁποία ἐκδηλοῦται εἰς τὸν ἐγκέφαλον διὰ ψευδῶν συλ-

λογισμῶν, ἐνῷ αἱ ἀληθιναὶ ὁρμαὶ προέρχονται ἀπὸ τὸ βάθος τοῦ χαρακτῆρός μας, χωρὶς νὰ ἐπέμβῃ τὸ λογικὸν διὰ τὴν γένεσίν των· ἡ ἀνωτέρα αὐτὴ δυναμις χρησιμεύει κατόπιν εἰς τὴν διευκρίνισιν τοῦ συναισθήματος, τὸ ὁποῖον αὐτομάτως ἐμορφώθη, ἀφοῦ προηγουμένως ἀπαλλαγῇ ἀπὸ τοὺς κατὰ συνθήκην κανόνας τῆς σκέψεως.

Ὅταν αἰσθανώμεθα ἀκράτητον ὁρμὴν νὰ ἐγκαταλείψωμεν τὴν πόλιν, ὅπου διαμένομεν, πρέπει νὰ τὸ κάμωμεν διότι τὸ ἐναντίον δὲν θὰ εἶναι καλλίτερον ἀπὸ ἐκεῖνο ποῦ μᾶς ἐπιφυλάττεται, ἐὰν μεταβάλωμεν συνθήκας, — ἐννοῶ τὴν περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ὁρμὴ αὐτὴ μᾶς ἐνοχλεῖ, ὄχι στιγμιαίως, ἀλλὰ διαρκῶς.

Πρὸ παντὸς δὲν πρέπει νὰ φυτοζωῶμεν μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι, ἐὰν ἀποσπασθῶμεν ἀπὸ τὸ κοινωνικόν, φυσικὸν καὶ πνευματικόν μας περιβάλλον, ἀπὸ τὸν κύκλον τῶν κατὰ συνθήκην σκέψεων καὶ συλλογισμῶν, θὰ καταστρέψωμεν τὸ πᾶν.

Τοὐναντίον ἡ ἐσωτερικὴ ἐκείνη δύναμις, ἡ ὁποία μᾶς ὠθεῖ εἰς τὸ νὰ ἀλλάξωμεν κύκλον ἰδεῶν καὶ παραστάσεων, καὶ τὴν ὁποίαν μὲ ἀφέλειαν χαρακτηρίζομεν πάντοτε ὡς **κουταμάραν**, εἶναι ἡ δύναμις τῆς προόδου, ἡ ὁποία εἶναι οὐσιώδες γνώρισμα τῆς φύσεως.

Κατόπιν ἔρχεται ἡ ἰδέα τοῦ ἀγνώστου, ὁ ὁποία μᾶς τρομάζει· εἶναι ἡ κατηραμένη πρόληψις, ἡ ὁποία βοηθουμένη ἀπὸ τὴν περιωρισμένην ἀνατροφήν, μᾶς ἐμποδίζει ἀπὸ τοῦ νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι ὅλη ἡ Γῆ ὑπάρχει δι' ὅλους καὶ διὰ τὸν καθένα· αἱ φυλετικαὶ καὶ κλιματολογικαὶ διαφοραὶ συγκρινόμεναι μὲ τὸ ὅλον τῆς ὁμοιότητος τοῦ χαρακτῆρος τῶν ἀτόμων ὅλων τῶν φυλῶν, ὅπου δήποτε καὶ ἂν κατοικοῦν, εἶναι ἐλάχισται· ἡ ζωὴ τοῦ Εὐρωπαίου ἠμπορεῖ νὰ διαφέρῃ φαινομενικῶς τῆς ζωῆς τοῦ Κινέζου, κατὰ βάθος ὅμως εἶναι ἡ ἰδία· διότι οἱ ἴδιοι νόμοι, αἱ ἴδιαι ὀχεδὸν συνθῆκαι μὲ μικρὰς παραλλαγάς, διέπουν τὸν ὀργανισμὸν καὶ τῶν δύο· ἀπόδειξις ὅτι οἱ Ἰάπωνες δὲν ἐδυσκολεύθησαν εἰς τὴν παραδοχὴν τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ.

Ὅταν λοιπὸν δι' ὁλόκληρον ἔθνος εἶναι τόσον εὔκολος ἡ συμμόρφωσις πρὸς ξένας ἰδέας, φανταζόμεθα τὸ ἄτομον, τὸ ὁποῖον, ὡς ἠθοποιός, ἠμπορεῖ νὰ παίξῃ ταὐτοχρόνως πολλοὺς καὶ διαφόρους ρόλους.

Βεβαίως δὲν πρέπει νὰ ταξειδεύσω εἰς τὴν Κίναν χωρὶς προηγουμένως νὰ σχηματίσω ἔννοιαν τῶν μέσων τῆς ζωῆς εἰς τὸν ξένον αὐτὸν τόπον· ἀλλ' ἀπὸ τῆς ἁπλῆς ἐννοίας μέχρι τῆς ἀξιώσεως τοῦ νὰ ἔχω τελείως ἐξησφαλισμένα τὰ μέσα αὐτά, ὑπάρχει διαφορά· μία δὲ τοιαύτη ἀξίωσις, προκειμένου περὶ σοβαροῦ ἀνθρώπου, εἶναι παράλογος.

Τὸ μόνον ὅπλον πρὸς ἀντίδρασιν κατὰ τῶν πιθανῶν δυσκολιῶν εἶναι ἡ αὐτοπεποίθησις καὶ ἡ μόρφωσις, ἡ ὁποία δίδει εἰς τὴν θέλησιν τὴν κατάλληλον διεύθυνσιν. Πεποίθησιν δὲ ἐννοοῦμεν τὴν συνείδησιν τῆς ἀτομικῆς ἀξίας καὶ δυνάμεως, τὰς ὁποίας ὡς γίγαντες, δι' ὅλων μας τῶν μέσων, καὶ μὲ ὅλην τοῦ ἀγῶνος τὴν λύσσαν, πρέπει νὰ ἐπιβάλλωμεν εἰς τοὺς ἄλλους· μία τυχαία ἀποτυχία δὲν πρέπει νὸ μᾶς ἀπαγορεύῃ μέχρις ἀδρανείας· τοὐναντίον νὰ μᾶς χρησιμεύῃ ὡς ἀπόδειξις ὅτι πρέπει νὰ μεταβάλλωμεν τὸν κύκλον τῆς δράσεώς μας, σήμερον μάλιστα ὁπότε οἱ κλάδοι τῆς δραστηριότητος εἶναι πολλοὶ καὶ ποικίλλοι, ὅσον καὶ ἀνάλογοι μὲ τὴν ἀξίαν εἰς τὰς γνώσεις ἑκάστου. Ἠμπορεῖ τυχαίως νὰ ἔγινα ἰατρός, ἀλλ' αὐτὸ δὲν θὰ ἐπῇ ὅτι ὁ κύκλος τῆς δράσεως αὐτῆς εἶναι φυσικὸς διὰ τὸν χαρακτῆρά μου· ἐὰν νομίζω ὅτι δύναμαι νὰ δράσω ὡς ἔμπορος ἢ ὡς φιλόλογος δὲν ἔχω παρὰ νὰ καταθέσω τὰ ἰατρικά μου ἐργαλεῖα, καὶ τὸν μεγαλοπρεπῆ κύλινδρον καὶ νὰ τρέξω μὲ τὸ σκοῦφό μου εἰς τὸ τελωνεῖον ἢ τὸ ἐργοστάσιόν μου.

Μία ἀπὸ τὰς μεγαλειτέρας δυσκολίας, αἱ ὁποῖαι ὑψώνοντο ὡς Σινικὸν τεῖχος, πρὸ τοῦ νέου, ὁ ὁποῖος αἰσθάνεται ἀκαταμάχητον τὴν ἀνάγκην τῆς ἀλλαγῆς τοῦ περιβάλλοντος, εἶναι καὶ ἡ ἰδέα τοῦ θανάτου τὴν ὁποίαν ἐμπνέει εἰς ἡμᾶς ἡ ἰδέα τοῦ ἀγνώστου. Κατὰ τὴν γνώμην μας πρὸ τῆς ἰδέας αὐτῆς, ἡ ὁποία ἐκδηλοῦται τόσον ἀορίστως καὶ μὲ τόσην τραγικότητα εἰς τὸ βάθος τῆς συνειδήσεώς μας, πρέπει νὰ μειδιῶμεν εἰρωνικῶς· ὁ θάνατος εἶναι τὸ μᾶλλον ἀσήμαντον ἐπεισόδιον εἰς τὴν ζωὴν τοῦ ἀνθρώπου καὶ τοῦτο διότι δὲν εἶναι ἐπεισόδιον μὲ τὴν κυριολεξίαν του, δηλ. γεγονὸς περαστικόν, τοῦ ὁποίου κατόπιν νὰ ὑποστῇς τὰς συνεπείας· εἶναι γεγονὸς χωρὶς συνεπείας· εἶναι ἡ μόνη ἐκδήλωσις τοῦ ὀργανισμοῦ, τῆς ὁποίας δὲν ἔχομεν συνείδησιν.

Δι' αὐτὸ δὲν πρέπει τὴν διαύγειαν τῆς ζωῆς νὰ θολώνωμεν μὲ αὐτὴν τὴν μωρὰν ἰδέαν. Ὁ σκοπὸς τῆς ζωῆς δὲν εἶναι ὁ θάνατος· ὁ θάνατος, εἶναι φαινόμενον συμπτωματικόν· τὸ βάθος τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς συνίσταται εἰς τὴν ἐπιδίωξιν τῆς εὐτυχίας· ὁ θάνατος δὲν εἶναι ἀντίθετος πρὸς αὐτήν· τοὐναντίον εἶναι τὸ κορύφωμά της, τὸ ἀφροστεφάνωμα τοῦ ἰδεώδους μας, χωρὶς νὰ εἶναι τὸ ἰδεῶδες αὐτὸ καθ' ἑαυτό. Ἡ ἰδέα λοιπὸν αὐτὴ πρέπει νὰ μᾶς ἐνθουσιάζῃ, διότι μᾶς δίδει νὰ ἐννοήσωμεν ὅτι ἡ φύσις μὲ τὴν τελειότητα, ἡ ὁποία τὴν χαρακτηρίζει, ἐπρονόησεν εἰς τὸ νὰ θέτῃ τέρμα εἰς τὸν κουραμένον ὀργανισμόν· καὶ πράγματι ἡ ζωὴ εἶναι μία μορφὴ τῆς ὕλης, ἡ ὁποία διαρκῶς τροποποιεῖται διὰ προσθαφαιρέσεων, ἕως οὗ ἔρχεται ὁ θάνατος, ὁ ὁποῖος καὶ αὐτὸς δὲν εἶνε παρὰ μία συνέχεια τῆς ζωῆς, ἡ ὁποία, ὑπὸ ἄλλην μορφήν, συγχωνεύεται μὲ τὴν παγκόσμιον παραγωγὸν ζωήν (δὲν ἐννοοῦμεν τὴν ἀθανασίαν τῆς ψυχῆς, ἡ ὁποία ἐπενοήθη ἀπὸ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι δὲν ἠγάπησαν τὴν ἰδίαν των ζωὴν διὰ νὰ ἐπιζητήσουν τελειοτέραν). Νέοι πρὶν νὰ καταντήσητε γέροντες ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἡ φύσις ἀφαιρεῖ ὅλην τὴν δύναμιν τῆς θελήσεως, ἀναπτύξατε ὅσας δυνάμεις ἔχετε, διὰ νὰ τὰς συγκεντρώσητε δι' ἕνα μόνον σκοπόν, τὴν εὐτυχίαν σας. Ἐὰν εὐτυχήσητε, θὰ εὐτυχήσῃ καὶ ἡ οἰκογένεια καὶ ἡ πατρὶς εἰς τὴν ὁποίαν ἀνήκετε. Νὰ εἶσθε ἐγωϊσταί, ὄχι ὑπὸ τὴν

κοινὴν τῆς λέξεως ἔννοιαν, ἀλλ' ὑπὸ τὴν ψυχολογικὴν τοιαύτην· δηλαδὴ νὰ μὴ κύπτετε τὸν αὐχένα πρὸ τῶν δυσκολιῶν, νὰ ἀτενίσητε αὐτὰς μὲ χαμόγελο, καὶ νὰ τρέφετε τὴν θέλησιν μὲ τὴν ἰδέαν ὅτι αἱ δυσκολίαι γεννῶνται διὰ νὰ ἐξαφανισθῶσι πρὸ τοῦ γρόνθου μας, τὸν ὁποῖον πρέπει νὰ καταφέρωμεν μὲ γοργότητα συνδυασμένην μὲ τὴν φρόνησιν· αὐτὸ ὀνομάζεται σήμερον ἡρωϊσμός, καὶ ἀπὸ τοιοῦτον ἡρωϊσμὸν πολλὰ τὰ καλὰ ἀναμένει ἡ πατρὶς εἰς τὴν ὁποίαν αἰσθάνεσθε ὅτι ἀνήκετε, διότι ἀτομισμὸς δὲν σημαίνει ἔλλειψιν πατριωτικοῦ αἰσθήματος· τοὐναντίον ὕπαρξις πραγματικοῦ τοιούτου· διότι ἄνθρωπος μὴ ἀγαπῶν πρῶτον τὸν ἑαυτόν του, δὲν ἀγαπᾷ τὴν πατρίδα, ὑπὸ τὰς σημερινὰς συνθήκας· ἡ πατρὶς δὲν θέλει ἱππότας, θέλει τέκνα αὐτοσυντηρούμενα καὶ ὄχι ἐρείπια.

Δ. Γ. Χρηστοφορίδης.

ΑΠ ΤΑ ΜΥΣΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

ΠΑΤΕΡΑΣ ΚΑΙ ΓΥΙΟΣ

Ἔξω βρέχει, καὶ ἡ βροχὴ ποῦ πέφτει χτυπᾷ στὰ παράθυρά του μὲ μονότονο θόρυβο, μελαγχολικά. Αὐτός, ἀκουμπισμένος στὸ γραφεῖό του ἀπάνω ἔχει τὸ πρόσωπο ἄγριο. Νεκρικὴ σιγὴ βασιλεύει μέσα στὸ δωμάτιό του. Κανεὶς δὲν τὸν βλέπει, κανείς. Μόνο ὁ γᾶτός του, ἕνα χαριτωμένο ζῶο δίπλα στὴ θερμάστρα ποῦ σκορπᾷ μιὰ ζέστη γλυκειά, χαϊδευτική, ξαγρυπνᾷ μαζί του. Στέκεται ἀντίκρυ του καὶ μὲ τὰ μάτια του ποῦ ἀστράφτουν τὸν κυττᾷ καὶ προσπαθεῖ νὰ μαντέψῃ, λές, τὸν πόνο του, τὸν καϋμό του.

Κάτι φοβερὸ συμβαίνει μέσα του. Φαίνεται νὰ ὑποφέρῃ πολὺ τὸ ταλαίπωρο παιδί. Κάτι τὸν σφίγγει, τὸν πνίγει, δὲν τὸν ἀφίνει νὰ ἀναπνεύσῃ. Θαρρεῖς πῶς τὰ στήθια του τὰ πλακώνουν βουνά. Φουρτούνα ἀληθινὴ τῆς ψυχῆς! Ἀπ' ἐδῶ καὶ μιὰ ὥρα ἀκόμη ἦταν εὐτυχής, ἥσυχος. Δὲν εἶχε τίποτε. Εἶχε τὸ νοῦ του ἥσυχο καὶ τὸ γέλιο στὰ χείλη. Ὅπως ὅλοι οἱ ἄλλοι στὸ θέατρο γελοῦσε καὶ αὐτός, χειροκροτοῦσε μαζὶ μὲ τοὺς ἄλλους. Καὶ τώρα σὲ μιὰ ὥρα μέσα ὅλα γενῆκαν ἄνω κάτω, μιὰ γιὰ πάντα! Σὰν ὄνειρο τοῦ ἐφαίνονταν ὅ,τι εἶδε, ὅσα βιάβασε. Ἕνα χαρτί, μιὰ ἐπιστολὴ γιὰ τὴν μητέρα του, ποῦ κάποιος ἐπρόφθασε καὶ τὴν ἔβαλε κάτω ἀπὸ τὴν πόρτα τοῦ σπιτιοῦ τους τὴ στιγμὴ ποῦ αὐτὸς γυρνοῦσε ἀπὸ τὸ θέατρο γιὰ νὰ κοιμηθῇ, τοῦ ἐφανέρωνε τὰ πάντα. Ποιὸς ἦταν αὐτὸς ποῦ ἔφυγε σὰν τρελλός, σὰν σκιὰ θανάτου, τὴ στιγμὴ ποῦ ἤκουσε πατημασιὲς ἀνθρώπου ποῦ ἐπλησίαζε, δὲν ἤξερε καλὰ καλά.

Τοῦ φαίνονταν ὅμως πῶς κάποιος γνωστὸς κύριος τοῦ σπιτιοῦ τους ἦταν. Ποιὸς ἄλλος βέβαιά παρὰ αὐτός. Καὶ ἂν εἶχε καὶ μιὰ μικρὴ ἀμφιβολία ἡ ὑπογραφὴ τῆς ἐπιστολῆς ἀρκετὰ καλὰ τὸν ἐφανέρωνε...

Δὲν ἐπίστευε τὰ ὅσα διάβασε. Μὰ εἶναι δυνατό, Θεέ μου, ὅλες αὐτὲς οἱ ἀτιμίες. Μαύρη ὥρα ποῦ ἔβγαινε ἐκεῖνο τὸ βράδυ ἔξω, κάτι ἄλλο πειὸ φοβερὸ ἂς τοῦ ἐσύμβαινε, ἄμποτε νὰ τὸν ἐσκότωναν γιὰ νὰ μὴ πρόφθανε καὶ μάθαινε τὸ φοβερὸ μυστικό. Εἶναι φρικτό, εἶναι ἀτιμία, κακούργημα! Ἡ μητέρα του τέτοια γυναῖκα... νὰ ἔχῃ ἐραστὴ καὶ αὐτός... παιδὶ αὐτουνοῦ. Κατάρα!

Ἡ ἐπιστολὴ τσαλακωμένη ἦταν ἐπάνω στὸ γραφεῖό του. Τὴν στριφογύριζε μέσα στὰ χέρια του, τὴν ἐδιάβαζε μιὰ δυὸ-τρὶς-πέντε-δέκα φορές, σὰν ψέμματα τοῦ ἐφαίνουνταν ὅσα διάβαζε, σὰν ὄνειρο, σὰν ἀπάτη. Καὶ ἔκλαιε καὶ τὰ δάκρυά του σὰν τὴ βροχὴ ποῦ ἔπεφτε ἔξω, ἔπεφταν ἐπάνω στὴν καταραμένη ἐπιστολή.

Μὰ ἐπὶ τέλους τί τοῦ ἦταν ὁ ἄλλος! Ὁ ἄλλος, ἐκεῖνος δηλαδὴ ποῦ τὸν ἔπαιρνε μικρὸ παιδὶ σὰν ἦταν στὰ γόνατά του ἐπάνω καὶ τὸν νανούριζε, ἐκεῖνος ὁ ἄλλος ποῦ ξαγρυπνοῦσε στὸ προσκεφάλι του ἐπάνω σὰν ἀρρωστοῦσε καὶ τοῦ ἐδρόσιζε τὰ χείλη μὲ φιλιά, ἐκεῖνος ποῦ τόσον ἐπροσπάθησε νὰ τὸν ἀναδείξῃ στὴν κοινωνία καὶ μὲ καμάρι καὶ ὑπερηφάνεια ὁμιλοῦσε πάντα γι' αὐτόν; αὐτὸς ἐπὶ τέλους τοῦ ἦταν ξένος; αὐτὸς δὲν ἦταν πατέρας του πραγματικός; Δὲν τολμοῦσε νὰ τὸ πιστέψῃ καὶ ὅμως ξερὰ-ξερὰ τὸ ἀναθεματισμένο γράμμα ἔλεγε: «..... Ἡ δουλειά μου μὲ ἀναγκάζει νὰ φύγω γιὰ τὴν Ἀμερική. Δὲν ξέρω πότε θὰ γυρίσω. Μὲ ἐρωτᾷς γιὰ τὸν Μῆτσο, τὸ παιδί μας τώρα ποῦ τελείωσε τὸ γυμνάσιο τί νὰ τὸν κάμῃς. Ἐγὼ δὲν ἔχω γνώμη γι' αὐτὸ τὸ πρᾶμμα. Αὐτὸ εἶναι δουλειὰ ἐκείνου ποῦ φέρει τὸ ὄνομα, τοῦ ἄνδρα σου δηλαδή. Πρὸς τί αὐτὸ τὸ παιδὶ γιὰ μένα σὰν γίνῃ μεγάλος ἄνθρωπος, σὰν ποὺ πιστεύῃς ἐσύ. Θὰ μπορῶ νὰ τὸν δείξω στὴν κοινωνία καὶ νὰ φωνάζω: αὐτὸς ποῦ βλέπετε, αὐτὸς εἶναι παιδί μου; Βεβαιότατα ὄχι. Αὐτὴ τὴ χαρὰ θὰ τὴν παίρνῃ ὁ ἄντρας σου γιατὶ φέρνει τὸ ὄνομά του, ὅπως θὰ λυπούντανε καὶ θὰ ἔκλαιε πικρὰ ὅταν αὐτὸ τὸ παιδὶ ἔβγαινε κανένας ἀπὸ τοὺς τυχοδιώκτας ἐκείνους ποῦ ἀναστατώνουν τὶς κοινωνίες».

Ἡ ἀδιαφορία του δὲν παραξένευε καθόλου τὸν ταλαίπωρο νέο. Μήπως καὶ σ' αὐτὸν δὲν ἐσύμβαινε τὸ ἴδιο. Πάντα γι' αὐτὸν δὲν αἰσθανότανε ἀποστροφή; Χωρὶς νὰ ξέρῃ τότε τὸ γιατὶ ὅταν ἔμπαινε ἐκεῖνος στὸ σπίτι του αὐτὸς δὲν ἔφευγε στὴν ἀγκαλιὰ τοῦ πατέρα του καὶ τὸν ἔσφιγγε, τὸν ἔσφιγγε καὶ τόσο πειὸ σφικτὰ ὅσο ἐκεῖνος ἐπλησίαζε; Τώρα μάλιστα ποῦ ἀνεκάλυψε τὴ φοβερὴ ἀλήθεια, τώρα ποῦ ἔβλεπε τὴν ἀδιαφορία τοῦ πραγματικοῦ του πατέρα, ἀκόμη περισσότερο αἰσθανότανε νὰ τὸν ἀποστρέφεται, ἀκόμη περισσότερο ἀγαποῦσε ἐκεῖνον δι' ὅλες τὶς ἀγάπες του καὶ τὶς φροντίδες του. Καὶ βασάνιζε τὸ νοῦ του νὰ εὕρῃ τὴ φωνὴ τοῦ αἵματος καὶ δὲν τὴν εὕρισκε πουθενά. Τὸ αἷμα δὲν τοῦ ἔλεγε τίποτα· δὲν ὑπῆρχε κάτι μέσα του νὰ τὸν σκουντᾷ στὸν πραγματικό του πατέρα. Τὸ ἐναντίο ἄλλο

κάτι τὸν ἔφερνε πρὸς τὸν ἄλλον, γιατὶ μόνο σ' αὐτοῦ τὰ γόνατα ἐπάνω εἶχε νανουρισθῇ καὶ καὶ κοιμηθῇ, μόνο αὐτοῦ εἶχε χορτάσῃ τὰ χάδια καὶ τὰ φιλιά. Αὐτὸ ποῦ ἐσύμβαινε προτοῦ μάθῃ τὴ φοβερὴ ἀλήθεια, αὐτὸ ἐσύμβαινε καὶ τώρα ὕστερα ἀπὸ τὴν ἀποκάλυψη τοῦ φοβεροῦ μυστικοῦ. Φωνὴ τοῦ αἵματος! Χά! Χά! Χά! Ἀνοησίες μερικῶν κουτῶν, κόλπα μερικῶν γραφιάδων γιὰ νὰ πλέξουν τὰ μυθιστορήματά τους καὶ νὰ συγκινήσουν τὶς καρδιὲς τῶν ὑστερικῶν κοριτσιῶν.

Ὅλες αὐτὲς οἱ σκέψεις σὲ ἕνα διαβολικὸ χορὸ ἐχόρευαν μέσα στὸ κεφάλι του...

Ἐν τοσούτῳ ἡ νύχτα εἶχε πολὺ προχωρήσῃ. Ἡ φωτιὰ στὴ θερμάστρα εἶχε σβύσῃ καὶ ἡ κάμαρά του εἶχε κρυώσῃ. Τὰ μάτια του εἶχαν πρισθῇ ἀπὸ τὸ κλάμμα καὶ τὴν ἀγρύπνια. Ἐκρύωνε. Τὰ πόδια του ἐμούδιασαν. Μιὰ ἐξάντληση γενική, μιὰ κομάρα τὸν κατέλαβε καὶ ὅπως ἦταν ἀκουμπισμένος στὸ γραφεῖό του ἐπάνω ἀπεκοιμήθηκε...

Μὲ τὸν πρῶτο πρωϊνὸ θόρυβο τῶν ἁμαξιῶν ξύπνησε. Ξημέρωνε ὡραία μέρα. Οἱ πρῶτες ἡλιακὲς ἀχτίδες ἔμπαιναν δειλὰ-δειλὰ ἀπ' τὶς μπερντέδες τῆς κάμαράς του καὶ φώτιζαν στὸν τοῖχο τὴν φωτογραφία τοῦ θετοῦ του πατέρα.

Ἔγραφε καὶ τὴν εἶδε πόσο ἦταν ἥμερος, ἀγαθός. Κάτι τι τὸ θεϊκό, τὸ ἀγγελικὸ τὸν περεχοῦσε, κάτι τι ποῦ ἔμοιαζε σὰν τὸ ἀστερωτὸ τῶν ἁγίων. Μιὰ δύναμη ἀλλοιώτικη αἰσθάνθηκε ἐκείνη τὴ στιγμὴ στὸ σῶμά του. Ἐγονάτισε τότε κάτω ἀπὸ τὸ κάντρο ἐκεῖνο ποῦ ἔμοιαζε σὰν εἰκόνισμα ἐκκλησιᾶς καὶ ἄρχισε νὰ κλαίῃ. Καὶ τὰ δάκρυά του δὲν ἦσαν σὰν τὰ δάκρυα τῆς νύχτας ἀπὸ λύσσα καὶ ἀγωνία· ἦσαν δάκρυα ἀπ' ἀγάπη, δάκρυα ποῦ σκορποῦσαν στὴν τρικυμία τῆς ψυχῆς του ἀνακούφιση καὶ γαλήνη.

Καὶ τὴ στιγμὴ ποῦ βλέποντας στὴ φωτογραφία τὸ ἀγγελικό του πρόσωπο, μουρμούριζε μὲ φωνὴ πνιγμένη: πατέρα μου, γλυκέ μου πατέρα, ἀπὸ τὸ πλαγινὸ δωμάτιο ἀκούσθηκε μιὰ φωνή, φωνὴ γεροντικὴ ποῦ τοῦ ἔλεγε:

— Ξύπνησες, Μῆτσο, παιδί μου!

Καὶ ἡ φωνὴ αὐτή, ποῦ ἦταν τ' σο γλυκειά, τόσο θωπευτική, ποῦ τοῦ μιλοῦσε τόσο βαθειὰ μέσα στὴν καρδιὰ τὸν ἐπλησίαζε περισσότερο σὲ ἐκεῖνον ποῦ τὸν ἀνάθρεφε καὶ τὸν ἐχώριζε ἀκόμη πειὸ πολὺ ἀπ' τὸν καθαυτό του πατέρα!

Πόλη **Δέων Ἀστρέας.**

Ὁ ἰατρός.—Ἰδού, κυρία μου, ἡ συνταγή, ἐὰν δὲν σωθῇ μ' αὐτὸ τὸ γιατρικὸ δὲν ὑπάρχει ἐλπίς.

Τὴν ἐπαύριον μαθὼν τὸν θάνατον τοῦ ἀσθενοῦς ὁ ἰατρὸς ἔλεγε!—Ἐγὼ τὸ εἶπα ποῦ ἂν δὲν ἐσώζετο μ' ἐκεῖνο τὸ γιατρικὸ δὲν ὑπῆρχε ἄλλη ἐλπίς.

CUY DE MAUPASSANT

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ ΤΩΝ ΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Ἂς μὴ μᾶς ζηλεύουν, ἀλλ' ἂς μᾶς οἰκτείρουν, διότι ἰδοὺ κατά τί ὁ ἄνθρωπος τῶν γραμμάτων διαφέρει ἀπὸ τοὺς ὁμοίους του.

Εἰς αὐτὸν κανὲν αἴσθημα ἁπλοῦν δὲν ὑφίσταται πλέον. Πᾶν ὅ,τι βλέπει, αἱ χαραί του, αἱ διασκεδάσεις του, τὰ βάσανά του, αἱ ἀπελπισίαι του, καθίστανται στιγμιαίως θέματα παρατηρήσεως. Ἀναλύει παρὰ τὴν θέλησιν ὅλων, παρὰ τὴν θέλησίν του, χωρὶς τέλος, τὰς καρδίας, τὰ πρόσωπα, τὰ ἄτομα, τὰς φωνάς. Μόλις ἰδῇ κάτι, ὅ,τι καὶ ἂν εἶναι, τοῦ χρειάζεται τὸ ***διατί!*** *Δὲν ὑπάρχει εἷς παλμός, μία φωνή, ἓν φίλημα τὰ ὁποῖα νὰ εἶναι εἰλικρινῆ, μήτε μία ἀπὸ τὰς παραμικρὰς πράξεις τὰς ὁποίας κάμνει τις, ἁπλούστατα διότι πρέπει νὰ τὰς κάμῃ, χωρὶς νὰ εἰξεύρῃ, χωρὶς νὰ σκεφθῇ, χωρὶς νὰ ἐννοήσῃ, χωρὶς νὰ ἐξηγηθῇ κατόπιν.*

Ἐὰν ὑποφέρῃ, λαμβάνει σημείωσιν τῆς βασάνου του καὶ τὴν κατατάσσει εἰς τὴν μνήμην του· λέγει μέσα του ἐπιστρέφων ἀπὸ τὸ κοιμητήριον, ὅπου ἄφησε ἐκεῖνον ἢ ἐκείνην ποῦ ἀγαποῦσε περισσότερον ἀπὸ κάθε ἄλλον εἰς τὸν κόσμον: «Εἶναι περίεργον αὐτὸ ποῦ αἰσθάνθηκα· ἦτο ὡσὰν μία ὀδυνηρὰ μέθη, κ.τ.λ.» Καὶ τότε ἐνθυμεῖται ὅλας τὰς λεπτομερείας, τὰς ἐκδηλώσεις τῶν γειτόνων, τὰς ψευδεῖς κινήσεις, τὰς προσποιημένας λύπας, τὰ ἀνειλικρινῆ πρόσωπα, χίλια πράγματα ἀσήμαντα, μυρίας καλλιτεχνικὰς παρατηρήσεις, τὸ σταυροκόπημα μιᾶς γραίας, ἡ ὁποία ἐκράτει ἕνα παιδάκι ἀπὸ τὸ χέρι, μίαν ἀκτῖνα φωτὸς εἰς ἓν παράθυρον, ἕναν σκύλον ὅστις διέσχιζε τὴν πένθιμον συνοδίαν, τὴν προσπάθειαν τῶν νεκροθαπτῶν, διὰ νὰ καταβιβάσουν τὸν κράββατον εἰς τὸν λάκκον, πολλὰ πράγματα τέλος πάντων, τὰ ὁποῖα ἕνας καλὸς ἄνθρωπος, πονῶν μὲ ὅλην του τὴν καρδιά, μὲ ὅλην του τὴν ψυχήν, μὲ ὅλην του τὴν δύναμιν, δὲν θὰ ἠδύνατο ποτὲ νὰ ἀντιληφθῇ.

Τὰ εἶδε ὅλα, τὰ συνεκράτησε ὅλα, τὰ ἐσημείωσε ὅλα, παρὰ τὴν θέλησίν του, διότι εἶναι πρὸ παντὸς ἄνθρωπος τῶν γραμμάτων καὶ ἔχει τὸ πνεῦμα κατεσκευασμένον κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε εἰς αὐτὸν ἡ ἀντίληψις εἶναι πολὺ ἰσχυροτέρα, φυσικωτέρα, ἀπὸ τὴν τῶν κοινῶν ἀνθρώπων.

Θὰ ἔλεγέ τις ὅτι ἔχει δύο ψυχάς, μίαν ἥτις σημειώνει, ἐξηγεῖ, σχολιάζει κάθε αἴσθησιν τῆς γείτονός της, τῆς ὑπερφυσικῆς ψυχῆς, κοινῆς εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους· καὶ ζῇ καταδικασμένος νὰ εἶναι πάντοτε, εἰς κάθε περίστασιν, ἓν παίγνιον τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ ἓν παίγνιον τῶν ἄλλων, καταδικασμένος νὰ ἐξετάζεται, αἰσθάνεται, σκέπτεται, ἀγαπᾷ, συμπεριφέρεται ὅπως ὁ λοιπὸς κόσμος, ὄχι ὅμως μὲ εὐθύτητα, εἰλικρίνειαν, ἁπλότητα, χωρὶς νὰ ἀναλύῃ αὐτὸς ἑαυτὸν κατόπιν ἀπὸ κάθε χαρὰν καὶ ὕστερον ἀπὸ κάθε λυγμόν.

Ὅταν συνομιλῇ, ἡ ὁμιλία του ὁμοιάζει συχνὰ μὲ συκοφαντίαν ἀποκλειστικῶς ἐπειδὴ ἡ σκέψις του εἶναι διορατικὴ καὶ διότι ἀναλύει ὅλας τὰς κρυφίας ἐξόδους τῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν πράξεων τῶν ἄλλων. Ὅταν γράφῃ δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἐμποδίσῃ τὸν ἑαυτόν του ἀπὸ τοῦ νὰ σημειώσῃ πᾶν ὅ,τι εἶδεν, ἐνόησεν, ἐγνώρισε καὶ

τοῦτο χωρὶς νὰ κάμῃ ἐξαίρεσιν διὰ τοὺς συγγενεῖς καὶ τοὺς φίλους, παρουσιάζων γυμνάς, μὲ σκληρὰν εἰλικρίνειαν, τὰς καρδίας ἐκείνων ποῦ ἠγάπησεν ἢ ποῦ ἀγαπᾷ, ὑπερβάλλων ἀκόμη, διὰ νὰ αὐξήσῃ τὴν ἐντύπωσιν, ἀποκλειστικῶς ἀπησχολημένος ἀπὸ τὸ ἔργον του καὶ ποσῶς ἀπὸ τὰς φιλίας του."

Καὶ ὅταν ἀγαπᾷ, ὅταν ἀγαπᾷ μίαν γυναῖκα, τὴν ἀνατέμνει ὅπως ἓν πτῶμα ἀπὸ τὸν ἰατρὸν τοῦ νοσοκομείου. "Ολα ὅσα λέγει ἐκείνη, ὅ,τι κάμνει ζυγίζονται στιγμιαίως εἰς αὐτὴν τὴν εὐαίσθητον πλάστιγγα τῆς παρατηρητικότητος τὴν ὁποίαν αὐτὸς ἔχει καὶ κατατίθενται εἰς τὴν ἀξίαν των, τὴν χρεωγραφικήν. Ἐὰν ἐκείνη ριφθῇ εἰς τὸν λαιμόν του μὲ κίνημα ἀποκλεῖον κάθε ὀπισθοβουλίαν, αὐτὸς θὰ ἐξετάσῃ τὴν κίνησιν μὲ τὴν λογικήν του τὴν ἀλάνθαστον, τὴν δικαιοσύνην του, τὴν δραματικήν του δύναμιν, καὶ θὰ τὴν καταδικάσῃ ἀσπλάγχνως ἐὰν τὴν νομίσῃ ψευδῆ ἢ κακῶς καμωμένην. Ἠθοποιὸς καὶ θεατὴς τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ τῶν ἄλλων, δὲν ὁμοιάζει ποσῶς τοὺς καλοὺς ἀνθρώπους, οἵτινες ζοῦν μακρὰν ἀπὸ τὴν κακίαν. Τὸ πᾶν πέριξ του γίνεται ἀπὸ εὔθραυστον ὕαλον, αἱ καρδίαι, αἱ πράξεις, αἱ μυστικαὶ ἐπιθυμίαι, καὶ ὑποφέρει ἀπὸ ἕνα παράδοξο κακόν, ἀπὸ ἓν εἶδος διπλασιασμοῦ τοῦ πνεύματος, τὸ ὁποῖον τὸν μεταβάλλει εἰς πλᾶσμα τρομακτικῶς ἐρεθισμένον, μηχανικόν, πολυσύνθετον καὶ κουραστικὸν διὰ αὐτὸν τὸν ἴδιον.

Ἡ ἰδιαιτέρα του εὐαισθησία, ἡ ἄρρωστη, τὸν μεταβάλλει εἰς σκελετὸν διὰ τὸν ὁποῖον ὅλαι σχεδὸν αἱ αἰσθήσεις ἔχουν γίνῃ ὠδίναι.

Ἐνθυμοῦμαι τὰς μαύρας ἡμέρας ὅπου ἡ καρδιά μου μου ἦτο τόσον ξεσχισμένη ἀπὸ ὅ,τι ἀντελήφθην εἰς ἕνα μόνον λευτερόλεπτον, ὥστε ἡ ἀνάμνησις αὐτῶν τῶν δραμάτων νὰ μένῃ δι' ἐμὲ πληγὴ ἀθεράπευτος.

Μίαν πρωΐαν, εἰς τὴν λεωφόρον τοῦ Μελοδράματος, καὶ εἰς τὸ μέσον τοῦ ζωηροῦ καὶ θορυβώδους πλήθους, τοῦ ζεσταινομένου εἰς τὰς θερμὰς ἀκτίνας τοῦ ἡλίου τοῦ Μαΐου, εἶδα ἕξαφνα νὰ περνᾷ ἓν ὄν χωρὶς ὄνομα, μίαν γριὰ διπλωμένην εἰς δύο, φέρουσαν ράκη ἀκάθαρτα ποῦ θὰ ὑπῆρξαν ποτὲ ἐνδύματα· ἕνα καπέλλο ἀπὸ μαύρην ψάθαν, ἀπεστερημένο ἀπὸ ὅλα τὰ παληά του στολίδια, ἄνθη καὶ λοιπά, ἐξαφανισθέντα πρὸ ἀμνημονεύτων χρόνων.

Καὶ ἐπήγαινε σύρουσα τὰ πόδια της, τόσον θλιβερά, ὥστε ἠσθανόμην εἰς τὴν καρδιά, ὅσον καὶ αὐτή, περισσότερον ἀκόμη, τὸν πόνον της. Δύο ράβδοι τὴν ὑπεβάσταζον. Διήρχετο χωρὶς νὰ παρατηρῇ κανένα, ἀδιάφορος εἰς ὅλα, εἰς τὸν θόρυβον, εἰς τὸν κόσμον, εἰς ἀμάξας, εἰς τὸν ἥλιον! Ποῦ ἐπήγαινε; Πρὸς ποίαν τρώγλην; "Εφερε κάτι εἰς ἕνα χαρτί. Τί νὰ ἦτο ἀρά γε; Ψωμί; Μάλιστα, χωρὶς ἄλλο. Ἐπειδὴ δὲν εὑρέθη κανεὶς γείτων διὰ νὰ κάμῃ αὐτὸν τὸν δρόμον, εἶχε ἀναλάβῃ αὐτὴ ἡ ἀνάπειρος τὸ φρικῶδες ἐκεῖνο ταξείδι, ἀπὸ τὴν καλύβην της εἰς τὸν ψωμᾶ. Δύο ὥρες, τοὐλάχιστον, διὰ νὰ πάγῃ καὶ νὰ ἔλθῃ. Καὶ τί ὀδυνηρὸς δρόμος! . . .

"Ολοι ἐστρέφοντο διὰ νὰ τὴν παρατηρήσουν. Ἐψιθύριζαν: «Πτωχὴ γυναῖκα!» καὶ κατόπιν ἐπερνοῦσαν. Ἡ φοῦστά της, ἡ κουρελιασμένη, ἐσύρετο εἰς τὸ πεζοδρόμιον, μόλις προσαρμοζομένη εἰς τὸ ἐρειπωμένον σῶμά της. Καὶ ὑπῆρχεν ἐκεῖ μέσα μία σκέψις! Μία σκέψις; "Οχι, ἀλλὰ ἕνα μαρτύριον ἀνυπόφορον, ἀτελείωτον, σκοτόνον. "Ω! ἡ ἀθλιότης τῶν γέρων ποῦ δὲν ἔχουν ψωμί, τῶν γέρων ποῦ δὲν ἔχουν ἐλπίδα, χρῆμα, τίποτε εἰς αὐτὸν τὸν κόσμον, παρὰ τὸν θάνατον ἐμπρός των! . . . Σκεπτόμεθά ποτε αὐτοὺς τοὺς πεινασμένους; Σκεπτόμεθα τὰ δάκρυα τῶν ἀλαμπῶν ὀφθαλμῶν των, οἱ ὁποῖοι ἐν τούτοις ἔλαμπον ἄλλοτε καὶ ἦσαν συγκινημένοι καὶ χαρωποί; Μίαν ἄλλην φορὰν ἔβρεχεν. "Ημουν μόνος, κυνηγῶν εἰς τὴν νορμανδικὴν πεδιάδα. Περιπατοῦσα ἐπάνω εἰς τὴν λάσπην ποῦ ἐγλυστροῦσεν ὑπὸ τοὺς πόδας μου. Ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν μία πέρδικα τρομαγμένη ἐπηδοῦσε βαρεῖα.

Ἠσθανόμην τὸν ἑαυτόν μου λυπημένον· ἤθελα νὰ κλαύσω, νὰ κλαύσω ὅπως τὰ νέφη ποῦ ἔκλαιαν ἐπάνω εἰς τὸν κόσμον καὶ εἰς ἐμέ, πλημμυρισμένος ἀπὸ λύπην εἰς τὴν καρδιά, ἀπηυδισμένος, χωρὶς νὰ εἰμπορῶ πλέον νὰ περιπατήσω καὶ ἑτοιμαζόμην νὰ ἐπιστρέψω ὅταν ἀντελήφθην εἰς τὸ μέσον τῶν ἀγρῶν τὸ μικρὸ ἁμαξάκι ἑνὸς ἰατροῦ.

Ἐπέρασεν, ἡ μαύρη καὶ χαμηλὴ ἅμαξα, συρομένη ἀπὸ τὸν ἀδύνατον ἵππον της, ἥτις ὡμοίαζεν ὅπως ἕνας προάγγελος τοῦ θανάτου, περιπλανώμενος εἰς τὴν ἐξοχὴν τὴν θλιβερὰν αὐτὴν ἡμέραν. Αἴφνης ἐσταμάτησεν· ἡ κεφαλὴ τοῦ ἰατροῦ ἐνεφανίσθη καὶ ἐφώναξεν:

— "Ε!

Ἐπῆγα πλησίον του. Μοῦ εἶπε:

— Θέλετε νὰ μὲ βοηθήσετε εἰς τὸ νὰ περιποιηθῶ μίαν διφθεριτικήν; Εἶμαι μόνος καὶ μοῦ χρειάζεται κάποιος νὰ τὴν κρατῇ, ἐνῷ ἐγὼ θὰ βγάζω τὰς περιττὰς μεμβράνας ἀπὸ τὸ στῆθος.

— "Ερχομαι, ἀπήντησα.

Καὶ ἀνῆλθον εἰς τὴν ἅμαξαν.

Μοῦ διηγήθη τότε τὰ ἑξῆς:

Μία τρομερὰ ἀσθένεια εἰσεχώρησεν εἰς τὴν καλύβην τῶν πτωχῶν Μαρτινέ.

Ὁ πατέρας καὶ ὁ υἱὸς ἀπέθαναν εἰς τὴν ἀρχὴν ιῆς ἑβδομάδος.

Ἡ μητέρα καὶ ἡ κόρη ἑτοιμάζοντο τώρα διὰ τὸ μεγάλο ταξεῖδι.

Ἡ γείτων ποῦ τὰς περιεποιεῖτο, αἰσθανθεῖσα αἰφνιδίαν ἀδιαθεσίαν, ἔφυγε τὴν προτεραίαν, ἀφίνουσα ἀνοικτὴν τὴν θύραν καὶ τὰς δύο ἀσθενεῖς ἐγκαταλελειμμένας ἐπάνω εἰς τὰ ἀχύρινα στρώματά των, χωρὶς νὰ ἔχουν τίποτε νὰ πιοῦν, μόναι, ἀγωνιῶσαι, — μόναι ἀπὸ εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν!

Ὁ ἰατρὸς ἐκαθάρισε τὸ στῆθος τῆς μητρὸς καὶ τῆς ἔδωσε νὰ πιῇ· ἀλλὰ τὸ παιδί της, τρελαμένο ἀπὸ τὸν πόνον καὶ ἀπὸ τὴν ἀγωνίαν τῶν βασάνων, εἶχε χωθῇ εἰς τὰ σινδόνια του μὴ συγκατανεύων νὰ τὸ ἐγγίσουν. Ὁ ἰατρός, ἂν καὶ συνειθισμένος εἰς αὐτὰς τὰς ἀθλιότητας, ἐπανελάμβανε μὲ φωνὴν θλιβερὰν καὶ μετρημένην:

— Αὐτὸ τὸ θέαμα ξεσχίζει τὴν καρδιά. "Οταν σκέπτεται κανεὶς ὅτι ἔμειναν εἰκοσιτέσσαρας ὥρας χωρὶς νὰ πιοῦν τίποτε. Ὁ ἄνεμος ἔφερνε τὴν βροχὴν ἕως τὰ στρώματά των. Αἱ ὄρνιθες κατέφυγαν εἰς τὴν ἑστίαν.

Ἐφθάσαμεν εἰς τὴν καλύβην. "Εδεσε, ἐκεῖ κάπου, τὸν ἵππον του καὶ εἰσήλθομεν.

Μία βαρεῖα ὀσμὴ ἀσθενείας καὶ ὑγρασίας, νοσοκομείου καὶ ὑπογείου, μᾶς ἐκτύπησε, πνίγουσα τὴν ἀναπνοήν μας. "Εκαμνε κρύο, ἕνα τρομερὸ κρύο, μέσα εἰς τὸ σπῆτι αὐτὸ τὸ χωρὶς φωτιά, χωρὶς ζωήν, τὸ σκοτεινὸν καὶ καταστρεπτικόν. Τὸ ὡρολόγιον εἶχε σταματήσει· ἡ βροχὴ ἔπαυσεν εἰσερχομένη ἀπὸ τὰ σπασμένα παράθυρα καὶ ἤκουέ τις εἰς μίαν σκοτεινὴν γωνίαν τὸν θόρυβον βαρείας καὶ ταχείας ἀναπνοῆς. Ἦτο τὸ παιδὶ ποῦ ἀνέπνεεν.

Ἡ μητέρα ξαπλωμένη εἰς ἕνα εἶδος μεγάλου ξυλίνου κιβωτίου, ἐπέχοντος τόπου κλίνης παρὰ τοῖς χωρικοῖς, καὶ χωμένη ἐντὸς παλαιῶν σκεπασμάτων, ἐφαίνετο ἥσυχη. Ἔστρεψεν ὀλίγον τὴν κεφαλὴν πρὸς ἡμᾶς.

Ὁ ἰατρὸς τὴν ἠρώτησεν:

— Ἔχετε ἕνα κορί; . . .

Ἐκείνη ἀπήντησε μὲ φωνὴν βαρεῖαν, ἀποκαμωμένην:

— Εἰς τὸ ἐρμάρι.

Ὁ δόκτωρ ἔλαβε τὸ φῶς καὶ τὸ ἔφερεν εἰς τὸ βάθος τοῦ διαμερίσματος, παρὰ τὴν μικρὰν κλίνην τοῦ παιδίου. Ἡ πτωχὴ κόρη εἶχε τὴν ὄψιν τρομακτικήν.

Ἔρεγχε· αἱ παρειαί της ἦσαν ἄχροοι, οἱ ὀφθαλμοὶ ὑγροί, τὰ μαλλιὰ ἐν ἀταξίᾳ. Εἰς κάθε ἀναπνοὴν βαθεῖς αὔλακες ἐσχημάτιζοντο εἰς τὸν λιγνὸν καὶ μακρὸν λαιμόν της. Ἐκρατοῦσε σφικτὰ τὰ σκεπάσματα τὰ ὁποῖα τὴν ἐκάλυπτον· μόλις μᾶς εἶδε ἐχώθη βαθύτερον ὡς νὰ ἤθελε νὰ μᾶς ἀποφύγῃ.

Τὴν ἐσήκωσα ἀπὸ τοὺς ὤμους, καὶ ὁ ἰατρὸς ἐξαναγκάζων αὐτὴν νὰ ἀνοίξῃ τὸ στῆθός της, ἐτράβηξε ἀπὸ ἐκεῖ μέσα ἕνα ἀσπρισμένον δέρμα τὸ ὁποῖον μοῦ ἐφάνη στεγνὸν ὡς ἕνα κομμάτι πετσί. Ἡ πτωχὴ μικρὰ ἀνέπνευσε ἀμέσως καλλίτερα καὶ ἔπιε ὀλίγο νερό. Ἡ μητέρα ἀνασηκωμένη, μᾶς παρετήρει ἀπὸ τὴν θέσιν της. Ἐψιθύρισε:

— Ἐτελείωσε;

— Ναί, ἀπηντήσαμε.

— Καὶ θὰ μείνουμε μόναι;

Ἕνας φόβος, ἕνας τρομακτικὸς φόβος, ἔκαμνε νὰ τρέμῃ τὴν φωνήν της, φόβος ἀπὸ αὐτὴν τὴν μοναξιά, ἀπὸ αὐτὴν τὴν ἐγκατάλειψιν καὶ ἀπὸ τὸν θάνατον ποῦ ἠσθάνετο τόσον πλησίον.

Ἀπήντησα:

— Ὄχι, καλή μου γυναῖκα· θὰ περιμείνω ἕως ὅτου ὁ ἰατρὸς σᾶς στείλῃ τὴν νοσοκόμον.

Καὶ στρεφόμενος πρὸς αὐτὸν τοῦ εἶπα:

— Στείλατε τὴν κυρὰ Μωδύ. Τὴν πληρώνω.

— Ἐξαίρετα. Σᾶς τὴν στέλλω ἀμέσως.

Μοῦ ἔσφιξε τὴν χεῖρα, ἐξῆλθε καὶ ἄκουσα τὸ ἁμαξάκι τὸ ὁποῖον ἐκυλίετο εἰς τὴν ὑγρὰν ὁδόν.

Ἔμεινα μόνος μὲ τὰς δύο ἑτοιμοθανάτους.

Ὁ σκύλος μου Πόφ εἶχε ξαπλωθῇ ἐμπρὸς εἰς τὴν μαύρην θερμάστραν καὶ μὲ ὑπενθύμισε ὅτι ὀλίγη φωτιὰ θὰ ἦτο ὠφέλιμος δι' ὅλους. Ἐξῆλθα λοιπὸν διὰ νὰ ζητήσω ξύλα καὶ χόρτα, καὶ μετ' ὀλίγον μεγάλη πυρὰ ἐφώτισε ἕως εἰς τὸ βάθος τοῦ δωματίου τὴν κλίνην τῆς μικρᾶς ἀσθενοῦς, ἥτις ἤρχισε πάλιν ρέγχουσα.

Ἐκάθησα παρὰ τὴν θερμάστραν ἐκτείνων πρὸς αὐτὴν τοὺς πόδας μου.

Ἡ βροχὴ εἰσήρχετο ἀδιακόπως ἀπὸ τὰ σπασμένα παράθυρα. Ὁ ἄνεμος ἐκίνει τὴν δροφήν. Ἤκουα τὴν ἀναπνοήν, τὴν διακεκομμένην, τὴν βαρεῖαν, τὴν συρίζουσαν τῶν δύο γυναικῶν καὶ τὴν ἀναπνοὴν τοῦ σκύλου μου ὅστις ἐστέναζε ἀπὸ εὐχαρίστησιν, κυλιόμενος ἐμπρὸς εἰς τὴν πυράν.

Ζωή! Ζωή! Τί εἶναι αὐτά; Τὰ δύο ἐκεῖνα δυστυχισμένα πλάσματα ποῦ ἐκοιμήθησαν πάντοτε, ἐπάνω εἰς τὰ ἄχυρα, ἔφαγαν μαῦρο ψωμί, εἰργάσθησαν ὡς κτήνη, ὑπέφεραν ὅλας τὰς ἀθλιότητας τοῦ κόσμου, θὰ ἀπέθνησκον μετ' ὀλίγον! Τί ἔκαμαν ὅμως; Ὁ πατὴρ ἀπέθανε καὶ ὁ υἱὸς ἐπίσης. Ἐν τούτοις οἱ δύο αὐτοὶ δυστυχεῖς ἐθεωροῦντο καλοὶ ἄνθρωποι καὶ ἐξετιμῶντο ὡς τοιοῦτοι ἀπὸ τοὺς ἄλλους!

Ἔβλεπα τὰ ὑποδήματά μου νὰ ἀχνίζουν καὶ τὸν

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

ΣΧΟΛΗ ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ

σκύλον μου νὰ κοιμᾶται, καὶ εἰσῆλθε αἰφνης μέσα μου μία χαρὰ ἐπαίσχυντος: συνέκρινα τὴν τύχην μου μὲ τὴν τῶν καταδίκων ἐκείνων!

Ἡ μικρὰ κόρη ἤρχισε νὰ βήχῃ· κάθε κίνημά της μὲ ἐξέσχιζε ὅπως μία βελόνη τῆς ὁποίας ἑκάστη κίνησις εἰσήρχετο ἕως τὴν καρδιά μου.

Ἐπῆγα πλησίον της καὶ τὴν ἠρώτησα:

— Θέλεις νὰ πιῇς;

Ἐκίνησε τὴν κεφαλὴν διὰ νὰ μοῦ εἰπῇ «ναί· ἔχυσα εἰς τὸ στόμα της ὀλίγο νερό.

Ἡ μητέρα, ὀλίγο ἡσυχωτέρα, ἐστράφη διὰ νὰ ἰδῇ τὸ παιδί της. Ἀλλὰ ἔξαφνα ἕνας φόβος, ἕνας τρομερὸς φόβος, μὲ καταλαμβάνει καὶ περνᾷ εἰς τὸ δέρμα μου ὅπως ἡ ἐπαφὴ ἀοράτου τέρατος.

Ποῦ ἤμουν! Δὲν τὸ εἴξευρα! Μήπως ὠνειρευόμην; Ποῖος ἐφιάλτης μὲ κατέλαβε;

Ἦτο ἀληθὲς ὅτι ἐγίνοντο τέτοια πράγματα; ὅτι ἀπέθνησκαν ἔτσι; Καὶ ἔβλεπα μὲ προσοχὴν εἰς ὅλας τὰς γωνίας τοῦ σκοτεινοῦ δωματίου, ὡς νὰ ἀνεζήτουν τὴν ἀπαισίαν τὴν ἀκατανόμαστον, τὴν τρομακτικὴν ἐκείνην μορφήν, ἥτις παραμονεύει τὴν ζωὴν τῶν ἀνθρώπων καὶ τοὺς φονεύει, τοὺς κομματιάζει, τοὺς στραγγαλίζει· ἥτις ἀγαπᾷ τὸ κόκκινο αἷμα, τὰ μάτια τὰ φωτισμένα ἀπὸ τὸν πυρετόν, τὰς ρυτίδας, τὰ ἄσπρα μαλλιά, τὴν ἀποσύνθεσιν.

Ἡ φωτιὰ ἔσβυνε. Ἔρριψα μερικὰ ξύλα διὰ νὰ ζεσταθῶ. Τόσον εἶχα παγώσει.

Ἐγὼ τοὐλάχιστον ἤλπιζα νὰ ἀποθάνω εἰς ἕνα καλὸ δωμάτιον μὲ ἰατροὺς καὶ φάρμακα γύρω εἰς τὴν κλίνην μου! Καὶ αὐταὶ αἱ γυναῖκες ἔμειναν μόναι, εἰκοσιτέσσαρες ὥρες εἰς αὐτὴν τὴν καλύβην, χωρὶς φωτιά! ἀποθνήσκουσαι εἰς τὰ ἄχυρα!

Ἤκουσα αἴφνης τὸ κύλισμα ἁμάξης. Μετ' ὀλίγον ἡ νοσοκόμος εἰσῆλθε, ἥσυχος εὐχαριστημένη, διότι ηὗρε

ἐργασία, χωρὶς νὰ ἐκπλαγῇ διόλου ἀπὸ τὴν ἀθλιότητα αὐτήν.

Τῆς ἔδωσα μερικὰ χρήματα καὶ ἔφυγα μὲ τὸν σκύλον μου, ἔφυγα ὡς κακοποιός, τρέχων ὑπὸ τὴν βροχήν, νομίζων ὅτι ἀκούω τὴν ἀναπνοὴν τῶν δύο στηθῶν, τρέχων πρὸς τὸ οἰκημά μου, τὸ θερμόν, ὅπου μὲ ἐπερίμεναν οἱ ὑπηρέται μου, προετοιμάζοντες ἕνα καλὸν δεῖπνον.

Ἀλλὰ δὲν θὰ λησμονήσω ποτὲ αὐτὴν τὴν ἱστορίαν καὶ τόσα ἄλλα πράγματα ἀκόμη ποῦ μὲ κάμνουν νὰ μισῶ τὴν γῆν.

Μετάφρασις **Λάμπρος Γιωργίτσης.**

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΣΤΕΦΑ

ΣΤ΄.

Ὀλίγας ὥρας μετὰ τὸ τέλος τῆς ψηφοφορίας, ἀγωνιώδεις καὶ οἰωνηλάς, ὁ μέγας κώδων τῶν Ἁγίων Πάντων ἤχησε νἀναδίδῃ ἤχους βαρεῖς, θρηνώδεις, μονοτόνους, πενθίμους. Διὰ τῶν εἰρωνικῶν τούτων δακρύων οἱ νικηταὶ λομπαρδιανοὶ ἔκλαιαν ἐν τῇ νυκτὶ τοὺς ἡττημένους λιουραίους. Ἤοαν δὲ καὶ τὸ σύνθημα τῆς γενικῆς ἀναστατώσεως. Πυροβολισμοί, ζητωκραυγαί, οὐρρά. Ὁμιλοι λομπαρδιανῶν, ἐν μέσῳ τῆς ἐσπευσμένης καὶ ἐντρόμου ἀποχωρήσεως τῶν λιουραίων, ἐξώρμων ἐκ τῶν καπηλείων ἢ τῶν ἐκλογικῶν κέντρων καὶ διέτρεχαν τὰς ὁδούς, αἱματώδεις ὑπὸ τὴν ἐρυθρὰν λάμψιν τῶν βεγγαλικῶν. Αἱ φωναί των διέσχιζαν τὸν ἀέρα βραχναί, μανιώδεις, ἀπαίσιαι. Τοῦ Λομπάρδου ἡ οἰκία ἦτο καταφώτιστη, ὁλάνοικτη καὶ εἰς τὴν στενὴν εἴσοδον συνωστίζοντο μετὰ κόπου δύο ἀντίθετα ρεύματα. Ὁ θριαμβευτὴς κομματάρχης μὲ τὸν ξυρισμένον πώγωνα, τοὺς μακροὺς μύστακας καὶ τοὺς ζωηροτάτους ἀκτινοβολοῦντας ὀφθαλμούς, τῶν ὁποίων ἐπέτειναν τὴν ὀξύτητα αἱ χρυσαῖ διόπτραι, ἰσχνός, νευρικός, ἀεικίνητος, τύπος ἀνθρώπου τοῦ πλήθους, ἴστατο παρὰ τὴν θύραν τῆς αἰθούσης του καὶ ἐδέχετο τὰ συγχαρητήρια. Οἱ ἐκλογεῖς τὸν ἐφίλουν στόμα πρὸς στόμα μ' ἐνθουσιασμόν. Ἐμειδία ἐκεῖνος εὐτυχής, εὐχαριστημένος, Ὁ λαὸς ἀπεφάνθη, ἡ φωτισμένη ψῆφός του ἀνέδειξε τὴν πεντάδα του. Κάτω οἱ κόντηδες! Κάτω οἱ ἀφεντάδες! Ζήτω ὁ Λομπάρδος!

Τὸ περίεργον εἶνε ὅτι καὶ εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Τοκαδέλου, ἐξεφώνιζαν τὰ ἴδια. Διὰ τὸν λαὸν ἐκεῖνον, ὁ Τοκαδέλος δὲν ἦτο πλέον ἀριστοκράτης, δὲν ἦτο ἀφέντης. Τὸ οἰκόσημον τὸ ρυπαινόμενον ὑπὸ τῶν θερμῶν ἀποπνοιῶν τοῦ ὄχλου, ἦτο δι' αὐτὸν ἀρχαιότης ψυχρὰ καὶ ἀσήμαντος. Κατήντα νὰ τὸ λησμονῇ εἰς τὰς στιγμὰς τοῦ λαϊκοῦ θριάμβου,—ἔτσι ἐφαίνετο τοὐλάχιστον,—καὶ αὐτὸς ὁ νοικοκύρης . . . Περιερχόμενος δὲ ὡς τρελλὸς τὴν μεγάλην χρυσοπάρυφον αἴθουσαν, εἰς τὴν ὁποίαν εἰσέβαλλεν ὁ κόσμος καὶ ἐξέβαλλεν ὡς χείμαρρος, ἔθλιβε χεῖρας μετ' ἐκτάκτου θέρμης, ἀντήλλασσε φιλήματα καὶ περιπτύξεις, καὶ ἐφώναζε βραχνὸς ἀπὸ τῆς ἡμέρας τοὺς κόπους καὶ τὰς συγκινήσεις :

«Ναί, παιδιά! Κάτω οἱ ἀφεντάδες! Ζήτω ὁ λαός!

— Ζήτω ὁ Λομπάρδος μὲ τὴν πεντάδα του! Ζήτω ὁ Τοκαδέλος!» ἀπήντα ὁ λαός.

Εἰς τὴν παρακειμένην αἴθουσαν, πέριξ τραπέζης καθήμενοι νεαροὶ γραμματεῖς ἐκ τῶν φίλων καὶ τῶν οἰκείων,—οἱ κομματάρχαι τοῦ μέλλοντος προαλειφόμενοι,—κατέγραφαν τὰ ὁλοὲν φθάνοντα ἀποτελέσματα, πέριξ δὲ αὐτῶν οἱ ἐνδιαφερόμενοι περίεργοι συνεζήτουν ἐπὶ τῶν ἀριθμῶν τῶν ψήφων, τὰς ὁποίας ἔλαβεν ἕκαστος τῶν ὑποψηφίων εἰς τὰ διάφορα τμήματα, ἄλλοι ἀποροῦντες καὶ θαυμάζοντες δι' ὅλα, ἄλλοι ἐπεξηγοῦντες καὶ εὑρίσκοντες φυσικὰ τὰ πάντα. Μεταξὺ τῶν τελευταίων διεκρίνετο γηραιός τις κύριος μὲ φωνὴν ὡς κοντραμπάσσου, ὁ ὁποῖος ἰσχυρίζετο ὅτι τὰ εἶχε προειπῇ ὅλα ὅπως καὶ συνέβησαν.

«Δὲ σᾶς ἔλεγα πῶς θἄρθουμε τρίτοι στὴν Παναγία τοῦ Τσουρούφλη ; . . Δὲ σᾶς τὤλεγα πῶς οἱ Μποχαλιῶτες θὰ μᾶς γελάσουντε ;.. Δὲ σᾶς τὤπα πῶς ὁ Ρούπας θὰ γένῃ στὸν Ἅϊ Νικόλα ; . . .

— Ὠμένανε, σιὸρ Ἀντωνάκη, καὶ πότε μᾶς εἶπες τίποτοι!» ἀνέκραξε χάσας τὴν ὑπομονὴν ὁ οἰενώτερος φίλος τοῦ σιὸρ Ἀντωνάκη, ὁ ὁποῖος, κατὰ περίπτωσιν ὄχι σπανίαν, ἦτο καὶ ὁ μεγαλείτερός του ἐχθρός. Ἐκεῖ δὲ τότε ἤναψε μία πρόχειρος ἔρις φιλική, ἀστεία, μὲ τὴν ὁποίαν πολὺ διεσκέδασαν οἱ ψηφολέκται.

Ἤδη τῆς πόλεως τἀποτελέσματα ὡς καὶ τῶν πλησιεστέρων δήμων ἦσαν γνωστά. Ὁ Τοκαδέλος εἶχεν ἔλθει κατὰ σειρὰν δεύτερος, πρῶτος, τρίτος, καὶ πάλιν δεύτερος καὶ πάλιν τρίτος . . . Ἡ ὥρα παρήρχετο, τὸ πλῆθος ἠραιῶτο. Ἐσήμανε μεσονύκτιον, ἡ ἡσυχία ἐφηπλώθη ἐπὶ τῆς πόλεως ὅλης, ὁ κώδων τῶν Ἁγίων Πάντων ἐσίγησεν. Ἐδῶ κ' ἐκεῖ μόνον ἀντήχει μακρυομένη ζητωκραυγὴ ἢ ἀσθενὴς θριάμβου πυροβολισμός. Ἀγγελιαφόροι ἐντούτοις καταφθάνοντες ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἔφεραν τἀποτελέσματα δήμων ἐξοχικῶν. Ὁ Τοκαδέλος ἐκυμαίνετο μεταξὺ δευτέρου καὶ τρίτου· ἐκεῖ δὲ ἐφαίνετο ὅτι θὰ κατέληγε τὸ πρᾶγμα, διότι ὁλίγ' ἀποτελέσματα ἔλειπαν ἀκόμη, καὶ αὐτὰ ἀσήμαντα. Ὁ Τώνης, ὁ ὁποῖος δὲν ἠσθάνετο τὸ παραμικρὸν ἐνδιαφέρον νὰ μάθῃ ὁριστικῶς ἂν ὁ πατήρ του θὰ ἦτο δεύτερος εἰς τὴν πεντάδα ἢ τρίτος—τί μεγάλη διαφορά!—εἶχε ζητήσει τὴν ἄδειαν νἀποσυρθῇ εἰς τὸ δωμάτιόν του. Τῷ ἐδόθη μετὰ δυσκολίας πολλῆς ἐκ μέρους τῶν οἰκείων, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐμέμφοντο καὶ διὰ τὴν ἀδιαφορίαν του ἐκείνην, καὶ διὰ τὴν καθ' ὅλην τὴν μεγάλην ἡμέραν ἀδράνειάν του. Ἀλλ' ὁ Τώνης εἶχεν ἄλλα εἰς τὸν νοῦν του πολὺ σπουδαιότερα δι' αὐτόν: Τὴν ἀπάντησιν τὴν ὁποίαν θὰ ἐλάμβανεν αὔριον ἀπὸ τὸν Γιακουμάκην, —τέλος πάντων,—καὶ διὰ τὴν ὁποίαν ἀφοῦ ἐβράδυνε τόσον, εἶχε λόγους ν' ἀνησυχῇ . . . τὴν ἐπιστολὴν τῆς Μαργαρίτας, τὴν ὁποίαν τῷ εἶχε φέρει ἡ Πιτίνα, εἰς ἀπάντησιν ἰδικῆς του, καὶ διὰ τῆς ὁποίας, εἰδοποιεῖτο ὅτι κανένα λόγον περὶ τῆς προτάσεώς του δὲν εἶχε κάμει μέχρις ὥρας εἰς τὸ σπίτι ὁ Νόνος,—σύμπτωμα πολὺ ἄσχημον . . . τέλος, τὴν ἐντύπωσιν ποῦ ἔσχε κάμει εἰς τὸν πατέρα του ὁ μελετώμενος γάμος, τὸν ὁποῖον τῷ εἶχεν ἀνακοινώσει τὴν ἰδίαν ἐκείνην ἡμέραν . . .

Ἡμέραν ποῦ ἐδιάλεξε καὶ αὐτὸς ὁ εὐλογημένος! Ἔλεγε μὲ τὸν ἑαυτόν του καὶ ἀποροῦσε καὶ ὁ ἴδιος . . . Ἀλλὰ τί τὰ θέλετε! Καμμίαν φορὰν ἔρχονται ἀπροσδοκήτως αἱ κατάλληλοι εὐκαιρίαι καὶ αἱ στιγμαὶ αἱ ἐμπνέουσαι τὸ θάρρος. Ἦτο μεσημέρι, δύο ὧρες, ἡσυχία. Εἶχεν ἐπιστρέψει ὁ κόντε Ριχάρντος ἐκ τῆς ἀνὰ τὰ τμήματα περιοδείας του, εἶχε φάγει καὶ εἶια εἶχεν ἐξαπλωθῇ εἰς κανατὲν διὰ νἀναπαυθῇ. Πῆρε δύο-τρεῖς πρέζες ταμπάκο. Ἦτο κουρασμένος, ἀλλ' εὐθυμος. Ἡ πάλη αὐτή, ἔλεγε καὶ τὸ ἐπίστευεν, ἦτο ἡ ζωή του, ἡ ἀναγέννησίς του· ἔβλεπε καὶ τὰ πράγματα πολὺ εὐνοϊκά. Ἀπὸ τὰ χωριὰ θριάμβους τοῦ ἐμηνοῦσαν. Οἱ κόποι του λοιπὸν δὲν εἶχαν πάγει στὰ χαμένα. Καλὰ εἶχε καθήσει τόσες φορὲς ἐπάνω στὰ τρυγοκάλαθα, ὁ δημοκόπος, διαβεβαιῶν τοὺς χωρικοὺς πῶς θὰ σκάφτουν καὶ οἱ ἀφεντάδες. Τὸ ἐνθυμεῖτο κι' ἐγελοῦσε ... Κανεὶς ἐκτὸς αὐτοῦ καὶ τοῦ Τώνη, δὲν ἦτο μέσα εἰς τὴν τραπεζαρίαν. Ὁ νέος εἶχεν ἀνάψει ἓν σιγάρον καὶ καθήσει πλησίον τοῦ πατρός του . . . Ἡ σιωπηλὴ ἐκείνη ὥρα τῆς μεταμεσημβρινῆς ἀναπαύσεως, μὲ τοὺς καπνοὺς τοῦ σιγάρου κυανοῦς εἰς τὸν θαμβὸν φῶς τῆς ἡμέρας, τῷ ἐφάνη, κι' ἐκεῖνος δὲν ἤξευρε διατί, ἡ μόνη κατάλληλος δι' ὅ,τι πρό τινων ἡμερῶν ἐσχεδίαζε νὰ εἴπῃ. Ἐμπρὸς λοιπόν! Μεταξὺ δύο ρουφημάτων τοῦ σιγάρου τὰ εἶπεν ὅλα καθαρὰ καὶ σύντομα :

«Ἐγύρεψα τὴ γκόνα τοῦ Στέφα, καὶ ἂν μοῦ τὴ δίνῃς μὲ τῆ εὐχή σου, θὰ τὴν πάρω».

Οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ Τοκαδέλου ὑπὸ τὰς χρυσᾶς διόπτρας, ἐξήστρα-

ψαν μίαν στιγμὴν καὶ πάλιν ἐσβέσθησαν, στυγνοί, διεσταλμένοι. Ἀπέμεινεν ἐπί τινα δευτερόλεπτα ἄφωνος, ἀκίνητος, ὠχρός, μὲ ἀνοικτὸν στόμα, ἐνῷ διεφαίνοντο δύο-τρεῖς κιτρινωποὶ ὀδόντες μεταξὺ ἄσπρων τριχῶν τοῦ μύστακός του . . . Κατόπιν ἐπῆλθεν ὁ παροξυσμός, ἡ παραφορά, ἡ ὁποία κατελάμβανε συχνάκις τὸν ἄνθρωπον εἰς τἀπρόοπτα, καὶ ἤρχισε νὰ φωνάζῃ χειρονομῶν ;

«Μὲ τὴν κατάρα μου ! Μὲ τὴν κατάρα μου ! Μὲ τὴν κατάρα μου !»

Ἠγέρθη ὁ Τώνης καὶ ἔκλεισε τὴν θύραν διὰ μὴ ἀκουσθοῦν αἱ ἄγριαι φωναὶ μετὰ τοῦτο ἀρπάσας ἓν διάλειμμα :

«Μὴν κάνετε ἔτσι», εἶπε πρὸς τὸν πατέρα του, «καὶ δὲν ἠξέρουμε ἀκόμη τίποτε. Μπορεῖ καὶ νὰ μὴ μοῦ τὴ δώσουν».

Ἐσιώπησεν ὀλίγον ὁ γέρων ν' ἀκούσῃ, ἀλλ' εὐθὺς ὡς ἤκουσε τὸ ὡραῖον αὐτὸ **μπορεῖ**, ἐξεμάνη περισσότερον :

«Μὲ τὴν κατάρα μου ! . . μὲ τὴν κατάρα μου !» ἀνέκραξεν ἐγειρόμενος, ἐν ᾧ ἀνεπήδων ἐκ τοῦ στόματός του σιέλων πιτυλισμοί. «Μὲ τὴν κατάρα μου !»

Καὶ σταματήσας πάλιν ἐπ' ὀλίγον ὡσεὶ ζητῶν ἄλλην φράσιν, πάλιν τὴν ἰδίαν ἐξεστόμισε :

«Μὲ τὴν κατάρα μου !

Δὲν ἐνθυμεῖται οὔτε ὁ Τώνης πόσας φορὰς τὸ ἐπανέλαβε. Κατόπιν ἔπεσεν ἐξηντλημένος ἐπὶ τοῦ καναπέ, κλείων τοὺς ὀφθαλμούς, στενάζων ἀλγεινῶς ὡς γυνὴ ὑστερικὴ καὶ σύρων διὰ τῶν δύο χειρῶν τὰς μακράς του φαβορίτας. Ὁ Τώνης εἶχε τὴν ἰδέαν ὅτι ὅλ' αὐτὰ ἦσαν ὑπερβολαὶ καὶ προσποιήσεις. Οὕτως ἢ ἄλλως δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ ἔλθῃ εἰς καμμίαν συννενόησιν μετὰ τοῦ πατρός του τὴν στιγμὴν ἐκείνην. Καὶ ἐξῆλθε βραδέως, ἐν ᾧ ἐνεψυχοῦτο πάλιν ὁ γέρων καὶ τὸν προέπεμπε διὰ κραυγῶν :

«Φεῦγα ! φεῦγ' ἀπὸ μπροστά μου ! νὰ μὴ σὲ βλέπω ! Φεῦγα μὴ μὲ συγχύζῃς τόρα ποῦ ἔβαλα κομμάτι φαρμάκι μέσα μου ! Φεῦγα !» Ἐννοεῖται ὅτι ἡ ἄκρα ἐπιθυμία του ἦτο νὰ μείνῃ ἐκεῖ καὶ νὰ συνομιλήσουν καὶ νὰ φιλονεικήσουν καὶ νὰ φωνάξουν καὶ νὰ ὑβρισθοῦν, ἀλλ' ὁ Τώνης δὲν τοῦ ἔκαμε τὴν χάριν. Οὔτε τὴν λοιπὸν ἡμέραν τὸν συνήντησε πουθενά, μόνον εἰς τὴν τύρβην τῆς ἐκλογῆς. Τὸ ἑσπέρας ποῦ ἐδείπνησαν, ἦσαν εἶκοσι στὸ τραπέζι· ὁ κόντε Ρικάρδος λοιπὸν περιωρίσθη νἀγριοκυτιάζῃ τὸν Τώνην καὶ νὰ τῷ ρίπτῃ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν κανένα ὑπαινιγμόν . . .

Λέγουν περὶ τῶν μεγάλων στρατηγῶν ὅτι κοιμῶνται μὲν ἥσυχοι πρὸ τῆς μάχης, ἀλλὰ δὲν ἠμποροῦν νὰ κάμουν τὸ ἴδιον καὶ μετὰ τὴν νίκην. Εἰς τὸν κανόνα τοῦτον ὑπάγονται, φαίνεται, καὶ οἱ μικροί, ἐκτὸς ἂν ὑποθέσωμεν ὅτι τὸν Τοκαδέλον ἐκράτησεν ἄγρυπνον ἐπὶ τῆς κλίνης περισσότερον ἡ σημερινὴ ἀναγγελία τοῦ υἱοῦ του. Τὸ ἀληθὲς εἶνε ὅτι ἐσκέφθη καὶ πολλὰ ἄλλα πράγματα μεταξὺ τῶν λεπτομερειῶν τῆς συμφορᾶς αὐτῆς· καὶ τὴν αὐριανὴν νικητήριον ἐπίδειξιν, καὶ τὸν θριαμβόν του κατὰ τινων ὁμοτίμων, οἱ ὁποῖοι ἐκ φθόνου τὸν ἐπολέμησαν φοβερὰ εἰς τὴν ἐκλογήν, καὶ τὴν ἐλευθέραν ζωὴν εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ τὴν διασκέδασιν τῶν συνεδριάσεων τῆς Βουλῆς, καὶ τὴν λάμψιν τῶν ἀνακτορικῶν χορῶν, εἰς τοὺς ὁποίους, μὲ ῥῆλθε τὴν πρὸς τὸ ρωμαϊκὸ ἐπτανησιακὴν ἀποστροφήν, εὗρισκε τρυφὴν μεγάλην. Περὶ ὑποθέσεων καὶ ἀπαιτήσεων κομματικῶν δὲν εἶχεν ὁ μακάριος νὰ φροντίσῃ σχεδὸν τίποτε. Ὅλη ἡ φροντὶς ἦτο εἰς τὸν Λομπάρδον. Ὁ Λομπάρδος ὡμίλει εἰς τὴν Βουλήν, ὁ Λομπάρδος ἔτρεχε διὰ τὰς ὑποθέσεις, καὶ συνεβίβαζε τὰς ἀπαιτήσεις, καὶ συνεκράτει τὸ κόμμα. Ὁ κόντε Τοκαδέλος, ἀφωνότερος ἰχθύος, δὲν θὰ εἶχε καθ' ὅλην τὴν βουλευτικὴν περίοδον παρὰ νὰ ἐντρυφήσῃ εἰς ἀπόλυτον, ἔνδοξον καὶ καλοπληρωμένην ἀργίαν. Καὶ τί ἄλλο ἤθελε ;—Μεταξὺ τῶν φαιδρῶν τούτων εἰκόνων παρενεβάλλοντο αἱ σκέψεις του αἱ μαῦραι καὶ σκοτειναὶ . . . Ὁ Τώνης του . . . ἄ, πάντα τὸ ἔλεγε πῶς τοῦ τὸ ἐχάλασαν στὴν Πάτρα ἐκεῖνο τὸ παιδί ! Ὄχι, ἡ φύσις του δὲν ἦταν κακή· ἀπὸ μικρὸς ἔδειχνε πῶς θὰ γείνῃ ἄνδρωπος. Ἀλλὰ τοῦ ἔμπασαν εἰς τὸ κεφάλι του κάτι ἰδέες, μὰ κάτι ἰδέες, ποῦ ἦταν γιὰ νὰ πάῃ, ψυχή μου, στὴν τσίμα τοῦ πόρτου καὶ νὰ πνιγῇ.. Καὶ' ἀκοῦς ἐκεῖ τὴ 'γκόνα τοῦ Στέφα . . . καὶ νὰ τὸ λέῃ μὲ τόση ἀφέλεια ! . . . Κάτι εἶχε καὶ αὐτὸς ἀκούσει, κάτι εἶχε μισοκαταλάβει, ἀλλὰ ποῦ νὰ βάλῃ στὸ νοῦ του πῶς τὰ πράγματα ἦταν τόσῳ σοβαρά ! Τὴν ἐγύρεψε, λέει, καὶ περιμένει, καταδέχεται νὰ περιμένῃ τὴν ἀπάντησι τοῦ Γιακουμάκη, ἕνας Τοκαδέλος ! Ἄ, Θέ μου ! πῶς ἐκατανιήσαμε, πῶς ἐκαταντήσαμε ! Κακομοίρη κόντε Παῦλο, μανίφικε καὶ τρεμένε ! Συφορέλλα μας ! . .

Ἐξαίφνης ἤκουσεν ἕνα θόρυβον, σύρσιμον ἐμβάδων ἀπὸ τοῦ παρακειμένου δωματίου. Ὁ Τώνης ἦτο ἔξυπνος. Ἡ ἰδέα αὐτὴ τὸν ἐξηγέρθισε φοβερὰ καὶ ἀνετινάχθη ἐκ τῆς κλίνης του παράφορος. Ἐφόρεσε πλατὺ ἐσώβρακον καὶ ἓν ὑποκάμισον νυκτικὸν μέχρι τῶν γονάτων. Μὲ αὐτὴν τὴν περιβολὴν ἤνοιξε τὴν θύραν καὶ ἐπεφάνη πρὸ τοῦ υἱοῦ του. Φῶς εἰς τὸ ἄλλο δωμάτιον δὲν ὑπῆρχεν ἐκτὸς τοῦ σεληναίου. Ὁ Τώνης εἶχε καθήσει ἐπὶ τοῦ χείλους τῆς κλίνης καὶ αὐτὸς μὲ τὰ νυκτικά του. Ἅμα εἶδε τὸν πατέρα ὡς φάσμα ἔμπροσθέν του, ἐτρόμαξε μὴν ἔπαθε τίποτε καὶ ἠγέρθη ἐρωτῶν τί ἔχει.

«Τίποτοι, μὴ φοβᾶσαι !» εἶπεν ὁ Ριχάρδος Τοκαδέλος, προχωρήσας ὀλίγον καὶ σταθείς, ἀλλὰ χωρὶς νἀφήσῃ τὸ μῆλον τῆς θύρας, τὸ ὁποῖον ἐκράτει ὄπισθέν του. «Ἤρθα νὰ στὸ πῶ καὶ νὰ ξεθυμάνω, γιατὶ ἀπόψε κοντεύω νὰ σκάσω· εἶσαι ἕνας μασκαρᾶς κι' ἕνας **ἐνφάμες** μ' ἐφτὰ ποῦ μᾶς κάνεις. Μπορεῖ νὰ εἴμαστε φτωχοί, μὰ βαστάξαμε πάντα τὴ θέοι μας. Καταλιβαίνεις τί σοῦ λέω. Ἐφτὲς οἱ συγγένειες ποῦ γυρεύεις νὰ κάμῃς, εἶνε ἀτιμίες τοῦ σπιτιοῦ μας καὶ δὲν θὰν τοὶ ὑποφέρω. Ἂν ἐπιμένῃς, θὰ σὲ ξεγράψω καὶ δὲ θὰ θέλω νὰ σὲ ξέρω οὔτε γιὰ Τοκαδέλο, οὔτε γιὰ παιδί μου. Φεῦγ' ἀπὸ δῶ καὶ κάμε ὅ,τι θέλῃς. Ἄλλο λόγο δὲν ξέρω, δὲν θὰ σοῦ πῶ !»

Καὶ ἔκλεισεν ὁ γέρων ἐξερχόμενος τὴν θύραν, χωρὶς ὁ Τώνης νἀπαντήσῃ οὔτε λέξιν. Εἰς τὴν τελευταίαν διαβεβαίωσιν τοῦ πατρός του δὲν εἶχε καμμίαν πεποίθησιν. Πόσα λόγια ἤξευρε, καὶ πόσα θὰ τοῦ ἐψαλλεν ἀκόμη, καὶ πόσας ἀποφάσεις θὰ ἠλλαζε μέχρις οὗ θὰ ἐλάμβανεν ἕνα τέλος ἡ ὑπόθεσις αὐτή ! Τὸν ἤξευρε καλὰ τὸν πατέρα του. Ἴσα ἴσα ποῦ θὰ τὸν πέθαινε στὰ λόγια. Θὰ μετήρχετο κάθε μέσον νὰ τὸν μεταπείσῃ, φίλους, ἀπειλάς, νεῦρα, σκάνδαλα, ῥαδιουργίας,—διότι κατὰ βάθος ἦτο ἀνόητος ἄνδρωπος.—Ἀλλὰ τί νὰ κάμῃ ! πῶς ἦτο δυνατὸν νὰ μὴ τοῦ τὸ ἔλεγε . . .

Δὲν εἶχε φόβον ὅμως νἀρχίσῃ τὰς ἐνεργείας εὐθὺς ἀπὸ τῆς ἑπομένης. Ἦτο ἡ δευτέρα τῆς ἐκλογῆς, ἡ ἡμέρα τοῦ κόσμου, ἡ ἡμέρα τῆς τύρβης. Οἱ ἀτυχεῖς λιουραῖοι ἦσαν κλεισμένοι ὡς Ἑβραῖοι τὴν μεγάλην Ἑβδομάδα, οἱ δὲ λομπαρδιανοί, ἀχαλίνωτοι καὶ ἀκατάσχετοι, ἐώρταζαν τὴν περιφανῆ των νίκην. Οἱ κώδωνες τῶν ἐκκλησιῶν,—τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὅλα τὰ **καμπαναρεῖα** ἦσαν λομπαρδιανά,—ἤχουν ἀπὸ πρωΐας ἐν συναυλίᾳ χαρμοσύνῳ, ἀλλὰ τὴν ἠχηρὰν εὐφροσύνην ἐπίκραιναν πάλιν τὰ νεκρικὰ σημάματα, τὰ εἰρωνικά. Μικρὸν τηλεβόλον, στημένον ἐπὶ τῆς Πλατείας, ἔξωθεν τοῦ Συλλόγου ἡ **Ἀγάπη**, ἐπληροῦτο καθ' ἡμίσειαν ὥραν μέχρι χειλέων καὶ ἐκρότει δεινῶς, πεισμόνως, συγκλονοῦν τὴν ἀτμόσφαιραν καὶ τὰς καρδίας τῶν ἠτιμημένων :

— Βάρει κανόνα ! Ζήτω ὁ Λομπάρδος !

Ὅμιλοι χωρικῶν ὁπλισμένων περιήρχοντο τὴν πόλιν, μὲ τοὺς δημάρχους των ἐπὶ κεφαλῆς, ζητωκραυγάζοντες καὶ πυροβολοῦντες, ὑπὸ τοὺς ἤχους ἐγχωρίου μουσικῆς, τοῦ ὁμερδαλέου ταμπούρλου καὶ τῆς βραχνῆς γιάπαρας. Κέντρα συναθροίσεως ἦσαν τὸ σπίτι τοῦ Λομπάρδου, ὁ Σύλλογος ἡ **Ἀγάπη** μὲ τὰς εὐρυτάτας αἰθούσας, καὶ ἡ οἰκία τοῦ Τοκαδέλου, τὸ σκυθρωπὸν παλάτι ποῦ σήμερον ἔλεγες ὅτι ἐχαμογελοῦσε. Ὁ Τώνης ἐδέχετο καὶ αὐτὸς τὸν κόσμον ἐν τῷ μέσῳ τοῦ πατρός του καὶ τῆς μητρός του. Αἱ φαβορίται τοῦ κόντε Ρικάρδου ἀνέμιζαν δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ σὰν τρελλαί· τὰ πάχη τῆς κοντέσσας ἀπὸ τὴν χαρὰ των ἐγύρευαν νὰ πεταχθοῦν ἔξω ἀπὸ τὰ λαμπρὰ ἑορτάσιμα φορέματα, καὶ ἔσταζαν αἷμα πάλιν τὰ μάγουλα τοῦ Τώνη, διαρκῶς μειδιῶντος. Ὁ νέος συνώδευσε κατόπιν τὸν πατέρα του, ὅταν ἐπῆγε νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν Λομπάρδον. Ὁ λαὸς ἔξω τοὺς ὑπεδέχθη καὶ τοὺς συνώδευσε φρενήρης. Ἐκεῖ, μετὰ τὰ θερμὰ ἀμοιβαῖα συγχαρητήρια, συνω

μίλησαν καὶ συνατεφάσισαν τὰ κατὰ τὴν ἀπογευματινὴν ἐπίδειξιν· ἔδωσε μάλιστα μίαν γνώμην περὶ τῆς πορείας της καὶ ὁ Τώνης. Διάβολε! δὲν ἐπήγαινε νὰ κάμῃ σήμερα τὸν δυσηρεστημένον!

(Ἀκολουθεῖ).

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΑΛΕΚΤΟΡΙΔΗΣ

(ΑΝΑΜΝΗΣΙΣ)

Ὅταν πρὸ δύο ἢ τριῶν μηνῶν τὸν εἶδον ἐδῶ γεμάτον ἀπὸ ἔμπνευσιν καὶ νεότητα, ποῦ νὰ δυνηθῶ νὰ φαντασθῶ τὸ τραγικὸν τέλος του! Τὸν εἶχον γνωρίσει πρὸ ἑπτὰ ὀκτὼ ἐτῶν μαθητευόμενον σχεδὸν μέσα στὸ βοημικὸν πιωχὸν ἀτελιέ του ποῦ ἐκρατοῦσε μὲ δύο ἀκόμη ἐξ ἴσου ἀγαπητοὺς φίλους. Μαθητὴς τοῦ Ζονάρο ἀκόμη ἐμελετοῦσε καὶ ἐσπούδαζε τὴν τέχνην του. Τὰ ἔργα του ἦσαν τότε ἀτελέστατα δοκίμια ποῦ ἔδειχναν ὅμως τὸν μέλλοντα καλλιτέχνην. Ἐκεῖ μὲ τὸ φέσι στὸ κεφάλι καὶ μὲ μίαν πενιχρὰν φορεσιὰν ἀγορασμένην φτηνὰ φτηνὰ ἀπὸ τὸν Στάϊν εἰργάζετο νυχθημερὸν ἐμπρὸς στὸν πίνακά του. Παρηκολούθησα μὲ προσοχὴν τὴν σύντονον ἐκείνην καὶ ἀδιάκοπον παρασκευατικὴν ἐργασίαν καὶ ἐξεπληττόμην μὲ τὴν μεγάλην ἐπιμονὴν καὶ τὸν ἀκάματόν του ζῆλον. Μὲ ἀφέλειαν ἐκεῖ μᾶς διηγεῖτο πῶς ἕνα πρωῒ ἐπέταξε τὴν μπακάλικη μπροστέλα ποῦ ὁ πατέρας του τὸν εἶχε φορέσει διὰ νὰ τὸν κάμῃ μπακαλάκι τοῦ παντοπωλείου του. Πῶς ὁ πατέρας του τὸν ἔδερε διότι ἐμπορτάτιζε τοὺς τοίχους. Πῶς ἡ μπογιατζίδικη παιδικὴ βοῦρτσα ἔγινε χρωστὴρ ζωγράφου. Μὲ ἔλεγεν ἀκόμη ὅτι ἐμαθήτευσεν εἰς τὴν Μ. τ ῦ Γένους Σχολὴν μὲ τὸ ὄνομα Χορόσογλους. Τὸ κακόηχον ὅμως αὐτὸ καὶ ἀπολίτιστον ὄνομα δὲν ἐκτυποῦσε καλὰ εἰς ταὐτιὰ τῶν δασκάλων καὶ μετεβλήθη εἰς Ἀλεκτορίδην, τὸ ὁποῖον καὶ διετήρησε ὕστερον μετανοῶν καθὼς μὲ διεβεβαίου. Κατόπιν ἐσπούδαζεν εἰς τὴν Ὀθωμανικὴν σχολὴν τῶν ὡραίων τεχνῶν καὶ ἔλαβε δίπλωμα ἀρχιτέκτονος. Ἐννοεῖται ποτὲ δὲν ἐξήσκησε τὸ ἐπάγγελμα αὐτό. Ἦτο πάντοτε ζωγράφος. Ἡ καλοσύνη του, ἡ ἀθωότης τῆς ψυχῆς του ἐσαγήνευε πάντας. Δι' ἐμὲ ποῦ τὸν ἐγνώρισα περισσότερον ὡς φίλον παρὰ ὡς ζωγράφον ἔκαμνε ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν καὶ ἡ φοβερὰ δύναμις τῶν βραχιόνων τὴν ὁποίαν ἀγαποῦσε νὰ δοκιμάζῃ.

Τοὺς τελευταίους μῆνας ποῦ ἦτο ἐδῶ πρὶν ἀναχωρήσῃ εἰς Ἀθήνας, διὰ πρώτην φορὰν ἤρχισε νὰ ἀσχολεῖται καὶ εἰς εἰκόνας, ἐνθυμοῦμαι δὲ τὴν «εἰκόνα τῆς μητέρας του» ἡ ὁποία ἔμεινε ἕνα ἀπὸ τὰ καλλίτερα ἔργα του, ἐπίσης τότε ἐζωγράφισε καὶ τὴν «προσευχὴν διὰ τὸ παρελθὸν καὶ τὸ μέλλον». Μίαν ἡμέραν ἀδυνατῶν πλέον νὰ μείνῃ μέσα εἰς τὸ στενὸν καλλιτεχνικὸν περιβάλλον τῆς πόλεώς μας, ἀνεχώρησε δι' Ἀθήνας, χωρὶς κανεὶς νὰ ἔχῃ εἴδησιν. Ἐκεῖ εὗρε στάδιον προσφορώτερον διὰ τὴν καλλιέργειαν τῆς ἰδιοφυΐας του.

Ὁμολογουμένως τάλαντον μεγάλο δὲν εἶχε, κατὰ τοὺς εἰδήμονας ὅμως «ἡ Κοίμησις τῆς Θεοτόκου» καὶ τὰ «δύο ναυτόπουλα» εἶνε ἔργα μὲ ἀρκετὸν ἰσχυρὸν ζωγραφικὸν cachet.

Ὅπως ἐδῶ ἦτο ἀγαπητότατος ἔτσι καὶ ἐκεῖ κατέκτησε τὴν ἀγάπην ὅλων τῶν συναδέλφων του. Μὲ ἀκατάβλητον φιλοπονίαν ὠργάνωσε τρεῖς καλλιτεχνικὰς ἐκθέσεις.

Ἀπὸ τὰς Ἀθήνας πολλάκις κατόπιν ἦλθε ἐδῶ καὶ πάντα μὲ ἴσην ἀγάπην καὶ θαυμασμὸν ὡμίλει διὰ τὰς φυσικὰς καλλονὰς τῆς πόλεώς μας. Ὅταν ἦτο ἐδῶ πάντοτε τὸ πρωῒ τὸν εὕρισκεν εἰς τὸ μέσον τοῦ Βοσπόρου μέσα εἰς ἕνα καΐκι ζωγραφίζοντα τὰ ὡραῖα τοπεῖα.

Τώρα ἕνα τραγικὸν δυστύχημα μᾶς ἐστέρησε διὰ παντὸς τὸν καλλιτέχνην ζωγράφον καὶ τὸν ἀγαπητὸν φίλον. Εἰς τὰ ταραγμένα νερὰ τῆς Βουλιαγμένης ἠθέλησε νὰ λουσθῇ ὁ χερσαῖος Μικρασιάτης καὶ εὗρε τὸν θάνατον. Εἰς τὰς Ἀθήνας τὸν ἔκλαυσαν ὅλοι οἱ συνάδελφοί του καὶ οἱ φίλοι. Κλαίομεν καὶ ἡμεῖς ποῦ τὸν ἠγαπήσαμεν ὡς τὸν ἐμπνευσμένον καλλιτέχνην καὶ τὸν ἀληθινὸν φίλον.

Ἀκροθαλασσίτης.

Ο ΠΡΟΛΟΓΟΣ

ΕΝΟΣ ΑΝΕΚΔΟΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

Εἶναι ἁπλὴ ἡ ζωή μας. Μὰ ὅσον ἁπλὴ καὶ ἂν εἶναι ἡ ζωή μας μὲ τὰ γέλοια ἢ τὰ κλάμματα, μὲ τὶς λύπες ἢ τὶς χαρές, μὲ τοὺς πόθους τοὺς ἀνεκπληρώτους καὶ τὰ ὄνειρα ποῦ σβύνουν καὶ γεννῶνται ἀκαταπαύστως, μὲ τὴν πάλη μας πρὸς τὴν τύχη, μὲ τὸν ἀγῶνα πρὸς τὴν τυραννίαν τῶν σκέψεων καὶ παθῶν μας καὶ μὲ ὅλον τὸ πλαίσιον τῶν δραματικῶν λεπτομερειῶν, εἶναι ἡ ζωή μας, ἕνα ἀληθινὸ κομμάτι: πότε παραμύθι, πότε διήγημα, πότε κωμῳδία ἢ τραγῳδία καὶ συχνὰ ὅλα μαζί.

Εἶναι ἁπλὴ ἡ ζωή μας. Ἁπλὴ ὅπως κάθε ρυτὶς στὸ μέτωπό μας, ἁπλὴ ὅπως κάθε λευκὴ τρίχα τῶν μαλλιῶν μας. Πόσα ὅμως κρύπτει κάθε ρυτίς μας ἤτις εἶναι τὸ ὕχνος ποῦ αὐλάκωσεν ἐπάνω μας, ἡ θύελλα τῆς δυστυχίας; Καὶ κάθε λευκή μας τρίχα ἀπὸ πόσα κύματα τρικυμίας δὲν εἶναι ὁ ἀφρός;

Ναὶ εἶναι ἁπλὴ ἡ ζωή. Ἀλλὰ τόσον ἁπλὴ ὥστε νὰ περιέχῃ ἀκριβῶς τὰ στοιχεῖα ἑνὸς πράματος.

Ὀλίγοι βεβαίως εἶναι ἐκεῖνοι ποῦ δύνανται μὲ δύναμιν νὰ τὴν παραστήσουν τὴν ζωή. Ὅλοι μας ὅμως ἤμεθα καθ' ἕνα τρόπον συγγραφεῖς ἢ ποιηταί.

Διότι ὅλοι μας γράφομεν ἀπὸ ἕνα κομμάτι—παραμύθι, διήγημα, κωμῳδία, ἢ τραγῳδία—ἄλλοι σύντομο, ἄλλοι μακρό: τὴν ζωήν μας.

Διὰ αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον ὅλοι μας διαβάζομεν προθύμως ὅλα ὅσα γράφονται. Διότι τὰ αἰσθανόμεθα, διότι γνωρίζομεν ὅτι ἡ ζωὴ ποῦ παριστάνεται στὸ διή-

γημα, ἢ εἰς τὸ πρᾶμα εἶναι ἡ ἰδική μας ζωὴ καὶ τὰ αἰσθήματα.

— Ὁ πόνος ἢ χαρὰ εἶναι τὰ ἰδικά μας αἰσθήματα.

Εἶναι ἀκριβῶς διὰ αὐτὸν τὸν λόγον—διότι ὅλη ἡ ἀνθρωπότης πονεῖ ἢ χαίρεται—ὅτι ἡ φιλολογία εἶναι κοινοῦ καὶ παγκοσμίου ἐνδιαφέροντος. Καὶ ἐπίσης εἶναι διὰ τὸν αὐτὸν λόγον ὅτι ὅλα ὅσα γράφονται πρέπει νὰ εἶναι ζωντανὰ καὶ ἀληθῆ πρὸς τὴν ζωήν.

Ράμλιος.

ΑΙ ΑΠΑΡΧΑΙ

Ἀπὸ σήμερον ἀρχόμεθα δημοσιεύοντες ἀπαρχὰς φιλολογικῶν ἔργων. Ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε σταλέντων ἄξιον διὰ τὰς ἀπαρχὰς ἐκρίθη τὸ **καρποῦζι.** *Εὐχαρίστως θὰ δημοσιεύσωμεν καὶ ὅτι ἄλλο ἢ ποίημα ἢ διήγημα κριθῇ ἄξιον δημοσιεύσεως εἰς τὴν στήλην ταύτην· ἀρκεῖ νὰ τηρηθοῦν οἱ ὅροι, δηλαδὴ νὰ παρουσιασθῇ ὁ συγγραφεὺς ἢ ὁ ποιητὴς εἰς τὰ γραφεῖά μας.*

ΤΟ ΚΑΡΠΟΥΖΙ

Καθισμένος στὸ παράθυρο ὁ βασιλιᾶς ἔβλεπε ἔξω στὸν ἀπέραντο ὁρίζοντα: Ἡ τυπικὴ ζωὴ τοῦ παλατιοῦ τὸν εἶχε κουράσῃ τὸ πνεῦμα. Κάτω ἀπὸ τὸ παραθύρι ἤτανε ὁ κῆπος τοῦ παλατιοῦ ὅπου ὅλα τὰ ἄνθη ἀντεπροσωπεύοντο μὲ τοὺς εὐπροσωποτέρους τῆς φυλῆς των, πέραν δὲ αὐτοῦ ἐξετείνουνταν μιὰ ἀτέλειωτη κοιλάδα ποῦ χάνουνταν στὸν ὁρίζοντα. Παντοῦ πρασινάδα! παντοῦ δέντρα! Καὶ ὁ βασιλιᾶς βυθισμένος σὲ μιὰ ἔκστασι ἔβλεπε ἔβλεπε ἀχόρταγα.

Ἐξαφνα τὸ μάτι του ἔπεσε σὲ κάτι τὸ ὁποῖο τοῦ ἐκίνησε τὴν περιέργεια· προσήλωσε λοιπὸν ἐκεῖ τὸ βλέμμα του, προσπαθοῦσε νὰ εὕρῃ τί ἦταν ἐκεῖνο τὸ κάτι. Τίποτε ὅμως δὲν μπόρεσε νὰ θυμηθῇ. Ἀλλ' ἤτανε βασιλιᾶς, καὶ γιὰ τοῦτο πρᾶγμα ποῦ ζήτησε νὰ τὸ μάθῃ μιὰ φορὰ ἔπρεπε νὰ τὸ μάθῃ. Ἐφώναξε τὸν διαγγελέα του:

— Τί εἶναι τοῦτο ἐκεῖ κάτω στὴν κοιλάδα;

— Ἕνας καρπός, Μεγαλειότατε.

— Καὶ τί γίνεται αὐτὸς ὁ καρπός.

— Τὸν τρώγουν, Μεγαλειότατε.

— Φέρεμούτονα.

Μετ' ὀλίγον ἕνας μεγάλος πράσινος καρπὸς εὑρίσκετο πρὸ τοῦ βασιλιᾶ. Τὸν ἔκοψε καὶ μόλις τὸν ἔβαλε στὸ στόμα καὶ δοκίμασε τὴν δροσιά του... Καρ! Μπούζ! ἐφώναξε καὶ ἔτσι εἰς τὸ τραπέζι τοῦ βασιλιᾶ ἔλαβε θέσιν εἰς τὸ ἑξῆς καὶ τὸ Καρποῦζι!

Θερσίτης.

Εἰς ἓν ταξείδιον τοῦ κ. Ἀγαθοπούλου τὸ ἀτμόπλοιον ἐστάθη ἐν μέσῳ ὠκεανῷ. Ὁ κ. Ἀγαθόπουλος μετέβη πάραυτα εἰς τὸν πλοίαρχον καὶ ἠρώτησε τὴν αἰτίαν. Ὁ πλοίαρχος τὸν εἶπε ὅτι ἐθραύσθη ἡ ἕλιξ τοῦ ἀτμοπλοίου καὶ ὁ Ἀγαθόπουλος ἀπήντησε σοβαρότατα: κύριε πλοίαρχε, νὰ ἐξακολουθήσετε τὸν δρόμον σας καὶ σᾶς βεβαιῶ ὅτι κανεὶς δὲν θὰ τὸ καταλάβῃ διότι ἡ ἕλιξ εἶναι μὲς τὸ νερὸ καὶ δὲν θὰ τὴν εἶδαν.

Πλουσία κυρία ἐρωτοῦσε τὸν κηπουρόν της: γιατὶ δὲν παντρεύεται ἀφοῦ κι' ὁ πρῶτος ἄνθρωπος τοῦ κόσμου, ὁ Ἀδάμ, ἦτο παντρεμένος.

Ὁ κηπουρὸς ἀπήντησε.—Μάλιστα κυρία μου, γιὰ νὰ παντρευτῇ ὅμως κ' ἐκεῖνος δὲν ἔμεινεν πολὺν καιρὸ στὴ θέση του·

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

Ὁ Κωνσταντῖνος Κόντος, ὁ καθηγητὴς τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων εἰς τὸ Ἐθνικὸν Πανεπιστήμιον, παρέδωκε τὴν παρελθοῦσαν ἑβδομάδα τὸ πνεῦμα. Ὁ μακαρίτης ἦτο ἡ συμπαθεστέρα φυσιογνωμία μεταξὺ τοῦ καθηγητικοῦ σώματος καὶ ἡ περισσότερον ἐπιβληθεῖσα. Οἱ κατὰ διαφόρους καιροὺς κριτικοὶ του ἐχωρίσθησαν εἰς δύο ἀντιμέτωπα στρατόπεδα. Οἱ μέν, καὶ οὗτοι εἶναι οἱ πλεῖστοι τῶν συναδέλφων του ἀνερξαρτήτως βαθμοῦ καὶ τάξεως ἐχαρακτήρισαν τὸ ἔργον του ὡς μέγα, οἱ δὲ ὡς μεταιοπονίαν. Μεταξὺ τῶν τελευταίων συγκαταλέγεται καὶ ὁ πολὺς συγγραφεὺς τῶν Εἰδώλων, Ἐμμανουὴλ Ῥοΐδης, ὅστις πλειστάκις ὠνόμασεν ἓν τῶν σπουδαιοτέρων ἔργων του, **τὰς γλωσσικὰς παρατηρήσεις, ἀσύρραπτον.** *Τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι ἡ ἐργασία τοῦ Κόντου καθὼς καὶ αἱ τάσεις αὐτοῦ ὅπως ἡ γλῶσσά μας τείνει μίαν ἡμέραν νὰ ἀφομοιωθῇ πρὸς τὴν ἀρχαίαν, δὲν ἦσαν πρακτικαί. Ὁ ἅγιος πόθος του ἦτο ἀπραγματοποίητος, πόθος χιμαιρικός. Διὰ τοῦτο καὶ τὸ ἔργον του οὐδὲν προσέθεσεν εἰς τὴν ἐθνικὴν πρόοδον. Ἐκτὸς ἐὰν ὑπάρχουν ἀκόμη οἱ νομίζοντες ὅτι τὸ νὰ χαρακτηρισθῇ ἡ λέξις* **ἡ λέμβος** *ὡς βάρβαρος καὶ ἡ λέξις* **ὁ λέμβος** *ὡς εὐγενὴς εἶναι πρόοδος. Καὶ βέβαια οἱ τοιοῦτοι θὰ ὑπάρχουν, οἱ ὁποῖοι εἰς τὸν αἰῶνα τῆς ἀκαταισχέτου προόδου καταγίνονται ἀκόμη εἰς τὸ νὰ εὑρίσκουν ἐσφαλμένους ἢ ἀδοκίμους τύπους εἰς τὰ ἀρχαῖα, τῆς τε ἀκμῆς καὶ παρακμῆς, κείμενα, διὰ τοῦτο καὶ τὸ ὄνομα τοῦ μακαρίτου θὰ γεραίρεται ἐπὶ μακρόν, μέχρι τῆς ἐποχῆς, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ Ἑλληνισμὸς θὰ αἰσθανθῇ ὅτι ἐργασία, ὡς ἡ τοῦ ἐκλιπόντος ἀνδρός, εἶναι ματαιοπονία, οὐδὲν δυναμένη πρακτικὸν ὠφέλημα νὰ προσφέρῃ εἰς τὸ ἔθνος.*

*— Μεγάλην λύπην ἐπροξένησεν εἰς τοὺς ἐνταῦθα πολλοὺς φίλους του ὁ ἄωρος θάνατος τοῦ καλλιτέχνου ζωγράφου Νικολάου Ἀλεκτορίδου, ὁ ὁποῖος ἦτο μία πρωτότυπος καὶ σπανία φυσιογνωμία. Ἐκ πτωχῶν καὶ ἀσήμων γονέων γεννηθείς, κατώρθωσε διὰ τῆς φιλεργείας του καὶ τοῦ ὀφοδροῦ αἰσθήματος ὅπερ ἔτρεφε πρὸς τὴν θείαν τοῦ Ἀπελλοῦ τέχνην, νὰ καταστῇ καλὸς αὐτῆς μύστης καὶ τὰ ἔργα του μετὰ τοῦ ὀνόματός του νὰ γίνουν γνωστὰ καὶ πέραν τῶν συνόρων τῆς γενετείρας. Εἰς τὸ κλεινὸν Ἄστυ ἔνθα ἐνεκατέστη ἀπὸ τινων ἐτῶν ἐγένετο τόσον δημοτικός, καὶ ἐξετιμήθη τόσον, καὶ διὰ τὰ ἐπιτυχῆ αὐτοῦ καλλιτεχνήματα, καὶ διὰ τὸν λαμπρὸν αὐτοῦ χαρακτῆρα, ὥστε αἱ εἰκόνες του πολλάκις ἐπωλήθησαν εἰς σχετικῶς ἱκανοποιητικὰς τιμάς. Καὶ τὸ μέλλον τοῦ ἀειμνήστου Νικολάου Ἀλεκτορίδου, καθὼς μαρτυροῦσιν αἱ τελευταῖαί του ἐπιτυχίαι εἰς τὰς διαφόρους ἐκθέσεις, περὶ τῶν ὁποίων ἐγράψαμεν ἄλλοτε ὀλίγα ἐν τῷ «***Ἐπικαίρῳ***», ἦτο εὐρύ, δυστυχῶς ὅμως τὸ δυστύχημα τῆς Βουλιαγμένης ἐματαίωσε τὰς ἐλπίδας νεωτέρων ἐπιτυχιῶν.*

Ἂς ἔχῃ ἐλαφρὰν τὴν κρύπτουσαν αὐτὸν γῆν. Οἱ ἐνταῦθα φίλοι του, οἵτινες τόσον τὸν ἠγάπησαν καὶ πολλάκις ηὐτύχησαν νὰ ἐντυφήσουν εἰς τὸ λεπτὸν αὐτοῦ ἔργον, θὰ ἔχουν ἀνεξάλειπτον εἰς τὴν μνήμην των τὴν γλυκεῖαν φυσιογνωμίαν του μὲ τὴν στρογγύλην μαύρην γενειάδα καὶ τοὺς σπινθηροβόλους ἐξ εὐφυΐας ὀφθαλμούς του.

— Ἡ ζέστη κυριολεκτικῶς μᾶς ἔχει λυώσει. Δὲν δυνάμεθα πλέον οὔτε ἀναπνοὴν νὰ πάρωμεν. Καὶ ὁ κόσμος ὁ κυλιόμενος εἰς τὰ πυρώδη πεζοδρόμια τοῦ Πέραν καθ' ὅλην τὴν ἑβδομάδα, τρέχει μετὰ πόθου νὰ ἀναπνεύσῃ ὀλίγον ἐξοχικὸν ἀέρα κατὰ τὰς Κυριακάς, κατὰ τὰς ὁποίας βλέπετε πλέον τὰ ἀτμόπλοια τῶν νήσων καὶ τοῦ Βοσπόρου νὰ εἶναι κατάμεστα κόσμου, εἰς βαθμὸν {σαρδελο-

ποιήσεως. Καὶ ἡ σαρδελοποίησις αὐτὴ δὲν εἶναι ἰδανική, ἀλλὰ πολὺ πραγματική, χάρις εἰς τὰς δύο χαριτορρύτους ἑταιρίας, αἱ ὁποῖαι δὲν ἐννοοῦν νὰ προσθέσουν μερικὰ ἀκόμη ἀτμόπλοια καὶ οὕτω νὰ ἐκλείψῃ τὸ κακόν.

— Τὴν 16ην Αὐγούστου θὰ γείνῃ ἡ ἀγροτικὴ ἐκδρομὴ τοῦ Τσεγκέλκιοϊ, πρὸς ὄφελος τοῦ ἐκεῖ ἱεροῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Γεωργίου. Ὡς τόπος διασκεδάσεως ὡρίσθη ἡ ὡραία ἐν Τσεγκέλκιοϊ τοποθεσία τοῦ Ἁγίου Παντελεήμονος. Ἰδιαίτερον ἀτμόπλοιον, ἐκ τῶν καλλίστων καὶ εὐρυχωροτέρων τῆς Στρατ-ι Χαϊριέ, θὰ ἀπάρῃ ἐκ τῆς Γεφύρας περὶ τὴν 1ην ὥραν τουρκιστὶ τῆς πρωΐας (8 εὐρωπαϊστί) καὶ θὰ προσεγγίσῃ εἰς Βεσικτάς, Κουσγουντζούκιον, Τσεγκέλκιοϊ, Ἀρναούτκιοϊ, Κανδυλῆ, Νεοχώριον, Θεραπεῖα, καὶ Βέϊκοζ. Ἐκεῖθεν θὰ ἀναλύσῃ μέχρι Καβακίων, θὰ κατευθυνθῇ ἀκολούθως εἰς Τσεγκέλκιοϊ, ἔνθα θὰ ἀποβιβασθοῦν οἱ ἐκδρομεῖς. Τὸ ἑσπέρας ἐν τῇ ἐπιστροφῇ τὸ ἀτμόπλοιον θὰ προσεγγίσῃ εἰς τὰς αὐτὰς ἀποβάθρας. Τὸ κυλικεῖον θὰ εἶναι πλουσιώτατον μετὰ τιμῶν λίαν συγκαταβατικῶν. Εἰσιτήρια πωλοῦνται εἰς τὸ γραφεῖον μας.

— Ἀναμφιβόλως ὁ κόσμος πρόκειται νὰ χαλάσῃ. Μέχρι σήμερον γνωστὸν ἦτο ὅτι οἱ λωποδύται ἔβλεπον συμπαθῶς ὅλον τὸν κόσμον ἐκτὸς τῶν λογίων. Τώρα τελευταίως αἱ συμπάθειαι αὐτῶν ἐπεξετάθησαν καὶ εἰς αὐτούς. Πρὸ δύο ἑβδομάδων ἠλάφρωσαν τὰ θυλάκια τοῦ κ. Μελισσοπούλου, ὁ ὁποῖος μὲ αὐταπάρνησιν ἔβυνε κάπου ἐκραγεῖσαν πυρκαϊάν, τοῦ ἀφήρεσαν δεκαπεντάλιρον ὡρολόγιον, προχθὲς αἱ συμπάθειαι τῶν λωποδυτῶν εὐηργέτησαν καὶ τὸν κ. Μπέλλα, μετὰ σπανίας εὐγενείας τοῦ ἀφήρεσαν τὸ ὡρολόγιόν του, τὸ μόνον βαρύνον τὰ βαθέα θυλάκιά του, μὲ τὴν διαφορὰν ὅτι τὸ ὡρολόγιον τοῦ κ. Μπέλλα εὑρίσκετο ὑπὸ ἔπομεν ἀξίας εἰς τοὺς ἀντίποδας τοῦ ὡρολογίου τοῦ κ. Μελισσοπούλου.

ΑΝΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

ΝΕΟΝ ΠΡΟΪΟΝ

Εἰς τὸ Σουδὰν ἤρχισε ἡ καλλιέργεια νέου προϊόντος, τὸ ὁποῖον θὰ καταλάβῃ σπουδαίαν θέσιν μεταξὺ τῶν ἄλλων προϊόντων τῆς εὐφόρου χώρας. Τὸ πρωϊὸν τοῦτο ὀνομάζεται καρκαδὲ καὶ χρησιμοποιεῖται παρὰ τῶν ἰθαγενῶν ὡς δροσιστικόν, ὡς παρ' ἡμῖν ἡ λεμονάδα.

Τὸ καρκαδὲ εἶναι φυτόν, τὸ ὁποῖον αὐξάνει εἰς τ' ἀνατολικὰ μέρη τοῦ Σουδάν, ὡς ἄγριον χόρτον. Τὰ ἄνθη του εἶναι ὡς οἱ μενεξέδες, χρώματος κοκκίνου βαθέος, μὲ ὀσμὴν ἐλαφρὰν ὑπόξυνον.

Τὸ πρῶτον εἰσαχθὲν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ καὶ Καΐρῳ τὸ ἐχρησιμοποίησαν ἀντὶ τεΐου, κρίνον ὑπὸ πάντων διὰ τὸ εὔγευστον καὶ τὰς δροσιστικάς του οὐσίας ὡς ἔξοχον ποτόν. Διὰ τοῦ φυτοῦ τούτου κατασκευάζουν καὶ χρῶμα ἐρυθρόν. Κατὰ τὴν γνώμην τῶν εἰδικῶν ἐμπεριέχει οὐσίας ὑγιεινὰς καὶ οὐχὶ βλαβερᾶς.

Ἐλπίζεται ὅτι τὸ ἄγνωστον μέχρι τοῦδε φυτὸν θὰ καταλάβῃ εὐρείαν θέσιν μεταξὺ τῶν ἐξαγωγικῶν προϊόντων τῆς Αἰγύπτου.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Διδα Υ. Βαφειοχώριον.—Ἐλάβαμεν τὰ σταλέντα καὶ σᾶς εὐχαριστοῦμεν. Θὰ δημοσιευθοῦν ὅλα μὲ τὴν σειράν των. Τὸ **ἀκαταλαβίστικο** ἐκεῖνο ἔχει κάποια ζωή. Θέλει. Ὡς διὰ τὴν ἐρώτησιν ποῦ προτείνετε εἶναι, βεβαιότατα, θαυμασία, ἀλλὰ πιστεύετε νὰ ἐπιτύχῃ; Ποῖος θὰ εἶναι ἐκεῖνος ὅστις θὰ **τολμήσῃ** νὰ ξεκονίσῃ ὅλους τοὺς ποιητάς μας; Μᾶς φαίνεται βεβαία ἡ ἀποτυχία. Ἐν τούτοις γράψετέ μας, τί σκέπτεσθε.

Κον. Δελ. Κίον.—Σταλέντα ἐλήφθησαν. Γράμματα θὰ δημοσιευθοῦν εἰς τὸ προσεχές. Μόλις ἐλήφθησαν πέμπτην. Συνεμορφώθημεν πρὸς ὅσα μᾶς ἐγράψατε. Σᾶς εὐχαριστοῦμεν.

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΑ

ΛΥΣΕΙΣ 26ου ΦΥΛΛΟΥ.

Αἴνιγμα ἀρθ. 42 *κατάστρωμα-στρῶμα.*

Κυβόλεξα ἀρθ. 41

Ρ	α	ψ	ῳ	δ	ο	ς
α				α		
θ				τ		
υ		α	μ	ο	υ	σ	ο	ς
μ		ε		ῳ		υ
ο		ι		ο		ζ
σ	υ	μ	β	ι	ο	ς		υ
				ι				γ
				ο				ι
				σ	ο	υ	η	δ	ι	α

ΛΥΤΑΙ. Δ. Δοδόπουλος (ἀρθ. 42). Ἀσπασία (ἀρ. 41, 42). Πόρτ-ἀρθούρ (ἀρ. 41, 42). Οὐδεὶς μηδεμία μηδὲν (ἀρ. 41). Κοῦκος (ἀρ. 41, 42). Λωροθέα Κ. Κ. (ἀρ. 41).

Τὸ ἐξαγωγικὸν γραφεῖον τοῦ κ. ΝΙΚΟΛ. Λ. ΣΚΑΛΙΑΡΗ ἐν Πόλει Κατερτζόγλου Χάν ἀρ. 72.

Ζητεῖ κατ' εὐθείαν ἀνταποκριτὰς ἐξ Ἀνατολῆς δι' ἀγορὰς λαγοδερμάτων, κιτρέδων, καὶ ἐν γένει παντὸς εἴδους ἀνατολικῶν προϊόντων δι' ἴδιον λογαριασμὸν καὶ ἐπὶ προμηθείᾳ.

Τὸ παραγγελιοδοχικὸν γραφεῖον τοῦ κ. ΜΙΧ. ΚΟΜΝΗΝΟΥ ἐν Γαλατᾷ Δεμὶρ Χάν ἀρ. 27.

Πωλεῖ παντὸς εἴδους κοσμημάτων, χρυσῶν, ἀργυρῶν καὶ ἐπιχρύσων, εἰς τιμὰς συγκαταβατικάς, χονδρικῶς καὶ λιανικῶς.

Α. ΙΜΑΡΑΚΗΣ ἐν Ραιδεστῷ

Πράκτωρ Γενικῶν Ἀσφαλειῶν «Τεργέστης» Ζωῆς, Πυρός, Μεταφορῶν. Προμηθευτὴς ἀποικιακῶν σιτηρῶν καὶ μυλοπετρῶν. Ἀποκλειστικὸς πράκτωρ τῆς Ὑπερωκεανείου ἀτμοπλ. Ἑταιρείας «Αὐστρο - Ἀμερικάνας» Ἀντιπρόσωπος Εὐρωπαϊκῶν ἐργοστασίων ζυθοποιΐας, γραφομηχανῶν, σφραγίδων καὶ γραφείων πληροφοριῶν.

Γ. ΓΟΥΝΑΡΗΣ ἐν Ραιδεστῷ ἀριθ. 10 (Κιοπρουῦ-μπασῆ).

Γενικὴ ἀποθήκη περσικῶν τουμπεκίων, ζύθων, φυσιγγίων ὅπλων καὶ τοῦ φαρμάκου «Restaurateur» μοναδικοῦ διὰ τὴν δυσπεψίαν, δυσκοιλιότητα, πονοκέφαλον, ρευματισμοὺς καὶ κάθε εἴδους ἀσθενείας προερχομένης ἐκ τοῦ στομάχου.

Γ. ΑΡΓΥΡΙΔΗΣ Μεγάλη ὁδ. Πέραν 305.

Ράπτης διὰ κυρίας πρώτης τάξεως, πρώην chef τοῦ Ἐξαπορίτου. Ἐκτέλεσις ταχεῖα, καὶ καλλιτεχνική. Εἰδικὸς διὰ κοστούμ ταγιέρ. Συστήνεται ἰδιαιτέρως ἀπὸ τὸν «Ἐπίκαιρον».

Τὸ καλλιτεχνικὸν ἐργοστάσιον τοῦ κ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΒΔΕΛΗ, *κείμενον εἰς Ταρλάμπαση, ὁδὸν Ἐγρῆ Σοκάκ, ἀρ. 32, ἀναλαμβάνει παντὸς εἴδους ζωγραφικήν, οἷον ταμπελῶν, προσωπογραφῶν, εἰκόνων κτλ. ἀντὶ ἐλαχίστης τιμῆς.*

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ε. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ ΚΑΙ Σ ΑΣ
Κουρσοὺμ χάν, ἀριθμ. 3.

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ Ἀριθμὸς 29 Ἐν Κων[πόλει, ΣΑΒΒΑΤΟΝ 1 Αὐγούστου 1909

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ Γ. ΜΑΝΟΥΣΟΣ | Ἕκαστον φύλλον παράδες 20 | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Α. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
ΚΟΥΡΣΟΥΜ ΧΑΝ, ΑΡΙΘ. 3

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐτησία	ἐν Κωνσταντινουπόλει.	Γρ. 30
»	» ταῖς Ἐπαρχίαις.	» 40
»	» τῷ Ἐξωτερικῷ.	Φρ. 10

ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ

Ὁ ἐγγράφων ἔγα συνδρομητήν, προπληρώνοντα τὴν συνδρομὴν αὐτοῦ λομβάνει δωρεὰν ἑκατὸν ἐπισκεπτήρια.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

ΙΩΑΚΕΙΜ ΒΑΛΑΒΑΝΗ: **Ἡ τῆς μικρᾶς Ἀσίας συμβολὴ εἰς τὴν καθόλου ἑλληνικὴν δόξαν.**

ΖΑΝ ΡΑΜΩ: **Ἡ ξαθιὰ ἡ Ζουλιμέ** (μετάφρ. Ν. Ἀμουργιανοῦ).

Α. ΠΟΥΣΚΙΝ: **Ἡ πιστολιά** (διήγημα μετάφρ. ἐκ τοῦ Ρωσσικοῦ Ν. Κασιρινοῦ).

ΧΑΡΙΚΛΗ: **Στῆς καρυδιᾶς τὸν ἴσκιο.**

ΗΡ. Γ. ΠΙΝΤΖΑ: **Μονοκοντιλιές** (χρονογράφημα).

ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ: **Μαργαρίτα Στέφα.** (Μυθιστόρημα, συνέχεια).

Ὀλιγόστιχα, ἀστεῖα, εἰκόνες.

ΙΩΑΚΕΙΜ ΒΑΛΑΒΑΝΗ

Η ΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣ ΑΣΙΑΣ ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΑΘΟΛΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΔΟΞΑΝ

Ἡ σεπτὴ Μήτηρ Ἐκκλησία ἀπὸ ὀκτὼ ἑκατονταετηρίδων σεμνὴν ἐθέσπισε πανήγυριν πρὸς τιμὴν τῆς ἐπιστήμης, τῶν γραμμάτων καὶ τῶν ἐργατῶν τῆς παιδείας. Πανταχοῦ τῆς ὑφηλίου, ἐν ταῖς Ἀνατολαῖς καὶ ταῖς Δυσμαῖς, ἐν τῇ Ἄρκτῳ καὶ τῇ Μεσημβρίᾳ, πανταχοῦ, ἔνθα ἱερὸς τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων ἀνίδρυται βωμός, ἡ τῶν Τριῶν Μεγάλων καὶ Οἰκουμενικῶν Διδασκάλων ἑορτὴ πανηγυρικῶς διεξάγεται καὶ μυστηριώδης θρησκευτικὸς ἅμα καὶ ἐθνικὸς ἰὸτὸς ὑφαίνεται. Ἀληθῶς, οὐδεμία ἄλλη ἢ θρησκευτικὴ ἢ παιδευτικὴ ἑορτὴ ἔχει τὸν πάγκοινον παρ' Ἕλλησι χαρακτῆρα, ὃν ἡ τῶν Τριῶν σεπτῶν Φωστήρων τῆς Ἐκκλησίας. Ἐν οἱῳδήποτε **ἑλληνικῷ** ἐκπαιδευτηρίῳ, ὅπου δήποτε καὶ ἂν ἦναι ἱδρυμένον, ἂν ἦναι τῆς ἀνωτάτης ἢ τῆς μέσης ἢ τῆς κατωτάτης παιδεύσεως, ἂν καλῆται Πανεπιστήμιον, ἂν κλεῖζηται Πατριαρχικὴ τοῦ Γένους Σχολή, ἂν Θεολογικὴ φημίζηται ἢ τοῦ Σταυροῦ, ἂν Ζωγράφειον ἢ Ζαρίφεια Διδασκαλεῖα φερωνυμῶνται, ἂν Ζωσιμαία ἢ Εὐαγγελικὴ Σχολή, ἂν Ἀρσάκειον ἢ Φροντιστήριον ἢ Λύκειον, καλῶντες, ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ Σχολή, ἐπισήμως ἠδελφωμέναι, ὁμοφώνως ἀναπέμπουσι πρὸς τὸν Ὕψιστον δοξολογίας καὶ αἴνους τοῖς σεβαστοῖς Ἱεράρχαις τονίζουσιν. Τιμᾶται δὲ ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους ἡ μνήμη τῶν Ἱεραρχῶν, οὐχὶ τόσον ὡς **Ἱεραρχῶν**, ἀλλ' ὡς **Διδασκάλων** κυρίως, διότι καὶ ἄλλοι Ἀρχιποίμενες ἀνεφάνησαν, μετ' αὐταπαρνήσεως τὰ ἴδια ποίμνια εἰς τὰς νομὰς τῆς εὐαγγελικῆς χάριτος ὁδηγήσαντες καὶ πρόθυμα ἱερεῖα ἑαυτοὺς ὑπὲρ αὐτῶν παρασχόντες. Οἱ Τρεῖς ὅμως Ἱεράρχαι ὡς **Διδάσκαλοι** οὐδένα οὐ μόνον ὑπέρτερον, ἀλλ' οὐδ' ἐφάμιλλον ἔσχον. Οὗτοι διὰ

τῆς διδασκαλίας καὶ τοῦ κηρύγματος τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τοῦ καλάμου ἐπλήττον ἀπηνῶς τοὺς κακοδοξοῦντας· ἡ σκαπάνη τῆς συζητήσεως ἀμείλικτος δι' αὐτῶν κατέπιπτε καὶ κατεθρυμμάτιζε καὶ κατηρείπιου τὸ ἐπὶ τοῦ ψεύδους καὶ τῆς πλάνης ἀνεγηγερμένον τῶν ψευδῶν θεῶν οἰκοδόμημα. Ἡ νέα θρησκεία τοῦ Χριστοῦ εἶχε νὰ ἀντιπαλαίσῃ ἀγῶνα δεινὸν καὶ πρὸς τὰς πεπαλαιωμένας καὶ ἤδη ἀπωστεωμένας θρησκευτικὰς καὶ πολιτικὰς δοξασίας τῶν παρελθουσῶν χιλιετηρίδων, καί, τὸ πάντων σπουδαιότατον, ὁ Χριστιανισμὸς εἶχε νὰ διεξαγάγῃ πόλεμον δυσχερέστατον κατὰ τῶν πολυωνύμων καὶ ποικίλων φιλοσοφικῶν συστημάτων, τῶν καθ' ἅπασαν τὴν ἀληθῶς ἀχανῆ ρωμαϊκὴν Αὐτοκρατορίαν διεσπαρμένων. Φιλοσοφικαὶ Σχολαί, λειτουργοῦσαι ἀπὸ μακροῦ ἐν Ἀθήναις, Ἀλεξανδρείᾳ, Ἀντιοχείᾳ, ἐν τῇ Ἐφέσῳ καὶ τῇ ἄλλῃ Ἰωνίᾳ, ἐν Καισαρείᾳ, τῇ Ρώμῃ, τῇ τε Παλαιᾷ καὶ τῇ Νέᾳ, ἐν Ταρσῷ καὶ ἀλλαχοῦ, ἠγωνίζοντο γενναίως ὅπως διαδίδωσιν ἑκάστη ἀνὰ τὴν ὑφήλιον τὰ ἴδια δόγματα. Ὡπλισμέναι κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον πᾶσαι αἱ Σχολαί, διηύθυνον ὅπως οἷόν τε εὐστόχως τὰ ἑαυτῶν βλήματα κατὰ τοῦ νεήλυδος θρησκεύματος καὶ ἡ δεξιότης τῆς συζητήσεως καὶ τὸ ἐφευρετικὸν καὶ ἐπινοητικὸν τῶν πολλῶν ἐθνικῶν ρητόρων, φιλοσόφων καὶ σοφιστῶν πνεῦμα, διηνεκῶς ἀρδευόμενον ὑπὸ τῶν προηγηθέντων Ἑλλήνων πεζογράφων καὶ ποιητῶν, καθίστα δυσπόρθητον τὴν ἀνθρωπίνην συνείδησιν. Δὲν ἤρκει λοιπὸν πρὸς ἐμπέδωσιν τοῦ ἀρτιπαγοῦς θρησκεύματος ὁ ἁγνὸς καὶ ἠθικὸς καὶ ἀληθῶς ἅγιος βίος τῶν κατ' ἐκεῖνο τοῦ χρόνου Χριστιανῶν, οὐδ' αἱ μαρτυρικαὶ θυσίαι τῶν πιστῶν ὅπως ἀναγκάσωσι τὴν ἐν ἁμαρτίαις ἐγγεγράσασαν παλαιὰν γενεὰν νὰ παλιγῳδήσῃ, καὶ ἡ ὅλη ἀνθρωπότης μετὰ πειομονῆς ἐξαιρετικῆς ἐνέμενεν ἀνένδοτος ἐν τῇ ὁδῷ τῆς πλάνης καὶ τοῦ ψεύδους. Ὅθεν ἐπεβάλλετο ἤδη τῇ νεοπαγεῖ Ἐκκλησίᾳ ἡ ἐπινόησις καὶ ἄλλων μεθόδων, ἔδει νὰ χειρίζηται δεξιῶς αὐτὰ τὰ τοῦ πολεμίου ὅπλα, δι' ὧν ὁ ἀντίπαλος τοσοῦτον καλῶς ἠμύνετο. Ἤδη ἀπὸ 600 περίπου ἐτῶν (περὶ τὸ 320 π.Χ.) ὁ ἐκ τῶν τῆς Μικρᾶς Ἀσίας νήσων Ζήνων ὁ Κιτιεὺς ἀθορύβως ἐνεπήγνυεν ἐν μέσαις ταῖς Ἀθήναις τὴν ἀριστερὰν τῆς Στοᾶς καλιὰν καὶ ἐξ αὐτῆς ἐκκολαπτόμενα διεδίδοντο τελεσφόρως τὰ ἠθικὰ τῶν Στωϊκῶν δόγματα, πολλὰ δὲ καὶ ποικίλα τῆς ἀνθρωπίνης γνώσεως προβλήματα δεξιῶς ἐλύοντο καὶ εὐμενὴς ἀποδοχὴ γενναιοτέρων μεταρρυθμίσεων παρεσκευάζετο. Ἡ σώφρων διδασκαλία τῆς Στοᾶς σπουδαίως ἐλείανε τὸ ἔδαφος, ἀποκαθαίρουσα δὲ ἀπὸ τῶν λιθαρίων καὶ τῶν τριβόλων τὴν τῆς ἀνθρωπότητος ἄρουραν, κατέστησε γῆν ὅπως οἷόν τε καλλιεργήσιμον εἰς τὸν ἐνσαρκωθέντα Λόγον. Σὺν τῇ Στοᾷ δὲ ἤκμαζεν ἡ Κυνική, ἧς τότε προΐστατο Κράτης ὁ Θηβαῖος, τῆς Ἀκαδημείας Ξενοκράτης ὁ Χαλκηδόνιος, τοῦ Περιπάτου ὁ Θεόφραστος καὶ τῆς Μεγαρικῆς Σχολῆς ὁ Στίλπων. Ἅπασαι αὗται αἱ Σχολαί, δι' ἰδίων ἑκάστη μεθόδων, ἐπεδίωκον τὴν εὕρεσιν τῆς ἀληθείας. Τὴν δύναμιν τῆς ἑλληνικῆς φιλοσοφίας, τῶν ἑλλήνων συγγραφέων καὶ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων πρῶτοι ἐκ τῶν νεοφωτίστων τοῦ νέου δόγματος κατενόησαν οἱ σήμερον καὶ ἐς ἀεὶ ὑμνούμενοι τρεῖς Μεγάλοι τῆς Ἐκκλησίας Ἱεράρχαι.

Καὶ ἐπεδόθησαν μετὰ ζήλου καὶ στοργῆς εἰς τὴν μελέτην τῶν ἑλληνικῶν συγγραμμάτων, εἰσέδυσαν ἀτρόμητοι εἰς τὸν πολυδαίδαλον τῶν φιλοσοφικῶν συζητήσεων λαβύρινθον, ἐθωράκισαν καλῶς τὰς ψυχὰς διὰ τοῦ ἀδιατρήτου τῆς Ὀρθοδοξίας θώρακος καὶ ὥρμησαν θαρραλέοι εἰς τὸν «ἀπείρονα πόντον» τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων. Πόθος ἔνθεος, ἐπιμέλεια καὶ σπουδὴ ἐνδελεχής, προσήλωσις διηνεκὴς εἰς τὸ καθῆκον, ἀφοσίωσις μεγίστη εἰς τὴν ἱερὰν ἰδέαν, βίος ἱεροπρεπὴς καὶ θεάρεστος ἐχαλύβωσαν καὶ κατέστησαν ἀδαμάντινον τὸν χαρακτῆρα καὶ τῶν Τριῶν τῆς Ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ στρατιωτῶν. Πρὸς ἀπόκτησιν δὲ τῶν τῆς ἑλληνικῆς παιδείας ἀγαθῶν οὐδεμία παρίστατο ἀνάγκη νὰ διαπεράσωσιν «οὔρεα σκιόεντα» ἢ νὰ διαπλεύσωσι θαλάσσας πολυκυμάντους καὶ ὠκεανοὺς ἀτέρμονας, ἐπειδὴ κατὰ τὰς πρώτας ταύτας τοῦ Χριστιανισμοῦ ἑκατονταετηρίδας καὶ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν ἡ πατρίς, ἡ περικλεὴς δυτικὴ τῆς Ἀσίας χερσόνησος, ἡ τότε κληθεῖσα «Μικρὰ Ἀσία», ἦτο ἑλληνικωτέρα, κατὰ τὸν κ. Ἀν. Διομήδη Κυριακόν, καὶ αὐτῆς τῆς κυρίως Ἑλλάδος, ἤδη ἀπὸ τῶν ἀρχαιοτάτων χρόνων, καὶ ἰδίᾳ ἀπὸ τῶν τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου καὶ τῶν Διαδόχων αὐτοῦ, καθ' ὁλοκληρίαν ἀφελληνισθεῖσα. Ἡ γενέτειρα τοῦ Οὐρανοφάντορος Βασιλείου Καισάρεια καὶ ἡ τοῦ Θεολόγου Γρηγορίου Ναζιανζὸς καὶ ἡ τοῦ Χρυσοστόμου Ἰωάννου Ἀντιόχεια ἦσαν τοσοῦτον ἐξηλληνισμέναι, ὥστε, πλὴν τῶν μνημονευθέντων ἱερῶν Πατέρων, καὶ πλεῖστοι ἄλλοι, σχεδὸν ἰσότιμοι καὶ ἰσάξιοι, μαθηταὶ τοῦ Χριστοῦ εἶδον τὸ φῶς ἐν τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ. Εὐσεβεῖς γονεῖς τῶν μικρῶν παίδων, ἰδίᾳ δὲ ἡ καλὴ καὶ ἀγαθὴ ἑκάστου αὐτῶν μήτηρ, ὡς πάντων σχεδὸν τῶν μεγάλων ἀνδρῶν αἱ μητέρες, ἐνεστάλαξαν καὶ ἐρρίζωσαν ἐν τῇ εὐμαλάκτῳ καρδίᾳ τῶν ἰδίων υἱῶν τὴν πρὸς τὸν Χριστιανισμὸν ἀκραιφνῆ ἀγάπην καὶ τὴν ἀληθῆ εὐσέβειαν, ἡ δὲ περίπυστος τῆς Καισαρείας Σχολὴ μετέδωκε τῷ τε Βασιλείῳ καὶ τῷ συμμαθητῇ αὐτοῦ Γρηγορίῳ τὴν πρώτην παίδευσιν, συνδέσασα τοὺς νεαροὺς Μικρασιάτας διὰ τοῦ ἱεροῦ δεσμοῦ τῆς Φιλίας, παρακολουθησάσης αὐτοῖς καὶ κατὰ τὴν ἐν Ἀθήναις πολυετῆ συμβίωσιν καὶ μέχρι τοῦ θανάτου. Οἱ περιφημότατοι τῶν τότε χρόνων ρήτορες καὶ φιλόσοφοι εὗρον ἐν τοῖς δύο Καππαδόκαις, εἶτα καὶ ἐν τῷ Ἀντιοχεῖ Ἰωάννῃ τῷ Χρυσοστόμῳ τὸ κατάλληλον ἔδαφος πρὸς καρποφόρον καλλιέργειαν τῶν ἀθανάτων ἔργων τῶν πάλαι προγόνων. Σύντρεις οἱ νεαροὶ τῆς Μικρᾶς Ἀσίας βλαστοὶ ἐρρίφθησαν εἰς τὰ γράμματα, ἐν ἀγαστῇ ἁμίλλῃ ἠγωνίσαντο τὸν εὐγενῆ τῆς μαθήσεως ἀγῶνα, κα-

τορθώσαντες νὰ κατακτήσωσι τὴν ἑλληνικὴν σοφίαν, νὰ ἀποσπάσωσιν, ὡς ἄλλοι Προμηθεῖς, τὸ φλέγον πῦρ τῶν ἑλλήνων ποιητῶν καὶ λογογράφων, καὶ νὰ μεταλαμπαδεύσωσι τὰς ἠθικὰς καὶ θρησκευτικὰς ἀρχὰς τοῦ Εὐαγγελίου ἀνὰ πᾶσαν τὴν ὑφήλιον καὶ πρώτιστα πάντων εἰς τὴν εὐδαίμονα πατρίδα. Ὁ Βασίλειος μετὰ τὴν συμπλήρωσιν τῶν ἰδίων σπουδῶν ἐπανῆλθεν εἰς Καισάρειαν καὶ εἶτα ἐπεσκέψατο διάφορα τμήματα τῆς Ἑλλάσσονος Ἀσίας, τὴν Συρίαν, τὴν Παλαιστίνην, μετέβη εἰς τὴν Αἴγυπτον, εἶδε καὶ ἐθαύμασε τὸν ἀληθῶς φιλοσοφικὸν βίον τῶν ἐν ἀσκήσει λαμπόντων ὁσίων ἀσκητῶν καὶ ἐκεῖθεν ἀπῆρεν εἰς τὸν Πόντον, ἔνθα καὶ συνηντήθη καὶ πάλιν μετὰ τοῦ ἰσαδέλφου Γρηγορίου καὶ ἀμφότεροι ἐπεδόθησαν αὖθις εἰς τὴν μελέτην τῶν ἁγίων Γραφῶν, συμπληροῦντες διὰ ταύτης τῆς προσθέτου μελέτης εἴ τι ὑπῆρχε παρ' αὐτοῖς κενόν. Οὕτω δὲ ἀρρήκτως πλέον συνέδεσαν τὴν παιδείαν καὶ τὴν θρησκείαν, ὡς βλέπομεν αὐτὸ συμβολιζόμενον καὶ διὰ τῆς σήμερον τελουμένης ἑορτῆς. Καὶ νῦν ἔρχεται ὁ ὑπὲρ τῆς διαδόσεως καὶ ἑδραιώσεως τῆς Ὀρθοδοξίας ἀγὼν τῶν μαθητῶν τοῦ Ἐθνισμοῦ. Ἀπολέμητοι μείνασαι αἱ διάφοροι αἱρέσεις, ὑπερῆραν τὰς ἀπαισίας, ὡς τὰς τῆς πολυκεφάλου Λερναίας Ὕδρας κεφαλάς, καὶ ἀπητεῖτο ἤδη τρισμέγιστος Ἡρακλῆς ὅπως διὰ τοῦ στιβαροῦ τῆς ὀρθόφρονος λογικῆς ροπάλου καταθραύσῃ τὸ ἀπειλητικὸν καὶ φοβερὸν τέρας. Κατ' εὐτυχίαν ἡ Τριὰς τῶν Μεγάλων Διδασκάλων ἐν καταλλήλῳ καιρῷ ἐνεφανίσθη καὶ πρώτη ἐπλήγη κατὰ κόρρης ἡ ἀσεβὴς καινοτομία τοῦ ἐξ Ἀλεξανδρείας πρεσβυτέρου Ἀρείου, καθ' οὗ καὶ ἡ Α' ἐν Νικαίᾳ τῆς Βιθυνίας Οἰκουμενικὴ συνεκροτήθη Σύνοδος (325). Ὁ Βασίλειος, πρεσβύτερος καὶ ἐπίσκοπος ἐν Καισαρείᾳ χειροτονηθείς, ἀνέλαβε μετὰ σθένους τὸν ἱερὸν κατά τε τοῦ Ἀρείου καὶ τοῦ Οὐάλεντος ἀγῶνα καὶ ἐπιτυχῶς διεξήγαγεν αὐτόν, κηρύττων, διδάσκων, παραινῶν, συγγράφων, συγκρατῶν τοὺς ἀμφιταλαντευομένους, στηρίζων τοὺς σφαλλομένους, διαφωτίζων τοὺς ἀμφιβάλλοντας, κρατύνων διά τε τοῦ λόγου καὶ τοῦ καλάμου, διά τε τῆς ἀφοβίας καὶ τῆς πρὸς τὸν θάνατον περιφρονήσεως τοὺς πιστούς, καταπλήττων διὰ τῆς παρρησίας τοὺς ἄρχοντας καὶ ἀφοπλίζων τοὺς ἰσχυροὺς. Καὶ κατέπιπτον τὰ θεῖα ῥήματα τοῦ Βασιλείου ἀπὸ τοῦ ἄμβωνος καὶ διεδίδοντο ἀπαντοχοῦ τὰ γλαφυρὰ πονήματα τοῦ κλεινοῦ τῆς Καππαδοκίας τέκνου καὶ ἤδη Πατρός. Πάντες οἱ καταδιωκόμενοι ἢ πολεμούμενοι, πλησιόθεν ἢ μακρόθεν πρὸς τὴν μητρόπολιν τῆς Καππαδοκίας συνέρρεον, οὐδεὶς δ' εὗρισκε κεκλεισμένας τὰς θύρας τοῦ ἐπισκόπου. Ἀνήρχετο εἰς τὸν ἱερὸν ἀκρίβαντα ὁ Οὐρανοβάμων τοῦ λόγου μύστης, καὶ ἀμέσως αἱ καρδίαι, καὶ αἱ σκληρόταται, ἐμαλάσσοντο ὡς ὁ κηρὸς καὶ εἰλικρινῆ τὰ δάκρυα τῆς φιλαδελφίας καὶ φιλαλληλίας κατέβρεχον τοὺς ὑπὸ τῆς φιλαυτίας ἀποξηρανθέντας ὀφθαλμούς. Τίς ἄλλος ἐμερίμνα ὑπὲρ τῶν ἐνδεῶν, ὅσον οἱ Τρεῖς πολυσέβαστοι Ἱεράρχαι; Ἀπὸ τοῦ ἐπισκοπικοῦ τῆς Καισαρείας θρόνου ὁ οὐρανοφάντωρ Βασίλειος οὐ μόνον παρήνει τοὺς νέους Χριστιανοὺς «ὅπως ἂν ἐκ τῶν ἑλληνικῶν ὠφελοῖντο λόγων», ἀλλ' αὐτὸς πρῶτος ἵδρυε κοινόβια, ἐν οἷς οἱ τῶν πτωχῶν παῖδες συναγειρόμενοι εὕρισκον πρόχειρον διατροφὴν καὶ γαλήνιον λιμένα· πάντες οἱ ἐνδεεῖς προσέφευγον ὡς εἰς ἀληθὲς ἄσυλον εἰς τὸ περίφημον πτωχοκομεῖον τῆς ἐν Καισαρείᾳ μητροπόλεως, τὴν «Βασιλειάδα», ἥτις, ὡς ἐκ τοῦ μεγάλου πλήθους τῶν ἐν αὐτῇ διαιτωμένων, ἐλέγετο ὅτι συνεκρότει πόλιν ἐν πόλει. (Ἀκολουθεῖ).

ΖΑΝ ΡΑΜΩ

Η ΞΑΘΙΑ Η ΖΟΥΛΙΜΕ

Πολὺ μακρυά, πολὺ μακρυά, σὲ μιὰ πανώρια χώρα
Τρία βουνὰ θεόμαυρα, πιὸ μαῦρα ἀπ' τὰ κοράκια,
Ἦτανε κι' εἶχαν τρεῖς κορφὲς πολὺ ἀψηλὲς καὶ ἄσπρες
Ὡσὰν τοῦ κύκνου τὸ λαιμό· κι' ἤτανε στολισμένα
Κι' ἅμα κανένας τἄβλεπε ἐκεῖ τὸν ἐκρατοῦσαν.
Καὶ τόσες εἶχαν ὁμορφιὲς κι' εἶχανε τόσα χαΐδια
Καὶ τέτοιο ἕνα μυστήριο οἱ κόρφοι τους σκορποῦσαν,
Ποῦ καὶ τὰ μάτια τῶν ἀρνιῶ μὲ δάκρυα βουρκώναν
Καὶ οἱ βοσκοὶ σταυρώνανε τὰ χέρια τους στὸ στῆθος
Κι' ὅποιος, κἂν πλούσιος κἂν φτωχός, ἀπὸ κεῖ δὰ περνοῦσε
Καρφόνουνταν ἀκίνητος σὲ θαμασμὸ μεγάλο
Καὶ λίγο λίγο πέθαινε στὸ τέλος ἀπ' τὴν πεῖνα.

Καὶ ἡ ξαθιὰ ἡ Ζουλιμὲ τοῦ ρήγα ἡ θυγατέρα,
Ποῦ ἔχει τὸ χαμόγελο σὰν τὴν Λύγη τοῦ Μάη,
Ποῦ τὸ ἁγνὸ τὸ στῆθός της θαμπόνει τὸ φεγγάρι,
Καὶ ἡ ξαθιὰ ἡ Ζουλιμὲ στρατὶ καὶ μοναπάτι
Ποῦ τριγυρνοῦσε ἕνα πρωΐ, ἐχάθηκε στὸ γύρο
Τῶν μαγεμένων βουνῶ, κι' ὁ ρήγας πονεμένα:
"Κατάρα μου,, ἐφώναξε "ἡ κόρη μου πεθαίνει!
Ποῦ εἶστε, παλλικάρια μου! τὰ ἄλογα σελῶστε,
Πετᾶξτε, τρέξτε στὰ βουνὰ γλυτῶστέ μου τὴν κόρη,
Τὴ Ζουλιμὲ τοῦ θρόνου μου τὴ μόνη κληρονόμο,
Ποῦ ἔχει τὸ χαμόγελο σὰν τὴν αὐγὴ τοῦ Μάη,
Ποῦ τὸ ἁγνὸ τὸ στῆθός της θαμπώνει τὸ φεγγάρι,,
Τοῦ βρόντου εἶνε προσταγές, τοῦ κάκου φοβερίζει
Μὲ τὸ σπαθί του, μὰ κανεὶς πολεμιστὴς δὲ θέλει
Γιὰ νὰ σιμώσῃ τὰ βουνὰ τὰ φοβερὰ τὰ μαῦρα.
Καὶ τότε τρέχει καὶ ζητᾷ σὲ τρῶγλες, σὲ καλύβες
Καὶ σὲ παλάτια ἀρχοντικά, σὲ φυλακὲς ἀκόμα
Νὰ βρῇ κανέναν ζεβγά, καταδικο κανένα
Ἢ κάποιο ἀρχοντόπουλο ποῦ θἄθελε νὰ πάρῃ
Γιὰ ξαγορὰ ἀλάκερο κανένα βελαγιέτι
Καὶ νὰ τοῦ σώσῃ τὸ παιδί. Κανένας δὲν πηγαίνει.
"Σελῶστέ με τὸ μαῦρό μου μὲ τὰ χρυσᾶ καπούλια,,
Φωνάζει ὁ ρήγας καὶ πηδᾷ στὴ σέλλα του καὶ τρέχει,
Περνᾷ λαγγάδια καὶ βουνά, περνᾷ γκρεμνοὺς καὶ βράχους
Καὶ φτάνει πέρα στὴ σπηλιά, ἐκεῖ ποῦ κατοικοῦσε
Ὁ λιγερὸς τραγουδιστὴς μὲ τὴ γλυκειά του λύρα,

Ποῦ τὰ γλυκὰ τραγούδια του καὶ τοὺς θεοὺς ἀκόμα
Κάμουν βαθειὰ νὰ σκέπτουνται καὶ κάμουνε νὰ θίζουν
Τὰ λούλουδα μεσ' στοὺς ἀγρούς· κι' εἶν' τόσω πονεμένα
Ποῦ τὰ πουλιὰ τὸ βῆμά του παντοῦ ἀκολουθᾶνε
Καὶ λιγομένα κάθουνται στὰ χέρια του ἀπάνου
Ἅμα ὁ ὕπνος ὁ γλυκὸς τὰ μάτια του σφαλνάει.
Κι' ὁ ρήγας τοῦπε: "Ἡ Ζουλιμέ, ἡ ὄμορφή μου ἡ κόρη,
Ἰδὲ τὰ μαῦρα τὰ βουνὰ πᾶνε νὰ τὴ γλυτώσῃς
Μὲ τοὺς γλυκοὺς τοὺς στίχους σου ποῦ θάματα γεννᾶνε.
Ψάλε της τὰ τραγούδια σου, πέ της τὰ παραμύθια,
Βάρει τὴ λύρα τὴ γλυκειά, γλυκὰ εἶν' τὰ δάχτυλά σου
Καὶ κάμε, κάμε νὰ στραφῇ, κάνε νἀναστεναξῇ
Καὶ νὰ σὲ δῇ σὲ δάκρυα τὰ μάτια της πνιγμένα
Γυρνώντας ἀπὸ τὰ βουνά, τὰ βάσκανα, τὰ μαῦρα!
Ἄχ τότε ψάλε τἄσμά σου, τὸ θεϊκό σου τἄσμα
Καὶ πάρε πίσω τὸ στρατί, στρατὶ τὸ μονοπάτι
Βαρώντας καὶ τὴ λύρα σου, τὴν ξακουσμένη λύρα!
Κι' ἡ Ζουλιμέ μου ἡ γλυκειά, σὰν ἄσπρη περιστέρα
Θὰ πάρῃ τὸ κατόπι σου μ' ἀνταριασμένο στῆθος
Καὶ ἡ ζωή μου ἀλάκερη θἄναι εὐχὴ γιὰ σένα.
Πᾶνε!... Μὰ πρὶν τὰ μάτια σου δέσετα μὲ λουρίδα
Τὰ μαγεμένα τὰ βουνὰ μὴν τύχῃ κι' ἀγναντέψουν
Πάνε σὲ ταΐζω ἀμοιβὴ ἕνα φορτὶο χρυσάφι».
—»Ἀρέντη, εἶπε ὁ λιγερὸς τραγουδιστής, μὲ φτάνει
Ἕνα γλυκὸ χαμόγελο ἐκείνης ποῦ πεθαίνει
Γιὰ νὰ τὴ σώσω» Καὶ ἔφυγε καὶ τράβηξε στὰ ὄρη

Περνᾷ λαγκάδια καὶ βουνά, περνᾷ γκρεμνοὺς καὶ θάση
Κι' ἔπειτα ὅταν ἔνιωσε πῶς τὰ βουνὰ σιμώνει
Δένει τὰ μάτια μὲ λουρὶ κι' ἀρχίζει τὸ τραγοῦδι:
»Ἄχ Ζουλιμέ!» ἐρώναξε κι' ἠχολογοῦν οἱ κάμποι:
»Ἄχ Ζουλιμέ!» »Ἄχ Ζουλιμέ!» Μὰ τόλεγε μὲ τόση
Γλυκειὰ φωνὴ ποῦ ἔκοψαν τὸν ψίθυρο οἱ βρύσες
Γιὰ τὰ τἀκούσουν πιὸ καλὰ κι' ἑρτὰ φορὲς τὸ εἶπε
Μέσ' στὴν ἀτέλειωτη σιγὴ καὶ ὕστερα σὰν αὔρα
Ὅπου χαΐδεύει ἁπαλὰ τὶς φτέρες βράδυ βράδυ
Γλυκειὰ φωνὴ ἀδύνατη, ψιλὴ καὶ κρουσταλλένια
Ἐρώτησε:

»Ποιὸς τἄχατε γλυκὰ νὰ μὲ φωνάζει;»

»Ἄχ Ζουλιμέ, ὁ τραγουδιστὴς ψιθύρισε καὶ πῆγε
Σιμά της, πῶς ἀδύνατη ἀκούγω τὴ φωνή σου.
Μπροστὰ στὰ μαῦρα τὰ βουνὰ τὰ τρισκαταραμένα
Μιὰ μέρα ἀκόμα ἂν πέριαγε θἄσουνα πεθαμένη.
Μὰ ἤρτα καὶ τὴ γιατριὰ σὲ φέρνω καὶ σὲ σώνει
Ἀπὸ τὴ βασκανία τους τὴ μαύρη. Σήκω σήκω!
Ἡ λύρα μου ἡ πενταχορδη, αὐτὴ ἡ φτωχιά μου λύρα
Μὲ μόνο ἕνα τετράστιχο, μὲ μόνο τὸ ρυθμό της
Τὶς τρεῖς αὐτὲς τὶς κορυφὲς στὰ σύννεφα ποῦ μπῆγουν
Θὰ τὶς νικήσῃ κι' ἄφθαρτη σὰν ἄσπρη πεταλούδα
Θὰ πάρῃ πίσω τὴν ψυχὴ τῆς ὄμορφης ξαθούλας

Κι' ἀρχίνησε ὁ τραγουδιστὴς τὰ πιὸ γλυκὰ τραγούδια.

Κύκνος ποτὲ ἀποθνήσκοντας, κλαψιάρικη τρυγῶνα,
Ποτὲ ἐλαφίνα τὰ μικρὰ στὴ βρύση ὁδηγώντας,
Ποτὲ λιονταρι θυλικὸ μὲ τὴν καρδιὰ καϋμένη
Κλέοντας τὸ μικράκι του, ποτέ, ποτέ του τίγρης
Ὀρμώντας μὲ παφαρὸρὰ κοντὰ στὸ θυλικό του,
Δὲν ἔβγαλε τέτοιες φωνὲς νίκης, στοργῆς ἢ τρόμου,
Ποῦ νὰ σπαράξῃ τὴν καρδιὰ σὰν τὸ γλυκὸ τραγοῦδι
Ποῦ ἔψαλλε ὁ τραγουδιστής, τὴ Ζουλιμὲ νὰ σώσῃ.

Κι' ἐκείνη τοῦ ψιθύρισε:

»Ἄχ πόσο εἶν' ὡραῖο
Τὸ σῶμα σου!» Κι' ἀκούμπησε τὸ χέρι της στὸ χέρι
Τοῦ δόλιου τοῦ τραγουδιστῆ, καθὼς γλυκὰ ἀκουμπάει
Ἡ ἀνθισμένη ἀγράμπελη, ἀπάνω στὸ καλάμι.
Προσκύνησε ὁ τραγουδιστὴς κι' εἶπε:» Βασίλισσά μου,
Ἂν σὲ ἀρέσῃ ἡ λύρα μου, σ' ἀρέσῃ κι' ἡ φωνή μου,
Ἔλα μαζῆ νὰ φύγουμε γιὰ νὰ μ' ἀκούῃς πάντα.
Ἔλα καὶ ὁ πατέρας σου μὲ δάκρυα προσμένει!»
Κι' ἡ λύρα του τῆς ἔστελνε, μαριόλες ἁρμονίες
Καὶ ρτερωμένο ἀρχίνησε καὶ λιγερὸ τραγοῦδι.
Καὶ τὰ ἀηδόνια ἔρχονταν, ἀπὸ τοὺς πέρα κάμπους
Νὰ μάθουν τὸ τραγοῦδί του τολόγλυκο, ταντρίκιο
Ὡς κι' ἕνα φείδι σήκωσε πλατόμουρο κεφάλι
Καὶ τἄκουγε μὲ προσοχή. Κι' ἐκεῖ που ἕνας βράχος
Καθάρια δάκρυα ἔχυνε κι' ἀπάνω στὸ κεφάλι
Πολύτριχο τὸν ἔρραινε, κι' ἕνα μικρὸ ρυάκι
Τὰ πλιγωμένα πόδια του ἤρτε γιὰ νὰ δροσίσῃ
Κι' ἐκεῖ ἀψηλὰ τὰ τρία βουνὰ τὰ μαῦρα λιγωμένα
Θὰ σκίρτανε τὶς τρεῖς κορρὲς τὶς ἄσπρες γιὰ νἀκούσουν
Καὶ χαμολούλουδα ἡ γῆς ἐγέμιζε ὅπου μοιάζουν
Ὡσὰν παιδιοῦ πολὺ μικροῦ μὲ μάτια σαστισμένα
Γιὰ νὰ τὸν δῇ. Κι' ἡ Ζουλιμὲ γυρνᾷ δακρυολουσμένη
Καὶ τοῦ ἄπλωσε τὰ χέρια της, τὰ κοντιλλένια χέρια
Καὶ μὲ πολὺ χτυπόκαρδο:» Τραγουδιστή, τοῦ λέγει,
Θἄρτω μαζῆ σου, σ' ἀγαπῶ!»

ταράχτηκε ἐκεῖνος
Ἀπὸ αὐτὰ τὰ λόγια της, τὸν ἔπιασε τρεμούλα
Κατόπι μ' ἐνθουσιασμό» Πῶς; λέγει πῶς! τοῦ ρήγα
Ἡ κόρη ἡ μονάκριβη, ἡ ὁλόξανθη παρθένα
Ποῦ τὸ ἀγνὸ τὸ στῆθός της θαμπόνει τὸ φεγγάρι
Θενὰ ἀγαπήσῃ ἄξαφνα ἕνα φτωχὸ τεχνίτη
τῆς λύρας! εἶναι ἀδύνατο! καὶ ὄνειρο θὰ βλέπω!»
Φωνάζει καὶ τὸ χέρι του περήφανα σηκώνει
Κι' ἀπὸ τὰ μάτια του πετᾷ ἀστοχα τὴ λουρίδα.
»Τί ἔκαμες, τραγουδιστή!» ἡ Ζουλιμὲ τοῦ λέγει
Κι' ἀνταρεμένη χύμηξε τὰ μάτια του νὰ κλείσῃ
Μὲ τὰ ἁρράτα χέρια της. Δὲν πρόφθασε στὴν ὥρα
Κι' ἐκεῖνος εἶδε τὰ βουνά! Τοῦ γούρλωσαν τὰ μάτια
Καὶ φούσκωσε τὸ στῆθός του, τὰ χέρια του σταυρώνει
Στὸ στῆθος μὲ εὐλάβεια...

Βασίλευεν ὁ ἥλιος
Κι' οἱ τρεῖς περήφανες κορρὲς σὲ σύννεφο βυθίζαν
Ποῦ τοὺχαν αἱματόβαφο τοῦ ἥλιου οἱ ἀχτῖνες
Κι' ἔμοιαζαν λόχες ἀργυρὲς μπηγμένες πέρα πέρα
Στὸν θυμιασμένο οὐρανό. Ἀχνὸς σὰ θιαφοκέρι
Γονάτισε ὁ ποιητὴς κι' ἔτσι παρακαλιέται:

»Ἄχ σπλαχνιστεῖτέ μας βουνά! ἄχ, κάμετέ μας χάρη
Βουνὰ ποῦ ἡ περηφάνεια σας τὰ στήθια μας πλακώνει!
Ἄχ! σπλαχνιστεῖτε! τώρα, πιά, δὲ θέλω νἀποθάνω
Ποῦ μ' ἀγαπᾷ ἡ ὄμορφη τοῦ ρήγα ἡ θυγατέρα
Καὶ θενὰ γένω βασιλιᾶς καὶ ὑπουργοὺς θενἄχω
Καὶ στρατιῶτες. Ἄχ βουνά, ἀφῆτέ με νὰ φύγω
Μαζῆ της. Ἄχ! θεόρατα βουνὰ καταραμένα!»

«Γιατὶ νὰ τὰ πα ἀκαλῆς ; αὐτὰ θὰ μᾶς σκοτώσουν»
Εἶπε ἡ ξαθιὰ ἡ Ζουλιμέ, τοῦ ρῆγα ἡ θυγατέρα
Κι' ἔσκυψε καὶ στὸ μέτωπο τὸν φίλησε. Ἐκεῖνος
Τινάχτηκε, στὸ αἷμά του σὰν κεραυνὸς νὰ ἐχύθη
Κι' ἔνοιωσε ποῦνε δυνατός, ἀθάνατος, μεγάλος,
Καὶ τὸ βαρύ του μέτωπο νόμιζε πῶς θἀγγίξη
Στὸν οὐρανό. Καὶ ἅπλωσε τανίκητό του χέρι
Πρὸς τὰ βουνὰ τὰ φοβερὰ καὶ εἶπε « Ζουλιμέ μου,
Γλυκέ μου ταίρι, ἠύχασε ! γιατὶ μὲ τὸ φιλί σου
Πιὸ δυνατὸ ἀπ' τὰ βουνὰ καὶ πιὸ καμαρωμένο
Ἀπ' τὸ Ζενίθ μὲ ἔκανες, κι' ἀπὸ τὴν Οἰκουμένη
Πολὺ πιὸ μεγαλήτερο καὶ τώρα μὲ τοὺς στίχους
Μονάχα τὶς ψηλὲς κορφὲς θὰ τὶς γκρεμίσω κάτω !
Νοιόθω πῶς εἶναι δυνατὸ μέσα μου ἀναβράζει
Τὸ πνέμα. Μ' ἕνα λόγο μου μπορῶ νὰ σπάσω τἄσπρα
Γιατὶ ἔτσι παντοδύναμος εἶτανε πάντα ὁ λόγος
Καὶ οἱ θεοὶ ἐχτίζανε τοὺς κόσμους τραγουδῶντας.
Φίλα με ἐδῶ στὸ μέτωπο, φίλα με ἐδῶ στὰ μάτια
Μέσ' στὴν καρδιά μου στάλαξε τὴ δύναμη τῆς νίκης
Ποῦ θὰ γκρεμήσῃ τὶς κορφὲς αὐτὲς ἀπὸ τρομάρα.
Φίλα με ἐδῶ στὰ μάτια μου, φίλα με ἐδῶ στὸ στόμα
Κάνε νὰ γένω βασιλιᾶς ! .. Νοιόθω μέσ' τὴν ψυχή μου
Πῶς κατεβαίνουνε Θεοί ! .. Καὶ πῆρε σὰ σημαία
Τὴ λύρα του ὁ ποιητὴς κι' ἀγέρωχα ἀρχηνάει
Καὶ κάμνει τρία βήματα πρὸς τὰ βουνὰ τὰ τρία
Καὶ ἔπειτα σὰν κεραυνός, σὰ μαύρη ἀνεμοζάλη
Ὅπου βροντᾷ ἀπὸ μακρυά, νὰ τραγουδᾷ ἀρχηνάει :
«Κορφὲς ψηλές, θεόρατες, κορφὲς στραφτοκοποῦσες,
Ἐσεῖς ποῦ ἥλιου βραδινοῦ οἱ ὁλόχρυσες ἀχτίνες
Γλυστρῶντας νὰ σᾶς φτάσουνε κατώρθωσαν μονάχα
Αἰώνια ποῦ ὁ Κεραυνὸς ἀνώφελα σᾶς δέρνει
Ποῦ οἱ αἰῶνες πέρασαν ἄσκοπα κουρασμένοι
Χωρὶς νὰ σᾶς ξηλώσουνε κανένα σας γαλίκι,
Κορφές, γιγάντιες κορφές, σκληρὲς καὶ στιογειωμένες,
Σᾶς δίνω σήμερα ἐγὼ διαταγὴ μεγάλη,
Ἐδῶ, ἐμπρὸς στὰ πόδια μου νὰ πέσετε στὴν ὥρα.

Στοὺς κόρφους τῶν τριῶ βουνῶ, ποῦν' τρεῖς φορὲς μεγάλα
Ἔρριξε τρεῖς γοργὲς ματιές, σὰν τρεῖς γοργὲς σαΐτες
Καὶ τρεῖς φορὲς ἐβάρεσε τὴν ξακουσμένη λύρα.

Σὰν τρία τότε πρόβατα ποῦ στὴν καρδιὰ ὁ τζομπάνος
Τὰ πλήγωσε ἴγειραν βαριὰ τὸνα κατόπι ἀπ' τἄλλο
Τὶς τρεῖς κορφὲς τους τὰ βουνὰ καὶ πέσανε μπροστά του.

Κι' οἱ ἀρωτεμένοι φύγανε πιασμένοι χέρι χέρι.

Αὐτὰ τὰ κατορθώματα τἄμαθε ὁ Ρῆγας κι' εἶπε :
«Παιδιὰ πάντα καλόκαρδα νἆστε· στεφανωθεῖτε
Κι' αὐτὸ τὸ δακτυλίδι μου γιὰ πάντα ἂς σᾶς ἑνώσῃ»
Κι' ἔτσι ἡ γλυκειὰ ἡ Ζουλιμὲ κι' ὁ ποιητὴς παντρέκαν
Κι' ἀγαπηθήκανε πολύ, πολύ : ἴσια μὲ τὸν ταρο.

Πολὺ μακρυά, πολὺ μακρυά, σὲ μιὰ πανώρια χώρα.

Ν. Ἀμοιργιανός.

Α. ΠΟΥΣΚΙΝ

Η ΠΙΣΤΟΛΙΑ

*Εὑρισκόμεθα εἰς τὸ χωρίον ***. Ἡ ζωὴ τοῦ ἀξιωματικοῦ τοῦ πεζικοῦ εἶναι γνωστή. Τὸ πρωὶ γυμνάσματα, ἱππευτική, τὴν μεσημβρίαν εἰς τοῦ διοικητοῦ τοῦ τάγματος ἢ εἰς κανὲν ἑβραϊκὸν καπηλεῖον· τὸ ἑσπέρας πόντζι καὶ χαρτιά. Εἰς τὸ *** τὰ σπίτια δὲν ἔκαμον συναθροίσεις, νύμφαι δὲ δὲν ὑπῆρχον. Ἡμεῖς συναθροιζόμεθα ὁ φίλος εἰς τοῦ φίλου, ὅπου ἐκτὸς ἀπὸ τὰς στολάς μας, τίποτε ἄλλο δὲν ἐβλέπαμεν. Εἷς μόνον τῆ; παρέας μας δὲν ἦτο στρατιωτικός. Ἦτο τριάκοντα πέντε ἐτῶν περίπου καὶ δι' αὐτὸ τὸν ἐθεωροῦσαμεν ὡς γέροντα. Ἡ πεῖρά του τοῦ ἔδιδεν ἀπέναντί μας πολλὰ προτερήματα· ἡ δὲ συνειθισμένη δυστροπία του, ὁ σκληρὸς χαρακτήρ του καὶ ἡ κακή του γλῶσσα εἶχον μεγάλην ἐπιρροὴν εἰς τὰ νεαρὰ ἀκόμη πνεύματά μας. Κάποιο μυστήριον, περιέβαλε τὴν ζωήν του· ἐφαίνετο Ρῶσσος καὶ εἶχε ξένον ὄνομα. Κάποτε ὑπηρέτησεν οὐσσάρος καὶ μάλιστα καλῶς, κανεὶς δὲν ἔξευρε τὴν αἰτίαν, ἡ ὁποία τὸν ἠνάγκασε νὰ παραιτηθῇ καὶ νὰ ἔλθῃ νὰ ἐγκατασταθῇ εἰς τὸ πτωχὸν χωρίον, ὅπου ἔζη πτωχικὰ καὶ ἄσωτα: πάντοτε ἐπήγαινεν εἰς τὸν περίπατον πεζός, ἐφοροῦσε μίαν πολυφορεμένην μαύρην ρεδιγκόταν καὶ τὸ τραπέζι του ἦτο ἐλεύθερον δι' ὅλους τοὺς ἀξιωματικοὺς τοῦ τάγματός μας. Εἰς τὸ τραπέζι του εὕρισκες πάντοτε δύο ἢ τρία φαγητά, μαγειρευμένα ἀπὸ ἕνα ἀπόμαχον στρατιώτην καὶ ἡ σαμπάνια ἐχύνετο ποταμηδόν. Κανεὶς δὲν ἐγνώριζε πόση ἦτο ἡ περιουσία του καὶ πόσα τὰ εἰσοδήματά του καὶ κανεὶς δὲν ἐτόλμα νὰ τὸν ἐρωτήσῃ. Ἡ βιβλιοθήκη του ἀπηρτίζετο σχεδὸν ὁλόκληρος ἀπὸ στρατιωτικὰ βιβλία καὶ μυθιστορήματα. Προθύμως τὰ ἔδιδε πρὸς ἀνάγνωσιν καὶ ποτὲ δὲν τὰ ἐζήτει ὀπίσω καὶ δι' αὐτὸ ποτὲ καὶ ἐκεῖνος δὲν ἐπέστρεφε τὰ βιβλία, τὰ ὁποῖα ἐδανείζετο. Εἶχε κυριολεκτικῶς μανίαν εἰς τὴν διὰ πιστολίου σκοποβολήν. Οἱ τοῖχοι τοῦ δωματίου του ἦσαν κατεστραμμένοι καὶ κατατρυπημένοι ὡς μελόπιτα ἀπὸ τὰς σφαίρας. Μία πλουσία συλλογὴ πιστολίων ἦτο ἡ μόνη πολυτέλεια τοῦ οἰκήματός του.*

Ἡ τέχνη του εἰς τὴν σκοποβολὴν ἔφθανεν εἰς ἀπίστευτον βαθμὸν καὶ ἐὰν ἔλεγεν ὅτι ἤθελε ρίψει κάτω μὲ τὴν σφαῖραν ἕνα ἀπίδι ἀπὸ τὸ κασκέτον τινός, κανεὶς εἰς τὸ τάγμα μας δὲν θὰ ἠρνεῖτο νὰ τοῦ βάλῃ τὸ κεφάλι του. Ἡ συνδιάλεξις μαζύ μας συχνὰ περιεστρέφετο εἰς τὰς μονομαχίας, ὁ Σίλβιος ὅμως — οὕτω θὰ τὸν ὀνομάσω — ποτὲ δὲν ἀνεμιγνύετο. Εἰς τὴν ἐρώτησίν μας, ἐὰν τοῦ ἔτυχέ ποτε νὰ ἔλθῃ εἰς τὰ χέρια, ἀπήντα ξηρῶς ὅτι τοῦ ἔτυχεν, ἀλλὰ εἰς λεπτομερείας ποτὲ δὲν εἰσήρχετο, ἐφαίνετο ὅτι αἱ τοιαῦται ἐρωτήσεις τὸν δυσηρέστουν. Ἡμεῖς ὑπεθέσαμεν ὅτι ἐβάρυνε τὴν συνείδησίν του κανὲν δυτυχὲς θῦμα τῆς τρομερᾶς τέχνης του. Ἐν

ἦτο δυνατὸν νὰ περάσῃ ἀπὸ τὴν ἰδέαν τινὸς ὅτι ἦτο δειλός. Ὑπάρχουν ἄνθρωποι, τῶν ὁποίων τὸ ἐξωτερικὸν ἀπομακρύνει τοιαύτας σκέψεις. Αἴφνης ἕνα ἀπροσδόκητον συμβὰν ἐξέπληξεν ὅλους μας. Μίαν φορὰν περὶ τοὺς δέκα ἀξιωματικοὶ τοῦ τάγματός μας, ἐγευματίζαμε εἰς τοῦ Σιλβίου. Κατὰ συνήθειαν ἐπίναμε κατὰ κόρον. Μετὰ τὸ γεῦμα παρακαλέσαμε τὸν ἀμφιτρύωνά μας, νὰ μᾶς κάμῃ τὸν μπάγκον. Ἐπὶ πολλὴν ὥραν ἠρνεῖτο, διότι σχεδὸν ποτὲ δὲν ἔπαιζεν· ἐπὶ τέλους συγκατετέθη καὶ διέταξε νὰ φέρουν τὰ χαρτιὰ καὶ ἤρχισε νὰ μοιράζῃ. Τὸν περικυκλώσαμε καὶ τὸ παιγνίδι ἤρχισεν. Ὁ Σίλβιος κατὰ τὴν συνήθειαν παίζων ἐτήρει σιγὴν καὶ οὔτε ἐφιλονεικοῦσεν, οὔτε ἔδιδεν ἐξηγήσεις. Ἐὰν ὁ πονταδόρος ἔκαμε λάθος ἀμέσως ἐπλήρωνε τὸ ὑπόλοιπον ἢ ἐσημείωνε τὸ περίσσευμα. Αὐτὸ ἡμεῖς τὸ ἐγνωρίζομεν καὶ τὸν ἀφήναμεν νὰ διευθύνῃ ὅπως θέλῃ. Μεταξύ μας εὑρίσκετο καὶ εἷς ἀξιωματικὸς πρό τινος μόλις μετατεθεὶς εἰς τὸ τάγμα μας, ὅστις παίζων ἀφηρημένα ἐσημείωνε περισσότερα. Ὁ Σίλβιος ἐπῆρε τὴν κιμωλίαν καὶ ἐξίσωσε τὸν λογαριασμὸν κατὰ τὴν συνήθειάν του. Ὁ ἀξιωματικὸς νομίσας ὅτι ἔκαμε λάθος τοῦ ἔκαμε τὴν παρατήρησιν. Ὁ Σίλβιος ἐσιώπα ἐξακολουθῶν νὰ διανέμῃ τὰ χαρτιά, ὁ ἀξιωματικὸς ὅμως ἀπολέσας τὴν ὑπομονὴν ἔλαβε τὴν βούρτσαν καὶ ἔσβυσεν ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἐνόμιζεν ὡς κατὰ λάθος γραφέντα. Ὁ Σίλβιος τὰ ἐσημείωσεν ἐκ νέου. Ὁ ἀξιωματικὸς ἠρεθισμένος ἐκ τοῦ πολλοῦ οἴνου, ἀπὸ τὸ παιχνίδι καὶ ἀπὸ τοὺς γέλωτας τῶν συντρόφων του, ἐθεώρησεν ἑαυτὸν σοβαρῶς προσβληθέντα, ἐξωργίσθη καὶ ἁρπάσας ἐκ τῆς τραπέζης τὸ χαλκοῦν κηροπήγιον τὸ ἐξεσφενδόνισεν κατὰ τοῦ Σίλβιο, ὁ ὁποῖος μόλις δι' ἐπιτηδείου κινήσεως κατώρθωσε νὰ ἀποφύγῃ τὸ κτύπημα. Ἡμεῖς φυσικῶς ἐσυγχίσθημεν. Ὁ Σίλβιος ἠγέρθη, ἦτο πελιδνὸς ἀπὸ τὴν ὀργήν, καὶ μὲ σπινθηροβολοῦντας ὀφθαλμοὺς εἶπεν: «Ἀξιότιμε κύριε, σᾶς παρακαλῶ νὰ ἐξέλθητε καὶ νὰ εὐχαριστεῖτε τὸν Θεὸν ὅτι τοῦτο συνέβη ἐδῶ εἰς τὸ σπίτι μου». Δὲν ἀμφεβάλλαμεν διὰ τὰ ἐπακόλουθα καὶ ἐθεωρούσαμεν τὸν νέον σύντροφόν μας φονευμένον.

Ὁ ἀξιωματικὸς ἐξῆλθεν εἰπὼν ὅτι διὰ τὴν γενομένην προσβολὴν εἶναι ἕτοιμος ν' ἀπαντήσῃ ὅπως θὰ ἤθελεν ὁ τὸν μπάγκον κρατῶν κύριος. Τὸ παιχνίδι ἐν τούτοις ἐξηκολούθησεν μερικὰ ἀκόμη λεπτά, ἀλλ' ἡμεῖς βλέποντες ὅτι ὁ οἰκοδεσπότης δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ παίξῃ, ἀπήλθομεν ὁ εἷς κατόπιν τοῦ ἄλλου. Μετέβημεν εἰς τὰς οἰκίας μας ὁμιλοῦντες περὶ τῶν διακοπῶν, αἱ ὁποῖαι ἐπλησίαζον.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

Εἰκὼν ἐκ τῆς «Παπίσσης»

Τὴν ἑπομένην εἰς τὸν ἱππόδρομον ἐρωτούσαμεν ἐὰν εἶναι ζωντανὸς ὁ δύστυχος ὁ ἀνθυπολοχαγός, ὅτε μετ' ὀλίγον ἀναφαίνεται μεταξύ μας. Ἠρωτήσαμεν καὶ αὐτὸν περὶ τῶν διατρεξάντων, μᾶς ἀπήντησεν ὅμως ὅτι περὶ τοῦ Σίλβιο δὲν εἶχεν ἀκόμη καμμίαν εἴδησιν. Αὐτὸ μᾶς ἐξέπληξε. Μετέβημεν εἰς τοῦ Σίλβιο καὶ τὸν εὕρομεν εἰς τὴν αὐλὴν **καθίζοντα σφαῖραν ἐπὶ σφαίρας εἰς τὸν ἄσσον,** ὁ ὁποῖος ἦτο κολλημένος ἐπὶ τῆς θύρας. Μᾶς ἐδέχθη ὡς συνήθως, χωρὶς νὰ ἀναφέρῃ οὔτε λέξιν περὶ τοῦ χθεσινοῦ ἐπεισοδίου. Ἐπέρασαν τρεῖς ἡμέραι καὶ ὁ ἀνθυπολοχαγὸς ἦτο ἀκόμη ζωντανός. Διηρωτώμεθα μετ' ἀπορίας: «εἶναι δυνατὸν ὁ Σίλβιο νὰ μὴν ἔλθῃ στὰ χέρια». Ὁ Σίλβιο δὲν ἐμονομάχησεν, ἀλλ' ἱκανοποιήθη μὲ μικρὰν ἐξήγησιν καὶ συνεφιλιώθη.

Ἡ διαγωγὴ αὕτη τοῦ Σίλβιο ἀπήρεσεν εἰς τὴν νεολαίαν. Ἡ ἀνανδρία ὀλιγώτερον παντὸς ἄλλου συγχωρεῖται ὑπὸ τῶν νέων στρατιωτικῶν, οἱ ὁποῖοι εἰς ταύτην συνήθως βλέπουν τὸ ὕψος τῶν ἀνθρωπίνων προτερημάτων καὶ τὴν συγχώρησιν κάθε ἄλλου ἐλαττώματος. Ἀλλ' ὅμως ὀλίγον κατ' ὀλίγον ὅλα ἐλησμονήθησαν καὶ

ὁ Σίλβιο ἀπέκτησεν ἐκ νέου τὴν παλαιάν του ἐπιρροήν.

Ἐγὼ μόνος δὲν ἠμποροῦσα νὰ τὸν πλησιάσω. Ἐκ φύσεως ρωμαντικός, πρῶτος ἐγὼ ἀπὸ ὅλους ἀφωσιώθην εἰς τὸν ἄνθρωπον τοῦτον, τοῦ ὁποίου ὁ βίος ἦτο αἴνιγμα καὶ ὁ ὁποῖος μοὶ ἐφαίνετο ὡς ἥρως κάποιας μυστικῆς ἱστορίας. Ἐκεῖνος μὲ ἠγάπα· τοὐλάχιστον ὅταν ἦτο μόνος μαζί μου ἄφινε κατὰ μέρος τὴν ὀξεῖάν του κακαλογίαν καὶ ὡμίλει περὶ διαφόρων πραγμάτων μὲ καλοκαγαθίαν καὶ μὲ εὐχαρίστησιν. Μετὰ τὴν ἀτυχῆ ἐκείνην ἑσπέραν, ἡ ἰδέα ὅτι ἡ τιμή του ἐκηλιδώθη καὶ δὲν ἐκαθαρίσθη ὅπως ἔπρεπε, μὲ ἠμπόδιζε νὰ συναναστρέφωμαι μαζί του ὡς πρίν. Ἐντεπόμην καὶ νὰ τὸν κοιτάξω ἀκόμη. Ὁ Σίλβιο ἦτο ἐξυπνώτατος καὶ πεπειραμένος ἄνθρωπος, ὥστε τὸ παρετήρησε. Καὶ ἐθλίβη· δύο φορὲς παρετήρησα ὅτι ἦτο πρόθυμος νὰ ἐξηγηθῇ μαζί μου. Ἐγὼ ὅμως τὸν ἀτέφευγα καὶ ὁ Σίλβιο ἀπεμακρύνετο. Ἀπὸ τότε εἴδαμεν ἀλλήλους μόνον ἐμπρὸς εἰς τοὺς συντρόφους μας. Οἱ παλαιοὶ εἰλικρινεῖς διάλογοι μας διεκόπησαν.

Οἱ κάτοικοι τῆς πρωτευούσης δὲν ἔχουν ἀκριβῆ ἀντίληψιν περὶ τῶν χωρικῶν πραγμάτων καὶ τῶν μικρῶν πόλεων. Ἡ ἀναμονὴ τοῦ ταχυδρομείου εἶναι εἰς τὰ μικρὰ μέρη ζήτημα τῆς ἡμέρας. Κάθε τρίτη καὶ παρασκευὴ οἱ ἀξιωματικοὶ συνηθροίζοντο ἐκεῖ ἀναμένοντες ἄλλοι χρήματα, ἄλλοι ἐπιστολὰς καὶ ἄλλοι τὰς ἐφημερίδας. Τὰ πακέτα ἠνοίγοντο καὶ τὰ νέα μετεδίδοντο, καὶ οὕτως παρουσιάζετο μία πολὺ ζωηρὰ εἰκών. Ὁ Σίλβιο ἐλάμβανε πάντοτε σχεδὸν γράμματα συστημένα, ἀποστελλόμενα εἰς τὸ τάγμα μας καὶ συνήθως εὑρίσκετο μεταξὺ ἡμῶν. Μίαν φορὰν τοῦ ἔδωσαν ἕνα δέμα, τὸ ὁποῖον ὁ Σίλβιο ἀπεσφράγισε μὲ ἀνυπομονησίαν. Διατρέχων μίαν ἐπιστολὴν ἡ μορφή του ἠστραψε. Οἱ ἀξιωματικοί, προσηλωμένοι εἰς τὰς ἰδικάς των ἐπιστολάς, δὲν παρετήρησαν τίποτε.

— Κύριοι, εἶπεν εἰς αὐτούς ὁ Σίλβιο, αἱ περιστάσεις ἀπαιτοῦν ταχέως νὰ ἀπουσιάσω ἀπ' ἐδῶ, φεύγω τὴν νύκτα, ἐλπίζω δὲ ὅτι δὲν θὰ ἀρνηθῆτε νὰ γευματίσετε σὲ μένα διὰ τελευταίαν φοράν. Περιμένω καὶ σᾶς, προσέθεσεν ἀποταθεὶς πρὸς ἐμέ, σᾶς περιμένω δίχως ἄλλο.

Ἔφθασα εἰς τοῦ Σίλβιο τὴν ὡρισθεῖσαν ὥραν καὶ εὗρῆκα ἐκεῖ ὅλον τὸ τάγμα σχεδόν. Αἱ ἀποσκευαὶ τοῦ Σιβλίου ἦσαν ἕτοιμοι πρὸς μεταφοράν. Οἱ πυροβοληµένοι τοῖχοι ἦσαν γυμνοί. Ἐκαθίσαμεν εἰς τὴν τράπεζαν. Ὁ ἀμφιτρύων ἦτο εἰς ἄκρον εὔθυμος καὶ ἡ εὐθυμία του μετεδόθη καὶ εἰς ἡμᾶς. Τὰ πώματα τῶν φιαλῶν ἐκροτοῦσαν εἰς ἕκαστον λεπτόν, τὰ ποτήρια διαρκῶς ἤφριζαν καὶ ἡμεῖς εὐχόμεθα κατευόδιον καὶ πᾶν ἀγαθὸν εἰς τὸν ἀναχωροῦντα. Ἀπὸ τὸ τραπέζι ἠγέρθημεν ἀργά, περὶ τὸ ἑσπέρας. Ὅταν διενέμοντο τὰ πιλίκια τῶν ἀξιωματικῶν ὁ Σίλβιο ἀποχαιρετῶν ὅλους μὲ ἐπῆρεν ἀπὸ τὴν χεῖρα καὶ μὲ ἐσταμάτησε τὴν στιγμὴν ποῦ ἑτοιμαζόμην νὰ ἀπέλθω.

— Εἶναι ἀνάγκη νὰ ὁμιλήσω μαζί σας, μοῦ εἶπε σιγά.

Ἔμειναν. Οἱ ξένοι ἔφυγαν. Ἐμείναμεν μόνοι οἱ δύο μας, ἐκαθήσαμεν ὁ εἷς ἀπέναντι τοῦ ἄλλου καὶ σιωπῶντες ἐκαπνίζαμεν πίπες. Ὁ Σίλβιο ἦτο ἔμφροντις, δὲν ὑπῆρχε πλέον οὐδὲ ἴχνος τῆς σπαμωδικῆς εὐθυμίας του. Ἡ σκυθρωπότης του, οἱ ἀστράπτοντες, ὀφθαλμοί του καὶ ὁ πυκνὸς καπνός, ὁ ὁποῖος ἐξήρχετο τοῦ στόματός του, τὸν ἔκαμαν νὰ ὁμοιάζῃ πρὸς διάβολον. Παρῆλθον λεπτά τινα καὶ ὁ Σίλβιο διέκοψε τὴν σιωπήν.

— Πιθανὸν ἡμεῖς ποτὲ πλέον νὰ μὴ συναντηθῶμεν, εἶπε, πρὸ τοῦ χωρισμοῦ μας ἐπεθύμουν νὰ ἐξηγηθῶ μαζί σας, γνωρίζετε, ἴσως, ὅτι ἐγὼ πολὺ ὀλίγον ἐνδιαφέρομαι τὸ τί λέγει ὁ κόσμος γιὰ μένα, γιὰ σᾶς ὅμως διαφέρει τὸ πρᾶγμα, ἐσᾶς σᾶς ἀγαπῶ καὶ θὰ ἦτο ἄδικον νὰ ἀφήσω νὰ σᾶς μείνῃ κακὴ περὶ ἐμοῦ ἐντύπωσις.

Ἐσώπησε καὶ ἤρξατο νὰ πληρώνῃ τὴν πίπαν του, ἐγὼ ἐσιώπων διατηρῶν χαμηλωμένους τοὺς ὀφθαλμούς.

— Σᾶς ἐφάνη παράξενον, ἐξηκολούθησε, γιατὶ δὲν ἐζήτησα τότε ἱκανοποίησιν ἀπὸ τὸν τρελλὸν ἐκεῖνον μεθυσμένον, τὸν P.. Εἶσθε σύμφωνος ὅτι ἡ ἐκλογὴ τοῦ ὅπλου μοῦ ἀνῆκε, ἄρα ἡ ζωή του ἦτο εἰς τὰς χεῖράς μου καὶ ἡ ἰδική μου σχεδὸν ἐκτὸς κινδύνου, ἠμποροῦσα νὰ κάμω νὰ πιστευθῇ ὅτι ἡ ἐπιείκειά μου ὠφείλετο εἰς τὴν καλοκαγαθίαν μου, ἀλλ' ὅμως δὲν δύναμαι νὰ ψευσθῶ. Ἐὰν ἠμποροῦσα νὰ τιμωρήσω τὸν P... δίχως νὰ ἐκθέσω τὴν ζωήν μου, ποτὲ τότε δὲν θὰ τὸν συνεχώρουν.

Παρετήρησα τὸν Σίλβιο μὲ ἀπορίαν. Τοιαύτη ἐξομολόγησις πολὺ μὲ ἐξέπληττε. Ἐξηκολούθησε.

— Ἔτσι, ἐγὼ δὲν ἔχω τὸ δικαίωμα νὰ ὑποβάλω τὸν ἑαυτόν μου εἰς κίνδυνον. Ἐξ ἔτη πρὶν ἐραπίσθην ὑπό τινος καὶ ὁ ἐχθρός μου ζῇ.

Ἡ περιέργειά μου ἐκορυφώθη.

— Θὰ ἐμονομαχήσατε; ἠρώτησα.

— Ἐμονομάχησα καὶ ἰδοὺ τὸ ἐνθύμιον τῆς μονομαχίας μας. Καὶ ἐγερθεὶς ἐξήγαγε ἀπὸ ἓν κυτίον πιλίκων τι μὲ χρυσοῦν ἐπιλόφιον καὶ τὸ ἐφόρεσε. Ἦτο τρυπημένον ὀλίγον τι ἄνωθεν τοῦ μετώπου.

— Γνωρίζετε, ἐξηκολούθησεν ὁ Σίλβιο, ὅτι ὑπηρέτησα εἰς τὸ *** τάγμα τῶν Οὐσσάρων. Ὁ χαρακτήρ μου σᾶς εἶναι γνωστός: ἐσυνήθισα νὰ πρωτεύω ἐκ νεοτητός μου, ἦτο τὸ πάθος μου τοῦτο. Εἰς τὸν καιρόν μας ἡ ἀταξία ἦτο τοῦ συρμοῦ. Ἐγὼ ἤμην ὁ περισσότερον ἄτακτος εἰς τὸν στρατόν. Ἐκαυχώμεθα διὰ τὰ μεθύσια μας. Ἐγὼ περνοῦσα τὸν ἐξυμνούμενον ἔνδοξον Μπουρτσόβ, ὑπὸ τοῦ Δενὶς Δαβιδόβ. Μονομαχίαι εἰς τὸ τάγμα μας συνέβαινον κάθε λεπτόν. Εἰς ὅλας σχεδὸν ἐλάμβανον μέρος ἢ ὡς μάρτυς ἢ ὡς ἐνεργὸν πρόσωπον. Οἱ συντροφοί μου μ' ἐκτιμοῦσαν καὶ οἱ διοικηταὶ τοῦ τάγματος μας μ' ἐθεωροῦσαν ὡς ἀναγκαῖον κακόν ..

(Τὸ τέλος εἰς τὸ προσεχές).

(Ἐκ τοῦ Ρωσσικοῦ). **Ν. Καστρινός.**

ΣΤΗΣ ΚΑΡΥΔΙΑΣ ΤΟΝ ΗΣΚΙΟ

Γράμματα ἀπὸ τὸ χωριό,
χαρισμένα τοῦ Νίκου Ζαρίφη

ΚΑΣΤΡΑΚΙ, 2 ΤΟΥ ΑΛΩΝΑΡΗ.

ΝΙΚΟ ΜΟΥ,

Τὸ χωριό μου μὴν περιμένῃς νὰ σὲ τὸ περιγράψω. Φαντάσου ἕνα χωριουδάκι μοναχικό, μὲ τὰ μικρὰ πλιθοχτισμένα του σπιτάκια, ξαπλωμένο στὰ πόδια κάποιου βουνοῦ, μὲ τὸ νερόμυλό του, τὸ ποτάμι του, τὴν πλατέα καὶ τὸν ἀπαραίτητο πλάτανο στὴ μέση. Φαντάσου ἀκόμη καὶ μιὰ ἐκκλησοῦλα μὲ τὸ ψιλόφωνο σήμαντρό της κ' ἕνα ἀσπρομάλλη γέροντα Παπᾶ, καλόγνωμο ὅσο θέλεις, καὶ θἄχῃς τὴν ἁπλόγραμμη ζουγραφιὰ τοῦ μονάκριβου χωριοῦ μου.

Κάθουμαι στὸ σπιτάκι τοῦ Παπᾶ. Στάθη τὸν λένε τὸνομά του. Ἡ παπαδιά του, ἡ πρεσβυτέρα ὅπως τὴν λέει ὁ Παπᾶς, εἶναι χρυσῆ γυναῖκα κι' ὁ γυιός τους φρόνιμο παιδί. Μόνο ποῦ γυρνάει πάντα ξυπόλυτος κ' ἔχει μιὰ μανία νὰ σφυρίζῃ.

Τὸ σπιτάκι τοῦ Παπᾶ εἶναι ἀσπροβαμμένο, ὅπως τὰ περισσότερα σπιτάκια τοῦ χωριοῦ, καὶ τὰ παράθυρά του τὰ περικυκλόνει μιὰ περήφανη δράνα. Τώρα, ποῦ σὲ γράφω, κάθουμαι σ' ἕνα παραθυράκι δυσμικό. Εἶναι βράδυ. Πέρα ξαπλώνεται ὁ ξανθοπράσινος κάμπος, μουχρὸς ἀπὸ τὸ σύθαμπο τὸ βραδυνὸ καὶ πιὸ πέρα τὸν κόβει ἀπότομα τὸ θεόρατο βουνό.

Κι' ὁ ἥλιος βασιλεύει! . . .

Μιὰ ἁρμονία πολύχρωμη «ὁποῦ δὲν ἔχει ὄνομα κ' ἔχει περίσσια κάλλη» ἀργοδιαβαίνει τὴν κορυφὴ τοῦ βουνοῦ κι' ὁ γρύλλος ἀπὸ τὰ ξερόκλαδα σφυρίζει τὰ αἰώνια παράπονά του. Τὰ θλιμμένα μουκανίσματα τῶν βωδιῶν ἀργοκλαῖν κάτω στὰ ἀτλόχωρα λειβάδια κ' ἐγὼ πονῶ . . . πονῶ . . . ὤ! πῶς πονῶ αὐτὴν τὴν ὥρα! . . .

3 ΤΟΥ ΑΛΩΝΑΡΗ, ΠΡΩΙ.

Κοιμήθηκα ἕναν ὕπνο ἀγγελικό. Στὴν Πόλη δὲν μπορεῖ νὰ κοιμηθῇ κανεὶς ἔτσι ὡραῖα. Τὸ στρῶμά μου, ὅπως τοὺς παράγγελα στρώθηκε στὸ παράθυρο κοντὰ καὶ τὰ σεντόνια του μύριζαν ἀκόμη ἀπὸ σαποῦνι. Ξύπνησα, φαίνεται, πολὺ ἀργά. Οἱ χωρικοὶ ἔλειπαν οἐ ἁλώνια κι' ὁ Παπαστάθης τρεῖς ὧρες σωστὲς ποῦ τελείωσε τὸν ὄρθρο. Μιὰ ὥρα τώρα ποῦ μὲ περίμεναν μὲ τὸ δάσκαλο νὰ κάνουμε ἕναν περίπατο ὡς τὸ Νερόμυλο. Εἶδες; Παρ' ὀλίγο νὰ ξεχάσω νὰ σὲ συστήσω τὸ δάσκαλο. Μὴν τρομάζῃς, ἀγαπητέ. Τονὲ γνώρισα ἐψές. Εἶναι ἕνας ἄνθρωπος πολὺ πραχτικὸς καὶ λίγο δάσκαλος. Ξέρει, εἶναι ἀλήθεια, τὰ ἀνώμαλα καὶ τοὺς δυϊκούς, ξέρει ὅμως καὶ πολὺ καλλίτερα νὰ περιποιῆται τὸ χωραφάκι του, νὰ φυτεύῃ πατάτες, κρομύδια, σαλατικὰ καὶ νὰ κάμῃ λίγο πολὺ καὶ τὸν ψάλτη.

Καλὸς ἄνθρωπος γιὰ συντροφιά.

Ἕνα πρᾶμα μοναχὰ δὲ θὰ τοῦ συχωρέσω ποτές. Τίς πατάτες ἀδύνατο νὰ τὶς πῇ πατάτες. Καὶ μὲ πιάνουν κάτι γέλοια σὰν τὸν ἀκούω νὰ μιλῇ γιὰ τὰ ***γεώμηλά*** *του!*

— Τί γελᾷς! Ἔτσι τὰ συνήθισα, ἀδελφέ.

— Μὰ πρέπει νὰ τὰ ξεσυνηθίσῃς. Εἶναι ἀηδία. Σήμερα τὰ ***γεώμηλα*** *χαλνοῦν τὸ στομάχι. Τοῦ κάκου! Τὸ γουδὶ τὸ γουδοχέρι ἐκεῖνος.*

Βράδυ.

Γυρίσαμε ἀπὸ τὸ νερόμυλο κατακουρασμένοι καὶ πεινασμένοι. Φάγαμε, εἶν' ἀλήθεια, ἐκεῖ ροδάκινα καὶ σιταρένιο ψωμὶ μὲ πεπόνι, μά . . . ξέρεις τί θὰ πῇ βουνήσιο ἀγέρι καὶ κρούσταλλο νερό; Τρώγεις, κοὶ διψᾷς, πίνεις καὶ πεινᾷς καὶ πάλε τρώγεις καὶ ξαναδιψᾷς καὶ ξανατρώγεις . . . καὶ ἀπορεῖς καὶ σὺ ποῦ τὴν ἠύρες τέτοια ὄρεξη διαβολεμένη.

Ὁ περίπατος αὐτὸς στὸ νερόμυλο μ' ἄρεσε πολύ. Κεῖνο τὸ μονοπάτι π' ἀνεβαίνει κορδελιαστὰ τὸ φρῦδι τοῦ βουνοῦ, ὕστερα τὸ πέρασμα τοῦ ποταμιοῦ, ἀπ' ἕνα ξυλένιο γιοφῦρι, κεῖνες οἱ θεόρατες καρυδιές, βαθιοπράσινες δεξιὰ ζερβὰ καὶ ἡ ἀτέλειωτη φλυαρία τῶν πουλιῶν . . . ὅλα τρέλλα, τρέλλα!

Ὁ Νερόμυλος πάλι; Μόνο σὲ κάτι σπάνια δελτάρια μπορεῖ νὰ διῇ κανεὶς τέτοιο χαριτωμένο σκίτσο, κεντημένο στὴ βελουδένια ποδιὰ τοῦ βουνοῦ. Σὰν εἶδα ἀπὸ μακρυὰ τὸν τροχό του νὰ γυρνᾷ, θυμήθηκα κεῖνο τὸ τραγουδάκι ποῦ διαβάζαμε μικροὶ στὸ ἀναγνωστικό μας μιὰ φορά:

«Ὁ μῦλος γυρίζει, ὁ μῦλος κροτεῖ,
«ἄ! πόσο μ' ἀρέσει καὶ μ' εὐχαριστεῖ!
«Τὶκ, τάκ, τίκ, τάκ!

Τὸ θυμᾶσαι; Στὴν ἀντικρυνή του σεδίδα εἶχε καὶ τὸ νερόμυλο ζωγραφισμένο μ' ἕνα μεγάλο τροχό. Νά, θαρρῶ πὼς τονὲ βλέπω. Ἤμασταν στὴ δευτέρα τάξη τότες καὶ καθούμασταν στὸ τελευταῖο θρανίο πάντα. Εἴχαμε κ' ἐκεῖνο τὸ δάσκαλο μὲ τὴ χοντρὴ ἀλυσίδα τοῦ ρολογιοῦ καὶ μὲ τὰ μεγάλα γυαλιά, ποῦ τονὲ φώναζες κουκουβάγια, ἀθεόφοβε! Γειά σου.

Χαρικλῆς

Ὁ ἀγορευτὴς μὲ ὕφος δραμματικὸν λέγει:
— Γνωρίζει κανεὶς ἀπὸ σᾶς ἕνα ἄνδρα τέλειον;
Εἰς τὴν αἴθουσα νεκρικὴ σιγή.
— Γνωρίζει κανεὶς σας, ἐξηκολούθησε, μίαν τελείαν γυναῖκα;
Τότε μιὰ γυναικοῦλα μαυροφορεμένη ἐσηκώθη ἀπὸ τὸ ἄκρον τῆς αἰθούσης.
— Ὑπῆρχε μιά. Συχνὰ ἄκουσα γι' αὐτήν, ἀλλὰ ἀπέθανε. Ἦτο ἡ πρώτη γυναῖκα τοῦ συζύγου μου.

Ἐκεῖνος — νυμφεύσου με καὶ θὰ συμμερίζομαι τὰς λύπας σας.
Ἐκείνη — Ἀλλὰ δὲν ἔχω λύπας.
Ἐκείνη — Μὰ θὰ ἔχῃς ὅμα μὲ νυμφευθῇς, ἀγάπη μου.

ΜΟΝΟΚΟΝΤΙΛΙΕΣ

Ο ΧΡΟΝΟΣ ΕΙΝΑΙ...

Δὲν ξεύρω τί σημασία δίνει ὁ καθένας σας στὸν καιρό του, στὸν καιρὸ ποῦ ἐργάζεται ἢ σ' ἐκεῖνο π' ἀφίνει νὰ φεύγῃ ἔτσι στὰ εὔκαιρα. Τὸ ἕνα εἶναι ἀνάγκη καὶ τἄλλο ἀπόλαυση· καὶ εἶναι βέβαιό πως ἡ ἀνάγκη εἶναι πάντοτες ἀγγαρειὰ καί... dolce far niente.

Ὅτι καὶ νὰ μὲ ποῦν, ὁ ἀφορισμὸς αὐτὸς εἶναι ἡ γενικὴ πεποίθηση τοῦ κόσμου· καὶ εἶναι ψεύτης καὶ ὑποκριτὴς ὅποιος τολμᾷ νὰ λέῃ τὸ ἐνάντιο. Ὅπως καὶ ἂν ἦναι ὅμως, ἐδῶ δὲν πρόκειται γι' αὐτό. Δὲ μ' ἐνδιαφέρει διόλου τί διάκρισιν κάνει ὁ καθένας μεταξὺ τοῦ καιροῦ τῆς δουλειᾶς καὶ τῆς ἀργίας. Αὐτὴ εἶναι λεπτομέρεια χωρὶς σημασία, ἢ ἂν θέλετε, εἶναι ἄλλο ζήτημα. Ἐδῶ πρόκειται ἁπλῶς γιὰ τὸν καιρὸ ποῦ φεύγει, ἀδιάφορο πῶς. Φεύγει ὁ καιρὸς θὰ πῇ φεύγ' ἡ ζωή. Καὶ ἡ ζωὴ φεύγει γιὰ πάντα καὶ πέρνει μαζί της ἀγῶνες, λαχτάρες, κόπους, ἵδρο, χαρές, λύπες· ὅλα μαζί, ἢ ξέχωρα, ἢ κάτι τις ἀπ' ὅλα· κι' ἀπὸ πίσου της ἀφίνει ἀναμνήσεις, ἀφίνει τὴν ἱστορία. Περασμένα μεγαλεῖα ἢ ἀθλιότητες. Περασμένα ξεχασμένα· θέλουν νὰ ποῦν μερικοὶ πως ὁ ἄνθρωπος ζῇ μὲ τὴν ἀνάμνηση. Πλάνη. Τὸ μόνο πρᾶμα ποῦ ἡ ζωὴ πέρνει μαζί της, ἀφίνοντας πίσω τὸ παρελθόν, ἀνήκει κι' αὐτὸ στὸ μέλλον. Εἶναι ἡ ἐλπίδα. Καὶ ἡ ἐλπίδα εἶναι τὸ ποτάμι τῆς λήθης, ποῦ πνίγει τὸ παρελθόν. Εἶναι τὸ μέλλον. Τὸ παρελθὸν εἶναι θάνατος, τὸ μέλλον εἶναι ζωή. Τὸ παρελθὸν εἶναι φορτίο, ποῦ ὁ καθένας καταγίνεται νὰ ξεκάνῃ καὶ τὸ ξεκάνει ὅπως μπορεῖ. Τὸ πολὺ-πολύ, μπορεῖ νὰ πῇ κανεὶς ὅτι καμμιὰ φορὰ τὸ φορτίο αὐτὸ μᾶς φαίνεται τόσο εὐχάριστο ὥστε καταγινόμαστε νὰ τὸ διατηρήσουμε, νὰ μὴν το χάσουμε Παραδείγματος χάρη γεννιέσαι πλούσιος ἢ ὑγιὴς καὶ ἀγωνίζεσαι νὰ διατηρήσῃς τὸν πλοῦτο ἢ τὴν ὑγεία σου. Αἰσθάνεσαί πως ἡ κόρη ποῦ λατρεύεις ἐνδιαφέρεται γιὰ σένα καὶ τρέμεις, λαχταρᾷς, μὴ σβύσῃ ἡ ἀγάπη της. Ἂν καλοσκεφτῇς ὅμως, ἐκεῖνό που σ' ἐνδιαφέρει σ' αὐτὲς τὶς περιστάσεις εἶναι πάλι τὸ μέλλον. Τί ἀπομνήσκει ἀπὸ τὴ χτεσινὴ εὐτυχία μπροστὰ στὸ σκοτάδι τὸ ἀδηλο ποῦ σκεπάζει τὸ μέλλον; Ἀνεβαίνεις τὸν ἀνήφορο μὲ τὰ πόδια ἢ καβάλλα. Ὅταν φτάξῃς στὴν κορφὴ ξεχνᾷς τὸ πῶς ἤρτες. Δὲν ἔχει σημασία. Ὅταν πεινᾷς λίγο σὲ μέλλει μὲ τὶ θὰ χορτάσῃς. Τὸ ζήτημα εἶναι νὰ χορτάσῃς. Κι' ὅταν γεμίσῃς τὴν κοιλιά σου μὲ σκέτο ψωμί, εἶσαι χορτάτος ὅπως κ' ἐκεῖνος ποῦ γευμάτισε μὲ πέντε-ἕξη λογιῶ φαγιὰ καὶ μὲ ἀσημένια σερβίτσια. Ἀπόδειξη ποῦ δὲν μπορεῖς νὰ δοκιμάσῃς τὸ πιὸ ἀκριβὸ φαγὶ ὅταν εἶσαι χορτάτος. Σὲ προξενεῖ μάλιστα ἀηδία. Ἡ φροντίδα, ποῦ σ' ἀπασχολεῖ ἅμα χορτάσῃς, εἶναι τοῦ αὐριανοῦ φαγητοῦ. Εἶναι τὸ μέλλον καὶ δουλεύεις προσπαθώντας νὰ γευματίζῃς καλήτερα στὸ ἑξῆς.

Ὁ σκοπὸς λοιπὸν εἶναι ἡ πραγματοποίησις τῆς ἐλπίδος. Τὸ μέσο, εἴπαμε, δὲν ἔχει σημασία. Ἡ ἀρχή... οὔτε λόγος νὰ γένεται. Μηήοκει τὸ παρόν. Αὐτὸ εἶναι ποῦ μᾶς σκοτίζει, γιατὶ μόν' αὐτὸ αἰσθάνεσαι πραγματικά. Εἶναι ὁ δρόμος τοῦ ἀνήφορου, ἢ τὸ φαγὶ ποῦ τρῶς γιὰ νὰ χορτάσῃς. Τὴν ὥρα ποῦ βαδίζεις σκυφτὸς καὶ ἱδρόνεις, ζουλεύεις τὸν ἄλλο ποῦ πηγαίνει μὲ τὸ αὐτοκίνητο καὶ σ' ἀφίνει πίσου του. Αὐτὸς εἶναι ὁ καϋμός. Μπορεῖς νὰ ξεχάσῃς τὸ παρελθόν, νὰ φανταστῇς ὅπως σ' ἀρέσει τὸ μέλλον, μὰ τὸ παρόν τὸ ἀκαταπολέμητο, τὸ ἀδυσώπητο παρόν, θά το ὑποφέρῃς ὅτι κι' ἂν εἶσαι: ἑκατομμυριοῦχος ἢ ζητιάνος. Κι' αὐτὸ ἐπειδὴ τὸ παρὸν βαστᾷ πάντα μιὰ στιγμή. Ἡ στιγμὴ ποῦ προηγεῖται ἀνήκει στὸ παρελθὸν κ' ἐκείνη ποῦ ἔρχεται ἀμέσως εἶναι τὸ μέλλον καί... «πολλὰ μεταξὺ κύλικος πέλλει καὶ χείλεος ἄκρου».

Ἡ ἀξία, ἡ σημασία ποῦ συνειθίζουμε νὰ δίνουμε στὴ ζωὴ εἶναι ἡ ἀξία τοῦ παρόντος. Γιὰ νὰ μὲ καταλάβετε συλλογιστεῖτέ πως ἡ ζωὴ ἀξίζει γιὰ τὸν καθένα ἀνάλογα μὲ τὴν ψυχικὴ κατάστασι ποῦ τὸν κατέχει τὴν ὥρα ποῦ τὸν ρωτᾷς γι' αὐτὸ τὸ ζήτημα. Εἶναι σὰν νὰ ποῦμε, ἕνα χρεώγραφο, ποῦ ποτὲς δὲν ἔχει σταθερὴ ἀξία.

Σταμάτησ' ἕνα διαβάτη, ποῦ διασκελίζει τρεχάτος τὴ Γέφυρα μὲ τὴν κάψη τοῦ μεσημεριοῦ. Θὰ βλαστημάῃ τὴν ὥρα που γεννήθηκε. Ἂν τονε συναντήσῃς τὸ βράδυ στὸ Βοπόρι τοῦ Βόσπορου ἢ τοῦ νησιοῦ, θὰ ἔχῃ διαφορετικὴ γνώμη. Τὸ μεσημέρι ἵδρωνε... πάει, πέρασε. Τώρα πέρνει φρέσκο, πάῃ ναὔρῃ τὴν οἰκογένειά του, ἢ τὴν ἀγάπη του, ἢ πάει ν' ἀπολαύσῃ τὴ ζωὴ ὅπως τὴν ἀντιλαμβάνεται αὐτός. Γιὰ τὴν ὥρα δὲν κάνει τίποτα. Ταξειδεύει Νὰ εἶστε βέβαιος ὅτι τὸ ταξεῖδι αὐτὸ θὰ τὄκανε περπατητός... ἂν μποροῦσε. Δὲ θὰ κουράζουνταν. Περπατεῖ κανεὶς μὲ τὶς ὧρες χωρὶς νὰ κουράζεται καὶ βλαστημάει γῆ καὶ οὐρανὸ σὰν ἀναγκαστῇ νὰ κάνῃ ἕνα βῆμα σὰ δὲν ἔχῃ τὴν ὄρεξη νὰ τὸ κάνῃ. Τὸ ἕνα εἶναι ἀπόλαυση, τὸ ἄλλο ἀγγαρειά. Τὸ πρῶτο εἶναι τὶς περισσότερες φορὲς ἄσκοπο. Τὸ δεύτερο ἔχει πάντα ἕνα σκοπό: Πληρώνεται. Διὸ σημεῖα τοῦ χρόνου. Τὸ ἕνα πάει στὰ χαμένα· τὸ ἄλλο ἀφίνει ἀποτέλεσμα ὑλικό. Ποιὸ ἀξίζει πιὸ πολύ; Ζήτημα ἀντιλήψεως. Ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴ μεζούρα, ποῦ μεταχειρίζεται ὁ καθένας γιὰ νὰ ἐκτιμήσῃ τὸ χρόνο. Dolce far niente, σοῦ λέει ὁ ἕνας· Times is money, σοῦ λέει ὁ ἄλλος. Δυὸ ἀντίποδες. Ποιὸς ἔχει δίκαιο; Καὶ οἱ δυὸ ἔχουνε τὸ σκοπό τους, μὲ τὴ διαφορὰ ποῦ ὁ ἕνας ἐννοεῖ νὰ πολαύσῃ τὴ ζωή, ὅπως τὴ βρίσκει, ἐνῷ ὁ ἄλλος θέλει νὰ τὴν ἀγοράσῃ.

Ὁ ἕνας τρώει κ' εἶν' εὐτυχὴς ὅταν τὸ φαγὶ τοῦ ἀρέσει. Ὁ ἄλλος ἐννοεῖ νὰ ξέρῃ τί τρώει. Ὁ πρῶτος εἶναι ποιητὴς καὶ ὁ δεύτερος... ζυγαριά, ἢ πήχη μὲ τὸ συμπάθειο! φανταστεῖτε τὴν ὁμορφιὰ τῆς ζωῆς, ἂν λογαριαζούνταν μὲ τὸ χρῆμα! Ἂν εἶναι δυνατό, ἀφοῦ εἶναι βέβαιο πῶς πολλὰ πράγματα καὶ ὑλικὰ ἀκόμη εἶναι ἀνεκτίμητα. Μπορεῖ βέβαια ν' ἀγοράσῃ κανεὶς τὸ φιλὶ τῆς ἑταίρας ἢ τοῦ Ἰούδα. Μπορεῖ ν' ἀγοράσῃ

καὶ τὴ θαλαμηγὸ τὴ βαρύτιμη ποῦ θά τονε γυρίσῃ στὸν κόσμο γιὰ νὰ σκορπίσῃ πλοῦτο καὶ νὰ θαμπώσῃ τὴν οἰκουμένη καὶ ν' ἀγοράσῃ ἀπόλαυση ζυγισμένη, πακεταρισμένη καὶ μαρκαρισμένη. Κοπιάστε ὅμως νά μου ἀγοράσετε . . . ἕνα τίποτα· τὸ πρῶτο φιλὶ τῆς χρυσῆς κόρης ποῦ στολίζει τὰ ὄνειρά σας, τὸ θεῖο γέλοιο ποῦ ἀνθίζει στὸ στοματάκι τοῦ μπεμπέ σας, ὅταν σας δίνει τὰ παχουλὰ χεράκια του νὰ τὸ πάρετε ἀγκαλιά, σὰν ξυπνᾷ ἀπὸ τὸν ἀγγελικό του ὕπνο. Ἐλᾶτε νὰ μοῦ πουλήσετε, λοιπόν, τὶς στιγμὲς ἐκεῖνες τῆς ἀνέκφραστης λαχτάρας, τὶς στιγμὲς ποῦ ἔρχουνται μόνες τους καὶ στὸ μεγάλο καὶ στὸ μικρὸ χωρὶς διατυπώσεις, χωρὶς νὰ στοιχίσουν τίποτα, ἔτσι ἁπλά, φυσικά, χωρὶς κόπο, τὶς στιγμὲς αὐτὲς ἤθελα, εἶμαι περιέργος, νὰ μοῦ τις ἐχτιμούσατε. Ἤθελα νὰ ξέρω ποιὰ εἶναι ἡ τρέχουσα τιμὴ τῆς ἀγορᾶς γιὰ μερικὲς στιγμὲς ποῦ ἡ σκέψη σταματᾷ, ὁ νοῦς χάνεται, τὸ λογικὸ κομᾶται κι' ὁ ποιητὴς ξαπλωμένος κατάμονος στ' ἀκρογιάλι τὶς φθινοπωρινὲς νύχτες, κοιτάζει τ' ἀφροκέντητα σκοτάδια τοῦ ἀπείρου. Ὁ Ἀλέξαντρος ζούλεψε τὸ Διογένη, ὅταν γιὰ δῶρο τοῦ ζήτησε νὰ παραμερίσῃ ἀπὸ τὸν Ἥλιο. Ἀγαπῶ κ' ἐγὼ τὸν Ἥλιο, τὴ θάλασσα, τὸ φεγγάρι, τὰ βουνά, τοὺς βράχους, τὰ τρεχάμενα νερά, τ' ἀστέρια, τὰ λουλούδια, τὰ πουλιά. Ἀγαπῶ νὰ ρεμβάζω καὶ πρὸ πάντων . . . νὰ μὴ ρεμβάζω. Θέλω νὰ βλέπω, ν' ἀκούω, ν' ἀνοίγω τὰ μάτια μου, νὰ τὰ σφαλῶ· κι' ὁ νοῦς μου νὰ φεύγῃ καὶ νὰ μ' ἀφίνῃ χωρὶς σκέψη, χωρὶς στοχασμό!

Dolce far niente!

Γι' αὐτὸ φαίνεται καὶ ἡ γνώση τοῦ Ἕλληνα στάθηκε πολὺ σοφὴ καὶ πολὺ βαθειά, ὅταν, στέκοντας νὰ ἐχτιμήσῃ τὸν χρόνο, εἶπε: Χρόνου φείδου, χωρὶς νὰ ὁρίσῃ τὸ πῶς καὶ τὸ γιατί.

Ἡρ. Γ. Πίντζας.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΣΤΕΦΑ

Τὸ δὲ ἀπόγευμα, εἰς τὰς δύο, ἐξεκίνησεν ἀπὸ τὴν **Ἀγάπην** ἡ μεγάλη θριαμβευτικὴ διαδήλωσις. Προηγοῦντο ἔφιπποι πολλοὶ μὲ φαντασιωτικοὺς χρωματιστοὺς διακόσμους, καὶ ἅρματα ἀνθοστόλιστα καὶ σημαιοστόλιστα, φέροντα θριαμβευτάς, ἀπομιμουμένους τύπους τινὰς γελοίους, ὅπως κατὰ τὰς Ἀποκρέω. Εἶπετο λεγεὼν ἀγυιοπαίδων μικρῶν καὶ μεγάλων, φωνασκῶν, μὲ τὸ σῆμα ἐπὶ τοῦ πίλου,—μικρὰν σημαίαν χαρτίνην λευκοκύανον, τὴν ὁποίαν ἐκράτουν ἄκλως εἰς τὴν χεῖρα ὅσοι δὲν εἶχαν πίλον. Ἡ λεγεὼν αὐτὴ περιεκύκλουεν ὅμιλον μουσικῶν ἐν στολῇ. Μετὰ τοῦτους ἤρχετο ὁ ἀρχηγός, καὶ περὶ αὐτὸν οἱ τέσσαρες βουλευταὶ τοῦ συνδυασμοῦ, μέχρις ἀπογνώσεως περισφιγγόμενοι πέριξ ὑπὸ τῶν προϋχόντων τοῦ κόμματος. Ὁ στίφος κυλινδρικὸς πῶς τοῦ κόντε Ρικάρδου διεκρίνετο ἀπὸ χίλια μίλια. Ὁ λαὸς ἠκολούθει πυκνός, πολύς, ἀτελείωτος διὰ τῶν στενῶν καὶ σκολιῶν ὁδῶν. Οἱ περισσότεροι ἐφόρουν ἐπιδεικτικῶς κυανοῦς λαιμοδέτας, τὸ χρῶμα τοῦ κόμματος, ἀπομεῖναν εἰς τοὺς λομπαρδιανοὺς ἐκ τῶν παλαιῶν ριζοπαστῶν. Ἀφ' ὅπου διῆλθεν ἡ διαδήλωσις, τὰ παράθυρα τῶν φίλων ἦσαν ἀνοικτὰ καὶ διακόσμητα, αἱ δὲ ἄβραὶ κυρίαι ἔρριπταν τοὺς νέους βουλευτὰς δι' ἀνθέων καὶ ζαχαρωτῶν, καὶ ἄφιναν ἐπ' αὐτῶν στεφάνους καὶ περιστερὰς μὲ ταινίας ἐπιγεγραμμένους. Τὸ πλῆθος εἶχε διανεμηθῆ πολυτρόπως τὰ λάφυρα ταῦτα καὶ τἀπήγαγεν. Ἤδη ἦσαν ἑσπέρα. Ἠνάπτοντο βεγγαλικὰ φωτίζοντα τοὺς ἀπερχομένους καθ' ὁμίλους. **Μέσῳ** δὲ τῶν λιουραΐκων τῶν κατακλείστων, ἤρχισαν ἀπὸ τώρα νὰ λάμπουν αἱ οἰκίαι τῶν λομπαρδιανῶν ἐκ τῆς πολυχρόου καὶ πλουσίας φωταγωγήσεως, ἡ ὁποία καθ' ὅλην ἐκείνην τὴν νύκτα προσέδιδεν εἰς τὴν πόλιν ὄψιν φαντασιακήν.

. . . Τὴν ἰδίαν ἐκείνην ἑσπέραν, κατὰ τὰ συμφωνημένα, εἰς ἕνα καφενεῖον τῆς Στράτας Μαρίνας πλησίον τοῦ Ἄμμου παρατάσσων τὰ ἄξεστά του τραπεζάκια καὶ τὰ ἀλύγιστα καθίσματα εἰς μακρὰν σειρὰν ἐπὶ τοῦ πρὸς τὴν θάλασσαν πεζοδρομίου, ὁ Γιακουμάκης Στέφας συνηντήθη μετὰ τοῦ Λούκα. Εἰς τὸ καφενεῖον ἐκεῖνο ἐπήγαινε τὸ κοντόβραδο ὁ Γιακουμάκης καὶ ἔπινε ἕνα πικρό, ὁσάκις ὁ καιρὸς ἐπέτρεπε νὰ καθήσῃ ἔξω καὶ νὰ θαυμάσῃ τὴν θάλασσαν. Εἰς τὸν Λούκαν προσέφερεν ἕναν καφέ, καὶ μετά τινας ἀδιαφόρους ὁμιλίας, περὶ τῆς ἐπιτυχίας τῆς **Ἐπιδείξεως**, τοῦ λόγου τοῦ Λομπάρδου καὶ τῆς ἀρχομένης φωταγωγήσεως—θὰ εἶνε μία τζόγια! — τῷ εἶπε περίπου: «Νὰ πῇς ἀπὸ μέρος μου τοῦ σιὸρ Τώνη, πῶς δὲ θὰ μπορέσω νἀποκριθῶ κατὰ πῶς ἤθελα 'ς ἐκεῖνο ποῦ μοῦ εἶπε. Μεγάλη τιμὴ γιὰ μᾶς, τόσο ποῦ δὲν εἴμαστε ἀρκετοὶ νἀν τὴν βαστάξουμε. Ἐσκεφθήκαμε καὶ εἴπαμε νὰ μείνουμε στὴ θέσι μας, στὰ δικά μας. Τί θὰ πῇ ὁ κόσμος 'ς ἕνα τέτοιο παράξενο πρᾶμμα; Ἐμᾶς τσοὶ φτωχοὶ θὰ κατηγορήσῃ. Ὄχι, ὄχι! καλλίτερα ὁ σιὸρ Τώνης νὰ πάρῃ ἀρχοντόπουλο ὅπως τοῦ **μερτάρει**, . . Ἔτσι μοῦπε, νὰ τοῦ πῇς, ὁ σιὸρ Γιακουμάκης. «

Ζ'.

Ὁ ἔρως τοῦ Τώνη καὶ τῆς Μαργαρίτας ἦτο τόρα τὸ ζήτημα τῆς ἡμέρας.

Εἰς τὰς λέσχας, εἰς τὰ καφενεῖα, εἰς τοὺς περιπάτους, εἰς τὰς αἰθούσας καὶ προπάντων εἰς τὰ παντοειδῆ μαγαζεῖα, ὅπου συγκροτοῦνται οἱ μικροὶ φλύαροι ὅμιλοι, δὲν εἶχαν πλέον ἄλλην ὁμιλίαν, ἀφοῦ ἡ μεταξὺ πατρὸς καὶ υἱοῦ Τοκαδέλλων διαστασις ἐδεινώθη, εἰς βαθμὸν δικαιολογήσαντα ὅλας τὰς ἐλπίδας τῶν πρώτων, οἱ ὁποῖοι κάτι εἶχαν μυρισθῆ. Ἡ Μηλιά, ἡ γραία ὑπηρέτρια τοῦ Τοκαδέλου, — βουνίσια, μὲ δύο μάτια μαῦρα σὰν ἐλπὶς καὶ μιὰν ἐλπὶ μεγάλη σὰ μάτι εἰς τὸ μάγουλο, — ἡ ὁποία καὶ πρίν, ἀλλὰ πολὺ περισσότερον ἀφ' ὅτου ἐξέσπασε τὸ οἰκογενειακὸν σκάνδαλον δὲν ἐκράτει τὴν γλῶσσαν, ἦτο περιζήτητος διὰ νωπὰς καὶ θετικὰς πληροφορίας. Εἰς τὰ σπίτια ὅπου τὴν ἔστελνε ἡ κυρία της καὶ εἰς τὰ ἄλλα τὰ ὁποῖα ἐπεσκέπτετο ἐξ ἰδίας προαιρέσεως, ἀφ' οὗ ἐξηντλεῖτο ἡ διὰ τὴν ὁποίαν μετέβαινεν ὑπόθεσις, ἤρχιζαν τἀνεξάντλητα ἐπὶ τοῦ συνήθους θέματος νέα.

«Ναῖσκε, γυιέ μου!» ἐπέλεγεν αἰωνίως ἡ Μηλιά, μὲ μίαν κατήφειαν, ὄχι πολὺ προσποιητήν, διατάσσουσαν κωμικῶς τὰς ρυτίδας τοῦ προσώπου της. «Ἐτσῦτα ἔχουμε μέσα στὸ σπίτι ποῦ δὲν ἀκούστηκε ποτές . . . ἔτσι γιὰ τς' ἁμαρτίες μου . . . νὰ τουραχνιέμαι κ' ἐγὼ ποῦμαι γρῆα γυναῖκα».

Ἄλλη δὲ πηγὴ πληροφοριῶν ἐπίσης πολύτιμος ἦτο καὶ ὁ φίλος μας Φωτεινός, ὁ ὁποῖος ἐν γνώσει ὅλων τῶν διατρεχόντων ὡς ἐκ τῆς θέσεώς του ἀπ' ἀρχῆς, εἶχε τὴν πονηρίαν ἀνάλογον πρὸς τὴν ἀουνειδησίαν, μετὰ τῆς ὁποίας τὰ **ἐκένωνε** πρὸς οἱονδήποτε ἤθελε τὸν ἐρωτήσει.

«Καὶ οὔλα γιὰ μιὰ Μαργαρίτα ἀπὸ τὸν Ἄμμο, τὴ Στεφοπούλα ἂν ἔχῃς ἀκουστά, ποῦ τοῦ καρφώθηκε ὁ διάολος νὰ γίνῃ Τοκαδέλενα,» ἐπέλεγεν αὐτὸς μὲ τὸν σαρκασμὸν τὸν ἰδιάζοντα εἰς τὴν φύσιν του καὶ φυσικὸν εἰς τὴν τάξιν του.

διότι ὁ λαὸς δὲν βλέπει πάντοτε μὲ καλὸν ὄμμα τὰς πρὸς ἀνύψωσιν τάσεις τοῦ λαϊκοῦ.

Ἀπεναντίας σωφρὼν καὶ ἀκλόνητος ἦτο ὁ Μανθαῖος, ὁ γηραιὸς ἐπιτρόπος, ὁ πιστὸς ἄνθρωπος τοῦ σπιτιοῦ, ὁ μόνος ἀπομείνας εἰς τὸν Τοκαδέλλον καὶ μετὰ τὴν ἐξαφάνισιν τοῦ πλούτου. Τὸν εἴδαμεν δύσκολον καὶ ὀξύθυμον· δὲν ἐξετέλει ποτὲ χωρὶς μουρμούρα τὰς διαταγὰς τῶν κυρίων του, ἐπέκλητε τὰ παιδιὰ καὶ συχνάκις ἐζήτει νὰ ἐπιβάλλεται καὶ εἰς τοὺς μεγάλους. Εἶχεν ἀποκτήσει δικαιώματα ἀρχαιότητος ἐκεῖ μέσα καὶ ἐννοεῖ νὰ τὰ ἐνασκῇ μὲ ὅλην τὴν ἀκαταπόνητον γεροντικὴ ἐπιμονήν. Ἀλλ' ἐπονοῦσε τὸ σπίτι πραγματικῶς καὶ ἐλάτρευε τὴν οἰκογένειαν ὡς ἰδικήν του.

« Νὰ κοιτάζετε τὴ στραβωμάρα σας καὶ νὰ μὴ σᾶς ἐγνοιάζει γιὰ ξένες δουλειές . . . Ψεῖρα ποῦ δὲ σᾶς τρώει μὴ τὴν ξύνετε ! » ἀπήντα μὲ ὀφθαλμοὺς ἀστραπηβόλους, μόλις ἐνόει τὸν σκοπὸν τῶν πλαγίων ἐρωτήσεων, αἱ ὁποῖαι ἐδῶ κ' ἐκεῖ τῷ ἀπηυθύνοντο.

Ἐκτὸς τοῦ Λούκα, ἐμπίστου ἀρκετὰ ἐχεμύθου, ἄλλους φίλους δι' ἐκμυστηρεύσεις ὁ Τώνης δὲν εἶχεν. Ἦτο ἄνθρωπος ἐφαρμόζων κατὰ γράμμα τὸ παλαιὸν ἀξίωμα, καὶ νομίζων μάλιστα πολὺ ταπεινωτικὸν νὰ παραπορῆται εἰς τὸν **δῆμον** κατὰ τοῦ **οἴκου** . . Δὲν εἶχεν ὅμως τὰς ἰδίας ἀρχὰς καὶ ὁ γέρω Τοκαδέλλος. Αὐτὸς ἐνόει νὰ τὰ λέγῃ καὶ νὰ ξεθυμαίνῃ. Κατ' ἀρχάς, ἂν καὶ ὁ ἴδιος ἔφερε τὴν ὁμιλίαν, προσποιεῖται ὅτι δὲν ἔχει ὄρεξιν νὰ ὁμιλήσῃ καὶ ἔλεγεν ἀποστρέφων τὴν κεφαλὴν ζωηρῶς :

« Ἂς τὰ καῒμένε νὰ ζῇς ! δὲ βαριέσαι τώρα ! »

Ἀλλ' εἰς τὸ ἐλάχιστον τοῦ μεθ' οὗ συνωμίλει ἐνδιαφέρον, παρεσύρετο εἰς ἀτελευτήτους διηγήσεις, ἐπιλέγων ὅτι εἶνε δυστυχισμένος ἄνθρωπος, κακότυχος πατέρας, μ' ἕνα σερτικὸ παιδὶ μονάκριβο, καὶ ἐκεῖνο νὰ θέλῃ νὰ κάνῃ τοῦ κακοῦ κεφαλιοῦ του. .

Τοιαῦται ἦσαν αἱ πηγαὶ ἐξ ὧν ἤντλουν τὰ διψαλέα στόμαια τοῦ κόσμου· ἀλλὰ τὸ πρῶτον τοῦτο ὕδωρ, τὸ ἀγνόν, ἐγίνετο βαθμηδὸν θολὸν καὶ ἀγνώριστον. Εἷς τὴν ἐκουσίαν ἢ ἀκουσίαν νόθευσιν, ἐπροστάγωνίστει κάποιος Πῶπος Ἀράχτης, καμμιὰ πενηντάρια χρόνων ἄνθρωπος, νεάζων ἀκόμη καὶ κομψευόμενος μᾶλλον εὔμορφος, μὲ ξανθὸ μουστάκι τόσο παχύ, ὥστε ὅσοι δὲν ἤξευραν τὸνομά του, ἔλεγαν « ἕνας ἄνθρωπος μ' ἕνα μουστάκι. » Κατήγετο ἐκ λαϊκῆς οἰκογενείας, ἀλλ' ἀποφυγὼν κάθε βάναυσον ἐπάγγελμα, καὶ μετὰ τὴν θητείαν του ὡς βοηθοῦ ἐμπορικοῦ κατ' ἀρχὰς καὶ κατόπι φαρμακείου, ἐπιδιώξας διὰ τοῦ κόμματος μικρὰς δημοσίας θέσεις, — διότι ἤξευρε καὶ λίγα γραμματάκια, — εἶχεν ἀνέλθει εἰς σφαῖραν κάπως ἀνωτέραν. Φιλόγελος, εὐπροσήγορος, ὁμιλητικὸς καὶ ἔξυπνος ἤξευρεν ἕνα σωρὸ ἀνέκδοτα ἐγχώρια καὶ τὰ διηγεῖτο μὲ χάριν καὶ παραστατικώτατα. Συνεκίνει περὶ ὅλων ἐν γένει, ἦτο ἐνήμερος εἰς ὅλα ἐν γένει καὶ ἐθαυμάζετο ὑφ' ὅλων ἐν γένει ὡς γνώστης ἀποκρύφων μυστηρίων, ἀνακριτὴς καταχθόνιος, uomo tremento ἔν ἐνὶ λόγῳ ἐτάζων δι' ἐνὸς βλέμματος καρδίας καὶ νεφρούς. Εἷς τὸ τέλος τὸ ἐπίστευσε καὶ ὁ ἴδιος, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἠδύνατο νὰ γίνῃ εἰσαγγελεὺς ἢ ἀνακριτής, ἐζήτησεν ἀπὸ τὸ κόμμα του νὰ διορισθῇ Ἀστυνόμος. Ἡ ἀστυνομία του ἀφῆκεν ἐποχήν . . . Ὄχι μόνον τίποτε κεκρυμμένον μυστήριον δὲν ἀνεκάλυψεν ὁ μέγας ἀνήρ, ἀλλὰ καὶ αὐτὰ φανερώτατα καὶ εἰς τοὺς κοινοὺς ὀφθαλμοὺς ὑποπίπτοντα δὲν ἔβλεπε. Τὰ ἐοάσιοι καὶ τὰ ἔχασε. Τὸν ἔκλεπταν, τὸν ἐφοβέριζαν, τὸν παρήκουαν· οἱ κακοῦργοι ἐπῆραν ἀτάνω τους, ἡ δημοσία τάξις ἐοαλεύθη. καὶ ὁ ἀρχικλητὴρ ἐτόλμησε μίαν ἡμέραν νὰ εἴπῃ πρὸς τὸν κ. Ἀστυνόμον : « Δὲν εἶνε ἡ Ἀστυνομία, σιὸρ Πῶπο, τὸ μαγαζὶ ποῦ πούλιες ἁρμενόπανο, οὔτε τὸ σπεισοφεῖο ποῦ ἐκοπάνιζες λινοκόκκι ! » — φράσις ἡ ὁποία ἔμεινεν ἔκτοτε παροιμιώδης.

Ὁ Πῶπος ἠναγκάσθη νὰ παραιτηθῇ καὶ μετὰ τινων ἐτῶν ἀφανὴς βίον, νὰ δεχθῇ θέσιν γραμματέως εἰς τὴν Δημαρχίαν, καὶ νεολόγου ὅπως πρῶτα, εἴτε εἰς τὴν Λέσχην ὅπου ἀπετέλει τὸν κύκλον του ἐξ ἀριστοκρατῶν φιλοκαίνων, εἴτε κατὰ τὸν ἀπογευματινὸν περίπατον μὲ φίλους εἰς τὰ Ψηλώματα, εἴτε κατὰ τὸ πρωϊνὸν ἡλιασμα ἔξω τοῦ Θεάτρου, ὅταν προπάντων τὸν ἐκλησίαζον οἱ ἀργοὶ καὶ ἀργολόγοι.

« Λοιπὸν τί νέα, σιὸρ Πῶπο ; Λέγε μας, ἀδρεφέ, ποῦ εἶσαι τὸ **ἀρχίβιο** καὶ ἡ μυστικὴ Ἀστυνομία ! » τῷ ἔλεγε κάποιος τρίβων τὰς χεῖρας.

« Βεραμέντε ! » προσέθετεν ὡς ἠχὼ δεύτερος.

« Λοιπὸν τὰ κατὰ Τώνην καὶ Μαργαρίταν, αἴ ; » ὑπελάμβανεν ἄλλος μὲ μειδίαμα εἰρωνικόν.

« Νὰ σᾶς πῶ καὶ ἕνα ἄλλο **σχετικό**, ποῦ ἔμαθα ἐγὼ τὸ βραδύ, » ἤρχιζε τότε ὁ Ἀράχτης. « Ξέρετε πῶς ἐστάθηκε τὸ προξενειὸ στὸ Στέφα ;

— Τὸ ξοτειλε, λέει, ἐκεῖνον-ἐκεῖ τὸ γραμματικὸ ποῦ ἔχει. . .

— Ὅσκε· ἔτσι ἐλέγαμε καὶ μεῖς, μὰ δὲν εἶν' ἔτσι. Ὁ Λούκας ἐπῆγε ὕστερα καὶ πῆρε τὴν ἀπάντησιν τοῦ Στέφα. Ὅμως τὴν πρότασί του τὴν ἔκαμε ὁ ἴδιος ὁ σιὸρ Τώνης, πηγαινάμενος μίαν αὐγὴ ξαπόσια στὸ Σπερασταρεῖο τοῦ Μαρκίδα, καὶ στὸ καμερίνι, ἀπὸ μέσα ἔκραξε τὸ Γιακουμάκη καὶ τοῦ ξεμυστηρεύτηκε.

— Ἄμε στὸ διάολο ! Ἀλήθεια ; ἐπῆγε ὁ ἴδιος ;

— Εἰς τὴν ψυχὴ τοῦ πατέρα μου ! Ἄντζι μοῦ εἶπανε πῶς τοῦ φίλησε τὸ χέρι μὲ τὰ δάκρυα στὰ μάτια, καὶ γονατιστὸς στὰ πόδια του τοῦ ἔλεγε : Δός μου, δός μου, γέροντα τὴν Εὐτυχίαν μου ! Σὺ μόνος μπορεῖς νὰ μὲ σώσῃς ἐτσὶν κόσμο. Στὸ χέρι τοῦτο ποῦ φιλῶ κρέμεται ἡ ζωή μου καὶ ὁ θάνατός μου ! »

Καὶ μὲ τὴν μίμησιν τῆς φωνῆς καὶ στάσεως τάχα τοῦ Τώνη, ὁ μικρὸς ὅμιλος ἐξεροάγη εἰς γέλωτα.

« Μωρὲ ρομάντζα ! » παρετήρησεν ὁ εἰπὼν τὸ **βεραμέντε**. « Μὰ οὔτε ἡ ἐποχὴ τὰ ἐπιτρέπει ἐφτοῦνα, οὔτε ὁ τόπος τὰ σηκόνει, καὶ ὅσοι τὰ κάνουνε, ἔχουνε, μοῦ φαίνεται, τὸ κεφαλί τους κλούβιο.

— Μὰ τὸν Ἅγιο, σᾶς λέω ! Νὰ στραβωθῶ ! Σ' ὅ, τι πιστεύω ! . . . Μοῦ τάπε ἄνθρωπος ποῦ ἐπαραμόννε καὶ τάκουσε σὲλα ἀπὸ τὴν αὐλή . . . ξέρετε, μίαν αὐλὴ ποῦ συνορεύει μὲ τὸ περιβόλι τοῦ Γιαννίτση.

— Ναί, τὴν ξέρω· μὰ τί ἐγύρευε ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖ μέσα ;

— Οὔ ! ἄλλη ἐκεῖ ἐρωτοδουλειά, πολὺ περίεργοι μάλιστα. »

Καὶ μετὰ τὴν ταχεῖαν παρένθεσιν τῆς ἄλλης ἐρωτοδουλειᾶς, τὴν ὁποίαν ἔκαμεν ὁ Πῶπος, ἀφ' οὗ τοὺς ὑποχρέωσεν ὅλους νὰ μείνῃ μεταξύ των, ἐπέστρεψαν πάλιν εἰς τὸν Τώνην.

« Ὅμως λέω, ἀφεντάδες ! ἡ τόση ἀγάπη καὶ ἡ ἐπιμονὴ γιὰ μία κοπέλα τοῦ λαοῦ, δὲν εἶνε μικρὸ πρᾶμμα, ἔ ; Ἕνας κόντε-Τοκαδέλλος . . .

— Ξεπεσμένος ὅμως.

— Ὁλοωδιόλου, φίλε μου, ξεπεσμένος. Νὰ μὲ συμπαθᾶς. Ἡ φαμελιά του ζῇ καὶ βασιλεύει — τριακόσιων χρόνων φαμελιά. Ὁ πατέρας του εἶνε βουλευτής . . .

— Ναί, **κάρικα** ! Σὰν τὸ Ρούπα . . .

— Μὰ τί θές, παναπῇ, νὰ μοῦ πῇς μ' ἐφτό ; Εἶνε ὅμοιος λοιπὸν ὁ Τοκαδέλλος μὲ τὸ Στέφα ;

— Ἄ, ὄχι, βέβαια.

— Ἔ, ἐφτὸ σοῦ λέγω κ' ἐγὼ. Ἕνας κόντε Τοκαδέλλος νὰ θέλῃ σώνει καὶ καλὰ νὰ συμπεθερέψῃ μὲ τὸ Στέφα τὸ Γιακουμάκη, δὲν εἶνε παῖξε γέλασε. Ἢ θὰ εἶνε μουρλὸς ἐκεῖνος, ἢ θὰ εἶνε ἄγγελος ἐφτούνη ἡ κοπέλα.

— Μᾶλλον τὸ πρῶτο ! μᾶλλον τὸ πρῶτο, νὰ σὲ χαρῶ ! » εἶπε μὲ ὕφος βεβαιότητος ὁ Πῶπος. « Δὲν τονε βλέπεις ; Ἄνθρωπος, ψυχή μου, ποῦ προβατεῖ χειμωνιάτικα ταμπάρο, μὲ τὸ λαιμὸ ἀνοιχτὸ καὶ μὲ κάτι ἀρίδες σὰ στρίποδα. δὲν μπορεῖ, μὰ τὸ Θεό, νάνε ἄνθρωπος, δὲν μπορεῖ ! . . . Μία ἀπὸ τοὶ μούρλιες του μοῦ εἶπανε πῶς εἶνε ὁ σοσιαλισμός. Αὐτός, λέει, δὲν παραδέχεται κοινωνικὲς τάξεις καὶ διακρίσεις. Ὅλ' ἄνθρωποι εἶνε ἴσοι. Οὔτε εὐγένεια, οὔτε περιουσία, οὔτε μυαλό, οὔτε τίποτα. Ὁ γάμος ποῦ γυρεύει σήμερα νὰ κάμῃ, εἶνε σύμφωνα μὲ τὶς ἀτυχρίος καὶ μὲ τὶς ἰδέες του. . .

— "Ελα καὶ θέλεις νὰ γελάσῃς. Ἐγὼ δὲν τὰ πιστεύω ἐφτοῦνα.

— Νὰ φάω τὰ κοκκαλα τοῦ ἀδρεφοῦ μου, δὲ γελάω! Μήπως ἀπὸ τὸν καιρὸ ποῦ ἤρθε ἀπὸ τὴν Πάτρα. δὲν τρώεται κάθε μέρα μὲ τὸν πατέρα του, καὶ μήπως στὸ Καζίνο δὲν ἔβριοε καὶ δὲν ἐξεντέλλοε τόσες φορὲς τοσὶ ἀφεντάδες, γιατὶ βαστᾶνε ἀκόμα τὴν θέσι τους; ἰ

— "Ωστε παναπῆ ποῦ ἤθελε νὰν τοσὶ κάμῃ οὔλους τοὺς σοσιαλιστάδες.

—"Η τουλάχιστο λομπαρδιανούς. . . .

— Καὶ 'ς τὸ Μωρία, ψυχή μου, τοῦ μπάσανε τοῦ παιδιοῦ οἱ Μωραΐτες τίποτις ἰδές;

— "Οχι, ἀλήθεια. Λέτε πῶς τὸν ἔμηναν τὸν καιρὸ ποῦ πῆγε στὰ Παρίσι.

— Ναί, μὰ ὁ γέρω Τοκαδέλος δὲν ἀκούει τίποτοι· ξ, λέω; "Αν θέλῃς νὰ παντρεντῇς μ' ἐφτοίνη, τοῦ εἶπε, ἔ ἡ ροῦγα, φεῦγ' ἀπὸ τὸ σπίτι μου καὶ κάμε ὅ,τι θέλεις.

— "Εσυε ἄκουσα κ' ἐγώ. Καὶ τὸ παράδοξο εἶνε πῶς καὶ ὁ γέρω Στέφας τὰ ἴδια εἶπε τοῦ γκόνα του.

— Ἐφτὸ πάλι, κύριοι, εἶνε που δὲν μπορῶ νὰ καταλάβω. Καλά, ὁ γέρω Τοκαδέλος ἔχει δίκηο· μὰ καὶ ὁ Γιακουμάκης κόντρα; Τέτοια ἰδιοτροπία εἶνε ἀνεξήγητη.

— Δὲν εἶνε καμμία ἰδιοτροπία. Ὁ ἄνθρωπος σκέφτεται καλά. Ἡ γκόνα μου, σοῦ λέει, ἔχει τριάντα χιλιάδες φράγκα προικιό. Μὲ δαῦτο μπορεῖ νὰ πάρῃ τὸν καλλίτερό νέο. Γιατὶ νὰν τοῦ δώσω τὸ γυιό ἑνὸς κόντε ξεπεσμένου;... Ἔπειτα εἶνε ἄνθρωπος τῆς παλαιᾶς ἐποχῆς, ἀπὸ ἐκείνους ποῦ δὲ δίνουν καμμία συμπάθεια στὸν ἔρωτα, καὶ ἴσια-ἴσια μπορεῖ νὰ μὴ δώσουνε τὴ θυγατέρα του ς' ἕναν καλὸ νέο, μόνο καὶ μόνο γιατὶ τὸν ἀγάπησε.

— Ἐφτὸ θὰ εἶνε· ὄχι, καϊμένε καὶ οὐ, πῶς δὲν καταδέχεται τὸν Τοκαδέλο!

— Καὶ τὰ δύο. Τοὐλάχιστον ὁ Κουτσουρέλας πούνε φίλος του σιενός, ἔτσι ἔλεγε προχτές...

— Ποῖος; ὁ Παναγιωτάκης ἰ "Α, τὸν ἐκογιονάριζε. Ἐφτός, κυχή μου, εἶνε τόρα ἐχθρός του καὶ τόνε βρίζει ὅδε οταθῇ. "Ηθελε ὁ γυιός του νὰ πάρῃ τὴ Μαργαρίτα· μὰ τοῦ κοπέλα ψαθῶς φαίνεται τοῦ βρώμαε. (Ἀκολουθεῖ).

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

Μετ' εὐχαριστήσεως μανθάνομεν ὅτι ἡ πρόταοίς μας ὅπως ἱδρυθῇ Ἑλληνικὴ σχολὴ μικτὴ ἐκ δύο ἢ τριῶν τάξεων ἐν Παγκαλτίῳ καὶ οὕτως ἀποσοβηθῇ ὁ κίνδυνος ὃν διατρέχουσι τὰ τέκνα μας ἀποστελλόμενα εἰς τὰς προπαγανδικὰς σχολάς, εἰσηκούσθη ὑπὸ τῆς ἀξιοτίμου ἐφορίας τοῦ Ζωγραφείου καὶ ἐτέθη ἤδη καθὼς διαδίδεται εἰς πρᾶξιν. Ἡ ἀπόφασις αὕτη τῆς ἀξιοτίμου ἐφορίας εἶνε τόσον ἀξία ἐπαίνων. καθόσον, τὸ ἐπαναλαμβάνομεν ἡ ὕπαρξις ἑλληνικῆς σχολῆς εἰς τὴν ἀπομεμακρυσμένην ἐκείνην συνοικίαν εἶνε ἀπολύτως ἀναγκαία. Ἐπὶ καὶ ὀκτὼ ἐτῶν παιδιὰ δὲν δύνανται νὰ διατρέχωσι τὸν μακρὸν δρόμον οὔτε κατὰ τὸν χειμῶνα μὲ τὰς χιόνας, οὔτε κατὰ τὸ θέρος μὲ τὸν καύσωνα Τοῦτο ἀρκεῖ καὶ ὑπεραρκεῖ ὅπως πείσῃ τοὺς ἀρμοδίους ὅτι ἡ ἵδρυσις τῆς σχολῆς πρέπει νὰ τεθῇ ἐν ἐνεργείᾳ ἀμέσως ἵνα ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου δυνηθῇ νὰ λειτουργήσῃ. Ἡ ἀναβολὴ εἶνε κακὸν κάκιστον.

—Ὁ χορὸς τοῦ Μάλτεπε, ὁ γενόμενος τὴν παρελθοῦσαν Κυριακὴν πρὸς ὄφελος τῆς αὐτόθι σχολῆς ἐπέτυχε πληρέστατα καὶ αἱ ἀναλαβοῦσαι τὴν διοργάνωσιν αὐτῆς ἀξιότιμοι καὶ φιλοπρόοδοι κυρίαι εἶνε ἄξιαι τῶν μεγαλητέρων ἐπαίνων. Καὶ ὅμως ὑπῆρξαν μερικοὶ καλοθεληταί, ἐκ τῶν ὁποίων τινὲς ἔχουν τὴν τιμὴν νὰ ἀποτελοῦν μέλη τῆς κοινότητος, οἱ ὁποῖοι προσεπάθησαν διὰ παντὸς μέσου νὰ ματαιώσουν τὴν ἐπιτυχίαν. Καὶ τοῦτο διότι ἡ διοργανωτικὴ ἐπιτροπὴ ἀντὶ νὰ προσμήσῃ αὐθουσαν κρατουμένην ὑπὸ συγγενοῦς τινος τῶν εἰρημένων καλοθελητῶν, οὕτινες ἔταξαν τὸ ἰδιόν των συμφέρον εἰς ἱερὸν ὕψος, ἔκρινε καλὸν νὰ ἐνοικιάσῃ ἄλλην κάπως εὐπροσωπότεραν. Τὸ διάβημα τῶν κυρίων τούτων εἶνε καταχρηστὸν χωρὶς δὲ νὰ δυνηθοῦν νὰ ματαιώσουν τὸν πρὸς ὄφελον τῆς σχολῆς των χορόν, ἐκηλίδωσαν τὸ ὄνομα των, τὸ ὁποῖον, μέχρι σήμερον ὑπῆρχον λόγοι ἵνα θεωρεῖται σεβαστόν. Ἂς ἐλπίσωτεν ὅτι τὸ τοιοῦτον δὲν θὰ ἐπαναληφθῇ ἄλλοτε, καθόσον ἡ κοινὴ γνώμη εἶνε ἤδη ἐξηγερμένη ἐναντίον τῶν τόσον κακῶς πολιτευθέντων τούτων κυρίων.

— Καθὼς ὑπεσχέθημεν ὁ «Ἐπίκαιρος» λίαν προσεχῶς ἀλλάζει τὸν τίτλον του. Μετατρέπεται εἰς «Χρονικά». Συγχρόνως ὅμως εἰς τὴν ὕλην θὰ εἶναι ἐκλεκτικώτερος. Εἰς τὰς στήλας του θὰ παρελαύνουν τὰ διαπρεπέστερα ὀνόματα τῶν ἀπανταχοῦ Ἑλλήνων λογογράφων, χωρὶς νὰ ἀποκλείωνται καὶ οἱ ἔχοντες μέλλον νέοι λόγιοι. Θὰ προσπαθήσωμεν καὶ κατὰ τὸ δυνατόν, νὰ φέρωμεν καὶ πᾶσαν ἄλλην μεταρρύθμισιν, ἥτις θὰ κριθῇ ἀναγκαία.

*— Προσεχῶς τίθεται εἰς κυκλοφορίαν ἡ **Ὑγιεινὴ τῶν Οἰκογενειῶν**, βιβλίον ἐκ δεκαεπτὰ τυπογραφικῶν φύλλων, ἀνῆκον εἰς τὸν διακεκριμένον ἰατρὸν τῆς πόλεώς μας κ. Δ. Χρηστάκην. Ἡ **Ὑγιεινὴ τῶν Οἰκογενειῶν** εἶναι μοναδικὸν εἰς τὸ εἶδός του ἔργον, ὠφελιμώτατον διὰ τὰς οἰκογενείας, αἱ ὁποῖαι. διὰ τῆς ἀναγνώσεώς του δύνανται νὰ προλαμβάνουσι τὰς διαφόρους ἀσθενείας καὶ νὰ διατηρῶσιν ἐν ὑγείᾳ τοὺς οἰκείους του. Τίποτε δὲν ὑπάρχει ἐν τῇ Ὑγιεινῇ τῶν Οἰκογενειῶν, τῷ ὡραίῳ καὶ καλλιεπεστάτα τούτῳ γραμμένῳ βιβλίῳ, τὸ ὁποῖον νὰ μὴ εἶναι χρήσιμον εἰς τὰς οἰκογενείας. Συνιστῶμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας μας ἐκθύμως **τὴν Ὑγιεινὴν τῶν Οἰκογενειῶν.***

ΟΛΟΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑΙΚΗΝ ΑΓΟΡΑΝ

"Ολοι στὴν Ἀθηναϊκὴν Ἀγορὰν τοῦ κ. Κοσμᾶ.
Μεγάλη Ὁδ. τοῦ Πέραν παραπλεύρως τοῦ Λουξεμβούργου.

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΕΚΔΡΟΜΗ
ΤΣΕΓΚΕΔΚΙΟΙ

Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ συμμετάσχουν εἰς τὴν λαμπρὰν ταύτην ἐκδρομήν, εἰσητήρια θὰ εὕρουν εἰς τὰ γραφεῖά μας, ὡς καὶ πᾶσαν σχετικὴν ὁδηγίαν.

Τιμὴ εἰσητηρίου.

Δι' ἕνα κύριον μετὰ μιᾶς κυρίας: Γρ. 20.
Διὰ μίαν κυρίαν: Γρ. 10.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ε. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ ΚΑΙ ΣΑΣ
Κουρσοὺμ χάν, ἀριθμ. 3.

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ 'Αριθμὸς 30 — Ἐν Κων[πόλει, ΣΑΒΒΑΤΟΝ 8 Αὐγούστου 1909

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ
Γ. ΜΑΝΟΥΣΟΣ

Ἕκαστον φύλλον παράδες 20

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
Α. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
ΚΟΥΡΣΟΥΜ ΧΑΝ, ΑΡΙΘ. 3

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐτησία	ἐν Κωνσταντινουπόλει.	Γρ. 30
»	» ταῖς Ἐπαρχίαις.	» 40
»	» τῷ Ἐξωτερικῷ.	Φρ. 10

Λίαν προσεχῶς ὁ τίτλος τοῦ «ΕΠΙΚΑΙΡΟΥ» μετατρέπεται εἰς «ΧΡΟΝΙΚΑ», τὰ ὁποῖα θὰ περιέχουν πάντοτε ὕλην πρώτης τάξεως.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

ΝΥΜΦΑΙΑΣ: Ὁ καθρέπτης.
ΙΩΑΚΕΙΜ ΒΑΛΑΒΑΝΗ: Ἡ τῆς μικρᾶς Ἀσίας συμβολὴ εἰς τὴν καθόλου ἑλληνικὴν δόξαν.
Λ. ΕΡΗΜΙΤΟΥ: Κάποια νύχτα (ποίημα).
ΑΡ. ΚΟΡΑΚΑ: Ἡ κοπέλλα μὲ τὶς μαργαρίτες.
Α. ΠΟΥΣΚΙΝ: Ἡ πιστολιά (διήγημα μετάφρ. ἐκ τοῦ Ρωσσικοῦ ὑπὸ Ν. Καστρινοῦ, συνέχεια καὶ τέλος).
ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ: Μαργαρίτα Στέφα. (Μυθιστόρημα, συνέχεια).
ΑΓΙΟΡΙΤΟΥ: Τὸ Σάββατο δὲ θἄμαι πειά.
Α. Γ. Φιλολογία καὶ Τέχνη, Τὰ ἀνάλεκτα.

Ἀνὰ τὸν κόσμον, ὀλιγόστιχα, ἀστεῖα, ἐρωτήσεις, ἀπαντήσεις, ἀλληλογραφία, εἰκών.

Ο ΚΑΘΡΕΠΤΗΣ

Στὴν κάμαρα τὴν ἐρημικὴ μονάχος ὁ νέος. Βυθισμένος σὲ σκέψεις γέρνει τ' ὁλόσγουρο κεφάλι. Καὶ ἡ εἰκόνα του ζωγραφίζεται λαμπρή, ἄντικρυ μεσ' στὸ γυαλὶ τοῦ καθρέπτη. Γύρω ἁπλώνεται σιγή. Μέσα στὴν ἡσυχία, ἔξαφνα, ἐλαφρὸς ἦχος ἀκούεται σὰν ἀγγέλου φτερούγισμα καὶ μέσα ἀπὸ τὸ φωτεινὸ γυαλὶ προβάλλει μιὰ ὁλόλευκη μορφή. Σηκώνει ὁ νέος τὰ μάτια καὶ τὴν βλέπει ἐκστατικός. Εἶναι ὄνειρο, εἶναι πλάσμα ζωντανό; Ἐκείνη προχωρεῖ ἀργά, ἀργὰ καὶ αἱ εἰκόνες καὶ τῶν δύο ζωγραφίζονται ἀδελφωμένες μέσα στὸ γυαλί. Ἡ λάμψις ποῦ σκορπίζει τριγύρω της τὸν λούζει ὁλόκληρο, πλημμυρεῖ τὴν καρδιά του μὲ ἕνα ἀγνὸ οὐράνιο φῶς. Ἐπάνω χαμογελᾷ καὶ τοῦ χαϊδεύει ἁπαλὰ τὸ κεφάλι. Γυρνᾷ καὶ τὴν κυττάζει κατάματα. Κάτω ἀπὸ τὸν κρινόλευκο ἀραχνοΰφαντο πέπλο λάμπει τὸ ἀγαλματένιο σῶμα τῆς κόρης. Τὴν βλέπει λαίμαργα καὶ νοιώθει τὸν πόθο, τὸν ἀκράτητο, νὰ τὴν σφίξῃ στὴν ἀγκαλιά του. Ἁπλώνει μὲ λαχτάρα τὰ χέρια μὰ ἐκείνη ἡ Αἰώνια Παρθένος, τοῦ ξεφεύγει καὶ διαλύεται σὰν ὁμίχλη.

Τώρα ὁ καθρέπτης πλημμυρεῖ ἀπὸ κόκκινο φῶς, κόκκινο σὰν αἷμα, σὰν τὴν ἀντανάκλαση μεγάλης φωτιᾶς. Γεμίζουν τὸν καθρέπτη ἄλλες σκιές. Τὰ ὁλόγυμνα ἀφρόπλαστά τους σώματα φεγγοβολοῦν καὶ ξεχωρίζουν μέσα στὸ ματωμένο φῶς. Ἀρχίζουν φρενιασμένο χορὸ καὶ κυματίζουν τὰ ξεπλεγμένα μαῦρα μαλλιά τους καὶ γεμίζουν τὴν κάμαρη τὰ τραγούδια τους.

Γυρνοῦν ἀδιάκοπα, γυρνοῦν σ' ἕνα παράξενο διαβολικὸ χορό, γυρνοῦν σὰν νὰ τὶς παίρνῃ ἄνεμος δυνατός. Γυρνοῦν καὶ γελοῦν ἀπαίσια καὶ δείχνουν τὰ λευκά των δόντια. Τοῦ γελοῦν καὶ τοῦ ἁπλώνουν τὰ χέρια . . . Τρέχει καὶ ἑνώνεται μὲ τὸ σμῆνος τῶν Μαινάδων. Ὁ τρελλὸς χορὸς τὸν παραφέρνει. Γυρνᾷ, γυρνᾷ σὰν μεθυσμέ-

νος, σὰν νὰ τὸν παίρνῃ ἄνεμος δυνατός. Καὶ γυρνᾷ καὶ γυρνᾷ ἀδιάκοπα.

. . . . . .

. . . . . .

Ἀποκαμωμένος πέφτει. Ὅταν ἄνοιξε τὰ μάτια στὸ βάθος τοῦ καθρέπτου ἀργοπέθαιναν κάποιες μισόθλιβες σκιές.

Βόσπορος **Νυμφαία.**

ΙΩΑΚΕΙΜ ΒΑΛΑΒΑΝΗ

Η ΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣ ΑΣΙΑΣ ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΑΘΟΛΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΔΟΞΑΝ

Γρηγόριος ὁ θεολόγος μὴ δὲν ἔπραξε τὸ αὐτὸ τῆς φιλανθρωπίας ἔργον, αὐτὸς οὗτος προνοῶν πατρικῶς περὶ τῶν πτωχῶν καὶ τῶν ἀτυχῶν θυμάτων τοῦ αὐχμοῦ καὶ τοῦ λιμοῦ;

Ἀλλ', ἀφ' οὗ τὸ ζωηρότατον τῆς χριστιανικῆς θρησκείας σύμβολον εἶναι τὸ «Ἀγαπᾶτε ἀλλήλους», ἦτο δυνατὸν Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος νὰ ὑπολειφθῇ τῶν δύο ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ ἀδελφῶν αὐτοῦ; Ἀπὸ τοῦ ἀρχιεπισκοπικοῦ τῆς Κωνσταντινουπόλεως θρόνου, καίπερ πρὸς ἀπείρους δυσχερείας ἀντιπαλαίων, ὁ θεῖος ἀνὴρ ἐμερίμνα ὅμως πατρικῶς ὅπως οἱ πτωχοὶ καὶ ἐνδεεῖς ἀπολαμβάνωσι τὰς πλουσιωτάτας προσόδους τῆς μεγάλης ἀρχιεπισκοπῆς, ἐλάχιστα μόνον ὑπὲρ τῆς ἰδίας συντηρήσεως κρατῶν καὶ βίον λιτότατον, ἁπλοῦ μοναχοῦ, διάγων.

Ἐκ τῶν τριῶν Ἱεραρχῶν ὁ Βασίλειος μετωχέτευσε λίαν ἐπιτυχῶς τὰ διδάγματα τῆς ἑλληνικῆς εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν ρητορικήν, τὰ δὲ συγγράμματα τοῦ ἱεροῦ Πατρὸς θεωροῦνται ὑπὸ πάντων, καὶ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ μεγάλου Φωτίου, πρότυπα γλαφυρίας, ἐνεποίουν δὲ βαθυτάτην αἴσθησιν οὐ μόνον παρὰ τοῖς Χριστιανοῖς, ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτοῖς τοῖς ἐθνικοῖς, ἀθρόοι δὲ συνέρρεον οὗτοι εἰς τὰ κηρύγματα τοῦ θείου ἀνδρὸς καὶ ἐνετρύφων ἐν τῇ ἀναγνώσει τῶν ἀριστουργημάτων τῆς ἐκχριστιανισθείσης ἑλληνικῆς μούσης. Ἀκριβῶς τοῦτο ἐπεζήτουν οἱ ἐπὶ τοσαῦτα ἔτη μοχθήσαντες. Ὁ ἐπιδιωκόμενος μέγας σκοπὸς ἐπετεύχθη. Ἐθνικοὶ συρρέοντες εἰς ἀκροάματα χριστιανικὰ καὶ ἀναγινώσκοντες συγγραφὰς Χριστιανῶν! Τὸ πρῶτον λοιπὸν πρὸς τὸν προσηλυτισμὸν βῆμα ἐγένετο, ὑπελείπετο δὲ νὰ συμπληρώσῃ τὸ ὅλον ἔργον ὁ Θεὸς τῶν Χριστιανῶν. Ὁ Γρηγόριος ἐν τῇ ρητορικῇ δεινότητι ὑπερέβαλλέ πως τὸν ἐν συγγραφαῖς κρατερὸν συνεργάτην καὶ ἡ στωμυλία καὶ τὸ ἀνθηρὸν ὕφος καὶ ἡ ποιητικὴ ἔξαρσις τῆς εὐφαντάστου διανοίας αὐτοῦ ὑπεμίμησκε τοὺς παρὰ τὸν Ἴλισσὸν σιγήσαντες τῆς Πυκνὸς βυλάλους τῆς ἀρχαιότητος ῥήτορας. Ἐθαυμάζοντο παρὰ πάντων ἀδιακρίτως τὰ κηρύγματα τοῦ θεηγόρου ῥήτορος καὶ κατεκτῶντο ἀνάριθμοι ψυχαί. Ἡ ἀρχαιοπρεπὴς καὶ κατάλληλος μεταφύτευσις τῶν ἐκ τῶν ἑλληνικῶν συγγραμμάτων ἐκχριστιανισθέντων ἀληθειῶν προσείλκυε πλῆθος ἀκροατῶν, μελετητῶν καὶ ὀπαδῶν, ὥστε οἱ πάντες ἀδιστάκτως ἀνωμολόγουν τὴν πληρεστάτην ἐπιτυχίαν τῶν κόπων τῆς ξυνωρίδος τῶν Καππαδοκῶν. Ἀλλ' ἤδη τὰ θεῖπτρα τῆς εὐγλωττίας περιέρχονται εἰς τὸν ἐξ Ἀντιοχείας κλεινὸν Ἰωάννην, τὸν Δημοσθένη τῆς Χριστιανοσύνης, τὸν δικαίως **Χρυσόστομον** ἐπικληθέντα, ὅστις πρῶτον ἐν Ἀντιοχείᾳ, εἶτα δὲ καὶ ἰδίᾳ ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἀνελθὼν εἰς τὸν περίβλεπτον Πατριαρχικὸν αὐτῆς Θρόνον, ἀδιαλείπτως ἐκήρυττε τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ, ποικιλοτρόπως ποδηγετῶν τὸν λαόν, ὑπερασπίζων καὶ ὑποστηρίζων τὸ δίκαιον πανταχοῦ, καὶ στερεῶν ἐν ταῖς καρδίαις τῶν Χριστιανῶν τὰ νεαρὰ τῆς ὀρθῆς πίστεως δόγματα. Ἡ δικαία ἐκτίμησις πάντων καὶ πρὸς τοὺς Τρεῖς ἀκλονήτους στύλους τῆς Ὀρθοδοξίας ἡμέρᾳ τῇ ἡμέρᾳ ηὐξάνετο ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε καὶ μετὰ τὴν εἰς τὴν πολυσέβαστον χορείαν τῶν ἁγίων κατάταξιν αὐτῶν, οἱ Χριστιανοί, διεξερχόμενοι τὸν βίον καὶ τῆς πολιτείας αὐτῶν τὰ καθέκαστα, βλέποντες τὴν ἁγνὴν καὶ ἁγίαν ζωήν, ἣν διῆγον, καὶ μελετῶντες τὰ πολύτιμα αὐτῶν συγγράμματα, ἀποτελοῦντα ἀληθῆ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμῶν φιλολογίας κόσμον, ἀνεγνώριζον τὴν ἀναμφίριστον ὑπεροχὴν τῶν ἀκαμάτων Διδασκάλων καὶ κρίνοντες καὶ συγκρίνοντες ταῦτα πρὸς ἄλληλα καὶ τὸν Ναζιανζηνὸν πρὸς τὸν Ἀντιοχέα καὶ Καισαρέα ἐναλλάξ, σταθμῶντες ἐν τῷ ζυγῷ τῆς ἰδίας αὐτῶν κριτικῆς, οἱ ἐλλόγιμοι μελεταὶ τῶν πολυτιμήτων πονημάτων ὑπερεβίβαζον ἄλλοι μὲν ὑπὲρ τοὺς δύο τὸν Βασίλειον, ἄλλοι δὲ προετίμων τὸν Γρηγόριον καὶ ἄλλοι προῆροῦντο τὸν Χρυσορρήμονα· ἡ δὲ φιλοτιμία αὕτη ἐπὶ τοσοῦτον προέβη, ὥστε ἠπειλεῖτο ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ δεινὸν ῥῆγμα μεταξὺ τῶν **Βασιλειτῶν**, τῶν **Ἰωαννιτῶν** καὶ τῶν **Γρηγοριτῶν**, ὡς ἐκαλοῦντο. Ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία, βλέπουσα τὴν τοιαύτην τῶν ἰδίων τέκνων τάσιν, καὶ ἐπιθυμοῦσα νὰ ἐπαναγάγῃ τὴν διεκφεύγουσαν ὁμόνοιαν τῶν Χριστιανῶν, ὥρισεν, ἀφ' οὗ μάλιστα συνέπιπτε κατὰ τὸν αὐτὸν μῆνα νὰ ἑορτάζηται ἡ μνήμη ἑκάστου καὶ τῶν Τριῶν Πατέρων, ὅπως συγχρόνως ἐν μιᾷ καὶ τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, τῇ 30ῇ Ἰανουαρίου 1100 ἐπὶ Ἀλεξίου Κομνηνοῦ, τελεσθῇ πρὸς τιμὴν καὶ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν κοινὴ πανήγυρις, συνενοῦσα ἐπὶ τὸ αὐτὸ πάντας τοὺς δισταμένους, ἀναγνωρίσαντας καὶ ἀνομολογήσαντας ὅτι καὶ οἱ τρεῖς Διδάσκαλοι τῶν αὐτῶν τιμῶν ἦσαν ἄξιοι, διότι διὰ τῆς αὐτῆς δυνάμεως καὶ διὰ τῶν αὐτῶν ὀργάνων τὸν αὐτὸν ἐπεδίωξαν καὶ ἐπέτυχον σκοπόν.

Καὶ οὕτω ἀπὸ τῆς ΙΒ' ἑκατονταετηρίδος ἐθεσπίσθη ἡ λαμπρὰ αὕτη τῶν γραμμάτων πανήγυρις, καθ' ἣν οἱ μεγάλοι τῆς Μικρᾶς Ἀσίας υἱοὶ ἀνελλιπῶς γεραίρονται καὶ τιμῶνται, σὺν αὐτοῖς δὲ καὶ ἡ γενέτειρα, γενομένη καὶ τούτων τῶν ἐξόχων ἀνδρῶν μήτηρ ζη-

λευτή. Τῷ ὄντι, τίς ἄλλη χώρα, ὅσον ἡ Μικρὰ Ἀσία, συνεβάλετο εἰς τὴν καθόλου δόξαν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος; Αὕτη, ἐγκαίρως κατασπαρεῖσα ὑπὸ τῶν πολυαρίθμων δωρικῶν, αἰολικῶν καὶ ἰωνικῶν ἀποικιῶν τῆς Κυρίως Ἑλλάδος, ἀνεδείχθη εὐθὺς μεγάλη καὶ εὐκλεής, ἐκ φύσεως κεκτημένη πάντα τὰ πρὸς εὐζωΐαν καὶ εὐημερίαν τοῦ ἀνθρώπου ἀπαιτούμενα, οὐρανὸν ἔξοχον, ἔδαφος γονιμώτατον, κλῖμα γλυκύ, χῶρον ἀπέραντον, ποταμοὺς ἀ. ριθμήτους, ὄρη τὸ μὲν διηνεκῶς χιονοσκεπῆ, τὸ δὲ χλοάζοντα, πεδιάδας ἀχανεῖς, λίαν εὐφυεῖς πρὸς καλλιεργίαν πάντων, ὅσα ὧραι φύουσι, πλοῦτον ἄπειρον παντοίων προϊόντων, δάση ἀρχέγονα, μεταλλικῶν ὑδάτων ἀφθόνους πηγάς, κοιλάδας γραφικωτάτας, λατομεῖα πλούσια λίθων ποικίλων, φλέβας πολυτίμους μετάλλων εὐγενῶν καὶ μή.

Τοιαύτη χώρα, τοιούτων κατοίκων εὐμοιρήσασα, οὐδὲν θαυμαστόν, ἂν οὐχὶ τὸν «ὀβολὸν τῆς χήρας», ἀλλ' αὐτὸ τοῦτο **τάλαντον ὅλον χρυσοῦ** συνεισήνεγκεν εἰς τὴν εὔκλειαν τῆς κοινῆς μητρός. Καταπλήσσεται ἀληθῶς ὁ διεξερχόμενος τῆς γῆς ταύτης τὴν μακρὰν ἱστορίαν! Ἡ λυρικὴ ποίησις καὶ ὁ διθύραμβος, ἡ ἰατρικὴ καὶ ἡ ῥητορική, ἡ ἀρχιτεκτονικὴ καὶ ἡ καλλιτεχνία, ἡ ἀνδριαντοποιΐα καὶ ἡ ἀστρονομία, ἡ μηχανικὴ καὶ ἡ γεωμετρία, ἡ πολιτικὴ καὶ ἡ ἐπιστήμη δὲν ἀνέδειξαν ἐκ τῆς χώρας ταύτης τοὺς ὑψιπέτας αὐτῶν ἱεροφάντας; Ἀλλ' ἡ Γεωγραφία, ἡ Ἱστορία, ἡ δέσποινα τῶν ἐπιστημῶν Φιλοσοφία, αὐτὴ ἡ θεολογία ἀρνοῦνται τὴν εὐδαίμονα πατρίδα αὐτῶν; Τὸ δὲ κυριώτατον, ἡ εἰς ἄνδρας παντὸς τοῦ ἐπιστητοῦ διαπρεπεῖς γονιμότης οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἔπαυσέ ποτε, ἀλλ' ἐξηκολούθησε διαρκῶς καθ' ἁπάσας τὰς πρὸ Χριστοῦ καὶ μετὰ Χριστὸν ἑκατονταετηρίδας καὶ μέχρι τῶν καθ' ἡμᾶς χρόνων, ὅτε καὶ αὐτὸ τὸ Ἀθήνησιν Ἐθνικὸν Πανδιδακτήριον καὶ τὴν ἀνὰ τὴν οἰκουμένην ὀρθόδοξον Ἱεραρχίαν ἐκόσμησαν καὶ κοσμοῦσι Μικρασιᾶται, οὐδένων δεύτεροι ἐν τῇ ἐπιστήμῃ.

Καὶ ἔχομεν λοιπὸν ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας καταγομένους

Ἀγαλματοποιούς

Ἀγήσανδρον τὸν Ῥόδιον, κατασκευάσαντα τὸ ἐν Ῥώμῃ σῳζόμενον θαυμάσιον σύμπλεγμα τοῦ Λαοκόοντος, τὸν συμπολίτην αὐτοῦ Ἀπολλώνιον, ἀναδείξαντα τὸν Φαρνέσιον Ταῦρον, Διόδοτον ἐκ Νικομηδείας, Διοσκορίδην ἐκ Κιλικίας, γλύπτην ψήφων διασημότατον, Ἡρακλείδην τὸν Ἐφέσιον, τὸν Πυγμαλίωνα, βασιλέα τῆς Κύπρου καὶ γλύπτην τεχνουργήσαντα τὴν Γαλάτειαν, τὸν ἐκ Σάμου Ῥοῖκον, Σώστρατον τὸν Χῖον καὶ Χάρητα τὸν ἐκ Λίνδου, ἀμφοτέρους ὀρειχαλκοτύπους.

Ἐκ τοῦ ἀναρίθμου πλήθους τῶν

Ἁγίων,

ἀναγράφομεν μόνον τὸν ἐπίσκοπον Ἰκονίου Ἀμφιλόχιον, Γρηγόριον τὸν θαυματουργὸν καὶ τὸν Νύσσης, τὴν Ἑλένην, μητέρα Κωνσταντίνου τοῦ Μεγάλου, γεννηθεῖσαν ἐν Δρεπάνῃ τῆς Βιθυνίας, Ἐφραὶμ τὸν Σύρον, Ἰουστῖνον τὸν Φιλόσοφον, Ἰωάννην τὸν Δαμασκηνὸν καὶ τὸν τῆς Κλίμακος συγγραφέα τὸν Παντελεήμονα ἢ Παντολέοντα, τὸν Πολύκαρπον, τὸν Σπυρίδωνα.

Τοὺς λυρικοὺς τῆς ἀρχαιότητος ποιητάς, καὶ αὐτὸν τὸν αἰθεροβάμονα Πίνδαρον ἐνέπνευσαν καὶ μικρασιᾶται

Ἀθληταί,

Διαγόρας καὶ Εὐκλῆς καὶ Φιλόστρατος οἱ Ῥόδιοι,

Ἀρχιτέκτονας

καθ' ἅπαντας τοὺς χρόνους ἐγέννησεν ἡ Μικρὰ Ἀσία οὐκ ὀλίγους: Ἀλύπιον τὸν Ἀντιοχέα, Ἀνθέμιον τὸν ἐκ Τράλλεων, ὅστις μετὰ τῶν δύο ἐκ Μιλήτου Ἰσιδώρων, θείου καὶ ἀνεψιοῦ, ᾠκοδόμησαν τὸν περίπυστον τῇ Ὑπερτάτῃ τοῦ θεοῦ Σοφίᾳ ναόν, Δώγνητον τὸν Ῥόδιον, τὸν Ἑρμογένη ἐξ Ἀλαβάνδων, τὸν Νίκωνα ἐκ Περγάμου.

Ἀστρονόμοι

μικρασιᾶται ἀναφέρονται: Ἀρίσταρχος καὶ Κόνων Σάμιοι, Εὔδοξος ὁ Κνίδιος, ὁ καὶ φιλόσοφος, ὁ θεμελιωτὴς τῆς μαθηματικῆς ἀστρονομίας Ἵππαρχος ἐκ Νικαίας, Κάλιππος ἐκ Κυζίκου, Κλεόστρατος ἐκ Τενέδου, Σέλευκος ἐκ Σελευκείας.

Ἀλλὰ καὶ Βασιλεῖς, Αὐτοκράτορας, στρατηγοὺς καὶ ἄλλους ἀξιωματικοὺς ἔχει ἡ Μικρὰ Ἀσία νὰ ἐπιδείξῃ οὐχὶ εὐαρίθμους: τὸν Μιλήσιον στρατηγὸν Ἀθηναγόραν, Ἀθηνίωνα τὸν Κίλικα, Ἀριστογόραν καὶ Ἱστιαῖον τυράννους τῆς Μιλήτου, τὴν περιλάλητον βασίλισσαν τῆς Ἁλικαρνασσοῦ Ἀρτεμισίαν καὶ τὴν τῆς Παλμύρας Ζηνοβίαν, τὸν Καππαδόκην στρατηγὸν Ἀρχέλαον, τοὺς δύο Εὐαγόρας, τοὺς Νικοκλεῖς, τὸν Νικοκρέοντα, τοὺς Πνυταγόρας, βασιλεῖς τῆς Κύπρου, Ζήνωνα καὶ Λέοντα τοὺς Ἰσαύρους, Ἡράκλειον τὸν περίπυστον τοῦ Βυζαντίου αὐτοκράτορα ἐκ Καππαδοκίας, τοὺς Μιθριδάτας τοῦ Πόντου, τοὺς τῆς Βιθυνίας Νικομήδεις, τοὺς Προυσίας, Πολυκράτη τὸν Σάμιον, Ῥωμανὸν τὸν Γ', τὴν περιφανῆ ἐκ Τραπεζοῦντος οἰκογένειαν τῶν Ὑψηλαντῶν, ἐμφανιζομένην ἐν τῇ ἱστορίᾳ ἀπὸ τῆς Η' μ. Χ. ἑκατονταετηρίδος, τὸν ἱδρυτὴν τοῦ βασιλείου τοῦ Περγάμου Φιλέταιρον ἐκ Παφλαγονίας, Φωκᾶν τὸν τοῦ Βυζαντίνου αὐτοκράτορα ἐκ Καππαδοκίας.

Σπουδαιοτάτη δὲ εἶναι ἡ εἰς τὴν Γεωγραφίαν συμβολὴ τῶν ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας γεωγράφων, ὡς ἀποδεικνύουσι τὰ περικλεᾶ ὀνόματα Εὐδόξου τοῦ Κυζικηνοῦ, Ἡρωδώρου τοῦ ἐξ Ἡρακλείας τοῦ Πόντου, Παυσανίου τοῦ Καππαδόκου, οὗ ἡ πολύτιμος συγγραφὴ «Περιήγησις Ἑλλάδος» πᾶσι γνωστή, Πολέμωνος τοῦ Περιηγητοῦ ἐξ Ἰλίου ἢ Σάμου, Σεραπίωνος τοῦ Ἀντιοχέως, Σκύλακος τοῦ Καρυανδέως, Σκύμνου τοῦ Χίου καὶ ὑπὲρ πάντας τοῦ Ὁμήρου τῆς Γεωγραφίας, τοῦ περιωνύμου Στράβωνος ἐξ Ἀμασείας τοῦ Πόντου.

(Ἀκολουθεῖ τὸ τέλος).

ΚΑΠΟΙΑ ΝΥΧΤΑ...

Τοῦ ἀγαπημένου μου Χαρικλῆ.

Θὲ νἄρθῃ κάποια νύχτα, νύχτα ὁλόμαυρη,
Ποὺ θἄσαι μιὰ γρηὰ σκυμμένη στὴ γωνιά σου,
Ποὺ ἀγάπης δὲ θὰ βλέπεις ὄνειρα γκυκὰ
Καὶ θἄναι κάτασπρα σὰ χιόνι τὰ μαλλιά σου.

Τῆς νιότης θὰ θυμᾶσαι χρόνια ἀξέχαστα,
Στιγμὲς ποῦ φύγανε γοργὲς καὶ δὲ γυρίσαν,
Τὶς τρέλλες, τὰ στολίδια, τὰ τραγούδια σου
Κ' ἐκείνους ποὺ μικρὴ σὰν ἤσουν σ' ἀγαποῦσαν.

Καὶ θἄρθουνε στὸ νοῦ σου χίλια ὀνόματα,
Ποὺ σὲ παλιοὺς καιροὺς μαγεύαν τὴν καρδιά σου,
Ἀεροπλασμένες κ'ρες, φιληνάδες σου,
Λουλούδια ποῦ σκορπίσθηκαν ἀπὸ σιμά σου.

Θὰ θυμηθῆς κ' ἐμένα, δύστυχη ψυχή,
Ποὺ ὁ πόνος μ' ἔφαε, κουράστηκα καὶ κλαίω...
Τὰ δροσερὰ λουλούδια ποὺ μὲ χάριζες,
Τὰ λόγια, κόρη, αὐτά, ποῦ τώρ' ἀκοῦς νὰ λέω.

Καὶ τότ' ἐκεῖ ποὺ θὰ δουλεύεις μοναχὴ
Ὕπνος τὰ μάτια σου βαρὺς θὰ σιγοκλήσει...
Θὰ γείρει κουρασμένο τὸ κεφάλι σου
Κι' ἀπὸ τὰ χέρια σου τ' ἀδράχτι θὰ γλυστρήσει.

Θὰ διεῖς τὰ περασμένα καὶ στὰ νιάτα σου
Ὁ πόθος μὲ φτερὰ πελώρια θὰ σὲ φέρει,
Θὰ ὀνειρευτεῖς τὰ πλούσια μαῦρα σου μαλλιὰ
Καὶ τὶς ἀγάπες σου καὶ τὸ παλιό σου ταῖρι.

Μὰ ὅταν ξυπνήσῃς γύμνια γύρω σου θὰ διεῖς,
Θὰ τρίζει τὸ λυχνάρι καὶ θὰ σβυέται,
Θὰ δέρνετ' ἔξω ἡ νύχτα μὲ τὴν ἀστραπὴ
Καὶ σὰν καλάμι τὸ καλύβι σου θὰ σειέται.

Θὲ νἄρθῃ κάποια νύχτα, νύχτα ὁλόμαυρη,
Ποὺ θἄσαι μιὰ γρηά, σκυμμένη στὴ γωνιά σου,
Ποὺ ἀγάπης δὲ θὰ βλέπεις ὄνειρα, φτωχή,
Καὶ θἄναι κάτασπρα σὰ χιόνι τὰ μαλλιά σου.

Δ. Ἐρημίτης.

Η ΚΟΠΕΛΛΑ ΜΕ ΤΙΣ ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ

Στὴν ἴδια.

Πέρασε κάμποσος καιρὸς ἀπὸ τότε, ποῦ πρωτογνώρισα τὴν κοπέλλα μὲ τὶς μαργαρίτες. Λιγώτερος, μὰ ὄχι πολύ, ποῦ ἔχω νὰ τὴν ἰδῶ.

Ὥρες ὧρες, ὅταν ἡ ψυχή μου βρίσκεται σὲ μιὰ παράξενη ψυχολογικὴ κατάσταση, ὅταν ἡ καρδιά μου, κατόπι ἀπὸ τὸ ἄκουσμα κανενοῦ ὥμορφου τραγουδιοῦ, πλημμυρᾷ ἀπὸ ἕνα συναίσθημα γλυκόπικρο, ἀπὸ μιὰ μελαγχολία γλυκειά, τότε τὴν θυμοῦμαι τὴν κοπέλλα μὲ τὶς μαργαρίτες.

Τὴν θυμοῦμαι καὶ πέφτω σὲ μιὰ εἴδους ἔκσταση, θυμάμενος καὶ τὶς γλυκὲς ὧρες, ποῦ περάσαμε μαζὶ σὲ κάποιο μοναστῆρι μιὰ φορὰ ὁλόκληρη μέρα κι' ἕνα δειλινὸ σ' ἕνα ἐξοχικὸ περίπατο. Ἄλλη φορὰ δὲ βρεθήκαμε, μ' ἀπὸ τὸ δειλινὸ ἐκεῖνο τὴν εἶπα: ἡ κοπέλλα μὲ τὶς μαργαρίτες.

Γιατὶ τὴν εἶπα ἔτσι;

Δὲ βρεθήκαμε στὸν κάμπο, γιὰ νὰ πάρῃ νὰ μαδήσῃ καμμιὰ μαργαρίτα, οὔτε τῆς στόλισα τὸ κεφάλι τὸ ξανθό, τὸ ἀγαπημένο μου κεφαλάκι της μὲ μαργαρίτες.

Ὄχι. Νὰ γιατὶ τὴν εἶπα ἔτσι. Στὸ δειλινὸ ἐκεῖνο τὸ μαγεμένο, ποῦ βρέθηκε σιμά μου γιὰ δεύτερη καὶ τελευταία φορά, φοροῦσε στὸ ξανθὸ κεφαλάκι ἕνα καπέλο ἀπὸ ψάθα ἄσπρη, μὲ κορδέλες ἄσπρες καὶ μὲ λίγες μαργαρίτες τεχνιτὲς δῶ κι' ἐκεῖ.

Καὶ τῆς πήγαινε τόσο καὶ τὴν ἄρεζα τόσο τὴν κοπέλα μὲ τὶς μαργαρίτες, ποῦ τώρα ποῦμαι μακρυά της καὶ δὲν τὴν βλέπω πονῶ... πονῶ...

Καὶ συχνὰ βγαίνω στὸν κάμπο, στὴν πεδιάδα καὶ κυττάζω τὶς φυσικὲς μαργαρίτες κι' ὁ νοῦς μου πλανιέται στὶς περασμένες στιγμές, τὶς λίγες μὰ εὐτυχισμένες κι' ἡ καρδιά μου σὰ νὰ κλαίῃ, σὰ νὰ μοιρολογᾷ. Μὰ τὸ κλάμα της, τὸ μοιρολόγι της εἶνε παράξενο κλάμα, παράξενο μοιρολόγι, ποῦ δὲ μοιάζει οὔτε κλάμα οὔτε μοιρολόγι, μὰ τραγοῦδι λυπηρὸ παθητικὸ μὲ νότες ἐρωτικῆς σερενάτας καὶ μὲ νότες νευρικοῦ ἐμβατηρίου...

Ἀρτάκη 1909 ***Ἀργύρης Ν. Κόρακας.***

Α. ΠΟΥΣΚΙΝ

Η ΠΙΣΤΟΛΙΑ

Ἐγὼ ηὐχαριστούμην μὲ τὴν δόξαν μου, αἴφνης ὅμως κατετάχθη εἰς τὸ τάγμα μας νέος τις πλούσιος καὶ εὐγενοῦς οἰκογενείας (ἂς μὴ τὸν ὀνομάσω). Ἀπὸ τῆς γεννήσεως μου δὲν ἀπήντησα ἄνθρωπον τόσον εὐτυχῆ. Σκεφθῆτε, νεότητα, πνεῦμα, ὡραιότητα, τρελλὴν εὐθυμίαν, γενναιότητα ξένοιαστην, ὄνομα φημισμένον, χρήματα ἀμέτρητα. Μὲ αὐτὰ ὅλα φαντασθεῖτε τί ρόλον ἠμποροῦσε νὰ παίξῃ μεταξύ μας. Τὰ πρωτεῖά μου ἐκλονίζοντο. Ζηλεύσας τὴν δόξαν μου ἤρχισε νὰ ἐπιζητῇ τὴν φιλίαν μου, ἀλλ' ἐγὼ τὸν ἐδεχόμην ψυχρῶς. Ἐκεῖνος δὲν ἐφάνη διὰ τοῦτο λυπούμενος. Ἀπεμακρύνθη ἀπὸ ἐμέ. Ἐγὼ ὅμως ἤρχισα νὰ τὸν μισῶ. Αἱ πρόοδοί του εἰς τὸ τάγμα μας καὶ εἰς τὸν κύκλον τῶν γυναικῶν μὲ ἀπήλπιζαν. Ἤρχισα νὰ ζητῶ αἰτίαν νὰ πιασθῶ μαζί του. Εἰς τὰ εἰρωνικά ἐπιγράμματά μου ἀπαντοῦσε δι' ἐπιγραμμάτων, τὰ ὁποῖα πάντοτε μοῦ ἐφαίνοντο ἀπροσδόκητα καὶ πλέον καυτερὰ

ἀπὸ τὰ ἰδικά μου καὶ ἔξυπνα. Αὐτὸς ἠστεΐζετο καὶ ἐγὼ ἐθύμωνα. Ἐπὶ τέλους μίαν φορὰν εἰς τὸν χορόν, τὸν ὁποῖον ἔδωσε Πολωνός τις κτηματίας, βλέπων αὐτὸν ὅτι ἔγινε τὸ ἀντικείμενον τῆς προσοχῆς ὅλων τῶν κυριῶν καὶ μάλιστα αὐτῆς τῆς οἰκοδεσποίνης, μετὰ τὴν ὁποίαν εἴμεθα συνδεδεμένοι, τοῦ ἐψιθύρισα εἰς τὸ αὐτὶ μίαν πρόστυχη ἀνοησίαν. Ἐκεῖνος ἐξωργίσθη καὶ μὲ ἐρράπισεν. Ἐξεφουλκήσαμεν. Αἱ κυρίαι ἐλιποθύμησαν. Φυσικὰ μᾶς ἐχώρισαν, ἀλλὰ τὴν πρωΐαν ἐμονομαχήσαμεν. Μετέβην ἐνωρὶς εἰς τὸ ὡρισθὲν μέρος καὶ περιέμενα μὲ τοὺς μάρτυράς μου τὸν ἀντίπαλόν μου. Ὁ ἑαρινὸς ἥλιος ἀνέτελλε καὶ ἡ θερμότης ἤρχισεν. Μετ' ὀλίγον τὸν εἶδον ἐρχόμενον πεζόν, μὲ τὴν στολήν του καὶ τὴν σπάθην, συνοδευόμενον δὲ ὑφ' ἑνὸς μάρτυρος. Μετέβηκα πρὸς προϋπάντησίν του. Μᾶς ἐπλησίασε κρατῶν τὸ πιλίκιόν του γεμᾶτο βύσσινα. Οἱ μάρτυρες ἀμέσως ἐμέτρησαν δώδεκα βήματα. Ἐγὼ ἔπρεπε νὰ πυροβολήσω πρῶτος, ἀλλ' ἡ ταραχή μου ἦτο τοιαύτη, ὥστε δὲν ἤμην βέβαιος περὶ τῆς ὀρθότητος τῆς χειρός μου καὶ διὰ νὰ ἔλθω εἰς τὸν ἑαυτόν μου τοῦ παρεχώρησα τὸν πρῶτον πυροβολισμόν. Ὁ ἀντίπαλός μου δὲν ἐδέχετο. Ἐρρίψαμεν κλῆρον. Ὁ πρῶτος ἀριθμὸς ἔπεσεν εἰς ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἐσημάδευσε καὶ ἐπυροβόλησε τὸ πιλίκιόν μου. Ἦτο ἡ σειρά μου. Ἡ ζωή του ἐπὶ τέλους ἦτο εἰς χεῖράς μου. Τὸν προσέβλεπα ἀκορέστως, προσπαθῶν ν' ἁρπάξω τοὐλάχιστον ἴχνος τι ταραχῆς. Ἀλλ' ἐκεῖνος ἀμέριμνος ἐδιάλεγε τὰ ὥριμα βύσσινα μέσα εἰς τὸ πιλίκιόν του καὶ ἀπέπτυε τὰ κουκούτσια, τὰ ὁποῖα ἔφθαναν πλησίον μου. Ἡ ἀφέλειά του μὲ παρώργισε περισσότερον· «— Τί τὸ ὄφελος ἂν τοῦ ἀφαιρέσω τὴν ζωήν, ἀφοῦ ἐκεῖνος δὲν τὴν ἐθεωροῦσεν ἀκριβήν;» Ἄφησα τὸ πιστόλι. «Νομίζω ὅτι, τοῦ εἶπα, εἶσθε καταδικασμένος εἰς θάνατον, ἀλλὰ σεῖς θέλετε νὰ προγευματίσετε, δὲν θέλω νὰ σᾶς ἐμποδίσω».

«— Διόλου δὲν μὲ ἐμποδίζετε, ἀπήντησεν ἐκεῖνος, εὐαρεστηθεῖτε νὰ πυροβολήσετε· ἐξ ἄλλου ὅπως θέλετε, ἡ πιστολιὰ εἶναι ἰδική σας, ἐγὼ πάντοτε εἶμαι ἕτοιμος εἰς τὰς διαταγάς σας». Στραφεὶς τότε πρὸς τοὺς μάρτυρας ἐγὼ εἶπον ὅτι τώρα δὲν ἔχω σκοπὸν νὰ πυροβολήσω καὶ οὕτως ἡ μονομαχία ἔληξε... Τότε ἔδωσα τὴν παραίτησίν μου καὶ ἀπεμακρύνθην εἰς αὐτὸ τὸ χωρίον. Ἀπὸ τότε οὐδ' ἡμέρα δὲν παρῆλθε χωρὶς νὰ σκεφθῶ περὶ τῆς ἐκδικήσεως. Τώρα ἔφθασεν ἡ στιγμή.

Ὁ Σίλβιο ἐξήγαγε τοῦ θυλακίου του τὴν ἐπιστολήν, τὴν ὁποίαν ἔλαβε τὸ πρωὶ καὶ μοῦ τὴν ἔδωσε νὰ τὴν ἀναγνώσω. Κάποιος (ὡς φαίνεται ὁ ἐπιτετραμμένος του) τοῦ ἔγραφεν ἀπὸ τὴν Μόσχαν ὅτι, **γνωστὸν πρόσωπον** γρήγορα θὰ νυμφευθῇ μίαν νέαν ὡραιοτάτην.

Σεῖς ἐννοεῖτε, εἶπεν ὁ Σίλβιο, ποῖον εἶναι αὐτὸ τὸ **γνωστὸν πρόσωπον**. Ἀναχωρῶ λοιπὸν εἰς τὴν Μόσχαν. Νὰ ἰδοῦμεν ἔτσι ἀφελῶς θὰ δεχθῇ τὸν θάνατον καὶ πρὸ τοῦ γάμου του, ὅπως ἄλλοτε τρώγων βύσσινα!

Εἰς τὰς λέξεις αὐτὰς ὁ Σίλβιο ἠγέρθη, ἔρριψεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὸ πιλίκιόν του καὶ ἤρχισε νὰ περιπατῇ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ εἰς τὴν αἴθουσαν, ὡς τίγρις ἐν τῷ κλωβῷ της.

Τὸν ἤκουα ἀκίνητος, ἀλλόκοτα, ἀντίθετα αἰσθήματα μὲ ἐτάραττον. Ἄφνης εἰσῆλθεν ὁ ὑπηρέτης καὶ εἶπεν ὅτι τὰ ἅλογα εἶναι ἕτοιμα. Ὁ Σίλβιο ἔσφιξε δυνατὰ τὴν χεῖρά μου. Ἐφιληθήκαμεν. Ἐπέβη τῆς ἁμάξης, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἐτοποθετήθησαν καὶ αἱ ἀποσκευαί του καὶ ἀνεχώρησεν.

Ἐχαιρετήθημεν ἀκόμη μίαν φοράν, ἐνῷ οἱ ἵπποι ἐκάλπαζον.

Παρῆλθον πολλὰ ἔτη καὶ οἰκογενειακαὶ περιστάσεις μὲ ἠνάγκασαν νὰ ἀποκτήσω εἰς πτωχὸν χωρίον τῆς N** περιφερείας. Ἀσχολούμενος μὲ τὸ νοικοκυριὸ δὲν ἔπαυσα νὰ σκέπτομαι τὴν παλαιὰν θορυβώδη καὶ ἀμέριμνον ζωήν μου. Δυσκολώτερον ἀπ' ὅλα μοῦ ἦτο νὰ συνηθίσω τὴν μοναξίαν τῶν ἑαρινῶν καὶ χειμερινῶν νυκτῶν. Ἕως τὸ μεσημέρι κάπως ἐσκότωνα τὸν καιρόν μου συνομιλῶν μὲ τοὺς δημογέροντας, διεκπεραιῶν τὰς ἐργασίας μου ἢ περιερχόμενος τὰ νέα καταστήματα, ἀλλὰ μόλις ἤρχετο τὸ σκότος δὲν ἐγνώριζον ποῦ νὰ ὑπάγω. Τὰ ὀλίγα βιβλία, τὰ ὁποῖα εὑρίσκοντο εἰς τὰ ἑρμάρια τὰ ἔμαθα ἀπ' ἔξω. Ὅλα τὰ παραμύθια, τὰ ὁποῖα ἡ κλειδοῦχος Κυρίλλοβνα ἠδύνατο νὰ φέρῃ εἰς τὴν μνήμην της, μοῦ ἦσαν ξαναδιηγημένα. Τὸ τραγούδια τῶν γυναικῶν μοῦ ἔφεραν στενοχωρίαν. Ἤρχισα νὰ πίνω ρακήν, τὴν παρήτησα ὅμως ἀμέσως, διότι μοῦ ἐπείραζεν εἰς τὸ κεφάλι καὶ διότι, τὸ ὁμολογῶ, ναί, ἐφοβήθην μὴ γίνω ἐλεεινὸς μέθυσος, παραδείγματα ἔβλεπα ἀπειράριθμα εἰς τὴν ἐπαρχίαν μας. Γείτονας πλησίον μου δὲν εἶχα, ἐξ ὧν δύο ἢ τρεῖς ἐλεεινούς, τῶν ὁποίων ἡ συνδιάλεξις συνίστατο ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀπὸ λόξιγγας καὶ ἀναστεναγμούς. Ἡ μοναξία ἦτο πλέον ὑποφερτή. Ἐπὶ τέλους ἀπεφάσισα νὰ κοιμοῦμαι ὅσον τὸ δυνατὸν ἐνωρίτερον καὶ νὰ γευματίζω ὅσον τὸ δυνατὸν ἀργότερον.

Εἰς ἀπόστασιν τεσσάρων βερστίων (*) ἀπὸ ἐμὲ εὑρίσκετο ἕνα πλούσιον κτῆμα, ἀνῆκον εἰς τὴν κόμησσαν B**. Ἐν αὐτῷ ἔζη μόνον ὁ διευθυντής, ἡ δὲ κόμησσα ἐπεσκέφθη τὸ κτῆμά της μόνον μίαν φοράν, τὸ πρῶτον ἔτος τοῦ γάμου της καὶ ἐκάθισεν ἐκεῖ ὀχι περισσότερον ἀπὸ ἕνα μῆνα. Ἐν τούτοις, τὴν δευτέραν ἄνοιξιν τοῦ ἀσκητικοῦ μου βίου, διεδόθη ὅτι ἡ κόμησσα μὲ τὸν σύζυγόν της θὰ ἔλθῃ τὸ καλοκαῖρι εἰς τὸ χωριό της. Καὶ τῷ ὄντι, ἦλθαν εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἰουνίου. Ἡ ἐποχὴ τοῦ ἐρχομοῦ εἰς τὸ χωρίον ἑνὸς πλουσίου γείτονος εἶναι σπουδαία διὰ τοὺς χωρικούς. Οἱ κτηματίαι καὶ οἱ αὐλικοί των λέγουν περὶ αὐτοῦ δύο μῆνας πρὶν καὶ τρία ἔτη μετά. Ὅσον ἀφορᾷ ἐμέ, τὸ ὁμολογῶ, ἡ εἴδησις περὶ τοῦ ἐρχομοῦ νέας καὶ ὡραίας γειτόνισσας ἐπέδρασε μεγάλως ἐπ' ἐμοῦ· διεκαιόμην ἀπὸ τὴν ἀνυπομονησίαν νὰ τὴν ἰδῶ, καὶ δι' αὐτὸ τὴν πρώτην Κυριακὴν μετὰ τὴν ἀφι-

(*) *βέρστι* = 500 ὀργ.

ξίν της ἐπῆγα μετὰ τὸ γεῦμα εἰς τὸ χωρίον *** διὰ νὰ συστηθῶ εἰς τὴν αὐτῶν ἐκλαμπρότητα, ὡς πλησιέστερος γείτων καὶ εὐπειθέστατος δοῦλος.

Ὁ ὑπηρέτης μὲ ὡδήγησεν εἰς τὸ ἰδιαίτερον δωμάτιον τοῦ κόμητος καὶ ἐπῆγε νὰ εἰδοποιήσῃ τὸν κύριόν του περὶ ἐμοῦ. Τὸ εὐρύχωρον καμπινέτο τοῦ κόμητος ἦτο καλλωπισμένον μὲ πολυτέλειαν· εἰς τοὺς τοίχους ἐστηρίζοντο ἑρμάρια μὲ βιβλία καὶ ἀπ' ἐπάνω ἀπὸ καθένα ὀρειχάλκινος προτομή· ἀπ' ἐπάνω ἀπὸ τὴν μαρμάρινον κάμινον ὑπῆρχεν ἕνας φαρδὺς καθρέπτης· τὸ πάτωμα ἦτο ταπετσαρισμένον μὲ πρασίνην τσόχαν καὶ στρωμένον μὲ τάπητας. Ξεσυνηθίσας ἀπὸ τὴν πολυτέλειαν εἰς τὴν πτωχικήν μου γωνίαν καὶ πρὸ πολλοῦ πλέον μὴ ἰδὼν ξένα πλούτη, ἐδειλίασα καὶ ἐπερίμενα τὸν κόμητα μὲ κάποιαν τρεμοῦλαν, ὅπως ὁ αἰτητὴς ἀπὸ τὴν ἐπαρχίαν περιμένει τὴν ἔξοδον τοῦ ὑπουργοῦ. Ἡ θύρα ἤνοιξε καὶ ἐξῆλθεν ἀνὴρ ἐτῶν τριάκοντα δύο καὶ ὡραῖος.

Ὁ κόμης μὲ ἐπλησίασε μὲ ὕφος ἐλεύθερον καὶ φιλικόν· ἐγὼ ἐπροσπάθουν νὰ ἐνθαρρύνω τὸν ἑαυτόν μου καὶ ἤρχισα νὰ συστήνωμαι, ἀλλὰ ἐκεῖνος μὲ ἐπρόλαβεν. Ἐκαθίσαμεν. Ἡ ἐλευθέρα καὶ φιλόφρων ὁμιλία του γρήγορα διεσκόρπισε τὴν αὐξηθεῖσαν ἐντροπαλότητά μου· καὶ ἤρχισα πλέον νὰ λαμβάνω τὴν συνήθη στάσιν μου, ὅτε αἴφνης ἐμβῆκεν ἡ κόμησσα καὶ τότε ἡ ταραχὴ μὲ ἐκυρίευσε καὶ πάλιν. Ἦτο ὡραία. Ὁ κόμης μὲ ἐσύστησεν εἰς αὐτήν· ἐγὼ ἐπεθύμουν νὰ φαίνωμαι ἀφελής, ἀλλὰ ὅσον περισσότερον ἐπροσπαθοῦσα νὰ λάβω ὕφος ἀφελείας, τόσον περισσότερον ἐκαταλάμβανα τὸν ἑαυτόν μου ἀδέξιον. Ἐκεῖνοι, διὰ νὰ μοῦ δώσουν καιρὸν νὰ ἀναλάβω καὶ νὰ συνηθίσω εἰς τὴν νέαν γνωριμίαν, ἤρχισαν νὰ ὁμιλοῦν μεταξύ των, φερόμενα μαζύ μου ὅπως μὲ καλὸν γείτονα καὶ δίχως φιλοφρονήσεις. Ἐν τῷ μεταξὺ ἤρχισα νὰ περπατῶ ἐμπρὸς καὶ πίσω ἐξετάζων τὰ βιβλία καὶ τὰς εἰκόνας.

Ζωγραφικὴ δὲν καλογνωρίζω, ἀλλὰ μιὰ ἀπὸ τὰς εἰκόνας τοῦ τοίχου μοῦ ἐκίνησε τὴν προσοχήν. Παρίστανε κάποιον τοπεῖον τῆς Ἐλβετίας. Δὲν μὲ ἐξέπληξεν ἡ ζωγραφιά, ἀλλὰ τὸ ὅτι ἡ εἰκὼν ἦτο τρυπημένη διὰ δύο σφαιρῶν, αἱ ὁποῖαι ἦσαν ἡ μία ἐπὶ τῆς ἄλλης.

— Νά, καλὴ πιστολιά, εἶπα ἐγώ, ἀποταθεὶς πρὸς τὸν κόμητα.

— Μάλιστα, ἀπήντησεν ἐκεῖνος, ἡ πιστολιὰ εἶναι πολὺ ἀξιοπερίεργος.

Καὶ πυροβολεῖτε καλὰ σεῖς; ἐξηκολούθησεν ἐκεῖνος.

— Μετρίως, ἀπήντησα ἐγώ, χαίρων διότι ἡ ὁμιλία ἔβγαλεν ἐπὶ τέλους πρᾶγμα γνωστόν μου: εἰς ἀπόστασιν τριάκοντα βημάτων δὲν θὰ ἀστοχήσω εἰς τὸ χαρτί, ἐννοεῖται, μὲ γνωστά μου πιστόλια.

— Ἀλήθεια εἶπεν ἡ κόμισσα μὲ μορφὴν προδίδουσαν μεγάλην προσοχήν: καὶ σύ, φίλτατέ μου, θὰ ἐπιτύχῃς εἰς τὸ χαρτὶ εἰς ἀπόστασιν τριάκοντα βημάτων;

— Καμμιὰ φορά, εἶπεν ὁ κόμης, θὰ δοκιμάσωμεν. Εἰς τὸν καιρόν μου ἐπυροβολοῦσα ὄχι καὶ ἄσχημα· ἀλλὰ τώρα ἔχω πλέον τέσσαρα ἔτη νὰ πάρω εἰς τὸ χέρι μου πιστόλι.

— Ὦ! παρετήρησα· τότε ἐγὼ στοιχηματίζω ὅτι ἡ Ἐκλαμπρότης σας δὲν θὰ ἐπιτύχητε εἰς τὸ χαρτὶ οὔτε εἰς ἀπόστασιν εἴκοσι βημάτων· τὸ πιστόλι θέλει καθημερινὴν ἄσκησιν. Αὐτὸ ἐγὼ τὸ ξέρω ἐκ πείρας. Εἰς τὸ τάγμα μας μὲ ἐθεώρουν ὡς ἕνα ἀπὸ τοὺς καλλιτέρους σκοπευτάς. Μίαν φορὰν μοῦ ἔτυχεν ἐπὶ ἕνα μῆνα νὰ μὴ πάρω εἰς τὸ χέρι μου τὸ πιστόλι: τὰ ἰδικά μου ἐπιδιωρθώνοντο, τί, λοιπὸν νομίζετε Ἐκλαμπρότατε; Τὴν πρώτην φορὰν ὅταν ἤρχισα κατόπιν νὰ πυροβολῶ, τέσσαρας φορὰς κατὰ σειρὰν δὲν ἐπέτυχα φιάλην εἰς ἀπόστασιν εἴκοσι βημάτων. Εἴχαμεν ἕνα ἴλαρχον, εὐφυολόγον καὶ διασκεδαστικόν· αὐτὸς ἔτυχεν ἐκεῖ καὶ μοῦ εἶπε: κατὰ τὰ φαινόμενα, ἀδελφέ μου, τὸ χέρι σου δὲν σηκώνεται κατὰ τῆς φιάλης. Ὄχι, Ἐκλαμπρότατε, δὲν πρέπει νὰ περιφρονῆτε αὐτὴν τὴν ἄσκησιν, διότι θὰ ξεσυνηθίσητε. Ὁ καλλίτερος σκοπευτὴς τὸν ὁποῖον ἔτυχε νὰ ἀπαντήσω, ἐπυροβολοῦσε καθημερινῶς, τοὐλάχιστον τρεῖς φορὰς πρὸ τοῦ γεύματος.

Αὐτὸ ἐκεῖνος τὸ εἶχε συνειθίσει ὅπως τὸ ρακί.

Ὁ κόμης καὶ ἡ κόμησσα ἐχαίροντο διότι ἐγὼ ἤρχισα νὰ ὁμιλῶ.

— Καὶ πῶς ἐπυροβολοῦσεν ἐκεῖνος, μὲ ἠρώτησεν ὁ κόμης.

— Ἰδοὺ πῶς, Ἐκλαμπρότατε: Ἔβλεπε καθισμένην ἐπὶ τοῦ τοίχου μιὰ μυῖγα... Γελᾶτε, κόμησσα; Μὰ τὸν Θεόν, ἀλήθεια... Καὶ ἐφώναζε: «Κούζκα, τὸ πιστόλι!» Καὶ ὁ Κούζκας τοῦ ἔφερνε τὸ πιστόλι γεμάτο. Ἐκεῖνος, χλόπ, καὶ ἐκολλοῦσε τὴν μυῖγαν εἰς τὸν τοῖχον!

— Αὐτὸ εἶναι ἀξιοθαύμαστον! εἶπεν ὁ κόμης: καὶ πῶς τὸν ὠνόμαζαν;

— Σίλβιο Ἐκλαμπρότατε.

— Σίλβιο! ἐξεφώνησεν ὁ κόμης, πηδήσας ἀπὸ τὴν θέσιν του· γνωρίσατε σεῖς τὸν Σίλβιο;

— Πῶς νὰ μὴ τὸν γνωρίζω, κύριε, εἴμεθα μαζὺ φίλοι εἰς τὸ τάγμα μας ἦτο ἀνεγνωρισμένος ὡς καλὸς σύντροφος· καὶ εἶναι πλέον πέντε ἔτη περίπου, ποῦ δὲν ἔχω περὶ αὐτοῦ καμμίαν εἴδησιν. Ὥστε λοιπόν, Ἐκλαμπρότατε, καὶ σεῖς τὸν ἐγνωρίσατε;

— Τὸν ἐγνώρισα καὶ πολὺ τὸν ἐγνώρισα μάλιστα. Δὲν σᾶς διηγήθη ἕνα ἐπεισόδιον πολὺ παράξετον;

— Τὸ χαστοῦκι, Ἐκλαμπρότατε, τὸ ὁποῖον ἔλαβεν εἰς τὸν χορὸν ἀπὸ κάποιον ἀχρεῖον;—

— Καὶ σᾶς εἶπε τὸ ὄνομα αὐτοῦ τοῦ ἀχρείου;

— Ὄχι, Ἐκλαμπρότατε, δὲν τὸ εἶπε... ἄχ! Ἐκλαμπρότατε! ἐξηκολούθησα τότε ἐγώ, μὲ συγχωρῆτε... δὲν τὸ ἤνοιωσα... μήπως εἶσθε σεῖς;..

— Ἐγὼ ὁ ἴδιος, ἀπήντησεν ὁ κόμης, μὲ ὕφος πολὺ ταραγμένον: ἡ δὲ πυροβολημένη εἰκών, εἶναι ἀνάμνησις τῆς τελευταίας συναντήσεώς μας.

— Ἄχ, ἀγαπητέ μου, εἶπεν ἡ κόμησσα· δι' ὄνομα τοῦ Θεοῦ μὴ τὸ διηγῆσαι· θὰ μοῦ εἶναι φοβερὸν νὰ τὸ ἀκούσω.

— Ὄχι, εἶπεν ὁ κόμης, ὅλα θὰ τὰ διηγηθῶ· ἐκεῖνος εἰξεύρει, πῶς ἐγὼ ἐπρόσβαλλα τὸν φίλον του· ἂς μάθῃ λοιπόν, πῶς ὁ Σίλβιο μὲ ἐξεδικήθη.

Καὶ διηγήθη τὸ ἐπεισόδιον.

— «Ἐγὼ ἐνυμφεύθην πρὸ πέντε ἐτῶν. Τὸν πρῶτον μῆνα τὸν ἐπέρασα ἐδῶ, εἰς αὐτὸ τὸ χωρίον. Εἰς αὐτὸ τὸ σπῆτι ἐγὼ χρεωστῶ τὰς καλλιτέρας στιγμὰς τῆς ζωῆς μου καὶ μίαν ἀπὸ τὰς πλέον σκληρὰς ἀναμνήσεις. Μίαν φορὰν τὸ βράδυ ἱππεύσαμεν μαζί· τὸ ἄλογον τῆς συζύγου μου κάπως ἐπεισματώθη· ἐκείνη ἐφοβήθηκε καὶ μοῦ ἔδωσε τὸν χαλινόν, ἐπῆγε δὲ πεζῆ εἰς τὸ σπῆτι. Ἐγὼ ἐπῆγα ἐμπρός. Εἰς τὴν αὐλὴν εἶδα μίαν ἅμαξαν ἀγοραίαν· μοῦ εἶπαν, ὅτι εἰς τὸ καμπινέτο μου κάθηται ἕνας ἄνθρωπος, ὁ ὁποῖος δὲν ἤθελε νὰ φανερώσῃ τὸ ὄνομά του, ἀλλ' εἶπεν ἁπλῶς ὅτι ἔχει μαζί μου δουλειάν. Ἐμβῆκα εἰς αὐτὸ τὸ δωμάτιον καὶ εἶδα εἰς τὰ σκοτεινὰ ἕνα ἄνθρωπον κατισκονισμένον καὶ μὲ μεγάλην γενειάδα· ἐστέκετο ἐδῶ εἰς τὴν κάμινον. Τὸν ἐπλησίασα, προσπαθῶν νὰ ἐπαναφέρω εἰς τὴν μνήμην μου τοὺς χαρακτῆράς του. — «Δὲν μὲ ἐγνώρισες, κόμη;», εἶπεν ἐκεῖνος μὲ τρέμουσαν φωνήν. — «Σίλβιο!» ἐφώναξα ἐγὼ τότε καὶ τὸ ὁμολογῶ ὅτι ἐκατάλαβα πῶς αἱ τρίχες μου ἠρωρθώθησαν.

— Ἔτσι, σωστά, εἶπεν ἐκεῖνος, ἐνθυμεῖσαι, ἡ πιστολιὰ ἔμεινεν εἰς ἐμέ· ἦλθα τώρα νὰ ἀδειάσω τὸ πιστόλι μου· εἶσαι ἕτοιμος;

Τὸ πιστόλι του ἐφαίνετο εἰς τὴν πλαγινὴν τσέπην. Ἐμέτρησα ἀμέσως δώδεκα βήματα καὶ ἐστάθηκα ἐκεῖ εἰς τὴν γωνίαν, παρακαλῶν αὐτὸν νὰ πυροβολήσῃ γρηγορώτερον, ἵνα μὴ ἐπιστρέψῃ ἡ σύζυγός μου. Ἐκεῖνος ἀργοῦσεν· ἐζήτησε φωτιά. Τοῦ ἔδωσαν πυρεῖα. Ἐγὼ ἔκλεισα τὴν θύραν, διέταξα νὰ μὴ εἰσέλθῃ κανεὶς καὶ πάλιν τὸν παρεκάλεσα νὰ πυροβολήσῃ. Ἐκεῖνος ἔβγαλε τὸ πιστόλι καὶ ἐσημάδευσεν... Ἐγὼ ἐμετροῦσα τὰ δευτερόλεπτα... ἐσκεπτόμην δι' ἐκείνην... Φρικτὸν λεπτὸν ἐπέρασεν! Ὁ Σίλβιο κατέβασε τὸ χέρι του. «Λυποῦμαι, εἶπε, δώτι τὸ πιστόλι δὲν εἶναι γεμάτο ἀπὸ κουκούτσια τῶν βυσσίνων... ἡ σφαῖρα εἶναι βαρειά. Ἐμένα πάντοτε μοῦ φαίνεται, ὅτι ἡμεῖς δὲν κάμωμεν μονομαχίαν, παρὰ φόνον: ἐγὼ δὲν ἐσυνήθισα νὰ σημαδεύω ἐναντίον ἀόπλου. Ἂς ἀρχίσωμεν ἐκ νέου· θὰ ρίψωμεν κλῆρον ποῖος νὰ πυροβολήσῃ πρῶτος».

Ἡ κεφαλή μου ἐγύριζε... νομίζω, ὅτι δὲν παρεδεχόμην... Ἐπὶ τέλους ἐγεμίσαμεν ἀκόμη ἕνα πιστόλι· ἐστρίψαμεν δύο μπιλέτα· ἐκεῖνος τὰ ἔβαλεν εἰς τὸ κασκέτο του, τὸ ὁποῖον κάποτε ἐγὼ τὸ ἐπυροβόλησα· ἐγὼ ἐτράβηξα πάλιν τὸν πρῶτον ἀριθμόν. «Σύ, κόμη, διαβολικῶς τυχηρὸς εἶσαι», εἶπεν ἐκεῖνος μὲ ἕνα χαμόγελον τὸ ὁποῖον ποτὲ δὲν θὰ ξεχάσω.

Δὲν ἐννοῶ τί ἔπαθα τότε καὶ πῶς ἠμποροῦσε νὰ μὲ ἀναγκάσῃ εἰς αὐτὸ τὸ πρᾶγμα..! ἀλλὰ ἐγὼ ἐπυροβόσα καὶ ἐπέτυχα, ἰδού, εἰς αὐτὴν τὴν εἰκόνα. (Ὁ κόμης ἔδειξε μὲ τὸν δάκτυλόν του εἰς τὴν πυροβοληµένην εἰκόνα· τὸ πρόσωπόν του ἤναπτεν ὡς φωτιά· ἡ κόμισσα ἦτο πλέον κίτρινη ἀπὸ τὸ μανδῆλί της· δὲν ἠμποροῦσα πλέον νὰ κρατηθῶ).

—«Ἐγὼ ἐπυροβόλησα, ἐξηκολούθει ὁ κόμης: καὶ δόξα τῷ θεῷ ἀπέτυχα· τότε ὁ Σίλβιο... (αὐτὴν τὴν στιγμὴν ὁ κόμης ἦτο πράγματι φοβερὸς) ὁ Σίλβιο ἤρχισε νὰ σκοπεύῃ ἐπάνω μου. Ἄφνης ἡ θύρα ἄνοιξεν, ἡ Μάσσα τρέχει μέσα καὶ μὲ δάκρυα εἰς τὰ μάτια πίπτει εἰς τὸν λαιμόν μου. Ἡ παρουσία της μοῦ ἐπανέφερεν ὅλην μου τὴν ἀνδρίαν.

«Ἀγαπητή μου, τῆς εἶπα ἐγώ: μήπως δὲν βλέπεις

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΑ

Πρὸ τοῦ λουτροῦ.

ὅτι ἀστειευόμεθα; Πῶς λοιπὸν ἐφοβήθηκες! Πήγαινε πίε ἕνα ποτῆρι νερὸ καὶ ἔλα ἐδῶ κατόπιν· ἐγὼ θὰ σοῦ συστήσω ἕνα παλαιόν μου φίλον καὶ σύντροφον».

Ἡ Μάσσα ἀκόμη δὲν ἐπίστευεν: «Εἰπέτε, ἀλήθεια λέγει ὁ σύζυγός μου; εἶπεν ἐκείνη, ἀποταθεῖσα πρὸς τὸν τρομερὸν Σίλβιο· ἀλήθεια εἶναι ὅτι καὶ οἱ δύο σας χωρατεύετε;»

— «Ἐκεῖνος πάντοτε ἀστειεύεται, κόμησσα, τῆς ἀπήντησεν ὁ Σίλβιο: μίαν φορὰν ἀστειευόμενος μοῦ ἔδωσεν ἕνα χαστοῦκι, ἀστειευόμενος μοῦ ἐπυροβόλησεν αὐτὸ τὸ κασκέτον, ἀστειευόμενος ἠστόχησεν ἐπάνω μου τώρα· λοιπὸν ἦλθε καὶ εἰς ἐμὲ ἡ ὄρεξις τώρα νὰ ἀστειευθῶ...»

Μὲ αὐτὸν τὸν λόγον ἐκεῖνος ἤθελε νὰ σημαδεύσῃ ἐπάνω μου... ἐμπρός της! Ἡ Μάσσα ἔπεσεν εἰς τοὺς

πόδας του. «Σήκω ἐπάνω, Μάσσα, ἐντροπή! ἐφώναξα ἐγὼ ἐξοργισθεὶς καὶ σεῖς, κύριε, θὰ παύσητε νὰ γελᾶτε μὲ τὴν δυστυχῆ γυναῖκα; θὰ πυροβολήσητε ἢ ὄχι!» Λὲν θὰ πυροβολήσω, ἀπήντησεν ὁ Σίλβιο, εἶμαι ἱκανοποιημένος: ἐγὼ εἶδα τὴν ταραχήν σου, τὴν δειλίαν σου· ἐγὼ σὲ ἠνάγκασα νὰ πυροβολήσῃς ἐπάνω μου. Αὐτὸ μὲ φθάνει. Θὰ μὲ θυμᾶσαι. Σὲ παραδίδω εἰς τὴν συνείδησίν σου». Καὶ ἔκαμε νὰ ἐξέλθῃ, ἀλλὰ ἔστη εἰς τὴν θύραν, ἐκύτταξε τὴν πυροβοληµένην ἀπὸ ἐμὲ εἰκόνα, καὶ ἐπυροβόλησεν ἐπ' αὐτῆς χωρὶς νὰ σημαδεύσῃ περίπου καὶ ἐχάθηκεν.

Ἡ σύζυγός μου ἔκειτο λιποθυμημένη. Οἱ ἄνθρωποί μου δὲν ἐτολμοῦσαν νὰ τὸν σταματήσουν καὶ μὲ φόβον τὸν ἐκύτταζαν· ἐκεῖνος ἐβγῆκεν εἰς τὸν ἐξώστην, ἐφώναξε τὸν ἁμαξᾶν καὶ ἔφυγε πρὶν νὰ προφθάσω νὰ ἔλθω εἰς τὸν ἑαυτόν μου».

Ὁ κόμης ἐσώπασε. Τοιουτοτρόπως ἔμαθον τὸ τέλος τῆς ἱστορίας, τῆς ὁποίας ἡ ἀρχὴ πολὺ μὲ ἐξέπληξε. Μὲ τὸν ἥρωα αὐτῆς πλέον δὲν συναντήθηκα· λέγουν ὅτι ὁ Σίλβιο, ὅτε ἐπανεστάτισεν ὁ Ἀλέξανδρος Ὑψηλάντης, ἐτέθη ἐπὶ κεφαλῆς ἑνὸς σώματος ἑταιριστῶν καὶ ἐφονεύθη εἰς τὴν μάχην τῶν Σκουλιανῶν.

(Ἐκ τοῦ Ρωσσικοῦ) **Νῖκος Καστρινός.**

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΣΤΕΦΑ

—Ὁ γυιός του; ποῖος; Ἐκείνη ἡ μώμολα, ἡ ἀρκούδα, ποῦ τὸν ἀκολουθάει πάντα στὴ ροῦγα σὰ ζαγάρι;

—Αἴτε, μωρέ! μώμολα, ἀρκοῦδα, ζαγάρι! Τὸν ἐφινίρισες τὸν ἄνθρωπο, χωρὶς νὰ σοῦ κάμῃ τίποτα.

—Μὰ δὲν εἶνε **κορπορατοῦρα** ἐκείνη, νὰ σὲ χαρῶ, Κέκο μου! Καλά, νὰ πάρῃ τὸν Τοκαδέλο εἶνε πολύ τση· μὰ ὄχι πάλε ἡ κακομοῖρα καὶ τὸ Νιόνιο, μία κοπέλα, νὰ ποῦμε τὴν ἀλήθεια, μία χαρά.

—**Κοσπέτο** γιὰ κάθε γαλαντόμο!...

—Μωρὲ τὸ πιστεύετε, ἀφεντάδες, πῶς δὲν τήνε γνωρίζω ἐφτούνη τὴν κοπέλα;

—Ἄ, κάνεις ἄδικο. Θὰ ἰδῇς πραγματικῶς μία κυρά.

—Θὰ περάσω ξαπόστα νὰ τὴν ἰδῶ.

—Ἔτσι νὰ κάμῃς.»

Καὶ ἔτσι θὰ ἔκαμνε πραγματικῶς ὁ φίλος, καὶ μετ' αὐτοῦ πολλοὶ ἄλλοι, τῶν ὁποίων ἐξεκαίετο ἡ περιέργεια· οὕτω δὲ ὁ ἀπόκεντρος δρομίσκος, εἰς τὸν ὁποῖον κατῴκει ὁ Γιακουμάκης Στέφας, εἶχε τόρα πολὺ πυκνοτέρους τοὺς ἐκτάκτους ἐπισκέπτας, τῶν ὁποίων τὰ ἤχηρὰ βήματα, ὡς εἴδαμεν εἶπκναν τὰς γυναῖκας εἰς τὰ παράθυρα· Ἀλλ' εἰς τὴν ἕξιν ταύτην σπανιώτατα ὑπήκουεν ἡ Μαργαρίτα. Τὸ παράθυρόν της ἔμενεν ὡσεπτοπολὺ κλειστόν, τὰ δὲ περίεργα καὶ ἐπιτηδευμένα βλέμματα τῶν διαβατῶν αὐτῶν, εἰς μάτην ἐξηρεύνων τοὺς μικροὺς ὑπολοιπους ὑαλοπίνακας, μήπως ἤθελαν διακρίνει ὄπισθεν τὴν φημισμένην πυρρὰν κόμην καὶ τοὺς ὀλοµαύρους ὀφθαλμούς. Ἡ νεᾶνις ἦτο τόρα περιωρισμένη, ὑπὸ τὸ κράτος τῆς λύπης. Ἡ ἄρνησις τοῦ πάππου της ἐξηκολούθει ἐπίμονος καὶ ἀπελπιστική. Πιθανώτερον καὶ εὐκολώτερον ἐφαίνετο νὰ ἐνδώσῃ ποτὲ ὁ γέρω Τοκαδέλος παρὰ ὁ γέρω Στέφας. Εἷς μάτην ἔκλαιεν ἡ Γιακουμάκαινα καὶ ἀπειόλμα νὰ λογικευθῇ ἡ Μαργαρίτα. Οὐδὲ αὐτὴ ἡ εὐγλωττία φίλων κοινῶν καὶ ἀξιοσεβάστων, τοὺς ὁποίους ἔστειλε κατόπιν ὁ Τώνης νὰ τοῦ ὁμιλήσουν, ἴσχυσε νὰ μεταπείσῃ τὸν γέροντα. Χάσας τὴν ὑπομονὴν νὰ δίδῃ σιερεότυπον τὴν αὐτὴν ἀπάντησιν, τὴν ὁποίαν ἔδωκε πρὸς τὸν Λούκαν, ἤρχισε πλέον νὰ ἐξοργίζεται καὶ με τοὺς ἀπεσταλμένους αὐτοὺς καὶ νὰ γίνεται ὁλοὲν ἀπροσιτώτερος. Ἕνα ἐξ αὐτῶν μάλιστα ἔφθασε νὰ τὸν ὀνομάσῃ ὁ Στέφας δι' ἐπιθέτου τόσον ὠμοῦ, ὥστε ὁ ἀθῶος ἄνθρωπος ἔφυγεν ἐκεῖθεν σταυροκοπούμενος, — ἐπεισόδιον λαβὸν διαστάσεις μυθικάς, ἐννοεῖται, εἰς τὴν γλῶσσαν τοῦ Πώπου Ἀράχτη καὶ τῶν ὁμοίων του

«Νὰ μοῦ κάμετε τὴ χάρι νὰ τὴ λησμονήσετε πηλειὸ ἐφτούνη τὴν ἱστορία,» ἔλεγε εἰς τὸ σπίτι ὁ Γιακουμάκης, «γιατί δσφ ζῶ δὲ θὰ γένῃ τέτοια ἀτιμία! Μὴ μοῦ ἀναφέρετε ἄλλη βολὰ γιὰ Τώνη καὶ Ξετώνη, γιατὶ θὰ κάμω πράμματα μεγάλα ἐδῶ μέσα.

— Τόρα πηλειὸ ποῦ μᾶς ἄκουσε ὁ κόσμος, Γιακουμάκη μου, καὶ ἤρθανε πατέρας καὶ γυιὸς στὰ σφαγειά, μποροῦμε, μὰ μποροῦμε νὰ κάμουμε καὶ ἀλλοιῶς; παρετήρει κλαυθμηρὰ ἡ Γιακουμάκαινα.

«Ἐγὼ μπορῶ» ἐβρυχᾶτο ὁ γέρων· «ὅποιος δὲν μπορεῖ, νὰ κοπιάσῃ καλιά του ἀπὸ τὸ σπίτι μου!

— Μαγάρι, μαγάρι, γυιέ μου, νὰ ἐμπόρεια νὰ φύγω ἀπὸ δῶ μέσα. Ὄχι ποῦ ἀντιστέκεσαι χωρὶς αἰτία καὶ ἀφορμή, τόσον καιρό, ἔτσι ἀπὸ **ἴμπένιο** πῶς δὲν ἠθέλαμε τὸ γυιὸ τοῦ Κατσουρέλα σοῦ Σὲ ξέρω ἐγὼ τί κακὸς ἄνθρωπος εἶσαι.. , ναί, μὰ ὅ, τι μᾶς κάνεις καὶ μᾶς πιλατεύεις, θὰν τὰ λάβῃς ἀπὸ τὸ Θεό.. ναί, ναί!

— Νέκρα καὶ ξερομαραῆλα νὰ σὲ φάῃ,» ἐμουρμούριζεν ὁ Γιακουμάκης, ὁσάκις δὲν διέκοπτε δι' ὕφους ἐπιβλητικοῦ τῆς γραίας τὴ **φαγωμάρα** καὶ ἠὐδόκησε νὰ τὴν ἀνέχεται. Αἱ παρηχητικαὶ κατάραι ἦσαν συνήθεις τότε εἰς τὸ στόμα του· **ὀχειά** ἀτήννα εἰς τὸ ὄχι τῆς γραίας, **νέκρα** εἰς τὸ **ναί**, **θηλειὰ καὶ κόμπος** εἰς τὸ **ἔτσι θέλω**, καὶ νὰ **ξεραθῇς** εἰς τὸ **δὲν ἠξέρω**.

***

Μίαν ἑσπέραν ὁ Τώνης, συνοδευόμενος ὅπως συνήθως ὑπὸ τοῦ Λούκα, μετέβαινε νὰ ἴδῃ τὴν Μαργαρίταν. Ἐβάδιζαν ταχεῖς καὶ σιωπηλοί ὅ εἷς παρὰ τὸ πλευρὸν τοῦ ἄλλου. Γλυκὺς ἦτο ὁ καιρὸς καὶ ἄνωθέν των ὁ βαθυκύανος οὐρανὸς ἤνοιγε πλησθὲν ἀργυρῶν ὀμμάτων. Ἡ ὥρα ὅμως ἦτο προχωρημένη, τὰ καταστήματα κλειστὰ καὶ εἰς τὰς ὁδοὺς ἐβασίλευεν ἐρημία, μόλις φωτιζομένη ὑπὸ τῶν ἀραιῶν φανῶν τοῦ πετρελαίου. Περισσότερον ἔλαμπεν ἐδῶ κ' ἐκεῖ καμμί' ἀκοίμητος κανδήλα Ἱεροῦ ἐκ τῆς θυρίδος Ναοῦ βλεπούσης πρὸς τὴν ὁδόν. Εἰς τὴν συνοικίαν, εἰς τὴν ὁποίαν εἰσῆλθαν τόρα, ἐπιβραδύνατες τὸ βῆμα, τὸ σκότος ἔγεινε ἀκόμη πυκνότερον. Ἓν κουρεῖον μόνον ἦτο ἀνοικτόν, ὅπου ὁ **μαθητὴς** καί τινες φίλοι του νεαροὶ διεσκέδαζαν μὲ μίαν κιθάραν δειλήν, σιγανήν, νυσταλέαν· καὶ μακρύτερα, ἓν οἰνοπωλεῖον, εἰς τὸ ὁποῖον ὅμως εὔθυμος ἐξ ἐργατῶν καθημένων περὶ τὴν γυμνὴν ξυλίνην τράπεζαν, ἐφ' ἧς ἐβασίλευεν ἡ **κανάτα**, ἔψαλλαν ἐν συμφωνίᾳ :

Στὸ παραθύρι ποῦσαι σὺ
Γαρούφαλο δὲν πρόπεις
Ἐσ' εἶσαι τὸ γαρούφαλοοοο....
(—Προσκυνῶ τὸ Θέο σου, δὲν κάνεις **σεκόντο**!)
Κὶ ὁπόχει μάτι ἂς βλέπῃ.

Ἐκεῖ ἔξω ἑστεκάτησε ὁ Λούκας, κοιθόσας ἐπὶ τοῦ πάγκου τῆς θύρας καὶ ζητήσας ἕνα **καρτεζίνι**, ἐν ᾧ ὁ Τώνης, πρὶν τὸν ἴδοῦν, ἐπροχώρησε καὶ εἰσῆλθεν εἰς μίαν ἄλλην ανεωτὸν, ὅπου τὸ χαμόσπιτον τῆς γραίας Σαμούγαινας ἡ ὁποία κατεσκεύαζε τὴν πούδραν Ἡ μικρὰ Πιπίνα περιέμενε τὸν νέον, τῷ ἤνοιξε σιγὰ τὴν θύραν μόλις ἤκουσε τὸ βῆμά του, τὸ πολὺ γνωστόν, καὶ

τὸν ἐνοίκιαζεν. Ὁ οἰκίσκος συνέκειτο ἐξ ἑνὸς μόνου θαλάμου χωρὶς πάτωμα, καὶ ἐν μόνον φῶς· τὴν καυδέλαν, τὴν καίουσαν πρὸ τῶν εἰκονισμάτων ἀνωθεν τῆς ἀπράντου κλίνης. Ὀπισθεν τοῦ μεγάλου ἐρυθροῦ παραπετάσματος ἀπὸ δώδεκα, διαχωρίζοντος μικρὸν διαμέρισμα εἰς τὸ βάθος, διεκρίνετο φῶς λαμπτῆρος ζωηρὸν καὶ αἱ σκιαὶ σκιαὶ μᾶς γυναικὸς καὶ ἑνὸς παιδίου, καταγινομένων εἰς ἐργασίαν πυρετώδη.

Νὰ μιλήσω τῆς Μαργαρίτας, κάτοι μία σεγνιόρ » εἶχεν ἡ Πιτίνα, ἀπείδουσα ἔξω εἰς τὴν αὐλήν.

« Καλὴ σαὲ' ἀφέντη κύριε μου ! » ἠκούσθη ἀπὸ μέσα καὶ ἡ γραῖα Σαμούγαινα, μέλις τὸν' ἀντιληφθεῖσα τῆς εἰσόδου τοῦ νέου, καὶ ἐπεφύη παρὰ τὸ ἄνοιγμα τοῦ παραπετάσματος, κρατοῦσα θέκτην χαρίτιν, καὶ γεμάτη ἄλη, χεῖρες, ἐνδέματα, κεγαλή, ἀπὸ μίαν κόνιν, ὡς χιονισμένη.

« Πῶς ; νυχτέρι ἀπόγε ; . . . Καλημέρα ! » εἶπεν ὁ νέος, ἐγκρόμενοξκαὶ πλησιάζων·

« Μὶ συγκαθᾷς ποῦ δὶ σὲ πάνω, γιατ' εἶμαι ἀγδωμένη . . . Ἄ, ναῖσκι ! Ἔχομε νὰ δώσουμε κάτι μποῦτρα ἀζρυο τὴν αὐγή, καὶ ἔκρεπε, γλέτιες, νὰ κάτσουμε νὰν τὰ συγνρίσουμε ἀπὸ ἀπόγε.

— Κοπτεύετε τὸ λουλὶν;

— Ναῖσκι, κάτι λίγα ἔχουμε ἀκόμα νὰ τρίγουμε. Τὰ βάνουμε ἔκεινα 'ντοὶ σακκοῦλες καὶ ἡ δουλειὰ ἐγνίρισε. Ἔνταγε ! »

Ὁ Τώνης ἔσκυψε καὶ ἐκοσκάλησε τὸ διαμέρισμα τῆς ἐργασίας. Πρώτην φορὰν ποῦ ἔβλεπεν οὕτω νὰ ἐργάζωνται· ἄλλα φορὰς ἐκεῖ εἴχομεν σκάσες καὶ ὁρυζίαν. Εὔκολος ἦτο καὶ ἀλλὰ ἡ ἐντοπὴ αὐτὴ βιομηχανία τοῦ τόπου. Ἀγ' οἱ μέσα εἰς μεγάλα τεγία ἐγγήθη εἰς τὸν φοῦρνον ἡ γύψος, ἐρρίφθη μετ' ὄδαιος ἐντὸς τῆς παρασκευῆς σκάφης, ἐφουσκώθη, ἐλευκάνθη, ἐζυμώθη, καὶ εἰς τεμάχια μεγάλα ἐξετέθη ἐπὶ τινας ἡμέρας εἰς τὸν ἥλιον, ἐπὶ τῶν τοίχων τῶν αὐλῶν. Ἐκ τῶν ξηρασμένων τούτων τεμαχίων, ἐκ τῶν ἀκόμη ὑγρῶν μεγάλη προμήθεια εἰς τὴν γωνίαν, ἐλάβανεν ὁ νέος τῆς Σαμούγαινας, ὁ Γιάννος, —νταρίας ἴσως δεκαοκταετής, πολὺ μελαχρινὸς καὶ πολὺ ὑγρὸς,—καὶ ἐπὶ τραπέζης μεγάλης, στερεᾶς, ἐκέλευε ὀγκώδη σγάλαν σιδερᾶν, μετοβάλλουσαν αὐτὰ μετὰ κρότου εἰς κόνιν τὴν ἄνοιαν ἡ Σαμούγαινα ἐπεφύτευεν ἀπὸ μίαν δικλίδα κηφάραν, ἐξέρχετο δ' ἐκεῖθεν λεπτοκίλλινος, καθαρὰ καὶ ἐντελῶς λεῖον ἡ ποῦδρα, τὴν ἄνοιαν, βομβαρδιστὴ ὑπὸ τῆς Πιτίνας, ἐνέβαινεν ἐντὸς σακκιδίων χαρτίνων χρωματιστῶν, ὁμοιαζόντων ἕκαστον καὶ δ' ἄλγον βάμβακος, ἐμβαπτισμένον ἐντὸς λεβάντας. Ἡ σκάφη, ἡ τράπεζα, τὸ χωμάτινον δάπεδον, τὰ πάντα ἐκεῖ μέσα ἐγεννᾶ. Καὶ ἡ ἀτμόφωτα πλήρης μορίων νέφους ἐντεῦθεν, ἀπορευόμενον ὡς πυκνῶν μικροσκοπικῶν νεφέλων ἐπὶ τὸ φῶς τοῦ λαμπτῆρος.

Εἰς τὴν θέαν ἐκείνην ἀπέλπισεν ἀμέσως ὁ Τώνης τὸν Σαμούγαιναν, ἐνα τέκνον ποτὲ ἰδιόρρυθμον, ὁ ὄλεθρος περιέρχετο τὴν πόλιν μὲ τὸ καλάθι του, γεμάτον ἀπὸ τὰ ποικιλόχρωα ἐκεῖνα, πράσινα, κόκκινα, κίτρινα σακκίδια τῆς ποῦδρας, ὡς δείγματα οἰκιακῆς βιομηχανίας, διὰ ν' ἀγορεύῃ καινὰ πελάτην μεταξὺ τῶν ξένων, τοὺς ὁποίους κατέβαινε καὶ μέχρι τῶν διπλοκίων. Καὶ ὁπόταν μὲν ἡ τύχη τὸν ἐβοήθει καὶ ἐπετύγχανε καμμὸν πολὺν παραγγελίαν, ὅπως ἀπόγε, ἦλος φαιδρύνῃ· ἦτο καὶ γέλοιος καὶ μολὴ περιεχόμενος τὸ οἰνοπνευμάτιον τῆς γειτονιᾶς, ἔλεον μέχρι τινὸς βαθείας ἀντέχει τὸ ἐργαστήριον ἀλλὰ ἰσχυρώτατον πρίμο τον. Ἀλλοίμονον ὅμως ἂν τὸν εὕρισκαν μεθύοντα καὶ συγγραφὴν ! Ἐγίνετο δίοδυσμος, ἄγριος, ἔδειρεν τὰ παιδιά του, ἔβριζε τὴν γυναῖκά του, τοὺς ἄγιους τηγιτικούς, τοὺς λιτοργάχτας . . .

Αὐτὸ τὸ βάσανα ἔζησαν οἱ πόρα τῆς τὸν Τώνην ἡ γραῖα Σαμούγαινα, ὅπως πάντοτε ἀοάκις τὸν ἔβλεπεν. Τί νὰ πάμε, ἡ καπογρωζιεκ . . . Καμμία βολά, (τὸ πιστεύεις, κόκκε μου ;) τῆς ἔρχονταν νὰ πάῃ στὴν τοίρα τοῦ πάρου, νὰ πάῃ νὰ στυβῇ . . . Ἤκουεν ὁ νέος μετ' ἀπολαυστικῆς, πλησιάζων ἀκόμη εἰς τὴν θύραν τῆς αὐλῆς νὰ ἰδῇ ἀκριβῶς ἐβράδυνεν ἡ Μαργαρίτα . . .

Ἀφέτου ἔμβει εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ τὴν βλέπῃ κρυφά, τὸ χαμόκτιον τῆς Σαμούγαινας ἐκαθοίχθη ὡς τὸ φτωχὸν συντεντιστήριον. Ἔκειτο εἰς δρομίσκον παράλειψον, μακρὰν τῆς οἰκίας Στέφα κατὰ τὸ φαινόμενον, ἀλλὰ συνορεῖον μετ' αὐτῆς ἐσωτερικῶς διὰ τῶν αὐλῶν. Ἡ ἰδιόκτης αὐτὴ καλόκαρδη εὐκολοτάτην τὴν συγκατοικησίαν, διότι ὁ τοῖχος, ὁ διαχωρίζων τὰς δύο αὐλάς, ἐκτὸς τοῦ ὅτι ἦτο πολὺ χαμηλός, ἐκοπτήριζε πρὸς τὸ μέρος τῆς Σαμούγαινας ἕνα ὑψηλὸν σωρὸν λεπτῶν καὶ συντριμμάτων, ὁ ὁποῖος ἐχρησίμευεν ὡς κλίμαξ. Ἦτο δὲ γειτνὴ ἡ τοιαύτη συγκατοικησία διὰ τῶν αὐλῶν ὅλης ἐκείνης τῆς γειτονιᾶς. Ἐκεῖ τοῦ γειτονικοῦ κήπου, τοῦ ἀπολοῦ οἱ τοῖχοι ἦσαν ὑψηλότεροι καὶ ἀκατέλυον ἐν τετράγωνον ἀπροσιτώτερον κάπως, τῶν ἄλλων ὅλων ἦσαν χαμηλοὶ ἢ γαλαμένοι, ἢ ἐνωμένοι διὰ σανίδων, προχείρων περιφράξεων καὶ κλιμάκων. Οὕτω λοιπὸν αἱ οἰκίαι εἶχαν δύο ἐξόδους : μίαν φανερὰν πρὸς τὴν ὁδὸν καὶ μίαν κρυφίαν πρὸς τὴν γειτονικὴν αὐλήν. Τοῦ προσόντος τούτου τῆς ἐπαρχιακῆς ἀρχιτεκτονικῆς ἐπωφελοῦντο τὰ παιδιὰ τῆς γειτονιᾶς διωκόμενα ὑπὸ τῶν γονέων των, καὶ οἱ φυγάδικοι, σπανιώτερον διωκόμενοι ὑπὸ τῶν ἀποσπασμάτων, ἀοάκις δηλαδὴ τὸ πάμμ των δὲν ἐνέμενε τὴν ἐξουσίαν. Ἀλλ' ἰδοὺ ὅτι τὸ ἐχρησιμοποίουν σήμερον καὶ ἄλλον εἶδος παράνομον . . .

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ νέος ἠμπόρεσε νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὴν αὐλήν, χωρὶς νὰ διακόψῃ ἀποτόμως τὴν γυναῖκα. Ἡ Πιτίνα ἦτο ἀναβασμένη ἐπὶ τοῦ σωροῦ τῶν λεπτῶν καὶ ἔβλεπεν ἐπάνω πρὸς τὸ δῶμα.

«Ποῦ εἶνε ;» ἠρώτησεν ὁ νέος σιγά.

«Τώρα ἔγδαοε. Τοῦ φαϊοῦτικε κῶς κάπιος ἐξέκηρε.»

Συνέθαιε κατέβαινεν ἡ Μαργαρίτα. Ἀλλ' ἀπόκε, εἰς μίαν τῶν ντακιῶν ἐκείνων ἁρμῶν, αἱ ἀπαῖαι εἶνε ὡραῖαι ἐκεῖ ἀνερίσκεπτοι, ὁ Τώνης ἀνέβη τὴν πρόχειρον κλίμακα, διεκέλευε τὸν ὑπερκείμενον τοῖχον καὶ εὑρέθη ἐπὶ τοῦ δώματος. Ταὐτοχρόνως σχεδὸν ἐφοίχθη ἡ μικρὰ θύρα τοῦ μαγειρίου καὶ ἐξῆλθεν ἡ νεᾶνις, τῆς ἀπαίας ἐφωσφόριζαν τὰ κατάμαυρα μάτια. Ἐνηγκαλίσθησαν ἐπὶ εἰς τὸν ἄλλον, καὶ χωρὶς λέξιν εἰς τὴν ἀρχήν, ἀντήλλαξαν φιλήματα.

«Ἐσὺ ἐδῶ ; . . . ὠμόνασι !

— Τί ; ἐγὼ ! δὲν εἶν' ἔτσι καλλίτερα ; Ἐδῶ, σοῦ. Κλεῖσε, τὴν πόρτα . . . Ἔλα, κάθισε ἐδῶ,»

Καὶ τὴν ἔσυρεν ἐπὶ ζυλίνου βάθρου, ἐπὶ τὸ κηρὸ γεῖσον τῆς σκέπης τοῦ μαγειρίου, πάθημα μικρὸν, ἐπὶ τοῦ ἀπολοῦ μᾶλις ἐχώρουν καὶ οἱ δύο, ὥστε συνεσφίχθησαν ὡς ρηγόνια. Καὶ ὅμως ἡ νεᾶ ἦτο γλυκεῖα, καὶ διὰ τοῦ μικροῦ ἀνοίγματος τὰρχυρᾶ δόματα τοίχου τοὺς ἔβλεπαν μυδιῶντα . . .

Πλησίον των ἡ Μαργαρίτα δὲν ἐφοβεῖτο. Ἡ μονή του τὴν ἐνεγκόνει, τὴν ἔσωσόνει. Εἰς τὴν ἀγκάλην του ἐβάνετο δὲ τὴν ἐφησύχαζεν ἐν ἀσφαλείᾳ, τῆς ἀπαίας δὲν ἔζήτει μεγαλείτερα. Ἐφάρμι ἐν μάλλιον ἐπόμεν, μπλεξίτσαν πλεκτὴν. Τὴν εἶχεν ἀνοίξῃ ὁ Τώνης καὶ ὡς ἔλεγεν ἐπὶ τῆς πόρης, ἔρριγε μίαν τῆς ἄκραν καὶ αὐτὸς κορὶ τὸν λαιμὸν του. Καὶ ἐν ᾧ περιέβαλεν ἐρέμα τὴν δογέν της, περιέφερε τὰ χείλη του ἐπὶ τοῦ προσόπου της, κινούμενα εἰς λέξεις τρυφερὰς,— γνθέρους, ἀπολέγοντας εἰς φίλημα. Ἡ κόρη εἶχε κλείσει τοὺς ὀφθαλμοὺς τοὺς μακροβλεφάρους. Ἄξυπνος τοὺς ἔκαμε καὶ τὸν ἐρώτησεν ἀκοτόμως:

«Νὰ σοῦ πῶ, Τώνη, Ἀλήθεια εἶσαι μασόνος ;

— Ναί· γιατί φοιᾶς ; ἀπάντησεν ὁ νέος ἀπλῶς.

«Μά . . . νὰ σοῦ πῶ, εἶνε κακὸ αὐτὴ ἡ Μασονία ;

— Δὲν τὸ πιστεύω· εἶναι ἔνοτος μὶ μπιδιαμά.

«Εἶμαι ἀνάγκη· δὲν ἔκρεπε νὰ σοῦ πάμε τίποια ἐρώτηση. Τί κακὸ πρᾶγμα μπορεῖ νάνε, ἀφ' οὗ εἶσαι καὶ σὺ μέσα, καὶ μοῦ τὸ λές ; Ὁ νόνος σήμερα τὴν ἄκρη μοῦ ἐγάμιαι τὸ κεφάλι μ' ἕνα σωρὸ λόγια.

— Τί ! τί ; γιὰ πές μοῦ τα !»

Καὶ μὲ τὴν σιγανὴν της φωνὴν τῷ διηγήθη τὴν σκηνὴν τῆς αὐγῆς, πῶς ἔμαθεν ὁ νόνος τὸ τρομερὸν μυστικόν, καὶ πόσα ἀργίλα καὶ φοβερὰ ἐξεστόμισε κατὰ τῆς μασονίας καὶ τῶν μασόνων . . . Οἰθόπουι εἶχε φρονίσει νὰ μάθῃ τί κάμνουν αὐτοὶ οἱ μασόνοι

παρὰ μόνον ὅτι ἑορτάζουν καὶ τρώγουν μέχρι διαρρήξεως τὴν ἑορτέραν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου εἰς τὸ μέγαρόν των, τὸ λάμπον καὶ κροτοῦν ἐν τῷ οἰκότει καὶ τῇ ἠρεμίᾳ μιᾶς ἀποκέντρου στενωποῦ. Τοῦ ἔλεγαν ὅμως, ὅτι ἐπὶ τοῦ δαπέδου εἶχαν εἰκόνας τῆς Παναγίας καὶ τοῦ Ἁγίου, τὰς ὁποίας ὑπερχροεῦντο νὰ καταπατήσουν οἱ νεοφώτιστοι· ἀλλὰ περὶ τούτου ὁ Γιακουμάκης μέχρι τινὸς ἦτο βέβαιος. Μόνον τόρα τὸ ἐπίστευσεν, ἅμα τῷ εἶπαν ὡς ἐκ τύχης, εἰς τὸ Φαρμακεῖον χθές, ὅτι καὶ ὁ ἐπίδοξος γαμβρός του συγκατεριθμήθη μεταξὺ τῶν ἀθέων ἐκείνων. Δὲ νιρέπεται τὸ παληόπαιδο! νἀλλαξοπιστήσῃ καὶ νἄχῃ μοῦτρα νὰ γυρεύῃ καὶ νοικοκυροπούλες χριστιανές. Ἀκοῦς ἐκεῖ ὁ ἰνφάμες, ὁ θεομπαίχτης!.. Τὰ ἐνοικιτά του ἐξηγείροντο, εὕροικε δὲ συγχρόνως καὶ νέον πάτημα νὰ ἐπιμένῃ εἰς τὴν ἄρνησίν του. Μασῶνος λέει! Ἔννοιά σου, καὶ δὲν δίνει αὐτὸς τὴ γκόνα του τῶν μασώνωνε, ποῦ ξέρει ἕνα σωρὸ φρικτὰ πράμματα γιὰ διαύτους!... Ἔσκυψε δὲ καὶ εἶπε πολλὰ ἀπὸ τὰ φρικτὰ αὐτὰ πράγματα εἰς τὸ αὐτί τῆς Γιακουμάκαινας, σκεπασμένον πάντοτε μὲ ἰὸ λευκὸν μανδήλι, -- τὰ ὁποῖα δὲν ἤκουσεν ἡ Μαργαρίτα.

Ἀπὸ τὴν ὥραν ἐκείνην ἐσχηματίσθησαν εἰς τὸ πνεῦμά της, μερικὰ νέφη ἀμφιβολίας, τὰ ὁποῖα ὅμως διέλυσε τόρα ὁ Τώνης. Ἐπείσθη εἰς τοὺς λόγους του ἡ κόρη ἐντελῶς περὶ τῆς ἀπλοϊκῆς πλάνης τοῦ πάπου της,—ὁ ἔρως ἐβοήθησε πολὺ τὴν λογικήν,—καὶ ἐγέλασαν διὰ πολλὴν ὥραν μαζὶ μὲ τὸ ἐπεισόδιον τοῦ μασώνου. Καὶ ἐπανέλαβαν τὰ φιλήματα, τὰ ὁποῖα εἶχαν διακόψει...

Ὅταν ὁ Τώνης ἠγέρθη νὰ φύγῃ καὶ ἐπληοίασε τὸν τοῖχον, τὸν ὁποῖον ἔπρεπε νὰ διασκελίσῃ, ἡ νεᾶνις ἐνεθυμήθη νὰ τὸν ἐρωτήσῃ:

(ἀκολουθεῖ).

ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟ ΔΕ ΘΑΜΑΙ ΠΙΑ

— Σᾶς εὐχαριστῶ πολύ...

Καὶ μ' ἅπλωσε τὸ χέρι της, ἕνα χεράκι χαριτωμένο, παχουλό, καμωμένο γιὰ νὰ παίρνῃ φιλιὰ καὶ νὰ πλεκώνῃ χάδια.

Τῶσφιξα κομμάτι πιὸ πολύ, σὰ νἄθελα νὰ κρατήσω ἀκόμη λιγάκι, ἐκεῖ κοντά μου, ἐκείνη ποῦ ἔφευγε τὸ Σάββατο, ἐκείνη ποῦ τὸ Σάββατο δὲ θἄτανε πιά, νὰ νοιώσω μερικὲς στιγμὲς ἀκόμη μέσα στὴν ξερὴ τὴν φούχτα μου τὸ δροσερὸ καὶ ὥμορφο χεράκι ποῦ πλάστηκε γιὰ φιλιὰ καὶ γιὰ χάδια.

Ἦταν ὁ ἀποχαιρετισμὸς τῆς καρδιᾶς, τὸ σφίξιμο τοῦ χεριοῦ δυὸ φίλων ποῦ χωρίζονται καὶ θὰ τὸ σταματοῦσα ἐκεῖ μὲ ἕνα δεύτερο σφίξιμο χεριοῦ καὶ μ' ἕνα: «στὸ καλό, καλὴν ἀντάμωση...», ἂν ἡ ἐθιμοτυπία δὲ μᾶς εἶχε ὁρίσει, καὶ σ' αὐτὲς ἀκόμη, τίς πιὸ αἰσθηματικὲς στιγμές, τίς ξερὲς καὶ ἀνούσιες φράσεις της.

—Χαίρω πολύ, διότι σᾶς ἐγνώρισα· σᾶς παρακαλῶ νὰ μὴ μᾶς λησμονεῖτε...

Ἐγύρισε ἀπότομα τὴ ράχη, κ' ἔφυγε βιαστική, νευριασμένη, σὰ νὰ πῆρε καμμιὰ μεγάλη ἀπόφαση, ἢ σὰ νὰ ἤθελε νὰ βρεθῇ μιὰ ὥρα πιὸ μπροστὰ στὸ βαπόρι τοῦ Σαββάτου, ποῦ θὰ τὴν ἔπαιρνε νὰ μὴν εἶναι πιά!..

Γιατὶ τόση βία:

Ἀπ' τὴν πόρτα μου συνώδεψα μὲ τὸ μάτι τὴ φιληνάδα μου, ποῦ ἔφευγε τρεχάτη τρεχάτη, μὲ βῆμα ποῦ ποτὲ δὲν μπόρεσα νὰ τῆς κάμω νὰ περπατήσῃ στοὺς δυὸ-τρεῖς περιπάτους ποῦ κάμαμε μαζύ, τίς λίγες μέρες ποῦ ἔμεινε στὴν Πόλη.

Ἐγύρισε τὸ δρόμο καὶ χάθηκε μαζὺ μὲ τὸ ἡλιοβασίλεμα ἐκείνης τῆς μέρας, ποῦ ἄφινε στὸν κατεβασμό του, πίσω ἀπ' τοὺς μιναρέδες τοῦ τζαμιοῦ, τόσα χρυσὰ καὶ τριανταφυλλιὰ χρώματα στὸν οὐρανό, ὅση γλυκειὰ καὶ ἤρεμη μελαγχολία ἄφινε πίσω της ἐκείνη ποῦ τρεχάτη ἔφευγε, ἐκείνη ποῦ τὸ Σάββατο δὲ θἄτανε πιά!..

Καὶ τώρα μὲ μιὰ κρυφὴ εὐχαρίστηση, στὶς ὧρες τῆς μοναξιᾶς καὶ τῆς ἡσυχίας, συλλογιέμαι τὸ παιδὶ ἐκεῖνο, ποῦ ἀνέλπιστα καὶ ξαφνικὰ πέρασε γιὰ μιὰ στιγμὴ κοντά μου, μέσα στὸ λαβύρινθο τῆς ζωῆς, καὶ μοῦ ξάφνισε λιγάκι τὴ μουδιασμένη μου καρδιὰ μὲ τὸ ξάστερο γέλιο του, μὲ τὴν ἄδολη χαρά του, μὲ τοὺς ἁπλούς του τρόπους, μὲ τὸ θάρρος του, μὲ τὴν αὐτοπεποίθηση του, μὲ τὴν πονηριά του ἀκόμη, μὲ τὴν ἐμπιστοσύνη του στὸ περιβάλλον,—τὸ παιδὶ μὲ τὴν ἀνοιχτὴ καρδιὰ καὶ τὰ ξυπνὰ τὰ μάτια.

Ἁγιορίτης.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

Ἀνάλεκτα, ὑπὸ Γεωργίου Ἀποστολίδου δικηγόρου.

Ἕνας κριτικὸς εἶπέ ποτε: «Ἂς ἐκδίδωνται βιβλία καὶ ἂς μὴ ἔχουν τὸν τύπον τῆς μεγαλοφυΐας». Εἶναι πολὺ εὐχάριστον τοῦτο καὶ μάλιστα ὅταν τὰ βιβλία αὐτὰ ἐκδίδωνται εἰς τὴν πόλιν μας, ἥτις ὑπὸ φιλολογικὴν καὶ καλλιτεχνικὴν ἔποψιν τόσον φαίνεται ὀπισθοδρομική, τόσον στείρα. Εἶναι εὐχάριστον διότι ἀποδεικνύεται ὅτι ὑπάρχουν καὶ ἐδῶ κάποιοι,οἵτινες θέλουν νὰ ἐργασθοῦν, ὅτι γίνεται καὶ ἐδῶ κάποια λανθάνουσα προπαρασκευὴ καὶ ὑπάρχει ἡ ἀγαθὴ θέλησις εἴτε πρὸς μίμησιν τῶν ἄλλων κοινωνιῶν, εἴτε πρὸς κατάληψιν μίαν ἡμέραν τοῦ ὡραίου στεφάνου τῆς δόξης, ἥτις στέφει τοὺς ἐπιτυγχάνοντας εἰς τὰ ὡραῖα γράμματα. Ἡ ἔκδοσις τῶν τοιούτων ἔργων εἶναι ὁ προάγγελος τῶν ἄλλων ἐκείνων, τὰ ὁποῖα ἄλλοτε καὶ σήμερον ἐτίμων καὶ τιμοῦν τοὺς προηγμένους ἐν τῷ πολιτισμῷ λαούς.

Διὰ τοῦτο ἐχάρημεν ὅταν εἴδομεν τὸ νέον βιβλίον τοῦ κ. Γ. Ἀποστολίδου, καλοτυπωμένον καὶ κομψόν. Βέβαια τὰ Ἀνάλεκτα, ἵνα ὁμιλήσωμεν μὲ κάποιαν εἰλικρίνειαν, δὲν προσφέρουν τίποτε εἰς τὴν φιλολογίαν μας, οὔτε ζωὴν σφριγῶσαν βλέπει τις ἐν αὐτοῖς, οὔτε ἐποικοδομητικὸν ὑλικόν. Φαίνεται ὅτι ἐγράφησαν παρέργως, ἔτσι διὰ νὰ περάσῃ ὁ καιρός, χωρὶς ἀξιώσεις καὶ χωρὶς νὰ ἔχουν τὴν σφραγίδα τοῦ δεδοκιμασμένου λογογράφου. Ἂν ρίψῃ τις τὸ βλέμμα του ἐπὶ τῶν ***εὐδαιμονικῶν,*** πραγματειῶν φιλοσοφικῶν, οὐδὲν θὰ ἀνεύρῃ, τὸ ὁποῖον νὰ προσθέτῃ τι εἰς τὰ μέχρι σήμερον φιλοσοφικὰ οἰκοδομήματα, οὔτε ὑπὸ ἔποψιν ἰδέας, οὔτε ὑπὸ ἔποψιν ἐξετάσεως, ἂν κάμῃ τις τὸ ἴδιον εἰς τὴν δημιουργικὴν ἐργασίαν, τὰ διηγήματα καὶ τὰ ποιήματα, τοῦ κ. Ἀποστολίδου, θὰ ἐνθυμηθῇ μεμακρυσμένην ἐποχήν, ἡ ὁποία σπανίως μὲν ἐγέννα καλλιτεχνήματα, συνήθως ὅμως ἐδημιούργει θεματογραφήματα ἀψυχολόγητα, ὠχρά, ἐψιμμιθιωμένα καὶ πολλάκις νεκρά. Ἀλλὰ ἐὰν διατρέξῃ τις τὰ ***κριτικά*** του, εἰς τὰ ὁποῖα φαίνεται ὅτι ὁ διακεκριμένος δικηγόρος ἐπιθυμεῖ νὰ στηρίξῃ τὸ ἔργον του, δὲν ἠμπορεῖ παρὰ νὰ εὕρῃ ἀποτυχίαν ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον. Ἡ κρίσις τοῦ διαγωνισμοῦ εἶναι μία κοπιώδης ἐργασία διὰ τὸ τίποτε, ἐπιμένουσα νὰ πείσῃ τὸν ἀναγνώστην ὅτι ὁ συμπαθὴς λόγιος ἀνεμάσσησε πολλάκις ἤδη λεχθέντα πράγματα, ἔχων τὴν ἐπιθυμίαν

νὰ δείξῃ κάπως εὐρεῖαν πολυμάθειαν. Βεβαίως ὁ συγγραφεὺς τῶν ***Ἀναλέκτων*** δὲν εἶχε τὴν πρόθεσιν ταύτην, ἀλλὰ τὰ πράγματα οὕτω μαρτυροῦσιν. Ἡ κριτικὴ δὲ περὶ τοῦ ***Ὀνείρου τοῦ Γιαννίρη,*** τοῦ διαπρεποῦς γλωσσολόγου κ. Ψυχάρη, δὲν ἔχει μόνον τὸν τύπον τῆς γενικῆς ἀποτυχίας καὶ τῆς ἀγνοίας τῆς μητρικῆς μας γλώσσης, ἀλλὰ καὶ τὸν τύπον τῶν προσωπικῶν τὸν ὁποῖον ὁ κ. Ἀποστολίδης ἔπρεπεν, ἐὰν ἐπεθύμει νὰ φανῇ ὅτι κρίνει ἀπὸ περιωπῆς καὶ ψυχρῶς,νὰ θέσῃ κατὰ μέρος. Τοῦ κριτικοῦ δουλειὰ δὲν εἶναι νὰ ἐξετάζῃ ἐὰν τοῦ κρινομένου ἔργου ὁ ποιητὴς εἶναι Γάλλος ἢ Κινέζος, Ὀττεντότος ἢ Ἕλλην. Ἡ ἐργασία του εἶναι νὰ παρατηρήσῃ τὸ ἔργον, νὰ τὸ ψυχολογήσῃ, νὰ τὸ ἀνατάμῃ καὶ νὰ μᾶς εἴπῃ τὴν γνώμην του, ἡ ὁποία κακὴ ἢ καλὴ θὰ ἦτο πάντοτε σεβαστή.

Καὶ ὅμως μὲ ὅλην τὴν ἀποτυχίαν τοῦ νέου ἔργου τοῦ κ. Γ. Ἀποστολίδου, τὸ ὁποῖον,εἰρήσθω ἐν παρόδῳ, θὰ ἀναγνωσθῇ περισσότερον παντὸς ἄλλου, πρῶτον διότι ἀνήκει εἰς ἕνα συμπαθῆ λόγιον καὶ δεύτερον, διότι εἶναι προσιτὸν εἰς τὴν αἰσθητικὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ἡμετέρου δημοσίου, τὸ ἐπαναλαμβάνομεν, χαίρομεν ἰδόντες τὴν ἔκδοσίν του, διὰ τὸν λόγον, διότι ***πρέπει νὰ ἐκδίδωνται βιβλία καὶ ἂς μὴ ἔχουν τὸν τύπον τῆς μεγαλοφυΐας.*** ***Α. Γ.***

ΑΝΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

Ἕνας στατιστικογράφος μᾶς δίδει τὴν τρομακτικὴν πληροφορίαν ὅτι κάθε εἴκοσι δευτερόλεπτα φθάνει εἰς Νέαν Ὑόρκην ἀπὸ ἕνας μετανάστης, ἐνῷ γεννᾶται ἕνα παιδὶ μόλις κάθε ἓξ λεπτά. Ὁ ξένος ἐν Ἀμερικῇ πληθυσμὸς αὐξάνει ἐννέα φορὰς ταχύτερον τοῦ ἰθαγενοῦς.

Θὰ ἠμποροῦσε ὁ ἐπιστήμων νὰ μᾶς πληροφορήσῃ μετὰ πόσα ἔτη ἡ Νέα Ὑόρκη θὰ λησμονήσῃ ὅτι ὑπῆρξε κἂν Ἀμερικανικὴ πόλις;

— Ἰδοὺ ἓν ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ φρικιαστικοῦ ἔργου τοῦ Xavier de Forneret. ὁ «Μέγας ἄνθρωπος».

— Ὑπάρχει ἐν Ἰσπανίᾳ ὁδὸς ἥτις ὁδηγεῖ ἐκ τῆς Ἀρανζούης εἰς Μαδρίτην· ἐκ τῆς ὁδοῦ ταύτης ἀνσχωρεῖ ἑτέρα ὁδὸς ἀπολήγουσα εἰς μίαν κιγκλίδα· ὄπισθεν τῆς κιγκλίδος ὑπάρχει μία αὐλή· εἰς τὸ βάθος τῆς αὐλῆς εἷς πύργος· ἐντὸς τοῦ πύργου ἓν δωμάτιον· ἐντὸς τοῦ δωματίου μία γυνή· ἐντὸς τῆς γυναικὸς μία καρδία· καὶ ἐντὸς τῆς καρδίας ταύτης κάτι τι — Τί; — ***Οὐδέν.***

(Ἕπεται συνέχεια καὶ λεγεών .... θαυμαστικῶν).

Πολιτικός τις ρήτωρ εἶχε μὲ τὰ λεγόμενά του ἐνοχλήσει τὸ ἀκροατήριόν του.

Αἴφνης ἄνθρωπος καθήμενος εἰς τὸ τέλος τῆς αἰθούσης ἀφῆκεν ἠχηρὸν ὀγκανισμόν. Ὅλη ἡ αἴθουσα ἐσείσθη τότε ἀπὸ τοὺς γέλωτας.

Ὁ ὁμιλητὴς ἠρώτησεν αὐστηρῶς; «Ποιὸς ὠγκάνισεν ἐκεῖ κάτω;»

Καὶ ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὸ ἄκρον τῆς αἰθούσης, ἐφώναξε «Ἤτο μόνον ἡ ἠχώ σας, κύριε, ἐξακολουθήσατε τὴν ὁμιλίαν σας».

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

Δηλοῦμεν εἰς τὸ ἀξιότιμον δημόσιον ὅτι ὁ πρότινος διορισθεὶς περιοδεύων ἀντιπρόσωπος τοῦ «Ἐπικαίρου» κ. Γεώρ. Στέφανάκης οὐδεμίαν πλέον σχέσιν ἔχει μετὰ τοῦ φύλλου μας. Ὥστε αἱ γενησόμεναι ὑπ' αὐτοῦ πράξεις σχετικῶς μὲ τὸ φύλλόν μας ἀπὸ τῆς παρούσης ἡμερομηνίας θὰ θεωροῦνται ἄκυροι. Ἐξ ἄλλου εἰδοποιοῦμεν τὸν ἀξιότιμον αὐτὸν κύριον νὰ ἐμφανισθῇ ἀμέσως εἰς τὰ γραφεῖά μας, ἐπιστρέφων καὶ τὰς ἀποδείξεις, ἄλλως θὰ προβῶμεν νομίμως εἰς τὰ δέοντα.

— Μετ' εὐχαριστήσεως μανθάνομεν ὅτι εἰς τὴν σχολὴν τοῦ Γαλατᾶ διωρίσθη καὶ πάλιν γαλλοδιδάσκαλος ὁ κ. Σιῶρος, ὅστις ἀπὸ δωδεκαετίας τόσον ἐπιτυχῶς διδάσκει ἐν αὐτῇ.

— Ἐπίσης μετ' εὐχαριστήσεως ἀγγέλλομεν τὸν διορισμὸν τοῦ κ. Χαμουδοπούλου ὡς καθηγητοῦ εἰς τὰς σχολὰς τῶν Ξένων Γλωσσῶν καὶ τοῦ κ. Βατελώ. Ὁ διορισμὸς οὗτος εἶναι ἀρκετὸν ἐγγύησις περὶ τῆς ἐπιτυχοῦς δράσεως τῶν δύο ἀνωτέρω σχολῶν.

— Ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων ὑπηκόων ἐκηρύχθη ὁ ἐμπορικὸς πόλεμος. Ἐὰν ἡ ἰδέα αὕτη εἶναι ἐπιτυχὴς ἢ ὄχι δὲν γνωρίζομεν. Τὸ διαδιδόμενον ὅμως ὅτι ὁ ἐμπορικὸς αὐτὸς πόλεμος θὰ ἐπεκταθῇ καὶ ἐπὶ τῶν Ὀθωμανῶν Ἑλλήνων, λόγῳ τῶν αἰσθημάτων τούτων πρὸς τοὺς πρώτους ἀφ' ἑνὸς καὶ λόγῳ τῆς μὴ διακρίσεως τῶν μὲν ἀπὸ τοὺς δὲ ἀφ' ἑτέρου, ἐὰν εἶναι ἀληθές, καθίσταται περισσότερον ἢ ἀστεῖον. Ἀλλὰ τότε ἡ διενεργοῦσα τὸ μποϊκοτὰζ μερὶς δὲν ἐλέγχεται προβαίνουσα εἰς παιδαριώδη κινήματα; Δὲν ἐνεργεῖ ἐναντίον τῆς ἑνώσεως τῶν ἐθνοτήτων, ἀντί, ὡς διατείνεται, νὰ ἐργάζεται ὑπὲρ αὐτῆς; Ἀλλὰ ἐμετρήθησαν ἀρά γε αἱ συνέπειαι, αἵτινες δύνανται νὰ προκύψωσιν ἀπὸ ἓν τοιοῦτον διάβημα, ὅταν τὸ διάβημα τοῦτο τὸ μιμηθοῦν καὶ οἱ Ἕλληνες Ὀθωμανοὶ καὶ πληρώσωσι διὰ τοῦ ἰδίου νομίσματος τοὺς ἐμπορικῶς πολεμοῦντας αὐτούς; Εἶναι γνωστὸν εἰς τοὺς διοργανωτὰς τοῦ ἐμπορικοῦ ἀποκλεισμοῦ πόσοι Τοῦρκοι εὑρίσκονται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῶν Ἑλλήνων, ὑπηκόων τοῦ Βασιλείου καὶ μὴ καὶ πόσοι οἱ μικροέμποροι ἐκεῖνοι οἱ πλανόδιοι, οἵτινες περιμένων νὰ κερδίσουν καὶ διαθρέψουν τὰς οἰκογενείας των ἀπὸ τοὺς Χριστιανούς; Ἐὰν δὲν γνωρίζουν ἂς κάμουν ἕνα μικρὸν περίπατον μέχρι τοῦ Πέραν καὶ Γαλατᾶ καὶ θὰ βεβαιωθοῦν ὅτι, ἐὰν οἱ Ἕλληνες μιμηθοῦν τοὺς Τούρκους οἱ ζημιωμένοι περισσότερον θὰ εἶναι ἐξ ἁπαντος οἱ τελευταῖοι. Ἀλλ' ἂς ἐλπίσωμεν ὅτι ἡ ἰδέα αὐτὴ τοῦ μποϊκοτὰζ καὶ ἐναντίον τῶν Ὀθωμανῶν Ἑλλήνων συνελήφθη ἐν τῷ νῷ τῶν διοργανωτῶν του διαρκούντων τῶν κυνικῶν καυμάτων, μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν ὁποίων αὐτοὶ οἱ ἴδιοι διοργανωταὶ θὰ τὴν ἀποκηρύξωσιν.

— Ἡ ἑταιρεία τῶν Ἀνατολικῶν Σιδηροδρόμων μολονότι εὐηρεστήθη νὰ ἐπιφέρῃ νεωτερισμούς τινας καὶ μεταρρυμμίσεις, ἐν τούτοις δὲν ἠμπορεῖ νὰ λησμονήσῃ καὶ τὰ παλαιά της, τὰ ὁποῖα τόσον, καθὼς φαίνεται ἐκ τῶν πραγμάτων, νοσταλγεῖ. Τὰ τραῖνά της ἐξακολουθεῖ νὰ τὰ παραγεμίζῃ μὲ τὸ ὑλικὸν ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὀνομάζεται ἄνθρωπος καὶ μάλιστα εἰς τοιοῦτον βαθμόν, ὥστε τὸ ὑλικὸν αὐτὸ δὲν ὑπάρχῃ πλέον φόβος νὰ σαρδελοποιηθῇ, ἀλλὰ νὰ γίνῃ ἕνα φύραμα συμπεπιεσμένον. Τὰ τραῖνα τῆς παρελθούσης Κυριακῆς αὐτὴν τὴν ἐντύπωσιν μᾶς προξένησαν, ἀλλὰ μᾶς ἔδωσαν καὶ νὰ ἐννοήσωμεν διὰ μυριοστὴν ἤδη φορὰν, ὅτι ἡ περίφημος καὶ προοδευτικὴ ἑταιρεία, τρέφει τόσον μεγάλην καὶ ἀκατανίκητον στοργὴν πρὸς τὰς παλαιάς της μηχανάς, ὥστε οὔτε νὰ τὰς ἀποχωρισθῇ δύναται, οὔτε νὰ τὰς θεωρήσῃ ὡς ἀπομάχους ἢ ἄχριστον ὑλικόν. Καὶ μετὰ μητρικοῦ ἔρωτος τὰς βλέπει τρεχούσας

μετὰ ταχύτητος χελώνης ἐπὶ τῆς γραμμῆς, καὶ συρούσας ὅπισθέν της ἑκατοντάδας ὅλας ἀνθρωπίνων ὑπάρξεων. Μία ἐκ τῶν μηχανῶν τούτων, δυναμένη νὰ χρησιμεύσῃ ἄριστα εἰς κανὲν σιδηροδρομικὸν μουσεῖον, ἐνῷ ἔσυρε μετὰ στεναγμῶν βαθέων τὴν μακρὰν σειρὰν τῶν βαγονίων της, ἴσταται ἀΐρηης διαμαρτυρομένη πρὸ τοῦ Ἑπταπυργίου ἐπὶ εἴκοσι λεπτὰ καὶ ἐπὶ τεσσαράκοντα ὁλόκληρα μετ' ὀλίγον πρὸ τοῦ Κοντοσκαλίου . . . Ἐδέησε νὰ προσέλθῃ εἰς ἐπικουρίαν τῆς ἀτειθούσης καὶ διαμαρτυρομένης μηχανῆς ἄλλη καὶ οὕτω τὸ πεπεισμένον πλῆθος, τὸ ἀναλυόμενον ἐπὶ τόσην ὥραν ἐκ τῆς ἀφορήτου θερμότητος, τὸ χιλιάκις βλασφημῆσαν, διότι μετέβη νὰ ἀναπνεύσῃ ὀλίγον καθαρὸν ἀέρα εἰς τὴν ἐξοχήν, ἀνέπνευσε καὶ ἐμψύχωσε: Μὴ χειρότερα! Ἡ διαμαρτυρία τον ὅμως περιορίσθη μόνον εἰς τὰς δύο αὐτὰς λέξεις.

— Προσεχῶς ἐκδίδεται σειρὰ ρωσσικῶν διηγημάτων, ἀνηκόντων εἰς τοὺς διασημοτέρους καλάμους τῆς Ρωσσίας, κατὰ μετάφρασιν τοῦ ρωσσομαθοῦς κ. Ν. Καστρινοῦ. Ὁλόκληρος ὁ τόμος τῶν διηγημάτων τούτων θὰ περιλαμβάνῃ περὶ τὰς διακοσίας πεντήκοντα σελίδας, καλλιτεχνικῶς τυπωμένας. Συνδρομηταὶ ἐγγράφονται καὶ εἰς τὰ γραφεῖά μας ἀντὶ γρ. 7. Οἱ συνδρομηταὶ τοῦ «Ἐπικαίρου» λαμβάνουν τὰ ρωσσικὰ διηγήματα ἀντὶ 5 μόνον γροσίων.

— Τὴν παρελθοῦσαν πέμπτην ἀνεχώρησε διὰ τοῦ Αἰγυπτιακοῦ εἰς Μιτυλήνην καὶ Σμύρνην ὁ κ. Ν. Καστρινός, περιοδεύων ἀντιπρόσωπος τοῦ "Ἐπικαίρου,,.

— Εἰς τὴν **Ξαθιὰ τὴ Ζουλιμέ** τοῦ Ζὰν Ραμώ, κατὰ μετάφρασιν τοῦ Ν. Ἀμουργιανοῦ ἐγένοντο τυπογραφικά τινα λάθη. Ὅθεν ὁ ἀναγνώστης δύναται νὰ διορθώσῃ οὕτως: Εἰς στίχον 12ον ἀντὶ **πέθανε στὸ τέλος ἀπ' τὴν πεῖνα, πέθανε στὸν ἄμμο ἀπ' τὴν πεῖνα.** Σελὶς 4, εἰς στίχον 8ον ἀντὶ **ἰδέ, εἶδε.** Εἰς στίχον 11 ἀντὶ **βάρει, βάρα.** Στίχος 14 ἀντὶ **γυρνῶντας, γυρνῶντάς τα.** Ἐν ἰδίᾳ σελίδι, στίχῳ 42 ἀντὶ **σὲ σώνει, σὲ σώνω.** Αὐτόθι, στίχος 58 ἀντὶ **τὸ σῶμά σου, τὸ ἄσμά σου.** Καὶ εἰς στίχον 9 5ον ἀντὶ **στὸ στῆθος, στὸ στῆθός σου.**

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ

Ἀριθμ. 46. Ποῖον εἶναι τὸ μεγαθήριον ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον εἶναι κύρη συνάμα καὶ γυιός;

Ἀριθμ. 47. Εἰς ποῖον μέρος τοῦ κόσμου ἔχουν οἱ κάτοικοι τὴν μύτην λινήν;

Τῆς μέλισσας τὸ πουλί.

ΛΥΣΕΙΣ 27ου ΦΥΛΛΟΥ.

Ἐρώτησις ἀρθ. 43 = *Τὴν νύκτα.*
Ἐρώτησις ἀρθ. 44 = *Ὅταν εἶναι εἰκών.*
Ἐρώτησις ἀρθ. 45 = *Στὰ Ψωμαθειά.*

ΔΥΤΑΙ. *Λ. Δοδόπουλος. (ἀρθ. 43, 44, 45). Λωροθέα Κ. Κ. (ἀρθ. 43, 44, 45). Ἀσπασία (ἀρθ. 43, 44, 45). Κοῦκος (ἀρθ. 43, 45). Πόρτ-Ἀρθούρ. (ἀρθ. 44, 45).*

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κον. Θερσ. Εὐχαρίστως θὰ ἐδημοσιεύαμεν καὶ τὸ νεοσταλέν, εἰς τὰς ἀπαρχάς μας ἐὰν συνεμορφώνεσθε πρὸς τοὺς ὅρους, τοὺς ὁποίους ἐδημοσιεύσαμεν ἄλλοτε. Ἀνάγκη πρὸ τῆς δημοσιεύσεως νὰ διέλθητε τοῦ γραφείου μας.

Κον. Πετ. Νεβ. Πρίγκηπον.—Ἐλάβομεν τὴν ἐπιστολήν σας. Εἰς τὸ προσεχὲς ἴσως γράψωμεν κάτι περὶ τοῦ μυθιστορήματος. Πῶς βαίνει ἡ μετάφρασις; Ἡ πρώτη δόσις, νὰ εἴπωμεν, πρέπει νὰ εἶναι πλουσιωτέρα. Ἀναμένομεν.

Κον. **Εὐ. Ζαμ. Γαλατᾶ.**—Τὸ σταλὲν τὸ ἀνεγνώσαμεν μετὰ προσοχῆς. Θέλετε νὰ δημοσιευθῇ εἰς τὰς ἀπαρχάς μας; ἀλλὰ πρέπει νὰ διέλθητε τοῦ γραφείου μας. Σᾶς ἀναμένομεν.

Κον. **Ἀρ. Κ. Ἀρτάκην.**—Τίποτε δὲν ἐλησμονήσαμεν, οὔτε ἀπερρίψαμεν. Γνωρίζομεν ποίους πρέπει νὰ ἐνθαρρύνωμεν. Δὲν ἐδημοσιεύθη δὲ ἕνεκα πληθώρας ὕλης.

Ἀνὶς **Υ. Βαβεοχώριον.**—Εἰς τὸ παρὸν φύλλον, καθὼς βλέπετε, δημοσιεύεται τὸ ὀνομασθὲν ὑφ' ὑμῶν **ἀκαταλαβίστικον.** Ὡς διὰ τὴν ἐρώτησίν σας, ἀφοῦ σκέπτεσθε ὅτι εἶναι δυνατὸν νὰ ἐπιτύχῃ, θὰ τὴν βάλωμεν εἰς πρᾶξιν μὲ τὸν 1ον ἀριθ. τῶν «Χρονικῶν», τὰ ὁποῖα θὰ εἶναι καὶ ἐκλεκτικώτερα, ἂν καὶ συνέχεια τοῦ «Ἐπικαίρου».

Κον. **Μ. Μάλτεπε.**—Ἐλάβομεν τὴν ἐπιστολήν σας ἐγκαίρως. Βεβαίως τὸ κατόρθωμα τοῦ γνωστοῦ μας δημοσιογράφου εἶναι ἄξιον νὰ ἀναγραφῇ εἰς τὰς δέλτους τῆς ἱστορίας. Ἐπὶ μίαν ὁλόκληρον ἑβδομάδα ἐψάρευεν ἐδῶ εἰς τὰ **θολὰ νερὰ** ἀληθεῖς ἢ ψευθεῖς εἰδήσεις, δίκαιον λοιπὸν θὰ ἦτο νὰ ψαρεύσῃ καὶ μίαν φορὰν εἰς τὰ **καθαρὰ νερὰ** ψάρια. Καὶ ἐπὶ τέλους ἀφοῦ κατόρθωσεν νὰ τροφοδοτήσῃ χιλιάδας, ἠμπόρεσε νὰ συλλάβῃ τὴν περίφημον λαπίνα, τῆς ὁποίας ἐσεῖς τόσον ὡραῖα πλέκατε τὸν ἐπικήδειον: Ὦ οὐ λαπίνα, ἡ ὁποία ἔτυχε νὰ πιασθῇς εἰς τὰ δίκτυα τόσον ἐξόχου ἀνδρός! Ὦ πόσον σὲ μακαρίζω. Καὶ ἐγὼ ἡ ἰδία θὰ ἐπεθύμουν νὰ ἐσαρτάρουν, ὡς οὐ μικρούλικο, εἰς τὰς χεῖράς τους». Ὡραῖα τελειώνει ὁ ἐπικήδειος, ἀλλὰ νὰ μᾶς ἐπιτρέψητε νὰ ἀπευχόμεθα τὸ τελευταῖον.

Τὸ ἐξαγωγικὸν γραφεῖον τοῦ κ. ΝΙΚΟΛ. Λ. ΣΚΑΛΙΑΡΗ ἐν Πόλει Κατερτζόγλου Χὰν ἀρ. 72.

Ζητεῖ κατ' εὐθείαν ἀντιπροσωπείας ἐξ Ἀνατολῆς δι' ἀγορὰς λαγοδερμάτων, κιτρέδων, καὶ ἐν γένει παντὸς εἴδους ἀνατολικῶν προϊόντων δι' ἴδιον λογαριασμὸν καὶ ἐπὶ προμηθείᾳ.

Τὸ καλλιτεχνικὸν ἐργοστάσιον τοῦ κ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΒΔΕΛΗ, κείμενον εἰς Ταρλάμπαση, ὁδὸν Ἐγρῆ Σοκάκ, ἀρ. 32, ἀναλαμβάνει παντὸς εἴδους ζωγραφικήν, οἷον ταμπελῶν, προσωπογραφῶν, εἰκόνων κτλ. ἀντὶ ἐλαχίστης τιμῆς.

Νέος ὁμογενής, ἀπόφοιτος τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς καὶ γνωρίζων Γαλλικά, διπλογραφίαν καὶ ὀλίγα τουρκικά, ἔχων δὲ καὶ ὀλίγην πεῖραν τοῦ ἐμπορίου ζητεῖ θέσιν ἐδῶ ἢ εἰς τὰς ἐπαρχίας. Πληροφορίαι παρ' ἡμῖν.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ διαμέρισμα (aqqartement) ἐν τῷ χανίῳ τοῦ κ' Δ. Γεωργιάδου, εὐρισκομένῳ ἐν Ταζειμίῳ, ὁδῷ Βαλιδὲ Τσεσμέ. Πληροφορίαι παρ' ἡμῖν.

ΟΛΟΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑΙΚΗΝ ΑΓΟΡΑΝ

Ὅλοι στὴν Ἀθηναϊκὴν Ἀγορὰν τοῦ κ. Κοσμᾶ. Μεγάλη Ὁδ. τοῦ Πέραν παραπλεύρως τοῦ Δουξεμβούργου.

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ε. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ ΚΑΙ ΣΑΣ
Κουρσοὺμ χάν, ἀριθμ. 3.

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ 'Αριθμὸς 31 — Ἐν Κωνσταντινουπόλει, ΣΑΒΒΑΤΟΝ 15 Αὐγούστου 1909

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ Γ. ΜΑΝΟΥΣΟΣ | Ἕκαστον φύλλον παράδες 20 | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Α. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
ΚΟΥΡΣΟΥΜ ΧΑΝ, ΑΡΙΘ. 3

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

Ἐτησία	ἐν Κωνσταντινουπόλει.	Γρ. 30
»	» ταῖς Ἐπαρχίαις.	» 40
»	» τῷ Ἐξωτερικῷ.	Φρ. 10

Λίαν προσεχῶς ὁ τίτλος τοῦ «ΕΠΙΚΑΙΡΟΥ» μετατρέπεται εἰς «ΧΡΟΝΙΚΑ», τὰ ὁποῖα θὰ περιέχουν πάντοτε ὕλην πρώτης τάξεως.

Παρακαλοῦνται οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῷ ἐξωτερικῷ ἀξιότιμοι συνδρομηταὶ ἵνα εὐαρεστούμενοι ἐμβάσωσι τὴν συνδρομὴν αὐτῶν. Δὲν πρέπει νὰ λησμονῆται ὅτι ὁ «Ἐπίκαιρος» διατρέχει τὸν ὄγδοον μῆνα ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς του.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

PIERRE LOTI: *Ἀπὸ τὰ Φαντάσματα τῆς Ἀνατολῆς.* (Ἀποσπάσματα, μετάφρ. Λ. Γεωργίτση).
Δ. Π. ΦΩΤΕΙΝΟΥ: *Ἀθηνᾶ* (ποίημα).
ΙΩΑΚΕΙΜ ΒΑΛΑΒΑΝΗ: *Ἡ τῆς μικρᾶς Ἀσίας συμβολὴ εἰς τὴν καθόλου ἑλληνικὴν δόξαν.* (συνέχεια καὶ τέλος).
ΧΑΡΙΚΛΗ: *Στῆς καρυδιᾶς τὸν ἥσκιο.*
ΥΠΑΤΙΑΣ: *Ἡ ψυχὴ τῶν πραγμάτων.*
ΑΡ. ΚΟΡΑΚΑ: *Παράπονα.*
ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ: *Μαργαρίτα Στέφα.* (Μυθιστόρημα, συνέχεια).
ΡΑΜΛΙΟΥ: *Τὸ μπαστούνι* (χρονογράφημα).
Λ. ΕΡΗΜΙΤΟΥ: *Στῆς ἀγάπης μου τὸν τάφο* (ποίημα).
Ὀλιγόστιχα, ἀστεῖα, ἀλληλογραφία.

PIERRE LOTI

ΕΙΣ ΤΟ ΜΝΗΜΑ ΤΗΣ

(Ἀποσπῶμεν ἀπὸ τὰ «Φαντάσματα τῆς Ἀνατολῆς» τοῦ διασήμου γάλλου ἀκαδημαϊκοῦ, τὰ τρία αὐτὰ κεφάλαια—τὰ τελευταῖα τοῦ θαυμασίου τούτου ἔργου).

Σάββατον, 8 Ὀκτωβρίου 188...

Εἶναι τὸ πρωὶ τῆς τελευταίας ἡμέρας. Μία πυκνὴ στακτόχρους ὁμίχλη ἐξηπλώθη εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν, ὑπενθυμίζουσα τὸ ἀθηνόπωρον τῶν βορείων χωρῶν.

Ὅπως χθές, ἐφόρεσα πάλιν τὴν τουρκικήν μου ἐνδυμασίαν, διὰ νὰ ὁμοιάσω περισσότερον εἰς ὅ,τι ἤμην ἄλλοτε, καὶ ἔτσι νὰ ἀναγνωρισθῶ καλλίτερα, μέσα εἰς τὴν χώραν τῶν νεκρῶν ὅπου θὰ ἐπήγαινα, μὲ δὲν ξεύρω ποιὰ φτερουγίσματα τῶν ψυχῶν, ποῦ ὠφείλουν νὰ παρατηροῦν ἐπάνω ἀπὸ τὰ μνήματα. Καί, μόνος αὐτὴν τὴν φοράν, περιπατοῦσα ἔφιππος κατὰ μῆκος τοῦ μεγάλου τείχους τῆς Σταμπούλ, ἀπεράντως μόνος κάτω ἀπὸ αὐτὸν τὸν χαμηλὸν καὶ σκοτεινὸν οὐρανόν.

Τὸ τεῖχος ἐκτείνεται ἐφ' ὅσον προχωρῶ, ἐξελίσσεται, πάντοτε ὅμοιον, μέσα εἰς τὰ πέρατα τῆς νεκρᾶς ἐξοχῆς. Νομίζει κανεὶς ὅτι ὑποβαστάζει μὲ τὰς χιλιάδας τῶν κορυφῶν τῶν θόλων του, τὰ βαρέα νέφη ποῦ σύρονται, ἕτοιμα νὰ πέσουν εἰς τὴν γῆν. Ἔχει τὸ χρῶμα ἀπαισίως σκοτεινόν, τὴν ἀνήλιον αὐτὴν πρωϊαν. Κολοσσιαῖον ἐρείπιον τοῦ παρελθόντος, ποῦ μᾶς σμικρύνει καὶ μᾶς συντρίβει, ἡμᾶς, τὰς βραχείας ὑπάρξεις μας, τὰ βάσανά μας, καὶ ὅλον τὸ ἀεικίνητον τίποτε ποῦ εἴμεθα.

Διερχόμενος παρατηρῶ τὰς βαθείας ἀψιδωτὰς θύρας ἀπὸ τὰς ὁποίας κανεὶς δὲν εἰσέρχεται μήτε ἐξέρχεται·

κατόπιν μετρῶ μὲ προσοχὴν τοὺς πελωρίους τετραγωνικοὺς πύργους—ἕως ὅτου διακρίνω τὸ μέρος ἐκεῖνο ποῦ μοῦ ἔδειξαν χθές, καὶ ὅπου μέσα εἰς ἄλλους τάφους εὑρίσκεται ὁ μικρὸς κυανὸς τύμβος της, μὲ τὰς ἐπιχρύσους ἐπιγραφάς του.

Καὶ ὅταν ἀνεγνώρισα καλὰ τὸν μικρὸν τύμβον τῆς Ἀζιγιαντέ, ἔδεσα τὸν ἵππον μου εἰς τοὺς κλάδους μιᾶς κυπαρίσσου, διὰ νὰ πλησιάσω μόνος καὶ νὰ ξαπλωθῶ κατὰ γῆς—εἰς τὴν ὑγρὰν γῆν, ὅπου ἐκπνέουν μερικὰ ἀδύνατα φυτά.

Ἀπὸ τὴν βλάστησιν τοῦ τύμβου, γνωρίζω τὴν θέσιν τοῦ ἀγαπημένου σώματος, ποῦ εἶναι θαμμένο ἀπὸ κάτω, καὶ ἀφοῦ παρετήρησα μὲ προσοχὴν γύρω μὴ κανεὶς μὲ βλέπει, ἐξηπλώθην σιγὰ σιγὰ καὶ ἐφίλησα αὐτὴν τὴν γῆν, κάτω ἀπὸ τὸ μέρος ὅπου πρέπει νὰ εὑρίσκεται τὸ νεκρὸν πρόσωπον.

Ἀπὸ ἐτῶν εἶχα τὸ προαίσθημα καὶ οὕτως εἰπεῖν τὸ ἀντικειμενικὸν ὅραμα, ὅλων ὅσων κάμνω αὐτὸ τὸ πρωΐ: κάτω ἀπὸ ἕνα οὐρανὸν χαμηλὸν καὶ σκοτεινὸν ὅπως αὐτός, εἶχα ἰδεῖ ἑαυτὸν νὰ ἐπιστρέφω μὲ τὸ ἔνδυμα τῆς ἄλλοτε, διὰ νὰ ξαπλωθῶ εἰς τὸ μικρὸ μνῆμα καὶ νὰ ἀσπασθῶ τὸ χῶμά του . . . Καὶ εἶναι σήμερον, εἶναι τώρα ἡ ἡμέρα τοῦ τελευταίου φιλήματος καὶ μοῦ φαίνεται πῶς δὲν εἶναι ἀλήθεια, ἀφίνομαι νὰ ἁφαιρεθῶ, ἀκόμη καὶ ἐδῶ, ἀπὸ κάτι ἄγνωστον, ἴσως ἀπὸ τὸ ἀπέραντον τῆς πενθίμου σκηνογραφίας, ἀπὸ ὅλον τὸ θέλγητρον τῆς ἀπελπισίας, μὲ τὸ ὁποῖον περιστοιχίζεται καὶ αὐξάνει εἰς τοὺς ἀνευθύνους ὀφθαλμούς μου ἡ σκηνὴ τῆς ἐπισκέψεώς μου εἰς αὐτὸ τὸ μνῆμα.

Ἐν τούτοις ὅσον τὰ λεπτὰ παρέρχονται τρομακτικῶς ἤουχα καὶ ἐνῷ τὰ βαρέα νέφη ἐξακολουθοῦν νὰ σύρωνται ὑπεράνω ἀπὸ τοὺς μεγάλους τοίχους, λαμβάνω ὀλίγον κατ' ὀλίγον συνείδησιν τῶν πραγμάτων· ὑποφέρω ἁπλούστερα, ἐννοῶ κατὰ τρόπον ἀνθρωπινώτερον καὶ ὀδυνηρότερον καὶ φρικίασις μοῦ ἔρχεται, ἀληθὴς φρικίασις τῆς ἀτελευτήτου θλίψεως . . .

Περνοῦν μερικὰ λεπτὰ ἀκόμη· ἕνας ἀσθενὴς ἄνεμος σηκώνεται, σκορπίζων εἰς τὴν χώραν τῶν νεκρῶν σταγόνας βροχῆς.

Ἡ μακρὰ σιωπηλὴ συνέντευξίς μας διέρχεται διαφορετικὰς φάσεις, ποῦ ὁμοιάζουν ἐπὶ μᾶλλον καὶ μᾶλλον ὅτι μᾶς πλησιάζουν τὸν ἕνα πρὸς τὸν ἄλλον. Τώρα μοῦ ἦλθε καθ' ὁλοκληρίαν ἡ ἰδέα ὅτι τὰ σώματά μας εἶναι πάλιν σχεδὸν ἡνωμένα — ἀφοῦ ἦσαν τόσον καιρὸν ἀποχωρισμένα, ἀπὸ τὰ χρόνια, ἀπὸ τὰς ἀποστάσεις, ἀπὸ τὰς πορείας διὰ μέσου τοῦ κόσμου καὶ ἀπὸ τὸ ἄλυτον μυστήριον ποῦ ἐκάλυπτε δι' ἐμὲ τὴν τύχην της. Αἰσθάνομαι ὅτι εἴμεθα ἐκεῖ ὅπου τὴν ἔθαψαν χωρὶς φέρετρον, χωρισμένος ἀπὸ ὀλίγην γῆν. Καὶ ἀγαπῶ τρυφερὰ αὐτὰ τὰ λείψανα—τὰ ὁποῖα, εἰς αὐτὴν τὴν στιγμὴν ποῦ φαίνονται ὅτι ἀποτελοῦν ἕνα σύνολον, θὰ ἤθελα νὰ τὰ ἰδῶ, καὶ νὰ τὰ ἐγγίσω καὶ νὰ τὰ ἀπαγάγω· τίποτε ἀπὸ ὅτι ἀπέβλεπε τὴν Ἀζιγιαντὲ δὲν ἠμπορεῖ νὰ μοῦ προκαλέσῃ μήτε, φρίκην μήτε τρόμον . . .

Τὰ σκοτεινὰ νέφη ἐσύροντο πάντοτε περισσότερον ἀπαίσια. Διερχόμενα ρίπτουν τὴν βροχήν των εἰς τὴν βωβὴν ἐξοχὴν καὶ τὸν ἀπέραντον τοῖχον.

Τώρα ἡ εἰκὼν τῆς Ἀζιγιαντὲ εἶναι ἐμπρός μου, σχεδὸν ζῶσα,—ὁδηγηθεῖσα χωρὶς ἄλλο ἐκεῖ ἀπὸ τὴν γειτονίαν αὐτῶν τῶν ἐρειπίων, κάτω ἀπὸ τὰ ὁποῖα θὰ ὑπῆρχε κἄτι ἀπὸ τὸ ἄρωμά της! . . . Ἆχ! ζωντανή, τόσον ζωντανή, ὅσον ποτὲ δὲν τὴν ἐπανεῖδα ἀπὸ τὸ βράδυ τοῦ ἀποχωρισμοῦ. Ξαναβλέπω, ὅπως ποτὲ ἄλλοτε, τὸ γέλοιο της, τὸ βαθὺ βλέμμα της, νὰ βυθίζεται εἰς τὸ ἰδικό μου, τὸ βλέμμα της τῶν τελευταίων ἡμερῶν· ἀκούω τὴν φωνή της, τοὺς μικροὺς ἤχους αὐτῆς, ὅπου ἔκρυπτε τὰς παιδικάς της ἐκμυστηρεύσεις· ἐπανευρίσκω ὅλα τὰ ἔμπιστα καὶ ἀσύλληπτα πράγματά της, ποῦ ἠγάπησα μὲ μίαν μεγάλην τρυφερότητα. Τότε, τίποτε ἄλλο δὲν ὑφίσταται πιά, μήτε ἡ μεγάλη σκηνογραφία, μήτε τὰ περίεργα ὁράματα. Δὲν ὑπάρχει τίποτε ἐκτὸς ἀπὸ αὐτήν, — καὶ ὅλαι αἱ ἀλλοιούμεναι ἐντυπώσεις μου συγχέονται, ἀναμιγνύονται εἰς κἄτι ἀπολύτως ἡδύ,—καὶ κλαίω μὲ πύρινα δάκρυα, ὅπως ἐπιθυμοῦσα νὰ κλαύσω . . .

. . . . . .

Ἀπὸ αὐτὴν τὴν στιγμὴν ἔχω τὴν θελκτικὴν φαντασιοπληξίαν ὅτι ἐκείνη γνωρίζει ποῦ ξαναῆλθα ἐκεῖ καὶ ὅτι τὰ ἠννόησεν ὅλα . . . Ἡ συναίσθησις μοῦ ἦλθε στιγμιαία, ἀνεξήγητος, ἀλλὰ τὴν ὁποίαν ἠσθάνετο μία ψυχὴ πάσχουσα ὀδυνηρῶς.

Λοιπὸν ἡ πικρία καὶ αἱ τύψεις ποῦ προσεκολλῶντο εἰς τὴν μνήμην της ἐξηφανίσθησαν χωρὶς ἄλλο διὰ παντός.

Καὶ ἀνεγείρομαι πραϋνθεὶς μὲ μίαν διαφορετικὴν λύπην. Ἔξαφνα μάλιστα ἡ τύχη της μοῦ φαίνεται ὀλιγώτερον σκοτεινή· ἔφυγεν ἐκείνη μέσα εἰς τὴν νεότητά της, χωρὶς νὰ ἔχῃ ἄλλο παρὰ μόνον τὸ ὄνειρον τοῦ ἔρωτος,—καὶ τὸ φίλημα ποῦ ἦλθα νὰ δώσω εἰς τὸ μνῆμά της, κανεὶς χωρὶς ἄλλο δὲν θὰ ἔλθῃ νὰ μοῦ τὸ ἀνταποδώσῃ εἰς τὸ ἰδικόν μου.

Εἰς τοὺς πόδας τοῦ μαρμαρίνου τύμβου, μεταξὺ τῶν μικρῶν φυτῶν ποῦ εὑρίσκονται ἐκεῖ χάμου, ἐδιάλεξα ἕνα ἀπὸ τὰ πιὸ φρέσκα καὶ τὸ ἐπῆρα μαζύ μου· ἔπειτα ἐφίλησα πάλιν, τὸ ὄνομά της, σκαλισμένον μὲ χρυσὸν ἐπάνω εἰς τὸ μάρμαρον—καὶ ἀνέβηκα εἰς τὸν ἵππον μου, στρεφόμενος ἀπὸ μακριά, διὰ νὰ τὸ ξαναειδῶ, μέσα εἰς τὴν ἐρημιά του, ὅπου χάνεται ἀπὸ τὴν θέαν τοῦ ὀφθαλμοῦ, τὸ ὑψηλὸν τεῖχος τῆς Σταμπούλ...

VII.

Τὸ βράδυ, ξαπλωμένος εἰς τὴν πρύμνην τοῦ ὑπερωκεανείου, παρατηρῶ, ὅπως πρὸ δέκα ἐτῶν, τὴν

Κωνσταντινούπολιν νὰ ἀπομακρύνεται· ἔπειτα ἡ δύσις πίπτει ὅπως ἕνα μεγάλο πανὶ ριχμένο παντοῦ, καί, εἰς τὴν ἔξοδον τοῦ Βοσπόρου, εἰς τὴν Μαύρην Θάλασσαν, ἡ νὺξ μᾶς καταλαμβάνει ὅλως διόλου. Καὶ τὸ πᾶν καταπραΰνεται, καταπραΰνεται μέσα μου, ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸ πᾶν ἀπομακρύνεται, καὶ πίπτει εἰς σκότος . . .

VIII.

Ἰανουαρίου 1892.

Ὅταν ἤμουν παιδί, ἐνθυμοῦμαι ὅτι εἶχα διαβάσει τὴν ἱστορίαν ἑνὸς φαντάσματος ποῦ ἤρχετο δειλὰ τὴν νύκτα, νὰ φωνάζῃ μὲ τὸ χέρι τοὺς ζώντας. Ἤρχετο ἔτσι ἐπὶ πολλὰ ἔτη, ἕως ὅτου, κάποιος, τολμήσας νὰ τὸ ἀκολουθήσῃ ἐννόησε τί ἐζήτει καὶ τοῦ τὸ ἔδωσε.

Ἔ, λοιπόν! αὐτὸ τὸ ἀγωνιῶδες ὄνειρον τὸ ὁποῖον ἐπὶ τόσα ἔτη μὲ κατεδίωξε, αὐτὸ τὸ ὄνειρον μᾶς ἐπιστροφῆς εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν πάντοτε ἐμποδιζόμενον ἀπὸ προσκόμματα καὶ μὴ φερόμενον εἰς πέρας, —τὸ ὄνειρον αὐτὸ δὲν μοῦ ἦλθε πιὰ ὡφ' ὅτου ἔκαμα αὐτὸ τὸ προσκύνημα. Καί, ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Ἀνατολῆς, ὅλα ἔχουν κατευναθῆ εἰς τὴν μνήμην μου, μὲ τὰ χρόνια ποῦ ἐξηκολούθησαν νὰ περνοῦν . . .

Τὸ ὄνειρο αὐτὸ ἦτο ἀναμφιβόλως ἡ πρόσκλησις, ἀπὸ ἐκεῖ κάτω, τοῦ ἀγαπητοῦ μικροῦ φαντάσματος, ποῦ ἤκουσα καὶ δὲν ἐπαναλαμβάνεται πιά.

(Φαντάσματα τῆς Ἀνατολῆς.)

Λάμπρος Γεωργίτσης.

ΑΘΗΝΑ

Στὸ βράχο τῆς Ἀκρόπολης ὁ Ἀλαρὶκ προβαίνει
μὲ τὴν πλεχτὴν ἀσπίδα του καὶ τὸ μακρὺ κοντάρι.
Κ' οἱ Γότθοι πίσω του ἔρχονται, γοργοὶ λαχανιασμένοι,
σὰν τὰ τσακάλια ποῦ πεινοῦν, κι' ἀκολουθοῦν λιοντάρι.

Καὶ ξεκολνοῦν τὰ μάρμαρα καὶ ροβολοῦν οἱ πέτρες,
ὁποῦ τἀσκέρια τρέχοντας καταπατοῦν καὶ σπάζουν.
Βρύση ὁ ἱδρῶτας· πέφτουνε τὰ βέλη ἀπ' τὶς φαρέτρες
καὶ γιὰ τῆς λείας τὸν καημὸ τὰ χέρια τους ἀδειάζουν.

Μὰ ἔτσι σὰ βρέθηκαν ἐμπρὸς στὰ ὁλόλευκα παλάτια,
γυρίσαν καὶ κατρακυλοῦν πιὸ γλήγοροι ἀπὸ πρῶτα.
Γιατὶ εἴδανε τῆς Ἀθηνᾶς τἀστραφτερὰ τὰ μάτια
νὰ λάμπουν στοῦ Ἥλιου τὰ στερνὰ χρυσοβαμμένα φῶτα.

Παιδοῦλ' ἀνέβα· σοῦ ἔστησα μὲ τέχνη ἀγνὴ τὸ θρόνο,
ποῦ Γότθοι τρέμουνε νὰ διοῦν· τὶς πρόληψες ποῦ ἡ ζήλεια
σέρνει κατόπι νἀψηφᾶς· γύρνα τὸ μάτι μόνο
σὰν Πρόμαχος περήφανα, κ' ἔχε κλειστὰ τὰ χείλια

Δ. Π. Φωτεινός.

ΙΩΑΚΕΙΜ ΒΑΛΑΒΑΝΗ

Η ΤΗΣ ΜΙΚΡΑΣ ΑΣΙΑΣ ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΙΣ ΤΗΝ ΚΑΘΟΛΟΥ ΕΛΛΗΝΙΚΗΝ ΔΟΞΑΝ

Γραμματικοὶ καὶ Κριτικοὶ

ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας εἶναι: Ἀρίσταρχος ὁ Σαμόθρᾳξ, ὁ μέγιστος καὶ ἀγχινούστατος τῆς Ἀλεξανδρείας κριτικός, Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεύς, Ἐπιθέρσης ὁ Νικαεύς, γράψας περὶ λέξεων ἀττικῶν, κωμικῶν καὶ τραγικῶν, Ἕρμιππος ὁ Βηρύττιος, Ζηνόδοτος ὁ Ἐφέσιος, Προκόπιος ἐκ Γάζης, γραμματικὸς καὶ φιλόσοφος.

Σπουδαίαν δὲ ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων θέσιν κατέχουσιν οἱ ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας

Ἐκκλησιαστικοὶ Συγγραφεῖς καὶ Θεολόγοι

Βησσαρίων, ὁ μετὰ ταῦτα Καρδινάλιος, Γεώργιος Καππαδόκης, Εὐσέβιος Ἐμεσηνός, Θεοδοτίων Ἐφέσιος, ἐπιχειρήσας νέᾳ μεταφράσει τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης, Σάββας ἐκ Μουταλάσκης τῆς Καππαδοκίας, ἱδρυτὴς τῆς ἐν Ἄθῳ Μεγίστης Λαύρας καὶ ἄλλων μονῶν, Σεραφεὶμ ὁ Πισίδιος, Σχολάριος ὁ Γεννάδιος ἐκ Χίου, Σῳζομενὸς ἐκ Βεθὴλ τῆς Γάζης, Φιλοστόργιος ἐκ Βορισσοῦ τῆς Καππαδοκίας, Χρύσιππος ὁ Καππαδόκης.

Ζωγράφοι

μικρασιᾶται εἶναι ὁ περίδοξος Ἀπελλῆς ἐξ Ἐφέσου, Διονύσιος ὁ Κολοφώνιος, Θέων ἐκ Σάμου, Μύδων ὁ Σολεύς, Παρράσιος ὁ ἀντίπαλος τοῦ Ζεύξιδος ἐξ Ἐφέσου, Πρωτογένης ἐκ Καρίας.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας

Ἰατρῶν

εἶναι μέγας. Ἐξ αὐτῶν κυριώτατοι εἶναι: Ἀρεταῖος ὁ Καππαδόκης, Ἀσκληπιάδης ἐκ Προύσης, Γαληνὸς ὁ περικλεέστατος ἰατρός, γεννηθεὶς ἐν Περγάμῳ τῆς Μυσίας, Διομήδης ἐκ Ταρσοῦ, ὁ καὶ ἅγιος, Διόφαντος ὁ Λύκιος, Ἡρακλείδης ὁ Ἐρυθραῖος, Ἱπποκράτης ὁ Κῷος, ὁ πατὴρ τῆς ἰατρικῆς, Ξενοκράτης ὁ ἐξ Ἀφροδισιάδος, Ὀρειβάσιος ἐκ Περγάμου, ὁ φίλος καὶ ἰατρὸς τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουλιανοῦ, Σὴθ (Συμεὼν) ἐξ Ἀντιοχείας, Φίλων ἐκ Ταρσοῦ.

Ἀλλ' ἡ

Ἱστορικὴ Ἐπιστήμη

τοὺς πλείστους καὶ κρατίστους τῶν ἱεροφαντῶν αὐτῆς καταλέγει ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας. Ἐκ τῶν 59 ὀνομάτων αὐτῶν θὰ περιορισθῶμεν εἰς τοὺς τὰ μάλιστα ἐξέχοντας. Ἀρριανὸς ἐκ Νικομηδείας, Γεώργιος Πισίδης, Γρηγορᾶς (Νικηφόρος) ἐξ Ἡρακλείας τοῦ Πόντου, Διογένης ὁ Λαέρτιος, Διόδοτος ὁ Ἐρυθραῖος, Διονύσιος ὁ Ἁλικαρνασσεύς, Δίων Κάσσιος ἐκ Νικαίας, Δίων ὁ Χρυσόστομος ἐκ Προύσης, Ἑκαταῖος ὁ Μιλήσιος, Ἑρμογένης ὁ Ταρσεύς, Εὐνάπιος ἐκ Σάρδεων, Ἡρακλείδης ὁ Ποντικός, ὁ πατὴρ τῆς ἱστορίας Ἡρόδοτος ὁ Ἁλικαρνασσεύς, Θεοδόσιος ὁ Μιλητηνός, Λέων ὁ Διάκονος

ἐκ Τμώλου, Μαλάλας (Ἰωάννης) ἐξ Ἀντιοχείας, Νικήτας Ἀκομινᾶτος ἢ Χωνιάτης ἐκ τῶν Χωνῶν τῆς Φρυγίας, Νικόλαος ὁ Δαμασκηνός, Ξιφιλῖνος ὁ Τραπεζούντιος, Παυσανίας ὁ Περιηγητὴς ἐκ Καππαδοκίας ἢ Φρυγίας, Παχυμέρης (Γεώργιος) ἐκ Νικαίας, Προκόπιος ἐκ Καισαρείας τῆς Παλαιστίνης.

Καλλιτεχνῶν

δὲ ὀνόματα ἀναγράφομεν τὰ τοῦ Μηθυμναίου Ἀρίονος, Πολυκλέους ἐξ Ἀδραμυττίου, τοῦ διασήμου τορευτοῦ Ποσειδωνίου ἐξ Ἐφέσου, τοῦ ἐκ Περγάμου Σώσιος, περιφήμου κατασκευαστοῦ μωσαϊκῶν, τοῦ Λεσβίου Τερπάνδρου, ἀρχηγέτου τῆς ἑλληνικῆς μουσικῆς, Τιμοθέου τοῦ Μιλησίου μουσικοῦ καὶ ποιητοῦ, τοῦ Φρύνιος ἐκ Μυτιλήνης κιθαρῳδοῦ.

Μαθηματικούς, Γεωμέτρας καὶ Φυσικοὺς

ἔχουσιν οἱ Μικρασιᾶται Ἀπολλώνιον τὸν Περγαῖον· Ἑρμότιμον Κολοφώνιον, τὸν μείστης ἱκανότητος Φίλωνα ἐκ Τυάνων γεωμέτρας· μαθηματικοὺς δὲ Αὐτόλυκον τὸν ἐκ Πιτάνης τῆς Αἰολίδος, Εὐκλείδην τὸν μαθηματικὸν ἐκ Τύρου, Οἰνοπίδην τὸν Χῖον, Πολύαινον ἐκ Λαμψάκου· φυσικοὺς δὲ τὸν Μιλήσιον Ἀρχέλαον, τὸν ἐκ Ναζιανζοῦ Καισάριον, ἀδελφὸν Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου.

Ἐν δὲ τῇ

Ποιήσει

τίνα τῶν ἐνδόξων τῆς Ἑλλάδος ἀνδρῶν νὰ παραλίπῃ τις; Ἀληθῶς ἡ θυγάτηρ δύναται νὰ ἐναβρύνηται ὅτι ὑπερέβαλε τὴν μητέρα, ἡ ἀποικία ἐπεσκίασε τὴν μητρόπολιν. Οὕτω ἐν τῷ

α') Ἔπει

ἀνεδείχθησαν ἐκ τῆς Μικρασιατικῆς χερσονήσου Ἀνταγόρας, Ἀπολλώνιος καὶ Πείσανδρος ἐκ Ρόδου, Ἀντίμαχος Κολοφώνιος, Ἄρατος ἐκ Σόλων τῆς Κιλικίας, ποιήσας τὸ περίφημον ἀστρονομικὸν ποίημα τὰ Φαινόμενα, Ἀρκτῖνος ἐκ Μιλήτου, Ἄσιος, Κρεώφυλος καὶ Χοιρίλος οἱ Σάμιοι, Κόϊντος ὁ Σμυρναῖος, Λέσχης ἐκ Λέσβου, Ὅμηρος ὁ ὕπατος τῶν ἐπικῶν ἐξ Ἰωνίας, Πανύασις ἐξ Ἁλικαρνασσοῦ.

β') Λυρικῇ ποιήσει

1) Ἐλεγειακοὶ καὶ ἰαμβογράφοι: Ἑρμείας ἐκ Κύπρου, Ἡράκλειτος ἐξ Ἁλικαρνασσοῦ, Ἱππῶναξ καὶ Καλλῖνος οἱ Ἐφέσιοι, Μίμνερμος καὶ Ξενοφάνης οἱ Κολοφώνιοι, Φιλητᾶς Σάμιος, Φωκυλίδης ἐκ Μιλήτου.
2) Μελικοὶ ποιηταί: Ἀγαθίας ἐκ Μυρίννης τῆς Μυσίας, Ἀλκαῖος ἐκ Μυτιλήνης, ἐκ Σάρδεων ὁ Ἀλκμάν, Ἀνακρέων ὁ Τήϊος, Ἀρίων ὁ Μηθυμναῖος, ἡ δεκάτη Μοῦσα Σαπφὼ ἐκ Λέσβου.
3) Διθυραμβοποιοί: Ἀρίων ἐκ Μηθύμνης, Μελανιππίδης ὁ ἐνδοξότατος τοῦ διθυράμβου ποιητὴς ἐκ Μιλήτου.

γ') Δραματικῇ ποιήσει

Ἐν τῇ Τραγῳδίᾳ, οὐδὲν ὄνομα μέγα σημαῖνον ἀπαντᾷ· ἀλλὰ τὴν Κωμῳδίαν ἐπαρκῶς ἐκαλλιέργησαν: Ἀναξανδρίδας ἐκ Καμείρου τῆς Ῥόδου καὶ Ἀντιφάνης ὁ συμπολίτης αὐτῷ, Διόδωρος καὶ Διονύσιος οἱ Σινωπεῖς, Ἐπίχαρμος ὁ Κῷος.

δ') Βουκολικῇ ποιήσει

Βίων ὁ Σμυρναῖος.

Ῥήτορας

παμπόλλους ἐγέννησεν ἡ Μικρὰ Ἀσία: Αἴλιον Ἀριστείδην ἐκ Βιθυνίας, τοὺς δύο Διοδώρους καὶ τὸν Εὐνάπιον ἐκ Σάρδεων, Διονύσιον τὸν Ἁλικαρνασσέα, Θεμίστιον τὸν Εὐφραδῆ ἐκ Παφλαγονίας, διδάσκαλον τοῦ Λιβανίου καὶ Γρηγορίου τοῦ Ναζιανζηνοῦ καὶ παιδαγωγὸν τοῦ Ἀρκαδίου, Ἱμέριον τὸν Βιθυνόν, Ἰσοκράτη τὸν Ἀπολλωνιάτην, τὸν πολὺν Λιβάνιον τὸν διαπρεπῆ διδάσκαλον καὶ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν καὶ τοῦ αὐτοκράτορος Ἰουλιανοῦ ἐξ Ἀντιοχείας, τὸν Προαιρέσιον, τὸν Ὑβρέαν ἐκ Μυλάσων τῆς Καρίας, τὸν μέγιστον τῶν ῥητόρων τῆς Α΄ π. Χ. ἑκατονταετηρίδος.

Τῶν

Συγγραφέων καὶ Φιλολόγων

ὁ κατάλογος εἶναι μακρότατος. Αἴσωπος ὁ Φρύξ, Ἀριστοτάνετος ἐκ Νικαίας, Διονύσιος ὁ Περγαμηνός, ὁ «Ἀττικός», Ἑλλάνικος ὁ Λέσβιος, Ἡλιόδωρος ἐκ Συρίας, ἐπίσκοπος καὶ μυθιστοριογράφος, Ἰάμβλιχος ἐρωτικὸς συγγραφεύς, ὁ πολὺς Ἀδαμάντιος ὁ Κοραῆς Χῖος, Λέων Ἀλλάτιος ὡσαύτως, Λουκιανὸς ὁ εὐφυέστατος Σαμοσατεύς, ὁ Ἰωάννης Λυδός, Μάξιμος Πλανούδης ἐκ Νικομηδείας, Σὴθ (Συμεὼν) ἐξ Ἀντιοχείας, Φιλητᾶς Ἐφέσιος, Χαρίτων ἐξ Ἀφροδισιάδος τῆς Καρίας συγγράψας τὰ κατὰ Χαιρέαν καὶ Καλλιρρόην ἐρωτικὰ διηγήματα· εἷς δέ, Χρύσιππος, ὁ Τυανεύς συγγράψας περὶ μαγειρικῆς.

Καὶ ἤδη ἐρχόμεθα εἰς τοὺς

Φιλοσόφους,

τοὺς κλεῖσαντας τὸν κόσμον, διότι ἀναντιρρήτως ἡ Φιλοσοφία εἶναι τὸ αὐτοφυὲς γέννημα τῆς Ἑλλάδος, ἐν δὲ τῇ Μικρᾷ Ἀσίᾳ ἐνεπάγη ὁ γόνιμος κορμός, ἐξ οὗ ἀνεδόθησαν οἱ ποικίλοι κλῶνες καὶ κλάδοι, οἱ κατακαλύψαντες σύμπασαν τὴν διανοουμένην ἀνθρωπότητα. Ἐκ τῶν ἑπτὰ σοφῶν τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος οἱ 4 κατάγονται ἐκ Μικρᾶς Ἀσίας, Βίας ὁ Πριηνεύς, Θαλῆς ὁ Μιλήσιος, Κλεόβουλος ὁ Ῥόδιος, Πιττακὸς ὁ Μυτιληναῖος, δύο δὲ ἐκ Πελοποννήσου, Χίλων ὁ Λακεδαιμόνιος καὶ ὁ Κυψελίδης Περίανδρος ὁ Κορίνθιος καὶ εἷς, Σόλων ὁ Ἀθηναῖος, ἐξ Ἀττικῆς. Ἐκ τῶν 104 φιλοσόφων, πάντων διαπρεπῶν ἐρευνητῶν τῆς ἀληθείας, οὓς ἔχω ἀναγεγραμμένους, ἐνταῦθα περιορίζομαι μόνον εἰς τοὺς κυριωτάτους: Ἀναξαγόραν τὸν Κλαζομένιον, Ἀναξίμανδρον καὶ Ἀναξιμένη τοὺς Μιλησίους, τὸν Λαμψακηνὸν Ἀναξιμένη, ἀγχινούστατον φιλόσοφον, ἐκ βεβαίας καταστροφῆς σώσαντα τὴν γενέτειραν, Ἀπολλώνιον τὸν Τυανέα, Διογένη τὸν

Σωπέα, τοὺς ἐξ Διοδώρους, τὸν ἐξ Ἱεραπόλεως τῆς Φρυγίας Ἐπίκητον, Ἐπίχαρμον τὸν Κῷον, Ζήνωνα τὸν Κιτιέα, τὸν ἱδρυτὴν τῆς Στοᾶς, τὸν ὁμώνυμον αὐτῷ Ταρσέα, Ἡρακλείδην τὸν Ποντικόν, τὸν περιώνυμον Ἡράκλειτον ἐξ Ἐφέσου, Θεμίστιον τὸν σοφιστήν, τὸν πολὺν Θεόφραστον τὸν Ἐρέσιον, τοὺς δύο Ἰαμβλίχους ἐκ Συρίας, τὸν Ἱμέριον ἐκ Προύσης, Ἰουστῖνον τὸν Φιλόσοφον, τὴν ὅλην Ἰωνικὴν Σχολήν, Κλεάνθη τὸν Ἄσσιον, τὸν γνωστὸν Φρεάντλην, Μένιππον τὸν Κύνα, τοὺς τρεῖς Μητροδώρους, Ξενοκράτη τὸν Χαλκηδόνιον, Ξενοφάνη τὸν Κολοφώνιον, Περσαῖον τὸν ἐκ Κιτίου, Πρόκλον τὸν Μαλλώτην, Πρόκλον τὸν Διάδοχον ἐκ Λυκίας, Πυθαγόραν τὸν Σάμιον, Φανίαν τὸν Λέσβιον, Χρυσάνθιον ἐκ Σάρδεων, τὸν Χρύσιππον ἐκ Σόλων τῆς Κιλικίας.

Τούτων τῶν ἀγλαῶν τέκνων μήτηρ ζηλευτὴ ἀνεδείχθη ἡ Μικρὰ Ἀσία καὶ δικαίως ἐπ' αὐτῆς ἐναβρύνεται. Ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία γεραίρει ἐξ εὐγνωμοσύνης τοὺς τρεῖς Μεγίστους Φωστῆρας, πολυειδῶς καὶ πολυτρόπως ὑπηρετήσαντας αὐτῇ καὶ ἑκάστοτε τιμᾷ πρεπόντως τοὺς ὑπὲρ αὐτῆς μοχθήσαντας ψαλμοῖς καὶ ὕμνοις καὶ ᾠδαῖς πνευματικαῖς. Ταῦτα πρὸς τοὺς ἀποιχομένους ἁγίους ἄνδρας ποιοῦσα ἡ Ἐκκλησία, προδήλως παρέχει ἅμα καὶ ἀξιομίμητον ὑπόδειγμα τοῖς Χριστιανοῖς ὅπως καὶ οὗτοι ὦσιν εὐγνώμονες πᾶσι τοῖς ὅπως δήποτε εὐεργετήσασιν αὐτούς. Τίνες δὲ ἄλλοι μετὰ τὸν Θεὸν καὶ τοὺς γονεῖς εἶναι μεγαλείτεροι εὐεργέται ἡμῶν ἢ οἱ Διδάσκαλοι; Λὲν ὤφειλε λοιπὸν καὶ ἡ Σχολή, μετὰ τὴν πρὸς τοὺς θεηγόρους ἄνδρας ἔκφρασιν τῶν πρεπουσῶν εὐχαριστιῶν, νὰ ἀφιερώσῃ ὀλίγας γραμμὰς καὶ ὑπὲρ τῶν λοιπῶν, τῶν μὴ ἐν τῷ Ἁγιολογίῳ περιλαμβανομένων Διδασκάλων τῆς ἀνθρωπότητος, τοὐλάχιστον τῶν περιφανῶν συμπολιτῶν τῶν τριῶν Μεγάλων Ἱεραρχῶν;

ΣΤΗΣ ΚΑΡΥΔΙΑΣ ΤΟΝ ΗΣΚΙΟ

Γράμματα ἀπὸ τὸ χωριό,
χαρισμένα τοῦ Νίκου Ζαρίφη.

ΚΑΣΤΡΑΚΙ, 7 ΤΟΥ ΑΛΩΝΑΡΗ.

ΝΙΚΟ ΜΟΥ,

Καθόλου δὲ σταναχωριοῦμαι στὸ χωριουδάκι μου. Μὲ τρέλλανε καὶ πάει ἡ χωριάτικη ζωή. Ἁπλή, ὡραία, φυσικὴ ζωή. Ἡ γλυκειά της γαλήνη δὲν ξέρεις πόσο μὲ μαγεύει! Σηκώνουμαι τώρα πρωὶ-πρωὶ καὶ συνοδεύω τὸν Παπαστάθη στὸν ὄρθρο.

Μὴ γελᾷς. Ξέρω τὶς ἰδέες σου. Διαβάζω τὸν ἐξάψαλμο τὶς γιορτὲς καὶ ὕστερα μὲ τὴ βραχνὴ φωνή μου συντροφεύω τὸν ψάλτη-δάσκαλο. Ἡ μικρὴ ἐκκλησοῦλα μὲ τὶς θλιμμένες της ἁγιογραφίες καὶ τὸ παλιοκαιρινὸ εἰκονοστάσι δὲν ξέρεις πόσο μὲ συγκινεῖ! Θαρρεῖς στὴ σκοτεινή της σιωπὴ καὶ φτερουγίζουν κάποιοι θρύλοι τοῦ παλιοῦ καιροῦ, ποὺ στόματα ἀγγέλων κι' Ἀρχαγγέλων τοὺς ψέλνουν σιγανά. Καὶ ὅταν ὁ Παπᾶς, στὸν ἑσπερινό, μὲ τὸ μικρό, τὸ χωματένιο θυμιατό, λιβανίζει τὴν Παναγιὰ καὶ τὰ χείλη του ψιθυρίζουνε μιὰ προσευχή, μ' ἔρχεται σὲ βεβαιῶ νὰ βγῶ ὁ ἁμαρτωλὸς ἀπὸ τὸ ἐκκλησάκι τὸ ταπεινὸ καὶ νὰ κρυφτῶ, καὶ νὰ κρυφτῶ, νὰ μὴ μὲ βλέπῃ ἡ Παναγιὰ μὲ τὰ μεγάλα της τὰ μάτια.

Στὶς ἐκκλησιές μας τίς φωτεινές, κάτω ἀπ' τοὺς πολύχρωμους θόλους, μέσ' στὰ χρυσὰ φορέματα καὶ τ' ἀσημένια θυμιατά, χάνεται ὅλη ἡ μεγαλοπρέπεια ἡ μυστική. Τὰ θεῖα λόγια τῶν εὐχῶν, σὰ βγαίνουν ἀπὸ στόμα ἀχόρταγο ὑποκριτῆ καὶ κοιλαρᾶ Δεσπότη, δὲ βρίσκουνε καρδιὲς χριστιανικὲς νὰ πᾶνε νὰ μιλήσουν, νὰ συγκινήσουν τὸν πιστὸ καὶ νὰ τὸν κάνουνε νὰ κλάψῃ.

Ὦ! ἡ ταπεινή μου ἐκκλησοῦλα μὲ τὶς θλιμμένες της ἁγιογραφίες, τὸ χωματένιο θυμιατό, τὰ φτωχικὰ καντήλια καὶ μὲ τὸν ἅγιο παπᾶ, τὸν ἀσπρομάλλη Παπαστάθη!

8 Τ' ΑΛΩΝΑΡΗ, ΜΕΣΗΜΕΡΙ.

Ἄκου κ' ἕνα στίχο ἀπὸ τὴν «Ἀργὼ» τοῦ Ἔρμονα·

« Πάνω στὸ σβέρκο τοῦ βουνοῦ, στὸ μαλακὸ γρασίδι
« Ξαπλώθηκα καὶ στὴ γλυκιὰ λιακάδα ζεσταινόμουν
« Σὰ σαμιαμούδι ἀσάλευτος. Κι' ἀγκύλωνε τὸ δέρμα
« Ἡ κάψα τὰ χρυσόνειρα στὰ βλέφαρα ἀκουμποῦσε.»

Ὦ τὰ εὐλογημένα χρυσόνειρα ποῦ ἀκουμπᾶ στὰ βλέφαρα ἡ κάψα τοῦ μεσημεριοῦ! Ξαπλωμένος στὸ ***σβέρκο*** τοῦ βουνοῦ, στῆς καρυδιᾶς τὸν ἴσκιο, νανουρίζουμαι μὲ τὸ μονότονο τρίξιμο τοῦ μάγγανου π' ἀργογυρνᾶ κάτω στὸν κάμπο. Πλάγι μου ἡ «Ἀσάλευτη Ζωὴ» τοῦ Παλαμᾶ, περήφανη μέσα στ' ἀπομεινάρια τοῦ θερισμένου χωραφιοῦ καὶ λίγο πιὸ πέρα ἡ ἀσώπαστη φλυαρία τοῦ γάργαρου νεροῦ. Καὶ μιὰ νυστάλα βαριὰ ἡδονικὰ σιγοσφαλνᾶ τὰ βλέφαρά μου. Γέρνω στὸ χέρι μου τ' ἀριστερὸ νὰ κοιμηθῶ λιγάκι, μὰ κάτι βήματα βαριὰ μὲ διώχνουνε τὸν ὕπνο. Ἀνασηκώνουμαι καὶ βλέπω ἕνα χωρικὸ μὲ τὸ γαϊδοῦρι του, φορτωμένο καλαμπόκι.

— Γιὰ ποῦ ὥρα καλὴ Δημήτρη;

— Γιὰ τὸ μῦλο, παιδί μου.

Κ' ἔσκυψε στὴν πηγή, ἅπλωσε τὴ φοῦχτα του τὴ ροζωμένη κ' ἤπιε, ἤπιε σὰ νἄχε μέρες ὁλάκερες νὰ διῇ νερό.

— Καὶ τί νέα ἀπ' τὶς ἐφημερίδες; Τί κάνει ὁ Χαμίνταγας;

— Ἄσκημα τὰ πράματα, Δημήτρη, ἄσκημα. Ποιὸς ρωτάει γιὰ τὸ Χαμίνταγα τώρα. Πόλεμος, μυρίζει, πόλεμος!

— Ἔτσι ἔ; μουρμούρισε ὁ Δημήτρης καὶ βάρεσε τὸ γαϊδοῦρι του γιὰ τὸ δρόμο. Ξέγειρα ἀπὸ τὸ ἄλλο πλευρὸ

καὶ τὸν ἄκουσα ἀπὸ μακρυὰ νὰ σφυρίζῃ ἕνα τραγοῦδι: «Τὸ λένε τὰ ψηλὰ βουνά, τὸ λένε κ' οἱ ραχοῦλες...

Ὁ μάγγανος ἔτριζεν ἀκόμη μονότονα κάτω στὸν κάμπον...

Χαρικλῆς

Η ΨΥΧΗ ΤΩΝ ΠΡΑΓΜΑΤΩΝ

Περνοῦσα μόνη τὴν ἔρημη κοιλάδα, καταπράσινη ἡ γῆ στὰ π'δια καὶ γύρω βουνά, μιὰ ἁλυσίδα ἀπὸ χλοερὰ καὶ ἀνθισμένα βουνά. Ἐκεῖ στὰ δάση ὁ ἥλιος μεγαλοπρεπὴς κατέβαινε. Νέφη χρυσᾶ καὶ ρόδινα, νέφη ποῦ ἔμοιαζαν τεράστιες ἀνθοδέσμες ρόδων καὶ ἴων μαζεύθηκαν καὶ σχημάτιζαν ἀποθέωσι γύρω στὸν βασιλέα τοῦ φωτὸς ποῦ ἔσβυνε.

Προχωροῦσα μὲ βῆμα ἀργό, ἀπορροφημένη ἀπὸ τὸ θέαμα, ἀπὸ τὴ φωτοπλημμύρα ἐκείνη. Κάθε σκέψις μου ἔφυγε τὴν ὥρα αὐτὴ καὶ μόνον ἔβλεπα, ἔβλεπα...

Ἤρχισα ν' ἀναβαίνω ἕνα ἀπὸ τὰ ὑψώματα. Ἀναρριχήθηκα μὲ κόπον, κρατήθηκα γιὰ νὰ μὴ πέσω ἀπὸ θάμνους, κι' ἀπὸ τὰ κίτρινα σπάρτα ποῦ ἐγέμιζαν τὸν ἀέρα μὲ τὴν πνοή των. Ἔφθασα στὴν κορυφὴ καὶ τὸ πρῶτόν μου βλέμμα ἐγύρισε πρὸς τὴν δύσιν. Ἡ σκηνογραφία εἶχεν ἀλλάξει, ὁ ἥλιος εἶχε χαθῆ ἀπὸ τὸν ὁρίζοντα. Στὴ θέα του μικρὰ ρόδινα νησάκια ἔπλεαν σ' ἕνα χρυσοῦν ὠκεανόν. Ὁλοένα ἐγίνοντο ὠχρότερα, σκορπίσθηκαν δεξιά, ἀριστερά, ἔσβυσαν σιγὰ σιγὰ καὶ χάθηκαν μέσ' τὸ ἡμίφως τῆς ἑσπέρας. Κάτω ἡ κοιλὰς σκεπασμένη ἀπὸ ἐλαφρὰ ὁμίχλη.

Μέσ' τὴν ἡσυχία τώρα ἀντήχησαν κάτι παράξενοι ἦχοι. Θεέ μου, τί παράξενες φωνές! Συγκεχυμένες, ἀόριστες, πολὺ σιγανὲς στὴν ἀρχή, κάτι σὰν τριγμός, σὰν ἆσμα, σὰν παράπονο ἀνέβαιναν σ'ἕνα θαυμάσιο *crescendo* καὶ διαυγεῖς σκορπίσθηκαν μέσ' τὸν ἑσπερινὸ ἀέρα. Καὶ μὲ φάνηκεν ὅτι αἱ αἰσθήσεις μου ἐπολλαπλασιάζοντο καὶ διέκρινα μέσα στὴν ἁρμονία ἐκείνη τὸν τριγμὸν τῆς χλόης καὶ τὴν ἀναπνοὴ τῶν φύλλων καὶ τοῦ ἀνέμου τὸ πέταγμα. Αἰσθάνθηκα ὅτι ἦτο ἡ ψυχὴ τῶν πραγμάτων, ἡ λυπημένη των ψυχὴ ποῦ ἔκλαιε τὸ σβύσιμο τοῦ φωτὸς τῆς ἡμέρας.....

Καὶ ἡ ἰδική μου, ἡ ἀνθρώπινη ψυχὴ ἑνωμένη μὲ τὴν ψυχὴ τῶν πραγμάτων ὑψώθηκε σ' ἕνα μεγάλον παγκόσμιον θρῆνον....

Ἡ νύκτα μὲ ηὗρε καθισμένην ἐπάνω στὸ βουνό.

Βόσπορος. ***Ὑπατία.***

Ἐπίσκοπός τις κατόπιν μακρᾶς πορείας φιλοξενούμενος ὑπὸ τοῦ οἰκοδεσπότου ἠρωτήθη ἐὰν ἤθελεν ἕνα οὐΐσκι μὲ σόδαν διὰ νὰ δροσισθῇ.

«Ὄχι» ἀπήντησεν ὁ λειτουργὸς τοῦ Ὑψίστου, διὰ τρεῖς λόγους. Πρῶτον, διότι εἶμαι πρόεδρος τοῦ Συλλόγου τῆς ἐγκρατείας, δεύτερον, διότι θὰ εἰσέλθω ἐντὸς ὀλίγου εἰς τὴν ἐκκλησίαν καὶ τρίτον... διότι τώρα μόλις ἤπια ἕνα.

ΠΑΡΑΠΟΝΑ

— Ἀκόμα δὲ μοῦ εἶπες: σ' ἀγαπῶ.

— Ὅταν σοῦ τὸ πῶ τί θὰ καταλάβῃς! Τάχα ὅσοι τὸ λένε τὸ νοιώθουν ἐκεῖνο, ποῦ λένε;

— Ἀκόμα δὲ μοῦ χάρισες κανένα τραγοῦδι σου.

— Ἀλήθεια· πολλὰ ὡς τώρα σκόρπισα δῶ κι' ἐκεῖ, μὰ τὸ δικό σου τὸ τραγοῦδι δὲν εἶνε τραγοῦδι, ἀλλ' ἆσμα ἀσμάτων καὶ τὸ δικό του ὁ Σολωμὸν τὸ ἄρχισε στὰ νειάτα του καὶ τὸ τελείωσε στὰ γεράματά του.

— Τάχα ὡς τώρα μοῦ ἔστειλες κανένα γραμματάκι μυρωμένο;

— Παιδὶ ποῦ εἶσαι! Τί ζητᾶς νὰ μπῇς σὲ κόπο διαβάζοντας ἀνοησίες!

— Οὔτ' ἕνα λουλουδάκι δὲ μοῦ χάρισες.

— Νὰ φοβᾶσαι ἐκείνους, ποῦ σοῦ χαρίζουν, γιατί θὰ σοῦ ζητήξουν μεγαλείτερο ἀντιχάρισμα.

— Οὔτε ἤρτες κανένα βράδυ νὰ τραγουδήσῃς κάτω ἀπὸ τὸ παράθυρό μου.

— Αὐτὸ ἔλειπε. Νὰ ξυπνήσω τοὺς γειτόνους σου καὶ ν' ἀκούσω τῶν παθῶ μου τὸν τάραχο!

— Ποτέ σου δὲ μοῦ ἔσφιξες λιγάκι τὸ χέρι.

— Εἶμαι νευρικὸς καὶ φοβοῦμαι μὴ σοῦ τὸ σφίξω περισσότερο ἀπ' ὅ,τι πρέπει κι' ἔχουμε φασαρίες.

— Ἀκόμα δὲ χόρεψες μαζί μου.

— Φοβοῦμαι μὴ γλυστρήσουμε καὶ πέσουμε καὶ γελάσῃ ὁ κόσμος μαζί μας.

— Οἱ ἐρωτευμένοι ζητοῦν καὶ κανένα φιλί.

— Ἡ ὑγιεινὴ ἀπογορεύει τὰ φιλιά. Ἂς μὴ ξεχνοῦμε τὰ μικρόβια.

— Μία μέρα μ' εἶδες νὰ κλαίω καὶ δὲ μὲ ρώτηξες γιατί.

— Θᾶταν ἀδιακρισία νὰ ἀνακατεύουμαι στὰ ἰδιαίτερά σου.

— Σοῦ ἔδωκα τὴν φωτογραφία μου καὶ δὲν τὴν πῆρες.

— Τί νὰ τὴν κάνω ἀφοῦ βλέπω ἐσένα!

— Κάμνεις ὅμως τὰ γλυκὰ μάτια στὴν Ἄλλη.

— Σὲ ἤξερα σοβαρή.

— Καμμιὰ φορὰ δὲ μοῦ εἶπες ὅτι μ'ὀνειρεύτηκες.

— Ἤθελες νὰ σὲ γελάσω;

— Ἕνα σου στεναγμὸ δὲν ἄκουσα.

— Δόξα στὸ Θεό! δὲν εἶμαι ὑστερικός!

— Στὴν ἐκκλησία ποτὲς δὲν ἤρτες νὰ σταθῇς ἀντίκρυ μου.

— Εἶμαι ἄθεος καὶ θὰ προτιμοῦσα νἄμουνα χίλιες φορὲς ἄθεος παρὰ θεοφοβούμενος καὶ νὰ κοροϊδεύω ἐκεῖνο, ποῦ πιστεύω.

— Μὰ τότε τί εἴδους ἀγάπη εἶνε αὐτὴ ἡ δική σου;

— Εἶνε ἀγάπη ὑψηλή, ποῦ δὲ νοιώθει ἀπὸ «σ'ἀγαπῶ», λουλούδια καὶ φωτογραφίες.

— Στὴ νειότη μου! δὲ νοιώθω.

— Σὲ πιστεύω. Ἴσα ἴσα γιατὶ δὲν μὲ νοιώθεις μοῦ κάνεις τέτοιες κουβέντες.

Ἀρτάκη 1909 **Ἀργύρης Ν. Κόρακας.**

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΣΤΕΦΑ

—Ἀμὴ ἐσὺ πῶς μπορεῖς;

—Ἐγὼ τὸ ξέρω καλά· ἀνεβοκατέβηκα χίλιες φορές.

—Μπᾶ, δὲν εἶναι τίποτα. Εὐκολία καὶ ἀσφάλεια... Ἀπὸ δῶ θὰ σὲ πάρω νὰ φύγωμε καμμιὰ βραδιά, ἅμα ἰδοῦμε καὶ ἀποδοῦμε...

— Φτάνει νὰ θέλουμε, καὶ ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τὸ ἴδιο εἶναι!

Ἤρπασε τὴν περίστασιν, καὶ μὲ τὸ πρόσχημα τῆς ἀστειότητος, μὲ τὸν γέλωτα τὸν φαιδρὸν ἔρριψε μίαν ἀκτῖνα τοῦ ἐνδομύχου του πόθου. Διάβολε! δὲν μποροῦσε νὰ κάμῃ ἄλλως πρὸς τὴν κόρην πρόστασιν ἀπαγωγῆς. Ἀπαγωγῆς. Ἀλλ' [ἡ Μαργαρίτα, προκειμένου περὶ τοῦ Τώνη, τὰ παρέβλεπε ὅλα, ὁ πόθος του ἦτο πόθος καὶ αὐτῆς ἐνδόμυχος καὶ εἰς τὴν ἀστειότητα ἀπήντησεν ἀμέσως σοβαρὰ ἐνδοτική, ὑποκύπτουσα. Ὅτι ἤθελεν. Ἦτο ὁ κύριός της, ὁ ἐξουσιαστής της. Ὁ ἔρως τὴν εἶχε κατανικήσει Ὁ Τώνης κατελήφθη ὑπὸ πολλῆς χαρᾶς καὶ ἐναγκαλισθεὶς τὴν νεάνιδα τῆς εἶπε, μεταξὺ τῶν φιλημάτων τοῦ ἀποχαιρετισμοῦ, ἄνευ ἀστειότητος πλέον.

« Ναί, θὰ σὲ πάρω νὰ φύγουμε... ἀγάπη μου, κυρά μου... νὰ φύγουμε. Δὲν εἶναι ἄλλος τρόπος νὰ εὐτυχήσουμε.

Ἀπεχωρίσθησαν Κατῆλθεν ἐκεῖνος τῆς ἔστειλε μακρόθεν τὸ τελευταῖον φίλημα καὶ ἠφανίσθη.

« Θέλει, θέλει τῆς τῶπα!» ἔλεγε μετ' ὀλίγον πλήρης χαρᾶς αἰχαλιζούσης εἰς τὸν Λούκαν, ὁ ὁποῖος τὴν ἐπερίμενεν.

Ὅποτε τῆς πῶ. θὰ φύγουμε.

—Καὶ πότε τέλος πάντων.

—Ἅμα ἰδοῦμε καὶ ἀποϊδοῦμε.

***

Ποὶν ἀποκοιμηθῇ ὁ Τώνης, ἠγάπα νὰ ἀναγινώσκῃ κανὲν βιβλίον. Ἀπόψε εἶχε τὸν **βασιλικὸν** τὸ παλαιὸν Ζακυνθινὸν δρᾶμα τοῦ Ἀντωνίου Μάτεοι, τὸ περιγράφον ἤθη καὶ ἔθιμα τοῦ τόπου, κατὰ τὸν ΙΗ'. αἰῶνα. Αἱ φιλολογικαὶ δυνάμεις τοῦ Τώνη δὲν ἦσαν τόσῳ μεγάλαι, ὥστε νὰ ἐννοήσῃ ὅτι εἶχεν εἰς χεῖρας του ἓν ἄγνωστον ἀριστούργημα· ἀλλὰ καὶ οὕτως ἡ ἀναγέννησις τοῦ δράματος ἐκείνου τὸν ἔκαμνε μεγάλην ἐντύπωσιν. Εὕρισκε σημαντικὰς ὁμοιότητας μεταξὺ τοῦ Δραγανίγου καὶ αὐτοῦ, τοῦ Λαρείου Ρονκάλε καὶ τοῦ πατρός του. Ἡ ἐποχὴ ἤλλαξεν· ἀλλ' αἱ ἰδέαι ἦσαν αἱ ἴδιαι, ἡ πόλις ἡ ἴδια, τὰ μέσα τὰ ἴδια. Τὸν ζόφον τὸν ἐπιχυθέντα εἰς τὴν ψυχήν του ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῶν πρώτων σελίδων τοῦ βιβλίου, διέλυσεν ἡ αὐγὴ τῆς νέας ζωῆς ἀναδεδομένη ἐκ τῶν τελευταίων. Καὶ ἡ νίκη τοῦ Δραγανίγου τὸν ἐνέπλησε χαρᾶς καὶ ἐλπίδος.

Η'.

Ἦλθεν ἡ ἄνοιξις. Ἀπὸ οὐρανοῦ ἀνεφέλου ὁ ἥλιος ἐξηκόντιζεν ἀκτῖνας καθέτους. Εἰς τὸ θερμὸν τοῦτο φίλημα ἐξεβλάσταιναν τἄνθη ἀπὸ τοὺς κόλπους τῆς γῆς καὶ οἱ πόθοι ἀπὸ τὰ στήθη τἀνθρώπινα. Τὸ φῶς ἐπλημμύρει τὴν κτίσιν καὶ τῆς ζωῆς ἡ χαρὰ ἐφώτιζε τὰ πρόσωπα. Ἐπὶ τοῦ ὁρίζοντος ἔλαμπαν τὴν δείλην ζῶναι γλυκέων χρωμάτων, ἀπὸ ἐκεῖνα μὲ τὰ ὁποῖα χρωματίζονται τἀερώδη πλάσματα τῆς φαντασίας. Ἤλλαξεν ἡ ὄψις τῆς μικρᾶς πόλεως, ὅπως καὶ τῆς ἀπεράντου ἐξοχῆς. Ἡ παραλία μὲ τὸ στενόμακρον ἰξοειδὲς λιθόστρωτον, περιεζώννυον τὴν ἔκτασιν τῆς θαλάσσης, ἀναπαυομένης ἐκ τοῦ μακροῦ χειμερινοῦ ὰύλου, ἐπανεύρισκε τοὺς καλούς της περιπατητάς, οἱ ὁποῖοι τὴν διέσχιζαν ἀπὸ τῆς ἄκρας τοῦ Λιμένος μέχρι τοῦ Ἄμμου, ἢ ἐκάθηντο εἰς τὰ τραπεζάκια τῶν καφενείων, τὰ παρατεταγμένα εἰς δύο στοίχους μακρούς. Ἡ παράταξις αὕτη τῶν ὑπαιθρίων καθισμάτων, ὁμοῦ μὲ τὰς παντοειδεῖς σκιάδας τὰς ἁπλουμένας πρὸ τῶν θυρῶν καὶ τῶν παραθύρων τῶν καταστημάτων τὴν ἡμέραν ἐφ ὅσον ὁ ἥλιος ἔκαιεν, ἦτο ἡ χαρακτηριστικωτέρα τῆς πόλεως μεταβολή. Ἀλλὰ καὶ ἡ μουσικὴ ἔπαιζεν εἰς τὴν πλατεῖαν τὸ βράδυ, συγκαλοῦσα περὶ τὰ χονδροειδῆ ξύλινα ἀναλόγια πολὺν κόσμον μὲ καινουργεῖς ψάθας καὶ ἀνοικτοχρόους ἐνδυμασίας Μακρὰν τῶν κέντρων καὶ τοῦ θορύβου, ἔξω λαϊκοῦ καφενείου, στένει κιθάρα, συνοδεύουσα ᾄσματα ἐρωτικά· πολλάκις δὲ καὶ συναυλία ὁλόκληρος διαχύει τὴν περιπαθῆ της ἁρμονίαν ἀπὸ λέμβου φωτοστολίστου, αὐλακούσης ἠρέμα τὸ φωσφορίζον πέλαγος. Κῶμοι τοιοῦτοι καὶ ἀπὸ τῆς ξηρᾶς σὲ ἀφυπνίζουν τὴν νύκτα· ἐγείρεσαι καὶ ἀνοίγεις προθύμως τὸ παράθυρον. Εἶνε ἀργά· ἡ πόλις κοιμᾶται οκοτεινή· Ἐπὶ τοῦ μελανοῦ οὐρανοῦ γλυκολάμπουν οἱ ἀστερισμοὶ μυστηριώδεις καὶ ἡ ἐλαφρὰ αὔρα σοῦ φέρει τὴν εὐωδίαν τῶν μπαγαρινιῶν καὶ τῶν ἰάσμων...

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο δύο ἔχομεν νὰ σημειώσωμεν γεγενότα. Τὸν γάμον τῆς δεσποινίδος Κεβῆς Τοκαδέλου μεθ' ἑνὸς νέου τηλεγραφητοῦ εἰς τὸ Ἀγγλικὸν Τηλεγραφεῖον, τοῦ ὁποίου τὸ μόνον προσὸν ἦτο ἡ κομψότης καὶ ἡ σωματικὴ εὐμορφία — guarda e passa, — καὶ ἡ ἀπόπειρα τοῦ Ριχάρδου Τοκαδέλου πρὸς λύσιν τῶν ἐκκρεμῶν ζητημάτων. Κατὰ τὴν ἐν Ἀθήναις διαμονήν του ὁ φιλόστοργος πατὴρ ἔρριψε τὰ δίκτυά του ἐπὶ πολυφέρνου νύμφης, κόρης εὐγενοῦς οἴκου, καταγομένου ἐκ Κωνσταντινουπόλεως, τὴν ὁποίαν ἂν καὶ ἀοχημην καὶ ἀρκετὰ προχωρημένην, δὲν ἐθεώρησε ἀναξίαν νὰ γίνῃ κοντέσσα Τοκαδέλου. Τὴν γνώμην του αὐτὴν ἀνεκοίνωσε δι' ἐπιστολῆς του μακρᾶς καὶ συγκινητικῆς πρὸς τὸν Τώνην. Ἀλλ' ἔουρεν ἐκ τῆς ἀπελπισίας του τὰς φαβορίτας, ὅταν μετ' ὀλίγας ἡμέρας ἔλαβε μίαν σύντομον καὶ ἀπότομον ἄρνησιν.

Ὡς πρὸς τὰ αἰσθήματα, οὐδενὸς ἐν τῷ μεταξὺ εἶχαν ἀλλοιωθῇ οὐσιωδῶς. Εἰς τὴν μικρὰν πόλιν τῆς ὁποίας ἤρεμος εἶνε ὁ βίος καὶ αἱ ἐντυπώσεις βραδεῖαι δὲν θὰ ἤρκει πρὸς τοῦτο οὐδὲ μεγαλήτερον χρονικὸν διάστημα. Ὁ Γιακουμάκης Στέφας εἶχε χωνεύσει τόσον καλὰ τὴν ἰδέαν τοῦ ἀδυνάτου τοῦ μεταξὺ Τώνη καὶ Μαργαρίτας γάμου, ὥστε εἶχε σχεδὸν λησμονήσει τὰ διατρέξαντα· ἐνόμιζον ὅτι ὅλα παρῆλθαν, ἔπαυσε τὴν γρίνιαν, καὶ οὐδὲ ὑποπτεύων ὅτι ὁ ἔρως τῶν νέων ἐξηκολούθει μυστικὸς καὶ ὅτι ὀλίγον μακρότερα τοῦ κοιτῶνός του τὴν νύκτα ἐξυφαίνοντο σχέδια κατὰ τῆς ἐπιμονῆς του, ἤρχισε νὰ σκέπτεται ποῖος ἄλλος νέος τῆς γειτονειᾶς ἦτο ἱκανὸς νὰ δεχθῇ τήν τιμὴν, τὴν ὁποίαν ἠρνήθησαν εἰς τὸν Τοκαδέλον καὶ εἰς τὸν Κατσουρέλαν. Ἡ ἐκλογὴ του πρὸς τὸ παρὸν ἐκυμαίνετο μεταξὺ δύο· ἑνὸς ὀνομαζομένου Ἀλβίζου, νέου ἰσχνοῦ, ξανθοῦ, κηροχρόου, μή μου ἄπιτου, ὁ ὁποῖος ἦτο ράπτης ἀλλὰ καὶ πρῶτον βιολὶ εἰς τὸ Θέατρον, — ἐπάγγελμα πρὸς τὸ ὁποῖον ἠξεύρομεν διατὶ συνεπάθει ὁ Γιακουμάκης, — καὶ ἑνὸς ἄλλου μελαχρινοῦ καὶ κοντοῦ ἀγριανθρώπου, τοῦ σιὸρ Πετράκη. Αὐτὸς ἦτο χωρικός, καὶ ἐπὶ τοῦ γενειῶντος προσώπου του ἀπευτυποῦντο τὰ ἴχνη τοῦ βίου τῶν στερήσεων καὶ τῶν ἀθλιοτήτων, τὸν ὁποῖον ἔζησεν ὡς πτωχὸς φοιτητὴς ἐν Ἀθήναις διὰ νὰ γίνῃ ἰατρός, ἀπὸ τὸν ὁποῖον καλλίτερος ἀσυγκρίτως ἦτο ὁ Γιακουμάκης.

Ὁ Τοκαδέλος ἀφ' ἑτέρου ἐπιστρέψας μετὰ τὴν λῆξιν τῆς βουλευτικῆς Συνόδου, ἐξηκολούθει νὰ φαίνεται ἐπίσης δυσαρεστημένος καὶ ἄκαμπτος μὲ τὸν υἱόν του, καὶ ἐκφράζῃ πρὸς τοὺς φίλους του φόβους μήπως ἀληθέγῃ ὁ λόγος του καὶ μήπως τοὺς κάμῃ ὁ Τώνης καμμία συφορὰ μ' ἐκείνη τὴ Μαργαρίτα.

Ἐν τῷ μεταξὺ ὁ κόσμος εἶχε οιωπήσει. Μετὰ τὴν πρώτην ἀπότομον ἔκλαμψιν ἡ φλόξ, ἐλλείψει νέας τροφῆς, κατῆλθε οιγοκαίουσα. Μόνη ἡ γλῶσσα τοῦ Πώπου Ἀράχτη δὲν ἴσχυε νὰ

τὴν ἀναρριπίοη. Κάπου κάπου ἠρώτων ἂν τὰ ἔφτειασε ὁ Τοκαδέλος μὲ τὸ γυιό του. Ἡ ἀπάντηοις ἦτο ὅτι πληοιάζουν, διότι -- καθὼς φαίνεται, ἀφεντάδες, — ὁ Τώνης ἐλησμόνησε **την κοπέλλα**. . . *Ἔπειτα εἶχαν καὶ ἄλλα νά σκεφθοῦν οἱ ἄνθρωποι. Μία κυρία πρόῃν ἐμπόρου, νεόπλουτος, ἐκατάφερε τὸν ἄνδρα της καὶ τῆς ἀγόρασε ἕνα ἀμαξάκι, τὸ ὁποῖον διηύθυνε μόνη της. Αὐτὸ ἦτο τόρα τὸ ζήτημα τῆς ἡμέρας.*

Τῶν ἐραστῶν μας ἐν τούτοις τὰς καρδίας ἀνέφλεγεν ἔτι περισσότερον ὁ θερμὸς τῆς ἀνοίξεως ἥλιος. Ὁ χειμερινὸς λήθαργος τοῦ αἰσθήματος, ὁ αὐτάρκης καὶ ὀνειροπόλος, ἀντικαθίστατο βαθμηδὸν ὑπὸ ὁρμῆς δραστηριωτέρας . . . . . Οἱ πόθοι των ἦσαν θερμοὶ καὶ οἱ ἐναγκαλισμοί των ἐπίσης. Καὶ εἰς τὰς συνεντεύξεις, τὰς ὁποίας εἶχαν τόρα συχνάς, ἐπανελάμβαναν καὶ οἱ δύο ὡς ἐπῳδὸν μακρᾶς ἱστορίας ἔρωτος :

« Νὰ φύγουμε ! νὰ φύγουμε ! »

Ἀπὸ τῆς ἑσπέρας ἐκείνης καθ' ἣν διὰ πρώτην φορὰν ἐρρίφθη ἡ φράσις, μυριάκις ἀντήχησεν ἐκεῖ ἐπὶ τοῦ μικροῦ δώματος. Ἔστρεφαν καὶ ἐπανέστρεφαν τὴν ἰδέαν αὐτήν. Τὸ εἶπαν σοβαροί, μὲ συνεσταλμένας ὀφρῦς, μὲ ἤρεμον καὶ βαρεῖαν φωνήν, ὁμοίαν πρὸς ἐκείνην, μεθ' ἧς οἱ κακοποιοὶ κατασιρώνουν τὰ ζοφερὰ των σχέδια. Τὸ εἶπαν εὔθυμοι καὶ γελῶντες, μὲ φωνὴν διακεκομμένην καὶ ποικιλότονον, ὡς βατταρίζουν τὰ παιδία τὰς τρυφερὰς λέξεις τὰς ὁποίας τοῖς ἐκτοπίζουν αἱ μητέρες. Τὸ εἶπαν περιπαθεῖς καὶ στενάζοντες, μὲ φωνὴν πνιγομένην εἰς φιλήματα, ὡς ἐρασταὶ ἀνυπόμονοι, δι' αὐτοῦ μόνου βλέποντος τὴν μέλλουσαν εὐτυχίαν :

« Νὰ φύγουμε ! νὰ φύγουμε ! . . . »

*Καλὰ λοιπόν, νὰ φύγουν ! . . Δὲν ὑπῆρχεν ἄλλη σωτηρία. Ὁ μοναδικὸς ὅρος τὸν ὁποῖον εἶχε τάξει ὁ Τώνης ἐπληρώθη : **Εἶδαν καὶ ἀπόειδαν** οἱ ἄνθρωποι ! . . Κατέστρωσαν τὸ σχέδιον ὅλον. Καὶ ἦσαν ἕτοιμοι νὰ τὸ ἐκτελέσουν μίαν τῶν ἐαρινῶν ἐκείνων νυκτῶν, κατὰ τὰς ὁποίας τῆς σελήνης τὸ τελευταῖον τέταρτον εὑρίσκει τοὺς ἀνθρώπους τῶν συνοικιῶν εἰς τὰς κλίνας των, ἀποκαμόντας πλέον νὰ τὸ περιμένουν.*

Τὴν ἤνοιγον αὐτὴν ὥραν ἤνοιξεν ἡ Μαργαρίτα τήν θύραν τῆς οἰκίας της, ἔσυρεν ὀπισθέν της ἑλαφρά, — ὅσον ἠμπόρεσε ἑλαφρά, — καὶ εὑρέθη εἰς τὴν ὁδὸν ὅπου ὁ Τώνης τὴν περιέμενεν. Δὲν ἐκράτει τίποτε εἰς τὰς χεῖράς της. Μετημφιεσμένη μᾶλλον ἢ ἐνδεδυμένη, ἐφόρει μαύρην ἐσθῆτα, χωρὶς κοσμήματα, καὶ στὸ κεφάλι ἕνα μανδύλι μαῦρο, κουκουλωμένη μήπως τυχὸν ἤθελε κανεὶς τὴν ἀναγνωρίοῃ. Ματαία ὅμως προφύλαξις. Ἡ ὁδὸς ἦτο ἔρημος. Ἄνθρωποί τινες μόνον νυκτόβιοι ἠκούοντο ἄδοντες ἔξω εἰς τὴν αὐλὴν μιᾶς ταβέρνας, τῆς μόνης ἀνοικτῆς ἀκόμη ἐκεῖ. Ἡ ἡμιοέληνος ἐπαργύρου τὰς στέγας τῶν οἰκιῶν, στέλλουσα μέχρι τοῦ βάθους τῆς ὁδοῦ ἀμυδρὸν προστατευτικὸν σκιόφως. Ὀλίγον ἀπωτέρω, ἐπὶ τῆς λεωφόρου τοῦ Ἄμμου, μία ἅμαξα κλειστή, μὲ δύο ἵππους, ἐπερίμενε τοὺς φυγάδας, Ὁ ἀμαξηλάτης εὑρίσκετο εἰς τὴν θέσιν του. Ἅμα ἐκεῖνοι εἰσῆλθαν καὶ ἡ θυρὶς ἐκλείσθη μὲ ὑπόκωφον κρότον, σιγά, οἱ ἵπποι ἐξεκίνησαν. Ἡ ἅμαξα δὲν ἔκαμνε πολὺν θόρυβον, συρομένη ἐπὶ τοῦ λιθοστρώτου. Ἦτο ἑλαφρά, εὐκίνητος, καὶ ἐλήφθη φροντὶς νὰ περιζωσθοῦν οἱ τροχοί της μὲ καουτσούκ. Διηυθύνθησαν πρὸς τὴν παραλίαν ὁλοταχῶς. Ἐπὶ τῆς ἀκινήτου θαλάσσης ἡ σελήνη διέγραφεν αὔλακα φωτεινὸν ἀναταλλόμενον, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὑπερύθρου αὐτοῦ φωτὸς διεγράφοντο οἱ μελανοὶ ἱστοὶ τῶν πλοίων, τῶν ἀγκυροβολημένων καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τοῦ λιμένος. Τὸ θέαμα ἐποίκιλλεν ἐφόσον ἡ ἅμαξα ἔτρεχεν. Διῆλθε γρήγορα τὴν Πλατεῖαν καὶ διὰ πλαγίων παρόδων εἰσῆλθεν εἰς τὴν λεωφόρον τῶν Ὑψωμάτων. Ἀνθρώπους ὀλίγους ἀπήντησαν καθ' ὁδόν, καὶ ἅμαξας δύο-τρεῖς. Ἐπροχώρησαν, ὥστε νὰφήσουν ὄπισθέν των καὶ τὴν τελευταίαν τῆς πόλεως οἰκίαν. Ἔτρεχαν ἤδη πρὸς τὴν ἐξοχήν. Τοὺς προσέβαλλε μακρόθεν ἡ μυροβόλος τῆς ἀτμόσφαιρα, ἀνωθὲν των ἀνεπετάσθη ἐλεύθερος ὁ οὐρανός της, ἀνεφάνησαν μετ' ὀλίγον τὰ πρῶτά της δένδρα, παρελάσαντα ὡς ἐν χορῷ, καὶ τοὺς ἐχαιρέτισαν ἀπὸ τῶν φύλλων οἱ τριγμοὶ τῶν γρύλλων της. . .

Ἡ Μαργαρίτα ἤκουεν ἀπὸ τοῦ βάθους τῆς ἁμάξης, σκυμμένη πρὸς τὸ στῆθος τοῦ νέου. Ἦτο ἀνήσυχος καὶ ἔμφοβος. Τὸ κίνημά της τῆς ἐπροξένει ἀηδυχίαν, τρόμον, ἀγωνίαν διὰ τὸ ἄγνωστον. Ἀλλ' εἰς τὰς ἐρωτήσεις τοῦ Τώνη ἂν ἔχῃ τίποτε, ἀπήντησε ὄχι ! ὄχι!

Αἴφνης ἠκούσθη τριγμός, ἐνταθεὶς μέχρι κρότου. Ὁ κλονισμὸς ἦτο βίαιος. Κάτι ἔσπασε. . . καὶ ἡ ἅμαξα ἐσταμάτησε ἐν τῷ μέσῳ τῆς ὁδοῦ.

***

Ὁ Γιακουμάκης Στέφας, ἐξυπνήσας κατὰ τύχην μίαν στιγμήν, ἐνῷ προσεπάθει πάλιν νὰποκοιμηθῇ ἤνοιξεν ἔκπληκτος τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ εἶπε πρὸς τὴν συμβίαν του :

« Μαργαρίτα ! Μαργαρίτα ! Καλέ, ἡ πόρτα μας ἤτανε ἀνοικτή; Μοῦ φάνηκε πῶς ἄκουσα τὸ σαλιαδοῦρο.

— Ἔ ! τί; ἡ πόρτα μας ;» εἶπεν ἀναφυσῶσα διὰ τῆς μύτης ἡ Γιακουμάκαινα, ἡ ὁποία εἶχε τὸν ὕπνον ἑλαφρὸν καὶ ἐξεκότιζεν ἀμέσως. «Ποῖος εἶναι τέτοια ὥρα στὴν πόρτα μας ;»

Ὁ Γιακουμάκης ἐκτύπησε διὰ τῆς παλάμης τὸν τοῖχον, τὸν διαχωρίζοντα τὸ δωμάτιον τῆς ἐγγονῆς του καὶ ἐφώναξε :

« Μαργαρίτα! Μαργαρίτα!»

Ἐκτύπησε δυνατώτερα καὶ ἐφώναξε πάλιν :

« Μαργαρίτα ! Μαργαρίτα !»

Ἀντ' αὐτῆς ἀφυπνίοθη καὶ ἀπήντησεν ἀπὸ τοῦ ἄλλου δωματίου ἡ σιόρα Νένε:

— « Τί εἶνε, γυιέ μου, τί εἶνε;

— Δὲν εἶνε 'δῶ ! δὲν εἶνε 'δῶ, μᾶς ἔφυγε!» ἐψιθύρισεν ὁ Γιακουμάκις. Καὶ ἐγερθεὶς ἐν βία ἔχωσε τοὺς πόδας τον ἐντὸς τῶν ἐμβάδων καὶ ὥρμησεν ἔξω τοῦ κοιτῶνος μὲ τὰ νυκτικὰ του. Τὴν ἐφώναξε καὶ τὴν ἐζήτησε παντοῦ, εἰς τὸ δωμάτιόν της, εἰς τὸ μαγειρεῖον, εἰς τὴν ταράτσαν. Πούπετα ! Κατῆλθε τὴν κλίμακα. Ἡ ἐξώθυρα ἦτο κλειστή, ἀλλ' ὁ σύριης ἀπὸ μέσα βγαλμένος. Ἔφυγε ! Ἔφυγε ! Ἤνοιξε τὴν θύραν. . . τῷ ἦλθε πρὸς στιγμὴν νά τρέξῃ κατόπι της, ὅπως ἦτο γυμνός. Εἶς τὸν δρόμον ψυχή. Ἠκροάσθη καὶ τῷ ἐφάνη ὅτι ἤκουσε κρότον ἁμάξης, ἀλλὰ μακράν. πολὺ πολὺ μακράν. Δὲν ἦτο βέβαια ἡ ἅμαξα τῶν φυγάγων. Ἕνας σκύλος ἐγαύγιζεν εἰς τὸν Ἄμμον. Ἤχος ἄλλος κανείς. . . Ἐστάθη οὕτω μίαν στιγμὴν καὶ ἀνῆλθε πάλιν τὴν κλίμακα. Αἱ γραῖαι εἶχαν οηκωθῇ· καὶ αἱ δύο ἐστέκοντο ἐκεμὲ περιαλγῆ ὄψιν, ὑπὸ τὸ ἀσθενὲς φῶς, τὸ ὁποῖον ἤναψαν εἰς τὸ τετράφαμφον κανδηλιέρι.

« Ἔφυγε ! . . . Ἔφυγε ! . . . Ἔφυγε ! . . » εἶπεν ὁ Γιακουμάκης, τονίζων ἑκάστοτε διαφόρως τὴν λέξιν, καὶ ἐξακοντίζων βλέμμα κερανοῦ κατὰ τῆς συζύγου του.

Ἐκείνη ἐνόμησε νὰ στενάξῃ.

« Ναί ! . . . βλέτε τα τόρα τοῦ λόγου σου, ποῦ 'σ' ἔπερνες μέρος ! » ἐβρυχήθη ὁ γέρων.

« Ὦ συφορά μου, τοῦ κακομοίρας ! » ἀπήντησε μὲ κλαυθμηρὰν φωνὴν ἡ Γιακουμάκαινα.

*« Καὶ ποτὲ ἐγὼ ἤξερα τίποτοι ; . . . Ὦ κακὸ ποῦ μᾶς εὗρηκ ἀπὸ τὸ Θέο, γιὰ τὴν κακίαν καὶ τὸ **πινιὸ** τὸ δικό σου, καὶ τόρα θέλεις νὰν τὰ ρίξῃς σὲ μένανε ; Ὠϊμέ !*

Ἔλα, ἔλα ! ἂς τα τόρα τὰ λόγια, γρῆα. Μὲ τὰ λόγια δὲ σώζεται ἡ τιμὴ τῶν σπιτιῶνε. Σιωπὴ κι' ὅλας μὴ μᾶς ἀκούσῃ ἡ γειτονειά, καὶ ἐγὼ ξέρω τὶ θὰ κάμω. Ξέρω, ξέρω, ἔγνοια σου. »

*Δὲν τοῦ ἔμενε καμμία ἀμφιβολία, ὅτι ὁ Τώνης ἦτο ὁ δράστης τῆς ἐκουσίας ἀπαγωγῆς. Πολλοὶ τοῦ τὸ εἶπαν, τὰς ἡμέρας τῆς ἰσχυρᾶς του ἐπιμονῆς, τοῦ «πινιοῦ» του, ὅτι θὰ τοῦ τὴν κλέψῃ ὄγυιὸς τοῦ **Τοκαδέλου**. Νά, ἀπόψε ἔγεινε. Ἡ Μαργαρίτα ἔφυγε, ἔφυγε . . . Ὦ ἀτιμία καὶ συμφορὰ ! Νὰνοίξῃ τὴν πόρτα τση μία κοπέλα καὶ νὰ φύγῃ ! Νὰ ξεπορτίοῃ ! Νὰ πάῃ μὲ τὸν ἀγαπημένο τση ! Νὰ μείνῃ μὲ δαύτονε χωρὶς νὰ στεφανοθῇ! Παναγία βοήθα! Καὶ τὶ ἄλλη μεγαλήτερη ἀτιμία γιὰ ἕνα σπίτι ; Σιωπὴ τόρα, οι-*

ωπὴ καὶ γλήγορα νὰ τρέξῃ, νὰ προφθάσῃ νὰ τὴν πάρῃ πρὶν ἀναιηθῇ ὁ κόσμος καὶ χάσουν οἱ Στεφανοὶ γιὰ πάντα τὴν τιμὴ τους !..

Ἡ ἰδέα αὐτὴ τὸν ἐνεψύχωνε καὶ τὸν ἐθέρμαινεν. Εἰς διάστημα ὀλίγων λεπτῶν ἐνεδύθη, ἐρρίψεν ἐπὶ τῶν ὤμων του τὸ μακρὸν πολύπτυχον ἐπανωφόρι, ἐφόρεσε τὸ μπερετόνι του καὶ ἐξῆλθεν. Αἱ δύο γυναῖκες ἔμειναν μόναι εἰς τὴν ἀπόγνωσιν. Ὅταν ἤκουσεν ἡ Γιακουμάκαινα τὸν κρότον τῆς θύρας, κλειομένης ὄπισθεν τοῦ Γιακουμάκη, ἐγονάτισε πρὸ τῶν εἰκονισμάτων της καὶ ἤρχισε ἀτελεύτητον προσευχήν. Ὀρθία ὄπισθὲν της ἡ Νένε καὶ ὄχι πολὺ ὑψηλοτέρα τῆς γονατισμένης, μὲ τὸν λευκὸν της κεφαλόδεσμον, ἤκουε καὶ ἐσταυροκοπεῖτο, ἀτενίζουσα δι' ὀφθαλμῶν ὑαλίνων τὴν ἐτάργυρον εἰκόνα τῆς Παναγίας, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἀντενακλᾶτο τὸ μικρὸν ἤρεμον φῶς τῆς καντήλας. Ἔξω ἡ φύσις ἠρέμει ἐπίσης καὶ ἡ ἡμισέληνος ἀνερχομένη πορείαν ἀνέφελον, διέχυνε λάμψιν ὠχρὰν. Ἀλλ' ἦτο ἡ σκηνὴ ὁμοία ὡς ἐὰν τὰ στοιχεῖα ἐμαίνοντο καὶ ἡ βροχὴ ἐπλατάγει καὶ ἐβρόντα ὁ κεραυνός.

. . . Τὸ ἀπὸ τῆς οἰκίας του μέχρι τῆς οἰκίας τοῦ Τοκαδέλου διάστημα, ὁ Γιακουμάκης διέτρεξεν εἰς ὀλίγα λεπτά. Ἐπεριπάτει ὅπως ἐσυλλογίζετο ταχέως χωρὶς νὰ προσέχῃ εἰς τίποτε ἄλλο ξένον τῆς ἰδέας του καὶ τοῦ δρόμου του. Εἰς τὴν μικρὰν πλατεῖαν, πρὸ τοῦ ἀρχοντικοῦ, συνήντησε τὸν κόντε Ρικάρδον, ἐπιστρέφοντα ἀργὰ κατὰ τὸ σύνηθες ἐκ τῆς Λέοχης ὅπου ἔπαιζε κοντίνα ἢ ντισκουέρτο. Ἀπόμε μετὰ τὸ παιγνίδι, — εἶχε χάσει μάλιστα, — ἔκαμεν ἕνα ρομαντικὸν περίπατον μέχρι τῆς ἄκρας τοῦ λιμένος, διὰ νὰ θαυμάσῃ τὸ ὡραῖον θέαμα, καὶ ἐπέστρεφε μόνος, νυκτερινὸς πλέον ἀλλὰ βραδυπορῶν, ρεμβός, ἐνθυμούμενος τὰς εὐτυχεῖς παννυχίδας τῆς νεότητος καὶ μὴ αἰσθανόμενος ὄρεξιν πρὸς ὕπνον διόλου. Ἦτο ἡ ἐπίδρασις τῆς ἀνοίξεως ἐπὶ στήθους, τὸ ὁποῖον εἶχε παρακμάσει. Ὅταν εἶδεν ἐρχόμενον κατ' ἐπάνω του τὸ μακρὺ καὶ ὕποπτον ἐπανωφόρι, τὰ ἐχρειάσθη, καὶ μηχανικῶς ἔφερε τὴν χεῖρα πρὸς τὸ πλευρὸν, ὅπου τὴν νύκτα ἐκοιμᾶτο πάντοτε ἓν ρεβόλβερ. Ἀλλ' ἅμ' ἀνεγνώρισε τὸν γέρω Στέφαν, τὸν φόβον του διεδέχθη ἔκπληξις πολὺ μεγαλητέρα.

Μπᾶ ! μπᾶ ! σιὸρ Γιακουμάκη ! Καὶ πῶς γιαμὰ τέτοιαν ὥρα ἐδῶθες ; »

Καὶ αἰφνιδίως ἀνησύχησε . . . . Μὴν αὐτοκτόνησε ἡ Μαργαρίτα του καὶ ἤρχετο, εἰς τὴν πρώτην του παραφοράν, νὰ τὸν φορτωθῇ διὰ τὸν θάνατόν της ; Ἀλλ' ὁ Γιακουμάκης, σταθεὶς ἐμπρός του τὸν ἐξήγαγε τῆς πλάνης εὐθύς, ἀποτόμως, μὲ λίγα λόγια καὶ δεμένα : (Ἀκολουθεῖ).

ΧΡΟΝΟΓΡΑΦΗΜΑ

Τὸ Μπαστοῦνι

Τὸ μπαστοῦνί μου ἔσπασε! Ἕνα μικρὸ λεπτὸ μπαστουνάκι μὲ ἐλαφροὺς ρόζους καὶ ἕνα ἁπλὸ νικέλινο δακτυλίδι στὸ λαιμό.

Τὸ μπαστοῦνί μου ἔσπασε! Καϋμένο μπαστοῦνι ! Δὲν ἐγνώρισα καλύτερο φίλο ἀπὸ αὐτό, ποῦ ἀχώριστος παντοῦ νὰ μὲ συνοδεύῃ καὶ ἀγογγύστως νὰ δέχεται τὸ βάρος μου. Φίλος ποῦ ἤξευρεν ὅλα τὰ μυστικά μου, ποῦ πέρασε μαζί μου τόσον καιρὸ τὶς χαρὲς καὶ τὶς πίκρες τῆς ζωῆς ... Μὰ φίλος ἐχέμυθος ποῦ ποτὲ δὲν ἔλεγε τίποτε ἀπ' ὅ,τι ἔβλεπε καὶ ἄκουε. Φίλος ποῦ ὑπέφερε ὅλα χωρὶς παράπονο. Πόσες φορὲς δὲν ἐχτύπησα μὲ αὐτὸ τὸ χῶμα μὲ θυμὸ καὶ πόσες φορὲς δὲν στηρίχθηκα ἐπάνω του ἀπὸ ἡδονή.... ὅλαι μου αἱ διαθέσεις μετεβιβάζοντο εἰς αὐτό. τὸ καϋμένο του τὸ σῶμα ἐγνώρισεν ὅλη τὴν κλίμακα τῶν ἀνθρωπίνων ἀλλαγῶν ἀπὸ τὴν ἀγωνία ἕως τὴν ἡδονήν χωρὶς νὰ πῇ τίποτε. Μόνον προχθές, ὅταν ἔσπασε, ἔκαμε ἕνα κρὰκ σὰν μιὰ νότα παραπόνου καὶ ἐγκαρτερήσεως μαζί. Ἦτο ἡ πρώτη καὶ τελευταία φορὰ ποῦ ὠμίλησε.

*
* *

Καὶ τώρα τῶχω μπροστά μου λιγνό, σπασμένο, ἐρείπιο τοῦ παρελθόντος. Πῶς ἤθελα νὰ τὸ κρατήσω, νὰ τὸ φυλάξω ὡς ἐνθύμιον καὶ ὅταν ἔλθῃ ὁ χειμῶνας νὰ τὸ παίρνω σιμά μου γιὰ νὰ θυμοῦμαι τὰ παλιά. Κι' ἀφοῦ τὸ βάλλω τόσο κοντὰ στ' αὐτί μου ὥστε κανεὶς ἄλλος νὰ μὴ μπορῇ ν'ἀκούσῃ νὰ τ' ἀφήσω νὰ μοῦ σιγοψάλλῃ ὅλες τὶς ὡραῖες στιγμὲς ποῦ πέρασα. Νὰ μοῦ θυμίσῃ τὴν παραλία ποῦ ἡ θάλασσα ψάλλει τὸ αἰώνιο της τραγοῦδι, τὸν ἄμμο ποῦ ἐχάραξα μὲ τὴν ἄκρη τοῦ μπαστουνιοῦ μου ἄσκοπους κύκλους, νὰ μοῦ θυμίσῃ τὴν πρασινάδα, τὰ λουλούδια, τοὺς περιπάτους μὲ τὸ φεγγάρι. Καὶ νὰ μοῦ θυμίσῃ ἕνα γλυκὸ βράδυ, μιὰ μεθυστικὴ μυρουδιὰ ἀπὸ γιασεμιὰ ὅταν μεταξὺ τῆς λαβῆς του καὶ τοῦ χεριοῦ μου ἐκράτησε ἕνα μυρωμένο πρᾶγμα — θαρρῶ πῶς μυρίζει ἀκόμη ἡ λαβή του—καὶ νὰ μοῦ πῇ ἕνα σωρὸ ἄλλα πράγματα ποῦ μόνον ἐγὼ καὶ αὐτὸ τὰ ξέρουμε καὶ μὲ ὅλο τὸ χειμῶνα θὰ μοῦ προξενήσουν ἡδονικὴ ἀνατριχίλα μὲ τὰς ἀναμνήσεις πεθαμένης ἀγάπης.

*
* *

Τὸ μπαστοῦνί μου ἔσπασε. Ἕνα μικρὸ λεπτὸ μπαστουνάκι μὲ μικροὺς ρόζους καὶ ἕνα νικέλινο δακτυλίδι γιὰ λαιμό. Ἔσπασε ὅπως σπάνουν ὅλα ἀπὸ τὸ βάρος καὶ τὸν χρόνο, ὅσα δὲν ξεύρουν νὰ λυγίζουν, διότι τὸ μπαστουνάκι μου δὲν λύγιζε κ' ἐπροτίμησε νὰ σπάσῃ παρὰ νὰ λυγίσῃ.

Πῶς μοιάζει ἡ ζωή του οὰν μιὰ ἄλλη ὕπαρξι ποῦ θὰ σπάσῃ κι' αὐτὴ μιὰ μέρα ἀπὸ τὸ βάρος καὶ τὸ χρόνο, καὶ ἐπειδὴ δὲν ἤξευρε κι' ἐκείνη νὰ λυγίζῃ ....

Ράμλιος

ΣΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ ΜΟΥ ΤΟΝ ΤΑΦΟ

Τὰ νιᾶτα μου τὰ πιὸ γλυκὰ στὸ μνῆμα ποῦ κυττᾶτε
περᾶσαν μαραμένα.
Κλᾶψτε τὴν ἄτυχη ποῦ ἐδῶ στὸ χῶμ' αὐτὸ κοιμᾶται,
μὰ κλάψετε κ' ἐμένα !

Δ. Ἐρημίτης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΡΟΝΤΑΚΗΣ

Τὴν παρελθοῦσαν δευτέραν ἐτελεύτησε καὶ τὴν ἑπομένην ἐκηδεύθη μεγαλοπρεπῶς, λαμπρὸς οἰκογενειάρχης, ὁ ***Κωνσταντῖνος Ροντάκης,*** πατὴρ τοῦ ἀγαπητοῦ ἡμῶν φίλου καὶ διακεκριμένου λογογράφου κ. Γ. Ροντάκη.

Ὁ μακαρίτης ἐκτὸς τοῦ ὅτι ὑπῆρξεν ἄριστος οἰκογενειάρχης καὶ καλὸς πατήρ, εἰργάσθη καὶ μετ' αὐταπαρνησίας καὶ ζήλου πρὸς καλητέρευσιν τῆς καταστάσεως τῆς ἐνορίας Γαλατᾶ, τῆς ὁποίας πολλάκις διατελέσας μέλος, εὐηργέτησεν αὐτὴν καὶ ἠθικῶς καὶ ὑλικῶς. Εἰς περιστάσεις ἀντιξόους ὁ ἀείμνηστος ἐπροθυμοποιεῖτο πάντοτε νὰ τείνῃ χεῖρα βοηθείας καὶ ἀνακουφίσεως. Διὰ τοῦτο ἐξετιμᾶτο ὑπὸ πάντων, διὰ τοῦτο τὸ ὄνομά του κατέστη σεβαστόν.

Ἡ γῆ ποῦ τὸν καλύπτει ἂς εἶναι ἐλαφρά.

Ὁ «Ἐπίκαιρος» συλλυπεῖται ἀπὸ καρδίας τὴν σεβαστὴν οἰκογένειαν τοῦ μακαρίτου καὶ τὸν ἀγαπητὸν φίλον κ. Γεώργιον Ροντάκην, τοῦ ὁποίου ἡ καρδία πληγεῖσα σκληρῶς διὰ τοῦ θανάτου τοῦ ἀειμνήστου

Νότη Ροντάκη καὶ μὴ ἐπουλωθεῖσα ἔτι, δοκιμάζεται νῦν διὰ τῆς ἀπωλείας χρηστοῦ καὶ προσφιλοῦς πατρός.

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

Πολλοὶ τῶν ἀγαπητῶν μας ἀναγνωστῶν μὴ προοέξαντες εἰς τὴν δήλωσίν μας περὶ ἀλλαγῆς τοῦ τίτλου τοῦ «Ἐπικαίρου», ἐνόμισαν ὅτι ἐπρόκειτο νὰ μετατραπῇ εἰς «Χρονικὰ» ἀπὸ τοῦ παρόντος φύλλου, ἐνῷ ἡ δήλωσις λέγει καθαρὰ ***λίαν προσεχῶς.*** *Αἰτία ποῦ δὲν βιαζόμεθα διὰ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ τίτλου εἶναι τὸ μυθιστόρημά μας,* ***ἡ Μαργαρίτα Στέφα,*** *τὸ ὁποῖον ὅσον οὔπω τελειώνει. Εἰς τὸν πρῶτον ἀριθμὸν τῶν «Χρονικῶν, τὰ ὁποῖα, καθὼς προείπομεν, θὰ εἶναι ἐκλεκτικώτερα, θὰ ἀρχίσωμεν δημοσιεύοντες ἓν ἀριστούργημα τοῦ μεγάλου Γάλλου συγγραφέως Ὀνορὲ δὲ Μπαλζάκ, κατὰ καλλιτεχνικὴν μετάφρασιν τοῦ νεαροῦ μέν, ἀλλ' εὐέλπιδος λογίου κ. Πέτρου Νεβάδα.*

— Τὸ λυπηρὸν ἐπεισόδιον τῶν δύο ἁγιωτάτων ἀδελφῶν καὶ τῆς Ἀρμενίας κόρης, τὸ συμβὰν ἐν μέσῃ Μεγάλῃ Ὀδῷ συνεκίνησεν ὁλόκληρον τὴν ἀρμενικὴν κοινωνίαν τῆς πόλεώς μας, ὡς καὶ τὴν ἡμετέραν. Λέγεται ὅτι αἱ δύο αὐταὶ ἀδελφαί, σύρουσαι μεθ' ἑαυτῶν μικρὰν Ἀρμενίαν κόρην, πεισθεῖσαν νὰ δεχθῇ τὸ φῶς τῆς καθολικῆς θρησκείας, ἠμπodίσθησαν αἴφνης ὑπὸ ὁμάδος Ἀρμενίων, οἵτινες κατώρθωσαν μετὰ κόπου νὰ λυτρώσωσι τῶν ὀνύχων των τὴν πτωχὴν καὶ παραπλανηθεῖσαν κοράσιδα. Ἀγνοοῦμεν πῶς θὰ δικαιολογήσωσι τὴν πρᾶξιν των ταύτην, τὴν δυναμένην νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἀπαγωγή, αἱ ἁγιώταται ἀδελφαί, αἱ ἀποστελλόμεναι ἐνταῦθα ὑπὸ τῆς ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας τῆς Δύσεως, πρὸς φωτισμὸν καὶ ἐξημέρωσιν τῆς ***βαρβάρου ἡμῶν κοινωνίας.*** *Ἡ δικαιολογία ἴσως εὑρεθῇ. Καλὸν ὅμως θὰ εἶνε ἀντὶ τῆς δικαιολογίας, τὴν ὁποίαν κρίνομεν περιττήν, οἱ διευθύνοντες τὰ τάγματα, τῶν ὁποίων μέλη τυγχάνουσι καὶ αἱ δύο ἀνωτέρω ἀδελφαί, καὶ τὰ ὁποῖα ὑπενθυμίζουσιν εἰς ἡμᾶς μαύρους μεσαιωνικοὺς χρόνους, νὰ ἐννοήσωσι ἅπαξ διὰ παντὸς ὅτι τώρα ὁπότε ἕκαστον ἔθνος ἀφέθη ἐλεύθερον νὰ ἐξωτερικεύῃ τὴν συνείδησίν του, δὲν ὑπάρχει πλέον ἐνταῦθα ἔδαφος πρόσφορον δι' αὐτὰ καὶ ἄριστον θὰ ἦτο, ἐὰν ἀπήρχοντο εἰς τὰ ἐνδότερα τῆς Ἀφρικῆς, ἔνθα ἠμποροῦν κάλλιστα νὰ ἐκπληρώσουν τοὺς σκοποὺς των. Διότι ὁ κόσμος ἐδῶ δὲν ἐννοεῖ τὸ ὑπερύψηλον αὐτῶν φῶς, τὸ ἐκπολιτίζον, τὸ ὁδηγοῦν εἰς τὴν παράδεισον τῆς εὐτυχίας καὶ ἐκλαμβάνει τοὺς ἀδελδοὺς καὶ ἀδελφὰς τῶν διαφόρων ἀποστολικῶν τούτων ταγμάτων ὡς πειναλέους λύκους, κινοῦντας τὸν ἀποτροπιασμὸν καὶ τὴν ἀηδίαν.*

— Λέγεται ὅτι τὸ μποϊκοτὰζ ἐναντίον τῶν Ἑλληνικῶν ἀτμοπλοίων ἔπαυσε. Τοῦτο εἶνε εὐχάριστον, διότι τὰ ἑλληνικὰ ἀτμόπλοια εἶνε σχεδὸν τὰ μόνα, τὰ ἐξυπηρετοῦντα τοὺς τουρκικοὺς λιμένας. Ἀλλὰ εἴμεθα τῆς γνώμης ὅτι πρέπει νὰ παύσῃ καὶ ἕνα ἄλλο μποϊκοτὰζ, τὸ ὁποῖον διεξάγεται κρυφίως, ἐναντίον ὄχι μόνον τῶν καταστημάτων τῶν Ἑλλήνων ὑπηκόων, ἀλλὰ καὶ τῶν Ὀθωμανῶν Ἑλλήνων. Διότι τοῦτο ἀκριβῶς συντελεῖ εἰς τὸ ἐναντίον ἐκείνου, τὸ ὁποῖον σήμερον ἐπιδιώκουν οἱ τὴν χώραν διευθύνοντες, τὴν ἀδελφοποίησιν καὶ συνένωσιν τῶν ἐθνοτήτων Τὰ ζιζάνια λοιπὸν αὐτά, τὰ οὐδόλως οἰκοδομητικὰ πρέπει νὰ λείψουν μιὰ γιὰ πάντα.

— Ἀλλὰ δὲν ἀρκεῖ μόνον ἡ κατάπαυσις τοῦ ἐμπορικοῦ πολέμου, ὁ ὁποῖος ἐχαρακτηρίσθη ὑπό τινος τῶν ὑπουργῶν ὡς μέσον τιθέμενον ἐν ἐνεργείᾳ ὑπὸ τοῦ ἀσθενεστέρου ἐναντίον τοῦ ἰσχυροτέρου, πρὸς ἀδελφοποίησιν τῶν διαφόρων φυλῶν, πρέπει νὰ παύσῃ καὶ ὁ ἀμείλικτος διωγμὸς ἐναντίον τοῦ ἑλληνικοῦ στοιχείου, ὁ ὁποῖος διωγμός, κατὰ τὸν ἐπιδοθέντα εἰς τὴν Ὑψηλὴν Πύλην μαζβατᾶν τῶν δύο Σωμάτων τῶν Πατριαρχείων, διενεργεῖται ὑπ' αὐτῶν τῶν ἀρχῶν, τῶν ὁποίων οἱ ὑπάλληλοι,πάλιν κατὰ τὸν μεζβατᾶν, φέρονται ἐναντίον τῶν Ἑλλήνων διὰ τοῦ βανουσοτέρου τρόπου Ἀλλὰ διὰ τῆς πολιτείας αὐτῆς τῶν ὑπὸ τῶν δύο Σωμάτων καταγγελλομένων ἀρχῶν, τί ἐπιδιώκεται ; Δύναται ἐπὶ μακρὸν νὰ μένῃ μυστήριον ; Δὲν δίδεται ἡ ὑποψία ἀπερισκέπτως ὅτι οἱ διώκοντες ἔχουν τὸν εὐσεβῆ πόθον νὰ συντηρήσουν τὴν ἑλληνικὴν ὑπεροχὴν ἀνεγείρουσαν τὸν τρόμον καὶ οὕτω νὰ καταστήσουν πειθήνιον εἰς τὰς θελήσεις των τὸν Ἑλληνισμόν ; Ἀλλὰ αὐτὸς ἀρά γε εἶναι ὁ καταλληλότερος τρόπος ; Δὲν τὸ πιστεύομεν.

— Μετ' εὐχαριστήσεως ἐμάθομεν ὅτι ὁ ἀγαπητὸς ἡμῶν φίλος κ. Πλούταρχος Κ. Μποσίνης ἵδρυσεν ἐμπορικὸν κατάστημα εἰσαγωγῆς καὶ ἐξαγωγῆς Χιακῶν καὶ λοιπῶν ἀποικιακῶν προϊόντων, ὑπὸ τὴν ἐμπορικὴν ἐπωνυμίαν Μποσίνη — Ξενιᾶ.

— Ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ κ. Κ. Ἰ. Φιλάνδρου σχολάρχου ἐν Καλλιπόλει τὸ πρῶτον τεῦχος Γενικῆς Ἑλληνικῆς Ἱστορίας, συντεταγμένης μὲ τρόπον πολὺ μεθοδικὸν καὶ ἐχούσης ὅλα τὰ στοιχεῖα ὅπως γίνῃ δεκτὴ εἰς ὅλας τὰς δημοτικὰς σχολάς μας. Ἐν αὐτῇ βλέπει τις τὸ πνεῦμα κάποιου νεωτερισμοῦ, ὅστις σὲ κάμνει νὰ λησμονήσῃς πρὸς στιγμὴν τὰ ἐλεεινὰ ἐκεῖνα καὶ ξηρὰ ἱστορήματα, τὰ κατ' εὐφημισμὸν λεγόμενα ἱστορίαι τοῦ Ἑλληνικοῦ ἔθνους καὶ διὰ τῶν ὁποίων διδάσκεται ἡ ἱστορία τῶν ἡμετέρων προγόνων εἰς τὰ τέκνα μας. Ἐκεῖνο ὅμως, τὸ ὁποῖον ἐν τῇ Γενικῇ Ἑλληνικῇ Ἱστορίᾳ τοῦ κ. Φιλάνδρου, προξενεῖ πραγματικὴν ἐντύπωσιν, εἶνε εἷς μικρὸς πρόλογος, διὰ τοῦ ὁποίου στερεοῦται τὸ ἐθνικὸν καὶ θρησκευτικὸν αἴσθημα εἰς τὸν μαθητήν. Ἡ γλῶσσά του εἶνε ἁπλῆ καὶ ἀπέρριτος, καταληπτὴ δὲ καὶ εἰς τὸν μόλις γινώσκοντα νὰ ἀναγινώσκῃ. Διὰ τοῦτο καὶ διὰ τὴν ἁπλότητά του ἐν τῇ διηγήσει, τὸ βιβλίον αὐτὸ τοῦ κ. Φιλάνδρου, δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὄχι, μόνον εἰς τὰς σχολάς μας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸν λαόν, ὅστις εἰς μικρὸν διάστημα χρόνου δύναται ἀναγινώσκων αὐτὸ νὰ λάβῃ μίαν γενικὴν ἰδέαν τῆς ἱστορίας τῶν πατέρων του.

Αὔριον Κυριακὴν τελοῦνται οἱ γάμοι τοῦ ἀγαπητοῦ ἡμῶν φίλου κ. Ἰωάννου Δ. Ξένου, καθηγητοῦ τῆς γαλλικῆς, μετὰ τῆς ὑπὸ πολλῶν χαρίτων πεπροικισμένης δεσποινίδος Μαλβίνας Δ. Ἀαζίδου.

Εἰς τοὺς μελλονύμφους εὐχόμεθα ἐκ καρδίας εὐοιώνους τοὺς γάμους καὶ τὸ μέλλον ἀνέφελον καὶ ἀνθόσπαρτον.

Κ. Ι. Φ.

ΑΣΤΕΙΑ

Ἐπὶ τοῦ καταστρώματος.

Ταξειδιώτης ἐρωτᾷ τὸν πλοίαρχον—Κ. πλοίαρχε, πόσων ἐτῶν εἶναι τὸ βατόρι σας;

— Π. Δέκα πέντε ἕως δέκα ἓξ.

— Μπαμπᾶ, λέγει ὁ μικρὸς Τωτὸς πρὸς τὸν ταξειδιώτην, φαντασθῆτε, ὅταν γίνῃ εἰκοσιπέντε, πόσο δρόμο θἄχῃ . . .

Ὁ Μίμης παίζει βιολὶ εἰς τὸ δωμάτιόν του.

Ὁ θεῖός του κ. Ἀγαθόπουλος ἐλθὼν εἰς ἐπίσκεψίν του στέκεται ἀπ' ἔξω κσὶ ἀκροάζεται.

Ὁ Μίμης τὸν παρατηρεῖ καὶ τὸν ἐρωτᾶ.
— Πῶς πάγω θεῖε βλέπεις προύδους;
— Α. Κάμνεις ἀκόμη παραρωνίες.
— Μ. Παραφωνίες; ὄχι δά!
— Α. Σὲ βεβαιῶ. Ἔλα ἔξω νἀκούσῃς.

Ἀτυχία.—Τί διάβολο νὰ μὲ ἀναποδογυρίσῃ ἕνα βωδάμαξο σ' ἕνα δρόμο ποῦ περνοῦν τόσα αὐτοκίνητα...

Ἡ μητέρα.—Δὲν ντρέπεσαι νὰ παίζῃς πιάνο μὲ τέτοια μαῦρα χέρια.

Ἡ κόρη·—Ἔννοια σου μητέρα παίζω μόνο ἀπάνω στὰ μαῦρα κόκκαλα...

ΕΙΣ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ

Σὺ ποῦ βαστᾶς τοῦ κόσμου
τὰ χαλινάρια
ποῦ 'καῖς μικροὺς μεγάλους
καὶ παλλικάρια
Σὺ ποὖναι τὸ σπαθί σου
ἀπὸ μαγνῆτη
καὶ πέρνεις τοὺς ἀνθρώπους
ἀπὸ τὴν μύτη
Σὺ πῶχεις τόση δύναμη
στὰ ρτερά σου
σένα τὸ λέγω Ἔρωτα,
λιγάκι στάσου,
Μὴ προχωρήσῃς πλέον
μὴ κάμῃς βῆμα,
τὸν κόσμον ἔχεις σβύσει
δὲν εἶνε κρῖμα;
Σκέψου κομμάτι σκέψου
τί ἔχεις πράξει
ὅλα τὰ κάμνεις ἄνομα
καὶ χωρὶς τάξι,
Κοντὰ σὲ τόσους ἄλλους
πῆρες κ' ἐμένα,
μέχεις τὰ στήθη μαῦρα
καὶ ματωμένα,
καὶ τὴν καρδιὰ μοῦ ἔχεις
βαθειὰ πληγώσει
δὲν πῶλπιζα νὰ ἔχῃς
δύναμι τόση.
Σεβάσου αὐτὰ τὰ νειάτα
ἄρες νὰ ζήσω
μὴ θέλῃς νὰ μὲ κάμῃς
ν' αὐτοκτονήσω.
Παῦσε σοῦ λέγω Ἔρως
τὴν δύναμίν σου
τὴν νειότη μου μὴ φθείρῃς
λίγο σπλαχνίσου
Τὸ ξεύρω σ' ἀγαπάνε
δὲν εἶνε ψέμμα
χολὴ βάφει τὰ στήθη
τὰ χείλη αἷμα.

Ρύσιον ***Εὐάγγελος Ζαμπέλης.***

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κον ***Π. Μυτιλήνη.*** — *Εὐχαριστοῦμεν διὰ τὰ συγχαρητήρια. Πιστεύομεν ὅτι τὰ «Χρονικὰ» θὰ σᾶς εὐχαριστήσουν περισσότερον Διεύθυνσις κ. Χαρικλῆ: Κον* ***Χρῆστον Δεληγκιαβούρην. Κίον.*** *Διὰ τὰ ζητούμενα βιβλία δυστυχῶς δὲν θὰ δυνηθῶμεν νὰ σᾶς φανῶμεν χρήσιμοι. Καὶ ἡμεῖς οἱ ἴδιοι δὲν ἠμποροῦμεν νὰ τὰ εὕρωμεν. Ὅταν ὅμως θέλετε δύνασθε νὰ ἀποταθῆτε εἰς τὸν Χαρικλῆ, ὁ ὁποῖος ἔχει στενὰς σχέσεις μὲ τὸ πρόσωπον, τὸ ὁποῖον ἀναφέρετε εἰς τὴν ἐπιστολήν σας. Ὁ «Ἐπίκαιρος» θὰ σᾶς στέλλεται τακτικῶς.*

Κον ***Ἀστέριον, Ἀλμυρόν.*** — *Ἕνεκα τῶν γνωστῶν λόγων — τῆς δυσκολίας — δὲν ἐδημοσιεύθησαν μέχρι τοῦδε. Γνωρίζετε πόσον δυσχεροποῦν οἱ φίλοι σας. Καὶ ὅμως ἀπλοποιοῦντες τὰς ἐπιγραφὰς θὰ τὰ δημοσιεύσωμεν, ἀρκεῖ νὰ μᾶς δώσητε πρὸς τοῦτο τὴν ἄδειαν. Δὲν πρόκειται τὸ κείμενον νὰ χάσῃ τίποτε· Ἀλλὰ διατί δὲν μᾶς ἐγράψατε τόσον καιρόν; Διατί δὲν ἐφροντίσατε νὰ κάμετε κἄτι καὶ ἐκεῖ διὰ τὸν «Ἐπίκαιρον»; Μήπως δὲν ὑπάρχει κατάλληλον ἔδαφος; Περιμένομεν ἐπιστολήν σας.*

Κον ***Καστρινὸν Μιτυλήνην.*** — *Ἐπιστολήν σας ἐλάβομεν. Παραγγελθέντα ἐξετελέσθησαν. Διατί ὅμως δὲν μᾶς ἐτοποθετήσατε εὐχάριστον εἴδησιν; Μήπως δὲν ἐνεργεῖται; Σᾶς παρακαλοῦμεν συνεννοηθεῖτε μετὰ τοῦ κ. Ἰσούμπρη περὶ ἀποστολῆς καὶ νέων φύλλων. Ἐπιθυμοῦμεν ὅμως αἱ μετ' αὐτοῦ δοσοληψίαι μας νὰ εἶναι τακτικαί.*

Κον ***Κ. Β. Πρίγκηπον.*** — *Ἐλάβομεν τὴν ἀρχὴν τοῦ μυθιστορήματος καὶ σᾶς εὐχαριστοῦμεν. Εἰς τὸ ἀναμεταξὺ ὅμως αὐτό, ἂν εὕρετε καιρόν, δὲν μᾶς ἑτοιμάζετε καὶ καμμίαν μετάφρασιν μικροῦ διηγήματος ἀγγλικοῦ; Θὰ μᾶς ὑποχρεώσετε.*

Κον ***Σάμ. Κάϊρον.*** — *Ἐλάβομεν τὴν ἐπιστολήν σας* ***μὲ τὸ ἐσωκλείστως ποίημα, τὸ εἰς μνήμην τοῦ μεγάλου διδασκάλου ποιηθὲν καὶ τὸ ὁποῖον ἐδημοσιεύθη εἰς τὸν Βόσπορον*** *Ἐπιθυμεῖτε νὰ δημοσιευθῇ καὶ ἐν Κων)πόλει, ἵνα ἀναγνωσθῇ ἀπὸ ὅλους τοὺς γνωρίσαντας τὴν μεγάλην ἐκλιποῦσαν μορφὴν (τοῦ μακαρίτου Μοστοράτου δηλαδή.) Καλὰ ὅλα αὐτὰ καὶ εὐγενὴς ὁ πόθος σας, ἀλλὰ πῶς θέλετε νὰ δημοσιεύσωμεν ποίημα, τὸ ὁποῖον εἶχε τὴν μεγάλην τιμὴν νὰ δημοσιευθῇ ἤδη ἀλλοῦ; Καὶ φαίνεται ὅτι σᾶς ἔπεισαν οἱ δημοσιεύσαντες τὸ ποίημά σας, ὅτι τοῦτο εἶνε κανὲν ἀριστούργημα. Δὲν εἶνε ἔτσι; Ἄλλως πῶς ἠμποροῦμεν νὰ ἐξηγήσωμεν τὴν πεποίθησίν σας ὅτι ἀφεύκτως θὰ τὸ ἐδημοσιεύομεν; Μὲ αὐτὰ δὲν θέλομεν νὰ εἴπωμεν ὅτι τὸ ποίημά σας εἶναι κακόν. Ὄχι μὰ τὴν ἀλήθειαν! Ποίημα τὸν ὁποῖον ἔχει στίχους ὡς τοὺς κατωτέρω δὲν εἶνε δυνατὸν παρὰ νὰ εἶνε... τί νὰ εἶναι;*

Γιὰ σένα ποῦ παιδί σου μὲ ἐκάλεσες
λιβανωτὸ στὸ Μνῆμά σου θὰ κάψω,
γιατὶ στὸν τάφο ποῦ ἥσυχος κοιμήθηκες
δὲν ἠμπορῶ νὰ κλάψω!:.

. . . . . .

Τάφος ποῦ κλείνει μιὰ ζωὴ Ἀθάνατη
καὶ Ἀρετὴ αἰώνια σαλπίζει
Δὲν προκαλεῖ στὰ μάτια μου τὰ δάκρυα
... ἀλλὰ μὲ νανουρίζει...

Καταλάβατε; ***Σᾶς*** *εὐχαριστοῦμεν καὶ διὰ τὴν φωτογραφίαν σας ποῦ μᾶς ἐστείλατε! Ἔχει βέβαια περισσότερον ποίησιν ἀπὸ τὸ ποίημά σας, ἀλλὰ πῶς νὰ δικαιολογήσωμεν τὴν ἐκτύπωσίν του. Σᾶς στέλλωμεν τὸ παρὸν φύλλον, ὅπως ἐζητήσατε, ἀλλὰ ἔπρεπε νὰ ἀναμείνετε νὰ σᾶς στείλωμεν ἡμεῖς πρῶτοι, ἵνα σεῖς μᾶς στείλετε τὸ ἐκδοθὲν βιβλίον σας; Ἔτσι γίνεται γιά;*

Χ. Δ. Κίον. — *Γράμμα σας ἐλήφθη τὴν στιγμὴν ταύτην, δηλαδὴ πέμπτην ἑσπέρας. Πῶς συμβαίνει καὶ λαμβάνετε ἀργὰ τὸν «Ἐπίκαιρον. Εἰς τὸ ταχυδρομεῖον τὸν δίδομεν τὸ Σάββατον πρωΐ. Ποῖος εἶνε ὁ Ἑρημίτης; Εἶνε πολὺ νόστιμα τὰ ποιήματά*

τον. Δεν ξεύρωμεν ὅμως πῶς τὸ ἕνα μᾶς ἐφάνη νὰ ἔχῃ ἐπίδρασιν ἀπὸ κάτι τοῦ Σημηριώτη, τὸ ὁποῖον πάλιν ἔχει καταφανῆ ἐπίδρασιν ἀπὸ ἕνα ποίημα τοῦ Στεκέτη. Ἀλλὰ ὁ Ἐρημίτης νὰ μὴ εἶναι ἕνας κάποιος ἄλλος Χαρικλῆς. Εἶνε κανεὶς ἄλλος ἐκεῖ πέρα νὰ γράφῃ τόσον γλυκά, τόσον νόστιμα.

Δίδα **Κατερίναν, Μακροχώριον.**—*Τὸ διηγηματάκι σας εἶναι βέβαια ὡραῖον, ἀφοῦ τὸ λέγετε σεῖς ἡ ἰδία. Ἡμεῖς λοιπὸν δὲν ἔχομεν γνώμην. Ἀλλὰ ἀφοῦ εἶναι τόσον ὡραῖον καὶ σᾶς παρακαλοῦν ἄλλα περιοδικά, ἐκδιδόμενα εἰς τὴν πόλιν μας—ποῖα καὶ πόσα εἶναι τὰ περιοδικὰ αὐτά;—διατί δὲν τὰ τιμᾶται διὰ τῆς συνεργασίας σας; Τὸ διήγημά σας αὐτὸ θὰ δημοσιευθῇ πιστεύομεν διὰ στοιχείων τῶν δώδεκα στιγμῶν.*

Ἔμπρὸς λοιπόν.

ΜΙΧ. ΚΟΜΝΗΝΟΣ, παραγγελιοδόχος κοσμημάτων χρυσῶν, ἀργυρῶν καὶ ἐπιχρύσων. Ἐν τῷ γραφείῳ γίνεται πώλησις λιανικῶς. Γαλατᾶ, Δεμὶρ χάν, 27.

Νέος ὁμογενής, ἀπόφοιτος τῆς Μ. τοῦ Γ. Σχολῆς καὶ γνωρίζων Γαλλικά, διπλογραφίαν καὶ ὀλίγα τουρκικά, ἔχων δὲ καὶ ὀλίγην πεῖραν τοῦ ἐμπορίου ζητεῖ θέσιν ἐδῶ ἢ εἰς τὰς ἐπαρχίας. Πληροφορίαι παρ' ἡμῖν.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ διαμέρισμα (aqqartement) ἐν τῷ χανίῳ τοῦ κ' Δ. Γεωργιάδου, εὑρισκομένῳ ἐν Ταζεμίῳ, ὁδῷ Βαλιδὲ Τσεσμέ. Πληροφορίαι παρ' ἡμῖν.

Τὸ ἐξαγωγικὸν γραφεῖον τοῦ κ. ΝΙΚΟΛ. Λ. ΣΚΑΛΙΑΡΗ ἐν Πόλει Κατερτζόγλου Χάν ἀρ. 72.

Ζητεῖ κατ' εὐθείαν ἀνταποκριτὰς ἐξ Ἀνατολῆς δι' ἀγορὰς λαγοδερμάτων, κιτρέδων, καὶ ἐν γένει παντὸς εἴδους ἀνατολικῶν προϊόντων δι' ἴδιον λογαριασμὸν καὶ ἐπὶ προμηθείᾳ.

Τὸ καλλιτεχνικὸν ἐργοστάσιον τοῦ κ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΒΔΕΛΗ, *κείμενον εἰς Ταρλάμπαση, ὁδὸν Ἐγρῆ Σοκάκ, ἀρ. 32, ἀναλαμβάνει παντὸς εἴδους ζωγραφικήν, οἷον ταμπελῶν, προσωπογραφῶν, εἰκόνων κτλ. ἀντὶ ἐλαχίστης τιμῆς.*

ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΕΚΔΡΟΜΗ ΤΣΕΓΚΕΛΚΙΟΙ

Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ συμμετάσχουν εἰς τὴν λαμπρὰν ταύτην ἐκδρομήν, εἰσητήρια θὰ εὕρουν εἰς τὰ γραφεῖά μας, ὡς καὶ πᾶσαν σχετικὴν ὁδηγίαν.

Τιμὴ εἰσητηρίου.

Δι' ἕνα κύριον μετὰ μιᾶς κυρίας:	*Γρ. 20.*
Διὰ μίαν κυρίαν:	*Γρ. 10.*

Τὸ παραγγελιοδοχικὸν γραφεῖον τοῦ κ.
ΜΙΧ. ΚΟΜΝΗΝΟΥ
ἐν Γαλατᾷ Δεμὶρ Χάν ἀρ. 27.

Πωλεῖ παντὸς εἴδους κοσμημάτων, χρυσῶν, ἀργυρῶν καὶ ἐπιχρύσων, εἰς τιμὰς συγκαταβατικάς, χονδρικῶς καὶ λιανικῶς.

Α. ΙΜΑΡΑΚΗΣ ἐν Ραιδεστῷ

Πράκτωρ Γενικῶν Ἀσφαλειῶν «Τεργέστης» Ζωῆς, Πυρός, Μεταφορῶν. Προμηθευτὴς ἀποικιακῶν σιτηρῶν καὶ μυλοπετρῶν. Ἀποκλειστικὸς πράκτωρ τῆς Ὑπερωκεανείου ἀτμοπλ. Ἑταιρείας «Αὐστρο - Ἀμερικάνας» Ἀντιπρόσωπος Εὐρωπαϊκῶν ἐργοστασίων ζυθοποιΐας, γραφομηχανῶν, σφραγίδων καὶ γραφείων πληροφοριῶν.

Γ. ΓΟΥΝΑΡΗΣ ἐν Ραιδεστῷ ἀριθ. 10 (Κιοπροῦ-μπασῆ).

Γενικὴ ἀποθήκη περσικῶν τουμπεκίων, ζύθων, φυσιγγίων ὅπλων καὶ τοῦ φαμάκου «Restaurateur» μοναδικοῦ διὰ τὴν δυσπεψίαν, δυσκοιλιότητα, πονοκέφαλον, ρευματισμοὺς καὶ κάθε εἴδους ἀσθενείας προερχομένης ἐκ τοῦ στομάχου.

Γ. ΑΡΓΥΡΙΔΗΣ Μεγάλη ὁδ. Πέραν 305.

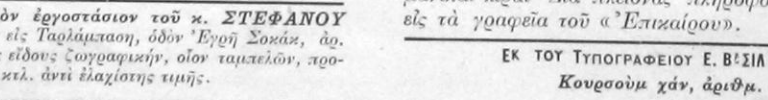
Ράπτης διὰ κυρίας πρώην chef *τοῦ Ἐξαπορίτου. Ἐκτέλεσις ταχεῖα, καὶ καλλιτεχνική. Εἰδικὸς διὰ κοστούμ ταγιέρ. Συστήνεται ἰδιαιτέρως ἀπὸ τὸν «Ἐπίκαιρον».*

Ὅλοι στὴν Ἀθηναϊκὴν Ἀγορὰν τοῦ κ. Κοσμᾶ.
Μεγάλη Ὁδ. τοῦ Πέραν παραπλεύρως τοῦ Λουξεμβούργου.
ΟΛΟΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑΪΚΗΝ ΑΓΟΡΑΝ

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ἐν Ταταούλοις, ἐν ὁδῷ Σακᾶ, παρὰ τὸν Ἅγιον Ἀθανάσιον, οἰκία διόροφος, μὲ θαυμασίαν θέαν καὶ ἐξοχικωτάτη, περιλαμβάνουσα αὐλήν, φρέαρ καὶ εἰς τὸν ἄνω ὄροφον δύο εὐρύχωρα δωμάτια. Ἔχει δύο χονδροὺς τοίχους τῆς πυρκαϊᾶς ἐκ λίθων. Πρὸ αὐτῆς θὰ διέρχεται ἡ γραμμὴ τῶν τροχιοδρόμων, τῆς ὁποίας ἡ κατασκευὴ ἤρξατο ἤδη. Τιμὴ αὐτῆς 80 ὀθωμανικαὶ λίραι. Διὰ πλείονας πληροφορίας ἀπευθυντέον εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ «Ἐπικαίρου».

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ε. Β. ΣΙΛΕΙΔΟΥ ΚΑΙ ΣΑΣ
Κουρσοὺμ χάν, ἀριθμ. 3.

Στυλογράφοι εὐθηνοὶ καὶ στερεοὶ πρὸς γρ. 10—15—30. Διὰ τὰς ἐπαρχίας 2 γρ. ἐπὶ πλέον.
ΣΠΥΡΟΣ ΘΕΟΧΑΡΗΣ, Γαλατᾶ, Μαχμουδιέ, ἀριθ. 1.

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ 'Αριθμὸς 32 'Εν Κωνσταντινουπόλει, ΣΑΒΒΑΤΟΝ 22 Αὐγούστου 1909

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ Γ. ΜΑΝΟΥΣΟΣ | 'Εκαστον φύλλον παράδες 20 | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Α. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ:
ΚΟΥΡΣΟΥΜ ΧΑΝ, ΑΡΙΘ. 3

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

'Ετησία	ἐν Κωνσταντινουπόλει.	Γρ. 30
»	» ταῖς 'Επαρχίαις.	» 40
»	» τῷ Ἐξωτερικῷ.	Φρ. 10

Λίαν προσεχῶς ὁ τίτλος τοῦ «'ΕΠΙΚΑΙΡΟΥ» μετατρέπεται εἰς «ΧΡΟΝΙΚΑ», τὰ ὁποῖα θὰ περιέχουν πάντοτε ὕλην πρώτης τάξεως.

Παρακαλοῦνται οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῷ ἐξωτερικῷ ἀξιότιμοι συνδρομηταὶ ἵνα εὐαρεστούμενοι ἐμβάσωσι τὴν συνδρομὴν αὐτῶν. Δὲν πρέπει νὰ λησμονῆται ὅτι ὁ «'Επίκαιρος» διατρέχει τὸν ὄγδοον μῆνα ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς του.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Α. ΑΣΤΕΡΙΟΥ: *'Ανὰ τὰ τείχη τῆς πόλεως.*
Γ. ΕΡΗΜΙΤΟΥ: *Τῆς ἀγάπης (ποίημα).*
ΓΚΥ ΔΕ ΜΩΠΑΣΣΑΝ: *Τὰ κοσμήματα (μετάφρ. Λ. Γεωργίτση).*
FERNAND GREGH: *'Ηλιοβασίλεμα (μεταφ. 'Υπατίας).*
ΧΑΡΙΚΛΗ: *Παράξενο γέλοιο.*
Γ. ΦΙΛΗΝΤΑ: *Δέηση (ποίημα).*
ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ: *Μαργαρίτα Στέφα. (Μυθιστόρημα, συνέχεια).*
ΚΙΜΩΝ ΜΠΕΛΛΑΣ: *Στὴ μουσικὴ (ποίημα).*
Β. ΗΛΙΑΔΟΥ: *Τὸ φάνταγμα (διήγημα.)*
Α. Γ. ΚΑΙ Γ. Μ.: *Φιλολογία καὶ Τέχνη.*
'Ανὰ τὸν κόσμον, 'Ολιγόστιχα, ἀστεῖα, ἀλληλογραφία.

ΑΝΑ ΤΑ ΤΕΙΧΗ ΤΗΣ ΠΟΛΕΩΣ[1]

Α'.

Τὰ Χερσαῖα.

Ἤδη πρὸς ὡς οἷόν τε συμπλήρωσιν τῶν ὅσων κατὰ τὰς τρεῖς πρώτας ἡμέρας παρελείψαμεν, ἃς διαθέσωμεν τὴν τετάρτην ἡμῶν ἡμέραν ταύτην:

Οη'.) *'Απὸ τοῦ πύργου τοῦ 'Ανεμᾶ ὃν εἰσελθόντες ἐκ τῆς ἔσω τῶν τειχῶν καταβάθρας καὶ ἐπισκεψάμενοι κατὰ βάθος, ἐγκατελίπομεν ἔκ τινος ὀπῆς τῆς δυτικῆς πλευρᾶς, ἀγούσης πρὸς τοὺς κήπους ἔξω, χωροῦμεν πρὸς μεσημβρίαν καὶ εὐθὺς μετ' αὐτὸν εἰς γωνιακὴν προεξοχὴν τοῦ τείχους, εἰς τὸ κάτω ἀριστερᾶ μέρος, βλέπομεν ἐντειχισμένον τεμάχιον ἀναγλύφου λίθου σταυροφόρου μετὰ ὑπὸ τὸν σταυρὸν γραμμῆς, οὗσης μέρος ἀποκοπέντος κοσμήματος:*

Οθ'.) *'Επὶ τοῦ α' δ' ἐρχομένου τετραγ. πύργου ὑπάρχει ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη διστίχως ἐπὶ μαρμαρίνου διαζώματος:*

+ ΘΟC ΤΟ U ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΟC ΑΓΓΕΛΟΥ ΙΣΑΑΚΙΟΥ
ΠΥΡΓΟΣ ΕΚ ΠΑΡΑΣΤΑΣΕΩΣ ΟΥ ΜΕΗ ΒΑCΙΛΕΙΟΥ
ΕΙq ΗΧΤΤ

(ὁπῆ) ος (;) το (κενὸν) **ῦ αὐτοκράτορος 'Αγγέλου 'Ισαακίου πύργος ἐκ παραστάσεως** (τ)οῦ (;) με(γάλου ἢ μέν;) **βασιλείου, ἔτει ,ϛχϟς'** (6696=1188 μ. Χ.)

Πολὺ δυσνόητος εἶν' ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη εἰς πολλὰ σημεῖα καὶ ἐν ἀρχῇ τοῦ α' στίχου, καὶ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ β'. Καὶ αὐτὴ ἡ χρονολογία τόσον ἀνεπιτυχῶς

(1) 'Η παροῦσα μελέτη εἶναι συνέχεια ἄλλων μελετῶν δημοσιευθεισῶν ἄλλοτε ἐν τῷ «'Επικαίρῳ».

εἶναι τοῦ ς΄ σημειουμένου ὡς Τ μόνον, καὶ τοῦ ι ὡς Ι ἁπλοῦ, ὥστε ἐὰν δὲν ἐγνώριζέ τις τὸν χρόνον τῆς ὑπάρξεως τοῦ ἀναφερομένου αὐτοκράτορος θὰ ἐχρονολόγει ἴσως ἄλλως.

Ὁ Πασπάτης ἐν σελ. 39 ἀναγράφων ταύτην θέτει παύλας μὲν ἐν τοῖς ἀνωτέρω δύο δυσνοήτοις σημείοις· — τὰ ὁποῖα ἀδύνατον κατέστη καὶ ἐμοὶ νὰ ἐννοήσω ἐκ τοῦ μακρὰν, διότι σκύλλοι θεόρατοι τοῦ παρακειμένου πομπιοστασίου μ' ἐμπόδιζον εἰσχωρήσαντα ἐν τῇ αὐλῇ νὰ φθάσω μέχρι πλησίον—τὸ δὲ ϟ (=90) τῆς χρονολογίας ἐσημείωσε Π κακῶς, διότι τοῦτο σημαίνει ὡς γνωστὸν 900, δὲν τίθεται δ' ὡς εἰκὸς εἰς τὴν ὑδσιν τῶν δεκάδων· κ' ἐν τέλει ὑθέτει + ἀνύπαρκτον, ἐκλαβὼν ὡς τοιοῦτον τὸ ὡς Τ σημειούμενον ς.

Π΄.) Ἐπὶ πλακὸς μαρμαρίνης ἐντειχισμένης ὑψηλὰ ἐν τῷ τείχει μεταξὺ τοῦ α΄ καὶ β΄ πύργου, πρὸς νότον τοῦ ἀνωτέρω, ὑπάρχει ἡ ἐπιγραφὴ αὕτη καταμαυρισμένη ὑπὸ τῆς ἐπιδράσεως τοῦ χρόνου καὶ δυσδιάκριτος ὡς ἐκ τούτου ἐν πολλοῖς :

ΙΩΑΝΝΗΣ ΕΝ ΧΩ ΤΩ
ΘΩ ΠΙCΤΟC ΒΑCΙΛΕΥC
ΚΑΙ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡ ΡΩΜΑΙΩΝ
Ο ΠΑΛΑΙΟΛΟΓΟC ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ
ΑΥΓΟΥCΤΟΝ ΤΗC Δ— —Ρ
Τ8 ϛΠΜΘ ΕΤΟΥC

Ἰωάννης ἐν Χ(ριστ)ῷ τῷ
Θ(ε)ῷ πιστὸς βασιλεὺς
καὶ αὐτοκράτωρ Ῥωμαίων
ὁ Παλαιολόγος· κατὰ μῆνα
αὔγουστον τῆς δ΄ [;) ....(;)
τοῦ ϛπμθ΄ (6949=1441 μ. Χ.) ***ἔτους.***

Καὶ αὕτη ἡ ἐπιγραφὴ διὰ τὸν αὐτὸν ὡς ἀνωτέρω λόγον εἶναι δυσδιάκριτος, ὁ δὲ Πασπάτης ἐν τῷ τέλει τοῦ ε΄ στίχου, ὅπου δι' ἡμᾶς μόνον Ρ ἐφάνη, γράφει ΛΟΡ, δὲν γράφει ὅμως πρὸ τοῦ ἡγουμένου Λ τὸ ὑφ' ἡμῶν διακριθὲν C, ἀφίνων οὕτω τὸ ἄρθρον ΤΗC ὡς δοτικὴν ΤΗ, προηγουμένως δὲ διορθώνει κατὰ τὴν συνήθειαν τῶν ὀφθαλμῶν του ὀρθογραφῶν τὸ ΤΟΡ τοῦ γ΄ στίχου εἰς ΤΩΡ, τὸ δὲ τελικὸν C τῆς β΄ λέξεως τοῦ β΄ στίχου γράφει Σ.

* * *

Μετὰ ταῦτ' ἀπέρχομαι εἰς τὴν Καρσίαν πύλην οὐδέν τι ἔχων νὰ παρατηρήσω ἕτερον, διότι εἰς μάτην ἐπὶ πολὺ ἀνεζήτησα τὴν ἐν σελ. 41 δυσνόητον ἐπιγραφὴν τοῦ Πασπάτη, ἥτις ἴσως ἀναγινώσκεται :

+ ἔ(το)υς ϛωκε΄ *(6825=1317 μ. Χ.)*
Νοεμβρί(ου) (;) δ΄.

Ἂν οὕτως εἶν' ὀρθὴ ἡ ἀνάγνωσίς μου τότε μᾶς φέρει αὕτη εἰς τοὺς χρόνους τοῦ αὐτοκράτορος Ἀνδρονίκου τοῦ Β΄, ὅστις οὕτω συνετέλεσεν εἰς τὴν ἀνακαίνισιν μέρους τῶν τειχῶν, πιθανῶς μᾶλλον κατὰ τῶν ἀγρίων Καταλανῶν, οὓς, ἀντὶ φίλων καὶ ὑποστηρικτῶν δι' ὅπερ ἐκλήθησαν, ἔσχον ἐχθροὺς βαρβαροτάτους αἱ ἑλληνικαὶ χῶραι, ἢ κατὰ τῶν ἐπίσης τότε μεγάλως ἀναφαινομένων Τούρκων.

Πα΄.) Ἀπὸ τῆς Ἐγρὶ-καποῦ ταύτης ἐσωτερικῶς τῶν τειχῶν προχωρῶ πρὸς τὸ Ὑψηλὸν παλάτιον. Καθ' ὁδὸν συναντῶ τζαμὶ ἐγγὺς τοῦ ὁποίου βλέπω ἁπλοῦν κιονόκρανον σταυροφόρον.

Ἕτερον ὅμοιον εὑρίσκω πρό τινος οἰκίας χρησιμεῦον ὡς σκαλοπάτι τῆς αὐλοθύρας.

* * *

Διά τινος ἐξωθύρας ὁδηγούσης πρὸς ἐκτεταμένην αὐλὴν εἰσέρχομαι καὶ ἀναβαίνω, τὸ γ΄ ἤδη, πρὸς τὸ Ὑψηλὸν παλάτιον.

Ἐνθυμοῦμαι ὅταν πρὸ μηνῶν ὡδήγησα ἐνταῦθα τὸ βῆμά μου, τῇ συνοδείᾳ ὁμάδος τινὸς μαθητικῆς ἐκδρομῆς, ὅτι διὰ νὰ εἰσέλθωμεν διὰ τῆς αὐτῆς ἐξωθύρας στερεωμένης διὰ λίθων ἔσωθεν ἐδέησε νὰ ἐκβιάσωμεν ταύτην, ἥτις κατόπιν ἰσχυρᾶς ἀντιστάσεως ἠναγκάσθη νὰ ὑποχωρήσῃ. Ἔτι δὲ περισσότερον ἐνθυμοῦμαι τὴν κωμικὴν ἐκδήλωσιν τῆς ὀργῆς—δὲν ἦτο πλέον τραγικὴ ἡ ἐκδήλωσις αὕτη, σύνταγμα γάρ,—τοῦ διδάσκοντος εἰς παρακείμενον παρθεναγωγεῖον χότζα, ὅστις ἦλθε νὰ μᾶς ἐπιπλήξῃ διὰ τὴν ἐκβίασιν.—Ἓν τέταρτον ἐν τούτοις ὑπὸ τὴν παλάμην καὶ ἡ τρικυμία ἐκόπασεν.

Ἀλλ' αὐτὰ πάντα στιγμιαίως λησμονοῦνται ὅταν ἀναρριχῶμαι ἐπὶ τῶν τοίχων τοῦ Παλατίου.

Ὁποῖαι βεβαίως δόξαι καὶ ὁποῖα κλέη δὲν ἐδόνησαν τοὺς τοίχους του ἄλλοτε, καὶ ὁποίαν σήμερον καταφρόνησιν καὶ ὁποίαν ταπείνωσιν ὑφίσταται, μεθ' ὅλον τὸ ὑπέροχον ὕψος του, αὐτὸ τοῦτο δὲν δέχεται ἐκ μέρους ταπεινοτέρων ἀνδραπόδων καὶ τοῦ ἕρποντος ἔτι σκώληκος, ὅστις περιπαθῶς λείχει τὰ κράσπεδά του!

Τὴν ἀφ' ὑψηλοῦ ἐπισκόπησιν καὶ τὸν θαυμασμὸν διαδέχεται ἡ ἀπὸ τῶν κάτω, ὅπου μετ' ὀλίγον εὑρέθην, καὶ ἐκ τῆς μεσημβρινῆς πλευρᾶς ἀνασκοπῆς καὶ τῆς πρὸς ὑψηλὸν ἐκπλήξεώς μου.

ΑΣΤΕΡΙΟΣ

Εἷς Ἄγγλος λόρδος μεγίστης ἀξίας ἐπεσκέφθη μίαν ἡμέραν τὸν κόμητα Πόρτων εἰς τὴν οἰκίαν του. Ὁ μικρὸς σκύλος τοῦ κόμητος ἔδηξε τὸν λόρδον εἰς τὴν κνήμην.

— Μὴ φοβεῖσθε, εἶπεν ὁ κόμης. Ὁ μικρός μου σκύλος δὲν δαγκάνει ποτέ.

Ὁ λόρδος ὅστις δι' ἰσχυροῦ κτυπήματος τῆς ῥάβδου εἶχε ῥίψῃ ἀναίσθητον τὸν σκύλον, ἀπήντησε :

— Μὴ φοβεῖσθε τίποτε, κύριε κόμη. Ἐγὼ δὲν κτυπῶ ποτὲ τοὺς μικροὺς σκύλους.

Εἷς κυνικὸς φιλόσοφος εὑρισκόμενος εἷς τι μέγαρον πλουτοκράτου, ὅπου τὰ πάντα ἀπήστραπτον ἐκ πολυτελείας καὶ καθαριότητος, ἔπτυσεν εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ ἰδιοκτήτου.

— Ἐξέλεξα, εἶπεν ἁπαθῶς, τὸ ὀλιγώτερον ὡραῖον μέρος διὰ νὰ πτύσω.

ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Ξέρεις πῶς σήμερα γιορτὴ μεγάλη ξημερόνει;
Ὁ χρόνος τῆς ἀγάπης μας ὁ πρῶτος τελειόνει
κι' ὅ δεύτερος γλυκοξυπνᾷ σ' ἀνατολὴ χρυσή.
Γι' αὐτὸ ν'ἀλλάξουμε πολλὰ καὶ πλούσια πρέπει δῶρα!
Μὰ τί νὰ γείνῃ ποῦ 'ς αὐτὴ βρεθήκαμε τὴν ὥρα
Φτωχὸς κ' ἐγώ, φτωχὴ κ' ἐσύ;

Πολὺ δὲν εἶναι τὸ κακό. Χειρότερ' ἂς μὴ δοῦμε!
Γῦρε σιμά μου τὰ παλιὰ μαζὶ νὰ θυμηθοῦμε...
Καὶ μ' ὅλενα τὴ φτώχεια μας, ἀγάπη μου χρυσή,
Πάλι, γιὰ δῶρο γιορτερό, ν' ἀλλάξουμ' ἔχει κάτι,
ποὖν' ἀπ' τὰ πλούτη πιὸ τρανὸ στὴ νιότη τὴ δροσάτη:
Φιλιὰ κ' ἐγώ, φιλιὰ κ' ἐσύ!

Λ. Ἐρημίτης.

GUY DE MAUPASSANT

ΤΑ ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ

Ἦτο μία ἀπὸ τὰς ὡραίας καὶ χαριτωμένας ἐκείνας κόρας, αἵτινες ἐγεννήθησαν, ὡσὰν κατὰ λάθος τοῦ πεπρωμένου, εἰς οἰκογένειαν ἀσήμων ὑπαλλήλων. Δὲν εἶχε προῖκα, δὲν εἶχεν ἐλπίδας, κανὲν μέσον διὰ νὰ γείνῃ γνωστή, νὰ ἐννοηθῇ, νὰ ἀγαπηθῇ, νὰ ὑπανδρευθῇ, μὲ ἕνα ἄνθρωπον πλούσιον καὶ διακεκριμένον καὶ ἀφέθη νὰ τὴν συζεύξουν μὲ ἕνα μικρὸν ὑπαλληλίσκον τοῦ ὑπουργείου τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως.

Ἐνεδύετο ἁπλᾶ μὴ δυναμένη νὰ ἔχῃ πολυτελῆ φορέματα· ἦτο ὅμως δυστυχὴς διότι αἱ γυναῖκες δὲν ἀναγνωρίζουν μήτε κοινωνικὴν θέσιν μήτε φυλήν, καθόσον ἡ ὡραιότης, ἡ χάρις καὶ τὰ θέλγητρά των ταῖς χρησιμεύουσιν ὡς ὑψηλὴ καταγωγὴ καὶ ὡς ὑψηλὴ οἰκογένεια.

Ἡ ἔμφυτος λεπτότης των, τὸ ἔνστικτον τῆς κομψότητος, ἡ εὐφυΐα τοῦ πνεύματός των, εἶναι ἡ μόνη ἱεραρχία των. Αὐτὴ καθιστᾷ τὰς κόρας τοῦ λαοῦ ἴσας μὲ τὰς μεγαλειτέρας κυρίας.

Ὑπέφερε λοιπὸν ἀδιακόπως, αἰσθανομένη ὅτι ἐγεννήθη δι' ὅλας τὰς ἀναπαύσεις καὶ τὰς πολυτελείας. Ὑπέφερε ἀπὸ τὴν πτώχειαν τῆς κατοικίας της, τὴν ἀθλιότητα τῶν τοίχων, τὴν ἁπλότητα τῶν καθισμάτων, τὴν ἀσχημίαν τῶν ταπήτων. Ὅλα αὐτὰ τὰ πράγματα, τὰ ὁποῖα μία ἄλλη γυναῖκα τῆς τάξεώς της δὲν θὰ ἀντελαμβάνετο κἂν, τὴν ἐβασάνιζαν καὶ τὴν ἀηδίαζαν. Ἡ θέα τῆς μικρᾶς Βρετώνης ἡ ὁποία ἔκαμνε μόνη τὸ πτωχό της νοικοκυριὸ ἐξήγειρε μέσα της ἀπελπισίας καὶ λύπας καὶ χαμένα ὄνειρα. Ἐσκέπτετο τοὺς σιωπηλοὺς ἀντιθαλάμους, τοὺς γεμάτους ἀπὸ ἀνατολικὰς εἰκονογραφίας, καὶ τοὺς φωτισμένους πλουσίως μὲ ἠλεκτρισμόν, τοὺς δύο θαλαμηπόλους μὲ τὴν κοντὴν περισκελίδα ποῦ ἐκοιμῶντο ἐπάνω εἰς τὰς εὐρείας ἕδρας, ναρκωμένοι ἀπὸ τὴν βαρεῖαν θερμότητα τοῦ **καλοριφέρ**. Ἐσκέπτετο τὰ μεγάλα σαλόνια μὲ τὰ πολυτελῆ ἐπιπλά των, τὰς μικρὰς αἰθούσας ὑποδοχῆς, τὰς κομψάς, τὰς μυρωμένας ποῦ ἦσαν καμωμέναι διὰ τὴν συνομιλίαν τοῦ ἀπογεύματος μὲ τὰς ἐμπίστους φίλας καὶ τοὺς γνωστοὺς καὶ περιζητήτους ἄνδρας, τῶν ὁποίων αἱ γυναῖκες ἐπιθυμοῦν καὶ θέλουν τὴν προσοχήν.

Ὅταν ἐκάθητο διὰ νὰ φάγῃ ἐμπρὸς εἰς τὴν στρογγύλην τραπεζαν, ἥτις ἦτο σκεπασμένη μὲ ἕνα ἀκάθαρτον ἐπικάλυμμα, ἀπέναντι τοῦ συζύγου της, ὁ ὁποῖος εἰς τὴν θέαν τῆς σούπας ἐγρύλλιζεν ἀπὸ εὐχαρίστησιν, ἐκείνη ἐσκέπτετο τὰ λεπτὰ γεύματα, τὰ ἀστραποβολοῦντα ἀσημικά, τὰ θαυμασίως πολυτελῆ πιάτα μέσα εἰς τὰ ὁποῖα ἄλλοι ἔτρωγον τὴν ροδίνην σάρκα εὐγεύστων πτηνῶν.

Δὲν εἶχε τουαλέττας, δὲν εἶχε κοσμήματα, δὲν εἶχε τίποτε. Καὶ ὅμως ἐκείνη δὲν ἀγαποῦσε τίποτε ἄλλο ἀπὸ αὐτά· ἠσθάνετο ὅτι ἦτο καμωμένη γι'αὐτά. Ἐπιθυμοῦσε τόσον νὰ ἀρέσῃ, νὰ εἶναι ζηλευτή, νὰ εἶναι ἐλκυστικὴ καὶ περιζήτητος.

Εἶχε μίαν πλουσίαν φίλην, μίαν συμμαθήτριαν τοῦ μοναστηρίου, τὴν ὁποίαν δὲν ἤθελε πλέον νὰ ἐπισκεφθῇ· τόσον ὑπέφερεν ἐπιστρέφουσα.

Καὶ ἔκλαιεν ὁλοκλήρους ἡμέρας ἀπὸ λύπην, μετάνοιαν, ἀπογοήτευσιν, ἀηδίαν.

Ἕνα βράδυ ὁ σύζυγός της ἐπέστρεψε μὲ θριαμβευτικὸν ὕφος κρατῶν εἰς τὴν χεῖρα μεγάλον φάκελλον.

— Νά, τῆς εἶπε, κάτι τι γιὰ σένα.

Ἐκείνη ἔσχισεν ἀμέσως τὸν πλίκον καὶ ἐξήγαγεν ἐπισκεπτήριον τυπωμένον φέρον τὰ ἑξῆς:

«Ὁ ὑπουργὸς τῆς δημοσίας ἐκπαιδεύσεως καὶ ἡ Κα Καρόλου Ραμπονὼ παρακαλοῦν τὸν Κον καὶ τὴν Καν Λουαζὲλ νὰ τοῖς κάμουν τὴν τιμὴν νὰ περάσουν τὴν ἑσπέραν εἰς τὸ μέγαρον τοῦ ὑπουργείου, τὴν δευτέραν 28 Ἰανουαρίου».

Ἀντὶ νὰ θαμβωθῇ, ὅπως τὸ ἐπερίμενεν ὁ σύζυγός της, ἔρριψε μὲ περιφρόνησιν τὴν πρόσκλησιν ἐπὶ τῆς τραπέζης ψιθυρίζουσα:

— Τί θέλεις νὰ τὴν κάμω;

— Ἀλλά, ἀγαπητή μου, ἐσκεπτόμην ὅτι θὰ εὐχαριστεῖσο. Δὲν βγαίνεις ποτέ, καὶ σοῦ παρουσιάζεται μία ὡραία εὐκαιρία νὰ τὸ κάμῃς. Ἐκουρσόθηκα τρομερὰ διὰ νὰ τὴν ἀποκτήσω. Ὅλοι ζητοῦν· ἀλλὰ δὲν δίδουν πολλὰς εἰς τοὺς ὑπαλλήλους. Θὰ ἰδῇς ἐκεῖ ὅλον τὸν ἐπίσημον κόσμον.

Τὸν παρετήρει μὲ ὠργισμένον βλέμμα, καὶ ἠρώτησε μὲ ἀνυπομονησίαν:

— Τί θέλεις νὰ βάλω στὴν ράχι μου γιὰ νὰ πάω;

Δὲν εἶχε σκεφθῇ δι' αὐτό· ἐψιθύρισε:

— Μά... τὸ φόρεμα ποῦ φορεῖς εἰς τὸ θέατρο... Μοῦ φαίνεται πολὺ καλό...

Ἐσιώπησεν, ἔκπληκτος, παραζαλισμένος, βλέπων ὅτι ἡ σύζυγός του ἔκλαιε.

Δύο μεγάλα δάκρυα ἐκυλίοντο βραδέως ἀπὸ τὰς γωνίας τῶν ὀφθαλμῶν της εἰς τὰς γωνίας τοῦ στόματος.

Ὁ κ. Λουαζὲλ ἐψιθύρισε:

— Τί ἔχεις; Τί ἔχεις;

Ἀλλά, μὲ μίαν βιαίαν προσπάθειαν, εἶχεν ὑπερνικήσῃ τὴν θλῖψίν της καὶ ἀπήντησε μὲ φωνὴν ἥσυχον, σπογγίζουσα τὰς ὑγρὰς παρειάς της:

— Τίποτε. Μόνο δὲν ἔχω φόρεμα καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν ἠμπορῶ νὰ πάω σαὐτὴν τὴν ἑορτή. Δῶσε τὴν πρόσκλησιν σὲ κανένα συνάδελφόν σου, τοῦ ὁποίου ἡ γυναίκα νὰ εἶνε καλλίτερα σκεπασμένη ἀπὸ μένα.

Ἦτο ἀπηλπισμένος. Ὑπέλαβεν:

— Ἔλα Ματίλδη. Πόσο θὰ κόστιζε μιὰ τουαλέτα ὑποφερτή, ποῦ θὰ εἰμποροῦσε νὰ σὲ χρησιμεύσῃ καὶ εἰς ἄλλαις εὐκαιρίαις; κάτι τι πολὺ ἁπλό...

Ἐσκέφθη μερικὰ λεπτά, τακτοποιοῦσα τοὺς λογαριασμούς της καὶ συλλογιζομένη τὸ ποσὸν τὸ ὁποῖον ἠδύνατο νὰ ζητήσῃ χωρὶς νὰ ἐπισύρῃ μίαν κατηγορηματικὴν ἄρνησιν καὶ μίαν τρομαγμένην ἐπιφώνησιν τοῦ οἰκονόμου ὑπαλληλίσκου.

Ἐπὶ τέλους ἀπήντησε διστάζουσα:

— Δὲν ξεύρω ἀκριβῶς, ἀλλὰ νομίζω ὅτι τετρακόσια φράγκα...

Ὠχρίασε νὸλίγον, διότι προώριζεν ἀκριβῶς τὸ ποσὸν αὐτὸ διὰ νὰ ἀγοράσῃ ἕνα ὅπλον κυνηγετικὸν κατὰ τὸ προσεχὲς θέρος.

Ἐν τούτοις εἶπεν:

— Ἔστω. Σοῦ δίδω τὰ τετρακόσια φράγκα. Ἀλλὰ προσπάθησε νὰ ἔχῃς ἕνα εὔμορφο φόρεμα.

Ἡ ἡμέρα τῆς ἑορτῆς ἐπλησίαζε καὶ ἡ Κα Λουαζὲλ ἐφαίνετο λυπημένη, ἀνήσυχος, περίφροντις. Ἡ τουαλέτα ἐν τούτοις ἦτο ἑτοίμη. Ὁ σύζυγός της τῆς εἶπεν ἕνα βράδυ:

— Τί ἔχεις; Εἶσαι περίεργη αὐτὲς τὶς μέρες.

Καὶ ἐκείνη ἀπήντησε:

— Στενοχωροῦμαι ποῦ δὲν ἔχω νὰ βάλλω ἕνα κόσμημα, μιὰ πέτρα. Θὰ φαίνουμε φτωχειά. Θὰ προτιμοῦσα νὰ μὴν πάω σαὐτὴν τὴν ἑσπερίδα.

Ὁ σύζυγός της ὑπέλαβε:

— Θά βάλῃς φυσικὰ ἄνθη. Εἶναι πολὺ σὶκ αὐτὴν τὴν ἐποχή. Μὲ δέκα φράγκα θὰ ἔχῃς δύο ἢ τρία θαυμάσια τριαντάφυλλα.

Δὲν ἐπείσθη διόλου.

— Ὄχι... Εἶναι πολὺ ταπεινωτικὸν τὸ νὰ ἔχῃς πτωχικὸ ὕφος μέσα σὲ πλούσιες κυρίες.

Ἀλλὰ ὁ σύζυγός της ἀνέκραξε:

— Τί ἀνόητη ποῦ εἶσαι! Πήγαινε νὰ βρῇς τὴν Καν Φορεστιὲ καὶ ζήτησέ της νὰ σοῦ δανείσῃ τὰ κοσμήματά της. Εἶσθαι ἀρκετὰ φίλαι γιὰ νὰ εἰμπορῇς νὰ τὸ κάμῃς.

Ἔβγαλε μιὰ χαρούμενη φωνή:

— Ἀλήθεια. Δὲν τὸ εἶχα σκεφθῆ.

Τὴν ἐπομένην μετέβη εἰς τῆς φίλης της καὶ τῆς διηγήθη τὴν στενοχωρίαν της.

Ἡ Κα Φορεστιὲ ἐπῆγεν εἰς τὸ ἐρμάριόν της, ἐπῆρεν ἕνα μεγάλο κιβώτιον, τὸ ἔφερε, τὸ ἤνοιξε καὶ εἶπεν εἰς τὴν Καν Λουαζέλ:

— Διάλεξε, ἀγαπητή μου.

Εἶδε πρῶτα βραχιόλια, κατόπιν ἕνα περιδέραιον ἀπὸ διαμάντια, ἔπειτα ἕνα βενετικὸ σταυρὸ ἀπὸ χρυσὸν καὶ πολυτίμους λίθους θαυμάσια κατειργασμένους. Ἐδοκίμαζε τὰ κοσμήματα ἐμπρὸς εἰς τὸν καθρέπτην, ἐδίστασε, δὲν εἰμποροῦσε νὰ ἀποφασίσῃ νὰ τὰ ἀφίσῃ, νὰ τὰ ἐπιστρέψῃ. Ἠρώτα διαρκῶς:

— Δὲν ἔχεις τίποτε ἄλλο;

— Μὰ βέβαια. Διάλεξε. Δὲν ξεύρω τί σὲ ἀρέσει...

Αἴφνης ἀνεκάλυψεν εἰς ἕνα κουτὶ ἀπὸ μαῦρο ***σατὲν*** ἕνα θαυμάσιον περιδέραιον ἀπὸ ἀδάμαντας. Ἡ καρδία της ἤρχισε νὰ κτυπᾷ ἀπὸ ἐπιθυμίαν ἀκράτητον. Αἱ χεῖρές της ἔτρεμαν ὅταν τὸ ἤγγιζε. Τὸ ἐπέρασε πέριξ τοῦ στήθους της καὶ ἔμεινεν ἐν ἐκστάσει.

Κατόπιν ἠρώτησε διστάζουσα, γεμάτη ἀπὸ ἀγωνίαν:

— Εἰμπορεῖς νὰ μοῦ τὸ δανείσῃς;... μόνο αὐτό...

— Μά, ναί, βέβαια.

Ἐπήδησεν εἰς τὸ λαιμὸν τῆς φίλης της, τὴν ἐφίλησε μὲ παραφορὰν καὶ ἔπειτα ἀνεχώρησε μὲ τὸν θησαυρόν της.

Ἡ ἡμέρα τῆς ἑορτῆς ἦλθεν. Ἡ Κα Λουαζὲλ ἔσχε μίαν ἐπιτυχίαν. Ἦτο ὡραιοτέρα ἀπὸ ὅλας, κομψή, χαριτωμένη, γελαστὴ καὶ τρελλὴ ἀπὸ χαράν. Ὅλοι οἱ ἄνδρες τὴν ἔβλεπαν, ἠρώτων τὸ ὄνομά της, ἐζήτουν νὰ τῇ παρουσιασθοῦν. Ὅλοι οἱ ἀκόλουθοι τοῦ ὑπουργείου ἤθελον νὰ χορεύσουν μαζί της. Ὁ ὑπουργὸς τὴν ἀντελήφθη.

Ἐχόρευε μὲ μέθην, μὲ παραφοράν, τρελλαμένη ἀπὸ τὴν εὐχαρίστησιν, μὴ σκεπτομένη πλέον τίποτε, μέσα εἰς τὸν θρίαμβον τῆς ὡραιότητός της, εἰς τὴν δόξαν τῆς ἐπιτυχίας της, εἰς ἓν εἶδος νέφους εὐτυχίας καμωμένου ἀπὸ ὅλους αὐτοὺς τοὺς ἐπαίνους, ἀπὸ ὅλους αὐτοὺς τοὺς θαυμασμούς, ἀπὸ αὐτὴν τὴν νίκην τὴν τόσον γλυκείαν καὶ τόσον τελείαν εἰς τὴν καρδίαν τῶν γυναικῶν.

Ἀνεχώρησε περὶ τὴν 4ην τῆς πρωΐας. Ὁ σύζυγός της, ἀπὸ τὸ μεσονύκτιον ἐκοιμᾶτο εἰς ἕνα ἔρημο μικρὸ σαλόνι μὲ τρεῖς ἄλλους κυρίους, τῶν ὁποίων αἱ γυναῖκες διεσκέδαζον ἀρκετὰ καλά, χορεύουσαι. Τῆς ἔρριψεν εἰς τοὺς ὤμους τὰ φορέματα τὰ ὁποῖα ἔφερε διὰ τὴν ἔξοδον,— ταπεινὰ φορέματα τῆς συνηθισμένης της ζωῆς, τῶν ὁποίων ἡ πτώχεια ἀπετέλει ὀδυνηρὰν ἀντίθεσιν μὲ τὴν κομψότητα τοῦ φορέματος τοῦ χοροῦ. Τὸ ἠννόησεν ἐκείνη καὶ ἠθέλησε νὰ διαφύγῃ, διὰ νὰ μὴ παρατηρηθῇ ἀπὸ τὰς ἄλλας κυρίας, αἵτινες ἦσαν σκεπασμέναι μὲ πλούσια καλύμματα. Ὁ Λουαζὲλ τὴν συνεκράτησε.

— Περίμενε λοιπόν, τῆς εἶπε. Θ' ἁρπάξῃς κρύο ἔξω. Πάω νὰ φωνάξω ἕνα ἁμάξι.

Ἀλλὰ ἐκείνη δὲν τὸν ἤκουσε καὶ κατήρχετο γρήγορα τὴν κλίμακα. Ὅταν εὑρέθησαν εἰς τὸν δρόμον, δὲν εὗρον ἅμαξαν καὶ ἤρχισαν νὰ ζητοῦν, φωνάζοντες ὀπίσω ἀπὸ τοὺς ἁμαξηλάτας ποῦ ἔβλεπαν νὰ περνοῦν ἀπὸ μακρυά.

Κατῆλθον πρὸς τὸν Σηκουάνα ἀπηλπισμένοι. Ἐπὶ τέλους εὗρον παρὰ τὴν προκυμαίαν ἕνα ἀπὸ τὰ παλαιὰ ἐκεῖνα ἁμάξια, τὰ ὁποῖα δὲν βλέπει τις πλέον εἰς τὰ Παρίσια παρὰ ὅταν ἔλθῃ ἡ νύξ, ὡσὰν τὴγ ἡμέραν νὰ ἐντρέποντο δια τὴν ἀθλιότητά των.

Τοὺς μέτφερεν ἕως τὴν θύραν των, ὁδὸς τῶν Μαρτύρων· ἀνῆλθον λυπημένοι εἰς τὰ δωμάτιά των. Ὅλα εἶχαν τελειώσει δι' ἐκείνην. Ὁ σύζυγός της ἐσκέπτετο ὅτι ὤφειλε νὰ εὑρίσκεται εἰς τὸ ὑπουργεῖον εἰς τὰς δέκα.

Ἔβγαλε τὰ φορέματα ποῦ ἐσκέπαζαν τοὺς ὤμους της, ἐμπρὸς εἰς τὸν καθρέπτην, διὰ νὰ ἰδῇ ἀκόμη μίαν φορὰν τὸν θρίαμβόν της. Ἀλλ' ἔξαφνα ἔρριψε μιὰ μεγάλην φωνήν. Δὲν εἶχε πλέον τὸ περιδέραιόν της!

(Τὸ τέλος εἰς τὸ ἑπόμενον).

Δ. Γεωργίτσης

FERNAND GREGH

ΗΛΙΟΒΑΣΙΛΕΜΜΑ

Νύχτα στὴν πόλη μακρυά, φῶς στὰ χωράφια ἐπάνω,
Φῶς στὰ χωράφια, ποῦ λεπτὴ ὁμίχλη τὰ σκεπάζει,
Νύχτα στὴν πόλη μακρυά, τραγούδια, ἀντάρα, θρῆνος
Λάμψη γλυκειὰ καὶ μυστικὴ τῆς μέρας ποῦ πεθαίνει
Πάνω στοὺς κάμπους, ποῦ φιλεῖ τὸ βραδυνὸ τ' ἀγέρι.

Φῶς στὸ λειβάδι τὸ χλωρό, μὲ τὰ πολλὰ κοπάδια,
Φῶς μέσ' τὰ δάση, ποῦ χρυσῆ γαλήνη τὰ γεμίζει,
Ποῦ ἀντηχοῦν ἐδῶ κι' ἐκεῖ μισοσβυσμένοι ἦχοι
Καὶ κλαῖνε κάπου σιγανὰ βραχνὲς φωνὲς βατράχων
Μέσα στοὺς πρίνους τοὺς πυκνοὺς στῆς ρεμματιᾶς τὴν ἄκρη.

Νύχτα στὴν πόλη μακρυά, τραγούδια, ἀντάρα, θρῆνος
Στὴν πόλη τὴν τρισκότεινη μέσ' 'στοὺς καπνοὺς ντυμένη.
Ποῦ τρεμοσβύνουν πένθιμα λυχνάρια θαμπωμένα,
Στὴν πόλη, ὅπου οἱ κακοὶ καὶ οἱ τρελλοὶ φωλιάζουν,
Νύχτα στὴν πόλη μακρυά, φῶς στὰ χωράφια πάνω.

Βόσπορος. ***Ὑπατία.***

Ἀκοῦστε τὴν διήγησιν ἑνὸς τερατολόγου:

«Εἶδε, λέγει, ἕνα ἐλέφαντα νὰ κλαίῃ μπροστὰ σ' ἕνα πιάνο».

Καὶ διατί νομίζετε;

«Διότι ἀνεγνώρισεν ὅτι τὰ πλῆκτρα τοῦ πιάνου εἶχον κατασκευασθῇ ἀπὸ τὰ κόκκαλα... τῆς μάνας του».

ΠΑΡΑΞΕΝΟ ΓΕΛΟΙΟ

(Ἱστορία γιὰ παιδιὰ καὶ γιὰ μεγάλους)

Ὁ Γιάννης ὁ Τριαντάφυλλος ἦτανε διαλαλητὴς στ' ὄμορφο χωριό. Καὶ ἦτανε ξανθὸ παλληκάρι, χλωμὸ καὶ συμπαθητικό. Καὶ εἶχε παραπονιάρικη τὴ φωνὴ καὶ γλυκὰ τὰ μάτια. Τάχα γιατὶ ἦτανε διαλαλητής;... Κανεὶς δὲν τό 'ξερεν αὐτό, οὔτε ὁ ἴδιος τὸ 'μολόγησε ποτές. Τάχα νὰ τό 'ξερε κι' ὁ ἴδιος!...

Τὸν ἄκουσα ἕνα πρωὶ καὶ βγῆκα στὸ παράθυρο νὰ τὸν κυττάξω.

Διαλαλοῦσε τόσο λυπητερὰ ἐκεῖνο τὸ ἀνοιξιάτικο τὸ πρωί! καὶ χαμήλωνε τὰ μάτια του τὰ γλυκὰ κι' ἔσερνε πονετικὰ τὴ φωνή του καὶ τοῦ σπάραζε, θαρρεῖς, τὰ σωθικὰ τὸ μαῦρο μήνυμα ποῦ διαλαλοῦσε ἐκεῖνο τὸ ἀνοιξιάτικο τὸ πρωί ὁ Γιάννης ὁ διαλαλητής, τὸ παλληκάρι τὸ ξανθὸ μὲ τὰ γλυκὰ τὰ μάτια

— Ἀδελφοίμου! Ἡ Κατηνούλα τοῦ Ἀντωνάκη τοῦ λεφτουργοῦ ἡ κόρη πρὸς Κύυυριον ἀπεδήηημησεεεε! Ἡ ὥρα πέντε ὁρίσατε εἰς τὴν κηδείωάν της...

Καὶ ὕστερ' ἀπὸ λίγο ἀργὰ καὶ συρτὰ καὶ μ' ἕνα παράπονο τρυφερὸ καὶ σὰν κλαψιάρικα λίγο:

— Ἡ Κατηνούλα, ἀδελφοί, τοῦ Ἀντωνάκη ἡ μικροθυγατέρα στοῦ Ἀηγιώργη τὸ μαχαλᾶ.

Καὶ κανεὶς δὲν κύτταξε, κεῖνο τὸ πρωὶ τὰ μάτια του τὰ μουσκεμένα, μήτε τὰ δάκρυα του πρόσεξε τὰ δυὸ π' ἀργοκυλήσανε στὰ μαραμμένα μάγουλά του, σὰ διάβαινεν ἀπ' τὸ σοκάκι τὸ στενό, ὁ Γιάννης ὁ διαλαλητής, τὸ παλληκάρι τὸ ξανθό, μὲ τὰ γλυκὰ τὰ μάτια.

Καὶ κάποιο ἄλλο ἕνα πρωί, σαράντα μερόνυχτα ἀπὸ τὸ θάνατο τῆς Κατηνούλας, δὲν ἦταν Κεῖνος! Ἦταν ἀλλοιώτικη αὐτὴ ἡ φωνὴ ποὺ διαλαλοῦσε τὸν πεθαμένο· χονδρὴ φωνή. Δὲν ἔμοιαζε τὴν παραπονιάρικη ψαλμουδιὰ τοῦ Γιάννη... Καὶ σὲ λίγο, ὁ Νεκροθάφτης ὁ Κωστῆς, βαριὰ καὶ χοντρὰ καὶ σὰν πεφήφανα κάπως:

— Ὁ Γιάννης ὁ Τριαντάφυλλος, ἀδελφοί, ὁ διαλαλητὴς πάει καὶ Κεῖνος!...

— Νὰ ἐσὺ τάχα θὰ μείνεις! Ἀπολογήθηκεν πεισματικὰ ἀπὸ τὴ βρύση ποῦ ἔπερνε νερὸ ἡ γυναῖκα μὲ τὰ μεγάλα μάτια καὶ τὰ σγουρόξανθα μαλλιά.

— Καὶ ποιὸς θὲ ν' ἀπομείνῃ δὲ μοῦ λὲς κουμπάρα! Τῆς ἀποκρίθηκε πονηρά, ἀπ' τὸ παράθυρο τ' ἀντικρυνό, ὁ Χρόνης, τὸ γεροντάκι τὸ στεγνὸ μὲ τὰ πυκνὰ τὰ φρύδια.

Ἡ ὄμορφη γυναῖκα δὲν ἀντιμίλησε πιά. Πῆρε τὴ στάμνα της τὴν πλουμιστὴ καὶ τράβηξεν ἀπ' τὸν κατήφορο ζερβά, σὰ λυπημένη λίγο. Στὸ δρόμο ὅλο καὶ μουρμούριζε κάτι παράξενα λόγια. Καὶ δὲν πρόσεξε, μόν' χτύπησε στὴν πέτρα τοῦ πεζοδρομιοῦ κ' ἔκαμε θρύμματα τὴ στάμνα της τὴν πλουμιστή, ποῦ μάστορης ἀληθινὸς τῆς εἶχε πλάσει τὸ λαιμὸ θαλασσογέννητη γοργόνα.

— Κ' ἐγὼ σὲ νόμιζα γερή, κ' ἔλεγα πῶς δὲ θὰ 'σπα-

νες ποτές. Κ' ἐσὺ ἔσπασες! Κρῖμας! Κι' ἀπ' τὸ παράθυρο τ' ἀντικρυνὸ ὁ γέρο Χρόνης δὲν ἀντιμίλησε πιά. Μόν' κύτταξε τὴν ὄμορφη γυναῖκα, τὴν ξανθιά, καὶ βαρυνοκούνησε τὸ κεφάλι του σὰ νὰ μιλοῦσε μὲ κάποιον.

Καὶ γέλασε!

Πρώτη φορὰ ποῦ γελοῦσε τέτοιο γέλοιο τὸ γεροντάκι τὸ στεγνὸ μὲ τὰ πυκνὰ τὰ φρύδια· Κ' ἦταν τόσο παράξενο τὸ γέλοιο του ἐκεῖνο! . . .

Κιὸ ***Χαρικλῆς.***

ΔΕΗΣΗ

Τὸ Ἄπειρο στὴν ψυχή μου μέσα νοιώθω
σὰν ἔρωτα, ποὺ τὸ εἶναι μου φαρδὺ
τετράπλατο, κι' ἁγνὸ κάθε μου πόθο
μορφώνει, καὶ μοῦ ἀγγελοτραγουδεῖ,

Κι' ἀπὸ τ' ἀγγελικό του τὸ τραγούδι
ρουφήξανε τὰ δυό μου χείλια ἀχό,
ψηλὰ τὸν ἁπετάξαν, καὶ σὰ χνούδι
χαϊδεύει τῶν οὐράνιων τὸ μυχό.

Ἄκου τί λὲν τὰ λαλητά του χάδια:
— Τοῦ Ἄπειρου καὶ τοῦ Ἁγνοῦ, ὦ Ἐσύ, πηγή,
μὲ τοῦ δικοῦ σου «θέλω» τὰ μαγνάδια
φασμένος πόθος μέσα μου ριγεῖ.

Δόσε, σὰν πῶς, μέσ' ἀπ' τὸ θυματήρι
ὁρατὸς μόσκος σὰν ἀχνοπετᾶ,
πυκνογεμίζουν τὸ ἱερό σου γῦρι
μὲ νήματα ὑφαντοὶ λιβανωτά,

τὸν ἄπειρο μου πόθο νὰ γεμίζουν
ἔρωτα μῦρα ἀπ' τὴν ψυχὴ ἐ κ ε ι ν ῆ ς
ποὺ κάθε μου πνοὴ καὶ παλμὸς γι' αὐτὴ ζοῦν
μὲ ζωὴ μελαχολίας ἐρατεινῆς.

Δόσε, Πατέρα, κάθε καρδιοχτύπι
δικό της σὰν ἀντίλαλος νὰ ἠχεῖ
κάθε δικοῦ μου, κ' οἱ καρδιές μας—κῆποι
μ' εὐνομοσύνης ἄνθια—μιὰ βροχὴ

αἰσθηματοποτίστρα νὰ ρουφοῦνε
ἀπ' τοῦ «εὐδοκῶ» Σου τὰ γλυκὰ πελάη,
κι' ἁρμονικὰ ἑνωμένες νὰ λαλοῦνε
ὕμνους θρησκείας κι' ἀγάπης πλάϊ μὲ πλάϊ.

Ὦ! καὶ ν' ἀντιλαλεῖ ἡ μακαριωσύνη
στὸν ἅγιο, αὐτῶν τῶν ὕμνων, τὸ σκοπό,
μ' ἀγάπη ἡ πίστη σμίγοντις νὰ χύνει
στὶς ὕπαρξές μας βάμμα χαρωπό!

Γ. Φιλήντας.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΣΤΕΦΑ

«Ὁ γυιός σου μοῦ ἔκλεψε τὴ γκόνα μου. Νὰ τόρα, δὲν εἶνε λίγη ὥρα ποῦ βγῆκε ἀπὸ τὴν πόρτα μου. Ποῦθ' ἐτραβήξανε, δὲν ἠξέρω. Τοῦ λόγου σου σὰν πατέρας ποῦ εἶσαι, καὶ κάτι θὰ ὑποπτεύεσαι, ζητάω νὰ μὲ βοηθήσῃς. Θέλω τὴ γκόνα μου ἀπόψε, νὰ τὴν πάρω στὸ σπίτι, νὰ γυρίσῃ κόντε μου, πρὶν τὸ μάθῃ ὁ κόσμος καὶ χαθῇ ἡ ὑπόληψί μου. Ὕστερα βλέπουμε τί θὰ ἀπογένῃ.»

Ὁ Τοκαδέλος ἐξεπλάγη πολύ. Ἐσιάθη στιγμάς τινας ἄφωνος καὶ ἐθώπευσε μὲ τὰς δύο χεῖρας τὰς φαβορίτας του· χωρὶς δὲ νὰποβάλῃ ὁλωσδιόλου τὸ θεατρικόν του ὕφος, ἀπήντησε:

«Γιακουμάκη, τ' εἶνε τοῦτα ποῦ ἀκούω; Συφορὰ μεγάλη! Ἀπὸ κεῖνο ποῦ μπορῶ καὶ ξέρω κ' ἐγὼ θὰ σὲ βοηθήσω. Ἔλα καὶ κάτι ὑποθέτω. Ἔλα γλήγορα, μὴ χάνουμε καιρό».

Εἰσῆλθαν καὶ οἱ δύο εἰς τὸ προαύλιον. Τὰ κατόπιν ἦσαν ἐνέργεια καὶ κίνησις πυρετώδης. Ἀφυπνίσθη ὁ Μανθαῖος καὶ διετάχθη «νὰ ζέξῃ εἰς τὸ μινοῦτο τὸ καροτσῖνο». Ἕως οὗ δὲ ἀνεβῇ μίαν στιγμὴν ὁ Τοκαδέλος νὰ πληροφορήσῃ περὶ τῶν συμβαινόντων τὴν κοντέσσα, διὰ νὰ μὴ ἀνησυχήσῃ τυχόν, ὁ καλὸς ἱπποκόμος, μολονότι κατὰ τὴν παλαιάν του συνήθειαν ἐμουρμούρισεν ὀλίγον, εἶχεν ἑτοιμάσει πρὸς ἀναχώρησιν τὸ ἁμάξι, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἀνῆλθαν ὁ Στέφας καὶ ὁ Τοκαδέλος.

«Στοὶ Βαρές, γλήγορα ὅσῳ μπορεῖς!»

Καθ' ὁδὸν ὁ Τοκαδέλος ἐπεξήγησε πρὸς τὸν Γιακουμάκην τὴν ἐνέργειάν του καὶ τοῦ ἀνεκοίνωσε τὰς ἐλπίδας του. Εἶχε μάθει κατὰ σύμπτωσιν ὅτι ὁ Τώνης του ἐσυμφωνοῦσε μίαν ἅμαξαν ἀνθρώπου ἰδικοῦ του νὰ τὸν φέρῃ ἀπόψε εἰς Βαρές. Τὴν ἀσήμαντον λεπτομέρειαν, πρὸς τὴν ὁποίαν ἐλαχίστην εἶχε δώσει προσοχήν, συνέδεσεν ἀμέσως μὲ τὸ περιστατικόν, τὸ ὁποῖον κατήγγειλεν ὁ Στέφας. Εἰς Βαρές, τοποθεσίαν ἐξοχικήν, ὀλίγον ἀπέχουσαν τῆς πόλεως, ὑπῆρχε τὸ κτῆμα κυρίου τινός, στενοῦ φίλου τοῦ Τώνη, μετὰ τοῦ ὁποίου αὐτὰς τὰς ἡμέρας τὸν ἔβλεπε πολὺ συχνά. Τὸ κτῆμα αὐτὸ δὲν ἐκατοικεῖτο, διότι οἰκογένειαν μὲν δὲν εἶχεν ὁ ἰδιοκτήτης, μόνον δὲ τοὺς μῆνας τῆς ἐργασίας, τοῦ τρύγου, ἐγκατέλειπε καὶ αὐτὸς τὴν οἰκίαν τῆς πόλεως. Ἐκεῖ ἀφεύκτως θὰ ὡδήγει ὁ Τώνης τὴν Μαργαρίταν. Ἥτο κατάλληλον καὶ ἀσφαλὲς τὸ καταφύγιον . . . Καὶ τὸ ἁμάξι ἔτρεχεν ἐπὶ τῆς λεωφόρου τῶν Ὑψωμάτων, καὶ ὁ Γιακουμάκης, φωτισμένος πλέον περὶ τῶν συμβαινόντων, διηγεῖτο μὲ συγκεκομμένας φράσεις τἀποψινά του συμβάντα: «Τί θὰ πῇ ὁ κόσμος τώρα! τί θὰ πῇ!», διότι τί θὰ ἔλεγεν αὐτὸς διὰ τὴν ἀπείθειαν καὶ τὸ θράσος τῆς ἐγγονῆς του, πρὸς στιγμὴν τὸ ἐλησμόνει, ὅπως καὶ ὁ δυστυχὴς ἐκεῖνος Τοκαδέλος. . .

«Καλὲ τ' εἶν' ἐκεῖ κάτου;» ἠρώτησεν ὁ τελευταῖος οὗτος πρῶτος διακρίνας μακράν, ἐν τῷ μέσῳ τῆς λευκαζούσης ὁδοῦ, μελανόν τινα καὶ ἀσταθῆ ὄγκον

Ὁ Μανθαῖος συνεκέντρωσε τὸ ἀέτειον βλέμμα του, ἀλλὰ μετ' ὀρκετὴν ὥραν ἠμπόρεσε νἀποκριθῇ μὲ κάποιαν ἐπιφύλαξιν:

«Ναΐσκε . . . εἶνε μία καρότσα . . . κάτι θἄπαθε καὶ στέκεται ἐδεκεῖ,»

Καὶ βαθμηδὸν ἐφ' ὅσον ἐπροχώρουν:

«Ἔ, ἔντηνε! . . , Εἶνε πεζεμένοι οἱ ἀθρῶποι καὶ πολεμᾶνε νὰν τὴ φτειάσουνε.

— Οἱ δικοί μας θὰ νἄνε!» ἀνέκραξεν ὁ Τοκαδέλος. «Βλέπω καὶ μία γυναῖκα μὲ τὰ μαῦρα».

Ὁ Γιακουμάκης, ὁ ὁποῖος δὲν ἔβλεπε καλὰ ὅσον οἱ δύο ἄλλοι, περιωρίσθη νὰ αἰσθανθῇ ἕνα παλμὸν ἀνηύχου χαρᾶς. Τί

καλὰ νὰ τοὺς εὕρισκαν ἔτσι στὸ δρόμο! . . . Ἀλλ' ὅταν ἐπλησίασαν εἰς καλὴν ἀπόστασιν, ὁ Τοκαδέλος τὸν ἐβεβαίωσεν:

Ὁ Ἰώνης, μάτια μου, ὁ Τώνης.

Ὁ Τώνης τοὺς εἶχεν ἰδῆ μακρόθεν καὶ φοβηθεὶς μήπως ἦσαν ἐνδιαφερόμενοι, ἐπέσπευδε τὴν ἐπιδιόρθωσιν ὅπως - ὅπως. Ἡτοιμάζοντο νὰναβοῦν πάλιν καὶ νὰ ἐξακολουθήσουν τὸν δρόμον των. Ἀλλὰ μετ' ὀλίγα λεπτὰ ἦτο πλέον ἀργά. Ὁ Τοκαδέλος ἐπήδησεν ἐκ τοῦ ἁμαξίου καὶ ἐφώναξε δυνατὰ τρέχων κατὰ τῶν φυγάδων:

«Ἔ, ἔ, ἔ, σταθῆτε! . . . ποῦ πᾶς;»

Ὁ Τώνης εἶχεν ὠθήσει τὴν Μαργαρίταν ἐντὸς τῆς ἁμάξης καὶ ἔσπευσε νἀνέλθῃ καὶ αὐτός· ἀλλ' ἡ ἐπιβλητικὴ φωνὴ τοῦ πατρός του τὸν ὁποῖον ἀνέκυψε. Δὲν ἔχασεν ὅμως τὸ θάρρος του. Προέβη ἓν βῆμα, ἥπλωσε τὰς χεῖρας ἐξ ἐναντίας, ὡσεὶ προασπίζων ὄπισθέν του τὴν ἅμαξαν μὲ τὸ πολύτιμον φορτίον, καὶ εἶπε:

— Τί θέλετε;

— Ἔλα! ἔλα! ἂς τα ἐφτοῦνα! Τὴν κοπέλα νὰ φέρῃς ἐδῶ. Οἱ ἀθρῶποι δὲν κάνουν ἔτσι. Ντροπής. Ἔλα, ἐδῶ εἶνε καὶ ὁ νόνο τση.

— Ἂς εἶνε ὅποιος θέλῃ . . . Ἡ κοπέλα τώρα εἶνε δική μου.

— Νὰ εἶνε . . . μάλιστα. . . μὰ νὰ εἶνε ὄχι μὲ τέτοιον τρόπον. .

— Ναῖοκε, νὰ εἶνε μὲ οὔλη μου τὴν καρδιά» εἶπε καὶ ὁ Γιακουμάκης, πεζεύσας πλησίον καὶ συνάπτων τὰς χεῖρας ὡς ἱκέτης. «Σοῦ δίνω τὸν λόγο μου, νά, μπροστὰ στὸ πατέρα σου, νὰ μὴ σοῦ ἀρνηθῶ ἄλλο . . . νὰ σᾶς στεφανώσω μὲ τὴν εὐχή μου καὶ μὲ τὴ θέλησί μου. . . . Μὰ νὰ μοῦ δώσῃς ἀπόψε τὴ Μαργαρίτα, πρὶν ἀνανοηθῇ ὁ κόσμος καὶ μάθῃ τὴν ἀτιμία μας . . . Ἔλα νὰ ζῇς, παιδάκι μου! Μαργαρίτα μου!»

Καὶ ἡ φωνὴ τοῦ ἀτυχοῦς ἀνθρώπου κατέληξεν εἰς λυγμόν.

Ὁ Τώνης συνεκινήθη. Τὸν τρόπον αὐτὸν δὲν τὸν ἐπερίμενε. . . Ἀλλὰ πρὶν προφθάσῃ νἀπαντήσῃ, ἡ Μαργαρίτα κατῆλθε τῆς ἁμάξης, ἀπώθησε τὸν Τώνην ἐλαφρῶς, καὶ ἔπεσε μετὰ δακρύων εἰς τὸ στῆθος τοῦ πάππου της:

— Συμπάθειο!» εἶπε, «συμπάθησέ με, νόνε μου. . . Πᾶμε ὅπου θέλῃς. Πᾶμε στὸ σπίτι.»

Ὁ Τώνης δὲν εἶχε πλέον νὰ εἴπῃ τίποτε. Ὄχι μὲ πολλὴν λύπην, διότι ἐπήρχετο τοιαύτη λῦσις. Ἀφῆκε τὴν Μαργαρίτα νἀκολουθήσῃ τὸν Γιακουμάκην καὶ αὐτὸς ἠκολούθησε τὸν πατέρα του, ἐπιβὰς τοῦ ἁμαξίου των. Ὁ Μανθαῖος ἔδωκε τὸ σύνθημα θριαμβεύων, καὶ αἱ δύο ἅμαξαι αἱ ἀποχωρίσασαι τοὺς ἐρασιάς, ἐξεκίνησαν. Εἰς τὴν θέσιν τοῦ Τώνη ἐκάθητο τώρα ὁ Γιακουμάκης, σώζων τὴν τιμὴν καὶ φέρων τὴν Μαργαρίταν του.

Δὲν εἶχαν διατρέξει οὕτω πολὺ διάστημα, ὅταν ἠκούσθη πάλιν τριγμός. Τὰ πρόσκαιρα δεσμὰ εἶχαν λυθῇ καὶ ἡ ἅμαξα δὲν ἠμποροῦσε νὰ προχωρήσῃ. Ἐσταμάτησαν ὅλοι. Ὁ Στέφας καὶ ἡ Μαργαρίτα κατῆλθαν. . . Τὸ τραῦμα τοῦ ἄξονος ἦτο ἀνίατον διὰ μέσων προχείρων. Ὁ Τοκαδέλος ἔνθους ἐκ τῆς μετὰ τοῦ υἱοῦ συμφιλιώσεως, δὲν ἐδίστασε διόλου νὰ φανῇ καὶ εὐγενής;

«Ὁρίστε, ὁρίστ' ἐδῶ νὰ γυρίσωμε μαζί. Χωρᾶμε!»

Συνεσφίχθησαν κεὶ οἱ τέσσαρες ὅπως ἠμπόρεσαν ἐντὸς τοῦ μικροῦ ἁμαξιοῦ. Ἀπέναντι τοῦ Στέφα καὶ τῆς Μαργαρίτας, ὁ Τοκαδέλος καὶ ὁ Τώνης. Τὸ μυστήριον ἐτελεῖτο εἰς τῆς νυκτὸς τὸ σκότος καὶ τὴν ἐρημίαν, πρὶν ἀναλάμψῃ εἰς τῆς ἡμέρας τὸ φῶς καὶ τὴν πολυκοσμίαν. Ἐπέστρεφαν μαζὶ θριαμβεύοντες, μετὰ τῶν ἰδικῶν των, ὡς νὰ ἦσαν μνηστευμένοι ἐπισήμως οἱ νέοι. Δὲν ὠνειρεύοντο ἴσως οὐδὲ αὐτοὶ τόσην ἐπιτυχίαν.

Τὸ ἁμάξι ἄφησε πρῶτα εἰς τὸ ἀρχοντικὸν πατέρα καὶ υἱόν,— πρώτην φορὰν ὕστερ' ἀπὸ τόσον καιρὸν μαζί, — καὶ ἔφερε μέχρι τοῦ Ἄμμου τὸν πάππον καὶ τὴν ἐγγονήν. Πεζοὶ ἐκεῖθεν αὐτοὶ εἰσῆλθαν εἰς τὸν δρομίσκον των, τὸν φωτιζόμενον ἤδη ὑπὸ τῆς εἰσελήνου. Κανὲν ἀδιάκριτον παράθυρον δὲν ἠνοίχθη ὄπισθέν των. Δὲν τοὺς εἶδε, δὲν τοὺς ἔμαθε ψυχή. Ἡ Νένε τοὺς ἤνοιξε τὴν θύραν οιγὰ - οιγά. Ἡ Γιακουμάκαινα, ἡ ὁποία δὲν εἶχεν ἀφήσειτὴν μετὰ τῶν εἰκονισμάτων της συνομιλίαν, ἔκαμεν ἀκόμη μίαν μετάνοιαν εὐχαριστήριον.

Δόξα σοι ὁ Θεός! Ἡ τιμὴ ἐσώθη.

Θ'.

Ἀπόψε! ἀπόψε!» ἔλεγε ὁ Πῶπος Ἀράχτης πρὸς τοὺς φίλους του. «Θἄν' ἕνας πολὺ περίεργος γάμος. Στὴν ἐκκλησία, ξέρετε, στὴν Παναγία. . .

— Θἄσαι σύ;

— Θἄμαι καὶ δὲ θἄμαι».

Ἡ μυστηριώδης αὕτη φράσις, ἐξ ἐκείνων τὰς ὁποίας ἠγάπα ἰδιαιτέρως ὁ ἄνθρωπος μὲ τὸ μουστάκι, ἐσήμαινεν ὅτι μὴ θέλων νὰ φανῇ εἰς τὸν Ναόν, ἀπρόσκλητος αὐτὸς μεταξὺ τῶν κεκλημένων εἶχε λάβει τὴν ἄδειαν παρὰ τοῦ Ἐφημερίου, τοῦ ὁποίου ἐγνώριζε τὴν οἰκογένειαν, **νὰ τρουπώσῃ εἰς τὸ γυναικίκι.** Πράγματι δὲ τὴν ἑσπέραν, ὀλίγον πρὸ τῆς ὀγδόης, — Κυριακή, Ἰουνίου 15, — ὁ Πῶπος ἀνήρχετο σπεύδων καὶ σχεδὸν λαθραίως τὴν μικρὰν κλίμακα τοῦ κελλίου τῆς Παναγίας. Ἐκεῖ ἦν ὑπεδέχθη μόνη ἡ ὑπηρέτρια, μία γερόντισσα ἐκτάκτου ἀσχημίας, ὀνομαζομένη Μάρθα, ἥλθαν βραδύτερον δὲ καὶ δύο φίλαι της ἀπὸ τὴν γειτονειάν, ὡραιότεραι εὐτυχῶς, διὰ τὸν ἴδιον ὁκοπόν. Ἡ παραδιὰ εἶχε φορέσει τὸ μαῦρόν της μεταξωτὸν καὶ κατέλθει ἤδη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, πρᾶγμα διὰ τὸ ὁποῖον ὁ Πῶπος δὲν δυσηρεστήθη καὶ πολύ. Ἡ Μάρθα τὸν ὡδήγησεν εἰς τὸν γυναικωνίτην. Τρεῖς θέσεις ἐκ τοῦ κοινοῦ δικτυωτοῦ ἐξώστου, τοῦ ἀπέναντι τοῦ Ἱεροῦ, ἦσαν χωρισμέναι διὰ λεπτοῦ σανιδίνου διαφράγματος· τὸ μέρος δὲ τοῦτο ἦτο προωρισμένον ἀποκλειστικῶς διὰ τὴν οἰκογένειαν τοῦ ἱερέως. Μίαν τῶν τριῶν θέσεων κατέλαβεν ὁ Πῶπος, σύρας πλησίον μίαν ὑψηλὴν καρέκλαν, ἐπὶ τῆς ὁποίας ἠμποροῦσε νὰ κάθηται συγχρόνως καὶ νὰ βλέπῃ Τὰς δύο ἄλλας θέσεις κατέλαβαν ἡ Μάρθα καὶ αἱ φίλαι της.

Ὄπισθεν τῶν ρομβοειδῶν ὀπῶν τοῦ δικτυωτοῦ, τὸ γαλανὸν καὶ διειδυτικὸν ὄμμα τοῦ Πώπου ἔβλεπεν ἄπληστον. Ἡ ἐκκλησία, ἡ γνωστή μας, ἔλαμπε κατάχρυσος καὶ φωταγωγημένη. Οἱ πολυέλαιοι, αἱ κανδῆλαι, τὰ κηρία τοῦ γύρου, τὰ μανουάλια, τὰ κηρία τῆς προσοπετίβας, ὅλα ἀναμμένα. Αἱ παντοειδεῖς ἀκτῖνες, προσπίπτουσαι ἐπὶ στιλβηδόνων καὶ διαπερῶσαι κρύσταλλα ποικιλόχροα, ἐσκόρπιζαν μυρίας μαρμαρυγάς. Ἀνοικτὰ ἦσαν τὰ ὑπερῷα παράθυρα καὶ ὁ ἀὴρ τῆς ἑσπέρας ἐκυκλοφόρει ἐλεύθερος, δροσερὸς, τῶν ἀνθέων τὴν εὐωδίαν συνενώνων μὲ τοῦ ἀργυροῦ θυμιατηρίου. Δύο θύραι ἦσαν ἀνοικταί· μία ἀπὸ τὴν μίαν πλευράν, ἡ κεντρική, καὶ μία ἀπὸ τὴν ἄλλην· ἐκ τῆς πρώτης εἰσήρχοντο οἱ προσκεκλημένοι, ἐκ τῆς ἄλλης ὁ λαός, οἱ περίεργοι.

Ἤδη ἡ Ἐκκλησία ἦτο πλήρης· τὰ στασίδια κατειλημμένα ὑπὸ γυναικῶν· οἱ ἄνδρες ὄρθιοι ἐπὶ τοῦ μαρμαροστρώτου δαπέδου· Πρὸς τὸν κάτωθεν βόμβον ἀνταπεκρίνετο ὁ βόμβος τοῦ γυναικωνίτου, γεμάτου ἀπὸ γυναῖκας τοῦ λαοῦ, αἱ ὁποῖαι δὲν εἶχαν ἔνδυμα γάμου, Ἐφ' ὅλου τούτου τοῦ πλήθους, τοῦ κλητοῦ καὶ τοῦ ἀκλήτου, πνεῦμα ἐφέρετο ἀνυπομονησίας. Ὅλων τὰ βλέμματα ἐστρέφοντο πρὸς τὴν μεγάλην θύραν τὴν ὁλάνοικτον, ἀφ' ἧς κατὰ συχνὰ διαλείμματα ἤρχοντο κρότοι ἁμαξῶν, κυλιομένων ἐπὶ τῆς μικρᾶς λιθοστρώτου ὑπλατείας, — καὶ ἐκεῖθεν πρὸς τὸ καθολικὸν τοῦ Ναοῦ τὸ ἀνθοστόλιστον, τὸ περιφραγμένον διὰ κιγκλίδων, ὅπου ὀλίγοι μόνον προνομιοῦχοι εἰσῆρχοντο, παρατασσόμενοι πέριξ τῆς λευκοσκεποῦς τραπέζης τῆς ἐν τῷ μέσῳ ἐπὶ τ ῆς ὁποίας τανυμένα κηρία ἐσχημάτιζαν διπλοῦν τόξον εὐρὺ διὰ μικρῶν ὑποτρεμουσῶν φλογῶν . . .

Ἔβλεπεν ὁ Πῶπος, ἀλλ' εἶχε καὶ τὸν νοῦν του εἰς τὰς νεάνιδας' αἱ ὁποῖαι ἔβλεπαν πλησίον του.

—«Καὶ δὲ μου δίνεις τὸ χρυσό σου ὄνομα;» ἠρώτησε μίαν.

—«Κατίνα» ἀπήντησεν ἡ »εᾶνις ἐρυθριῶσα καὶ ἀκκιζομένη

— «Κατίνα ; Ὦ, καὶ τί ὡραῖο ὄνομα !.. Εὔχουμαι νὰ ἔρθω γλήγορα καὶ στὸ δικό σου γάμο. »

Ἡ νεᾶνις ἀπέστρεψε τὴν κεφαλὴν μειδιῶσα.

— « Ἔλα, ἔλα ! μὴ ντρέπεσαι τώρα καὶ δὲ σοῦ εἶπανε κανένα κακό. Φυσικὸ πρᾶμμα . . . Τί ; δὲ θὰ παντρευτοῦμε οὖλοι ; »

Αἱ νεάνιδες ἐγέλασαν. μετ' αὐτῶν δὲ καὶ ἡ Μάρθα, ἡ ὁποία καθὼς φαίνεται, εἶχε τὰς περισσοτέρας ἐλπίδας. Αὐτὸ ἐμάντευσεν ὁ Πῶπος καὶ τὴν ἠρώτησε :

— Ἀλήθεια, Μάρθα ;

— Δὲν ἠξέρω ! » ἀπεκρίθη ἡ γεροντοκόρη.

— Πῶς δὲν ἠξέρεις ; Καὶ δὲ θὰ παντρευτῇς τοῦ λόγου σου, παναγῆ ;

— Ὄχι ! ἐγὼ δὲν εἶμαι γιὰ παντρεία.

— Μπᾶ, καὶ γιατί ; Καὶ πῶς παντρεύεται ἀπόψε ἡ Σιεφοσοῦλα ;

— Ναῖσκε ! μὴν τὴ βάνῃς ἐφτούνη, ποῦ ἔχει, μάτια μου, ἕξη χιλιάδες κοϊονάτα προικιό, καὶ τὴν ἀγάπησε καὶ ὁ κόντε Τώνης πυροβολικά !

— Καὶ σένα παναγῆ δὲ σ' ἀγάπησε κανένας ; » εἶπεν ὁ Πῶπος πρὸς τὴν Μάρθαν, ἡμικλείων συγχρόνως τὸν ἕνα ὀφθαλμὸν πρὸς τὴν Κατίνα.

— « Μπᾶ ! μπᾶ ! μεγάλη συμφορά . . . τί λόγια εἶνε ἐφτοῦνα ποῦ λές ; »

Καὶ ἔσκυψε πρὸς τὸ δικτυωτόν, κρύπτουσα τὸ ζαρωμένο πρόσωπον. Ἡ συνομιλία διεκόπη. Ἀλλ' ἦρε μετ' ὀλίγον ὁ Πῶπος νέον θέμα :

« Τί ὥμορφος ποῦ εἶνε ὁ γάμος ἔτσι στὴν ἐκκλησία· πιλειὸ καλλίτερα παρὰ σὲ σπίτι. ἀλήθεια ;

— Ἄ, ναί, ἀπήντησε πρόθυμος πάλιν ἡ Μάρθα. « Ἤτανε, γλέπεις, τὸ σπίτι τους μικρὸ γιὰ τὴν καλέστρα ποῦ εἶχανε, καὶ ἔτσι ἀπεφασίσανε νάν τονε κάμουνε στὴν ἐκκλησία.

— Καὶ στὰ δικά σου. κυρά μου . . . καὶ σὲ ἐκκλησία . . .

— Ἔλα, πάλι τὰ ἴδια ἀρχίνησες ; Δὲ σοῦ εἶπα πῶς δὲν εἶμαι γιὰ ἐφτοῦνες τοὶ δουλειές ; »

Διὰ νὰ ἐξιλεώσῃ, ἀλλὰ πράγματι διὰ νὰ πλησιάσῃ τὴν Κατίναν, ὁ Πῶπος ἥπλωσε τὴν χεῖρα καὶ ἐζήτησε τὴν χεῖρα τῆς γεροντοκόρης. Ἀλλὰ τὴν ἀπέσυρεν ἐκείνη μορφάζουσα καὶ κύπτουσα πάλιν πρὸς τὸ δικτυωτόν:

— « Ἔ, ἔ, ἔ . . . ὁ Δεσπότης. . . ἰδέτε τζόγια ! »

Ἀπὸ τῆς κεντρικῆς θύρας εἰσήρχετο, βαίνουσα πρὸς τὸ καθολικόν, ἐν μέσῳ διπλοῦ στοίχου προσδραμόντων περιέργων, ἡ ἀναμενομένη συνοδεία. Προηγεῖτο ὁ λαμπρὸς Ἀρχιερεὺς μετὰ τῶν ἱερέων καὶ τῶν διακόνων του, ἠκολούθει δὲ ἡ νύμφη λευχείμων, ὡραία, εἰς τὸν βραχίονα τοῦ πάππου της, ἐν μέσῳ ἐπιτελείου κυριῶν καταστολίστων καὶ κυρίων μὲ λευκὰ χειρόκτια καὶ ὑψηλὰ καπέλα, ἀφαιρούμενα ὡς αὐτομάτως τὸ ἓν κατόπιν τοῦ ἄλλου ἐνῷ εἰσήρχοντο. Ὁ Τώνης ὡδήγει τὴν μητέρα, μεγαλοπρεπῆ ὡς βασίλισσαν, μὲ ἴωδες μεταξωτὸν φόρεμα ἀναλάμπαν, ζωηρῶς μεταξὺ τῶν λευκῶν καὶ μαύρων ὁρωμάτων. Τὰ χρυσᾶ σειράδια ἀξιωματικῶν τινων καὶ προξένων, διαμοιρασθέντα ἀνὰ τὸ ἐπίσημον πλῆθος τοῦ καθολικοῦ, ἐμάσμαραν εἰς τὸ φῶς τῶν κηρίων. Εἰσήρχετο ἀκόμη κόσμος, ὅταν ἡ ἐκκλησία ὅλη ἀντήχησεν ἀπὸ τὴν πανηγυρικὴν ἁρμονίαν τῶν ψαλτῶν :

— **Εἰς πολλὰ ἔτη, Ἅγιε Δέσποτα,**

ἐν ᾧ ὁ Ἀρχιερεύς, ἱστάμενος παρὰ τὰς βαθμίδας τοῦ θρόνου του, ηὐλόγει τὸν λαὸν βραδέως καὶ διὰ τῶν δύο χειρῶν. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς ψαλμῳδίας ἠκούσθη ὁ ἦχος τῶν κωδωνίσκων τοῦ ἀρχιερατικοῦ μανδύου, τὸν ὁποῖον ἐξεδίπλωνεν ὁ Εὐταξίας, κρύπτων βαθμηδὸν τὰ κίτρινα ὑποράμματα ὑπὸ τὴν ἐκπαγλον ἰόχρουν καὶ χρυσοτάρυφον ὕφην. Ἐβοήθησαν οἱ διάκονοι τὸν Ἀρχιερέα καὶ περιεβλήθη τὸν μανδύαν ἑκατὸν τὸν ἡγεμονικὸν μὲ τὴν μακρὰν οὐρὰν, ἐν ᾧ διενέμοντο ὑπὸ τοῦ ἐκκλησιάρχου εἰς τοὺς παραστήμους, αἱ ἰαπάδες τοῦ γάμου. Ἦσαν τόσῳ πολλαί, ὥστε ὅταν τὰς ἤναψαν, τὴν μίαν ἐκ τῆς ἄλλης, ἀπετελέσθη μέγας φωτεινὸς κύκλος περὶ τὸ ζεῦγος τῶν νεονύμφων. Τὸ μυστήριον ἤρχισε. Δύο ἱερεῖς ἐκράτουν ἓν βιβλίον πρὸ τοῦ Ἀρχιερέως καὶ ἐκεῖνος ἀνεγίνωσκεν ἀργὰ καὶ μὲ κατάνυξιν. Οἱ ψάλται τὸν διέκοπταν κατὰ διαλείμματα ἐν χορῷ μελῳδοῦντες.

(Ἕπεται τὸ τέλος).

ΣΤΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

τοῦ Γιάννη Γρυπάρη

Γιατ' εἶν' ἡ μοῖρά μου σκληρὴ,
Γιατί γιὰ μένα καίει λαύρα,
Γιατί ἡ φύση νὰ φορῇ
Γι' ἄλλους χρυσά, γιὰ μένα μαῦρα ;

Πλούτη δὲ θέλω καὶ μεγαλεῖα
Μ' ἀρέσουν ὅλα τὰ φτωχὰ
Μὲ φτάνει ἄδολη φιλία
Καὶ λίγη δόξα μοναχά,

Γιατί ἐγὼ μόνο νὰ κλαίγω
Κι' ὅλος ὁ κόσμος γλυκομιλεῖ
Βαρέθηκα πειὰ νά τὸ λέγω
Γιατί σ' ἀγάπησα πολύ.

Κίμων Μπέλλας.

ΤΟ ΦΑΝΤΑΓΜΑ

(Διήγημα).

Καταντικρὺ στὸ νῆρι μας· σὲ μακρυνὴ ὅμως ἀπόσταση φαινόνταν τὸ ξερονῆσι ἐκεῖνο.— Μιὰ μικρὴ ἔκτασις γῆς κ' ἕνας μεγαλος βαθουλὸς βράχος. Κανεὶς δὲν εἶχε βγῆ ποτέ. Ἡ γρηὲς τοῦ νησιοῦ πλέκοντας τὰ πλεμάτια διηγούντανε κάτι παράδοξες ἱστορίες γιὰ τὴ μικρὴ αὐτὴ ἔκτασι, καὶ λέγανε ὅτι εἶνε σπηλιὰ ποῦ μαζόνονταν ὅλες ἡ νεράϊδες καὶ τὰ ξωτικὰ τῆς θάλασσας. Τίποτες ἀλήθεια καὶ τίποτες ψέμμα. Μοναχα καμμιὰ φορὰ τὴ νύχτα κανένα μάτι δυνατὸ διάκρινε ὅτι ἐκεῖ στὸ βαθούλωμα τοῦ βράχου κάτι τρεμόσβυνε σὰν ἕνα κερί, σὰν κανένα μάτι ἀνθρώπου ποῦ βρίσκεται στὴν τελευταία του στιγμὴ καὶ ἀνοιγοκλείει βλέποντας, τὴν ὥρα ποῦ ψυχομαχάει, τὸν ἄγγελο του. Καὶ ἡ γρηὰ Στάθαινα σταυροκοπιούνταν καὶ ἡ γειτόνισσες τὴν ἄλλη μέρα διηγούντανε νέες ἱστορίες . . .

*
* *

Νύχτα βαθειά. Ὅλοι στὸ νησάκι μου κοιμούνταν. Ἐγὼ μὲ μιὰ ἀναλαμπὴ ἄσπρη βαρκοῦλα ἔσυρα γιὰ τὸ ἀνεκρυνὸ ξερονῆσι τὸ στοιχειωμένο ποῦ λέγανε. Πόσο ἔτρεμε ἡ ψυχή μου. Κάποτε ἀρνιγκριούμενα νὰ ἀκούσω καμμιὰ ἀλλοιώτικη φωνή. Ἐπῆρα τὴν ἀναπνοή μου γιὰ ν' ἀκούσω κανένα τραγοῦδι τῆς νεράϊδας ἢ κανένα μυρολόι ἐξωτικῶν. Φωνὴ πουθενά. Ἡσυχία παντοῦ καὶ ἡ βάρκα προχωροῦσε στὸ νησί. Τὰ μάτια μου, τεντωμένα βλέπανε ὅλο στὸ φῶς ποῦ τρεμόσβινε ὁλοένα. Τώρα τὸ φῶς διακρίνεται καλλίτερα. Νοιώθω

πῶς τὸ θάρρος μου χάνεται. Ἤθελα νὰ γυρίσω πίσω. Ἔφερνα στὸ νοῦ μου ὅλα τὰ παραμύθια καὶ τὶς ἱστορίες τῶν ἐξωτικῶν, μέσα στὴν φαντασία μου φτερούγισαν κάτι ἄγριες μορφές, φαντάγματα νεροῤκιαστα, στοιχειὰ τοῦ μύθου, θυμήθηκα τὸ στοιχιωμένο σπῆτι ποῦ διηγούντανε στὴ ρεμματιὰ ἡ γρηὰ Βάγγαινα καὶ τὸ αἷμα μου πάγωνε... Ἤθελα νὰ στρέψω πίσω... Μὰ ὕστερα θυμούμενα τὰ περιπαιχτικὰ γέλοια τοῦ Τάση, ἑνὸς βαρκάρη γείτονα μου, τὶς φαρμακερὲς ματιὲς τῆς Νίνας ποῦ γελοῦσε ἐὰν ἄκουε νὰ τῆς διηγοῦμαι τὶς παλληκαριές μου καὶ τὰ ψιθυρίσματα ἐκείνων ποῦ θάκουαν ὅτι γύρισα ἄπραχτος στὴ μέση τοῦ ταξειδιοῦ μου. Μικρὴ πολὺ μικρὴ ἀπόσταση χώριζε τὴ βάρκα ἀπ' τὸ νησάκι αὐτό. Ἕνα ἐλαφρὸ ἀγεράκι ἔσπρωχνε ὁλοένα αὐτήν. Ἀπὸ μακρυὰ ἄκουσα τὴν κομπάνα ποῦ σήμαινε τὰ μεσάνυχτα. Μοῦ φάνηκε νεκρώσιμη καμπάνα. Τὰ μάτια μου ἤτανε θολωμένα καὶ ὅμως εἶχα πάρει τὴν ἀπόφαση. Δυὸ λεπτὰ ἀκόμη. Βρίσκομαι στὸ μαγεμένο ξερονῆσι ποῦ ἔπλεχαν τριγύρω του τόσες φανταστικὲς ἱστορίες ἡ γρηὲς τοῦ νησιοῦ μας. Ἕνα νησάκι ὄμμορφο μὲ πολλὲς πρασινάδες μὲ δύο ὑψηλὰ δένδρα πίσω ἀπ' τὸ βράχο μ' ἕνα ρυάκι ποῦ κυλοῦσε καθάριο νεράκι ποῦ κάθε σταγόνα του ἤτανε σὰ διαμάντι πολυδούλευτο. Παντοῦ ἡσυχία, παντοῦ βαθειὰ σιωπή. Κάπου κάπου ἕνα ἐλαφρὸ κῦμα ἔσπανε στὸ βράχο μ' ἀναλαφρο θόρυβο. Τώρα διακρίνω τὸ φῶς, εἶναι φῶς κεριοῦ, ἐκεῖ στὸ βαθούλωμα τοῦ βράχου. Μπαίνω στὸ βράχο Ἡ ἀναπνοή μου πνιγμένη. Στὸ πρῶτο τρεμόσβυσμα τοῦ κεριοῦ τὰ μάτια μου ἀντίκρυσαν τὴ νεράϊδα, τὴν κύτταξα κατάματα. Μιὰ κόρη μὲ χυμένα ξανθιὰ μαλλιά, μὲ ὄψι ἡλιοκαμμένη, μὲ μάτια βαουλωμένα ποῦ λάμπανε περισσότερο ἀπ' τὸ φῶς τοῦ κεριοῦ...

Τῆς ρώτησα πολλὰ πράγματα. Πῶς ζῆ μονάχη. Μὴ καὶ εἶναι νεράϊδα ποῦ πνίγει ὅσους περνοῦνε ἀπ' τὸ νησί της. Σ' ὅλα μ' ἔδωκε ἀπόκρισι... Μοῦ εἶπε πῶς βρίσκεται τρία χρόνια στὸ ξερονῆσι, πῶς τρέφεται ἀπ' τὶς πρασινάδες καὶ τὰ κοχλίδια, πῶς πίνει ἀπ' τὸ καθαρὸ νερὸ τοῦ ρυακιοῦ, πῶς τραγουδεῖ κάτω στὸν ἴσκιο τῶν δένδρων, πῶς κοιμᾶται μέσα στὸ βαθούλωμα τοῦ βράχου καὶ πῶς καρτερεῖ τὸν ἐρωμένο της. Ἐδῶ ἡ ξανθὴ κόρη, ἡ κόρη μὲ τὰ χυμένα μαλλιὰ καὶ τὰ βαθουλὰ μάτια σταμάτησε. Ἔσβυσε τὸ κερί. Κάθησε κάτω στὸν ἴσκιο τοῦ δένδρου καὶ ἄρχισε νὰ τραγουδῇ κάτι τραγούδια τῆς ἀγάπης! Ἦταν τρελλή! τρελλὴ ἀπ' ἀγάπη. Νεράϊδα ποῦ ἔπλεκαν τριγύρω της ἱστορίες φανταστικὲς οἱ γρηὲς τοῦ νησιοῦ μας.

Βασιλ. Μ. Ἠλιάδης.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

ΑΓΡΙΟΛΟΥΛΟΥΔΑ, *ὑπὸ Νίκου Σαντοριναίου*

Ὁ κ. Νῖκος Σαντοριναῖος, νεαρὸς ποιητής, εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ μᾶς προσφέρῃ ἕνα τόμον τῶν τελευταίων του ποιητικῶν ἔργων, τὰ ὁποῖα φέρουν τὸν κοινὸν μὲν πλέον καὶ πολλάκις χρησιμοποιηθέντα, ἀλλὰ πάντοτε δροσερὸν τίτλον **Ἀγριολούλουδα.** *Περὶ αὐτῶν ἐγένετο ἤδη ἀρκετὸς λόγος. Ὁ Πέτρος Βασιλικός, ὁ κριτικὸς τοῦ* **Νουμᾶ,** *τὰ εὗρε τόσον μέτρια, ὥστε ἔκρινεν ὅλως περιττὴν τὴν δημοσίευσίν των. Εἰς τοῦτο ἠμποροῦσε καὶ νὰ μὴ εἶναι σύμφωνος μετὰ τοῦ κ. Βασιλικοῦ, καὶ τοῦτο ὄχι διότι τὰ* **Ἀγριολούλουδα** *ἔχουν τὸν τύπον τοῦ ἐξόχου, ἀλλὰ διότι ὅλαι αἱ φιλολογίαι τοῦ κόσμου ἀπαρτίζονται ἀπὸ πολλὰς μειρότητας καὶ ἀπὸ ὀλίγας ἐξοχότητας. Δὲν ἠμποροῦν ὅλοι νὰ φανοῦν ἀπὸ τὰ πρῶτα βήματά των εἰς τὴν λογογραφίαν Παλαμάδες, οὔτε Γρυπάρηδες, οὔτε Πόρφυρας, οὔτε καὶ Μαλακάσης. Ἄλλως τε ὁ κ. Σαντοριναῖος δεικνύει τόσην ζωήν, τόσον σφρῖγος διὰ τοῦ μικροῦ του αὐτοῦ τομιδίου, ὥστε εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς καθίσταται συμπαθητικὸς εἰς τὸν ἀναγνώστην, ὁ ὁποῖος ἐπιθυμεῖ νὰ ἐπαναλάβῃ τὴν ἀνάγνωσιν. Μερικά του μάλιστα ποιήματα ἔχουν πολλὴν ζωγραφικὴν δύναμιν καὶ μεγάλην ἀκρίβειαν.*

Ὁ στίχος του δὲ πάντοτε διακρίνεται διὰ τὴν ὡραίαν αὐτοῦ ἁπλότητα καὶ τὸ καλοσυγύρισμά του.

Ἀναγνώσατε τὸ ὡραῖον αὐτὸ ποιημάτακι:

Ἀργοκυλάει τὰ θολὰ νερά του τὸ ποτάμι,
κοιμᾶται μὲς τὶς καλαμιὲς τὸ φιλντισένιο δεῖλι
κι' ἀτ' τὸ καλύβι ἕνας ψαρᾶς κρατώντας τὸ καλάμι
ψαρέβει... τί μεθυστικὰ ποῦ τραγουδοῦν οἱ γρύλλοι!..

Κ' ἐμεῖς ἀπὸ τ' ἀντικρυνὸ περνώντας ἀκρογιάλι
μιλοῦμε γιὰ τὶς ἄνοιξες τῶν χρόνων ποῦ θἀρθοῦνε,
μ' ἕνα καλάμι ἕνας ψαρᾶς θἄρχεται τότε πάλι
καὶ θὰ ψαρέβῃ... Μάραγες ποιοὶ τότε θὰ περνοῦνε!...

Ἐκεῖνος ὅστις ἠδυνήθη νὰ γράψῃ τὸ ποιηματάκι αὐτό, νομίζομεν, ὅτι εἶναι ἄξιος πάσης ἐνθαρρύνσεως. Ἀλλὰ ἀναγνώσετε καὶ τὸ κατωτέρω τετράστιχον, τὸ ὁποῖον εἶναι πλῆρες ζωῆς καὶ θελγήτρου καὶ τὸ ὁποῖον καὶ αὐτὸς ἀκόμη ὁ τόσον αὐστηρῶς κρίνας τὸ ἔργον τοῦ κ. Σαντορινσίου, Πέτρος Βασιλικός, τὸ ἐθεώρησεν ὡς ὡραῖον καὶ ζωντανὸν καὶ τὸ ἀνεδημοσίευσεν εἰς τὸν «Νουμᾶ»

Πὲς τῆς Κυρᾶς σου τὰ σκαλιὰ πουρνὸ νὰ μὴ σὲ βάνῃ
νὰ σφουγγαρίζῃς, Χιώτισσα, ψηλανασκόυμπωμένη,
τί καθὼς σκύβεις τραγανὴ καὶ ροδοπυρωμένη
στ' ἀντικρυνὸ τὸ κατηλειὸ τὰ κάνουνε βεράνι.

Α. Γ.

Τὸ Ψαλτῆρι τῆς νέας Διαθήκης, ὑπὸ Γιώργου Φιλήντα.

Τὸ **Ψαλτῆρι τῆς νέας Διαθήκης** *τοῦ κ. Γ. Φιλήντα εἶναι μία συλλογὴ ποιημάτων, τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι ἄμοιρα φιλολογικῆς ἀξίας. Ἔχουν μίαν βαθεῖαν ἐπίδρασιν τῆς βυζαντινῆς ποιήσεως καὶ μάλιστα ἠμπορεῖ νὰ εἴπῃ τις τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς, μὲ ἕνα συγκέρασμα τῆς νεωτέρας συμβολικῆς τέχνης. Εὑρίσκει ὁ θέλων νὰ κουρασθῇ, διότι πρέπει νὰ ὁμολογήσωμεν ὅτι τὸ* **Ψαλτῆρι** *εἶναι ἴσως ἕνα ἀπὸ τὰ κουραστικώτερα ἑλληνικὰ βιβλία, εἰς ἕκαστον ποίημά του, καὶ εἰς αὐτὰ ἀκόμη, τὰ ὁποῖα δὲν ἔπρεπε ἴσως νὰ ἴδουν τὸ φῶς τῆς δημοσιότητος, πολλὰς ἀρετάς. Καὶ διὰ αὐτὸ θὰ ἀναγνωσθῇ εὐχαρίστως καὶ μετὰ προσοχῆς ὑπὸ τῶν λογίων—εἰς τὸ πολὺ κοινὸν ἕνεκα τοῦ ἀσαφοῦς τῆς ἐκφράσεως καὶ τοῦ πολλάκις παραδόξου τρόπου, δὲν δύναται νὰ εἶναι καταληπτὸν—οἱ ὁποῖοι δὲν θὰ τὸ κρίνουν κακῶς.*

Γ. Μ.

ΑΝΑ ΤΟΝ ΚΟΣΜΟΝ

Οἱ Ἄγγλοι ξυρίζονται συχνότερον ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους λαούς. Οἱ περισσότεροι σχεδὸν καθημερινῶς ἐπισκέπτονται τὸν κουρέα των. Τοῦτο ἔδωκεν ἀφορμὴν εἰς ἕνα στατιστικὸν νὰ ὑπολογίσῃ, ὅτι εἷς Ἄγγλος ζήσας 70 ἔτη, κατηνάλωσε διὰ τὸ ξύρισμα τοσοῦτον χρόνον, ὅσον θὰ ἤρκει διὰ νὰ ἐκμάθῃ τελειως 7 ξένας γλώσσας.

Ἡ κόμωσις Κλεὼ δὲ Μερωδ εἶναι ἀπομίμησις τῆς ἀρχαίας Ἀθηναϊκῆς κομώσεως, ὡς ἐξάγεται ἐκ διαφόρων ἀπεικονίσεων. Προσαρμόζεται τόσον ὡραῖα εἰς τὰς ἐχούσας ὠοειδὲς τὸ πρόσωπον.

Ὁ ἀριθμὸς τῶν καθ' ὅλην τὴν Εὐρώπην Ἀθιγγάνων ἀνέρχεται εἰς 700 περίπου χιλιάδας, ἐξ ὧν 180 χιλ. ἐν Τουρκίᾳ. Οἱ μᾶλλον πεπολιτισμένοι ἐκ τῆς φυλῆς των εἶναι οἱ Γερμανοὶ Ἀθίγγανοι, ἔχοντες πολὺ ἀνεπτυγμένον τὸ μουσικὸν αἴσθημα.

Διὰ τῶν ὀρθοσωματικῶν λεγομένων ἀσκήσεων — μέγα μέρος τῶν ὁποίων περιλαμβάνεται εἰς τὴν Σουηδικὴν Γυμναστικὴν— κατορθοῦται ἡ σημαντικὴ αὔξησις τοῦ ἀναστήματος. Ἀπὸ τῆς γενικεύσεως τῆς Γυμναστικῆς ἐν Σουηδίᾳ παρατηρεῖται αὔξησις τῶν κατοίκων αὐτῆς κατ' ἀνάστημα 7 ἑκατοστόμετρα.

Ἡ Ἐσπεράντο, ἡ μόνη διεθνὴς γλῶσσα, ἥτις δὲν ὑπῆρξε θνησιγενής, ὅπως τόσαι ἄλλαι, κάμνει ἀληθῶς μεγίστας προόδους.

Κατὰ τὸ 1907 ὑπῆρχον Ἐσπεραντικοὶ Σύλλογοι οἱ ὁποῖοι τῷ 1908 ηὐξήθησαν εἰς 1242. Μόνον εἰς τὴν Εὐρώπην ἀνῆλθον ἀπὸ 265 εἰς 621. Ἀλλὰ δὲν αὐξάνουσι μόνον οἱ Σύλλογοι, ἀλλὰ καὶ τὰ μέλη αὐτῶν εἰς τρόπον ὥστε οἱ Ἐσπεραντισταὶ ὑπολογίζονται καθ' ὅλον τὸν κόσμον ὑπὲρ τὰ 3 ἑκατομμύρια.

Παραλλήλως πρὸς τὴν αὔξησιν ταύτην βαίνει μεγεθυνόμενος καὶ ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰς Ἐσπεραντικὴν γλῶσσαν ἐκδιδομένων ἐφημερίδων, περιοδικῶν καὶ βιβλίων. Περὶ τὰς 60 ἐφημερίδας, ὧν ἡ μία καθημερινή, γράφονται ἤδη καὶ δημοσιεύονται Ἐσπεραντιστί, κατὰ ἑκατοντάδας δὲ ὑπολογίζονται οἱ τόμοι τῶν κλασικῶν βιβλίων, ἅτινα μετεφράσθησαν εἰς τὴν διεθνῆ ταύτην γλῶσσαν.

Οἱ Ἐσπεραντισταὶ ἐλπίζουν ὅτι δὲν θὰ παρέλθουν πολλὰ ἔτη καὶ ἡ γλῶσσά των θὰ ἔχῃ καταστῆ ἀνεπισήμως πραγματικῶς διεθνής.

— Ἠμπορεῖτε νὰ ὁρίσητε τὴν ἐπιτυχίαν;

Τὴν ἐρώτησιν αὐτὴν προέτεινεν Ἀγγλικὸν περιοδικὸν εἰς τοὺς ἀναγνώστας του· ἐβραβεύθη δὲ ἡ κατωτέρω ἀπάντησις:

«Ἐκεῖνος κατώρθωσε νὰ ἐπιτύχῃ ὅποιος ἔζησε καλά, ἐγέλασε συχνά, καὶ ἠγάπησε πολύ· ὅποιος ἐκέρδισε τὸν σεβασμὸν τῶν γνωστικῶν ἀνθρώπων καὶ τὴν ἀγάπην τῶν μικρῶν παιδιῶν· ὅποιος ἐγέμισε τὴ σπιτική του φωλιὰ καὶ ἔκαμε τὸ καθῆκόν του· ὅποιος ἄφῆκε τὸν κόσμον καλύτερον παρὰ ὅτι τὸν ηὗρε, εἴτε μὲ μίαν τελειοποιημένην παπαροῦναν, ἕνα τέλειο ποίημα ἢ μίαν σωθεῖσαν ὕπαρξιν· ὅποιος ποτὲ δὲν ἔχασε τὴν αἴσθησιν τῆς εὐμορφιᾶς τῆς γῆς, ἢ τὴν ἠσθάνθη μέν, ἀλλὰ δὲν μπόρεσε νὰ τὴν ἐκφράσῃ· ὅποιος ἐφρόντιζε πάντοτε πῶς οἱ ἄλλοι νὰ γίνουν καλύτεροι καὶ ἔδιδεν ὅτι καλὸν εἶχε· τοῦ ὁποίου ἡ ζωὴ ἦτο μία ἐμπνευσις καὶ ἡ μνήμη μία εὐλογία.

Ἀδαμ. Ἀδαμ.

Ἡ ἀθωότης εἶναι ἕνα ἄνθος τὸ ὁποῖον μαραίνεται, ὅταν τὸ ἐγγίσῃς, καὶ δὲν ἀναβλαστάνει, καὶ ἂν τὸ ποτίσῃς μὲ δάκρυα.

Ὅταν ὁ στρατάρχης Βιβὸν ἦτο διοικητὴς τοῦ στρατοῦ εἰς τὴν Μεσσήνην ἦλθε τὴν νύκτα εἰς ἀξιωματικὸς νὰ τὸν ἐξυπνήσῃ διὰ νὰ τῷ ἀναγγείλῃ κάτι. Ὁ ἀξιωματικὸς ἤρχισεν οὕτω:

«Στρατάρχα, σᾶς ζητῶ συγγνώμην ἐὰν σᾶς ἐξυπνῶ . . .».

Καὶ ὁ στρατάρχης ἀπήντησε:

— Καὶ ἐγὼ σᾶς ζητῶ συγγνώμην ἐὰν ξανακοιμηθῶ . . .

Καὶ ἐκοιμήθη πάλιν!

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

Τώρα ποῦ πληοιάζουν γ' ἀρχίσουν τὰ μαθήματα τῶν σχολῶν μας ἐπιβάλλεται νὰ ἐνθυμηθῶμεν τὴν **ἐπιδημικὴν** *ἐκείνην νόσον, τὴν ὁποίαν δυνάμεθα νὰ ὀνομάσωμεν* **μανίαν πρὸς συγγραφὴν διδακτικῶν βιβλίων.** *Ὁ πρῶτος τυχαῖος δημοδιδάσκαλος καταλαμβάνεται ὑπὸ τῆς φιλοδοξίας νὰ προσφέρῃ τὸ ὄνομά του εἰς τὴν ἀθανασίαν, συγγράφων τὰ ἠρρωσιημένα καὶ ἀμέθοδα ἐκεῖνα βιβλία, τὰ ὁποῖα βλέπομεν καθ' ἡμέραν ἀποσυρθιζόμενα ὑπὸ τῶν τέκνων μας. Ἀνάγκη τὸ κακὸν αὐτὸ νὰ λείψῃ. Καὶ διὰ νὰ λείψῃ πρέπει αἱ διάφοροι ἐφορίαι ἐνταῦθα καὶ τῶν ἐπαρχιῶν νὰ μὴ ἐπιτρέπουν εἰς τοὺς διευθυντὰς τῶν σχολῶν, ὅπως ἐκλέγουν τὰ διδαχθησόμενα βιβλία, διότι οἱ διευθυνταὶ δυνατὸν ἕνεκα συμπαθειῶν πρὸς τὸν ἄλφα ἢ βῆτα συγγραφέα, νὰ μὴ ἐκλέγουν τὰ καταλληλα βιβλία. Αἱ ἐφορίαι ἐὰν δὲν εἶναι ἱκαναὶ πρὸς ἐκλογὴν τῶν διδαχθησομένων βιβλίων ἠμποροῦν καθ' ἑκάστην πενταετίαν τοὐλάχιστον νὰ διορίζουν μίαν ἐπιτροπήν, ἥτις ἐπιτροπὴ μετὰ μακρὰν μελέτην νὰ ἐκλέξῃ τὰ κατάλληλα βιβλία καὶ ὡς πρὸς τὸ ποιὸν καὶ ὡς πρὸς τὸ ποσόν. Καὶ ἐπιβάλλεται οὐτιονος ἡ προσοχὴ καὶ ἡ ἐνέργεια τῶν διαφόρων ἐφοριῶν ἐπὶ τῆς καταστάσεως ταύτης, διότι τὸ κακὸν ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος αὐξάνει καταπληκτικῶς. Ἀρκεῖ τις νὰ ἐπισκεφθῇ τὰ διάφορα τυπογραφεῖα ἵνα βεβαιωθῇ περὶ τούτου. Ἐν αὐτοῖς γίνεται πυρετώδης ἐργασία καὶ ἑτοιμάζεται ὡρὸς ὁλόκληρος διδακτικῶν βιβλίων, τὰ περισσότερα τῶν ὁποίων βεβαίως, δὲν ὀφείλονται εἰς δοκίμους καλάμους.*

Ἐκτὸς ὅμως τῶν ἐφοριῶν πρέπει νὰ λάβῃ τὰ μέτρα του καὶ τὸ Ἐθνικὸν ἡμῶν κέντρον, τὸ ὁποῖον ἐπιτακτικῶς, εἰ δυνατόν, νὰ συστήσῃ τὸν περιορισμὸν τοῦ ἀριθμοῦ τῶν διδασκομένων βιβλίων. Εἶναι τρομερὸν καὶ φρικῶδες νὰ ἐπιβάλλεται εἰς τὸν μαθητήν, τὸν δεκαετῆ μαθητήν, ἡ ἀγορὰ δικασκτιὼ καὶ εἴκοσι βιβλίων, τὰ ὁποῖα εἶναι ἠναγκασμένος νὰ φέρῃ ἐπὶ τῆς μικρᾶς του ράχεως ἑκάστην πρωΐαν καὶ ἑκάστην ἑσπέραν χωρὶς κανὲν ἄλλο ὄφελος, ἐκτὸς τοῦ ὅτι τὸ βάρος των ἐνδυναμώνει κατά τι τοὺς μῦς του, ἀναπληρῶν οὕτω τὴν παντελῆ ἔλλειψιν τῆς γυμναστικῆς. Τὰ δεκαοκτὼ ἢ τὰ εἴκοσιν αὐτὰ βιβλία ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μένουν ἀνέπαφα καθ' ὅλον τὸ διάστημα τοῦ σχολικοῦ ἔτους. Ὁ μαθητὴς οὔτε τὸν τίτλον τῶν περισσοτέρων κἂν γνωρίζει. Τραγὴ ἀπόδειξις ἦτο μαθητής τις μεγαλωνύμου σχολῆς, τὸν ὁποῖον ἠρωτήσαμεν ποῖος ὁ ἀριθμὸς τῶν βιβλίων, τὰ ὁποῖα ἐδιδάσκετο, καὶ ποῖα εἶναι τὰ βιβλία αὐτά. Ὁ μαθητὴς ὑπερηφάνως μὲν μᾶς **ἀπεκρίθη ὅτι διαβάζει δεκαοκτὼ βιβλία,** *ἀλλὰ τῶν διαβαζομένων αὐτῶν βιβλίων δὲν ἐγνώριζε νὰ ὀνομάσῃ τοὺς τίτλους. Τί σημαίνει αὐτό; Αὐτὸ σημαίνει ὅτι τὰ διδασκόμενα βιβλία δὲν*

εἶναι ὅλα ἀναγκαῖα. Ποῖος ὁ λόγος λοιπὸν καὶ δὲν περιορίζεται ὁ τερατωδῶς αὐτὸς μέγας ἀριθμός; Ὑπάρχει μία σαθρὰ ἰδέα. Ἐὰν τεθοῦν φραγμοὶ εἰς τὴν μάστιγα αὐτήν, τὴν ὁποίαν ὀνομάζομεν βιβλιοκαπηλίαν, θὰ ζημιωθοῦν πολλοὶ διδάσκαλοι συγγραφεῖς, οἵτινες **δὲν** δύνανται μόνον νὰ ζήσουν διὰ τοῦ μισθοῦ των, καὶ τινες **ἐκδόται**. Ἀλλὰ **δὲν** εἶναι **προτιμότερον** νὰ ζημιώνωνται ὀλίγοι τινὲς διδάσκαλοι καὶ ἐκδόται καὶ νὰ ὠφελοῦνται χιλιάδες γονέων πτωχῶν, οἵτινες ἀναγκάζονται πολλάκις νὰ πωλήσωσι τὰ μπακιρικά των ὅπως ἀνταποκριθοῦν εἰς τὰς ἀνάγκας τοῦ σχολείου; Ἐλπίζομεν ὅτι οἱ ἁρμόδιοι θὰ λάβουν ὑπ' ὄψιν τὰς ὀλίγας αὐτὰς λέξεις καὶ θὰ προβοῦν εἰς τὰ δέοντα διαβήματα.

— Μετὰ χαρᾶς χαιρετίζομεν τὴν διὰ τῆς ἀποκτήσεως νεωτέρου ὁ·στήματος πιεσιηρίου πρόοδον τῆς ἀγαπητῆς συναδέλφου «Προόδου». Ὅσον καὶ ἂν ὑπῆρξαν μερικοί, οἵτινες τὴν ἀπόκτησιν ἑνὸς ταχυπιεστηρίου δὲν ἐθεώρησαν ὡς πρόοδον τῆς καθόλου δημοσιογραφίας μας, ἡμεῖς πειθόμεθα ὅτι τὸ ἕνα φέρει τὸ ἄλλο. Βέβαια εἰς τὰ πολὺ προηγμένα ἔθνη ἀνῆλθεν εἰς ὑψηλὸν σημεῖον πρῶτον τὸ πνεῦμα, τὸ ὁποῖον εἶναι καὶ τὸ ἀναγκαιότερον καὶ κατόπιν τὰ ἐργαλεῖα, τὰ ὁποῖα ἐξυπηρετοῦν μὲ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον τὸ πνεῦμα, διότι κατὰ τὸν κύκνον τῆς Μάντουας **Mens agitat molem**. Ἀλλ' ἡμεῖς μέχρι σήμερον δὲν ἠμπορούσαμεν νὰ τὸ κάμωμεν καὶ δι' αὐτὸ δὲν ἀπεκτήσαμεν **δημοσιογράφους**, δυναμένους νὰ συγκριθοῦν μὲ τοὺς δημοσιογράφους τῆς δύσεως. Τοῦτο, βέβαια, δὲν εἶναι σφάλμα ἰδικόν μας, ἀλλὰ τοῦ πολιτεύματος, τὸ ὁποῖον μέχρι πρὸ ὀλίγου μᾶς κατεπίεζε, περιώριζε τὸ πνεῦμά μας εἰς μικρὸν κύκλον γραφίσκων καὶ δὲν τὸ ἄφινε νὰ **ἀνέλθῃ** εἰς ὑψηλότερα ἐπίπεδα.

— Ἐφέτος πρώτην φορὰν κατ' εὐτυχίαν παρατηρεῖται πληθώρα θέσεων καὶ ἔλλειψις διδασκάλων. Οὐδεὶς ἐκ τῶν σκαπανέων τῆς παιδείας καὶ τῶν πρωτοπείρων ἀκόμη ἔλαβεν ἐφέτος μισθὸν κάτω τῶν 50 λιρῶν. Πρὸ πάντων ζήτησις ὑπάρχει τῶν λεγομένων διδασκαλιστῶν καὶ μάλιστα τοῦ Διδασκαλείου Θεσσαλονίκης, ὧν ὑπάρχει σπάνις. Εὐχῆς ἔργον θὰ ἦτο, ἂν οἱ νέοι διδάσκαλο συνεννοοῦντο πρὸς ἵδρυσιν **Διδασκαλικοῦ Γραφείου**, διευθυνομένου ὑπὸ τῶν ἰδίων οὕτως, ὥστε οὔτε ὁ Παπᾶς, οὔτε ὁ βιβλιοπώλης νὰ διευθύνῃ τὴν τύχην τοῦ διδασκάλου. Τοῦτο δύναται νὰ κατορθωθῇ, ἂν ὅλοι οἱ διδάσκαλοι συνερχόμενοι κατὰ τὰς διακοπὰς ἐνταῦθα συνεδριάσωσιν ἅπαξ ἢ δὶς καὶ εὕρωσι τὸ κατάλληλον μεταξύ των πρόσωπον, ὅπερ νὰ εἶναι ζηλωτὴς καὶ εἰλικρινὴς, καὶ διορίσωσιν αὐτὸ διευθυντὴν τοῦ εἰρημένου γραφείου καταβάλλοντες πρὸς συντήρησιν αὐτοῦ καὶ τῆς ὑπαλληλίας ἐλάχιστον ποσὸν ἕκαστος, πολὺ ὀλιγώτερον παρ' ὅσον ἱεροκρυφίως δίδει εἰς τὸν Πατᾶν ἢ εἰς τὸν βιβλιοπώλην ἢ καὶ ἄλλους **καλοθελητάς** των ὡς μεσιτείαν. Τοῦτο εἶναι τὸ ἄριστον μέτρον· **σύνδεσμοι** καὶ **ἑνώσεις** διδασκαλικαὶ φαίνεται ἐκ τῆς πείρας τοὐλάχιστον ὅτι δὲν εἶναι προωρισμέναι νὰ προκόψωσιν.

— Ἐγγέλθη ἡ ἔκδοσις Συνοπτικῆς Ἱστορίας καὶ Τοπογραφίας τῆς Λέσβου ὑπὸ τοῦ αἰδεσιμ. Οἰκονόμου Σταύρου Τάξη. Τὸ βιβλίον τοῦτο μοναδικὸν εἰς τὸ εἶδός του, δύναται πολὺ νὰ χρησιμεύσῃ εἰς τοὺς καταγινομένους καὶ ἐνδιαφερομένους εἰς τὴν ἱστορίαν τῆς ὡραίας νήσου. Τὸ συνιστῶμεν ἐκθύμως. Τιμᾶται 7 1)2 μόνον γρόσια, πωλούμενον εἰς τὸ γνωστὸν βιβλιοπωλεῖον τοῦ κ. Ἐμμ. Σαρηγιάννη.

— Ἐξεδόθη ἢ καὶ ὑφ' ἡμῶν προαγγελθεῖσα Ὑγιεινὴ τῶν Οἰκογενειῶν τοῦ λαμπροῦ μας φίλου καὶ διακεκριμένου ἰατροῦ κ. Δ. Χρηστάκη. Τὸ βιβλίον τοῦτο καλλιτεχνικῶς ἐκτετυπωμένον καὶ ἐπὶ ἀρίστου χάρτου εἶναι ὠφελιμώτατον διὰ πᾶσαν οἰκογένειαν, εἰς τὴν ὁποίαν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ὁδηγὸς πρὸς πρόληψιν πάσης ἀσθενείας. Τιμᾶται ἀντὶ γρ. 10 καὶ πωλεῖται εἰς τὰ γραφεῖά μας.

— Ὑπὸ τοῦ ἐκδοτικοῦ καταστήματος Π. Ἀγγελίδου καὶ Σας ἐξεδόθησαν μετὰ τῆς πρεπούσης φιλοκαλλίας ὁ «Παιδικὸς Κῆπος», ἀναγνωσματάριον, ὑπὸ Ἰω. Μαγκριώτου, καὶ «Ἑλληνικὴ Ἱστορία», ὑπὸ Δ. Χαμουδοπούλου δ. φ. Καὶ τὰ δύο βιβλία προωρισμένα διὰ τὰς ἀστικὰς σχολάς, διακρίνονται διὰ τὴν καλὴν κατάταξιν τῆς ὕλης, διὰ τὸ εὔληπτον καὶ καλλιεπὲς τῆς γλώσσης καὶ ἐν γένει διὰ τὸ εὐμέθοδον αὐτῶν. Τὰ συνιστῶμεν ἐκθύμως εἰς τὰς διαφόρους κοινότητας.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Καν **Εὐρυδίκην, Μάλτεπε**. — Ἀναμφιβόλως τὸ θέμα σας εἶναι ὡραῖον. Δυστυχῶς ὅμως δὲν τὸ διεπραγματεύθητε καλῶς. Εἰμπορεῖ μάλιστα νὰ εἰπῇ κανεὶς ὅτι τὸ διεπραγματεύθητε πολὺ κακῶς. Δὲν ἔχειε φυσικὴ σειρά. Ἡ ἀκαταστασία ἀρχίζει μὲ τὴν πρώτην λέξιν καὶ νομίζει τις ὅτι δὲν τελειώνει οὔτε καὶ μὲ τὴν τελευταίαν. Νὰ τὸ ξαναχύσετε. Θὰ γίνῃ κἄτι ὡραῖον.

Καν **Ε. Χαρταλιμήν**. — Ἔχετε δίκαιον, ὁ φίλος Φωτεινὸς παρέλειψε τὸ φιλολογικόν του ὕφος ἀπὸ μειριοφροσύνην. Δημοσιεύομεν ἐδῶ τὸ στελλόμενον, ἵνα συμπληρώσωμεν τὸ χρονογράφημά του, τὸ ὁποῖον τιτλοφορεῖ: Τὸ **"Ὑφος τῶν συγγραφέων μας**. Ὁ κ. Δ. Π. Φωτεινὸς ὅταν πρὸ ἑνδεκαετίας ἐδημοσίευσεν εἰς τὴν «Φιλολογικὴν Ἠχὼ» τὸ **"Ὑφος τῶν συγγραφέων μας** δὲν εἶχεν οὔτε ὑπηρέτην, οὔτε ὑπηρέτριαν ὁ δύσυχος καὶ διὰ τοῦτο περαίνων τὸ χρονογράφημά του ἐκάλεσε τὶς παντούφλες του νὰ ἔλθουν δημητροειδῶς. Ἀλλ' εἴδομεν μετ' ἐκπλήξεως ὅτι καὶ εἰς τὸ πρῶτον ἑξασέλιδον φύλλον τῆς «Προόδου», εἰς τὴν ὁποίαν τὸ χρονογράφημά του ἐκεῖνο ἐδημοσιεύθη συμπληρωμένον, ἐπαναλαμβάνει τὴν ἰδίαν φράσιν, δηλαδὴ ἐκάλεσε τὰς παντούφλας του νὰ ἔλθουν δημητροειδῶς, ἐνῷ ἔπρεπε νὰ διατάξῃ ὄχι τὸν ὑπηρέτην του, διότι τοιοῦτον πράγματι δὲν ἔχει, ἀλλὰ τὴν δεκατετραετίδα ροδοκόκκινον ὑπηρέτριάν του, ἡ ὁποία φαίνεται πάντοτε πρόθυμος εἰς τὴν κλήσιν του (ὄχι κλίσιν του γιὰ τὸ Θεό). Λοιπὸν ἠδύνατο πολὺ καλὰ νὰ γράψῃ ὡς καταλεῖδα τοῦ χρονογραφήματος τοιουτοτρόπως: Δὲν εἶστε τέτοιες ἐσεῖς! ποῦ νὰ εἶστε τέτοιες παντόφλες μου μυρωμένες; Ποῦ εὑρήκατε ἐσεῖς τὴ μυρωδιὰ τὴν ἀμύριστη, ποῦ ηὕρατε ἐσεῖς τὸν ποδαρικὸν παλμόν; Αὐτὰ ὅλα ἐγὼ σᾶς τὰ ἔδωκα. Ἐσεῖς δὲν τὰ εἴχατε. Ἐσεῖς ἔχετε μονάχα τὴν ὁμορφιὰ τὴν ἀληθομόνητη, ποῦ σᾶς τὴν ἐκέντησαν τὰ χέρια κάποιας ροδοκόκκινης . . . Καὶ σᾶς λατρεύω, ἀγαπητὲς παντούφλες, παντούφλες θεοκέντητες, μὰ, ἐσεῖς, κάθεστε ἀκίνητες ἐκεῖ καὶ σκληρὲς σὰν τὰ μάρμαρα τοῦ Παρθενώνα. —"Ω! Ἀθηνᾶ—ἡ Ἀθηνᾶ ἔρχεται μ' ἓν παρθενικὸν μειδίαμα ἐπὶ τῶν ἀφιλήτων της χειλέων—φέρε τὶς παντούφλες μου, ποῦ δὲν εἶταν ἔτοι καὶ ἐγὼ τὶς ἔκανα ὅπως τὶς βλέπεις, ποῦ ἐγὼ τὶς χάρισα τὸ μύρο καὶ τὸν ποδαρικὸ παλμό; ὦ Ἀθηνᾶ, φέρε τὶς παντούφλες μου».

(Δ. Π. Φωτεινός, Πυγμαλίων)

Κον **Α. Δ.**—Ἡ ὁμοιότης εἶναι πολὺ σκανδαλώδης. Ναί, δὲν ἀρνούμεθα ὅτι ὁ τάδε καὶ ὁ τάδε ἐπηρεάσθησαν ἀπὸ τὸν δεῖνα καὶ τὸν δεῖνα καὶ ἔγραψαν μερικοὺς στίχους, ἀλλὰ μόνον ἐπηρεάσθησαν, δὲν ἀντέγραψαν ὅπως κάμνετε σεῖς. Ἄλλως τε ἐκεῖνοι ἐδημιούργησαν ἔργα δυνάμενα εὐχαρίστως νὰ ἀναγνωσθοῦν, σεῖς ὅμως τί ἐκάματε; Στίχους τραγελαφικούς.

Κον **Χ. Χ. Χ.**—Τὸ διήγημά σας εἶναι ἀνάξιον δημοσιεύσεως. Ἐνεθαρρύνθητε, φαίνεται, καὶ μᾶς ἐστείλατε ἀπὸ μερικὰ ποῦ εἴδατε δημοσιευόμενα. Καὶ ἐκεῖνα βέβαια δὲν ἔπρεπε νὰ δημοσιευθοῦν, ἀλλά . . . ἐνίοτε ἡ ἀνάγκη καὶ τί δ ν κάμνει. Νὰ ἐξακολουθήσετε ὅμως νὰ γράφετε, ἴσως μίαν ἡμέραν μᾶς κάμετε νὰ βγοῦμε ψεῦσται. Μήπως τὸ πρῶτον ἔργον τοῦ Οὐγκώ, ὅσον θόρυβον καὶ ἂν ἔκαμε δικαιολογεῖ τὰ ἔργα τῆς ἀκμῆς του; Γράφετε λοιπόν.

Κον δ. φ. Πέραν.—Διὰ τὴν παραγωγὴν τῆς λέξεως **διαγουμί-**

ξω δυστυχῶς γλωσσολόγοι δὲν εἴμεθα, δυνάμεθα ὅμως νὰ λύσωμεν τὴν ἀπορίαν σας χάρις εἰς τὸν φίλον ἡμῶν καὶ δόκιμον γλωσσολόγον κ. Μ. Φιλήνιαν ὁ ὁποῖος ἐρωτηθεὶς πολὺ προθύμως μᾶς ἔδωκε τὴν κατωτέρω ἐξήγησιν :

Τὸ **διαγουμίζω** οὐδόλως εἶναι τὸ ἀρχαῖον **διακομίζω**, ὡς ἐνόμιζον οἱ ἀρχαιότεροί μας καὶ ὡς παραδέχεται καὶ ὁ κ. Χατζηδάκης, διότι τὸ **ο** ἠμπορεῖ βεβαίως νὰ γίνει **ου** ἀπὸ τὴν γειτονίαν τοῦ πρὸ αὐτοῦ λαρυγγικοῦ **κ** δηλ. **διακουμίζω** (πρβλ. **κουδούνι, κουνούπι, σκουλλί-σκόλλυξ-κτλ.**) ἀλλὰ δὲν ἐξηγεῖται ὁ λόγος τῆς τροπῆς τοῦ **κ** εἰς **γ**, οὔτε τὸ νόημα διαγουμίζω= λεηλατῶ. Λοιπὸν τὸ **διαγουμίζω** εἶναι ἀπὸ τὸ τουρκικὸν **γιάγμα**, τὸ ὁποῖον μὲ τὴν ἐπένθεσιν τοῦ **ου** γίνεται **γιάγουμα** (πρβλ. **(ι)γδι-γουδί, γλανὶς-γουλιανός, γρωνὰς-γουρούνα** (ὑ)γρὸς-**γουρὸς** ἐν Κυζίκῳ κτλ.), ἐκ τούτου ρῆμα **γιγουμίζω**=κάμνω γιάγμα. Τὸ **δ** εἰς τὴν ἀρχὴν εἶναι ἀπὸ παρετυμολογίαν, ὅπως δηλ. εἶπον : οἶαξ-**δοιάκι** παρετυμολογοῦντες ἀπὸ τὸ **διοικῶ**, Γιακουμὴς-**Διακουμὴς** ἀπὸ τὸ **διάκος**, γιασάκι-**διασάκι** ἀπὸ τὸ **διάταγμα** κτλ. τοιουτοτρόπως εἶπαν καὶ γιαγουμίζω-**διαγουμίζω** ἀπὸ τὸ **διαρπάζω**.

ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ διαμέρισμα (aqqartement) ἐν τῷ χανίῳ τοῦ κ. Δ. Γεωργιάδου, εὐρισκομένῳ ἐν Ταζειμίῳ, ὁδῷ Βαλιδὲ Τσεσμέ. Πληροφορίαι παρ' ἡμῖν.

Τὸ ἐξαγωγικὸν γραφεῖον τοῦ κ. ΝΙΚΟΛ. Λ. ΣΚΑΛΙΑΡΗ ἐν Πόλει Κατερτζόγλου Χάν ἀρ. 72.

Ζητεῖ κατ' εὐθείαν ἀνταποκριτὰς ἐξ Ἀνατολῆς δι' ἀγορὰς λαγοδερμάτων, κιτρέδων, καὶ ἐν γένει παντὸς εἴδους ἀνατολικῶν προϊόντων δι' ἴδιον λογαριασμὸν καὶ ἐπὶ προμηθείᾳ.

Τὸ καλλιτεχνικὸν ἐργοστάσιον τοῦ κ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΒΔΕΛΗ, κείμενον εἰς Ταρλάμπαση, ὁδὸν Ἐγρῆ Σοκάκ, ἀρ. 32, ἀναλαμβάνει παντὸς εἴδους ζωγραφικὴν, οἷον ταμπελῶν, προσωπογραφῶν, εἰκόνων κτλ. ἀντὶ ἐλαχίστης τιμῆς.

Γ. ΑΡΓΥΡΙΔΗΣ Μεγάλη ὁδ. Πέραν 305.

Ράπτης διὰ κυρίας πρώην chef τοῦ Ἐξατορίτον. Ἐκτέλεσις ταχεῖα, καὶ καλλιτεχνική. Εἰδικὸς διὰ κοστοὺμ ταγιέρ. Συστήνεται ἰδιαιτέρως ἀπὸ τὸν «Ἐπίκαιρον».

Ὅλοι στὴν Ἀθηναϊκὴν Ἀγορὰν τοῦ κ. Κοσμᾶ.
Μεγάλη Ὁδ. τοῦ Πέραν παραπλεύρως τοῦ Λουξεμβούργου.
ΟΛΟΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑΪΚΗΝ ΑΓΟΡΑΝ

ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΠΑΝΤΟΥ
ΤΟ ΜΟΥΣΙΚΟΝ ΛΕΥΚΩΜΑ
ΚΙΜΩΝΟΣ ΜΠΕΛΛΑ
Τὸ μόνον Ἑλληνικὸν

Ἐμβατήριον Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων.
Capiccio per Pianoforte.
Charlotta, *(πόλκα).*

Ἐξεδόθησαν:
Πόνος ψυχῆς *(νυκτῳδία).*
Ἀποχαιρετισμός, *(ἄσμα).*
Χορὸς Συλφίδων, *(βάλς).*

Μουσικὸν Περιοδικὸν
Περιλαμβάνον
ἔργα ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ὁμογενοῦς καλλιτέχνου.

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΑΡΗΓΙΑΝΝΗ
ΕΝ ΚΩΝΤΑΝΤΙΟΥΠΟΛΕΙ

22 — Γιουκσὲκ Καλδιρίμ, — 22.

Παντὸς εἴδους βιβλία νέα καὶ μεταχειρισμένα· βιβλία σπάνια ἐξηντλημένα, δυσεύρετα κ.τ.λ.— Προμήθεια οἱουδήποτε βιβλίου ἐπὶ παραγγελίᾳ καὶ ἐντὸς ὀλίγων ἡμερῶν. — Ἀγορὰ βιβλίων διαφόρων νέων ἢ μεταχειρισμένων καθὼς καὶ ὁλοκλήρων βιβλιοθηκῶν. — Ἐγγραφὴ συνδρομητῶν εἰς ὅλα τὰ Ἑλληνικὰ περιοδικά. — Ἐργασίαι τυπολιθογραφικαὶ καὶ βιβλιοδετικαί, κ.τ.λ. κ.τ.λ.

ΟΛΟΙ εἰς τὴν ἀποθήκην γαιανθράκων **ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ Ν. ΔΙΑΡΟΥ**, ἐν Οὖν-Καπάν, Τουφεκχανέ, ἀριθμ. 49.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ἐν Ταταούλοις, ἐν ὁδῷ Σακᾶ, παρὰ τὸν Ἅγιον Ἀθανάσιον, οἰκία διόροφος, μὲ θαυμασίαν θέαν καὶ ἐξοχικωτάτη, περιλαμβάνουσα αὐλήν, φρέαρ καὶ εἰς τὸν ἄνω ὄροφον δύο εὐρύχωρα δωμάτια. Ἔχει δύο χονδροὺς τοίχους τῆς πυρκαϊᾶς ἐκ λίθων. Πρὸ αὐτῆς θὰ διέρχεται ἡ γραμμὴ τῶν τροχιοδρόμων, τῆς ὁποίας ἡ κατασκευὴ ἤρξατο ἤδη. Τιμὴ αὐτῆς 80 ὀθωμανικαὶ λίραι. Διὰ πλείονας πληροφορίας ἀπευθυντέον εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ «Ἐπικαίρου».

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ε. ΒΙΣΙΛΕΙΑΔΟΥ ΚΑΙ ΣΑΣ
Κουρσοὺμ χάν, ἀριθμ. 3.

ΕΤΟΣ ΠΡΩΤΟΝ Ἀριθμὸς 33 Ἐν Κων[πόλει, ΣΑΒΒΑΤΟΝ 29 Αὐγούστου 1909

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΠΟΛΙΤΙΚΟΝ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟΝ

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ Γ. ΜΑΝΟΥΣΟΣ | Ἕκαστον φύλλον παράδες 20 | ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Α. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ "ΧΡΟΝΙΚΩΝ,,

Ἀπὸ τὸ ἑπόμενον φύλλον τὸ περιοδικόν μας μετατρέπει τὸν τίτλον του εἰς **ΧΡΟΝΙΚΑ.**

Τὴν αἰτίαν, διὰ τὴν ὁποίαν προβαίνομεν εἰς τὴν μετταροπὴν ταύτην τὴν εἴπομεν καὶ ἄλλοτε: Ὁ **Ἐπίκαιρος** ἦτο προωρισμένος νὰ καταστῇ περιοδικὸν ἐκπληροῦν τὰς ἀνάγκας καὶ τοῦ πολλοῦ καὶ τοῦ ἐκλεκτοῦ κόσμου. Καὶ δι' αὐτὸ ἡ ὕλη του ἦτο καὶ κακή, ἀλλὰ καὶ καλὴ ἐν μέρει. Ἡ πεῖρα ὅμως μᾶς ἔπεισεν ὅτι ὁ πολὺς κόσμος δὲν ἀναγινώσκει. Δὲν αἰσθάνεται τὴν ἀνάγκην τῆς ἀναγνώσεως. Ἀπὸ φιλολογικῆς ἀπόψεως χαρακτηρίζοντες αὐτὸν ἠμποροῦμεν νὰ τὸν ὀνομάσωμεν συρφετόν. Καὶ δὲν πιστεύομεν νὰ ἔχωμεν ἄδικον. Ὥστε ἐπροτιμήσαμεν ν' ἀποταθῶμεν εἰς τὸν ἐκλεκτὸν κόσμον, τοῦ ὁποίου ἡ καρδία σκιρτᾷ ἅμα ἀντιληφθῇ τὸ Καλὸν καὶ τὸ Ὡραῖον, τὰ ὁποῖα τιμᾷ καὶ γεραίρει. Ὁ κόσμος αὐτὸς σχετικῶς ὀλίγος συνεπάθησε πρὸς τὸ μέχρι σήμερον ἔργον μας καὶ μᾶς ἐδήλωσε τὴν πολύτιμον ὑποστήριξίν του. Καὶ πρέπει ἡ δήλωσις αὕτη νὰ μὴ μείνῃ ἁπλῆ δήλωσις, ἀλλὰ νὰ πραγματοποιηθῇ, ἐὰν πραγματικῶς ἐπιθυμῇ τὰ **Χρονικὰ** νὰ καταστοῦν φύλλον τιμῶν τὰ γράμματα τῆς πόλεώς μας.

Τὰ **Χρονικὰ** θὰ εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ κατὰ τὸ ἐνὸν ἐκλεκτικὸν περιοδικόν. Ὁ ἀναγνώστης θὰ ἴδῃ παρελαύνοντα διὰ τῶν στηλῶν αὐτῶν τὰ διαπρεπέστερα τῶν Ἑλλήνων συγγραφέων ὀνόματα. Θὰ γίνουν ἐπίσης γνωσταί, καὶ πρὸς τοῦτο προσελάβομεν εἰδικοὺς συνεργάτας, εἰς τὸ δημόσιόν μας ὅλαι αἱ φιλολογίαι τοῦ κόσμου. Θὰ ὑπάρχῃ στήλη κοινωνικὴ καὶ ἐνίοτε πολιτική. Τὰ ἐθνικὰ συμφέροντα θὰ ἐξυπηρετοῦνται διὰ τῆς μεγαλητέρας εἰλικρινείας καὶ ἀμεροληψίας. Ἰδιαίτεροι συνεργάται θὰ ἀπασχοληθοῦν διὰ κάθε εἶδος φιλολογίας. Ὅλα τὰ ἐκδιδόμενα καὶ ἀποστελλόμενα εἰς τὰ **Χρονικὰ** φιλολογικὰ βιβλία θὰ κρίνωνται ἀμερολήπτως, ὡς καὶ τὰ παριστανόμενα θεατρικὰ ἔργα.

Ὁ **Ἐπίκαιρος** μέχρι σήμερον κατώρθωσε νὰ συγκεντρώσῃ ὅλους τοὺς τὰ πρῶτα φέροντας ἐν τοῖς γράμμασι περὶ ἑαυτόν. Τὰ **Χρονικὰ** ὑπόσχονται ὅτι θὰ κατορθώσουν τοῦτο εἰς εὐρύτερον κύκλον.

Πρὸς ἐνθάρρυνσιν τῶν νέων λογίων, οἵτινες ἀκόμη δὲν εὗρον τὸν φιλολογικὸν αὐτῶν δρόμον, θὰ ὑπάρχῃ μία στήλη φέρουσα τὸν τίτλον **Μικρὰ Χρονικά.** Ὑπὸ τὸν τίτλον τοῦτον θὰ δημοσιεύωνται ὅλα τὰ πρωτόλεια ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα θὰ δεικνύουν ὅτι οἱ συγγραφεῖς των ἔχουν κάποιαν τάσιν πρὸς δημιουργίαν μίαν ἡμέραν σοβαροτέρων ἔργων.

Εἰς τὰ **Χρονικὰ** θὰ ἱδρύωνται ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν διαγωνισμοὶ φιλολογικοί: διηγημάτων, ποιημάτων, μικρῶν δραμάτων καὶ κωμῳδιῶν καὶ κριτικῆς ἐπὶ ὡρισμένων θεμάτων. Τὰ ἐπιτυγχάνοντα ἔργα θὰ λαμβάνουν χρηματικὸν βραβεῖον, τὰ δὲ ἐπαινούμενα θὰ δημοσιεύωνται.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ.

ΣΤΗΣ ΚΑΡΥΔΙΑΣ ΤΟΝ ΗΣΚΙΟ

(Συνέχεια)

20 Τ' ΑΛΩΝΑΡΗ.

ΝΙΚΟ ΜΟΥ,

Στ' ἀλώνια! Μὴ θαρρεῖς ὅμως κ' εἶναι τὰ **μαρμαρένια ἀλώνια** τῶν δημοτικῶν μας τραγουδιῶν, Ἐδῶ δὲν παίευουν Δηγενῆδες μὲ τὸν Χάροντα, μηδὲ βογγοῦνε τὰ βουνὰ κι' ἀνατρομάζει ὁ Ἅδης. Ἐδῶ παλεύει ὁ ζευγᾶς γιὰ τὸ ψωμὶ κι' ἀργοβογγᾷ τὸ βῶδι ζεμένο στὴν ἀλωκάνα.

Οἱ θυμωνιές, πελώριες, ξανθοκοποῦν στὸν ἥλιο καὶ τὰ παιδιὰ ξυπόλυτα κουβαλοῦνε τὰ δεμάτια. Καὶ δός του γυρνᾶ ἡ ἀλωκάνα, μονότονα, ἀδιάκοπα, κουρασιὰ καὶ ὁ ζευγᾶς ἡλιοκαμμένος κάτω ἀπ' τὸ λιοπῦρι τὸ μεσημεριό, ὀρθὸς στὴν ἀλωκάνα, σὰν μπρούντζινο ἄγαλμα κάποιου μυθικοῦ θεοῦ, δός του κεντᾶ μὲ τὴ βουκέντρα κι' ἀδιάφορα σφυρίζει ἕνα τραγοῦδι. Καὶ βλέπεις τὸ βῶδι τὸ κοκκαλιάρικο ν' ἀνεμίζῃ τὴν οὐρά του, νὰ γυρνᾶ παραπονιάρικα καὶ θλιμμένα του τὰ μάτια καὶ νὰ μουγκανίζῃ, νὰ μουγκανίζῃ νυσταγμένα πάνω στὴν κάψα τοῦ μεσημεριοῦ.

Θυμᾶσαι τὸ **«Ξαλώνισμα»** τοῦ Κατραπάνη; Θαρρῶ νὰ τὸ διάβασες. Ἐγὼ τὸ ξέρω ἀπόξω. Καὶ τὸ λέω τώρα καὶ τὸ ξαναλέω γύρω ἀπὸ τ' ἀλώνι, ἀνάμεσα στ' ἀνήσυχα τὰ ὀρνίθια π' ἀνακατέβρουνε τὰ σκύβαλα,

«Παύεις δουκάνι;
Θ' ἀκουστῇ τὸ ἐρωτικὸ δερμόνι,
τὸ φκιάρι ποὺ χαρμπόνει
τὸ στάρι τὸ ξανθὸ
Καὶ τῶν παιδιῶν τὸ πλάλημα
Μὲ τὰ σακιὰ στὴ ράχη . . .
Πωὶ δὲν κουνάει τὸ στάχυ
Κοιμᾶται στὸ κοιλό . . .
Τοῦ χρόνου μὲ καλό!
Τοῦ χρόνου μὲ καλό!

. . . . . .

Τί λές; Δὲν εἶναι ὡραῖο; Δὲν εἶναι ζωγραφικώτατο; Δὲ σοῦ φαίνεται σὰν νὰ βγῆκε ὁλόϊσα ἀπὸ τὴ λαϊκὴ ψυχή; Μπράβο τοῦ Κατραπάνη ποὺ κατέβηκε ὡς τὰ παρθένα βάθια τῆς Ρωμαίϊκης ψυχῆς!

25

Σήμερα ἕνα δραματάκι ἤρθε καὶ τάραξε τὴν ἥσυχη ζωὴ τοῦ χωριοῦ μου. Πολλὲς καρδιὲς σπάραξαν, πολλὰ δάκρυα τρέξανε ἀληθινοῦ πόνου κ' ἐγὼ—ὠοιμέ! ὁ βέβηλος ἐγώ!

—Ἔννοιωσα κάποιους βιαστικοὺς παλμοὺς ποὺ μὲ ἀνέβασαν δάκρυα στὰ στεγνωμένα μου πιὰ μάτια. Στὴν Πόλη ἕνα παρόμοιο δρᾶμα δὲ θὰ μ' ἔκανε αὐτὴ τὴν ἐντύπωση· εἶμαι σίγουρος. Εἶναι τόσο συνηθισμένες αὐτοῦ οἱ τέτοιες τραγωδίες ποὺ κάτι θαρρεῖς καὶ χάνουν ἀπὸ τὴν τραγικότητά τους, καὶ τὶς περισσότερες φορὲς καταντοῦνε κωμικοτραγικές.

Πέθανε μιὰ ἄμοιρη κοπέλα ξανθιά, ἐδῶ κοντά, ἀντίκρυ μας σχεδόν, γιατί, καθὼς μέ εἶπεν ἡ παπαδιά, ἀγαποῦσε τὸν Σταῦρο τὸν κουρέα ποὺ κάνει καὶ τὸν ἀριστερὸ τὸν ψάλτη, καὶ ἤθελε νὰ τὸν πάρῃ, ἀλλὰ οἱ γονεῖς της δὲν ἄφιναν

Ὅποιον ἄλλον, καλά. Μὰ τὸν Σταῦρο τοῦ Πίτσουρα τὸ γυιό, ποὺ τὸν ἐχτρεύουνταν σὰ δαίμονα οἱ γονεῖς του ἀπὸ κάτι παλιὰ οἰκογενειακά τους μίση . . .

Αὐτὸ θά'φερνε **ὄχτρητες** καὶ χωρίσματα στὴν φαμελιά τους. Δὲν ἤτανε πρᾶμα νὰ γίνῃ. Κ' ἔτσι θυσιάστηκεν ἡ ἄτυχη παρθένα, ἡ ἀγγελική, **τὸ φρόνιμο,** καθὼς τὴν ἔλεγεν ἡ παπαδιά, γιὰ κάτι ἀνόητα γινάτια τῶν γονιῶν (ὦ Νίκο μου! νὰ μὴν σκαλίξῃς καὶ τοῦ χωριάτη τὴν καρδιά, τὶς πιὸ πολλὲς φορὲς θὰ βρῇς βοῦρκο, βοῦρκο καὶ θὰ λερώσῃς τὰ δάχτυλά σου!). Ἔκλαψα, ἀληθινὰ τὴν ἔκλεψα τὴν ἄμοιρη κοπέλα, τὴν ξανθιὰ τὴν Ἀγγελική, γιατὶ **ἀγάπησε,** γιατὶ πέθανε γιὰ τὴν Ἀγάπη.

26, πρωί.

Πέρασα μιὰ νύχτα φριχτή. Δὲν ἔκλεισα μάτι. Μιὰ παιδεύτρα σκέψη μὲ βασάνιζε τὸ νοῦ. Τὰ μοιρολόγια γιὰ τὴν πεθαμένη κόρη ποὺ ἔφταναν καθαρὰ στὴν κάμαρα μου, δὲ μ' ἄφισαν νὰ ἡσυχάσω. Σὰν ἀλύπητες σπαθιὲς κατέβαιναν πάνω στὴν καρδιά μου. Τὴν αὐγὴ μόνο λίγος ὕπνος βάρυνε τὰ βλέφαρά μου, μὰ κ' ἐκεῖνος μὲ κάτι ὄνειρα ἀπαίσια καὶ τρομαχτικά. Σηκώθηκα πλύθηκα μὲ δροσερὸ νερὸ καὶ κάθησα στὸ παράθυρο νὰ καπνίσω ἕνα τσιγάρο.

Τὰ μυρολόγια τῆς μάννας πλήγωναν ἀκόμη τὸν ἀέρα καὶ σφίγγανε τὴν ψυχή μου. Ἔσκυψα καὶ εἶδα τὸ παραθυράκι ποὺ συνήθιζε νὰ κάθεται καὶ νὰ κεντᾷ ἡ ἄμοιρη Ἀγγελικὴ καὶ μὲ φάνηκε, ἔτσι καθὼς ἤτανε ὀρθάνοιχτο, σὰν τὸ ἴδιο τὸ στόμα τοῦ Χάρου. Τὰ βασιλικά του, δυὸ γλάστρες μικρὲς ποὺ κάθε πρωὶ ἡ ἴδια, μὲ τὰ χεράκια της τὶς ἔρριχνε νερό, ἤτανε δὲν ἤτανε δὲν τὸ ξέρω, ἐμένα ὅμως μὲ φάνηκαν μαραμένα ἀπὸ κάποιο παράπονο πικρό, θαρρεῖς κ' ἐκεῖνα.

Καὶ μὲ μιὰ γητεύτρα ἐπιμονὴ μ' ἀνέβηκαν στὰ χείλη κάποιοι ἀσύγκριτοι στίχοι τοῦ Μαλακάση. Σὲ τοὺς γράφω. Θαρρῶ, ἂν σὲ τοὺς πῶ, πὼς θὰ μὲ φύγῃ ἀπὸ τὴν ψυχὴ κάποιο μεγάλο βάρος.

Ἕνα πρωί, σὰν πάντα, δὲν ἐπρόβαλες
ν' ἀνοίξῃς τὸ μικρό σου παραθύρι,
Στὶς γλάστρες μὲ τὰ λούλουδα, σὰ λούλουδο,
Τὸ ἀχνόξανθο κεφάλι σου νὰ γύρῃ.

Τ' ἄλλο πρωὶ καὶ τ' ἄλλο δὲν ἐπρόβαλες,
Κι' ἀκόμα νὰ φανῇς, ὡραία παρθένα,
Καὶ μένει τὸ παράθυρο κατάκλειστο,
Καὶ τὰ μυριστικά σου μαραμένα.»

Δὲ σὲ τὸ εἶπα; Τὸ παράθυρο ἤταν ὀρθάνοιχτο, μὰ τὰ βασιλικά του μαραμένα, ὠοιμέ! γιὰ πάντα μαραμένα

. . . . . .

Χαρικλῆς.

GUY DE MAUPASSANT

ΤΑ ΚΟΣΜΗΜΑΤΑ

Ὁ σύζυγός της, ἐννοήσας σχεδόν, τὴν ἠρώτησε:

— Τί ἔχεις;

— Ἔχω... ἔχω... δὲν ἔχω πειὰ τὸ περιδέραιο τῆς Κας Φορεστιέ...

Ἀνεπήδησε παραζαλισμένος:

— Τί;... Πῶς!... Δὲν εἶναι δυνατόν!

Καὶ ἐζήτησαν εἰς τὰς πτυχὰς τοῦ φορέματος, εἰς τὰς πτυχὰς τοῦ ἐπανωφορίου, εἰς τὰ θυλάκια, παντοῦ. Δὲν τὸ εὗρον.

Ὁ σύζυγός της τὴν ἠρώτησεν:

— Εἶσαι βεβαία ὅτι τὸ εἶχες ὅταν ἔφευγες ἀπ' τὸν χορό;

— Ναί.

— Ἀλλὰ ἐὰν τὸ ἔχανες στὸν δρόμο θὰ ἠκούαμε τὸ πέσιμό του. Πρέπει νὰ βρίσκεται στὸ ἁμάξι.

— Ναί. Εἶναι πιθανόν. Πῆρες τὸν ἀριθμόν;

— Ὄχι. Καὶ σύ, δὲν τὸν παρετήρησες;

— Ὄχι.

Παρετηροῦντο ἀπολιθωμένοι. Τέλος ὁ Λουαζὲλ ἐνεδύθη.

— Θὰ ξανακάμω, εἶπεν, ὅλο τὸ διάστημα ποῦ ἐπήγαμε πεζῆ, γιὰ νὰ τὸ ἀναζητήσω.

Καὶ ἐξῆλθεν. Ἐκείνη ἔμεινε μὲ τὸ φόρεμα τοῦ χοροῦ, χωρὶς νὰ ἔχῃ τὴν δύναμιν νὰ πλαγιάσῃ ἀποκαμωμένη ὡς ἤτο ἐπάνω εἰς μίαν ἔδραν.

Ὁ ἄνδρας της ἐπέστρεψεν εἰς τὰς ἑπτά. Δὲν εἶχεν εὕρει τίποτε.

Μετέβη εἰς τὴν Δημαρχείαν, εἰς τὰς ἐφημερίδας, διὰ νὰ ὑποσχεθῇ μίαν ἀμοιβήν, παντοῦ ὅπου ἴχνος ἐλπίδος τὸν ὤθει.

Ἐκείνη περιέμενεν ὅλην τὴν ἡμέραν, εὑρισκομένη εἰς τὴν αὐτὴν κατάστασιν τῆς ἀπογνώσεως πρὸ τῆς φοβερᾶς καταστροφῆς.

Ὁ Λουαζὲλ ἐπέστρεψε τὸ βράδυ μὲ τὴν φυσιογνωμίαν ἠλλοιωμένην, ὠχράν· δὲν εἶχεν ἀνεύρει τίποτε.

— Πρέπει, εἶπε, νὰ γράψῃς εἰς τὴν φίλην σου ὅτι ἔσπασες τὸ κλείσιμο τοῦ περιδεραίου καὶ ὅτι τὸ ἔδωσες νὰ τὸ διορθώσουν.

Ἔγραψε καθ' ὑπαγόρευσίν του.

Μετὰ μίαν ἑβδομάδα ἀπώλεσαν κάθε ἐλπίδα. Καὶ ὁ Λουαζέλ, γηρασμένος κατὰ πέντε ἔτη, ἐδήλωσε:

— Πρέπει νὰ ἀντικαταστήσωμεν τὸ κόσμημα.

Τὴν ἐπομένην ἐπῆραν τὸ κουτί του καὶ μετέβησαν εἰς τὸν χρυσοχόον τοῦ ὁποίου τὸ ὄνομα ἔφερεν ἐντός. Οὗτος συνεβουλεύθη τὰ βιβλία του.

— Ἐγὼ δὲν ἐπώλησα, κυρία, τὸ κόσμημα. Ἐπρομήθευσα μόνον τὸ κιβώτιον.

Τότε ἐπῆγαν ἀπὸ κοσμηματοπωλείου εἰς κοσμηματοπωλεῖον, ζητοῦντες τὸ ὅμοιόν του, συμβουλευόμενοι τὰς ἀναμνήσεις των, ἄρρωστοι καὶ οἱ δύο ἀπὸ λύπην καὶ ἀγωνίαν.

Εὗρον εἰς ἕνα κατάστημα τοῦ Παλαὶ-Ρουαγιὰλ ἕνα περιδέραιον ἀπαράλλακτον καθ' ὅλα μὲ τὸ ἀπωλεσθέν. Ἐστοίχιζε σαράντα χιλιάδας φράγκα. Θὰ τοὺς τὸ ἄφιναν διὰ τριάντα ἕξ. Παρεκάλεσαν λοιπὸν τὸν ἀδαμαντοπώλην νὰ μὴ τὸ πωλήσῃ πρὶν ἀπὸ τρεῖς ἡμέρας. Καὶ συνεφώνησαν ὅτι θὰ τὸ ἠγόραζαν διὰ τριάντα τέσσαρας χιλιάδας φράγκων ἐὰν τὸ πρῶτον δὲν εὑρίσκετο πρὸ τοῦ τέλους τοῦ Φεβρουαρίου.

Ὁ Λουαζὲλ κατεῖχε δέκα ὀκτὼ χιλιάδες φράγκα ποῦ τοῦ ἄφησεν ὁ πατέρας του. Θὰ ἐδανείζετο τὰ λοιπά.

Ἐδανείσθη, ἐζήτησε χίλια φράγκα ἀπὸ τὸν ἕνα, πεντακόσια ἀπὸ τὸν ἄλλον, πέντε ναπολεόνια ἀπὸ ἐδῶ, τρία ἀπὸ ἐκεῖ. Ἔκαμε γραμμάτια, ἀνέλαβε καταστρεπτικὰς συμφωνίας, ἔτρεχεν εἰς τοὺς τοκογλύφους, εἰς ὅλα τὰ εἴδη τῶν δανειστῶν. Ὑποθήκευσεν ὅλον τὸ τέλος τῆς ὑπάρξεώς του, διεκινδύνευσε τὴν ὑπογραφήν του, καί, ἀπηυδισμένος ἀπὸ τὰ βάσανα τοῦ μέλλοντος, ἀπὸ τὴν μαύρην δυστυχίαν ποῦ τὸν περιεστοίχιζεν, ἀπὸ τὴν στέρησιν τῶν φυσικῶν ἀναγκῶν, καὶ ἀπὸ ὅλας τὰς ἠθικὰς βασάνους, ἐπῆγε νὰ πάρῃ τὸ νέον περιδέραιον, καταθέτων εἰς τὸ ταμεῖον τοῦ ἐμπόρου τριάντα ἕξ χιλιάδες φράγκα.

Ὅταν ἡ κ. Λουαζὲλ ἐπέστρεψε τὸ κόσμημα εἰς τὴν κ. Φορεστιέ, ἐκείνη τῆς εἶπε μὲ ὠργισμένον ὕφος:

— Ἔπρεπε νὰ μὲ τὸ φέρῃς ἐνωρίτερα, γιατί εἰμποροῦσα νὰ τὸ ἔχω ἀνάγκην.

Δὲν ἤνοιξε τὸ κιβώτιον— ὅ,τι ἐφοβεῖτο ἡ φίλη της. Ἐὰν ἀντελαμβάνετο τὴν ἀντικατάστασιν, τί θὰ ἐσκέπτετο ἀρά γε; Τί θὰ ἔλεγε; Δὲν θὰ τὴν ἐξελάμβανε διὰ κλέπτριαν;

Ἡ κ. Λουαζὲλ ἐγνώρισε τὴν φρικώδη ζωὴν τῶν στερουμένων. Ἔλαβε τὴν ἀπόφασίν της, ἄλλως τε ἀμέσως, ἡρωϊκῶς. Ἔπρεπε νὰ πληρώσῃ αὐτὸ τὸ τρομακτικὸν χρέος. Θὰ τὸ ἐπλήρωνεν. Ἀπέλυσαν τὴν ὑπηρέτριαν· ἤλλαξαν κατοικίαν.

Ἐγνώρισε ***τὶς χονδρὲς δουλειὲς*** τοῦ νοικοκυριοῦ, τὰς ἀπαισίας ἐργασίας τοῦ μαγειρείου. Ἔπλενε τὰ μαγειρικὰ σκεύη, καταστρέφουσα τὰ ρόδινα νύχια της εἰς τὸ βάθος αὐτῶν.

Κάθε πρωῒ κατέβαζε εἰς τὸν δρόμον τὰ ***σκοπίδια,*** καὶ ἀνέβαζε νερό, στεκομένη εἰς κάθε πάτημα διὰ νὰ ἀναπνεύσῃ. Καὶ ἐνδεδυμένη ὡσὰν γυναῖκα τοῦ λαοῦ, ἐπήγαινε εἰς τὸν μανάβι, τὸν παντοπώλην, τὸν κρεοπώλην, κρατοῦσα τὸ πανεράκι της εἰς τὸν βραχίονα συμφωνοῦσα ὑβριζομένη, ὑπερασπίζουσα σολδίον πρὸς σολδίον τὸ ἄθλιον χρῆμά της

Ἔπρεπε κάθε μῆνα νὰ πληρώσῃ τὰ ἔγγραφα, νὰ τὰ ἀνανεώσῃ, νὰ κερδίσῃ καιρόν.

Ὁ σύζυγος εἰργάζετο τὸ βράδυ εἰς τὸ νὰ κρατῇ τὰ

βιβλία ἑνὸς ἐμπόρου, καὶ τὴν νύκτα, ἔκαμε ἀντιγραφὰς πρὸς πέντε σολδία τὴν σελίδα.

Αὐτὴ ἡ ζωὴ διήρκεσε δέκα ἔτη.

Μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν δέκα αὐτῶν ἐτῶν ὅλα ἤλθον εἰν τὴν θέσιν των. Τὸ χρέος ἀπηλείφθη.

Ἡ κυρία Λουαζὲλ ἐφαίνετο τώρα γρηά. Εἶχε ζωὴν ἡ γερή, ἡ σκληρά, ἡ ἰσχυρὰ γυναῖκα τῶν πτωχῶν νοικοκυριῶν. Κακοενδεδυμένη μὲ κόκκινα χέρια, ἔτριβε θαυμάσια τὰ σανίδια τῶν πατωμάτων. Ἀλλὰ κάποτε, ὅταν ὁ σύζυγός της ἦτο εἰς τὸ γραφεῖον, ἐκάθητο εἰς τὸ παράθυρον, καί ἐνεθυμεῖτο τὴν ἐσπερίδα ἐκείνην, ἐκεῖνον τὸν χορόν, ὅπου ἦτο τόσον ὡραῖα καὶ τόσον περιτριγυρισμένη.

Τί θὰ ἐγίνετο ἐὰν δὲν ἔχανε τὸ κόσμημα αὐτό;

Ποιὸς ξεύρει; Ποιὸς ξεύρει; Τί περίεργη, ποῦ εἶνε ἡ ζωή!

Τί ὀλίγον ποῦ χρειάζεται διὰ νὰ σωθῇ τις ἢ διὰ νὰ χαθῇ·

Μίαν Κυριακήν, ὅπου εἶχε μεταβῇ νὰ περιπατήσῃ εἰς τὰ Ἠλύσια Πεδία, διὰ νὰ ξεκουρασθῇ ἀπὸ τοὺς κόπους τῆς ἑβδομάδος, παρετήρησε μίαν κυρίαν, ἥτις συνωδεύετο ἀπὸ ἕνα παιδάκι. Ἦτο ἡ κυρία Φορεστιὲ πάντοτε νέα, πάντοτε ὡραία, πάντοτε ἑλκυστική.

Ἡ κ. Λουαζὲλ συνεκινήθη. Θὰ τὴν ὡμίλει ἆρά γε; Ναί, βέβαια. Καὶ τώρα ποῦ ἐπλήρωσε τὸ χρέος της θὰ τῆς τὰ ἔλεγε ὅλα. Γιατί ὄχι;

Τὴν ἐπλησίασε:

— Καλημέρα, Ἰωάννα, ἐψιθύρισε.

Ἡ ἄλλη δὲν τὴν ἀνεγνώρισε κἂν· ἐξεπλάγη ἀκούουσα νὰ τὴν φωνάζῃ ἔτσι οἰκείως μία χωριάτισσα, ἐψιθύρισε:

— Ἀλλά... κυρία!... Δὲν εἶξεύρω... Πρέπει νὰ κάμετε λάθος.

— Ὄχι. Εἶμαι ἡ Ματίλδη Λουαζέλ.

Ἡ φίλη της ἔβαλε μίαν κραυγήν:

— Ὦ!... πτωχή μου Ματίλδη, πῶς ἄλλαξες!

— Ναί, ἐπέρασα πολὺ σκληρὲς ἡμέρες, ἀφ' ὅτου δὲν σὲ εἶδα, καὶ πολλὲς δυστυχίες... καὶ ἐξ αἰτίας σου!..

— Ἐξ αἰτίας μου; Πῶς αὐτό;

— Θυμᾶσαι ἐκεῖνο τὸ περιδέραιο ποῦ μὲ ἐδάνεισες γιὰ τὴν ἑορτὴν τοῦ Ὑπουργείου;

— Ναί. Λοιπόν;

— Λοιπόν, τὸ ἔχασα.

— Πῶς ἀφοῦ μὲ τὸ ἐπέστρεψες.

— Σοῦ ἐπέστρεψα ἕνα ἄλλο ἀπαράλλακτον! Ἀπὸ δέκα ἔτη τὸ πληρώνομεν. Καταλαβαίνεις ὅτι δὲν ἦτο εὔκολο γιὰ μᾶς, ποῦ δὲν εἴχαμε τίποτε... Τέλος ὅλα ἐτελείωσαν, εἶμαι σκληρὰ εὐχαριστημένη.

Ἡ κυρία Φορεστιὲ ἐσταμάτησε:

— Εἶπες πῶς ἀγόρασες ἕνα περιδέραιο ἀπὸ διαμάντια διὰ νὰ ἀντικαταστήσῃς τὸ δικό μου.

— Ναί. Δὲν τὸ ἀντελήφθης, ἔ; Ἦτο ἀπαράλλακτο. Καὶ ἐμειδία μὲ μίαν ὑπερήφανον ἀθῶαν χαράν. Ἡ κ. Φορεστιέ, πολὺ συγκινημένη, ἔπιασε τὰ δύο χέρια της

— Ὦ! πτωχή μου Ματίλδη! Ἀλλὰ τὸ δικό μου ἦτο ψεύτικο. Κόστιζε, τὸ πολύ, πεντακόσια φράγκα!...

Λάμπρος Γιωργίτσης.

ΟΝΕΙΡΑ

Ὄνειρα σὰν ξανθὰ ἐρωτόπουλα
μὲ γλυκοχαϊδέψατε μιὰ μέρα
γοργόφτερα σὰν τὸν ἀγέρα,

Τὰ γαλαζένια σας φτερὰ
ἀνοίξετε ὄνειρα πλουμισμένα
καὶ ξαναπάρτεμε, ὠϊμένα!

Καὶ σὲ παλάτια μαγικά,
παλάτια ποῦ ἡ νεότης χτίζει
κ' ἔρχεται ὁ χρόνος καὶ γκρεμνίζει,

Φέρτεμε ὄνειρα, ὄνειρα χρυσά...
θέλω νὰ ξαναζήσω πάλι
στὴν πλανερή σας τὴν ἀγκάλη!

Τυμφρηστός.

ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ ΣΤΕΦΑ

Εἶχεν ἤδη προχωρήσει ἡ ἱεροτελεστία, ὅταν ἠλαττώθη ἡ προσοχὴ καὶ ἠδύνατο καιρὸν νὰ παρατηρήσουν ἀλλήλους. Μακρόθεν ὁ Πῶπος Ἀράχτης ἔβλεπε καὶ δὲν χόρταινε βλέπων. Πόσα θὰ εἶχε νὰ διηγηθῇ αὔριον! τί πολύτιμο ***ἀργκουμέντο*** *ὁ παράδοξος καὶ ἀνέλπιστος αὐτὸς γάμος...*

Ὁ Γιακουμάκης Στέφας μὲ τὴν φαλάκραν του καὶ μίαν βελάδαν πολὺ περιέργου σχήματος, πλησίον τοῦ Τοκαδέλου τοῦ κόντε, ἀσπράτιντος ἀπὸ τὴν ὑπερηφάνειαν καὶ τὰ κοσμήματα... Ἡ ἁπλοϊκὴ Γιακουμάκαινα, μὲ τὸ σεμνὸν μαῦρον της φόρεμα μὲ τὸ πλεκτὸν κάλυμμα τῆς κεφαλῆς καὶ μὲ τὴν ταπεινὴν ἐκείνην ἀδεξιότητα, πλησίον τῆς κοντέσσας· μὲ τὸ ὑψηλὸν ἀνάστημα καὶ μὲ τὸ ἰόχρουν μεταξωτόν. Ἀλλ' ἀδιάφορον! Μετ' ὀλίγον θὰ διεδέχετο αὐτὴν ἐγγονὴ ἐκείνης. καὶ ἰδού, ἐλάμβανε τώρα τὸ χρίσμα, φεγγοβολοῦσα ὑπὸ τὴν χιονώδη της στολήν, πλησίον τοῦ ὡραίου νεανίου, τοῦ ὁποίου ἡ σιβαρὰ χεὶρ τὴν ἐπεστήριζε καὶ τὴν ἀνύψωνε. Περιεστοιχίζετο ὑπὸ ὁμοτίμων, τῆς Κίτης, τῆς Κέβης, ὑπὸ τῶν ἐξαδέλφων της, ὅλων ἐκείνων αἱ ὁποῖαι κατ' ἀρχὰς τὴν π.ριεφρόνησαν καὶ τώρα ἔκυπτιαν εἰς τὴν θέλησίν της, ποία πρώτη νὰ τὴν περιποιηθῇ. Οἱ μεγάλοι τοῦ τόπου, συγγενεῖς τοῦ πενθεροῦ της, καὶ οἱ μικροί, οἱ φίλοι τοῦ πάππου της, ἔφεγγαν διὰ λαμπάδων τὸν ἀνθόστρωτον δρόμον της. Ἦτο ἐκεῖ καὶ ὁ Λομπάρδος μὲ τὸ ἀστραπηβόλον του βλέμμα καὶ τὴν λαϊκὴν του οὐρὰν μὲ κάποιαν ἔκπληξιν, μὴ κρυπτομένην, βλέπων τὴν παράδοξον ἐκείνην συνένωσιν. Ἄλλοι ἐκ τῆς λαϊκῆς τάξεως, νοικοκυραῖοι αὐτοὶ μὲ τὰ καλλίτερά των φορέματα ἦλθαν ἐπίσης νὰ τιμήσουν τὸν φίλον των Στέφαν. Μό-

νον ἡ δυὰς τῶν Κατσουρελαίων ἔλειπε. Μία συγχρώτησις, μία ἀδελφοποίησις παρετηρεῖτο εἰς τὴν συνάθροισιν ἐκείνην τὴν πάνδημον. Αἱ δύο μεγάλαι τάξεις ἐξεπροσωποῦντο ὑπὸ δύο νέων, καὶ οἱ νέοι αὐτοί, ἀγαπημένη καὶ εὐτυχεῖς, ἔδιδαν σήμερον πρὸ τοῦ βωμοῦ τὰς χεῖρας. Ὁ Ἀρχιερεὺς χρυσοστόλιστος ὡς ἐν μεγάλῃ ἑορτῇ ηὐλόγει τὴν ἕνωσιν ταύτην, Καὶ διὰ τοῦτο, ἔλεγες ἦσαν τόσῳ θριαμβευτικοὶ οἱ φθόγγοι τῶν ψαλτῶν ἀποκρινομένων ἐν χορῷ· καὶ διὰ τοῦτο ἐγέλα ἡ ἐκκλησία ὅλη, ἡ ἑορτάσιμος.

Τὴν ἔποιμν ταύτην τὴν ἀντελαμβάνετο καλῶς ὁ Πῶπος Ἀράχτης. Ἦτο πρᾶγμα φανερὸν ὑποπίπτον καὶ εἰς κοινοὺς ὀφθαλμούς. Πόσοι ἐξ ἐκείνων οἱ ὁποῖοι παρίσταντο εἰς τὴν τελετὴν ἢ ἐπερίμεναν ἔξω νὰ ἴδουν τὴν νύμφην, δὲν τὴν ἔσωψαν, διότι εἶχε τὴν ἰδέαν νὰ γίνῃ κοντέσσα Τοκαδέλου. Ἀλλ' εἰς τὸν σημερινὸν θρίαμβόν της, ὅλοι αὐτοὶ ἐσιώπησαν, ἐβουβάθησαν, ἔβλεπαν καὶ ἐθαύμαζαν. Αὐτὸς εἶνε ὁ κόσμος! ἔλεγεν ὁ Πῶπος Ἀράχτης. Καὶ μὲ φαιδρὰν διάθεσιν, ἐν ᾧ παρετήρει διὰ τοῦ δικτυωτοῦ, ἔψαυε διὰ τῆς χειρὸς λάθρα τὴν ὀσφὺν τῆς Μάρθας, ἡ ὁποία ἐστρέφετο δυσηρεστημένη, μᾶλλον διότι τὴν ἀπέσπα ἀπὸ τὴν ἔκταοίν της, καὶ τῷ ἔλεγε μὲ νάζι κωμικώτατον :

«Σύχασε λοιπόν, καϊμένε !»

Καμμίαν φορὰν δὲν ἔλεγε καὶ τίποτα, ἀλλὰ τότε ὁ Πῶπος δὲν ἠσθάνετο καμμίαν εὐχαρίστησιν, ὡς πρὸς τὴν Κατίναν, τὴν ἄγγιζε κ' ἐκείνην ὀλίγον κατὰ λάθος, ἀλλ' ἅμα ἡ νεᾶνις ἐνόησε τὰς κινδυνώδεις διαθέσεις του, μία, δύο, ἐτραβήχθη εἰς τὴν ἄκραν εἰς ἓν σημεῖον ἀπρόσβλητον . . .

«Τὴ νένε δὲν βλέπω πούπετα, καλέ, δὲν ἦρθε ;» εἶπεν ἡ Μάρθα, μάτην ζητοῦσα μεταξὺ τοῦ πλήθους τὴν ἀδελφὴν τοῦ Γιακουμάκη.

Μπᾶ, ἡ κακομοῖρα, γρήα γυναῖκα καὶ ποῦ νἄρθῃ ! ἀπήντησεν ἡ Τζωρτζίνα, τὸ τρίτον δουλικόν, εἰς ὅλα ἐνήμερον. Τὰ πόσα τσῆ κάνανε μὰ δὲν ἤθελε.

— Μὰ ἦτανε μεγάλη δουλειά, ἀπὸ τὸ σπίτι τση καὶ στὴν ἐκκλησία, νἄρθῃ νὰ κάτσῃ σὲ μι' ἀγκωνή ;

—Ἐφτούνη, μάτια μου, δὲ βγαίνει ποτέ τση ἀπὸ τὸ σπίτι, Ιιατί, λέει, τὴν ἡμέραν ποῦ θἄβγῃ, θὰ πεθάνῃ. Ἔτσι τσῆ φαίνεται»

Πράγαι εἶχεν ἡ γραῖα Νένε τὴν ἰδέαν αὐτήν. Κάποιον Ἅγιον εἶχεν ἰδῇ πρὸ ἐτῶν εἰς [τὸν ὕπνον της, — δὲν ἠξεύρω μήπως ἦτο ὁ Ἅγιος Γοβδελᾶς, — ὁ ὁποῖος τῆς ἀπηγόρευσε πᾶσαν ἔξοδον. Ἤρχισαν ἤδη νἀλλάζουν τὰ στέφανα. Οἱ κουμπάροι παρήλαυνον εἰς μακράν, ἀτελεύτητον σειράν. Τριάκοντα . . . τριανταπέντε . . . σαράντα . . . σαράντα δύο ! ἐμέτρησεν ἡ Τζωρτζίνα.

«Σαράντα τρεῖς !» ἀπήντησε ζωηρὰ ἡ Μάρθα».

«Ὅοκε,σαράντα δύο !» — Καὶ ὁ μικρὸς καυγᾶς ἐξηκολούθησε κατόπι διὰ πολλὴν ὥραν, Ὁ Τώνης ἔσκυπτεν ὀλίγον διὰ νὰ τὸν φθάσουν· ἡ Μαργαρίτα ἐμειδία διαρκῶς καὶ ἀπήντα ἓν εὐχαριστῶ ζαχαρένιο εἰς τὸ νὰ **ζήσητε** ! τῶν κουμπάρων, ἄλλο σιγηλόν, μόλις μαντευόμενον, ἄλλο βροντοφωνοῦν. Παρήλασαν ἐκεῖ πρὸ τῶν στεφάνων ἀριστοκράται καὶ ἄνθρωποι τοῦ λαοῦ, κυρίαι καὶ νέοι, κόραι καὶ παιδία. Ὁ ἐφημέριος τῆς Παναγίας μὲ τὸ ἐρυθρὸν φελόνι καὶ τὴν κατάλευκον γενειάδα. δὲν ἠμποροῦσε νἀποκρύψῃ τὴν χαράν του διὰ τὸ πλῆθος ἐκεῖνο. Καθένας ἀπὸ αὐτοὺς θὰ ἔρριπτεν εἰς τὸν δίσκον του τὸ ἥμισυ ἀφ' ὅ, τι θὰ ἔρριπτεν ὁ γαμβρός. Τί ἄλλο ἤθελε ; Καμμία σαρανταριὰ τάλληρα' — ἂν ἔρριχνεν δύο ὁ γαμβρός Τόσα τὰ ἐλογάριαζε καὶ ἡ καϊμένη παπαδιά, τῆς ὁποίας ἡ καρδιὰ εἶχεν ἀνοίξει ὡς τριαντάφυλλον.

Ἡ ἡσυχία ἡ ὁποία κατέλαβε τόρα τὸ πλῆθος, ἐσήμαινεν ὅτι ἡ τελετὴ ἐπληοίαζεν εἰς τὸ τέλος της. Ἤρχισαν νὰ ἐξέρχωνται πολλοὶ διὰ νὰ καταλάβουν θέσιν καλήν, ὥστε νἀνακινοῦνται καὶ ἠκούετο ὁ βροντώδης ἦχος τῶν τροχῶν των. Αἱ κυρίαι κινοῦσαι πυρετωδῶς τὰ διαπόκιλτα ὁρτίδια, κατέπτυναν διὰ τῶν ψιθύρων των τὴν φωνὴν τοῦ Ἀρχιερέως, ὁ ὁποῖος κατὰ διαλειμματα ἔβηχεν ὀργίλως. Ἐπανῆλθεν ἡ τάξις ὀλίγον εἰς τὸ **Ἡσαΐα χόρευε**, ἀλλὰ μετὰ τὸν ἱερὸν αὐτὸν χορὸν περὶ τὸν βωμὸν τοῦ Ὑμεναίου; κανεὶς δὲν ἠμποροῦσε πλέον ν' ἀκουσθῇ. Ἡ ὡραία ἀταξία ἐκορυφώθη. Αἱ νεάνιδες ἐπροσπάθουν νὰ σβύσουν τὰ κηρία τῶν ἐνυπάνδρων, διὰ νὰ ὑπανδρευθοῦν ἐντὸς τοῦ ἔτους, διὰ τηνιδίαν πρόληψιν, τὴν ὀλίγον σεμνήν, ἐπέπεσον κατὰ τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ οἴνου ἀπὸ τὸν ὁποῖον εἶχαν δοκιμάσει οἱ νεόνυμφοι. Ὁ Ἀρχιερεὺς ἀνέγνωσε μεγαλοφώνως τὴν ἀπόλυσιν καὶ ηὐλόγησε τὸν λαόν.

Αἱ εὐχαὶ καὶ οἱ γέλωτες ἀντήχουν μετὰ τοῦ ἀλαλητοῦ, τῶν συνομιλιῶν καὶ τοῦ κρότου τῶν σταυδίων. Οἱ κουμπάροι προσήρχοντο καὶ ἡπτάζοντο τὰ στέφανα, οἱ συγγενεῖς καὶ αἱ κυρίαι τὸ μέτωπον τῆς νύμφης, ὅλοι δὲ τὰ χείλη τοῦ γαμβροῦ. Ἡ κοντέσσα Τοκαδέλου , χεραιτῶσα δεξιᾷ καὶ ἀριστερᾷ, ἔκραξε τὴν ἄμαξάν της καὶ ἔφυγε πρώτη διὰ νὰ τρέξῃ νὰ ὑποδεχθῇ εἰς τὴν οἰκίαν τὴν διάδοχον. Ἔξω ὁ συνηθροισμένος λαὸς καὶ τὰ παιδιὰ τὴν ἐπευφήμησαν ἐνθουσιωδῶς, ἐκ παραθύρων δὲ τὴν ἔρραναν διὰ τῶν ἀνθέων ἀῶν προωρισμένων διὰ τὴν νύμφην. Αἱ φωναὶ ἐκίνησαν πρὸς τὴν ὁδὸν τὴν προσοχὴν τοῦ Πώπου

«Πάω ὄξω νὰ ἰδῶ τὴν νύμφη» εἶπεν· «ἔλα, κοπέλες, καὶ στὰ δικά σας».

Καὶ ἐχαιρέτισε τὴν Μάρθαν καὶ τοὺς φίλους της μὲ θερμὴν περιπαθῆ χειραψίαν, ἀφήσας πολλὰ χαιρετίσματα καὶ εὐχαριστίας διὰ τὴν κυρὰ παπαδιά.

Ἔξω τὸ θέαμα ἦτο ὡραῖον. Ἐτοποθετήθη εἰς μίαν γωνίαν τῆς Πλατείας, ὅπου εὗρε δύο του φίλους καὶ ἔβλεπε μετ' αὐτῶν Φανάρια κορεμασμένα στοιχηδὸν εἰς σχοινία ἔξω τοῦ Ναοῦ, ἐφώτιζαν διὰ τόξων φωτεινῶν τὸ πολυθόρυβον πλῆθος. Τὰ παράθυρα τῶν γύρω οἰκιῶν μεστὰ νεαρῶν κεφαλῶν, καὶ αἱ γωνίαι πλήρεις γυναικῶν περιέργων καὶ ἀνυπομόνων. Οἱ ἀγυιόπαιδες μετὰ τῶν ὁποίων εἶχε τόρα τὴν εὐκαρίαν νὰ συνενωθῇ καὶ ὁ φίλος μας Φωτεινὸς μ' ἔκτακτον εὐθυμίαν, ἐπιζήτουν τὴν ἐλαχίστην ἀφορμὴν διὰ νὰ ἐκχύνωνται εἰς κραυγὰς καὶ συριγμούς. Τὸ δὲ ὑψηλὸν κωδωνοστάσιον τῆς Παναγίας, ὄγκος χανόμενος εἰς τὸ σκότος, ἄνωθεν τῶν ἀποθαμβούντων φαναρίων, ἐξέχυνεν ἀφ' ὅλων του τῶν κωδώνων ἦχους ὑπέρ ποτε χαρμοσύνους κατὰ διαλείμματα συχνά.

Ἤσουνα μέσα ; ἠρώτων τὸν Πῶπον οἱ φίλοι του.«Γιὰ πὲς μας τα λοιπόν.

— Χμ ! ποῦ νὰ κάθουμε νὰ σᾶς τὰ λέω τόρα. Ὕστερα, νὰ μαζωχτοῦνε καὶ οἱ ἄλλοι. Θὰ σᾶς κάμω νὰ κάμετε γέλια ποῦ δὲν τὰ εἴδαιε ποτέ σας.

—Ἐγενήκανε παρατράγουδα μωρέ ;

— Οὔ, ὅσα θέλῃς ! . . .

— Ὁ Δεσπότης ἔκαμε τὸ στεφάνωμα ;

— Ἀμὴ πῶς ;

—Ἄ, τὰ φτειάσανε λοιπὸν μὲ τὸν Τοκαδέλο, ποῦ τσιγκριτήκανε λιγάκι, γιὰ τὴν δουλειὰ τοῦ Κοιμητηρίου ;

— Καθὼς φαίνεται.

— Ἡ Τοκαδέλαινα ἔφυγε ;

— Ναί. Εἶδες, μωρέ, κυρὰ που ἦτανε ἀπόψε ἡ Κίτη ;

— Πλάομα !»

Οὕτω συνωμίλουν διὰ μακρῶν φράσεων προσέχοντες εἰς τὸν κόσμον ἢ χάσκοντες εἰς τὰ παράθυρα. Εὕρισκαν ὅτι γενικῶς εὐμένεια εἰλικρινὴς περιεστοίχιζε τὸν τελεσθέντα γάμον. Ὅλος ἐκεῖνος ὁ κόσμος, τὸν ὁποῖον συνήθροισεν ἡ περιέργεια, ἤγειρε καὶ ὑπὸ ἀοσθήματός τινος, τὸ ὁποῖον οὐδέποτε εἶχε δοκιμάσει εἰς ἄλλου στεφανώματος πομπήν . . , Συνεπάθει πολὺ πρὸς τοὺς νεονύμφους. Ὅ, τι μετ' ἀγῶνα θριαβεύει, κατακτᾷ τὴν συμπάθειαν τῶν πολλῶν, προπάντων ὅταν εἶνε ἄνισος καὶ δύσκολος ἔρως. Ἔπειτα ἠγάπων τὸν νέον ἐκεῖνον, τὸν ἀπόγονον τῶν μεγάλων ἀφεντάδων, τὸν ὑψηλόν, τὸν ἀνοικτοπρόσωπον, ὁ ὁποῖος ἀνύψωνε σήμερον μέχρι τῆς περιωπῆς του μίαν κόρην τοῦ λαοῦ. Ἠγάπων τὴν νεάνιδα ἐκείνην, τὴν ἀνατραφεῖσαν ἐν

σκιᾷ καὶ τῇ ἐρημίᾳ τῆς συνοικίας, ὡς το ἴον ὑπὸ τὰ πράσινα φύλλα. Ὁ φθόνος κατὰ πολὺ μικρὰν δόσιν ἀνεμιγνύετο εἰς τὰ αἰσθήματα ταῦτα. Εἶχε πολὺ δίκαιον νὰ εἴπῃ ὁ Πῶπος Ἀράχτης πρὸς τοὺς φίλους του :

«Τὰ φόντα τοῦ γέρω Τοκαδέλου οηκωθήκανε σήμερα πολύ. Δὲν ξέρω σὲ ἄλλη ἐκλογὴ μὴν πάρῃ περισσότερους καὶ ἀπὸ τὸ Λομπάρδο».

Ἦτο ὅμως ἀλήθεια, ὅτι δὲν ἔπαιε διὰ τοῦτο ὁ δυσιυχής. Οὐδέποτε θὰ ἐθυσίαζε τον υἱόν του εἰς τὴν δημοτικότητα. Τὴν ἐθήρευεν, ἀλλ' ἕως ἐκεῖ . . . Ἐφαίνετο πολὺ φαιδρὸς σήμερον ὁ κόντες, ἀλλ' ἐπὶ τῆς μορφῆς του δὲν ἦτο δύσκολον νὰ διακρίνῃ κανεὶς μυστικήν τινα μελαγχολίαν, — τὸ μόνον νέφος.

Αὔρηνς ἐγένετο ἀνακίνησις ἁμαξῶν καὶ συγκίνησις διέδραμε τὸ πλῆθος :

«Ἡ νύφη ! ἡ Νύφη !»

Ἡ γαμήλιος συνοδεία ἐξῆλθε τοῦ ναοῦ καὶ ἐτοποθετήθη εἰς τὰς ἁμάξας. Ἐφάνη ὁ ἀραχνοΰφὴς μανδύας τῆς νύμφης, παρὰ τὸ μαῦρον φράκον τοῦ γαμβροῦ,.

Κυρίαι λευ: οφόροι μετ' ἀνδρῶν κατελάμβαναν τὰς ἄλλας ἁμάξας. Τὸ πλῆθος ἐθεᾶτο ἐν σιγῇ τὴν ἑτοιμασίαν. Ἀλλ' ἅμα ἡ ἅμαξα ἐκινήθη καὶ ἡ πομπὴ ἤρχισε νὰ ἐξελίσσεται διὰ τῆς Πλατείας. ἀφ' ὅλων τῶν λαρύγγων ἀνεδόθη ὀξεῖα καὶ ὁμόθυμος ἀναχορανγή :

«Ἔ, ἔ, ἔ, οὔρα ! νὰ ζήσετε !

— Ζήτω ὁ Τοκαδέλος ! Ζήτω ω ω ω !»

Τὴν συναυλίαν διέσπειραν οἱ συριγμοὶ οἱ διάτοροι τῶν ἀγυιοπαίδων, σημεῖα καὶ αὐτοὶ ἐπευφημίας, Ἀμέσως ἤστραψαν βεγγαλικὰ καὶ ἐπεριεστοίχισαν τὴν ἅμαξαν τῶν νεονύμφων, ἐκιχύσαντα λάμψεις ὀδοξρόους καὶ ὠχροκέρκους. Οἱ κώδωνες ἀντήχουν τόρα μανιωδῶς. Ἀπὸ τῶν παραθύρων ὅπου ὁ εἷς ἐοκυπτεν ἄνωθεν τοῦ ἄλλου, τοὺς ἔρραιναν μὲ ἄνθη καὶ κουφέτα. Ἀφ' ἑνὸς δὲ τῶν παραθύρων τῆς οἰκίας Στέφα, περίδακρυς ἡ γραῖα Νένε ἐκράτει ἕνα λύχνον καὶ ἔστελνε πρὸς τὴν νύμφην φιλήματα ἐπὶ τῶν ἀκρωτηριασμένων της δακτύλων. Τὴν εἶδεν ἡ Μαργαρίτα καὶ ἀπήντησεν ἐπανειλημμένος εἰς τὸν χαιρετισμόν της . . . Καὶ αἱ ἅμαξαι ἔτρεχαν ἡ μία κατόπι τῆς ἄλλης, καὶ ὁ λαὸς μαζί, εὐχόμενος, κραυγάζων, ἐπευφημῶν, μετ' αὔξοντος ἐνθουσιασμοῦ.

Διέσχισαν τὸν Ἄμμον καὶ εἰσῆλθαν εἰς τὴν Πλατεῖαν Ρούγαν. Παντοῦ ἡ ἰδία τοὺς περιέμενεν ὑποδοχή. Τούς ἔφεγγαν μὲ βεγγαλικὰ ἄφθονα, ἡ δὲ σειρὰ τῶν φανῶν τῶν ἀνηρτημένων ἐπὶ σχοινίων, εἰς τὰς σιοὰς τῆς Πλατείας Ρούγας, ἦτο ἀδιάκοπος. Ἀφ' ὅλων σχεδὸν τῶν παραθύρων, μέχρις οὗ ἡ πομπὴ ἔφθασεν εἰς τὸ ἀρχοντικὸν τοῦ Τοκαδέλου, τὰ ἄνθη, τὰ ῥύζια, τὰ κουφέτα, ἔπιπταν βροχή. Παντοῦ δὲ ὁ κόσμος ἔνθους, τοὺς ἐχαιρέτα διὰ κραυγῶν, ἐξερχομμένων ἀπὸ βάθος ψυχῆς :

— Ἔ, ἔ, ἔ. οὔρα ! Νὰ ζήσητε !

— Ζήτω ὁ Τακαδέλος ; Ζήτω ω ω ω !»

***

Ἦτο θρίαμβος τῆς Μαργαρίτας προπάντων αὐτός. Δὲν ἐώρταζε μόνον τὴν νίκην τῆς ἀγάπης της. Ἡ πορεία τὴν ὁποίαν ἠκολούθει τὸ νυμφικὸν της ἅρμα ἐρχόμενον ἐκ τῶν κάτω τῆς πόλεως πρὸς τὰ ἄνω , νὰ σταματήσῃ ἀπέναντι ἑνὸς οἰκοσήμου, ὅπου ἔμπαν ἀστέρες χρυσοῖ ἐπὶ κυανοῦ οὐρανοῦ, ἦτο πορεία συμβολική, ὁ δὲ αὔλαξ της ὁ φωτεινὸς τὴν περιέβαλλε διὰ νέας αἴγλης, ἡ ὁποία ἐμέθυε καὶ ἐξεμέθυωνε τὸν λαόν. Ἡ κόρη ἡ ὡραία, ἦτο ἓν ἔμβλημα τῆς εὐέλπιδος κοινωνικῆς ἀναζυμώσεως, ἡ ὁποία ἤρχιζε μὲ τὴν αὐγὴν τῶν νέων ἰδεῶν. Τὰ τείχη τῶν παλαιῶν προλήψεων κατερρίπτοντο, ἐπὶ τῶν πρώτων δὲ ἐρειπίων ἀνυψοῦσα τὴν σημαίαν, ἵστατο σήμερον, τέκνον τῆς προόδου, μία κόρη πυρρόθριξ καὶ μελανόφθαλμος, τῆς ὁποίας τὴν θέλησιν καὶ τὴν ἐπιμονὴν ἐμαρτύρει τὸ ἐλαφρῶς ἀνυψούμενον χεῖλος. Καὶ ὁ κόσμος τὴν ἐθαύμαζε καὶ τὴν ἐπευφήμει, τὴν ἐφώτιζε διὰ βεγγαλικῶν καὶ ἔρραινε δι' ἀνθέων . . .

ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΘΑΛΑΣΣΑΣ

Ἐγὼ εἶμαι ἡ θάλασσα ἡ πλατειά, ἡ ἀστέρευτη θάλασσα, ποῦ ἔχω νερὰ πειὸ πικρὰ κι' ἀπ' τὸ πικρότερο φαρμάκι κι' ἀπ' τὸ μέλι πειὸ γλυκά.

Γιὰ διὲς τὸ ρυάκι ποῦ πέρτει σταλαγματιά, σταλαγματιὰ ἀπ' τὴν καρδιὰ τοῦ βράχου· ἔτσι κι' ἐμένα τὰ νερά μου κυλίσθηκαν σταλαγματιά, σταλαγματιὰ ἀπ' τὴν καρδιὰ τοῦ κόσμου ὅλου.

Ὁ πρῶτος ἄνθρωπος μὲ γέννησε ὅταν παράδερνε ἐπάνω στὸ πτῶμα τοῦ σκοτωμένου παιδιοῦ του. Κι' ἀπὸ τότε ὅλοι ὅσοι πέρασαν ἐπάνω στὴ γῆ πρόσθεσαν κι' ἐκεῖνοι ἀπὸ μιὰ σταλαγματιὰ στὰ μαῦρα νερά μου. Καὶ τὸ κῦμά μου φουσκώνει, φουσκώνει, ἁπλώνετ' ὁλοένα, ὡς νὰ ἔλθῃ μιὰ μέρα ποῦ θὰ πλημμυρήσῃ καὶ θὰ σᾶς πνίξῃ ὅλους δύστυχοι πτωχοί.

Ἐγὼ εἶμαι ἡ θάλασσα ἡ πλατειά, ἡ ἀστέρευτη θάλασσα ! Στὰ θολὰ νερά μου κυλῶ καὶ τῆς οὐρανιας ὀρσιᾶς τὸ διαμάντι, καὶ τῆς κακίας τό βόρβορο, καὶ τῆς ἀπελπισίας τὸν σπαραγμό, καὶ τῆς ἔχιδνας τὸ φαρμάκι καὶ τοῦ κροκοδείλου τὰ δάκρυα.

Τὸ ρεῦμά μου κυλᾷ αἰώνια τὴ μυλόπετρα, ποῦ ἀλέθει τὶς ζωὲς τῶν ἀνθρώπων.

Ἐγὼ εἶμαι ἡ θάλασσα ἡ πλατειά, ἡ ἀστέρευτη θάλασσα·

Βόσπορος.

Ὑπατία,

ΧΑΔΙΑ ΚΑΙ ΦΟΒΕΡΕΣ

I

Ἀντίκρυ τὸ παράθυρο τὸ παραθύρι της
μὲ τ' ἄλυκα γαρούφαλα καὶ τὰ βασιλικά·
Μὰ ὅταν γυρνάω καὶ βλέπω κλεφτᾶτα, βιαστικά,
τὸ βλέμμα βλέπω τ' ἄγριο τοῦ ἔρμου τοῦ κύρη της.

II

Κ' ἐψὲς σὲ τῶπα, ρὲ Μαριώ, στὸ ξαναλέω καὶ τώρα
μᾶσε τὰ λόγια σου.
Γιατί ρημάδια, ἂν φουρκιστῶ, στὰ κάνω αὐτὴ τὴν ὥρα
τ' **ἀνώγια** καὶ **κατώγια** σου!

Κίο

Χαρικλῆς.

Ὁ ἄνθρωπος ὁ ἔχων ἀξίαν εἶναι μετριόφρων ὡς ὁ ὥριμος στάχυς ὁ κλίνων ὑπὸ τὸ βάρος τῶν σπόρων. Ὁ οἰηματίας εἶναι εὐθυτενὴς ὡς στάχυς κενός.

Τὰ ἔργα μου ἄτινα τόσον ἐπηνέθησαν ἦσαν τέκνα τῆς μονώσεως.

Γκαΐτε

Ἑκάστη ἡμέρα εἶναι μιὰ μικρὰ ζωή.

Λουμπὼκ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΤΟΥ Α'. ΤΟΜΟΥ ΤΟΥ "ΕΠΙΚΑΙΡΟΥ„.

Α.

Γιασασὶν Ὀνλούκ. *φύλ. 2ον—* ***Γράμμα τοῦ Σεβδαλῆ,*** *φυλ. 3ον*

Α. ΑΚΡΟΘΑΛΑΣΣΙΤΗΣ.

Ἔρημος, *φύλ. 12ον—* ***Ὁ θάνατος τῶν ἴων*** *φύλ. 13ον—* ***Πρωτομαγιά,*** *φύλ. 17ον—* ***Νικόλαος Ἀλεκτορίδης,*** *φύλ. 28ον.*

Α. ΑΣΤΕΡΙΟΥ.

Τὸ Φερίκιοϊ ἀνέκαθεν ἑλληνικόν, *φύλ. 12ον—* ***Ἐπιτύμβιοι ἐπιγραφαὶ Βαλουκλῆ,*** *φύλ. 14ον—* ***Παλαιὸς ἑλληνικὸς συνοικισμὸς ἐν Μεγαλορρεύματι,*** *φύλ. 15ον—* ***Ἀνὰ τὰ χερσαῖα τείχη,*** *φύλ. 17ον, 18ον, καὶ 19ον—* ***Ἡ ἀνοικτὴ Κερκόπορτα, καὶ ὁ Φράγκος ἀρχιφύλαξ της,*** *φύλ. 20ον—* ***Ἀνὰ τὰ τείχη τῆς πόλεως*** *φύλ. 32ον.*

Α. Γ.

Δημήτριος Βικέλας, *φύλ. 6ον—* ***Ἡ ἑσπερὶς τοῦ Κοκκίνη,*** *φύλ. 9ον—* ***Ἡ Νίτσα,*** *δρᾶμα ὑπὸ Ζ. Φυτίλη, φυλ. 18ον.—* ***Στὴν Ὀξώπορτα,*** *ὑπὸ Θ. Ταγκοπούλου, φύλ. 27ον.—* ***Τὰ ἀνάλεκτα,*** *ὑπὸ Γ. Ἀποστολίδου, φύλ.30όν.—* ***Ἀγριολούλουδα,*** *ὑπὸ Νίκου Σαντοριναίου, φύλ. 32ον.*

Α. ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ.

Πίστευε καὶ μὴ ἐρεύνα, *φύλ. 7ον—* ***Ἡ Καλομοίρα,*** *φύλ. 11ον.*

ΑΓΙΟΡΙΤΗΣ.

Τὸ σάββατο δὲν θἄμαι πιά, *φύλ. 30ον.*

Α. Ε.

Μάνα καὶ Κόρη, *φύλ. 1ον—* ***Σὲ μαθήτρια,*** *φύλ.8.*

ΑΛΕΚΟΣ ΓΑΛΑΝΟΣ.

Εἰς τὸν Μέγκουλα, *φύλ. 18ον.*

ΑΛΦΡΕΔΟΥ ΚΑΠΟΥΣ.

Τὰ ψιλά, *(μετάφ. Κ)ξᾶς) φιλ. 13ον.*

ΑΝΤΙΞΟΟΣ.

Χρονογραφήματα, *φύλλα 8ον 9ον—* ***Διατὶ οἱ Γάλλοι κατέλαβον τὴν Ἀλγερίαν,*** *φύλ. 10ον—* ***Μία ἐπιστολὴ τοῦ κ. Πάλλη,*** *φύλ. 22ον.*

Α. ΠΟΥΣΣΚΗΝ.

Ἡ πιστολιά, *φύλ. 29ον καὶ 30ον (μετάφ. Ν. Καστρινοῦ).*

ΑΡΓ. ΚΟΡΑΚΑΣ.

Τὸ ὄνειρο, *φύλ. 16ον —* ***Ἡ Νούσα,*** *φύλ. 18ον—* ***Στιγμὲς τρέλλας,*** *φύλ. 20ον—* ***Τὸ βιολί,*** *φύλ. 22ον—* ***Τὸ ψυχοπαίδι,*** *φύλ. 24ον—* ***Ἀργύρη . . . κτλ.*** *φύλ. 25ον —* ***Στὴ βάρκα*** *φύλ. 26ον —* ***Ἡ κοπέλα μὲ τὶς μαργαρίτες,*** *φύλ. 30ον—* ***Παράπονα,*** *φύλ. 31ον.*

ΑΡΟΚΟΥΡ

(Μετάφρ. Ν Ἀμουργιανοῦ), *φύλ. 24ον.*

ΑΡΤΑΣ.

Ἡμερολόγιον ποιητοῦ, *φύλ. 3ον*

ΑΣΤΡΑΠΗ.

Ὁ πολιτισμός μας, *φύλ. 6ον*

ΒΑΡΒΑΡΑ ΚΑΚΤΑΝΟΥ.

Ποῦ ἔγκειται ἡ εὐτυχία, *φύλ. 17ον.*

Β. Η. ΗΛΙΑΔΗΣ.

Σ' ἕνα λουλούδι, *φύλ. 26*—**Τὸ φάνταγμα**, *φύλ. 32ον.*

ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΙΖΥΗΝΟΥ.

Τὸ ἁμάρτημα τῆς μητρός μου, *φύλλα 4ον, 5ον, 6ον, 7ον καὶ 8ον.*

ΓΕΩΡ. ΕΣΠΑΡΜΠΕΣ.

Ὁ Γέρω-σαλπικτής, *(μεταφ. Πέτρου Νεβάδα), φύλ. 21ον.*

ΓΚΥ ΔΕ ΜΩΠΑΣΣΑΝ.

Ἡ νεκρά, *φύλ. 9ον*—**Ὁ ἄνθρωπος τῶν γραμμάτων** *(μετάφ. Λ. Γεωργίτση). φύλ. 28ον*—**Τὰ κοσμήματα**, *(μετάφ. τοῦ αὐτοῦ) 32ον καὶ 33ον.*

Γ. ΜΑΝΟΥΣΟΣ

Τὸ Νέον Πνεῦμα καὶ ὁ ἐν Ἀθήναις ἀνταποκριτής του, *φύλ. 4ον.*

ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ.

Μαργαρίτα Στέφα, *φύλλα 10ον, 11ον, 12ον, 13ον, 14ον, 15ον, 16ον, 17ον, 18ον, 19ον, 20ον, 21ον, 22ον, 23ον, 24ον, 25ον, 26ον, 27ον, 28ον, 29ον, 30ον, 31ον, 32ον καὶ 33ον.*

ΔΟΝΑΤΟΣ ΣΤΕΡΝΑΡΑΣ.

Ὁ πόνος τῶν ξενιτευμένων, *φύλ. 13ον.*

ΔΑΦΝΙΣ

Σὰν σκόνη, *φύλ. 17ον.*

Δς.

Ἀπαραίτητα δῶρα, *φύλ. 8ον*

Διδος Δ. Ε.

Συμβουλαὶ διὰ κορίτσια *φύλλα 4ον, 5ον, 7ον, 9ον.*

Δ. ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΙΔΗΣ.

Ἡ χεραφέτησις, *φύλ. 8ον*—**Ψυχολογικὴ κατάστασις**, *φύλ. 9ον* — **Ἓν βλέμμα εἰς τὸ παρελθόν**, *φύλ. 10ον*—**Ἀπίστευτον**, *φύλ. 12ον*—**Κοινωνιολογικά**, *φύλ. 28ον.*

Δ. Π. ΦΩΤΕΙΝΟΣ

Τὸ πολιτικόν μας ἄρθρον, Στίχοι ἀρχαῖοι *φύλ. 1ον 2ον 3ον 4ον καὶ 5ον*—**Μπαλλάδες**, *φύλ. 19ον*—**Συναξάρι**, *φύλ. 22ον* — **Πυγμαλίων**, *φύλ. 23ον*—**Ἀθηνᾶ**, *φύλ. 31ον.*

ΕΔΓΑΡ ΠΟΕ.

Ὁ Κόρακας, *(μετάφ. Ὁ. Μπεκέ), φύλ. 15ον.*

ΕΔΕΝΗ ΒΑΚΑΡΕΣΚΟ.

Ἡ δάκρυνη τραχηλιὰ *(μετάφ. Ὑπατίας Ἀδαμαντιάδου).*

ΕΜΠΕΔΟΚΛΗΣ.

Ποῖος ὁ καλήτερος διηγηματογράφος μας, *φύλ. 12ον.*

Ε. ΧΑΙΝΕ.

Τραγούδι *(μετάφρασις Ἀγ. Βλάχου).*

ΖΑΝ ΡΑΜΩ.

Ἡ Ξανθιὰ ἡ Ζουλιμέ, *φύλ. 29ον μετάφ. Ν. Ἀμουργιανοῦ).*

Ζ. ΦΥΤΙΛΗ.

Ἡ Νίτσα, *φύλ. 16ον.*

ΗΛΙΑΣ ΜΑΡΟΥΣΗΣ.

Ὁ καταδιωκόμενος, *φύλ. 1ον.*

ΗΡ. ΠΙΝΤΖΑΣ

Ἀτυχέστερος τοῦ Ἀδώνιδος *φύλ. 4ον*—**Ἀριθ-**

μητικὴ τοῦ χοροῦ, *φύλ. 9ον*—**Ἡ θεία μου,** *φύλ. 10ον*—**Οἱ Ἑλληνοπούλες τοῦ Μακροχωρίου,** *φύλ. 11ον*—**Ἡ Πεταλούδα,** *φύλ. 12ον*—**Τετέλεσται,** *φύλ. 17ον*—**Πλατωνικός,** *φύλλα 18ον, 19ον, 20ον, 21ον, 22ον, 23ον, καὶ 24ον*—**Περὶ ὀρέξεως ὁ λόγος,** *φύλ. 26ον* **Μονοκοντιλές,** *φύλ. 29ον.*

ΙΑΣΩΝ ΑΣΑΝΗΣ.

Ἰωάννης Ἀσὰν ὁ Ρωμαιοκτόνος, *φύλ. 6ον* — **Παράδοξα φαινόμενα,** *φύλ. 7ον* — **Ἡ καταβόθρα τοῦ Ἀργοστολίου,** *φύλ. 8ον*—**Ἡ ἄβυθος ἢ Ἄκωλη,** *φύλ. 9ον*—**Ἀνέκδοτα Διονυσίου Σολωμοῦ** *φύλ. 10ον καὶ 11ον*

Ι. ΑΣΠΡΙΩΤΗΣ.

Τὸ ὕδωρ καὶ τὸ λουτρὸν ἐν τῇ ἀρχαιότητι, *φύλ. 21ον* — **Ὁ Groiset περὶ τῆς ἀρχαίας ἑλληνικῆς φιλολογίας,** *φύλ, 23ον.*

Ἰ. ΒΕΡΓΑ.

(Μετάφρασις ἐκ τοῦ Ἰταλικοῦ ὑπὸ Ποριώτη). **Τὸ κυνήγι τοῦ λύκου,** *φύλ. 5ον, καὶ 6ον.*

ΙΟΥΛΙΟΥ ΚΛΑΡΕΤΗ.

Ἔδγαρ Πόε *(μεταφ. Λ. Γεωργίτση) φύλ. 26ον.*

ΙΩΑΚΕΙΜ ΒΑΛΑΒΑΝΗ.

Ἡ τῆς μικρᾶς Ἀσίας συμβολὴ εἰς τὴν καθόλου ἑλληνικὴν δόξαν, *φύλ. 29ον, 30ον καὶ 31ον.*

Ιω. ΒΑΡΒΟΥΧΗΣ.

Ὁ Μπελαλῆς, *φύλ. 1ον.*

ΚΑΡΟΛΟΣ ΒΩΔΕΛΑΙΡ.

Ἄντρας καὶ θάλασσα *(μετάφρ. Ν. Ἀμουργιανοῦ). φύλ. 18ον.*

Κ. ΜΠΕΛΛΑΣ.

Τρελλοὶ στίχοι, *φύλ. 10ον*—**Στὸν ἀξιωματικὸ τῆς Αὐτ. Φρουρᾶς Ρωμύλο Σπαθάρη,** *φύλ. 20ον*—**Δημήτριος Μοστρᾶτος,** *φύλ. 22ον*—**Ἄφθαστοι πόθοι,** *φύλ. 25ον*—**Στὴ μουσική,** *φύλ. 32ον.*

ΚΩΣΤΗΣ ΠΑΛΑΜΑΣ.

Ἴαμβοι καὶ ἀνάπαιστοι, *φύλ. 14ον.*

Λ. ΓΕΩΡΓΙΣΤΗ.

Δίδυμα τέρατα, *φύλ. 23*— **Ἀερολογήματα,** *φύλ. 24* **Σκηνὴ ἀπὸ τὴν ἐποχὴν τῶν σεισμῶν,** *(μετάφ. ἀπὸ τοῦ γερμανικοῦ, ὑπὸ Γ. Καρατζᾶ). φύλ. 25ον.*

Λ. ΕΡΗΜΙΤΗΣ.

Κάποια νύχτα, *φύλ. 30ον*—**Στῆς ἀγάπης μου τὸν τάφο** *φύλ. 32ον.*

ΛΕΩΝ ΑΣΤΡΕΑΣ.

Πόσο γρήγορα περνᾶ ἡ ὥρα, *φύλ. 13ον*—**Τρελλὴ ἀπ' ἀγάπη,** *φύλ. 17ον*—**Πατέρας καὶ γυιός,** *φύλ. 28ον.*

ΛΕΩΝ ΛΥΜΠΟΥΣΑΚΗΣ.

Οἱ ἁλυσσίδες, *φύλ. 12ον.*

ΛΟΥΔΟΒΙΚΟΣ ΟΥΛΑΝΔ. *(μετάφρασις)*

Τρεῖς κόρες, *φύλ. 7ον*—**Τὸ ὄνειρον,** *φύλ. 9ον.*

Μ.

Ὁ Γογόλ. *φύλ. 18ον.* — **Κάρολος Σβίμπορν.** *φύλ. 19ον.*

Ν. ΑΜΟΥΡΓΙΑΝΟΣ

Ὑποβολή, *φύλ. 5ον* — **Παλιὰ καὶ Καινούρια,** *(Πρόλογος, τὸ βιβλίο, ἐπίλογος). φύλ. 6ον*—**Βλαστήμια,** *φύλ. 8ον*—**Οἱ λαμπάδες τοῦ Γάμου,** *φύλ. 9ον* —**Αἰώνιο ξαναγέννημα,** *φύλ. 10ον*—**Ὁ κοπζάρος, ὁ Ἐπιτάφιος,** *φύλ. 11ον*—**Ἡ λαλιὰ τοῦ πετεινοῦ,** *φύλ. 12ον* — **Γαζτζῆ γιαγτζῆ,** *φύλ. 19ον*—**Κύκνειο ᾄσμα,** *20ον*— ; *φύλ. 25ον*—**Τὰ ἀνώνυμα,** *φύλ. 27ον.*

Ν. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ.

Στίχοι ἐν Φρενοκομείῳ, *φύλ. 8ον*—**Ἡ ἑορτὴ τῶν ἀνθέων,** *φύλ. 16ον.*

Ν. Μ. *(μετάφρασις)*

Μεταξὺ συνοίκων, *φύλ. 5ον.*

ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΟΓΟΛ.

Ὁ Μανδύας, *φύλλα 20ον, 21ον, 22ον, 23ον, 24ον καὶ 25ον.*

Ν. ΜΠΕΛΛΑΣ.

Περὶ σοσιαλισμοῦ ὑπὸ χριστιανικὴν ἔποψιν, *φύλλα 13ον, 14ον, 15ον, καὶ 16ον.*

ΝΤΕΡΕΜΠΕΗ.

Ἐπιστολὴ τοῦ προέδρου τοῦ Συλλαλητηρίου τῶν σκύλων πρὸς τὸν Ὁμηρικόν, *φύλ. 6ον.*

ΝΥΜΦΑΙΑ.

Ὁ καθρέπτης, *φύλ. 30ον.*

Ν. ΧΑΡΗΣ.

Διὰ τὴν χειραφέτησιν παρακαλῶ... *φύλ. 12ον* —***Τρελλὰ φύλλα. Γιατί;..*** *φύλ. 20ον*—***Σκαίτιγκ,*** *φύλ. 26ον.*

ΞΕΡΟΦΥΛΛΟΣ.

Ἔξοχον ἡ ἀντίθεσις, *φύλ. 2ον*—***Ὁ λογαριασμὸς τοῦ παντοπώλου,*** *φυλ. 7ον*—***Νεκρὸς ζῶν,*** *φύλ. 9ον* —***Ἡ πρόσκλησις*** *φύλ. 10ον καὶ 11ον*—***Τὰ Ἡλύσια τῶν Παρισίων,*** *φύλ. 25ον.*

ΟΜΗΡΙΚΟΣ.

Αἱ Δυνάμεις, *φύλ. 1ον* —***Μιμηθῶμεν τοὺς Ἰνδούς,*** *φύλ. 2ον*—***Τὸ Συλλαλητήριον τῶν σκύλων,*** *φύλ. 3ον 4ον καὶ 5ον*—***Χρονογραφία,*** *φύλ. 10ον*—***Χρονογράφημα,*** *φύλ. 12ον.*

ΟΜΗΡΟΣ ΜΠΕΚΕΣ

Μπακάλης ποιητής, *φύλ. 3ον*—***Ἡ Πεντάμορφη,*** *φύλ. 12ον*—***Ἀδυναμία*** *φυλ. 21ον*—***Τὸ τραγούδι ἑνὸς τρελλοῦ,*** *φύλ. 27ον*

ΠΕΤΡΟΣ ΝΕΒΑΔΑΣ.

Ἡ ψυχὴ τοῦ Μαρμάρου, *φύλ. 19ον*—***Ἀπὸ τῆς ζωῆς τὸ ὄνειρον,*** *φύλ. 27ον.*

ΠΙΕΡ ΛΟΤΗ.

Εἰς τὸ μνῆμά της *(μετάφ. Λ. Γεωργίτση), φύλ. 31ον.*

ΡΑΜΔΙΟΣ.

Ὁ πρόλογος ἑνὸς ἀνεκδότου βιβλίου, *φύλ. 28ον* —***Τὸ μπαστούνι,*** *φύλ. 31ον.*

Ρ. ΛΑΚΩΣΣΑΔ.

Ρεμβασμοί, *(μετάφ. Ὑπατίας) φύλ. 20ον.*

ΤΣΕΧΩΒ.

Τὸ παράσημον, *(μετάφ. Ἀγαθ. Κωνσταντινίδου) φύλ. 8ον.*

ΤΥΜΦΡΗΣΤΟΣ.

Ἡ Νίκη, *φύλ. 14ον* — ***Χαῖρε!*** *φύλ. 15ον* — ***Ἡ ἐξομολόγησις,*** *φύλ. 16ον*—***Ἀλησμόνητα,*** *φύλ. 20ον* ***Οἱ νεράϊδες,*** *φύλ. 23ον*—***Ὁ φονιᾶς,*** *φύλ. 25ον, 26ον καὶ 27ον.*

ΥΠΑΤΙΑ

Ἕνας Ἄγγλος ποιητής, *φύλ. 16ον*—***Ἐκεῖ...*** *φύλ. 24ον*—***Μόνος*** *φύλ. 25*—***Ρόδα*** *φύλ. 26ον*—***Ἡ ψυχὴ τῶν πραγμάτων,*** *φύλ. 31ον.* — ***Τὸ τραγούδι τῆς θάλασσας,*** *φύλ. 33ον.*

ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΥ ΚΟΠΠΕ.

Γιὰ πάντα, *(μετάφ. Ν. Ἀμουργιανοῦ) φύλ. 26ον* —***Ἕνα σταυρό,*** *φύλ. 27 (μετάφ. Λ. Γεωργίτση).*

ΦΡΑΓΚΙΣΚΟΣ ΣΑΡΣΑΙ.

Ὁ ὅρκος τοῦ νεροῦ, *φύλ. 17ον (μεταφρ. Ε. Σ.).*

ΦΩΡΙΕΛ

Ἄγνωστος ἥρως *(μετάφ. Ἰ. Λαμπρίδου) φύλ. 9ον.*

ΦΩΤΙΟΣ ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ.

Ἡ χήρα τοῦ ναύτη, *φύλ. 4ον*—***Ὁ Γέρω Πάρις,*** *φυλ. 8ον*—***Ἡ στρίγλα.*** *φύλ. 13ον*—***Ἀγάπης θῦμα,*** *φύλ. 15ον* — ***Ροδοθάνατος,*** *φύλ. 21ον*—***Σύννεφα,*** *φύλ. 22ον*—***Σκόρπια φύλλα,*** *φύλ. 23ον.*

ΧΑΙΡΕΦΩΝ.

Ἕλληνες ἢ Graeculi, *φύλ. 2ον.*

ΧΑΡΙΚΛΗΣ.

Ὁ Ραββί, *φύλ. 11ον*— ***Στῆς καρυδιᾶς τὸν ἴσκιο,*** *φύλ. 29ον, 31ον καὶ 33ον.*—***Παράξενο γέλοιο,*** *φύλ. 32ον.*—***Χάδια καὶ φοβέρες,*** *φύλ. 33ον.*

ΓΝΩΜΙΚΑ

Εἶναι καλύτερον νὰ ἔχῃ ἀγαπήσῃ κανεὶς καὶ χάσει παρὰ νὰ μὴ ἔχῃ ἀγαπήσει ποτέ του *Τέννυσον.*

Τὸ διοικεῖν ἐστι προβλέπειν. Leon Lag.

Οἱ περισσότεροι ἐξ ἡμῶν δυνάμεθα κατὰ βούλησιν νὰ κατοτήσωμεν τὸν κόσμον τοῦτον ἀνάκτορον ἢ εἰρκτήν.
Τζὼν Λουμπώκ.

Ἡ ζωὴ εἶναι μία μάχη στῆθος πρὸς στῆθος μεταξὺ τῶν καλῶν καὶ τῶν κακῶν.

Εἰς ἓν ἔθνος ἀθάνατον, οὐδὲν ἔχει μεγαλυτέραν σημασίαν ἢ αἱ ἀθάνατοι ἀρχαί. *Δουδ. Κοσσούθ.*

Αἱ ὑψηλαὶ ἰδέαι πρέπει νὰ προηγοῦνται τῶν μεγάλων πράξεων.
Μετζίνι.

Δὲν δύναμαι νὰ κατασκευάσω ἕνα σοννέτο, δύναμαι ὅμως νὰ κατασκευάσω μίαν Ἰταλίαν. *Καβούρ.*

Κάθε ἄνθρωπος δύναται νὰ στραφῇ ὅσον θέλῃ καὶ νὰ ἀναλάβῃ ὅτι δήποτε. Πάντοτε ὅμως θὰ ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν ὁδὸν εἰς τὴν ὁποίαν ἡ φύσις τὸν προώρισεν. *Γκαῖτε.*

Ἡ ζωὴ εἶναι στιγμιαία ἀπέναντι τῆς αἰωνιότητος, ἀλλ' ἡ στιγμὴ αὕτη ἐξαρκεῖ πρὸς ἐπιχείρησιν αἰωνίων πράξεων.

ΟΛΙΓΟΣΤΙΧΑ

Τὸ παρὸν λοιπὸν φύλλον μας εἶναι τὸ τελευταῖον φύλλον τοῦ «Ἐπικαίρου». Τὸ ἑπόμενον φύλλον θὰ φέρῃ τὸν τίτλον «Χρονικά». Πιστεύομεν ὅτι τὸ φιλόμουσον δημόσιον θὰ δείξῃ τὴν αὐτὴν προθυμίαν, ποῦ ἔδειξεν εἰς τὸν «Ἐπίκαιρον» ὑποστηρίζον τὰ «Χρονικά».

— Εἰμπορεῖ ὅμως, δὲν εἶναι βέβαιον, νὰ καθυστερήσωμεν κατὰ ἓν φύλλον, ἕνεκα τῶν διατυπώσεων περὶ τὴν λῆψιν τῆς κυβερνητικῆς Ἀδείας. Τοῦτο πιστεύομεν θὰ μᾶς τὸ συγχωρήσουν οἱ ἀξιότιμοι φίλοι μας, καθ' ὅσον διὰ τῶν «Χρονικῶν», ὡς διατυπώνομεν εἰς τὸ πρόγραμμα αὐτῶν, σκοπεύομεν νὰ τοῖς παρέξωμεν πλουσιωτάτην καὶ ἐκλεκτὴν φιλολογικὴν ὕλην. Τὸ ἐπαναλέγομεν ὅμως ὅτι τοῦτο θὰ γίνῃ ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν δὲν μᾶς δοθῇ ἐγκαίρως ἡ σχετικὴ ἄδεια.

— Μεταξὺ τοῦ «Ταχυδρόμου» τοῦ κ. Μαυαρίτου καὶ τοῦ «Ἀνατολικοῦ Ταχυδρόμου» τοῦ κ. Βέλλη συνάπτεται τρομερὰ καὶ αἱμοχαρὴς μάχη περί . . . περί τινος ; Μερικὲς κακὲς γλῶσσες λέγουν—ἄχ ! αὐταὶ αἱ κακαὶ γλῶσσαι—ὅτι ὁ νεοφανὴς «Ἀν. Ταχυδρόμος» προσπαθεῖ διὰ τοῦ πολέμου τούτου νὰ προσελκύσῃ τὴν προσοχὴν τοῦ δημοσίου καὶ ἔτσι νὰ κάμῃ τὴν δουλίτσα του. Ἡμεῖς δὲν τὸ πιστεύομεν, ἀλλὰ δικαιολογοῦμεν ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι ἐπανέλαβαν πολλάκις : Τί μᾶς μέλει ἐμᾶς, εἴμεθα μήπως ἐμεῖς ὑποχρεωμένοι νὰ διαβάζωμεν τοῦ ἑνὸς καὶ τοῦ ἄλλου τὰ ἰδιωτικά ;

— Αἱ γυναῖκες προπαρασκευάζουν σταυροφορίαν ἐναντίον τῶν ἀνδρῶν. Ἄ ! αὐτοὶ οἱ ἄνδρες, τὸ ἄσχημον καὶ τραχὺ φύλον, δὲν ὑποφέρεται πλέον. Ἀφοῦ ἔχουν ὅλα ἰδικά των — ὦ δυστυχεῖς, τί λέτε ; — καταλαμβάνουν καὶ τὰς θέσεις ὅλας τῶν κεντρικῶν καφενείων, ζυθοπωλείων, καὶ ζαχαροπλαστείων, καὶ δὲν τὰς ἀφίνουν οὔτε μίαν καρέκλα κενήν. Ὅλα εἶνε ἀνυπόφορα, ἀλλὰ αὐτὸ περισσότερον ἀπ' ὅλα. Ἐσκέφθησαν λοιπὸν αἱ ὡραῖαί μας. — τοῦτο τὸ μεταδίδομεν μετὰ τῆς μεγαλητέρας ἐπιφυλάξεως — ἐὰν δὲν διορθωθῇ τὸ πρᾶγμα νὰ ἀποκλείουν τοὺς ἄνδρας ἀπὸ τοῦ νὰ συχνάζουν εἰς τὰ ζυθοπωλεῖα. Καὶ ὅταν μετὰ δέους καὶ ταπεινῶς ἠρωτήσαμεν τὴν δίδουσαν ἡμᾶς τὴν πληροφορίαν ταύτην, καὶ πῶς θὰ κατορθωθῇ τοῦτο ; Μᾶς ἀπήντησε : Θὰ συναχθῶμεν χιλιάδες καὶ θὰ μεταβαίνωμεν ἀπὸ τὸ μεσημέρι νὰ καταλαμβάνωμεν τὰς θέσεις ὅλας τῶν κεντρικωτέρων ζυθοπωλείων, καὶ θὰ τὰς καταλαμβάνωμεν μὲ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ μὴ μείνῃ καμμία διὰ τοὺς ἄνδρας. Καὶ ἡ ὡραία, ἥτις μᾶς ἔλεγε ταῦτα ὡμίλει τόσον σταθερῶς, ὥστε ἐπιστεύσαμεν ὅτι τοιοῦτόν τι εἶνε δυνατὸν νὰ συμβῇ, ἀλλ' ἀμέσως — ὅταν βέβαια εὑρέθημεν μόνοι — ὑψώσαμεν τοὺς ὤμους καὶ ὑπευθυρίσαμεν, ἀδύνατον. Τὸ ἀνδρικὸν φύλον δὲν διατρέχει τὸν κίνδυνον νὰ ἀποκλεισθῇ ἀπὸ τὸ ἀξαμιτζιλίκι του καὶ ἀπὸ τὸ ποζάρισμα εἰς τὰς διαφόρους βιτρίνας τῶν ζαχαροπλαστείων καὶ ὁ λόγος ἁπλούστατος : ἀφοῦ δύο γυναῖκες δὲν δύνανται —κατὰ τὴν παράδοσιν— νὰ συνεννοηθοῦν, πῶς εἶνε δυνατὸν νὰ συνεννοηθοῦν χιλιάδες ὅλαι. Καὶ ἀπήλθομεν ἥσυχοι ὅτι καὶ οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ ὡραίου φύλου θὰ μείνουν ἥσυχοι. Καὶ ὅμως τὰ ἀνωτέρω, τὰ ὁποῖα ἐγένοντο γνωστὰ εἰς ἕνα μικρὸν κύκλον, κατεθορύβησαν μερικούς, οἱ ὁποῖοι ἠμποροῦν νὰ ζήσουν ἐὰν τοὺς πάρετε τὴν ψυχήν, ἀλλὰ ἐὰν τοὺς ἀποκλείσετε ἀπὸ τὴν εἰς τὰς βιτρίνας σωματικὴν ἔκθεσιν, τοῦτο εἶναι ἀδύνατον. Καὶ διὰ αὐτὸ ἔλαβον τὰ μέτρα των. Θέτουν αἰτοὶ εἰς ἐνέργειαν τὴν σύλληψιν τῶν γυναικῶν.

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κον **Χ. Κίον** *— Εἰς τὸ ἑξῆς θὰ σᾶς ἔρχωνται τακτικά. Οἱ ἐγγραφέντες συνδρομηταὶ διὰ τὸ ζήτημα ποῦ λέγετε ἔχουν πολὺ δίκαιον, διότι πολλὲς φορὲς τὴν ἔπαθον. Ἡμεῖς ὅμως ἱδρύσαμεν τὸ περιοδικόν μας ὄχι ἐπὶ τῆς ἄμμου, ἀλλὰ ἐπὶ στερεᾶς γῆς, ὥστε δύνασθε ὑπ' εὐθύνην μας νὰ τοὺς πείσητε ὅτι δὲν ὑπάρχει κανένας φόβος νὰ πάθῃ τὴν τύχην τῶν ἄλλων περιοδικῶν. Θὰ μᾶς ὑποχρεώσετε ἐὰν κατωρθώσητε νὰ εἰσπράξητε τὰς συνδρομάς, ἄλλως τε εἴσθε εἰς θέσιν νὰ γνωρίζητε πόσων κόπων καὶ πόσων δαπανῶν ἔχει ἀνάγκην ἕνα φύλλον ὅπως ἐκδίδεται τακτικῶς. Ἐλάβομεν τὸ σταλέν, τὸ ὁποῖον δημοσιεύεται εἰς τὸ παρόν. Πολλοὶ ἀρέσουν τὸ ὡραῖόν σας γράψιμον καὶ σᾶς συγχαίρουν δι ἡμῶν Ὡς διὰ τὸν Ἑρμήτην, νομίζομεν ὅτι εἰς ἄλλο φύλλον μας ἐξεφράσαμεν τὴν ὑπόνοιαν ὅτι εἶναι κάποιος πολὺ ἀγαπητός μας φίλος. Μήπως ἠπατήθημεν ; Τὸ εὐχόμεθα. Ἔτσι θὰ ἔχωμεν δύο λογίους πλήρεις μέλλοντος εἰς τὴν μικρὰν σας κωμόπολιν. Καθὼς θὰ μάθητε διὰ τοῦ παρόντος φύλλου, ὁ τίτλος τοῦ «Ἐπικαίρου» μετετράπη εἰς «Χρονικά». Ἀναγνώσατε τὸ πρόγραμμα τῶν «Χρονικῶν».*

Κον **Π. Ν. Πρίγκηπον.** *— Ὡς διὰ τὴν* **Πιστολιὰ** *τοῦ Πούσκην, ποῦ ἐδημοσιεύσαμεν εἰς τὸν «Ἐπίκαιρον,» δὲν γνωρίζομεν τί νὰ ὑποθέσωμεν. Καὶ ὅμως τὰ πράγματα μᾶς λέγουν ὅτι ἔχετε ἄδικον. Ἀλλὰ πῶς συνέπεσεν ὁ Ἀλέξανδρος Δουμᾶς νὰ γράψῃ τὸ ἴδιον διήγημα, μὲ τὰ ἴδια ὀνόματα καὶ τὰς αὐτὰς λέξεις ; Βεβαίως εἰς σύμπτωσιν δὲν ἠμπορεῖ νὰ ἀποδοθῇ. Ἀφοῦ τὸ διήγημα, τὸ ὁποῖον ἀποδίδετε εἰς τὸν Γάλλον συγγραφέα ἐδημοσιεύθη κατὰ τὸ 1900, θὰ μετεφράσθη τότε ἀπὸ τὸ ρωσικὸν καὶ ὁ δημοσιεύσας αὐτὸ εἰς τὸ περιοδικὸν ποῦ ἔχομεν εἰς χεῖρας, θὰ τὸ εὗρεν εἰς τὰ χειρόγραφα τοῦ Δουμᾶ καὶ θὰ ἐνόμισεν ὅτι εἶνε*

πρωτότυπον ἰδικόν του καὶ τὸ ἐδυμοσίευσεν ἀβασανίστως. Ἕνα τοιοῦτον λάθος εἶνε δυνατὸν νὰ γείνῃ. Ὁ κ. Ν. Καστρινὸς εἰς τὸν ὁποῖον εἴπομεν τὰς παρατηρήσεις σας, μᾶς ἔφερε τὸ ρωσικὸν τομίδιον μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ μεγάλου Ρώσσου συγγραφέως, φέρουσαν τὴν ὑπογραφήν του. Τὸ τομίδιον τὸ ἔχομεν πρόχειρον εἰς τὸ γραφεῖόν μας. Φέρει τὸν τίτλον ρωσσιστὶ βέβαια: Εἰκονογραφημένη βιβλιοθήκη Πούσκην, ἔκδοσις Φ. Παυλιέγκωφ. Ὥστε νομίζομεν ὅτι ὁ Γάλλος διευθυντὴς τοῦ γνωστοῦ μας περιοδικοῦ ἠπατήθη.

Κον Κ. Κ. Ρόσιον — Δυστυχῶς πλέον δὲν δημοσιεύομεν αἰνίγματα. Λυπούμεθα ποῦ δὲν εὑρίσκεθε τακτικὰ τὸν «Ἐπίκαιρον. Εἰς τὸ Ρόσιον, χάρις εἰς καλόν μας φίλον ἔχομεν ἀρκετοὺς ἀναγνώστας. Διατί ὅμως δὲν ἐγγράφεστε συνδρομητὴς νὰ σᾶς στέλλεται τακτικῶς τὸ φύλλον; Γράψετέ μας.

Κον Δ. Μ. Βουγιούκδερε.—Οἱ πνευματιστοὶ διατείνονται πολλά. Καὶ ἐκεῖνοι ποῦ ἔχουν διαβάσει τὸν Ἀλλὰν Καρδὲκ καὶ τοὺς ὀπαδούς του καὶ ἐκεῖνοι ποῦ δὲν ἔχουν διαβάσει τίποτε καὶ μετέρχονται τὸν πνευματιστὴν χάριν ρεκλάμας. Εἷς ἀπὸ τοὺς τελευταίους ἔλεγε προχθὲς μὲ τοιοῦτον ὕφος, ὥστε ἐνόμιζέ τις ὅτι πράγματι ἔλεγε τὴν ἀλήθειαν: ὅτι τὸ σῶμά του τὴν νύκτα μένει κενόν, ἡ δὲ ψυχή του ἢ τὸ πνεῦμά του μεταβαίνει καὶ ζῇ εἰς τὰ πηγάδια τῆς γειτονιᾶς. Ἐκεῖ διέρχεται ἀϋλοτάτας νύκτας μὲ τὴν συναναστροφὴν τῶν ἐξοχωτέρων πνευμάτων τοῦ κόσμου. Ἐκεῖ πολλάκις συνηντήθη μετὰ τοῦ Βίκτωρος Οὐγκὼ καὶ ἔθλιψε τὴν χεῖρα τοῦ μεγάλου φιλοσόφου τῶν αἰώνων Σωκράτους. Ὡμίλησε πολλάκις μετ' αὐτοῦ περὶ τῆς ἀθανασίας τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ τὸ σπουδαῖον εἶνε ὅτι ὁ μέγας φιλόσοφος μὲ τὴν ροὴν τῶν πολλῶν χρόνων ἐλησμόνησε τὴν ἀρχαίαν γλῶσσαν καὶ ὁμίλει ἀκριβῶς ἐκείνην τὴν ὁποίαν ὁμιλοῦμεν καὶ ἡμεῖς σήμερον. Ὁ τεραστολόγος αὐτὸς πνευματιστὴς (εἶνε ἀρά γε τερατολόγος ἢ ὅσα διηγεῖται εἶνε ἁπλαῖ ἀλήθειαι;) ἠσθάνθη καθὼς ἔλεγε τὴν μεγαλητέραν τῶν εὐχαριστήσεων, ὅταν εἷς ἕνα ἀπὸ αὐτὰ τὰ πηγάδια συνήντησε τὸν Ἀλλὰν Καρδέκ, τὸν περίπυστον πνευματιστήν, ὁ ὁποῖος τοῦ ἔδωσε πολλὰ καὶ διάφορα μαθήματα. Τί διήμειψεν ὅμως μετὰ τοῦ ὀοφοῦ ἀνδρὸς εἶνε ἀδύνατον νὰ τὸ διακοινώσῃ, τὸ κρατεῖ ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ εἰς τὴν μνήμην του.

Κον Ε. Β. Ἅγιον Στέφανον. — Βέβαια ἐκεῖ εἰς τὸ ὡραῖον προάστειον δὲν ἠμπορέσατε νὰ κάμετε ἄλλως παρὰ νὰ μᾶς λησμονήσετε. Νὰ σκοτώνατε τοὐλάχιστον πουλιὰ θὰ ἐμετριάζετο ὁ κακοφανισμός μας, ἀλλὰ λέγουν, καὶ θὰ εἶναι ἀλήθεια, ὅτι τὰ πουλιὰ ἔχουν τοιαῦτα μάτια, ὥστε νὰ δύνανται νὰ διαφύγουν τῶν δολοφόνων σκαγιῶν σας.

Κον ΑΑ. Χαλκηδόνα. — Τὸ διήγημά σας ἀνάξιον δημοσιεύσεως. Λυπούμεθα δι' αὐτό, ἀλλὰ τί νὰ κάμωμεν; Σεβόμεθα πρῶτον τὸ φύλλον, εἶναι ἀλήθεια, ἀλλὰ σεβόμεθα καὶ σᾶς μὴ δημοσιεύοντες αὐτό. Ἴσως τὸ δεύτερον διήγημά σας εἶναι καλήτερον.

Τὸ ἐξαγωγικὸν γραφεῖον τοῦ κ. ΝΙΚΟΛ. Λ. ΣΚΑΛΙΑΡΗ ἐν Πόλει Κατερτζόγλου Χάν ἀρ. 72.

Ζητεῖ κατ' εὐθείαν ἀνταποκριτὰς ἐξ Ἀνατολῆς δι' ἀγορὰς λαγοδερμάτων, κιτρέδων, καὶ ἐν γένει παντὸς εἴδους ἀνατολικῶν προϊόντων δι' ἴδιον λογαριασμὸν καὶ ἐπὶ προμηθείᾳ.

Τὸ καλλιτεχνικὸν ἐργοστάσιον τοῦ κ. ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΚΑΒΔΕΛΗ, κείμενον εἰς Ταξιάρχαι, ὁδὸν Ἐργῆ Σοκάκ, ἀρ. 32, ἀναλαμβάνει παντὸς εἴδους ζωγραφικήν, οἷον ταμπελῶν, προσωπογραφιῶν, εἰκόνων κτλ. ἀντὶ ἐλαχίστης τιμῆς.

Παρακαλοῦνται οἱ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις καὶ τῷ ἐξωτερικῷ ἀξιότιμοι συνδρομηταὶ ἵνα εὐαρεστούμενοι ἐμβάσωσι τὴν συνδρομὴν αὐτῶν. Δὲν πρέπει νὰ λησμονῆται ὅτι ὁ «Ἐπίκαιρος» διατρέχει τὸν ὄγδοον μῆνα ἀπὸ τῆς ἐκδόσεώς του.

Θὰ φωνάζω ὥσπου θὰ σκάσω
Ἕνας εἶναι ὁ Κοσμᾶς
Ὅλα τῆς μόδας τὰ κολάρα καὶ
αἱ γραβάται στοῦ Κοσμᾶ.
Μεγάλη Ὁδὸς τοῦ Πέραν παραπλεύρως τοῦ Λουξεμβούργου.
ΟΛΟΙ ΕΙΣ ΤΗΝ ΑΘΗΝΑΙΚΗΝ ΑΓΟΡΑΝ. 1

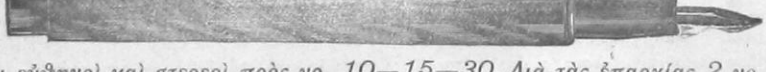
ΠΩΛΕΙΤΑΙ ἐν Ταταούλοις, ἐν ὁδῷ Σακᾶ, παρὰ τὸν Ἅγιον Ἀθανάσιον, οἰκία διόροφος, μὲ θαυμασίαν θέαν καὶ ἐξοχικωτάτη, περιλαμβάνουσα αὐλήν, φρέαρ καὶ εἰς τὸ ἄνω ὄροφον δύο εὐρύχωρα, δωμάτια. Ἔχει δύο χονδροὺς τοίχους τῆς πυρκαϊᾶς ἐκ λίθων. Πρὸ αὐτῆς θὰ διέρχεται ἡ γραμμὴ τῶν τροχιοδρόμων, τῆς ὁποίας ἡ κατασκευὴ ἤρξατο ἤδη. Τιμὴ 80 ὀθωμανικαὶ λίραι. Διὰ πλείονας πληροφορίας ἀπευθυντέον εἰς τὰ γραφεῖα τοῦ «Ἐπικαίρου».

ΖΗΤΗΣΑΤΕ ΠΑΝΤΟΥ
ΤΟ ΜΟΥΣΙΚΟΝ ΛΕΥΚΩΜΑ
ΚΙΜΩΝΟΣ ΜΠΕΛΛΑ
Τὸ μόνον Ἑλληνικὸν
Ἐμβατήριον Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων.
Capiccio per Pianoforte.
Charlotta, *(πόλκα).*

Ἐξεδόθησαν:
Πόνος ψυχῆς (νυκτωδία).
Ἀποχαιρετισμός, (ᾄσμα).
Χορὸς Συλφίδων, (βάλς).

Μουσικὸν Περιοδικὸν
Περιλαμβάνον
ἔργα ἑνὸς καὶ τοῦ αὐτοῦ ὁμογενοῦς καλλιτέχνου.

Τυπογραφεῖον Ε. ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΟΥ ΚΑΙ Σας.

Στυλογράφοι εὐθηνοὶ καὶ στερεοὶ πρὸς γρ. 10—15—30. Διὰ τὰς ἐπαρχίας 2 γρ. ἐπὶ πλέον.
ΣΠΥΡΟΣ ΘΕΟΧΑΡΗΣ, Γαλατᾶ, Μαχμουδιέ, ἀριθ. 1.